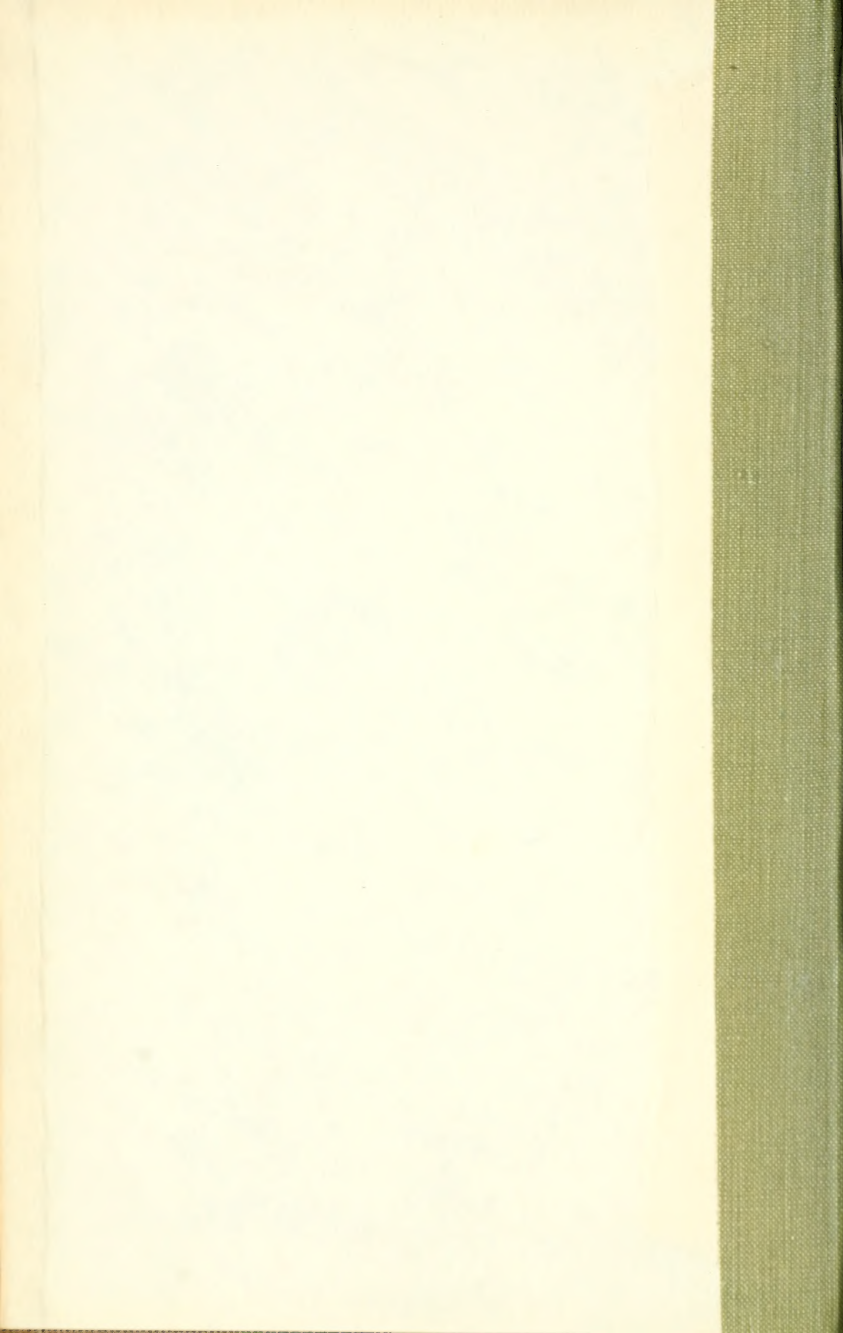

3 1761 04220 9866

UNIV. OF
TORONTO
LIBRARY

1874
1/3

US

US

FLAVII IOSEPHI OPERA

EDIDIT

ET APPARATV CRITICO INSTRVXIT

BENEDICTVS NIESE

VOL. I

ANTIQVITATVM IVDAICARVM LIBRI I—V.

382358
2.7.40

BEROLINI

APVD WEIDMANNOS

MDCCCLXXXVII.

ИЗДАТЕЛЬСТВО ИМПЕРАТОРСКОГО
УЧЕБНО-НАУЧНОГО ЦЕНТРА
ПЕДАГОГИЧЕСКОГО УЧИЛИЩА

111

BENEDICTVS NIESE THEODORO NOELDEKE S.

Cum ante hos duos annos haec Iosephi uolumina excudi coepta essent, a te et ab Alfredo a Gutschmid petii, ut mihi uestro nomine ea inscribere liceret; id quod uos concessistis. nam ex quo in academiam Kiliensem ueni uos mihi persaepe beneuolentiae maxima exhibuistis documenta semperque postea non mei solum sed etiam huius Iosephi fautores fuistis. cum igitur de me optime essetis meriti, uestrum potissimum nomen in huius operis fronte extare uolui. quod ne ita fieret, ut institueram, obstitit flebilis Gutschmidi mors, quam a nemine aegrius ferri scio quam a te; fuit enim tecum amicitiae consuetudine studiorum genere mutuoque amore coniunctissimus. amisisti amicum optimum, uitae integritate morum suauitate egregium, doctrinae copia ita instructum, ut inter aequales facile principem locum obtineat. fuit Gutschmidius iudicii acrimonia insignis, nulli tamen iudex acrior quam sibi; nec facile sibi satis faciebat, nec quicquam attingebat, quin exhaurire cuperet; quo factum est, ut multo plura elaboraret, quam ederet.

Huius igitur tanti uiri mortem cum lugeas, me quoque doloris participem habes. neque enim ignoras, quid ego ei debeam et quot quantaque eius sint in me merita. qui primum me docuit, tunc exacto studiorum legitimo cursu beneficis consilio commendatione adiuuare numquam destitit. Gutschmidi auctoritate commotus, id quod maxime hoc loco commemorandum est, ad Iosephum edendum accessi; is denique maximo fuit adminiculo, ut opus inceptum ad hunc finem perducere possem; eius igitur uirtutis humanitatisque hoc est monumentum. quod si quis postea ex hac editione utilitatem aliquam perceperit, Gutschmidi is memor esto.

Tu uero, uir illustris, uale et eo quo soles fauore hunc Iosephum accipe.

PRAEFATIO.

§ 1.

Antiquitatum Iudaicarum libri XX, qui inseribuntur *ἱστοριογραφία Ἰουδαϊκή*, a Iosepho¹⁾ Iudaeo editi et Epaphrodito Domitiani liberto missi sunt Romae imperante Domitiano anno imperii tertio decimo, h. e. anno post Christum natum fere nonagesimo tertio, cum scriptor annum ageret quinquagesimum sextum, ut ipse testatur in fine libri uigesimi. cum hoc opere quam maxime coniuncta est Iosephi uita (*Ἰωσήφου βίος*) ab ipso conscripta, quam tamquam appendicem et partem antiquitatum esse scriptor uoluit, quare eam cum antiquitatibus aut non multo post editam esse necesse est.²⁾ et nunc quoque in libris manu scriptis uita semper antiquitatum Iudaicarum

1) Iosephi nomen moneo graece esse *Ἰώσηπος*, quod saepe scribitur *Ἰώσηπος* aut *Ἰώσιππος* et rarius *Ἰώσιπτος*. postea scriptores Christiani saepe scribunt ex librorum sacrorum consuetudine *Ἰωσήφ*, quo nomine filium Iacobi aliosque cognomines appellant, numquam quod sciam scriptorem nostrum; ab *Ἰωσήφ* deriuatum *Ἰώσηφος* interdum in codicibus Iosephi recentioribus extat. Latini antiquiores dicunt *Iosephus Ioseppus Iosippus*, unde Italicum *Giuseppa* factum est. in Minucii Felicis Octauio (33. 4) Halmius edidit *Flauii Iosephi*, sed codex *Iosaepe* habet in *Iosepe* correctum. in uersionis Latinae, quae a S. Ambrosio facta dicitur, codice antiquissimo Ambrosiano extat et extitit *Iosippi*; inde ortum est Hegeppi uel Egesippi. denique uersionis Latinae Cassiodoreae codex antiquissimus Ambrosianus aliique *Ioseppi* scribere solent. sed *Iosephus* iam in codicibus saeculi IX reperitur et tunc temporis in usu fuisse uidetur, quamquam ne tunc quidem antiquius nomen ex codicibus euanuit. illud postea inualuit et nunc in usu est, quare ego quoque ne quid hac in re inutiliter nouare uidear retinui.

2) non me fugit difficultatem quandam inde oriri, quod in uita c. 65 Agrippa ita memoratur, ut mortuum eum esse appareat, quem postea demum anno p. Chr. 100 obiisse Photius narrat (cod. 33). sed certum est uitam scriptam esse imperante Domitiano, nec eam ab antiquitatibus longo spatio diuelli posse eo cernitur, quod prooemio carens incipit a uerbis *ἐμοὶ δὲ γένος ἐστὶν οὗκ ἄσημον*. nec usquam memoratur Epaphroditus, cui uita quoque dedicata est, ante finem hunc: *σοὶ δ' ἀποδεδωκώς, κατίστε ἀνδρῶν Ἐπαφρόδιτε, τὴν πᾶσαν τῆς ἱστοριογραφίας ἀναγραφὴν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐνταῦθα καταπαύω τὸν λόγον*.

libro uigesimo adiuncta est; semel in codice Parisino gr. 1423 bello Iudaico additam repperi, id quod libidini librarii tribuendum est.

Acriore studio Iosephus lectitatus est praecipue ab hominibus Christianis inde ab eo tempore, quo religione latius propagata opibusque melius instructa litteris studere et cum aduersariis certamina conserere coeperunt. antiquissimi igitur scriptores Christiani eius mentionem fecerunt Iustinus in cohortatione ad Graecos, Theophilus ad Autolyicum, Clemens Alexandrinus, Minucius Felix, Tertullianus, nec minus eo usus est Iulius Africanus in condendo chronico; etiam a Porphyrio nominatur de abstin. IV, 11, et postea a multis scriptoribus usurpatus est¹⁾. probabile autem est eo fere tempore Iosephi historiam belli Iudaici et antiquitates in unum corpus historiae Iudaeorum collectas esse; uidemus enim utrumque opus in eodiceibus *Ἰουδαϊκῆν ἱστορίαν* ita inseribi, ut alterum sit *περὶ ἀλώσεως* alterum *ἀρχαιολογίαν*. quod belli Iudaici paene omnes codices inuasit, in quibus singuli libri inscribuntur: *Φλαβίου Ἰωσήφου περὶ ἀλώσεως Ἰουδαϊκῆς ἱστορίας* (aut *Ἰουδαϊκῆς ἱστορίας περὶ ἀλώσεως*) *λόγος α'* et deinceps. antiquitatum autem libris, quibus breuis rerum index praenitti solet, inscriptum est: *τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ α' τῶν Ἰωσήφου ἱστοριῶν τῆς Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας* et deinceps. haec enim inscripta esse non ab ipso Iosepho certum est, qui quidem alterum opus *περὶ τοῦ Ἰουδαίου πρὸς Ῥωμαίους πολέμου* aut breuius *περὶ τοῦ Ἰουδαίου πολέμου* dici uoluit, ut ipse demonstrat ubicumque in antiquitatibus aut in libris contra Apionem eius operis mentionem iniecit.²⁾ accedunt testes antiquiores Theophilus ad Autol. III p. 253, Eusebius hist. eccles. I 5. 6, II 6. 4, Stephanus Byz. (s. *Φασαγίης*), qui aut *Ἰουδαϊκὸν πόλεμον*, aut *ἱστορίας Ἰουδαίου πολέμου* aut *πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον* opus illud appellant. denique idem titulus *ἱστορία Ἰουδαίου πολέμου πρὸς Ῥωμαίους* in optimo codice Parisino 1425 bis extat. ergo a Christianis, quibus *ἀλώσεις* Hierosolymorum excidium erat, illo modo inscripti uidentur libri de bello Iudaico. antiquitates uero a Iosepho ipso *ἀρχαιολογία* uocantur: earum titulum exhibet Iustinus p. 10 hunc: *Φλαβίου Ἰωσήφου Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας* eademque fore in calce singulorum librorum olim extitisse

1) uide testimonia quae congesta sunt ante Hudsoni Iosephum uol. I.

2) Iosephus Ant. I § 4 τὸν μὲν γὰρ πρὸς τοὺς Ῥωμαίους πόλεμον ἡμῶν τοῖς Ἰουδαίοις γενόμενον — ἐξιάσθηρ ἐκδηγησασθαι. § 6 ὅτε τὸν πόλεμον συνέγραψον. 203 ὥς μοι καὶ πρότερον λέλεσται τὸν Ἰουδαϊκὸν ἀναγράφοντι πόλεμον. XVIII § 11 (c. I § 2) καὶ τεγγάνη μόντοι ἡμῶν ἐρημίνα ἐν τῇ δευτέρῃ βιβλίῳ τοῦ Ἰουδαίου πολέμου. cf. contra Ap. I c. 9, 10.

videntur. apparet igitur hos titulos antiquiores ita mutatos esse, ut utrumque opus maioris corporis pars esse uideatur. id quod satis antiquo tempore factum esse eo cernitur, quod Hieronymus (uir. illustr. c. 13) Iosephum de captiuitate h. e. *περὶ ἀλώσεως* scripsisse dicit, quo nomine et alibi Hieronymus et multi alii saepe usi sunt. uidetur igitur paullo post Eusebii tempore hoc nomen inualuisse.

Etiam aliud passi sunt Iosephi libri, quod quidem fortasse coniunctum fuit cum eorum collectione et transnominacione, de qua modo dixi. nam pro certo statuimus Iosephum ex more ueterum libros ita edidisse, ut singuli libri singulis uoluminibus continerentur¹⁾, antiquitatum igitur libros uiginti cum uita fuisse in uoluminibus uiginti et uno, et eadem ratione cetera. sed eo fere tempore, quo Iosephus a doctis Christianis diligenter legi coeptus est, mos inualuit, ut ex uoluminibus papyraceis codices componerentur, qui erant ex membranis complicati eo modo, ut plura uolumina in singulos codices transcriberentur²⁾, quales etiam nunc habemus. noua hinc orta est Iosephi diuisio uel editio, quae fortasse cum ea de qua modo diximus collectione coniuncta fuit; neque enim temere facta est, sed certa ratione instituta per omnes Iosephi libros propagata est; id quoque conici potest, non solum diuisionem nouam sed etiam recenscionem Iosephi librorum tunc factam esse. haec igitur diuisio uel editio maximi fuit momenti, cum ea effectum sit, ut in eam qua nunc sunt formam Iosephi opera redigerentur. cum enim Iosephi corpus in plura disiceretur membra, factum est, ut non omnia eandem uiam tenerent, sed separatim tradita in diuersas partes abirent et sua quaeque pars sibi haberet fata.

Ae belli Iudaici libri septem semper uidentur singulis codicibus traditi esse, ut nunc quoque sunt, nec minus contra Apionem siue contra Graecos de uetustate Iudaeorum libri duo suum corpus et unum a prima illa diuisione seruasse. aliter uero antiquitatibus Iudaicis euenit; nam tam grande opus cum in unum codicem coartari non posset, diuidi necesse fuit; id quod in libris superstitibus plerumque ita factum est, ut antiquitates bipartitae sint utrique parti denis libris attributis, uita uero libro uigesimo addita. sed olim

1) id quod Iosephus ipse testatur uit. 65; miserat enim Agrippae regi librum de bello Iudaico, Agrippa rescripsit: *ἴδιστα δαῖλον τὴν βιβλίον καὶ μοι πολὺ ἐπιμελέστερον ἔδοξας τῶν ταῦτα συγγραψάντων ἡκριβοκέναι. πέμπε δέ μοι καὶ τὰς λοιπὰς*, h. e. reliqua belli Iudaici uolumina.

2) uide Birt, das antike Buchwesen p. 371.

fuisse conicio diuisionem aliam ita institutam, ut totum opus in quattuor codices disponeretur, quorum tres fuerint librorum quinquorum, quartus, cui uita superaddebatur, senatorum. nam hodieque extat codex Leidensis et is quidem integer, qui continet libros XI—XV nec quicquam praeterea. eodem spectat Laurentianus pl. 69 cod. 20, in quo libri I—XV insunt, quos coaluisse apparet ex duobus libris altero decem altero quinque librorum. fuisse igitur necesse est alios, in quibus soli libri XVI—XX cum uita inerant. deinde etiam libros decem priores, qui hodie numquam non coniuncti sunt, olim bipertitos fuisse eo demonstratur, quod in optimis codicibus paullo alia est condicio librorum quinque priorum atque eorum qui sequuntur. ueluti nomen Leuitarum, quod uulgo scribi solet *Λευίται*, per libros VI—X plerumque scribitur *Λιουίται*, nec dubito, quin hoc uoluerit Iosephus. sed in libris I—V solum regnat *Λευίται*. ex his igitur ea qua Iosephus usus est scriptura funditus euulsa est, illic plerumque suum locum retinuit.¹⁾ id quod inde ortum esse puto, quod decem librorum corpus olim dimidiatum extabat nec pari modo unum quodque dimidium correcturis affectum est. accedit quod codex Vaticanus 1304, in quo libri I—X insunt, compositus esse uidetur ex duobus quinorum librorum codicibus. nam ei codici, ex quo transcriptus est, decrat liber V et quarti pars extrema, quae facilius interire poterant in codice quinario quam denario, siquidem ea quae in fine extant facilius excidere solent quam media. quod denique Iosephi antiquitatum codices antiquissimos conieci quinos libros comprehendisse, id aliis quoque scriptoribus contigisse scimus, uelut Polybio, cuius quinque libri primi seruari sunt, Diodoro, cuius librorum supersunt tres quiniones (I—V, XI—XX). Dioni Cassio, cuius habemus libros fere inde a XXXVI usque ad LV. quae exempla docent, quanti fuerit momenti ad conseruandas antiquorum scriptorum reliquias talis diuisio. sed nunc codices plurimi, inter quos omnium antiquissimus Palatinus gr. 14, binis corporibus quinariis compositis decem libros continent. atque adeo aliquot saeculis post omnes antiquitatum libros singulis codicibus contineri librarii uolebant, quibus interdum etiam bellum Iudaicum additum est. id quod non ante saeculum XIV ita factum est, ut binos aut ternos codices uario modo in unum componerent. fuit enim, qui antiquitatum colligere libros XV; alius codicem librorum XI—XX initio mutilum

¹⁾ aliud exemplum est nomen Simeonis, quod in codicibus melioribus per libros I—V scribi solet *Σιμεών*, in libris VI—X *Σιμεών*.

suppleuit et additis libris I—X duplicauit; alios libros I—X ex epitoma petiuit, reliquos ex integriore Iosephi exemplari addito bello Iudaico, ut commode fere omnia Iosephi in unum locum collecta haberentur. accessit denique typhothetarum industria, a quibus reliqua conquisita sunt, quo facto diu separata Iosephi membra in unum corpus denuo coaluerunt.

Cum igitur Iosephi antiquitatum libri non commune iter fecerint sed primam quadripertiti dein bipertiti saecula peragrarint, apparet eum qui de eis aliisque editionis subsidiis dicturus est, id quod mihi nunc propositum est, non simul de omnibus referre posse; sed pro rei natura ita opus instituendum est, ut seorsum de priore dimidio Iosephi antiquitatum, seorsum de altera parte, seorsum de codicibus, quibus bellum Iudaicum continetur, seorsum de libris contra Apionem disputetur. et hic quidem de eis subsidiis quae ad libros I—X antiquitatum pertinent dicam de ceteris disputaturus, cum ad eos edendos accessero.

§ 2.

Ac primum codices, quibus antiquitatum libri I—X continentur, mihi sunt enumerandi; eis quibus in hac editione adornanda usus sum adponam litteram, qua in apparatu critico significatur:

1. *R.* codex Regius Parisinus bibliothecae maximae inter graecos no. 1421¹⁾ foliorum 310 bombycinus, scriptus litteris bene expressis manu saeculi fere XIV. paginae sunt uersuum uicenorum seniorum; *ι* mutum raro adscriptum est, rarissime subscriptum. paucae notae extant in margine haud memorabiles praeter capitum numeros et uarias lectiones. correcturas nec multas nec graues passus est. continet libros I—X antiquitatum Iudaicarum. nunc tamen integer non est, sed antequam in bibliothecam regis Francogallorum ueniret male habitus et initium et finem amisit, ut nunc incipiat uol. I p. 6, 21 (I § 13) a uerbis *αὐτοῖς ἐμπειρημένοις*. mox deinde alia duo folia exciderunt p. 16, 8 (I § 66) *ἄλλος δ' εἴ τις* — p. 21, 20 (I § 92) *ἐκεῖ γὰρ ἀνα*, ut appareat quaternionis primi dimidium exterius, h. e. fol. 1. 2. 7. 8 interiisse. desinit in uoce *πρωτόν* (X 274) uol. II p. 390, 11, sed iam in folio ultimo et paene ultimo multa ita sunt euanida, ut uix intellegi possint. etiam in medio codice folia quaedam arrosa sunt; aliorum margini, quo compago foliorum firmior sit, charta inducta est, qua factum est, ut litterae quoque

1) olim no. DCCCLXI, deinde 1051, postea 2253.

quaedam in extremis uersibus obtegerentur. huius codicis collatio facta cum editione principe Arleniana extat in appendice editionis Hauerkampii uol. II p. 424 sqq.; nam hic est quem ille appellat *R. b.*; praeterea interdum ab Hudsono et Hauerkampio in adnotationibus laudatur nomine *Gallici* (*Gall.*) 2. in huius editionis usum ipse totum contuli cum essem Parisiis anno MDCCCLXXV, praeterea multos locos denuo inspexi Vratislaviae, quo codex a bibliothecae Parisinae praefecto missus est.

2. *l.* codex Oxoniensis bibliothecae Bodleianae miscell. graec. no. 186 (Auct. T I S) saeculo fere XV nitide scriptus in charta; in singulis paginis binae sunt columnae uersuum plerumque tricenorum quinorum, interdum tricenorum octonorum. litterae sunt satis bonae diligenter exaratae, rarus usus compendiorum, *i* mutum abest. olim continuisse uidetur antiquitatum libros aut omnes aut quindecim; nunc parte posteriore reuicta desinit in uerba τοὺς ἐμμεῖο || (οἱ ἀ- τοὺς τῶν νόμων) libri XII cap. 2 § 3 uersus finem. initio deest nihil, ut antiquitatum libri X priores integri extant. tria libri primi folia locum mutauerunt; nam quod nunc est fol. 65 (p. 6, 6 εἰ με- ταδιδόναι — p. 9, 5 πνεύματος) inter folia 2 et 3, quae nunc sunt fol. 15 (p. 32, 16 ὀνομάζονται — p. 38, 7 Ναχώρου) et 64 (p. 38, 7 παῖδες — p. 42, 12 κατ') inter folia 8 et 9 olim extabant. in margine sunt scriptae paucae uariae lectiones, numeri capitum, interdum indiculi rerum gestarum, denique alia uix memorabilia. adiuncta sunt nunc septem folia ex codice Libanii, qui in charta bombycina erat scriptus saeculo XIII aut XIV. eorum pagina prima ualde detrita est: in ima pagina legitur διδαχὴ καὶ τοῖς ἐγνωσμένοις τὰ- γραφὴς ἐξελέγχεται· ἀλλ' εἰ δοκεῖ καὶ τοῦτο θῶμεν ἐμμενεῖν (?) | οἷς ἐπισηγεῖται καὶ πληρώσειν τὸν γάμον c. q. s. fol. 4^r: ἐκδὸς τήν ὀργήν. ὅσπερ νόσον, φάνηθι τοῖς βαρβάροις ἅμα τῷ ἡλίῳ + πρεσβετυκὸς πρὸς ἀχιλλέα: ~

ἀντιρρητικὸς πρὸς τὸν προρηγησάμενον λιβανίου: ~ (i. marg. λόγος μβ') "Οτι πρῶτον ἐμᾶς εἶδον c. q. s. (uid. Liban. uol. IV p. 47 Reiske). praemissum est codicis folium unum pergamenum, in quo oratio ad uirginem Mariam litteris saeculi XI scripta est, quae incipit: Θεογενήτορ ἀγνή· τῆς ψυχῆς μου τὰ ἔλκη, desinit: δίδου μοι νηστεύοντι ἐν τροφῇ. fuit hic codex in bibliotheca Meermannii tom. 4 n. 377, ut legitur in folio primo. antea fuit Guilelmi Pellicieri episcopi Montepessulani; qui cum esset annis 1539—1542 legatus Francisci I regis Franciae apud Venetos multos codices graecos col- legit aut sibi transcribendos curauit. fortasse codex noster ex biblio-

thea Grimiana ortus est, quae erat apud Venetos ad Sancti Antonii; nam hinc multa Pellicier sumpsit.¹⁾

3. *M.* codex bibliothecae Marcianae Venetae graecus no. 381 foliorum 308, scriptus in charta bombycina saeculo fere XIII a duobus ut uidetur scribis.²⁾ et in initio et in fine mutilus est; incipit enim I p. 21, 12 (§ 91) a uerbis *ἐλλειμμένον ὑπὸ τοῦ*; quae perierunt argumenta et initium libri suppleta sunt in charta sordidiore manu recenti, sed non ultra uerba *ἐκ τῶ γόνῳ τιμωρίας* (§ 58 p. 14, 10). paulo infra excidit folium unum (*πρὸ Τάριδος* I 170 p. 42, 7 — *παρακλησίως* § 183 p. 45, 4). desinit in *ἔδοξας ὄραν* (X 206 p. 375, 9). scriptus est manu diligenti litteris crassioribus; *ι* mutum saepe ita appositum est, ut dubites, utrum subscriptum an adscriptum sit. correctus est primum manu codici ipsi aequali, deinde alia multo recentiore. eisdem manibus in margine passim adnotationes uariae adscriptae sunt. per librum primum et secundum manus prima numeros capitum adscripsit, semel eadem ex argumentis libri primi caput secundum adiecit; saepe uoces uelut *πρόσχεσ*, *ἄτοπον*, *ὠραῖον* breuesue rerum indices ab ipso scriba adpictae sunt, aut interpretamenta, uelut fol. 108^v ad IV 281 *σι, γέσιν τὴν ἔξιν λέγει*. similia etiam recentior manus interdum adnotauit. paulo plura sunt quae post lib. IX legimus scripta ab eo, qui fol. 43^v — 74 exarauit: *σημείωσαι περὶ τῶν πέντε θυνῶν· τῶν ἀπὸ ἀσυρίων εἰς σαμαρείαν μετοικισθέντων. σημείωσαι καὶ περὶ τῶν εἴ θεῶν αὐτῶν. καὶ³⁾ γνώθι καὶ ἀποτοῦτον, τὸ, περὶ⁴⁾ τὴν σαμαρίτιν παρὰ τοῦ χριστοῦ λεχθῆν. τὸ πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχεσ. τουτέστι πρῶτον⁵⁾ μὲν ἐσέβον τοὺς ἐξ ἀσυρίων μετοικισθέντας πέντε θεοὺς. νῦν δὲ ἱερέων ἐξ ἀσ... μετακλήθέντων ἐδιδάχθησ τὸν νόμον τὸν μωσαϊκὸν τὸν καταγγέλλοντα τὸν θεὸν ὃς οὐκ ἔστι σοῦ ἀνὴρ ἡγῶν θεὸς ψευδωνυμοσ, ἀλλὰ ἀληθὴς καὶ ὄντως θεός. οἱ δὲ τῶν ἀσυρίων, ψευδῶνυμοι καὶ εἰδῶλα ἀντιζουσ: ταῦτα κατὰ τὸν ἰωσηπον: χρῶ δὲ καὶ ταῖς ἄλλαισ περὶ τοῦ^τ θαυμασιῶ^τ ἐρημνείαισ: ~. memorabile est etiam id, quod in calce libri secundi additum est; nam hic una pagina et insequentis duo uersus uacui relictī sunt, quo in loco scribi possent argumenta libri tertii, quae absunt. ibi nunc legitur manu alia sed aequali fere ei, qui cetera scripsit: *ὦ τριάσ ἁγία διδάξον**

1) uide bibliothecae Pellicieri catalogum in bibliothèque de l'école des chartes. uol. XLVI, 1885 p. 45 ff. nostrum codicem habes ibi p. 78 no. 126.

2) fol. 43^v — 74^v alius scripsisse uidetur ac cetera.

3) supra additum. 4) *πρι* cod. 5) *πρῶ* cod.

μων (ex με corr.) τὸν τοῦν ἐν ἀνεμλοδίστωσ μάθω τοὺς λόγους καὶ πρῶτον κεφάλαιον δώσεισ ἐγγίαν καὶ δεύτερον πάρασχε εἰγνωμοσίην καὶ τὸ τρίτον δὲ ὁ καὶ πρῶτον ἐκάλουν καὶ ἐγγίαν δίδου εἰσ τὸ μενθάειν καὶ αὐτὸσ δοξολογίη¹⁾ τὸν ζῶτα τούτουσ. sed haec scribarum sunt inuenta. ad editorem magis spectant uariae lectiones, quae sat multae in margine extant praemissis coniunctis γρ litteris, quae γράγεται legi solent. quae earum scriptae sunt manu prima ex codicis archetypo manasse uidentur; alias addidit manus secunda; eadem etiam inter uersus discrepantias quasdam adscripsit. ego primus contuli Romae.

4. S. codex bibliothecae Caesareae Vindobonensis II A 19, historicus Graecus no. 2²⁾, scriptus saeculo fere XI elegantissime in membranis formae maioris foliorum 336, quorum nullum deest; paginae sunt tricenorum uersuum. continet antiquitatum Iudaicarum libros I—X integros. erat hic liber, ut in fronte eius legitur, antequam in bibliothecam Caesaream ueniret, Sebastiani Tengnagelii i. u. d. s. Caes. majestatis consiliario ac bibliothecario, antea Sambuei, qui eum emptum 15 coronatis Constantinopoli attulit. ibi quorum fuerit profitentur duo uersus sub argumentis libri primi manu s. XV scripti:

ἡ βιβλος αὕτη τῆσ μονῆσ τῶν μαγκάνων·
γεωργίω μάρτυρι τῆσ ἀνειμένησ: ~

quibus subiecta sunt haec: Νῦν δὲ διορυσίον ἱεροδιακόνον κατιλιανῶ ζακυνθίου καὶ τῶν γίλων | καύτην τὴν βλον ὠνίσατο ὁ ἐμὸσ πατήρ ἐν τῆσ (s eras.) ζωσταντινουπόλεωσ (sic compendio scriptum) διασκου^{δ)} ε̄ | κατὰ τὸ ἀφ' ἧσ μαίον ἰα. codicis litterae eae sunt, quae solent esse illius saeculi. ι mutum plerumque omissum sibi ponitur semper adscribitur. ι quod ἱεργλοσικὸν dicitur saepissime atque adeo plerumque etiam consonante littera insequente positum erat, sed diligenter erasum est; nam ab homine docto codex et scriptus et correctus est. correctorum habuit genera tria; primus fuit aut ipse librarius aut aequalis; alter paullo recentior fuisse uidetur, ut ex colore atramenti, quo usus est, colligi potest. tamen saepe hi correctores nix discerni possunt, nec multum interest, cum fere nihil correxerint, quod alicuius sit momenti. tertium saeculo fere XV correcturae quaedam inlatae sunt. huius quoque codicis

1) δοξ dubium est.

2) uide Lambecii commentationes de bibliotheca Caesar. Vindobon. VIII p. 5.

margo adnotamentis variis ornatus est, quarum quae lectores recentioris aevi chartae illuserunt omitto; magis memoratu digna sunt ea, quae ita scripta sunt, ut ab librario una eum Iosephi uerbis ex codice archetypo transcripta esse appareat, plerumque litteris paullo diligentioribus et maiusculis exarata, qualibus scholia scribi solent. ac variae lectiones raro extant, quae omnes in apparatu critico memorabuntur. plura sunt interpretamenta: uelut V 160 ad *προλόγιζουσιν* adnotatum: *ἀντιπῶν προειδούουσιν*. aliud grammaticum sapit: *πανταχοῦ φαρσσοσ μετὰ τοῦ ὀ γράφει* ad III § 126 positum, quod etiam in codice L extat. alia sacros libros collatos esse testantur, uelut quod ad II 201 adscriptum est *τέλεισ γενέσειωσ ἀρχι, δὲ τῆσ ἐξόδοσ*. ad VI 242 habemus: *ἰστέον ὅτι ἡ μὲν καλαὶὰ ἀχιμέλεχ λέγει· τὸ δὲ ψαλίχιον. ἀβιμέλεχ.¹⁾ τὸ δὲ εὐαγγέλιον²⁾ ἀβιάθαρον: ~. et infra ad VII 6: *ἕτητέον εἰ (ex ἦ corr.) ἔχουσιν ἐβραιῶσι τὸ βιβλίον;* nam loquitur Iosephus de carminibus Dauidae, quae in sacris non extant. postremo memoratur quod ad VIII 405sq. habemus: *ση ὅτι παρήκεν ὁ ἰωσήφοσ τὴν περιτοῦσ πνεύματοσ τῆσ κλάνησ διήγησιν ἢν ὁ προφήτισ μιχαΐασ ἀπήγγειλεν τὸν ἀχάαβ τὴν τῶν ψευδοπροφητῶν αὐτοῦ θριαβεῶν ἀπάτην.* contulit primum Bosius, deinde ego Gottingae anno 1876.*

5. P. codex Parisinus gr. no. 1419, foliorum 295 saeculo XI nitidissime scriptus pergamenus, codici Sambuci aetate et forma et indole suppar, continet libros antiquitatum I—X integros. solum fol. primum, in quo libri primi argumenta inerant, interiit. hic quoque codex correctrices manus passus est maxime duas, alteram scribae ipsius aut aequalis (m. 1), alteram recentiorem (m. 2). haec manus recentior addidit iota mutum a scriba plerumque omissum interdum falso. denique manus saeculi fere XV aut XVI quaedam non multa correxit. ut in codice Sambuci, sic in hoc *ν ἐφελκυστιζὸν* ante consonantem litteram plerumque positum diligenter erasum est. notas marginales apposuit man. 2, rerum narratarum indiculos aliaue, quae nihil ad rem faciunt. alia et maxime interpretamenta adscripsit manus recentior saeculi fere XV parum digna de quibus uerba faciamus.³⁾

1) *μ* in ras. 2) *αγ* in ras.

3) duo afferam exempla, quae doctioris hominis uidentur esse: ad VI § 11 *γλωσσόκομον λέγεται τὸ βαλάντιον· ἀλλὰ καὶ ἡ ξυλινὴ θήκη. ὡσ ἐνταῦθα: et πόρτισ ἢ μικρὰ βοῦσ. ἢ δάμαλισ. ἢ ἀρξαμένη νῦν τῆσ κατὰ νομὴν πορείασ. πόροσ πόρισ· καὶ πλεονασμῶ τοῦ τ πόρισ.*

6. *J.* codex Laurentianus plut. 69 cod. 20, bombycinus foliorum 198 saeculo fere XIV scriptus litteris minutissimis; multis librarius usus est compendiis. continet antiquitatum Iudaicarum libros a primo usque ad quintum decimum. additus est appendiceis loco liber qui Maccabaeorum quartus siue *περὶ αὐτοκρατορίας λογισμοῦ* uulgo dicitur: *διήγησις ἰωσήφου εἰς τὸ μαρτύριον τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων μακαβαίων*. folia 1—3 (— *ἐλθόντος* I p. 12, 1) manu recentiore suppleta sunt; ceterum codex totus scriptus est a scriba uno et ne correctorem quidem alium uidetur passus esse. cum tamen a bibliopaga circumcideretur marginis particulae quaedam exsectae sunt. hic liber non tam propter fidem, qua Iosephi uerba in eo seruata sunt, memorabilis est quam propter adnotationum copiam, ut Iosephi tamquam editionem criticam tenere uideamur. haec notae, quae quidem plurimae in margine, paucae inter uersus scriptae sunt, omnes manu eadem, qua cetera, et eodem tempore scriptae sunt, quare librarium eas non ipsum adiecisse sed ex exemplari suo transserip-sisse apparet. saepius huius in margine scripta sunt ea, quae in aliis libris etiam nunc inueniuntur. maxime uero memorabile est, qua diligentia libri sacri ex uersione septuaginta uirorum cum Iosepho collati sint, quo in genere quaedam ei cum codice Sambuci (S) communia sunt¹⁾; quod enim in S prima manus ad V 204 adnotauit *ση ὅτι παρα ἱταβύριον ἰωσηπος τοῦ θαβῶρ ἢ γραφή*, id paullo rectius eodem loco extat in L sic: *ση ὅτι ἔτι ἱταβὴ ἰωσηπος τοῦτο θαβῶρ ἢ γραφή ηἰσι*. ceterum L multo uerior est, et imprimis nominibus uirorum aut feminarum, si quae Iosephus aliter ac libri sacri exhibet, saepissime additum est, quid habeant sacra uolumina. uelut ad VII § 46 (p. 99, 19), ubi in textu *ἡμίμωνος* extat, haec in margine sunt: *τῶν βασιλειῶν: καὶ δύο ἄνδρες ἠγούμενοι συστρεμμάτων τῶ βηρωθὲ εἰώ σαοῦλ. ὄνομα τῶ ἐνὶ βανᾶ. καὶ ὄνομα τῶ δευτέρου ἡχιθὲ εἰσι ἡμιῶν τοῦ βηρωθαίου ἐκ τῶν υἱῶν βενιαμὴν ὅτι βηρωθὲ ἐλογίζετο τῶν υἱῶν βενιαμὴν: ~²⁾*. VII 66 (p. 103, 24) *ἰωμοσῶ* in eodice est, in margine *χιράμ χιραμοσ*³⁾. paullo deinde infra, ubi § 70 Dauidae regis filii enumerantur, haec in margine

1) etiam ad III 125 idem in S quod in L adnotatum esse supra monui.

2) 2. Reg. IV 2.

3) legitur nunc margine circumciso:

χιράμ • •

χιραμ • •

potest igitur fuisse *χιράμης χιραμοσ*, sed alterum magis probo.

sunt omnia eadem manu scripta: τὰ ὀνόματα τῶν τριῶν δαυὶδ ἀπὸ
 τοῦ τετραβασιλῆιον: $\bar{\alpha}$ σαμμοῦν $\bar{\beta}$ σῶβαβον $\bar{\gamma}$ νάθαν $\bar{\delta}$ σαλαμάν:
 εἰ ἰββαω ἰββαωρον: ζ ἰλισσοῦς ἰλισσοῖν: ξ ἰλγαλάι ἰλγαλαί:
 ηἰ ραβὶζ ράβερον ηἰ ραφεί: θ ἰεγιέ ἰεγιθ ἰ ἰλισαμῶν ἰλισαμῶς ηἰ
 ἰλιδασῶν: ιᾶ ἰλιγαλάθ ἰλιγαλάθ: ~. VII 105 (p. 112, 22) est Σού-
 σακος, adnotatur σοισάκιμος. VI 274 (p. 64, 10) in textu est ἐν-

μισσεραῖμ
 γεθῶ, i. marg. μισσῆρασ. § 280 (p. 65, 17) σιμῶνος, i. marg. ἰσσαι-
 μῶν μαᾶν: § 309 (p. 72, 3) μελζάν, i. marg. μελζόλην. § 319
 (p. 74, 14) est ἀχι in textu, i. marg. ἀρχοῦς. § 320 (p. 74, 17) ἀχιμᾶν

ἀχινοῦμ
 et in margine ascriptum ἀχινοῖμ. § 322 (p. 74, 24) in textu ἀρχώισιν
 (pro ἀρχοῦς), i. marg. ἀρχουσοῦς. § 323 (p. 75, 8) in textu ἀρχιν τὸν
 βασιλέα, i. marg. ἀρχοῦς. § 324 (p. 75, 11) in textu τὸν ἀρχιόνην
 φρονῆσαι, i. marg. ἀρχοῦς. § 374 (p. 86, 18) in textu τῆς βιθσιῶν
 πόλεως, i. marg. ἀβισσῶ. VII § 127 (p. 118, 5) in textu χαλαμᾶν,
 i. marg. χαλαμῆζ (nisi χαλαμεχον uoluit librarius). mox eodem loco
 p. 118, 6 in textu σάβερον, i. marg. σωβᾶζ σῶβαζον. paullo infra
 § 128 (p. 118, 13) in textu σάβερον, i. marg. σῶβαζον. denique ut
 alius adnotationis generis unum exemplum addam, VII 135 (p. 120, 6)
 in textu est φανερόσ, in margine καταφανῆσ. sed huiusmodi ad-
 notatio solis libris I—X contigit: librorum XI—XV condicio alia
 est. nam libri sacri collati non sunt; extant uero in margine uariae
 lectiones quaedam et librariorum adnotamenta, quorum ea quae
 ad XIV 7. 3 de Herode dicta sunt mentione digna uidentur; sunt
 enim haec: οὗτος ἐστὶν ἡρώδης ὁ ἀντιπάτρον νίδος ὁ ἰδομαῖος
 ὃν καὶ ἡ ἱερὰ τῶν εὐαγγελίων μαρτυρεῖ βίβλος τὰ νήπια σφραγιά-
 σαι. ἄλλος δὲ ἐκείνος ἡρώδης ὁ τὸν προσφῆτην καὶ πρόδρομον
 ἀνελὼν ἰωάννην. ὡς ἄτε (sic) ἀπόγονος καὶ ὁμώνυμος καὶ ὁμό-

τροπος τοῦ μαροῦ τούτου γέγονε. περὶ τούτου καὶ ὁ θεάδελφος
 ἰάκωβος ἀπεφῆναιτο. οὐκ ἐκλείψει λέγων ἄρχων ἐξ ἰούδα καὶ ἡγού-
 μενος ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ ἀπόκειται καὶ αὐτός¹⁾ προσδοκία ἐθνῶν.
 καὶ γὰρ οὕτως ἔχει τοῦ γὰρ σιωτῆρος ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ
 ἀληθινοῦ θεοῦ σαρκὶ φανερωθέντος πέπανται ἡ τῶν ἰουδαίων ἡγε-
 μονία· καὶ ἀλλόφρων ὢν ἡρώδης ἀσχαλονίτης ὁ τοῦ ἀντιπάτρον
 ἐπικρατεῖν τῶν ἰουδαίων ἤρξατο:²⁾ — sed ut ad libros I—X redeam,

hoc memorabile esse apparet, quod in illis adnotamentis interdum

1) αὐτὸ cod.

2) cf. Syncellum p. 586 Bonn.

non modo unum sed duo nomina uni loco adscripta esse reperimus, alterum ex libris sacris depromptum et Ebraico modo constitutum alterum Graeco more inde deriuatum, uelut ἀχινός, ἀχινόμην, σωβάξ, σωβάζον alia. nam eo facilius talia adnotamenta inter uerba Iosephi recipi poterant, quo magis erant graecae linguae accommodata. accedit quod interdum haec adnotamenta non in margine sed media inter uersus extant, ueluti VII § 46 (p. 99, 19), ad quem locum supra dixi secundi libri Regum locum appositum esse, in codice est: ἐπὶ τῶν δέμωνος εἰῶν βασιλῶν ἐτέρω δὲ ἰήλαβ ὄνομα ἴν, ubi βασιλῶν quod supra scriptum est ex libro Regum sumptum est. nil igitur mirum, quod hac uia nomina quaedam sacra in Iosephum recepta sunt, quod mox factum esse uidemus altero ἰήλαβ, quod ex libro Regum illatum est; ceteri enim codices Iosephi aliud habent. sed de hac re mox pluribus dicendum est. Laurentiani locos quosdam non paucos ipse inspexi; deinde librum decimum totum librosque quinque primos contulerunt partim Hieronymus Vitelli partim Guilelmus Rostagno Florentini. sed redeo ad codices enumerandos.

7. V. codex Vaticanus graecus no. 147 bombycinus forma 4° mai. saeculo XIII aut XIV scriptus satis diligenter sed litteris minutioribus et saepe abbreviatis. olim uidetur continuisse antiquitatum libros omnes, nunc exciderunt libri I. II et XVI—XX; restant libri III—XV; incipit enim a uerbis τοῦ περθεροῦ I p. 157, 11. partes selectas ipse inspexi, librum decimum contulit Augustus Mau; idem locos complures meo rogatu euoluit.

8. codex Vaticanus graecus 1304 membranaceus foliorum 262, saeculo fere XIV scriptus una manu; paucae sunt correcturae; notas quasdam marginales adiecit manus recentior. paginae tricenas senos habunt uersus. incipit ab argumentis libri primi et continet libros I II III et quartum usque ad uerba (§ 87) Μωσῆς δὲ ὁρῶν πολεμίως αὐτοῖς τὸν Ἀμορραίων διακείμενον βασιλέα || quae sunt in folio 91° medio. reliquum folii et insequentia duo (f. 92. 93) uacua sunt relicta. fol. 94 incipit liber VI, quem excipiunt VII VIII IX X; desinit in uerba ultima libri X: τῆς ἐπισημειωμένης; quintus igitur liber totus interiit. praeterea in libro quarto, sexto, septimo, nono et maxime in decimo a scriba multae laeuae indicatae sunt, uide apparet ex corrupto exemplari codicem hunc transscriptum esse. quae ex eo habeo debeo Augusto Mau.

9. codex Marcianus gr. no. 380 membranaceus forma maxima pulcherrime scriptus. continet Iosephi antiquitatum libros XX omnes

eum uita. qui a quo et quo tempore scriptus sit, docet in fine totius libri subscriptio haec: *τελειώθη ἡ παροιμία βιβλος τῆς ἰωσήφου ἀρχαιολογίας παρ' ἐμοῦ γεωργίου ἱερέως τοῦ τζαγκαροπούλου· ὁρισμῶ καὶ προστάξει τοῦ κυρίου μου καὶ αὐθέντου* ^v / (h. e. κυρίου)· β'. *κωνσταντινουπόλεως τῆς ἀνωτάτης τοῦ χριστοῦ καὶ θεοῦ ἡμῶν ὁμοιαζῆς ἐκκλησίας· πατριάρχου δὲ τῆς ἀγίας καθέδρας κωνσταντινουπόλεως κυρίου ἡμετέρου ἐνικιστάτου. ἐν ἔτει 1780^η Ἰνδικτιωνοσ¹) γ'· μικρῶν δὲ ἡμερῶν αἰξθ. αἰγοισιῶ 17: ἔγραφη ἐν ἠόρῃ.* scriptus igitur est liber a Georgio sacerdote iussu Bessarionis.

10. codex Laurentianus plut. 69 cod. 10 chartaceus continet antiquitatum Iudaicarum libros XX cum uita; sequitur liber Maccabaeorum qui dicitur quartus sine inscriptione, ceterum integer (incipit *φιλοσοφίατον λόγον ἐπιδείκνυσθαι μίλλων*, finit *εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων*). codex quattuor est partium: primae sunt partis folia 1—226 (Antiq. Iud. I—XII 2. S init. *δι' ἐννοίας ὁ βασιλεία*), alterius sunt fol. 227—233 (Ant. Iud. XII 2. S — *ὅπως αὐτῶ παρ' ἡμῶν πρὸς XII 4. 7 med.*), tertiae fol. 234—434^r, in quibus sunt reliqui libri antiquitatum (inde a XII 4. 7 *ὡτὶν ὄν ἔρ ἔρη*) cum uita. quartae partis est liber de Maccabaeis. harum secunda tertia et quarta pars in charta eiusdem generis diuersis manibus scriptae sunt saeculo fere XV. pars prima, quae continet undecim libros priores cum parte duodecimi, multo post in alia charta scripta est saeculo fere XVI. unde apparet olim in codice solam extitisse antiquitatum partem posteriorem cum uita adiecto praeterea libro de Maccabaeis, sed postea initio reciso ita suppletam esse, ut omnia inde a libro primo repeterentur et totum corpus antiquitatum in eo comprehenderetur. et de parte et posteriore et antiquiore tunc dicendum erit, cum libris XI—XX praefabimur; ad hosce Iosephi libros sola pars recentior spectat.

11. codex Parisinus graecus no. 1602 foliorum 384 chartaceus, male exaratus manu saeculi XV aut XVI. fuit olim antiquitatum librorum I—X, nunc primum folium, in quo argumenta et titulus inerant, male habitum est et in fine desunt folia complura, ut nunc pars libri noni et decimus totus interierit.

12. codex Escorialensis no. 304 in folio chartaceus, de quo rettulit E. Miller ²⁾, continet antiquitatum Iudaicarum libros I—XX

1) solito compendio scriptum.

2) E. Miller, catalogue des manuscrits grecs de la bibliothèque de l'Escorial. Paris 1848 p. 266 sq.

cum correctionibus in margine. scriptus est Venetiae anno p. Chr. 1542; nam subscriptum est: *ἔτελειώθη ἡ παρῶσα βιβλος τῆς ἰωσήπου ἀρχαιολογίας παρ' ἐμοῦ ἰωάννου τοῦ μαρτωμάτι ἀφμβ' ἰανουαρίον κς'. ἐγράφη ἐν βενετίαις.*

Hi sunt codices, quos quidem noui, quibus antiquitatum libri I—X integri traditi sunt. sed praeter eos habemus epitomam (E) antiquitatum, de qua nunc mihi dicendum est.¹⁾ quae a quo et quando facta sit, nescimus; hoc scimus eam a Iohanne Zonara ad componendum chronicon adhibitam esse scriptum post mortem Alexii Comneni imperatoris (p. Chr. 1117). unde conicio decimo aut undecimo fere saeculo eam factam esse. quicumque fecit, certe non fuit homo insipidus aut barbarus: nam et graecum ita calliet, ut paene inter atticistas numerari possit, et satis diligenter munere suo functus est. omisit plerumque orationes, quas Iosephus inseruit satis prolixas, historicorum testimonia et multa alia: interdum haud inepte Iosephi nimiam garrulitatem rececidit, aliis locis eius uerba leniter immutauit. uitam Iosephi omnino omisit. huius igitur epitomae codices qui extant complures nunc enumerandi sunt. quorum primum eos memorabo, qui epitomam aut totam aut solam continent; nam ea quoque olim bipartita tradita est.

Primum commemoro codicem bibliothecae Caesareae Vindobonensis inter historicos graecos no. 22²⁾, nitide scriptum in charta saeculo fere XIV, foliorum 317. incipit a uerbis *μῶριον ὄρος ἀναγρόντα ὀλοκαντῶσαι· ἄβραμιοσ δὲ ἐπὶ μηδενὶ κρήνων* (I § 224 p. 53, 19), desinit: *ἔξεστιν ἡμῖν ποιεῖν τὰ δὲ κελώλ***** (ultima litterae euauerunt) lib. XX in fine. continet igitur antiquitates Iudaicas totas, nisi quod initio mutilatus est. ultima quoque folia madore ita corrupta sunt, ut multa in eis omnino legi nequeant, alia uix appareant. ex duabus partibus compositus est, priore foliorum 1—112, altera alia manu scripta foliorum 113—317; pars prior continet librorum I—X epitomam, altera reliquorum. alterius quaterniones ab initio libri XI numerantur, in parte priore quaternionum numeri non extant; partis prioris paginae trecentos singulos habent uersus, partis alterius in paginis primis sunt uersus triceni terni, tum triceni. deinde uiceni noni. ergo singulas partes separatim transcriptas duosque codices in unum coaluisse uidemus. correcturae, quas codex expertus

1) eam edere coepi in libello academico Marburgi ad imperatoris diem natalicium celebrandum edito anno 1887.

2) uide Lambeccium, comm. de biblioth. Caesar. Vindobon. VIII p. 10.

est non multas, a duobus factae sunt librariis, altero ipsi scribae aequali, altero recentiore. prioris dimidii margo passim adnotamentis minio pictis distinctus est, quae una cum codice scripta esse apparet. sunt plerumque rerum narratarum indices, uelut ad libri X init. (fol. 99^r) *περὶ σεναχηρείμ. κατὰ ἐξεζίου στρατεύσασ· καὶ λαβὼν χρήματα ἐπὶ τῷ σπείσασθαι αὐτὸς μὲν ἀπὸ λήθεν κατέλειπε δι' τὸν στρατηγὸν αὐτοῦ ἠαφάκιμ μετὰ βασιῆως δυνάμεως πορθίσονται τὰ ἱεροσόλυμα.* paullo memorabiliora sunt notulae tres, in quibus librarius cum Iosepho litigare uidetur; primum ad finem libri II (§ 347) legimus: *οὐδὲ ἐβραῖος ἴσ' ὃ ἴωσι.τε κατὰ τὸ αὐτόματον δοξάζων τὸ (sic) τῆς θαλάσσης διαίρεσιν γινόμενον (sic),* et mox ad initium libri III (§ 5) *οὐ τῆς ἐν θεῷ θαυματουργίας σοι δοκεῖ τὸ γλυκευθῆναι τὸ ἕδος ἴωσι.τε, ἀλλ' ἐκ φυσικῆς ἀκόλουθίας.* deinde ad III § 95sq. *παράλειπετε ἴωσι.τε τὴν μωσχοποιίαν ἐν ἀδοῖ τῶν προγόνων.* denique memorandum est in margine fol. 170^r manu recentiore scriptum esse: *μὴν (μηνὶ) μαρτίῳ 17 ἡλθον εἰς τὴν ἀνδροματοῦ^{πλ},* quod fortasse Busbeckius adnotauit. nam huius fuit codex antequam in bibliothecam Caesaris deferretur, ab eo sine dubio Constantinopoli emptus. collatus est a Bosio, cuius opera usi sunt Bernard Hudson Hauerkamp. denuo ipse totum contuli Vratislaviae, quo mihi codex bis Vindobona missus est.

b. Sequitur codex Laurentianus plut. LXIX cod. 23 saeculi XIV aut XV chartaceus, qui a Bandinio describitur in catalogi uol. II p. 642sq. continet epitomam antiquitatum librorum uiginti satis diligenter scriptam. libro undecimo inscribitur: *ἐντεῦθεν ἀρχὴ τῆς βίβλου τῆς δευτέρας.* quo confirmatur epitomam olim binis uoluminibus fuisse traditam. hunc codicem Manuel quidam scripsit, ut docet subscriptio haec:

*χειρὶ Μανουὴλ τήνδε μοι γινῶμι ξένη
δέλτον γραφῆναι καὶ πέρας εἰληφέναι
αὐτῆς λογιστοῦ τοῦπίτκην ἐξ ἀγγέλων.*

huius quoque in margine notae sunt manu prima minio pictae, ueluti ad III § 95 idem extat, quod in Busbeckiano. addo ea, quae eadem manus eodem colore ad locum celeberrimum Ant. Ind. XVIII 3. 3, ubi de Iesu Christo agitur, adscripsit: *περὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. ταῦτα μὲν ἐνταῦθα περὶ τοῦ χριστοῦ φησιν ὁ ἰωσηπος ἐν δὲ τῷ πρὸς ἔλληνας λόγῳ οὗ καὶ ὁ ἅγιος ἰωάννης ὁ δαμασκηνὸς μνείαν ποιεῖται ἐν τῇ πορθησίῳ, αὐ^ε βίβλω τῇ καλομένην παράλληλα· οὗ συνεσθιασμένως ἀλλ' ἀπαρκαλέπτως καὶ εὐδὴν*

αὐτὸν ὁμολογεῖ τοῦ Θεοῦ καὶ Θεὸν κρύνοντα δίκαιους καὶ ἀδίκους ὡς τοῦ πατρὸς αὐτῷ πᾶσαν δεδωκότος τὴν κρίσιν. τὸ δὲ περὶ τούτου τῆς γραφῆς χωρίον ἐγράφη μετὰ τὸ τέλος τοῦ εἰκοστοῦ λόγου τῆς ἀρχαιολογίας. hunc codicem non totum contuli sed locos selectos; praeterea quae in initio Busbeckiano desunt maximam partem ex hoc supplevit collega doctissimus Theodorus Birt meo rogatu; librorum XI—XX partes quasdam addidit Philippus Braun, olim Marburgensis nunc Weilburgae constitutus.

c. codex Parisinus 1601 membranaceus continet antiquitatum Iudaicarum epitomam totam. scriptus est anno salutis 1323, ut apparet ex subscriptione hac:

δόξα σοι χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν δόξα σοι
 πρεσβείας τῆς Θεοτόκου ἐλέησον ἡμᾶς.

ἐγράφη τὸ παρὸν αὐξίον διὰ χειρὸς (ἐμαρτι ὡς σ· ἀλαψ τὸ ὄνομα)¹⁾:
 ἐν ἔτει ρωβλά. κατὰ μῆνα μάϊον +. inspexi sed nihil contuli.

d. codex Parisinus gr. 1418, olim 2254, antea 1407 membrana-
 ceus saeculi XV forma 4^m continet epitomam totius antiquitatum
 operis. in primis foliis (1—10) uiginti librorum omnium argumenta
 in unum locum collecta sunt, quae in codicibus integris singula sin-
 gula singulis libris praemitti solent. lectiones ex hoc excerptae ex-
 tant in appendice Iosephi Hauerkampiani vol. II p. 424sq. ipse in-
 spexi, ut cuius generis esset intellegerem, ceterum nihil contuli.

e. codex Parisinus 1424 chartaceus saeculi XV idem continet
 quod 1418. subscribitur in fine: τέλος τῆς γλάνου ἰωσήπου ἰου-
 δαϊκῆς ἀρχαιολογίας ἐν εἰκοσι λόγοις συνετελεσθεισης.

+ ὁ δοῦλος τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγίου ἡμῶν ἀθένητον καὶ βασιλέωσ
 μανουήλ ὁ καλλιέρ^γ

+ ὁ δοῦλος τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγίου ἡμῶν ἀθένητον καὶ βασιλέωσ
 μανουήλ ὁ καλλιέρρησ

+ τὰς οὐ προκόντως ἐξορίστους εἰκόνας χαίρω προκόντως προσ-
 κενουμένας βλέπων:

ἰδοῦ τὸ παρὸν βιβλίον τέλος

οὐ δεῖ γὰρ οὐ δεῖ τὴν ἐμὴν γλώτταν μόνην ἀναρθρον εἶναι καὶ
 βοῆσ ἄλλοτριαν

οὐ δεῖ γὰρ οὐ δεῖ τὴν ἐμὴν γλώτταν μόνην ἀναρθρον εἶναι καὶ
 βοῆσ ἄλλοτριαν

1) circellis () inclusa erasa sunt.

ὅς ἐν δρόσῳ δίστιχον ἀγάται δόρασ: plura de eo non habeo, cum nihil ex eo contulerim.

f. codex Parisinus graecus 1422 saeculi fere XVI.

Agmen claudant duo codices, in quibus librorum I—X epitome inest:

g. codex Vaticanus 984 membranaceus formae minoris, qui continet Iosephi antiquitatum Iudaicarum libros I—X breuiatos, libros XI—XX cum uita integriores et bellum Iudaicum. post uitam in fol. 185 et 186 iteratur quae fol. 73 et 74 scripta erat libri X pars ultima a uerbis ἐν οἴκῳ μεγάλῳ καὶ γυρῶ (§ 233 p. 357, 18) addita subscriptione: τίτλος ἰωσήφου ἀρχαιολογίας τοῦ πρώτου βιβλίου. sequitur continuo in eadem pagina belli Iudaici liber I praemisso titulo *γλαβίον ἰωσήφου Ἰουδαϊκῆς ἱστορίας περὶ ἀλώσεως λόγος α΄*. clauditur codex his uerbis: ἐτελείωθη ἡ παροῦσα ἱστορικὴ βιβλίος τῆς Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας καὶ ἀλώσεως μὲν μαῖω ζ' τοῦ ςωξβ' ἔτους Ἰνδικτιῶνος ζ'. h. e. anno p. Chr. 1354. totus rescriptus uel ut dicere solemus palimpsestus est ita institutus, ut ueterum membranarum singula folia duplicata sint, quo factum est, ut Iosephi uerba per antiquiores litteras transuersa agerentur. litterae antiquiores saeculo X ut uidetur exaratae binis per paginas columnis inscriptae erant. quarum nunc extant pauca maxime in margine Iosephi, uelut fol. 84 alterius columnae legi possunt haec:

ἀλλ' ὃ πάντων μακαρίων
μακαριώτατε βαρθολο
μαῖε λαμπτήρ τῆς ἐκκλησίας

fol. 116^r columnae titulus: *μὲν τῶ ἀντῶ β;* fol. 140^v columna priore summa haec extant: *ἡ μὲν γὰρ ἀσεβὴς τε | προπετεία καὶ ἄτοπος | ἔνοια ἦτις ἄρα τὸτὲ | τὸν πάσις ἐπέκεινα | φρίσεως καὶ . . .*; fol. 395^r: *γματος· ἡ δὲ ξασθαί ἄρειον | σὺν τῷ φρονίματι· ἡ μὲν | βουλόμενον ὑποχωρεῖν. | ἑτέρου γινομένου αν· αν¹) τοῦ. τοῦ ἀσμένωσ ἀντὸν προσιέμενον εἴ τι²) μὲν|δέτερον ποιεῖσ.* praeterea extant quaternionum numeri multi, ex quibus apparet folia 169. 170 quae nunc sunt

antiqui codicis fuisse exordium inscriptum *ἢ Ἰουδαϊκῆς*. fuit igitur in codice olim menologium siue martyrologium. sola folia quattuor 157. 162. 168. 171 aliunde adsumpta sunt, quae quidem ante Iosephum non modo semel sed bis inscripta sunt, et ita quidem, ut litterae

1) ν· αν dubia sunt.

2) ι dubium.

antiquiores utriusque generis eodem derigerentur et eadem regione decurrerent ac nunc Iosephi uersus. et antiquissima scriptura, cuius pauca extant, binas per singulas paginas columnas habebat, litterae erant maiusculae dextrorsum inclinatae quales saeculo VII, ut ex exemplis constat, scribi solebant. in Iosephi fol. 162 summo, olim imo, nam hoc folium inuersum est, leguntur quattuor uersus litteris uncialibus rectis scripti in hunc modum:

.....¹⁾
 τινου πόλεως . .
 ζωμιον εἰς τὴν α
 γίαν καὶ²⁾ σεβασμι
 ον κοιμησιν

orationis alicuius a quodam Constantinopolitano conscriptae hic fuit titulus. qui cum in medio folio extet, apparet codicem fuisse miscellaneum ex pluribus scriptis compositum. huic scripturae antiquissimae alia saeculo fere XII inducta est, quae columnis neglectis per totum folium uersus perduxit. eius seruata sunt per pauca: fol. 170 legitur *δε μὴ ἐξ φύσεως νεύρον τῶν μορίων ἐκ* *εἰς αὐτὸν*, unde physica aut medica in eis scripta fuisse conici potest. ceterum moneo me non ita codicem hunc palimpsestum tractasse, ut omnia quae conspici possent perlegerem, sed ita tantum me eum excussisse, ut certior fierem me non thesaurum repperisse; possunt tamen ea quoque, quae sub Iosepho latent, alicuius utilitati inseruire. Iosephi contuli quaedam ex libris XI—XX, ex epitoma alia addidit A. Mau.

h. codex Hennebergensis, nunc bibliothecae gymnasii Schleusingensis, chartaceus, saeculo fere XV nitide scriptus, sed male habitus, ut nunc mutilus sit, continet primum antiquitatum librorum I—X epitomam, cui in margine alia manu adscripta sunt ea quae in Busbekiano aliter leguntur, deinde integrioris Iosephi libros XI—XIX 4 § 2 fin.: *διωρεῖται τοὺς σωματοφύλακας πενταμισχιλαῖς δραχμαῖς κατὰ ἕκαστον ἄνδρα τοῖς τε ἡγεῖ*. sequuntur duo folia manu eadem litteris paullo maioribus scripta, in quibus finis belli Iudaici inest; a uerbis *εἶναι τὸ κορυφατόν ὄντιοι δὴ τούτων* (VII 9 § 1 med.) usque ad *παρὰ πᾶσαν τὴν γραφὴν ἐστοχασάμην. τέλος τῆς ἰωσήφου ἰουδαϊκῆς ἀλώσεως*. ergo et antiquitatum pars extrema

1) nihil apparet.

2) καὶ dubium.

et bellum Iudaicum paene totum intercidit. nam apparet hunc codicem olim et antiquitates et bellum Iudaicum habuisse eodem modo collecta quo sunt in codice Vaticano 954, cui hic per libros XI—XX simillimus est. hoc libro ut ad supplendum et corrigendum Busbekianum uti possem, effecit liberalitas Schmiederi gymnasiiarchi Schleusingensis, qui cum huc transmisit.

Hi sunt epitomae codices, quos noui. et moneo in omnibus eandem epitomam inesse, nec graues uideri inter eos intercedere discrepantias, ut omnes appareat ex uno archetypo deriuatos esse. omnium commune est, quod argumenta omittuntur¹⁾ numerique annorum, qui in codicibus integris argumenta sequi solent, libris singulis subiecti sunt.

Cum epitoma coniungenda est mentio Zonarae, quem constat omnes antiquitatum Iud. libros in componendo chronico adhibuisse; neque enim integrum Iosephum habuit, sed epitomam, ut ipse primus eius testis et chronicon antiquissimi eius codicis loco habendum sit. id quod uerum esse primum demonstratur eo, quod Zonaras p. 29 Bonn. Iosephi haec uerba laudat, quae sunt epitomae:

Zonaras: p. 29.

epitome Ioseph. I § 105sq.

Εἴρηται δέ γε περὶ τῆς πολυετίας τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων ταῦτα τῷ Ἰωσήφῳ· „μηδεὶς οὖν πρὸς τὸν νῦν βίον καὶ τὴν βραχύτητα τῶν ἐτῶν ψευδῆ νομιζέτω τὰ περὶ τῶν παλαιῶν ἱστορούμενα· οἱ μὲν γὰρ Θεοφιλεῖς ὄντες καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ γενόμενοι καὶ διὰ τὸ τὰς τροφὰς ἐπιτηδειοτέρας πρὸς πλείονα χρόνον εἶναι εἰκότως ἕζων πλήθος ἐτῶν τοσοῦτων, ἔπειτα καὶ διὰ τὴν εὐχρηστίαν ὧν ἐπενόουν ἀστρονομίας τε καὶ γεωμετρίας, ἅπερ οὐκ ἦν ἀσφαλῶς αὐτοὺς κατανοῆσαι τε καὶ εἰπεῖν μὴ ζήσαντας ἐξακοσίους ἐνιαυτούς· διὰ τοσοῦτων γὰρ πληροῦται ὁ μέγας ἐνιαυτός.“

μηδεὶς δὲ πρὸς τὸν νῦν βίον καὶ τὴν βραχύτητα τῶν ἐτῶν ψευδῆ νομιζέτω τὰ περὶ τῶν παλαιῶν λεγόμενα· οἱ μὲν γὰρ Θεοφιλεῖς ὄντες καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ γενόμενοι καὶ διὰ τὸ τὰς τροφὰς ἐπιτηδειοτέρας πρὸς πλείονα χρόνον εἶναι εἰκότως ἕζων πλήθος²⁾ τοσοῦτων ἐτῶν. ἔπειτα καὶ διὰ τὴν εὐχρηστίαν³⁾ ὧν ἐπενόουν ἀστρονομίας καὶ γεωμετρίας, ἅπερ οὐκ ἦν ἀσφαλῶς αὐτοὺς προειπεῖν μὴ ζήσαντας ἢ ἐνιαυτούς· διὰ τοσοῦτων γὰρ ὁ μέγας ἐνιαυτός πληροῦται.

1) nam in cod. Parisino 1418 ea ex alio codice superaddita esse apparet.

2) πλήθην cod. Henneb.

3) εὐχρηστίαν Henneb.

quibuscum si comparaueris quae Iosephus ipse dedit, quae quidem plura sunt, Zonaram breuiato Iosepho usum esse intelleges. idem ex alio loco apparet, ubi de originibus Cypri haec Zonaras habet p. 31 sq.: *Χέθιμα δὲ τὴν γῆσον συνόρισεν ὁ Χέθιμ. ἡ Κύπρος αὐτῆ ἐστὶ παρ' Ἑλλήνων οὕτω κληθεῖσα διὰ τὴν παρ' αὐτοῖς θεὸν τὴν Ἀφροδίτην, ἣν Κύπριον προσαιγοροῦσιν.* epitoma nero I § 128: *Χέθιμος δὲ Χέθιμα τὴν γῆσον ἔσχε, Κύπρος δὲ τὴν αὐτῆ καλεῖται τῶν Ἑλλήνων τοῦνομα ταύτῃ μεταθεμένων πρὸς τὸ τῆς παρ' αὐτοῖς θεοῦ νομιζομένης ἐπωνυμιον· τὴν γὰρ Ἀφροδίτην καὶ Κύπριον καλοῦσι.* nam a Iosepho ipso hic locus de Cyprio a Cypride uocata abest et sine dubio ab epitomatore male curioso adiectus est. idem efficitur eis quae apud Zonaram mox (p. 32) sequuntur: *Ἀμαθὶ δὲ Ἀμάθην ἔκτισε πόλιν, ἣν Μακεδόνες ἀφ' ἐνὸς τῶν Πτολεμαίων ἐπιφανοῦς λεγομένου Ἐπιφάνειαν μετωνόμασαν,* quae in epitoma sic extant (I 138): *Ἀμαθος δὲ Ἀμαθινοὺς κατήρισεν. ἣτις ἐστὶ καὶ τῶν ἐπὶ μὲν τῶν ἐπιχωρίων Ἀμάθη καλουμένη, Μακεδόνες δ' αὐτὴν Ἐπιφάνειαν ἀφ' ἐνὸς τῶν ἀπογόνων Πτολεμαίου¹⁾ ὠνόμασαν.* apud Iosephum ipsum Ptolemaeorum aut Ptolemaei nulla mentio, et apparet interpolatam eam esse, ut ἀπογόνων habeat, quo referatur. sed ἀπογόνων codicum deteriorum est; meliores, cum quibus Hieronymus quoque facere uidetur, ἐπιγόνων exhibent, quo quidem Iosephi manus et facillime et optime restituitur. interpolationem igitur epitomatoris a Zonara paullum exornatam esse cernimus. et eodem modo per omnes libros Zonaras cum epitoma ita consentit, ut numquam Iosepho usus sit nisi eo, qui est in epitoma. nec in singulis uerbis umquam ab ea discedit nisi in rebus leuissimis aut si quid aut ipse ex suo ingenio immutauit, quod non raro fit, aut Vetus Testamentum secutus, cuius libris praeter Iosephum usus est; id quod mox, cum epitomam edidero qui uoluerit oculis ipse inspicere poterit. ut tamen etiam incredulis persuadeam, addidi ex Zonarae et epitoma hunc de Gedeone locum:

Zonaras I p. 87.

τούτων ἀκούσας ὁ Γεδεὼν ἀνε-
θάρασσε καὶ ὑποστρέψας ἐν τοῖς
ὄπλοις εἶναι τοῖς ξαντοῦ ἐνετεί-
λατο καὶ εἰς τρεῖς ἑκατοστὰς
τὴν στρατιάν διελὼν ἀμφορέα γε-

epitome Ant. V § 222—227.

Γεδεῶνα δ' ἀκούσαντα τὸ ὄναρ ἐλ-
πίς ἀγαθὴ καὶ θάρσος ἔλαβε καὶ
προσέταξεν ἐν τοῖς ὄπλοις εἶναι
τοῖς οἰκείοις διηγησάμενος καὶ
τὴν τῶν πολεμίων ὄψιν. κατὰ δὲ

1) sic Henn. in marg.; idem πολέμων in textu, πολέμων Laurent.

Zonaras I p. 87.

τὸν κομίζειν ἕναστον καὶ λαμπράδα ἡμέμενη καὶ κοριοῦ κέρας ἐκέλευσε, κατὰ τετάρτην τε φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἐξῆγεν αὐτοὺς κατὰ τῶν ἐναντίων. καὶ ἤδη πλησίον ὄντες αὐτῶν ἐσάλπισαν μὲν τοῖς κέρασι, τοὺς δ' ἀμφορέας κατέαξαν καὶ μετὰ τῶν λαμπράδων ὤρμησαν ἀλαλάζαντες. ταῦτα δὲ τοῖς πολεμίοις πτοίαν ἐτέβαλον, καὶ οἱ μὲν ὑπὸ τῶν ἐναντίων ἐκτεινοντο, οἱ δὲ γε πλείους ὑπ' ἀλλήλων οὔσης νυκτὸς διεφθάρησαν καὶ σχεδὸν πάντες ἀπώλοντο καὶ δύο τῶν βασιλέων αὐτῶν Ὁρήβ τε καὶ Ζήβ.

epitome Ant. V § 222—227.

τετάρτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς¹⁾ προσῆγε τὴν ἑαυτοῦ στρατιάν Γεδειὼν εἰς τρεῖς ἑκατοστίαις διελὼν αὐτήν. ἐκομίζον δὲ πάντες ἀμφορέας κενοὺς καὶ λαμπράδας ἡμέμενας καὶ ἐν τῇ δεξιᾷ κοριοῦ κέρας, οἷς ἀντὶ σάλπιγγος ἐχρῶντο. οἱ δ' Ἑβραῖοι πλησίον τῶν πολεμίων γενόμενοι σάλπιγγί τε ἤχησαν καὶ τοὺς ἀμφορέας κατέαξαν ὤρμησάν τε μετὰ τῶν λαμπράδων ἀλαλάζαντες. ταραχὴ δὲ λαμβάνει τοὺς ἀνθρώπους ὑπνοῦντας καὶ δέματα· νύξ γὰρ ἦν καὶ ὁ θεὸς τοῦτο ἤθελεν. ἐκτεινοντο δὲ ὀλίγοι μὲν ὑπὸ τῶν πολεμίων, οἱ δὲ πλείους ὑπὸ τῶν συμμάχων διὰ τὸ τῇ γλώσσει διαφωνεῖν. ἀπέθανον δὲ σχεδὸν ἅπαντες καὶ δύο τῶν βασιλέων Ὁρηβός τε καὶ Ζήβος.

utrumque uides habere elegantius εἰς τρεῖς ἑκατοστίαις, quod apud Iosephum est εἰς τρεῖς μέρη διελὼν αὐτήν, ἑκατὸν δὲ ἴσαν ἐν ἐκάστῳ, et utrumque τῆς νυκτὸς Iosepho addidisse. denique libro X § 16sq. Zonaras cum epitoma hoc modo consentit:

Zonaras I p. 196.

Ἡσαΐας δὲ παρεθάρρυνε τὸν βασιλέα ἐπακοῦσαι φάσκων αὐτοῦ τὸν θεόν. καὶ τῇ νυκτὶ ἄγγελος ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν Ἀσσυρίων ἀνεῖλεν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα πέντε χιλιάδας, καὶ μεθ' ἡμέραν νεκρὰ τὰ τούτων εἰρέθησαν σώματα, καὶ ἀπῆρε τὸ περιλειφθὲν τῆς στρατιᾶς ἐξ Ἱερουσαλήμ· Σεναχηρείμ δὲ πολιορκῶν τὸ Πηλούσιον ἔλυσε τὴν πολιορκίαν μῶν

epitome X § 16.

πάλιν δὲ τῷ θεῷ εὐχὰς ποιησάμενου Ἡσαΐας ὁ προφήτης ἐπήκοον αὐτὸν ἔφρασκε γεγονέναι· τῇ οὖν νυκτὶ ἄγγελος ἐπάταξεν ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν Ἀσσυρίων καὶ γενομένης ἡμέρας εἰρέθησαν τεθνηκότες ἐκ τῆς παρεμβολῆς ἀνδρῶν μυριάδες δέκα πρὸς ταῖς ὀπώ, καὶ ἐφοβήθη Ραψάκης καὶ ἀπῆρεν ἐξ Ἱεροσολύμων τῆς στρατιᾶς τὸ περιλειφθὲν. Σεναχή-

1) τῆς νυκτὸς omittit Iosephus.

Zonaras I p. 96.

ἐν νυκτὶ μιᾷ καταφάγοντων τὰ τόξα τῶν Ἀσσυρίων καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ὄπλων αὐτῶν. τοῦτο ἐν μὲν τῇ τῶν βασιλειῶν οὐκ ἀναγράφεται βίβλῳ, Ἰώσηπος δὲ ἱστορεῖ ἐν Ἡροδότῳ εὐρών. τὸν δὲ Βηρωσὸν τὰ Χαλδαϊκὰ συγγραψάμενον φάσκειν φησὶν ὡς ἐπαελθὼν ὁ Σαναχρήειμ ἀπὸ τοῦ τῶν Αἰγυπτίων πολέμου κατέλαβε τὴν σὺν τῷ Ραψάκῃ στρατιὰν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ τοῦ Θεοῦ λοιμώδη νόσον ἐνσκήψαντος τοῖς Ἀσσυρίοις ἐν μιᾷ νυκτὶ μυριάδες ὀκτωκαίδεκα φθείρονται καὶ πεντακισχίλιοι σὺν ἡγεμόσι καὶ ταξίαρχαῖς. δείσας οὖν ἐκεῖνος περὶ τῆς λοιπῆς στρατιᾶς e. q. s.

epitome X § 18.

ρειμος δὲ πολιορκῶν τὸ Πηλοῦσιον ἔλυσε τὴν πολιορκίαν μιν ἐν νυκτὶ μιᾷ διαφάγοντων τὰ τόξα καὶ τὰ λοιπὰ ὄπλα τῶν Ἀσσυρίων. οὕτως μὲν Ἡρόδοτος ἱστορεῖ· Βηρωσὸς δὲ ὁ τὰ Χαλδαϊκὰ συγγραψάμενος μνημονεῖ τοῦ Σαναχρήειμου λέγων, ὡς (§ 21) ὑποστρέψας ὁ Σαναχρήειμος ἀπὸ τοῦ τῶν Αἰγυπτίων πολέμου ἐπὶ τὰ Ἱεροσόλυμα καταλαβὼν ἐξείτην ὑπὸ τῷ στρατηγῷ Ραψάκῃ δύναμιν τοῦ Θεοῦ λοιμικὴν πέμψαντος αὐτοῦ τῷ στρατῷ νόσον κατὰ τὴν πρώτην νύκτα τῆς πολιορκίας διαφθείρονται μυριάδες ὀκτωκαίδεκα καὶ πεντακισχίλιοι σὺν ἡγεμόσι καὶ ταξίαρχαῖς. ὑπ' αὐτῆς δὲ τῆς συμφορᾶς εἰς φόβον καὶ δεινὴν ἀγωνίαν καταστάς καὶ δείσας περὶ τῷ στρατῷ παντί e. q. s.

uerba τῆς οὐκ ἐν νυκτὶ — περιλείψθην quae apud Iosephum desunt epitomatoris sunt, sumpta ex 4 Regum XIX 35¹⁾. quae ideo adiecit putandus est, quamquam mox eadem iterum relaturus erat, quia librorum sacrorum narrationem desiderari existimabat. ea enim, quae mox sequuntur (§ 21sq.) a Iosepho ex libris Regum excerpta, a Beroso narrata esse opinatus est de lacuna nihil suspicatus, nec mirum, cum antea legerit Βηρωσὸς δὲ — λέγων οὕτως. iam uero epitomatoris supplementum cum eodem loco apud Zonaram extet, non dubito, quin ab eo ex epitoma sumptum sit, ita tamen, ut epitomatores, qui libri sacri uerba minus eleganter dicta cum fide recepit, emendaret et perpoliret.

Probasse uidetur Zonaram usum esse epitoma; nam talia sunt argumenta, ut dubitari non possit, neque eo infringi possunt, quod interdum Zonaram non cum epitoma aut epitomae nostris codicibus,

1) καὶ ἐγένετο νυκτὸς καὶ ἐξῆλθεν ἄγγελος κυρίου καὶ ἐπάταξεν ἐν τῇ περιβολῇ τῶν Ἀσσυρίων ἑκατὸν ὀγδοηκονταπέντε χιλιάδας, καὶ ὤρθησαν τὸ πρῶτον, καὶ ἰδοὺ πάντα σώματα νεκρά.

sed cum Iosepho aut eius codicibus facit; uelut eo quem ultimum transcripsi loco (X § 21) in epitoma est *ἰωσήφου*, Zonaras cum Iosephi codice M habet *ἰωσήφου*. potest enim in antiquiore epitomae exemplari, quo usus est Zonaras, *ἰωσήφου* fuisse, nisi potius Zonaram ex semet ipso hoc uerbum minime rarum pro altero reposuisse et casu cum Iosephi cod. M consentire dices. nam Zonaram tenendum est saepe epitomae uerba consulto immutasse et plerumque id spectasse, ut elegantiora proferret. praeterea, ut dixi, adhibuit libros sacros graecos et eorum auctoritate inprimis nomina Hebraeorum inuertit, ut ea exhiberet, quae tum erant uulgaria, uelut *Ἀδάμ Σίθ Νῶε Ἰωσήφ Σαμουήλ Σαραχηριμ* alia; quare in his Zonarae fides est nulla, neque eorum in apparatu critico adornando rationem habui.¹⁾

Praeter codices, quos recensui, et epitomam ad Iosephi uerba restituenda adhibenda est uersio Latina antiqua (*Lat*); nam eo tempore, quo nostra religio imperium Romanum totum inuasit, Iosephus paene totus in latinam linguam conuersus est, sed neque ab uno, neque uno tempore. primum enim belli Iudaici libri septem latina facta sunt, ut uulgo creditur, ab Rufino Aquileiensi Hieronymi aemulo et aequali, qui tot scripta graeca in latinum conuertit. ab hae uersione diuersum est opus Hegesippi qui uulgo dicitur hoc est belli Iudaici historia libris V conscripta, quae testibus codicibus²⁾ ab Ambrosio Mediolanensi ex Iosepho facta est; ea namque est uersio latina, quae Iosephi nec uerba nec libros cum fide seruet, sed multa omittat, alia addat. deinde post bellum Iudaicum antiquitates libri XX et libri duo contra Apionem latine translati sunt iussu Cassiodorii, qui haec scribit (de institutione diuinarum litt. 17): *ut est Iosephus paene secundus Lilius in libris antiquitatum Iudaicarum late diffusus, quem pater Hieronymus scribens ad Lucinum Baeticum propter magnitudinem prolizi operis a se perhibet non potuisse transferri. hunc tamen ab amicis nostris quoniam est subtilis nimis et multiplex magno labore in libris uiginti duobus conuertimus in latinum. qui etiam et alios septem libros captiuitatis Iudaicae mirabili nitore conscripsit, quorum translationem alii Hieronymo alii Ambrosio alii deputant Rufino. quae dum talibus uscri-*

1) eodem modo p. 33 Zonaras Cainan Abrahae maioribus addidit auctoribus libris sacris, qua in re ei conuenit cum cod. L Iosephi I § 146.

2) in antiquissimo codice Ambrosiano libro primo subscriptum est: *Iosippi lib. primus expl. incp. secd. Ambrosius epi de greco transtulit in latinum.*

biter omnino dictionis eximiae merita declarantur. nam uiginti duo quos memorat libri sunt antiquitatum uiginti cum libris contra Apionem duobus, qui etiam nunc extant latine; nam uita sola neque extat latina neque tunc uersionem latinam adeptam esse uidetur.

Et ad nos quidem ea uersio, quae Cassiodorio auctore facta est, attinet. cuius codices extant tot, ut hic enumerari non possint; nam etiam latinus Iosephus a multis lectitatus est. mihi id curae fuit, ut adhibitis uno uel pluribus bonis codicibus sciam, quid fere dederint Cassiodorii librarii et quo usi sint exemplari graeco, quod uel ex uno codice bono plerumque satis potest perspici, cum ad id cognoscendum firmissimo subsidio utamur Iosepho ipso. usus igitur sum codice omnium antiquissimo et longe optimo Ambrosiano papyraeco saeculi VI Cassiodorio ipsi fere aequali, quem descripsit Augustus Reifferscheid in bibliotheca patrum Italica. duarum paginarum imaginem optimam dedit societas palaeographica. codex diligentissime scriptus uitia fere nulla habet, orthographiam sequitur ut non incorruptam ita certis legibus definitam, quare in omnibus illius aeni scriptoribus¹⁾ edendis usus eius erit haud exiguus. certe Iosephi uersio Cassiodoriana ad huius codicis normam edenda erit. est enim codex rarae fidei raraeque uirtutis, qui omnes reliquos, quos quidem noui, etiam antiquissimos longe superat. sed idem multas iniurias passus est, quibus factum est, ut nunc partem tantum sui seruarit. incipit enim a uerbis: *boaz et hereditatem et uxorem cessit.* quae sunt Ant. V 334, finit X § 201 uerbis: *quam pro nobis ipsis uitae termino te iubente multatis sollicitus eram dum . . .* sed etiam eorum quae interiarent non pauca aut omnino exciderunt, aut ita affecta sunt, ut uix legi possint. eorum autem, quae huic desunt, testem in subsidium uocaui codicem Wizenburgensem no. 22, qui est bibliothecae Guelferbytae, saeculo fere XI (aut XII) scriptum. hunc non temere elegi, sed quia cum Ambrosiano comparatione instituta eum bonum et utilem esse cognoueram. huius libros I—V contuli ipse, quae libris VI—X in Ambrosiano deerant, contulit Carolus Boysen. deinde codicis Bernensis no. 118 antiquissimi, qui nono saeculo scriptus uidetur, librum primum et secundi partem priorem meum in usum excussit Rudolphus Beer. sed Bernensis ut aetate multum superat Wizenburgensem, ita uirtute longe inferior est, cum multa in eo interpolata sint. nihilo minus aliquid ualuit ad Wizenburgensis corruptelas agnoscendas et ei qui Iosephi latini

1) uelut in Iordane.

editionem parabit neglegendus non erit, sed ad graeca uerba recensenda fere nihil ex eo redundauit. praeterea quibusdā locis inspexi codicem, qui est in bibliotheca musei Neapolitani inter Latinos V F. 34 forma maxima saeculo IX aut X exaratus, qui continet Iosephi antiquitum Iudaicarum libros I—XVI adiuncto Egesippo qui dicitur, et codicem Laurentianum plutei LXVI eod. 1 saeculi fere XI, in quo eadem insunt atque in Neapolitano. horum uterque per se memorabilis est; neuter tamen Ambrosiano par aut suppar. ceteros libros, qui multi sunt et antiqui, non curauit; nam huic quoque operi certi sunt fines et cauendum mihi erat, ne in immensum cresceret labor, ex quo ad hanc editionem adornandam aut nihil aut pauca prouenire possent. nam ideo uersionem latinam ad Iosephum recensendum adhiberi apparet, ut sciamus qualem interpretes habuerit Iosephum graecum. at latinus quae passus sit quibusque usus sit fatis, id quod ex eodum uario genere cernitur, non est operis huius.

Postquam de eis libris dixi, qui Iosephi antiquitates continuas dedita opera tradunt, nunc ad eos transeo, qui partem earum dederunt, quorum primus memorandus est

A. codex bibliothecae Ambrosianae Mediolanensis D superiore 50 scriptus saeculo fere XI, qui continet bellum Iudaicum. ei subiecta est antiquitatum libri II pars posterior hoc initio: *ἰωσήφου ἐκ τοῦ β' λόγου τῆς ἀρχαιολογίας. ἰωσήφου δὲ συγγραφήσαντος* (II 196 p. 123, 9) usque ad finem libri subiuncta subscriptione: *γλαβίου ἰωσήφου ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας λόγος β'.*

Plurima ex Iosepho excerpit Constantinus Porphyrogenitus in componendo magno excerptorum corpore, et nunc supersunt Iosephi excerpta in titulo de legationibus et in codicis Turonensis siue Peiresciani excerptis de uirtutibus et uitis. sed excerpta de legationibus complura ex libris posterioribus petierunt, unum solum locum ex prioribus decem VII. 117—120 ualde breuiatum. multo plura extant in codice Turonensi. quorum collationem diligentissimam Iulius Wollenberg edidit (programme d'invitation à l'examen public du collège royal français, Berlin 1871), inde ego huc transuli. ac contulit Wollenberg cum Iosepho Bekkeri, quo factum est, ut si quid eius accuratam diligentiam fugit, id quod interdum ceteris codicibus comparatis suspicari licet, excerptorum esse uideantur quae re uera sunt editionis Bekkerianae. haec excerpta plerumque Iosephi uerba ipsa cum fide transcripserunt solis initiis et clausulis immutatis; rarius in mediis excerptis ea quae ad excerptorum argumentum minus apta uidebantur omissa aut breuiata sunt. in

confiniis igitur excerptorum minor est fides, ut tamen etiam in his plerumque Iosephi ipsius uerbis usa sint.

Praeter Constantiniana excerpta alia in codicibus extant, quorum quae inueni nunc breuiter memorabo.

Codex bibliothecae musei Neapolitani gr. III, B. 18 bombycinus, saeculi fere XIV, foliorum 93, continet excerpta ex Antiquitatum libris III—XVIII et belli Iudaici libris II sqq. initio mutilus est; incipit enim a uerbis (*Γαῖλα*) ἡ νῆτιδος βασιλεὺς στρατὸν ἔχον καὶ σπεύδων μὲν ὧς, quae sunt Antiqq. IV § 96.

Codex Palatinus Heidelbergensis no. 129 miscellaneus saeculi fere XV, qui fol. 132. 133. 135—137 excerpta ex Iosephi antiquitatibus habet breuiora. incipiunt: *ὅτι πρὸ τῆς παραβάσεως ἡμῶν* (I 41), desinunt: *μὴ πληρῆ τὸν γάιον διειργάσατο* (XIX 1. 12).

Codex Baroecianus bibliothecae Bodleianae Oxoniensis nr. 39, foliorum 84, saec. XIV scriptus, continet excerpta ex libris Iosephi I—XII.

Codex Ambrosianus E 64 Super. miscellan. graec. chartaceus, forma 4° min. continet in foliis 125 sq. excerpta ex Iosepho: primum *ἐκ τοῦ τρίτου λόγου τῆς φλαβίου ἰωσήφου ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας· τί ἦ σικηρὴ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἐδήλου: θαυμάσειε δ' ἂν τις τὸν νομοθέτην ὡς θεῖον ἄνδρα — ἢ μάλιστα χαίρει τὸ θεῖον* (§ 179/180 p. 194, 16/20 — § 187 (p. 196, 7). sequitur *ἐκ τοῦ ὀκτωκαιδεκάτου· περὶ τοῦ γῶ ἡμῶν ἰὺ γῶ testimonium de Christo* (Ant. XVIII 3. 3). tum: *περὶ τοῦ τιμίον προδρόμου· τισὶ δὲ τῶν ἰουδαίων ἐδόκει — καὶ ἠρώδη θέλοντες* (Ant. XVIII 5. 2). denique *ἐκ τοῦ πέμπτου βιβλίου τῆς ἀλώσεως: ἀλλ' ὑμεῖς ἴν' ἔασω τὰ ἔνδον — ἀντιλήψεω κατεστήσατε* (bell. Iud. V. c. 9).

§ 3.

Postquam codices enumeravi et descripsi, nunc quomodo inter se coniuncti sint et quanti quisque aestimandus sit dicendum est. ac primum de eius quidem est, qui Iosephi uerba incorrupta tradat. statim enim postquam Iosephus maxime a Christianis legi coeptus est, quaedam in eo consulto et de industria mutata sunt, quoniam enim cum libris sacris in linguam graecam olim conuersis consuetudine uolebant, id quod praecipue in nominibus Hebraeorum hominum conspicuum est, quo interpolationis genere omnes codices infectos esse, ex uno insigni Berosi loco apparet, qui est Antiquit. X § 219 sqq. repetitus ille in libro cont. Ap. I 19; ubi de eo rege uerba sunt, qui in libris sacris *Ναβουχοδονόσορ* audit. et idem nomen *Ναβον-*

χοδοιόσορος etiam in Iosephi codicibus omnibus et in uersione Latina inuenitur. at hunc locum ex Iosepho sumpsit Eusebius (chron. I p. 45 sq.) et ex Eusebio Syncellus (p. 416 Bonn.) qui non *Ναβοχοδοιόσορον* sed *Ναβοκοδορόσορον* regis nomen ex Iosepho proferunt, quod quidem apud Graecos in usu fuisse ex Megasthene et Abydeno¹⁾ scimus. idem Iosephum dedisse, qui post Berosum § 227 Megasthenem laudat, pro certo haberi potest²⁾, unde apparet omnes codices hoc loco ex librorum saecrorum auctoritate mutatos esse.³⁾ id quod eo certius est, quod in antiquitatibus simul cum Nabocodrosoro etiam patrem Nabopolassarum eodem modo nomen uertisse uidemus, quippe qui § 220 in omnibus codicibus graecis cum latinis *Ναβοχοδοιόσορος* nocetur. et huius quoque uerum nomen apud Eusebium est, ad quem propius accedit codex libri I contra Apionem, qui *Ναβουλιόσορος* tradit. quod si quis ex eis quae disputaui efficere uoluerit, codicum nostrorum archetypon quod dicitur post Eusebium ortum esse, potest quidem recte iudicasse. sed quoniam fieri potest, ut iam Eusebii tempore fuerint codices interpolati, nec tamen omnes fuerint, certius nihil affirmo; ceterum moneo non solum in hac antiquitatum parte, sed etiam in altera et in bello Iudaico similes nomina passa esse correcturas.

Omnium uero codicum et uersionis Latinae unum archetypon fuisse etiam alia uitia omnibus communia docent. uelut non solum nomen Nabocodrosori mutatum est, sed etiam regis Iudaeorum, qui per librum X (§ 98 sqq.), si bonos sequimur codices, semper uocatur *Ίωάκειμος*; sed uno loco § 229 *Ίεχονίαν* extat⁴⁾ antea ne memoratum quidem, quod apparet ex libris sacris inlatum esse. lacuna in omnibus codicibus est lib. X post § 20 *Βιρωσός δὲ — μυμιμονέει τοῦ βασιλέως — λέγων οὕτως*. nam quae sequuntur non sunt ex Beroso, sed ex Iudaeorum historiis sacris sumpta; Berosi igitur locus excidit⁵⁾, ut Hudson recte intellexit. idem lib. IX ante § 51 in historia

1) Müller fr. hist. gr. II 416; IV 283.

2) etiam ceteris locis, ubicumque Nabocodrosorus memoratur, hoc nomen restituendum esse mihi persuasi. primum enim uix quidquam interest utrum uno loco an pluribus hoc nomen immutatum esse statuamus, cum nominis *Ναβοχοδοιόσορος* fides ceteris locis non sit maior, quam eo de quo diximus. deinde non dicit Iosephus alio usum esse nomine regem illum apud Berosum ac apud se; neque erat cur alio uteretur atque eo, quod tunc apud Graecos in usu erat quodque etiam in Ebraicis litteris olim obtinuisse probabile est; nam a Graecis legi uoluit Iosephus, nec raro alia nomina exhibet ac LXX uiri.

3) Latinus habet *Iechoniam qui et Ioachim*.

4) idem accidit fortasse X § 34.

Elissaei prophetae quaedam interiisse recte demonstravit. aliud corruptelae genus omnes inuasit libros cum uersione latina VII 67, ubi de Hierosolymis dicuntur haec: *ἐν τῷ γὰρ Ἀβραάμω τοῦ προγοῶντος ἡμῶν Σόλυμα ἐκαλεῖτο, μετὰ ταῦτα δ' αὐτὴν φασὶ τινες, ὅτι καὶ Ὅμηρος ταύτ' ὀνόμασεν Ἱεροσόλυμα· τὸ γὰρ ἱερὸν κατὰ τὴν Ἑβραίων γλῶτταν ὀνόμασε τὰ Σόλυμα ὃ ἔστιν ἀσφάλεια*, quae sic in omnibus ferantur libris, nisi quod in quibusdam ordo uerborum alius est ¹⁾. ac quid Iosephus uoluerit ex I § 180 et bell. Iud. V c. 9 cer- nitur, ubi urbi narrat tempore Abrahæ fuisse nomen Solymis, sed mox a Melchisedeco uocatam esse Hierosolyma. praeterea Ho- meri mentio facta est, quam spectare apparet ad Solyma non, ut in libris est, ad Hierosolyma; nam apud Homerum Solymi sunt (Iliad. VI 184sq.) et montes Solymi uel Solymorum (Od. V 283). quare non dubium est, quin hic locus grauitur turbatus sit. ac primum Homeri testimonium sic uidetur restituendum esse: *φασὶ τινες, ὅτι καὶ Ὅμηρος ταῦτ' ὀνόμασε τὰ Σόλυμα*, quae a curioso lectore in margine apposita et deinde inter Iosephi uerba delata esse existimo; nihil enim ad hunc locum pertinent. ²⁾ quibus cietis ea, quae ex aliis locis Iosephum dicere uoluisse supra effecimus restant, ita tamen ut quaedam excidisse uideantur: *μετὰ ταῦτα δ' αὐτὴν [Μελχισεδέκης ὁ τῶν Χανααίων δυνάστης τειχίσας καὶ ἀσφαλισά- μινος] Ἱεροσόλυμα ὀνόμασε· τὸ γὰρ ἱερὸν κατὰ τὴν Ἑβραίων γλῶτταν ἔστιν ἀσφάλεια*, quae paullo aliter exposita sunt, atque in belli Iudaici loco supra memorato, ubi Melchisedecam primum templum aedificasse tradit. sed talia apparet in antiquitatibus eum referre non potuisse. in quibus Hebraeorum libros secutus nullum nouit templum ante Solomonem. omitto alias corruptelas haud paucas, quae in omnibus codicibus et in uersione latina inueniuntur; suffi- ciunt enim ea quae attuli ad demonstrandum omnes libros ex uno exemplari originem duxisse.

Iam si ad codices nostros accedimus et eorum genera dispicere conamur, primum uidemus codices RO h. e. Regium et Oxoniensem plerumque coniunctos nominari et omnibus reliquis MSPLVE et Latino aduersari ita quidem, ut illorum singularis uirtus conspiciatur, quamuis aetate plurimis sint minores. de quibus nunc pauca

1) τὸ γὰρ ἱερὸν τὰ Σόλυμα κατὰ τὴν Ἑβραίων ὀνόμασε γλῶσσαν ὃ ἔστιν ἀσφάλεια alii codd. habent.

2) accedit quod Iosephus id ne probasse quidem uidetur; nam in libris contra Apionem Homeri Solymorum nulla est mentio. uid. c. Ap. I c. 22.

dicenda sunt. libro IX § 254 locus est ex historiis Menandri, quo continetur bellum quod Salmanassar Assyriorum rex, qui apud Iosephum est Salmanasses, cum Elulaco Tyriorum rege gessit. ubi edebantur haec: *οἷος ἀποστάντων Κιτιάων¹⁾ ἀναλάσας ἀρσ-
ηγγάγετο αὐτοὺς πάλιν. ἐπὶ τούτους πέμψας ὁ τῶν Ἀσσυρίων βασι-
λεὺς ἐπέληθε Φοινίκην πολεμῶν ἄπασαν* etc. ita enim codices MSPLV exhibent, nec aliter legisse videtur interpret latinus, apud quem *ἐπὶ τούτους πέμψας* est *contra quos* — *insurgens*. hinc effecerunt historiarum Phoenicicarum scriptores nostrates Mouers et Duncker Assyriorum regem cum Citiensibus se coniunxisse, priusquam ipsam Phoenicem adgrederetur. sed fugit eos hunc locum sanum esse non posse; neque enim cohaerent *ἐπὶ τούτους πέμψας* et *ἐπέληθε Φοινίκην*. quid enim rex Citiensibus misisse putandus est? et cur ad eos misit? poterat scribi *ἐπὶ τούτους πέμψας παρὶ γ-
ραίης* uel *ἐπὶ τούτους πέμψας συμμαχίαν ἐποιήσατο*, nam sententia ita conformata, cum uerbum *πέμψας* eodem spectat quo insequentia, per se intellegitur quid mittatur, uelut nuntius aut litterae, et saepe omitti solet.²⁾ at in sententia qualis haec est omitti non potest. accedit quod, si legatos aut litteras missas esse dicere uoluisset Menander, non scripsisset *ἐπὶ τούτους* sed *πρὸς τούτους*; nam *ἐπὶ τούτους* non est *ad hos*, sed ut recte Latinus uertit *contra hos*, ut multis exemplis demonstratur. denique ipsius Iosephi testimonio corruptum esse hunc locum confirmare possumus; dixit enim paullo supra (§ 253) nomen regis Assyriorum in Tyriorum litteris, quas Menander in Graecum conuerterit, extare, unde apparet apud Menandrum fuisse regis nomen; nam Tyriorum litteras non nouit Iosephus nisi ex Menandro. sed in codicibus, quos supra memorauimus, nomen non extat. solus Latinus dedit: *contra quos denuo Salamanassis Assyriorum rex cunctam Phoenicem bellis inuasit*. qui cum legerit *ἐπὶ τούτους* et *πέμψας* quoque habuisse uideatur, nomen regis non in graecis inuenisse sed ipse ex se addidisse existimandus est. sed succurrunt codices RO, in quibus pro corruptis *ἐπὶ τούτους πέμψας* traditur *ἐπὶ τούτους ἐλάμψας*; nam quin haec R habuerit, in quo litterae *ἐλ* maximam partem crosae sunt, dubitari non potest; in O leuiter corruptum *ἐπὶ τούτους ἐλαμψᾶς* extat; sed *ἐπὶ τούτους anti-*

1) lege *Κιτιέων*; nam hanc urbem, quae antiquitus Phoenicum fuit, Menander dicit. *Κιτιάων* non potest esse idem quod *Κίτιοι*; nam Graecus erat Menander et Graecis scripsit; eorum igitur usum sequi putandus est.

2) ut Ant. Iud. V 153 *πέμπουσιν ὄν πρὸς τοὺς Γαββαηνοὺς κατηγοροῦντες τῶν νεανίσκων*.

quitas traditum esse ceterorum eodiem auctoritate confirmatur. ex his igitur *ἐπί τούτους ἐλάμψας* elementis aliter compositis efficitur *ἐπί τούτου Σελάμψας*, quo facto id adepti sumus, quod desiderabatur, et regis nomen et sententiam bonam; nam optime hoc dicit regis Elulaei tempore Selampsam Assyriorum regem omnem Phoeniciam bello inuasisse. quod cum RO soli seruariunt omni laude digni sunt. ceteri uero MSPLVE cum Latino quod habent nihil aliud esse uidetur nisi coniectura, cum enim librarii non intellexerent *ἐλάμψας*, reposuerunt *ἐμίψας*. ceterum *Σελάμψας* nouum est nomen, quo Salmanassem significari et Iosephus testatur et litterae docent. — Alius locus est lib. X § 266 ubi Iosephus Danielis prophetae laudes persequitur hisce: *ἄξιον δὲ τάνδρος τούτου καὶ ὁ μάλιστ' ἂν θαυμάσαι τις ἀκούσας διελεθεῖν· ἅπαντα γὰρ αὐτῷ παραδόξως ὡς ἐνί τινι τῶν μεγίστων ἐτυχήθη προφητῶν καὶ παρὰ τὸν τῆς ζωῆς χρόνον τιμὴ τε καὶ δόξα ἢ παρὰ τῶν βασιλέων καὶ τοῦ πλήθους, καὶ τελευτήσας δὲ μνήμην αἰώνιον ἔχει.* nam ita haec uulgo eduntur ut habent codices SPLV¹⁾, nec aliud legisse uidetur Latinus. nec Theodoretus in Daniele (uol. II p. 697 ed. Paris.), nisi quod apud hunc non *ἐτυχήθη*, sed *ἐχαρίσθη* reperitur. sed hanc sententiam stare non posse neminem fugiet, quoniam altera eius pars omnino claudet et eo caret uerbo, quo carere non potest. accedit quod parum apte Danieli laudi ducitur, quod ei omnia bene cecissent ut uni e maximis prophetis, cum ipse fuerit summus propheta. quam offensam remouent codices RO, in quibus non extant uerba *ἐτυχήθη προφητῶν*. quibus omissis quamquam maiores turbae excitari uidentur, tamen facile recuperabimus, quod uolumus, si *ἅπαντα* in *ἅπαντῷ* commutabimus, quo facto sententiae ordo restituitur talis: *ἅπαντῶ γὰρ αὐτῷ — καὶ παρὰ τὸν τῆς ζωῆς χρόνον τιμὴ τε καὶ δόξα — καὶ τελευτήσας δὲ μνήμην αἰώνιον ἔχει*, qualem Iosephum uelisse puto.²⁾ et hic quoque non dubito, quin illa *ἐτυχήθη προφητῶν* uel *ἐχαρίσθη προφητῶν*, quae in Regio et Oxoniensi omittuntur, a librariis ex coniectura addita sint; postquam enim *ἅπαντῷ* in *ἅπαντα* abiit corruptam sententiam eo modo emendare sibi uidebantur.

Memorabilis est libro I § S2 sqq. annorum computatio, qui ab initio mundi usque ad diluuium et tempora Noae fuerunt; quorum

1) in M haec non extant.

2) restat corruptela in uerbis *ὡς ἐνί τινι τῶν μεγίστων*, quae emendare non possum.

Iosephus primum summam ponit deinde singulorum hominum tempora describit, quibus computatis summam effici dicit (§ 88 *καὶ τα συναγόμενα τὰ ἔτη τὸν προαναγεγραμμένον πληροῖ χρόνον*). sed quae vulgo traditur summa annorum 2656 (§ 82), quam habent codices plurimi et versio latina, non quadrat nec ulla arte effectum est aut effici potest, ut singuli numeri cum summa coeant¹⁾; quare aut hanc aut illos aut utrosque corruptos esse necesse est. uerum si codicem O sequimur, nam in R hoc folium interiit, omnia plana sunt; in eo enim summa est annorum 2262, singuli numeri hi: Adae anni 230, Sethi 205, Anosi 190, Cainae 170, Malaëli 165, Iaredi 162, Anochi 165, Mathusalae 187, Lamechi 188, Noae 600, qui recte efficiunt annos 2262, qui numerus proxime accedit ad libros sacros graecos.²⁾ cum igitur quin Iosephus dederit non dubito. alter uero numerus annorum 2656, quem ceteri codices cum Latino exhibent non data opera aut consulto scriptus esse uidetur, sed errore scribarum. uoluerunt enim, ut uidetur, correctores reponere eum, qui in genesios hebraica recensione traditur, annorum 1656, quem ita receptum esse puto, ut restaret numerus millenarius Flauianus, unde orti sunt anni 2656. quae coniectura eo confirmatur, quod in epitoma quam secutus est Zonaras³⁾ re uera anni 1656 computantur non 2656. similiter se habet I § 148 sqq., ubi tempus, quod inter diluuium et Abrahae annum natalem praeteriit, refertur; singuli enim numeri in omnibus codicibus traditi sunt hi: Semae 12, Arphaxadi 135, Salae 130, Eberi 131, Phalegi 130, Ragau (Rumi) 130, Serugi 132, Nachorae 120, Therri 70 anni, qui omnes summam efficiunt annorum 993. sed in codicibus MSPLE una cum Latino sunt (§ 148) anni 292, quot habet genesis hebraicis litteris conscripta. sed apparet a Iosepho hunc numerum scribi non potuisse, sed solum eum quem habent RO, in quibus traduntur anni 992. ergo hic quoque codices MSPLE cum Latino ex libris sacris correcti sunt.

Id quoque saepius accidit, ut Hebraeorum nomina in RO alia sint, atque in ceteris libris omnibus, ueluti ut pauca exempla ex

1) postremus de his numeris disputauit I. v. Destinon, die Chronologie des Iosephus. Kiel 1880. pp. 1. 22.

2) eundem annorum 2262 numerum Iulium Africanum dedisse scimus (Sync. p. 35 Bonn), qui saepe Iosepho usus est.

3) nam in Zonarae codicibus antiquissimis sunt anni 1656, in editionibus 2242, qui numerus ex genesi graeca sumptus est. epitomae codices annos exhibent 1056, cum librorum errore sexcenti omissi sint.

multis proferam, reginae Hierosolymitarum Achabi filiae in RO omnibus (praeter unum) locis nomen est Ὀθλία, in ceteris Ἰοθολία quod apud LXX interpretes est. regisque Daudae filius, qui in libris plurimis et in uersione Latina Ἀβεσάλωμος aut Ἀβεσσάλωμος scribitur, ut in uetere testamento Graecorum extat, in RO aliter Ἀψάλωμος audit. nam in his et aliis per se ueri simile esse apparet, ea nomina, quae a ueteris testamenti auctoritate ita reeedunt, ut non a librariis corrupta sed ex litteris hebraicis alia ratione transcripta uideantur, a Iosepho scripta esse, uulgaria a correctoribus inducta. quod ipsorum codicum condicione confirmatur; uelut per libros VI—X in RO non raro extat nomen Γιβζών, quod in ceteris codicibus in Χεβζών mutatum est, etiam eis locis, ubi non Hebron dicitur, sed Gibeon, uelut VIII 22, quo indicio correctorem certe deprehendimus. interdum tamen M seruauit Γιβζων (ut VII 34. 36), rarius S (ut VII 60), numquam P; quibus discrepantiis correcturae suspicionem maxime augeri apparet.

Deinde multis locis solos RO uerum seruasse uidemus, quorum pauca adferam eiusmodi exempla, ut omnem dubitationem tollant. II 73 γενέθλιον τεθυκώς RO, τεθεικώς MEXC, τετελεικώς SPL; eodem libro § 121 abest a RO λύσας τε τὸν Συμεῶνα ἐτημέλει συνεσήμενον τοῖς ἀδελφοῖς. quae sine dubio interpolata sunt. paullo post § 122 ὁ δὲ μαθὼν περιόντα καὶ περὶ τοῦ Βενιαμὴν εἰ οὗτος ὁ νεώτερος ἀδελφὸς αὐτῶν εἶη — ἀνέκρινε RO recte; nam ceterorum περιοντα τὸν Βενιαμὴν inepta sunt; neque enim Benjamin, qui praesens aderat, sed patrem superstitem esse Iosephus audiuerat. porro III § 61 ἐπεὶ δὲ τὴν τῶν ἐπινικίων ἐορτὴν ἤγαγον, ὁ Μωυσῆς ἀναπαύσας — προῆγε RO exhibent multo meliora, quam reliquorum ἐορτὴν ὁ Μωυσῆς ἤγαγεν ἀναπαύσας. tamquam solus Moyses ferias egerit. recte IV 242 πάντων τὰς δεκάτας ἅμα ταῖς εἰς τοὺς λευίτας καὶ τὰς εὐωχίας est in RO, quod reliqui addunt ταῖς ἀπαρχαῖς interpolatum est. optime VII 125 in RO: μετὰ προθυμίας ἀνδράσιν αἰσχύνῃν φοβουμένοις πρεπούσης ἀγωνίσασθαι; reliqui exhibent μετὰ προθυμίας ἅπαντα δράσειν αἰσχύνῃν φοβουμένοις ἀγωνιστοῦσις (προσιστοῦσις M) ἀγωνίσασθαι corrupta et interpolata. non minus uera sunt quae IX § 259 contra omnes reliquos testes RO habent: καὶ κρατήσας αὐτοῦ, τὸν γὰρ θεὸν οὐκ εἶχεν Ὡσηῆς εὐμενῆ, καὶ σύμμαχον ἐποίησατο καὶ φόρους ἐτέταξεν. ceteri habent: τὸν γὰρ θεὸν οὐκ εἶχεν ὕως εὐμενῆ καὶ σύμμαχον, ὑπήκουον ἐποίησατο, quae a correctore reficta sunt. aperte corrupta et interpolata habent MS¹ELat IX 82 (p. 285, 10). denique egregium est quod

X § 265 RO exhibent *πολιωΐται* pro reliquorum monstro *καλιωΐται*, quod non uereor, ne quem defensorem adepturum sit. similiter interpolationes aut corruptelae sublatae sunt in RO I S, 31; IX, S2, 99, 205 multisque aliis locis.

Vt igitur breuiter dicam quod res est, codices RO apparet omnium longe optimos esse et maxime liberos ab interpolationibus et omnium librorum archetypo simillimos; hos igitur imprimis ad Iosephi uerba restituenda adhiberi necesse est. ceteros uero multis locis interpolatos et correctorum temeritate uitiatos esse cognoui; quare saepe eos ne tum quidem sine haesitatione sequendos esse existimaui, cum meliora aut probabiliora aut elegantiora exhibere uidebantur. neque enim raro factum est, ut RO quamuis corrupti tamen a ueritate propius absint quam ceteri, quippe qui saepe non e codicibus melioribus, sed correctorum libidine emendati sint: ueluti VI 251, 302 corrupta sunt, sed ex solis RO emendari possunt, et sub finem libri VII § 390 minime sana sunt quae ex RO in textum recepi; caue tamen ne genuina credas, quae in reliquis codicibus sunt *οὗτος ἄριστος ἀνὴρ ἐγένετο καὶ πᾶσαν ἀρετὴν ἔχων ἦν ἔδει τῷ βασιλεῖ καὶ τοσοῦτων ἐθνῶν σωτηρίαν ἐξεχειρισμένῳ προσεῖναι*, quae coniectando potius ex illis effecta sunt. etiam VI 279 non temere omissae sunt in RO uoces *αὐτῷ τὴν εἵνοιαν*, quae in reliquis alieno loco extant, ut appareat eas in archetypo omissas postea non recte suppletas esse. ea igitur quae RO omittunt plerumque suspecta habenda sunt praeter ea quae aperto librariorum errore omissa sunt, sicut interdum homoeoteleutis factum est, ut quaedam uerba interirent, ueluti I §§ 94, 130, V §§ 150, 194, X 51 aliisque locis.¹⁾ nec desunt omnium generum uitia, qualia uulgo in codicibus esse solent, uelut, ut unum exemplum adferam, IV § 251 *πειράσας* ab RO corruptum est in *πέισας*. imprimis interpolationes quaedam memorandae sunt, ut I 186, ubi in RO est *περὶ τὴν μαμβροῦ ὀργὴν καλουμένην δούνην*; recte enim *μαμβροῦ* ab aliis libris abest. manifesto interpolatum est V 60 in RO *τὴν ὁδὸν ἀνύσας*; nam *τὴν ὁδὸν* quod ceteri omittunt superuacaneum est. et V 231 *καὶ τούτοις παρηγορήσας αὐτῶν τὴν ὀργὴν τοῖς λόγοις μᾶλλον τοῖς Ἑβραίοις ὡφέλησε τῆς ἐπὶ τῶν πολεμίων ἐνπραξίας [φήσας αἰτίους]*. *ἐμφυλίου γὰρ αὐτοῖς σιάσεως ἄρχειν μέλλοντας ἐρρώσατο* uerba *φήσας αἰτίους*, quae in solis RO traduntur, sine dubio insiticia sunt. aliud II 217 commissum est, ubi ex *περιεγεροθεῖς* in RO factum est

1) I 255 dubitari potest, utrum genuina sint necne quae omittunt RO.

περιχαρῆς ἐπερθεῖς. simile observatur IX 9 sq., ubi codd. MSPE habent *ἰκέτευσεν ἰναζῆιλος* (h. e. Ἰαζῆιλος), contra RO *ἰκέτευσεν τὸν θεὸν ἵνα ἐπερμαχίσει αὐτοῖς ζῆλος*. alius generis errore IV 108 pro *αἰμασιαῖς* in RO est *αἶμα τριγχοὶ ὄσῖαισ*. ortum illud ex *αἰμασιαισ*, sicut IX 192 cum codices MSP recte habeant *διόρπασαν τὴν ζωραν*. RO *διόρπασον πάσαν τὴν ζωραν*, in horum archetypo fuisse videtur *πασαν* *διόρπασον*. postremum addo locum memorabilem III 65, ubi in RO omissa sunt verba *ἐχαρασίαν* — *Μουσίαν*. sed ut sententiae hiatus aliquo modo expleretur additum est *ἐποιεῖτο*. accedit quod etiam nomina Hebraica in RO minime intacta relicta sunt, cum non solum communem omnium librorum correctorem experti sint, sed etiam nunc alii codices interdum habeant meliora. id uero tenendum est interpolationem, quam RO passi sunt, multo esse rariorem et plerumque multo minus doctam quam eam, quae in ceteris codicibus observatur. cum igitur codices RO nec nimis uetusti sint et multis corruptelis referti, ita eos huius editionis fundamenta esse uolui, ut non soli Iosephi uerborum fontes habendi sint, sed praecipui, nec sint neglegendi reliqui quamuis magis interpolati.

Ceterum codices R et O simillimi sunt, ut eos ex uno fonte manasse certum sit.¹⁾ et ne quis tanta similitudine commotus Oxoniensem putet ex Regio transcriptum esse, loci quidam proferendi sunt, ex quibus appareat non omnia eorum esse communia. nam I 262 solus O habet *τοῦτο διόλοι*. R cum ceteris *ἀποσημαίνει τὸ ὄνομα*. IV 280 solus R recte omittit *τὰ ὄμοια*. quod O cum ceteris exhibet. III 54 in O cum aliis libris legitur *Ἰσορ*. non *Οἶσορ* cum R, et similiter IV 19, 37, 38 nomina seditiosorum alia dat ac R. infra IV 84 cum M addit *ἴσορ*, cum eodem VIII 245 omittit *ἐν τοῖταις*. utrumque contra auctoritatem Regii. III 259 solus O *ἡμᾶς* — *ἐσθίειν* habet, R cum ceteris *ἡμῖν εἶναι*. et plerumque R ut antiquior ita melior est et commune archetypum maiore cum fide expressit. accidit enim, ut corruptis Regii litteris in O medela adlata sit; uelut I 129 in R est *ἐλληρισται* (h. e. ἐλλήρισται), in O correctum *ἐλληριστὸν λέλεκται*. II § 20 habemus *ἦσθησαν μὲν, ἀλλ' οὐχ ὡς ἐπ' οὐκείων παρουσίας*, quae in R corrupta sunt in hunc modum: *ἦ. μ. ἀλλ' οὐχ ὡς ἐποίησεν παρουσίας*, unde O effecit: *ὡς ἐπὶ*

1) qui fortasse fuit liber minusculis ut aiunt litteris conscriptus, quales saeculis IX—XII scribi solebant; id quod eo effici potest, quod I § 93 Regii *Κορβελων* in Oxoniensi est *Κορβελων*.

πρωτοίαι ἀδελφοί. similiter IV 295 *πρώτοις* in R abiit in *πρώτ-
τες*, O correxit *πρώττεςθαι*; paullo post § 310sq. uerba: *καὶ τὸ
μὲν πλήθος ὤμνεν. Ἐδίδασκεν* in R sic coaluerunt: *κ. τ. μ. πλήθος
ὀμνῆσαι διδάσκειν*. idem O, uerum non tulit *ὀμνῆσαι*, sed docte
reposuit *ὀμνῆσαι*.¹⁾ VI § 72 in sententia *ἀνοχὴν δ' ἡμεῶν ἐπιτάλαβειν*
in R uerba *ἐπιτάλαβειν* in *ἐπιτάλαβειν* corrupta sunt, quae correxit

manus 2 sic *ἐπιτάλαβειν*, et id ipsum *ἐπιτάλαβειν* O exhibet. his
locis omnibus archetypi litteras in R cum fide seruatas in O temere
ex coniectura correctas esse patet. uerum non semper Oxoniensis
Regio inferior est; est ubi ei palma deferenda sit, uelut II § 50 solus
sententiam ab interpolatione puram seruauit. maxime uero in hac re
memorabilis est finis libri V, ubi mors sacerdotis Heli narratur; nam
haec O: *ὡς ἔγνω τὰ κατὰ τὴν μάχην ἔζων ἦν ἐπὶ τὸ τοῖς παισὶ
τοῖς αὐτοῦ (om. R) συνενεργημένοις (συνεργημένοις R) περὶ τὸ στρατό-
πεδον ὡς ἂν προεγνωκῶς παρὰ τοῦ Θεοῦ τὸ συμβησόμενον καὶ
προαιρητικῶς: συνέχει γὰρ ἀκριβῶς τὰ κατὰ (om. R) προσδοκίαν
συνεργημάτων τῶν δεινῶν*. quae non modo multo meliora sunt, quam
quae MSPL tradunt, sed etiam propius ad ueritatem accedunt, quam
quae in R leguntur. iam enim apparet *συνενεργημένοις* esse scri-
bendum et sententiam sic fere refingendam esse: *ἔζων ἦν ἐπὶ τῶ
τοῖς παισὶ τοῖς αὐτοῦ συνενεργημένῳ περὶ τὸ στρατόπεδον*. igitur
demonstratum est codicem Oxoniensem quamuis Regio non parem,
supparem ei tamen existimandum esse nec facile nos altero utro
eorum carere posse.

Dixi de recensione ea, quae codicibus RO continetur; nunc de
reliquis disputandum est, qui sunt MSPLVE (epitoma) et uersio La-
tina; de excerptis ceterisque codicibus separatim dicetur. iam uero
ex eis quae supra scripsi apparet eos omnes ut oppositos Regio et
Oxoniensi, ita inter se communi uinculo coniunctos esse, cum multis
locis omnes Iosephi uerba eodem modo corrupta tradant; eidem tamen
saepe inter se differunt. ac primum quidem singularem mentionem
postulat codex Marcianus (M), qui quidem plerumque cum reliquis
eiusdem generis libris imprimis cum SP ita facit, ut quamquam
ipse aetate minor est ad communem tamen originem propius acce-
dat. uelut I 113 ex RO edidi *ἔπειθεν οὖν*; omittit *οὖν* ML cum SP;
sed addunt *ὅς* (*ἔπειθεν*) soli SP ex coniectura, ut uidetur. V 292
dedimus RO auctoribus: *μηνύει τὰ περὶ τὴν ἀναίρεσιν αὐτῆ τοῦ*

1) similes loci extant I 33, 226, 333. II 3, 243.

λέοντος καὶ ὡς τὰ τρία βαστάσας ἐξ αὐτοῦ κηρία μέλιτος γεγονότα κομίσειεν αὐτῇ. quorum omisit quaedam M, cum habeat —λέοντος τρία βαστάσας μέλιτος κηρία κομίσειεν, plura dant SPL haec: —λέοντος καὶ ὅτι μελίττας εἰρὼν ἐν τῷ στήθει αὐτοῦ τρία βαστάσας κηρία μέλιτος κομίσειεν. quae orta sunt ex eis quae M habet, addito supplemento ex § 288.¹⁾ aliud exemplum est VII 226 (p. 139, 14), ubi RO optime habent ἰδεῖν οὐκ ἠγνόησατο· πτόντας γὰρ παρ' αὐτῇ πάλιν ἀπελθεῖν, in M pro πτόντας est ἀπτόντας, in SP μείναντας; μείναντας autem ex coniectura grammatici repositum uidetur, qui ἀπτόντας repperit aperte corruptum; ergo codice usus esse uidetur Marciano simili. aliique sunt huius generis loci non pauci. saepe tamen M reliquis aduersatus cum RO consentit, ut appareat communem ROM auctorem habuisse. uelut cum Latino omittunt quod habent ceteri II 280 διγυρόμενος et § 335 ὃ δέσποτα. utrumque recte. compluriens eadem uerba excederunt in ROM, quibus interdum adiunguntur L et Lat; ueluti IV 168 uerba οἷς δὲ πενταμισγίλιας πρὸς μυριάσιν absunt ab ROM cum Lat, II 306 καὶ τὰς ἀνακτοῦς ἀποφραττομένοις ab ROM, quae quidem omissa sunt quoniam librarius simili uerborum exitu deceptus est. inter reliqua exempla maxime memorabile est III 65, ubi legitur καὶ Ξαγουνῆλος πολλὰ μὲν ἐγκώμια τοῦ πλήθους ἐπὶ τῇ πρὸς τὸν Μωυσεῖν εὐχαριστίᾳ διεξίρει, ἐθαύμαζε δὲ καὶ τὸν Μωυσεῖν τῆς ἐπὶ σωτηρίας τῶν φίλων ἀνδραγαθίας, nam haec recte exhibent SPL; sed in ROM εὐχαριστίᾳ — Μωυσεῖν omissa sunt, quo facto additum est in eisdem ἰσαμῖτο, quod quoniam in RO post ἀνδραγαθίας. in M post πλήθους extat, olim in margine adscriptum esse uidetur. accedit quod etiam in nominibus hebraicis efferendis M multis locis cum RO facit; uelut ubique cum eis seruauit Νώχος²⁾, qui in aliis Νώεος audit, pluriens seruauit Σεμεών pro vulgari Συμεών, Ψεως et Ροῖμος pro Ψάμαος, Θάρρος pro Θάρρος I § 148sq., atque adeo interdum solus genuinas formas retinuit, uelut V 127 Ἰθρον. ubi RO cum ceterorum grege in Ἰσθρόρον consentiunt, quod sacrorum librorum auctoritate commendari uidebatur. nec desunt loci, in quibus quae M habet cum RO ita consentiant, ut antiquiora esse ap-

1) ἐπιτηγῆναι σιγήει μελιττων ἐν τῷ στήθει τοῦλέοντος ἐκείνον νεοσσευκότων.

2) memorabile est I 143 in M extare Νούχον, quod quamquam apud Iosephum minoris est fidei, tamen satis antiquum uidetur. hinc enim explicatur quod Theophilus ad Autol. III 19 de Noa ait: τοῦτον τὸν ἔνδοξον ἔνιοι ἐννοῦχον προσηγορεύουσαν, ubi Νούχον scribendum esse puto.

pareat, ut V 259, ubi cum SP legendum est *αἰτοῦ*, M exhibet *δι' αἰτοῦ*, RO *δι' αὐτοῦς*; nam *δι' αὐτοῦς* ex *δι' αὐτοῦ* factum est; hoc vero ex *αιαιτοῦ* per *αιαιτοῦ* corruptum esse videtur, *αιαιτοῦ* denique solita corruptela ex *αἰτοῦ* ortum est. et VIII 328 (p. 248, 2) quod in RO est *ἄριων σπανίζοντων*, id coniectura factum esse apparet ex *ἄριων σπανίζων*, quod M exhibet corruptum ex *αὐτῶν σπανίζειν*; nam sententia est *ὡς μὴ μόνον ἀνθρώπους αὐτῶν σπανίζειν*. certum igitur est, interdum non solum SPL, sed etiam RO ad Marcianum redire. nec omittendum est, quod argumentis quibusdam evincitur eum ex codice satis antiquo descriptum esse; cum enim in eo saepe desint accentus aliaeque prosodiae, multo plures in eo codice, ex quo transcriptus est, videntur defuisse, cum elementis male compositis interdum in eo ineptiae ortae sint.¹⁾ solent autem in his rebus saeculi decimi et undecimi et insequentium librarii accuratiores esse, ut his temporibus antiquiorem esse codicem Marciani originem conicere possis. ergo codicem M medium quandem inter RO ceterosque locum tenere videmus et ita quidem, ut non raro ad archetypum omnium proxime accedat.

Multa vero Marcianus solus tradit. nam, ut pauca exempla proferam, II § 79 est in libris: *τὸν μὲν (Ἰώσιπρον) ἔχουσιν ἄγοντες οἱ κεκλεισμένοι τιμηλίσαντες κατὰ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως*; sed paullo plura M: — *ἄγοντες τὸ κεκλεισμένον ποιῆσαι μὴ μελίσαντες κατὰ τὸ πρόσταγμα τ. β.* ubi primum *τιμηλίσαντες* in *μημελίσαντες* mutatum esse vides, cetera addidisse correctorem. IV 156 et V 31 non *ἀπαγγελοῦμεν* in M est, ut in ceteris, sed *ἔροῦμεν*. praeterea memorandum est saepius in eo alium uerborum ordinem tradi ac in ceteris libris, plerumque minus recte; est tamen ubi turbato ordine corruptela indicetur, velut IV 251 plurimi habent *δι' ἰδοιῶν ἰδιαν ἢ διὰ κέρδος*, solus M *δι' ἰδοιῶν ἰδιαν κέρδος ἢ διὰ*, quo demonstratur *ἰδιαν* ex iterato *ἢ διὰ* ortum esse; recte igitur in editione principe ab Arlenio omissum est. et V 114 *ὅτι μηδεμία ἀνάγκη στρατολογεῖν αὐτοῖς μέλλει* in M traditur, in ceteris²⁾ *μηδεμία στρατολογεῖν αὐτοῖς ἀνάγκη μέλλει*. nam re vera hic quoque haeret vitium nec facile tolerari potest *μέλλει*. paullo aliter I 95 in M legitur *Μουσιῆς ἀνέγραψεν ὁ τούτων νομοθέτης ὁ τῶν Ἰουδαίων*, in ceteris *ὁ τῶν Ἰουδαίων νομοθέτης*, ubi cum transpositione coniuncta est additio. qua aliud in mentem reuocatur, quod in M saepius accidit, ut binae lectiones coniunctae extent, uelut V 205

1) uelut III 158 ex *ἔπειτα συνδὼν* in M factum est *πεπύγασιν δ ὦν*.

2) praeter L, in quo *στρατολογεῖν ἀνάγκη αὐτοῖς μέλλει*.

pro τῶν Χαναταίων legitur τῶν πολεμίων ἦτοι (ἦ^{στ}) τῶν Χαναταίων, quorum alterum apparet olim simili modo adscriptum fuisse, ac factum est VI 324 (p. 75, 12) ἐμίσησε aliiisque locis.

Recensui aliquot locos, quos Marcianus exhibet corruptos, minime vero esse spernendam eius auctoritatem eis intellegitur, qui in eo solo sine vitio traduntur; id quod maxime lib. IX 291 cernitur, ubi ceteri libri de Samaritis habent corrupta in hunc modum: οἱ πρὸς μεταβολὴν καὶ συγγένειαν ὅταν μὲν εὖ πράττοντας βλέπωσι τοὺς Ἰουδαίους ἀποκαλοῦσιν ὡς ἐξ Ἰωσήπου φύντες e. q. s.; Marcianus recte haec: οἱ πρὸς μεταβολὴν συγγενεῖς μὲν ὅταν εὖ πράττοντας βλέπωσι τοὺς Ἰουδαίους ἀποκαλοῦσιν e. q. s. quorum corruptelam inde ortam esse videmus, quod συγγενεῖς (συγγενεῖς) in συγγένειαν abiit; tum secuta sunt cetera vitia, similiter I 146 ἀποδοσιμὸν eum M (et L) scribendum est, non ἀλόστοιον eum ceteris. V 309 nisi M (cum L) seruasset ἐνιδρῶσε non restitui poterat ἐνιδρῶσε quod postulatur: etiam IX 179 nescio an meliora praebeat M quam ceteri, multique praeterea loci codicis M uirtutem testantur, denique praetereundum non est, V §§ 35. 45 sq. in nomine Ζῆνα unum Marcianum ¹⁾ consentire cum Stephano Byzantio.

Correctores Marcianus habuit duos, et plurima quidem correxit nescio quis librarius aequalis (man. 1), qui coniectando ²⁾ vitia quae putabat emendasse nec usquam alium codicem adhibuisse uidetur, praeterea margini quaedam inscripta sunt praemisso signo γρ ex archetypo sine dubio transcripta, quae potius menda correctae quam uariae lectiones habendae sunt, sed qui postea saeculo fere XIV Marcianum tractauit (man. 2) maxime per libros VIII—X uarias lectiones quasdam aut in margine aut inter uersus aspersit promptas ex codice nunc deperdito, qui fuit similis Regio et Oxoniensi, ut demonstratur IX 291, X 16.

Nunc uenio ad codices SP inter se aetate et uirtute fere pares, ita similes, ut paene pro gemellis fratibus haberi possint, qui quamquam omnium codicum, in quibus antiquitatum libri decem priores traduntur, antiquissimi sunt, tamen non sunt optimi, sed non solum communem cum M sunt passi interpolationem, sed etiam noua multa adiecerunt vitia, id quod facillime conspicitur in nominibus Hebraeorum, quae in eis saepe ex librorum sacrorum auctoritate immutata

1) et semel L.

2) uelut IV 260 ex ἐφύλασιν (h. e. ἐφ' υἱάσιν) effecit περιφύλασιν.

sunt. uelut semper scribitur *Νώεος* non *Νῶχος*, *Συμειών* non *Σεμειών* aliaque similia. nam *Νώεος* non genuinum esse uō probatur, quod ubicumque *Noa* extra sua tempora memoratur ¹⁾, omnes libri *Νῶχος* habent; hi enim loci correctorem fugerunt. etiam apertiora eius uestigia habemus talibus locis qualis est V 228 ubi *Ζαβὴν καὶ Ζαρμοῦνην* extant regum Madianitarum nomina in ROM ²⁾, sed in S est *σαλμανὶ ζεβεὴν καὶ ζαρμοῦνην*, in P *ζεβέδην καὶ ζαρμοῦνην καὶ σαλμανᾶν*, in L *ζεβὴν σαλμανᾶν καὶ ζαρβουνήν*; cum enim Iudic. VIII 10 apud LXX interpretes sit *Ζαβὲ καὶ Σαλμανά*. apparet his adscriptis et uario modo intrusis Iosephi uerba mutata esse. et II 175 quod in RO est *Σααρᾶς* in M *Σααρως*. id in SP *οἴλοαρος* scribitur, quod ortum esse apparet ex *σααρῶς*^{σὶ}; noluit enim corrector *Σάσιλος*, quod ex Genes. XLVI 10 receptum est in L, sed librarium errore *οἴλοαρος* factum est. ex his igitur similibusque exemplis satis elucet, in his nominibus tradendis codicum SP fidem perexiguam esse. sed non solum nomina, sed etiam alia Iosephi uerbis immixta esse repperi aliena, id quod nunc uno insigni exemplo demonstrandum est. nam lib. X § 18 Iosephus narrat Sanacharibum Assyriorum regem Pelusium obsedis, sed cum Aethiopum exercitum appropinquare audisset, recedere coactum esse. cuius rei testis laudatur Herodotus (II 141) hisce: *ταραχθεὶς οὖν ἐπὶ τούτων ὁ βασιλεὺς Σενναχηριμος ἐπὶ τὸν ἱερέα τὸν Ἡφαιστον στρατεύσαι ἔλεγεν ὡς οὗτος ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν τῶν Αἰγυπτίων ἔλθοι βασιλέα ἱερέα ὄντα τοῦ Ἡφαιστον, πολιορκῶν δὲ τὸ Πηλοσίον ἔλυσε τὴν πολιορκίαν ἐξ αἰτίας τοιαύτης· ἠΐξαστο ὁ βασιλεὺς τῶν Αἰγυπτίων τῷ θεῷ, ᾧ γενόμενος ἐτήρως ὁ θεὸς πληγὴν ἐνοσίχτηι τῷ Ἀράβι· κτανᾶται γὰρ καὶ τούτῳ οὐκ Ἀσσυρίων λέγων τὸν βασιλέα ἀλλ' Ἀράβων· μυῶν γὰρ πληθὺς φησι μιᾶ νυκτὶ τὰ τόξα καὶ τὰ λοιπὰ ὄπλα διαφραγεῖν τῶν Ἀσσυρίων, καὶ διὰ ταῦτα μὴ ἔχοντα τόξα τὸν βασιλέα τὴν στρατιὰν ἀπάγειν ἀπὸ τοῦ Πηλοσίον. καὶ Ἡρόδοτος μὲν οὕτως ἱστορεῖ, Βιρωσὸς δὲ e. q. s. haec enim extant in RO, quibuscum M et Latinus fere consentiunt nec dubitari potest, quin corrupta sint; nam Herodotus qui nunc in extremis extat multo ante erat nominandus, nec scimus, cur laudetur aut quid eum testari uelit Iosephus. sed meliora habere uidentur SP, in quibus haec: *ταραχθεὶς οὖν ἐπὶ τούτων ὁ βασιλεὺς Σενναχηριβος ἀκρατος ὡς ἔφην ἀνεχώρησε καταλιπὼν τὸ Πηλοσί-**

1) Ant. Iud. III 87; XX c. 2 § 3, cont. Ap. I 19.

2) eadem E et Latinus dant.

σιον. *περὶ τούτου τοῦ Ξενναγρίβου καὶ Ἡρόδοτος ἐν τῇ β' τῶν ἱστοριῶν αὐτοῦ γίγινι ὡς οὕτως ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν τῶν Αἰγυπτίων ἔλθοι βασιλεὺς ἱερεὺς ὄντα τοῦ Ἡραίουτου* e. q. s. sed falleretur si quis haec a Iosepho scripta esse crederet; sunt enim a librariis ex coniectura inuecta. nam primum nullo modo intellegitur, quomodo id quod ROM et Lat habent ex his oriri potuerint, quoniam in SP non modo suppletum, sed aliud recisum aliud suppletum est. deinde ex eis quae sequuntur apparet non haec Iosephum scripsisse; cum enim dicat *πιανταίαι γὰρ κὰν τοῦτω*. necesse est etiam alium Herodoti errorem memoratum esse, cuius in SP nulla mentio. tum uerba suppleta eiusmodi sunt, ut facile ex sententiis uicinis corrogari potuerint; nam *ἀπρακτὸς ἀνεχώρησε* paulo supra erat § 17, Herodoti autem nomen ex insequentibus sumptum est. quod ita assertur, ut a Iosephi consuetudine haud mediocriter abhorreat. primum enim monendum est, eis locis ubi Herodoti uerba ipsa laudantur a Iosepho Herodotum Halicarnasensem uocari solitum esse¹⁾; at hic habemus Herodotum sine gentili. deinde considerandum est, quomodo aliis locis scriptorum graecorum cum Hebraeorum libris consensum pronuntiet: I 93 *τοῦ δὲ κατακλισμοῦ τοῦτον καὶ τῆς λέπρατος μέμνηται πάντες οἱ τὰς βασιλείας ἱστορίας ἀνεγγραφοίτες, ὧν ἔστι καὶ Βηρωσός* etc. I 107 *μαρτυροῦσι δὲ μοι τῇ λόγῳ πάντες οἱ παρ' Ἑλλήσι καὶ βαρβάροις συγγραφήματα τὰς ἀρχαιολογίας· καὶ γὰρ καὶ Μανέθων* etc. I 118 *περὶ δὲ τοῦ πάγον τούτου καὶ τῆς ἀλλοφρονίας μέμνηται καὶ Σίβυλλα λέγονσα οὕτως* etc. I 158 sqq. *μνημονεύει δὲ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβράμου Βηρωσὸς οὐκ ὀνομάζων λέγων δ' οὕτως — Ἐσαταῖος δὲ — Νικόλαος δὲ —* etc. VII 101 *μέμνηται δὲ τούτου τοῦ βασιλέως καὶ Νικόλαος ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν ἱστοριῶν αὐτοῦ λέγων οὕτως.* VIII 144 *μέμνηται τούτων τῶν δύο βασιλέων καὶ Μένανδρος ὁ μεταφράσας ἀπὸ τῆς Φοινίκων διαλέκτου τὰ Τυρίων ἀρχαία εἰς τὴν Ἑλληνικὴν φωνήν.* VIII 324 *μέμνηται δὲ τῆς ἀνομβρίας ταύτης καὶ Μένανδρος ἐν ταῖς Ἰθωβάλου — πράξεισι.²⁾* IX 283 *μαρτυρεῖ δὲ καὶ τούτοις Μένανδρος ὁ τῶν χρονικῶν ποιησάμενος τὴν ἀναγραφὴν.* X 219 *μέμνηται δ' αὐτοῦ τῶν πράξεων καὶ Βηρωσὸς ἐν*

1) VIII 157 *νομίζω δὲ καὶ Ἡρόδοτον τὸν Αἰλικαρνασεὺς διὰ τοῦτο — μὴ ἀγνώσκων* e. q. s. VIII 260 *μέμνηται δὲ ταύτης τῆς στρατείας καὶ ὁ Αἰλικαρνασεὺς Ἡρόδοτος γὰρ μόνον τῆ τοῦ βασιλέως πλανηθῆναι ὀνομασθαι* e. q. s. *cont. Ap. I c. 22 καὶ μὴν οὐδὲ Ἡρόδοτος ὁ Αἰλικαρνασεὺς ἠγνόηκεν ἡμῶν τὸ ἔθνος* e. q. s. *ubi uicini: sive post illi Herodotus memoratur cont. Ap. I c. 3. 12. 14, II c. 13, denique Ant. VIII 253, ubi ad VIII 260 prospicitur, uerba eius non referuntur.*

2) cf. VIII 157.

τῆ τρίτῃ τῶν Χαλδαϊκῶν ἱστοριῶν. nec aliter libris insequentibus: XII c. 1 μαρτυρεῖ δὲ τῷ λόγῳ ταύτῳ καὶ Ἀγαθαρχίδης ὁ Κνίδιος ὁ τὰς τῶν διαδόχων πράξεις συγγραφάμενος, cf. XIII c. 8. 4; c. 11. 3; XIV 3. 1. nusquam igitur sine gravitate quadam Iosephum testes inducere videmus. quid vero hic? *περὶ ταύτων* inquit *τοῦ Σενναχηρίβου καὶ Ἡρόδοτος ἐν τῇ β' τῶν ἱστοριῶν αὐτοῦ φησιν, ὡς οἷός τις ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν τῶν Αἰγυπτίων ἔλθοι βασιλεῖα*. quae non solum exiliter dicta sunt, sed ne recte quidem; quis enim crederet Iosephum scripsisse *περὶ ταύτων τοῦ Σενναχηρίβου* et statim ὡς *οἷός τις ὁ βασιλεὺς*? ergo dubitari non potest, quin codicum SP supplementum non Iosephi sit sed interpolatoris et longe alia Iosephus dederit.¹⁾ ceterum hunc interpolatorem apparet minime fuisse indoctum, cum ab eo Herodotus ad Iosephum corrigendum adhibitus sit. aliud interpolationis exemplum est I § 258 *τῷ γὰρ δὲ ὁ μὲν πατήρ τὸν προεσβύτερον Ἡσαῦ λεγόμενον κατ' ἐπωνυμίαν τῆς τριχώσεως· Ἐβραῖοι γὰρ τὸ ἥσανρον²⁾ τριχῶμα λέγουσιν*, cum post *τριχώσεως* SP addant: *εἶχε δὲ καὶ ἕτερον ὄνομα Σίρειον λεγόμενον τῆς τριχώσεως*. quae a Iosepho scribi non potuerunt; neque enim Seir sed Esau nomen explicatur.³⁾ minus graue est vitium III 222, ubi legitur *οἷται μὲν δὲ θύουσιν ἐπὶ ἡμέρας δεκάτεκα κατὰ πᾶσαν ἡμέραν εἰς*, ubi *εἰς* in SP factum est *εἰς τὴν σκητὴν*, quod tamen ex insequentibus male inrepsisse potest. aliud est VI 280, ubi *διὰ — κέρδους προσδοκίαν* in SP sic auctum est: *διὰ — κέρδους ἐπιθυμίαν τε καὶ προσδοκίαν*; denique IX 101 *ὥστ' αὐτὸν ὀρῶντα τὴν αὐτοῦ συμφορὰν — ἀποθανεῖν* quod pro *ὀρῶντα* SP habent *ἐπιδόντα* quamquam elegantius videtur nihilominus spurium habendum est, quoniam facile ex § 103 (*ἐπιδὼν αὐτοῦ τὰ ἐντὸς ἐχορέντα*)

1) quid Iosephus scripserit difficile est dictu; nam etiam tradita verba corrupta esse possunt. quae Scaliger suppleuit (vide Hudsoni et Hauerkamphi notas ad h. l.) probari non possunt, ego haec fere Iosephum dedisse suspicor: *ταραχθεὶς οὖν ὑπὸ ταύτων ὁ βασιλεὺς Σενναχηρίμμος [λύσας τὴν πολιορκίαν σπουδῇ ἀνέξενυξε. μέμνηται δὲ ταύτων τοῦ βασιλέως καὶ τῆς ἐπ' Αἰγυπτίους στρατείας καὶ Ἡρόδοτος ὁ Ἀλικαρνασεύς· ταύτων γὰρ τὸν Σενναχηρίμμον] ἐπὶ τὸν ἱερέα τὸν Ἡρακλῆτον στρατεῦσαι ἔλεγεν [τὸν Σέθων καλοῦμενον, ἀποτυχόντα δὲ τῆς ἐπιβολῆς ἀγλιεὺς ἐπανέλθειν. ταῦτα μὲν οὖν ὀρθῶς λέγει. περὶ δὲ τὰλλα πλανηθεὶς τῆς μὲν τῶν Αἰθιοπῶν ἐπιστρατείας οὐ μνημονεύει, ἄλλην δὲ αἰτίαν πέπλακεν οὐδαμῶς πιθανήν, ἐφ' ἧς τὸν Σενναχηρίμμον λέγει ἐκπλαγέντα ἀναχωρεῖν. φησὶ γοῦν]*, ὡς οὗτος ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν τῶν Αἰγυπτίων ἔλθοι βασιλεῖα etc. possunt etiam plura excidisse.

2) ἥσανρον Ὁ σήειρον MSPLE.

3) cf. I 336.

sumi poterat. et a docto librario hos codices emendatos esse etiam minoribus rebus proditur. resplendent litteris diligenter et accurate pictis, rara sunt vitia scribarum ineultorum et barbarorum, spiritus et accentus perraro sunt omissa aut peruersa, iota mutum saepe ascribitur¹⁾, *v* ἐφείνευσίζόν ubi superfluum esse uidebatur in utroque codice eisdem locis diligenter erasum est; succurritur legentibus, dum saepius scribitur ἐαιτω̄ similia non αὐτοῦ aut αἴτω̄. ut ab errore facilius caueatur. habemus tersissimos codices, quorum librarii Iosephi uerba sine mendis facile legi uolebant. nos uero eos pluris facere solemus, qui tradita seruant, licet omnium saeculorum barbariem induerint.

Eidem tamen codices quamuis his aliisque locis satis docta et temeraria manu correcti non raro soli Iosephi uerba integra seruaerunt; iam supra enim locos attuli, quibus casu aliquo ex ROM et Latino plura exciderunt, quae SP recte supplent. addo alium locum ex historia Balami; nam IV 124 sq. δις μὲν τεθνήκоти τὸ θεῖον οὐκ ἐπένευσε τὰς κατὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν ἀράς, [θύσας δὲ καὶ τρίτον ἄλλων πάλιν ἀνασταθέντων βωμῶν οὐδὲ τότε μὲν κατηράσατο τοῖς Ἰσραηλίταις,] πεσὼν δ' ἐπὶ στόμα πάθη προύλεγεν quae unciis inclusi addant SPV²⁾, mea quidem sententia necessaria et ab Iosepho scripta. non minus genuinum est IV 277 ἀποθανόν, quod SP (cum L) exhibent, omittunt ROMELat. ex eis tamen, quae ante dixi, apparet non omnia illa additamenta pari loco habenda esse; nam multa addiderunt SP spuria. uelut I § 258 quae modo dixi adiecta esse in SP poterant facile a librario praeterita esse; nihilominus defendi non possunt. igitur non sine iudicio ea dona, quae SP mittunt, accipienda esse apparet; sed interdum iudicium ualde impeditum incertumque esse fatendum est.

Iam uero etiam codices SP, quamquam inter se simillimi sunt, interdum tamen in diuersas partes abire uidemus. uelut II 293 solus P habet τότε, S cum aliis τισι, X 94 in S est ποιῆσαι, in P γενέσθαι. ac de harum discrepantiarum origine docemur aliis locis, quos nunc adferam; nam I 16 ROM habent πλεσμάτων. paullo aliter P πραγμάτων, in S est πραγμάτων πλεσμάτων.³⁾ I 253 τὸν γάμον πολιτεύει τοῦτον cum aliis libris S habet, cui in margine adscriptum est αἰεὶ; utrumque P recepit αἰεὶ πολιτεύει. III 186

1) saepius in P adiecit man. 2.

2) et paullo aliter L.

3) L habet ^{γο}πραγμάτωνπλεσμάτων.

S idem quod M tradit τῶν ἀγίων, sed in margine est τῶν ἀσκήτων, quod cum ROL etiam P habet. IV 80 in S manus prima scripsit δαμάλιδος, ut in M est; id correctum est in δαμάλιως, quod exhibet P. eadem ratione VII 310 (p. 157. 17) VIII 217 (p. 233. 17) accedit, ut S manu prima cum M, manu secunda cum P consentiat. VI 221 in S est εἰς τινὰ τόλον Βαλγρονάθ ὄνομα et adscriptum in margine γρ ἐν ῥαμᾶ, at in P legitur εἰς τινὰ τόλον ἐν ραμᾶ Βαλγρονάθ ὄνομα.¹⁾ eis locis omnibus primum S cum Marciano plerumque conspirare videmus²⁾, deinde apparet in Sambucani et Parisini archetypo fuisse adnotamenta, quibus suo quisque modo usus est. et Parisinus quidem nihil fere horum in marginem recepit, at in S complura restiterunt et variae lectiones et alia, uelut VII 6 ζῆτιπτόν εἰ ἔχονσιν ἔβραῖοι τὸ βιβλίον, quae antiquitus etiam in Regii Oxoniensisque archetypo fuerunt adnotata, cum in eis inter Iosephi ipsius uerba delapsa sint. quod si codicem codici comparamus, paullo pluris aestimandus esse uidetur S, cum archetypum maiore cum fide expresserit. accedit quod correctoris libidinem paullo minus sensit; quaedam enim in P solo interpolata sunt. uelut V 106 ex καὶ quod M habet³⁾ in S factam est καὶ ἔτι, quod etsi non probamus, tamen multo minus temerarium est quam quod P reposuit εἰ δὲ ἄδικον. adde quod in P paullo post codicem exaratum secunda manus noua superinduxit, uelut V 63, ubi haec habent S et manu prima P: καὶ στρατεύσειν⁴⁾ ἐπ' αὐτοὺς οἱ περὶ Αἰζαρον ὄρος βασιλεῖς ὄντες Χαναταῖοι καὶ οἱ ἐν τοῖς πεδίοις τῶν Χαναταίων Παλαιστίνους προσλαβόντες στρατοπεδεύουσι πρὸς Βηρώθῃ πόλει e. q. s. quae cum intellegeret stare non posse Parisini librarius emendauit sic: στρατεύσειν — προσλαβόντες ἔγνωσαν, στρατοπεδεύουσι τοίνυν. habes igitur hominem haud ineptum, qui quidem rem facilius et ut uidetur melius gessisset, si ante Παλαιστίνους uoculam καὶ inseruisset. magis insigne huius temeritatis exemplum extat X 246, ubi Iosephus de regis Baltasari in Danielelem prophetam animo loquitur: οὐ μὲν ὡς προφήτη αὐτῷ κακῶν γενομένῳ τὰς δωρεὰς ἅς ἐπέσχετο δώσειν οὐ δίδωσιν, ἀλλὰ πάσας παρέσχετο⁵⁾ μὲν ἐφ' οἷς δοθῆσονται λογιζόμενος ἴδιον αὐτοῦ καὶ τῆς πεπρωμένης, ἀλλ' οὐχί

1) idem in Vaticano 1304.

2) ceterum non desunt loci, in quibus P cum M consentiat, ut II 111 uerba παρὰ τῷ πατρὶ — Σεμεῶνα omittunt MP.

3) RO hunc locum omittunt.

4) στρατεύουσιν ceteri.

5) παρέσχε τὸ ceteri.

τοῦ προσηγεύσαντος εἶναι, τὰ δὲ ὁμολογημένα ζοίνων ἀνδρὸς ἀγαθοῦ καὶ δικαίου, καὶ ἢ συνθροπὰ τὰ μέλλοντα οὕτως ἔκρινε. ubi non fugit Parisini librarium ultima uerba corrupta esse, eum desit uerbum, quo τὰ ὁμολογημένα referatur; nam sine dubio dixerat Iosephus regem uiri boni et iusti existimasse fidem seruare et promissa facere. ceterum haec sententia bene se habet quamuis non ita facilis intellectu. iam uero corrector omnia menda radiceis tollere studuit; primum enim post γενομένου inseruit τῷ Σαντήλ, deinde antiqua scriptura erasa reposuit haec: ἀλλὰ πάσας παροέσχετο, τὴν μὲν ἠπειλημένην τῆς βασιλείας καθαιρέσειν τῆς προωμένης ἀνάγκης ἀλλ' οὐχὶ τοῦ προσηγεύσαντος εἶναι λογισάμενος, τὴν δὲ τῶν ἐπηγγελμένων ἐκπλήρωσειν ζοίνων ἀνδρὸς ἀγαθοῦ καὶ δικαίου, postremo ἔκρινε deleuit. et memorabile est, ita haec Dindorfio placuisse, ut ea in textum reciperet, unde etiam Bekkerus in suam editionem traustulit. et re uera lepide sunt excogitata, uerum tamen pro Flauianis haberi non possunt; quare ego codicum uerba restitui. ac docent haec, quo processerit in libris corrigendis librariorum audacia. ceterae in SP correcturae primae aut secundae manus plurimae nullius sunt momenti, nec quae in P emendauit manus tertia saeculi fere XV; memorandum uero est, eiusdem fere temporis correctorem in S (man. 3) ex epitoma quaedam intulisse.¹⁾

Singularem inter codices Iosephi locum obtinent Laurentianus plut. 60. cod. (L) et Vaticanus 147 (V) qui quidem minus faciunt ad Iosephi uerba emendanda, quam ad ceterorum codicum indolem et originem cognoscendam. sunt ei coniunctissimi cum M, saepe etiam cum RO faciunt, multis denique locis ea referunt, quae SP habent ambo alterue, ut medium inter omnes cursum tenuisse uideantur. et ut R et O, S et P, sic L et V plerumque ita concordant, ut ex uno antiquiore libro utrumque petitum esse appareat. multo autem melior est L et ad cognoscendam eorum originem et uirtutem utilior, cum archetypi non modo textum, sed etiam marginem transcripserit. ac primum ad eum locum libri X (§ 18) me conuerto, quem supra dixi in SP ita interpolatum esse, ut ex Herodoto lacuna expleta sit; ubi cum eadem in LV legantur atque in SP, consensum eorum in re grauissima habemus. sed eidem paullo infra dissentiant; nam in SP ut in aliis est § 19 *πλανᾶται γὰρ καὶ τούτῳ οὐκ Ἀσσυρίων λέγων τὸν βασιλέα ἀλλ' Ἀράβων*, sed in LV: *πλανᾶται γὰρ καὶ τούτῳ καὶ Ἀσσυρίων λέγων τὸν βασι-*

1) uelut VI 285 (p. 66, 22) *ψεδέσι* quod habet E ex *ψεδεῖσθ* factum est.

λία καὶ Ἀράβων. quod quid sibi uelit ex Herodoto explicandum est, apud quem (II 141), qualem nunc habemus, extat *Σαναχάριβον βασιλέα Ἀραβίων τε καὶ Ἀσσυρίων*, ut dubitari non possit, quin librarii Herodoti codicem nostris similem euoluerint et ex eo Iosephum correxerint; recte enim intellexerunt Iosephi uerba quae in ROMSP feruntur ad Herodoti locum non esse accommodata, cum solum Arabum rex dicatur Sanacharibus nulla ratione habita Assyriorum. nihilominus haec quoque correctura non est ferenda; primum enim obstat codicum meliorum auctoritas, deinde Iosephus uix poterat Herodotum erroris insimulare, si apud eum repperisset quae nunc in eius codicibus extant *βασιλέα Ἀραβίων τε καὶ Ἀσσυρίων*. immo eo impellimur, ut ab Herodoto qualem Iosephus habuit uerba *τε καὶ Ἀσσυρίων* afuisse credamus; neque ego quidem dubito, quin insiticia sint et ex sacrorum librorum auctoritate Herodoto intrusa.¹⁾ igitur in LV perfectum quodammodo est, quod in SP coeperunt correctores; et ita aliis quoque locis res est, ut interpolationes quae in SP sunt etiam in LV extent²⁾ aliis praeterea superadditis, id quod nunc more nostro paucis exemplis illustremus: I 253, quem locum supra memorauī, in ROM est *πολιτεῖει*, idem in S et in margine adscriptum *αἰτεῖ*, in P *αἰτεῖ πολιτεῖει*, in L *αἰτεῖ καὶ πολιτεῖει*; IV 134 in SP *ἀποροῦσαι* extat interpolatum pro *πόρον*, simile *ἀποροῦσαις* in L; X 94 itidem cum P in LV est *γενέσθαι* factum illud ex *ποιῆσαι*; X 53 LV cum SP exhibent *καὶ τὰς ὀλοκαυτώσεις αὐτοῦ τῷ βωμῷ* alio ordine ac ROM. ibidem § 51 *τούτων SPLV, τῶν πρώτων ROM*, quod in margine L habet. in solo L lib. I 49 (p. 12. 20) *τριβόλους μὲν παρέξειν* ex Genesi III 18 receptum est, cum ceteri omnes *τὰ μὲν παρέξειν* exhibeant. alia uero multa LV cum RO communia habere iam supra dixi, uelut eo quem modo memorauī loco X § 51 propter homoeoteleuton post *χρώμενος* ommissa sunt *καὶ τῆ τῶν πρεσβυτέρων πειθόμενος* ut in RO sic in LV, quae causa fuit Vaticano, ut cetera sic interpolaret: *ταῦτα δ' ἔπραττε [οὐ] σοφία καὶ ἐπινοία τῆς φύσεως χρώμενος, συμβουλία [δὲ] καὶ παραδόσει*, additis eis quas uncis inclusi. alia cum RO omisit L I §§ 130, 255 sq. nec pauca sunt singula uerba, in quibus L aut LV cum RO consentiant, uelut IV 114 egregie L cum ROE et Latino *λεώς* tradunt non cum MSP *δὲ ὡς*, quod nihili est. tenendum uero est eius LV esse codicum generis, cuius sunt

1) id quod iam Beckius perspexit de gloss. crit. quaest. II p. 9 f., quem Baehrius ad Herodoti l. l. adfert, sed nec ipse curauit nec alii editores.

2) non tamen omnes, uelut I 258 non exhibet L quae interpolantur SP.

MSP cum E et Latino et omnium quidem maxime consentire cum M; uelut I 146 ἀπόδασμον ML habent, ἀπόστολον reliqui, idem IV 86 πιπράσκειν Σιχών, V 212 θέρους, non ἔτους, V 31 ἀπαγγελοῦμεν, non ἐροῦμεν cum reliquis; denique, id quod grauissimum est, libri III argumenta absunt ab ML. ¹⁾

Iam uero uidendum est, quomodo hos libros mixtos ortos esse credamus. quod ut indagemus usui esse potest IV 124, ubi iam dixi solos SP sententiae partem necessariam in reliquis ROM cum epitoma et Latino casu omissam conseruasse. nam eadem L retinuit, sed paullo infra alieno loco inseruit. ²⁾ unde apparet haec uerba in margine fuisse suppleta et olim eis caruisse eum librum, ex quo natus est L, ut hodieque earent ROME et Latinus. quare ita rem gestam esse conicio, ut Iosephi exemplar Marciano simillimum cum alio eius generis, cuius sunt SP, ita compararetur, ut quae in hoc aliter legerentur in margine adscriberentur, quae postea non omnia sed magna pars in codices LV ³⁾ recepta sunt, quo factum est, ut non solum interpolationes sed etiam bona quaedam et utilia his cum SP sint communia.

Nunc commemorandum est non raro LV consentire primum cum Latino; ueluti X 234, ubi quod in ceteris est Βαβυλωνίως in LVLat βαβυλώσις est; X 194 Ἑβραίοις in βαβυλώσις abiit in LELat; nam V hic cum ceteris facit. his exemplis intellegimus quam antiqua saepe sint ea, quae in LV comparent. ⁴⁾ magis memorabilis est similitudo, quae inter LV et E intercedit; nam X 69 commune illis est πέπρωται, ceteris δεῖ; X 124 δέδια, ceteris εὐλαβοῦμαι; X 118 τρισχίλια non τετρασχιλία recte LVE cum Latino; idem X 153 παῖς παρὰ πατρός διεδέξαντο recte, non παῖδες π. π. δ. et paullo ante Ἀζαροαχών LVE; X 190 ἡμιπεντημύνη LVE, ceteri ἑμιπεντημύνη. compluriens LVE uerborum ordinem paullo inuenterunt: X 78 συνέταξεν αὐτοῦ, quod in ceteris est αὐτοῦ συνέταξε; § 84 τέταρτον ἤδη τῆς βασιλείας, non ut ceteri τῆς βασιλείας τέταρτον ἤδη et similiter X §§ 87. 89. 93. 115. haec enim

1) extant tamen in V, in quo quidem postea suppleta esse possunt.

2) contra V suo loco exhibet ut SP.

3) etiam V hic nomino, quamquam illo loco non cum L sed cum SP consentit; nam LV separari non possunt; ille autem locus in V postea emendatus esse uidetur a correctore, quem complura alia mutasse scimus.

4) dixi saepius LV cum RO consentire. sed etiam V solus interdum cum RO facit. uelut X 163 non προστάτην sed ταύτην in RO est, ortum ut uideatur ex πρὸς ταύτην, quod V exhibet.

mutationes eiusmodi sunt, ut ex epitomae natura potius ortae esse uideantur; saepe enim in epitoma aut uerborum ordo mutatus aut pro alio uerbo aliud fere synonymum positum est. quare nescio an statuendum sit, ex epitoma has discrepantias in LV translatas esse, sicut ex SP multa translata esse coniecimus; neque enim necesse est omnia ad unum archetypon referri. ceterum LV non solum cum E coniuncti sunt, sed interdum alium comitem ascuerunt, id quod X 210 obseruatur, ubi pro Flauiano ἀγοβίαις aliud ἀλιθίαις extat in PLE, quod quidem etiam Parisino ex epitoma instillatum esse potest. nihil enim obstat, quin decimo fere saeculo, quo tempore multi nouo impetu ad litteras antiquas ferebantur, et epitomam confectam esse et interpolationem illam, quae et SP et LV inuasit, ortam esse putemus; in his enim interpolata communi ratione contineri neminem fugiet, ut eodem fere tempore simul in plures codices inlata esse uideantur. quod si recte disputatum est, consentaneum est, eam similitudinem, quae inter LV et Latinum intercedit, alias causas habere aliaque ratiocinatione explicandam esse.

Quod uero supra codices LV ex duobus diuersi generis libris conflatos esse conieci, id nescio an eo confirmetur, quod in omnibus fere codicibus hodieque extant notae ex antiquioribus exemplaribus sumptae, et maxime in Laurentiani margine supersunt multae uariae lectiones aliaeque adnotationes, de quibus supra dixi (p. XIII sq.). cum enim X § 9 (p. 332, 15) L in textu habeat *ἐτοιμασίαν παρέχει ἑμῖν*, in margine *ἡ ἐτοιμοσ εἶν παρέχειν*, inde discimus quomodo ortum sit quod exhibent MSP ex utroque conflatum. idem I 16 uidemus aliisque locis. similia Vaticani archetypum adnotamenta habuisse uidetur, cum in Vaticano ipso talia saepius inter Iosephi uerba delapsa sint. uelut VI 319 in L est *πρὸς Ἀλὶ τὸν Γίτις βασιλέα*, et in margine ascriptum *Ἀγχοῦς*, in V extat *Ἀλὶ ἦτοι Ἀγχοῦς τὸν Ἀγχοῦσον*; et *Ἀγχοῦσος* infra quoque § 322 in margine Laurentiani extat, in textu Vaticani. eodem redit quod VI 360 (p. 83, 9) in V¹) legitur *Βάσιλον ἦτοι Βοσόρ καὶ Βόσιρον λεγόμενον*, et VI 369 *οἱ παῖδες Ἰωράθης καὶ Ἰωράδαβος καὶ Μέλιχισος καὶ Ἀμινάδαβος*¹⁾, qui in reliquis libris tres sunt *Ἰωράθης καὶ Ἀμινάδαβος καὶ Μέλιχισος*; cum enim non *Ἀμινάδαβος* habeant SP, sed *ἁμιωνάταβος* P, *ἁϊωνάταβος* S, *ἁμιωνάσσαβος* Vatic. 1304, in V ex uaria lectione nouum nomen effectum esse uides. itidem VII 46 (p. 99, 19), ubi in

1) quid L habeat nescio.

L est βασιδᾶ, in V βασιδᾶ ἴτοι βασιδᾶ. nec Laurentiano desunt talia; nam V 323 quod in plurimis libris Βούζης aut Βούζος aut Βούζος in M autem Ἀλεξίς est. id in L Ἀλεξίς Βούζος scribitur. denique aliud eiusdem generis exemplum passim per librum X extat, ubi rex Sedecias in optimis codicibus semper audit Σεχζίας. quod etiam in L plerumque ita extat, ut in margine adscriptum sit vulgare Σιδεζίας; hoc uero in V ubique obtinet. apparet igitur ex his exemplis nominum interpolationem incohatam in SP, in LV ualde auctam esse, et saepe ita, ut genuini nominis nulla relinquerentur uestigia¹⁾; id quod non ad nomina solum, sed etiam ad alia pertinere iam supra docui.

Sed cum uitia codicum LV enumerauerim, tacere non possum quaedam etiam in eis rectius extare, quam in reliquis omnibus. quamquam perpauca ea sunt et plerumque talia, ut magis librorum coniecturis quam ipsorum codicum uirtuti ingenitae deberi uideantur. uelut V 55 μαχλέσσειθαι recte in L est, non μαχλέσθαι et ualde arridet, quod λαμβάνειν in LV omittitur V 325 (p. 355, 9). denique memorabile est I 110 et 119 pro Σεραάφ in L extare Σέραφον et Σεράφον; nam quamuis suspicari liceat, a librario ex Σεραάφ factum esse Σέραφον, ut ex Ἰγγόνς Ἰγγουσσος et alia, potest tamen Σέραφον illud ex Σέραφον ortum esse, quod in solis argumentis libri I seruatum a Iosepho scriptum esse uidetur; nam argumenta perantiqua sunt. in solo V rectius est V 156 τοῖς φρονήματι τῶν ἄλλων διαφέροντας. cum in ceteris sit τοῖς φρονήμασι (φρόνημα M) τῶν etc., quae fortasse ex coniectura emendata sunt. denique in Berosi loco X § 222 solus V seruauit βασιδᾶτις διδάμιως. cum ceteri habeant βασιδᾶτις δ., quod mihi quidem ex libro contra Apionem I, ubi eadem Berosi uerba iterum extant, correctum esse uideatur, nisi ex coniectura ortum esse credere mauis. cetera quae LV habent bona longe plurima eis cum aliis sunt communia. qua de causa non totos LV conferri et in apparatu critico exhiberi opus esse putauit, sed ex L libros I—V et decimum, ex V librum decimum, ex utroque denique selectos librorum VI—IX locos dedisse satis habui. ea quae restant si quis contulerit, laudabiliter equidem fecerit, ad Iosephum tamen emendandum haud multa inde redundabunt. postremo inter correcturas, quas L passus est, mentione digna est una I 84, ubi annorum numerus immutatus est; ceteras praetereo.

1) uelut X 23 in solis LV filii Sanacharibi sunt Ἀδραμελέζον καὶ Σαρσάρον, ut apud LXX interpretes, in reliquis Ἀδρονιάζον καὶ Σελενάρον.

Nunc de interprete latino uerba sunt facienda, in quo id com-
mode accidit quod eius aetatem nouimus, qua inter omnes libros
graecos excellit, contra moleste id, quod latinus est, cuius si
exemplar haberemus graecum, melius fortuna de nobis consulisset.
ea enim est linguae latinae natura, id porro interpretis ingenium
et usus, ut saepe numero quid in graecis habuerit dici non possit.
genera uerbi modos tempora¹⁾ sententiarum compaginem interpres
accurate conuertere aut non potuit aut neglexit; nam infimae est
latinitatis et uulgari utitur sermone. coniunctiones minus discernit,
uelut *siquidem enim autem* aliaue sintne *ὁὲ* an *γὰρ* dici non potest;
quo accedit, quod saepe paullo liberius graeca transtulit²⁾, saepe
male intellexit aut male distinxit³⁾; quare non raro in eo alia sunt
atque in graecis, nec tamen alia inuenisse putandus est ac nos
habemus. multa Latinus omisit aut in breuius coëgit, cum non satis
intellegeret aut re uera corrupta essent.⁴⁾ contra non raro accidit,
ut aliquid adderet aut supplendi causa aut quia facilius intellectu
fore uideretur aut alia de causa.⁵⁾ talia igitur cum interpreti non
Iosepho sicut imputanda plerumque erant omittenda et ea tantum in
apparatu critico memoranda, quae certe aut probabiliter dici pos-
sent ab interprete alia reperta esse ac in Iosepho nostro. saepius in-
terpres a graecis uerbis sponte deflectebatur, cum in re tritissima
uersaretur ex libris sermonibusque sacris uulgo nota. ergo interdum
graecum *θεός* conuertit *dominus*, *Παλαιστίνους* *alienigenas* (VI 282)
h. e. *ἀλλογύλους*, ut exhibent interpretes LXX; VI 354 *τοῦτον*
γὰρ εἶναι τὸν Δαβίδην, ὃν ἔδουσαν αἱ παρθέναι πολλὰς μυριάδας
Παλαιστίνων ἀπολέσαντα ritu sacro sic expressa sunt: *adiciebant*

1) uelut aoristum.

2) uelut VII 322 *ὡς εἰ λιμὸν αἰτήσει, δόξει τοῦτο πεποιηκέναι τοῖς ἄλλοις*
αὐτῷ μὲν ἀφόβως, ὅτι πολὺν αὐτὸς ἐγκεκλεισμένον ἔχει σίτον, ἐξείνους δὲ
βλαβερώς conuertit interpres: *quia si famem eligeret contra alios hoc facere*
uideretur, quando ipse quidem habens multa frumenta non pateretur inopiam,
reliquis uero esset angustia.

3) VII 341 *προσπαρεκελεύσατο δὲ καὶ τοὺς ἄρχοντας τοῦ λαοῦ τῆς οἰκο-*
δομίας συλλαβέσθαι τῷ παιδί in Latino sunt: *praeccepit autem et principes*
populi quos fabricae praeposuerat filium adiuuare.

4) ut VIII 283 *τοῦτον γὰρ οὐ γενεκλώσθαι πρὸς τῶν πολεμίων* omisit cum
corrupta haberet.

5) uelut VII 95 *εἰς τηλικούτου μέγεθος ἡγεμονίας τε καὶ δόξης ἀναγαγὼν*
apud Latinum est: *tanta regni magnitudine sublimarat et ad gloriae culmen*
euexerat. et VIII 65 *καὶ δὴ καὶ τὰς εἰσόδους αὐτοῖς δι' ἀλλήλων κατεσκεύασεν*
in Latino est: *nam et ingressus earum ita fecit adiuuicem, ut ex alia intraretur*
ad aliam.

autem: *nomine hic est David, de quo cantabant uirgines Hebraeorum quia multa dena milia peremisset?*¹⁾ quare factum est, ut nomina sacra longe plurima eo modo efferantur, quo erant in litteris sacris: habemus igitur *Adam, Seth, Abraham, Isaac, Debhora, Samuhel, Saul, David, Ioachim*; cum libris LV ubique ascitum est *Sedechius* aut *Sedecias*.²⁾ apud Latinum igitur idem factum est, quod in codicibus Graecis multis locis fieri uoluerunt librarii. paucis locis bina nomina reposuit interpres: VI 325 Ἀγχοῦς in graecis, *Anchus sive Iachin* apud Latinum est; IX 54 *Ader qui et Adadus* Latinus, Ἄδεσ codices graeci, Ἰδαδός Iosephus scripserat; X 229 *Iechonia qui et Ioachim*, ubi Ἰεχονίας codices graeci, sed Ἰωάκειμος Iosephus scripsisse uidetur.³⁾ his igitur multisque similibus rebus interpretis fidem utilitatemque in recensendo Iosephi opere minui apparet.

Ceterum plerumque pro ingenio captuque satis accurate in interpretando uersatus est et saepe uerbum uerbo reddere solet. quod ut melius intellegatur unum locum adfero VI § 351 sq. et latine et graece expressum:

<p><i>Palestinis igitur, sicut praediximus, castra metantibus et per singulas gentes et reges et satrapas exercitum disponentibus, ad ultimum ueniebat cum suo exercitu rex Anchus et post eum David cum sexcentis sequebatur armatis. et cum duces Palestinorum uiderent eum, unde essent inter eos Hebraei et quibus aduenissent tunc euocantibus percontabantur a rege. qui dixit David esse, qui fugerat Saul dominum suum, quem ad se uenientem ipse susceperat, et nunc uelle eum sibi beneficia repensare et Saul interficere et</i></p>	<p>Κατεστρατοπεδευκότων γὰρ τῶν Παλαιστίνων, ὡς προεῖπον. καὶ κατὰ ἔθνη καὶ βασιλείας⁴⁾ καὶ σατραπείας⁵⁾ ἐξαριθμοῦντων τὴν δύναμιν, τελευταῖος βασιλεὺς παρήλθεν Ἀγχοῦς μετὰ τῆς ἰδίας στρατιᾶς καὶ Δαβίδης μετὰ τῶν ἑξακοσίων ὀπλιτῶν εἵκειτο. Θεασάμενοι δὲ αὐτὸν οἱ στρατηγοὶ τῶν Παλαιστίνων, πόθεν εἶσαν ἵκοντες οἱ Ἑβραῖοι καὶ τίνων καλεσάντων ἡρώτων τὸν βασιλέα. ὃ δὲ Δαβίδην ἔλεγεν εἶναι τὸν φερόντα Σαοῦλον τὸν ἑαυτοῦ δεσπότην, ὃν⁶⁾ πρὸς αὐτὸν ἐλθόντα δέξασθαι⁷⁾, καὶ νῦν τῆς χάριτος</p>
---	--

1) uid. 1 Reg. XIX 5: οὐχ οὕτως Δαβὶδ ὃ ἐξηρχον ἐν χοροῖς λέγοντες ἐπάταξε Σαοῦλ etc.

2) semel in argum. lib. X p. 329, 7 remansit *Sachiam*.

3) eodem fortasse pertinet VI 360 Ἀγυπτίῳ τὸ γένος, quae apud interpretem sunt *egyptium genere actiopem*.

4) βασιλείας codd.

5) σατραπείας SP.

6) καὶ codd.

7) ἐδέξατο Epit.

propterea in solacio ipsius ad- | ἀμοιβὴν ἐπιῖσαι βουλόμενον καὶ
uenisse. | τιμωρήσασθαι τὸν Σαοῦλον συμ-
| μαχεῖν αὐτοῖς.

Graeca dedi, qualia Latinus legisse uidetur partim simillima epitomae. et probabile est re uera Iosephum dedisse ὄν — διξασθαι; in ultimis autem αὐτοῖς ita transferri uidetur, tamquam in graecis fuisset αὐτῶ, quod num re uera habuerit interpret, incertum est. satis igitur accurate hunc locum expressum esse uides. atque adeo maiore interdum religione graeca translata sunt, quam latinitas patiebatur. quod factum est VI 11 uerbis μὴ ταῖς μηχανάσιν ἐμποδῶν ἐλύμενα γέροντα latine conuersis *ne sequentes matribus impedirent.* quae latine dicta non esse non sensisse uidetur interpret. etiam casus nominum graecos in latinum transtulit, uelut VIII 253 τὴν δὲ Ἀβία σιρραιὰν uertit *exercitum autem Abia*, et VIII 287 καὶ τὰ μὲν περὶ Ἀβίαν τὸν Ῥοβοάμον τοῦ Σολώμωνος οὕτως παρελήγαμεν: *hoc ergo modo Abian filii Roboam nobis gesta sunt tradita*, tamquam hoc nomen ut multa alia hebraica declinationem non admitteret. alibi in alios errores delatus est, qualis est I 95, ubi ἐπὶ τὴν ἀρρώρειαν ὀρεῖλαι uertit: *in montis Oculae summitatem*, et VII 123 τὸ μὲν ἐπιζουριζὸν ἐν τῷ πεδίῳ καθ' αὐτὸ ἐτάχθη, quae latina sunt: *quorum auxiliorum quidem manus in campo Curico constituta esse uidebatur*¹⁾, et VIII 307 ἐγθάσθη γὰρ ἐπὶ τοῦ χρεῶν interpret dedit *peremptus est enim a Creone.* interpretationem habes religiosam hominis parum cordati nec graecae nec latinae linguae nimis periti.¹⁾

His praemissis eo accedo, ut exponam, quo fuerit genere interpretis codex graecus et quo loco inter reliquos libros Flauianos habendus. ac maxime quidem is quoque eam sectam sequitur, cuius sunt MSPLV, oppositam Regio et Oxoniensi. cum illis enim facit VII 125, ubi *ageret uniuersa* in Latino est ἅπαντα δράσειν in MSP, corruptum ex ἀνδράσιν, quod RO exhibent. VII 276 πάσης γενέης est in RO, τῆς χώρας in MSP, unde *provinciae* Lat. VII 277 *occulte et latenter* sumptum est ex MSP χρέφα καὶ λειψότως; nam RO unum λειψότως exhibent. VII 317 in RO extat καὶ οἱ λοιποὶ δέ,

1) contrarie accidit, ut nomen hominis in appellatiuum abiret XIX c. 1 § 18, ubi in libris est: ἦδη δὲ καὶ στηλας ἀρουντίος παρῆν ἀνακαλῶν τοὺς γερμανοὺς, in latino: *deinde etiam statuas aruntius et loca singula circumibat reuocans germanos*; nam στηλας ἀρουντίος esse debebat *Stella Arruntius*, quod cum ne nostrates quidem editores intellexerint, interpreti ignoscamus.

cui in Lat ex § 307 adiectum est *et reliqui triginta et tres*, id quod ex archetypo codicum MSP sumptum est, quorum M οἱ λοιποὶ δὲ τρεῖς. SP οἱ λοιποὶ δὲ τριάνοντα exhibent; § 363 ἐλὶ omittunt MSP cum Latino, § 364 cum eisdem habuit *τρισηλίους*, non quod RO *τετρασηλίους*, et § 386 *Ἀβεννήρον τε τὸν Νήρου παῖδα* recte cum MSP, non cum RO *Ἀβεννήρον τε καὶ τὸν Ἀβεννήρου παῖδα*; eodem tamen loco cum RO legit *τὸν Ἀμασᾶν υἱὸν Ἰέθρα, ὧν — τὸν θάνατον ἐξδίζισον*. cum uertat *et Amasa filium Iethra, quorum mortem — defende*; pro *Ἰέθρα ὧν* MSP habent *Ἰεθράνου*. denique § 340 sub finem libri VII, qui locus maxime memorabilis est, cum MSPL interpolatis consentit. etiam VIII 217 ubi habet *seueritatem*, potius codicis M *σκληροχίας*. quod in SP factum est *σκληρότης*, quam *σκληροῦ λίαν* codicum RO transtulit. nec minus VIII 219, ubi in MSP extat: *πληγέντες δ' ἐπὶ τῶν λόγων ὡς ἐπὶ σιδίρου*. similia certe habuit Latinus, in quo est *eius sermonibus uelut opere iam percussit*. paullo post § 220 idem agnoscit quod MSP addunt *ἐπὶ νεότητος*. quod abest ab RO, aliaque nulla huiusmodi extant exempla. maxime uero omnium cum M coniunctus est interpres, ueluti I 316 quod pro *οἴζη*, M habet *οἴχοι*, id in Latino est *domi*. sed non desunt loci, in quibus cum SP aut eorum altero utro consentiat; nam III 80 *κατέγγιζον* Latinus uertit *undique ferebantur*, quod proxime accedit ad *κατεγγέροντο* in SPL traditum. I 253, ubi diximus codicum SP archetypum habuisse *πολιεῖσι*^{αἰτεῖ}, in Latino est *poscit* h. e. *αἰτεῖ*. IV 99 PL exhibent *πεσόνητος* pro *παισάνητος*; eodem redit *cadente* Latini. V 54 quae in SP sunt *τοῖτοις τε λίαν ἔλεγον ἠδεδεσθαι* eadem uertit Lat *his tributa ferre gratari*; nam *τελίαν* ei *τελείν* uel aliud simile esse uisum est; sed *λίαν* interpolatum abest ab ML¹⁾. deinde multis locis cum RO consentit, sicut iam supra dixi lacunas quasdam ex scribarum erroribus ortas eis esse communes, quales sunt I 94, 130, 255, IV 163, VIII 284 aliisque locis. neque usquam ea quae SP supplet agnoscit, sed in his rebus plerumque cum RO aut ROM facit. accedunt alia: uelut VII 226 recte uertit *sumpsisse potum* h. e. *πιόντας*, quod habent RO, non *αἰόντας* aut *μίναντας* reliquorum. ad eosdem proxime accedit in loco corrupto VII 287; nam Latina *et cum quadam defuncti misericordia miraretur* non ex *ἰθαμάζον ἠλίον* codicum MSP, sed potius ex RO *ἰθαμάζον ἠλίον* uel similibus translata sunt.

1) nam RO hanc sententiam omittunt.

VIII 269 cum Regio omittit *γαρις*; et cum maxime uertit; VIII 18 cum RO habuit *χαίειν*, non *χαίειν ἔχειν* quod in MSP extat; ea demque est ratio multorum locorum. denique omittendum non est in solis RO cum Latino¹⁾ per omnes hos libros decem in margine esse et eisdem fere locis adponi capitum numeros, qui ad argumenta singulis libris praemissa spectant, qui quidem in M paullo aliter dispositi per solos libros primum et secundum extant, a ceteris uero libris omnino absunt.

Praecipue uero ea afferenda sunt, quae Latinus solus integra seruauit, uelut eo quem supra attuli loco VI 253 Latinus quaedam habere uidetur meliora quam libri graeci. nec dubitandum est, quin VII 298 ex latinis *non multo post tempore* cum editione principe scribendum sit *μετ' οὐ πολὺν χρόνον*, non quod in codicibus est *μετὰ πολὺν χρόνον*. VII 334 ad uerum propius accedit quod Latinus uertit *area totias populi*, cum codices habeant *ὄλον βουόν*, quod nihil est, in quo latere uidetur *ἄλων*. memorandum est VIII 224 ante *διεγύσασαι* a Latino addi *diuiso siquidem regno*; nam certe eo loco in graecis lacuna est; quamquam num Iosephus ea scripserit, quae uertit Latinus, dubito, quoniam plura excidisse uidentur. saepe enim interpretem ex se additamenta fecisse scimus; uelut paullo supra VIII 223 *per prophetam Sameam* habet, quod in graecis est *διὰ τοῦ προφήτου*, ubi caue ne illo auctore nomen prophetae inserendum esse putes. at certum est X § 111 ex solo latino uerum restitui posse, in quo haec sunt: *deceperunt falsi prophetae Sedechiam dicentes, quia neque Babylonius denuo contra eum pugnaret et contribuli eorum, quos de prouincia ad Babyloniam demigrauerat, cum dei uasis omnibus quae rex tulerat de templo reuerterentur.*

1) utitur his numeris Cassiodorius exposit. in psalmos XV p. 46^a *de quo (tabernaculo) etiam Iosephus in libro antiquitatum tertio titulo septimo diligenti narratione disseruit*, quo numero hodieque ille locus est. apparet igitur in uersione Latina numeros capitum esse genuinos. contra libris graecis quin superadditi sint, dubitari non potest. antiqua quidem sunt argumenta siue rerum indices, qui tamquam *πρωτόζολλον* singulis uoluminibus a librariis adglutinabantur. qui non ideo facti sunt, ut ad eorum normam libri articulatim diuiderentur; primum enim partes ita factae nimis sunt impares aliae perbreues aliae praegrandes; tum in argumentis multa a Iosepho narrata omittuntur, quaedam adduntur, quae non sunt apud Iosephum; denique alium interdum instituunt ordinem rerum, ac Iosephus (uide arg. V. IX). unde apparet ea facta esse, ut lectoris aut empturis breuem rerum memorabilem, quae in libro inerant, conspectum darent et postea demum ad ea institutam esse librorum diuisionem, quae in ROLatino et partim in M hodie extat.

quae graece sic extant scripta: οὔτε τὸν Βαβυλώνιον ἔτι αὐτὸν πολέμησειν καὶ τοὺς ὁμοφύλους οὔτε ἀναστήσειν ἐκ τῆς οἰκείας εἰς τὴν Βαβυλώνα μετὰ πάντων δὲ ἤξειν τῶν τοῦ ναοῦ σκευῶν etc. quae cum corrupta sint, apparet ex Latino restituendum esse ὁμοφύλους, οὓς ἀναστήσειεν — μετὰ πάντων ἀνήξειν. etiam § 119, ubi codices graeci *κατηγιῶντο*. aut καὶ ἡγιῶντο habent solum quod Latinus habet *posebant* probum est, quod in graecis fuisse uidetur fere ἡξίσου; eodem loco ἀπειλεί librorum graecorum nihili est, sed Latini *moneret* sententiae sufficit, quem secutus παρίνει conieci, uel si *καταινεί* mauis. § 121 *πυλοῦ* optime ex interpretis *luto* restituit Cocceji; graeci habent *πυλῶντος*. § 125 *δεδομένη* ex latinorum *dala* restituendum est; nam etiam hic corrupte graeci *λεγομένη*. praeterea monendum est, id quod iam supra tetigi, libro IX solum Latinum passim¹⁾ seruasse uerum²⁾ nomen regis Syriae Adadum, quod in codicibus graecis litterarum sacrarum auctoritate in Ἰδερ mutatum est.

Iam uero in apparatu critico componendo interpretis latini ita rationem habendam esse existimaui, ut ea memorarem quae in graeco exemplari aliter scripta inuenisse uideretur. quare ea quae interpretis sunt propria quaeque suo ingenio indulgens aut omisit aut adiecit aut mutauit plerumque non curauī, nisi quae ad eius auctorem graecum pertinere uiderentur, qua in re ducibus usus sum maxime libris graecis. multa tamen adieci aut ambigua aut talia quae ad interpretis ingenium cognoscendum utilia esse possent et imprimis nomina dedi quam plurima. quamuis igitur in excerpenda uersione latina minime uidear fuisse pareus, tamen apparet eam in apparatu critico non ita exhaustam potuisse, ut non saepe aduenda sint ipsa interpretis uolumina. quae utinam essent meliora et maioris fidei; omnia enim ex libris corruptis et interpolatis deriuata sunt ipsique codices etiam antiqui saepe sunt parum emendati. id quoque monendum est exemplarium impressorum nullum usui esse posse citra editionem eam, quae Basileae prodiit apud Io. Frobenium anno MDXXIII mense Septembri, eum post hanc editam latina ex graecis interpolari coepta sint. haec autem Basileensis omnium optima, ut in tali re, habenda est; contra editio princeps, quae anno 1470 Augustae Vindelicorum prodiit, et reliquae ex ea maxime deriuatae multo minoris sunt habendae. quae cum ita sint non potest non

1) uelut IX 52. utrumque *ader qui et adadus* IX 54 extat.

2) uide VII 100 sqq. VIII 363 sqq.

probari academiae Vindobonensis consilium, quae etiam hanc Iosephi uersionem inter ecclesiae patres latinos extare uoluit; nam separata editio paranda est non cum Iosepho graeco coniuncta. quam qui fecerit, opus non Iosepho solum sed etiam aliis litteris utile fecerit. latent enim in ea reconditi nec a quoquam conspecti flosculi aliquot latinitatis uulgaris, quae hodie tanto studio adamatur. etiam ad Iosephum emendandum et recensendum ex noua editione fortasse plura euenient quam ego ex libris meis excerpere potui, quamquam multa inde accessura esse non crediderim.

Transeo nunc ad epitomam (E), cuius auctoritatem, etsi non maxima est, tamen non sperendam esse eis quae disputaturus sum efficitur. atque eo similis epitoma est Latino, quod non ipsa scriptoris uerba tradit, sed ex eis deriuata. nec solum multa in ea omittuntur, uelut orationes aliorum scriptorum loci aliaque quae abundare uidebantur, sed etiam sententiarum ordo singulaque uerba mutata sunt, quaedam uero etiam adiecta.¹⁾ quare epitomae quoque ea tantum in hac editione memoranda sunt, quae ex codice quo usus est epitomator sumpta esse uideantur aut ad eum cognoscendum facere possint. qui talis fuit, ut haud inutilis sit ad Iosephum emendandum; sunt enim, quae sola epitome incorrupta seruarit. ut I 44 codices uitiose ὄσον dant aut ὄσων, quod intellegi non potest, uerum ὄς ὤν in E est. eidem III 80 debemus *κατιγιζον* in omnibus reliquis uario modo corruptum. partem ueri E habet VI 87, cum uerba *μόσχον ἢ πρόβατον*, quae sine dubio spuria sunt, paullo alio ordine exhibeat ac ceteri. VI 289 (*μίσος ἄδιον — καὶ ἐμὸν*) *τρέφων*, quod epitoma habet, multo melius est quam reliquorum *φέρων*. VII 235 codices cum Latino *ἰσθεις* δὲ τῆς συμβουλίης ταύτης; sed magis aptum esse apparet *πεισθεις* quod E habet quodque coniecerat Naber. denique IX 290 *διδαχθέρτες*, quod editores recentiores recte receperunt, ex E sumptum est, quacum consentit Latinus; codices graeci ad unum omnes *ταχθέρτες* exhibent. et eius quidem codicum generis est E, cuius MSPLVLat, quod cernitur in loco supra memorato VII 390 aliis-

1) cf. praefationem editionis epitomae fasciculo primo praemissam p. I (ad celebrandum imperatoris diem natalem Marburgi editam anno 1887). maxime memorabilia sunt, quae addidit epitomator I 128. 135. paullo aliter se habet VIII 87, ubi in epitoma est: *πληρώσας δὲ ὕδατος αὐτούς τε καὶ τὴν θάλασσαν τὴν μὲν ἀπέδειξε*, apud Iosephum uero: *πληρώσας δὲ ὕδατος τὴν μὲν θάλασσαν ἀπέδειξε*. VI 140 *τὴν τῶν πολεμίων χώραν* exhibet E, quibus suppleta sunt quae M habet *τὴν τῶν πολεμίων*.

que, uelut VI 87 ubi *μηδὲν τούτων* MSPE *τούτων οὐδὲν* RO; VI 122 omittunt *τὴν στρατιάν* MSPE; VI 371 itidem MSPE uno animo contra RO faciunt; VII 134 *προσέταξεν* MSPE *ἐκέλευσεν* RO. non raro autem cum M solo facit. uelut III 80 ei quod habet E *κατιγίζον* proximum est *κατιγίζον* Marciani, quod *κατεζόμεζον* est in RO, *κατεζέροντο* in SPL. accedunt alii loci, uelut I 152 *σινετέμνητο* ME, *συνετέμνετο* reliqui; I 192 *τὸ ἀπ' αὐτοῦ γένος βουλόμενος* ME alio ordine ac reliqui; II 311 *τρισκαδεκάτη* ME, *δεκάτη* ceteri; VII 355 *Σιών* ME non *Γειών*. saepius uero E cum SP facit aut eorum altero utro: VI 120 *ταῦτ' ἔναγμα κατήσθιον* SPE *ἐν αἵματι* ROM; VII 118 *καιρὸν* SPE *χρόνον* ROM. imprimis memorandum est in nominibus hebraicis plerumque cum SP epitomam consentire. cum Parisino solo VI 221 *ἐκέλευσε* habet, ubi *προσέταξε* ceteri exhibent; item IX 79 *πόλιος* PE *παριμβόλης* reliqui; IX 199 *ταῦτ'* PE *ταῦτα δ'* reliqui. ac iam supra monui (p. LI) talia fortasse ex E in P deuenisse neque ad communem eorum auctorem spectare. eius uero consensus, qui cum Latino epitomae est, iam supra (p. L) exempla quaedam prolata sunt; addantur haec: VI 308 (p. 71, 26), ubi quod Latinus uertit *cum omni apparatu proprio uenit* etiam in E est *μετὰ πάσης τῆς ἰδίας θεραπείας*; nam a ceteris *ἰδίας* abest; VIII 286 ubi *Μαάχα* pro *Μαχαία* in E est, *maach* in Lat; VIII 266 *Ἀβίμην* ELat, *Ὀβίμην* reliqui; II 229 Moysis genealogia ab Latino ad epitomae uerba expressa est. denique memorabilis est locus VII 228, ubi cum Latino epitoma non *Γέλιων* exhibet, sed *Γάλην*, quod in MSP cum altero ita coniunctum est, ut *γέλιωγαλήν* aut *γέλιων γάλιν* extet, unde in archetypo alterum utrum inter uersus scriptum fuisse coniecio. sicut etiam I 82 id E habuisse putanda est, quod eodicum SPL communis corrector uoluit, cum exhibeat numerum annorum 1656¹⁾, qui quidem in SPLLat est 2656, in RO 2262. cum igitur epitoma cum hoc librorum genere maxime consentiat, non desunt loci, quibus Regium et Oxoniensem proxime attingat, per omnes libros passim dispersi, uelut VI 321 (p. 75, 19) in RO est *ἐκέλευσε* in E *ἐκέλευε* in ceteris *ἦξιόν*; et paullo post § 330 nomen *Ἀῶρος* cum RO tradit.²⁾ et interdum alia cum RO, alia cum reliquis ei sunt communia, ut medium inter utrumque genus locum habere uideatur, id

1) tot enim ex epitoma Zonaras dedit epitomae testis antiquissimus.

2) semel X 106 (p. 353, 6) cum O solus Zonaras *γράφας* exhibet non *ἀκούσας*; sed epitoma uerbum illud omittit, quod potest a Zonara ex coniectura additum esse.

quod factum esse uidemus VII 217, 253 sq., 347 sq. denique quae eius cum LV sit similitudo, supra (p. L) exposui.

His disputatis restat, ut de eis codicibus dicam, quorum pars ad nostra saecula peruenit. inter quos primum memorandus est Ambrosianus (A), in quo libri secundi pars posterior tradita est excerpta ex codice integro, ut docet subscriptio. is eiusdem generis est ac MSPLV¹⁾, nisi quod et ipse quaedam habet singularia, uelut II § 214 in loco corrupto addidit suo periculo *ἐπιρασπιῶ δὲ καὶ ἱμῶν* et § 250 uerum esse uidetur quod solus exhibet *ὡς ἰῆσος οἰκεῖται*, quod quidem etiam Latinus habuisse uidetur. ceterum proxime ad M accedere solet, uelut § 214 praeter interpolamentum, de quo modo dixi, idem quod ML habet. nec rarius facit cum SP alteroue eorum, quibus interdum adiungitur L. itaque § 322 *ἀπέχων οἶν* SPA habent, quae coniectura est pro *ὄπωσοῖν*. eidem § 318 *πρὸς τούτοις καὶ πέντε ἐνιαυτοῖς* exhibent pro *πρὸς τοῖς δεκαπέντε*; § 275 *δοθεῖς* pro *δειθείσης* est in SPLA; etiam § 225 eandem corruptelam habet A ac SP paullo aliter intrusam. aliis locis cum S solo coniunctus est, ut § 225 ante *τοῖς γινομένοις* addunt *τότε* SA, et quae § 216 omittit A *σοί τε καὶ τοῖς ἐκ σοῦ γενισομένοις*, ea etiam in S olim deerant, nunc in margine suppleta sunt.

Sequuntur excerpta Peiresciana (Exc.) de uirtutibus et uitiiis, quibuscum coniungo Suidam, qui quae ex Iosepho adfert ex his aliisque excerptorum Constantinianorum partibus sumpsit. ac codex, quo excerptores uti sunt, ex genere erat deteriore. id quod demonstratur maxime libri VII fine (§ 310), quem locum et excerpta et Suidas talem tradunt, qualis est in MSPLLat cum E.²⁾ inter hos autem nulli tam similia sunt excerpta quam Marciano, quocum plerumque consentiunt. uelut II 79 *μημελίσαντες* habent ex *τιμελίσαντες* corruptum MExc. VII 89 ex *λάγανον τηγανιστόν* in Exc factum est *λαγανιστόν*, unde magis corruptum *λάγγανον ἰστών* in M est. VII 92 *καὶ φράσαι κελείσαντος* abest ab MExc, quare in Exc ne sententia concideret *εἰπεῖν* additum est. VIII 173 errore librarium eadem uerba omissa sunt in Exc atque in M. at raro cum SP solis Exc faciunt, id quod accidit VIII 192 (p. 218, 14); paullo uero saepius cum RO aut solis aut cum M coniunctis consentiunt, uelut IX 221 ut ROMLat omittunt *καὶ ἀστῆρας*. VIII 18 partim cum RO consociata sunt partim cum MSP, similibus ratione VIII 245

1) quibuscum II 250 (p. 136, 4) *πλιμμάρας* habet, non cum RO *πλιθώρας*.

2) cf. X 189 (p. 371, 11), ubi cum eisdem post *παιδενσιν* addit *γραμμάτων*.

non *ὁσίον* dant sed quod in M est *θειον*, ordinem tamen uerborum eum habent, quem RO. interdum factum est, ut excerpta ab omnibus ceteris testibus discrepent, uelut X 104 non solum *ἐμαρτύρατο* tradunt sed auctius *ἔλεγεν ἐμαρτύρατό τε*. quaedam tamen addita sunt, quoniam excerptorum ratio postulabat, ut X 159 uerba *ἐξδιδασκων τὰ Χαλδαίων γράμματα*, sumpta ex § 157; nam ab § 159 excerptum incipit; solent autem horum excerptorum initia et fines paullo liberius componi et etiam in medio interdum si quid eorum rationi parum conueniebat praeteriri. talia igitur excerptorum codici imputanda non sunt. sed in eis quoque est ubi dubitare possis, uelut VII 95 non incommode abessent, quae excerptor omisit *τῆς προνοίας — ἐλοιήσατο*; nihilominus excerptorem ipsum ea consulto omisisse puto.

His adiungo reliquorum excerptorum mentionem, inter quos codex Neapolitanus supra memoratus Iosephi operum partes selectas tradit, quae ab excerptis Constantinianis eo differunt, quod ex solo Iosepho sumpta sunt neque ex alio quidquam scriptore admixtum est. quare casu factum esse uidetur, quod semel idem locus isdem finibus circumscriptus (IV 140 p. 252, 26 — § 156 p. 256, 5) in excerptis Peirescianis et Neapolitanis extat. accedit quod is liber, ex quo Neapolitana profluxerunt, simillimus fuit non Marciano (M), sed Laurentiano plut. 69, 20 (L) et Vaticano 147 (V), a quibus nihil fere differt nisi nouis et corruptelis et interpolamentis.¹⁾ nam satis multa ex eis habui exscripta ab Augusto Mau, nec quiequam inueni quod alienius utilitatis sit, quare in apparatu critico componendo Neapolitana praeterii. nec pluris facienda sunt excerpta in codicis Heidelbergensis gr. no. 129 foliis quinque 132, 133, 135, 136, 137 reperta, quae ex epitomae codice sumptas esse cognoui. denique de codicis Barocciani excerptis nihil comperi, quare nunc quidem neque quae exhibeant nec quanti sint facienda dicere possum.

Nunc de eis codicibus subsidiisque pauca dicam, quorum in apparatu critico rationem habui nullam, cum uix digna uideantur, quibus editio sua mole sat grauis oneretur. ac primum Vaticanum 1304 nomino, qui cum SP et maximo cum P tam arcte cohaeret, ut qui hos habet illum quoque habere uideatur.²⁾ id quod non ita dico

1) unum exemplum attuli IV 97 p. 243, 18.

2) quod ut melius intellegatur discrepantias Vaticani ac mea editione VIII § 144—149 descripsi asterisco apposito eis quae in SP ambobus alteroue eorum aliter feruntur: p. 207, 11 *μύνηται δὲ τοῦτων* 14 *ἔτη γγ'* 15 * *τὸ τῆρ (τὸν SP)*

tamquam Vaticanus in omnibus etiam minutissimis rebus cum eis consentiat: neque enim raro accidit, ut cum RO conspiraret, uelut recte VI § 330 *Λύσις* non *Λινδώρας* dedit. praeterea audacissimum interpolatorem nactus est, qui quid sibi adrogauerit haec exempla docent. X § 227sq. haec exhibet: *καταστρέψασθαι γὰρ αὐτὸν φησὶ Αἰβύης τὴν πόλιν, ἣν καὶ Ἰβηρίαν καλοῦσι. καὶ Αἰοζλῆς δ' ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Περσικῶν μυθμονεῖει τοῦτον τοῦ βασιλέως καὶ Φιλώστρατος ἐν ταῖς Ἰνδικαῖς καὶ Φοινικαῖς ἱστορίαις φησὶν, ὅτι οὗτος ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδοδόνσορος ἐπολιόρησε τὴν Τύρον ἕτεσι τρισὶ καὶ δέκα etc.*, quorum quae litteris diductioribus expressa sunt addidit Vaticanus 1304. item paullo infra § 228 haec: *ὅς ἐξ ἑθῆς τὸν τῶν Ἱεροσολύμων βασιλέα Ἰερονίαν τῶν δεσμῶν ἀφείξεν ἐν τοῖς ἀναρχαιοτάτοις τῶν γήλων εἶχε πολλὰς αὐτῷ δωρεὰς δοῖς καὶ μεγίστων τιμῶν ἀξιόσας αὐτὸν ἄτε βασιλικῆς ἀξίας ὄντα καὶ ἀγαθόν. ὁ γὰρ πατὴρ Ἀβελμαθάχου ὁ Ναβουχοδοδόνσορος τὴν πίστιν οὐκ ἐφύλαξε τῷ Ἰερονίᾳ etc.*, ubi distinctius excusa propria sunt Vaticani; ceteri enim habent: *δωρεὰς δοῖς καὶ ποιήσας αὐτὸν ἐπὶ τῶν ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ βασιλέων· ὁ γὰρ πατὴρ αὐτοῦ τὴν πίστιν οὐκ ἐφύλαξε.* nec multo post § 235 post *λύσις* (p. 382, 11) inseruit *κατάφοβος γεγονώς.* coniecturae haec sunt hominis haud inepti similis illi, quem X 246 alibi in P Iosephi uerba recensuisse supra demonstraui, codicumque SPLV correctoribus, qui quidem ne Herodotum quidem ad emendandum Iosephum euocare dubitauerunt, quorum numero etiam Vaticanus 1304 adsignandus est. quo magis mirum accidit, quod uno loco II 147 (p. 112, 22) solus uerum seruasse uidetur, ubi cum libri exhibeant: *καὶ ἔγωγε, εἰ μὴ πατὴρ ἡμῖν ἦν πῶς ἐπὶ παίδων ἀποβολῇ ταλαιπωρεῖ διὰ τῆς ἐπὶ Ἰωσήφῳ τελευτῆς ἐπιδεδειγμένος, οὐκ ἂν τοῦ γε καθ' ἡμᾶς ἔνεκα περὶ τῆς σωτηρίας λόγους ἐποιήσαμην,* recte Dindorfius pro *τελευτῆς* reposuit *λύσις*, quod in Vaticano extare Hauerkampus adnotarat. sed Vaticanus 1304 haec tradit: *καὶ ἔγωγε εἰ μὴ πατὴρ τῆς ἐπὶ τῇ Ἰωσήφου τελευτῇ λύσις ἔτι δεδραγμένος, οὐκ ἂν sqq.*, quae apparet ex more arbitrioque librarii

τόν τε χρυσῶν] καὶ τόν τε χρυσὸν 16 *τοῦ om. p. 208, 2 *ἤρα-
 κλέος cum OV (ἤρακλέος SP) τῆς] τὸν τῆς *ἤρακλέος cum OV (ἤρα-
 κλέος SP) 3 Ἰνκαίοις] Ἰνκείοις 4 αὐτῷ 5 *τούτου] τούτοις cum RO
 Ἀβδήμονος] ἄβηνος 7 ὁ om. 10 ὄν om. 11 δέ] δ' 12 *ἱερο-
 σολύμοις (ἱεροσολύμων SP) *σολομῶντα 13 Εἰρωμον] τὸν εἰρωμον
 p. 209, 1 *διακρῖναι] ἀποδιακρῖναι 2 *ἀποτιννείν (cum Eusebio) 4 τρυῶν
 5 διαλύσαι *σολομῶντα.

immutata esse; probabile igitur est etiam *λέπτις* ab eo coniectura esse diuinatum non in libris repertum. quare ne hic quidem ceteris codicibus praestat Vaticanus, liber nullius ad Iosephum emendandum momenti et in apparatu critico praetermittendus, qui tamen uitis meruit, ut suo loco paullo pluribus commemoraretur.

De codice Parisino graeco 1602 pudet me uix habere quod dicam, nisi eum libris SP simillimum esse uideri, quibuscum I § 93—95 consentit; § 93 cum Parisini manu secunda habet *νοηδαιών*, § 107 *μάνεθωσ*, quod ad *Μάνεθωσ* codicum SP proxime accedit; plura ex eo non contuli. quod ne facerem deterritus sum etiam eo quod aetas eius, nam saeculo XV aut XVI scriptus est, suadet, ut eum ex codice adhuc superstite descriptum esse putemus; idem enim ceteris eiusdem aetatis libris accidisse uidemus, de quibus nunc paucis disserendum est.

Eorum maxime insignis est codex Marcianus 380, quem certum est descriptum esse ex Marciano 381 (M), id quod multis argumentis efficitur. ea enim quae extant in libro I § 170 (p. 42 *πρὸ Τάνιδος*) — § 183 (p. 45, 9 *παραπλησίως*), quae in M secundi quaternionis folium extremum nunc amissum olim obtinuisse supra dixi, in Marciano 380 non una cum ceteris descripta sed postea suppleta esse ex certis indiciis apparet; in archetypo igitur non fuisse uidentur; desunt autem in M. tum ubique Marcianus 380 et M consentiunt, uelut VIII 163 uterque ordinem uerborum eodem modo turbatum exhibet et X 17—20 eisdem a reliquis codicibus differunt. nec mirum est, quod IX 291, ubi solum M uerum retinuisse dixi, in Marciano 380 deteriora extant sicut in reliquis. nam

*καὶ συγγένειαν*¹⁾
in M est: *οἱ πρὸς μεταβολὴν συγγενεῖς μὲν ὅταν*, alter uero eum habeat *οἱ πρὸς μεταβολὴν καὶ συγγένειαν μὲν ὅταν*²⁾ correctorem accurate expressit, quem quidem saepius secutus est. quae uero Marciano 381 desunt in exitu libri X (inde a § 206) ex Vaticano 147 (V)³⁾ petita esse cognoui § 219—228 comparatis. quae in Marciano 380 talia sunt, qualia leguntur in V; quaedam Marciani propria ex Vaticani scribendi genere explicari possunt. uelut § 219 omnes codices exhibent *τρία καὶ τεσσαράκοντα*. Marcianus *τεσσαράκοντα τρία* transcriptum ex eo quod V habet *μγ'*; itidemque § 221 in omnibus est *εἴκοσι καὶ ἕν*, in Marciano *εἴκοσιέν*, in V *κα'*;

1) supra scripsit man. 2.

2) *οἱ πρὸς μεταβολὴν καὶ συγγένειαν ὅταν μὲν* reliqui libri.

3) Marcianum 380 scriptum esse moneo Romae.

§ 225 omnes *κεκλιμέναι*, *διελευσέναι* Marcianus, *α'* Vaticanus. ex eodem tria Marciani vitia orta sunt: § 222 extat *βαρύτερος*, quod esse debet *βαρύτερος*, § 223 *ἐπιειθείσιος* pro *ἐπιειθεισίους*. § 226 *ὁμοιότητα* pro *ὁμοιοτήτης*; nam in V scripta sunt: *βαρὺ ἐπιειθείο*^{ε'} et *ὁμοιο*^{ε'}. quae uero aliter tradit ac V, nam § 223 *ἐπὶ τῶν Καλδαίων* habet et 221 *περιβόλαια* pro *περιβόλους* et 225 *μεγάλια* pro *μεγάλα*, aut errores aut coniecturas esse librarii fatendum est. denique quae in initio desunt Marciano 381 unde suppleta sint quamquam ex ipso non quaesini, tamen ratione habita editionis principis, quam ex eo ortam esse existimo, ex Laurentiano 69. 20 (L) transcripta esse conicio.

Cum Marciano 380 prorsus concinit codex Laurentianus plut. 69 cod. 10, quem et ipsum ex M fluxisse certum est; sed quoniam in libro decimo eis locis quos supra memorauimus codicem V eodem modo refert eademque uitia quae in Marciano 380 sunt etiam in eo occurrunt, non dubito quin ex Marciano 380 petitus sit.

Eodem loco habendus est codex Escorialensis, quem ultimum commemoro, quem quidem numquam uidi nec quicquam ex eo excerptum habeo; uerum tamen cum fuerit Mendozae, Mendozae autem maxime librum in editione principe ab Arlenio expressum esse sciamus, ex hac de illo certiores fieri poterimus. unde huius quoque libri M auctorem esse apparet; cum autem loco supra memorato (X 219 sq.), ubi M defecit, editio princeps cum Marciano 380 (et Laurentiano 69. 10) ita consentiat, ut etiam uitia eius ex Vaticano 147 orta receperit, Mendozae codicem ex Marciano 380 transcriptum esse iudicabimus eo probabilius quod apud Venetos anno 1542 eum exaratum esse scimus. hoc quoque ex editione principe efficiendum est, codicem Mendozae simillimum esse Laurentiano 69. 10 eademque manu correctum esse. nam VIII 154 (p. 210, 11) codices ROSPLV *παράμαλλαν* habent, M *παραμάλλαν*; sed in Laurentiano¹⁾ restitutum est id quod Iosephus uoluit *παλμιρὰν*, idem in editione principe paullo aliter scriptum *παλμιρὰν*, sumptum illud ex interpretis latini *palmiram*; nam sciendum est Iosephum Latinum anno 1470 Augustae primo impressum postea etiam in Italia pluriens editum esse. etiam VIII 163 et in Laurentiano et in ed. pr. haec leguntur: *ἔν τινι τότῳ λεγομένῳ ἄσιωγράβερος αὐτὴ γὰρ βερενίζι καλεῖται οὐ πόρρω εἰληνῆς πόλεως ἢ γῶρα τὸ πρὶν ἰουδαίων ἱγ.*

1) quid in Marciano 380 sit, nescio.

nec aliter Marcianus 380¹⁾, nisi quod cum M exhibet *λεγόμενον γασίων βάβελος* et *ἰλανῆσ* et *ἡ νῦν χώρα*, quae in Laurentiano et editione principe ex coniectura mutata esse apparet. et hic quoque *ἄσιον γάβερσ* ex uersione latina sumptum esse uidetur, cuius exemplaria impressa omnia *asiongaber* aut *asyongaber*²⁾ exhibent. haec uero similitudo, quae inter Laurentianum et Escorialensem intercedere uidetur, unde orta sit decerni non potest priusquam in Escorialensem dedita opera inquiratur; neque enim scimus, utrum ea quae ex editione principe attuli ex Escorialensi petita sint, an ab Arlenio diuinata. et hoc si probabitur, Laurentianum cum ipsa editione maxime cohaerere necesse est. ceterum ad ea prouoco, quae de ea editione infra dicentur.

Postquam codicum egi recensum, de scriptoribus dicendum est, qui Iosephi locos quosdam aut accurate descripserunt aut excerpserunt, qui cum plerique codicibus nostris multo sint antiquiores, docere possunt quae fuerit Iosephi condicio ante codices conscriptos.³⁾ atque omnium quidem antiquissimus Eusebius complura uerba Iosephi ex his antiquitatum libris accuratius descripsit in demonstratione et in praeparatione euangelica, in chronico et in onomastico. cum Eusebio autem commode coniungi possunt ceteri chronographi chronographisque similes, qui aut Eusebio usi sunt aut Africano, ex quibus etiam Iosephi locos plurimos sumpsisse putandi sunt. primus est Eustathius Antiochenus in commentario in hexaëmeron auctore Africano usus, deinde is qui chronicon paschale conscripsit saeculo VII, denique homo saeculi VIII Georgius Syncellus, qui quae ex Iosepho attulit eadem maximam partem apud Eusebium extant extiterunt. iam uero, ut supra (p. XXXI) dixi, soli Eusebius et Syncellus regis Nabocodrosori nomen seruantur in nostris codicibus omnibus mutatum, unde apparet eorum codices minus fuisse interpolatos quam nostros. solus Eusebius IX 225 (p. 314, 4) *ἰλλίον* omittit, recte ut uidetur, idem meliora tradit I 165 (p. 42, 1) *εὐρὸ γὰρ*

1) alium et meliorem uerborum ordinem in reliquis codicibus tradi moneo.

2) quod interpolatum est ex litteris sacris; nam meliores codices cum graecis *asion gabel* praebent.

3) moneo tamen non eodem loco esse scriptorum testimonia ac codicum. nam illi non tam id agunt, ut scriptoris uerba accurate describant, quam ut sententiam referant. cum igitur a codicibus nostris discrepant, eorum solum rationem habendam esse apparet, quae ex codicibus orta esse uideantur. ueluti si nomine Hebraeorum, id quod plerumque factum est, ad exemplum potius litterarum sacrarum efferunt, id ad Iosephum non pertinet.

τῆς Ἀβράμω παρουσίας Αἰγύπτιοι τοῦτων εἶχον ἀμαθῶς; nam in RO minus recte *παρουσίας εἰς Αἴγυπτον* legitur, in omnibus uero reliquis cum Latino utrumque coniunctum est *παρουσίας εἰς Αἴγυπτον Αἰγύπτιοι*, ortum ex εἰς ^{Αἰγύπτιοι} *Αἴγυπτον* aut *Αἰγύπτιοι*, quod propius abesse uidetur ab Eusebio quam id quod RO tradunt. et similiter Eusebius et Syncellus quamquam est, ubi cum RO consentiant, plerumque tamen id librorum genus sequi uidentur, cuius sunt MSPLE et Latinus. uelut I 91 (p. 22, 8) apud Eusebium Iosephi uerba integra sunt nec est lacuna quae est in ROLE et Latino; I 105 (p. 24, 17) *μηδὲν* habent cum MSPL non cum RO *μηδὲνα*; I 106 (p. 25, 1) *ἀστρολογίαν* est apud Eusebium ut in SPLatino, non *ἀστρονομίαν* ut in ROML; I 159 (p. 40, 1) *ἐβασίλευσε Λαμασσοῦ* habet cum MSPLE Latino; nam RO recte ut uidetur omittunt *Λαμασσοῦ*.¹⁾ ergo iam Eusebii tempore codicum duo genera fuisse uidentur. de Eustathio Antiocheno nihil fere constat. qui Iosepho usus est maxime in populorum recensu (I 122 sqq.), ubi id saltem affirmare licet eum non habuisse nomina qualia in SP extant, sed quamquam in eis tradendis litteras sacras maxime sequitur, apud Iosephum tamen ea uidetur repperisse, quae sunt communia inter ROM. id memorandum est I § 143 (p. 35, 7) apud eum non *κατ' Ἰνδιαν* extare sed *κατιδιαν*; nam ad idem etiam Latini *seorsum* redit. sed I 230 (p. 55, 11) *ἄτιθι* habet, quod in SP repositum est pro *ἀποθάρης*, unde huius loci corruptelas ante Eustathium extitisse cernimus. idem paullo infra § 238 in quibusdam nominibus ad RO propius accedit, ut cum utroque codicum genere quaedam communia habeat. neque aliter se habet chronicon paschale, in quo solo ex Ant. II 313 (p. 149, 6) extat *ἐπεροβασία*, quod plerumque scribitur *ἐπεροβασία*.²⁾ sed hoc leuissimum est, paullo grauius, quod IX 213 recte *ἐξβρασθῆναι* legit cum MSP, cum RO exhibeant *ἐξρομειασθῆναι*. sed ne hoc quidem multum ualet, cum codicum RO uitium haud graue fortasse non ex antiquo fonte manarit, sed postea librorum incuria obortum sit. denique IX 280 chronici paschalis uerba proxime ad RO accedunt; sed cum chronici scriptor pro suo consilio hunc locum mutarit, ne hinc quidem indicium certius promere licet.

1) considerandum enim est haec esse uerba Nicolai sumpta ex loco qui de Damasco erat, quam in praecedentibus nominatam esse probabile est.

2) id quod in notis praetermissum est, cum hunc chronici locum sero cognoscerem.

Vnum locum maiorem X §§ 269—276 transcripsit Iohannes Chrysostomus saeculi IV scriptor, nec tamen ita, ut non quaedam ipse mutaret. et nisi fallor codice usus est maxime simili Laurentiano (L) et Vaticano (V) eique ex quo epitoma excerpta est. certiora de Theodoro Cyri episcopo affirmari licet, qui in commentariis Iosepho interdum usus est¹⁾; nam ut supra diximus X 266 affert similiter interpolata ac sunt in SPLVE et Latino²⁾, unde generis interpolati codicem ab eo adhibitum esse apparet. addo alium locum minus grauem VII 347 (p. 165, 13), ubi eadem ratione cum SP et Latino *πικρὴ* habet, paullo corruptum *πικρὴ* M, at longius remotum *πύλην* RO.

Etiam Stephanus Byzantius hoc loco memorandus est, cum nomina aliquot urbium populorumque ex Iosepho excerpserit. qui primum II 3 (p. 53, 14) cum ROMLE *ἄδομα* habet, non *ἔδομα* cum SP. maioris momenti est, quod V 35 *Ἄρρα* habuit praeterea in solo M et partim in L seruatum; contra gentile *Ἄρριτις*. quod testatur Stephanus, nusquam in codicibus reperitur.³⁾ deinde V 87 (p. 309, 17) cum MSPL contra RO facit. denique VI 330 cum ROVE *Ἄωρον* et *Ἄωρον* habet, non *Ἄερδωρον* et *Ἄερδωρον* vel *Ἐνδωρ*, quod MSP cum Lat. exhibent; ibidem tamen p. 77, 1 Stephani *ὄρε* potius ex uoce *ὄρις*. quae in MSPEX est, quam ex eo quod RO habent *ἄρδωρ* corruptum uidetur. quod si uerum est, hoc loco a nominum interpolatione immunis in ceteris id genus sequitur cuius sunt MSP; id quod mirum non est, quoniam nominum immutatio cum alia interpolatione non necessario coniungenda est, sed alias causas habuit. — Iohannes Antiochenus in parallelis sacris unum locum⁴⁾ ex his Iosephi libris exersipsit I § 14, ubi cum SPL⁵⁾ *εὐδαιμονίας* dedit non cum RO *εὐδαιμονία*.

Restant duo, quorum testimonia passim extant in adnotationibus, Iohannes Cedrenus⁶⁾ saeculi XI et Michael Glycas, qui paullo post Zonaram scripsit, quorum uterque usus est libro generis deterioris.

1) sed dubitari potest, utrum ipse Iosephi uerba legerit an aliunde mutuatus sit. hoc ut statui possit, faciunt quae uol. II p. 616 ed. Paris. exhibet ex Iosepho Ant. Iud. X 232. 245. ita excerpta, ut non ipsum Iosephum habuisse uideatur.

2) M hic defecit.

3) *ἐνατιῶν ἀνατινός* et *αἰατινός* in M est §§ 35. 45. 49.

4) quem in adnotatione omissum in addendis posui.

5) ex M haec exciderunt.

6) ceterum dubitari potest, num Cedrenus ipse Iosephum uiderit et excerpserit.

et Cedrenus quidem saepius cum epitoma consentit quamquam integriore Iosepho usus est; nec procul ab ea aberat Glycae codex, ut tamen ad LV proxime accedere uideatur ab SP longius remotus.

Iam uero, ut breuiter complectar, quae longa disputatione effecisse uideor, unum fuisse uidetur omnium huius Iosephi partis codicum quotquot extant archetypum et fons primarius, quem altero aut tertio post Chr. saeculo scriptum esse conicio.¹⁾ sed mox in duo genera codices discesserunt alterum melius et sincerius, quod libris RO continetur, alterum deterius, cuius sunt ceteri. quae ante Eusebii Caesariensis tempora in diuersas partes abiisse uidentur, si quidem hunc recte statuimus genere deteriore usum esse. certe saeculo quinto Theodoretus huius generis testis est et sexto eiusdem exemplar Cassiodorii iussu in latinum conuersum est. sed neutrum genus purum seruatum est, neque alterius utrius extat testis integer. primum enim RO ex libro saeculi fere decimi descripti per saeculorum uices non solum corruptelas multas sed etiam interpolamenta partim propria partim cum altero genere communia passi sunt. hoc uero deterius multo plures et antiquiores testes habet; omnes enim fere scriptores, qui Iosepho usi sunt, eo usi esse uidentur; sed correctorem expertum est, qui recensionem quandam et editionem nouam facere uoluit. multa igitur corrupta scilicet emendauit, imprimis nomina hebraica ad auctoritatem sacri codicis mutauit. haec recensio in plures libros translata non eodem modo omnes affecit, quo factum est ut ne ea quidem nacta sit testem sincerum. id quod eo praecipue effectum uidetur, quod in antiquissimis exemplaribus multa in margine erant adnotata, quibus librarii alius aliter usi sunt. accessit mutuum cum altero genere meliore commercium, ex quo eiusdem generis uariae ortae sunt figurae gentiliumque aucta est dissimilitudo. unde explicandum esse uidetur, quod LV modo cum RO modo cum MSP consentiunt, et quod O interdum propius accedit ad M, aliaeque aliorum codicum adfinitates. deinde saeculo ut uidetur fere decimo illius recensionis exemplar multis uirtutibus insigne denuo est recognitum et emendatum a grammatico haud indocto, unde orti sunt SP codices cum Vaticano 1304 et Parisino 1602. sed tam acri studio Iosephus lege-

1) quo tempore orti sint codices nostri, ex testimonio de Christo fortasse effici potest, quod Ant. Iud. XVIII c. 3 § 3 in omnibus codicibus graecis et latinis extat. nam dubitari non potest, quin totum interpolatum sit; quod primus habet Eusebius, contra Origines non cognouisse uidetur. ergo post Originem ante Eusebium in Iosephum inlatum esse uidetur.

batur, ut ne tum quidem cessaret eorum industria, qui Iosephum et emendare et ad ueteris testamenti normam quam maxime redigere cupiebant. quod enim in SP factum erat auctum est in LV et alio modo in Vaticano 1304. multa igitur passus est Iosephus nec facile quisquam erit antiquorum scriptorum, cuius fata ex ipsis libris melius cognoscere possimus, quam Iosephi, ut eo quoque nomine hominibus eruditioribus commendari possit. simul id docemur, quam exiguum sit quod nos ipsi emendando proficere possimus et quam omnis uis artis reposita sit in libris scriptis. fac enim solos codices LV aut Vaticanum 1304 ad nostra saecula seruata esse, qualem tunc haberemus Iosephum? quis autem coniectando speraret eum uel medio-criter restitui posse?

§ 4.

Haec librariorum et grammaticorum Graecorum curae cessaerunt postquam Iosephi opera primum typis expressa sunt. ac primum uersio Latina a tyothesis edita est Augustae Vindelicorum anno 1470, quae continet antiquitates Iudaicas; secuta est alia edita Venetiis anno, si tyothesis fides, 1400 a Raynaldo Nouimagensi, deinde alia Veneta curata ab Albertino Verecellensi anno 1499 die 23 Octobris, in qua insunt antiquitates, contra Apionem libri, et bellum Iudaicum. tum editio noua prodiit apud Parisios recognita a magistro Roberto Goulet sacrae paginae professore impressa a Ioanne Barbier sumptibus bibliopolarum Ioannis Petit et Francisci Regnault, anno domini 1513 kal. decembribus, in qua antiquitates cum bello Iudaico et libris contra Apionem insunt. postremo anno 1521 accessit editio Basileensis a Frobenio curata omnium et nitidissima et optima. reliquae Iosephi latini editiones, imprimis Basileensis Frobeniana altera, quae anno 1534 prodiit, non sunt sinceræ, cum latina ex graecis emendata sint. nec latinam uersionem curauerunt uiri docti postquam eiusdem Frobenii sumptibus primum Iosephus graecis et suis litteris editus est Basileae anno 1544 ab Arnolde Peraxylo Arlenio uno uolumine, quo omnia Iosephi continebantur. antiquitatum libri XX cum uita, belli Iudaici libri VII, de antiquitate contra Apionem libri II et oratio in Maccabæos, quae Iosephi esse credebatur. ac quibus usus sit Arlenius subsidiis ipse breuiter exponit in praefatione data Venetiis IV non. Martias anno 1544 et Diego Hurtado Mendozae Caroli V imperatoris apud Venetos legato inscripta, cuius utebatur Arlenius familiaritate. confitetur igitur se usum esse codice qui in Mendozae bibliotheca erat, quem

quidem hodie in Escoriali extare supra diximus. sed ad solas antiquitates hoc pertinere apparet, cum cetera Iosephi uolumina in illo codice nec extent neque unquam extiterint. quae igitur insequentibus de editione Arlenii dicemus simul de hoc codice dici posse probabile est. iam uero certum est editionis principis auctorem esse Marcianum 381, cum quae in hoc corrupta aut a nescio quo correctae sunt in eam denegerint. ueluti III § 126 ὅσα κόσμον ὄσσειν ἐμελλον extat in libris¹⁾, in ed. pr. (p. 71) ἂν κόσμος εἶναι ἐμελλον, quae male correctae esse apparet ex Marciani litteris: ἂν κόσμον ὄσσειναιμελλον. quarum ἔ manu recentiore supra scriptum est. III 189 δὲ δεῖ codices exhibent, solus M δ' εἶδοιτε ita, ut et εἶ in rasura sit et οἰτε duarum triumue litterarum deletarum locum obtineat, quare olim in M idem fuisse putandum est atque in reliquis; sed ex correctis ortum est δ' εἶδετε editionis Arlenianae (p. 77). IV 260 in ed. pr. (p. 111) leguntur: αὐτάρχεις γὰρ ἐπεγίzaσιν οἱτοὶ δικασταί²⁾, in M uero traditur ἐγίzaσιν correctum ex ἐγρίασιν. id quod ἐγ' υἰάσιν legendum erat, ut ceteri libri habent. V 261 καὶ ποιησάμενος ὄξειαν τὴν τῶν πραγμάτων ἐπιμέλειαν in M omissum est ἐπιμέλειαν in confinio paginarum; desinit enim pagina in πραγμαμάτων; inde suo Marte Arlenius aliusue reposuit πρόροιαν. adde quae de Veneto 350 et Laurentiano 69. 10 supra diximus, cum quibus editio princeps fere semper consentit. eum igitur M editionis Arlenianae librorum I—X fons habendus sit, tamen non ex hoc ipso, sed ex apographo eius Marciano 350 codicem Mendozae transcriptum uideri iam supra dixi. finis enim libri decimi, qui in M nec nunc superest neque Arlenii tempore superfuit, ut in altero Marciano ex Vaticano 147 petitus est etiam erroribus quos Marciani librarius commisit transscriptis. quae uero initio libri primi ex M exciderunt petita sunt ex Laurentiano 69. 10 (L), ut efficitur maxime numerorum comparatione, qui I 53—87 sunt. nec huic iudicio officit quod in editione Arleniana quaedam ab L discrepant, uelut I 49 editio princeps (p. 5) non cum L τριβόλους μὲν — exhibet, sed τὸ μὲν παρέξειν τὸ δ' οὐκ ἀξιώσειν, nec I 63 γαῖδάδις, sed ἰαρεδος (p. 6), quo nomine utitur L paullo post §§ 79. 84. haec enim correctae sunt duce epitoma, ex cuius exemplari, ut Arlenius in praefatione (p. 6) ait, Romae comparato multa codicis

1) ἐμελλε recte RO.

2) eadem in Laur. 69. 20.

Mendozae menda non solum, quod ipse dicit, in antiquitatum parte posteriore, sed etiam per hos libros correctae sunt, quae in re maxime se usum esse profitetur Sigismundi Gelenii opera. ex epitoma igitur sumptum est V § 149 τὴν βίαν. quod in ceteris libris est τὴν παροισίαν, quod spreuit quia in M corrupte τὴν παροθενίαν legitur. V 323 in ed. pr. ξενίαι ex epitoma sumptum est; nam ceteri libri δέχεται ξενία (ξενίαν M) exhibent. ex eadem ascitum est IX 162 εἰρημότως προήσεται (p. 280), id quod facilius uidebatur intellectu quam προήται Marciani aliorumque. sed etiam uersionem Latinam eo tempore iam pluriens editam Arlenius passim uidetur adhibuisse et quaedam ex ea emendasse, quamuis ipse in praefatione eius mentionem non fecerit. praeterea accessit editoris error aut coniectura, quae loci complures affecti sunt. uelut VI 230 optime in libris legitur πρὶν ἢ μαθεῖν ἴτις ἐστὶ καὶ παρὰ τοῖς ἀπορητοῖς αὐτοῦ τῆς ψυχῆς γενέσθαι; at Arlenius dedit: πρὶν ἢ μαθεῖν εἰ τίς ἐστὶ καὶ παρὰ τοῖς ἀπορητοῖς αὐτοῦ τῆς ψυχῆς νόσος coniectura et pessima et temeraria. ceterum de Arlenii opera non recte iudicari poterit antequam perspectum erit, quae intercedat ratio inter eius editionem et codicem Mendozae aliaue Marciani apographa. quare hoc loco relicto eo transeo, ut quae post Arlenium in Iosepho elaborata sint exponam.

Secundo Iosephus graecis typis impressus est Coloniae Allobrogum anno 1611 a Petro Roueriano typographo. is in praefatione dicit se nactum esse beneficio Iani Gruteri et Marquardi Freheri codices manu scriptos ex bibliotheca Palatina, sed quoniam tunc in excedendo Iosepho longius processisset nec editionem morari uoluisset, nam Basileensis nullum superesse exemplar, constituisse notas et uarias lectiones ex his libris excerptas peculiari uolumine emittere. quo factum est, ut in hac editione noua subsidia adhibita sint nulla, sed editio Basileensis iterata; quod uero promissum est uolumen nunquam apparuit. editio Roueriana anno 1634 denuo typis mandata est a Iohanne Crispino nullis ornata nouis subsidiis.

Interim non cessarunt uiri docti Iosepho operam dare, erantque, qui editionem nouis copiis auctam et notis illustratam molirentur, de quibus diligenter refert Thomas Ittig in praefatione ad editionem Lipsiensem.¹⁾ erat inter eos etiam I. I. Scaliger, a quo tamen nihil tanto ingenio dignum factum est. acrius rem adgressus est in Gallis Samuel Petitus, qui per Nicolaum Fabricium Pei-

1) quam Hauerkamp in appendice uoluminis II exhibet.

rescium trium librorum Vaticanorum collationes ab Luca Holstenio impetrauit. sed Petitus moriens opus imperfectum reliquit; nec magis finem attigit Emericus Bigotius, qui codicem Regium Parisinum (hodie no. 1419) et duos Florentinos contulit sed non ultra collationem processit. quem in Galliis excepit Stephanus Monachus (de Moyne), in Germania Iohannes Andreas Bosius historiae professor Ienensis, qui ab imp. Leopoldo impetrauit, ut codices Vindobonenses quattuor graeci tres latini sibi mitterentur; graeci erant primum codex Sambuci (S), alter Busbekianus, tertius bellum Iudaicum habebat, quartus librum Maccabaeorum. praeterea habuit codices Lipsienses duos alterum Latinum, alterum belli Iudaici graecum, librum Portensem et Hemebergensem (Schleusingensem) aliosque, quo accesserunt ea quae Bigotius collegerat, ut Bosius quidem omnium optime instructus esse uideretur. uerum huius quoque uiri consilia anno 1674 mors abscidit. sed quod alii uoluerunt fecerunt Angli, apud quos cœmptis eis quae Petitus et Bosius collegerant ¹⁾ aliisque additis maxima congesta est subsidiorum copia, quibus usus Eduardus Bernardus Iosephum edere coepit. prodierunt igitur Oxonii e theatro Sheldoniano anno 1687 *Fl. Iosephi historiarum de bello Iudaico liber primus et pars secundi* ²⁾, quibus ea summatim continentur quae *Iosephus fusius prosequitur postremis nouem antiquitatum libris*. quibus editis Stephanus Monachus consilium Iosephum edendi abiecit. sed a Bernardo inceptum opus perfectum non est. cum enim moretetur, praeter specimen editum perfecti erant antiquitatum Iudaicarum libri III et pars quinti ³⁾ et postea anno 1700 una cum belli Iudaici specimine Oxonii prodierunt. in quibus cum graecis uerbis coniuncta sunt latina ex codicibus denuo edita; in commentario adiectae sunt uariae lectiones ex codicibus et graecis et latinis excerptae; denique comparatio est instituta inter Iosephum et sacras Talmudicasque litteras. quibus congestis Bernardus composuit opus doctissimum et omni laude dignum. ipsa tamen uerba in editione principe propagata non ita attigit, ut nouam ex codicibus institueret recensionem, sed ut passim menda obuia corrigeret. Bernardi opus quodammodo suppleuit Iohannes Hudson, a quo editus est Iosephus

1) etiam nunc Bosii schedae extare uidentur Oxonii in codice Bodleiano miscell. 167 (uide Coxii catalogum I p. 716).

2) usque ad c. 14 § 5.

3) liber quintus editus est usque ad c. I § 27 ἀναδάσασθαι καὶ ταύτην (ἀνεῖναι).

Oxonii 1720 duobus uoluminibus.¹⁾ usus est Hudson subsidiis Bernardi, quem accurate secutus est, alia tamen ratione editionem instituit, cum adnotationum mole omissa solas uarias lectiones exhiberet. uersionem Latinam dedit non antiquam, sed a se correctam.

Interim in Germania anno 1691 noua parata erat editio a Thoma Ittigio professore Lipsiensi sumptibus Mauritiū Georgii Weidmanni Lipsiensis²⁾, in qua laudanda est Ittigii praefatio, qua editionum Iosephi historiam persequitur, ceterum nulla subsidia noua parauerat editiones priores iterasse contentus. Bernardi editionis specimen extare audierat, sed ipse non uiderat. denique Bernardi Hudsoni Ittigii uolumina comprehendit Siebertus Hauerkamp Batauus, cuius editio Lugduni Batauorum duobus uoluminibus maximis prodiit anno 1726. qua et contextus uerborum et uersio latina et notae repetitae sunt ex editione Hudsoni adiectis Bernardi commentariis; nam ipse Hauerkampus, quod ad hanc antiquitatum partem pertinet, id solum praestitit, ut uirorum doctorum, imprimis Iohannis Coccei, Ezechielis Spanhemi aliorumque notas et coniecturas commentariis insereret. accepit praeterea a Iacobo Philippo d'Oruille collationes codicum Reginorum Parisinorum, inter quos R et P est, sed nihil eis usus in appendice addidit; quo factum est, ut a posteris quoque neglegerentur. cum igitur apud eum omnia quae ad Iosephum emendandum et explicandum utilia uidebantur in unum locum congesta haberentur, exinde eo maxime usi sunt homines docti, inter quos eminent Ioh. Aug. Ernesti, qui haud pauca feliciter emendauit, collecta ea in *exercitationibus philologico-criticis in Aristophanis nubes et Flauii Iosephi antiquitates Iudaicas*, editis Lipsiae 1795. imprimis uero insequentibus editiones, quae quidem eo consilio factae sunt, ut modica pecunia Iosephus emi posset, ex Hauerkampii opere sunt deriuatae: primum ea quam curauit Franciscus Oberthür tribus uoluminibus editam Lipsiae annis 1782—85, deinde sex uolumina Caroli Ernesti Richter excusa Lipsiae 1826—27, in quibus fere nihil nouatum aut emendatum inuenies, nisi forte emendatum esse dices quod Richter non *ζάντινος* et similia sed *καὶ ἐζάντινος* edi maluit. multo melior est ea editio quae Parisiis apud Didotium anno 1845 prodiit curante Ludouico Dindorfio, qui apparatu Hauerkampiano usus multa emendauit, nec pauca uitia ex coniectura

1) *Φλαβίου Ἰωσήφου τὰ ἐπιγράμματα. Flauii Iosephi opera quae reperi potuerunt omnia.*

2) in titulo Coloniae edita esse dicitur.

sustulit. Dindorfii maxime exemplar secutus est Immanuel Bekker, a quo recognita est editio Lipsiensis Teubneriana anni 1855. sed praeter apparatus Hauerkampii nec Dindorfii nec Bekkerus¹⁾ subsidia noua habuerunt neque a quoquam ad antiquitates Iudaicas adlata sunt; paucis enim nostra aetate curae erat Iosephus. inter quos I. H. Holwerda Batauus anno 1847 emendationum Flauianarum specimen edidit laudabile nec sine fructu de Iosephi genere dicendi quaesiuit. aliud egit Ludouicus Dindorf, qui in annalibus Fleckeisemi (uol. 99 p. 821 sqq.) Iosephum ad Atticorum scriptorum genus dicendi reuocare uoluit; id quod non uitupero, sed antequam libri manuscripti excussi essent de hoc nihil decerni posse dico. denique honoris causa Fridericus Ritschelius nominandus est, qui cum ad senatus consulta aliaque decreta a Iosepho tradita animum attenderet intellexit, quam esset desideranda noua Iosephi recensio, codicum lectiones collegit Mendelssolmioque auctor fuit, ut decreta illa ederet et commentario illustraret.²⁾

Eodem fere tempore ego suasu Alfredi de Gutschmid ad editionem Iosephi parandam accessi, quod ut perficerem anni 1873 autumno in Italiam profectus sum et exinde per duos annos et dimidium bibliothecas Italicas et Parisinam adii codicesque qui ibi erant contuli. codices Vindobonenses Oxoniensem Leidensem Wizenburgensem postea Gottingae Marburgi et Vratislaviae, quo mihi missi sunt, exegi. alia suppleuit amicorum beneuolentia, ut nunc omnes codices graecos qui extant nouisse eosque, qui alicuius sunt momenti, contulisse uidear. quibus usus subsidiis nouam egi Iosephi recensionem, cui in adnotationis loco subieci ea quae codices aliter habent atque ego dedi. hoc uero potissimum egi, ut id codicum genus, quod melius esse cognoueram, cuius superstites sunt libri RO, maxime exprimerem. etiam in crasi aphaeresi aliisque rebus minutoribus hos codices secutus sum, ita tamen, ut Marcianum (M) sequerer, sicubi aut solus aut cum L crasin et aphaeresin praebet, cum talia saepe codex ille diligenter ex antiquiore exemplari seruasse uideatur. ceterum non eram nescius minime codices RO incorruptos esse Iosephi uerborum testes, et multa in alterius generis libris melius tradita esse et magis placere. quare saepenumero utrum Iosephus scripserit dubitari potest, et diutina quaestione opus erit, ut dubium tollatur. sed si expectare uoluisssem, dum omnes loci

1) praetereo enim editionem Tauchnitzianam anno 1851 emissam.

2) uid. Museum Rhen. XXVIII p. 586 sqq.

ad liquidum perducti essent, diu haec uolumina in scriniis retinere debebam, cum Iosephi tot libri diutino labore uix ab uno homine ad puluisculum excuti possent. quare id potius mihi propositum esse existimaui, ut copias a me collectas et ordine dispositas uiris doctis traderem, quibus usi ad Iosephum explicandum et emendandum accederent, nec grauius feram, si quis in restituendis uerbis Iosephi me saepe errasse putauerit. alii errores multo magis extimescendi sunt, qui in excutiendis codicibus et in paranda editione committi et possunt et solent. dum enim codices perserutamur, aliquid interdum delitescit et praeteritur, cum facile oculi et mens deficiant, aut, id quod in his codicibus plerumque lectu facillimis minus fieri potuit, male legitur, aut non recte in editionem refertur quod ex codicibus in schedas enotatum est. a quibus erroribus quantum potui cauere studui, cum multos codicum locos aut ipse aut amici a me rogati denuo inspicerent, et in corrigendis plagulis non solum ad exemplar typothetis traditum, sed etiam ad schedas primarias semper recurrerem, denique non raro Bernardi aut Hudsoni aut Hauerkampii apparatus auxilio uocarem.

In notis uarias codicum lectiones ita apposui, ut quid in codicibus sit quoue loco sit dubitari non possit. discrepantias autem codicum dedi omnes ne minutioribus quidem rebus aut uitis orthographicis exceptis. omisi tamen correcturas uitiorum leuissimorum, uelut elementorum η et ι permutatorum aut litterae omissae¹⁾, ab ipso librario inter scribendum aut paullo post manu prima factas. uerum si plures libri in tali correctione consentiebant, memorandum esse duxi. omisi etiam ϵ $\epsilon\gamma\epsilon\lambda\lambda\alpha\sigma\tau\iota\zeta\omicron\nu$ quod dicitur ante consonantem admissum, sicubi in SP solis extabat, id quod saepe factam est, aut in eis ambobus alteroue erasum erat; nec curauit ι mutum, quod quidem plerumque in codicibus praeter P non extat, nisi aliam ob causam memorandum erat. omisi praeterea spiritus aut accentus aut omissos aut correctos aut uitiosos, ut quod in R saepius est $\epsilon\pi\epsilon\sigma\theta\alpha\iota$ non $\epsilon\pi\epsilon\sigma\theta\alpha\iota$ et in P $\eta\gamma\epsilon\iota\sigma\theta\alpha\iota$ ex $\eta\gamma\epsilon\iota\sigma\theta\alpha\iota$ correctum, et quae in omnibus libris uulgo traduntur $\epsilon\mu\alpha\iota\theta\omega\nu$ et $\epsilon\lambda\alpha\theta\omega\nu$, et $\eta\rho\epsilon\mu\epsilon\iota\nu$ non $\eta\rho\epsilon\mu\epsilon\iota\nu$, et $\mu\eta\delta\epsilon$ non $\mu\eta\delta\epsilon$, et saepius $\mu\grave{\epsilon}\nu$ $\delta\grave{\epsilon}$ rarius $\mu\grave{\eta}$ et $\acute{\alpha}\nu$ binis accentibus ornata, et quod Marciani librarius saepius scripsit $\alpha\tau\alpha\lambda\epsilon\iota\pi\epsilon\nu$ et $\sigma\iota\gamma\iota\alpha\iota\omega$, aliaque huiusmodi multa, nisi quid aut plarium codicum consensu aut alia de causa memorabile uidebatur. enclisin quoque aut neglectam aut mutatam praeterii, uelut

1) uelut quod sub libri II finem in M fere semper non $\lambda\lambda$ sed λ scribitur.

ῥησι τινά τινάς σοῦ σοί σέ et τίς etsi non interrogatur, et quod frequentissimum est in ROM et E *τε* orthotomumena, aut *ἀιιέναι τε* in M (I 210 p. 50, 24), aut cum *δ'* et rarius *δε* inclinatur, quod maxime in RO fieri solet, uelut *περὶ δ'*, *πολεμιοτάτον δ'*, *οἱ δ'*, *ἀζόντιά δε* scriptum est. in solis nominibus hominum et locorum etiam prosodias uariatas et leuissimas correcturas memorauī, exceptis nominibus hisce infra scriptis: — *Σαμουήλος*: *Σαμοίηλος* semper ME saepe SP exhibent. — *Λαυήλος*: *Λαυήλος* et RO et SP passim exhibent. — *Ρουβήλος*: *Ρουβήλος* solent SPE. — *Σαούλος*: *Σάουλος* ME semper.¹⁾ — *Σολόμων*: *Σολομών* semper in M est, *Σολομών* aut *Σολομών* saepe in SP. — *Μωσής*: *Μωσής* saepe in OSPL interdum in R et E scribitur, in M aliquotiens *Μωσίης*. — *Ἰβραμος* in S saepe ex *Ἰβραμος* correctum. — *Ἐβραῖος* interdum ex *Ἐβραῖος* in S. — *Ἰσραος* ex *Ἰσραος* aut *Ἰσραῖος* correctum in SP. — *Παλαιστῖνοι*: *Παλαιστῖνοι* plerumque O, *Παλαιστῖνοι* ML nec raro prima manus SP, *Παλαιστῖνοι* saepe corrector M plerumque SP semper E. haec igitur discrepantiae omissae sunt. denique moneo in O semper extare *Ιαβίδης* idque me post uol. II p. 55 adnotare desiisse.

Vt euoluentibus subuenirem, Iosephum totum in cola diuisi numeris adiectis; praeterea ueterem Iosephi diuisionem ab Hudsono et Hauerkampo institutam seruauī. sub textu indicaui sacrarum litterarum uersionis graecae eos locos, quibus Iosephus usus est, quos nisi aliud adnotatur ad summam paginam spectare scias. cum in media pagina ad alium locum transiit Iosephus aut alio ordine res narrauit, id quoque quantum fieri potuit adnotatum habes. in his locis reperiendis Bernardi et Hudsoni copiis saepe me usum esse moneo.

Restat ut eis, qui de Iosepho hoc bene meruerunt meque in edendo aut consilio aut opera adiuerunt, gratias referam. primum ei memorandi sunt, qui imperatoris et regis iussu res sacras et scholasticas apud nos administrauerunt aut nunc administrant. a quibus nisi saepius uiatico aliaque pecunia instructus essem, ne incohari quidem potuisset haec editio. deinde laudandi sunt curatores bibliothecarum Ambrosianae Marcianae Laurentianae Vaticanae Neapolitanae Parisinae Oxoniensis Bodleianae Vindobonensis Heidelbergensis Guelferbytanae Schleusingensis, per quos mihi Iosephi codicibus uti

1) in his et similibus rationi conueniens uidetur nomina composita accentum in antepenultima habere, ut *Σαμοίηλος* *Λαυήλος*, simplicia in paenultima, ut *Ρουβήλος* *Σαούλος*.

licuit. alii me suo labore in inuestigandis aut exeutiendis libris adiuerunt, quorum nominatim affero Carolum Dziatzko, Isidorum Hilberg, Franciscum Ruehl, imprimis uero Augustum Mau, Hieronymum Vitelli cum Henrico Rostagno, Rudolfum Beer, Ottonem Rossbach, Theodorum Birt, Philippum Braun, Carolum Boysen. idem Boysen utilissimam operam in corrigendis tyothetarum plagulis praestitit acerrimus fuit uitiorum et errorum inuestigator optimeque de his noluminibus meruisse existimandus est.

§ 5.

Subiungam notarum signorum compendiorumque, quibus in apparatu critico usus sum, breuem explicationem:

R = codex Parisinus gr. 1421 saec. XIV. uid. p. IX. XXXII.

O = codex Bodleianus miscell. gr. no. 186 saec. XV. uid. p. X. XXXII.

M = codex Marcianus gr. no. 381 saec. XIII. uid. p. XI. XXXIX.

S = codex Vindobonensis histor. gr. no. 2 saec. XI. uid. p. XII. XLII.

P = codex Parisinus gr. 1419 saec. XI. uid. p. XIII. XLII.

L = codex Laurentianus plut. 69. 20 saec. XIV. uid. p. XIV. XLVIII.

V = codex Vaticanus gr. no. 147 saec. XIV. uid. p. XVI. XLVIII.

E = epitome antiquitatum. uid. p. XVIII. LIX.

Lat = uersio Latina. uid. p. XXVII. LIII. eius uerba *inclinatis litteris* expressa sunt.

Zon = Zonaræ chronicon. uid. p. XXIII.

Exc = Excerpta Peiresciana. uid. p. XXIX. LXI.

ed. pr. (siue *ed. princ.*) = editio princeps ab Arlenio curata. uid. praef. p. LXX.

Ernesti coniecturae extant in eius observationibus philologico-criticis in Aristophanis nubes et Flauii Iosephi antiquitates Iudaicas (Lipsiae 1795).

Holwerda coniecturas emisit in emendationum Itavianarum specimine Gorinchemi 1847.

L. Dindorf in annalibus Fleckeiseni uol. 99 p. 281 sqq. Iosephum emendauit; si editio Parisina, quam idem curauit Dindorfius, intellegenda est, solum *Dindorf* ponitur. ceterae emendationes, nisi aliud dicitur, editorum sunt Iosephi aut ex Hudsoni et Hauercampi editionibus petitae. ego earum tantum mentionem feci, quae alienius utilitatis fore uidebantur.

Commentarium criticum ita composui, ut praemisso codicum et ceterorum testium indice eos tantum nominarem, qui ab impressis uerbis dissentiant; paucis locis, ubi utile uisum est, etiam consentientes nominantur testes. quem igitur codicem inter dissentientes non rettuli, cum cum hac editione consentire dico. paullo alia est condicio epitomae uersionis latinae scriptorumque, qui Iosephi uerba minus accurate laudauerunt, quorum ea est natura, ut saepe neque consensus neque dissensus certe affirmari possit. ut tamen quam minima sit obscuritas, * asterisco adnotamentis apposito testatus sum eum locum, cui asteriscus praefixus est, in epitoma cum editis consentire. saepe maxime si plures uni loco adscriptae sunt discrepantiae in lemmate] adposui uerba editionis meae, quorum loco in codice uno pluribusue alia traduntur, ad quae omnia eiusdem loci adnotamenta referri uolo. eis uero, quae per se intellegi possunt, uelut cum *ε* et *ι*' aliaue eius modi uariantur, lemma non addidi. interdum lemma sequitur non discrepantia, sed adnotatio aliqua; tunc idem quod in lemmate est in codice esse putandum est. alibi cum plures discrepantiae uni loco ascriptae sunt, earum prima lemmatis loco habenda est. diuersae codicum manus ita distinctae sunt, ut litterae, quae codicem designat, numerus adponatur (*R¹R²* sim.). manus codicum, nisi aliud dicetur, semper intellegenda est prima.

Compendia scripturae et signa uidentur explicanda esse haec:

* asteriscus in textu inter Iosephi uerba positus lacunam significat; uncis [] inclusa suspecta aut spuria uidentur.

in notis in codicum scripturis punctum in media litterarum uia positum (·) litteram erasam significat, asteriscus (*) litteram exesam aut abeissam aut alia de causa euanidam.

γρ in codicibus iunctim scriptum = *γράφεται*,

coni. = coniecturas significat meas, nisi alius auctor nominatur.

corr. = correxit correctum correctura similia.

euan. = euanuit euanidum sim.

fort. = fortasse.

i. marg. = in margine.

litt. = littera litterae sim.

man. et *m.* = manus.

om. = omittit omittunt.

ras. = rasura, *eras.* = erasum.

rec. = recens recenti sim.

s. = suprascripsit, suprascriptum sim.

suppl. uel *add.* positum est, si quid primo omissum deinde suppletum est.

tr. = transponit transponunt.

u. = uersus.

uid. = uidetur.

| = finis uersus.

|| = finis paginae.

ut igitur exemplo addito ea quae dixi explanem, si in notis legitur: „*τῶν* | *τὰ* M, s. S, om. P⁴“ intellege in RO aut in ROLV pluribusue si plures testes adscripti sunt, extare *τῶν*. in M *τὰ*, in S *τῶν* non in uersu sed supra scriptum, in P nihil eo loco legi, denique de epitoma nihil constare. sin adnotatum habebis: ἰ. **ἄλλων*] *ἄλλω* · O * * * *ων* R *ἄλλων*. *ν* ex *σ* corr. P⁴, scias in MS pluribusue cum epitoma esse *ἄλλων*, in O *ἄλλω* et post *ω* unam litteram erasam, R in initio uersu trium elementorum iacturam fecisse et solum *ων* superesse, in P denique *ἄλλων* extare ita, ut *ν* ex *σ* manu prima correctum sit.

Scriptorum testimonia et locos ad eorum exemplarium normam dedi, quibus uulgo uti solemus. Chronici paschalis Syncelli Cedreni Zonarae¹⁾ Glycae secutus sum editionem Bonnensem corporis scriptorum historiae Byzantinae. Theodoreti commentariorum eam editionem laudauī, quae Parisiis prodiit anno 1642 in fol., Eustathium Antiochenum ex recensione Leonis Allatii editae Lugduni 1629.

Postquam longa praefationis spatia emensus sum, unum reliquum est, ut faustis omnibus haec uolumina prosequare, quae spero fore ut doctorum uirorum usui inseruiant et plausu digna habeantur.

1) errani quod inde a lib. VII laudauī Zonaram II; nam ubique scribendum erat Zonaras I, cum uoluminum non librorum quos editores fecerunt ratio habenda sit.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

Non me fugit in hac editione subsidia critica non ita esse collecta, ut nihil desideretur. imprimis testes eos, qui praeter codices manu exaratos Iosephi uerba tradiderunt eoque usi sunt auctore, confiteor me non dedita opera collegisse; quodsi uoluisset omnium fere scriptorum ecclesiasticorum uolumina perconsenda erant; sed eos ex Bernardi Hudsonique copiis sumpsit additis eis quae aut ipse inuestigauit aut ab aliis comperi aut forte fortuna inueni. sed horum quoque quaedam in editione paranda praeterii; igitur omissa addantur simulque alia peccata corriganter.

VOL. I.

- praef. p. XIII u. 16 reponere: memoretur.
 „ „ XX, 19 errore iteratum *singula*.
 „ „ XX adde in Parisino 1418 libro XI inscriptum esse ἐντεῦθεν ἀρχὴ
 τῆς βιβλίου τῆς δευτέρας.
 „ „ XXX u. 12 reponere: antiquitatibus.
 „ „ XLIII, 5 ab imo post consentiunt pone comma.
- p. 3 u. 9—11 in M quartum caput infra in margine extat, unde haec enotari possunt: 9 ὁ πύργος etiam M ὠκοδόμουν ἐφ' ὑβρεὶ τοῦ θεοῦ etiam M 10 ὁ πύργος] ὡς ὁ πύργος M.
- „ 4, 10 in cod. Laur. pl. 66, 1 extat: *continet autem hic liber tempus annorum duum milium triginta trium* Lat.
- „ 5, 17 ἐπειδὴ in Hennebergensi est; quare nescio an ἐπεὶ haud recte epitomae attributum sit.
- „ 6, 25 τοῖς μὲν — 7, 4 σπονδάσωσιν exscripsit Ioh. Damascenus parall. sacr. (tom. II p. 458 ed. Paris. 1712), unde enotauit: 26 πέρα] παρὰ p. 7, 1 ἐνδαιμονίας δ' ἀν] δὲ αῦ.

- p. § u. 22 τὸ μὲν — 24 ἐμφανίζονται laudat Isidorus Pclusiota epist. III 19, nihil ab editis discrepans nisi u. 23, ubi δὲ exhibet.
- .. 9, 9 πρώτη] ἡ πρώτη etiam E tradit.
- .. 10, 3 in notis repone: *καὶ λαβεῖν — 4 ἀπὸ τῶν om. O.
- .. 14, 12 ἤπελλει E habuisse uidetur.
- .. 16, 8 in notis lege: p. 21 § 92, non p. 22 § 93.
- .. 17, 22 et 21, § teste Hennebergensi νόμος E tradit, νόμος Laur.
- .. 21 § 92 usi sunt Theophilus ad Autolye. III p. 234 (Otto) et Iohannes Chrys. de perfecta carit. uol. VI p. 296 E Iosepho non laudato.
- .. 29 u. 17 in notis repone: Μεσημαλονς Eustath.
- .. 31, 10 lege ἀντῶν, non ἀντῶν.
- .. 32, 3 Μερσαιοις] Μερσαιῶ coni.
- .. 42 testium numero insere M (ROMSP etc.).
- .. 81 in subscriptione latina scribendum erat *flavii ioseppi*, quod libri Neapolitanus et Laurentianus habent.
- .. 109 u. 19 in notis lege: ὁ] οἱ MSPLEatExc.
- .. 120, 6 ἐκκαίδεκα] XI Lat (ut ROML).
- .. 120, 7 πεντήκοντα καὶ τέσσαρσι] LIII in Latino est, non XI.
- .. 125 § 205 usus est Syncellus p. 228 Bonn.
- .. 130 u. 16 usus est Hesychius s. μωῦ.
- .. 132, 6 προστερονισάμενος L, non προσστερονισάμενος.
- .. 140 sub textu repone: § 270 = Exodus III 11.
- .. 142 § 254 ad u. 22 adscribendum erat.
- .. 149 u. 6 ὑπερβάσια testatur Chron. Paschale p. 427 Bonn.
- .. 157, 14 repone: ἐν τῇ ἐρημίᾳ.
- .. 176, 11 ἐβδομάδω cum Zonara etiam Henn. dat; hoc igitur in E fuit, non ἐβδόμας codicis Busb.
- .. 178sq. § 105 laudat Syncellus p. 255.
- .. 180 sub textu repone: § 111 = Exodus XXXVII 16, XXVII 16; § 115 = Exodus XXVI 15.
- .. 182 sub textu repone: § 120 = Exodus XXVI 20; § 122 = Exodus XXVI 31, XXXVII 3.
- .. 183 sub textu repone: § 124, non § 123.
- .. 194 sub textu repone: § 179sq. cf. bell. Iud. V 5. § 4.
- .. 197 errore praeteritus est paragraphi numerus 195.
- .. 198 § 201 laudat Syncellus p. 256.
- .. 217 u. 21 καθρωθυβά codex Henn. E.
- .. 228, 4 repone: 24 ἐμαντῶ] etc., non 23.
- .. 230, 6 θημιάσατε L habet cum RMSP, non καὶ θημιάσατε. θημισατετε — λαῶ Latinus uertit: *conuenientesque pariter coram omni populo incensum facite.*
- .. 235, 11 ἀπῆλυνσε in L est, non ἀπέλυνσε.
- .. 238 sub textu adde: § 75 = Num. XVIII 8-11.
- .. 240 sub textu repone: § 85 = Num. XXI 13.
- .. 247 u. 20 θαναμάζεσθε in L esse testatur Vitellius.
- .. 254, 15 repone: φῆς.
- .. 257, 16 πεντακισχίλιος est etiam in L.
- .. 271 sub textu repone: § 234 = Deut. XXIV 1.

- p. 272 u. 3 βουλόμενος L, non βουλομένον.
 „ 272, 22 ταῖς δεκάταις etiam L.
 „ 285, 16 post κατέθετο distinguendum est.
 „ 292, 12 continet hic liber tempus annorum quadringentos septuaginta sex
 cod. Laur. plut. 66. 1.
 „ 309, 14 melius erat adnotare haec: ἐξ τούτ' καθήζοντο] ταῖτον καθήζοντος SP.
 „ 327 sub textu repono: § 178 = Iudic. XVIII 1.
 „ 328 u. 24 τοὺς φρονίματι cod. Vat. 147 teste Mau.
 „ 338, 339 sub textu repono: § 233, § 235.
 „ 350 αὐτοὺς] αὐτοῖς coni. ad u. 2 adnotandum est, non ad u. 1.
 „ 350 u. 7 in notis repono: *δώσειν ROML.

VOL. II.

Scriptoribus qui Iosepho usi sunt, hos adde:

- p. 109. 159. 162. 163. 171. 186sq. 222. 338 (VII §§ 91sq. 318. 333. 337. 378
 VIII §§ 44—47 (p. 186, 3 συντάξατο — p. 187, 1 ἐπιλέγων)¹⁾ § 211;
 X § 33) usus est Cedrenus I p. 123sq. Bonn.
 „ 175 (VII 392sq.) usus est Cedrenus I p. 173.
 „ 214 (VIII 174) usus est Cedrenus I p. 167.
 „ 336 testibus adde: Zonaras I p. 196sq.
 „ 381. 385 (X 232. 248) usus est Theodoretus in Dan. II p. 616.
 „ 388 u. 15 ἀπαντῶ — 22 ἀποβήσεται et u. 26 ἀπὸ — p. 389, 1 ἀποφέρεσθαι
 usus est Theodoretus II p. 697sq., qui ab impressis his discrepat: u. 15
 ἀπαντα 16 μεγίστων ἐχαρίσθη προφητῶν 17 καὶ (ante τελευτήσας)
 om. 20 Δανιήλ 22 καιρὸν] τὸν καιρὸν 26 αὐτῶν] τῶν προφ-
 ρήσεων p. 389, 1 ὁμοῦ om. ἀποφέρεται.

Alia corrigenda sunt haec:

- p. 44 u. 17 repono: τοιγαροῦν.
 „ 77, 16 post γέροντα tolle comma.
 „ 103, 20 in notis repono: γεβρωῶν SP (non P¹).

1) ubi haec sunt Cedreni ab impressis discrepantiae: p. 186, 4 πέντε —
 χιλιοῖς] πεντακισχίλια 6 ἀπὸ — τρόπον om. 7 ζώων ἀπάντων tr.
 νηκτῶν] πτηνῶν 8 οὐδεμίαν — 10 ἐπεδείξατο om. 11—12 καὶ θεραπείαν
 τοῖς ἀνθρώποις] τῶν ἀνθρώπων 12 τε συνταξάμενος] δὲ συντάξαι ἐν
 13 ἐνδούμενα 14 μηκέτι ἐκδιώκονται καὶ — 15 ἰσχύει om. 15 Ἐλεα-
 ζαρόν τινα tr. 16 παρόντων 17 ὑπὸ] τοὺς ὑπὸ 18 τοῦτοις 20 ἐπὶ
 τὴν σφραγίδα 21 ἐξῆλθεν ὁσφραϊνόμενον] μνηστῶν] ἰνῶν 22 μηκέτι
 ἐπανήξειν] ὑποστρέφειν ὄρκου] ὄρκους Σολομώντος 187, 1 τε
 om. μεμνημένον.

- p. 109 u. 10 in notis dele: *μγάλη* M.
" 192, 17 in notis reponendum: *ἀνέστησεν* ROSP; RO errore omisi erant.
" 237, 25 in notis lege: *οὐ κελῶσθαι*, i. marg. m. 1 etc.
" 238, 18 *τοῦ Σολόμωνος* om. Lat.
" 336, 1 in notis legendum: *ἀνηρέθη* LV (delendum Zon).
" 366, 9 repono: *ὑπολελειμμένων*.

Scripsi Marburgi a. d. XII kalendas Iunias 1887.

Benedictus Niese.

FLAVII IOSEPHI
ANTIQUITATVM IVDAICARVM

LIBRI I—V.

I.

Τάδε ἐνεστὶν ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Ἰωσήπου ἱστοριῶν
τῆς Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας.

Προοίμιον περὶ τῆς ὅλης πραγματείας.

α'. ἡ τοῦ κόσμου σύστασις καὶ διάταξις τῶν στοιχείων.

5 β'. περὶ τοῦ γένους Ἀδάμου καὶ τῶν ἀπ' αὐτοῦ δέκα γενεῶν
τῶν μέχρι τοῦ κατακλυσμοῦ.

γ'. ὡς ὁ κατακλυσμός ἐγένετο καὶ ὃν τρόπον Νῶχος σωθεὶς ἐν
λέμβῳ μετὰ τῶν σκευῶν κατόκησεν ἐν τῷ Σινάρω πεδίῳ.

10 δ'. ὡς πύργος, ὃν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐφ' ὕψει τοῦ θεοῦ ᾠκοδό-
μησαν, καὶ ὡς τὰς φωνὰς αὐτῶν μετέβαλε καὶ ὁ τόπος, ἐν ᾧ τοῦτο
γένετο, Βαβυλῶν ἐκλήθη.

ε'. ὡς οἱ Νώχου ἔγγονοι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην ἐπόκησαν.

ς'. ὅτι τῶν ἐθνῶν ἕκαστος ἀπὸ τῶν οἰκισάντων προσηγορεύθη.

15 ζ'. ἄπὸς Ἀβραμὸς ὁ πρόγονος ἡμῶν ἐξελεθῶν ἐκ τῆς Χαλδαίας
γῆς κατέβη τὴν τότε μὲν Χαναταίαν γῆν δὲ Ἰουδαίαν λεγομένην.

η'. ὅτι λιμοῦ τῆν Χαναταίαν καταλαβόντος εἰς Αἴγυπτον ἀπῆκε
καὶ διατρέψας ἐν αὐτῇ τινα χρόνον ὑπέστρεψεν ὀπίσω.

θ'. ἦτα Σοδομιτῶν Ἀσσορίων αὐτοῖς ἐπιστρατεύσαντων.

20 ι'. ὡς Ἀβραμὸς ἐπὶ τοὺς Ἀσσορίους ἐκστρατεύσας ἐτίμησε καὶ
τοὺς αἰχμαλώτους τῶν Σοδομιτῶν ἔσωσε καὶ τὴν λείαν ἣν ἔλαβον
ἀφείλετο.

OSLLat

Ἰωσήπου Ἰουδαίου βιβλίον α' praemittit O; argumenta om. P et RM initio
nutili 1 τάδε — 3 πραγματείας om. Lat, in quo argumenta post prooemium
(post § 26) extant 4 α'] numeri plurimi euan. O διάταξις] ἡ διάταξις L
7 Νῶχος] νῶε SL noe Lat 8 Σινάρω] ἐινάρω SL senaar Lat 9 ὡς
— 10 μετέβαλε] quemadmodum ab eius filiis turris aedificata sit ad iniuriam dei
et quomodo uoces eorum mutatae sint Lat πύργος] ὁ πύργος SL ed. pr.
οἱ om. L ἐφ' — ᾠκοδόμησαν] ᾠκοδόμον ἐφ' ὕψει τοῦ θεοῦ SL 10 καὶ]
πίσαντες συνεχύθησαν καὶ SL κατέπεσεν καὶ ed. pr. μετέβαλεν S'L μετέ-
βαλλεν ed. pr. 12 νόχος L ἔγγονοι SL ἀπόκησαν O 13 οἰκισάντων]
coni. οἰκησάντων codd Lat 14 ζ' om. S ὄπῳ] πῶς SL 16 η'] ζ' S
χαναταίων S 18 θ'] η' S ἦτα] εἶτα O ἐπιστρατεύσαντων αὐτοῖς
tr. SL 19 ι'] θ' S ἐπιστρατεύσας SL 20 τοὺς] τοὺς τε SL

- ια'. πῶς τὸ Σοδομιτῶν ἔθνος θεὸς κατεστρέψατο χολωθεὶς αὐ-
 τοῖς ἐφ' οἷς ἡμάρτανον.
 ιβ'. περὶ Ἰσμαήλων τοῦ Ἀβράμου καὶ τῶν ἐγγόνων αὐτοῦ Ἀράβων.
 ιγ'. περὶ Ἰσάκου, ὃς ἦν γνήσιος παῖς Ἀβράμου.
 ιδ'. περὶ Σάρρας τῆς Ἀβράμου γενναϊκῆς, καὶ πῶς τὸν βίον κατέ- 5
 στρεψεν.
 ιε'. ὡς ἐκ Κατούρης Ἀβράμω γαμηθείσης τὸ τῶν Τρωγλοδυτῶν
 Ἀράβων ἔθνος ἐγεννήθη.
 ις'. περὶ τῆς Ἀβράμου τελευτῆς.
 ιζ'. περὶ τῆς Ἰσάκου παίδων Ἠσαῦ καὶ Ἰακώβου γενέσεως καὶ 10
 διατροφῆς.
 ιη'. Ἰακώβου φυγὴ εἰς τὴν Μεσοποταμίαν διὰ τὸν ἐκ τᾶδελμοῦ
 γόβου, καὶ ὡς γήμας ἔχει καὶ δώδεκα γεννήσας παῖδας πάλιν εἰς τὴν
 Χαναναίαν ἐπανήλθεν.
 ιθ'. ὡς Ἰσακος τελευτήσας ἐτάφη ἐν Νεβρωῖν. 15
 περιέχει ἡ βίβλος χρόνον ἐτῶν ὡς Ἰώσηπος γη', Ἑβραῖοι γωοβ',
 Εὐσέβιος γυνθ'.

Τοῖς τὰς ἱστορίας συγγράφειν βουλομένοις οὐ μίαν οὐδὲ τὴν
 αὐτὴν ἡριῶ τῆς σπουδῆς γινομένην αἰτίαν, ἀλλὰ πολλὰς καὶ πλεί- 20
 στον ἀλλήλων διαφερούσας. τιτὲς μὲν γὰρ ἐπιδικνύμενοι λόγων
 δεινότητα καὶ τὴν ἀπ' αὐτῆς θηρενόμενοι δόξαν ἐπὶ τοῦτο τῆς
 παιδείας τὸ μέρος ὀρυζοῦσιν, ἄλλοι δὲ χάριν ἐκείνοις φέροντες,
 περὶ ὧν τὴν ἀναγραφὴν εἶναι συμβέβηκε, τὸν εἰς αὐτὴν πόνον καὶ 3
 παρὰ δύναμιν ἐπέεστισαν· εἰσὶ δ' οἵτινες ἐβιάσθησαν ἐπ' αὐτῆς
 τῆς τῶν πραγμάτων ἀνάγκης οἷς πραττομένοις παρέτεχον ταῦτα 25

OSLLat

1 ια') ι' OS θεὸς] ὁ θεὸς SL χολωθεὶς S 3 ιβ') ια' S Ἰσμαήλ O
 Ἀβράμου] ἄβράμου παιδός SL ἐγγόνων S 4 ιγ') ιβ' OS Ἀράβων
 παῖς tr. SL 5 ιδ') ιγ' OS sara Lat 7 ιε') ιδ' OS Κατούρης] χετούρης
 SL cellura Lat trogoditarum Lat 8 Ἀράβων] Ἀβράμω SL, om. Lat
 9 ις') ιε' S 10 ιζ') ις' S τῆς] τῶν SLLat παίδων] υἱῶν SL Ἠσαῦ]
 ἡσαῦου SL γενέσεως] καὶ γενέσεωσ αὐτῶν SLLat 11 διατροφῆς] ἀνα-
 τροφῆς SL conversatione (i. e. ἀναστροφῆς) Lat 12 ιη') ις' S Ἰακώβου] ἡ
 ἰακώβου O οὐ] τᾶδελμοῦ, s. m. 2 S 13 καὶ] om. SL, nouum cap. incipiunt
 (ιγ' S ιθ' L) OSL 15 ιθ') ι' L Ἰσακος] ὁ ἰσακος S ἰσακος L Νε-
 βρωῖν] hebron Lat 16 περιέχει — 17 γυνθ'] om. SLLat περιέχει ἡ βίβλος
 χρόνον ἐτῶν γωλγ P, qui hinc incipit; περιέχει χρόνον ἐτῶν ωλγ' ad calcem
 huius libri E

OSPLELat

ἰωσήπου ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας βιβλίον πρῶτον praemittunt SPL
 προοίμιον περὶ τῆς ὄλης πραγματείας praemittunt SL 18 *οὐ μίαν] οὐδε-
 μίαν O 20 *λόγων] sui sermonis Lat 21 θηρενόμενοι (ρ in ras. man. rec. S)
 SPLE 23 *τὸν, ο ex ω P *αὐτὴν] αὐτήν SPL 24 *δὲ P αὐτῆς
 τῶν πραγμάτων τῆς tr. SPL 25 τῆς om. E

γραφῆ διλοίσῃ περιλαβεῖν· πολλοῖς δὲ χρησίμων μέγαςτος πραγ-
 μάτων ἐν ἀγνοίᾳ κειμένων προέτρψε τὴν περὶ αὐτῶν ἱστορίαν εἰς
 4 ζωνὴν ὠφέλειαν ἐξεργεῖν. τοῦτων δὲ τῶν προειρημένων αἰτιῶν 4
 αἱ τελευταῖαι δύο κἀμοὶ συμβεβήκασιν· τὸν μὲν γὰρ πρὸς τοῖς
 5 Ῥωμαίοις πόλεμον ἡμῖν τοῖς Ἰουδαίοις γενόμενον καὶ τὰς ἐν αὐτῷ
 πράξεις καὶ τὸ τέλος οἷον ἀπέβη πέρας μαθὼν ἐβιάσθην ἐκδι-
 γήσασθαι διὰ τοῖς ἐν τῷ γράφειν λεμαινομένους τὴν ἀλήθειαν,
 2. ταύτην δὲ τὴν ἐνεσιῶσαν ἐγκειρίσμαι πραγματείαν νομί- 5
 ζων ἅπασιν φανεῖσθαι τοῖς Ἑλλήσιν ἀξίαν σπουδῆς· μέλλει γὰρ
 10 περιέξειν ἅπασαν τὴν περὶ ἡμῖν ἀρχαιολογίαν καὶ διάταξιν τοῦ
 πολιτεύματος ἐκ τῶν Ἑβραϊκῶν μεθιρημηνευμένην γραμμιάτων. ἤδη 6
 μὲν οὖν καὶ πρότερον διανοήθην, ὅτι τὸν πόλεμον συνέγραψον, δι-
 λῶσαι τίνας ὄντας ἐξ ἀρχῆς Ἰουδαῖοι καὶ τίσι χρησάμενοι τύχαις
 15 ἄλλην ἄσκησιν ἀρετῆς πόσους τε πολέμους ἐν μακροῖς πολέμοισαν-
 τες χρόνοις εἰς τὸν τελευταῖον ἄγοντες πρὸς Ῥωμαίους κατέστησαν.
 ἀλλ' ἐπειδὴ μείζων ἦν ἢ τοῦδε τοῦ λόγον περιβολή, κατ' αὐτὸν 7
 ἐκείνον χωρίσας ταῖς ἰδίαις ἀρχαῖς αὐτοῦ καὶ τῷ τέλει τὴν γραφὴν
 συντέτριψα· χρόνον δὲ προϊόντος, ὅπερ φιλαῖ τοῖς μεγάλων ἄπτε-
 20 σθαι διασουμένοις, ὄνος μοι καὶ μέλλισις ἐρίνετο τηλικαύτην
 μετενεργεῖν ἐπόθεσιν εἰς ἀλλοδαπὴν ἡμῖν καὶ ξένην διαλέκτου συν-
 ἴθειαν. ἦσαν δὲ τινες, οἱ πόθῳ τῆς ἱστορίας ἐπ' αὐτὴν με προ- 8
 τρεπον, καὶ μάλιστα δὴ πάντων Ἐπαφρόδιτος ἀνὴρ ἅπασαν μὲν
 ἰδέαν παιδείας ἡγαπηκῶς, διαφερόντως δὲ χαίρων ἐμπειρίας πραγ-
 25 μάτων, ἅτε δὴ μεγάλοις μὲν αὐτὸς ὀμιλήσας πράγμασι καὶ τύχαις
 πολυτρόποις, ἐν ἅπασιν δὲ θαυμαστὴν φύσεως ἐπιδειξάμενος ἰσχὴν

OSPLELat

- 1 δὲ] δὲ καὶ SPLE 2 *ἀγνοία S προέτρψε E *αὐτῶν, ω ex o
 corr. m. 1 O 3 *ὠφέλειαν O 7 ^ἦ τὴν ἀλήθειαν, s. m. 2 P τῆ ἀληθεία E
 8 *ἐγκειρίσμαι] προεγκειρίσμαι SPL 9 ἀξίαν] ἰδίαν E 10 διάτα-
 ξιν] τὴν διάταξιν SPLE 11 μεθιρημηνευμένην O μεθιρημηνευμένην E
 13 Ἰουδαῖοι] οἱ Ἰουδαῖοι SLE 14 *οἴψ] οἴ O εὐσέβειαν] τὴν εὐσέβειαν E
 15 ἄσκησιν ἀρετῆς] τῆς ἀρετῆς ἄσκησιν E 17 ἐπειδὴ] ἐπει SPLE
 ἦν om. O τοῦ om. O *καθ' αὐτὸν (αὐ ex αὐ corr. P) SPL 18 χω-
 ρήσασ OE ἀρχαῖς αὐτοῦ tr. E 20 *ὄνοισ S' *μέλησις O
 21 *εἰς — συνήθειαν] in usu extraneae quippe linguae et a nostra consuetudine
 peregrinae Lat *ξένην] ξένης SPL 22 *τινες om. Lat 24 *διαφερόν-
 τος O ^{διαι} χαίρων] φέρων E *ἐμπειρίας] cognitione Lat 26 *φύσεως
 ἐπιδειξάμενος] ἐπιδειξάμενος φύσεως ἀγαθῆς SPL

- 9 καὶ προαίρεσιν ἀρετῆς ἀμετακίνητον. τούτῳ δὴ πειθόμενος ὡς αἰεὶ
 τοῖς χρήσιμον ἢ καλόν τι πράττειν δυναμένους συμφιλοκαλοῦντι καὶ
 ἑμαυτὸν ἀσχυνόμενος, εἰ δόξαιμι ἄφθνημίε πλεον ἢ τῷ περὶ τὰ
 κάλλιστα χαίρειν πόνη, προθυμότερον ἐπεροῦσθην, ἔτι κάκεινα
 πρὸς τοῖς εἰρημένους λογισάμενος οὐ παρέργως, περὶ τε τῶν ἡμε- 5
 τέρων προγόνων εἰ μεταδιδόμει τῶν τοιοῦτων ἡθέλον, καὶ περὶ τῶν
 Ἑλλήνων εἴ τινας αὐτῶν γινῶμαι τὰ παρ' ἡμῖν ἐσπούδασαν.
- 10 3. Ἐξρον τοίνυν, ὅτι Πτολεμαίων μὲν ὁ δεύτερος μάλιστα δὴ
 βασιλεὺς περὶ παιδείαν καὶ βιβλίων συναγωγὴν σπουδάσας ἐξαι-
 ρέτως ἐφιλοτιμήθη τὸν ἡμέτερον νόμον καὶ τὴν κατ' αὐτὸν διάταξιν 10
 11 τῆς πολιτείας εἰς τὴν Ἑλλάδα φωνὴν μεταβαλεῖν, ὁ δὲ τῶν παρ'
 ἡμῖν ἀρχιερέων οὐδενὸς ἀρετῆς δεύτερος Ἐλεάζαρος τῷ προειρημένῳ
 βασιλεῖ ταύτης ἀπολαῦσαι τῆς ὠφελείας οὐκ ἐφθόνησε πάντως
 ἀντειπὼν ἄν, εἰ μὴ πάτριον ἦν ἡμῖν τὸ μηδὲν ἔχειν τῶν καλῶν
 12 ἀπόρητον. κάματι δὴ πρόπειν ἐνόμισα τὸ μὲν τοῦ ἀρχιερέως 15
 μιμῆσασθαι μεγαλόφρον, τῷ βασιλεῖ δὲ πολλοὺς ὁμοίως ἐπολαβεῖν
 καὶ τὴν εἶναι φιλομαθεῖς· οὐδὲ γὰρ πᾶσαν ἐκείνος ἐφθῆ λαβεῖν
 τὴν ἀναγραφὴν, ἀλλὰ μόνα τὰ τοῦ νόμον παρέδωκεν οἱ πεμφθέν-
 13 τες ἐπὶ τὴν ἐξήγησιν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν· μυρία δ' ἐστὶ τὰ δι- 20
 λούμενα διὰ τῶν ἱερῶν γραμμάτων, ἅτε δὴ πεντακισχιλίων ἐτῶν
 ἱστορίας ἐν αὐτοῖς ἐμπεριειλημμένης, καὶ παντοῖαι μὲν εἰσι παρά-
 λογχοι περιπέτεια, πολλαὶ δὲ τέχαι πολέμων καὶ στρατηγῶν ἀν-
 14 θραγαδίαι καὶ πολιτευμάτων μεταβολαί. τὸ σύνολον δὲ μάλιστα 25
 τις ἂν ἐκ ταύτης μάθοι τῆς ἱστορίας ἐφελήσας αὐτὴν διελθεῖν, ὅτι
 τοῖς μὲν θεοῦ γνώμῃ κατακολουθοῦσι καὶ τὰ καλῶς νομοθετηθέντα
 μὴ τόλμῳ παραβαίνειν πάντα κατορθοῦται πέρα πίστεως καὶ

ROSPLELat

- 1 ὡς αἰεὶ] αἰεὶ SPLELat 3 ἑμαυτὸν P 4 κάλλιστα] καλὰ E
 *κάκεινο (ο ex ω corr. P) SPL illud Lat 5 οὐ παρέργως] οὐκ ἀλόγως, καλὸ
 i. ras. E 6 εἰ] οἱ E 7 εἰ] οἱ E et ut uid. Lat 8 δεύτερος βασιλεὺς
 μάλιστα δὴ tr. E 9 *παιδείαν, εἰ ex ι corr. S 12 ἀρετῆ] ἐπ' ἀρετῆ E
 13 *ἀπολαῦσαι] ut — priuaret Lat 15 καὶ ἑμαυτῷ SPLE τὸ μὲν τοῦ]
 τοῦ μὲν SPLE 16 μεγαλόφρον] τὸ μεγαλόφρον SPLE *ὁμοίους O
 18 ἀλλὰ] ἀλλ' αὐτὰ SPLE 19 δ'] δέ E 21 αὐτοῖς] incipit R, cuius in 2
 foliis primis margini posteriori superinducta est charta, quo factum est, ut uer-
 sulum litterae initiales aut finales non appareant ἐμπεριειλημμένης R περιει-
 λημμένης OE 22 *πολέμων] ciuilitatum Lat 24 ἄν τις tr. E *ὅτι — 25
 κατακολουθοῦσαι] in qua etiam reperitur, quoniam eis qui uoluntatem pro-
 priam non secuntur Lat 25 μὲν τοῖς tr. E θεοῦ γνώμῃ] συγγνώμῃ R
 συγγνώμῃ O νόμοις E 26 *παραβαίνειν] παραλαβεῖν R παρθεῖν O πέρα
 πίστεως] ad terminum fidei tendentia Lat πέρα] πέρατι RO πέρα καὶ E

γίρας εὐδαιμονία πρόκειται παρὰ Θεοῦ· καθ' ὅσον δ' ἂν ἀποσιῶσι
 τῆς τοιούτων ἀκριβοῦς ἐπιμελείας, ἄπορα μὲν γίνεται τὰ πόρημα,
 ἰσχύεται δὲ εἰς συμφορὰς ἀνηκίστους ὅτι ποτ' ἂν ὡς ἀγαθὸν
 δορᾶν σπουδάσωσιν. Ἰδίῃ τοιούτων τοῖς ἐντεξεζομένοις τοῖς βιβλίους 15
 5 παρακαλῶ τὴν γνώμην Θεοῦ προσανέχειν καὶ δοκιμάζειν τὸν ἑμέτερον
 νομοθέτην, εἰ τὴν τε γένειν ἀξίως αὐτοῦ κατενόησε καὶ τῇ δυναμίει
 προεπούσας ἀεὶ τὰς πράξεις ἀνατέθεικε πάσις καθαρὸν τὸν περὶ
 αὐτοῦ φηλάζας λόγον τῆς παρ' ἄλλοις ἀσχίματος μνθολογίας· καί- 16
 10 ψευδῶν πλασμαίων· γέγονε γὰρ πρὸ ἐτῶν δυσχιλίων, ἔγ' ὅσον
 πλῆθος αἰῶνος οὐδ' αὐτῶν οἱ ποιηταὶ τὰς γενέσεις τῶν Θεῶν,
 μήτι γε τὰς τῶν ἀνθρώπων πράξεις ἢ τοὺς νόμους ἀνεργεῖν ἐτόλ-
 μισαν. τὰ μὲν οὖν ἀκριβῆ τῶν ἐν ταῖς ἀναγραφαῖς προῖον ὁ λόγος 17
 15 κατὰ τὴν οἰκείαν τάξιν σημαεῖ· τοῦτο γὰρ διὰ ταύτης ποιήσιν
 τῆς πραγματείας ἐπιγγειλάμην οὐδὲν προσθεῖς οὐδ' αὖ παραλιπῶν.

4. Ἐπειδὴ δὲ πάντα σχεδὸν ἐκ τῆς τοῦ νομοθέτου σοφίας ἡμῖν 15
 ἀνήρηται Μουσεός, ἀνάγκη μοι βραχέα περὶ ἐκείνον προειπεῖν,
 ὅπως μὴ τινες τῶν ἀναγνωσομένων διαπορῶσι, πόθεν ἡμῖν ὁ λόγος
 περὶ νόμων καὶ πράξεων ἔχων τὴν ἀναγραφὴν ἐπὶ τοσοῦτον φυσιο-
 20 λογίας κεκοινώνηκεν. Ἰστέον οὖν, ὅτι πάντων ἐκείνος ἀναγκαϊότατον 19
 ἔγχεσται τῷ καὶ τὸν ἐαυτοῦ μέλλοντι βίον οἰκονομήσειν καλῶς καὶ τοῖς
 ἄλλοις νομοθετεῖν Θεοῦ πρῶτον γένειν κατανοῆσαι καὶ τῶν ἔργων
 τῶν ἐκείνου Θεατὴν τῷ ἡῷ γερόμενον οὕτως παραδείγμα τὸ πάντων
 ἀριστον μιμεῖσθαι καθ' ὅσον οἶόν τε καὶ πειραῶσθαι κατακολουθεῖν.
 25 οὔτε γὰρ αὐτῷ ποτ' ἂν γενέσθαι ροῦν ἀγαθὸν τῷ νομοθέτῃ ταύτης 20

ROSPLELat

1 *γίρας εὐδαιμονία] honoris felicitas Lat *εὐδαιμονίας SPL *προϋ-
 κείται R *δὲ SPL *ἂν om. O 2 ἀκριβῶς O ἀκριβῶν E *πόρημα
 R' 3 δ' SPLE *ἀνεκίστους L 4 *ἐντεξεζομένου] ἐντεξεζόμενος R
 5 παρακαλῶ τοῖς βιβλίους tr. E *βιβλίους, i ex corr. P 6 *εἰ] εἰ, eras.
 uid. σ S τὴν τε] τε τὴν E 7 ἀνατέθηκε P ἀνέθηκε E 8 *λόγων S'

*ἄλλοις, ο ex η corr. uid. P ἀλλῆσ L 9 *εἶχεν] ἔχων L potuisset Lat
 10 *ψευδῶν, ψ ex σπ corr. man. rec. O *πλασμαίων] πραγμάτων P πραγ-

μάτων πλασμαίων S πραγμάτων ^{γο} πλασμαίων L 12 μή τοι γε ROE τῶν
 om. E 14 *σημαεῖ R σημαεῖ O 16 πάντα] τὰ πάντα SPLE, in R non
 apparet 17 *μωῦσέωσ SPL μοι] μοι ἄρα E 18 *ὅπως] ὅπως ἂν SPL
 διαπορῶσιν OS'P'E 19 περὶ νόμων] περὶ λόγων RELat παραλόγων O
 *καὶ om. O 21 τῷ] τὸ ROE μέλλοντι βίον] βίον μέλλοντα RO μέλ-
 λοντα βίον E οἰκονομήσειν RO 22 *πρῶτον Θεοῦ tr. SPL 23 οὕτω
 LE οὕτως ὡς con. 24 *καθ' ὅσον οἶόν τε καὶ] et quantum uirtus esset Lat
 25 *ποτ'] τότ' S' (corr. man. rec.) *ροῦν] ἢ οὐκ R οὐδὲν O

ἀπολειπομένῃ τῆς θείας, οὔτε τῶν γραφησομένων εἰς ἀρετῆς λόγον
οὐδὲν ἀποβήσασθαι τοῖς λαβοῦσιν, εἰ μὴ πρὸ παντός ἄλλου διδα-
χθεῖεν, ὅτι πάντων πατήρ τε καὶ δεσπότης ὁ θεὸς ὢν καὶ πάντα
ἐπιβλέπων τοῖς μὲν ἐπομένοις αὐτῷ δίδωσιν εἰδαιμόνα βίον, τοῖς
21 ἔξω δὲ βαίοντας ἀρετῆς μεγάλας περιβάλλει συμφοραῖς. τοῦτο 5
δὴ παιδεῦσαι βουληθεῖς Μωυσῆς τὸ παιδεῦμα τοῖς ἑαυτοῦ πολίτας
τῆς τῶν νόμων θέσεως οὐκ ἀπὸ συμβολαίων καὶ τῶν πρὸς ἀλλή-
λους δικαίων ἤρξατο τοῖς ἄλλοις παραπλησίως, ἀλλ' ἐπὶ τὸν θεὸν
καὶ τὴν τοῦ κόσμου κατασκευὴν τὰς γνώμας αὐτῶν ἀναγαγὼν καὶ
κείσας, ὅτι τῶν ἐπὶ γῆς ἔργων τοῦ θεοῦ κάλλιστόν ἐσμεν ἄνθρωποι, 10
ὅτε πρὸς τὴν εὐσέβειαν ἔσχεν ἐπακούοντας, ἐρδίως ἦδη περὶ πάν-
των ἔπειθεν. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι νομοθέται τοῖς μύθοις ἐξακολου-
θῆσαντες τῶν ἀνθρωπίνων ἀμαρτημάτων εἰς τοὺς θεοὺς τῷ λόγῳ
τὴν αἰσχύνην μετέθεσαν καὶ πολλὴν ὑποτίμησιν τοῖς πονηροῖς
22 ἔδωκαν· ὁ δ' ἡμέτερος νομοθέτης ἀγραμνῆ τὴν ἀρετὴν ἔχοντα τὸν 15
θεὸν ἀποφήνας ἠθήθη δεῖν τοῖς ἀνθρώποις ἐκείνης πειρασθαι
μεταλαμβάνειν καὶ τοῖς μὴ ταῦτα φρονοῦντας μηδὲ μὴν πιστεῖον-
24 τας ἀπαραιτήτως ἐκόλασε. πρὸς ταύτην οἷν τὴν ἐπόθεσιν ποιει-
σθαι τὴν ἐξέτασιν τοῖς ἀγνωσομένοις παρακαλῶ· φανεῖται γὰρ
σκοπομένοις οὕτως οὐδὲν οὐτ' ἄλογον αὐτοῖς οὔτε πρὸς τὴν με- 20
γαλειότητα τοῦ θεοῦ καὶ τὴν φιλανθρωπίαν ἀνάμυστον· πάντα
γὰρ τῇ τῶν ὄλων φύσει σύμφωνον ἔχει τὴν διάθεσιν, τὰ μὲν αἰνι-
τομένοι τοῦ νομοθέτου δεξιῶς, τὰ δ' ἀλλογοῦντος μετὰ σεμνότη-
τος, ὅσα δ' ἐξ εὐθείας λέγεσθαι σιγέμερε, ταῦτα ἠτιῶς ἐμμενίζοντος.
25 τοῖς μέντοι βουλομένοις καὶ τὰς αἰτίας ἐκάστου σκοπεῖν πολλὴ
γένοιτ' ἂν ἡ θεωρία καὶ λιαν φιλόσοφος, ἢ ἐγὼ νῦν μὲν ὑπερ-
βάλλομαι, θεοῦ δὲ διδόντος ἡμῖν χρόνον πειράσομαι μετὰ ταύτην
26 γράψαι τὴν πραγματείαν. τρέψομαι δὲ ἐπὶ τὴν ἀγγίξιν ἦδη τῶν
πραγμάτων μνησθεῖς πρότερον ὢν περὶ τῆς τοῦ κόσμου κατασκευῆς

ROSPLELat

- 1 *ἀπολειπομένῃ O 2 ἄλλον] ἑτέρον SPLE 3 *πάντων] ὁ πάντων O
*ὁ θεὸς ὢν om. O 5 ἐπιβάλλει E 6 *μωϋσῆς βουληθεῖς tr. SPL
10 κάλλιστον] τὸ κάλλιστον SPLE *ἄνθρωποι] οἱ ἄνθρωποι O 11 *περὶ
πάντων] de rebus reliquis Lat 12 ἐπακολουθήσαντες E 14 μετέθεσαν E
ὑποτίμησιν] ἐπίτασιν εἰς κακίαν E peccandi licentiam Lat 15 δὲ SPLE
16 *ἀποφήνας P 17 μὴν om. SPLE 19 *ἀγνωσομένους] ἀγνω-
σκομένους O, in R latent quae inter ana et μένους sunt, probabile est fuisse
ἀγνωσομένους 20 *οὔτε RSPL 23 δὲ LE 24 δὲ E et ut uid. P¹
*συνέμερεν OS¹P¹ *ταῦτα] αὐτὰ O, in R latet 25 τὰς αἰτίας ἐκάστοι]
τὰς αἰτίας ἐκάστων E causas rerum singulas Lat 26 *ὑπερβαλοῦμαι ed. pr.
27 *διδόντος R¹

εἶπε Μωυσῆς· ταῦτα δ' ἐν ταῖς ἱεραῖς βίβλοις εἶρον ἀναγεγραμ-
μένα. ἔχει δὲ οὕτως·

I. 1. Ἐν ἀρχῇ ἔκτισεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. ταύ- 27
της δ' εἶ' ὄψιν οἷς λοχομένης, ἀλλὰ βαθιτὶ μὲν κρυπτομένης σκότει,
5 πνεύματος δ' αὐτὴν ἀνοθεν ἐπιθέοτος, γενέσθαι ἥως ἐκλίπσει
ὁ θεός. καὶ γενομένοι τοῦτου κατανοήσας τὴν ὅλην ἕλην διεχώρισε 28
τό τε φῶς καὶ τὸ σκότος καὶ τῷ μὲν ὄνομα ἔθετο νύκτα, τὸ δὲ
ἡμέραν ἐκάλεσεν ἰσπέραν τε καὶ ὄρθρον τὴν ἀρχὴν τοῦ φωτός καὶ
τὴν ἀνάπαισιν προσαγορεύσας. καὶ αὕτη μὲν ἂν εἴη πρώτη ἡμέρα, 29
10 Μωυσῆς δ' αὐτὴν μίαν εἶπε· τὴν δὲ αἰτίαν ἰκανὸς μὲν εἶμι ἀπο-
δοῦναι καὶ τῆν, ἐπεὶ δ' ἐπέσχημαι τὴν αἰτιολογίαν πάντων ἰδίᾳ
συγγραφήμενος παραδώσειν, εἰς τότε καὶ τὴν περὶ αὐτῆς ἐριμνείαν
ἀναβάλλομαι. μετὰ δὲ τοῦτο τῇ δευτέρᾳ τῶν ἡμερῶν τὸν οὐρανὸν 30
τοῖς ὅλοις ἐπιτίθεισιν, ὅτι αὐτὸν ἀπὸ τῶν ἄλλων διακρίνας κατ'
15 αὐτὸν ἠξίωσε τετάθῃαι, κρῦσταλλόν τε περιπέζας αὐτῷ καὶ νότιον
αὐτὸν καὶ ἐτόδῃ πρὸς τὴν ἀπὸ τῶν δρόσον ὠφέλειαν ἀρμολίως
τῇ γῇ μηχανησάμενος. τῇ δὲ τρίτῃ ἴσθησι τὴν γῆν ἀναχέας περὶ 31
αὐτὴν τὴν θάλασσαν· κατ' αὐτὴν δὲ ταύτην τὴν ἡμέραν εὐθὺς φητά
τε καὶ σπέρματα γῆθεν ἀπέειλε. τῇ τετάρτῃ δὲ διακοσμῆ τὸν
20 οὐρανὸν ἠλίῳ καὶ σελήνῃ καὶ τοῖς ἄλλοις ἀστροῖς κινήσεις αὐτοῖς
ἐπιστείλας καὶ δρόμους, οἷς ἂν αἱ τῶν ὠρῶν περιφοραὶ σημαίνοντο.
πέμπτη ἡμέρα ἕψά τε κατ' αὐτὴν κητὰ καὶ μετάρσια τὰ μὲν κατὰ 32
βάθους τὰ δὲ δι' ἀέρος ἀνήκε συνδησάμενος αὐτὰ κοινωτῆ καὶ
μῖξει γονῆς ἕνεκα καὶ τοῦ συναύξεσθαι καὶ πλεονάζειν αὐτῶν τὴν
25 φῆσιν. τῇ δὲ ἕκτῃ ἡμέρᾳ δημιουργεῖ τὸ τῶν τετραπόδων γένος

§ 27 = Gen. I 1.

ROSPLELatZonaras I p. 17 sq. ed. Bonn.

3 φλανιον ἰωσήπον ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας λόγος ἀ' praemittit E 4 κρυ-
πτομένης] κλυπτομένης EZon 5 *πνεύματος] spiritus dei Lat 6 *διεχώρησε
R'OP' διεχώρησεν S' 7 *τῷ] τὸ S' 9 πρώτη] ἢ πρώτη SPL 10 μωσῆς
O δὲ] δ' SPL, in R latet ἰκανῶς R 11 αἰτιολογίαν] ἀπολογίαν O, in
R latet ἀπάντων SPL 12 ἀποδώσειν O 13 ἀναβαλλοῦμαι (ῥ i. ras. S,
β i. ras. P) S'P' ἀναβαλοῦμαι S'P'L 14 ἐπιτίθει E *αὐτὸν, v ex v
corr. P κατ' αὐτὸν SPLE 15 *κρῦσταλλόν] κρῦσταλόν O, in R latet
*αὐτῷ, ὦ ex ὄν corr. R 16 *αὐτὸν om. O *ἀρμολίως ROSP 19 ante
γῆθεν ras. 1 litt. O δὲ τετάρτη tr. OE 20 *αὐτοῖς] αὐτοῦς O 21 ἐπι-
στείλας] ἐπιτείλας S'P'E αἱ] καὶ E σημαίνοντο] φανεραὶ σημαίνοντο
SPLE manifesta designarentur Lat 22 πέμπτη] πέμπτη δ' SPLE τε] μὲν
RO 23 βάθους] βυθοῦ SPL βάθος E 24 *συναύξεσθαι R

- ἄρρεν τε καὶ θῆλυ ποιήσας· ἐν ταύτῃ δὲ καὶ τὸν ἄνθρωπον ἔπλασε.
 33 καὶ τὸν κόσμον ἕξ ταῖς πάσαις ἡμέραις Μωσῆς καὶ πάντα τὰ ἐν
 αὐτῷ γησι γενέσθαι, τῇ δὲ ἐβδόμῃ ἀναπαύσασθαι καὶ λαβεῖν ἀπὸ
 τῶν ἔργων ἐξεχειρίαν, ὅθεν καὶ ἡμεῖς σχολὴν ἀπὸ τῶν πόρων κατὰ
 ταύτην ἄγομεν τὴν ἡμέραν προσαγορεύοντες αὐτὴν σάββατα· δηλοῖ 5
 δὲ ἀνάπασιν κατὰ τὴν Ἑβραίων διάλεκτον τοῦνομα.
- 34 2. Καὶ διὲ καὶ φυσιολογεῖν Μωσῆς μετὰ τὴν ἐβδόμην ἤρξατο
 περὶ τῆς τάνθρώπου κατασκευῆς λέγων οὕτως· ἔπλασεν ὁ θεὸς τὸν
 ἄνθρωπον γοῦν ἀπὸ τῆς γῆς λαβόν, καὶ πνεῦμα ἐνῆκεν αὐτῷ καὶ
 ψυχὴν. ὁ δ' ἄνθρωπος οὗτος Ἀδάμος ἐκλήθη· σημαίνει δὲ τοῦτο 10
 κατὰ γλωτταν τὴν Ἑβραίων περρόν, ἐπειδήπερ ἀπὸ τῆς περρῆς
 γῆς φραθείσῃς ἐγεγόνει· τοιαύτη γάρ ἐστιν ἡ παρθένος γῆ καὶ
 35 ἀληθινή. παρίστισι δὲ ὁ θεὸς τῷ Ἀδάμῳ κατὰ γένη τὰ ζῶα θῆλυ
 τε καὶ ἄρρεν ἀποδειξάμενος καὶ τοῖτοις ὀνόματα τίθησιν, οἷς ἐτι
 καὶ νῦν καλοῦνται. βλέπων δὲ τὸν Ἀδάμον οὐκ ἔχοντα κοινωνίαν 15
 πρὸς τὸ θῆλυ καὶ συνδιαίτησιν, οὐδὲ γάρ ἦν, ξενιζόμενον δ' ἐπι
 τοῖς ἄλλοις ζῴοις οὕτως ἔχουσι, μίαν αὐτοῦ κοιμωμένου πλευρᾶν
 36 ἐξελὼν ἕξ αὐτῆς ἔπλασε γυναῖκα. καὶ ὁ Ἀδάμος προσαφθεῖσαν
 αὐτὴν ἐγνώρισεν ἕξ αὐτοῦ γενομένην. ἔσσα δὲ καθ' Ἑβραίων διά-
 λεκτον καλεῖται γυνή, τὸ δ' ἐκείνης ὄνομα τῆς γυναικὸς Εὐα ἦν· 20
 σημαίνει δὲ τοῦτο πάντων μητέρα.
- 37 3. Φησὶ δὲ τὸν θεὸν καὶ παράδεισον πρὸς τὴν ἀνατολὴν κα-
 ταφρυεῦσαι παντοῖω τεθλότα φητῶ· ἐν τούτοις δ' εἶναι καὶ τῆς
 ζῴης τὸ φητὸν καὶ ἄλλο τὸ τῆς φρονήσεως. ἡ διεγνωσέτο τί εἴη
 38 τὸ ἀγαθὸν καὶ τί τὸ κακόν. εἰς τοῦτον δὲ τὸν κῆπον εἰσεγαγόντα 25

§ 32 = Gen. I 27; § 35 = Gen. II 19; § 37 = Gen. II 8.

ROSPLELatZonaras I p. 21 sq. Michael Glycas p. 194 5 Bonn.

- 2 *ἐξ] ἐν ἕξ SPLZon 3 *καὶ λαβεῖν — 10 ἀπὸ τῶν om. O 5 ἡμέ-
 ραν] ἡμέραν ἀπραξίαν O *σάββατα] σάββατον OZon sabbatum Lat
 6 *Ἑβραίων] τῶν Ἑβραίων O τὸ ὄνομα R(?)SPLE 7 i. marg. β' R 8 τάνθρώ-
 πον] ἀνθρώπου O τοῦ ἀνθρώπου LE 10 Ἀδάμος] ἀδάμος E *σημαίνει R'
 11 γλωτταν] τὴν γλωτταν E περρόν] ROEzon περρῶ SPL rubens Lat
 12 *γῆς, γ ex t corr. S τῆς L 13 Ἀδάμῳ] adae Lat *τὰ om. P
 θῆλέα τε καὶ ἄρρενα SPL 14 ἐπειδειξάμενος O 16 οὐδὲ — ξενιζό-
 μενον] cum utique non esset delectatus Lat 18 γυναῖκα] τὴν γυναῖκα SPLEZon
 *προσαφθεῖσαν, εἰ in ras. man. rec. S προσαφθεῖσαν O 19 αὐτοῦ ROP
 ἱαντοῦ SLEZon ἔσσα] ἐσα R ἐσα SPLEZon issa Lat καθ'] κατὰ SPL
 20 *εὐα P εὐα L 21 *δὲ] δὴ R(?)P, om. O' πάντων] πάντων τῶν
 ζῴων SPLELat 23 *παντοῖω S'P'L τεθλότι E *φητῶν S'P'L
 *ἐν τούτοις] in hoc Lat 24 ἡ] ῥ SPLE *τί] τί τε SPL εἴη om. E
 25 *τί om. L δὲ] τε SP'LLat

τόν τε Ἀδὰμον καὶ τὴν γυναῖκα κελῦσαι τῶν φρυτῶν ἐπιμελει-
σθαι. ἀρδεται δ' αὐτός ὁ κήπος ἐπὶ ἑνὸς ποταμοῦ πᾶσαν ἐν κίλῳ
τὴν γῆν περιφρόντος, ὃς εἰς τέσσαρα μέρη σχιζέται. καὶ Φεισὼν
μὲν, σημαίνει δὲ πληθὺν τοῖνομα. ἐπὶ τὴν Ἰνδικὴν φερόμενος ἐκδί-
5 δωσιν εἰς τὸ πέλαγος ἐφ' Ἑλλήνων Γάγγης λεγόμενος, Εὐφράτης 39
δὲ καὶ Τίγρις ἐπὶ τὴν Ἐρυθρὰν ἀλίαν θάλασσαν· καλεῖται δὲ ὁ
μὲν Εὐφράτης Φοράς, σημαίνει δὲ ἵτοι σκεδασμὸν ἢ ἄνθος, Τίγρις
δὲ Λιγλάθ, ἐξ οὗ φράζειται τὸ μετὰ στενότητος ὄξυ· Γηῶν δὲ διὰ
τῆς Αἰγύπτου ὄρων δηλοῖ τὸν ἀπὸ τῆς ἐναντίας ἀναδιδόμενον ἱμῖν,
10 ὃν δὴ Νεῖλον Ἕλληνες προσαγορεύουσιν.

4. Ὁ δὴ τοίνυν θεὸς τὸν Ἀδὰμον καὶ τὴν γυναῖκα τῶν μὲν 40
ἄλλων φρυτῶν ἐκέλευε γείεσθαι, τοῦ δὲ τῆς φρονήσεως ἀπέχεσθαι,
προσελιῶν ἀψαμένους ἀπ' αὐτοῦ ὄλεθρον γενισόμενον. ὁμοφωνούν- 41
των δὲ κατ' ἐκεῖνο καιροῦ τῶν ζῴων ἀπάντων ὅφρις συνδιατώμενος
15 τῷ τε Ἀδάμῳ καὶ τῇ γυναικὶ φθοροῦς μὲν εἶχεν ἐφ' οἷς αὐτοὺς
εὐδαιμονήσῃν ὤφειτο πεπεισμένοις τοῖς τοῦ θεοῦ παραγγέλμασιν,
οἴόμενος δὲ συμφροῶ περιπτεῖσθαι παρακούσοντας ἀνακείθει κα- 42
κοίθως τὴν γυναῖκα γείεσθαι τοῦ φρυτοῦ τῆς φρονήσεως ἐν αὐτῷ
λέγων εἶναι τὴν τε τὰγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ διάγνωσιν, ἣς γενομένης
20 αὐτοῖς μακρότερον καὶ μηδὲν ἀπολείποντα τοῦ θεοῦ διάξειν βίον.
καὶ παρακρούεται μὲν οὕτω τὴν γυναῖκα τῆς ἐπιτολῆς τοῦ θεοῦ κα- 43
ταφρονησά· γενησμένη δὲ τοῦ φρυτοῦ καὶ ἰσθθεῖσα τῷ ἐδέσματι καὶ
τὸν Ἀδὰμον ἀνέπεισεν αὐτῷ χορήσασθαι. καὶ συνίεσαν τε αὐτῶν 44
ἤδη γενηνομένων καὶ τὴν αἰσχύνην ὑπαιθρον ἔχοντες σκέπην αὐ-
25 τοῖς ἐπεισοῦν· τὸ γὰρ φρυτὸν ὄξύτης καὶ διανοίας ὑπέρχε. φύλ-
λοις οὖν ἑαυτοὺς σκητῆς ἐσκέπασαν καὶ ταῦτα πρὸ τῆς αἰδοῦς προ-
βαλλόμενοι μᾶλλον ἐδόκουν εὐδαιμονεῖν ὡς ὢν πρότερον ἐσπᾶνίζον

§ 38 = Gen. II 10; § 41 = Gen. III 1.

ROSPLELatZonaras I p. 21 sqq. Eusebius onomast. p. 297, 32 Lagarde
3 *περιφρόντος P 4 τὸ ὄνομα E 5 *Γάγγης] *gela* Lat 6—8 ex-
cerptis Eusebius Τίγρις] *τίγρης* (η in ἰ corr. R) RP²E 7 Φοράς] *φορά*
(α i. ras. 1 litt. P) SPLEZon *foras* Lat *τίγρης* S¹PE 8 *διὰ τῆς] *διὰ γῆς*
RO 9 δηλοῖ τὸν] RSPLELatZon *δηλοῖ δὲ τὸ* O *ἐναντίας] ἀνατολῆς* SPLE
LatZon 11 i. marg. II Lat 'O om. rubricator R 12 *ἐκέλευσε O
*ἀπέχεσθαι (eras. σ) S 13 ἀπ'] ἐξ SPL *ὁμοφωνούντων] *ὁμοφωνούντων*,
φω ex φρο corr. P *concordarent* Lat 14 ἐκείνον P¹ *ὄφρις] ὁ ὄφρις SPL
16 *εὐδαιμονήσῃν O *πεπεισμένοις* R 19 τε om. O τοῦ ἀγαθοῦ
RSPLE 20 ἀπολείποντα R *ἀπολίποντα* O τοῦ θεοῦ] *diuinae cognitionis* Lat
23 Ἀδάμον] *adae* Lat *ἀδάμ* E *συνίεσαν, σ (post ε) in ras. 2 litt. P
αὐτῶν RO ἑαυτῶν SPLE 24 *γενηνομένων R αὐτοῖς] *αὐτοῖς* RS¹P¹ ἑαυτοῖς
P²E 25 *φύλων O 26 *ἑαυτοῖς R¹O πρὸ om. E *προβαλλόμενοι*] S²
προβαλλόμενοι ROS¹PLE 27 ὡς ὢν] E ὅσον RO ὅσον SPL *in his quae* Lat

- 45 εὐρόντες. τοῦ Θεοῦ δ' εἰς τὸν κῆπον ἐλθόντος ὁ μὲν Ἄδαμος πρό-
 τερον εἰς ὁμίλιαν αὐτῷ φοιτῶν συνειδὼς αὐτῷ τὴν ἀδικίαν ἐπεχό-
 ρει, τὸν δὲ Θεὸν ἐξέινξε τὸ πραπίπτομενον καὶ τὴν αἰτίαν ἐπειθάνετο,
 δι' ἣν πρότερον ἠδόμενος τῇ πρὸς αὐτὸν ὁμίλιᾳ νῦν φεύγει ταύτην
 46 καὶ περιίσταται. τοῦ δὲ μηδὲν φθεγγομένου διὰ τὸ συγγινώσκειν 5
 ἑαυτῷ παραβάντι τὴν τοῦ Θεοῦ πρόσταξιν „ἀλλ' ἔμοι μὲν, εἶπεν ὁ
 Θεός, ἔγνωστο περὶ ἡμῶν, ὅπως βίον εὐδαίμονα καὶ κακοῦ παντὸς
 ἀπαθῆν βιώσετε μηδεμιᾶ ξαινόμενοι τὴν ψυχὴν φροντίδι, πάντων
 δ' ἡμῖν αὐτομάτων ὅσα πρὸς ἀπόλασιν καὶ ἡδοιῆν συντελεῖ κατὰ
 τὴν ἡμῖν ἀνιόντων πρόνοιαν χωρὶς ἡμετέρου λόγου καὶ ταιλαιω-
 ρίας, ὣν παρόντων γῆρας τε θάπτον οὐκ ἂν ἐπέλθοι καὶ τὸ ἔξῃ
 47 ἡμῖν μακρὸν γένοιτο. νῦν δ' εἰς ταύτην μου τὴν γνώμην ἐνέβρισας
 παρακοίσας τῶν ἡμῶν ἐντολῶν· οὐ γὰρ ἐπ' ἀρετῇ τὴν σιωπὴν ἄγεις,
 48 ἀλλ' ἐπὶ συνειδίῃ ποιητῶν.“ Ἄδαμος δὲ παρητέτω τῆς ἁμαρτίας
 αὐτὸν καὶ παρεβάλει τὸν Θεὸν μὴ χαλεπαίνειν αὐτῷ τὴν γυναῖκα
 τοῦ γεγονότος αἰτιώμενος καὶ λέγων ἐπ' αὐτῆς ἐξαπατηθεὶς ἁμαρ-
 49 τειν. ἡ δ' αὖ καταγόρει τοῦ ὄφρος. ὁ δὲ Θεὸς ἥτονα γυναικείας
 συμβουλίης αὐτὸν γενόμενον ἐπετίθει τιμωρίας. τὴν γῆν οὐκέτι μὲν
 οὐδὲν αὐτοῖς ἀναδώσειν αὐτομάτως εἰπὼν, πονοῦσι δὲ καὶ τοῖς
 ἔργοις τριβομένοις τὰ μὲν παρέξιν, τῶν δ' οὐκ ἀξιώσειν. Ἐὰν
 δὲ τοκετοῖς καὶ ταῖς ἐξ ὄδινων ἀλγιδόσιν ἐκόλαζεν. ὅτι τὸν Ἄδα-
 μον οἷς αὐτὴν ὁ ὄφρις ἐξῆπάτησε τούτοις παρακρουσαμένη συμφο-
 50 ραῖς περιέβαλεν. ἀφείλετο δὲ καὶ τὸν ὄφιν τὴν φωνὴν ὀργισθεὶς
 ἐπὶ τῇ κακοηθείᾳ τῇ πρὸς τὸν Ἄδαμον καὶ ἰὸν ἐντίθησιν ἐπὶ τὴν
 γλῶτταν αὐτῷ πολέμιον ἀποδείξας ἀνθρώποις καὶ ἐποθέμενος κατὰ 25

§ 45 = Gen. III 8.

ROSPLELatZonaras I p. 23.

- 1 Θεοῦ, 9 i. ras. S Θεοῦ δ'] δὲ Θεοῦ E 2 φοιτῶν] ne — ueniret
 (h. c. φοιτῶν) Lat αὐτῷ] αὐτῷ RO¹L ἑαντῷ SP 5 *τὸ s. m. 2 P
 6 ἑαντῷ, ὡ ex ὄν corr. R αὐτῷ L πρόσταξιν] ἐντολῆν καὶ πρόσταξιν L
 8 βιώσῃτε (ητ i. ras. P) S²PL²E τῇ ψυχῇ R 9 *ἡμῶν RO 11 οὐκ om.
 RSPL²Lat *ἐπέλθῃ S***|πέλθοι, plures una litt. euan. uid. R
 12 ἡμῖν μακρὸν] οὐ μακρὸν (ὁ ex ἄ corr. S) ἡμῖν SPELat οὐ μακρὸν ἡμῖν L
 *ἐνέβρισας, i ex η corr. R 14 *παρητέτω (η in ras. S) S¹P¹ 15 αὐ-
 τὸν (ὄν ex οὔ aut ὦν corr. R) ROP¹L ἑαντὸν E 16 ἁμαρτάνειν RO
 17 *καταγορεῖ L¹ γυναικείας R συμβουλίης SPL 19 οὐδὲν] om. O οὐδὲ
 E αὐτοῖς] αὐτοῖς τῶν ἑαντῆς SP νῦν τοῖς τῶν ἑαντῆς L αὐτόματα E
 20 *τὰ μὲν] τριβόλου μὲν L 22 ὁ om. RO παρακρουσαμένης L
 23 ἀφείλετο L 25 καὶ ἐποθέμενος — p. 13, 3 ἐσομένης] praecessitque
 ut mulier eius capiti plagas inferret, ille uero iacens hominibus esset aduersus
 et interitum facilem eis pro uindicta portaret Lat

τῆς μεγάλης γέροντος τὰς πληγὰς, ὡς ἐν ἐκείνῃ τοῦ τε κακοῦ τοῦ πρὸς
 ἀνθρώπους κειμένου καὶ τῆς τελευταίας ὁράσεως τοῖς ἀμνημονί-
 ῶσι, ποδῶν τε αὐτῶν ἀποστειθήσας σφραῖσθαι καὶ αὐτῆς γῆς
 ἠλωσώμενον ἐποίησε. καὶ ὁ μὲν θεὸς ταῦτα προστάξας αὐτοῖς 51
 5 πάσχειν μετοικίξει τὸν Ἄδαμον καὶ τὴν Ἐὐαν ἐκ τοῦ κήπου εἰς
 ἕτερον χωρίον.

II. 1. Γίνονται δὲ αὐτοῖς παῖδες ἄρσενες δύο· προσηγορεύετο 52
 δὲ αὐτῶν ὁ μὲν πρῶτος Κάϊς, κτίσιν δὲ σημαίνει τοῦτο μεθρημι-
 νούμενον τοῦτομα, Ἄβελος δὲ ὁ δεύτερος, σημαίνει δὲ οὐθὲν τοῦτο·
 10 γίνονται δὲ αὐτοῖς καὶ θυγατέρες. οἱ μὲν οὖν ἀδελφοὶ διαφόροις 53
 ἔχαιρον ἐπιτηδεύμασιν· Ἄβελος μὲν γὰρ ὁ νεώτερος δικαιοσύνης
 ἐπεμύλιτο καὶ πᾶσι τοῖς ἐπ' αὐτοῦ πραττομένοις παρῆναι τὸν
 θεὸν νομίζων ἀρετῆς προσεβόει, ποιμενικὸς δ' ἦν ὁ βίος αὐτοῦ· Κάϊς
 δὲ τὰ τε ἄλλα ποιηρότατος ἦν καὶ πρὸς τὸ κερδαίνειν μόνον ἀπο-
 15 βλέπων γῆν τε ἀροῦν ἐπενόησε πρῶτος καὶ κτείνει δὲ τὸν ἀδελφὸν
 ἐκ τοιαύτης αἰτίας· θῆσαι τῷ θεῷ δόξαν αὐτοῖς ὁ μὲν Κάϊς τοῖς 54
 ἀπὸ τῆς γεωργίας καὶ φυτῶν καρπῶς ἐπήνεγκεν, Ἄβελος δὲ γάλα
 καὶ τὰ πρωτότοκα τῶν βοσκημάτων. ὁ δὲ θεὸς ταύτη μᾶλλον
 ἴδεται τῇ θυσίᾳ τοῖς αὐτομάτοις καὶ κατὰ κρίσιν γηρονόσι τιμώ-
 20 μενος, ἀλλ' οὐχὶ τοῖς κατ' ἐπίνοιαν ἀνθρώπου πλεονέκτου βίᾳ πε-
 γνηκόσιν. ἔνθεν ὁ Κάϊς παροξυνθεὶς ἐπὶ τῷ προτετιμῆσθαι τὸν 55
 Ἄβελον ἐπὶ τοῦ θεοῦ κτείνει τὸν ἀδελφὸν καὶ τὸν νεκρὸν αὐτοῦ
 ποιήσας ἀφανῆ λίθειν ἐπέλαβεν. ὁ δὲ θεὸς συνείδω τὸ ἔργον ἠκε
 πρὸς τὸν Κάϊν περὶ τὰδελφοῦ πυνθανόμενος, ποῖ ποτ' εἴη· πολ-

§ 50 = Gen. III 14.

ROSPLELatZonaras I p. 23sq. Michael Glycas p. 198, 1 ExcPeiresc.

1 ἐν ἐκείνῃ] ἐκείνησ R ἐξ ἐκείνησ O 3 *αὐτῶν] αὐτῶν O αὐτῶ ex corr.
 L τῆσ om. L 4 ἠλωσώμενον P² ἠλωσώμενον O πεποίηκε E
 ταῦτα] τοιαῦτα O 7 incip. ExcPeir *δ' P *ἄρσενες Exc προσηγο-
 ρεύετο — 10 αὐτοῖσ om. Exc 8 δ' SPL αὐτῶ L πρῶτος] πρότερος E
 κτίσιν] κτίσιν S¹P¹ κτίσιν LEZon possessionem Lat τοῦτο σημαίνει
 tr. L 9 τὸ ὄνομα RSPLE οὐθὲν] πένθος SPLEZon nihil Lat; in R οὐ
 apparet, cetera latent sub charta, quae margini posteriori obducta est; sequens
 uersus a ταῦτο incipit 10 δ' SP 11 ἔχαιρον] ἐχρῶντο P νεώτατος
 Exc 12 παρῆναι R 13 προσεβόει] προέβη RO προενοεῖτο P² δὲ O
 αὐτῷ] αὐτ' * R cuius Lat 15 ἐπενόησε·, ε (post π) in ras. m. 2 S
 δὲ om SPLEExc 16 ἐξ αἰτίας τοιαύτης ExcBekker 17 τῆσ] γῆσ O
 φυτῶν] τῶν φυτῶν SPLEExc ἐπήνεγκεν] προσήνεγκεν LE 18 ὁ θεὸς δὲ
 tr. R 19 γερονόσιν (ὁ i. ras. O) OS¹P¹ 20 βίᾳ] βίαν R κατὰ βίαν SPL
 καὶ βίᾳ EExcBekker, om. Lat 23 ἀφανῆ Exc ἐπέλαμβανεν OLE
 24 τὰδελφοῦ] οὐτ' ἀδελφοῦ R τοῦ ἀδελφοῦ OSPExc ποῖ] ubi Lat

- λῶν γὰρ αὐτὸν οὐκ ἰδεῖν ἡμερῶν τὸν ἄλλον χρόνον πάντα μετ'
 56 αὐτοῦ βλέπων αὐτὸν ἀναστρεφόμενον. ὁ δὲ Κάϊς ἀπορούμενος καὶ
 οὐκ ἔχων ὅ τι λέγοι πρὸς τὸν Θεὸν ἀμυχανεῖν μὲν καὶ αὐτὸς
 ἔφρασκε τὸ πρῶτον ἐπὶ τὰδελφῶ μὴ βλέπομένῳ, παροξυνθεὶς δὲ
 τοῦ Θεοῦ λιπαρῶς ἐγκειμένον καὶ πολυπραγμονοῦντος οὐκ εἶναι
 παιδαγωγὸς καὶ φύλαξ αὐτοῦ καὶ τῶν ἐπ' αὐτοῦ πραττομένων ἔλε-
 57 γεν. ὁ δὲ Θεὸς τὸν τεῦθεν ἤλεγχεν ἤδη τὸν Κάϊν φρονέα τὰδελφοῦ
 γενόμενον καὶ „θαυμάζω, φησίν, εἰ περὶ ἀνδρὸς ἀγνοεῖς εἰπεῖν τί
 58 γέγονεν, ὃν αὐτὸς ἀπολώλεκας.“ τῆς μὲν οὖν ἐπὶ τῷ φόνῳ τιμω-
 ρίας αὐτὸν ἡφίει θυσίαν ἐπιτελέσαντα καὶ δι' αὐτῆς ἰκετεύσαντα 10
 μὴ λαβεῖν ὀργὴν αὐτῷ χαλεπωτέραν, ἐπάρατον δ' αὐτὸν ἐτίθει καὶ
 τοὺς ἐγγόνους αὐτοῦ τιμωρήσεσθαι κατὰ τὴν ἐβδόμην ἡπέειλεσε
 59 γενεάν, καὶ τῆς γῆς αὐτὸν ἐκείνης ἐκβάλλει σὺν τῇ γυναίκί. τοῦ
 δὲ μὴ θηρίων ἀλώμενος περιπέση δεδιότος καὶ τοῦτον ἀπόληται
 τὸν τρόπον, ἐκέλευε μηδὲν ὑφορᾶσθαι σκυθροπὸν ἀπὸ τοιαύτης 15
 αἰτίας, ἀλλ' ἕνεκα τοῦ μηδὲν αὐτῷ ἐκ θηρίων γενέσθαι δεινὸν διὰ
 κάσσης ἀδεῶς χωρεῖν γῆς· καὶ σημεῖον ἐπιβαλὼν, ᾧ γνώριμος ἂν
 εἴη, προσέταξεν ἀπιέναι.
 60 2. Πολλὴν δ' ἐπελθὼν γῆν ἰδρύεται μετὰ τῆς γυναικὸς Κάϊς
 Ναΐδα τόπον οὕτω καλούμενον καὶ αὐτόθι ποιεῖται τὴν κατοικίαν, 20

§ 55 = Gen. IV 9.

ROSPLELatZonaras I p. 24 ExcPeiresc. Eustathius in Hexaem. p. 46 sq. Michael Glycas p. 224, 19.

1 αὐτῶν S¹ αὐτὸν οὐκ — μετ' omiserat librarius, idem suppluit P
 ἰδεῖν] ἡθεῖν R εἶδεν L ἅπαντα SPL 3 λέγοι, ο ex ei corr. S λέγει L
 μὲν] μὴ O 4 ἔφρασκεν OS¹P¹ μὴ om. O 6 καὶ] οὐδὲ SPLExc nec
 Lat πρᾶσσόμενον SPL 7 τοῦ ἀδελφοῦ E 8 φησίν] φησὶν ὁ θεὸς SPL
 Exc ἀνδρὸς] ἀνδρα conit. 10 *ἡφίει, ηἰ ras. m. 2 S ἀφίει PLExc
 θυσίαν] θυσίαν τε SPLExc 11 αὐτῷ] ἐπ' αὐτῷ SPLExc ob hoc Lat δὲ E
 ἐτίθει, l i. r. m. 2 S 11 — p. 15, 11 excerptis Eustath 12 ἐγγόνους
 SPLEExc τιμωρήσεσθαι] E et ut uid. Lat τιμωρήσασθαι codd. Exc
 13 *γενεάν, γ (post ε) i. ras. S αὐτὸν ἐκείνης] ἐκείνησ αὐτὸν SPLExc ἐκείνησ
 ἐκείνον E ἐκβάλλει R 14 μὴ — 15 τρόπον habet Glycas μὴ s. P ἀλώ-
 μενος RO²P¹L carpendus Lat περιπέση, η ex ei R ἀπολείται ROS¹PLExc
 15 ἐκέλευε μηδὲν ὑφορᾶσθαι om. O relicto uacuo spatio unius uersiculi et
 trium litt. ἀπὸ] ἐπὶ O 16 ἕνεκα O ἐκ θηρίων αὐτῷ tr. SPExc
 γενήσεσθαι SPExc 17 ᾧ] ὡς LE 19 πολλὴν — p. 15, 1 ἐγένοντο om. Exc
 πολλὴν — 20 καλούμενον] ὁ δὲ μετὰ τῆς γυναικὸς εἰς τόπον ἰδρύεται ναΐδαν
 οὕτω καλούμενον E ἐπελθὼν, ε et θω ex corr. (ω ex r) S Κάϊς] καῖν
 RO, eicit Holwerda 20 Ναΐδα — καλούμενον] in loco qui naída nuncupatur
 Lat ναΐδα, α corr. (ex οσ?) R ναΐδᾶ O Καῖνᾶν Eustath *οὕτως S¹P¹

ἦν θ' αὐτῷ καὶ παῖδες ἐγένοντο· οὗκ ἐλί νουθεσίᾳ δὲ τὴν κόλασιν
 ἔλαβεν. ἀλλ' ἦν' αἰξίσει τῆς κακίας. ἴδονην μὲν πᾶσαν ἐκπορῶζον
 αὐτοῦ τῷ σώματι. κἄν μεθ' ἕβρωτος τῶν συνόντων δέη ταύτην ἔχειν·
 5 αὔξων δὲ τὸν οἶκον πλήθει χρημάτων ἐξ ἀρταγῆς καὶ βίας πρὸς 61
 ἴδονην καὶ ληστίαν τοῖς ἐπιτηχάνοντας παρακαλῶν διδάσκαλος
 αὐτοῖς ἐπιῆρχε πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων, καὶ τὴν ἀτραγμοσύνην,
 ἧ πρότερον συνέζων οἱ ἄνθρωποι, μέτρων ἐπινοίᾳ καὶ σταθμῶν
 μετεσιήσατο ἀζέροιον αὐτοῖς ὄντα τὸν βίον ἐκ τῆς ταύτων ἀμα-
 θίας καὶ μεγαλόψυχον εἰς πανουργίαν περιεγαγόν, ὄρους τε γῆς 62
 10 πρῶτος ἔθετο καὶ πόλιν ἰδαίματο καὶ τείχεσιν ὠχύρωσεν εἰς ταύ-
 τὸν συνελθεῖν τοῖς οἰκίους καταναγκάσας. καὶ τὴν πόλιν δὲ ταύ-
 την ἀπὸ Ἀνώχου τοῦ πρεσβυτάτου παιδὸς Ἄνωχαν ἐκάλεσεν. Ἀνώ- 63
 χου δὲ Ἰαράδης υἱὸς ἦν, ἐκ δὲ τούτου Μαρουῆλος, οἷ γίνεται καὶ
 Μαθουσάλας, τοῖ δὲ Λάμεχος, ᾧ παῖδες ἐπιῆρχαν ἐπτά καὶ ἐβδο-
 15 μῆμοντα ἐκ δύο γυναικῶν αὐτῷ γέντες Σελλᾶς καὶ Ἄδας. τούτων 64
 Ἰουβῆλος μὲν ἐξ Ἄδας γεγονὼς σκιρὰς ἐπήξατο καὶ προβατείαν ἡγάγη-
 σεν, Ἰουβάλος δὲ, ὁμομήτριος δ' ἦν αὐτῷ, μουσικὴν ἴσκησε καὶ ψαλ-
 τήρια καὶ κιθάρας ἐπενόησεν, Ἰουβῆλος δὲ τῶν ἐκ τῆς ἐτέρας γεγο-
 νότων ἰσχύι πάντας ὑπερβαλὼν τὰ πολεμικὰ διακρητικῶς μετήλθεν

§ 60 = Gen. IV 17.

ROSPLELatZonaras I p. 24 ExcPeiresc. Eustathius in Hexaem. p. 46 sq.

1 *ἐγένοντο P¹ 2 τῆς om. O 3 αὐτοῦ Bekker σώματι S¹
 ἀέη] Cocceji δέαι codd. Exc ἔχειν om. Exc 5 ἴδονην] ἴδονην τε SPExc
 ἴδονην οὐν O (ad)luxuriam quoque Lat 6 πονηρῶν ἐπιῆρχεν tr. SPLExc
 7 ἧ] μὲν ἧ SPLLat συνέζων πρότερον tr. Exc οἱ om. Exc 8 τὸν
 om. O 9 μεγαλόψυχον] τὸ μεγαλόψυχον SPExc *τε om. Lat γῆς]
 SPLEZonEustath τῆς γῆς RO 10 *πρῶτος ἔθετο] προσέθετο Exc *πόλιν]

ciuitates Lat τῆς ἐξ R ὠχύρωσεν] ὠχύρωσε καὶ Exc εἰς ταύτῃ
 SPLExc illic Lat 11 καταναγκάσας] fin. Exc 12 ἀπὸ] ὑπὸ O *Ἀνώ-
 χου] ἐνώσον L epoch Lat, i. marg. ἐνώχ O Ἄνωχαν] ἀνώχαν SPE ἐνώσαν L
 epocham Lat Ἄνώχου] ἐνώσον L epoch Lat ad 13 i. marg. adeso reli-

quiae adnotationis * * * ἐνε | * * * * ενωσ, τὸν | * * αἰδᾶδ? * * L 13 *Ἰαράδης]
 ἰαρέδης OP ἰαρείδης S γαιδάδης L iavad Lat Γαῖδάδ Zon Μαρουῆλος] μα-
 ροῆλος O μεροῆλος SP μεροῆλ E maruhal Lat μαλέηλος L Μαιουιάη Zon
 *μαθουσάλας L 15 σελάς E Σελᾶν (accus.) Zon καὶ] τὲ καὶ O
 ἀδάς SPLE 16 ἐξ Ἄδας] ἐκ σελλᾶς SP ἐξ ἀδάς L ἐξ ἀδάς E *προβα-
 τέιαν L 17 Ἰουβῆλος] ἰώβηλος SP ἰουβάλος L iobal aut iubal Lat
 δ' ἦν] ὦν SPLLat *ἡσκησε] ἴσκησε R ψαλτήριον EZon
 18 κιθάραν LELatZon ἐπενόησε S²P²LE laudauit Lat Ἰουβῆλος] θόβηλος
 SPE θεόβηλος L iobal et iobal Lat θόβηλ Zon ἐκ τῶν tr. L 19 ὑπερ-
 βάλλων ROL

- ἐκ τούτων καὶ τὰ πρὸς ἡδονὴν τοῦ σώματος ἐκπορίζων, χαλκείαν
 65 τε πρῶτος ἐπενόησεν. πατὴρ δὲ Θυγατρὸς γενόμενος ὁ Λάμεχος
 Νοεμᾶς ὄνομα, ἐπεὶ τὰ θεῖα σαφῶς ἐξεπιστάμενος ἑώρα δίκην
 αὐτὸν ἐφέξοντα τῆς Κάϊος ἀδελφοκτονίας μείζονα, τοῦτο ταῖς ἑαυτοῦ
 66 γυναιξίν ἐποίησε φανερόν. ἔτι δὲ ζῶντος Ἀδάμου Κάϊος τοὺς ἐγ- 5
 γόνους πονηροτάτους συνέβη γενέσθαι κατὰ διαδοχὴν καὶ μίμησιν
 ἄλλον ἄλλου χεῖρονα τελευτώντα· πρὸς τε γὰρ πολέμους εἶχον ἀκρα-
 τῶς καὶ πρὸς λιηστέϊαν ὠρμήκεσαν, ἄλλος δ' εἴ τις ὀκνηρὸς ἦν
 πρὸς τὸ φρονεῖν, ἄλλην ἀπόνοιαν ἦν θράσους ἐβρίζων καὶ πλεο- 10
 νεκτῶν.
 67 3. Ἀδάμος δὲ ὁ πρῶτος ἐκ γῆς γενόμενος, ἀπαιτεῖ γὰρ ἡ
 διήγησις τὸν περὶ αὐτοῦ λόγον, Ἀβέλου μὲν ἐσφαγμένου, Κάϊος δὲ
 διὰ τὸν ἐκείνου φόνον πεφηνότος, παιδοποιίας ἐφρόντιζε, καὶ δει-
 νὸς εἶχεν αὐτὸν γενέσεως ἔρος ἔτη τριάκοντ' ἦδη καὶ διακόσια ἦν- 15
 68 νότα τοῦ βίου, πρὸς οἷς ἕτερα ζῆσας ἑπτακόσια τελευτᾷ. γίνονται 15
 μὲν οὖν αὐτῷ παῖδες ἄλλοι τε πλείους καὶ Σῆθος· ἀλλὰ περὶ μὲν
 τῶν ἄλλων μακρὸν ἂν εἶη λέγειν, πειράσομαι δὲ μόνα τὰ τῶν ἀπὸ
 Σῆθου διελεθεῖν· τραφεῖς γὰρ οὗτος καὶ παρελθὼν εἰς ἡλικίαν ἦδη
 69 αὐτῶν τοὺς ἀπογόνους κατέλειπεν. οἱ δὲ πάντες ἀγαθοὶ φύντες 20
 γῆν τε τὴν αὐτὴν ἀστασίαστοι κατόκησαν εὐδαιμονήσαντες μηδενὸς

§ 64 = Gen. IV 22.

ROSPLELatZonaras I p. 24 sq. ExcPeiresc.

2 *τε om. SPLat ἐπενόησε OS²P²L πατῆρ] incip. Exc δὲ] τὲ OL
 ὁ om. SPExc ὁ λάμεχος om. LLat 3 Νοεμᾶς] ναμάσ SP ναμαῖος
 IExc naamat (accus.) Lat ὀνόματι I ἐπεὶ] et quomiam Lat 4 αὐτὸν
 ROL ἑαυτὸν SP Κάϊος] καῖνος L μείζονα om. SPLExc ἑαυτοῦ om. O
 5 Κάϊος] καὶ καῖος SP καὶ καῖου Exc ἐγγόνους SPLExc 7 ἄλλον ἄλλου]
 ἄλλων Exc χειρῶνων τελευτώντων Exc γὰρ om. SPLExc 8 ὠρμή-
 κεισαν] desinit fol. 4; sequuntur 4 folia chartacea uacua. pergit fol. 9 p. 22 § 93
 (σωθείσης τῆς λάμεχος) R ἄλλο] ὄλωσ SPExc, om. Lat ἄλλως coni
 ὀκνηρὸς ἦν] ὀκνηρὸς εἶγ; L 9 ἄλλην — θράσους] aliis rebus pessimis emine-
 bat Lat ἄλλην] ἄλλ' οὖν SPExc ἀπόνοιαν] ἀπονοία SPExc θράσους]
 θρασὺς SPLExc 11 *δ' L 13 δεινῶς LLat 14 ἔτη — 15 τελευτᾷ om.
 Exc τριάκοντα O ἦν νότα P¹ 15 ζῆσας] ζῆτήσας S¹ 16 *παῖδες
 αὐτῷ tr. SPLExc *πλείους, εἰ i. ras. S *Σῆθος] sedh Lat 19 καλὰ]
 τὰ καλὰ SPLExc δυναμένην] δυναμένην ἀρετὴν ἐπετήθευσε SPLELatExc
 αὐτοῦ S τῶν αὐτῶν] τῶν αὐτοῦ αὐτῶν S τῶν αὐτῶν αὐτῶν (prius αὐτῶν
 eras.) P αὐτοῦ L sui Lat αὐτοῦ coni. 20 κατέλειπεν] ἀπέλειπεν E ἀπέλειπεν
 Exc οἱ δὲ] οὔτοι SPExc 21 γῆν τε τὴν αὐτὴν] τὴν αὐτὴν γῆν SP τὴν
 αὐτὴν πάντες Exc ἀστασίαστοι, σι ante α corr. ex v ut uid. S μη-
 δενό · σ S

αὐτοῖς ἄχρι καὶ τελευταίης δυσκόλου προσπεισόντος, σοφίαν τε τὴν
περὶ τὰ οὐράνια καὶ τὴν τούτων διακόσμησιν ἐπενόησαν. ὑπὲρ δὲ 70
τοῦ μὴ διαφεγγαῖν τοῖς ἀνθρώποις τὰ ἠρημένα μηδὲ πρὶν εἰς γῆσιν
εἰλθεῖν φασκίται, προσηγορῶς ἀφανισμὸν Ἰδαμοῦ τῶν ὄλων ἴσι-
5 σθαι τὸν μὲν κατ' ἰσχὺν πρὸς τὸν ἕτερον δὲ κατὰ βίαν καὶ πλῆ-
θος ἔδαιος, σιήσας δὲ ποιησάμενοι τὴν μὲν ἐκ πλινθῶν τὴν ἑτέραν
δὲ ἐκ λίθων ἀφανισθείσας ἐγγράψαν τὰ εἰρημένα. ἵνα καὶ τῆς πλιν- 71
θίνης ἀφανισθείσης ὑπὸ τῆς ἐπομβρίας ἢ λιθίνῃ μείνωσα παρά-
σχη μαθεῖν τοῖς ἀνθρώποις τὰ ἐγγεγραμμένα δηλοῦσα καὶ πλιν-
10 θίνην ὑπ' αὐτῶν ἀνατεθῆναι. μένει δ' ἄχρι δεῦρο κατὰ γῆν τὴν
Σειρίδα.

III. 1. Καὶ οὗτοι μὲν ἑπτὰ γενεὰς διέμειναν θεὸν ἠγούμενοι 72
δεσπότην εἶναι τῶν ὄλων καὶ πάντα πρὸς ἀρετὴν ἀποβλέποντες,
εἶτα προϊόντος χρόνου μεταβάλλοντα πρὸς τὸ χεῖρον ἐκ τῶν κατρίων
15 ἐθισμῶν μίτε τὰς νεομισμένας τιμὰς ἐπι τῷ θεῷ παρέχοντες μίτε
τοῦ πρὸς ἀνθρώπους δικαίον ποιούμενοι λόγον, ἀλλ' ἦν πρότερον
εἶχον τῆς ἀρετῆς ἤλωσιν διπλασίονα τῆς κακίας τότε ἐπιδεικνύμενοι
δι' ὧν ἔπραττον· ἐνθεν ἑαυτοῖς τὸν θεὸν ἐξεπολέμησαν. πολλοὶ 73
γὰρ ἄγγελοι θεοῦ γενναῖσι συνιόντες ὑβριστὰς ἐγέννησαν παῖδας καὶ
20 παντὸς ἐπερότητας καλοῦ διὰ τὴν ἐπὶ τῇ δυνάμει πεποιθήσιν· ὅμοια
τοῖς ἐπὶ γιγάντων τετολημῆσθαι λεγομένοις ἐφ' Ἑλλήνων καὶ οὗτοι
δράσαι παραδίδονται. Νῶχος δὲ τοῖς πραττομένοις ὑπ' αὐτῶν δυσ- 74
χεραίνων καὶ τοῖς βουλεύμασιν ἀηδῶς ἔχων ἔπειθεν ἐπὶ τὸ κρεῖτ-

§ 72 = Gen. VI 1.

OSPLELatExcPeirZonaras I p. 25 sq. Eustathius in hexaem. p. 47 sqq.
Michael Glycas pp. 243. 232 sq.

2 *ἐπενόησαν] *primitus inuenerunt* Lat 3 ἠρημένα] E εἰρημένα codd.
Exc 5 *πληθὺν SExc 6 *πλινθῶν] *lateribus* Lat ἐτέραν δὲ] δ' (δὲ Exc)
ἐτέραν SPLEEExc 7 λίθων EExc *ἵνα] ἵν' εἰ SPL (sic) τῆς πλινθίνης
ἀφανισθείσης] *συμῆ* τὴν πλινθίνην ἀφανισθῆναι (ἀφανισθ·ναι S) SP τῆς πλιν-
θίνου ἀφανισθείσης E τῆς πλινθου ἀφανισθείσης Exc 8 παράσχη] ἀπαντασχῆ
O 9 τὰ ἐγγεγραμμένα] ἐγγεγραμμένα O τὰ γεγραμμένα Exc *scripta* Lat
11 Σειρίδα] *σιριάδα* SPEExc *σιριάδα* L *siria* Lat Σηίρειάδ Eustath; hinc deri-
uatum Σίριδος ὄρος Glycae p. 243 aliorumque abhinc excerpisit Glycas
13 πάντα] πάντα τὰ O *semper* Lat ἀποβλέποντες] βλέποντες SPExcGlyc
14 χρόνου] τοῦ χρόνου SPL 15 ἐπὶ] ἐπὶ O, om. Exc 17 ἐπιδεικνύμενοι]
ἐπεδείκνυντο SP *demonstrabant* Lat 18 ἑαυτοῖς] αὐτοῖς E *ἐξεπολέμησαν
L 19 συνιόντες] *συμμιγνέτες* SPLEGlycas 20 παντὸς] πάντας L *πε-
ποιθήσει Exc ὅμοια] OL et ut uid. Lat ὅμοια γὰρ SPExc 21 ἐπὶ] ἀπὸ
Exc 22 παραδίδονται] παραδέδονται Exc Νῶχος] *νώεος* SP ἐνώχ^{σοσ} L
νώε E *noe semper* Lat, i. marg. *νώε* O ὑπ' αὐτῶν πραττομένοις tr. LE

τον τῆν διάνοιαν αὐτοῖς καὶ τὰς πράξεις μεταφέρειν, ὁρῶν δ' οὐκ ἐνδιδόνητας, ἀλλ' ἰσχυρῶς ἐπὶ τῆς ἰδοῆς τῶν κακῶν κεκρατημένους, δείσας μὴ καὶ φρονέουσιν αὐτὸν μετὰ γυναικῶν καὶ τέκνων καὶ τῶν τοῦτοις συνοικουσῶν ἐξεχώρησε τῆς γῆς.

- 75 2. Ὁ δὲ Θεὸς τοῦτον μὲν τῆς δικαιοσύνης ἠγάπησε, κατεδίκαζε δ' οὐκ ἐκείνων μόνων τῆς κακίας, ἀλλὰ καὶ πᾶν ὄσον ἦν ἀνθρώπινον τότε δόξαν αὐτῷ διαφθεῖραι καὶ ποιῆσαι γένος ἕτερον ποτηρίας καθαρόν, ἐπιτεμόμενος αὐτῶν τὸν βίον καὶ ποιήσας ἐτῶν οὐχ ὅσα πρότερον ἔξων, ἀλλ' ἑξατὸν εἴκοσιν, εἰς θάλασσαν τῆν 76 Ἰπείρου μετέβαλε. καὶ οἱ μὲν οὕτως ἀφανίζονται πάντες. Νῶχος δὲ σώζεται μόνος ἐποθεμένος μηχανῆν αὐτῷ καὶ πόρον πρὸς σω- 77 τηρίαν τοῦ Θεοῦ τοιαύτην· λάρακα τετράστιγον κατασκευάσας πηχῶν τὸ μῆκος τριακοσίων πενήκοντα δὲ τὸ πλάτος καὶ τριάκοντα τὸ βάθος, εἰς ταύτην σὺν τῇ μητρὶ τῶν παιδῶν καὶ ταῖς τούτων γυναιξὶν ἀνέβη, τὰ τε ἄλλα ὅσα πρὸς τὰς χρεῖας ἐπικουρησείν αὐ- 78 τοῖς ἐμελλεν ἐνθήμερος, ἕξά τε παντοῖα πρὸς διατήρησιν τοῦ γένους αὐτῶν ἄρρητάς τε καὶ θηλείας συνεισβαλλόμενος ἄλλα τε τούτων 79 ἐπιπλασίονα τὸν ἀριθμῶν. ἦν δ' ἰ λάραξ τοῖς τε τοίχους καρτερὰ καὶ τὸν ὄρορον, ὡς μηδαμῶθεν ἐπικλιῦσθαι μηδ' ἰτιᾶσθαι τῆς τοῦ ὕδατος βίας. καὶ Νῶχος μὲν οὕτως μετὰ τῶν οἰκείων 79 διασωθίζεται. ἦν δ' αὐτοῖς μὲν ἀπὸ Ἀδάμου δεκάτος· Ἀμέχον γάρ ἐστιν υἱός, οὗ πατήρ ἦν Μαθουσαῆς. οὗτος δὲ ἦν τοῦ Ἀνώχου τοῦ Ἰαρέδου. Μαλαήλου δὲ Ἰαρέδος ἰγγόνει. ὅς ἐκ Καϊνᾶ τεκνοῦται

§ 75 = Gen. VI 7.

OSPLELatExcPoirZonaras I p. 26 sq. Eustathius in hexaem. p. 49. Michael Glycas p. 233.

1 τῆν διάνοιαν αὐτοῖς] αὐτοῖς (αὐτοῖς S¹) τῆν διάνοιαν SP τὴν διάνοιαν αὐτῶν L διαφέρειν O 2 τῶν] τῆς τῶν SPExc 3 καὶ μὴ tr. L γυναικῶν] κωρε Lat γυναικὸς Bekker τῶν τοῦτοις συνοικουσῶν] τοῖς τούτων συνοικοῖς L suis omnibus Lat 4 *ἐξεχώρησε L 5 i. marg. III Lat 6 δὲ L οὐκ, οὐ i. ras. P ἐκείνων] ἐκείνοισ SP ἐκείνον Exc μόνον (ον ex ων corr. SP) SPExc 8 ἐπιτεμόμενος] ἐπιτεμόμενός τε SP ἐπιτεμόμενος Glycas 9 ἔξων] fin. Glycas εἴκοσι S¹ 10 μετέβαλεν] fin. Exc νόσος SP 11 *σώζεται, ὡς ex ω corr. S 13 τὸ μῆκος πηχῶν tr. LE 14 *τὸ (ante βάθος) euan. aut om. L τῇ] τε τῆι SP 15 ἀνέβη] ἐνέβη SPE introitū Lat ἐμβέβηκεν Zon αὐτοῖς ἐπικουρησείν tr. SPL 17 ἄρρητάς τε SPL θηλείας O θήλει SPL συνεισβαλλόμενος S¹ 18 καρτερὰ] OLLat καρτερὰ καὶ τοῖς ἀρμοῖς ἰσχυρῶς ἐνθεδεμένη SP 20 Νῶχος] νόσος SP ἐνώχος (ἐ expunctum) L noe Lat οὕτω L 22 matusalam Lat Ἀνώχου] ἐνώχου L enoch Lat 23 Μαλαήλου] μαρονήλου SP μιλαήλου L malaid Lat

τοῦ Ἄνωσον σὺν ἀδελφαῖς πλείοσιν, Ἄνωσος δὲ Σίθου υἱὸς ἦν τοῦ Ἀδάμου·

3. Σενίβη δὲ τοῦτο τὸ πάθος κατὰ τὸ ἑξακοσιοστὸν ἔτος ἦδη §0
 Νώχου τῆς ἀρχῆς, ἐν μηνὶ δευτέρῳ Αἰφ μὲν ἐπὶ Μακεδόναρ λε-
 5 γομένην, Μαρσουάνη δ' ὑπὸ Ἑβραίων· οὕτω γὰρ ἐν Αἰγύπτῳ τὸν
 ἐνιαυτὸν ἴσαν διατεταχότες. Μωυσῆς δὲ τὸν Νισάν, ὅς ἐστι Ξαν- 81
 θικός, μῆνα πρῶτον ἐπὶ ταῖς ἐορταῖς ὥρισε κατὰ τοῦτον ἕξ Αἰγύπτου
 τοὺς Ἑβραίους προσαγών· οὕτως δ' αὐτῷ καὶ πρὸς ἁπάσας τὰς
 εἰς τὸ θεῖον τιμὰς ἤρχην, ἐπὶ μέντοι γε πράσεις καὶ ὠνάς καὶ τὴν
 10 ἄλλην διοίκησιν τὸν πρῶτον κόσμον διετίλαξε· τὴν δ' ἐπομβριάν
 ἀρξασθαι γινῆσι ἐβδόμη τοῦ προειρημένου μηνὸς καὶ εἰκάδι. χρόνος 82
 δὲ οὗτος ἀπὸ Ἀδάμου τοῦ πρῶτου γεγονότος ἔτων ἐπετίχθη δισχιλίῳ
 διακοσίῳ ἑξακονταδίο. ἀναγράφεται δὲ ὁ χρόνος ἐν ταῖς ἱεραῖς
 βίβλοις σημειομένων μετὰ πολλῆς ἀκριβείας τῶν τότε καὶ τὰς
 15 γενέσεις τῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν καὶ τὰς τελευτάς.

4. Ἀδάμῳ μὲν τριακοσῶν ἦδη καὶ διακοσιοσῶν ἔτει γεγονότι 83
 παῖς Σίθος γίνεται, ὅς ἐνακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη ἐβίωσε. Σίθος
 δὲ κατὰ πέμπτον καὶ διακοσιοστὸν ἔτος ἐγέννησεν Ἄνωσον, ὅς πέντε
 20 μῆλιαρ δίδωσι τεκνώσας αὐτὸν περὶ ἐνενηκοστὸν καὶ ἑκατοστὸν

§ 80 = Gen. VII 11; § 83 = Gen. V 1.

OSPLELatZonaras I p. 27.

1 Ἄνωσον] ἔνωσον SPL anos Lat σὺν ἀδελφοῖς πλείοσιν Holwerda
 simul haec u. 2 post Ἀδάμου collocans Ἄνωσος] ἔνωσος SPL anos Lat
 3 κατὰ om. L 4 ῥωέον SP noe Lat ἀρχῆς] nativitat̄is Lat Αἰφ] dyos
 Lat 5 Μαρσουάνη] maresuan Lat δὲ L οὕτως SP ἐν Αἰγύπτῳ]

αἰγύπτωι L 8 προαγαγών] educit Lat 9 γε s. m. 1 P ὠνάς καὶ πράσεις
 tr. LLat 10 κόσμον] μῆνα SP 11 ἀρξασθαι] ἄρξαι O ἐβδόμη] τῇ ἐβ-
 δόμῃ SP προειρημένου] προκειμένου OL 12 δ' οὗτος SP δισχιλίῳ

διακοσίῳ ἑξακονταδίο] δισχιλίῳ ἑξακοσίῳ πεντηκονταεξ[πεντήκον^{τα} ἕξ P] SPL
 duo milia sexcenti LVI Lat συνέβη δὲ τοῦτο τὸ πάθος κατὰ τὸ χιλιοστὸν
 πεντηκοστὸν ἔτος ἀπὸ ἀδάμ (pro 3—13) E μετὰ χιλιοσῶ ἑξακοσίους
 πενήκοντα καὶ ἕξ ἐνιαυτοῖς ὁ κατακλισμὸς τῇ γῆ ἐπενήκετο Zonarae codd.
 AB, qui numerus in E fuisse vid. μετὰ χιλιάδα διπλῶν ἔτων πρὸς διακοσίους
 τεσσαράκοντα καὶ δύο vulgo Zon cum LXX 13 δ' SP 16 μὲν] μὲν οὖν SPL
 διακοσιοσῶ] τριακοσιοσῶ SP 17 ἐνακόσια] ἐννακόσια μὲν SPL
 ἐβίωσεν ἔτη tr. SPL 18 διακοσιοστὸν] ἑκατοστὸν P² centesimo Lat Ἄνω-
 στον] ἔνωσον SPL anos Lat, i. marg. m. 1 ἐνώσ O πέντε] δώδεκα L 19 ἐν-
 νακόσια SPL 20 δίδωσι] παραδίδωσι SPL tradidit Lat ἐνενηκοστὸν καὶ
 ἑκατοστὸν] ἑκατοστὸν καὶ ἐνενηκοστὸν L nonagesimo Lat

- 84 ἔτος· οἷτος ἐβίωσεν ἔτη δώδεκα πρὸς τοῖς ἑκατοσίοις. Καίῃς δὲ
βίοις δέκα καὶ ἑκατόσια Μαλαῆλον υἱὸν ἔσχεν ἔτι γενόμενον ἐβδομη-
κοστῷ καὶ ἑκατοστῷ. οἷτος ὁ Μαλαῆλος ἕξας πέντε καὶ ἑνεήκοιτα
καὶ ὀκτακόσια ἔτη ἐτελείτησεν Ἰάρεθον καταλιπὼν υἱόν, ὃν ἔτος
85 πέμπτου ἐξήκοστου καὶ ἑκατοστου γενόμενος ἐγέννησε. τοῦτον εἰς 5
ἑννέα καὶ ἐξήκοιτα πρὸς τοῖς ἑκατοσίοις βιώσαντα Ἄνωχος υἱὸς
διαδέχεται γεννηθεὶς περὶ ἔτη δύο καὶ ἐξήκοιτα καὶ ἑκατὸν τοῦ
πατρὸς αὐτῷ τετράκοντος. οἷτος ἕξας πέντε καὶ ἐξήκοιτα πρὸς
τοῖς τριακοσίοις ἀνεχώρησε πρὸς τὸ θεῖον, ὅθεν οὐδὲ τελετήν αὐ-
86 τοῦ ἀναγεγράφασι. Μαθουσίλας δὲ Ἄνωχον καίς κατὰ ἔτος αὐτῷ 10
γεγονῶς πέμπτου καὶ ἐξήκοστου καὶ ἑκατοστου Λάμεχον υἱὸν ἔσχε
περὶ ἔτη γεγονῶς ἑπτὰ καὶ ὀγδοήκοιτα καὶ ἑκατὸν, ᾧ τὴν ἀρχὴν
παρέδωκεν αὐτῷ αὐτῆν κατασχὼν ἑννέα καὶ ἐξήκοιτα καὶ ἑκατοσίοις.
87 Λάμεχος δὲ ἄρξας ἑπτὰ καὶ ἑκατοσίοις ἔτεσι Νῶχον τῶν πραγ-
μάτων ἀποδείκνυσι προστάτην υἱόν, ὃς Λάμεχον γενόμενος ὄγδοον 15
καὶ ὀγδοηκοστὸν καὶ ἑκατοστὸν ἔτος ἡνικότι πενήκοιτα καὶ ἑκατο-
88 σίοις ἔτεσιν ἤρξε τῶν πραγμάτων. ταῦτα συναγόμενα τὰ ἔτη τὸν
προαναγεγραμμένον πῆλοισι χρόνον. ἐξεταζέτω δὲ μηδεὶς τὰς τε-
λετὰς τῶν ἀνθρώπων, τοῖς γὰρ αὐτῶν καισὶ καὶ τοῖς ἐκείνων ἀπο-
γόνουσι παρεξέτεινον τὸν βίον. ἀλλὰ τὰς γενέσεις αὐτῶν μόνον ὀράτω. 20

§ 83 = Gen. V 11.

OSPLLat

- 1 δώδεκα] δώδεκα, δώ expunxit m. 2 S δέκα P πέντε L ἑννακοσίοις
SPL 2 ἑννακόσια SPL Μαλαῆλον] μαλέηλον τὸν SP μαλέηλον L
malehel Lat ἔσχεν] dereliquit Lat γενόμενος (σ corr. ex r man. rec. S)
SP ἐβδομηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ] ἑκατοστῷ ἐβδομηκοστῷ SPL LXX Lat
3 μαλάηλος SP μαλέηλος L malchel Lat καὶ] πρὸς τοῖς SP πρὸς L
4 ὀκτακοσίοις SPL ἔτη om. SPL ὃν] ὃς SPL 5 πέμπτου ἐξη-
κοστὸν καὶ ἑκατοστὸν] ἐξηκοστὸν ἤδη καὶ ἑκατοστὸν καὶ πέμπτου (ε' S) SP
ἤδη β^{ον'} καὶ ἐξηκοστὸν καὶ ἑκατοστὸν (β^{ον'} ἑκατοστὸν i. ras. circiter 25 litt. m.
alia) L LX iam et C Lat ἐγέννησε τοῦτον] ἐγέννησεν ἔνωχον L 6 ἑννέα]
δέο SPL ἑννακοσίοις (alterum r s. m. 1 P) SPL Ἄνωχος] ἔνωχος
SP ἔνωχον δ' ὁ L epoch Lat, i. marg. m. 1 ἔνωχ O S πρόσστοις S
10 μεθουσίλα S¹P Ἄνωχον] ἔνωχον, ἐν i. ras. uid. L enoch Lat ἔτος]
τὸ ἔτος S¹ 11 πέμπτου καὶ ἐξηκοστὸν καὶ ἑκατοστὸν] πέμπτου καὶ ἐξηκο-
στὸν SP ἔβδομον καὶ ὀγδοηκοστὸν καὶ ἑκατοστὸν L quinto et centesimo Lat
λάμεχον S 12 γεγονῶς ἑπτὰ] γεγονῶτα δύο L ὀγδοήκοιτα] ἐβδομήκοιτα
SP ἑκατὸν] ἑκατόσια L 13 παρέδωκεν O καὶ (ante ἑκατοσίοις)] πρὸς,
i. ras. 2-3 litt. P καὶ ex corr. L ἑννακοσίοις SPL 14 λάμεχος S ἔτεσι,
ante τ cras. uid. σ S Νῶχον] ῥώεον SP 15 υἱὸν] τὸν υἱὸν SPL λάμεχω
S ὄγδοον] δεύτερον SPLLat 16 καὶ ἑκατοστὸν om. SPL et cod. Wiz. Lat
ἑννακοσίοις SPL 18 προγεγραμμένον L πῆλοισι] συμπληροῖ SPL
19 ἀπογόνουσι] αὐῖς aut atavis Lat 20 παρεξέτεινον] συμπαραξέτεινον SPL

5 Ἐπισημίαντος δὲ τοῦ Θεοῦ καὶ εἶναι ἀρξαμένον τὸ ἕδος 89
 ἡμέραις τεσσαράκοντα ὕλαις κατεγέριτο. ὡς ἐπὶ πύλαις πεντηκοντα
 τὴν γῆν ὑπερέχειν. καὶ τοῦτο ἦν τὸ αἷτιον τοῦ μὴ διασωθῆναι
 κλείονας γηγῆς ἀφορμὴν σὺν ἔχοντας. πωσαμένοι δὲ τοῦ ἕτοι 90
 5 μόλις ἤρξαιτο ὑποβαίνειν τὸ ἕδος ἐφ' ἡμέρας ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα,
 ὡς μὴν ἐβδόμῃ, ἵσταμένοι δὲ ἦν ἐβδόμῃ, κατ' ὀλίγον ἕκαστος αἰν
 ἀπολήγοντος. ἔπειτα τῆς λάρνακος περὶ ἄγαν τιὰ ἕροις σταθεί-
 σης κατὰ τὴν Ἀρμενίαν συνεῖς ὁ Νῶχος ἀνοίγει τ' αὐτὴν καὶ
 Θεασάμενος γῆν βραχίαν περὶ αὐτὴν ἐπὶ χειροτοτίας ἴδι, γερωνὸς
 10 ἑλπίδος ἠρέμει. ὀλίγαις δ' ὕστερον ἡμέραις μᾶλλον ὑποχωροῦντος 91
 τοῦ ἕδατος μεθίησι κόρακα βουλόμενος μαθεῖν, εἴ τι καὶ ἄλλο τῆς
 γῆς ἐκλειμμένον ἐκὸ τοῦ ἕδατος ἀσφαλές ἐστιν ἴδη πρὸς ἔχθισιν·
 ὁ δὲ πᾶσαν ἐρῶν ἔτι λιμναζομένην πρὸς Νῶχον ἐπανῆλθε. μετὰ
 15 δὲ ἡμέρας ἑπτὰ περιστερὰν ἐπὶ τῷ γῶναι τὰ περὶ τὴν γῆν προί-
 πεμψεν· ἐπανελθούσης δὲ πεπηλωμένης ἅμα καὶ θαλλὸν ἑλαίας 92
 κομιζούσης, μαθὼν τὴν γῆν ἀπηλλαγμένην τοῦ κατακλινοῦ μείνας
 ἄλλας ἐπιτὰ ἡμέρας τὰ τε ζῶα τῆς λάρνακος ἐξαγίησιν αὐτὸς τε
 μετὰ τῆς γενεᾶς προελθὼν καὶ θύσας τῷ Θεῷ συνευωχεῖτο τοῖς
 οἰκείοις. ἀποβατίριον μέντοι τὸν τόπον τοῦτον Ἀρμένιοι καλοῦσιν·
 20 ἐκεῖ γὰρ ἀνασωθείσης τῆς λάρνακος ἔτι νῦν αὐτῆς τὰ λείψανα ἐπι-
 δεικνύουσι.

6. Τοῦ δὲ κατακλινοῦ τούτου καὶ τῆς λάρνακος μέμνηται 93

§ 89 = Gen. VII 10.

ROMSPLELatZonaras I p. 27 sq. Eusebius onomast. sacr. p. 208. 35 La-
 garde, praep. euang. IX p. 414. Eustathius in hexaem. p. 49. Michael Glycas p. 239.

1 ἐπισημίαντος P² 3 ὑπερέχειν] ὑπερσεχεῖν SP ὑπερέσχε E καὶ
 τοῦτο — 4 ἔχοντας] quod propterea factum est, ne plurimos fugae occasio libe-
 raret Lat 5 *τὸ ἕδος ὑποβαίνειν tr. SP ἡμέραις (i add. m. 1 P) SPE

6 δὲ] δ' SP² ἐβδόμον O ἐβδόμη P 6 ὑπονοστεῖν ἀπολήγοντος] in-
 choavit latens herba parere Lat 8 *ἀρμενίαν OSP Νῶχος] νόεος SP
 νόης E τ' αὐτὴν] conī. ταύτην codd. E 10 ἐπιδέσ O hinc — 13 ex-
 cerpsit Glycas δὲ L 12 ἐκλειμμένον] incipit M *ἐκλειμμένον M ἐκ-
 λελυμένον O 13 ἔτι] ὅτι O νόεον SP ἐπανῆλθε] οὐκ ἐπανῆλθε EZon

14 δ' E περιστερὰν — 15 πεπηλωμένης] columba quam miserat, ut ali-
 quid de terra cognosceret, lutulenta remeante Lat τῷ] τὸ MSPL 15 ἐπανελ-
 θούσης δὲ] ME ἐπανελθούσης O ἡς ἐπανελθούσης πρὸς αὐτὸν SP ἡς ἐπανελ-
 θούσης L *προπηλωμένης O θαλὸν OMSP²E 16 μεθῶν] καὶ μεθῶν MSP
 γνὸς E; incip. Euseb. onomast. *ἀπηλλαγμένην τὴν γῆν tr. Euseb 17 *τε
 om. MSP 19 ἀρμένιοι OPS²E καλοῦσι O 20 ||σωθείσης incip. R fol. 9

αὐτῆς] οἱ ἐπιχώριοι MLat αὐτῆς οἱ ἐπιχώριοι SPL et ut uid. Eustath αὐτῆς
 οἱ ἐπιχώριοι Euseb 21 *δεικνύουσιν Euseb 22 incip. Eusebius praep.

*τοῦ — λάρνακος] τῆς δὲ τοῦ κατακλινοῦ τούτου λάρνακος O

πάντες οἱ τὰς βαρβαρικὰς ἱστορίας ἀναγεγραφότες, ὧν ἔστι Βηρω-
 σὸς ὁ Χαλδαῖος· διηγούμενος γὰρ τὰ περὶ τὸν κατακλισμὸν οὕτως
 πον διεξίσει· „λέγεται δὲ καὶ τοῦ πλοίου ἐν τῇ Ἀρμενίᾳ πρὸς τῷ
 ὄρει τῶν Κορδυαίων ἔτι μέρος τι εἶναι καὶ κομιζέειν τινὰς τῆς
 ἀσφάλτου ἀφαιρουῦντας· χρωτῶνται δ' οἱ ἄνθρωποι τῷ κομιζομένῳ 5
 91 πρὸς τοὺς ἀποτροπιασμοῦς.“ μέμνηται δὲ τούτων καὶ Ἰερώνυμος
 ὁ Αἰγύπτιος ὁ τὴν ἀρχαιολογίαν τὴν Φοινικικὴν συγγραψάμενος
 καὶ Μνασέας δὲ καὶ ἄλλοι πλείους, καὶ Νικόλαος δὲ ὁ Λαμασκηνὸς
 ἐν τῇ ἐνενηχοστῇ καὶ ἑκτη βίβλῳ ἱστορεῖ περὶ αὐτῶν λέγων οὕτως·
 95 „ἔστιν ἐπέθ' τὴν Μιννάδα μέγα ὄρος κατὰ τὴν Ἀρμενίαν Βάρις
 λεγόμενον, εἰς ὃ πολλοὺς συμφορῶντας ἐπὶ τοῦ κατακλισμοῦ λόγος
 ἔχει περισηθῆναι καὶ τινὰ ἐπὶ λάρνακος ὀχούμενον ἐπὶ τὴν ἀκρό-
 ρειαν ὀκείλαι καὶ τὰ λείψανα τῶν ξύλων ἐπὶ πολὺ σωθῆναι. γένοιτο
 δ' ἂν οὕτως, ὅτινα καὶ Μωσῆς ἀνέγραψεν ὁ Ἰουδαίων νομοθέτης.“
 96 7. Νῶχος δὲ φοβούμενος, μὴ καθ' ἕκαστον ἔτος ἐπικλιζῆ τὴν 15
 γῆν ὃ θεὸς φθορὰν ἀνθρώπων καταψηγισάμενος, ἰερὰ καύσας ἐδεῖτο
 τὸν θεὸν τοῦ λοιποῦ ἐπὶ τῆς πρώτης μένειν εὐταξίας καὶ μηδὲν
 ἔτι τοιοῦτον ἐπενεγκεῖν πάθος, ἕφ' ὃ εὐκρινεῖται πᾶν ἀπολίσθαι
 τὸ τῶν ξύλων γένος, ἀλλὰ τετιμωρισμένον τοὺς ποιητοὺς φειδῶ
 ποιῆσθαι τῶν διὰ χρηστότητα περιλειφθέντων καὶ τὸ δεινὸν δια- 20

§ = 96 Gen. VIII 20.

ROMSPLELatZonaras I p. 28 Eusebius praep. eu. IX p. 414, onom. sacra
 p. 208 Lagarde. cf. ibidem Hieronymus p. 83. Eustathius hexaem. p. 49.

1 Βηρωσός] καὶ βηρωσσός (βηρωσσός Euseb. onom.) MSPLEuseb. utroque
 loco βηρωσῆ E berossus Lat βηρωσόν Zon 2 τὰ τὴν L *οὔτω MSP
 Euseb. utroque loco οὔτω L 3 διεξίσει L ἀρμενία ROS²PLE *πρὸς
 — 4 Κορδυαίων] circa montem cordycum Lat 4 *τῶν] τῆς O τῶ L *Κορ-
 δυαίων] κορδυαίων R κορδυαίων O κορδυίων M κορδυαίων P² κορδυίων L
 τινὰς] τινὰ O 5 δ'] δὲ μάλιστα MSPLEuseb. utroque loco 7 Αἰγύπτιος]
 αἰγύπτου E Φοινικικὴν] φοινικὴν ROEEuseb. onom. phoeniciae Lat
 8 *μνασάας RO μνασέας, v i. ras. M manascas Lat *δὲ (post Μνασέας) om. L
 καὶ ἄλλοι πλείους καὶ Νικόλαος δὲ om. ROLELatZon *Λαμασκηνός]
 δασκηνός R¹O¹ 9 ἐνενηχοστῶ sic RO¹ ἐνενηχοστῇ Euseb. onomast. καὶ
 om. OE (ζς' E) 10 Μιννάδα] μιννάδα ROL Μιννάδα Is. Vossius ἀρμενίαν
 ROSP βάρις R beris Hieronymus 12 λάρνακα RO ἐπὶ — 13 ὀκείλαι]
 in montis ocliae summitatem Lat 13 ὀκείλαι SP¹ ὀκείλαι, ei ex l corr. L
 14 Μωσῆς Euseb. praep. ὁ Ἰουδαίων νομοθέτης] ὁ τούτων νομοθέτης O
 τῶν ἰουδαίων M fin. Eusebii uterque locus 15 *Νῶχος] νόσος SP nos Lat
 ἐπικλιζέει ROMSP 16 ἰερὰ] ἰέρεια M ἰέρεια SPL sana Lat κλαύσας
 M 17 τοῦ λοιποῦ τὸν θεὸν tr. MSPL 18 *ἔτι] ἐπὶ M *τοιοῦτον] τὸ
 τοιοῦτον S τοσοῦτον MP *ἐπενεγκεῖν M κρινεῖται RO
 πᾶν ἀπολίσθαι] ἐπαπολίσθαι O 20 ποιῆσθαι O ποιήσασθαι M περιλη-
 φθέντων L

γιγνῆναι κειρομένων· κακοδαιμονιστέροις γὰρ ἐκείνων ἕσσεσθαι καὶ 97
 χεῖρω κακίαν κατωδικασθέντας, εἰ μὴ πρὸς τὸ παντελὲς εἶναι σισω-
 σμένοι, τριπλαθεῖν δ' ἐκείρω κατακλισμοῦ, τοῦ μὲν πρώτου τὸν φόβον
 καὶ τὴν ἰστορίαν μαθόντες τοῦ δευτέρου δὲ τὴν ἀπολείαν. εἰμε- 98
 5 πὼς τε οὖν αὐτὸν προσδέχεσθαι τὴν θεσίαν παρεξάλει καὶ μηδε-
 μίαν ὀργὴν ἐπὶ τὴν γῆν ὁμοίαν βαλεῖν, ὅπως ἔργοις τε τοῖς ταύτης
 προσλιπαροῦντες καὶ πόλεις ἀναστήσαντες εὐδαιμόνως ζῆν ἔχοιεν
 καὶ μηδενὸς ὦν καὶ πρὸ τῆς ἐπιτομβρίας ἀπέλανον ἰσπερῶσιν ἀγα-
 θῶν, εἰς μακρὸν αὐτῶν γῆρας καὶ βίον μῆκος ὁμοίον τοῖς τάχιον
 10 ἐπερχομένων.

8. Νώχου δὲ ταύτας ποιησαμένοι τὰς ἐκετείας ὁ θεὸς ἐπὶ 99
 δικαιοσύνη τὸν ἄνθρωπον ἀγαθῶν ἐπένευεν αὐτῷ τὰς εὐχὰς εἰς τέλος
 ἄξειν, οὔτε τοὺς διεσθαιρούμενους λέγων αὐτὸς ἀπολέσαι, κακίᾳ δὲ
 τῇ οἰκείᾳ ταύτην αὐτοῖς ἐποσχεῖν τὴν δίκην, οὐτ' ἄν, εἰ γενομένους
 15 ἀνθρώπους ἀγαθῶσιν διεγνώσει, παραγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὸν βίον.
 σῶσθρον γὰρ εἶναι τὴν ἀρχὴν αὐτοῖς μηδὲ χαρίσασθαι τὸ ζῆν ἢ 100
 δότια τοῦτο διασφείρειν· ἀλλ' οἷς ἐξυβρίζον εἰς τὴν ἐμὴν ἐσέβειαν
 καὶ ἀρετήν, τοῖτοις ἐξεβιάσαντό με ταύτην αὐτοῖς ἐπιθεῖναι τὴν
 δίκην. παύσομαι δὲ τοῦ λοιποῦ μετὰ τούτου ὀργῆς τὰς τιμωρίας 101
 20 ἐπὶ τοῖς ἀδικήμασιν εἰσπρατιόμενος καὶ πολὺ μᾶλλον σοῦ παρα-

§ 97 = Gen. VIII 20.

ROMSPLELatZonaras I p. 25.

1 κειρομένων L ἐκείνων ἕσσεσθαι] ἐκείνους αὐτῶν ἕσσεσθαι RO τού-
 τουσ (ουσ ex or corr.) ἕσσεσθαι ἐκείνων M τούτουσ ἐκείνων ἕσσεσθαι SP αὐτοῖσ
 ἐκείνων ἕσσεσθαι L *essent ab illis* Lat 2 κακίαν] καὶ ἴαν M εἶεν, εν
 i. ras. P 3 δὲ ML 4 μαθόντες ML μαθόντας S²P 6 ἐπὶ] ἐτι MSPL
 Lat βαλεῖν] λαβεῖν MSPLLat ἔργοις τε τοῖς ταύτης] ἔργοις τε αὐτοῖσ
 ταύτην RO τε τοῖσ ἔργοις ταύτη * (euan. σ) M *eius operibus* Lat, unde ἔργοις
 τ' αὐτῆσ coni. 8 ὦν] ὄσων R ὄσον O πρὸ om. O ἀπέλαβον ROL
 ἀπῆλανον MSP ὕστερόσιν MSP 9 αὐτῶν] αὐτὸν S¹L γῆρας] χρόνον
 γῆρασ SP¹L ὁμοίον τοῖς τάχιον om. Lat τοῖς] αὐτοῖσ RO τάχιον]
 i ex ei M πάλαι ed. pr. 10 ἐπερχομένων O ἐπερχομέ^ν M ἐπερχομένοισ SP
peruenturi Lat ἐπερχομένοι (sic) ed. pr. 11 Νώχου] νωέου S²P νώεοσ S¹
 ἐνώχον, ἐ add. rubricator L noe Lat ποιησάμενοσ S¹ ἰεσεείασ S¹

12 ἐπένευσεν MSPE εἰς] ἐσ SPE 13 αὐτὸσ λέγων tr. SP κακία, v s.
 m. 1 deinde deletum M 14 τῇ ex τὴν corr. M οἰκείαν M¹ 15 ἀνθρώ-
 ποισ O αὐτοῖσ] ἄν αὐτοῖσ SP 16 σῶσθρον] σοφώτερον Naber αὐτοῖσ,
 i ex v corr. uid. M 17 τοῦτο] τούτουσ MSPL 18 ἐπιθῆναι R ἐπιθεῖναι,
 εἰ i. ras. m. 2 P 19 μετὰ τούτουσ ὀργῆς] *post hanc iram* Lat 20 πολὺ]
 πολλῶ S¹ πολλῶ L

- καλοῦντος. εἰ δ' ἐπὶ πλέον ποτὲ χειμάσασαι, μὴ δείσητε τῶν ὀμ-
 102 βρων τὸ μέγεθος· οὐ γὰρ ἔτι τὴν γῆν ἐπικλύσει τὸ ὕδωρ. παραινῶ
 μέντοι σφραγῆς ἀνθρωπίνης ἀπέχεσθαι καὶ καθαρεῖν γόνου τοῖς
 δράσαντάς τι τοιοῦτον κολάζοντας, χρῆσθαι δὲ τοῖς ἄλλοις ζῴοις
 ἅπασιν πρὸς ἃ βούλεσθε καὶ τὰς ὀρέξεις ἔχετε. δεσπότας γὰρ 5
 ἁπάντων ἡμᾶς εἶναι πεποιήκα τῶν τε χερσαίων καὶ νηπιῶν καὶ ὅσα
 τὴν μετάρσιον αἰώραν ἔχει καὶ φορᾶν, χωρὶς αἵματος· ἐν τούτῳ
 103 γὰρ ἔστιν ἡ ψυχὴ. σημαίνῳ δὲ ὑμῖν παῦλαν ἐσομένην τοξείας τῆ
 ἐμῆ· τὴν ἰσὺν ἀποσιμαίνων· τόξον γὰρ εἶναι τοῦ Θεοῦ παρὰ τοῖς
 ἐκεῖ νενομίσται. καὶ ὁ μὲν Θεὸς ταῦτ' εἰπὼν καὶ ὑποσχόμενος ἀπαλ- 10
 λάσσεται.
- 104 9. Νῶχος δὲ βιοὺς μετὰ τὴν ἐπομβρίαν πενήτηντα καὶ τρια-
 κόσια ἔτι καὶ πάντα τὸν χρόνον τοῦτον εὐδαιμόνως διαγαγὼν τε-
 105 λευτῶ ζῆσας ἐτῶν ἄριθμὸν ἑνακοσίων καὶ πενήτηντα. μηδεὶς δὲ
 πρὸς τὸν νῦν βίον καὶ τὴν βραχύτητα τῶν ἐτῶν ἃ ζῶμεν συμβαλὼν 15
 τὸν τῶν παλαιῶν ψευδῆ νομιζέτω τὰ περὶ ἐκείνων λεγόμενα τῶ
 μηδένα νῦν τοσοῦτον ἐν τῶ βίῳ παρατείνειν χρόνον τεμμαιρό-
 106 μενος μηδ' ἐκείνους εἰς ἐκεῖνο τὸ μῆκος τῆς ζωῆς ἀρτῆσθαι. οἱ
 μὲν γὰρ Θεοφιλεῖς ὄντες καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ γενόμενοι καὶ
 διὰ τὰς τροφὰς ἐπιτιθειοτέρας πρὸς πλείονα χρόνον οὔσας εἰκό- 20
 τως ἔζων πληθὺς τοσοῦτον ἐτῶν· ἔπειτα καὶ δι' ἀρετὴν καὶ τὴν

§ 101 = Gen. VIII 21.

ROMSPLELatZonaras I p. 28 sq. Syncellus p. 77 sq. Eusebius praep. euang.
 IX p. 415. Eustathius hexaem. p. 49 sq.

1 πλέον E *χειμάσασαι] peccauerint Lat *δείσητε] δείσηται R opus
 crit Lat 2 *ἔτι] ἐπὶ ROM¹ ἔτι, τ ex π aut σι corr. S *ἐπικλύση L¹

4 δράσαντάς RO κολάζοντας] puniturus Lat χρῆσθαι, αι i. ras. m. 2 P
 5 βούλεσθε, ε finale i. ras. RP 6 ἡμᾶς ἁπάντων tr. L εἶναι s.

m. 1 L ὅσα — 7 φορᾶν] quaecumque uolatilium habent motum (modum cod.
 Wiz) et in aëre uegetantur Lat 7 αἰώραν] χώραν MSPL *χωρὶς, ι ex
 corr. SP 8 σημαίνω ROME designo Lat 9 παρὰ τοῖς ἐκεῖ] παρ' αὐτοῖς

ἐκεῖνο MSPE et ut uid. Lat 10 ἀπαλλάσσεται L siluit Lat 12 incip.
 Syncellus Νῶχος] ROMLESync νόσος SP nos Lat 13 καὶ om. Lat

εὐδαιμονῶν M διάγων Sync 14 *ἐτῶν] ἐτῶν τὸν RO 15 *τῶν ἐτῶν]
 *ἑνακοσίων S²L καὶ om. E μηδείας] incip. Eusebius 15 *τῶν ἐτῶν]

τῶν ἡμερῶν καὶ τῶν ἐτῶν ἀπορρέπων Sync 16 τὸν] τὸ RO τὸ M *ψευδῆ
 Sync τῶ] τὸ RMP¹ 17 μηδένα] μηδὲ MSPLEusebSync et ut uid. Lat

παρατείνειν M τεμμαιρόμενος M 18 μηδ'] μηδὲ ROSPLSync ἐφῆσθαι L
 ἀφαιεσθαι Sync 20 διὰ] OSync et ut uid. Euseb διὰ τὸ RMSPE τὸ διὰ L *πρὸς

om. O οὔσας] εἰ καὶ οὔσας εἶναι (εἰ suppl. m. 1) S εἶναι καὶ οὔσας (καὶ οὔσας
 delectit m. 2) P εἶναι EZon 21 πλήθη E τοσοῦτων R²OMPLELatZon

SyncEuseb *καὶ om. Sync ἀρετὴν καὶ τὴν] ἀρετῆς O τὴν] δι' Euseb

ἐχρησίαν ὧν ἐπενόουν ἀστρονομίας καὶ γεωμετρίας πλείον ἔην
 τὸν θεὸν αὐτοῖς παρασχῆν. ἀπειρὸς οὐκ ἔν ἀσφαλῶς αὐτοῖς προελπεῖν
 μὴ ζήσασιν ἐξακοσίους ἔνια τοῖς· διὰ τοσοῦτων γὰρ ὁ μέγας ἔνια- 107
 τὸς πληροῦται. μαρτυροῦσι δέ μου τῇ λόγῳ πάντες οἱ παρ' Ἑλ-
 5 λῆσι καὶ βαρβάρους συγγραφάμενοι τὰς ἀρχαιολογίας· καὶ γὰρ καὶ
 Μανέθων ὁ τὴν Αἰγυπτίων ποιησάμενος ἀναγραφὴν καὶ Βηρωσὸς
 ὁ τὰ Χαλδαϊκὰ συναγωγῶν καὶ Μῶχος τε καὶ Ἑστιάσις καὶ πρὸς
 τοῦτοις ὁ Αἰγύπτιος Ἰερώνιμος οἱ τὰ Φοινικικὰ συγγραφάμενοι
 συμφωνοῦσι τοῖς ἐπ' ἐμοῦ λεγομένοις, Ἡσιόδος τε καὶ Ἐλαιαῖος καὶ 108
 10 Ἑλλάντιος καὶ Ἀλωνσίλαος καὶ πρὸς τοῦτοις Ἐφορος καὶ Νικόλαος
 ἱστοροῦσι τοὺς ἀρχαίους ζῆσαντας ἑπὶ χίλια. περὶ μὲν τοῦτων, ὡς
 ἂν ἐκάστοις ἢ φίλον, οὕτω σκοπεῖτωσαν.

IV. 1. Οἱ δὲ Νώχου παῖδες τρεῖς ὄντες Σημᾶς καὶ Ἰαφῆς 109
 καὶ Χαμᾶς ἔτισιν ἑκατὸν ἔμπροσθεν τῆς ἐπομβρίας γεγονότες, πρῶ-
 15 ται κατελθόντες ἀπὸ τῶν ὄρων εἰς τὰ πεδία τὴν ἐν τοῦτοις οἴκησιν
 ἐποιήσαντο, καὶ τοὺς ἄλλους σφόδρα δεδιότας διὰ τὸν κατακλυσμόν
 τὰ πεδία καὶ ὀκνηρῶς ἔχοντας πρὸς τὴν ἀπὸ τῶν ἐψηλῶν τόπων

§ 109 = Gen. IX 18.

ROMSPLELatZonaras I p. 29. Syncellus p. 78 sq. Eusebius praep. euang.
 IX p. 415 sq. Eustathius hexaem. p. 50.

1 *ἐχρησῆσαν, eras. uid. ε M ἐχρησῆσαν S ἐχρησῆσαν L *ἐπενόουν]
 ἐπόνουν RO *ἀστρονομίας] ἀστρολογίας SPLatEuseb πλείον] πλέον MSP
 εἰς πλείονα Euseb 2 αὐτοῖς OEZon 3 ζήσαντας EZon *τοσοῦτων γὰρ]
 γὰρ τοῦτων Euseb *τοσοῦτον O *γὰρ] ἐτῶν Sync 5 καὶ] καὶ παρὰ
 MSPL καὶ γὰρ καὶ om. Sync *καὶ (post γὰρ) s. m. 2 P 6 *μάνεθωσ (supra
 ω ras. P) SPEuseb μανέθων Sync *τὴν] τὴν τῶν MEusebSync *Αἰγυπ-
 τιακῶν Euseb *ποιησάμενος] συγγραφάμενος O συγγραφὴν E καὶ
 Βηρωσὸς — συναγωγῶν u. 10 post Νικόλαος tr. E *βηρωσὸς MSPLEuseb
 Βήρωσος Sync herosus Lat 7 *συνάγων Sync καὶ om. Sync
 *Μῶχος] μῶχος M νόχος L Μόλος Euseb *τε om. Euseb *αἰστιαῖος

ἰ
 M ἑστιάσις (s. m. 2) S ἰστιάσις L aestius Lat S τοῦτοις] αὐτοῖς MSPLEuseb
 Sync ὁ Αἰγύπτιος] ὁ αἰγύπτιος E τοῖς Αἰγυπτίοις Sync *οἱ] οἱ τε Euseb
 φοινικὰ RLE phoenician Lat *συγγραφάμενοι] συνταξάμενοι MSPL
 Euseb composuerunt Lat 9 *ἐπ'] παρ' S τε] δὲ SP *ecatēus Lat
 10 *ἑλλαντιὸς R ἑλλαντιὸς OM¹ ἑλλαντιὸς S ἑλλαντιὸς P 11 *χίλια] ἄ P
 περὶ — 12 σκοπεῖτωσαν om. Sync μὲν] μὲν οὖν MSPLLatEuseb 12 οὐ-
 τωσ M σκοπεῖτωσαν] fin. Euseb 13 *Νώχου] νόχου L νόχου SP *Σημᾶς
 — 14 Χαμᾶς] sem cham et iaphet Lat, i. marg. σὴμ χὰμ ἰάφεθ O *σῆμας MP
 *Ἰαφῆς] ἰάφθας M ἰαφέθας SP ἰάφεθας L 14 *γάμας MSP ἑκατὸν
 ἔτισιν tr. MSPLSync τῆς ἐπομβρίας ἔμπροσθεν tr. Sync 15 *τὰ πεδία] τὰ
 παῖδια O τὰς πεδιάδας L τὴν πεδιάδα Zon 16 δεδειότας M δεδιότας σφόδρα
 tr. Sync δὰ] κατὰ L 17 καὶ — p. 26, 1 κατὰ βασιν om. Sync τόπων] τούτων L

- 110 κατὰ βασιν ἔπεισαν θαρσύνοντας μιμητὰς αὐτῶν γενέσθαι. καὶ τὸ
 μὲν πεδίον, εἰς ὃ πρῶτον αὐτοὺς κατόκησαν, καλεῖται Σενάαρ· τοῦ
 δὲ θεοῦ κελύσαντος αὐτοὺς διὰ πολυανθρωπίαν στέλλειν ἀποικίας,
 ἵνα μὴ στασιάξωσιν πρὸς ἀλλήλους, ἀλλὰ γῆν πολλὴν γεωργοῦντες
 ἀφ' ὧν ἀπολαύουσιν τῶν καρπῶν, ἐπὶ ἀμαθίας παρήκουσαν τοῦ 5
 θεοῦ καὶ διὰ τοῦτο συμφοραῖς περιπεσόντες ἦσθοντο τῆς ἀμαρ-
 111 τίας· ἐπεὶ γὰρ ἦν θουν νεότητος πλήθει, πάλιν ὁ θεὸς αὐτοῖς
 συνεβούλευσε ποιεῖσθαι τὴν ἀποικίαν· οἱ δὲ οὐ κατὰ τὴν εὐμένειαν
 τὴν ἐκείνου νομίζοντες ἔχουν τὰ ἀγαθὰ, τὴν δ' ἰσχὴν αὐτοῖς τὴν
 112 οὐκείαν αἰτίαν τῆς εὐπορίας ἐπολαμβάνοντες οὐκ ἐπέιθοντο. προσ-
 ετίθεσαν δὲ τῷ παρακούειν τῆς τοῦ θεοῦ γνώμης καὶ τὸ κατ'
 ἐπιβουλὴν ἐπονοεῖν εἰς ἀποικίαν αὐτοὺς παρορμῶν, ἵνα δικαιρεθέν-
 113 τες εὐεπιχειρητότεροι γένωνται.
 2. Ἐξήρθε τε αὐτοὺς πρὸς τε ἕβρον τοῦ θεοῦ καὶ καταφρόνησιν
 Ναβρώδης, ὃς εἰωνὸς μὲν ἦν Χάμου τοῦ Νώχου, τολμηρὸς δὲ καὶ κατὰ 15
 χεῖρα γενναῖος· ἔπειθεν οὖν αὐτοὺς μὴ τῷ θεῷ διδόναι τὸ δι' ἐκείνου
 εὐδαιμονεῖν, ἀλλὰ τὴν ἰδίαν ἀρετὴν ταῦτα παρέχειν αὐτοῖς ἡγεί-
 114 σθαι, καὶ περιστάσι δὲ κατ' ὀλίγον εἰς τυραννίδα τὰ πράγματα μόνως

§ 110 = Gen. XI 2; § 113 = Gen. X 8, XI 3.

ROMSPLELatZonaras I p. 29 sq. Syncellus p. 79. Eustathius hexaem. p. 50.
 1 θαρσύνοντας L 2 αὐτοὺς] αὐτοὶ SPLE et ut uid. Lat κατόκησαν
 RSPLEZon κατόκησε O *habituaverunt* Lat Σενάαρ] *senaar* MSPLEat σένα-
 ρον L Σίναρον in argumentis 3 αὐτοῖς SP διὰ] εἰς MLSync εἰ SP πολυ-
 ανθρωπίαν] πολυανθρωπήσειαν, ἢ ex i corr. P πολυανθρωπήσιαν, ἢ ex l, i ex
 ei corr. m. 2 S 4 ἀλλήλοισ P¹ πολλὴν] om. RO καλὴν Eustath 5 ἀφ-
 ὧν] ἀπολαύουσιν] ἀπολάβοιεν] ἀφ' ὧν Sync ἀπολάβοιεν L 6 ἦσθοντο]
 ἦσθηται R ἦσθητο MP ἀμαρτίας] διαμαρτίας L 7 i. marg. δ' R ἦν θουν]
 ἦσθον L αὐτοῖς συνεβούλευσε] αὐτοῖς συνεβούλευε M συνεβούλευεν αὐτοῖς L
 8 τὴν εὐμένειαν τὴν ἐκείνου] τὴν ἐκείνου εὐμένειαν Sync 9 δὲ S(?) Sync
 αὐτοῖς Bekker 10 εὐπορίας Eustath 11 τῷ] τὸ RLatSync τοῦ L
 τοῦ om. O τὸ] τῷ M τοῦ L 12 *ἐπονοεῖν ROSync *αὐτοῦ M
 13 εὐεπιχειρητότεροι ESync γίνονται O γέγοντο MSPL γίνοντο E
 14 i. marg. IIII Lat τε] δ' MSP δὲ E πρόσ] τε, eras. uid. σ S τε
 om. Sync 15 *νεβρώδης OSPLESync *nebroht* Lat *ὃς om. SPLat
 *εἰωνός] εἰωνός LLat ἦν] ὦν MSPLELatSync *ζάμον, ζ ex γ corr. M
 χαμᾶ L *νώου SP 16 *ἔπειθεν] ὅς ἔπειθεν SP οὖν om. MSPLELat
 Sync *δι'] δ' P¹ 18 *καλ—πράγματα] *et cognatos generis sui ad cau-
 sam tyrannidis adduxit* Lat *περιστά RO μόνως] μόνως ROS²LLat
 ἀνόμως Sync

οὕτως νομιζῶν ἀλοσιτίσειν τοῖς ἀνθρώποις τοῦ φόβου τοῦ παρὰ τοῦ Θεοῦ, εἰ χρωόμενοι τῇ αὐτοῖ διναμίτι διατελοῦν, ἀμνησθῆναι τε τὸν Θεὸν πάλιν ἠπιέει τὴν γῆν ἐπικλίσεια Φιλίσταρια· πύργον γὰρ οἰκοδομήσειν ἐψηλότιστον ἢ τὸ ἴδιον ἀναβῆναι δυναθεῖν, μετελεύ-
5 σεσθαι δὲ καὶ τῆς τῶν προγόνων ἀπωλείας.

3. Τὸ δὲ πλῆθος προθύμιον ἦν τοῖς Ναβρωδον ἔπεσθαι δόγ- 115
μασι δουλείαν ἠγοῦμενοι τὸ εἶκεν τῷ Θεῷ, καὶ τὸν πύργον ὠκο-
δόμουν οὐδὲν ἀπολιπόντες σπονδῆς οὐδὲ πρὸς τὸ ἔργον ἀνηρώς
ἔχοντες· ἐλάμβανε δὲ θάψον ὕψος ἢ προσεδόκησεν ἂν τις ἐπὶ
10 πολυχειρίας. τὸ μέντοι πάχος ἦν ἰσχυρὸν τοσοῦτον, ὥσθ' ἐπ' αὐ- 116
τοῦ μειοῦσθαι τοῖς ὄρωσι τὸ μήκος. ὠκοδομεῖτο δὲ ἐκ κλίνθου
ὀπιτῆς ἀσφάλτω συνδεδεμένης, ὡς ἂν μὴ περιορέοι. οὕτως δὲ με-
μηγόντας αὐτοὺς ὄρων ὁ Θεὸς ἀφανίσαι μὲν ἐκ παντὸς οὐκ ἔχρηνεν,
ὅτι μηδ' ἐπὶ τῶν πρώτων ἀπολωλότων σωφρονισθεῖεν, εἰς στάσιν 117
15 δὲ αὐτοὺς ἐνέβαλεν ἀλλογλώσσους ἀπεργασάμενος καὶ ἐπὶ πολυ-
φωνίας ποιήσας ἑαυτῶν ἀσυνέτους εἶναι. ὁ δὲ τόπος ἐν ᾧ τὸν
πύργον ὠκοδόμησαν νῦν Βαβυλῶν καλεῖται διὰ τὴν σύγγχεσιν τοῦ
περὶ τὴν διάλεκτον πρώτον ἐναργοῦς· Ἐβραῖοι γὰρ τὴν σύγγχεσιν

§ 115 = Gen. XI 3.

ROMSPLELatZonaras I p. 30 Syncellus p. 79 sq. Eusebius praep. euang. IX
p. 416 onomast. p. 230 Lagarde cf. Hieronymus ibid. p. 99. Eustathius hexaem.
p. 50.

1 οὐτ-σ, ὅ ex ὕ corr. S οὔτος LLat νομιζῆιν M τοῦ φόβου
om. M παρὰ τοῦ Θεοῦ] περὶ τὸν Θεὸν O παρὰ Θεοῦ L Θεοῦ Sync
2 εἰ— διατελοῦν] et spem suam in propria uirtute reponerent Lat ἀμνη-
σθαι OESync 3 ἠπιέει πάλιν (ει i. ras. m. 2 P) tr. SPE *ἐπικλίσειν
ROSP ἐπικλίσειν M 4 *οἰκοδομήσασθαι M *ἦ— δυναθεῖν] ubi aqua non
posset ascendere Lat *ἦ] εἰ R ἦ L *ἀναβῆναι] μὴ ἀναβῆναι Sync
*δυναθεῖν] οὐ δυναθεῖν L 5 ἀπωλείας] ἀδικίας O 6 πρόθυμον om. O
Ναβρωδον] ἀβρωδον R νεβρωδον OSPLSync nebroht Lat δόγμασιν
ἔπεσθαι tr. MSPLSync 7 δουλείαν] δ**λείαν M ἠγοῦμενον ROSPLSync
τὸ om. Sync εἶκεν R ἦκειν O εἶκειν, εἶ ex corr. L τῷ Θεῷ] λόγῳ
θεοῦ O 8 οὐδὲν— 9 ἔχοντες om. Sync ἀπολιπόντες RO ἀπολιπόντες M
ἀπολειπόντες L οὐδὲ— 9 ἔχοντες om. Lat 9 προσεδόκησεν R 10 *πολυ-
φωνίας Sync ἰσχυρὸν om. Sync ὥσθ'] ὡς M 11 μήκος] ὕψος O ὠκο-
12 δόμετο S ὠκοδόμητο MESync δ' ESync 12 ἄσφαλτον R ἄσφάλτον E
περιορέοι R περιορέει O L *ουτω Sync *μεμηγόντας P² 13 *αὐτῶν
om. Sync ὄρων αὐτοῦς tr. MSLE ἐκ corr. ex αὐ uid. R οὐκ s. R
15 δ' MSPL *ἐνέβαλεν, ἐ ex ἀ corr. M ἐνέβαλλεν Sync ἀπὸ E
16 *ἑαυτῶν] αὐτοῦς L ἑαυτῷ Sync ὁ δὲ incip. Euseb. utroque loco 17 ὠκο-
δόμουν EZon 18 *τὴν om. R ἐναργοῦς] ἐναργοῦς οὐσησ O *γὰρ] δὲ L

- 118 βαβὲλ καλοῦσι. περὶ δὲ τοῦ πύργου τοῦτου καὶ τῆς ἀλλοτριότητος τῶν ἀνθρώπων μέμνηται καὶ Σίβυλλα λέγουσα οὕτως· „πάντων ὁμοφώνων ὄντων τῶν ἀνθρώπων πύργον ἠγοδόμησάν τινες ἐψηλότατον ὡς ἐπὶ τὸν οὐρανὸν ἀναβησόμενοι δι' αὐτοῦ. οἱ δὲ θεοὶ ἀνέμους ἐπιπέψαντες ἀνέτρεψαν τὸν πύργον καὶ ἰδίαν ἐκάστῳ 5
 119 γωνίᾳ ἔδωκαν· καὶ διὰ τοῦτο Βαβυλῶνα σινέβη κληθῆναι τὴν πόλιν.“ περὶ δὲ τοῦ πεδίου τοῦ λεγομένου Σενάαρ ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ χώρᾳ μνημονεύει Ἐσθιαῖος λέγων οὕτως· „τῶν δὲ ἱερῶν τοὺς διασωθέντας τὰ τοῦ Ἐνναλίου Λιὸς ἱερώματα λαβόντας εἰς Σενάαρ τῆς Βαβυλωνίας ἔλθειν.“ 10
 120 V. 1. Σκιδνάται δὲ τὸ λοιπὸν ἐντεῦθεν ἐπὶ τῆς ἀλλοτριότητος τὰς ἀποικίας ποιησάμενοι πανταχοῦ, καὶ γῆν ἕκαστοι κατελάμβανον τὴν ἐπιτροχεῦσαν καὶ εἰς τὴν αὐτοὺς ἦγεν ὁ θεός, ὡς πληρωθῆναι πᾶσαν αὐτῶν ἠπειρον μεσόγειόν τε καὶ παράλιον· εἰσὶ δ' 121 οἱ καὶ περαιοσάμενοι γενεὴ τὰς γῆσεις κατόκησαν. καὶ τῶν ἐθνῶν 15
 ἕνα μὲν διασώζει τὰς ἐπὶ τῶν κτισάντων κειμένας προσιγορίας. ἕνα δὲ καὶ μετέβαλεν, οἱ δὲ καὶ πρὸς τὸ σαφεστέρον εἶναι δοκοῦν τοῖς περαιοκτοῦσι τροπὴν ἔλαβον. Ἕλλητες δ' εἰσὶν οἱ τοῦτου καταστάτες αἴτιοι· ἰσχύσαντες γὰρ ἐν τοῖς ἕστερον ἰδίαν ἐποιήσαντο

§ 120 = Gen. X 32.

ROMSPLELatZonaras I p. 30. Syncellus p. 50. Eusebius praep. evang. IX 416, onomast. (cum Hieronym.) p. 230, 289 Lagarde. Eustathius hexaem. p. 50 sq.

1 *βαβὲλ] Βαβυλῶν Eustath *καλοῦσι] fin. Sync 2 σιβύλλα RME sybilla Lat *λέγουσα] γράφουσα Euseb. onom. 3 *τῶν om. OSP ἀνθρώπων ὄντων ὁμοφώνων tr. O ὁμοφώνων τῶν ἀνθρώπων ὄντων tr. E

3 *τινες] τινες τῶν ἀνθρώπων Euseb. onom. 6 *βαβυλῶν. s. m. 2 P πόλιν] fin. Euseb. onom. p. 230 7 περὶ — 10 ἔλθειν habet Euseb. onom. p. 289 τοῦ πεδίου om. M λεγομένου] καλουμένου O Σενάαρ] σενάαρ M

σενάαρ P σενναάρ SEusebLat σενάρον L βαβυλωνίων SP 8 ἐστιαῖος M Euseb. onom. ἑστιαῖος L aestius Lat δ' OL 9 Ἐνναλίῳ] om. Lat ἐνναλίον

Gutschmid εἰς] εἰ S¹ σενναάρ MPLat Euseb. utroque loco σενάαρ L Syn-

naar Hieron. onomast. 11 i. marg. ε' R ε' M V Lat *ἀλλοτριότητος S ὁμοφωσσίας Euseb 12 ἀποικίας] σνοικίας Euseb ἕκαστος MEustath κατελάμβανεν Eustath 13 ἐπιτροχεῦσαν] ἐπιτροχάνου sic M felicem Lat προσεγγάνουσαν Eustath, fin. Euseb 14 μεσόγειώ R μεσόγειώ O μεσογαίω M μεσόγειον L παράλιον, ρ i. ras. m. 2 P *εἰσὶ δ' οἱ] ἡσῆδη corr. ex εἰσῶδι M

16 διασώζει τὰς] διασώζεται L προσηγορίας, s. m. rec. L 17 δὲ] τε ML μετέβαλεν] Cocceji μετέβαλον codd οἱ αὖ M τὰ SP τὸ ἀσαφέστερον, ἄ suppl. uid. M 18 ἔλαβεν P 19 ἕστερον] ἕστερον χρόνῳ L posteris temporibus Lat ἐποιήσαντο O

καὶ τὴν πάλαι δόξαν καλλωπίσαντες τὰ ἔθνη τοῖς ὀνόμασι πρὸς τὸ συνετὸν αὐτοῖς καὶ κόσμιον θέμενοι πολιτείας ὡς ἀπ' αὐτῶν γεγονόσιν.

VI. 1. Ἦσαν δὲ τῶν Νώχου παιδῶν υἱοί, ὧν ἐπὶ τιμῇ τοῖς 122
 5 ἔθνεσι τὰ ὀνόματα ἐπιτίθεισαν οἱ γῆν τινα καταλαμβάνοντες. Ἰαφῆ
 μὲν οὖν τοῦ Νώχου παιδὸς ἦσαν ἑπτὰ υἱοί. κατοικοῦσι δὲ οὗτοι
 ἀπὸ Ταύρου καὶ Ἀμάνου τῶν ὄρων ἀφ' ἑξέμενοι καὶ προσήλθον ἐπὶ
 μὲν τῆς Ἀσίας ἄχρι ποταμοῦ Ταναΐδος, ἐπὶ δὲ τῆς Εἰρώσις ἕως
 Γαδείρων γῆν ἣν ἔτιχον καταλαμβάνοντες, καὶ μηδενὸς προκατω-
 10 κηζότος τὰ ἔθνη τοῖς αὐτῶν ἐκάλουν ὀνόμασιν. τοὺς γὰρ νῦν ἕφ' 123
 Ἑλλήνων Γαλιτίας καλουμένους, Γομαρεῖς δὲ λεγομένους, Γόμαρος
 ἔκτισε. Μαγώγης δὲ τοῖς ἀπ' αὐτοῦ Μαγώγας ὀνομασθέντας ὄμι-
 σεν. Σκόθας δὲ ἀπ' αὐτῶν προσεγορευομένους. τῶν δὲ Ἰαφῆ παι-
 124 δων Ἰαάνου καὶ Μάδου ἀπὸ μὲν τούτου Μαδαῖοι γίνονται ἔθνος,
 15 οἱ πρὸς Ἑλλήνων Μῆδοι κέκληνται, ἀπὸ δὲ Ἰανάνου Ἰωνία καὶ
 πάντες Ἕλληες γέγονασιν. κατοικίζει δὲ καὶ Θεοβήλους Θεόβη-
 125 λος, οἵτινες ἐν τοῖς νῦν Ἰβήρες καλοῦνται. καὶ Μεσχῆνοι δὲ ἐπὶ

§ 122 = Gen. X 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 30sq. Eustathius hexaem. p. 51. Hieronymus quaest. Gen. p. 950 Migne.

1 τὴν πάλαι antiquorum Lat 2 αὐτοῖς Bekker κόσμιον L πολι-
 τείας — 3 γεγονόσιν] reipublicae uelut a se constitutae Lat πολιτας, i. marg.
 γρ πολιτείας R πο || * * * είας M ὡς] ὡς ἂν M ἀπ' αὐτῶν S² ἀφ' αὐτῶν
 RPL 3 γεγόνασιν ROL γεγονόσι P¹ 4 incip. Hieronymus i. marg. ε' R V I
 Lat * τῶν] τοῦ L * ρέου SP * υἱοί, ὧν] υἱῶν M 5 καταλαμβάνοντες
 MSPE Ἰαφῆ] ἰαφῆ O ἰαφέθου SPL ἰαφθα E ἰαφθ Lat 6 * οὖν] eras.
 P om. L ρέου SP 7 * ἄμανοῦ RO * ὄρων M * προσήλθον RO 8 * τα-
 ναΐδος P¹ 9 * Γαδείρων] γαζήρων RO gazirorum Lat ἔτη·χον, eras. γ P
 προκατωκοικότος R προκατοιήσαντος MSP προκατοιηκότος L
 10 αὐτῶν codd. E ὀνόμασι OMS¹P¹E γὰρ] μὲν γὰρ MSPL E 11 γομα-
 ρεῖς — 12 ἔκτισε, μαρεῖς — ἔκτισε i. ras. 15 litt. m. 1 R * Γομαρεῖς] γομάρεος
 S γαμαρεῖς LEustath γομαρεῖς P² gomaritae Lat * Γόμαρος] γομάρεος P²
 γάμερος L gomer Lat Γάμερ Eustath 12 * αὐτοῦ] αὐτῶν RO * μαγώγας RO
 ὄμισησ· S 13 δ' L Ἰαφῆ] ἰαφθου (θ ex corr. M) MS¹P¹E ἰαφέθου S²P²L
 ἰαφθ Lat 14 * Ἰανάνου] ἰανάνου RO ἰανάνου, α (post ἰ) ex corr. M ἰωνάνου
 SPL ianus Lat * Μάδου] μαδάνος L madeus Lat τούτου Μαδαῖοι] τοῦ
 μαδαίου MLat τοῦ μάδου μαδαῖοι SPE 15 * οἶ] δ' OML * μῆδοι πρὸς
 ἑλλήνων tr. O * κέκληται M * Ἰανάνου] ἰανάνου RO ἰωνάνου SPL ἰανο
 Lat Ἰονάν Eustath 16 * Θεοβήλους Θεόβηλος] θωβήλος θωβήλος SP θο-
 βήλος θόβηλος L ἰθελ ἰθελος Lat θοβέλ Θεοβέλου Eustath 17 * ἐν τοῖς
 om. SP * Ἰβήρες, Ἰβη ex corr. M Ἰβήρες RO Μεσχῆνοι] μεσχίνοι M μοσο-
 χηνοὶ SP μοσχῆνοι L μεσχῆνοι EZon moschini Lat Μεσχηναῖος Eustath

- Μέσχον πισθέστες Καππαδόκες μὲν ἄσφι κέληνται, τῆς δὲ ἀρχαίας
αὐτῶν προσηγορίας σημεῖον δείκνυται· πόλις γὰρ ἔστι παρ' αὐτοῖς
ἐτι καὶ νῦν Μάζακα, διηλοῦσα τοῖς συνιέναι δυναμένοις οὔτως ποτὲ
προσηγορεῖσθαι πᾶν τὸ ἔθνος. Θείρης δὲ Θείρας μὲν ἐκάλεσεν ὃν
126 ἴρξεν, Ἕλληνας δὲ Θρηῆνας αὐτοὺς μετωνόμασαν. καὶ τοσαῦτα μὲν 5
ἔθνη ὑπὸ τῶν Ἰαφέθου παίδων κατοικεῖται· Γομάρου δὲ τριῶν
υἱῶν γενομένων Ἀσχανάξις μὲν Ἀσχανάξους ὄκισεν, οἱ νῦν Ῥήγινες
ἐπὶ τῶν Ἑλλήνων καλοῦνται, Ῥιγάθις δὲ Ῥιγαθαῖους τοὺς Παφλα-
γόντας λεγομένους, Θυγράμης δὲ Θυγραμῆαιους, οἱ δούξαν Ἕλλησι Φυ-
127 γες ὀνομάσθησαν. Ἰανάνου δὲ τοῦ Ἰαφέθου τριῶν καὶ αὐτοῦ παί- 10
δων γενομένων Ἀλισᾶς μὲν Ἀλισαῖους ἐκάλεσεν ὃν ἴρξεν. Αἰολεῖς
δὲ νῦν εἰσι, Θάρσος δὲ Θαρσεῖς· οὔτως γὰρ ἐκαλεῖτο τὸ παλαιὸν ἰ
Κιλικία. σημεῖον δὲ· Ταρσὸς γὰρ παρ' αὐτοῖς τῶν πόλεων ἡ ἀξιο-
λογωτάτη καλεῖται μητροπόλις οἷσα τὸ ταῦ πρὸς τὴν κλήσιν ἀπὸ
128 τοῦ θῆτα μεταβαλόντων. Χέθιμος δὲ Χέθιμα τὴν νῆσον ἔσχε, 15

§ 125 = Gen. X 2.

ROMSPLELatZonaras I p. 31. Hieronymus quaest. gen. p. 950 sq. Eustathius hexaem. 51 sq. Iordanes Get. § 29. Stephanus Byz. s. *Ταρσός*. Eusebius onomast. p. 262 Lagarde.

1 *Μέσχον] μωσόχον SPL *mosochin* Lat *καππαδόκες* RL *καππαδόκαι* (ai i. ras. m. 2 P) OPE *καππαδόκας* M μὲν] μὲν γὰρ M 2 δείκνυται L παρ'] ἐν O 3 Μάζακα] μάζακα M *moza* Lat *Mazeca* Hieron οὔτω L 4 πᾶν om. M *Θείρης] θειρᾶσ SP¹ θηρᾶσ P² *rhigas* Lat *Θείρας] θῆρασ, ἡ i. ras. m. 2 P *thirenses* Lat 6 *ἐπὶ] καὶ ἐπὶ L *γομέρουσ SP γαμέρουσ L *gomer* Lat *Γάμερ* Eustath 7 *Ἀσχανάξις] ἀσχανάξος M ἀσχανάξις S ἀσχανάξος P ἀσχανάξις L *ascenezas* Lat *Ἀσχανάξ* Eustath *ἀσχανάξους O ἀσχανάξους SP ἀσχανάξους L *ascenezos* Lat *Ἀσχανάξατοι* Eustath *ὄκισεν R¹O Ῥήγινες] ῥήγινες O ῥηγίνες MPL Eustath ῥηγίνες S ῥηγῆνες EZon *regini* Lat *Reginos* Hieron 8 *ῤιγαθέουσ O *riphcos* Lat *παφλαγόντας R *παφλαγόντας*, ὃν i. ras. M 9 Θυγράμης] θυγράμης M θοργάμης SP θυγράμης E *tigran* Lat *Θυγραμῆαις* Eustath Θυγραμῆαισ] θυγραμῆαισ M θοργαμῆαισ SP θυγραμῆαισ E *tigrancos* Lat *Θυγραμῆεις* Eustath *Ἕλλησι] Ἕλληνας O 10 *Ἰανάνου] ἀγάνου RO ἰωάνου SP ἰωάνου L *iano* Lat Ἰωάνου (datiu.) Eustath *Ἰαφέθου] ἰαφέθου ROP²L *iafed* Lat *καὶ] s. m. 1 O om.

οὐ
M *αὐτῶν O 11 ἄλισα M ἑλισᾶσ, ἑ ex ἑ corr. P ἄλισᾶσ (σ post i i. ras. 2 litt. L) LE *helisas* Lat ἄλισαῖουσ (σ post i i. ras. 2 litt. L) MLE ἑλισαῖουσ S ἑλισαῖουσ P *heliseos* Lat *ἐκάλεσεν] ὀνόμασεν O *αἰολῆσ R 12 *εἰσὶν OS¹ *Θάρσος δὲ Θαρσεῖς] *tharsis uero tharsos* Lat *Θάρσος] ὁ Θάρσος O *θαρσὸσ* SPL *θαρσῆσ* Eustath *θαρσεῖς* sqq. excerpit Euseb. et Steph. Byz. *οὔτωσ O οὔτω Eustath 13 *ἡ om. RO *ἀξιολογωτάτη (ἀ corr. M) RM¹ 14 *ταῦ] ταῦ R¹ τᾶ, ᾶ i. ras. 2 litt. M *ἀπὸ] om. L 15 *μεταβαλόντων] μεταβαλλόντων R¹M μετὰ λαμβανόντων L *χέθιμος] i ex η corr. R¹ Eustath Lat *Χέθιμα] χεθιμᾶ MP μεθιμᾶ S *chethima* Lat *Χεθιμᾶ* Eustath

Κύπρος αἴτι νῦν καλεῖται, καὶ ἀπ' αὐτῆς νῆσοί τε πᾶσαι καὶ τὰ
 πλείω τῶν παρὰ Θάλασσαν Χεθῆ ἐπὶ Ἑβραίων ὀνομάζονται· μάρ-
 τες δὲ μοι τῷ λόγῳ μία τῶν ἐν Κύπρῳ πόλιων ἰσχύισασι τὴν προσ-
 ἰγορίαν φιλᾶσαι· Κίτιον γὰρ ἐπὶ τῶν ἑξελληρισάντων αὐτὴν καλεῖ-
 5 ται μὲδ' οὕτως διασφραγίσαι τοῦ Χεθίμου τὸ ὄνομα. Ἰαφθὰ μὲν
 δὲ παῖδες τε καὶ υἱοὶ τοσαῦτα ἔσχον ἔθνη, ὃ δ' ἴσως ἐφ' Ἑλ- 129
 λήνων ἀγνοῖται, τοῦτο προσιπὼν τρέψομαι πρὸς τὴν ἀφίγησιν ὣν
 κατέλειπον. τὰ γὰρ ὀνόματα διὰ τὸ τῆς γραφῆς εἰσπρελὲς ἑλλή-
 νισται πρὸς ἴδονην τῶν ἐπιειζομένων· οὐ γὰρ ἐπιχώριος ἡμῖν ὁ
 0 τοιοῦτος αἰτῶν τύπος, ἀλλ' ἐν τε αὐτῶν σχῆμα καὶ τελευτὴ μία,
 Νῶχος τέ τοι Νῶε καλεῖται καὶ τοῦτον τὸν τύπον ἐπὶ παντὸς τῆρεῖ
 σχήματος.

2. Οἱ δὲ Χάμου παῖδες τὴν ἀπὸ Συρίας καὶ Ἀμάνου καὶ Αι- 130
 βάνου τῶν ὄρων γῆν κατέσχον, ὅσα πρὸς Θάλασσαν αὐτῆς ἐτέτραπτο
 5 καταλαβόντες καὶ τὰ μέχρι τοῦ ὄκεανοῦ ἐξιδιωσάμενοι· αἱ μὲντοι
 προσίγορία τῶν μὲν καὶ πατελιῶς ἐξίτηλοι γέγονασιν, ἐτίων δὲ
 μεταβαλοῦσαι καὶ μεταρρημισθεῖσαι πρὸς ἑτέρας διόγνωστοι τυγ-
 χάνουσιν, ὀλίγοι δὲ οἱ φιλᾶσαντες ἀεραίωνς τὰς προσίγορίας
 ἐπάρχουσι. τεσσάρων γὰρ Χάμου παιδῶν γενομένων Χουσαίων μὲν 131

§ 128 = Gen. X 5.

ROMSPLELatZonaras I p. 31 sq. Eustathius hexaëm. p. 52. Hieronymus
 quaest. gen. p. 951 sq. Migne.

1 Κύπρος — καλεῖται] κύπρος δὲ νῦν αὐτὴ καλεῖται τῶν ἐλλήνων τοῦνομα
 ταύτη μεταθεμένων πρὸς τὸ τῆς παρ' αὐτοῖς θεοῦ νομιζομένης ἐπώνυμον.
 τὴν γὰρ ἀφροδίτην καὶ κύπριν καλοῦσι E unde Zon ἀπ' αὐτῆς] ἀπὸ ταύ-
 τησ E αὐτῆσ, ἦ ex oi R 2 *παρὰ] περὶ O θάλασσαν MSPLE

Χεθῆ] ^{αι}χεθῆμ, η ex ei corr. M χετιειν (ν in μ corr. P) SP χεθεῖν L χεθῖν E
 cethim Lat Ἡθθῶ Eustath *ὀνομάζονται RO 3 τοῦ λόγου MSPL

4 Κίτιον] κῆτιος M κίτιος SPLE cithis Lat 5 μῆδε L οὕτω M

Χεθίμου] cithi Lat Ἰαφθᾶ] ἰεφθᾶ O ἰαφέθου MSPL ἰαφθου E ἰαφδ Lat

8 κατέλειπον M *τὸ om. P¹ *ἑλλήνισται] ἑλληνισται RM ἑλληνιστὶ

λέλεκται O ἑλλήνισται L 10 *ἀλλ — 11 καλεῖται] sed licet unum quidem schema

ei finis nominum sit unus, ultimas nominum syllabas aliter illi declinant;

nos namque nochus apud eos appellatur et abram abramus Lat *αὐτῶν, ν

add. m. 1 M 11 *νώεος SP τέ] γέ MSPL τῆρεῖ MPLE, fort. recte

13 *Χάμου] χαμᾶ L ἄμανοῦ RO 14 *ὄρεον Eustath *γῆν

iterat M *αὐτοῖς L αὐτὴν Eustath *ἔτραπτο RO τέτραπτο Eustath

17 *μεταβάλλονσαι M μεταρρημισθεῖσαι RMPLE μεταρρημισθεῖσαι, ν in ι

corr. O μεταρρημισθεῖσαι, ι ex η corr. SP τυγχάνουσι ROMLE 18 ὀλγοι

— 19 ὑπάρχουσι om. ROMLELat *χαμᾶ L *Χουσαίων] χουσαίων, αἰω

corr. m. 1 ex on ut uid. M χοῦσον (χοῦ ex χοῦ corr. S) SP chuso Lat Χοῦς

Eustath

- οὐδὲν ἔβλαψεν ὁ χρόνος· Αἰθίοπες γὰρ ὧν ἵρξεν ἔτι καὶ νῦν ἐπὶ
 132 ἑαντῶν τε καὶ τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ πάντων Χουσαῖοι καλοῦνται. ἐτη-
 ρήθη δὲ καὶ Μερσαίοις ἢ κατὰ τὴν προσηγορίαν μνήμη· τὴν γὰρ
 Αἴγυπτον Μέρσην καὶ Μερσαίους τοὺς Αἰγυπτίους ἅπαντες οἱ
 133 ταύτῃ καλοῦμεν. ἔκτισε δὲ καὶ Φοῦδης τὴν Αἰβίην Φοῦτους ἀπ' 5
 αὐτοῦ καλέσας τοὺς ἐπιχωρίους. ἔστι δὲ καὶ ποταμὸς ἐν τῇ Μαύ-
 ρων χώρῃ τοῦτο ἔχων τὸ ὄνομα, ὅθεν καὶ τοὺς πλείστους τῶν Ἑλ-
 ληνικῶν ἱστοριογράφων ἔστιν ἰδεῖν μεμνημένους τοῦ ποταμοῦ καὶ
 τῆς παρακειμένης αὐτῷ χώρας Φοῦτις λεγομένης. μετέβαλε δὲ ὁ
 νῦν αὐτῇ ἔστιν ὄνομα ἀπὸ τῶν Μεσράμου νύων Αἰβυος λεγομένου· 10
 μετ' οὐ πολὺ δ' ἐροῦμεν τὴν αἰτίαν, δι' ἣν αὐτὴν καὶ Ἀφρικὴν
 134 προσεγορεύεσθαι συμβέβηκε. Χαναταῖος δὲ τέταρτος ὧν Χάμιου παῖς
 τὴν νῦν Ἰουδαίαν καλομένην οἰκίσας ἀπ' αὐτοῦ Χαναταίαν προσ-
 ηγόρευσεν. γίνονται δὲ παῖδες ἐξ αὐτῶν Χοῦσον μὲν ἕξ, ὧν Σάβας
 μὲν Σαβαίους, Εὐίλας δὲ Εὐιλαιοὺς ἔκτισεν, οἱ νῦν Γαιτοῦλοι λέ- 15
 γονται. Σαβάδης δὲ Σαβαθηρούς, ὀνομάζονται δὲ Ἀστάβαροι παρ'

§ 131 = Gen. X 6.

ROMSPLELatZonaras I p. 32. Eustathius hexaem. p. 52. Hieronymus
 quaest. gen. p. 952 Migne. Michael Glycas p. 242.

1 ἕπὸ τε ἑαντῶν tr. E 2 *supra τῇ ἀσίᾳ s. ἀνατολῇ man. 2 L *Χου-
 σαῖοι] ἔχουσαῖοι M 3 Μερσαίοις] μεστράοις SPE *merseis* Lat 4 Μέρσην]
 μέστρην SP μερσὴν L μεστρήν E *mersin* Lat μεστράοις SPE *merseos* Lat
 Μεστράοι Eustath *πάντες L *οἱ om. O 5 *ταύτην MP¹ *δὲ
 om. O *καὶ om. L Φοῦδης] φούτης (οὐ ex corr. M) MSPLE *ful* Lat
 Φοῦτ Eustath *φώτος M *fotos* Lat ἀπ' αὐτοῦ] ἐπ' αὐτοῦ L ἀφ' ἑαν-
 τοῦ E *a se* Lat 6 *ἔστι—7 ὄνομα om. O *Μαύρων] μαυρίων SP *mauri-*
tania Lat 8 *καὶ] *et ex* Lat 9 *futh Lat *Phuth* Hieron 10 ἔστιν αὐτῇ
 tr. MLE Μεσράμου] μεράσμου M μεστράμου SPE *mersin* Lat Μεστρῶν
 Eustath νύων] νύων ἐνός E *λιβύος R 11 δὲ RōSP L Ἀφρικὴν] ἀφρικὰ
 R ἀφρικὰ M ἀφρικ· ἦν S 12—13 προσηγόρευσεν *laudat* Glycas *Χαναταῖος]
 χαναναος SP Χαναάν Glycas *χαμᾶ L 13 *οἰκήσας OMSPGlyc *ἀφ'
 ἑαντοῦ Glycas *a se* Lat αὐτοῦ] αὐτοῦ τοῦ R αὐτοῦ τοὺς ME *Χαναταῖαν*
 PLZon *χανανὰν* ROMEGlycas *χαναναίαν, ναναίαν* i. ras. *circiter* 5 litt. m. 2 S
chananeam Lat προσηγόρευσε OMS²P²LE 14 *δὲ] μὲν M, om. L *ἔξ]
 ἕξ M, spurium uid. *ἕξ] ἕξ M et ut uid. Lat *Σάβας—15 Σαβαίους]
 Σαβάτ, ἀφ' οὗ Σαβάκιοι, οἵτινες ἄχρι τοῦ δεῦρο τὴν ὀνομασίαν ἔμα τῇ χώρῃ
 σώζουσιν Eustath *σαβᾶς* LE 15 *Σαβαίους] σαβίος M Εὐίλας]
 εὐίλατο S εὐίλατος, το *eras*. P εὐίλας LE γετοῦλοι RP¹LEEustath γέτονλοι
 MS *getuli* Lat *λέγονται] καλοῦνται O 16 *σαβαθάς SP Σαβαθηρούς]
desinit fol. 8, quae olim secuta sunt folia hodie sunt numero 15 et 64 O

|| ||

*σαβαθήνος M σαβαθηναίος S σαβαθην· οὐσ P *Ἀστάβαροι] ἀστάβροιο
 O ἀστάβαροιο M ἀστάβροιο L *astabarrī* Lat

Ἑλλήσιν· οἰκίζει δὲ καὶ Σαβάκιος Σαβακιηνοῖς· Ῥάμος δὲ Ῥαμαίους 135
 ὄκισε καὶ δύο παῖδας ἔσχεν, ὡν Ἰουδαίας μὲν Ἰουδααίους Αἰθιο-
 πικὸν ἔθνος τῶν ἑσπερίων οἰκίσας ἐπωνύμιος αὐτῷ κατέλιπε, Σα-
 βαίους δὲ Σαβαίους· Ναζρωδὴς δὲ Χοισοὶ κτὸς ἰσραηλῖταις παρὰ
 5 Βαβυλωνίοις ἐτυράνησεν, ὡς καὶ πρότερόν μοι δεδήλωται. τῶν 136
 δὲ Μεσραίων παιδῶν ὅτιω γενημένοι οἱ πάντες τὴν ἀπὸ Γάζης
 ἕως Αἰγύπτου γῆν κατέσχον, μόνου δὲ Φιλιστίνου τὴν ἐπωνυμίαν
 ἢ χώρα διεφύλαξε· Παλαιστίνην γάρ οἱ Ἕλληνες αὐτοῦ τὴν μοῖραν
 10 μόνου κατοικήσαντος ἐν Αἰβύῃ καὶ ὠδε τὴν χώραν ἀπ' αὐτοῦ κα-
 λέσαντος. Νεδέμου τε καὶ Πεθρωσίμου καὶ Χεσλοῖμου καὶ Χεφθώ-
 μου πέρα τῶν ὀνομάτων οὐδὲν ἴσμεν· ὁ γὰρ Αἰθιοπικὸς πόλεμος,
 περὶ οὗ δηλώσωμεν ἕστερον, ἀνασιάτοις αὐτῶν τὰς πόλεις ἐποίη-

§ 134 = Gen. X 7.

ROMSPLELatZonaras I p. 32. Eustathius in hexaem. p. 53. Hieronymus
 quaest. gen. p. 953 sq.

1 Σαβάκιος Σαβακιηνοῦς E σαβὰ καὶ ἀσαβακιηνοῦς R σαβὰ καὶ σα-
 βακιηνοῦς O σαβακαθὰ βακιηνοῦς M σαβακαθὰς σαβακαθηνοῦς SP σαβα-
 κηθὰς σαβακιηνοῦς L *saba sabathenos* Lat Σαβακιηθὰ Σαβακιηνοῖ Eustath
 Ῥάμος—Ῥαμαίους] Ῥεγμαρὰ Ἀλλαῖοι (h. e. Ῥέγμα Ῥαμαῖοι) Eustath
 *Ῥάμος] σάμος RO ῥέγμος P ῥεγμός S *ram* Lat *Ῥαμαίους] σαμαίους O
 ῥεγμαίους SP *rameos* Lat 2 *ὄκισε] ὄκησε M¹SP¹ ἔκτισε O *ἔσχεν L
 Ἰουδαίας] ἰούδας ROMELat δάδας L Ἰουδααίους] ἰουδαίους R ἰου-
 δαίους OMELat δαδαίους L *Αἰθιοπικὸν] αἰθιοπικὸν M *aegyptiacum* Lat

δουτικῶν
 3 *ἑσπερινῶν R ἑσπερίων s. m. 2 L *οικήσας R¹OMSP¹ ἐπώνυμον
 MSPLE αὐτῷ αὐτοῦ MSPLE *Σαβαίους] *sabatheos* Lat *Σαβαίους
 —4 Σαβαίος om. Eustath *σαβαίος δὲ σαβαίους tr. O 4 *Σαβαίος]
 σαβᾶς SL σάβασος P *sabas* Lat *Ναζρωδὴς] ναρωδῆς R νερωδῆς O νε-
 ρρωδῆς M νερωδῆς (η i. ras. m. 2 S) SPL *nebroht* Lat *Nezrod* Eustath
 6 μεσραίων MSPE μεσράμων L *mesroht* Lat Μεσρῆμ Eustath 7 Φυλι-
 στίνου] φυστιλίνου O φυλστινοῦ, v ex i corr. P *philistinoῦ* E Φιλιστειμ Eust.
philistim Lat S αὐτοῦ—10 χώραν ἄ | in initio fol. 13^b duo uersus solito
 angustius scripti alia manu S 9 καλοῦσι] ἐκάλεσαν E τῶν δὲ — p. 34, 1
 ἐποίησεν om. Eustath Λουμαίων] λουδαίμων S λουδαίμων (ι i. ras. m. 2 P)
 PL *numeo* (ablat.) Lat Ἐναμία] ἐναμία M ἐνεματίμων καὶ ἐνεμία SPL ἐνε-
 μίμων Bernard Ααβίμου] ἰλαβίμων R ἰλιμίμων O *labim* Lat 10 κατοικί-
 σαντος, ι i. ras. O ἐν] ἐν τῇ L ὠδε] ὦ R, om. MSPL ἀφ' αὐτοῦ Din-
 dorf 11 Νεδέμου] νεθέμων M τε] δὲ L Πεθρωσίμου] φαιθρωσίμων M
 φεθρωσίμων SPL *phetrosim* Lat χεσλομοῦ S χεσλίμων, ι i. ras. 2 litt. m. 2
 P *ceslim* Lat Χεφθώμου] χεφθάμων O *cephthos* Lat 12 πέρα] πέραν O
 περὶ M αἰθιοπικὸς M 13 δηλώσωμεν OM

- 138 σεν. ἐγένοντο δὲ καὶ Χαναταῖοι παῖδες, Σιδώνιος, ὃς καὶ πόλιν ἐπονομαζομένην ἐτίθει ἐν τῇ Φοινίκῃ. Σιδὼν δ' ἔφη Ἑλλήνων καλεῖται. Ἀμαθῶς δὲ Ἀμάθου κατόικισεν, ἥτις ἔστι καὶ νῦν ὑπὸ μὲν τῶν ἐπιχωρίων Ἀμάθι καλομένη. Μακεδόνες δ' αὐτὴν Ἑπιφάνειαν ἀφ' ἐνὸς τῶν ἐπιγόνων ἐπονόμασαν. Ἀρουδαῖος δὲ Ἰραδὸν τὴν νῆσον
- 139 ἔσχεν. Ἀρουκαῖος δὲ Ἀρζην τὴν ἐν τῷ Λιβάνῳ. τῶν δὲ ἄλλων ἑτά. Εὐαῖοι Χετταῖοι Ἰεβουσαῖοι Ἀμορραῖοι Γεργεσαῖοι Σειναῖοι Σαμαραῖοι, πλὴν τῶν ὀνομάτων ἐν ταῖς ἱεραῖς βίβλοις οὐδὲν ἔχοντες. Ἐβραῖοι γὰρ αὐτῶν ἀνέστησαν τὰς πόλεις ἐκ τοιαύτης αἰτίας ἐν συμφορᾷ γενομένης.
- 140 3. Νῶχος μετὰ τὴν ἐπομβρίαν τῆς γῆς κατασταθείσης εἰς τὴν αὐτῆς φύσιν ἐπ' ἔργα χωρεῖ καὶ καταφτεύσας αὐτὴν ἀμπέλοις, ἵριχα τοῦ καρποῦ τέλεσθαι θέτος καθ' ὥραν ἐτόργησε καὶ παρὴν
- 141 εἰς χοῦσιν ὁ οἶνος, θύσας ἐν εὐωχίαις ἦν. μεθυσθεὶς δὲ εἰς ὕπνον καταφέρεται καὶ γεγνημένους παραδόξως ἔκευτο. Θεασάμενος δὲ αὐτὸν ὁ νεώτατος τῶν παιδῶν τοῖς ἀδελφοῖς ἐπιγελαῶν δεικνύσιν·

§ 137 = Gen. X 15; § 140 = Gen. IX 20.

ROMSPLELatZonaras I p. 32. Eustathius in hexaem. p. 53 sq. Hieronymus quaest. gen. p. 954 sq. Migne.

1 *Χανάν Eustath Σιδώνιος ὃς] ἦν ἀνίσσος R ὦν ἀνίσσος O σιδών ὃς (i ex η corr. S, i i. ras. m. 2 P) SP σιδώνιος ὃς, ὃς suppl. m. 1 L σιδάνιος ὃς E sidon qui Lat; Σιδώνιος habet etiam Zon. Σιδών Eustath 2 *ἔκτισεν ἐν] ἔκτισε M *ἐν i. ras. 3 litt. m. 2 S *φοινικῇ M 3 ἀμαθὸς RO ἀμαθὸς S ἀμαθὸς LE amath Lat Ἀμάθιος Eustath Ἀμάθου] ἀμαθὸς ML ἀμαθηνὸς SPE amatheos Lat τὴν Ἀμαθινὴν Eustath *κατόικισεν ROSP¹ 4 *amathi Lat Amath Hieron. *δὲ M 5 ἐπιγόνων] RO Hieron. (qui uertit Macedones qui post Alexandrum — regnauerunt) ἀπογόνων MSPL priscorum Lat ἀπογόνων

¹⁴¹ πολέ cod. Laur. E ἀπογόνων πολέμον i. marg. m. 2 πτολεμαῖον cod. Henn. E Πτολεμαῖον ἐπιφανοῦς λεγομένου Zon ὀνομασάν E μετωνόμασαν Zon Ἀρουδαῖος — 6 ἔσχεν u. 6 post Λιβάνῳ tr. Eustath Ἀρουδαῖος] ἀρουδαῖος cod. Laur. E ἀραδαῖος cod. Henn. E φρουδαῖος, φ add. rubricator L Ἰραδῖος Eustath Ἀράδος Syncellus p. 59 et liber generationis c. 12 6 *Ἀρουκαῖος] cruceus Lat Aracaeus Hieron Ἀρζην] ἀράζην E γῆν Eustath τῶν — 10 γενομένης mutauit et ampliavit Eustath δ' S 7 Εὐαῖοι] εὐαῖος ut uid. L eugeo Lat χετταῖοι O Ἰεβουσαῖοι om. RO Ἀμορραῖοι Γεργεσαῖοι om. M Ἀμορραῖοι] ἀμορραῖοι RO ἀμορραῖοι SP¹ ἀμορραῖοι Ἰρονκαῖοι L Γεργεσαῖοι] γεργεσαῖοι εὐδαῖοι MSPLat Σειναῖοι Σαμαραῖοι] φερξζαῖοι L 5 Σειναῖοι] σινναῖοι SP sineo Lat, apud Eustath. aut Ἀσενναῖοι aut Κιναῖοι eius locum obtinent Σαμάρειος Eustath ἐν] τῶν ἐν SPL S ἔχομεν] ἔσχομεν SP habuimus Lat 9 τοιαύτας P 10 γενομένης, a ex ou corr. M 11 §§ 140—142 om. Eustath νέεος SP 12 ἔργα, a ex o corr. uid. S ἔχωρει (ἐ suppl. S) SPL 14 οἶνος] ras. 4—5 litt. R δ' L 15 παράδοξος R παράδοξιμος O παράδοξιμος L 16 δ' MSPL νεώτερος RO

οἱ δὲ περιστέλλουσι τὸν πατέρα. καὶ Νῶχος αἰσθόμενος τοῖς μὲν 142
 ἄλλοις παισὶν εὐδαιμονίαν εἴχεται, τῷ δὲ Χαμῷ διὰ τὴν συγγένειαν
 αὐτῷ μὲν οὐ κατηράσατο, τοῖς δ' ἐγγόνοις αὐτοῦ· καὶ τῶν ἄλλων
 διαπεφευγόντων τὴν ἄρὰν τοὺς Χαναταῖον παῖδας μέτεισιν ὁ θεός,
 καὶ περὶ μὲν τούτων ἐν τοῖς ἐξῆς ἐροῦμεν.

4. Σημῶ δὲ τῷ τρίτῳ τῶν Νώχου υἱῶν πέντε γίνονται παῖδες, 143
 οἱ τὴν μέχρι τοῦ κατ' Ἰνδιαν ὠκεανοῦ κατοικοῦσιν Ἀσίαν ἀπ' Εὐ-
 φρατοὶ τὴν ἀρχὴν κατοικημένοι. Ἐλεμος μὲν γὰρ Ἑλεμαίοις Περ-
 σῶν ὄντως ἀρχιγέτας κατέλειπεν· Ἀσοῦρας δὲ Νῖνον οἰκίζει πόλιν
 καὶ τοῖς βασιλεύσας Ἀσοῦραῖος ἐπωνόμασεν. οἱ μάλιστα εὐδαιμονή-
 σαν· Ἀρφαξάδης δὲ τοῖς τῶν Χαλδαίων καλομένοις Ἀρφαξαδαίοις 144
 ὀνόμασεν ἄρξας αὐτῶν· Ἀραμαίος δὲ Ἀραμος ἔσχεν. οἷς Ἕλλητες
 Συροῖς προσεγορεύουσιν· οἷς δὲ Λυδοῖς τῶν καλοῦσι. Λοῦδος δὲ
 τοῖτε Λοιδας ἔπαισε. τῶν δὲ Ἀράμοι παίδων τεσσάρων ὄντων Οἴσις 145
 μὲν κτίζει τὴν Τραχωνίτιν καὶ Ἰαμασθὸν, μέση δ' ἐστὶ τῆς Παλαι-
 στινῆς καὶ κατὰ τὴν Συρίας· Ἀρμενίαν δὲ Ὀτρος, καὶ Γεθέρης Βακ-
 τριανοῖς. Μησας δὲ Μησαναίους, Σλασίνου Χάραξ ἐν τοῖς τῶν κα-
 λείται. Ἀρφαξάδου δὲ παῖς γίνεται Σάλης, τοῦ δὲ Ἐβερος, ἀπ' οἷ 146

§ 141 = Gen. IX 23; § 143 = Gen. X 22.

ROMSPLELatZonaras I p. 33 Eustathius hexaem. p. 54. Hieronymus
 quaest. gen. p. 955.

1 νόεος SP αἰσθόμενος, ν s. m. 1 S, μ i. ras. P 2 πασι P¹
 χάμα MSP 3 κατηράσατο P² κατηράτο M δὲ ROSPL ἐγγόνιοι MSPL
 4 διαπεφευγόντων R¹ Χαναταῖον] χαναταῖοιο O χανατάνον SP χανα-
 ναῖοιο ut uid. L 6 *σήμα MSP *δὲ om. M *τῷ τρίτῳ om. L
 *τῶν om. P (?) *Νώχου] νούχου M νόεον SP *παῖδες γίνονται πέντε tr. O
 7 *κατ' Ἰνδιαν] seorsum (h. e. κατ' Ἰδιαν) Lat κατιδιαν Eustath *Ἰνδιαν,
 ἰν i. ras. S 8 *Ἐλεμος] ἔλαμος SPEustath helam Lat *ἐλαματοιο SP
 Eustath helamitas Lat Elamitas Hieron 9 *ἀρχιγέτας R *κατέλειπεν M
 ἀσοῦρας S ἀσοῦρας PE Ἀσοῦρ Eustath *νῖνον R¹SPL 10 *ἄρφα-
 ξάδης M 13 *προσεγορεύοισι M *λύδος (o ex i. corr. M) RM *καλοῦσιν
 S¹P¹L *Λοῦδος] λ i. ras. P, o post δ corr. M Λυδοῖο Eustath 14 *Οἴσις]
 ὄσοιο SP ὄσοιο L chis Lat Οὐλ Eustath 15 *τραχωνίτιν RS¹ *μέση, ησ
 ex η corr. M δὲ E 16 ἀρμενίαν ROPE *Ὀτρος] οὔλοιο SPEustath otrus
 Lat Οἴτρος coni. Γεθέρης] γέθεριο M γόθεριος S γάθεριος PLEustath γε-
 θήρης E gether LatHieron *βακτριανοῖς ROM Σλασινῶι Eustath Acarnanū
 sine Carū Hieron 17 *μησῶι SPL Μεσόχ Eustath *Μησαναίους] Μασσήριοι
 Eustath Maeones Hieron πασίνου ROMPE ab omnibus Lat *χάραξ, χ corr.
 P χαράξ M arax Lat *ἐν spurium uid. 18 *ἀρφαξάδου M *γίνεται
 παῖο tr. M *Σάλης] σαλήο M καῖνῶο τοῦ δὲ σάληο L et aliis uerbis Zon
 ἔβερος, ἔ ex ἔ corr. P ἔβερος E

- τοὺς Ἰουδαίους Ἑβραίους ἀρχῆθεν ἐκάλον· Ἑβραοὶ δὲ Ἰούκται καὶ
 Φάλεγον ἐγέννησεν· ἐκλήθη δὲ Φάλεγοι, ἐπειδὴ κατὰ τὸν ἀποδα-
 σμῶν τῶν οὐκίσεων τίθεται· φαλέκ γὰρ τὸν μερισμὸν Ἑβραῖοι κα-
 147 λούσιν. Ἰούκται δὲ τῶν Ἑβραῶν παίδων ἴσαν υἱοὶ Ἐλιμόδαδος Σά-
 λητος Ἀζερωθῆτος Εἰράως Ἐδώραμος Οὐζάλης Λαίλης Ἡβαλος 5
 Ἀβιμάηλος Σάφας Ὀφίρης Εὐίλης Ἰόβηλος, οἵτι ἀπὸ Κορηθῶτος
 ποταμοῦ τῆς Ἰνδιγῆς καὶ τῆς πρὸς αὐτῇ Σηρίας τινὰ κατοικοῦσι.
 ταῦτα μὲν περὶ τῶν Σημῶν παίδων ἱστορήσθω.
- 148 5. Ποιήσομαι δὲ περὶ Ἑβραίων τὸν λόγον· Φαλέγου γὰρ τοῦ
 Ἑβραῶν γίνεται παῖς Ρεούς· τοιοῦτο δὲ Σεροῖγοι, ᾧ Ναχώρις υἱὸς 10

§ 146 = Gen. X 25; § 148 = Gen. XI 10.

ROMSPLELatZonaras I p. 33. Eustathius hexaem. p. 54sq. Hieronymus
 quaest. Gen. p. 955sq. Eusebius onomast. p. 251sq. 290. 308. Lagarde, cf. Hieronymus ibid. p. 117. 149.

1 *ἀρχῆθεν Ἑβραίους tr. SP Ἑβραοι, ἔ ex ἔ corr. SP ἕβραοι E
 *Ἰούκται] οὐκίτων R οὐκίτων O λούκται, r i. ras. L λουγὰν M *gestam* Lat
 Ἰεκτάν Eustath 2 φάλεγον SPL φάλαγον E *phalech* Lat φάλεσο
 SPL φάλαγοι E *phalech* Lat τὸν ἀποδασμῶν] τὸν ἀπόστολον RO3PEustath
 τὸν ἀπόδασμον L τὴν ἀποστολὴν E *divisionem* Lat 3 *τῆς οὐκίσεως M
 τῶν ἀποικῶν Eustath *φαλέκ γὰρ τὸν] φαλέκτρατον τὸν RO 4 Ἰούκται]
 οὐκίτα RO ἰκτα M λουκτὰ P *iecta* Lat τῶν Ἑβραῶν παίδων] τῶν Ἑβραῶν παιδῶν
 Bekker ἕβραον, ἔ ex ἔ corr. P ἕβραῖον L Ἐλιμόδαδος—5 Ἐδώραμος
 om. SP *helmodat* Lat Σαλιμωδάδ Eustath Σάλητος] *salech* Lat 5 Ἀζερ-
 ωθῆτος O Ἀζερωθῆτος, ω corr. M Ἀσαρωθῆτος LEustath *asarmoth* Lat Εἰράνης]
 ἰράνης O Εἰράως M ἰραχος L *irac* Lat Ἐδώραμος] om. L *adoram* Lat
 Οὐζάλης] οὐζάλισ M ἰζήλιος SPL *uacal* Lat Λαίλης] *dekladās* SP δέκλειος L
dehelas Lat δέκλιος Bernard Λαίλης coni. Ἡβαλος] ἡμαίλος O, om. PL *ebal*

Lat Γεβάλ Eustath 6 Ἀβιμάηλος] Ἀβιμαηλός R Ἀβιμαηλός O Ἐβριμάηλος M
abimahel Lat Σάφας] σαλέος S σαβένος P σαβαῖος L *sapha* Lat Ὀφίρης]
 σφιρησ O ὀφείρης SL ὀφριος, utrumque i i. ras. m. 2 P *et ophir* Lat
 Εὐίλης] εὐιλίας M εὐιλάτης SPL *et euila* Lat Εὐιλὰτ Euseb Ἰόβηλος] καὶ
 Ἰωάβαθος SP καὶ Ἰωβαθός L *et iobal* Lat ἀπὸ incip. Euseb ζωφρητος M
corrhino Lat 7 τῆς] τῆς τε Euseb. p. 290, 71 καὶ τῆς πρὸς αὐτῇ Σηρίας]
et positae circa eam syriae Lat *usque ad eum locum qui uocatur Hieria* Hieron.
 onom. p. 117 cf. p. 144. 149 quaest. gen. p. 956 αὐτῇ Σηρίας] αὐτῆν σηρίας

RO αὐ σηρίας M αὐτῇ σηρίας SP αὐτὸν σηρίας L σῆρας Euseb. p. 252, 100
 αὐτῆς Συρίας Euseb. p. 290, 71 αὐτῆς ἡρίας idem p. 304, 1 αὐτῶ Ἰαρίας Bernard
 cum Bocharto αὐτῇ ὀφείας coni. κατοικοῦσι fin. EusebHieronym S ὀήμα MS
 ἱστορήσθω] Bekker ἱστορήσθω codd. 9 δὲ] δὲ RSP τὸν om. RO
 φαλέγον SPL φαλάγον E *falech* Lat 10 Ρεούς] ῥέουσι M ῥάγατος (r i. ras. L)
 SPL ῥαγαῖος E *reus* Lat Σεροῖγοι] σέρονγοι E *senic* Lat *ᾧ ὦν R

τίζεται· τούτου δὲ Θέρρος· πατήρ δὲ οὗτος Ἀβραάμου γίνεται, ὃς
 δίκαιος μὲν ἔστιν ἀπὸ Νοῦχοι, διτιτὸν δ' ἔτι καὶ ἐπιτηροσίου πρὸς
 ἐνακοσίοις μετὰ τὴν ἐπιτηροσίαν ἐγέννητο. Θέρρος μὲν γὰρ ἐβδομη- 149
 5 [ἔτος] καὶ ἑκατοσίων ἑδὴ γεγονὼς ἐγέννησε· Σεροῦγον δὲ Ναχώρις
 τίζεται περὶ ἕτος δευτέρου καὶ τριακοσίων καὶ ἑκατοσίων· Ροῦμος
 δὲ Σεροῦγον ἔτη τριάκοντα γεγονὼς πρὸς τοῖς ἑκατόν· ἐν δὲ τοῖς
 αἰτοῖς ἔτεσι καὶ Ροῦμον Φάλεγον ἔσχεν· Ἐβρος δὲ τιτάρω καὶ 150
 τριακοσίου πρὸς τοῖς ἑκατόν γεννᾷ Φάλεγον γεννηθεὶς αὐτὸς ἐπὶ
 10 Σέλου τριακοσίων ἕτος ἔχοντος καὶ ἑκατοσίων, ὃν Ἀραξάδος ἐτί-
 κνωσε κατὰ λέμμιον καὶ τριακοσίων ἕτος πρὸς τοῖς ἑκατόν· Σιμῆ
 δὲ τὸς Ἀραξάδης ἦν μετὰ ἔτη δώδεκα τῆς ἐπιτηροσίας γενόμενος.
 Ἀβραάμος δὲ ἔσχεν ἀδελφοῖς Ναχώρι καὶ Ἀράνι· τούτων Ἀράνις 151
 μὲν τῶν καταλιπὼν Ἰώθον καὶ Σάρραν καὶ Μελχάν θυγατέρας ἐν
 15 Χαλδαίαις ἀπέθανεν ἐν πόλει Οὐρή λεγομένη τῶν Χαλδαίων, καὶ
 τῆς αὐτοῦ μέχρι τῶν δεικνύται. γαμοῦσι δὲ τὰς ἀδελφίδας Μελ-
 χάν μὲν Ναχώρις Σάρραν δὲ Ἀβραάμος. Θέρρον δὲ μυσήσαντος τὴν 152
 Χαλδαίαν διὰ τὸ Ἀράνον πένθος μετοκίζονται πάντες εἰς Χαω-
 ρᾶν τῆς Μεσοποταμίας, ὅπου καὶ Θέρρον τελετίσαντα θάπτουσιν

§ 148 = Gen. XI 10sq.

ROMSPLELatZonaras I p. 33sq. Eustathius hexaem. p. 57. Eusebius
onomast. p. 285 Lagarde cum Hieronymo.

1 *Θέρρος] θάρρος OSP θάρρος L thares Lat *δ' MSPL *ἀβρά-
 μ·ον P abraham semper Lat 2 *νωέου SP 3 ἐνακοσίοις] διακοσίοιοι
 MSPLELatZon Θέρρος] θεροῦς M θάρρος OSP θάρρος L thares Lat
 ἐβδομηροστώ] septuagesimo anno Lat 4 θάρρον SP θάρρον L tharem Lat
 αὐτὸς] αὐτὸν OL 5 ἔτος] om. M, post ἑκατοσίων tr. SPL ἐγέννησε]
 ἐγέννησε· σεροῦγον SP seruc Lat 6 Ροῦμος] ῥάγανος SPL reu Lat
 7 Σεροῦγον] σεροῦγον (σεροῦγον P seruc Lat) ἔσχεν MSPLELat 8 Ροῦμον]
 ῥάγανος SPL reum Lat φαλεκὸς S¹ φάλεκος S²PL phalech Lat ἔβρος
 M 9 γεννᾷ Φάλεγον om. RO φάλεγον, λ ex ρ corr. M φάλεγον SPL
 phalech Lat 10 Σέλου] σάλου OL σαλᾶ SP sela Lat ὃν] ὃν καὶ νᾶσ τὸν
 δὲ L ἀραξάδης MSPL ἐτίκνωσε] ἐγέννησε· SP 11 ἔτος] τῆς ἡλικίας
 ἔτος SP σημά M 12 δώδεκα] δύο καὶ δέκα SP¹ δυοκαίδεκα P² § 151.
 152 excerptis Eustath 13 i. marg. ζ' O *ναχώρι R 14 *καταλιπὼν
 (καταλιπὼν M) νὸν tr. OM σάρραν E *μελχάν SP θυγατέρα E
 15 ἀπέθανεν—16 δεικνύται excerptis Euseb οὐρή ROL οὐρη M ur Lat
 Οὐρὸν Eustath 16 *ἀδελφίδας] ἀδελφίδας ROEustath *μελχάν MSP μελχάν
 L 17 *θάρρον OSP θάρρα LEustath thares (nomin.) Lat 18 *ἀράνον R

Χαωρᾶν] χαρᾶν RE χαρᾶν P 19 ὅπου] ἔνθα E *θάρρον SP θάρ-
 ρον L tharen Lat θάπτουσι P¹

- ἔτη βιώσαντα πέντε καὶ διακόσια· συνετέμετο γὰρ ἦδη τοῖς ἀν-
 θρώποις τὸ ζῆν καὶ βραχύτερον ἐγένετο μέχρι τῆς Μωϋσέως γενέ-
 153 δόσαντος τοῦ Θεοῦ, ὅσα καὶ Μωϋσεὶ συνέβη βιώσαι. Ναχώρη μὲν
 οὖν ἐκ τῆς Μεϊχᾶς ὀκτὼ παῖδες ἐγένοντο, Οὐῆξος Βαοῦξος Μαουῖ- 5
 λος Ζάχαμος Ἀζαοῦος Ἰαδελγᾶς Ἰαδαγᾶς Βαθουήλος· οἱτοὶ μὲν
 Ναχώρου παῖδες γνήσιοι· Ταβαῖος γὰρ καὶ Γάδαμος καὶ Ταῦος
 καὶ Μαχᾶς ἐκ Ρούμας παλλακῆς ἀπ' αὐτῆ γεγονάσι. Βαθουήλω δὲ
 τῶν Ναχώρου γνησίων παιδῶν γίνεται Ῥεβέκκα θυγάτηρ καὶ Λάβα-
 154 νος υἱός. 10
- VII. 1. Ἄβραμος δὲ Λῶτον τὸν Ἀράνον τοῦ ἀδελφοῦ υἱὸν
 τῆς δὲ γυναικὸς αὐτοῦ Σάρρας ἀδελφὸν εἰσεποιήσατο γνησίον παι-
 δὸς ἀπορῶν καὶ καταλείπει τὴν Χαϊδαίαν ἐβδομήμοντα καὶ πέντε
 γηραιῶς ἔτη τοῦ Θεοῦ κελεισάντος εἰς τὴν Χαριταιαν μετελθεῖν.
 ἐν ἧ κατόκησε καὶ τοῖς ἀπογόνοις κατέλιπε δεινὸς ὢν συνεῖναι τε 15
 155 οὐ διαμαρτάνων. διὰ τοῦτο καὶ φρονεῖν μεῖζον ἐπ' ἀρετῇ τῶν
 ἄλλων ἠρμήνεος καὶ τὴν περὶ τοῦ Θεοῦ δόξαν, ἣν ἅπασι συνέβαι-
 νεν εἶναι, καινίσαι καὶ μεταβαλεῖν ἐγνω. πρῶτος οὖν τοῦμα θεὸν

§ 152 = Gen. XI 32; § 153 = Gen. XXII 20; § 154 = Gen. XII 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 34. ExcPeireseSyncellus p. 153. Eustath.
 hexaem. p. 57 sq.

1 συνετέμετο] ROSPLEustath συνετέμητο ME recidebatur Lat 2 τὸ
 ζῆν] κατ' ὀλίγον τὸ ζῆν MSPE *καὶ—ἐγένετο] fiebatque paulatim breuior
 Lat ἐγένετο] ROMPEustath ἐγένετο SLE μωϋσέως RSPLEustath μωσέως ME
 3 *ὄν ex ὄν corr. R εἰκοσι L τσαῦθ'] Dindorf ταῦθ' codd. E Lat
 4 *ὀρίαντος S μωϋσῆ O μωϋσῆν MSPLE *βῶσαι L 5 ἐγένοντο M
 uasos Lat Βαοῦξος] βάνουξος (é ex corr. M) MSPL bauz Lat Μωουή-
 λος] μωούηλος M μαθούηλος SPL camuel Lat 6 Ζάχαμος] χάχαμος OL
 zacham Lat Ἀζαοῦος] ἄζανος MSPL azaus Lat Ἰαδελγᾶς] ἰάδελγᾶς M
 iadelphas Lat Ἰαδαγᾶς] om. M ἰαδαγᾶς SPL iadarhus Lat βαθουήλος
 MSPL 7 Ταβαῖος] τεβαῖος O τάβαῖος MS tabeus Lat Ταῦος] τάνος
 O ταῖνος MSPL thaat Lat 8 Μαχᾶς] μάχασ M maibus Lat ρουμᾶς ML
 παλλακῆς, ἧ ex ἰ corr. S παλλικῆς L βαθουήλιον L 9 τῶν] τῶ SP

Λάβανος] βάνος R 11 i. marg. ζ' R ἡ' αῖ M VII Lat *Ἄβραμος incip. Exc
 *τὸν om. L 12 *εἰσεποιήσατο] ἐποιήσατο. ante ε' spat. uacuum circiter
 4 litt. M 14 *ἔτη γεγονῶς tr. L 15 κατόκησε] καὶ κατόκησε (η ex ι corr.
 S) MSPEExcLat τοῖς ἀπογόνους L κατέλιπε LExc συνεῖναι MSPL
 Exc 16 πιθανὸς—17 διαμαρτάνων om. O ἀκρομήνεος, φσ ex corr. M
 17 διαμαρτάνων MExc § 155—157 apud Eustath μεῖζον MEustath
 ἐπ' ἀρετῇ μεῖζον (μεῖζω M) tr. MSPLExc 18 ἠρμήνεος] ἡμίνεος P¹ ἠρω-
 μένος P² 19 καινίσαι] καὶ κινήσαι MLExc μεταβαλεῖν P¹

ἀποφίνασθαι δευτερογενῶν τῶν ὄλων ἦτα. τῶν δὲ λοιπῶν εἰ καὶ τι πρὸς
 εὐδαιμονίαν συντελεῖ κατὰ προσταγὴν τὴν τούτου παρέχειν ἕκαστον
 καὶ οὐ κατ' οἰκίαν ἰσχύν. εἰκάζεται δὲ ταῦτα τοῖς γῆς καὶ θα- 156
 5 τοῖς κατ' οὐρανὸν συμβαίνουσι· δυνάμεως γὰρ αὐτοῖς παρουσίας
 καὶ προνοῆσαι τῆς κατ' αὐτοὺς εὐταξίας, ταύτης δ' ὑστεροῦντας
 φανεροὺς γίνεσθαι μηδ' ὅσα πρὸς τὸ χρησιμώτατον ἡμῶν σιτη-
 γοῦσι κατὰ τὴν αὐτῶν ἕξουσίαν, ἀλλὰ κατὰ τὴν τοῦ κελεύοντος
 10 ἰσχὺν ὑπουργεῖν, ᾧ καλῶς ἔχει μόνῳ τὴν τιμὴν καὶ τὴν εὐχαρι-
 15 στίαν ἀπομένειν. δι' ἄπερ Χαλδαιῶν τε καὶ τῶν ἄλλων Μεσο- 157
 ποταμιτῶν στασιασάντων πρὸς αὐτὸν μετοικεῖν δοκιμάσας κατὰ
 βούλησιν καὶ βοήθειαν τοῦ Θεοῦ τὴν Χανααναίαν ἔσχε γῆν, ἰδρυ-
 θεῖς τε αὐτόθι βωμὸν ᾠκοδόμησε καὶ θυσίαν ἐτέλεσε τῷ Θεῷ.

2. Μνημονεῖται δὲ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμου Βηρωσός, οὐκ 158
 15 ἀνομάζων. λέγων δ' οὕτως· „μετὰ δὲ τὸν κατακλυσμὸν δεκάτῃ γενεᾷ
 παρὰ Χαλδαιοῖς τις ἦν δίκαιος ἀνὴρ καὶ μέγας καὶ τὰ οὐράνια
 ἔμπειρος.“ Ἐκαταῖος δὲ καὶ τοῦ μνησθῆναι πλέον τι πεποιήκε· 159
 βιβλίον γὰρ περὶ αὐτοῦ συνταξάμενος κατέλιπε. Νικόλαος δὲ ὁ
 Λαμιακιγὸς ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν ἱστοριῶν λέγει οὕτως· „Ἀβραάμης

§ 157 = Gen. XII 6.

ROMSPLELatZonaras I p. 34. ExcPeireseSyncellus p. 153 sq. Eusebius
 praep. euang. IX p. 417. Eustath. hexaëm. p. 58.

1 *ἀποφίνασθαι P² 3 καὶ om. E οἰκίαν RE εἰκάζεται] εἰκάζε
 MSPLExc εἰκάζει E coniciebat Lat δὲ om. L τοῖς] τῆς R¹L τοῖς τῆς SP
 EExc *θαλάττης MSPEustath 4 *τὴν om. R 5 *δυνάμεως — 6 εὐτα-
 ξίας] uirtute enim eius praesente ex prouidentia ordinationis eorum cuncta dispo-
 docebat Lat *γὰρ] μὲν γὰρ, μὲν s. m. 1 L 6 *καὶ] καὶ coni. κατ'
 αὐτοῦς MSPLExc δ'] δ' αὐ S δὲ E 7 *γενέσθαι (litterae νέσθ lacuna
 absumptae R) RO 9 *ἔχειν Dindorf *μόνον] μόνως MExc 10 ἄπερ] ἄτε
 RO ἄ E τε καὶ] incip. fol. 64 col. 2, cuius margine corroso quaedam in-
 terierunt O 12 τοῦ om. E ἰδρυνθεῖς RO 13 θυσίαν] θύσας R θυσι *
 O 14 Μνημονεῖται] incip. Euseb. — 15 οὕτως breuiat Exc ἡμῶν τοῦ πατρὸς
 tr. Euseb ἀβραάμου Euseb *βηρωσός RO βηρωσός MSPLEuseb βηρωσός
 Exc οὐκ] οὐκ^h, ex οὐκ corr. M 15 δ'] om. M δὲ LEuseb μετὰ δὲ] MExc
 μετὰ ROSPLELatEuseb 16 *τις om. Exc *ἦν δίκαιος ἀνὴρ] δίκαιος ἦν RO
 ἀνὴρ ἦν δίκαιος Exc καὶ μέγας] μέγας ME, om. Exc *καὶ ante τὰ om.
 OLat 17 ἐκαταῖος M ἐκαταῖος, ἔ ex ἔ corr. P ἐκαταῖος E ecalaeus Lat
 καὶ om. Exc τοῦ — πεποιήκε om. EExc πλέον ROSPLEuseb 18 βι-
 βλλον, i i. ras. S βιβλος E γὰρ om. EExc συνταξάμενος] συγγραψά-
 μενος EExc *κατέλιπε Exc 19 *ἐν τῇ τετάρτῃ] εἰς τὴν δ' Exc
 *λέγει οὕτως om. Exc *ἀβραάμος L ἀβραάμης Exc abrahamus cod. Wiz.
 abrahamis Bern. Lat Ἀβραάμης Euseb

- 160 ἐβασίλευσεν ἑπταεὶς σὺν στρατιῶ ἀριθμῶν ἐκ τῆς γῆς τῆς ἐπέρ
 Βαβυλωνῶν Χαλδαίων λεγομένης. μετ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον μετα-
 ραστὰς καὶ ἀπὸ ταύτης τῆς χώρας σὺν τῷ σημετέρῳ λαῶ εἰς τὴν
 τότε μὲν Χανααίαν λεγομένην νῦν δὲ Ἰουδαίαν μετόρησε καὶ οἱ
 ἀπ' ἐκείνου πληθύνσαντες, περὶ ὧν ἐν ἑτέρῳ λόγῳ διεξέξιμι τὰ ἱστο-
 ρούμενα. τοῦ δὲ Ἀβραάμου ἔτι καὶ νῦν ἐν τῇ Δαμασκηῇ τὸ ὄνομα
 δοξάζεται καὶ κόμῃ δεικνύται ἀπ' αὐτοῦ Ἀβραάμου οἰκησις λεγο-
 μένη.⁴
- 161 VIII. 1. Αἰμοῦ δὲ χρόνοις ἕσπερον τὴν Ἰουδαίαν καταλαβόντος
 Ἀβραάμου Αἰγυπτίους εἰδαμονεῖν πιθόμενος μεταίρειν πρὸς αἰ-
 τοὺς ἦν πρόθυμος τῆς τε ἀφθορίας τῆς ἐκείνων μεθέξων καὶ τῶν
 ἱερέων ἀκροατῆς ἐσόμενος ὧν λέγοιεν περὶ θεῶν· ἢ γὰρ κρείσσοσιν
 ἐρεθίσαι κατακολοθήσειν ἢ μετακοσμήσειν αὐτοὺς ἐπὶ τὸ βέλτιον
 αἰτῶς ἀμεινὸν φρονῶν. ἐπαρόμενος δὲ καὶ τὴν Σάρρα καὶ φοβού-
 μενος τὸ πρὸς τὰς γυναῖκας τῶν Αἰγυπτίων ἐπιμανέει, μὴ διὰ τὴν
 εἰμορσίαν τῆς γυναίκος ὁ βασιλεὺς αὐτὸν ἀνέλη, τέχνην ἐπεπόησε
 τῷ αὐτῷ· ἀδελγὸς αὐτῆς εἶναι προσποιήσατο κάκεινην τοῦθ' ἐπο-
 κρινάσθαι. συμμέρειν γὰρ αὐτοῖς, ἐδίδαξεν. ὡς δ' ἔχον εἰς τὴν
 Αἴγυπτον, ἀπέβρινε τῷ Ἀβραάμῳ καθὼς ἐπεπόησε· τὸ γὰρ κάλλος
 ἐξέβριθη τῆς γυναίκος αὐτοῦ· διὸ καὶ Φαραώθης ὁ βασιλεὺς τῶν²⁰

§ 161 = Gen. XII 10.

ROMSPLELatExcPeirZonaras I p. 34. Eusebius praep. euang. IX p. 417. Eustathius hexaem. p. 58.

1 ἐβασίλευσεν] ἐβασίλευσε (ἐβασίλευε Euseb) Δαμασκοῦ MSPLELatExc Euseb *τῆς (ante ἐπέρ) om. Exc 2 *χαλδαίας SPExc *πολὺν δὲ] δὲ πολὺν RO πολὺν δὲ L *μεταναστὰς] μεταστὰς P ἐξαναστὰς Euseb 3 *ἀπὸ ταύτης] ἀπ' αὐτῆς RO *litterae εἰς τὴν τό i. ras. 4 litt. S 4 *μετώρησε R 5 πληθύνσαντες] πληθῶν οὐκ οὐκ R πληθῶν^{οσ} οὐκ οὐκ O πληθύναντες (ν i. ras. S) SL ἐτέρῳ λόγῳ] ἐτέροις Exc διεξέξιμι τὰ ἱστορούμενα] εἰπαμεν Exc 6 Ἀβραάμου Exc Ἀβραάμου Euseb in damascena ciuitate Lat 7 ἀπ' αὐτοῦ δεικνύται tr. MSPLExcEuseb Ἀβραάμου Exc Ἀβραάμου Euseb οἰκησις, η i. ras. S 9 i. marg. ἡ' RO 9' ἄρ' M VIII Lat § 161 apud Eustath Ἰουδαίαν] χανααίαν MSPLELatExcEuseb 10 Ἀβραάμου ExcEuseb Αἰγυπτίους] τοὺς αἰγυπτίους (τοὺς i. ras. S) SPL μεταίρειν] διαίρειν MSPLExcEuseb 11 ἐκείνων] ἐκεῖ E 12 *ἱερέων MExc *περὶ] τε περὶ MExc et ut uid. Lat, fort. recte 13 *ἐρεθίσαι SPL *κατακολοθήσειν] κατακολοθήσει R ησει O κατακολοθήσειν αὐτοῖς SP μετακοσμήσειν SPE 14 φρονῶν] fin. Euseb saram Lat 15 ἐπιμανέει] ἐπιμηχανέει O, om. M καταγράφει Exc 16 αὐτῶν RO'S¹ 17 τοῦτο MSPLExc [ἐποκρινάσθαι] respondere Lat ἐδίδαξεν] ἔδωξεν O 19 Ἀβραάμου S'Exc [ἐπεπόησε] ἐπεπόησε MPExc praeuiderat Lat τὸ] τὸ τε ROMLExcLat 20 αὐτοῦ] αὐτῷ (ὡ i. ras. P) MSPLE αὐτῶν EExc pharao Lat

Αἰγυπτίων οὐ τοῖς περὶ αὐτῆς λογιμένοις ἀρτισθεῖς ἀλλὰ καὶ θιά-
 σασθαι σπουδίαςας οἷός τε ἵν' ἴψασθαι τῆς Σάρρας. ἐμποδίζετι δὲ 164
 αὐτοῦ ὁ θεὸς τὴν ἄδικον ἐπιθυμίαν νόσφ' τε καὶ σιάσει τῶν πραγ-
 μάτων· καὶ θυομένῳ περὶ ἀπαλλαγῆς κατὰ μῆνιν θεοῦ τὸ δεινὸν
 αὐτῷ παρῆναι ἀπεισῆμαιον οἱ ἱερεῖς, ἐφ' οἷς ἰθέλεισιν ἰβρίσαι 5
 τοῦ ξένου τὴν γυναῖκα. ὁ δὲ φοβηθεὶς ἰρώτα τὴν Σάρραν, τίς τε 165
 εἶη καὶ τίνα τοῦτον ἐπάγοιτο, τιθόμενός τε τὴν ἀλίθειαν Ἀβρα-
 μὸν παρητεῖσθ'· νομίζον γὰρ ἀδελφὴν ἀλλ' οὐ γυναῖκα αὐτοῦ σπου-
 δάσαι περὶ αὐτῆν συγγένειαν ποιήσασθαι βουλόμενος. ἀλλ' οἷα ἐπι-
 βρίσαι καὶ ἐπιθυμίαν ὠρμημένος· δωρεῖται τε αὐτὸν πολλοῖς χρῆ-
 μασι, καὶ συνῆν Αἰγυπτίῳ τοῖς λογιωτάτοις τὴν τε ἀρετὴν αὐτῷ
 καὶ τὴν ἐπ' αὐτῇ δόξαν ἐντεῦθεν ἐπιφανεστέραν συνέβη γενέσθαι.
 2. Τῶν γὰρ Αἰγυπτίων διαφόροις ἀρεσκομένων ἔθρσι καὶ τὰ 166
 παρ' ἀλλήλοις ἐκφραλιζόντων νόμιμα καὶ διὰ τοῦτο δισημενῶς ἐχόν-
 των πρὸς ἀλλήλους, συμβαλὼν αὐτῶν ἐκάστοις καὶ διαπτύων τοῖς 15
 λόγους οὓς ἐποιοῦντο περὶ τῶν ἰδίων κενούς καὶ μηδὲν ἔχοντας
 ἀλιθῆς ἀπέφαινε. θαυμάσθεῖς οἷν ἐπ' αὐτῶν ἐν ταῖς συνοσίαις 167
 ὡς συνειωτάτος καὶ δεινὸς ἀνὴρ οἱ νοῆσαι μόνον ἀλλὰ καὶ πείσαι
 λέγων περὶ ὧν ἂν ἐπιχειρήσειε διδάσκειν, τὴν τε ἀριθμητικὴν αὐ-
 τοῖς χαρίζεται καὶ τὰ περὶ ἀστρονομίαν παραδίδωσι. πρὸ γὰρ τῆς 168

§ 163 = Gen. XII 15.

ROMSPLELatZonaras I p. 34. Eusebius praep. euang. IX 417 sq. Eustathius hexaëm. p. 58. Michael Glycas p. 246.

1 λεγομένοις, οἱ corr. R 2 τε ἦν] τε ἦ, ε ex η corr. uid. (fuisse puto
 τ' ἦν) M δὲ om. M 3 ἄδικον] ἀδόκιμον MEXc ὁ θεὸς τὴν ἄδικον αὐτοῦ
 tr. SPL ὁ θεὸς αὐτοῦ τὴν ἀδόκιμον tr. Exc 4 θυομένῳ] τιθόμενῳ MSPLExc
 cum sacrificaretur Lat 5 ἐφ'] ἐν L ἐνβρίσαι MSPL 6 ἰρώτα] πρῶτα
 M saram Lat τε om. MEXc 7 εἶη] ἦν RO ἐπαγάγοιτο MSPL
 τε] δὲ MSPLExc Ἀβραμὸν] τὸν ἄβραμὸν SP 9 συγγένειαν] συγγέ-
 νειαν αὐτοῦ ExcBekker ποιῆσαι RO βουλόμενος, β corr. M οὐκ
 ἐνβρίσαι] οὐκ ἔβρισαι MSPLExc 10 ὠρμ... μένος, 2—3 litt. eras. P
 11 καὶ συνῆν] incip. Euseb συνῆν — λογιωτάτοις] et ut esset inter sapien-
 tissimos egyptiorum instituit Lat συνῆν] συνέναι RO συνῆναι Exc 11 αὐτῷ
 om. MEXc 12 ἀντῆ] αὐτῷ MLExcEuseb 13 § 166—170 apud Eustath
 14 παρ' ἄλλοις SPL 15 συμβαλὼν — διαπτύων] sibimet eos comparans et
 unum quemque despiciens Lat συμβάλλον ExcBekker αὐτῶν ἐκάστοις]
 αὐτὸς ἕκαστον L 16 λόγους] λόγους ἀλλήλων O κενούς] εἰκοῦς Exc

17 ἐχοντας ἀπέφαινε tr. SPLEuseb ἔχοντας ἀπέφαινε ἀλη-
 θῆς tr. Exc 17 ἀπέφαινε, αἰ ex η corr. M 19 ἐπιχειρήσειεν SPL
 τὴν τε — p. 41, 2 habet Glycas *ἀριθμητικὴν M ἀριθμητικὴν, μητικὴ i. ras.
 5 litt. P 20 ἀστρονομίαν] MSPEustath ἀστρονομίᾳ ROEZonGlyc ἀστρο-
 λογίαν LLatEuseb *παραδίδωσιν S¹P¹L

- Ἰβραῖμοι παρουσίας Αἰγύπτιοι τούτων εἶχον ἀμαθῶς· ἐκ Χαλδαιῶν γὰρ ταῦτ' ἐφοίτησεν εἰς Αἴγυπτον, ὅθεν ἦλθε καὶ εἰς τοὺς Ἕλληνας.
- 169 3. Ὡς δ' εἰς τὴν Χανααναίαν ἀφίκετο, μερίζεται πρὸς Ἀῶτον τὴν γῆν τῶν ποιμένων αὐτοῖς στασιαζόντων περὶ τῆς χώρας ἐν ἣ νέμοιεν· τὴν ἐλλογὴν μέντοι καὶ τὴν αἴρεσιν ἐπιτρέπει τῷ Ἀῶτῳ· 5
- 170 λαβῶν δ' αὐτὸς τὴν ὑπ' ἐκείνου καταλελειμμένην ὑπώρειαν ὧκει ἐν τῇ Ναβρῶ πόλει· παλαιότερα δέ ἐστιν ἔτεσιν ἐπὶ πρὸ Τάνιδος τῆς Αἰγύπτου. Ἀῶτος δὲ τὴν πρὸς τὸ πεδῖον κειμένην καὶ ποταμὸν Ἰορδάνην εἶχεν οὐκ ἄπωθεν τῆς Σοδομιτῶν πόλεως, ἣ τότε μὲν ἦν ἀγαθή, νῦν δὲ ἡφάνισται κατὰ βούλησιν Θεοῦ. τὴν δὲ αἰ- 10
- 171 τῖαν κατὰ χώραν σημανῶν.
- IX. 1. Κατ' ἐκείνον δὲ τὸν καιρὸν Ἀσσυρίων κρατούντων τῆς Ἀσίας Σοδομίταις ἦνθει τὰ πράγματα εἰς τε πλοῦτον αὐτῶν ἐπι- 15
- 172 δεδωκότων καὶ νεότητα πολλήν· βασιλεῖς δὲ αὐτοῖς πάντε διεῖπον τὴν χώραν, Βάλας Βαλαίας Συναβάρης καὶ Σιμμόβορος ὅ τε Βα- 15
- 172 λήνων βασιλεῖς· μοίρας δ' ἦρχον ἕκαστος ἰδίας. ἐπὶ τούτοις στρα- 15
- τεῖσάρτες Ἀσσύριοι καὶ μερὶ τέσσαρα ποιήσαντες τῆς στρατίας

§ 169 = Gen. XIII 1.

ROSPLELatExcPeirZonaras I p. 34. Eusebius praep. euang. IX 417sq. Eustathius hexaem. p. 58. Michael Glycas p. 246.

1 * Ἰβραῖμον Exc Ἰβραῖμον Euseb Αἰγύπτιοι EusebEustath εἰς Αἴγυπ-
 τον RO εἰς Αἴγυπτον Αἰγύπτιοι MSPLELatExc et ut uid. Glyc * ἐκ, ἐ i. ras.
 P 2 * τοῦτ' O * ἐφοίτησεν, ἐ ex ἀ corr. m. 2 S ἐπεφοίτησεν MExc κατα-
 πεφοίτησεν Glyc * ἦλθε] ἀνῆλθε M * καὶ ἦλθεν εἰς tr. SP (Ἕλληνας] ἴν.
 Euseb 3 δὲ ROSPLEExc χανααναίαν, ναναί i. ras. 4 litt. P 4 ποιμαίνων,
 α ex ε corr. R 6 δὲ L ἐκείνον] ἐκείνον τῷ ἁῶτῳ, τῷ ἁῶτῳ deleuit m. 1 M
 ὑπώρειαν] ὑπόρειαν R ὑπώρειον M ἐπώριον S¹P¹ ὑπόρειον P² πορὶ Exc
 partem Lat ὧκει] ὧκει δὲ RSP¹LExc ὧκησεν M 7 Ναβρῶ] ναρῶ RO
 νάβρω SP¹ νάβρωι P² νεβρῶν L ἀχρο Exc nabroth Lat παλαιότερα δέ]
 παλαιότερα τέ MP ἢ παλαιότερα^{τι} Exc ἐπὶ|| ἴν. fol. 10, deest insequens;
 i. marg. man. alia λείπει M πρὸ Τάνιδος] protani Lat S τῶι πεδῖωι Exc
 9 Ἰορδάνην S¹ ἄπωθεν ROS²P²LExc τῆς] τῶν OP sodomorum Lat
 10 ἦν] ἦν S¹ ἀγαθῆ] ἀπαθῆς coni. βούλησιν] βούλησιν καὶ μὴν SP
 τὴν δὲ— 11 σημανῶν om. Exc δέ] τὲ RO 12 i. marg. VIII Lat
 * Ἀσσυρίων S¹P¹Exc τῆς om. Exc 13 ἐπιθεδοκότων αὐτῶν tr. SP L ἐπι-
 θεδοκότων O 14 δὲ] τε SPLEExc διεῖπον πάντε tr. L 15 Βάλας] βάλαιος
 SP, om. L ballas Lat Βαλαίας] βαλέω SPExc βαρέω L ballas Lat
 Συναβάρης] συναβάρειος S συναβάρης P σενάβειρος L καὶ συναβάρω Exc sinna-
 baris Lat Σιμμόβορος] σιμμόβορος O σιμόβορος SP σιμόβορος Exc
 simoborus Lat βαλήνων SP βαλλήνων L βαλλήνων Exc ballinorum Lat
 16 δὲ OL ἦρχεν SP i. marg. 9¹ R 17 Ἀσσύριοι S¹Exc στρατείας
 SPExc

ἐπολιόρουσιν αὐτούς· στρατηγὸς δ' ἐκάστοις ἦν εἰς ἐπιτεταγμένος.
 γενομένης δὲ μάχης κηθήσαντες οἱ Ἀσσύριοι φόρον ἐπιτάσσουσι τοῖς
 Σοδομιτῶν βασιλεῦσι. δώδεκα μὲν οὖν ἔτη δουλεύοντες καὶ τοὺς 173
 ἐπιταχθέντας αὐτοῖς φόρους τελοῦντες ὑπέμειναν, τῷ δὲ τρισκαί-
 5 δεκάτῳ ἀπέστησαν, καὶ διαβαίνει στρατὸς Ἀσσυρίων ἐπ' αὐτοὺς
 στρατηγόντων Ἀμαραφίδου Ἰωῶχοι Χοδολαμώρου Θαδάλου. οἵτι 174
 τὴν τε Συρίαν ἅπασαν διηρπάσαντο καὶ τοὺς τῶν Γιγάντων ἀπο-
 γόνους κατεστρέψαντο, γενόμενοι δὲ κατὰ τὰ Σόδομα στρατοπε-
 δεύουσι κατὰ τὴν κοιλάδα τὴν λεγομένην φρέατα ἀσφάλτου· κατ'
 10 ἐκείνῳ γὰρ τὸν καιρὸν φρέατα ἦν ἐν τῷ τόπῳ, νῦν μόντοι τῆς
 Σοδομιτῶν πόλεως ἀφανισθείσης ἢ κοιλάς ἐκείνη λίμνη γέγονεν ἢ
 Ἀσφαλτίτις λεγομένη. περὶ μὲν οὖν τῆς λίμνης ταύτης αὐθις μετ' 175
 οὐ πολὺ δηλώσομεν, τῶν δὲ Σοδομιτῶν συμβαλόντων τοῖς Ἀσσυ-
 ρίοις καὶ καρτερᾶς τῆς μάχης γενομένης, πολλοὶ μὲν αὐτῶν ἀπέ-
 15 θανον, οἱ λοιποὶ δὲ ἠχμαλωτίσθησαν, σὺν οἷς καὶ Ἰωῶχος ἔγχετο τοῖς
 Σοδομίταις σύμμαχος ἐληλυθώς.

X. 1. Ἀβράμῳ δὲ ἀκούσαντι τὴν συμφορὰν αὐτῶν φόβος τε 176
 αἶμα περὶ Ἄβραμ τοῦ συγγενοῦς εἰσήλθε καὶ οἰκτις περὶ τῶν Σοδομι-
 τῶν φίλων ὄντων καὶ γειτνιώντων. καὶ βοηθεῖν αὐτοῖς δοκιμάσας 177
 2 οὐκ ἀνέμεινεν, ἀλλ' ἐπειχθεὶς καὶ κατὰ πέμπτην ἐπιπεσὼν νύκτα
 τοῖς Ἀσσυριοῖς περὶ Λάβον. οὕτως γὰρ ἢ ἑτέρα τοῦ Ἰορδάνου προσ-
 αγραφεύεται πληγή, καὶ φθασας πρὶν ἐν ὄπλοις γενέσθαι τοῖς μὲν ἐν
 ταῖς κοιταῖς ὄντας ἀπέκτεινε μηδ' ἐλίνοισαν τῆς συμφορᾶς ἔχοντας.
 οἱ δὲ μήπω πρὸς ἕκρον τετραμμένοι μάχεσθαι δ' ἐπὶ μέθις ἀδί-

§ 172 = Gen. XIV 3.

ROSPLELatExcPeirZonaras I p. 34.

1 δὲ L ἐκάστοις ἦν εἰς] erat unus quisque Lat ἐκάστης O
 ἐπιτεταγμένος εἰς tr. O ἐπιτεταγμένοις S¹ 2 γενομένης, γενο i. ras.
 3 litt., ν i. ras. S οἱ om. O Ἀσσυριοῖς S¹Exc ἐπιτάττουσι L 4 *τελοῦν-
 τες om. O 5 *ἀπέστησαν, η i. ras. m. 2 P Ἀσσυρίων Exc 6 στρατη-
 γόντων P Ἀμαραφίδου] μαραφίδου L rapsido Lat ἀμαραφίλου Bernard
 Ἰωῶχον O Ἰωῶχον SPExc χοδολαμώρου SP¹ χοδολλογομώρου L codola-
 moro Lat Θαδάλου] θαγαλάου L thadallo Lat 7 τε om. Exc 8 κατε-
 στρέψαντο, ε ex α corr. S, κατεστρέψατο Exc, quae hic finiunt τὰ om. SPL
 9 *φρέατα] puteus Lat 11 sodomorum Lat 12 ἀσφαλτίτις RE
 *λεγομένη ἀσφαλτίτις tr. L οὖν om. P αὐθις om. SPL 13 *ἀσσυριοῖς
 S¹Exc 14 τῆς om. RO 15 οἱ δὲ λοιποὶ tr. E *ἠχμαλωτίσθησαν P
 16 sodomorum Lat 17 i. marg. i' R X¹Lat αὐτῶν] eius Lat 18 αἶμα] αἶμα
 καὶ R τοῦ συγγενοῦς] συγγενοῦς R συγγενοῦς ὄντος SPL 19 γειτνιώντων
 ROP¹ 20 *ἐπεισθεῖς L καὶ om. PE πέμπτην, η i. ras. m. 2 S 21 *ἀσυ-
 ρίοις S¹ *dan Lat *γὰρ om. O 22 ἐνόπλιος OL 24 δὲ SP

- 178 νατοι ἔφθιγον. Ἄβραμος δὲ διώκων εἴτετο μέχρι καὶ δευτεροαίους
 συνήλασεν αὐτοὺς εἰς Ὠβὰ τῆς Λαμασκηνῶν γῆς, ἐπιδείξας ὅτι τὸ
 νικᾶν οὐκ ἐν τῷ πλήθει καὶ τῇ πολυχειρίᾳ κείσθαι συμβέβηκεν,
 ἀλλὰ προθυμία τῶν μαχομένων καὶ τὸ γενναῖον κρατεῖ παντὸς
 ἀριθμοῦ. τριακοσίοις καὶ δεκαοκτὼ οἰκέταις αὐτοῦ καὶ τρισὶ χί- 5
 λους τοσοῦτοι στρατοῦ περιγεγόμενος. ὁπόσοι δὲ αὐτῶν καὶ διέφυ-
 γον ἀδόξως ἀνέστρεψαν.
- 179 2. Ἄβραμος δὲ τοὺς τῶν Σοδομιτῶν σώσας αἰχμαλώτους, οἱ
 λιγθέντες ἐφθισαν ἐπὶ τῶν Ἰσσυρίων, καὶ τὸν συγγενῆ Λῶτον
 ἀνέξενξεν μετὰ εἰρήνης. ἀτήνησε δὲ αὐτῷ ὁ τῶν Σοδομιτῶν βα- 10
 180 σιλεὺς εἰς τόπον τινά, ὃν καλοῦσι πεδῖον βασιλικόν. ἔνθα ὁ τῆς
 Σολιμᾶ ὑποδέχεται βασιλεὺς αὐτὸν Μελχισεδέκ· σημαίνει δὲ τοῦτο
 βασιλεὺς δίκαιος· καὶ ἦν δὲ τοιοῦτος ὁμολογουμένως, ὡς διὰ ταύ-
 την αὐτὸν τὴν αἰτίαν καὶ ἱερέα γενέσθαι τοῦ Θεοῦ· τὴν μέντοι
 181 Σολιμᾶ ἴσπερον ἐκάλεσεν Ἱεροσόλιμα. ἐχορήγησε δὲ οἷτος ὁ Μελ-
 χισεδέκ τῷ Ἀβράμῳ στρατῷ ξένια καὶ πολλὴν ἀφθορίαν τῶν
 ἐπιτηδείων παρέσχε καὶ παρὰ τὴν εὐωχίαν αὐτὸν τε ἐπαινεῖν ἤρ-
 ξατο καὶ τὸν Θεὸν ἐλόγειν ὑποχειρίους αὐτῷ ποιήσαντα τοὺς ἐχ-
 θρούς. Ἀβράμῳ δὲ διδόντος καὶ τὴν δεκάτην τῆς λείας αὐτῷ
 182 προσδέχεται τὴν δόσιν. ὁ δὲ τῶν Σοδομιτῶν βασιλεὺς τὴν μὲν 20
 λείαν ἔχειν Ἀβράμῳ παρεκάλει, τοὺς δ' ἀνθρώπους ἀπολαβεῖν
 ἡξιῶν, οὓς παρὰ τῶν Ἰσσυρίων ἔσωσεν οἰκείους ὄντας. Ἀβραμος
 δὲ οὐκ ἔφη τοῦτο ποιήσειν, οὐδ' ἂν ἄλλην ὠφέλειαν ἐκ τῆς λείας

§ 178 = Gen. XIV 15.

ROSPLELatZonaras I p. 34. ExcPeir.

1 καὶ δευτεροαίους — 2 Ὠβὰ] om. Lat δευτεροαίους] δευτεροαίους γινο-
 μένος SP 2 συνήλασεν L εἰς Ὠβὰ] Bernard εἰσῶβα R εἰσῶ O εἰσῶβὰ
 S εἰς σαβὰ, α ex ω corr., supra αβ scriptum aliquid, quod non intellego P εἰς
 σωβᾶ L usque ad Lat 4 ἀλλὰ] ἀλλ' ἢ, ἢ i. ras. m. 2 P προθυμία S
 *κρατεῖν O 5 δέκα καὶ ὀκτώ SPL *οἰκέταις iterat O αὐτοῦ E
 7 ἀπέστρεψαν O S τοὺς τῶν] τούτων S' τοὺς τε τῶν E 9 ἐφθισαν]
 ἔτυχον SPL et ut uid. Lat ἀσσυρίων S' καὶ τὸν συγγενῆ Λῶτον om. Lat
 10 ἀνέξενξεν R ἀνέξενξε OS*P*L δέ] δ'. P *sodomorum Lat
 11 *ἔνθα — 12 ἐποδέχεται] in uia solimae ciuitatis suscepitque Lat ὁ] καὶ ὁ
 E ὁ τῆς — 14 Θεοῦ habent Exc *τῆς Σολιμᾶ] σολύμων Exc 12 Σολιμᾶ]
 σόλυμα πόλις SPLELatZon *αὐτὸν] ὁ RO *μελχισεδέκ] mel-
 chisedech Lat 13 *ὁ δὲ τοιοῦτος] γὰρ Exc 14 *αὐτὸν] αὐτοῦ ROL *τοῦ
 om. O 15 σόλυμα SPLE ἐκάλεσεν SLELat μελχισεδέκ] SPL mel-
 chisedech Lat 17 παρὰ] περὶ O 19 αὐτῷ] αὐτοῦ E 20 δόσιν] δόξαν E
 *ὁ δὲ τῶν] incip. Exc *sodomorum Lat 21 *Ἀβράμῳ Exc
 δὲ LExc 22 ἀσσυρίων S'Exc ἔσωσεν] ἐσσεώκει Exc Ἀβραμος Exc
 23 *ποιῆσαι RO *οὐδ' ἂν] οὐ γὰρ coní.

ἐκείνης εἰς αὐτὸν ἵξεν λίγη ὕδα τροφή τοῖς οὐκ ἐταῖς αὐτοῦ γίνετο·
μοῖραν μέντοι τινὰ τοῖς φίλοις αὐτοῦ παρέσχε τοῖς συστρατευο-
μένοις. Ἐσχὼν δ' ὁ πρῶτος ἐκάλειτο [καὶ] Ἐννήρος καὶ Μαμβρή. 183

3. Ἐπαινέσας δὲ αὐτοῦ τὴν ἀρετὴν ὁ Θεός, „ἀλλ' οὐκ ἀπολείς, 183
5 φησί, μισθοὺς οὓς ἄξιόν ἐστίν σε ἐπὶ τοιαύταις εὐπραγίαις κομι-
ζεσθαι.“ τοῦ δ' ὑπολαβόντος „καὶ τίς ἂν εἴη χάρις τούτων τῶν
μισθῶν, οὐκ ὄντων οἱ διαδέξονται μετ' αὐτόν, ἔτι γὰρ ἦν ἄπαις,
ὁ Θεὸς καὶ παῖδα αὐτῷ γενήσονται καταγγέλλει καὶ πολλὴν ἐκείνου
γενεάν. ὡς παραλίθως αὐτῇ τοῖς ἄστροισι ἔσεισθαι τὸν ἀριθμὸν.
10 καὶ ὁ μὲν ταῦτ' ἀκούσας θυσίαν προσφέρει τῷ Θεῷ κελυσθεῖς 184
ἐπ' αὐτοῦ. ἦν δὲ ὁ τρόπος τῆς θυσίας τοιοῦτος· δάμαλιν τριετί-
ζουσαν καὶ αἶγα τριετίζουσαν καὶ κριὸν ὁμοίως τριετὴ καὶ τριγόνα
καὶ περιστερὰν κελεύσαντος διεῖλε. τῶν ὀρνέων οἳ δὲν διελὼν. αἶτα 185
πρὶν στήναι τὸν βομῶν οἰωνῶν ἐμπτευμένων ἐπιθιμίῃ τοῦ αἵματος
15 φωνῇ θεία παρὶν ἀποσημαίνουσα ποιητοῖς αὐτοῦ τοῖς ἑγγόνισι
γείτονας ἐπὶ ἔτη τετρακόσια γενησομένους κατὰ τὴν Αἴγυπτον· ἐν
οἷς κατοπαθήσαντες περιέσεισθαι τῶν ἐχθρῶν καὶ κρατήσαντας
πολέμῳ Χακαναίων ἔξεν αὐτῶν τὴν γῆν καὶ τὰς πόλεις.

4. Ἄβραμος δὲ κατέχει μὲν περὶ τὴν Ὠγγύην καλουμένην δρῶν, 186
20 ἔστι δὲ τῆς Χακαναίας τὸ χωρίον οὗ πόρρω τῆς Ἐβρωνίων πόλεως.
δισφορῶν δὲ ἐπὶ γυναικὶ μὴ κνούσῃ, ἱκετεύει τὸν Θεὸν γοῆν αὐτῷ

§ 182 = Gen. XIV 24; § 186 = Gen. XIII 18, XVI 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 35. ExcPeir.

2 *τοῖς om. Exc παρέσχε] παρασχέιν SPLELatExc συστρατευσα-
μένοις SPLEExc et ut uid. Lat *τοῖς συστρατευομένοις φίλοις αὐτοῦ πα-
ρασχέιν tr. Exc 3 *Ἐσχων — Μαμβρή om. Exc Ἐσχων] ἐσχῶν SPE ἐσχῶλ
LLat δὲ E *καὶ Ἐννήρος] ἐννήρος R ἐνήρος O et ner alius Lat *καὶ
Μαμβρή] ὁ μαμβρήσ R mambre Lat 4 *δ' Exc 5 ἔστι SExc σε] σοι
RO, om. L *ἐπὶ] ἐπὶ ταῖς, ταῖς s. m. 2 S *τοιαύταις, αἰ i. ras., σ ex v
uid. corr. m. 2 S οὓς] tuas Lat 6 *τοῦ] καὶ τοῦ Exc *δὲ LExc
7 αὐτῶν L¹ 8 *δὲ] ὁ δὲ Exc *παῖδας SP καταγγέλλει RLE ἐκείνου] ἐξ
ἐκείνου SPLELatExc 9 παραλίθως SPExc αὐτῇ] αὐτὴν MSPEExc, incip.
fol. 11, quaternio tertius M 10 ταῦτα ROPL 11 δ' MSPExc τριετί-
ζουσαν] τριετίζουσαν RO τριετίζουσαν M¹ τριετῇ (τριετῆ S¹) SPExc τριετῆ
οὔσαν L 12 καὶ αἶγα τριετίζουσαν om. RO τριγόνα L 13 περιστερὰν
ἀκελεύσαντος Exc διεῖλαι L διελὼν fin. Exc 14 πρὶν] πρὶνῆ L 15 ἐκ-
γόνοισ MSPL 16 τετρακόσια] τριακόσια RO CCCC Lat κατὰ] καὶ L
17 κατοπαθήσαντες L 18 τὴν γῆν αὐτῶν tr. O 19 δὲ] μὲν ROM κατοικεῖ
RO μὲν om. ROM Ὠγγύην] μαμβρή Ὠγγύην RO Ὠγγύην M Ὠγγύην ut
uid. L ὡς] Lat δρῶν] γῆν RO 20 Ἐβρωνίων] κερβωνίων O κερβωνίων M
ἐβρωνίων P hebron Lat 21 δ' MSPL

- 187 παιδὸς ἄρσεως παρασχεῖν. τοῦ δὲ Θεοῦ θαρσεῖν αὐτὸν παρακελευο-
μένου τοῖς τε ἄλλοις ἅπασιν ὡς ἐπ' ἀγαθοῖς αὐτὸν ἀπὸ τῆς Με-
σοποταμίας ἠγμένον καὶ παιδῶν ἔσομένων, Σάρρα τοῦ Θεοῦ κελύ-
σαντος ἐκικλίθει μίαν τῶν Θεραπαινίδων Ἀγάρην ὄνομα γένος οὔσαν
188 Αἰγυπτίαν ὡς ἐξ αὐτῆς παιδοποιησομένην. καὶ γενομένη ἐγκύμων 5
ἢ Θεραπαινὶς ἐξιβρίξειν εἰς τὴν Σάρραν ἐτόλμησε βασιλιζοῖσα. ὡς
τῆς ἡγεμονίας περιστησομένης εἰς τὸν ὑπ' αὐτῆς τεχθῆσομενον.
Ἰβραῖμοι δὲ αὐτὴν πρὸς αἰζίαν παραδιδόντος τῇ Σάρρα δρασμὸν
ἐπεβούλευσεν οὐχ ὑπομένουσα τὰς τάλαιπυρίας καὶ τὸν Θεὸν ἐκέ-
189 τευεν οἶκτον αὐτῆς λαβεῖν. ὑπαντιάζει δὲ διὰ τῆς ἐρήμου προοιού- 10
σαν αὐτὴν ἄγγελος Θεῖος κελύων πρὸς τοὺς δεσπότης ἐπανίεναι·
βίον γὰρ μεῖζονος τεύξασθαι σωφρονούσαν· καὶ γὰρ νῦν εἰς τὴν
δεσποῖναν ἀγνώμονα καὶ ἀνθάδη γενομένην ἐν τούτοις εἶναι τοῖς
190 κακοῖς· παρακούουσαν μὲν τοῦ Θεοῦ καὶ προσωτέρω χοροῦσαν ἔλεγεν 15
ἀπολεισθαι. ἰστίσασαν δὲ αὐτὴν ὀπίσω γενέσθαι μιτέρα παιδὸς
τῆς γῆς ἐκείνης βασιλεύσοντος. τούτοις πείθεται καὶ ἐπανελθούσα
πρὸς τοὺς δεσπότης συγγνώμης ἔτυχε· τίκει δὲ μετ' οὐ πολὺ Ἰσ-
μαῆλον, Θεόκλητον ἂν τις εἴποι, διὰ τὸ εἰσακοῦσαι τὸν Θεὸν τῆς
ἰεσίας.
- 191 5. Ἰβραῖμω μὲν οὖν ἔκτον ἤδη καὶ ὀγδοηχοστὸν ἔτος γεγονότι 20
ὁ προσηγορευμένος ἐγεννήθη. εἰς ἕνατος δ' αὐτῷ καὶ ἐνενηχοστὸν παρελ-
θόντι ἐπιφανεῖς ὁ Θεὸς ἀπήγγειλεν. ὡς καὶ ἐξ αὐτῷ ἐκ Σάρρας ἔσοιτο·
κελεύει δ' αὐτὸν καλέσαι Ἰσακὸν δηλῶν ἐσόμενα ἔθνη μεγάλα ἀπ'
αὐτοῦ καὶ βασιλεῖς. καὶ ὅτι πολεμήσαντες καθέξοσι τὴν Χαναανίαν

§ 187 = Gen. XV 7, XVI 1; § 188 = Gen. XVI 4.

ROMSPLELatZonaras I p. 35. ExcPeiresc.

- 1 ἄρσεως MSPL Θεοῦ δὲ tr. MP θαρσεῖν O αὐτῷ L 2 τοῖς
— 3 ἠγμένον] pro aliis omnibus bonis, in quibus a mesopotamia deductus fuerat
αὐτῶν conl. 3 ἠγμένων L fort. rocte *σάρρα (sic) M sara Lat
4 *Ἀγάρην] ἄγαρ ἦν ROLat ἀγάρη sic M *γένοντο MSPL 5 αἰγυπτίαν OM
παιδοποιησομένην R¹OM 6 sarae Lat βασιλιζοῖσα om. Lat 8 δ' L
παραδόντος SPL τὴν σάρραν R 9 ἐπεβούλευσεν] ἐπεβούλευσε O ἐπενόησεν
M 11 θεῖος om. M 12 τεύξασθαι ML¹ γέρον τῆν] γοιῆν i. ras. ut uid.
L 14 παρακούουσαν MSPL μὲν] μὲν οὖν MSP 15 ἀπολεισθαι L
δ' L γενέσθαι P 16 βασιλεύσοντος] LLat βασιλεύοντος ROMSP
17 ἰσμάηλον MSPL ἰσμαῖλ E 18 *θεόκλητον] θεόκλητον RO deo nobilitatum
Lat ὃν θεόκλητον conl. H. Vitelli 21 ἕνατος R ἕνατος M ἕνατος E
*αὐτῷ] αὐτὸν O ἐνενηχοστὸν] ἐνενηχοστὸν M ἕκτον E 22 ἀπήγγειλε]
ἐπήγγειλε E promittens Lat *ἐξ] καὶ ἐκ SP *σάρρα S¹ sara Lat 23 δὲ
PE *Ἰσακὸν] isaac semper Lat 24 πολεμήσαντες R

ἄλασαν ἀπὸ Σιδῶνος μέχρι Αἰγύπτου, προσέταξι τε βουλόμενος τὸ 192
 ἀπ' αὐτοῦ γένος μένειν τοῖς ἄλλοις οὐ συμφερόμενον ποιούμενοι
 τὰ ἀλδοῖα καὶ τοῦτο ποιεῖν ὀφθῆναι ἡμέρα μετὰ τὸ γεννηθῆναι. τὴν
 αἰτίαν δὲ τῆς περιτομῆς ἡμῶν ἐν ἄλλοις δηλώσω. πυθομένου δὲ 193
 5 Ἀβραάμ καὶ περὶ τοῦ Ἰσμαήλου. τί ζήσεται, πολυχρότιόν τε ἀπιστή-
 μαιν ὁ θεὸς καὶ μέγαλον ἰθῶν πατέρα. καὶ Ἀβραάμ μὲν ἐπὶ
 τοῖσι τοῖσι εὐχαριστήσας τῷ θεῷ ποιούμεναι παραχρησῆμα καὶ πάντες
 οἱ παρ' αὐτοῦ καὶ ὁ παῖς Ἰσμαήλος, οὐ καὶ ἐκείνῃ τὴν ἡμέραν
 τρισεκαδέκατον ἔτος ἔχοντος αὐτὸς ἐνενηχοστὸν πρὸς τοῖς ἐνεία
 10 διήγεν.

XI. 1. Ὑπὸ δὴ τοῦτον τὸν καιρὸν οἱ Σοδομίται πλήθει καὶ 194
 μεγέθει χειμάτων ἐπεφρονοῦντες εἰς τε ἀνθρώπους ἦσαν ἱβρι-
 σταὶ καὶ πρὸς τὸ θεῖον ἀσεβεῖς, ὡς μίξει μινύσθαι τῶν παρ'
 αὐτοῦ γενομένων ὠφελειῶν, εἶναι τε μισοῦντες καὶ τὰς πρὸς ἄλ-
 15 λους ὀμιλίας ἐπιπέσθαι. χαλεπίνας οὖν ἐπὶ τοῖσι ὁ θεὸς ἔγνω 195
 τιμωρῆσθαι τῆς ἐπιτριβανίας αὐτοῖς καὶ τὴν τε πόλιν αὐτὴν
 κατασκάψασθαι καὶ τὴν χώραν οὕτως ἀφανίσαι, ὡς μήτε φυτόν ἔτι
 μήτε καρπὸν ἕτερον ἐξ αὐτῆς ἀναδοθῆναι.

2. Ταῦτα τοῦ θεοῦ κρίναντος περὶ τῶν Σοδομιτῶν Ἀβραάμ 196
 20 θεασάμενος τρεῖς ἀγγέλους, ἐκαθέζετο δὲ πρὸς τῆ ὄρει τῆ Μαμβοῆ
 παρὰ τῆ θύρῃ τῆς αὐτοῦ ἀλλῆς, καὶ νομίσας εἶναι ξένους ἀναστίας
 ἠσπλάσατό τε καὶ παρ' αὐτῶν καταχθέντας παρακάλει ξενίας μετα-
 λαβεῖν. ἐπινευσάντων δὲ ἄρτους τε προσέταξεν εὐθὺς ἐκ σεμιδά- 197

§ 191 = Gen. XV 18, XVII 8; § 195 = Gen. XVII 9.

ROMSPLELatZonaras I p. 35. ExcPeiresc.

1 σιδῶνος R μέγισ OML μέχρι P Αἰγύπτου] aegypti terminos Lat
 τε] δὲ MSPE autem Lat τὸ ἀπ' αὐτοῦ γένος βουλόμενος tr. ME
 2 οὐ] μὴ E συμφερόμενον ME 4 τῆς] τὴν τῆς M, recte si τὴν ante αἰτίαν
 omittitur 5 τοῦ om. P 7 *παραχρησῆμα] παρανίκα SP 8 παρ'] ἀπ' O
 αὐτῶ P²E Ἰσμαήλος MSPLE οὐ] οὐ R, om. SP 9 *τρισεκάδατον
 L ἔχοντος] ἔχων καὶ SP ἐνενηχοστὸν ME ἐνεία R 11 i. marg. ιβ' ἀρ
 M .XV Lat incip. ExcPeir τὸν om. O πλήθει] πλοῖτω MSPLEc divitiis
 Lat 12 μεγέθη R 13 τὸ θεῖον] τὸν θεὸν E 14 γενομένων] σεβομένων L
 ὠφελειν O ἄλλοις] ἄλλήλους ROMLEExc 16 τὰς τε πόλεις SP
 ἀντὶ] αὐτῶν MSPLLat 17 κατασκάψασθαι] καταστρέψασθαι SPL subvertere
 Lat οὕτως] simul Lat 19 *Ἀβραάμ Exc 20 *ἐκαθέζετο] ἐκάθητο MExc
 *δὲ om. O *πρὸς] παρὰ O *Μαμβοῆ] μαροῆ L 21 παρὰ] circa
 Lat αὐτοῦ codd. 22 ἠσπλάσατό τε ἀναστίας tr. M ξενίας] ξενίων MSPLE
 Exc xeniorum Lat μεταλαβεῖν] μετασχεῖν E 23 εὐθὺς om. MExc

- λῆως γενέσθαι. καὶ μόσχον θύσας καὶ ὀπιήσας ἐκόμισεν αὐτοῖς ἐπὶ
 τῇ ὄρει κατακειμένοις· οἱ δὲ δόξαν αὐτῷ παρέσχον ἐσθιόντων. ἔτι
 δὲ καὶ περὶ τῆς γυναικὸς ἐπυνθάνοντο, ποῦ ποτ' εἴη Σάρρα. τοῦ
 δ' ἐπιτόντος ἔνδον εἶναι, ἥξειν ἔφρασαν εἰς τὸ μέλλον καὶ εὐρήσειν
 198 αὐτὴν ἢ ἢ μητέρα γεγεννημένην. τῆς δὲ γυναικὸς ἐπὶ τούτῳ μει- 5
 διασάσης καὶ ἀδύνατον εἶναι τὴν τεκνοποιίαν εἰποῦσης αὐτῆς μὲν
 ἐνεγίχοντα ἔτι, ἐχοῖσις τοῦ δ' ἀνδρὸς ἑκατόν. οὐκέτι κατέσχον λιαν-
 θάνοντες ἀλλ' ἐμίμησαν ἑαυτοὺς ὄντας ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ. καὶ ὅτι
 πεμφθεῖν μὲν ὁ εἰς σημανῶν περὶ τοῦ παιδός, οἱ δὲ δύο δὲ Σοδομί-
 τας καταστρεφόμενοι. 10
- 199 3. Ταῦτ' ἀκούσας Ἀβραμὸς ἤλγησεν ἐπὶ τοῖς Σοδομίταις καὶ
 τὸν Θεὸν ἀναστάς ἰκέτευσε παρακαλῶν, μὴ τοὺς δικαίους καὶ ἀγα-
 θοὺς συναπολλύειν τοῖς πονηροῖς. τοῦ δὲ Θεοῦ γήσαντος μηδένα
 εἶναι τῶν Σοδομιτῶν ἀγαθόν, εἰ γὰρ ἐν αὐτοῖς δέκα εἶεν συγχωρεῖν
 ἅπανσι τὴν ἐπὶ τοῖς ἁμαρτήμασι τιμωρίαν. ὁ μὲν Ἀβραμὸς ἰσχυράσεν 15
 200 οἱ δὲ ἀγγελοὶ παρεγένοντο εἰς τὴν τῶν Σοδομιτῶν πόλιν, καὶ ὁ
 Ἀβραμὸς αὐτοὺς ἐπὶ ξενίαν παρακάλει· λίαν γὰρ ἦν περὶ τοὺς ξένους
 φιλόστροφος καὶ μαθητὴς τῆς Ἀβραμῶν χρησιμότητος. οἱ δὲ Σοδο-
 μιταὶ θεασάμενοι τοὺς νεανίσκους εὐπρεπεστάτους τῆ ὄψει διαφέ-
 ροντας καὶ παρὰ Ἀβραμῶν καταχθέντας ἐπὶ βίαν καὶ ἔβριον αὐτῶν τῆς 20
 201 ὄρας ἐτράπησαν. τοῦ δὲ Ἀβραμῶν παραινούντος σωφρονεῖν καὶ μὴ
 χωρεῖν ἐπ' αἰσχύνῃ τῶν ξένων, ἀλλ' ἔχειν αἰδῶ τῆς παρ' αὐτῷ
 καταγωγῆς, εἰ δὲ ἔχουσιν ἀκρατῶς, τὰς θυγατέρας αὐτοῦ ἐπὶ ἐκεί-
 νων ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτῶν λέγοντος παρέξειν, οὐδ' οὕτως ἐπέ-
 σθησαν. 25

§ 197 = Gen. XVIII 7.

ROMSPLELatExcPoiresc.

- 1 αὐτοῖς] αὐτοῦ P' αὐτῶν S' αὐτὸς conl. ἐπὶ] πρὸς MExc
 2 *ἐστιόντων R 3 δὲ] τε SP, om. OMLExc ποῦ] ποῦ E ubi Lat
 *ποτ'] ποτ' ἄν RO ποτε SPExc *εἴη] εἴη τυγχάνουσα ἢ MSPLEExc sara Lat
 4 δ'] δὲ MSPExc *μέλλον] μέσον Exc 5 ἐπὶ τούτῳ] ἐπὶ τούτῳ ROSP'
 ἐν τούτῳ M 7 ἐνεγίχοντα E δὲ ROSPLE S τοῦ om. E 9 *πεμ-
 φθεῖν μὲν] πεμφθεῖν ROP *ὁ] ὁ μὲν SP σημανῶν] ExcDindorf σημα-
 ῶν (ω ex o corr. P) codd. E οἱ om. MEEExc *σοδομίτας, α i. ras. S
 10 *καταστρεφόμενοι] cuncterent Lat 11 ταῦτα RSPLEExc ἄβραμους Exc
 12 ἰκέτευε O ἰκέτευσεν S'P'Exc 13 Θεοῦ δὲ tr. M 14 σοδομιτῶν, τ
 i. ras. m. 2 P εἶεν] εἶναι RO 15 ἁμαρτήμασι] ἁμαρτημένοις O ἄβραμους
 Exc ἡσυχάζεν MSPL'Exc 16 *παρεγίνοντο L τῶν om. E 17 *ἐπὶ
 εἶναι conl. *περὶ] ἐπὶ L 18 *τῆς] τῆς τοῦ M *ἄβραμῶν Exc
 19 νεανίσκους] i. marg. α' R εὐπρεπεστάτους τῆ ὄψει] εὐπρεπεστάτους τῆς ὄψεως
 MSPL'LatExc τῆ ὄψεως conl. 21 ὄρας] ὄρασι Exc 23 *ἐπὶ] ἐπ' RO
 24 *παρέξειν P *ἐπέσθησαν] ἠδέσθησαν SP quieverunt Lat

4. Ὁ θεὸς οὖν ἀγαπητίσας αὐτῶν ἐπὶ τοῖς τολμήμασι τοὺς 202
 μὲν ἡμαύρωσεν, ὡς μὴ δυνήθῃαι τὴν εἴσοδον τὴν εἰς τὴν οἰκίαν
 εἰρεῖν, Σοδομιτῶν δὲ κατέκρινε πάνδημον ὄλεθρον. Ἀὐτὸς δὲ τοῦ
 θεοῦ τὴν μέλλουσαν ἀπώλειαν τῶν Σοδομιτῶν αὐτῷ φράσαντος
 5 ἀπαλλάσσεται τὴν τε γυναῖκα καὶ τὰς θυγατέρας, δύο δὲ ἦσαν ἔτι
 παρθένοι, ἀγαλαβῶν· οἱ γὰρ μητιήρις περιεφρόνησαν τὴς ἐξόδου
 εὐθήειαν ἐπικαλοῦντες τοῖς ὑπὸ τοῦ Ἀώτου λεγομένοις. καὶ ὁ θεὸς 203
 ἐνσπίπτει βέλος εἰς τὴν πόλιν καὶ σὲν τοῖς οἰκίτορσιν κατεπίπτει
 τὴν γῆν ὁμοίᾳ πυρώσει ἀφανίζων, ὡς μοι καὶ πρότερον λέλεται
 10 τὸν Ἰουδαϊκὸν ἀναγράφοντι πόλεμον. ἡ δὲ Ἀώτου γυνὴ παρὰ τὴν
 ἀναχώρησιν συνεχῶς εἰς τὴν πόλιν ἀνασιρρομένη καὶ πολεπρωμο-
 νοῦσα τὰ περὶ αὐτὴν ἀπηγορευκότος τοῦ θεοῦ τοῦτο μὴ ποιεῖν εἰς
 στήλην ἀλῶν μετέβαλεν· ἰστόρησα δ' αὐτήν, ἔτι γὰρ καὶ νῦν δια-
 μένει. διαφεύγει δ' αὐτὸς μετὰ τῶν θυγατέρων εἰς βραχί τι χω- 204
 15 ρίον κατασῶν περιγραφὴν ὑπὸ τοῦ πρῶτος· Ζωὸρ ἔτι καὶ νῦν λέγε-
 ται· καλοῦσι γὰρ οὕτως Ἑβραῖοι τὸ ὄλλγον. ἐνταῦθα τοῖνον ὑπό
 τε ἀνθρώπων ἐρημίας καὶ τροφῆς ἀτορίας ταλαιπῶρος διγεν.
 5. Αἱ δὲ παρθένοι πᾶν ἡφανίσθαι τὸ ἀνθρώπινον ὑπολα- 205
 βοῖσαι ὑπὸ πατρὶ ἀλησιάζουσι προνοήσασαι λαθεῖν· ἐποίουν δὲ
 20 τοῦτο ὑπὲρ τοῦ μὴ τὸ γένος ἐκλιτεῖν. γίνονται δὲ παῖδες ὑπὸ μὲν
 τῆς πρεσβιτέρας Μώαβος· εἴποι δ' ἂν τις ἀπὸ πατρός. Ἄμμωνον

§ 202 = Gen. XIX 11.

ROMSPLELatExcPeirescStephanus Byz. s. Ἄμμωνον.

1 ὁ θεὸς οὖν] ὁ θεὸς MExc ὁ δὲ θεὸς SLE ὁ θεὸς P *deus autem* Lat
 *ἀγαπητίσας R 2 *ἡμαύρωσεν] ἡμιθύρωσεν Exc 3 *κατέκρινε] κά-
 κρινε L 4 τῶν σοδομιτῶν ἀπώλειαν tr. MSPLExc 5 ἀπαλλάσσεται] ἀπηλ-
 λίσσεται R ἀπηλλίσσεται MSExc ἀπηλλίσσεται PLE *ereptus est* Lat δ' SP
 Exc 6 περιεφρόνησαν] ἐπερεφρόνησαν MSPLEExc 7 *λώτον s. P
 S *ἐσκήπτει L¹ οἰκίτορσιν] οἰκίτορσιν OMS²P²E, euan. L *κατεμιπτοῦ L
 9 τὴν γῆν — ἀφανίζων] *terramque similis exterminavit incensio* Lat
 τῆν] καὶ τὴν ELat *πύρωσις MLatExc ἀφανίζει ROMLEExc 10 πόλεμον]
 πόλεμον τὸν νῦν καὶ τὴν πόλιν RO Ἀώτου] τοῦ λώτου E¹ παρὰ] περὶ
 E 11 εἰς τὴν πόλιν συνεχῶς tr. M 12 μὴ om. MSPExc 13 *μετέβαλεν]
 μετεβλήθη L [ιστόρησα] ἰστόρ^η (h. e. ἰστόρησα) M ἰστοροῦσα Exc 14 *δὲ
 SP 15 κατασῶν om. E ζώωρ O ζώωρ M ζώωρ SPLE ζώωρ Exc *zohor*
 Lat 16 Ἑβραῖοι] οἱ Ἑβραῖοι E ἐντεῦθεν Exc τοῖνον om. MSPLExc
 17 διγεν] fin. Exc 18 *ἀνθρώπινον] ἀνθρώπινον γένος P ἀνθρώπων γένος
 S *genus humanum* Lat *πᾶν τὸ ἀνθρώ³ * * ἡφανίσθαι γένος ὑπολαβοῦσα
 tr. L 19 τῷ πατρὶ — λαθεῖν] *cuicumque misceri uoluerint se latere credentes*
 Lat προνοῦσαι O ἐποίουν] ἐποίουντο RO 20 * τὸ om. M *δὲ] μὲν M
 21 *μώαβος O *Ἄμμωνον] ἄμμωνον O *ammun* Lat, euan. L; hinc Steph. Byz.

- 206 δ' ἢ γεωτέρα ποιεῖται· γένους υἱὸν ἀποσημαίνει τὸ ὄνομα, καὶ
κρίζει δ' αὐτῶν ὁ μὲν Μωαβίτας μέγιστον ὄντας καὶ νῦν ἔθνος,
Ἀμμωνίτας δὲ ὁ ἕτερος· Συρίας τῆς κοίτης ἐστὶν ἀμφοτέρω. καὶ
Ἄνω μὲν τοιαύτην συνέβη τὴν ἐκ Σοδομοιτῶν ἀναχώρισιν γενέσθαι.
- 207 XII. 1. Ἄβραμος δὲ μετόλησεν εἰς Γέραρα τῆς Παλαιστίνης 5
ἐν ἀδελφῆς ἐπαγόμενος σχήματι τὴν Σάρρα. ὅμοια τοῖς πρὶν ἐπο-
κρινάμενος διὰ τὸν φόβον· ἐδεδίει γὰρ Ἀβιμέλεχον τὸν βασιλεῦ
τῶν ἐπιχωρίων· ὅς καὶ αὐτὸς ἐρασθεὶς τῆς Σάρρας φθείρειν οἷός
208 τε ἦν. εἴργεται δὲ τῆς ἐπιθυμίας ὑπὸ νόσου χαλεπῆς αὐτῷ προσ-
πεσοῦσης ἐκ Θεοῦ καὶ τῶν ἰατρῶν αὐτὸν ἀπεγνωκότων ὑπνώσας 10
ὄναρ ὄρα μὴδὲν ἐβρίζειν τὴν τοῦ ξένου γυναῖκα, καὶ ὄρα διατεθεὶς
φράζει πρὸς τοὺς φίλους, ὡς ὁ Θεὸς ταύτην αὐτῷ ἐλάγει τὴν νόσον
ἐπὶ ἐδικίας τοῦ ξένου φιλᾶσσαν ἀνέβριστον αὐτῷ τὴν γυναῖκα.
μὴ γὰρ ἀδελφὴν οὔσαν ἐλάγεσθαι νόμος δ' αὐτῷ σινοικοῦσαν, ἐπαγ-
γέλλεται τε παρέξειν αὐτὸν εὐμενῇ τὸ λοιπὸν ἀδσοῦς ἐκείνου περὶ 15
209 τὴν γυναῖκα γενομένου. ταῦτα εἰπὼν μεταπέμπεται τὸν Ἄβραμον
συμβουλευσάντων τῶν φίλων καὶ μὴδὲν ἔτι περὶ τῆς γυναίκος αὐ-
τὸν ὡς πεισομένης τι τῶν αἰσχυρῶν ἐκέλευσε δεδιέναι, Θεὸν γὰρ
αὐτοῦ κήδεσθαι, καὶ κατὰ τὴν συμμαχίαν τὴν ἐκείνου μεμενηκυῖαν
ἀνέβριστον κομίζεσθαι. τοῦ δὲ Θεοῦ μάρτυρος ὄντος καὶ τοῦ τῆς 20
210 γυναικὸς συνειδοῦτος ἔλεγε μὴδ' ἂν ὀρεχθῆναι τὴν ἀρχήν, εἰ γαμετὴν
οὔσαν ἠπίστατο, ὡς ἀδελφὴν δὲ ἀγόμενον ἦν οὐκ ἠδέικον. παρα-
καλεῖ τε πρῶτος ἔχειν πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν Θεὸν εὐμενῇ ποιεῖν, παρ'
αὐτῷ τε μένειν βουλομένῳ πᾶσαν ἀφθονίαν ἐπάροξεν ἀπιέναι τε

§ 205 = Gen. XIX 35.

ROMSPLELatStephanus Byz. s. Ἄβραμον.

- 1 *ὁ ROSPL *ἀποσημαίνει, ai et ei i. ras. m. 2 P καὶ om. ME
2 *κρίζει] κρίκει MSP *ὁ μὲν] ἢ μὲν MSP *μοαβίτας O καὶ] ἔτι καὶ
MSP et ut uid. L, in quo quae inter μέγιστον et καὶ fuere euauerunt
3 *ἀμμωνίτας SP¹ ammonitas Lat *δ' L *ὁ ἕτερος] ἢ ἕτερος MSP
4 Ἄνω] τῷ Ἄνω RO 5 *μετόλησεν M *γέραρα RO *παλαιστίνης
R 6 saram Lat 7 φόβον] φόνον, v (ante o) i. ras. R ἀβιμέλεχον, β
ex μ corr. S 8 *σάρρα S¹ saram Lat φθείρει E 9 εἴργεται, εἴ ex εἴ
corr. P 10 ἀπεγνωκότων, v post γ i. ras. S 11 ὄρα O 12 φράζει
om. O φίλους] φίλους O αὐτῷ ταύτην tr. OMSPL ἐλάγει] ἐπαγάγοι
MSPL intulerit Lat 13 αὐτῷ, ω ex οὔ corr. L 14 ἐπαγγέλλεται RO
15 τε om. RO αὐτὸν codd. 16 γενομένου M γνομένου L ταῦτ' MSPL
19 τὴν (post κατὰ) om. O 22 ὡς — ἠδέικον] sed tamquam pro sorore
seductum Lat ἀδελφὴν δὲ] δ' ἀδελφὴν MSPL ἀγόμενος SP ἀγομένην L
ἦν] ἦν SP¹, om. MP²L πωρακιλεῖ τε] πωρακιλεῖται R 21 βουλόμενος S

προαιρούμενον τεύξεσθαι κομπῆς καὶ πάντων ὅσων καὶ χηρῶν
 πρὸς αὐτὸν ἀρίζοιτο. ταῦτ' εἰπόντος Ἀβραάμ οὔτε τὴν συγγέ- 211
 νειαν τῆς γυναϊκὸς ἐπέσειθαι ἔλεγεν, ἀδελφοῦ γὰρ αὐτῆν εἶνα καθευ-
 καὶ δίχα τοιαύτης ὑποκρίσεως οὐκ ἀσφαλῆ τὴν ἐπιδημίαν ὑπολα-
 5 βεῖν. ὅσα τε ἐπὶ τῷ μηδὲν αἴτιος τῆς νόσου γεγονέναι προθυμη-
 θῆναι δ' αὐτοῦ περὶ τὴν σωτηρίαν, ἐτοιμὸς ἔγασιν ἔχειν παρ'
 αὐτῷ μένειν. καὶ Ἀβιμέλεχος τὴν τε γῆν πρὸς αὐτὸν νέμεται καὶ 212
 τὰ χρήματα, καὶ συντίθενται ἀδόλως πολιτεύεσθαι ὑπὲρ τινος
 φρέατος ποιούμενοι τὸν ὄρκον, ὃ Βηρσοῦζαι καλοῦσιν· ὄρκιον δὲ
 10 φρέαρ λέγοιτ' αἶν. οὕτω δ' ἔτι καὶ νῦν ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων ὠνό-
 μασται.

2. Γίνεται δὲ Ἀβραάμ μετ' οὐ πολὺ καὶ παῖς ἐκ Σάρρας, ὡς 213
 αὐτῷ ἐπὶ τοῦ Θεοῦ προείρητο, ὃν Ἰσραὴλ ὠνόμασε· τοῦτο γέλωτα
 σημαίνει· διὰ μέντοι τὸ εἶναι Σάρραν μειδιάσαι τεύξεσθαι φήσαντος
 15 αὐτῆν τοῦ Θεοῦ μὴ προσδοκῶσαν ἴδι τοκετοῖ προσηλίτταν οὖσαν
 τὸν υἱὸν οὕτως ἐκάλεσεν. αὐτὴ μὲν γὰρ ἐνενήκοντα εἶχεν ἔτη ἐκα-
 τὸν δὲ Ἀβραάμ. τίκεται δὲ παῖς ἑκατέρων τῷ ὑστάτῳ ἔτει, ὃν 214
 εἰθίς μετ' ὀγδόην ἡμέραν περιτέμνουσι, καὶ ἔκκεινοι μετὰ τοσαύ-
 τας ἔθους ἔχασιν οἱ Ἰσραῖται ποιῆσθαι τὰς περιτομὰς, Ἰσραῖτες
 20 δὲ μετὰ ἔτος τρισκαδέκατον· Ἰσμαῆλος γὰρ ὁ κτίστης αὐτῶν τοῦ
 ἔθνους Ἀβραάμ γενόμενος ἐκ τῆς παλλακῆς ἐν τοῦτῳ περιτέμνεται τῷ
 χρόνῳ· περὶ οὗ τὸν πάντα λόγον ἐξήρησμαι μετὰ πολλῆς ἀκριβείας.

§ 210 = Gen. XX 10; § 212 = Gen. XX 14, XXI 22; § 213 = Gen. XXI 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 35. Syncellus p. 191. Eustathius hexaem. p. 60.

1 προαιρούμενον, ν finale i. ras. m. 2 P 2 τοῦτ' M 3 ἐπεῦσθαι] εἰπόντος
 ἐπέσειθαι, εἰπόντος del. m. 1 M ἐπεύθεσθαι S¹ πειδέσθαι S² ἐπεύσθαι. σ ex de
 corr. P 4 ἐπιδημίαν, δη ex θν corr. M 5 προθυμηθῆναι R 6 περὶ s. R
 ἐτοίμησ L 7 Ἀβιμέλεχος] ὁ ἀβιμέλεχος O ἀβιμέλεχος S¹ αὐτὸν, ὁ ex ἡ
 corr. M νέμεται] διανέμεται SPE 8 συντίθενται MPL πολιτεύεσθαι]
 conl. πολιτεύεσθαι RO πολιτεύεσθαι MSPL 9 *ποιούμενος M *ὃ] ὃν O
 *Βηρσοῦζαι] βηρσοῦζε RO βηρσοῦζε M βηρσοῦζαι S βηρσοῦζαι P¹ βηρ-
 σουκε P² uiribusae Lat ὄρκιον] ὄρκιον M ὄρκον SPE ὄρκιον — 10 φρέαρ]
 foedus putei Lat 10 λέγοιτο ROSPLE ὠνόμασται R 12 *δ' SPL
 *sara Lat 14 *σημαίνει, μαί i. ras. 2 litt. m. 2 S *τὸ] τὲ R *sara Lat
 *τεύξεσθαι O *φείσαντος L 15 *τοῦ θεοῦ αὐτῆν tr. L 16 *ἐκάλεσαν
 L αὐτῆ] Bekker αὐτῆ codd.ELat *γὰρ om. P¹ ἐνενήκοντα M ἐνενηκοντα
 E 17 § 214—241 excerptsit Eustath ἐκατέρων — ἔτει] utroque sene Lat
 τωσιτάτω S 18 *τοσαύτας] τοσαύτας ἡμέρας SPLLat 19 οἱ om. E *ἄρ-
 ραβες RM 20 ἰσμάηλος MSPL i. marg. ιβ' R ιγ' ἄρ' M XII Lat
 21 ἀβραάμ M παλακῆς P¹L 22 ἅπαντα L πάντα λόγον] omne tempus Lat
 4*

- 215 3. Σάρρα δὲ γεννηθέντα τὸν Ἰσμαῆλον ἐκ τῆς δοῦλης αὐτῆς
 Ἀγάρις τὸ μὲν πρῶτον ἔστεργεν οὐδὲν ἀπολείπουσα τῆς πρὸς ἴδιον
 ἰδὸν εὐνοίας, ἐτρέφετο γὰρ ἐπὶ τῇ τῆς ἡγεμονίας διαδοχῇ, τεκοῦσα
 δ' αὐτῇ τὸν Ἰσακὸν οὐκ ἤξιον παρατρέφεσθαι τοῦτο τὸν Ἰσμαῆ-
 λον ὄντα πρεσβύτερον καὶ κακοργεῖν δυνάμενον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ 5
 216 ἀποθανόντος. ἔπειθεν οὖν τὸν Ἀβραμὸν εἰς ἀποικίαν ἐκπέμπειν
 αὐτὸν μετὰ τῆς μητρὸς. ὁ δὲ κατὰ μὲν ἀρχὰς οὐ προσετίθειτο τὴν
 αὐτοῦ γνώμην οἷς ἢ Σάρρα ἐσποιδάκει πάντων ὀμώτατον ἡγούμενος
 εἶναι παῖδα νῆπιον καὶ γυναῖκα ἄπορον τῶν ἀναγκαίων ἐκπέμπειν.
 217 ἴστερον δέ, καὶ γὰρ ὁ Θεὸς ἠρέσκετο τοῖς ἐπὶ τῆς Σάρρας προστα- 10
 τοιμένοις, πεισθεὶς παρεδίδου τὸν Ἰσμαῆλον τῇ μητρὶ μῖπιν δι' αὐ-
 τοῦ χωρεῖν δυνάμενον, ὕδωρ τε ἐν ἀσκή καὶ ἄρτον φερομένην ἐκέ-
 218 λευεν ἀπιέναι ὀδηγῶ τῇ ἀνάγκῃ χρομένην. ὡς δ' ἀπιούσαν ἐπι-
 λελοῖπει τὰ ἀναγκαῖα, ἐν κακοῖς ἦν, ὕδατος δὲ σπανίζοντος ἐπ'
 ἐλάτῃ τινὶ θεῖσα τὸ παιδίον ψυχορραγοῦν, ὡς μὴ παρουσίας τὴν 15
 219 ψυχὴν ἀφῆ, προῆει πορρωτέρω. συντιχὼν δ' αὐτῇ θεῖος ἄγγελος
 πηγῆν τε φράζει παρακειμένην καὶ κελεῖται προνοεῖν τῆς ἀιαιροφῆς
 τοῦ παιδίου· μεγάλη γὰρ αὐτὴν ἀγαθὰ περιμένειν ἐκ τῆς Ἰσμαῆλον
 σωτηρίας. ἢ δ' ἐθάρσισε τοῖς προκατιγγελλμένοις καὶ συμβαλοῦσα
 ποιμήσι διὰ τὴν ἐξ αὐτῶν ἐπιμέλειαν διαφεύγει τὰς ταλαιπωρίας. 20
 220 4. Ἀνδρωθέντι δὲ τῷ παιδί γύναιον ἄγεται τὸ γένος Αἰγύ-
 πτιον. ἐνθὲνδε ἦν καὶ αὐτὴ τὸ ἀρχαῖον. ἐξ οὗ παῖδες Ἰσμαῆλο γίνον-
 ται δώδεκα πάντες, Ναβωώθης Κήθαρως Ἀβδεῖλος Μάσσαμος

§ 215 = Gen. XXI 9; § 220 = Gen. XXV 12, 1. Paral. I 29.

ROMSPLELatZonaras I p. 36. Eustathius hexaem. p. 60.

1 *δὲ om. MPL ἰσμαῆλον MSPLE 2 ἔστεργε μὲν ἀπολειποῦσα
 RO ἀπολειποῦσα L πρὸς] ὡς πρὸς MSPLE 3 ἰδὸν om. M
 ἡγεμονίας M¹ i. marg. γ' R 4 αὐτῇ R αὐτῇ ML ἰσμαῆλον MSPLE
 5 κακοργεῖν] κακοργεῖν αὐτὸν ELat αὐτοῖς] αὐτοῦ E 7 *αὐτὸν
 ἐκπέμπειν tr. L ἀρχὰς] τὰς ἀρχὰς O S αὐτοῦ codd. *sara Lat
 9 εἶναι om. O 10 sara Lat 11 ἰσμαῆλον MSPLE ismahelcm Lat *τῇ
 μητρὶ om. O δι' αὐτοῦ] δι' αὐτοῦ S δι' αὐτοῦ E 12 ἐκέλευεν OME
 13 χρομένην L ἐπιλέλοιπε SP ἐπέλελοιπε L ἐπέλελείπει E 14 *ἐπὶ SP
 15 *θεῖσα] τιθεῖσα O *ψυχορραγοῦν P τὴν ψυχὴν ἀφῆ] τῆς ψυχῆς
 ἀφείσα RO ἀφῆ τὴν ψυχὴν E 16 πεδον L παιδὸς E 19 *ἢ δὲ L
 *συμβαλοῦσα ποιμήσι] studens alere puerum Lat 22 ἐνθὲνδε] ἐνθεν δὲ O
 ἐνθεν δ' MS ἐνθεν δ' P ἐνθεν L unde Lat αὐτῇ M ἰσμαῆλον RO isma-
 heli Lat 23 πάντες om. ELat ναβωώθης R naboth Lat Κήθαρως] et
 darus Lat ἀβδεῖλος MSP abdeilus Lat Μάσσαμος Μάσσαμος Ἰδομῆας]
 ἰδομῆας μᾶσσημος μαλμασσ M μασσαμῶς ἰδομῆας μᾶσσημος SP μᾶσσημος
 μᾶσσημος ἰδομῆας L

Μασμασος Ἰδοιμᾶς Μασμασος Χόδαμος Θάμανος Ἰστοῖρος Νά-
 γμισος Κάδμισος. οὗτοι πᾶσαν τὴν ἀπ' Εὐφράτου καθήκουσαν 221
 πρὸς τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν κατοικοῦσι Ναβατινὴν τὴν χώραν
 ὀνομάσαντες. εἰσὶ δὲ οὗτοι, οἱ τὸ τῶν Ἀράβων ἔθνος καὶ τὰς φυ-
 λὰς ἀπ' αὐτῶν καλοῦσι διὰ τε τὴν ἀρετὴν αὐτῶν καὶ τὸ Ἀβράμου
 ἀξίωμα.

XIII. 1. Ἰσακον δὲ ὁ πατὴρ Ἀβραμος ὑπερηγάτα μονογενῆ 222
 ὄντα καὶ ἐπὶ γήρως οὐδὲν κατὰ δωρεάν αὐτῷ τοῦ Θεοῦ γενόμενον.
 προεκαλεῖτο δὲ εἰς εὐνοίαν καὶ τὸ φιλεῖσθαι μᾶλλον ὑπὸ τῶν γο-
 10 νέων καὶ αὐτὸς ὁ παῖς ἐπιτηδεύων πᾶσαν ἀρετὴν καὶ τῆς τε τῶν
 πατέρων Θεραπειᾶς ἐχόμενος καὶ περὶ τὴν τοῦ Θεοῦ Θρησκείαν 223
 ἐσπουδαζὼς. Ἀβραμος δὲ τὴν ἰδίαν εὐδαιμονίαν ἐν μόνῳ τῷ τὸν
 υἱὸν ἀπαθῆ καταλιπὼν ἐξελεῖσθαι τοῦ ζῆν ἐτίθετο. τούτου μέντοι
 15 κατὰ τὴν τοῦ Θεοῦ βουλήσιν ἔτιχεν, ὅς διὰ πείραν αὐτοῦ βολήμε-
 νος λαβῆναι τῆς πρὸς αὐτὸν Θρησκείας ἐμμανισθεῖς αὐτῷ καὶ πάντα
 ὅσα εἴη παρεσχήμενος καταριθμισάμενος, ὡς πολεμίων τε κρείτ- 224
 τωνα ποιήσειε καὶ τὴν παροῦσαν εὐδαιμονίαν ἐκ τῆς αὐτοῦ σπουδῆς
 ἔχοι καὶ τὸν υἱὸν Ἰσακον, ἥτις τοῦτον αὐτῷ Θῦμα καὶ ἱερεῖον αὐ-
 τὸν παρασχεῖν ἐκέλευέ τε εἰς τὸ Μώριον ὅρος ἀναγαγόντα ὄλο-

§ 220 = Gen. XXV 14, 1 Paral. I 30; § 222 = Gen. XXII 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 36. ExcPeirescEustathius hexacem. p. 60.

1 Μάσμασος] μασσῆς L *masmisus* Lat Χόδαμος] χόδδασ L χόδαδος
 Bernard Θεμανός M ἰέτορος MSL ἰέτορος P *ithurus* Lat Νάφα-
 σος] νάφασος O ναρᾶτος SP *naphlesus* Lat 2 κάδμισος, o ex a corr. uid. S

κάλμισος M κάδμιος L *chadmasus* Lat ἀπὸ Eustath *Εὐφράτου*] εὐφρά-
 του καὶ ἐπέκεινα E *καθήκουσαν] καὶ καθήκουσαν M 3 *κατοικοῦσι]
tenuerunt Lat *ναβατινὴν RO ναβατινὴν L *nabateam* Lat 4 *δ' SP
 *οὗτοι *cicit* Holwerda *τὸ om. M *ἀράβων M ἔθνος] γένος E
 *καὶ τὰς φυλὰς] *secundum tribus* Lat h. e. κατὰ φυλὰς, *quod proposuit* Hol-
 werda *φυλὰς] φωνὰς M 5 *ἀπ' αὐτῶν Bekker *καλοῦσι] καλέσουσι

RO *καὶ] καὶ διὰ MSPL ἀβράμον] τοῦ ἀβράμον E 7 i. marg. ιδ' ἀρ' M
 ιβ' O incip. ExcPeir litterae azon δὲ ὁ πατὴρ ἄβραμος i. ras. 14 litt. R
 ἄβραμος Exc 8 οὐδὲν] οὐτῶ RO οὐ et spatium uacuum 5 litt. M
 9 προσεκαλεῖτο MExc 12 Ἀβραμος] ἄβραμος Exc, i. marg. XIII Lat
 δὲ] τε M μόνῳ, ὁ ex corr. S τῶν υἱῶν L 13 ἀπαθῆ om. M

14 *διὰ πείραν] διὰ πείραν M διὰ πείραν L¹ 16 ὅσα εἴη παρ i. ras. O
 παρεσχήμενος O 17 ποιήσειεν SP¹L 18 ἔχοι] ἔ·χοι O ἔχει M ἔχειν Exc
 καὶ om. MSPLExc υἱὸν om. Exc αὐτὸν om. MSPEExc 19 *ἐκέ-
 λενέ τε] ἐκέλευεν MLExc ἐκέλευέ·τε τοῦτον SP *τὸ Μώριον] ταμωρεῖον
 (a minus clare expressum extare tamen uid. R) RO *ἀναγαγόντα Zon

κατωῶσαι βωμόν ἰδρυσάμενον· οὕτως γὰρ ἐμμανίσειεν τὴν περὶ αὐ-
τὸν θρησκείαν, εἰ καὶ τῆς τοῦ τέκνου σωτηρίας προτιμήσειε τὸ τῷ
θεῷ κεχαρισμένον.

- 225 2. Ἀβραμὸς δὲ ἐπὶ μηδενὶ κτήνων παρακούειεν τοῦ θεοῦ δί-
καιον ἅπαντά θ' ἐποιερεῖν ὡς ἐκ τῆς ἐκείνου προνοίας ἅπαντων
των οἷς ἂν εὐμενὴς ᾗ, ἐπικρυψάμενος πρὸς τὴν γυναῖκα τὴν τε τοῦ
θεοῦ πρόφρησιν καὶ ἣν εἶχεν αὐτὸς γνώμην περὶ τῆς τοῦ παιδὸς
σφαγῆς, ἀλλὰ μηδὲ τῶν οἰκετῶν τιμὴ δηλώσας, ἐκωλύετο γὰρ ἂν
ἐπηρεῖσθαι τῷ θεῷ, λαβὼν τὸν Ἰσακὸν μετὰ δύο οἰκετῶν καὶ τὰ
226 πρὸς τὴν ἱεροφυγίαν ἐπιστάζας ὄνῳ ἀπίει πρὸς τὸ ὄρος, καὶ δύο
μὲν ἡμέρας αὐτῷ συνέδενσαν οἱ οἰκεταί. τῇ τρίτῃ δὲ ὡς κάτοπτον
ἦν αὐτῷ τὸ ὄρος, καταλιπὼν ἐν τῷ πεδίῳ τοῖς συνόντας μετὰ μόνῳ
τοῦ παιδὸς παραγίνεται εἰς τὸ ὄρος, ἐφ' οὗ τὸ ἱερὸν λαβίδις ὁ
227 βασιλεὺς ἴσπερον ἰδρύεται. ἔφερον δὲ σὺν αὐτοῖς ὅσα λοιπὰ πρὸς
τὴν θυσίαν ἦν πλὴν ἱερείου. τοῦ δ' Ἰσακὸν πέμπτου τε καὶ εἰ-
κοστὸν ἔτος ἔχοντος τὸν βωμόν κατασκευάζοντος καὶ πυθομένου, τί
καὶ μέλλοιεν θύειν ἱερείου μὴ παρόντος, τὸν θεὸν αὐτοῖς παρέξιν
ἔλεγεν ὄντα ἰκανὸν καὶ τῶν οὐκ ὄντων εἰς εὐπορίαν ἀνθρώποις
παραγαγεῖν καὶ τὰ ὄντα τῶν ἐκ' αὐτοῖς θαρραύντων ἀγγεῖσθαι
δώσειν οὖν κακείνῳ ἱερεῖον, εἶπερ εὐμενὴς μέλλει τῇ θυσίᾳ παρα-
τυγχάνειν αὐτοῦ.

§ 224 = Gen. XXII 2.

ROMSPLELatZonaras I p. 36. ExcPeirese Synceillus p. 192. Eustathius
hexaem. p. 69.

1 ἰδρυσάμενος M οὕτω SPExc αὐτὸν, ὁ i. ras. m. 2 P 2 θρη-
σκείαν R προτιμήσειε, ε finale ex corr. L 5 ἅπαντα] omnes Lat θ' δ'
MSPLExclat ἅπαντῶντων] ἁπάντων τῶν RO ἅπαν τῶν* (ἅπαντῶντα?)
L (tamquam —) uivant omnes Lat ἁπάντων ἁπαντῶντων conl. 6 οἷς ἂν
εὐμενὴς ᾗ om. spatio uacuo 18 litt. relicto M ἦ om. RO 7 πρόφρησιν Exc
τοῦ, οὐ ex ὁ corr. P παιδὸς i. ras. 4—5 litt. P 8 οἰκετῶν] ἰκετῶν
L 9 *οἰκετῶν, ο ex i corr. M 10 τὴν om. MEExc *ἐπιστάζας R
*ἀπίει, l ex ἦ corr. M 11 αὐτῷ ἡμέρας tr. MSPEExc *συνέδενσαν P²
*συνώδενσαν οἷ] συνωδενάμενοι R συνοδενάμενοι O δὲ τρίτῃ tr. E
κάτοπτον] κατὰ τόπον RO 12 ἦν αὐτῷ τὸ ὄρος] ἦσαν τοῦ ὄρουσ O
καταλιπὼν — 13 ὄρος om. RO συνόντας] συνόντας αὐτῷ Exc
13 δευτῆρος OMSPEExc 14 ἴσπερον om. E ἰδρύεται, αι ex ω corr. S
ἰδρύετο EExc collocavit Lat *λοιπὸν O 15 ἦν om. E *ἱερείου]
ἱερεῖον μόνον SPL δὲ MSPLEExc τε om. SPE 16 *ἔχοντος] ὄντος
MExc τὸν] τὸν τε MSPLEExc 17 μέλλοιεν] μέλλοι MSPLEExc μέλλει E
cisset (sacrificaturus) pater Lat *θύσειεν L τὸν] ὁ δὲ τὸν MSPLEExc
ille autem Lat 18 εἰς delet Ernesti ἀνθρώπους ed. pr. 19 τῶν] τὸν S¹P¹
θαρραύντων, ρ ante o corr. M 20 εὐμενὴς, ἦ i. ras. m. 2 S μέλλοι O

3. Ὡς δ' ὁ βιωμὸς παρεσκευάστω καὶ τὰς σχίζας ἐπεννηρόχει 228
 καὶ ἦν εὐτρεπιῆ, λέγει πρὸς τὸν υἱόν· „ὦ παῖ, μυρίαὶς εὐχαῖς αἰ-
 τησάμενός σε γενέσθαι μοι παρὰ τοῦ Θεοῦ, ἐπεὶ παρῆλθες εἰς τὸν
 βίον, οὐκ ἔστιν ὅ τι μὴ περὶ τῆς σῆς ἀνατροπῆς ἐπιλομισσάμεν
 οὐδ' ἐφ' ᾧ μᾶλλον εὐδαιμονήσειν ᾤμην, ὡς εἰ σέ τ' ἴδοιμι ἠνδρω-
 μένον καὶ τελειῶν διάδοχον τῆς ἀρχῆς τῆς ἐμοῦ καταλείπομι.
 ἀλλ' ἐπεὶ Θεοῦ τε βουλομένου σὸς πατὴρ ἐγενόμην καὶ πάλιν τοῦτο 229
 δοκοῦν ἀποτίθεμαι σε, φέρε γυναῖκος τὴν καθ' ἑαυτῶν τῶ Θεῷ γὰρ
 σε παραχωρῶ ταύτης ἀξιώσαντι παρ' ἡμῶν τῆς τιμῆς ἀνθ' ὧν
 εὐμενῆς γέγονέ μοι παραστάτης καὶ σύμμαχος τὴν βιαιότητα. ἐπεὶ δ' 230
 ἐγεννήθης * ἀποθάνης οὐ τὸν κοινὸν ἐκ τοῦ ζῆν τρόπον, ἀλλ' ἐπὶ
 πατρὸς ἰδίῳ Θεῷ τῶ πάντων πατρὶ νόμῳ Θεοῦσίας προσημύμενος,
 ἀξίον οἶμαι σε κρίναντος αὐτοῦ μίτε νόσῳ μίτε πολεμῳ μίτε ἄλλῳ
 τινὶ τῶν παθῶν, ἃ συμπίπτειν πέφυκεν ἀνθρώποις, ἀπαλλαγῆ-
 ναι τοῦ βίου, μετ' εὐχῶν τε καὶ ἱερουργίας ἐκείνου ψυχὴν τὴν σὴν 231
 προσδεξαμένον καὶ παρ' αὐτῷ καθέξοντος· ἔσῃ τ' ἐμοὶ εἰς κτε-
 μὸνα καὶ γηρωκόμον, διὸ καὶ σὲ μάλιστα ἀντροφεύομην, τὸν Θεὸν
 ἀντὶ σουτοῦ παρεσχημένον.“

§ 228 = Gen. XXII 9.

ROMSPLELatZonaras I p. 36. ExcPeiresc Eustathius hexaëm. p. 60sq.

1 *ὥς] ἕως RO δὲ MEEExc ἐπεννηρόχῃ M 2 *ἦν] ἦν πάντα SP
 πάντα ἦν L omnia (praeparata) Lat εὐπρεπιῆ O εὐτρεπιῆ EExc ὦ παῖ
 — 15 accurate transcripsit Eustath *αἰτησάμενος, η ex corr. SP 3 παρὰ]
 περὶ O τοῦ om. Eustath παρῆλθες εἰς] παρῆλθον ἔσ E 5 εἰ σέ τ'
 ἴδοιμι] ἐπειδήμισε Eustath εἰ σέ τ'] σὲ M σε SPEExc εἴ γε σὲ L ἰδοίμην
 SP 6 τῆς (ante ἀρχῆς) om. Eustath καταλείπομι M καταλείπομι LExc
 7 τε om. EEustath *καὶ om. Eustath *τοῦτο R 8 *δοκοῦν]
 τοῦ
 δοκοῦν Exc αἰτοῦντι Eustath *ἀποτίθεμαι] ἀνατίθειμι Eustath *φέρει]
 φέρε οὖν Eustath 9 παραχωρῶ S παρέχω PL 10 γέγονε — 11 κοινόν]
 καὶ προστάτης μοι γέγονεν. ἀπὶ οὖν οὐκ ἀποθανῶν τὸν κοινόν Eustath
 γέγονα R 10 ἐπεὶ δ' ἐγεννήθης] ἐπεὶ δὲ γεννηθεὶς R ἐπειδὴ γεννηθεὶς MExc
 ἐπεὶ δ' ἐγεννήθης ἀποθάνης] natus ergo morere Lat 11 ἀποθάνης] ἀπο-
 θανολή sic M ἀπὶ τῶν SP ἀπόθανε τῶν L ἀποθανοῖς ἂν, ἂν s. m. 1 Exc
 οὐ τὸν ^{ουχ} ὥσπερ, s. man. recent., ὡς corr. m. 2 ex ὅς S ἐκ τοῦ ζῆν] hanc vitam
 egrediens Lat 13 κρίνοντος RO 14 ἀνθρώποις πέφυκεν tr. Eustath
 ἀπαλλαγῆναι τοῦ βίου om. Eustath 15 τε] δὲ MSPLEExcEustath sed Lat
 ψυχὴν τὴν σὴν] τὴν ψυχὴν τὴν σὴν RSPL τὴν ψυχὴν O τὴν σὴν ψυχὴν Eustath
 16 προσδεξαμένον ROLEustath καὶ — καθέξοντος om. Eustath ἀντῶ
 OP¹ τ' ἐμοὶ] ταῖμοι R τέμοι OMSPEExc δέ μοι Eustath 17 γηρωκόμον
 SP¹ExcEustath διὸ — ἀντροφεύομην om. Eustath τὸν Θεόν τῷ Θεῷ L
 τὸν Θεόν μοι Eustath 18 παρεσχημένον OEustath

- 232 4. Ἰσακος δέ, πατὴρ γὰρ ἦν οἷον τετραγώνου γενναῖον ἔδει τὸ
 ἡρόνημα εἶναι. δέχεται πρὸς ἴδον τὸν λόγον καὶ γήσας, ὡς
 αὐτὸς γενομένου τὴν ἀρχὴν ἦν δίκαιος, εἰ θεοὶ καὶ πατὴρ μέλλει
 κρίσιν ἀποθεῖσθαι καὶ μὴ παρέχειν αὐτὸν τοῖς ἀμφοτέροις βουλή-
 μασι ἐτοιμῶς, ὅτε καὶ μόνον τοῦ πατρὸς ταῦτα προαιρουμένον μὴ 5
- 233 ἔπακούειν ἄδικον ἦν. ὄρισε ἐπὶ τὸν βωμὸν καὶ τὴν σφαγὴν. καὶ
 ἐπράχθη τὸ ἔργον μὴ στάντος ἐμποδῶν τοῦ θεοῦ· βῶν γὰρ ὀνομαστὶ
 τὸν Ἀβραάμ ἐργον τῆς τοῦ παιδὸς σφαγῆς, οὐ γὰρ ἐπιθυμίας
 αἵματος ἀνθρωπίνου τὴν σφαγὴν αὐτῷ προστάζει τοῦ παιδὸς ἐλε-
 γειν, οὐδὲ οὐ πατέρα ἐποίησεν αὐτὸς ἀγελέσθαι τοῦτον βουλούμενος 10
- 234 εἰ καὶ τοιαῦτα προστασσόμενος ἔπακούοι. μαθὼν δὲ αὐτοῦ τὸ πρό-
 θετον καὶ τὴν ἐπερβολὴν τῆς θρησκείας ἴδεσθαι μὲν οἷς αὐτῷ πα-
 ρέσχεν, οὐχ ἵστερήσειν δὲ αὐτὸν ἀεὶ πᾶσις ἐπιμελείας καὶ τὸ γένος
 ἀξιούντα, ἔσεσθαι τε τὸν εἶδὸν αὐτοῦ πολυχρονιώτατον καὶ βιώσαντα 15
- 235 εἰδαιμόνως πασὶν ἀγαθοῖς καὶ γησίσις παραδόσειν μεγάλην ἡγε-
 μονίαν. προεδήλου τε τὸ γένος τὸ αὐτῶν εἰς ἔθνη πολλὰ καὶ πλου-
 τῶν ἐπιδώσειν, καὶ μνήμην αἰώνιον αὐτῶν ἔσεσθαι τοῖς γενάρχοις,
 τὴν τε Χανααναίαν ὄπλοισι κατακτησιμένους ἔθλοισι ἔσεσθαι πᾶσιν
- 236 ἀνθρώποις. ταῦτα ὁ θεὸς εἰπὼν κριὸν ἐκ τὰφανοῦς παρήγαγεν 20
 αὐτοῖς εἰς τὴν ἱεροσολίαν. οἱ δὲ παρ' ἑλλίδας αὐτοῦ κεκομισμένοι
 καὶ τοιοῦτων ἀγαθῶν ἐπαγγελίας ἀκηκοότες ἰσχυροῦσάντο τε ἀλλήλους

§ 232 = Gen. XXII 10.

ROMSPLELatZonaras I p. 36. ExcPeirese Eustathius hexaem. p. 61sq.

- 1 *Ἰσακον R τετραγόνου P ἔδει] ἐτι R 2 *δέχεται, ε post χ i. ras.
 m. 2 S *γήσας P² 3 *οὐδέ] οὐ RO *ἦν om. ROL μέλλοι E
 4 *ἀποθεῖσθαι R¹S¹P¹ αὐτὸν (ὁ ex ὦ corr. L) RMSP¹L βουλήμασι] RM
 Eustath βουλεύμασι OSPLExc uoluntatum Lat 5 μὴ] μὴ οὐχ O 6 ἄδι-
 κον] δίκαιον O 7 *ἐπράχθη] ἐπράχθη O¹ *ἐμποδῶν L S Ἀβραάμ LExc
 *ἐργων P² ἐργον S¹ ἐπιθυμίας Exc 10 αὐτὸς] αὐτ * * R αὐτὸν
 MPLExcLat αὐτὸν, ὃν i. ras. m. 2 S 11 ἑλλίδων O¹ ἑλλῶν αὐτοῦ om. S
 12 ἔπακούοι, paenultima litt. corr. R ἔπακούει LExc 13 θρησκείας R
 14 παρέσχε] παρέχειν L τὸ γένος] γένος R γένους MSPLEExc
 15 ἀξιούντα R *αὐτῷ MSPLEExc *πολυχρονιώτερον conl. 16 *πασὶν]
 in omnibus Lat *παραδόσειν R *ἡγεμονίαν M 17 τὸ (ante αὐτῶν)
 om. E 18 αὐτῶν] αὐτοῖς Ernesti γενάρχοισι M 19 τὴν τε] καὶ τὴν L
 20 *ταῦτα — 21 ἱεροσολίαν om. Exc *ταῦτ' ὁ (sic) M 21 αὐτοῦ

κεκομισμένοι] semetipsos amplectentes Lat αὐτοῦ] αὐ (h e. ut uid. αὐτὸν) M
 ἑαυτοῦ SPL αὐτοῦ Exc κεκομισμένοι] κεκομισμένοι MPLExc κεκομι-
 μένοι S 22 ἀκηκοότες] ROMLEExc τετραγόνου SP τε om. MSPLEExc

καὶ θύσαντες ἀντίστησαν πρὸς τὴν Σάρρα καὶ διόγον ἐδάμιονος
ἐφ' ἅπασιν οἷς ἐθελήσειαν τοῦ θεοῦ συλλαμβάνοντος αὐτοῖς.

XIV. Καὶ Σάρρα μὲν οὐ πολὺ ὕστερον ἀποθνήσκει βιώσασα 237
ἔτη ἐπὶ καὶ εἴκοσι πρὸς τοῖς ἑκατόν. Θάπτησιν δ' αὐτὴν ἐν Νεβρώνι
5 σιγχωροῦντων μὲν τῶν Χαναταίων καὶ δημοσίᾳ χοῖν αὐτῆς ἰὸν τὰ-
γον. Ἀβραάμου δὲ ὄνησαιμῖται τὸ χωρίον σιζλων τετρακοσίων παρ'
Ἐφραίμου τινὸς ἐκ τῆς Νεβρωῶτος. καὶ τὰ μνημεῖα Ἀβραάμου τε καὶ
οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ ταύτη κατεσκευάσαντο.

XV. 1. Γαμεί δ' αὐτὸς Κατούραν ὕστερον, ἐξ ἧς αὐτῷ παῖδες 238
10 ἐξ γίνονται πρὸς τε πόνοις ζωιτροὶ καὶ διανοὶ συνείνα, Ζιμβράνης
Ἰαζάρης Μαδάνης Μαδιάνης Λουσοῦβακος Σοῖος. γίνονται δὲ καὶ
τούτοις παῖδες· καὶ Σούου μὲν Σαβακίνης γίνεται καὶ Δαδάνης,
τοῖτον δὲ Λαιούσιμος Ἄσσουρις Λοίουρις· Μαδάνου δὲ Ἡφᾶς
Ἐωφρην Ἄνωχος Ἐβιδᾶς Ἐλδᾶς. τοῖτοις ἅπασιν τοῖς παισὶ καὶ τοῖς 239

§ 237 = Gen. XXIII 1; § 238 = Gen. XXV 1, 1 Paral. I 32.

ROMSPLELatZonaras I p. 36sq. ExcPeirese Eustathius hexaem. p. 62;
Hieronymus quaest. gen. p. 976.

1 *saram Lat ἐδάμιονος] ἐβδαμιον| ὡς (utrum ai ex o, an o ex ai cor-
rectum sit non liquet) M 2 τοῦ] ἂν τοῦ, ἂν s. Exc αὐτοῖς] fin. Exc 3 i. marg.

ιδ' R ιγ' O ιε' ἀρ' M XIII Lat sara Lat *ον] οὐ μετ' οὐ L *πολὺν M
4 ἐπὶ καὶ εἴκοσι ἔτη tr. O εἴκοσιν L δε M Νεβρωῶνι] ἐβρωῶνι M χεβρωῶνι
SPE χερωῶνι L hebron Lat 5 καὶ — τάγον] sepulchrumque eius publice factum
est Lat χοῖν] ἔχουσιν RO spat. uacuum 5 litt. M ἔχον L χόντων coni.
αὐτοῖς R 6 δε om. OM σιζλων L παρὰ ROSPL 7 Ἐφραῖμου] ἐφρέμου
M ephrem Lat Νεβρωῶτος] χέβρωτος M χεβρωῶτος SP χερωῶτος L hebron Lat

8 αὐτοῦ] αὐτῶν L ταύτῃ] ταυτὶ SPL 9 i. marg. ιε' R ιδ' O ιε' ἀρ' M

XV Lat *δε L Κατούραν] χαιτούραν M χαιτούραν SPE ^{ζε}κατούραν L
cethuram Lat χεττοῦραν Eustath 10 συνείνα] συνείνα RSPL Ζεμ-
βράνης] ζέμβρανης M ζιμβράνης (a post ζ incertum L) SPL zambri Lat

11 Ἰαζάρης] ἰάζαρης M ἰεζαρ Lat Ἰαζάρ (accus.) Eustath Μαδάνης] μέδανης
M μαδάνης SP Μαδην (accus.) Eustath Μαδιάνης] om. RO μαδιάνης L
mazian Lat Λουσοῦβακος] RMLEustath λουσοῦβακος O λανσοῦβακος SP
iesuoc Lat Ἰουσοῦβακος Schotanus Ἰωσοῦβακος Bernard Σοῖος] et suae
Lat γίνονται] SPEEustath γίνται ROML 12 Σούου] suae Lat Σαβακίνης]
σαβακινῆς M σαβακίνης SPLEustath sabachem Lat δαδάνης M δακίνης SPL

13 Λαιούσιμος — Λοίουρις] asurim et lacusim et lomni Lat Ἄσσουρις]
ἄσουρις O ἄσσουρις M ἄσσούριος L Ἄσουρος Eustath Λοίουρις] λούουρις
MSP λουούριος L Λούοβος Eustath λονούις Bernard Μαδάμου Eustath
Ἡφᾶς] ἡφᾶς SPL ἡφᾶ M epham (acc.) Lat Ἡφᾶ Eustath 14 Ἐωφρην] ἐωφρην
O ὠφρης M ὠφρής SL ὠφρής P opher Lat Θωφρής Eustath Ἄνωχος] enoch
Lat Ἄνωχος Eustath Ἐβιδᾶς] ἐβιδας M ἐβιδᾶς SP ἐβιδᾶς L abida Lat Ἐβιδος
Eustath ἐιδᾶς SL helda Lat Ἐλδος Eustath § 239—240 habet Hieronymus

- υἱωνος Ἰβραμὸς ἀποικιῶν στόλους μηχανᾶται, καὶ τὴν τε Τρω-
 γλοδίτιν καταλαμβάνουσι καὶ τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας ὄσον ἐπὶ τὴν
 Ἐρυθρὰν καθίκει θάλασσαν. λέγεται δέ, ὡς οὗτος ὁ Ἐώφρηι στρα-
 τεύσας ἐπὶ τὴν Αἰθῦν κατέσχευ αὐτὴν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ κατ-
 οικήσαντες ἐν αὐτῇ τὴν γῆν ἀπὸ τοῦ ἐκείνου ὀνόματος Ἀφρικὰ 5
 240 προσηγόρεισαν. μαρτυρεῖ δέ μοι τῷ λόγῳ Ἀλέξανδρος ὁ πολίτιστος
 λέγων οὕτως· „Κλεόδημος δέ γησιν ὁ προσηγῆτος ὁ καὶ Μάλχος ἱστο-
 ρῶν τὰ περὶ Ἰουδαίων, καθὼς καὶ Μωσῆς ἱστόρησεν ὁ νομοθέτης
 241 αὐτῶν, οὗ ἐξ τῆς Κατοῦρας Ἀβραάμω ἐγένοντο παῖδες ἱκανοί. λέγει
 δὲ αὐτῶν καὶ τὰ ὀνόματα ὀνομάζων τρεῖς Ἰαφέρην Σούρην Ἰαφράν. 10
 ἀπὸ Σούρου μὲν τὴν Ἀσσυρίαν κεκλήσθαι. ἀπὸ δὲ τῶν δύο Ἰαφρά
 τε καὶ Ἰαφέρου, πόλιν τε Ἐφράν καὶ τὴν χώραν Ἀφρικὰ ὀνομα-
 σθῆναι. τούτους γὰρ Ἡρακλεῖ συστρατεῦσαι ἐπὶ Αἰθῦν καὶ Ἀν-
 ταῖον· γήμαντά τε τὴν Ἀφράνου θνητάρα Ἡρακλεῖα γενῆσαι υἱόν

§ 239 = Gen. XXV 6.

ROMSPLELatEusebius praep. euang. IX 422. Eustathius hexaem. p. 62sq.

1 υἱωνος, v i. ras. S οἰωνος P ἀποικιῶν στόλους μηχανᾶται] ex pro-
 priis dona praebuit Lat ἀποικιῶν, ἱ ex ε corr. M στόλους] δόλους L
 μηχανᾶται, μηχ i. ras. P *τρογλοδίτιν RL trogoditen Lat 2 τῆς — ὄσον]
 et felicem arabiam in quantum Lat τὰ μέρος τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας καὶ Eustath
 *τῆς] E τὴν τῆς codd. *εὐδαίμονος] εὐδαίμονια RO *αβραϊαν R
 ἀραβίαν M 3 καθίκει θάλασσαν] ROLEustath θάλασσαν καθίκει (καθίκει,
 ἱ ex η corr. M δίκει E) MSPE λέγεται incip. Euseb δ' SPL ὡς] καὶ
 O ὁ om. O Ἐώφρη] ἠώφρη O ὠφρη M ὠφρη SP ὠφρη L ἀφρη
 EEuseb opher Lat Σοφρήν Eustath Apher Hieron 4 *αιθῦν, ι ex v corr. R
 οἱ om. P 5 Ἀφρικὰ] (nomin. in E) REEuseb ἀφρικὴν OLEustath ἀφρικα
 M ἀφρικαν SP african Lat Africam Hieron 6 Ἀλέξανδρος] καὶ ἀλέξανδρος
 E post *πολίτιστος add. ὁ πολν R¹ 7 *Κλεόδημος] cleodemus cod. Wiz.
 cleodemus cod. BernLat δὲ om. LE *ὁ om. RO *Μάλχος] μάχας O
 μαλχας MSP Μαλχας Euseb ἱστορῶν] ὁ ἱστορῶν MS S Μωσῆς Euseb
 9 *τῆς om. Euseb Κατοῦρας] χατοῦρας MSPE κατοῦρας L cethura Lat
 Χεττοῦρας Euseb Ἀβραάμω Euseb 10 Ἰαφέρην] ἄφρηαν ML ἀφρηαν SP
 ἀφρηαν E apheran Lat Ἰαφρ Euseb Σούρη] σουρη O σουρη MLE σουρίν
 SP swim Lat Ἀσουρ Euseb Ἰαφραν M Ἰαφρά Euseb 11 *ἀπὸ]
 καὶ ἀπὸ Euseb Σούρου] σουρη MLE σουρεῖ S σουρη, ἦ i. ras. 2 litt. m. 2 P
 swim Lat Ἀσσουρ Euseb Ἀσουρ Eustath *ἀσσυρίαν SP¹ Eustath *κε-
 κλήσθαι om. Euseb Ἰαφρά τε καὶ Ἰαφέρου] iaphram et apheram Lat Ἰα-
 φρά τε] φράτι M φράτι S φράτῃ, ἦ i. ras. P φρά τε L ἀφρά τε EEuseb
 12 Ἰαφρου] ἰαφράμου E Ἰαφρ Euseb Ἐφράν] ἀφράν MEEuseb ἀφραν SPL
 abran Lat ἄφρικα M ἀφρικαν SPE ἀφρικὴν L african Lat 13 γὰρ] δὲ
 Euseb συστρατεῦσαι M ἀνταῖον SL ἀντεον M haecam Lat 14 γή-
 μαντά] γήμασαν R 14 τε] om. Lat δὲ Euseb Ἀφράνου] ὄφραν M ἀφρα SP
 ἀφραν L iaphram Lat Ἀφρά Euseb Οὐαφρη Eustath

ἐξ αὐτῆς Αἰδώρον· τούτου δὲ γενέσθαι Σόφωνα, ἅψ' οὐ τοὺς βαρ-
βάρους Σόφρακας λέγεσθαι.“

XVI. 1. Ἰσάκῳ δὲ περὶ τεσσαρακοστὸν ἔτος γεγονότι γυναῖκα 242
γνοὺς ἀγαγίσθαι ὁ πατήρ Ἄβραμος Ῥεβέκκῃν Ναχώρου παιδὸς
3 θυγατέρα τὰδελφοῦ τὸν πρεσβύτατον πέμπει τῶν οἰκειῶν ἐπὶ τὴν
μησιτείαν ἰνδιράμιτος μεγάλης πισίται. γίνονται δὲ αἷτια τοῦτον 243
τὸν τρόπον· ὑπὸ τοῖς μηροῦς ἀλλήλοισι τὰς χεῖρας ἐπαγαγόντες
ἔπειτα ἐπικαλοῦνται τὸν θεὸν μάρτυρα τῶν ἔσομένων. ἔπειπε δὲ
καὶ δῶρα τοῖς ἐκεῖ διὰ τὸ σπάνιον ἢ μηδ' ὄλως ἐπιχωριάξιν ἐπε- 244
τιμημένα. οἷτος ἀπιεχόμενος χρόνῳ διὰ τὸ εἶναι χαλεπὴν ὁδεύει-
σθαι τὴν Μεσοποταμίαν. χειμῶνι μὲν ὑπὸ πηλῶν βάθους. θέρους
δ' ὑπὸ ἀνιθρίας. εἶτι δὲ καὶ ληστηρίων ὄντων ἐν αὐτῇ, ἃ διαφεγγεῖν
οἷζ ἐντὴν μὴ προνοοῖσι τοῦτον τοῖς ὁδεύουσιν, εἰς πόλιν ἀφικνεῖται
Κάρρον καὶ γενόμενος ἐν τοῖς προαστείοις παρθένοις ἐτυγχάνει 245
15 πλείουσιν ἐξ' ἕδωρ βαδιζούσαις· εἴχεται μὲν οὖν τῷ θεῷ Ῥεβέκκῃν.
ἐν τῷ παιδί Ἄβραμος μνηστεύομενον ἐξαπέστειλεν, εἰ κατὰ τοῦτ'
τὸν αἰτοῦ μέλλει ὁ γάμος οἷτος συντελεῖσθαι, ἐν ἐκείναις εἰρεθῆναι
γνωρισθῆναι τε αὐτὴν τῶν μὲν ἄλλων αἰτοῦντι ποτὸν ἀρνούμενων
ἐκείνης δὲ αὐτῷ παρασχούσης.

20 2. Καὶ ὁ μὲν ἐπὶ ταύτης ὢν τῆς διανοίας ἐπὶ τὸ φρέαρ παρα- 246
γίνεται καὶ παρακαλεῖ τὰς παρθένας ποτὸν αὐτῷ παρασχεῖν· τῶν
δ' ἐπιτρεχομένων ὡς χοιζουσῶν οἷκαδε κομίζεῖν, ἀλλ' οὐκ ἐκείνῳ
παρασχεῖν, καὶ γὰρ οὐδ' εὐλίπτον εἶναι τὸ ἕδωρ, μία ἐξ ἀπασῶν

§ 242 = Gen. XXIV 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 37. Eusebius praep. euang. IX 422. Eustathius
hexaem. p. 63.

1 Αἰδώρον] δέδωρον M δὲ δώρων L *dolorim* Lat Αἰδώρον Euseb Βόδωρον
Eustath Σόφωνα] σοφῶνα M σόφωνα SP¹ soron Lat Σοφονᾶν Euseb
Σοφονά Eustath Σοφῶνα Freudenthal Alexander Polyh. p. 230 cf. Plutarch.
Sertor. 9 2 Σόφρακας] σόφρακας O *osophaci* Lat Σοφᾶς Euseb σοφιστὰς Eustath

λέγεσθαι] fin. Euseb 3 *δὲ] δὴ ML δὲ δὴ S 4 *ῥεβέκκῃν R 5 τὰδελ-
φοῦ] τὰ ἀδελφοῦ R τοῦ ἀδελφοῦ MSPLE *silia bathuelis* post τὰδελφοῦ add.
Lat 6 *δ' SP 7 *ἐπὶ] ἐπὶ MS *τὰς χεῖρας ἀλλήλοισι tr. OL 9 ἐ-
τετιμημένα om. MLat 10 οὕτως L 11 θέρει P θέρου L 12 δὲ ROSPL
ληστηρίων] λητηρίων L διαφεγγεῖν MSPL 13 τοῦτον] ταύτην L 14 Κά-
ρρον] χαρρὸν LE *charrinorum* Lat 15 μὲν om. SPE *οὖν om. ML
16 μνηστεύομενον R μνηστεύομενος O μνηστευσάμενος M ἐξαπέστειλε μνη-
στεύομενος tr. O ἐξαπέστειλεν] ἐξαπέσταλκεν M αὐτὸν ἐξαπέσταλκεν SPL
eum miserat Lat 18 γνωρισθῆναι] om. RO γνωρισθῆναι αὐτῷ E *τῶν]
καὶ τῶν O 19 παρεχούσης E 21 παρεκάλει RO 22 ὡς] καὶ ROML et
Lat ἐκεῖνο L 23 παρασχεῖν, ρ ex corr. M μίαν MSP¹L

- ἐκείναις τε τῆς πρὸς τὸν ξένον ἐπιπλήττει δυσκολίας. τίνος ἄλλον
 247 ζοινοῦσιν πρὸς ἀνθρώπους αὐτάς ποτε. αἱ μὲν δ' ἴδατος μετέδοσαν
 ὅλων γενόμενος. βουλόμενος δὲ τὴν ἀλήθειαν μαθεῖν. ἐπῆρει τε τῆς
 εὐγενείας αὐτὴν καὶ τῆς χρηστότητος, ὅτι καὶ μετ' οἰκείου πόνου 5
 τοῖς δεομένοις ἐπαρεῖν οἷα ἔφραγεν. ἐπενθάνετό τε τίνων εἴη γορέων
 καὶ κατεύχεται αὐτοῖς ὄνησιν τοιαύτης παιδὸς καὶ ..νημφεῖσιαν,
 248 φησίν. ὡς αὐτοῖς ἔστι κεχαρισμένον. εἰς οἶκον ἀνδρὸς ἀγαθοῦ παῖδας
 αὐτῷ τεξομένην γηισοῖς." ἡ δὲ οὐδὲ τοῦτων ἐφθόνησεν αὐτῷ βου-
 λομένην μαθεῖν. ἀλλὰ καὶ τὸ γένος ἀπεσιμῶναι καὶ ..Ρεβέκκα μὲν, 10
 φησίν. ἐγὼ καλοῦμαι. πατήρ δέ μοι Βαθονῆλος ἦν· ἀλλ' ὁ μὲν ἴδῃ
 τέθνηκε. Λάβανος δὲ ἀδελφὸς ἔστιν ἡμέτερος τοῦ τε οἴκου πατρὸς
 σὶν τῇ μητρὶ προνοούμενος καὶ τῆς ἐμῆς παρθενίας ἐπιμελούμενος." 15
 249 τοῦτων ἀκροασάμενος ἔχαιρε τε τοῖς γεγονόσι καὶ τοῖς εἰρημένοις
 τὸν θεὸν οἷτως ὁρῶν αὐτῷ τῆς ὁδοῦ σαφῶς συλλαμβάνοντα, καὶ 15
 προνομίσας ὁρμίσσον τε καὶ τινὰς κόσμους. οἷς εἰπρεπῆς φορεῖν
 παρθένους, ἀνεδίδου τῇ κόρῃ τῆς ἐπὶ τῷ πτεῖν χάριτος ἀμοιβὴν
 εἶναι καὶ γέρας, δίκαιον λέγων τοιοῦτων αὐτὴν τυγχάνειν ἀγαθῶν
 250 παρὰ τὰς τοσαύτας παρθένους γενομένην. ἡξίου τε παρ' αὐτοῖς
 κατεχθῆναι τοῦ προσωτέρου χωρεῖν τῆς νεκτὸς αὐτὸν ἀγαυομένης, 20
 κόσμον τε γέρον γυναικεῖον πολυτελῆ πιστεῖεν αὐτὸν οὐκ ἀσφα-
 λιστέροις ἔφασκεν ἢ τοῖσις. οἷς αὐτὸς ἐπειράθη. τετραίρεσθαι δὲ
 καὶ τὴν τῆς μητρὸς καὶ τὰδελφοῦ φιλανθρωπίαν αὐτῆς ἔλεγεν, ὡς
 οὐ δύσχερανοῦσιν, ἐκ τῆς περὶ αὐτὴν ἀρετῆς· οὐδὲ γὰρ ἔσσεσθαι
 βαρῆς μισθὸν τε τῆς φιλοξενίας τελείας καὶ διατάνας ἰδίαις χει- 25

§ 246 = Gen. XXIV 18.

ROMSPLELat

1 τὸν] τὸ O ἐπιπλήττειν MSL τίνος ἄλλον] τινὸς ἄλλ' οὐ M
 2 αἱ] εἰ Naber μὲν δ' M μὴ δὲ L 3 λέγονσαι M παρέχει, εἰ corr.
 ex τῶν uid. M παρῶσεν L *φιλοξενίας] *ambulantur* Lat δὴ ἐπ' RO
 4 ἐπῆρει, π ex σ corr. m. 2 S 6 *εἴη] ἂν εἴη SPL 7 ὄνησιν] γέννη-
 σιν M ὄνησιν — S αὐτοῖς om. ut uid. Lat νημφεῖσιαν P¹ 11 *ἐγὼ om.
 M δ' ἐμοὶ M βαθονῆλος O βαθονῆλος MSPLE 13 παρθενίας M
 ἐπιμελούμενος ML 15 σαφῶς s. L, om. E συλλαμβάνοντα] συλλαμβανό-
 μενον MSPLE 16 φορεῖν, ο i. ras. 2 litt., ρ ex ν uid. corr. P 17 τῆς om.
 M τῷ] τὸ ROL ποιεῖν O¹ 18 λέγων post εἶναι tr. M τοιοῦτων
 αὐτὴν] αὐτὸν τοιοῦτον O 21 πολυτελῆ, ἦ i. ras. P πολυτελῆ S πιστεῖεν
 — 22 ἐπειράθη] *aestimans nihil sibi esse cautius quam quibus iam uidebatur cas-*
perius Lat αὐτὸν, ὁ ex ὦ R 22 τοῖσις] τοιοῖσις SPL οἷς] οἷας
 Bekker αὐτὸς] αὐτῆς MSP αὐτοῖς L ἐπειράθην RO 24 δυσχεραίνουσιν
 ROMLLat 25 φιλοξενίας] ξενίας MSPL *peregrinationis* Lat

σάμιμος. ἢ δὲ περὶ μὴν τῆς τῶν γενέων ἡλιανθρωπίας αἰτῆς ὁρθῶς 251
εἰκάξειν αὐτὸν εἶπεν, ἐπεμέμετο δὲ ὡς μικρολόγους ὑπειληφῶτα·
πάντων γὰρ ἀμισθὶ μεθεξίαι. δηλώσασα μύθοι λαβάνω πρότερον
τάδελερωῶ συγχωροῦντος ἄξειν αὐτὸν ἔλεγεν.

3. Ὡς οὖν τούτου γενομένου παρήγε τὸν ξένον, τὰς μὲν καμῆ- 252
λοισ ἀποὶ παραλαμβανόντες οἱ λαβάνου θεράποντες ἐπημέλου, αἰ-
τὸς δὲ δειπνήσων εἰσήγετο σὺν αὐτῷ καὶ μετὰ τὸ δεῖπνόν γευσί πρὸς
τε αὐτὸν καὶ τὴν μητέρα τῆς κόρης· „Ἄβραμος Θέρρον μὲν ἔστιν
υἱός, συγγενὴς δ' ὑμέτερος· Ναχώρης γὰρ ὁ τούτων, ὃ γύναι, τῶν
10 παιδῶν πάντος ἰδιωγὸς ἦν Ἄβραμον ἡμοπάτριός τε καὶ ἡμομη-
τριος. πέμπει τοίνυν οὗτος πρὸς ὑμᾶς ἄξιῶν τὴν κόρην ταύτην 253
παιδί τῷ ἑαυτοῦ λαβεῖν πρὸς γάμον, ὃς γνήσιός ἐστιν αὐτῷ καὶ
μόνος ἐπὶ τοῖς πᾶσι τεθραμμένος. ὃ τῶν μὲν ἐκεῖ γυναικῶν δυνα-
τὸν αὐτῷ τὴν εὐδαμονεστάτην λαβεῖν οἶκ' ἰξίωσεν ἀγαγέσθαι. τι-
15 μῶν δὲ τὸ γένος τὸν γάμον πολιτεύει τοῦτον. οὗ τὴν σπουδὴν καὶ 254
τὴν προσαιρέσιν μὴ ὑβρίσητε· κατὰ γὰρ Θεοῦ βούλησιν τὰ τε ἄλλα
μοι κατὰ τὴν ὁδὸν ἀπήντησε καὶ τὴν παιδα καὶ τὸν ἡμέτερον οἶκον
εὔρον. ἔπει γὰρ πλησίον τῆς πόλεως ἐγενόμην, παρθένοῦς ἰδὼν
πολλὰς ἐπὶ τὸ φρέσιν παραγινομένας ἠέξαμην εἰς ταύτην ἐμπεσεῖν.
20 ὃ δὲ γέγονε. γάμον οὖν ὑπὸ Θεῆας μνηστευόμενον ἐπιφανείας καὶ 255
ἡμῖς κερύσασατε καὶ Ἄβραμον τὸν μετὰ τοσαύτης ἀπεισταλκότη-
σποιδῆς τῷ κατανεῦσαι τὴν κόρην τιμήσατε.“ οἱ δὲ, κατὰ γὰρ ἦν
αὐτοῖς καὶ νεχαρισμένα, τὴν τε γνώμην τοῦ Θεοῦ συνήξαν καὶ πέμ-

§ 251 = Gen. XXIV 25.

ROMSPLELat

2 ἰκάξειν R' ἐπεμέμετο] ἐμέμετο MSPL ὡς — ὑπειληφῶτα] pro
mercedis uerbo Lat 3 ἀμισθὶ, ἰ ex ei corr. M ἀμισθὶ L *λαμβάνω R
4 συγχωροῦντος] συγχωροῦντι RO συγχωροῦν πρὸς L 6 παραλαβόντες
MSPL λαβάνου] λιβάνου R ἐπημέλου M 7 εἰσήγετο] ἠγάγετο M
εἰσηγάγετο SP σὺν] παρ' SPL cum Lat αὐτῷ] αὐτῷ εἰσηγάγετο οὖν L
τὸν δεῖπνον OE S *Θέρρον] θάρρον O θάρρα SPL tharis Lat 9 *συγ-
γενῆς, ἢ i. ras. S *δὲ L *ὁ om. M *ὁ τούτων om. O τῶν παι-
δων ὃ γύναι tr. M *τῶν] ὁ τῶν O 11 *οὗτος om. RO 12 *παιδί]
παιδίω RO 13 πᾶσι] παισὶ RO ὃ] ἢ R ὃς O cui Lat δυνατὸν] διὰ
τὸν L 14 ἀγέσθαι M 15 πολιτεύει] πολιτεύει et in marg. m. 1 αἰτεῖ] S
αἰτεῖ πολιτεύει P αἰτεῖ καὶ πολιτεύει L postulat Lat 16 ὑβρίσητε, ὃ ex corr.
M γὰρ] δὲ RO 17 κατὰ] καὶ τὰ κατὰ R τὰ κατὰ O παιδα] puellam
cittius Lat 18 πόλεωσ, ω ex o corr. S 19 πολλὰς ἰδὼν tr. L 20 δὴ]
δὴ καὶ SPL ἐπιφανείω R 21 καὶ Ἄβραμον — 22 τιμήσατε om. ROLLat

πουσιν ἐφ' οἷς ἤξιον τὴν θυγατέρα. γαμεῖ δὲ ταύτην ὁ Ἰσακος τῶν πραγμάτων εἰς αὐτὸν ἀρικομένων· οἱ γὰρ ἐκ τῆς Κατούρας εἰς τὰς ἀποικίας ἐξεληλύθεισαν.

256 XVII. Τελευτῇ δὲ καὶ Ἀβραάμος μετ' ὀλίγον, ἀνὴρ πᾶσαν ἀρετὴν ἄκρος καὶ τῆς περὶ αὐτὸν σπουδῆς ἀξίως ὑπὸ τοῦ Θεοῦ 5 τετιμημένος. ἐβίωσε δὲ τὸν πάντα χρόνον ἐτῶν ἑβδομηκονταεπτε πρὸς τοῖς ἑκατὸν καὶ θάπτεται ἐν Νεβρωῶνι μετὰ τῆς γυναικὸς Σάρρας ὑπὸ τῶν παιδῶν Ἰσάκου καὶ Ἰσμαήλου.

257 XVIII. 1. Ἰσάκῳ δὲ μετὰ τὴν Ἀβραάμου τελευτὴν ἐκύει τὸ γύναιον, καὶ τῆς γαστροῦ ἐπὶ μεῖζον ὀγκουμένης ἀγωνιάσας ἀνῆρετο 10 τὸν Θεόν. φράζει δ' αὐτῷ διδύμους τέξασθαι τὴν Ῥεβέκκαν καὶ φερώνυμα ἔσσεσθαι τοῖς παισὶν ἔσθῃ, τοῦ δὲ μελίζονος προτερήσειν

258 τὸ δοκοῦν ἔλασσον εἶναι. τίττεται δ' αὐτῷ μετ' ὀλίγον κατὰ πρόρρησιν τοῦ Θεοῦ διδύμα παιδία. ὅν τὸ μὲν πρεσβύτερον ἀπὸ κεφαλῆς ἐπὶ τοὺς πόδας περισσῶς ἦν δασύ, τὸ δὲ νεώτερον εἶχετο προϊόντος 15 αὐτοῦ κατὰ πτέρναν. ἤγάπα δὲ ὁ μὲν πατὴρ τὸν πρεσβύτερον Ἰσαὺ λεγόμενον κατ' ἐπωνυμίαν τῆς τριχώσεως· Ἐβραῖοι γὰρ τὸ ἦσανρον τρίχωμα λέγουσιν· Ἰακωβος δὲ ὁ νεώτερος τῇ μητρὶ προσφιλῆς ἦν.

259 2. Αἰμοῦ δὲ τὴν γῆν καταλαβόντος Ἰσακος, δόξαν αὐτῷ χωρεῖν 20

§ 255 = Gen. XXIV 67; § 257 = Gen. XXV 21.

ROMSPLELatZonaras I p. 37.

1 ἤξιον SPL ἤξιοντο E *γαμεῖ—2 ἀρικομένων om. O δὲ ταύτην] τε ταύτην SPLE τε αὐτήν M τ' αὐτήν conl. ὁ om. ME 2 κατούρας, κ ut uid. ex χ corr. M κατούρας SP *cethura* Lat 3 ἐξεληλύθεισαν, εἰ corr. R, εἰ ex η corr.

O ἐξεληλύθησαν L 4 i. marg. εἶ' R εἶ' ἀρ' M XVI Lat *καὶ] καὶ ὁ MSL

5 ἄκρωσ OM¹ αὐτὸν] αὐτήν O αὐ' M αὐτὸ S 6 ἅπαντα MSPLE

ἑβδομηκοντα καὶ πέντε MSPL 7 τοῖς in spatio uacuo 2 litt. m. 2 S Νεβρωῶνι] ἔβρωνι, ἔ in νε corr. M χεβρωῶνι SPE χερωῶνι L *hebron* Lat S παιδων] πεδῶν L

**sara* Lat *ismahela* Lat 9 in marg. ἡ' ἀρ' M XVI Lat

τελευτὴν] ἀβραάμου tr. O 10 ἀγωνιάσασαν ἤρετο R ἀγωνιάσας ἤρετο

E 11 *δ'] τε L *que* Lat *ῥεβέκκαν, ε corr. uid. R ῥεβέκκαν O 12 *παισὶν] in omnibus Lat 13 ἐλάσσον MLE *δὲ L i. marg. εἶ' R κατὰ]

κατὰ τὴν SPL 14 τοῦ s. R 15 δασὺν περισσῶς ἦν tr. MSPLE 17 ἦσαῦ

OE ἦσανον SP ἦσανον L *τῆς τριχώσεως] τῆς τριχώσεως εἶχε (εἶχε· S)

δὲ καὶ ἕτερον ὄνομα σῆειρον (σίειρον P²) λεγόμενον τῆς τριχώσεως SP cf. Holwerda p. 15 *τὸ ante τρίχωμα ponit Bekker 18 ἦσανρον] ἴσανρον R ἦσανρον

O σῆειρον MSLE σῆειρον, i ex ἰ corr. uid. P *seirion* Lat 20 *Ἰσακος]

Ἰακωβος

Ἰακωβος s. man. rec. O

εἰς Αἴγυπτον τῆς χώρας ἀγαθῆς ἱσπαροχίσις, ἐπὶ Γεράρων ἀλίη
 τοῦ Θεοῦ κλιέσαντος. ἐλοδύχτια δ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς Ἀβιμέλεχος
 κατὰ ξενίαν καὶ φιλίαν τὴν Ἀβράμου καὶ πολλῇ πᾶν πρὸς αὐτὸν
 εἰσὶν αἰσῆς χρησάμενος καὶ ἀρχῆς ἐπὶ ταύτης ἐπὶ φθόνοι μῆναι πρὸς
 5 τὸ πᾶν ἐκωλύθη. ὁρῶν γὰρ τὸν Θεὸν τῷ Ἰσακῷ συμπαραόντα καὶ 260
 τσοαύτη περὶ αὐτὸν σπουδῇ χρώμενον ἀπώσατο αὐτόν. ὁ δὲ τοι-
 οῦτου πάλιν ἐκ μεταβολῆς τῆς ἀπὸ τοῦ βασιλέως πειραθῆς Ἀβι-
 μελέχου τότε μὲν ἀνεχώρησεν εἰς τὴν λεγομένην Φάραγμα χωρίον
 οὐ μακρὰν Γεράρων, ὁρίσσορι δ' αὐτῷ φρέαθ ποιμένες ἐπιεισόντες
 10 εἰς μάχην ἐχώρισαν κωλιόντες τὸ ἔργον, καὶ μὴ βουληθέντος γε-
 λουζαῖν ἔδοξαν κεραιαζένας. ἐποχωρήσας δὲ ὤρυσσεν ἕτερον, καὶ 261
 βιασαμένων ἄλλων τιῶν Ἀβιμελέχου ποιμένων καὶ τοῦτο καταλιπὼν
 ἀπεχώρησεν εὐγνώμονι λογισμῷ κτώμενος αὐτῷ τὴν ἄδειαν. εἶτα 262
 αἰτομαίον παρασόντος αὐτῷ τὴν φρεωριχίαν ἀνεκλώζοντον, Ῥω-
 βῶθ τὸ φρέαθ ὠνόμασεν· εἰρήχωρον ἀποσημαίνει τὸ ὄνομα. τῶν
 15 δὲ ἰσπερὶ τὸ μὲν ἔσπον καλεῖται· μάχην ἂν τις αὐτὸ γήσειε· τὸ
 δ' ἕτερον Σύαιαν· ἔχθραν ἀποσημαίνει τὸ ὄνομα.

3. Ἰσακῷ μὲν οὖν ἀμαΐζειν συνέβαινε τὴν ἰσχὺν ἐπὶ μεγέθους 263
 πρσγμάτων. Ἀβιμέλεχος δὲ κατ' αὐτοῦ φέεσθαι νομίζων τὸν Ἰσακόν.
 20 ἐπάπιον μὲν αὐτοῖς καὶ τῆς συνδιατήσεως γενομένης, ἐπ' οὐ φανερῶ
 δὲ ἔχθρα τοῦ Ἰσακῷ ἐπεκστάτος, δεῖσας μὴ τῆς προτέρας αὐτῷ
 φιλίας οὐδὲν ὄφελος γένηται πρὸς ἄμνην ὧν ἔπαθεν Ἰσακῷ τρα-
 πέντος φιλίαν ἄνωθεν ποιεῖται πρὸς αὐτὸν ἕνα τῶν στρατιῶν

§ 259 = Gen. XXVI 1.

ROMSPLELat

2 *ἐποδέ·χεται S ὅδε L 3 τὴν] τοῦ OP πολλῇ] πολὺ R 4 χρη-
 σάμενος sic M ἐπὶ ἐπὶ s. m. 2 R 5 ἐκωλύθη ex ἠκολούθει corr. M
 ὁρῶν] ὁ s. m. 1 P 6 τοιοῦτου, v finale ex v corr. L 7 τῆς] τοῖς M
 τῆς ἀπὸ expunxit P² πειραθῆς, ει i. ras. m. 2 P 8 λεγομένην] ὀφειλο-
 μένην R ὀφειλωμένην O 9 μακρὰν] μακρᾶ, ακ corr. M δὲ L 10 καὶ
 om. L μὴ om. O βουληθέντος] βουληθέντος δὲ, δὲ s. L φιλονει- κείν
 RMS²P²L 11 ἀποχωρήσας O 12 ποιμένων S¹ καταλειπὼν M
 13 ἀνεχώρησεν L εὐγνώμονι — ἄδειαν] *expceptans bonae uoluntatis rationem*
licentiam Lat αὐτῷ] αὐτῶν RO αὐτῷ MPL ἄδειαν] ἀνάδειαν RO ἄδειαν
 SP 14 ῥωβῶθον M ῥωβῶθ' S *robooth* Lat 15 τὸ φρέαθ, ὄφ ex οὐφ corr.
 M 16 ἔσπον SPL μάχης MSPL *litigium* Lat 17 δὲ MSPL Σύαιαν]
 σένναν M σεννά SP σεννὰν L *suennam* Lat σιεννά uel σιενά Bernard
 Στέναν conl. ἔχθραν] *inimicitias* Lat ἀποσημαίνει τὸ ὄνομα] τοῦτο δη-
 λοῖ O 18 ἐπὶ] ἀπὸ O 19 καθ' αὐτοῦ SL καθ' ἑαυτοῦ P φέεσθαι M
 20 συνδιατήσεως] συνδιατήσ L γενομένης om. L 22 οὐδὲν] μὴδὲν
 SPL

- 264 Φίλοχον ἐπαγόμενος. πάντων δὲ τετυχίως ὦν ἰξίου διὰ τὴν Ἰσάκου
χορησίαιτα ὁργῆς προσφάτου πρεσβυτέρου χάριν εἰς αὐτὸν τε καὶ
τὸν πατέρα γεγεννημένην προτιμῶντος ἀπῆρεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ.
- 265 4. Τῶν δὲ Ἰσάκου παιδῶν Ἡσαῦς, περὶ ὃν μάλιστα ὁ πατὴρ
ἐσκαυθιάζει, τεσσαράκοντα γεγονὼς ἔτη γαμει Ἰδαν τὴν Ἠλωος καὶ 5
Μιζάμιν τὴν Εἰσεβεῶνος δυναστεύοντων ἐν Χαναταίοις ἀνδρῶν
θιγατέρας, ἑαυτὸν ποιήσας τῆς περὶ τὸν γάμον ἕξονσίαις κρίσιον καὶ
266 μηδὲ τῷ πατρὶ συμβουλεύσάμενος· οὐδὲ γὰρ ἂν ἐπέτραιεν Ἰσακὸς
ἐπ' αὐτῷ τῆς γνώμης γενομένης· οὐ γὰρ ἦν αὐτῷ δι' ἰδοῆς συνά-
ψασθαι συγγένειαν πρὸς τοὺς ἐπιχωρίους. οὐ βουλόμενος δὲ ἀπε-
χθῆς εἶναι τῷ παιδί κελύειν ἀγίστασθαι τῶν γυναικῶν σιγὰν ἔκρινε.
267 5. Γηραιὸς δὲ ὦν καὶ τὰς ὄψεις εἰς τὸ παντελὲς ἠφανισμένος
προσκαλεσάμενος τὸν Ἡσαῦν καὶ τὸ γῆρας ἐπιὼν ὡς καὶ δίχα τῆς
πρωσέως καὶ τοῦ κατὰ τὰς ὄψεις πάθους ἐμλοδῶν ἦν αὐτῷ θερα-
268 πεύειν τὸν θεὸν ἐκέλευσεν ἐξελθεῖν ἐπὶ κνηγέσιον καὶ θηρασά-
μενον ὅσα ἂν αὐτῷ δυνατόν γίνηται παρασκευάσαι δεῖπνον, ἵνα
μετὰ τοῦτο ἰκετεύσῃ τὸν θεὸν σύμμαχον αὐτῷ καὶ συνεργὸν εἰς
ἅπαντα παρεῖναι τὸν βίον, ἀδελφὸν μὲν εἶναι λέγων, ὅποτε καὶ τε-
λειτήσῃ. πρὸ δὲ τούτου παρωσχέειν αὐτῷ βούλεσθαι τὸν θεὸν ταῖς
εὐχαῖς ταῖς ὑπὲρ αὐτοῦ παρακεκλημένον. 20
- 269 6. Καὶ Ἡσαῦς μὲν ἐπὶ τὸ κνηγέσιον ἐξώρμησεν· ἡ δὲ Περέκκα
τὸν θεὸν εἰς τὴν εὐνοίαν ἀξιοῦσα τὴν Ἰακώβου παρακαλεῖν καὶ παρὰ
τὴν Ἰσάκου γνώμην ἐκέλευσεν αὐτὸν κρίσιον κατασφάξαντα δεῖπνον
παρασκευάζειν. ὁ δὲ Ἰακώβος ὑπηρετεῖ τῇ μητρὶ πάντα παρ' αὐ-
270 τῆς πεπνυμένος· ἐπει δ' εὐτρεπές ἦν τὸ δεῖπνον, κρίφου δέματι 25

§ 263 = Gen. XXVI 26.

ROMSPLELatZonaras I p. 37.

1 Φίλοχον] φίλοχον Bernard τετυχίως R τετυχῶς L τὴν, τ i. ras.
S 4 ἰσάκου, i ex η corr. M Ἡσαῦς] ἡσαῦ ROE ἡσαν· S ἡσανος M ἡσαβος
L esau Lat ὦν] ὦν RS¹L 5 Ἰδαν] ἀγαμίδαν RO agamidam Lat
Ἠλωος] eleonis Lat 6 αἰθαμίν Lat εἰσεβεῶνος MSL εἰβεῶνος P euse-
bonis Lat ἐσεβεῶνος Bernard 7 τὸν γάμον] incip. fol. 22^b, cuius margine
arroso litterae quaedam perierunt R 9 δι', i suppl. m. 2 P 10 δὲ s. L
11 ἔκρινε σιγὰν tr. M 13 Ἡσαῦν] ἡσαῦ ROE ἡσαῦ M ἡσανον SP¹ ἡσανον LP²
esau Lat δίχα] propter Lat 16 ὅσα] ὅ · · R ὅ E quoadcumque Lat, fort. recte
γένηται MSPL 15 παρῆναι R *λέγειν M 19 *τελεντήσειεν S¹PL
*βούλεσθαι] βούλεσθαι λέγων ROML 20 *παρακεκλημένον] κεκλημένον
L 21 *Ἡσαῦς] ἡσαῦ O ἡσανος SP² ἡσανος P¹L esau semper Lat *πέρεκα
O 22 *ἀξιοῦσα] παρακαλεῖ RO et ut uid. Lat *παρακαλεῖν] παρτε · · · · ·
R παραβαλεῖν O 24 ἠπηρετεῖ (εἰ i. ras. S) RMSPLE 25 πεπνυμένος]
obediens Lat εὐτρεπές] εὐπρεπὸς RE

τὸν βραχίονα περιβαλὼν, ἵνα πιστεύοιτο παρὰ τῆ πατρὶ διὰ τὴν
 δασύτητα Ἑσαῦ εἶναι, τὰ γὰρ ἄλλα πάντ' ὧν ὁμοίος διὰ τὸ εἶναι
 διδύμος τοῦτο μῶτο διέφερι. καὶ φοβήσθαι μὴ ποτὶ γυνάθει τας
 εὐχὰς εὐρεθεὶς κατοργῶν εἰς τοῦναντίον παροξύνῃ τὸν πατέρα
 5 ποιήσασθαι ταύτας, προσέφερε τῷ πατρὶ τὸ δεῖπνον. καὶ ὁ Ἰσακος 271
 ἐπαισθόμενος τῷ κατὰ τὴν φωνὴν ἰδίῳ προσκαλεῖται τὸν υἱόν· τοῦ
 δὲ τὸν βραχίονα προτείναντος, ᾧ τὴν αἰγίαν περιβέβλητο, ταύτης
 ἐπαφώμενος „φρονεῖς μὲν, εἶπεν, Ἰακώβη παραπλήσιον, κατὰ δὲ τὸ
 10 τῆς τριγῶς βάθος Ἑσαῦ εἶναι μοι δοκεῖς.“ καὶ μηδὲν ὑπολαβὼν 272
 κατοῦργον διαιτήσας τρέφεται πρὸς εὐχὰς καὶ παρακλήσιν τοῦ θεοῦ
 „δέσποτα, λέγων, παντὸς αἰῶνος καὶ δημοιοργὲ τῆς ὅλης οὐσίας·
 σὺ γὰρ πατρὶ τῷ ἔμῳ μεγάλην ἰσχὴν προῦθηκας ἀγαθῶν καὶ μετῶν
 παρόντων ἰξιώσας καὶ τοῖς ἐξ ἔμοῦ γενομένοις ἐπίσχοι βοήθους εἰ-
 15 μενῆς καὶ δοτῆρ ἀεὶ τῶν κρείττωνων ἔσσεσθαι· ταῦτ' οὖν καὶ βε- 273
 βαιώσον καὶ μὴ περιίδης με διὰ τὴν παροῦσαν ἀσθένειαν, δι' ἣν
 καὶ μᾶλλον σου δεόμενος τυγχάνω, καὶ μοι παῖδα τοῦτον εὐμενῆς
 σῶζε καὶ παντὸς ἀλαθῆ κατοῦ διασφύλαττε δοῖς αὐτῷ βίον εὐδαί-
 μονα καὶ κῆσιν ἀγαθῶν, ὅσων σοι δύναμις παρασχεῖν, ποιήσας
 δ' αἰτῶν φοβερὸν μὲν ἐχθροῖς φίλοις δὲ τίμιον καὶ κεραιρισμένον.“
 20 7. Καὶ ὁ μὲν νομιζῶν εἰς Ἑσαῦν ποιεῖσθαι τας εὐχὰς παρε- 274
 κάλει τὸν θεόν· ἄρτι δὲ πέπαυτο τούτων καὶ παρῆν Ἑσαῦ ἀπὸ
 τῆς θήρας. καὶ τῆς διαμαρτίας Ἰσακος ἀσθόμενος ἰσχυρίαν ἔγει.
 Ἑσαῦς δὲ ἰξίσιον τῶν ὁμοίων τάδελεγγῆ παρὰ τοῦ πατρὸς τυγχάνειν·

§ 270 = Gen. XXVII 16.

ROMSPLELatZonaras I p. 38.

2 ἡσανος SP¹ ἡσανος P²L ἡσαῦ E πάντα MSPL *ὧν ὁμοίος] cum
 — similitarent Lat εἶναι δίδυμος] essent gemini Lat 3 διέφερε] differabant
 Lat 4 παροξύνῃ, η ex corr. R παροξύνει M παροξύνει SP παροξύνει L
 5 ταῦτα M *τὸ δεῖπνον τῷ πατρὶ tr. M ὁ om. MSPE *Ἰσακος S¹
 7 αἰγίαν ROLE περιεβέβλητο MSPLE 8 *ἐπαφόμενος L φωνεῖς]
 φωνῆς (ἡ i. ras. S) OMSPLLat *εἶπεν om. M *εἶπε φωνῆς μὲν tr. L
 Ἰακώβον RO δέ] δέ τοι R δέ τι O μέντοι MSP 9 ἡσανος SP ἡσανος L
 ἡσαῦ E 10 κατοῦργον ex πανοῦργον corr. L 11 λέγων] fin. fol. 22^b R
 12 μεγάλων SP καὶ ἐμὲ M 13 γενομένοις (ex γενομένοις corr. R)
 RO 14 δωτήρ M τοῦτ' M 16 σοῦ OSPL εὐμενῆς] Casaubonus et
 Bernard propitius Lat εὐμενῆ codd. E 18 κτίσιν M ὅσων L ποιήσας]
 ποιήσεαι ROPL ποιήσεις M ποιήσον E fac Lat 19 *δὲ L 20 ἡσανον
 S²P¹ ἡσανον S¹P²L ποιοῦσθαι R 21 *δ' ἐπέπαυτο L *ἡσανος SP¹
 ἡσανος P²L 22 Ἰσακος] ὁ Ἰσακος SPL ἀσθόμενος MSPL 23 ἡσανος
 S¹P¹ ἡσανος S²P²L 23 τυγχάνειν — p. 66, 1 πατρός om. ut uid. Lat

- 275 τοῦ δὲ [πατρὸς] ἀρονούμενον διὰ τὸ πάσαις εἰς Ἰακώβον τὰς εἰχὰς ἀνιλιωμένας πένθος ἔγενετο ἐπὶ τῇ διαμαρτίᾳ. καὶ αὐτοῦ τοῖς δάκρυσιν ἀχθόμενος ὁ πατὴρ τὰ μὲν περὶ τὸ κτηνέσιον καὶ δύναμιν σώματος ἐν ὄπλοις καὶ πᾶσιν ἔργοις εὐδοκίμησεν αὐτὸν ἔγραψε καὶ καρπώσεσθαι τὴν ἐπ' αὐτοῖς δόξαν δι' αἰῶνος καὶ τὸ ἀπ' αὐτοῦ 5 γένος, δουλεύσειν δὲ τὰδελφῶ.
- 276 Σ. Ἰακώβον δὲ φοβοῦμενον τὸν ἀδελφὸν τιμωρίαν βουλόμενον λαβεῖν τῆς ἐπὶ ταῖς εἰχαῖς διαμαρτίας ἢ μίτηρ ὄψεται· πείθει γὰρ τὸν ἄνδρα Μεσοποταμίαν ἀγαγέσθαι τῷ Ἰακώβῳ γυναῖκα συγγενῆ.
- 277 Ἰδοὺ γὰρ τὴν Ἰσμαήλιν παιδα Ἡσαῦς παρεκλήθει πρὸς γάμον Βασεμάθην· οὗ γὰρ εἰκόσθη τοῖς Χαναταίοις οἱ περὶ τὸν Ἰσακόν. ὥστε ἐπὶ τοῖς πρότερον αὐτοῦ γάμοις δυσχερῶς διακειμένων εἰς τὸ ἐκείνοις κεχαρισμένον τὴν Βασεμάθην παρέλαβεν μέλιστα περὶ αὐτὴν σπουδάσας.
- 278 XIX. 1. Ἰακώβος δὲ εἰς τὴν Μεσοποταμίαν στείλλόμενος ἐπὶ 15 τῆς μητρὸς κατὰ γάμον τῆς Λαβάνου θυγατρὸς τοῦ ἐκείνης ἀδελφοῦ, ἐπιτρέψαντος Ἰσακὸν τὸν γάμον διὰ τὸ πείθεσθαι τοῖς βουλήμασι τῆς γυναίκος διὰ τῆς Χαναταίας ἐτορθέητο καὶ διὰ τὸ πρὸς 279 τοὺς ἐπιχωρίους μῖσος παρ' οὐδένα μὲν ἠξίου κατάγεσθαι, ὑπαίθριος δὲ ἠέλιξιο τὴν κεφαλὴν λίθοις ἐπ' αὐτοῦ συμφορομένοις 20 ἐπιτιθεῖς καὶ τοιαύτην κατὰ τοὺς ὕπνους ὄψιν ὄρα παραστᾶσαν αὐτῷ· κλίμακα γῆθεν ἔδοξεν ἐγκειμένην τοῦ οὐρανοῦ βλέπειν καὶ

§ 275 = Gen. XXVII 37; § 277 = Gen. XXVIII 6; § 278 = Gen. XXVIII 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 38.

1 *πατρὸς om. O *πατρὸς ἀρονούμενον] προσαρνούμενον M *ἀρονούμενον] ἀροχόμενον R 3 *τιὰ τὸ L 5 καρπώσεσθαι] ed. pr. καρπώσεσθαι ROSPL καρπώασθαι M fructum — habiturum Lat ἀπ'] ἐπ' RO 6 δουλεύσειν, ov i. ras. S δουλεύσει P¹ 7 i. marg. ἡ' R 19' ἄ' M XVIII Lat τιμωρία S¹ S λαβεῖν] ἀπολαβεῖν MSPL *εἰχάις] ἀραισ OMSP 9 Μεσοποταμίαν] εἰς μεσοποταμίαν RO μεσοποταμίαν SPL de mesopotamia Lat συγγενῆ, ἢ i. ras. S 10 γὰρ] τε καὶ M γὰρ καὶ SP δὲ καὶ L εἰσμαήλον R ismahelis Lat παιδα] πατρός M θυγατέρα τοῦ πατρὸς ἀγοντος SPL patruī filiam Lat ἡσανος SP¹ ἡσανος P²L Βασεμάθην] βασημάθην O βασαθήμην ML βασαθήμην SP basamīn Lat 11 εἰκόσθη M τοῖς Χαναταίοις οἱ] chananei Lat ὥστ' MSPL 12 γάμοις] hellis Lat 13 Βασεμάθην] βασεμαθήν, v corr. M βασαθήμην (μ ex ν corr. S) SP βασαθήμην L baremathim Lat παρέλαβεν] παρέλαβε R²OM ὁ ἡσανος (ἡσαῖος P¹S¹ ἡσανος P²L) παρέλαβε SPL 15 i. marg. κ' ἄ' M 16 ἐκείνης, η corr. S 17 ἐπιτρέποντος L 19 οὐδένα] οὐδεν MSPL ὑπαίθριος (αι ex ε S) MSPLE 20 τὴν] καὶ καθεῖδον τὴν SPL συμφορομένους M 21 καὶ eras. P 22 *γῆθεν] ἡθεν RO *ἔδοξε τοῦ οὐρανοῦ ἐγκειμένην tr. O *ἐγκειμένην ROM¹

δι' αὐτῆς ὄψεις κατιούσας σεμνότερον ἢ κατὰ ἀνθρώπου φῆσιν
 ἐχούσας, καὶ τελευταῖον ὑπὲρ αὐτῆς τὸν θεὸν ἐναργῶς αὐτῇ φαινό- 280
 μενον ὀνομαστί τε καλέσαι καὶ ποιήσασθαι τοιοῦτους λόγους. „Ἰά-
 5 κωβε, πατὴρ ὄντα σε ἀγαθοῦ καὶ πάπτου δόξαν ἀρετῆς μεγάλης
 ἐφραμένον κάμνειν ἐπὶ τοῖς παροῦσιν οὐ προσῆγεν, ἀλλ' ἐπιείξειν 281
 τὰ κρείττονα· καὶ γὰρ ἀφθόνως ἐκδέχεται σε μαζακὸν ἰσχυρῶν παρ-
 ουσία πρὸς τὸ πᾶν κατὰ τὴν ἐμὴν ἐπιζουρίαν. Ἄβραμόν τε γὰρ
 ἐγὼ ἐκ τῆς Μεσοποταμίας δεῦρο ἤγαγον ἐλανόμενον ὑπὸ τῶν
 συγγενῶν, καὶ πατέρα τὸν σὸν εὐδαίμονα ἀπέφηνα· ὧν οὐχ ἦττω
 10 μοῖραν εἰς σὲ καταδήσομαι· θαρρῶν οὖν καὶ ταύτην πορεύου τὴν 282
 ὁδὸν ἐμοὶ προπομπῇ χρώμενος· ἀνυσθήσεται γὰρ σοι γάμος, ἐφ'
 ὃν ἐσπούδακας, καὶ γενήσονται σοι παῖδες ἀγαθοί, τὸ δὲ πλεῖθος
 αὐτῶν ἀριθμοῦ κρείττον ἔσται, μείζουσιν υἱοῖς αὐτῶν καταλιμπά-
 ναντες· οἷς ἐγὼ τὸ ταύτης κράτος τῆς γῆς δίδωμι καὶ πασὶ τοῖς
 15 αἰτῶν. οἱ ἀλιφώσουσιν ὅσιν ἥλιος ὄρη καὶ γῆν καὶ θάλασσαν. ἀλλὰ 283
 μήτε κίνδυνον ἴσασθ' οὐδένα μήτ' εὐλαβοῦ τὸ πλεῖθος τῶν πόρων
 ἐμοῦ ποιουμένων τῶν σοὶ παραθησομένων πρόνοιαν ἔν τε τοῖς νῦν
 καὶ πολὺ πλεόν ἐν τοῖς ὕστερον.“

2. Ταῦτα μὲν οὖν ὁ θεὸς Ἰακώβῳ προαγορεύει· ὁ δὲ περιχαρῆς 284
 20 γεινόμενος ἐπὶ τοῖς ἐφραμένοις καὶ κατηγγεμένοις φαιδρύνει τε τοῖς
 λίθους ὡς τιλικούτων ἀγαθῶν ἐπ' αὐτοῖς προρρήσεως γεγενημένης
 καὶ εὐχὴν ποιεῖται θῆσειν ἐπ' αὐτῶν. εἰ κτισάμενος βίον ἀπαθῆς
 ἐπανοί, τῷ θεῷ δεκάτην τῶν πεπορισμένων ποιῆσθαι οὕτως ἀφικό-
 25 μαινεῖ δὲ τοῦτο θεῖαν ἔστιαν κατὰ τὴν τῶν Ἑλλήνων γλώτταν.

§ 279 = Gen. XXVIII 12.

ROMSPLElatZonaras I p. 38.

1 *δι' αὐτῆς] διὰ ταύτης PL *ἢ om. M *ἀνθρώπου M 2 *ὑπερ
 M 5 προσῆγεν] oportet Lat προσῆγεν ἀλλ', οσῆγεν ἀλλ' i. ras. 9 litt. P
 6 ἀφθόνως RO ἐκδέχεται L περιουσία Ernesti 8 ἐξ] ed. pr. ex
 Lat, om. codd. δεῦρ' SP 9 ἀπέφηνα P² ἦττων P¹ ἦττον L 11 προ-
 πομπῇ] προπόμπω R πομπῶ MSPLE *χρώμενος R 15 πληρώσουσι
 MS²P²L ὄσιν] πᾶσαν ὄσιν MSPLLat καὶ γῆν] γῆν M 18 πλέω M
 19 *προαγορεύει, i. marg. γρ προαγορεύει M 20 *φαιδρύνει τε] φαιδρύνε-
 ται L 21 προρρήσεως ἐπ' αὐτοῖς tr. L 22 *ποιεῖται] ποιῆσθαι S
 *θήσειν, ei ex i corr. S θήσειν L *ἀπαθῆς] impassibilem (h. e. ἀπαθῆ) Lat
 23 *ἀπανοί RO τῷ θεῷ — ἀφικόμενος] deoque promissum easoluūt
 denuo remeans Lat τῷ θεῷ] καὶ τῷ θεῷ SP τῷ δὲ θεῷ M τῷ θεῷ δὲ L
 ποιῆσθαι] ποιεῖται M ποιήσεται PL ποιήσεται, ε. i. ras. m. 2 S ποιήσεσθαι
 Ernesti οὕτως] οὕτως ἀθίω MSE οὕτως ἀθίω PL 24 τίμιόν — θέμενος
 om. O *χορνεῖ] χορνεῖν coni. βηθῆλ' M βαιθῆλ' P βεθῆλ' SE βηθῆλ' L bethel
 Lat 25 *ἔστιαν] hostias Lat

- 285 3. Προϊὼν δὲ ἐπὶ τῆς Μεσοποταμίας χρόνῳ παρῆν εἰς τὴν
 Χαρρὰν, καὶ ποιμένας ἐν τοῖς προαστείοις καταλαβὼν καὶ παῖδας
 ἐμύβους καὶ παρθένους ὑπὲρ τίνος ἰδριμένοις ἡρέατος συνδιέτριβεν
 αὐτοῖς χρήζων ποτοῦ εἰς τε λόγους αὐτοῖς ἀριζοῦμενος ἀνέτριβεν
 286 αὐτούς, εἰ τυγχάνουσι Λάβανόν τινα παρ' αὐτοῖς εἰδότες ἔτι πε-
 ριόντια. οἳ δὲ πάντες ἐλίστασθαί τε ἔγραφον. οὐ γὰρ εἶναι τοιοῦτον
 ὥστε ἀγνοεῖσθαι, καὶ συμπομαίνειν αὐτοῖς θυγατέρα αὐτοῦ, ἣν
 θαυμάζειν ὅτι μὴ πω παρείη· παρὰ γὰρ ταύτης μεμαθήκεις ἂν ἀρι-
 βέστερον ὅσα περὶ αὐτῶν ἀκοῦσαι ποθεῖς.“ ταῦτα δ' αὐτῶν ἔτι
 287 λεγόντων παρῆν ἡ παῖς σὺν τοῖς ἐπικατιούσι τῶν ποιμένων. καὶ
 δεικνύουσι τὸν Ἰακώβον αὐτῇ λέγοντες. ὡς ξένος οἶτος ἦκοι τὰ περὶ
 τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἀναπυρθανόμενος. ἡ δὲ ἡσθεῖσα ὑπὸ νηπιό-
 τητος τῇ παρουσίᾳ τοῦ Ἰακώβου ἀνέτριβεν αὐτόν, τίς τε ὦν καὶ
 πόθεν ἦκοι πρὸς αὐτούς καὶ ὑπὸ τίνος χρείας ἡγμένος, ἤρχετο δὲ
 δυνατὸν εἶναι αὐτοῖς παρέχειν ὦν ἀριζνεῖται δεόμενος. 15
- 288 4. Ἰακώβος δὲ οὐχ ὑπὸ τῆς συγγενείας οὐδὲ τῆς διὰ ταύτην
 εὐνοίας, ἀλλ' ἔρωτι τῆς παιδὸς ἠτηθείς ἐκπέπληκτό τε τοῦ κάλ-
 λους ὄρων οὕτως ἔχουσαν, ὡς ὀλίγαι τῶν τότε γυναικῶν ἦνθον,
 καὶ φησὶν· „ἀλλ' ἔμοι πρὸς σὲ καὶ πατέρα τὸν σόν, εἴπερ Λάβανου
 παῖς τυγχάνεις. οἰκειότης ἐστὶ προσημτέρα τῆς τε σῆς καὶ ἐμῆς γε-
 289 νέσεως· ἐκ Θάρρον γὰρ Ἰβραμὸς καὶ Ἀρράνης καὶ Ναχώρης ἦσαν
 εἰοί, ὦν Βαθουήλος ὁ σὸς πάππος Ναχώρου γίνεται παῖς, Ἰβρά-
 μων δὲ καὶ τῆς Ἀρράνου Σάρρας Ἰσακος ὁ ἐμὸς πατήρ. ἔγγιον δὲ
 καὶ νεώτερον τοῦθ' ἡμεῖς τῆς συγγενείας ὁμήρευμα ἔχομεν πρὸς

§ 285 = Gen. XXIX 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 38.

- 1 *χρόνῳ L 2 *χαρὰν R charran Lat καταλαβὼν] λαχὼν RO
 λαβὼν M 3 ἰδριμένοις] ἰδριμένον L haurituras Lat 4 ἀνέτριβεν] per-
 cunctabaturque Lat 5 ἰδότες R 6 τε om. ROMLLat 8 μεμαθήκεις, εἰ
 i. ras. SP μεμαθήκεις coni. ἂν μεμαθήκεις tr. L 9 δὲ L 10 ἡ ex ὁ corr.
 O 11 ἦζει L et ut uid. Lat τὰ περι — 14 ἦκοι om. RO 12 αὐτῆς om.
 ut uid. Lat ἀναπυρθανόμενος] πυρθανόμενος P¹ ἐπ' ἠπιότητος Naber
 14 ἐρχετο MSP¹L 15 εἶναι δυνατὸν tr. MSP ἀριζνεῖται O δεόμενος P
 16 οὐχ] οὐχ οὕτως Naber διὰ ταύτησ R 17 τῆς τε γὰρ R 18 τότε]
 τε RM, om. O 20 τῆς τε ἐμῆς καὶ σῆς (σῆς ex τῆς corr. M) tr. MLat
 21 Θάρρα L thares Lat Ἰβραμὸς — Ναχώρης] καὶ ἀρράνης καὶ ναχώρης καὶ
 ἰβραμὸς tr. O ἀρράνης, ἡσ ex corr. L aran Lat 22 εἰοί] οἱ εἰοί M
 βαθουήλος MSP¹L 23 καὶ τῆς] ἐκ τῆς O aran Lat sara Lat ὁ ἐμὸς]
 ἐμὸς MSP 24 πρὸς ἀλλήλους ἔχομεν tr. MSP¹L

ἀλλήλους· Ῥεβέκκα γὰρ μήτηρ ἐμὴ· Λαβάνου πατὴρ τοῦ σοῦ ἀδελφῆ 290
 πατὴρ τε τοῦ αὐτοῦ καὶ μητρός, ἀνεπιθὸ δ' ἔσμεν ἡμεῖς ἐγὼ τε
 καὶ σύ. καὶ νῦν δεῦρο ἦξω ἀσπασόμενός τε ὑμᾶς καὶ τὴν προῦπ-
 ἀρχουσαν ἡμῖν συγγένειαν ἀνανεωσόμενος.“ ἡ δὲ ὑπὸ μνήμης, 291
 5 ὅποια φιλεῖ συντυγχάνειν τοῖς νέοις, προπετυσμένη παρὰ τοῦ πα-
 τρός τὰ περὶ τῆς Ῥεβέκκας καὶ τοῖς γονεῖς αἰδέτια ποδοῦντας ἀ-
 τίς τὸ ὄνομα ἐπὶ τῆς περὶ τὸν πατέρα εὐνοίας ἔνδοξος γενομένη
 περιβάλλει τὸν Ἰακώβον, καὶ κατασπασαμένη τὴν εὐχαισιότητα καὶ 292
 μεγίστην ἰδούνην αὐτὸν χομῖσαι τῷ πατρὶ καὶ τοῖς ἐπὶ τῆς οἰκίας
 10 ἄλλασιν ἔλεγεν ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῆς μητρός αὐτοῦ κριμένῳ καὶ πρὸς
 μόνη ταύτῃ τυγχάνοντι· χωρεῖσθαι δ' αὐτῷ πατὴρ ἀνιάξιον ἀγα-
 θοῦ. χωρεῖν τε ἐκέλευεν ἡδὴ πρὸς τὸν πατέρα καὶ ἐπισθαι πρὸς
 αὐτὸν ἰδομένη, καὶ τῆς ἰδούνης μὴ ἀφαιρεῖσθαι τὸ πλέον αὐτὸν
 βραδύοντα.
 15 5. Ταῦτ' εἰποῖσα παρήγεν αὐτὸν πρὸς τὸν Λαβάνον, καὶ γνω- 293
 ρισθεῖς ἐπὶ τοῦ μητρώου αὐτός τε ἀδελφὴ ἦν ἐν φίλοις γενόμενος
 κακίαις πολλὴν ἰδούνην παρεῖχεν ἀδοκίμως ἐπιφανείς. μετὰ δὲ 294
 οὐ πολλὰς ἡμέρας ὁ Λαβάνος χαίρειν μὲν ἐπ' αὐτῷ παρόντι μει-
 ζόντως ἢ ὡς τῷ λόγῳ δηλώσειεν ἔλεγε, τὴν δ' αἰτίαν δι' ἣν ἀφίεται
 20 μητέρα τε καὶ πατέρα προσβήτας καταλιπὼν καὶ Θεραπείας τῆς
 παρ' αὐτοῦ δεομένοις ἀπεπενθάνετο· παρεῖξεν γὰρ αὐτῷ καὶ πρὸς
 ἄλλασαν ἐκαμύειν χρεῖαν. Ἰακώβος δὲ πᾶσαν αὐτῷ τὴν αἰτίαν 295
 διηγεῖτο λέγων Ἰσαὴν γενέσθαι παῖδας διδύμους αὐτὸν τε καὶ
 Ἡσαῦν, ὃν ἐπεὶ τῶν τοῦ πατρός εὐχῶν διήμαρτε σοφίᾳ τῆς μητρός
 25 εἰς αὐτὸν γενομένην, ἀποκτεῖναι ζῆτεῖν αὐτὸν ὡς ἀφηρημένον τῆς

§ 290 = Gen. XXIX 12.

ROMSPLELat

1 λαμβάνον O τοῦ σοῦ πατὴρ tr. O 2 τοῦ om. O 3 δεῦρ' SPL
 δεῦρο — ὑμᾶς] *inueniens uos amplector* Lat προῦπάρχουσαν] προῦπου-
 σαν M προῦπουσαν S προῦπουσαν P¹ πρέπουσαν P² προῦπουσαν L *antiquam*
 Lat 4 ἀνανεωσόμενος L 5 προσπετυσμένη L 6 τῆς] τοῖς O 7 περὶ]
 πρὸς O τὸν s. L 9 τοῖς om. O 11 ταύτησ L δε L αὐτῷ] ἄν
 τοῦ SP 12 ἐκέλευεν S [ἐπεσθαι] ἔσεσθαι R 13 αὐτὸν] ἄν L 14 βρα-
 δύοντα] βραδύτατον R 15 παρήγαγεν MSPL *πρὸς] εἰς O γνωσθεῖς
 E 16 ἐπὶ τοῦ] ὑπ' αὐτοῦ SPL μητῶος RP¹L μητρώων O μητῶ M μη-
 τῶος P² 18 οὐ πολλὰς] *non paucos* Lat μειζόντως om. RO ὡς om. O
 τῷ, ὦ ex o corr. S 19 *ἀφίεται, ἰ i. ras. O 21 αὐτῷ] αὐτὸν O
 22 ἐκαμύειν om. Lat i. marg. ἡ' O *πᾶσαν τὴν αἰτίαν αὐτῷ tr. M
 αὐτῷ πᾶσαν τὴν αἰτίαν tr. SP 24 Ἡσαῦν] ἡσαῦν MS¹ ἡσαῦ S² ἡσανον,
 ἡ ex ἡ corr. P ἡσανον L ὃν] ὅσ RO ἐπὶ R 25 ζῆτεῖ O

- 296 παρὰ τοῦ θεοῦ βασιλείας καὶ ἀγαθῶν ὧν ὁ πατήρ ἠΰξαστο. ταύ-
την τε εἶναι τὴν αἰτίαν τῆς ἐνθάδε παρουσίας κατὰ τὴν τῆς μη-
τρὸς ἐντολήν· πᾶσι τε γὰρ ἡμῖν ἀδελφοὶ τυγχάνουσι καὶ πλέον
τοῦ κατ' ἐκείνους συγγενοῦς ἢ μήτηρ προσλαμβάνει. ἔργμα δὲ τῆς
ἐμῆς. φησίν, ἀποδημίας σέ τε καὶ τὸν θεὸν ποιούμενος θαρρῶ τοῖς 5
παροῦσι.⁴
- 297 6. Λάβανος δὲ καὶ διὰ τοὺς προγόνους ἐπισχεῖται πάσης
αὐτῷ μεταδόσειν γιλευθροπίας καὶ διὰ τὴν μητέρα, πρὸς ἣν τὴν
εὐνοίαν διὰ τῆς περὶ αὐτὸν σπουδῆς ἐνδείξεσθαι καὶ μὴ παροῦσις·
ποιμνίων τε γὰρ αὐτὸν ἐπιμελιτῆρ καίωσι τῆσιν ἔλασσε καὶ προ- 10
νομῆς ἀπὸ τοῦτων ἀξιώσειν. καὶ πρὸς τοῖς ἰδίους ἀπαλλάττεσθαι
γοαῖς βουλιόμενον μετὰ δώρων ἐλατῆσειν καὶ τιμῆς (οἷς ἐλκὸς ἦν
298 τεχεῖν τὸν οὔτω συγγενῆ. Ἰακώβου δὲ ἀσμένως ταῦτα ἀκούσαντος
καὶ φησαντος ἠδέως πάντα μένων παρ' αὐτῷ πόνον εἰς ἡδονὴν
ἐπομενεῖν τὴν ἐκείνου. μισθὸν δὲ ἐλὼ τοῦτων λαβεῖν ἀξιούτων τὸν 15
Ῥαγγίλας γάμον διὰ τε τὰ ἄλλα τιμῆς ἀξίας παρ' αὐτοῦ τυγχάνειν
αἰσῆς, καὶ ὅτι διάφορος τῆς πρὸς αὐτὸν ἀφίξεως γένοιτο· ὁ γὰρ
τῆς παιδὸς ἔρωσ αὐτὸν ἠγάγασσε ποιήσασθαι τοῖς περὶ τοῦτων
299 λόγους. Λάβανος δὲ ἰσθθεῖς τοῦτοις ἐπινεύει τὸν γάμον αὐτῷ τῆς
παιδὸς οἷς ἄλλον ἀμείνω γαμβρὸν ἐξέμενος ἐλθεῖν· εἰ μέντοι παρ' 20

§ 295 = Gen. XXIX 15.

ROMSPLELat

- 1 ὧν om. M 2 κατὰ καὶ κατὰ, καὶ ex signo commatis corr. m. 2 M
3 πᾶσι) πάπποι con. τυγχάνουσι L καὶ πλέον — 6 παροῦσι] sed mater
amplius illius cognatione (cognationem cod. Bern.) metuens ita mihi prospexit,
quod utique solum munimen meae praesentiae iudicavit. unde deum respiciens
in praesentibus sum securus Lat 4 τοῦ κατ' ἐκείνου] τοῦ κατ' ἐκείνου R
τοῦ κατ' ἐκείνου ML τοῦ κατ' ἐκείνων SP μήτηρ] μηρ · (s. m. 2) P
φησι τῆς ἐμῆς tr. O 5 θαρρῶ MSP L 6 παροῦσι S¹ P¹ L¹ 7 *ἐπισχεῖ-
ται, i ante σ i. ras. S 8 *αὐτῷ] αὐτὸν R¹ O 9 ἐνδείξεσθαι Bekker ἐνδεί-
ξασθαι codd. ostendere Lat 10 γὰρ om. OE *αὐτὸν] αὐτῶν L προνο-
μῆς] προνομίω MS¹ PL¹ προνομῆς S² προνομῆς — 11 ἀξιώσειν] et praerome-
dum his exoptabat Lat ἀπαλλάττεσθαι MSP¹ E ἀπαλάσσεισθαι L 12 δῶρον
P¹ L ὅσῃς] ὅσ M ἦν] ἐστι ML ἐστι. SP 13 τυγχάνειν L οὔτω SL
[Ἰακώβου incip. fol. 25, cuius margo interior utiatus et charta obductus
est R in marg. 19¹ R ἀσμένως om. M ταῦτα ἀσμένως tr. O ταῦτ' L
14 μένων] codd. Lat μὲν τὸν ed. pr. *παρ' αὐτὸν L 15 ἐπομενεῖν]
Dindorf ἐπομένειν RMSPLELat ἐπομένην O δ' MSP ἐπέθ] ἐπὸ RO
16 *ἀγγίλας M τὰ om. O αὐτοῦ] αὐτῷ P² τυγχάνειν οὔσῃς] τυχχανού-
σης MSP L et fort. Lat 17 τῆς] ἀπὸ τῆς MSP¹ L αὐτῷ τῆς P² 18 ἠγά-
γασσε. SP 19 ἠσθεῖς] ἰσθθεῖς R 20 γαμβρὸν O

αὐτῷ μένοι τινὰ χρόνον, τοῦτο ποιήσιν· εἰς γὰρ Χαναταίους οὐκ
 ἂν πέμψαι τὴν θυγατέρα· μεταμέλειν γὰρ αὐτῷ καὶ τοῦ τῆς ἀδελ-
 φῆς κήδους ἐκεῖ συναφθέντος. τοῦ δ' Ἰακώβου τοῦτοις συγγω- 300
 ρούτου ἐπὶ τῶν χρόνον συντίθεται· τασάδε γὰρ αὐτῷ λέγεται
 5 θητεῖσαι τῷ πατρὶ, ἵνα τῆς ἀρετῆς πύργον ὄσως ἐπιγενοσθῆ μάλ-
 λον τῆς εἶναι, καὶ προσδεξαμένους τὸν λόγον Λαβάνος τοῖς χρόνοι διελ-
 θόντος προτίθει τὴν εὐνοχίαν τῶν γάμων. νεκτὸς δ' ἐπιγενομένης 301
 οὐδὲν προσεθήμεν τῷ Ἰακώβῳ παρακαλεῖται τὴν εἶσαν τῶν
 θυγατέρων πρεσβύτερον τε τῆς Ραχήλας καὶ τὴν ὄψιν οὐκ ἐπρεπῆ.
 10 συνελθὼν δ' ἐκεῖνος ὑπὸ μέθης καὶ σκότους εἶτα μεθ' ἡμέραν
 γνοὺς ἀδικίαν ἐπετάλει Λαβάνῳ, ὃ δὲ συγγνώμην ἤτειτο τῆς 302
 ἀνάγκης, ἣ' ἴς ταῦτα πράξειεν· οὐ γὰρ κατὰ κακοεργίαν αὐτῷ τὴν
 Λείαν παρασχεῖν, ἀλλ' ἣ' ἐτέρου μείζονος νενηκήμενον. τοῦτο
 μένοι γ' οὐδὲν ἐμολογεῖται πρὸς τὸν Ραχήλας γάμον, ἀλλ' ἐρωῶντι
 15 δώσειν ταύτην μετ' ἄλλην ἑπταετίαν. πείθεται δ' ὁ Ἰακώβος, οὐ-
 δὲν γὰρ ἕτερον αὐτῷ ποιεῖν ὃ τῆς κόρης ἔρωσ ἐπέροπε, καὶ διελ-
 θούσης ἄλλης ἑπταετίας τὴν Ραχήλαν παρέλαβεν.

7. Ἦσαν δ' ἐκατέρας θρασυταινίδες τοῦ πατρὸς δόντος Ζελεῖα 303
 μὲν Λείας Ραχήλας δὲ Βάλλα, δοῦλαι μὲν οὐδαμῶς ἔστοιταγμένα
 20 δὲ, καὶ τῆς Λείας ἤπειτο δεινῶς ὃ πρὸς τὴν ἀδελφὴν ἔρωσ τοῦ ἀν-
 δρὸς προσεδόκα τε παίδων γενομένων ἔσσεσθαι τιμῖα ἰκέτενέ τε
 τὸν θεὸν διηγεκῶς, καὶ γενομένον παιδὸς ἄρρενος καὶ διὰ τοῦτο 304
 πρὸς αὐτὴν ἐπεστραμμένον τοῦ ἀνδρὸς Πούβηλον ὀνομάζει τὸν υἱόν,

§ 299 = Gen. XXIX 19.

ROMSPLELatZonaras I p. 39.

1 μείνοι OE τοῦτο ποιήσιν om. Lat 2 πέμψαι] conī. πέμψειν codd.
 μεταμελεῖν RL μεταμέλειν M αὐτῷ] αὐτὸν RO 3 συναφθείησ P²
 δὲ M 4 χρόνων L *συντίθεσθαι RO τασάδε] τόσα RO κεκρίσθαι
 conī. 5 δώδου MSPL 6 προσδεξαμένον MSPL τοῦ om. RMSPL
 7 *προτίθει L δὲ SP 8 παρακλεῖται RO κατακλεῖται E 9 θυγατέρα O¹
 *πρεσβύτερον, v i. ras. P ῥαχήλας M εὐπροπῆ P 10 *δεξείνος R δὲ
 ἐξείνος O εἶτα, a ex ε corr. uid. S 11 *ἀδοχίαν L *ἐπενετάλει Zon
 12 τὴν λείαν αὐτῷ tr. L 13 i. marg. κα' M 14 γε M πρὸς — γάμον
 om. Lat τὸν om. P¹ ῥαχήλας M ὄρωντι M 15 δὲ MSPL 16 γὰρ
 om. R 17 ῥαχήλα LE 18 *δὲ L ζελεῖαν MLE ζελεῖαν SP zelphan Lat
 19 λεία E ῥαχήλα E βάλλαν SPL βάλαν M βαλλὰν E balan Lat
 *οὐδαμῶς] οὐν οὐδαμῶς RO 20 δέ] δὲ αὐταῖς M δεινὸς M τὰν-
 δρὸς MSPLE 21 *προσεδόκα] προσεδόκει R προσε··κει O *τε] δὲ L
 τιμῖα] τιμίαν ὅπερ καὶ M τιμίαι καὶ O τι·μίαι ὅπερ L τιμίαν E τε om. ROML
 22 *γεννωμένον O 23 αὐτὴν] αὐτὸν RO ἀπεστραμμένον RO
 τὰνδρὸς L *Πούβηλον] ruben semper Lat, i. marg. m. 1 ῥουβίμ O

διότι κατ' ἔλεον αὐτῆ τοῦ Θεοῦ γένοιτο· τοῦτο γὰρ σημαίνει τὸ
 ὄνομα. τεκνοῦνται δὲ αὐτοῖς καὶ τρεῖς ἕτεροι μετὰ χρόνον· Σεμεὼν,
 ἀποσημαίνει δὲ τὸ ὄνομα τὸ ἐπήκοον αὐτῆ τὸν Θεὸν γενομένα, εἶτα
 305 Λεῖς, κοινωρίας οἶον βεβαιωτής, μεθ' ὃν Ἰούδας, εὐχαριστίαν
 5 τοῦτο δηλοῖ. Παρχήλα δὲ φοβουμένη, μὴ διὰ τὴν εὐτεκνίαν τῆς ἀδελ-
 φῆς ἤπτονος παρὰ τὰνδρός μοίρας τυγχάνη, παρακατακλίνει τῷ
 Ἰακώβω τὴν αὐτῆς Θεραπεινίδα Βάλλαν. ἐγένετο δὲ παιδίον ἐξ
 αὐτῆς Δάν, Θεόζοιτον ἄν τινες εἶποιεν κατὰ τὴν Ἑλλήνων γλωτταν·
 καὶ μετ' αὐτὸν Νεφθάλεις, μηχανητὸς οἶον. διὰ τὸ ἀντιτεχνάσασθαι
 306 πρὸς τὴν εὐτεκνίαν τῆς ἀδελφῆς. τὸ δ' αὐτὸ καὶ Λεῖα ποιεῖ πρὸς 10
 τὸ τῆς ἀδελφῆς ἔργον ἀντιτεχνασμένη· παρακατακλίνει γὰρ τὴν
 αὐτῆς Θεραπειναν γίνεται τε καὶ ἐκ τῆς Ζελφῆς υἱὸς Γάδας, τυ-
 χαῖον ἄν τις καλέσειεν αὐτόν, καὶ μετ' αὐτὸν Ἀσηρος, μακαριστῆς
 307 λέγεται ἄν ἐξ ὧν πρὸς εὐκλειαν προσελάμβανε. Ρουβήλου δὲ τοῦ
 15 προσητάτου τῶν υἱῶν Λεῖας μαθηραγόρου μῆλα κομίζοντος τῆ
 μητρί. Παρχήλα Θεασαμένη, παρακαλεῖ μεταδοῦναι δι' ἐπιθυμίας τοῦ
 βρώματος γενομένη. τῆς δ' οὐ πειθομένης, ἀρκεῖσθαι δ' αὐτὴν
 ἀξιοῖσιν. ὅτι τῆς τιμῆς αὐτὴν ἀπέλιτο τῆς παρὰ τοῦ ἀνδρός.
 Παρχήλα πεπαινούσα τὸν θυμὸν τῆς ἀδελφῆς παραχωρήσειν αὐτῆ

§ 304 = Gen. XXIX 32.

ROMSPLELatZonaras I p. 39sq.

1 αὐτοῖς] αὐτῆ MSPLLat 2 Σεμεὼν] σεμεὼν ROSPE συμείωνος L symeon
 Lat 4 *λενῆσ R λευῆ MPL λευῆ S leui Lat *βεβαιωτής] βεβαιότης RML
 βεβαιωτάτης O firmator Lat ὄν] ὄν RE 5 *παρχήλα M *φοβουμένη
 M ἀτεκνίαν O'E 6 τυγχάνη O τυγχάνη, ηἰ i. ras. m. 2 SP παρακλίνει
 M παρακλίνει OE 7 αὐτῆσ ROL ἑαυτῆσ MSP *bulan Lat ἐγένετο]
 γίνεται MSPLE nascitur Lat 8 *Δάν] δάνησ L τινες] τις L, euan. R
 τὴν] τὴν τῶν L 9 *μετ' αὐτόν] μετὰ τοῦτον (τοῦ suppl. m. 1 S) SP
 νεφθάλει *, ultima litt. incerta, quae σ potius quam μ fuisse uid. R νεφθαλεῖμ
 O νεφθαλεῖ ME νεφθαλλεῖ S νεφθάλιμος L neptalim Lat μηχανητὸς] euan.
 R ἀμνηστὸς MSPL εὐμνηστὸς EZon ex machinationibus Lat *ἀντιτεχ-
 νάσθαι (ἀντι s. M) MP 10 τὴν om. LE *ἀδελφῆς] ἀρετῆσ M 12 αὐτῆσ
 ROSPLE σωτῆσ M τε] δὲ MSPL et Lat Ζελφῆς] euan. R ζελβῆσ P'
 ζελφῆσ E *gad Lat *τύχοιον M 13 μετὰ τοῦτον SP Ἀσηρος]
 ἄσειρος RO ἄσησ MSPE aser Lat Ἀσηρ, ὄσ conī. *μακάριστος R μα-
 κάριστος O beatificum Lat 14 *λέγοιτο ROMSP πρὸς εὐκλειαν iteratum
 expunxit R εὐκλειαν] εὐκλειαν τῆ λεῖα MSPLELatZon *προσελάμβανε]
 μετελάμβανε M 15 προσητέρον O τῶν υἱῶν] τῶν παιδῶν τῶν υἱῶν M
 16 *παρχήλα M *παρακαλεῖ MSPL poscebat Lat μεταδοῦναι] μετα-
 δοῦναι αὐτῆ E dari sibi Lat 17 *δ' οὐ] δὲ οὐπω L δὲ L 18 ἀξιοῖσιν,
 εἰ ex corr. M αὐτὴν] αὐτόν M 19 παρχήλα M

τάνδρος ἔλεγε κοιμησομένον παρ' αὐτῆ κατ' ἐκείνην τὴν ἑσπέραν.
 1 ἵς δὲ προσομιήεις τὴν χάριν Ἰακώβου συγκαθεύδει τῆς Λίας Ἰα- 305
 χήλα χαρίζομενος. πάλιν οὖν γίνονται παῖδες αὐτῆ. Ἰσσαχάρης μὲν
 σημαίων τὸν ἐκ μισθοῦ γενόμενον, Ζαβουλὼν δὲ ἠνεχυρασμένον
 5 εὐνοία τῆ πρὸς αὐτήν, θυγάτηρ δὲ Λείνα. χρόνοις δ' ὕστερον καὶ
 Ῥαχὴλα γίνεται Ἰώσηπος υἱὸς προσθήζην γενησομένου τινὸς θελοῦ.

8. Τοῦτον ἅπαντα τὸν χρόνον, ἔτη δ' ἔστιν ἑξοσιν, ἐποίμαινε 309
 τῷ πενθερῷ· μετὰ τὸν δ' ἤξιον τὰς γυναῖκας ἀναλαβὼν ἀπαλ-
 λάττωθαι πρὸς αὐτὸν· τοῦ δὲ πενθεροῦ μὴ συγχωροῦντος κρέφα
 10 τοῦτο ποιεῖν ἐπεισέει. τῶν γυναικῶν οὖν ἀπειπειρῶτο, πῶς ἔχοιεν 310
 πρὸς τὴν ἀποδημίαν, τῶν δ' ἔχουσῶν ἠδέως Ῥαχὴλα καὶ τοὺς τύ-
 πους τῶν θεῶν, οὓς σέβειν πατέριους ὄντας νόμιμον ἦν, συναελο-
 μένη συναπεδίδρασκε μετὰ τῆς ἀδελφῆς οἱ τε ἐκατέρων παῖδες καὶ
 αἱ θεραπαινίδες σὺν τοῖς υἱοῖς εἴ τε τις ἦν κτήσις αὐταῖς. ἐπή- 311
 15 γειο δὲ Ἰακώβου καὶ τῶν βοσκημάτων τὴν ἡμίσειαν Λάβανον μὴ
 προεργνωκότος. τοὺς δὲ τύπους ἐπεφέρετο τῶν θεῶν ἢ Ῥαχὴλα
 καιροφροντῆν μὲν τῆς τοιαύτης τιμῆς τῶν θεῶν διδάξαντος αὐτὴν
 Ἰακώβου, ἵνα δ' εἰ καταλήθεται ἐπὶ τοῦ πατρὸς αὐτῆς διωχθέντες
 ἔχοι τούτοις προσφυγούσα συγγνώμης τυγχάνειν.

20 9. Λάβανος δὲ μεθ' ἡμέραν πρώτην γνοὺς τὴν τε Ἰακώβου 312
 ἀναχώρησιν καὶ τῶν θυγατέρων δεινοπαθῶν ἤλειπεν ἐπ' αὐτὸν μετὰ
 θυνάμεως ἐλειγόμενος, καὶ καθ' ἐβδόμην ἡμέραν ἐπὶ τινοσ λόφου

§ 307 = Gen. XXX 15.

ROMSPLELatZonaras I p. 40sq.

1 κοιμηθησομένον L κατὰ E 2 προσομιήεις E *συνκαθεύδει M
 *Ῥαχὴλα χαρίζομενος om. Lat 3 post αὐτῆ addit Ἰσάχαρ καὶ Ζα-
 βουλῶν P² Ἰασσαχάρης R Ἰσαχάρης OSP Ἰσάχαρης L Ἰσάχαρισ E *isachar*
 Lat 4 *τὸν] τὸ O *ἦν ἐνεχυρασμένον R ἦν ἐνεχυρασμένος L 5 εὐνοίαν
 τὴν πρὸς L θυγάτριον E *δὲ L γίνεταί καὶ Ῥαχὴλα tr. L 6 Ἰώση-
 ποσ] ὁ Ἰώσηπος MSP¹E¹ ὁ Ἰώσηπος P²E² Ἰώσηπος L *ioseph* Lat *προσθή-
 ζην — θελοῦ] *quod indicat augmentum alicuius faciendum* Lat *γενησομένην
 L 7 τοῦτον] τοῦτον δ' O *ἔτι R *ἔστιν ROP εἴκοσι S¹P¹
 *ἐποίμαινε] ἐπέμενε O 8 μετὰ τὸν δ'] μετὰ δὲ τοῦτον M μετὰ τοῦτο δὲ
 SPL *post quod* Lat μετ' αὐτὸν δ' conl. *ἀπαλλάσθαι sic P ἀπαλάττωθαι L
 9 πρὸς αὐτὸν RO¹MS²P¹L πρὸς ἐαυτὸν E *ab eo* Lat 11 δ' ἔχουσῶν]
 δὲ ἔχουσῶν R δὲ | ἔχουσῶν O δὲ ἔχουσῶν L 12 θεῶν] θῶ (i. e. θεὸν) S¹
 ἦν] ἦσαν RO 13 τῆς ἀδελφῆς] *lia sorore* Lat 14 αἱ om. M 15 *ἡμίσειαν
 P¹, ἦσ s., τ (in toi) ex o corr. S *αὐτῆν om. O 18 *δ' εἰ] δὴ S²
 19 *τούτους M 20 μετὰ ROSPL πρώτην] μίαν M τρίτην SPL *primum*
 Lat 21 δεινὰ παθῶν RO δεινῶσ παθῶν L *multa animo mala perpressus* Lat
 ἐπ' αὐτῶν L 22 *ἡμέραν ἐβδόμην tr. M

- 313 λαμβάνει προκαθιδρυμένους. καὶ τότε μὲν, ἔσπερα γὰρ ἦν, ἰσχύ-
 χαζέν· ὅναρ δὲ ὁ θεὸς ἐπιστάς αὐτῷ παρήνευσε λαβόντι τὸν γαμ-
 βρὸν καὶ τὰς θυγατέρας ἡρεμεῖν καὶ μηδὲν εἰς αὐτοὺς ἐπὶ θυμοῦ
 τολμᾶν, σπονδὰς δὲ ποιῆσθαι πρὸς Ἰακώβον. αὐτὸς λέγων ἐκείνῳ
 συμμαχήσειν, εἰ καταφρονήσας αὐτοῦ τῆς ὀλιγότητος χωρήσειεν αὐτῷ 5
- 314 διὰ μάχης. Ἰάβανος δὲ τοιαύτης αὐτῷ προρορήσεως γεγενημένης
 μεθ' ἡμέραν τὸν Ἰακώβον εἰς λόγους προκαλεσάμενος καὶ διηλώσας
 αὐτῷ τὸ ὄναρ, ἔλει πρὸς αὐτὸν ἦλθε πεισθεῖς. ἤρξατο καταγορεῖν
 αὐτοῦ προσέφων, ὅτι καὶ πένητα αὐτὸν ἐλθόντα πρὸς αὐτὸν καὶ
 πάντων ἄπορον ἐπεδέξατο καὶ παράσχοι πάσαν ἀφθονίαν τῆς αὐ- 10
 τοῦ κτήσεως· καὶ γὰρ καὶ θυγατέρας ἐμὰς συνέλξυσα τὴν εὐνοϊάν
- 315 σοι τὴν πρὸς ἡμᾶς τοῖτοις ἀξίησεσθαι λογίζομενος. σὺ δὲ οὔτε
 τῆς μητρὸς τῆς σαντοῦ καὶ ἧς ἔχεις πρὸς ἐμὲ συγγενείας οὔτε γυ-
 ραϊκῶν ἄς ἐγγίμας αἰδῶ ποιησάμενος, οὐδὲ τέκνων ὧν εἰμι κάλλος
 φροντίδας, ἐχρήσω μοι πολέμου νόμῳ, κτήσιν μὲν ἄγων τὴν ἐμὴν 15
- 316 θυγατέρας δὲ ἀναλείψας ἀποδοῦναι τὸν γεγεννηκότα. ἰερά τε πά-
 τρια βαστάσας οἴχη φερόμενος ὑπὸ τε τῶν ἐμῶν τιμηθέντα προ-
 γόνων καὶ ἐπ' ἐμοῦ θρησκείας τῆς αὐτῆς ἐκείνοις ἀξιωθέντα· καὶ
 ταῦτα ἂ μὴδὲ οἱ πολέμισαντες τοῖς ἐχθροῖς ἔδρασαν ὁ συγγενίς
 σὺ καὶ τῆς μὲν ἀδελφῆς τῆς ἐμῆς υἱός, θυγατέρων δὲ τῶν ἐμῶν 20
 ἀνὴρ, ξένος δὲ καὶ ἐφένσιος τῆς ἐμῆς οἰκίας γεγενημένος ἔδρασας.
- 317 ταῦτα εἰπόντος Λαβάνου Ἰακώβος ἀπελογεῖτο μὴ μόνῳ παιρίδος

§ 312 = Gen. XXXI 23.

ROMSPLELatZonaras I p. 41.

1 λαμβάνει καταλαμβάνει (i. ras. 9—10 litt. m. 2 P) PEZon προκαθιδρυ-
 μένος S 2 ὁ θεός om. Lat αὐτῷ ἐπιστάς tr. MSPE 6 προρορή-
 σεως] ἐκ τοῦ θεοῦ προρορήσεως MSP προρορήσεως ἐκ τοῦ θεοῦ L a deo — allo-
 quium Lat γενομένης O 7 εἰς λόγους τὸν Ἰακώβον tr. ME προκα-
 λεσάμενος RMPLE δηλώσων L 8 πρὸς] πρὸ S¹ πρὸς αὐτὸν ἦλθε]
 προσῆλθε πρὸς αὐτὸν L 10 αὐτοῦ codd. 11 κτίσεως, i corr. M καὶ (post
 γὰρ) om. MSPL ἐμὰς] τὰς ἐμὰς MSPL 12 τοῖτοις, i ex v corr. P
 ἀξίηθησεσθαι MSP δέ] τε R 13 σαντοῦ] ἐαντοῦ MSPL ἧς] κοινωνίας
 ἧς MSPLLat ἔχεις] εἶχες MSPL habes Lat ἐμὲ] ἐμὲ καὶ S² 14 αἰδῶ ποιη-
 σάμενος] παιδοποιησάμενος RO οὐδὲ] οὔτε SPL 15 φροντίδας om. MS
 PLLat 16 γεγεννηκότα L 17 οἴχη] οἴχοι M domi Lat φερόμενος, ερο
 i. ras. 4—5 litt. R 19 ἂ om. M οἶ]· οἶ (eras. uid. εἶ) P εἶ L πολε-
 μήσαντας L ὁ] οὐ M 20 μὲν om. in marg. suppl. m. 1 S 21 οἰκίαν
 τῆς ἐμῆς tr. L τὴν ἐμὴν οἰκίαν uertit Lat 22 ταῦτ' SP² ἀπελογεῖτο]
 ἀπελογεῖτο μόνῳ πρὸ καὶ παιρίδας καὶ πάντων τῶν ἀλλοτρίων τὸν
 θῦ τὸν δέ (τὸν δέ om. L) ἐπιτρέψα αὐτῷ δέ (δὲ om. L) SPL cf. Holwerda
 p. 19 μόνῳ] μόνον OMLLat μόνον, ὁ ex ε corr., or i. ras. m. 2 P

ἔρωτα τὸν Θεόν, ἀλλὰ καὶ πᾶσιν ἐμψῦσαι, καὶ μετὰ τοσοῦτον χρό-
 νον καλῶς ἔχειν αὐτὸν κατελθεῖν εἰς ταύτην. „ὕπερ δὲ τῆς λείας 318
 ἣς ἐγκαλεῖς, φησὶν, ἀδικῶν αὐτὸς ἂν εὑρεθείης ἐπ’ ἄλλῃ κοιτῇ·
 ὑπερὶ γὰρ ἧς ἐχορῆν σε χάριν ἡμῶν ἔχειν καὶ φυλαχθείσης ὑφ’ ἡμῶν
 καὶ πλείονος γεγεννημένης, ὑπερὶ ταύτης πῶς οὐ διαμαρτάνεις τῶν
 δικαίων χαλεπαίνων ἐμοί, εἰ μοῖραν αὐτῆς ὀλίγην λαβόντες ἔχομεν.
 περὶ μέντοι γε τῶν θυγατέρων ἴσθι μὴ κατ’ ἐμὴν κατοουργίαν ἀπα-
 ραστήσαντος ἀκολουθεῖν, ἀλλὰ κατ’ εὐνοίαν δικαίαν, ἣν γυναίξι
 γαμεταῖς πρὸς τοὺς συνοικοῦντας εἶναι συμβέβηκεν· ἔπονται τοίνυν
 οὐχ ὡς ἐμοὶ τοσοῦτον, ὅσον τοῖς παισὶν αὐτῶν.“ καὶ ταῦτα μὲν 319
 ὑπερὶ τοῦ μηδὲν ἀδικεῖν αὐτὸς ἔλεγε, προσενεκάλει δὲ καὶ κατηγο-
 ρίαν ἐπιτιθεῖν. ὅτι μητρὸς ὦν ἀδελφὸς τῆς αἰοῦσας αἰοῦσας αἰοῦσας
 τὰς θυγατέρας ἐπιτάγμασιν ἐκτροχῶσειε χαλεποῖς, εἴκοσιν ἐτῶν
 ἀριθμὸν ἐν αὐτοῖς κατασχών. καὶ τὰ μὲν προφάσει τῶν γάμων
 ὑπ’ αὐτοῦ γενόμενα καίπερ ὄντα χαλεπὰ κουρότερα ἔφρασκε, χεῖρω
 δὲ τὰ μετὰ τοὺς γάμους καὶ ἅ τις ἂν ἔπαθεν ἐχθρὸς ἔφρυγε. καὶ 320
 γὰρ σφόδρα κακοῦργος ὁ Λάβανος ἐχορῆσεν τῷ Ἰακώβῳ· ἄρῶν γὰρ
 αὐτῷ τὸν Θεὸν πρὸς ὅτι φελήσειε συλλαμβανόμενον ὑπισχεῖτο
 τῶν τεχθησομένων αὐτῷ παρέξειν ἔσθ’ ὅτε μὲν ὅτι καὶ γένοιτο
 20 λευκόν, ποτὲ δ’ αὖ τὰ μέλανα τῶν γεννωμένων. πληθυνόντων δὲ 321
 τῶν ἐπ’ ὀνόματι τῷ Ἰακώβου τικτομένων, τὴν μὲν εἰς τὸ παρὸν
 οὐκ ἐγύλατε πίστιν, εἰς ἔτος δὲ παρέξειν ἐπιγγέλλετο διὰ τὸ ἐπο-
 γθαλμῶν τῷ πλήθει τῆς κτήσεως, ἐπαγγελλόμενος μὲν διὰ τὸ
 δυσέλλιστον γενέσθαι τούσαυτα, ψευδόμενος δὲ ἐπὶ γενομένοις.
 25 10. Περὶ μέντοι τῶν ἱεροματῶν ἐκέλευεν ἔρηνναν ποιεῖσθαι· 322

§ 317 = Gen. XXXI 31; § 320 = Gen. XXX 27.

ROMSPLELatZonaras I p. 41. Suidas s. ἐποφθαλμίσας.

1 τὸν θεὸν i. marg. suppl. m. 1 S 2 αὐτὸν] αὐτῷ MSPL 3 ἂν om.
 RO ἂν αὐτὸς tr. L ἐπ’] ὑπ’ O ἄλλο L 4 ἣς, ἣ i. ras. m. 2 S 5 γεγενο-
 μένης, γε expunxit m. 1 S ταύτης πῶς οὐ] αὐτῆς πόσον RO 6 αὐτῆς]
 αὐτοῖς L 9 πρὸς] πρὸ S¹ τοῦς om. MSPL 10 ὅσον] ὅσον ἀλλὰ ROM
 αὐτῶν] ἐαντῶν MSPL 11 *μηδὲν] μηδὲ L¹ προσεκάλει R 13 χα-
 λεπῆσ R χαλεποῖς ἐκτροχῶσειε tr. M εἴκοσι MS¹P¹L 14 ἀριθμῶν O
 15 ὄντα om. M 16 ἂν ἔπαθεν om. SPLLat ἔπαθεν om. M
 ἔφρυγε] ἔφρυνεν ἂν SPL, spurium uid. 17 τῷ] τὸ SP¹ 18 ὅτι] ὄ^{TL} R
 19 παρέξειν, ἐξ i. ras. m. 2 P 20 δὲ L αὐτὰ] αὐτὰ RML πληθυνόντων
 R πληθυνόντων OML 21 τῷ] τοῦ ROSP τὴν μὲν] aliquando quidem Lat
 22 ἐπαγγέλλετο] ἐπαγγέλλετο (ἠπαγγέλλετο P ἐπαγγέλλετο, ἐ i. ras. m. 2 S)
 τὸ ἐξῆσ MSPLLat διὰ — 23 κτήσεως habet Suid 24 δ’ L ἐπιγενομένοις
 ROMSP

- δεξαμένον δὲ Λάβανον τὴν ἔφρευαν Ῥαχίλα πυνθανομένη κατατί-
 θησι τοὺς τύτους εἰς τὴν σάγγην τῆς φερούσης αὐτὴν καμήλον· ἐξα-
 323 θέξετο δὲ φάσκουσα τὴν κατὰ γύσιν κάθαριν αὐτῆ, ἐνοχλεῖν. καὶ
 Λάβανος μὲν ἀγίσταται τῆς ἐπὶ πλείον ἑραίνης οὐκ ἂν οὐθρεῖς τὴν
 θυγατέρα μετὰ τοιοῦτου πάθους τοῖς τύτοις προσελθεῖν. ποιεῖται 5
 δ' ὄρκους πρὸς Ἰακώβον οὐδενὸς αὐτῷ μησικακίσειν τῶν γενομέ-
 324 νων, ἀλλὰ κάκεινος ἀγαπήσειν αὐτοῦ τὰς θυγατέρας, καὶ τὰς πί-
 στες τὰς ἐπὶ τοῖτοις ἐποίησαντο ἐπὲρ ὄρων τιῶν, ἐφ' οἷς στήλην
 ἀνέθεσαν κατὰ βομοῦ σχῆμα, ὅθεν Γαλαδίην λέγεται βουνοῦς, ἀφ'
 οὗ καὶ νῦν Γαλαδίην καλοῦσι τὴν γῆν. ἐστιαθέντων δὲ ἐπὶ τοῖς 10
 ὄρκους ὁ μὲν Λάβανος ἀνέξεν.
- 325 XX. 1. Ἰακώβῳ δὲ εἰς τὴν Χανααίαν προϊόντι φαντάσματα
 συνειγγαγεν ἀγαθὰς ἐλλίδας ἐπαγορεύοντα περὶ τῶν ἐς ὕστερον·
 καὶ τὸν μὲν τόπον ἐκείνον προσαγορεύει θεοῦ στρατόπεδον, βουλό-
 μενος δὲ εἰδέναί. τί ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ φρονεῖ. τοῖς γνωσομένοις ἐξα- 15
 στα μετὰ ἀριβείας προῦπεμψε δεδιῶς αὐτὸν διὰ τὴν προτέραν πο-
 326 ψίαν. ἐνετέλλετο δὲ τοῖς πεμπομένοις λέγειν πρὸς τὸν Ἡσαῦν, ὅτι
 τομίσας Ἰακώβος ἀδικον συνδιατάσθαι αὐτοῦ τῆ ὄργῃ τῆς χώρας ἐκῶν
 ὑπεξέλθοι, καὶ νῦν τὸν χρόνον ἰκανὸν ἡγούμενος εἶναι διαλλάκτην
 ἐπανήκοι γυναϊκᾶς τε καὶ παῖδας ἐπαγόμενος μετὰ τοῦ πορισθέν- 20
 τος βίου, μετὰ τῶν τιμωπᾶτων ἐαυτὸν ἐκείνῳ παραδιδούς, ὅτι κρείνοι
 μέγιστον ἀγαθὸν τὸ τῷ ἀδελφῷ συμμεταλαμβάνειν τῶν ὑπὸ τοῦ
 327 θεοῦ δεδομένων. καὶ οἱ μὲν ταῦτα ἐδήλουν, Ἡσαῦς δὲ περιχαρῆς
 γίνεται καὶ τῷ ἀδελφῷ ὑπήντα σὺν ὀπλίταις τετρακοσίοις. καὶ
 Ἰακώβος πυνθανόμενος ἤκειν αὐτὸν ἐπατισόμενον μετὰ τοσοῦτων 25

§ 322 = Gen. XXXI 32.

ROMSPLELatZonaras I p. 41. Suidas s. σάγγη. Stephanus Byz. s. Γάλαδα.
 1 Ῥαχίλα — 2 καμήλον habet Suid πυνθανομένη M ἐντίθησιν E
 2 *σαγγήν L 3 *αὐτῆσ M *ἐνοχλεῖν, εἰν i. ras. m. 2 ex ἦν uic. S
 6 δὲ MSPL οὐδενὸς] ἠφρεῖον M, fort. recte αὐτῶν M γενομένων] γε-
 γονότων MSPL 8 ὄρων M ὄρων O 9 Γαλαδίην] γαλαδηνή ROSPL galad
 Lat, hinc fort. Steph. Byz. λέγεται — 10 ἐστιαθέν i. ras. circa 24 litt. m. 2 P
 βουνοῦς] ὁ βουνοῦσ MSPL 10 γαλαδίην S galaditen Lat Γαλαδίην
 Steph. fort. hinc δ' MSP 13 *ές] εἰς ROSPL 14 *ἐκείνον om. M
 15 εἰδέναί, δ ex ρ siue ν corr., ε i. ras. 2 litt. S ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ] ὁ ἀδελ-
 φὸς περὶ αὐτοῦ SP περὶ αὐτοῦ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ L 16 προῦπεμψε ROSPL
 17 ἐνετέλλετο M ἡσαῦ O ἡσαῦ M ἡσανος S ἡσαῦν P¹ ἡσανος P² L
 19 διαλλάκτην S¹ P¹ 20 ἐπανήκοι, ε ex ἦ corr. M ἐπανήκει L *προῦσθέντος
 L 21 ἐαυτῶν SP¹ κρείνοι MSPL 22 τοῦ om. O 23 δεδομένων O
 ἐδήλουν R *ἡσαῦσ M ἡσαῦσ P¹ S¹ ἡσανος S² ἡσανος P² L 24 *ἐπήντα]
 ἀπαντᾶ sic L 25 *τοσοῦτων] τοσοῦτων ὀπλιτῶν MSP² LLat

ἦν περίφοβος, τῷ μέντοι θεῷ τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας ἐπέτρεπε καὶ πρόνοιαν εἶχεν ἐκ τῶν παρόντων, ὅπως αὐτὸς ἀπαθῆς σώξοι τοὺς σὺν αὐτῷ κρατήσας τῶν ἐχθρῶν εἰ θέλοιν ἀδικεῖν. νείμας οὖν τοὺς σὺν αὐτῷ τοὺς μὲν προύπεμπε, τοὺς δὲ λειπομένους ἄσπον ἐκέλευσεν ἀκολουθεῖν, ὅπως εἰ βιασθεῖεν οἱ προπεμφθέντες ἐπιθεμένου τοῦ ἀδελφοῦ, καταφρυγὴν ἔχοιν τοὺς ἐπομένους. καὶ τοῦτον διατάξας τοὺς σὺν αὐτῷ τὸν τρόπον πέμπει τινὰς δῶρα κομίζοντας τὰδελφῶ· ὑποζύγια δὲ ἦν τὰ πεμπόμενα καὶ πληθὺς τετραπόδων ποιζήων. ἃ δὴ τίμια ταῖς ληψομένοις ἐμελλεν ἴσασθαι παρὰ τὸ σπανίζεσθαι αὐτῶν. ἦσαν δὲ οἱ πεμφθέντες ἐκ διαλειμμάτων, ἵνα συνεχίστηον ἐπιτυχάνοντες πολλοὶ δοκῶσιν· ἀνίσταν γὰρ ἐπὶ τῶν δωρεῶν τῆς ὀργῆς, εἰ διαμένοι τεθυμωμένος· ἔτι μέντοι καὶ λόγοις χρηστοῖς ὁμιλεῖν πρὸς αὐτὸν εἴρητο τοῖς πεμπομένοις.

2. Ταῦτα συνθεῖς διὰ πάσης τῆς ἡμέρας νυκτὸς ἐπιγενομένης ἐκίει τοὺς σὺν αὐτῷ· καὶ χειμάρρουν τινὰ Ἰάβακχον λεγόμενον διαβεβηκότων Ἰάκωβος ὑπολειμμένους φαντάσμεται συνεχῶν διαλάλαιεν ἐκείνου προκατάχοντος τῆς μάχης ἐξοράει τε τοῦ φαντάσματος, ὃ δὴ καὶ φωνῇ χρῆται καὶ λόγοις πρὸς αὐτὸν χαιρεῖν τε τοῖς γεγενημένοις παραινῶν καὶ μὴ μικρὸν κρατεῖν ἐπολαμβάνειν, ἀλλὰ θεῖον ἀγγέλιον γενναζέσθαι καὶ σιμμεῖον ἡγεῖσθαι τοῦτο μγάλων ἀγαθῶν ἴσομένων καὶ τοῦ μηδέποτε τὸ γένος ἐλλείπειν αὐτοῦ. μηδὲ ἐπέρτερον ἀνθρώπων τινὰ τῆς ἰσχύος ἴσασθαι τῆς ἐκείνου. ἐκέλευσέ τε καλεῖν αὐτὸν Ἰσραήλον, σιμαίνει δὲ τοῦτο κατὰ

§ 327 = Gen. XXXII 7.

ROMSPLELatZonaras I p. 41. Hieronymus qu. hebr. p. 988 Migne.

1 *περίφοβος ἦν tr. O 2 ὅπως] ὅπως ἂν MSPL ἀπαθεῖς OMSP et ut uid. Lat 3 αὐτῷ codd. τὸν ἐχθρὸν L ἐθέλοιν MSP 4 αὐτῷ codd. E προέπεμπε ROSPLE λειπομένους] ἐπομένους LE et ut uid. Lat

*λειπομένους — 5 ἀκολουθεῖν] post tergun proxime sequi iubebat Lat 5 ἐκέλευεν ME 6 καταφρυγῆν OE 7 διατά··ξασ (eras. τα) P αὐτῷ codd.

8 τῷ ἀδελφῷ E δ' E 9 τίμια, τ i. ras. m. 2 S ληψομένοις] συνληψομένοις L 10 ἦσαν] ἦσαν Ernesti ἦγοντο E *διαλιμάτων L 11 *δοκῶσιν] δοκῶντες L ἀνίσταν R 12 δῶρων MSPL διαμένοι, o ex corr. R

13 ὁμιλεῖν χρηστοῖς tr. L ἦρητο RO 14 *ἐπιγενομένης R ἐπιγενομένης, η i. ras. m. 2 P

15 αὐτῷ codd. E χειμάρρουν R χειμαρρουν MSPL Ἰάβοκχον S ἰαβοκ Lat 16 *ὑπολειμμένους L ὑπολειμμένος μόνος Naber *φαντασματι M 17 *ἐξοράει τε om. Lat 18 χρῆται, ἦ corr. ex ei uid. R 19 τοῖς] πρὸς τοῖς M μικρῶν MPL modico Lat 21 ἴσομένων MSPLLat *ἐκλήψειν R 22 *μηδ' MSP *ἀνθρώπων τινὰ] τινὰ τῶν ἀνθρώπων M 23 — p. 78, 1 laudat Hieronymus ἐκέλευέ MSPL *τε] δὲ L καλεῖν αὐτὸν] καλεῖσθαι αὐτὸν SPL καλεῖν E eum uocari Lat *Ἰσραήλον M δὲ suppl. ut uid. S

- τὴν Ἑβραίων γλώτταν τὸν ἀντιστάτην ἀγγέλω Θεοῦ. ταῦτα μέντοι
 προύλεγεν Ἰακώβου δευτέρου· αἰσθόμενος γὰρ ἄγγελον εἶναι Θεοῦ,
 τίνα μοῖραν ἔξει σημαίνειν παρεζάλει. καὶ τὸ μὲν φάντασμα ταῦτ'
 334 εἰπὸν ἀφανὲς γίνεται. ἡσθεῖς δὲ τούτοις Ἰακώβος Φανοῦῆλον ὀνο-
 μάξει τὸν τόπον, ὃ σημαίνει Θεοῦ πρόσωπον. καὶ γενομένου διὰ 5
 τὴν μάχην ἀλγῆματος αὐτῷ περὶ τὸ νεῦρον τὸ πλατὺ αὐτὸς τε ἀπέ-
 χεται τῆς τούτου βρώσεως καὶ δι' ἐκεῖνον οὐδὲ ἡμῖν ἐστὶν ἐδώδιμον.
 335 3. Πλησίον δ' ἦδη τὸν ἀδελφὸν περὶθανόμενος κελεύει προῖναι
 τῶν γυναικῶν ἐκατέρω κατ' αὐτὴν μετὰ τῶν Θεραπαινίδων, ἵνα
 πόρρωθεν ἀφορῶν τὰ ἔργα τῶν ἀνδρῶν μαχομένων, εἰ τοῦτο Θε- 10
 λήσειεν Ἡσαῖς. προσεκίνει δ' αὐτὸς τὸν ἀδελφὸν ἐγγὺς αὐτῷ γενό-
 336 μενον οὐδὲν περὶ αὐτοῦ δόλιον φεροῦντα. καὶ ὁ Ἡσαῖς ἀσλα-
 σάμενος αὐτὸν ἀνήγετο τῶν παιδῶν τὸν ὄχλον καὶ τὰς γυναῖκας,
 ἡξίου τε τότε μαθῶν περὶ αὐτῶν τὸ πᾶν καὶ αὐτὸς συμβαδίξειν
 αὐτοῖς πρὸς τὸν πατέρα, Ἰακώβου δὲ προσεσιζόμενον τὸν κόπον 15
 τῶν ἐπιζυγίων ἐπεχώρησεν εἰς Σάειραν· ἐταῖθα γὰρ ἐποιεῖτο τὴν
 δίαιταν προσεγορεύσας τὸ χωρίον ἀπὸ τῆς αὐτοῦ τριχόσεως [δασεῖαν].
 337 XXI. 1. Ἰακώβος δὲ ἀγίετο εἰς τὰς ἔτι νῦν Σιζιμὰς λεγομένας,
 ὅθεν εἰς Σιζιμον παρῆν· Χαναταίων δ' ἐστὶν ἡ πόλις. τῶν δὲ
 Σιζιμοτῶν ἐορτὴν ἀγόντων Λεῖνα, θυγάτηρ ἦν Ἰακώβου μόνη, παρῆλ- 20

§ 333 = Gen. XXXII 28.

ROMSPLELatZonaras I p. 41 sq. Hieronymus qu. hebr. p. 988 Migne.

1 *τὴν] τὴν τῶν O *τὸν om. O ἀντιστάτην MSPLEZon Θεοῦ] θεῶν MSLELat, om. P 2 προύλεγειν R προλέγειν O αἰσθόμενον L *θεοῦ] θεῶν M 3 *ἔξειν M 4 εἰπὸν O φανοῦῆλον R φανοῦῆλον MSP φανοῦῆλ E 5 *ὃ — θεοῦ om. Lat ὃ σημαίνει] σημαίνει δὲ MSPLE *πρόσωπον θεοῦ tr. SP 6 *περὶ] καὶ περὶ O *ἀπέ· χετο S ἀπέχετο P ἀπέχετο L abstinuit Lat 7 *δι'] δ' P¹ οὐδ' MSPE 8 δὲ L 9 τῶν] τῶ τῶν M¹ καθ' αὐτὴν M καθ' αὐτὴν SL καθ' ἑαυτὴν P 10 ἀφορῶν] ἀφορῶσι O τῶν ἀνδρῶν om. O 11 *ἡσαῦς M ἡσανος S¹P²L ἡσαῦος P¹ ἡσανος S² δὲ L *αὐτῷ] αὐτὸν O 12 *ἡσαῦς M ἡσανος S ἡσαῦος P¹ ἡσανος P²L 13 τὰς γυναῖκας] mulierum (τῶν γυναικῶν) Lat 14 *ἡξίου] ἀξιοῖ RO τε om. RO τὸ πᾶν μαθῶν περὶ αὐτῶν tr. M μαθῶν τὸ πᾶν περὶ αὐτῶν tr. SPL αὐτὸς] αὐτὸς μὲν SPE *συμβαδίξειν] συνεβάδιξεν RO συμβαδίξειν ἔλεγεν SP 15 *Ἰακώβου] Ἰακώβου, s. m. 2 R 16 εἰς Σάειραν] εἰσάειραν R εἰς ἄειραν OE εἰς σήειρον SP¹ εἰς σείειρον P² εἰς σήειραν L in saïran Lat 17 ἀπὸ — δασεῖαν] de sua scilicet hirsuta capillatura Lat αὐτοῦ ROSPL δασεῖαν suspectum 18 *νῦν] καὶ νῦν SP 19 *Σιζιμου] sicimam Lat τὰ Σιζιμα Zon δὲ L ἐστὶν ROSP² ἡ πόλις] ὅθ' (h. e. ὁ πόλις) S 20 σιζιμοτῶν (mut i. ras. 1 litt. m. 2 P) OMSPLLat *δεῖνα RO δεῖνα M θυγάτηρ] ἡ θυγάτηρ OLat θυγάτηρ γὰρ SPL Ἰακώβου O

338 θεν εἰς τὴν πόλιν ὀφρομένη τὸν κόσμον τῶν ἐπιχωρίων γυναικῶν.
 Διασάμενος δ' αὐτὴν Συχέμιης ὁ Ἐμμώρου τοῦ βασιλέως υἱὸς ἠθείρει
 δι' ἀρμαγῆς καὶ διασιθεῖς ἐρωτικῶς ἐκτεταίη τὸν πατέρα λαβεῖν αὐτῆ
 πρὸς γάμον τὴν κόρη. ὁ δὲ πισθεῖς ἔχε πρὸς τὸν Ἰάκωβον δισ-
 5 μένος τῷ παιδί αὐτοῦ Συχέμιη συνζῆσαι δεῖναν κατὰ νόμον. Ἰά-
 κωβος δὲ οὐτ' ἀντιλέγειν ἔχων διὰ τὸ ἄξιωμα τοῦ παρακαλοῦτος
 οὔτε νόμιμον ἰσοίμενος ἄλλοφίλο συνοικίσει τὴν θυγατέρα ἰξίωσιν
 ἐπιτρέψαι αὐτῷ βουλήν ἀγαθὴν περὶ ὧν παρακαλεῖ. ἀπῆμ μὲν οἶν 339
 ὁ βασιλεὺς Ἰακώβον Ἰάκωβον παρῆξιν τὸν γάμον. Ἰάκωβος δὲ τοῖς
 10 παισὶ δηλώσας τὴν τι φθορὰν τῆς ἀδελφῆς καὶ τοῦ Ἐμμώρου τὴν
 δέξιαν ἰξίου βουλεύεσθαι τί δεῖ ποιεῖν. οἱ μὲν οἶν πλείους ἰσί-
 χαζον γνώμης ἀποροῦντες, Σεμιὼν δὲ καὶ Λευὶς ὁμομητριοὶ τῆς
 κόρης ἀδελφοὶ συντίθενται πρὸς ἀλλήλους τοιάνδε τινα προῶξιν
 οὔσις ἰσοῖς καὶ τῶν Σικιμοιωτῶν εἰς ἄνεσιν καὶ εὐοχίαν τετραμ- 340
 15 μένων νύκτωρ πρώτοις ἐπιβαλόντες τοῖς φάλαξι κτείνουσι κοιμω-
 μένοις καὶ παρελθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀναιροῦσι πᾶν ἄρσεν καὶ τὸν
 βασιλέα σὺν αὐτοῖς καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, φεῖδονται δὲ τῶν γυναικῶν.
 πρᾶξαντες δὲ ταῦτα δῖχα τῆς τοῦ πατρὸς γνώμης ἐπαράγουσι τὴν
 ἀδελφὴν.
 20 2. Ἰακώβῳ δὲ ἐπλαγῆντι πρὸς τὸ μέγεθος τῶν γεγονότων καὶ 341
 χαλεπαίνοντι πρὸς τοὺς υἱοὺς ὁ Θεὸς παραστάς ἐκέλευσε θαρρεῖν,
 ἐγνίσαντι δὲ τὰς σκιρὰς θυσίας ἐπιτελεῖν, ἕς τὸ πρῶτον ἀπιῶν
 εἰς τὴν Μεσοποταμίαν ἐπὶ τῇ ὄψει τοῦ ὀνείρου ἠΰξατο. ἐγνίζων 342

§ 337 = Gen. XXXIV 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 42sq. ExcPeiresc.

1 *ὀφρομένη] *emptura* Lat 2 *δὲ L *Συχέμιης] *συχέμις* R σύ-
 ζεμμισ O *συχέμις* M *συχέμις* S *συχέμις* L *sichem* Lat ὁ om. MSPLE
 *ἐμμώρου RO *υἱὸς] ὁ υἱὸς L 4 ἠκει E 5 σύχεμι RO *συχέμι* M
συχέμι E *συχέμι*, η i. ras. m. 2 P *συχέμι* L *sichem* Lat *συνζῆσαι L
δεῖναν RO *δεῖναν* M *τὴν δεῖναν* E 6 οὔτε ROSPL 7 *ἄλλοφύλλω O
 S *παρακάλει* MSPL *procebat* Lat ἀπῆει] ἀπίοι, i ex ἡ corr. M
 9 ἰάκωβον ἐλπίζων tr. M *δηλώσας τοῖς παισὶ tr. M 10 ἐμμώρου RO
 11 *δεῖ om. P et ut uid. Lat 12 Σεμιὼν] *συμεὼν* OSPE *συμεώνη* S L
symeon Lat *ὁμομητριοὶ om. O 13 πρὸς ἀλλήλους συντίθενται tr. MS
 PL 14 **sycimitae* Lat *Σικιμοιωτῶν*] *σικιμιτῶν* OSPLE *σικιμιτῶν* M
τετραμμμένων M *τετραμ-μμένων* P 15 *κοιμωμένοις* S 16 *εἰς om. R
τὴν om. E 17 δὲ, ε i. ras. 2 litt. S 18 *τὴν ἀδελφὴν] *dinan* Lat
 20 δ' SP 21 ἐκέλευε OE 22 *ἐπιτελεῖν θυσίας tr. P 23 *ἠΰξατο] *deo*
houerat Lat *ἐγνίζων] incip. Exc

οὖν τοὺς ἐπομένους ἐπιτιγχανεῖ τοῖς Λαβάνου θεοῖς. οὐ γὰρ ἰπί-
στατο ὑπὸ τῆς Ραχίλης κλαπένας, καὶ αὐτοὺς ἐκρυψεν ἐν Σικί-
μοις εἰς γῆν ὑπὸ τινα δρυῶν, ἀπάρας τε τοῦντεῦθεν ἐν Βαιθήλοις
ἔθυσεν. ὅπου τὸ ὄνειρον ἐθεάσατο χωρῶν πρότερον ἐπὶ τῆς Μεσο-
ποταμίας.

- 343 3. Ἐντεῦθεν δὲ προῖων ἐπεὶ κατὰ τὴν Ἐφραθηνὴν γίνεται,
ἐνθάδε Ραχίλιν ἐκ τοκετοῦ θανοῦσαν θέλπει μόνην τῶν συγγενῶν
τῆς ἐν Νεβρωῶνι τιμῆς οὐ τυχοῦσαν. περθῆσας δὲ μεγάλως τὸ ἐξ
344 αὐτῆς παιδίον Βενιαμὴν ἐκάλεσε διὰ τὴν ἐπ' αὐτῷ γενομένην ὀδύνην
τῆ μητρὸς. οὗτοι Ἰακώβου παῖδες οἱ πάντες, ἄρρενες μὲν δώδεκα 10
θῆλεια δὲ μία. τούτων ὀκτώ γνήσιοι, ἐκ Λείας μὲν ἕξ, δύο δὲ ἐκ
Ραχίλης. τέσσαρες δὲ ἐκ τῶν θεραλαιτιδῶν δύο ἐξ ἑκατέρας. ὧν
καὶ τὰ ὀνόματα πάντων προεῖπον.
- 345 XXII. 1. Παρῆν δ' ἐντεῦθεν ἐπὶ Νεβρωῶνα πόλιν ἐν Χανααίοις
κειμένην· ἐκὲ δὲ Ἰσαακὸς τὴν διαίτην εἶχε· καὶ βραχέα μὲν ἀλλήλοις 15
συνδιατρίβουσι· τὴν γὰρ Ρεβέκκαν Ἰακώβος οὐ κατέλαβε ζῶσαν.
θνήσκει δὲ καὶ Ἰσαακὸς οὐ μετὰ πολὺ τῆς ἀριξείως τοῦ υἱοῦ καὶ
ταφῆς ἔτυχεν ὑπὸ τῶν παίδων σὺν τῇ γυναϊκὶ ἐν Νεβρωῶνι μνημεῖον
346 προγονικοῦ ἐν αὐτῇ τυγχανόντος αὐτοῖς. ἐγένετο δὲ Ἰσαακὸς ἀνὴρ
θεοφιλῆς καὶ προνοίας πολλῆς ἠξιωμένος ἐπ' αὐτοῦ μετὰ Ἰβρα- 20

§ 342 = Gen. XXXV 1.

ROMSPLLEatZonaras I 43. ExcPeiresc

1 *οὖν τοὺς] οὖν O οὐ* |(τοὺς afuisse uid.) R *ἐπομένοις O *ἐπι-
τιγχανεῖ] ἐν | ·· τυγχανεῖ, r add. m. 2 P 2 ῥαχίλιν OSP ῥαχίλ. MExc
*σικίμοις Exc *ἐν Σικίμοις om. Lat 3 *τινα] τὴν SP *ἀπάρας P^c
τε τοῦντεῦθεν] τε οὖν ἐντεῦθεν RO Βαιθήλοις] βαθήλοις R βεθήλοις
OMSLEExc *bethel* Lat 4 *τὸν ὄνειρον SPLExc Μεσοποταμίας] fin. Exc
6 τὴν] τὸν E Ἐφραθηνὴν] ἐφραθηνήν R ἐφραθηνήν O ἐφραθάν
ἦν M ἐφραθανήν S ἐφραθηνήν P ἐφραθάνην L ἐφραθάνην E *ephraim* Lat
7 ἐνθάδε, θάδε i. ras. P ἐθα M *τοκετοῦ] τοῦ τοκετοῦ RO μόνων M
S Νεβρωῶνι] νεβρωῶν R ἐβρωῶνι M χεβρωῶνι SP *hebron* Lat τυχοῦσα R
9 βενιαμὴν, l ex η corr. S βενιαμὴν OE 11 γνήσιοι O et ut uid. R, in
quo a uix apparet 12 ῥαχίλιν O ῥαχίλιν (as ex corr. L) MSPL 13 πάν-
των] om. MLat πάντα O 14 δὲ E Νεβρωῶνα] νέβρωνα M χεβρωῶνα SP
νερωῶνα L χεβρωῶνι E *hebron* Lat *χανααίοις R 15 βραχέα μὲν] βρα-
χέας μὲν ἡμέρας L βραχὲ E 17 i. marg. z' R ιθ' O zβ' αθ' M *XVIII* Lat
καὶ om. ME οὐ μετ' οὐ OP 18 Νεβρωῶνι] νεβρωῶν R ἔβρωῶν
M χεβρωῶνι SPE *hebron* Lat 19 δὲ] δ' ὁ SPL 20 ἐπ' αὐτοῦ] ἐπὶ τοῦ θεοῦ
SPL μετ' (sic) M

μον τὸν πατέρα. πολυχρονιώτατος δὲ βιώσας γὰρ ἔτη πέντε καὶ ἑξήκοντα πρὸς τοῖς ἴσατον μετὰ ἀρετῆς οἴτως ἀπέθανεν.

§ 346 = Gen. XXXV 28.

ROMSPLELatZonaras I 43.

1 πολυχρονιώτερος conl. δέ om. L βιώσας γὰρ] βιώσας ROE
cumque uixisset Lat 2 ἀπέθανε M

Subscriptiones: τέλος τῆς ἰωσήπου ἀρχαιολογίας τοῦ πρώτου λόγου R
φλαυίου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας λόγος πρῶτος | τέλος τῆς ἐν τῷ
πρώτῃ βιβλίῳ | εἶτα καθεξῆς τοῖς ἄλλοις ἀπαρκεῖον M φλαυίου ἰωσήπου ἰου-
δαϊκῆς ἀρχαιολογίας λόγος α' P φλαυίου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας α' S
τέλος τοῦ α' λόγου· ὃς περιέχει χρόνον ἑτῶν ωλγ' E flauii iosephi antiqui-
tatis iudaicae explicit liber primus Lat

II.

Τάδε ἐνεστὶν ἐν τῇ β' τῶν Ἰωσήπου ἱστοριῶν τῆς
Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας.

α'. Ὡς Ἡσαΐς καὶ Ἰάκωβος Ἰσάκου παῖδες ὄντες διείλοντο τὴν
ἀϊκησὶν καὶ Ἡσαΐς μὲν τὴν Ἰουδαϊκὴν κατέσχεν, Ἰάκωβος δὲ τὴν
Χανααναίαν.

β'. ὡς Ἰωσήπος ὁ νεώτατος τῶν Ἰακώβου παίδων ὀνειράτωρ
αὐτῷ προδεικνύων τὴν μέλλονσαν εὐδαιμονίαν ἐπὶ τῶν ἀδελφῶν
ἐφθονήθη.

γ'. ὡς αὐτὸς οὗτος εἰς Αἴγυπτον πραθεὶς ἐπὶ τῶν ἀδελφῶν διὰ
τὸ πρὸς αὐτὸν μῖσος καὶ γενόμενος ἐπίσημος ἐκεῖ καὶ λαμπρότατος
τοὺς ἀδελφοὺς ἔσχεν ὑποχειρίους.

[δ'. ἢ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῆς γενεᾶς πάσης πρὸς αὐτὸν
μετάβασις διὰ τὸν γενόμενον λιμὸν.

ε'. ὅσα τοῖς Ἑβραίοις ἐν Αἰγύπτῳ συνέβη κακοπαθοῦσιν ἐπ' ἔτη
τετρακόσια.

ς'. ὡς Μωσῆος ἠγουμένου τὴν Αἴγυπτον ἐξέλιπον.

ζ'. ἢ Μωσῆος γενεσίς καὶ ἀνατροφή.

η'. ὡς ἢ θάλασσα τοῖς Ἑβραίοις διωκομένοις ἐπὶ τῶν Αἰγυπτίων
ἀνακοπέτω φρυγὴν δι' αὐτῆς παρήσχη.

περιέχει δὲ ἡ βίβλος ἔτη διακόσια εἰκοσί.

ROMSPLLat

praemittitur: ἢ παροῦσα δὲ ἐστὶ δευτέρα βίβλος | τῶν Ἰωσήπου συγγρα-
φῶν τοῦ φλατίου M Ἰωσήπου βιβλίον δεύτερον O 1 τάδε — 2 ἀρχαιολογίας
om. O β'] δευτέρα ML secundo libro Lat Ἰωσήπου M 3 α'] numeros
om. SPL, in O abscissi sunt Ὡς] πῶς M ἡσαΐς M ἡσανος S ἡσανος PL
esau Lat hic et infra Ἰσάκου παῖδες iterat M διείλοντο] διείλον RO
διείλιοντο ML 4 ἡσαΐς M ἡσανος S ἡσανος P ἡσαΐ L 6 ἰώσηφ, φ ex pos
corr. m. 2 P 10 γενόμενος L λαμπρότατος] λαμπρὸς MSPL clarus Lat
12 ἢ τοῦ — 20 εἰκοσί] om. ROLLat, in O pro eis extant haec: ὡς Ἑβραῖοι
ἐδούλευσαν τοῖς αἰγυπτίοις ὡς μωϋσῆς τραφεὶς ἐπὶ τῆς φεραιῶν παιδὸς
καὶ μέγας γενόμενος πληγὰς προσῆξε τοῖς αἰγυπτίοις ἐπὶ τοῦ λαοῦ
ὡς λαβῶν τὸν λαὸν καὶ διελὼν τὴν ἐρηθρὰν αὐτοῖς διεπέρασεν 13 τὴν γενο-
μένην SP 14 ἐπὶ SP 15 τετρακόσια SP 16 Μωσῆος] μωσῆ M μωσῆος
αὐτοῖς SP 17 caput VII om. ed. pr., vulgo ponitur ante sextum Μωσῆος]
μωσῆ M 15 τοῖς] αὐτοῖς M(?) 19 φρυγῆν M παρήσχη MS²P²

I. 1. Μετὰ δὲ τὴν Ἰσάκου τελευτήν οἱ παῖδες αὐτοῦ μερισά-
 μνοι τὴν οἰκίαν πρὸς ἀλλήλους οὐκ ἦν ἔλαβον ταύτην κατέσχον,
 ἀλλ' Ἰσαῦς μὲν τῆς Νεβρωτίας πόλεως ἐκχωρήσας τῷ ἀδελφῷ ἐν
 5 Σαυρῷ διημίαν καὶ τῆς Ἰδομυαίας ἤρχην οὕτω κατέσας τῆν χώραν
 αὐτοῦ· Ἄδωμος γὰρ ἐπωνομάζετο κατὰ τοιαύτην αἰτίαν τυχῶν
 τῆς ἐπικληθείσεως. ἀπὸ θήρας ποτὲ καὶ πόνου τοῦ περὶ τὸ κνή- 2
 ρον λιμώτιων ἐπανήκεν, ἔτι δὲ ἦν παῖς τὴν ἡλικίαν, ἐπιτυχῶν
 δὲ τὰδελφῷ φακῆν ἐσκευαζότι πρὸς ἄριστον αὐτῷ ξανθὴν σφόδρα
 τὴν χοιρῖαν καὶ διὰ τοῦτ' ἔτι μᾶλλον ὀρεχθεῖς ἠξίου παρασχεῖν
 10 αὐτῷ πρὸς τροφήν. ὁ δὲ ἀποδόσθαι τὸ πρεσβεῖον αὐτῷ τοῦ φαγεῖν 3
 συνεργῶ χρησάμενος τῇ πείνῃ τὸν ἀδελφὸν ἠγάγαξε, κάκεινος ὑπὸ
 τοῦ λιμοῦ προκαθεῖς παραχωρεῖ τῶν πρεσβεῖων αὐτῷ μεθ' ὄρκων.
 ἔνθεν διὰ τὴν ξανθότητα τοῦ βρώματος ἐπὶ τῶν ἡλικιωτῶν κατὰ
 παιδιὰν Ἄδωμος ἐπικληθεῖς, ἄδωμα γὰρ Ἑβραῖοι τὸ ἐρυθρὸν κα-
 15 λοῦσι, τὴν χώραν οὕτως προσηγόρευσεν· Ἕλληνες γὰρ αὐτὴν ἐπὶ τὸ
 σεμνότερον Ἰδομυαίαν ὠνόμασαν.

2. Γίνεται δὲ καὶ πατὴρ παιδῶν πέντε τὸν ἀριθμὸν, ὧν Ἰάους 4
 μὲν καὶ Ἰόλαμος καὶ Κορῆς ἐκ γυναικὸς μιᾶς Ἀλιβάμης τούνομα,

§ 1 = Gen. XXXVI 6; § 2 = Gen. XXV 29; § 4 = Gen. XXXVI 1, 1 Paral. I 35.

ROMSPLELatZonaras I p. 43. Eustathius hexaem. p. 64. Steph. Byz.
 s. Ἰδομυαῖοι.

φλαῖον ἰωσήπου ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας βιβλίον· ἐντερον praemittit M
 1 i. marg. ∞ α' M § 1—6 partim excerptis Eustath 2 *κατέσχον] κα-
 εἶχον M καὶ κατέσχον SPLLat 3 *ἦσανος S ἦσανος P¹ ἦσανος P²L Νε-
 βρωτίας] γεβρωτίας SPE νερωτίας L hebron Lat *τὰδελφῶν S¹ 4 σάρα
 M σείρα SE σείρα P seir Lat 5 *ἀπ' αὐτοῦ] a semet ipso Lat ἀπ' ἐαντοῦ
 Zon ἀγ' αὐτοῦ Cocceji *Ἄδωμος] ἔδωμος SP edom Lat Ἰδομυαῖον (genet.)
 Eustath, i. marg. ἔδωμ O *γὰρ] δ' R δὲ O *ἐπωνομάζετο M 6 κνή-
 ρισον OMSPL 7 ἐπανήκεν MSPE 8 τῷ ἀδελφῷ L τὰδελφοῖ E
 ἐσκευαζότος E αὐτῷ codd. 9 τὴν χοῖραν MSPE τῇ χοιρῖᾳ L *τοῦτο
 SP ἐπι E 10 *τοῦ] τὸ R πρὸς τὸ O 11 τῆ, ἦ i. ras. m. 2 S
 πείνην S¹ ἠγάγαξε ROMLEZon 12 *μετ' ὄρκων M 13 *ἐνθεν] ἔωθε
 L ἡλικιωτῶν — 14 ἄδωμα] ἡλικιωτῶν ἄδωμος καλεῖται κατὰ παιδιὰν (i ex
 εἰ corr.) ἐπικληθεῖς· ἄδωμα M 14 παιδιὰν L Ἄδωμος] ἔδωμος P σέδωμος
 S edom Lat ἄδωμα E *ἐπικληθεῖς] ἐπεκλήθη S ἐπεκλήθη P²LLat ἐπεβλήθη
 P¹ ἄδωμα — καλοῦσι apud Steph. ἄδωμα] ROMLESteph Byz. ἔδωμα P
 ἔσδωμα S edom Lat Ἰδομυαῖ Eustath 15 *τὴν] καὶ τὴν P Lat οὕτω E
 *γὰρ] δὲ SPL 16 ὠνόμασαν] denominaverunt Lat 17 δὲ om. M
 ἰαοῦ SPL hieus Lat 18 Ἰόλαμος] ἰέλωμος P ἰέλωμος S ἰέλωμος L hielom
 Lat κόρηος M κόρεος SPL chore Lat 19 Ἀλιβάμης] ἀλι * * * * R
 ὀλιβάνης SP ὀλιβάμης L alibam Lat

τῶν δὲ λουπτῶν Ἀλιφάξης μὲν ἐξ Ἀδάσης. Ῥαουήλος δὲ ἐκ Βασα-
 5 μάθης ἐπὶ ῥξαν αὐτῷ γεγονότες. καὶ Ἡσαΐ μὲν οἱ τοὶ παῖδες ἦσαν·
 Ἀλιφάξ, δὲ γίνονται γνήσιοι πέντε Θήμανος Ὀμερος Ὅφους Ἰόθα-
 6 μος Καναζός· Ἀμαλῆκος γὰρ νόθος ἦν ἐκ παλλακῆς αὐτῷ γεγονώς
 5 Θαιμνάης ὄνομα. οἱ τοὶ κατοίκησαν τῆς Ἰδομαίας τὴν Γοβολίτην
 λεγομένην καὶ τὴν ἀπὸ Ἀμαλῆκου κληθεῖσαν Ἀμαλῆτιν· πολλή
 γὰρ γενομένη ποτὲ ἡ Ἰδομαία τό τε πάσις αὐτῆς ἀπέσσωξεν ὄνομα
 καὶ τοῖς μέρεσι τὰς ἀπὸ τῶν οἰκητόρων προσηγορίας διεφύλαξεν.
 7 Π. 1. Ἰακώβω δὲ συνέβη παρελθεῖν εἰς εὐδαιμονίας μέγεθος,
 οἷον οὐκ ἄλλω τινὶ ῥαδίως· πλούτῳ τε γὰρ ὑπερέβαλλε τοὺς ἐπι-
 10 χωρίους καὶ παίδων ἀφεταις· ἐπιπλοῦτος καὶ περιβλεπτός ἦν· οὐδενὸς
 γὰρ ὄλως ὑστέρον, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἔργα χειρῶν καὶ πόρων ὑπο-
 8 μοιῆν ἦσαν εὐψυχοὶ καὶ δεινοὶ συνιέναι. τσαύτην δ' ἄρα τὸ θεῖον
 αὐτοῦ πρόνοιαν ἔσχε καὶ τῆς εὐδαιμονίας ἐπιμέλειαν, ὡς καὶ τῶν
 λιπυρῶν αὐτῷ δοξάντων τὴν ἐπερβολὴν τῶν ἀγαθῶν παρασχεῖν καὶ
 15 ποιῆσαι τῆς ἀπ' Αἰγύπτου τῶν ἡμετέρων προγόνων ἀναχωρήσεως
 αἴτιον αὐτόν τε καὶ τοὺς ἐξ αὐτοῦ γεγονότας ὑπὸ τοιαύτης αἰτίας·
 9 Ἰώσηπον ἐκ Ῥαχίλας πεπαιδοποιημένους Ἰάκωβος διὰ τε τὴν

§ 4 = Gen. XXXVI 4, 1 Paral. I 35; § 7 = Gen. XXXVII 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 43. ExcPeiresc. Steph. Byz. s. Γομολίται.

1 Ἀλιφάξης] ἐλιφάξης SPL *eliphas* Lat Ἀδάσης] *abscissum* in R *άάση*
 M *ada* Lat Ἰδας Hudson Ῥαουήλος] *abscissum* R *ραουήλος* MSPL *raguel*
 Lat Βασαμάθης] * * * * μάθης R *βασαμήθης* M *βασεμάθης* SPL *basamath*
 Lat 2 καὶ Ἡσαΐ — ἦσαν] *hiesus quidem filii non fuerunt* Lat, euan. R
 ἦσαν SP¹ ἦσαν P²L ἦσαν || fin. fol. 29^a, in quo ultimorum trium uer-
 3 ἔλιφάξης SPLE *eliphat* Lat γνήσιοι] γνήσιοι
 παῖδες MSPL Θήμανος M θέμανος SPL *thyman* Lat Ὀμερος, ὁ ex i
 corr. uid. R ὀμανος SPL *omyr* cod. Wiz. *omer* cod. Bern. Lat Ὅφους]
 σώφωρος SP σόφωρος L Σάφους Bernard Ἰόθαμος] γόθαμος SP γόθο-
 4 Καναζός] οκάναζος M ὀκένεζος SP² ὀκένεζος P¹L
canaz Lat ἀμαλῆκος MSPL *παλακῆς* PL 5 Θαιμνάης] θαμνάης (μ ex r
 corr. S) SP *thamna* Lat οἱ τοὶ — 6 *excerpsit* Stephanus *] Ἰδομαίας]
 ἰουδαίας R *γοβολίτην R Γομολίται Steph. 6 * τὴν om. O Ἀμαλῆκου]
 | μαλῆκου M ἀμαλῆκου P¹ μαλῆκου codd. Stephani ἀμαλῆτιν (i ex η i. ras.
 m. 2 M) RMS¹P ἀμαλῆτιν E 7 ἰ···δομαία (eras. ov) S S τὰς τῆς R
 9 Ἰακώβω] incip. Exc 10 ὑπερέβαλε OEExc 11 οὐδενὸς] οὐδέν RO
 12 ὑστέρον] *indigebat* Lat 13 συνιέναι ROSPL δ' ἄρα] γὰρ RO
 14 τῆς om. O 16 ἀπὸ MSP¹Exc ἀναχωρήσεως] τῆς ἀνα-
 17 ἐπὶ — αἰτίας] *quo (patres nostri) huius modi causa morati*
 15 i. marg. β' RO II Lat Ἰώσηπον P²LE² παιδοποιημένους
 M ἰάκωβος, ἰάκω i. ras. 7 litt. R

τοῦ σώματος ἐγγίσιον καὶ διὰ ψυχῆς ἀρετῆν, φρονήσιτι γὰρ διέτριβι.
 τῶν ἄλλων ἀλλοτρίων ἰγάλα. τοῦτω παρὰ τῶν ἀδελφῶν ἢ τε τοῖ 10
 πατρὸς στοργῇ φθόνον ἐκίρησι καὶ μίσος ἢ τε ἐκ τῶν ὀνημάτων,
 ἃ θεασάμενος τῷ τε πατρὶ καὶ τοῖσις ἡμίρησιν, εὐδαμονία κατα-
 5 ἀγγελλομένη, ζῆλοισι τοῖσις ἄρα τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰς τῶν
 οἰκειοτάτων εὐπραγίας. αἱ δὲ ὕψεις, ἃς κατὰ τοῖς ὕπνοισι εἶδεν
 Ἰώσηπος, τοιαῦδε ἦσαν.

2. Ἐκπεμφθεῖς μετὰ τῶν ἀδελφῶν παρὰ τοῦ πατρὸς ἐπὶ συλ- 11
 λογῇ τῶν καρπῶν θεοῖς ἀμαρτίας ὅσας πολλὰ τῶν κατὰ σιγήθειαν
 10 ἐπιφοιτώντων κατὰ τοῖς ὕπνοισι ὀνημάτων διαφέρουσαν ὄψιν, ἦν
 περιεγεροθεῖς τοῖς ἀδελφοῖς ὡς κρινούσιν αὐτῷ τὸ σημαινόμενον
 ἐξέθειο, λέγων ἰδεῖν ἐπὶ τῆς παρελθούσης νυκτὸς τὸ μὲν αὐτοῦ
 δράγμα τῶν κρινῶν ἰρημεῖν ἐφ' οὗ κατέθηκε τόποι, τὰ δὲ ἐκείνων
 προστριχέοντα προσκνεῖν αὐτὸ καθάπερ οἱ δοῦλοι τοῖς δεσπόταις.
 15 οἱ δὲ σιγῆτες ἰσχύει αὐτῷ καὶ μέγεθος πραγμάτων τὴν ὄψιν προσ- 12
 λέγουσαν καὶ κατ' αὐτῶν τὴν ἐξουσίαν ἐσομένην τῷ μὲν Ἰωσήφω
 τοῖσις οὐδὲν ὡς οὐ γνώριμον αὐτοῖς τὸ ὄναρ ὃν διεσάφισαν, ἀρὰς
 δ' ἐποίησαντο μηδὲν εἰς τέλος αὐτῷ παρελθεῖν ὃν ἐπιτόουσι καὶ
 πρὸς αὐτὸν ἔτι μᾶλλον ἀπεχθῶς ἔχοντες διετέλουσι.

3. Τῷ δὲ παρ' αὐτῶν φθόνῳ προσφιλονικῆσαν τὸ θεῖον δευ- 13
 τέραν ὄψιν ἐπιπέμπει τῷ Ἰωσήφω πολλὰ τῆς προτέρας θαυμασιω-
 τέραν. τὸν ἥλιον γὰρ ἔδοξε τὴν σελήνην παραλαβόντα καὶ τοῖς
 λοιποῖς ἀστέραις ἐπὶ τὴν γῆν κατελθεῖν καὶ προσκνεῖν αὐτόν.

§ 9 = Gen. XXXVII 3.

ROMSPLELatZonaras I p. 43sq. ExcPeiresc.

1 διὰ] τὴν τῆς E *φρονήσει, ἢ i. ras. S 2 *πλεῖον SPExc
 *τοῦτο R 3 στοργῇ P¹ ἐκ s. M 4 εὐδαμονία] *ia* corr. uid. ex *lan*
 ἐπ'
 R εὐδαμονία (s. m. 2) P καταγγελλομένη P² καταγγελλομένησ Exc 5 ζη-
 λοτηπόντων] ζηλωτηπῆαν R ἄρα] παρὰ S καὶ om. M 7 ἰώσηπος P²L
 S τῶν ἀδελφῶν παρὰ om. M παρὰ] ἐπὶ SPExc συλλογῇ] E συλλο-
 γῆν codd. 9 κατὰ] κατὰ τὴν MSPL 10 | ἐπιφοιτώντων, ἐπι suppl. m. 1 M
 ἦν περιεγεροθεῖς] ἦνπερ ἐγεροθεῖς MSPLExc 11 κρινούσιν ROLat κρι-
 νουσιεν Exc σημαινόμενον] σημῆιον O *** εἶον R 12 αὐτοῦ codd. E
 13 *κατέθεικε M κατέθηκαμεν L 14 αὐτῷ ME αὐτὸ S δεσπότης
 || finit fol. 29 R 15 *συνιέντες O 16 ἰωσήφω P²L 17 αὐτοῖς τὸ ὄναρ ὃν]
 τὸ ὄναρ αὐτοῖς M αὐτοῖς ὃν τὸ ὄναρ SPLExc 18 αὐτῷ παρελθεῖν εἰς
 τέλος tr. M τέλος] πέρας Exc 20 τῷ i. ras. M δὲ παρ'] δ' ἐπ' MExc
 προσφιλονικῆσαν OSPLExc προσφιλονικεῖσαν M 21 ἰωσήφω P²LE²
 22 τὸν γὰρ ἥλιον tr. MSPLExc γὰρ om. E *τοῖς ἀστέραις τοῖς
 λοιποῖς M 23 *αὐτόν, ὃν i. ras. maiore, i. marg. γο αὐτόν M

- 14 ταύτην τὴν ὄψιν τῷ πατρὶ μηδὲν παρὰ τῶν ἀδελφῶν κακόθες
 ἐφοροῦμενος καὶ τούτων παρατιγχανόντων διεσάρησε. τί καὶ βούλε-
 15 ται σημαίνειν ἰσράσαι παρακαλῶν. ὁ δὲ ἤσθεις τῷ ὀνειράτι, τὴν
 γὰρ προφροσίν αὐτοῦ τῇ διανοίᾳ συλλαβὸν καὶ μετὰ σοφίας οὐκ
 ἀσκόπως εἰκάσας ἔχαιρεν ἐπὶ μεγάλοις τοῖς σημαινόμενοις. ἃ εἰδαι- 5
 μονίαν τῷ παιδί κατήγγελλε καὶ καιρὸν ἤξειν Θεοῦ δόντος, καθ'
 ὃν αὐτὸν ἐπὶ τε τῶν γονέων καὶ τῶν ἀδελφῶν ἔσεσθαι τίμιον καὶ
 16 προσκυνησεως ἄξιον, τὴν μὲν σελήνην καὶ τὸν ἥλιον μητρὶ καὶ πατρὶ,
 τῆς μὲν ἀξιοσύνης ἅπαντα καὶ τρεφούσης τοῦ δ' ἐπιτιμῶντος καὶ
 τὴν ἄλλην ἰσχὺν ἐπιτιθέντος εἰκάζων. τοὺς δ' ἀστέρας τοῖς ἀδελφοῖς. 10
 καὶ γὰρ τούτους ἔνδεκα εἶναι καθάπερ καὶ τοὺς ἀστέρας ἀπὸ τε
 ἡλίου καὶ σελήνης τὴν ἰσχὺν λαμβάνοντας.
- 17 4. Καὶ ὁ μὲν Ἰακωβος τοιαύτην οὐκ ἄσυνέτως ἐποιήσατο τῆς
 ὄψεως τὴν κρίσιν, τοὺς δ' ἀδελφοὺς τοῦ Ἰωσήπου σφόδρα ἐλύπησε
 τὰ προειρημένα καὶ διετιθέμενα ὡς ἐπ' ἄλλοις τινὶ μέλλοντι τὰ 15
 σημαινόμενα διὰ τῶν ὀνειράτων ἀγαθὰ ἔξειν. ἀλλ' οὐκ ἀδελφῶ καὶ
 ὧν συναπολαύσειν αὐτῷ εἰκὸς ἦν κοινωνοὺς ὡς τῆς γενέσεως οὕτως
 18 καὶ τῆς εἰδαιμονίας ἐσομένους· ἀνελεῖν τε ὠρμήζεσαν τὸ μειράκιον,
 καὶ ταύτην κινώσαντες τὴν βουλήν, ἐπεὶ τὰ τῆς συγκομιδῆς αὐτοῖς
 πέρας εἶχεν, ἐπὶ Σικίμων τραπέντες, χώρα δ' ἐστὶν αὕτη βόσκειν 20
 ἀγαθὴ θρέμματα καὶ νομάς ἐκφέρειν, αὐτόθι τῶν ποιμνίων ἐπε-
 19 μελοῦντο μὴ προδηλώσαντες τῷ πατρὶ τὴν ἐκεῖσε ἀφίξιν. ὁ δὲ
 ὑπὸ τῆς ἀγνοίας καὶ τοῦ μηδὲ ἀπὸ τῶν ποιμνίων πρὸς αὐτὸν ἀφι-

§ 14 = Gen. XXXVII 10.

ROMSPLELatZonaras I p. 44. ExcPeirese.

- 2 * διεσάρησεν S¹P¹Exc καὶ τί tr. MSPLELatExc 3 * γράσαι om.
 OExc * παρακαλῶν] *procebat* Lat ἤσθεις] ἠσθη Dindorf 4 μετὰ,
 τ ex γ corr. P 5 ἃ εἰδαιμονίαν] εἰδαιμονίαν γὰρ MSPLEExc fort. recte
solicitationem Lat 6 κατήγγελλον MExc κατήγγελλον L κατήγγειλε EZon
 * καὶ ante καιρὸν om. Exc 7 * τίμιον] τιμῶν M 9 πάντα ML δε ROSPL
 10 ἐπιτιθέντος R ἐπιτιθέντος O * δε LExc 11 γὰρ om. MExc τού-
 τοις MExc καὶ (ante τοὺς) om. M 12 λαμβάνοντες R 13 τῆς ὄψεως τὴν
 κρίσιν ἐποιήσατο tr. M 14 δ LExc * ὠρμήζον S ὠρμήζον L τὰ εἰρη-
 μένα Exc 16 σημαινόμενα Exc ἔξειν, ἔ i. ras. m. 2 P ἤξειν RMSLEExc
 οὐκ] οὐκατ' R οὐκ ἐπ' Exc 17 συναπολαύειν L ᾧ συναπολαύσειν αὐτοῦς
 conl. οὕτω Exc 18 * τε om. SP¹ ὠρμήζουσαν E 19 * ταύτην] τοιαύ-
 την L * κινώσαντες. ρ i. ras. 2 litt. L ἐπεὶ τὰ] ἐπειτα R ad (h. e. ἐπὶ τὰ)
 Lat συγκομιδῆς, i ex η P 20 ὄσχει M * σικίμων L ἐστὶν codd.
 21 ἀγαθὴ θρέμματα, ἦ i. ras., θ corr. ex r uid. S ἐκφέρειν] ἐκτρέ-
 φειν MSPLELatExc * τῶν, ὦ i. ras. S 22 ἀφίξιν] ἀφίξιν R ἀφίξιν, i. marg.
 γρ ἀφίξιν M

κέσθαι τινὰ τὸν περὶ τῶν παιδῶν αὐτῶ τάληθές σημαίνειν δυνά-
μενοι, σκυθρωπότερον τὴν περὶ αὐτῶν διάνοιαν λαμβάνων καὶ περι-
δεῆς ὢν πέμπει τὸν Ἰωσήφον εἰς τὰ τοῖμα μαθησόμενον τὰ περὶ
τῶν ἀδελφῶν καὶ τί πράττειεν σημαίνοντα.

5 III. 1. Οἱ δὲ τὸν ἀδελφὸν ὡς εἶδον πρὸς αὐτοὺς ἀριγμένον, 20
ἤσθησαν μὲν, ἀλλ' οὐχ ὡς ἐπ' οἰκείου παρουσία καὶ πατρὸς ἀπε-
σταλκός, ἀλλ' ὡς ἐπ' ἐξθροῦ καὶ ταῖς χερσὶν αὐτῶν κατὰ θεῖαν
βούλησιν παραδοθέντος, ἀναιρεῖν τε ἤδη καὶ μὴ τὸν ἐν ποσὶν ὑπερ-
βαλέσθαι καιρὸν ὠρμηθεῖεν. οὕτως δ' αὐτοῖς Ῥούβηλος ὄρων ἔχον- 21
10 τας ὁ πρεσβύτερος αὐτῶν καὶ πρὸς τὴν προᾶξιν ὁμοιοηκότας ἐπει-
ρᾶτο κατέχειν ὑποδεικνὺς τὸ μέγεθος τοῦ τολμήματος καὶ τὸ ἐπ'
αὐτῷ μῦθος, ὡς πονηρὸν μὲν καὶ θεῶ καὶ ἀνθρώποις ἀνόσιον δο- 22
κοῦν καὶ τὸ μὴ συγγενοῦς ἀνθρώπου χειροουργῆσαι φόνον, πολὺ
μῆντοι μισρώτερον τὸ σφαγῆν ἀδελφοῦ δρασάνας ὀφθῆναι, ἢ
15 πατήρ τε ἀναιρουμένην συναδικεῖται καὶ μήτηρ εἰς πένθος καὶ παι-
δὸς ἀποστέρησιν οὐ κατ' ἀνθρώπινον γενομένην νόμον συγκατα-
σπᾶται. τούτων οἶν αὐτῶν αἰδῶ λαβόντας καὶ τῷ λογισμῷ τί καὶ 23
πέισονται τεθνηκότος αὐτοῖς παιδὸς ἀγαθοῦ καὶ νεωτάτου παρα-
θεμένους ἀποσχέσθαι τοῦ τολμήματος παρεκάλε καὶ τὸν θεὸν δεῖ-
20 σανας, ὡς θεατῆς ἅμα καὶ μάρτυς ἦδη καὶ τῆς βοήθης αὐτῶν τῆς
ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν γεγενημένος ἀποστάντας μὲν τῆς πράξεως ἀγα-
πήσει μετανόια καὶ τῷ σωφροεῖν ἐξῆστας, προσελθόντας δ' ἐπὶ 24
τοῦ ἔργου οὐκ ἔστιν ἢν οὐκ εἰσπράξεται τῆς ἀδελφοκτονίας δίτην μιά-
ναντας αὐτοῦ τὴν πανταχοῦ παροῦσαν πρόνοιαν καὶ μήτε τῶν ἐπ'

§ 19 = Gen. XXXVII 13.

ROMSPLELatZonaras I p. 44. ExcPeiresc.

1 τὸν] ὁ ex ὦ corr. R τῶν SPLExc 2 σκυθρωποτέρων ExcBekker

3 *ἰωσήφον L 4 πράττειν Exc 5 i. marg. γ' ἀρ M τὸν ἀδελφὸν
ex τῶν ἀδελφῶν corr. S 6 ὡς ἐπ' οἰκείου παρουσία] ὡς ἐποίησε παρουσία R
ὡς ἐπὶ παρουσία ἀδελφοῦ O 8 ὑπερβαλέσθαι MSP¹Exc 9 ὠρμησαν EZon

οὕτω MExc αὐτοῖς Exc Ῥούβηλος MSP ὁ Ῥούβηλος L Ῥούβηλος,
s. m. 2 E ruben Lat 10 *πρεσβύτερος Exc ὁμοιοηκότας RM 11 ἐπ']
ἀπ' P² 12 αὐτοῦ SPL μῦθος L πονηρὸν, ὄν ex ὦ corr. R καὶ θεῶ om. Exc
φόνον RO 15 καὶ (ante παιδὸς) om. O 16 κατ', α ex α corr. P γνο-
μένην MExc γινόμενον SP γενόμενον L νόμον O 17 οὖν] δ' οὖν MSP δὴ οὖν
Exc δε L 18 παραθεμένον L 19 δῆσαντας R 21 γεγενημένος] Bekker
γεγενημένης codd. Exc τῆς μὲν tr. SPL ἀγαπήσει] ἀγαπήσειν RMSPLExc
22 τῷ] τὸ R ἤξαντας M προσελθόντας RO δε ROSPLExc 23 τὸ
ἔργον ROPExc τῷ ἔργῳ (ὦ ex ὁ corr. S) SL εἰσπράξεται R εἰσπράξαιτο S
εἰσπράξαιτο P εἰσπράξοντε Exc μίαναντας P μείναντας MExc μίαναντες
L 24 τὴν] τὴν εἰς RO πρόνοιαν, αν s. m. 2 P τῶν] τῶν τῆς L

- ἐρημίᾳ πραττομένων ὑστεροῦσαν μήτε τῶν κατὰ τὰς πόλεις· ὅπου
 25 γὰρ ἂν ἄνθρωπος ἢ χρῆ δοκεῖν ἐνταῦθα παρεῖναι καὶ θεόν. τό τε
 σκευδὸς αὐτοῖς τὸ ἴδιον ἕξειν ἐχθρὸν ἐπὶ τοῖς πολυθηταῖσιν ἔλεγεν.
 ὁ μήτε τοῖς ἀγαθὸν αὐτὸ ἔχουσι μήτε τοιοῦτον ὅποιον αὐτοῖς συνοί-
 26 κίσει τὸν ἀδελφὸν ἀνελοῦσιν ἔστιν ἀποδράναι. προσετίθει δὲ καὶ 5
 ταῦτα τοῖς προεξημένοις. ὡς ἀδελφὸν οὐδὲ ἀδικήσαντα κτείνειν
 ὅσιον, καλὸν δὲ καὶ τὸ μὴ μησικακεῖν τοῖς οὕτω φίλοις ὑπὲρ ὧν
 ἁμαρτεῖν ἔδοξαν. Ἰωσήφον δὲ οὐδὲ πονηρὸν εἰς αὐτοὺς γεγενη-
 μένον διαφθεροῦσιν, ᾧ τὸ τῆς ἡλικίας ἀσθενὲς ἔλεον μᾶλλον καὶ
 27 τὴν παρ' ἡμῶν ἐραυρίζεται κηδεμονίαν· ἢ τε αἰτία τῆς ἐναιρέσεως 10
 πολὺ χεῖρω τὴν προᾶξιν αὐτοῖς τίθησι. διὰ φθόνον τῶν ἰσομένων
 ἀγαθῶν αὐτῷ τοῦ ζῆν ἕξαγαγεῖν διεγνωκότων, ὧν τὸ ἴσον ἀπολαί-
 σσουσι κοιωνοῦντες αὐτῷ τῆς μετουσίας οὐκ ἄλλοτριῶν ὄντων ἀλλ'
 28 οἰκείων· ἴδια γὰρ αὐτῶν ἐπολαμβάνειν, ὅσα ὁ θεὸς Ἰωσήφω δώσει,
 προσεκίνοιν τὴν ὀργὴν καὶ διὰ τοῦτο καλῶς ἔχειν χαλεπωτέραν 15
 ἔσεσθαι νομίζειν, εἰ τὸν ὑπ' αὐτοῦ κεκοιμημένον τῶν ἐλπιζομένων
 ἀγαθῶν ἄξιον ἀποκτείναντες ἀφαιρήσονται τὸν θεὸν ᾧ ταῦτα χα-
 ρίσεται.
- 29 2. Καὶ ὁ μὲν Ρουβὴλος ταῦτα λέγων καὶ πρὸς τοῦτοις ἔτι
 πλείω καὶ δεόμενος ἐπειράτο τῆς ἀδελφοστονίας αὐτοῖς ἀποτρέπειν, 20
 ἐπεὶ δὲ οὐδὲν μετριωτέρους ὑπὸ τῶν λόγων ἑώρα γεγενημένους,

§ 24 = Gen. XXXVII 22.

ROMSPLELatZonarasExcPeirese.

- 1 ἐρημίᾳ MSPLExc τὰς om. Exc 2 ἂν om. ROLExc ἄνθρω-
 πος ἂν tr. M καὶ παρεῖναι (παρῆναι R) tr. RO καὶ suppl. m. 1 S om.
 Lat θεόν] τὸν θεὸν SPL 3 αὐτοῖς] αὐτὸς O 4 αὐτὸ] αὐτὸν αὐτὸ Exc
 τοιοῦτο S τοιοῦτο^ν P συνοικήσειν L τὸν] τὸ M 5 ἔστιν MSP
 ἀποδράσαι P 6 οὐδὲν ROL 7 ὅσιον] ἀνόσιον RO οὕτω] αὐτῶν RO
 οὕτως L 8 ἁμαρτάνειν PL ἰωσήφω sic L 9 διαφθεροῦσιν ROMExc
 ᾧ] ὃ καὶ SPL μᾶλλον ἔλεον tr. M 10 ἡμῶν] ἡμῶν αὐτῶν MSPLExc
 corum Lat 11 χεῖρον M χεῖρον L αὐτοῖς] αὐτῶν MSP²LLatExc αὐτὸν
 P¹ τῶν] τῶν τε MSP 12 ἀπολαίνοσι OSP 13 τῆς μετουσίας T. Faber
 14 ἴδια M γὰρ] γὰρ ἦν (ἦν s. L) MSP¹LExc γὰρ εἶναι P² ὅσα—
 προσεκίνοιν] ὅσ' ἂν ὁ θεὸς Ἰωσήφω δῶν, καὶ πρὸς ἐκείνον conl. ὁ om. MSP
 ἰωσήφω L 15 προσεκίνοιν] πρὸς ἐκείνον οὐκ O προσήκειν om. MSP
 Exc προσήκειν οὐ Holwerda προσεκίνοιν— 16 νομίζειν] sed et iracundiam
 superbiat propterea saeviozem sibi met futuram Lat διὰ τοῦτο] διὰ τοῦτων
 RO δ' αὐτὸν MExc διὰ τοῦτο αὐτοῖς SP ἔχει O 16 τὸν] τῶν L αὐτοῖ]
 αὐτοῦ τοῦ θεοῦ SP deo Lat κεκοιμημένων L 17 χαρίσεται MSLExc
 19 ρουβήλος MSP 20 πλείω P 21 δ' MSPLEExc

ἀλλὰ σπειδόντας ἐπὶ τὴν ἀναίρεσιν, σπειροῦσθε τὸ κακὸν αὐτοῖς
 ἐμπικέσσιτον ποιῆσαι τῷ τρόπῳ τῆς ἀναίρεσεως· καὶ γὰρ ἄμεινον 30
 μὲν οἷς παρήνεσε τὸ πρῶτον πεπεισθαι λέγων αὐτοῖς, ἐπεὶ δ'
 ἐκράτησαν ὥστε ἀπελεῖν τὸν ἀδελφόν, οὐκ ἔσσεσθαι σφόδρα κακοῖς
 5 οἷς νῦν παραινεῖ πεισθέντας· ἐν γὰρ τούτοις εἶναι καὶ τὸ ἔργον,
 ἐφ' ᾧ σπειδόνσιν, οὐ μέντοι τοιοῦτον, ἀλλ' ὡς ἐν ἀπόροις κου-
 φότερον. ἤξιον γὰρ αὐτοῖς αὐτόχειρας μὲν μὴ γενέσθαι τὰδελφῶν, 31
 ῥήψαντας δὲ εἰς τὸν παρακείμενον λάκκον οὕτως ἀποθανεῖν ἔσσει
 καὶ τό γε μὴ μιανθῆναι τὰς χεῖρας αὐτῶν κερδαίνειν. συνανε-
 10 σάντων δὲ τούτοις τῶν κερδιστικῶν παραλαβόν ὁ Ρουβὴνλος τὸ με-
 ρακίον καὶ κελωδίον ἐκδύσας ἱμάτιον καθύψισιν εἰς τὸν λάκκον· καὶ
 γὰρ ἰκανῶς ἄνδρος ἴν. καὶ ὁ μὲν τοῦτο ποιῆσας ἀπαλλάσσεται
 κατὰ ζήτησιν χωρίων πρὸς νομὰς ἐπιτηθεῖων.

3. Ἰακώβος δὲ καὶ αὐτὸς ὢν τῶν Ἰακώβου παίδων ἐμπόρους ἰδὼν 32
 15 Ἰσραὴλ τοῦ Ἰσραηλιτῶν γένους ἀρούματα καὶ Σέρα φορτία κομι-
 ζοντας Αἴγυπτίοις ἐκ τῆς Γαλαδιῆς μετὰ τὴν ἀναχωρήσιν τὴν
 Ῥουβήλου τοῖς ἀδελφοῖς συνεβούλευεν ἀμυγήσασιν τὸν Ἰωσήφον ἀπεμ-
 20 πωλῆσαι τοῖς Ἰσραήλιν· ἐκείνῳ τε γὰρ ὅτι πορρωτάτῳ γενόμενον 33
 καὶ τεθνήξασθαι παρὰ τοῖς ξένοις, αὐτοῖς τε τοῦ μιάσματος οὕτως
 ἀπαλλάγησασθαι, δόξαν οἶν τοῦτο, τοῖς ἐμπόροις ἀποδίδονται τὸν
 20 Ἰωσήφον ἀνεκλίσαντες ἐκ τοῦ λάκκου μῶν εἴσοσιν ἐπτακαίδεκα
 ἐτῶν γεγονότα. Ῥουβήλος δὲ νύκτωρ ἐπὶ τὸν λάκκον ἐλθὼν σῶσαι 34
 τοὺς ἀδελφοὺς λαθὼν τὸν Ἰωσήφον ἐγνώκει, καὶ ὡς ἀνακαλουμένην

§ 29 = Gen. XXXVII 22.

ROMSPLELatZonaras I p. 44. ExcPeirese. Michael Glycas p. 272.

1 ἄμεινον μὲν οἷς] ἀμνομένοισ MSPL *ulcisci se uolentes* Lat ἄμεινον μὲν
 ἄν οἷς ExcHolwerdaBekker 3 λέγων] om. Lat ἔλεγεν conī. αὐτοῦς om.
 O 4 ὥστ' SP κακοῖς Exc 5 πεισθέντας] πεισθέντας ἔλεγεν SPLat
 6 ἐφ' ᾧ MSPLExc 7 τοῦ ἀδελφοῦ E 8 ῥήψαντες E *οὔτως] *illie* Lat
 9 μὴ om. RO et fort. Lat αὐτῶν] αὐτοῦσ MSP αὐτοῦ L κερδαίνειν O

*συννεσάντων L 10 ὁ om. MSPLEExc ῥούβηλος MSPL 11 κελω-
 δίον] *caute* Lat καθύψισιν] καθύψισεν MSPLEExcZon *deposuit* Lat cf. § 35

12 ἀπαλλάσσεται PL ἀπαλλάσσεται Exc 14 i. marg. γ' III LatR 15 *ἰσ-
 ραβασ M 16 γαλαδιῆς R *galaad* Lat τὴν Ῥ] τοῦ ῥ. OE 17 συνεβούλευε
 OE συνεβούλευσεν MSPLEExcZon *ἰώσηφον L *ἀπεμπωλῆσαι RL

18 ἐκείνον — 20 ἀπαλλάγησασθαι] *quo longius constituto uel si moreretur apud
 peregrinos ipsi forent ab scelere liberi* Lat ὅτι om. RO 19 καὶ] καὶ MS
 PLEExc τεθνήξασθαι R παρὰ om. M ἐαντοῦσ M αὐτοῦσ L 20 τοῦτο]

οὔτω E 21 ἰώσηφον L *hinc excerptis* Glycas ἀνεκλίσαντες] ἀνεκλί-
 σαντες Exc μῶν] SPLELatZonGlyc μῶν M μεδίμων RO *εἴκοσιν] *spa-
 tium uacuum* 6 litt. M εἴσοσι S'P'Exc 22 ῥούβηλος MSPL 23 *ἰώσηφον L

μὴ ἐπίκουσε. δείσας μὴ ἐφθάρασιν αὐτὸν μετὰ τὴν ἀναχωρήσιν αὐτοῦ κατεμήμετο τοὺς ἀδελφοὺς. τῶν δὲ τὸ πρῶτον αὐτῷ φρασάντων πάύεται τοῦ πένθους Ρουβήλος.

- 35 4. Ὡς δὲ ταῦτα περὶ τὸν Ἰώσηπον τοῖς ἀδελφοῖς ἐπέπρακτο, τί ποιήσαντες ἂν ἔξω τῆς ὑπονοίας παρὰ τῇ πατρὶ γενηθεῖεν ἐξή- 5
 τουν, καὶ δὴ τὸν χιτωνίσκον, ὃν ἀφίκτο μὲν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰώση-
 πος ἐνδεδυμένος, περιηρήκεσαν δ' αὐτὸν ὅτε καθέσαν εἰς τὸν λάκ-
 κον, ἔδοξεν αὐτοῖς διασπαράξασιν αἵματι τράγου μολῦναι καὶ τῷ
 πατρὶ δεῖξαι φέροντας, ὡς ἂν ὑπὸ Θηρίων αὐτῷ φανείη διεφθα-
 36 μένος. καὶ τοῦτο ποιήσαντες ἦγον πρὸς τὸν πρεσβύτερον ἤδη τῶν 10
 περὶ τὸν υἱὸν εἰς γνῶσιν ἀριγμένον, ἔλεγον δὲ τὸν μὲν Ἰώσηπον
 οὐτ' ἰδεῖν οὐθ' ἢ κέχρηται συμφορᾷ μεμαθημένοι, χιτῶνα δὲ τοῦ-
 τον εὐρεῖν ἡμαγμένον καὶ λελακισμένον, ὅθεν αὐτοῖς ὑπόνοιαν εἶναι
 περιπεσόντα Θηρίοις αὐτὸν ἀπολωλέναι, εἶπε τοῦτον ἐνδεδυμένος
 37 ὄκωθεν ἐστάλι. Ἰάκωβος δὲ ἐπὶ κοινοτέραις ὡν ἐλλίσιν ὡς ἰνδρα- 15
 ποδισμένου δῆθεν αὐτῷ τοῦ παιδός, τοῦτον μὲν ἀφίησι τὸν λογισ-
 μόν, πίστιν δ' αὐτοῦ τῆς τελευτῆς ἕναργῆ τὸν χιτῶνα ὑπολαβών,
 καὶ γὰρ ἐγνώρισεν ἐκείνον αὐτὸν ὃν ἐνδεδυμένον ἐκπέμπτοι πρὸς τοὺς
 ἀδελφοὺς. ὡς ἐπὶ νεκρῷ τὸ λοιπὸν οὕτω διέκειτο ἐπὶ τῷ μειραζίῳ
 38 πενθῶν. καὶ ὡς εἶός πατήρ ὢν καὶ τῆς ἐξ ἄλλων παραμυθίας 20
 ἑστερημένος οὕτως ἦν παρὰ τῇ κακῷ, πρὶν ἢ τοῖς ἀδελφοῖς συμ-
 βαλεῖν εἰκάζων ὑπὸ Θηρίων Ἰώσηπον ἀφανῆ γεγονέναι. ἐκαθ-
 ἔξετο δὲ σακκίον ἐξαψάμενος καὶ τῇ λύπῃ βαρὺς, ὡς μήτε ὑπὸ

§ 34 = Gen. XXXVII 29.

ROMSPLELatZonaras I p. 45. ExcPeiresc. Suidas s. σάκκος.

1 ἐπίκουσεν S¹P¹Exc ἐπίκουσαν E 3 *πάύεται, v i. ras. m. 2 S 'Ρου-
 βήλος] ῥούβηλος SPL ὁ ῥούβηλος M, om. E 4 Ἰώσηπον L 6 *χιτωνίσκον R

*ὃν om. M ἀφίκτο O *ἰώσηπος L 7 ἐνδεδυμένος om. MExc περιηρήκεσαν
 R δ'] s. L δὲ OMExc καθέσαν] deponent Lat S *τράγου, ω ex o
 corr. m. 2 P 9 ἐπὶ] ἐπέρ M 10 ἤδη — 11 ἀριγμένον] et cum ab eis de

filii cognitione requireret Lat 11 ἀριγμέ^v M ἀριγμένον ROSP¹ *ἰώ-
 σηπον L 12 οὐθ' ἢ] οὔτε οἷα M οὐτ' εἰ E neque si qua Lat 13 *καὶ
 λελακισμένον om. RO 15 *Ἰάκωβος] ὁ ἰάκωβος M δὲ] δ' ὡς RO δ' L
 16 αὐτῷ om. Exc τοῦτο O 17 αὐτοῦ] αὐτὸ Exc 18 ἐκείνον] ὡς ἐκείνον
 MSPLExc et ut uid. Lat αὐτὸν om. O ὃν om. MSPLExc et ut uid. Lat
 ἐκπέμπει RO 19 οὕτως MSPL 21 ἑστερημένος, ε i. ras. S, ε ex η
 corr. m. 2 P οἷτος R παρὰ] παραμυθία RO παρὰ τῷ κακῷ] apud se
 ipsam male Lat 22 ἐπὶ] οὐχ ἐπὶ RO ἰώσηπον L ἐκαθέξετο — 23
 βαρὺς habet Suid. 23 σάκκον EZon μῆτε] μῆθ', 9 ex τ corr. M

παιδῶν παρηγορούντων αὐτὸν ὅρανα γενέσθαι μήτε κάμνοντά τοῖς πόνοις ἀπαγορεύειν.

IV. 1. Ἰώσηφον δὲ πωλούμενον ὑπὸ τῶν ἐπιτόρων ὠνησάμενος 39 Πετεφρὸς ἀνὴρ Αἰγύπτιος ἐπὶ τῶν Φαραώφου μαγείρων τοῦ βασι-
 5 λέως εἶχεν ἐν πάσῃ τιμῇ καὶ παιδείᾳ τε τὴν ἐλευθέριον ἐπαίδευσεν
 καὶ διαίτην χοῆσθαι χρείτονοι τῆς ἐπὶ δούλῳ τύχης ἐπέτρεπεν ἐγ-
 χειρίζει τε τὴν τῶν κατὰ τὸν οἶκον αὐτῷ πρόνοιαν. ὁ δὲ τούτων 40
 τε ἀπέλασε καὶ τὴν ἀρετὴν, ἣτις ἦν περὶ αὐτόν, οὐδ' ὑπὸ τῆς μετα-
 βολῆς ἐγκατέλειπεν, ἀλλὰ διέδειξε τὸ φρόνημα κρατεῖν τῶν ἐν τῷ
 10 βίῳ δυσκόλων δυνάμενον, οἷς ἂν παρῆ γνησίως καὶ μὴ πρὸς τὰς
 εὐπραγίας τὰς κατὰ καιρὸν μόνον ἡροσμένον.

2. Τῆς γὰρ τοῦ δεσπότητος γυναικὸς διὰ τε τὴν εὐμορφίαν καὶ 41
 τὴν αἰετὴν ἀγάπην αὐτοῦ δεξιότητι ἐρωτικῶς διατεθειτῆς καὶ
 κοιμώσεως, εἰ ποιεῖσθαι αὐτῷ τοῦτο φανερόν, φράδως πείθειν αἰ-
 15 τὸν εἰς ἄμιλλαν ἔλθῃν ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τὸ τὴν δέσποιναν αἰ-
 τοῦ δευθῆναι, καὶ πρὸς τὸ σχῆμα τῆς τότε δουλείας ἀλλ' οὐ πρὸς 42
 τὸν τρόπον ἀφορώσης τὸν καὶ παρὰ τὴν μεταβολὴν παραμένοντα
 τὴν τε παιδικίαν αὐτῷ κοιμώσῃς καιραγενῆ καὶ λόγους προσφε-
 ρούσῃς περὶ μιξέως. παρῆτεται τὴν ἄξιον οἷς κρίνας ὅσιον εἶναι
 20 τοιαύτην αὐτῇ διδόναι χάριν, ἐν ἣ τῷ προτιμώμενον καὶ τσοσάτης
 ἡξιοκώτος τιμῆς ἀδικίαν συνέβαιναν εἶναι καὶ ὕβριν, ἀλλὰ κρατεῖν 43
 τὰ τοῦ πατρὸς κἀκείνην παρακαλεῖ τὴν ἀτόγνωσιν τοῦ τεύξεσθαι
 τῆς παιδικίας προβαλλόμενος, σταλίσσεσθαι γὰρ τε αὐτῇ τοῦτο μί-
 κροῦσις ἐπιπίδος. αὐτὸς τε πάντα μᾶλλον ὑπομένειν ἔλεγεν ἢ πρὸς

§ 39 = Gen. XXXIX 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 45. ExcPeirese.

1 αὐτὸν] αὐτῶν αὐτὸν M ὅρανα γενέσθαι] ὅραον ἄγεσθαι RO ὅραον
 γενέσθαι M¹.Exc ὅραον γενέσθαι M² 3 *ἰώσηφον L 4 *πετεφρὸς ROP¹.Exc
 Zon *pharaonis Lat *μαγείρων] μεγίστων O 5 ἀπάση MSPLEExc
 παιδῶν P¹ τε] δὲ SP ἐπαίδευσεν S¹P¹.Exc 6 χοῆσασθαι M χορήσασθαι
 SPLEExc *ἐγχειρίζει S¹P¹ 7 τῶν] s. RM, om. OEEExc et fortasse Lat
 κατ' Exc τῶν] τῶν PE, om. Exc οἴκων E αὐτῷ om. MEEExc
 S ἀπέλασε RO ἣν] ἣν ex ἣν corr. R τῆς] hac Lat 9 ἐγκατέλει-
 πεν M ἐγκατατέλειπεν Exc 11 τὰς] τοῦ Exc 14 πείθειν] πείσειν R
 15 δέσποιναν] δεσπότην O 16 τότε] τε MExc 17 ἀφορώσης P¹
 18 *προ-φερούσης, eras. σ S προφερούσης O 19 ὄσιον] ἄξιον RO 20 τοι-
 αύτην εἶναι tr. R αὐτῇ διδόναι, ἣδ corr. ex ἣν R διδόναι] δοῦναι S
 21 κρατεῖ MExc 22 κἀκείνη R παρακαλεῖ MExc τεύξεσθαι RO
 23 σταλίσσεσθαι — αὐτῇ] hoc ei facile auferre possit Lat σταλίσσεσθαι —
 ἐπιπίδος om. O τε secluset Bekker τοῦτο om. Exc 24 ὑπομένειν] Bekker
 ὑπομένειν codd.

- τοῦτο καταπειθῆς ἔσεσθαι· καὶ γὰρ εἰ τῇ δεσποίῃ δοῦλον ὄντα
 δεῖ ποιεῖν μηδὲν ἐναντίον, ἵ' πρὸς τὰ τοιαῦτα τῶν προσταγμάτων
 44 ἀντιλογία πολλὴν ἂν ἔχοι παραιτήσιν. τῆς δ' ἔτι μᾶλλον ἐπέτεινε
 τὸν ἔρωτα τὸ μὴ προσδοκῶση τὸν Ἰωσήφον ἀντισχεῖν καὶ δεινῶς
 ὑπὸ τοῦ κακοῦ πολιορκουμένη δευτέρω πάλιν πείρα προσεθυμεῖτο 5
 κατεργάσασθαι.
- 45 3. Δημοτελοῦς οὖν ἑορτῆς ἐπιστάσης, καθ' ἣν εἰς τὴν πανή-
 γυριν καὶ γυναιξὶ φοιτᾶν νόμιμον ἦν, σήπτεται νόσον πρὸς τὸν
 ἄνδρα θηρομένη, μόνωσιν καὶ σχολῇν εἰς τὸ δεῖθῆναι τοῦ Ἰωσήφου,
 καὶ γενομένης αὐτῇ ταύτης λιπαροτέρους ἔτι τῶν πρώτων αὐτῇ 10
 46 προσιγγεῖναι λόγους. ὡς καλῶς μὲν εἶχεν αὐτὸν μετὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς
 δέξιςιν εἶξαι καὶ μηδὲ ἀντιριχθῆναι κατὰ τε τὴν τῆς παρακαλοῦσης
 ἐντροπὴν καὶ τὴν τοῦ πάθους ἐπικρολήν. ὑφ' οὗ βιωσθεῖ, δέσποινά
 οὔσα τοῦ κατὰ ταύτην ἀξιώματος ταπεινότερα γενέσθαι, φρονήσει
 δὲ καὶ νῦν ἄμεινον ἐνδοῦς καὶ τὸ ἐπὶ τοῖς παρελθούσιν ἀνώμιον 15
 47 διορθώσεται· εἴτε γὰρ δευτέρω δέξιςιν ἐξεδέχεται, ταύτην γεγονέναι
 καὶ μετὰ πλείονος σπουδῆς· νόσον τε γὰρ προφασίσασθαι καὶ τῆς
 ἑορτῆς καὶ τῆς πανηγύρεως τὴν πρὸς αὐτὸν διμιλίαν προτιμῆσαι·
 εἴτε τοῖς πρώτοις ὑπὸ ἀπιστίας ἀντέκρουσε λογισμοῖς, τοῦ μηδε-
 μίαν κακουργίαν εἶναι κρίνειν σύμβολον τὸ τοῖς αὐτοῖς ἐπιμένειν. 20
 48 προσδοκᾶν τε τῶν παρόντων ἀγαθῶν ὄνησιν, ὅν ἴδι μείζονα, προσ-
 θέμενον αὐτῆς τῷ ἔρωτι καὶ μείζονων ἀπολαύσειν ἐπήκοον γενό-
 μενον, ἄμυναν δὲ καὶ μῖσος παρ' αὐτῆς ἀποστραφέντα τὴν ἀξίωσιν
 καὶ τοῦ χαρίσασθαι τῇ δεσποίῃ τὴν τῆς σωφροσύνης δόκησιν ἐπί-
 49 προσθε θέμενον. οὐ γὰρ αὐτὸν τοῦτο ὠφελήσειν τραπέσης εἰς 25

§ 43 = Gen. XXXIX 10.

ROMSPLELatZonaras I p. 45. ExcPeiresc.

1 καταπειθῆς ἔσεσθαι] καταπεισθήσεσθαι RO καταπειθῆς (καταπεισθήσ) L
 ἔσται SPL καταπεισθήσ ἔσεσθαι Exc quodammodo consentiret Lat εἰ] καὶ
 εἰ S 2 ἐναντίον μηδὲν tr. ML ἢ] ἢ RL τῶν πραγμάτων P 3 ἀντι-
 λογίαν R ἀντιλογία· S ἂν om. L ἔχει PL τῆς] τῇ MLEExc 4 τὸ
 om. M προσδοκῶσης (o ex ω corr. P) ROSP ἰωσήφον L 5 ὑπὸ om.
 R προσεθυμεῖτο] προσεπιθμεῖ M προσεθυμεῖτο Exc S γυναιξὶν S'P'Exc
 9 ἰωσήφον L 10 αὐτῆς ταύτης M λιπαροτέρους M λιπαροτέροισ
 LEEExc 11 αὐτὸν] αὐτῷ SPL 12 εἶξε L μηδὲν MSPLEExc et ut uid.
 Lat παρακαλοῦσης] παρακολουθείσης RO παρακολουμένης Exc 14 κατ'
 αὐτῆν MSPLEExc ταπεινότεραν RMLEExc 15 δέ] Dindorf τε codd. Exc
 sed Lat ἀνώμιον ROSP 16 ταύτην] ταύτην ἢθ O 19 τοῖς πρώτοις,
 οἷς et οἷ i. ras. L 21 τε] τε τὴν Exc μετέχει conl. 22 ἀπολαύειν MS
 PLEExc ἀπόλαυσιν conl. 24 χαρίζεσθαι RMSPLEExc ἐπιπροσθε θέμενον]
 ἐπιπροσθέμενον ROMLEExc ἐπιπροσθεν θέμενον S'P, om. Lat

κατηγορίαν αὐτοῦ καὶ καταψηφισάμενος πικρὰν ἐπέταξε τῷ ἀνδρὶ. προσέειπεν δὲ μᾶλλον τοῖς αὐτῆς λόγοις Πετεφρὴν ἢ τοῖς ἐκείνου, ὡς ὅτι μάλιστα ἀπὸ τῆς ἀληθείας φέρονται.

4. Ταῦτα λεγούσης τῆς γυναίκος καὶ δακρυούσης οὔτε οἶκτος 50
 5 αὐτὸν μὴ σωφρονεῖν ἐπεισὶν οὐκ ἠνάγκασε φόβος, ἀλλὰ ταῖς δεή-
 σεσιν ἀντίσχε καὶ ταῖς ἀπειλαῖς οὐκ ἐνέδωκε καὶ παθεῖν ἀδίκως
 καὶ ὑπομένειν τι τῶν χαλεπωτέρων εἴλετο μᾶλλον ἢ τῶν παρόντων
 ἀπολαύειν χαρισάμενος ἐφ' οἷς ἂν αὐτῇ συνειδῆ δικαίως ἀπολου-
 μένω. γάμου τε αὐτὴν ὑπεμίμησε καὶ τῆς πρὸς τὸν ἄνδρα συμ- 51
 10 βιώσειωσ καὶ ταύτοις τὸ πλέον ἤμειν ἢ προσχαιρῶ τῆς ἐπιθυμίας
 ἡδονῆ παρεκάλε, τῆς μὲν καὶ μετάνοιαν ἐξούσης αἰδοῖς ἐπ' ὅδότη
 γενησομένην οὐκ ἐπέταξε διωρθῶσαι τῶν ἡμαρτημένων καὶ φόβον τοῦ
 μὴ κατάφωρον γενέσθαι καὶ χάριν τοῦ λαθεῖν ἀγνοουμένου τοῦ
 κακοῦ, τῆς δὲ πρὸς τὸν ἄνδρα κοινωνίας ἀπόλαυσιν ἐχοῖσης ἀκίν- 52
 15 δυνον καὶ προσέειπεν πολλὴν τὴν ἀπὸ τοῦ συνειδότητος καὶ πρὸς τὸν
 θεὸν παρησίαν καὶ πρὸς τοῖς ἀνθρώποις· καὶ ὡς αὐτοῦ δεσπόσει
 μᾶλλον μείνασα καθαρὰ καὶ δεσποίνης ἐξουσίᾳ χρῆσεται πρὸς αὐ-
 τόν, ἀλλ' οὐ συνεξαμαρτάνοντος αἰδοῖ· πολὺ δὲ χρηϊττον εἶναι θαρ-
 ρεῖν ἐπὶ γνωσσομένοις τοῖς ἐν βεβιωμένοις ἢ ἐπὶ λανθανούσῃ κα-
 20 ζοπραγίᾳ.

5. Ταῦτα λέγων καὶ ἔτι πλείον ταύτοις ὅμοια τὴν τῆς γυναίκος 53
 ὁμίην ἐπέχειν ἐπεισάτω καὶ τὸ πάθος αὐτῆς εἰς λογισμὸν ἐπιστρέ-

ROMSPLELatExcPeiresc.

1 πειρῶν P² 2 δὲ] τὲ O πεντεφρὴν OExc πέτεφρῆν (ν quod supra
 est eras.) P *petefrin* Lat τοῖς] τῆς L 4 οἶκτον R οἶκος P¹

5 αὐτῷ O οὔτε SPL φόβος] φόβος Exc δεήσεσι P 6 ἐνέδωκε καὶ] O
 ἐνέδωκε δέισα RMLLat ἐνέδωκε δέισα καὶ SP ἐνέδωκε δέισα Exc 7 καὶ]
 ἄν RO, fort. recte ὑπομένειν] ὑπομένη coni. χαλεπωτέρων P εἴλατο
 M 8 ἀπολαύειν] ἀπολλύειν M ἀπολαύσειν L αὐτῷ ROMSP¹LExc
 συνειδῆ] συνίδη RO συνήδει M συνίδη, i i. ras. m. 2 S συνήδει, η et ei i. ras.
 P συνήδει LExc ἀπολλουμένω RO 9 συμβιώσεως] ἀναβιώσεως Exc
 10 ἢ] ἢ τῆ MSPLExc 11 τῆς] τῆσδε SPExc τῆς δὲ RML μὲν καὶ om. L
 μετάνοιας M ἐξούσης ROL 12 γενησομένη R διωρθῶσει P¹
 φόβω SP¹ φόβωι P² φόβων L 13 μὴ om. RMExc κατάφωρον RO
 καὶ] ἀλλὰ SPL ἀγνοουμένου, ον finale corr. uid. O 15 πολλὴν τὴν] πολλὴν
 RO πολλὴν ἔλεγε τὴν SPL 16 τοῖς om. MSPLExc καὶ (ante ὡς) om.
 MLExc μᾶλλον δεσπόσει tr. M 17 δεσποίνης, σ finale ex ν corr. M
 ἐξουσίαν L χρήσιται MExc 18 πολὺ, λν i. ras. maiore S θαρσεῖν MSP
 LExc 19 γνωσσομένοις] γινόμενοις MExc λανθανούση, η ex ι corr. S
 21 ἔτι] ἐπὶ RO 22 ἐπέχειν] ἐπισχεῖν MSPLExc

φρειν, ἣ δὲ βιαιότερον ἐχρήτο τῇ σπουδῇ καὶ ἐπιβαλοῦσα τὰς χεῖρας
 54 ἀναγκάζειν ἀπογνοῦσα τὸ πείθειν ἢ θέλειν. ὡς δ' ἐξέφηνεν ὑπὸ
 ὀργῆς ὁ Ἰωσήπος προσκαταλιπὼν καὶ τὸ ἱμάτιον, κατεχοῦσθαι καὶ
 γὰρ αὐτὸν ἐκ τούτου μεθεῖς ἐξεπήδησε τοῦ δωματίου, περιδεῆς γενο-
 μένη, μὴ κατέπηγχε πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς, καὶ τῆς ὕβρεως περιαι- 5
 γῶς ἔχουσα φθάσαι καταφύεσθαι πρὸς τὸν Πεντεφόρῳ ἐγνω τοῦ
 Ἰωσήπου, καὶ τοῦτω τῷ τρόπῳ τιμωρῆσαι μὲν αὐτῆ, δεινῶς ἐπερη-
 γανμένη, προλαβεῖν δὲ τὴν διαβολὴν σοφὸν ἄμα καὶ γυναικεῖον
 55 ἠγγήσατο. καὶ καθῆστο μὲν κατηγῆς καὶ συγκεχυμένη τὴν ἐπὶ τῇ
 διαμαρτεῖν τῆς ἐπιθυμίας λίαν ὡς ἐπὶ πείρᾳ διασθορᾶς πλάσα-
 μένη μετ' ὀργῆς, ἐλθόντι δὲ τὰνδρὶ καὶ πρὸς τὴν ὄψιν ταρα-
 χθέντι καὶ πυρθανομένῳ τὴν αἰτίαν τῆς κατηγορίας τῆς Ἰωσήπου
 κατήρξατο καὶ .. τεθναίης, εἶπεν. ἀπερ. ἢ ποιητὸν δοῦλον κοίτην
 56 μιᾶναι τὴν σὴν θελήσαντα νόλασον, ὃς οὐθ' οἶος ὦν εἰς τὸν ἡμέ-
 τερον οἶλον ἀφίεται μνησθεῖς ἐσωφρόνησεν οὐθ' ὦν ἐκ τῆς σῆς 15
 χρηστότητος ἔτυχεν, ἀλλ' ἀχάριστος ὦν ἂν, εἰ μὴ πάντα παρδείχεν
 αὐτὸν ἀγαθὸν εἰς ἡμᾶς, ἐπεβούλευσεν ὑβρίσαι γάμον τὸν σὸν, καὶ
 ταῦτ' ἐν ἑορτῇ τὴν σὴν ἀπουσίαν παραφυλάξας· ὡς ὅσα καὶ μέ-
 τριος ἐδόκει πρότερον διὰ τὸν ἐκ σοῦ φόβον ἠρέμαι καὶ οἰχὶ φέσει
 57 χριστὸς ἦν. τοῦτω δ' ἄρα τὸ παρ' ἀξίαν αὐτὸν καὶ παρ' ἐλπίδας 20
 εἰς τιμὴν παρελθεῖν ἐποίησεν, ὡς δέον ᾧ τὴν τῆς κτήσεως τῆς σῆς
 πίστιν καὶ τὴν οἰκονομίαν λαβεῖν ἐξίγνετο καὶ τὸν πρεσβυτέρων
 58 οἰκετῶν ἀρετιμολογῆναι τοῦτω καὶ τῆς σῆς ψαίειν γυναικὸς." παισα-

§ 53 = Gen. XXXIX 12.

ROMSPLELatZonaras I p. 45. ExcPeiresc.

1 ἐχρήτο P καὶ om. L 2 τὸ MZon τοῦ ROSPLEExc δὲ ROSPLExc
 3 *ὁ om. MExc *ἰώσηπος L καὶ γὰρ om. MLExc καὶ γὰρ αὐτὸν]
 in R euan. margine adeso, fuerunt circiter S litterae καὶ γὰρ — 4 μεθεῖς] qua
 se exuerat Lat 4 αὐτὸν] αὐτὸ· P ἐκ τούτου] αὐτῇ SP μεθεῖς, εἰ ex
 ἡ corr. M μεθεῖσα SL 5 κατέπηγχε, η i. ras. P καὶ τῆς om. M περιαι-
 γρησῶ R περιαιγρησῶ O 6 καταφύεσθαι. s. m. 2 P πεντεφορῶ RO
 πέτεφορῶ, n quod supra est eras. P πεντεφορῶ Exc 7 ἰωσήπου L αὐτῆ R
 ἐπερηγανενομένη P² ἐπερηγανενμένη Exc 9 *καθῆστο] κεκάθιστο M
 11 *τῷ ἀνδρὶ P² 12 τῆς Ἰωσήπου] ἰωσήπου MExc ἰωσήπου L τοῦ
 ἰωσήπου E 13 ὄνερ coni. 14 ἐθελήσαντα M²PLExc 15 ἀφίεται] ἐλθὼν
 ἀκορτὶ RO ἐσωφρόνησεν S¹ ὦν] ὄσων P ὄσων S οἶων L quantum Lat
 17 αὐτὸν ROMSP¹L 18 ταῦτα MLExc παραφυλάξας] φυλάξας L
 παραφυλάξαντα Exc ὡς] ὄσ SL μετρίως R 19 ἠρέμαι Exc καὶ —
 20 ἦν] non quia esset natura benignus Lat, tamquam legisset χρηστὸς ὦν
 20 δὲ L 21 ἐποίησεν] ποιήσεν O ᾧ] ὦν O ᾧ L κτήσεως] κτίσεως
 RO κτίσεως L 23 τοῦτω L

μένη δὲ τῶν λόγων ἐπεδείκνυνεν αὐτῷ τὸ ἱμάτιον, ὡς ὅτ' ἐπεχείρει βιάσασθαι κατακλιπόντος αὐτό. Πεντηρῆς δὲ μήτε θαυροσύη τῆ γυναικὶ μήθ' οἷς ἔλεγε καὶ εἶδεν ἀπιστεῖν ἔχων τῷ τε πρὸς αὐτὴν ἔρωτι πλέον νέμων ἐκὶ μὲν τὴν τῆς ἀληθείας ἐξέτασιν οὐκ ἐτρέπετο, δοῦς δὲ σωφρονεῖν τῇ γυναικὶ πονηρὸν δ' εἶναι κατακρίνας 59 τὸν Ἰώσηπον τὸν μὲν εἰς τὴν τῶν κακούργων εἰροκτῆν ἐνέβαλεν, ἐκτὶ δὲ τῇ γυναικὶ καὶ μᾶλλον ἐφρόνει ζωσιμότητα καὶ σωφροσύνην αὐτῆ μαρτυρῶν.

V. 1. Ἰώσηπος μὲν οὖν πάντ' ἐπὶ τῷ Θεῷ ποιησάμενος τὰ 60 περὶ αὐτὸν οὐτ' εἰς ἀπολογίαὶν οὐτ' ἐπ' ἀκριβῆ τῶν γεγονότων δήλωσιν ἐτρέπη, τὰ δεσμὰ δὲ καὶ τὴν ἀνάγκην σιγῶν ὑπῆλθεν ἀμείνονα ἔσσεσθαι τῶν δεδωκότων θαυρῶν τὸν τὴν αἰτίαν τῆς συμφορᾶς καὶ τὴν ἀλήθειαν εἰδότα Θεόν, οὐ πείραν τῆς προνοίας εὐθὺς ἐλάμβανεν· ὁ γὰρ δεσμοφύλαξ τὴν τε ἐπιμέλειαν καὶ τὴν πίστιν αὐτοῦ 61 15 κατανοήσας ἐν οἷς τάξιεν αὐτὸν καὶ τὸ ἀξίωμα τῆς μορῆς ὑπανίει τε τῶν δεσμῶν καὶ τὸ δεινὸν ἐλαφρότερον αὐτῷ καὶ κοῦρον ἐποίει, δίκαιη δὲ χρῆσθαι χρῆσιτοι δεσμοτῶν ἐπέτρεπε. τῶν δὲ ἐν τοῖς 62 αὐτοῖς ὄντων εἴποτε παύσαιτο τῆς περὶ τὰ ἔργα ταλαιπωρίας εἰς ὀμίλιαν, οἷα φιλεῖ κατὰ κοινωνίαν τῆς ὁμοίας συμφορᾶς, τρεπο- 20 μένων καὶ παρ' ἀλλήλων τὰς αἰτίας ἐφ' αἷς κατακρίθειεν ἀναπνεύσαντων. οἰνοχόος τοῦ βασιλέως καὶ σφόδρα αὐτῷ τιμώμενος 63 κατ' ὀργὴν δεδωμένος καὶ συνδιαμέρον τῷ Ἰωσήπῳ τὰς πέδας συν-

§ 58 = Gen. XXXIX 18.

ROMSPLELatZonaras I p. 45. ExcPeiresc.

1 *ὅτε OM 2 *βιάσθαι S βιάσθαι P *πεντηρῆς OExcZon πετε-
φορῆς, supra τ ras. 1 litt. P 3 μήθ' οἷς] μέθοις Exc εἶδεν] ἴδεν S'P¹ uidebat
ipse Lat τῷ] τό S'P¹ 4 πλέον] πάλιν ROSP πάλαι L cuncta Lat νέ-
μων] νόμω L 5 δὲ ROSPL εἶναι om. O 6 *Ἰώσηπον L *εἰροκτῆν RM
*ἐβάλεν O ἐπὶ] ἐπεὶ Exc 7 σωφροσύνην] σωφρονεῖν Exc 9 Ἰώ-
σηπος L οὖν πάντ'] οὖν πάντα M ἅπαντα Exc τῷ om. OMExc
10 αὐτῶν R αὐτὸν P² οὐτ'] Dindorf οὐδ' codd. Exc οὐτ'] Dindorf οὐδ'
codd. Exc ἀκριβῆ, ἦ i. ras. SP 11 ἐτρέπει Exc 12 τῶν δεδωκότων
ROML τὸν δεδωκότα Exc quam illos qui cum iniuste poenae contraderent; Lat
13 ἰδότα R 14 τε om. MLExc ἐπιμέλ.ιαν (eras. λ) S τὴν πίστιν,
τὴν π i. ras. P 15 ὑπανίει τε] ὑπανείη τε R ὑπανίει SP ὑπανείτο Exc
16 δεινὸν] post hanc uocem usque ad p. 96, 13 (§ 65) καὶ πάλιν ExcPeiresc.
in cod. Turon. ita madore confecta esse, ut legi nequeant, testatur Wollenberg
p. 17 αὐτῷ καὶ κοῦρον om. M 17 χρῆσασθαι M ἐπέτρεπε] ἐπ' * * * * * R
ἐπέτρεπε P ἐτρέπετο, i. marg. γρ ἐπέτρεπε M 18 εἴποτε] ὁπότε MSPL
20 αἷς] οἷς sic L 21 σφόδρα] σφόδρα δ' (δὲ L) MSPL 22 *Ἰωσήφω L
πέδας, ε ex αι corr. R, ε i. ras. L

Ψέστερος αὐτῷ μάλλον ἐγένετο καί, συνέσει γὰρ ἐδόκει αὐτὸν πρού-
χειν, ὅναρ ἰδὼν ἐξέΐετο παρακαλιῶν διήλων εἴ τι σημαίνει, μεμνῶ-
μενος ὅτι τοῖς ἐκ τοῦ βασιλέως κακοῖς ἔτι τὸ θεῖον αὐτῷ καὶ τὰς
ἐκ τῶν ὄνειράτων φροντίδας προστίθησιν.

- 64 2. Ἐλεγε δ' οὖν ἰδεῖν κατὰ τοὺς ὕπνους τριῶν κλημάτων πε- 5
φικτίας ἀμπέλου βότρως ἐξ ἑκάστου ἀποκρέμασθαι μεγάλοις ἴδι
καὶ πρὸς τρίτητον ὄραιος, καὶ τοῖτους αὐτὸς ἀποθλίβειν εἰς φιά-
λην ὑπέχοντος τοῦ βασιλέως διηθήσας τε τὸ γλεῦκος δοῦναι τῷ
65 βασιλεῖ πιεῖν, κάκεινον δεῦξασθαι κεχαρισμένως. τὸ μὲν οὖν ἑωρα-
μένον ἐδήλων τοιοῦτον ὄν, ἰξίον δ' εἴ τι μεμοίραται συνέσεως φρά- 10
ζειν αὐτῷ τὴν πρόρρησιν τῆς ὕψεως. ὁ δὲ θαρρεῖν τε παρεκάλει
καὶ προσδοκᾶν ἐν τρισὶν ἡμέραις ἀποθλίβησθαι τῶν δεσμῶν τοῦ
βασιλέως ποθήσαντος αὐτοῦ τὴν διακονίαν καὶ πάλιν εἰς ταύτην
66 αὐτὸν ἐπανάξοντος· καρπὸν γὰρ ἐσίμμαιεν ἀμπέλινον ἐπ' ἀγαθῷ
τὸν θεὸν ἀνθρώποις παρασχεῖν, ὅς αὐτῷ τε ἐκείνῳ σπένδεται καὶ 15
πίστιν ἀνθρώποις καὶ φιλίαν ὀμηρεύει, διαλύων μὲν ἔχθρας τὰ
πάθη δὲ καὶ τὰς λύπας ἐξαιρῶν τοῖς προσφερομένοις αὐτὸν καὶ
67 πρὸς ἰδὸν ἑποσφῶν. τοῦτον οὖν φῆς ἐκ τριῶν ἀποθλιβέντα
βοτρώων χειρὶ ταῖς σαῖς προσέσθαι τὸν βασιλέα· καλὴν τοίνυν ἴσθι
σοι τὴν ὕψιν γεγενημένην καὶ προμηγύουσαν ἄρσειν τῆς παρουσίας 20
ἀνάγκης ἐν τούταις ἡμέραις, ἐξ ὅσων κλημάτων τὸν καρπὸν ἐτύ-
68 γησας κατὰ τοὺς ὕπνους. μέμνησο μέντοι τούτων πειραθεὶς τοῦ
προκαταγγέλιαντός σοι τὰ ἀγαθὰ, καὶ γεγόμενος ἐν ἔξουσιαι μὴ περι-
δῆς ἡμᾶς ἐν οἷς καταλείψεις πρὸς ἃ δεδηλώκαμεν ἀπερχόμενος·

§ 63 = Gen. XL 4.

ROMSPLELatZonaras I p. 45sq. ExcPeirese. Michael Glycas p. 272sq.
1 γὰρ] παρ' L αὐτὸν ἐδόκει tr. MSPL 2 *εἴ τι] ὅτι O *quid* Lat

*εἴ τι σημαίνει] εἶτα σημαί M 4 προτίθησιν O 5 *πεφικτίας R 6 *βό-
τρως SL *ἀποκρεμάσθαι M ἀποκρέμασθαι R 7 τρίτητον] Richter
τριγητὸν codd. E S *διηθήσας τε] διηθήσασθαι L *τε] δὲ O 9 *κεχα-
ρισμένως S'P' 10 ὄν] ὄν R 13 abhinc legi possunt Exc, uide ad p. 95, 16
14 ἐπανάξοντος RO ἐπανάξοντος S'P'Exc et ut uid. Lat ἐπανάξοντος,
i ex ἡ corr. M ἐπανάξοντα L ἐπανάξεν E ἐπ' ἀγαθόν M 15 ὅς] ὅσα M
16 ὀμηρεύειν M 17 ἐξαιρῶν] Dindorf ἐξαιρῶν codd. *aufert* Lat
18 οὖν φῆς] ed. pr. οὖν ὄν φῆν R οὖν ὄν φῆ O οὖν φῆσαι MExc ὄν φῆσ SPL
ergo dicis inquit Lat ἀποθλίβοντα L 19 προσέσθαι RO προσέσεσθαι MExc
πρόσθαι L 20 σοι, i i. ras. m. 2 P γεγενημένη] *futurem* Lat 21 καρπὸν]
καρπὸν, a ex corr. M 22 *πειραθεὶς, ei ex a corr. P 23 προκαταγγέλιαντος
E μὴ — p. 97, 2 *κατακλιθῆμεν habet* Glycas παρίδης, αἰ i. ras. 3—4 litt.
m. 2 P ἐπερίδης Glyc 24 πρὸς — ἀπερχόμενος om. Lat

οὐδὲν γὰρ ἐξαμαρτόντες ἐν δειομοίᾳ γιγνώσκοντες, ἀλλ' ἀρετῆς ἕνεκα 61
καὶ σωφροσύνης τὰ τῶν κακούργων ὑπομένειν κατεκρίθημεν οὐδέ
γε μετ' οἰκείας ἡδονῆς τὸν ταῦθ' ἡμᾶς ἐργασάμενον ὑβρίσαι θελή-
σαντες.“ τῷ μὲν οὖν οἰνοχόῳ χαίρειν κατὰ τὸ εἰκὸς ἀκούσαντι
5 τοιαύτης τῆς τοῦ ὀνειράτος ἐξηγήσεως ὑπῆρχε καὶ περιμένειν τῶν
δεδηλωμένων τὴν τελευτήν.

3. Δούλος δέ τις ἐπὶ τῶν σιτοποιῶν τεταγμένος τοῦ βασιλέως 70
συνδεδεμένος τῷ οἰνοχόῳ τοιαύτην ποιησάμενον τοῦ Ἰωσήφου περὶ
τῆς ὄψεως ἐκείνῳ τὴν ἀπόφασιν εὐέλπιδ ὦν, καὶ γὰρ αὐτὸς ὄναρ
10 ἦν τεθεαμένος, ἠξίωσε τὸν Ἰώσηφον φράσαι, τί κάκεινῳ δηλοῦν
βούλεται τὰ διὰ τῆς παρελθούσης νυκτὸς ὀφθέντα. ἦν δὲ τοιαῦτα 71
„τρία, φησί, κανὰ φέρειν ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς ἔδοξα, δύο μὲν ἄρτων
πλέα, τὸ δὲ τρίτον ὄψου τε καὶ ποικίλων βρωμάτων οἷα βασιλεῦσι
15 σκευάζεται· καταπταμένους δ' οἰωνοὺς ἅπαντα δαπανῆσαι μηδένα
λόγον αὐτοῦ ποιουμένους ἀποσοβοῦντος. καὶ ὁ μὲν ὁμοίαν τὴν 72
πρόφασιν ἔσειθαι τῇ τοῦ οἰνοχοῦ προσηδόντα· ὁ δὲ Ἰώσηφος συμ-
βαλὼν τῷ λογισμῷ τὸ ὄναρ καὶ πρὸς αὐτὸν εἰπὼν, ὡς ἐβούλετ'
ἂν ἀγαθῶν ἐπιμεριότης αὐτῷ γεγονέναι καὶ οἷχ οἷον τὸ ὄναρ αὐτῷ
20 δηλοῦν, λέγει δύο τὰς πάσας ἔτι τοῦ ζῆν αὐτὸν ἔχειν ἡμέρας· τὰ
γὰρ κανὰ τοῦτο σημαίνει· τῇ τρίτῃ δ' αὐτὸν ἀναστρωθέντα βο- 73
ρὰν ἔσειθαι πετεινοῖς οὐδὲν ἀμύνειν αὐτῷ θυγόμενον. καὶ δι' ταῦτα
τέλος ὁμοίον οἷς ὁ Ἰώσηφος εἶπερ ἀμφοτέροισι ἔλαβε· τῇ γὰρ ἡμέρᾳ
τῇ προειρημένῃ γενέθλιον τεθυκῶς ὁ βασιλεὺς τὸν μὲν ἐπὶ τῶν

§ 69 = Gen. XL 15.

ROMSPLELatZonaras I p. 46. ExcPeiresc. Michael Glycas p. 272sq.

1 οὐδὲ M ἐξαμαρτῶντες O' MS' L ἀμαρτόντες Glyc δεσμοῖς — u. 20
δ' αὐτὸν Exc. in cod. legi non posse testatur Wollenberg ἀλλ' ἀρετῆς — 2
κατεκρίθημεν om. RO 3 γε om. MSPL ἡμᾶς L θελήσαντες, εσ ex ας

corr. R 5 τῆς om. RO τοῦ νεύρατος S 6 τελευτήν L 7 * Δού-
λος] ἄλλος Ernesti opusc. p. 396 S τοῦ] τὴν S τοῦ, οὐ i. ras. P ἰωσήφον
L 9 ἐκείνον MLat καὶ τὸς] αὐτὸς ML καὶ αὐτὸς SPE 10 * ἰωσήφον
L 12 κανὰ RMSP' LE ὑπὲρ] ἐπὶ MSPLE super Lat 13 * ὄψων Glyc
14 * μηδένα] καὶ μηδένα MP * μηδένα — 15 ἀποσοβοῦντος om. Lat

15 * ὑποσοβοῦντος ROS' P' L 16 τῇ om. L δ' E * ἰώσηφος L συμ-
βαλὼν] συλλαβῶν RO concipiens Lat 17 ἐβούλετ'] οὐ|βούλετ' O 18 αὐτῷ]
ὦν αὐτῷ MSL ὦν αὐτοῦ P οἷον RSP 19 ἔχειν αὐτὸν ἔτι τοῦ ζῆν ἡμέρας

tr. O αὐτὸν ἔχειν τοῦ ζῆν ἡμέρας (om. ἔτι) tr. E 20 σημαίνει SPLE σημαί
M * βορρὰν R 21 * πετεινοῖς] τοῖς πετεινοῖς M αὐτῷ RO ἐναντῷ MSP
LExc 22 * ὁ om. O * ἰώσηφος L ἀμφοτέρα ἔλαβεν E 23 γενέθλιον
— βασιλεῦς] cum natalis esset regis non sicut rex agens Lat τεθυκῶς] τε-
θεικῶς MExc τετελεκῶς SPL

σιτοποιῶν ἀνεσταύρωσε, τὸν δὲ οἰνοχόον τῶν δεσμῶν ἀπολύσας ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὑπηρεσίας κατέστησεν.

- 74 4. Ἰώσηπον δὲ διετῆ χρόνον τοῖς δεσμοῖς κακοπαθοῦντα καὶ μηδὲν ἐπὶ τοῦ οἰνοχόου κατὰ μνήμην τῶν προειρημένων ὄφελούμενον ὁ θεὸς ἀπέλυσε τῆς εἰρητῆς τοιαύτην αὐτῷ τὴν ἀπαλλαγὴν 5
75 μηχανησάμενος· Φαραώθης ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν αὐτὴν ἐσπέραν ὄψεις ἐντυγνῶν θεασάμενος δύο καὶ μετ' αὐτῶν τὴν ἐκατέρας ἐξήγησιν ταύτης μὲν ἠμνημόνησε, τῶν δὲ ὄνειράτων κατέσχευε. ἀχθόμενος οὖν ἐπὶ τοῖς ἐωραμένοις, καὶ γὰρ ἐδόκει συνθροῦντὰ ταῦτ' αὐτῷ, συνεκάλει μεθ' ἡμέραν Αἰγυπτίων τοὺς λογιωτάτους χρηστῶν 10
76 μαθεῖν τῶν ὄνειράτων τὴν κρίσιν. ἀποροῦντων δ' ἐκείνων ἐτι μᾶλλον ὁ βασιλεὺς ἐταράττετο. τὸν δὲ οἰνοχόον ἑρῶντα τοῦ Φαραώθου τὴν σύγχυσιν ἐπέρχεται μνήμη τοῦ Ἰωσήπου καὶ τῆς περὶ τῶν ὄνει- 15
77 ράτων συνέσεως, καὶ προσελθὼν ἐμίμησεν αὐτῷ τὸν Ἰωσήπον τὴν τε ὄψιν, ἣν αὐτὸς εἶδεν ἐν τῇ εἰρητῇ, καὶ τὸ ἀπόβαν ἐκείνου φρά- 15
78 σαντος, ὅτι τε σταυρωθεὶς κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὁ ἐπὶ τῶν σιτοποιῶν γαζείνῳ τοῦτο συμβαίη, κατὰ ἐξήγησιν ὄνειράτος Ἰωσήπου 20
78 προειπόντος. δεδούσθαι δὲ τοῦτον μὲν ἐπὶ Πετεφροῦ τοῦ ἐπὶ τῶν μεγάλων ὡς δοῦλον, λέγειν δ' αὐτὸν Ἑβραίων ἐν ὀλίγοις εἶναι γένους ἅμα καὶ τῆς τοῦ πατρὸς δόξης. τοῦτον οὖν μεταπεμφά- 20
79 ἐπὶ τῶν ὄνειράτων σοι διλοῦμενα.“ κελεύσαντος οὖν τοῦ βασιλέως εἰς ἡβὴν αὐτὸν τὸν Ἰωσήπον παραγαγεῖν τὸν μὲν ἴκουσιν ἄγροτες οἱ κεκελευσμένοι τημελήσαντες κατὰ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως.

§ 74 = Gen. XL 21.

ROMSPLELatZonaras I p. 46. ExcPeiresc. Michael Glycas p. 273.

1 ἀνεσταύρωσεν S^PE^x 2 αὐτῆς] αὐτοῦ E 3 *ἰώσηπον L *διε-
τεῖ χρόνον ROP διετεῖ χρόνῳ, εἰ i. ras. m. 2, ωι ex ων corr. S 4 μνήμην]
μηδὲνα Exc ὄφελούμενον R 5 *ἀπέλυσε] ἀπέλυσεν αὐτὸν O 6 *pharao
Lat 8 *ἠμνημόνησε M ἀμνημόνησε L ἐμνημόνησεν Exc *ἠμνημόνησε—
ἀχθόμενος om. P τὰ ὄνειράτα δὲ E 9 οὖν om. RMLExc ταῦτα MSL
Exc 10 *συνεκάλει] καὶ συνεκάλει RMLExc 11 *ὄνειράτων Exc 12 δ' E
Φαραώθου] φαραώ R 13 *τοῦ] περὶ τοῦ M *ἰωσήπον L
14 ἰώσηπον L 15 ἣν] ἣν P ἀπόβαν M 17 συμβαίη, η i. ras. O
κατ' L κατὰ τὴν ἐξήγησιν τοῦ ὄνειράτος O ἰωσήπου L u. 18—22 ma-
dore corrupti in cod. Exc μὲν om. S^P Πετεφροῦ] πετεφροῦς R πετε-
φροῦ O πετεφροῦ, v quod supra est eras. P τεφροῦς s. m. 2 M . . . φροῦς
Exc πετεφροῦ E πετεφροῦ Lat 19 λέγει M^SP^LE^x δὲ M^SL^Ex Ἑβραίων,
| ex i. corr. S 23 *ἰωσηπον L ἡρασιῶ] ἡρασιῶν Exc 21 αἱ πετεφρο-
μένοις τημελήσαντες] τὸ κεκελευσμένοι ποιῆσαι μὴ μελήσαντες M τὸ κεκελευσ-
μένον μεμελήσαντες Exc κατὰ] κατὰ τὸ M

5. Ὁ δὲ τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ λαβόμενος „ὦ νεανία, γησί, σὺ γάρ 80
 μοι νῦν ἄριστος καὶ συνίσειν ἰκανώτατος ὑπὸ οὐδέτου τοῦμοῦ με-
 μαριόρησαι, τῶν αἰτῶν ἀγαθῶν, ὧν καὶ τοῦτω μετιδωκας ἀξίωσον
 καὶ μετὰ φράσας ὅσα μοι κατὰ τοὺς ἕπτασι ἀναιράτων ὄψεις προδη-
 5 λούσι· βοῦλομαι δὲ σε μηδὲν ὑποσιλλόμενον φόβῳ κόλασθαι
 ψευδεὶ λόγῳ καὶ τῷ πρὸς ἰδοῖν, ἢ τάληθις σκιθρολοῖτρον ἢ.
 ἰδοῖσα γὰρ παρὰ ποιητῶν βαδίζων βόας ἰδεῖν ἑτραφεῖς ἅμα καὶ 81
 μεγέθει διαφερούσας ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν ἀπὸ τοῦ νόμοιο χωρεῖν
 ἐπὶ τὸ ἔλος, ἄλλας δὲ ταύταις τῶν ἀριθμῶν παραπλησίαις ἐκ τοῦ
 10 ἔλοιο ἐλατῆσαι λίαν κατασχωμέναις καὶ δευτὰς ὄραθῆναι, αἱ κατα-
 σθῆσαι τὰς ἑτραφεῖς καὶ μεγάλας οὐδὲν ὠφελούτιο χαλεπῶς
 ἐπὸ τοῦ λιμοῦ τετραχωμένα. μετὰ δὲ ταύτην τὴν ὄψιν διαφερούσις 82
 ἐκ τοῦ ἕπτασι καὶ τετραχωμένος ὧν καὶ τί ποτ' εἴη τὸ φάντασμα
 παρ' ἡμεῶν σκοπῶν καταφερομαι πάλιν εἰς ἕπτασι καὶ δευτερον
 15 ὄραθῶ ὄρω πολὺ τοῦ προτέρου θαυμασιώτερον, ὃ με καὶ μᾶλλον ἐκ-
 φοβῆ καὶ ταράττει. σιάντας ἐπὶ τὰ ἑώρασι ἀπὸ μιᾶς ἡξίσις ἐφέν- 83
 τας καρυβαρούντας ἴδη καὶ κεκλιμένους ἐπὸ τοῦ καρποῦ καὶ τῆς
 πρὸς ἄμυτον ὄρας καὶ ταύτοις ἑτέροις ἐπὶ τὰ σιάντας πλησίον
 λιφερούντας καὶ ἀσθενεῖς ἐπὶ ἀδρῶσι. οἱ δαλιανῶν καὶ κατα-
 20 σθῆσαι τοὺς ὄρασιους τραπέντες ἐκπληξίν μοι παρέσχον.“

6. Ἰώσηπος δὲ ὑπολαβὼν, „ὄνειρος μὲν οὗτος, εἶπεν, ὃ βασιλεῦ, 84
 καί ποτ' ἐν δεσφῶ μορφαῖς ὄφθεις μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἀποσημαίνει
 τελευτήν τῶν ἐσομένων. [τό τε γάρ] τὰς βοῦς ἰδεῖν ζῆσον ἐπ' ἀρό-
 τρω πονεῖν γενημένον ἐπὸ τῶν χειρόνων κατασθιόμενας, καὶ οἱ 85

§ 80 = Gen. XLI 15.

ROMSPLELatZonaras I p. 46sq. ExcPeirese. Michael Glycas p. 273.

2 συνίσειν] συνήσειν O σύνεσις MSPLExc prudentia Lat τοῦ ἐμοῦ
 ROSPLExc 3 μεταδεδωκας MSPExc 4 *προδηλούσι. SP προδηλοῦσειν
 Exc 5 ὑποστειλάμενος E fort. recte 6 τῷ suppl. m. 1 S τὸ ML *ἄν]
 ἄν αὐ Exc 8 *ἀπὸ τοῦ νόμοιο] de pascuis Lat 9 *ἔλος (os ex eos
 corr. S) RSP¹ 10 *ἔλοιο RSP¹ *κατασχωμένας, v i. ras. P αἱ] om. LExc
 καὶ E *11 ἑτραφεῖς καὶ] ἑτραφεῖσαι L 13 ἐπ' ἀπὸ L καὶ om. Exc
 ὧν om. MSPLExc ποτε OM 14 ἐμαντοῦ L πάλιν] καὶ πάλιν M
 15 ὄ — 16 ταράττει] quae me — terrent atque conturbant Lat 17 *καρυ-
 βαρούντας, η i. ras. S καρυβαρούντας L *κεκλιμένους R *τοῦ καρποῦ,
 οὐ ex o corr., καρρ i. ras. P 18 ἄμυτον, ἄ ex ἄ corr. P ἀμυτὸν ROMS
 19 λιφερούντας] λιφερούντας ROE διεφθορότας SPL διεφθαμένων Glyc
 ipanes Lat *οἱ] οἱ δὲ L *κατασθῆσαι] ei ex η corr. m. 2 P, ei i. ras. m. 2 S
 20 παρεῖχον MSPE 21 *Ἰώσηπος] Ἰώσηπος L *ὄνειρος] ὁ ὄνειρος
 SP *εἶπεν om. RO 23 *ἐσομένων] σημαυνομένων Exc *τό τε γάρ]
 om. RO quod enim (boues uidisti) Lat τὰς] τοὺς E 24 πονεῖν om. E

- στάχτες ἐπὶ τῶν ἑλαττόνων δαπανώμενοι λιμὸν Αἴγυπτοῦ καὶ ἀκα-
 πῖαν ἐπὶ τοσαῦτα προκαταγγέλλουσιν ἔτη τοῖς ἴσοις πρότερον
 εὐδαιμονησάσῃ, ὡς τὴν τούτων εὐφορίαν τῶν ἐτῶν ὑπὸ τῆς τῶν
 μετὰ τοσοῦτον ἀριθμῶν ἴσων ἀφορίας ἐπαναλωθῆναι. γενήσεται
 86 δὴ σπάνις τῶν ἀναγκαίων σφόδρα δυσκατόρθωτος. σημεῖον δέ· αἱ 5
 γὰρ κατισχνωμένοι βόες δαπανήσασαι τὰς χρείττονας οὐκ ἔχουσιν
 χορεσθῆναι. ὁ μὲντοι Θεὸς οὐκ ἐπὶ τῷ λυπεῖν τὰ μέλλοντα τοῖς
 ἀνθρώποις προδείκνυσιν, ἀλλ' ὅπως προεγνωκότες κοιφότερας συν-
 ἔσει ποιῶνται τὰς πείρας τῶν κατηγγελλένων. σὺ τοίνυν ταμιευ-
 σάμενος τὰγαθὰ τὰ κατὰ τὸν πρῶτον χρόνον γενιζόμενα ποιήσεις 10
 ἀνεπαίοθητον Αἴγυπτίοις τὴν ἐπελευσομένην συμφορὰν.“
- 87 7. Θανάσιαντος δὲ τοῦ βασιλέως τὴν φρόνησιν καὶ τὴν σοφίαν
 τοῦ Ἰωσήπου καὶ πιθομένου, τίνα καὶ τρόπον ἂν προοικονομήσειεν
 ἐν τοῖς τῆς εὐετηρίας καιροῖς τὰ περὶ τῶν μετὰ ταύτην, ὡς ἂν
 88 ἑλαφρότερα γένοιτο τὰ τῆς ἀφορίας, ἐπειτίθετο καὶ συνεβούλευε 15
 φειδῶ τῶν ἀγαθῶν, καὶ μὴ κατὰ περισσῖαν αὐτοῖς χρῆσθαι τοῖς
 Αἴγυπτίοις ἐπιτρέπειν, ἀλλ' ὅσα ἂν κατὰ τρυφήν ἀναλώσωσιν ἐκ
 περισσοῦ, ταῦτα τηρεῖν εἰς τὸν τῆς ἐνδείας καιρὸν, ἀποτίθεσθαι
 τε παρήγει λαμβάνοντα τὸν σῖτον παρὰ τῶν γεωργῶν τὰ διαρκῆ
 89 μόνον εἰς διατροφὴν χοιριζόντα. Φαριώτης δ' ἀμφοτέρων θαν- 20
 μάσας Ἰωσήπου τῆς τε κρίσεως τοῦ ἠείρατος καὶ τῆς συμβουλίας

§ 85 = Gen. XLI 29.

ROMSPLELatZonaras I p. 47. ExcPeiresc.

- 1 *δαπανόμενοι Exc 2 προκαταγγέλλουσιν S¹P¹ καταγγέλλουσιν OE
 3 εὐδαιμονησάσῃ] εὐδαιμονισάσῃ E εὐδαιμονήσασιν OMSPLExc εὐδαι-
 μονήσασαν R εὐθηρηθείσῃ Zon ὡς — 4 ἐπαναλωθῆναι] quorum ubertas
 posterorum totidem annorum sterilitate consumatur Lat τῆς τῶν] τῆς OMS
 PLExc τῶν E 4 τοσοῦτον ex τοσοῦτων corr. R *ἴσων] ἴσον SPL ἐτῶν
 ExcCocceji, om. Lat ἀφορίας] ἀπορίας RO, om. E γένηται MExc
 5 δὴ] δ' ἢ MSPLExc δὲ O σπάνη R 6 δαπανήσασ·αι P τὰς τοὺς RO
 7 τῷ] τὸ L 8 προεγνωκότες ROSPLExc κοιφότεροις L 9 ποι-
 ῶνται συνέση tr. Exc ποιῶνται, ai i. ras. m. 2 P 10 τὰ ἀγαθὰ RSPLEExc
 13 ἰωσήπου L καὶ (post τίνα) s. R προοικονομήσειεν] καὶ οἰκονο-
 μήσειεν O 14 τῶν] τὸν L 15 ἀφορίας, αἱ i. ras. m. 2 P εὐφορίας S συνε-
 βούλευεν S¹P¹Exc συνεβούλευεν ἐν M 16 φειδῶ] ⁴πειθῶ L φειδῶ] φειδῶ
 ποιῆσθαι MSPLLatExc κατὰ] μετὰ O 17 ἐπιτρέπειν — 19 παρήγει om.
 Exc ἀλλ' — 18 περισσοῦ] sed quantum ad pabulum sufficeret erogaret, quae
 neco superessent Lat ὅσα] ὅσον MSPL κατὰ τρυφήν om. M ἀναλώ-
 σουσιν ML¹ ἀνάλωσαν coni. 18 περισσοῦ SP 19 διαρκεῖ R 20 χοιριζόντα
 R δὲ ROSPLExc 21 ἰωσήπου L τὸν ἰωσήπου E συμβουλίας M συμ-
 βολῆς EZon

- αὐτῶ τὴν οἰκονομίαν παραδίδωσιν, ὥστε κρείττειν αὐ καὶ τῶ κλίθει
 τῶν Ἀιγυπτίων καὶ τῶ βασιλῆ συμπίρονα ἑπολαβάναι, τὸν ἐξευ-
 ρόντα τὴν τοῦ πράγματος ὁδὸν καὶ προστάτην ἀριστον αὐτῆς ἑπο-
 λαβῶν γενέσθαι. ὁ δὲ ταύτης αὐτῶ τῆς ἑξουσίας ἐπὶ τοῦ βασι- 90
 5 λέως δοθείσης σηραγίδι τε χορήσθαι τῇ αὐτοῦ καὶ πορήσαν ἐνδύ-
 σασθαι διὰ τῆς γῆς ἀπάσης ἑλαίνων ἐφ' ἄρματιος ἦγε τὸν σίτον
 παρὰ τῶν γεωργῶν τὸν ἀροῦντα πρὸς τε σπόρον καὶ διατροφὴν
 ἐκάστοις ἀπομετρῶν, μηδεὶν σημαίων τὴν αἰτίαν, ἐφ' ἧς ταῦτα
 ἔπραττε.
- 10 VI. 1. Τριακοστὸν δ' ἔτος ἴδι τῆς ἡλικίας αὐτῶ διεληλέθει 91
 καὶ τιμῆς ἀπάσης ἀπέλασε τοῦ βασιλέως καὶ προστήροισεν αὐτὸν
 Φονθομαγάνηρον ἀλιδὸν αὐτοῦ πρὸς τὸ παρὰδοξον τῆς συνέσεως·
 σημαίνει γὰρ τὸ ὄνομα κρηπτῶν ἐρετήν. γαμῆ δὲ καὶ γάμον αξιο-
 λογώτατον· ἀγεται γὰρ καὶ Πετεφροῦ θηγατέρα τῶν ἐν Ἡλιουπόλει
 15 ἰσφῶν συμπεράζαντος αὐτῶ τοῦ βασιλέως ἔτι παρθένον Ἀσέννηθιν
 ὀνόματι. ἐκ ταύτης δὲ καὶ παῖδες αὐτῶ γίνονται πρὸ τῆς ἀγα- 92
 πίας Μανασσῆς μὲν πρεσβύτερος, σημαίνει δ' ἐπίληθον, διὰ τὸ
 εὐδαιμονήσαντα λήθην εἴρασθαι τῶν ἀνυχμάτων, ὁ δὲ νεώτερος
 Ἐφράθης, ἀποδοδοῖς δὲ τοῦτο σημαίνει, διὰ τὸ ἀποδοθῆναι αὐτὸν
 20 τῇ ἑλευθερίᾳ τῶν προγόνων. τῆς δ' Αἰγύπτου κατὰ τὴν Ἰωσήφου 93
 τῶν ὀνειράτων ἐξήγησιν μακαριστῶς ἔτι ἑπτὰ διαγούσης ὁ λιμὸς

§ 89 = Gen. XLI 40.

- ROMSPLELatZonaras I p. 47sq. ExcPeiresc. Michael Glycas p. 273sq.
 1 *παραδίδωσι Exc καὶ om. Exc 2 τῶ βι | βασιλεῖ P ἑπολαβάνοι
 M 3 προστάτην] προδστατήν (την euan. R) R0 πρόσστατην Exc αὐτῷ RO
 4 γενέσθαι RO γενέσθαι ἑπολαβῶν tr. O 5 ἐνδύεσθαι MSEEExcZon
 6 ἦγε] εἴγε L 8 ὄφ' ἧς] δι' ἧν E 9 ἔπραττεν S¹PEXc ἐπράττετο E
 10 δὲ MSPEExc αὐτοῦ E διεληλέθη RS¹LEEExc 11 ἀπέλασε SP¹
 ἀπέλασε L τοῦ] παρὰ τοῦ MSPLEExc et ut uid. Lat 12 φονθὸν γάνηρον R
 φονθῶν γάνηρον O φονθομαγάνηρον M φθομαγάνηρον SPEZon φθομαγάνηρον
 L φονθογάνηρον Exc psointhomfanichos Lat Φομθομαγάνηρον Glyc 13 δὲ] τε
 MSPLEExc 14 ἀγεται—20 προγόνων om. Exc καὶ om. MSPL πετεφροῦ
 O πετεφροῦ, v quod supra est eras. P πετεφρον E petefras Lat *Ἡλιουπόλει]
 ἱερουπόλει O 15 Ἀσέννηθιν] ἀσανέθη M ἀσενέθην (v ante é i. ras. maiore S)
 SPLE asenez cod. Wiz. assened BernLat 16 ὄνομα E *γίνονται om. RO
 *πρὸ] πρὸς O 17 *μανασῆς P μανασῆς M *μὲν] μὲν ὁ SL μὲν ἦν
 ὁ P δὲ OPLE *ἐπίληθον] obliuionem Lat 18 *λήθην, η i. ras. m. 2 S
 λήθην P εἴρεσθαι (é i. ras. m. 2 S) SE εἴρασθαι, α (in ας) i. ras. L
 19 Ἐφράθης] εἴφραθς M εἴφραίθς OSPLE ephraim Lat Ἐφράθης coni.
 *ἀποδοδοῖς] restitutionem Lat *ἀποδοθῆναι] ἀποδοδοῖν L *αὐτῷ O
 20 *τὴν ἑλευθερίαν L τῇ τῶν προγόνων ἑλευθερία tr. E δὲ MLEEExc
 ἰωσήφου L 21 μακαριστῶς R *ὁ om. M

- ἴπτετο τῷ ὀρθῶν ἔτει καὶ διὰ τὸ μὴ προησθημένοις ἐπιπεσεῖν τὸ
κακὸν πονούμενοι χαλεπῶς ἐπ' αὐτοῦ πάντες ἐπὶ τὰς βασιλείας
94 θύρας συνέρρον. ὁ δὲ Ἰωσήπον ἐκάλει, κακείνος τὸν σίτον αὐτοῖς
ἀπεδίδοτο γενημένως σωτῆρ ὁμολογουμένως τοῦ πλήθους, καὶ
τὴν ἀγορὰν οὐ τοῖς ἐγγυόμοις προὔτιθει μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ξένοις 5
ὄνεισθαι παρῆν πάντα ἀνθρώπους κατὰ συγγένειαν ἀξιούτους
ἐπικουρίας τυγχάνειν Ἰωσήπον παρὰ τῶν εὐδαιμονία χρωμένων.
- 95 2. Πέμπει δὲ καὶ Ἰάκωβος τῆς Χαναanaίας δεινῶς ἐπιτετριχω-
μένης, πάσης γὰρ ἤψατο τῆς ἡπείρου τὸ δεινόν, τοὺς εἰοὺς ἅπαντας
εἰς τὴν Αἴγυπτον ὠρησομένους σίτον πεπυσμένους ἐφείσθαι τὴν 10
ἀγορὰν καὶ ξένοις· μόνον δὲ κατέσχε Βενιαμὴν ἐκ Ῥαχίλας αὐτῷ
96 γενοῦσα ὁμομήτριον δὲ Ἰωσήπῳ. οἱ μὲν οὖν εἰς τὴν Αἴγυπτον
ἐλθόντες ἐνετύγχανον τῷ Ἰωσήπῳ χορῆζοντες ἀγορᾶς· οὐδὲν γὰρ ἦν.
ὁ μὴ μετὰ γνώμης ἐπράτετο τῆς ἐκείνου· καὶ γὰρ τὸ θεραπεῦσαι 15
97 Ἰωσήπον τιμῆς ἐπιμελήθειεν. ὁ δὲ γνωρίσας τοὺς ἀδελφοὺς οὐδὲν
ἐνθυμομένους περὶ αὐτοῦ διὰ τὸ μειράκιον μὲν αὐτὸς ἀλαλήγηται,
εἰς τοῦτο δὲ προελθεῖν τῆς ἡλικίας καὶ τῶν χαρακτήρων ἡλλαγ-
μένων ἀγνωρίστος αὐτοῖς εἶναι, τῷ δὲ μεγέθει τοῦ ἀξιώματος οὐδ' 20
98 μὴς περὶ τῶν ὅλων. τὸν τε γὰρ σίτον αὐτοῖς οὐκ ἀπεδίδοτο κα-
τασκότους τε τῶν βασιλέως πραγμάτων ἔλεγεν ἴκειν καὶ πολλαχόθεν
μὲν αὐτοῖς συνελήλυθῆναι, προησασίεσθαι δὲ συγγένειαν· οὐ γὰρ
εἶναι δυνατὸν ἀνδρὶ ἰδιώτῃ τοιούτους παῖδας καὶ τὰς μορφὰς οὕτως

§ 93 = Gen. XLI 55.

ROMSPLELatZonaras I p. 48. ExcPeirese.

- 1 *ἴπτετο] ἔπειτο RO τῷ] ἐν τῷ E 2 *ἐπὶ] εἰς M τὰς] τὰς τοῦ
MSPLEExc 3 δ' E *ἰωσήπον L 5 μόνους E 6 ἀξιούτους] ἀξιούτ
τὲ R 7 ἰωσήπον L χορῆζοντων Exc 8 *δὲ] δὴ ExcBekker δεινῶς]
ὄνεινός M ἐπιτετριχωμένης RExc 10 πεπυσμένοι R πεπυσμένους Exc
ἐφείσθαι] ὄνεισθαι O τὰς ἀγορὰς Exc 11 *κατέσχε] S¹P¹Exc
*βενιαμὴν MExc βενιαμὴν S¹ βενιαμὴν S² Ῥαχίλας SP 12 Ἰωσήπῳ] τῷ
ἰωσήπῳ MSPExc τῷ ἰωσήπῳ L *οἱ μὲν — 13 Ἰωσήπῳ om. O 13 *συνε-
τύγχανον R ἐνετύγχον Exc χορῆζοντες ἀγορᾶς, s. m. 2 O ἀγορᾶσαι Exc
οὐδὲ RQ 14 τῆς ἐκείνου] τοῦ ἰωσήπον RO 15 ἐγένετο OLExc
17 αὐτὸς] ἂν M αὐτὸν ed. pr. 18 καὶ] ut Lat ὡς conī. ἐνηλλαγμένων
MSPLExc 19 οὐδὲ ROSPLExc 20 αὐτοῖς] αὐτοῦ SPL δυνάμενος]
conī. δυνάμενος codd. Exc αὐτοῦ δυνάμενος ἐλθεῖν tr. L *διεπειράξεν]
ἐπειράξεν Exc 21 τὸν τε] τό τε S¹ ἀπεδίδοτο M 23 μὲν om. Exc
συγγένειαν] τὴν συγγένειαν E 24 καὶ τὰς] κατὰ M

ἐπιγραφεῖς ἐπιγραφῆναι, δυσκόλου καὶ βασιλεῦσιν οὔσης τοιαύτης
 παιδοτροφίας. ὑπὲρ δὲ τοῦ γινῶναι τὰ κατὰ τὸν πατέρα καὶ τὰ 99
 συμβεβηκότα αὐτῷ μετὰ τὴν ἰδίαν ἀπαλλαγὴν ταῦτ' ἔκρατε μα-
 θαίτε τι βουλόμενος καὶ τὰ παρὶ Βενιαμὴν τὸν ἀδελφόν· ἰδοὺ δὲ γὰρ.
 5 μὴ κάκεινον ὁμοίως οἷς εἰς αὐτὸν ἐτόλμησαν εἶεν ἀπεσχευασμένοι
 τοῦ γένους.

3. Οἱ δ' ἦσαν ἐν ταραχῇ καὶ φόβῳ κίνδυνον τὸν μέγιστον αὐ- 100
 τοῖς ἐπηρητῆσθαι νομίζοντες καὶ μηδὲν περὶ τῶ ἀδελφοῦ κατὰ νόον
 λαμβάνοντας, καισαριανὸς τε πρὸς τὰς αἰτίας ἀπὸ τῶν τοιαύτων 101
 προηγορούντος, ὃς ἦν πρεσβύτατος αὐτῶν· „ἡμεῖς γάρ, εἶπεν, οὐ
 κατὰ ἀδικίαν δεῖρο ἤλθομεν οὐδὲ κακουργήσαντες τὰ βασιλείως πράγ-
 ματα, σωθῆναι δὲ ζητοῦντες καὶ καισαριανὴν τὴν ἐπιχρόνιον τὴν χώ-
 ραν ἡμῶν κακῶν τὴν ὑμετέραν φιλανθρωπίαν ὑπολαβόντες, οὓς
 οὐχὶ πολιταῖς μόνοις τοῖς αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ ξένοις ἠγόομεν τὴν 15
 ἀγορὰν τοῦ σίτου προτεθειμένα πᾶσι τὸ σώζεσθαι τοῖς δεομένοις
 λαρεῖν διανομοῦντας. ὅτι δ' ἔσμεν ἀδελφοὶ καὶ κοινὸν ἡμῖν αἷμα. 102
 φανερόν μὲν καὶ τῆς μορφοῦς τὸ οἰκεῖον καὶ μὴ πολὺ παρηλλαγ-
 μένον κοινῆ πατρὸς δ' ἐστὶν ἡμῖν Ἰακώβος ἀπὸ Ἐβραίου. ὃ γινό-
 μεθα δώδεκα παῖδες ἐκ γυναικῶν τεσσάρων. ὧν πάντων περιόντων 20
 ἡμῖν εἰδαίμενος. ἀποθανόντος δὲ ἐνὸς τῶν ἀδελφῶν Ἰωσήφου τὰ 103
 πράγματα ἡμῖν ἐπὶ τὸ χεῖρον μετέβαλεν· ὃ τε γὰρ πατὴρ μακρόν
 ἐπ' αὐτῷ πένθος ἤρται καὶ ἡμεῖς ὑπὸ τε τῆς ἐπὶ τῷ τεθνηζότι
 σιμφορᾶς καὶ τῆς τοῦ πρεσβύτου καισαυρίας κακοπαθοῦμεν. ἔχο- 104
 μέν τε νῦν ἐπ' ἀγορὰν σίτου τὴν τε τοῦ πατρὸς ἐπιμέλειαν καὶ

§ 100 = Gen. XLII 10.

ROMSPLELatZonaras I p. 48. ExcPeiresc.

1 τοιαύτης] τῆς τοιαύτης MSPLExc 3 ἔπραττεν S¹P¹Exc 4 τε s. L
 περὶ] κατὰ E *βενιαμὴν R βενιαμὴν MExc βενιαμὴν, ἰ ex εἰ corr. S
 5 ὁμοίως om. OL εἶεν — 6 γένους] aliquid deliquissent Lat 7 οἱ δ'
 SP οἱ δ' ROMLE *φόβῳ, ω corr. ex ou uid. O κίνδυνον] καὶ κίνδυνον
 OMSPLExc 8 ἐπηρητῆσθαι, ε ex corr. R ἐπηρητεῖσθαι L καὶ om. Exc
 μηδὲ RO 9 λαμβάνοντες ex λαβόντες corr. L *τὰς om. LExc *Ρου-
 βήλου] i. marg. ρουβήμ O 10 *προηγούντος R προσηγορούντος M
 11 κατ' MSPL δεῦρο] εἰσδεῦρο R δεῦρ' MSPL κακουργήσαντες L
 12 ζητοῦντες] χορῆζοντες MSPL agentes Lat 13 οὓς] ὅς Exc 14 μόνον
 MSPLExc 15 προτεθειμένα R σώζεσθαι S 17 μὲν] δὲ MExc, om. L
 18 ἔστιν codd. γινόμεθα, ὅ ex ὡ S γενόμεθα MExc extitimus Lat 19 ὧν
 om. L περιόντων om. L 20 ἀποθανόντος M ἰωσήφου L 21 πράγ-
 μαθ' SP 22 ἤρται] Ernesti ἤρται ROMSP ἤρται LExc protrahit Lat
 ὑπὸ] οἱ τό Exc τε om. M τῆς ἐπὶ om. R 23 τοῦ] ἐπὶ τοῦ L 24 τε
 νῦν] igitur Lat

- τὴν κατὰ τὸν οἶκον πρόνοιαν Βενιαμὲ τῷ νεωτάτῳ τῶν ἀδελφῶν
 τελειωτέρας· δύνασαι δὲ πέμψας εἰς τὸν ἡμέτερον οἶκον μαθεῖν,
 εἴ τι ψευδὲς ἔστι τῶν λεγομένων.“
- 105 4. Καὶ Ρουβὴλὸς μὲν τούτοις ἐπειρᾶτο πείθειν τὸν Ἰωσήπον
 περὶ αὐτῶν τὰ ἀμείνω φρονήσαι, ὁ δὲ τὸν Ἰακώβον ζῶντα μαθὼν 5
 καὶ τὸν ἀδελφὸν οὐκ ἀπολωλότα τότε μὲν εἰς τὴν εἰρκτὴν αὐτοῖς
 ὡς ἐπὶ σχολῆς βασιανίσων ἐνέβαλε, τῇ δὲ τρίτῃ τῶν ἡμερῶν προ-
- 106 αγωγῶν αὐτοῖς. „ἐπεὶ, ἡγί, δισχυρίζεσθε μίτ' ἐπὶ κατοργία τῶν
 βασιλέως ἦκειν πραγμάτων εἶναι τε ἀδελφοὶ καὶ πατὴρ οὐ λέγετε.
 πείσαιτ' ἂν με ταῦθ' οὕτως ἔχειν, εἰ καταλείπετε μὲν ἕξ αὐτῶν 10
 ἓνα παρ' ἐμοὶ μηδὲν ἐβριστικὸν πεισόμενον, ἀποκομίσαντες δὲ τὸν
 σῖτον πρὸς τὸν πατέρα πάλιν ἔλθοιτε πρὸς ἐμὲ τὸν ἀδελφόν, ὃν
 καταλιπεῖν ἐκεῖ φαστε, μεθ' ἑαυτῶν ἄγοντες· τοῦτο γὰρ ἔσται πί-
- 107 στωμα τῆς ἀληθείας.“ οἱ δ' ἐν μείζουσι κακοῖς ἦσαν ἔκλαιόν τε καὶ
 συνεχῶς πρὸς ἀλλήλους ἀνωλοφύροντο τὴν Ἰωσήπου συμφορίαν, ὡς 15
 διὰ τὰ κατ' ἐκείνου βουλευθέντα τιμωροῦντος αὐτοῖς τοῦ Θεοῦ
 τούτοις περιπέσοιεν, Ρουβὴλὸς δὲ πολὺς ἦν ἐπιπλήττων αὐτοῖς τῆς
 μετανοίας. ἕξ ἧς ὕψελος οὐδὲν Ἰωσήπου γίνεται· γέφειν δ' αὐτοῖς
 πᾶν ὃ τι καὶ πάθοιεν κατ' ἐκδικίαν ἐκείνου δρωόντος αὐτὰ τοῦ Θεοῦ
- 108 καρτερώς ἤξιον. ταῦτα δ' ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους οὐκ ἠγούμενοι τὸν 20
 Ἰωσήπον γλώσσης τῆς αὐτῶν συνιέναι. κατήφεια δὲ πάντας εἶχε

§ 104 = Gen. XLII 13.

ROMSPLELatZonaras I p. 48. ExcPeiresc.

1 κατὰ] τῶν κατὰ SPL τὸν] τῶν S¹P¹ Βενιαμὲ] βενιαμίν (i ex ei S)

ROSExc βενιαμ¹ P βενιαμ¹ L beniamin Lat τῶν om. Exc ἀδελφῶν Exc
 3 ψευδὲς, ε ex corr. M 4 ῥούβηλος MSPL τοιούτοις MSPLExcLat ἰώση-
 γον L ἰώσιπον Exc 5 φρονήσαι M τὸν ἰακώβ M *ζῶντα P 6 *τότε]
 τὸ R *εἰρκτὴν RSL¹ 7 *ἐνέβαλεν (ε i. ras. S) SP¹Exc *προσαγωγῶν
 O 8 *δισχυρίζεσθε, θε ex θαι corr. R δισχυρίζεσθαι Exc κατοργία,
 αι ex αν corr. P 9 ἦκειν om. Exc πατὴρ] unius patris Lat 10 πείσαιτ',
 αι ex αν corr. uid. S πείσει^{αι}, ε post σ i. ras., s. m. 3 P πείσειτ' ROMLExc
 πείσετε E *καταλείπετε OMLExc αὐτῶν ROMPLE 11 *ἀποκο-
 μίσαντες Exc *τὸν] τὸν τε ROMLExc 12 πρὸς με M 13 *κατα-
 λιπεῖν M¹ *ἐκεῖ om. O *ἀγαγόντες O τούτω L πίστωμα τῆς]
 πιστοτάτης RO πίστωμα τῆς Exc 15 ἀνωλοφύροντο] ἀνωλοφουρόντο R βλέ-
 ποντες ἀνωλοφύροντο L *ἰωσήγον L, qui etiam postea in hoc nomine q
 semper retinet 16 βουληθέντα OM *τιμωροῦντος] τιμωρεῖν]τιμωροῦντος
 M 17 περιπέσοιεν] περι s. P v. i. ras. m. 2 S ῥούβηλος MSPL αὐτοῖς,
 i ex ἰ corr. M αὐτοῖς S²P 18 δὲ PExc 19 πᾶν ὅτι] αὐθὲν εἴ τι O
 21 *γλώττης MSPLExc *αὐτῶν S *συνιέναι, ε ex corr. L

πρὸς τοὺς Ῥοιζήλων λόγους καὶ τῶν πραγμάτων μετάμειος. ὥσπερ
 οὖν καὶ τῶν ταῦτα ψηφισαμένων, ἔφ' οἷς δίκαιον ἔκρινον τὸν Θεὸν
 κολαζόμενοι. βλέπων δ' οὕτως ἀμνημονύοντας Ἰώσηπος ὑπὸ τοῦ
 109 πάθους εἰς δάκρυα προπίπτει καὶ μὴ βουλόμενος τοῖς ἀδελφοῖς
 5 γενέσθαι καταφανῆς ὑπεχώρει καὶ διαλειπὼν πάλιν ἦγε πρὸς αὐ-
 τοῖς. καὶ Σεμεῶνα κατασχὼν ἄμεινον τῆς ἐπαρόδοι τῶν ἀδελφῶν
 110 γινισόμενον ἐκείνοις μεταλαμβάνοντας τῆς ἀγορᾶς τοῦ οἴου προσί-
 ταξεν ἀπεῖναι. κελύσας τῷ ἑπιπτόν τὰργύριον, ὃ πρὸς τὴν ὄνην
 εἶν τοῦ οἴου κεκομηκότας, κτίμα τοῖς φορτίοις ἐνθέντι ἀπολείπει
 10 κάκεινο κομίζοντας. καὶ ὁ μὲν τὰ ἐντεταλμένα ἔπραττεν.
 5. Οἱ δὲ Ἰακώβου παῖδες ἐλθόντες εἰς τὴν Χαναναίαν ἀπήγ- 111
 γελλον τῷ πατρὶ τὰ κατὰ τὴν Αἴγυπτον αὐτοῖς συμπεσόντα, καὶ
 εἶπε κατὰσχολοὶ δόξαιεν ἀγῆσθαι τοῦ βασιλέως καὶ λέγοντες ἀδελ-
 φοὶ τε εἶναι καὶ τὸν ἐνδέκατον οἴκοι καταλείπειν παρὰ τῷ πατρὶ
 15 ἀπιστηθεῖν, ὡς καταλείπειν τε Σεμεῶνα παρὰ τῷ στρατηγῷ μέχρι
 Βενιαμῖν ὡς αὐτὸν ἀπίων πίστις αὐτοῖς τῶν εἰρημένων παρ' αὐτῷ
 γένουτο· ἤξιον τε τὸν πατέρα μηδὲν φοβηθέντα πέμψαι σὺν αὐ- 112
 τοῖς τὸν νεανίσκον. Ἰακώβω δ' οὐδὲν ἤρρεσκε τῶν τοῖς νόμοις πε-
 πραγμένων, καὶ πρὸς τὴν Σεμεῶνος δὲ κατοχὴν λυπηρῶς φέρων
 20 ἀνόητον ἠγεῖτο προστιθέναι καὶ τὸν Βενιαμῖν. καὶ ὁ μὲν οὐδὲ 113

§ 109 = Gen. XLII 24.

ROMSPLELatZonaras I p. 48. ExcPeiresc.

1 πραγμάτων] *rerum gestarum* Lat πεπραγμένων coni. ^{ωσ} μετάμειος, s.
 m. 3 P ὥσπερ — 2 ψηφισαμένων] *cur ipsi non cogitassent illo tempore* Lat
 2 οὖν καὶ τῶν] οὐκ αὐτῶν MSPLExc ψηφισαμένων S 3 Ἰώσηπος]
 ὁ Ἰώσηπος O αὐτοῦσ ὁ (ὁ om. M) Ἰώσηπος MSPLExc et ut uid. Lat
 4 προπίπτειν S¹P¹Exc 5 καταφανῆς] κατάδηλος Exc ὑπεχώρει RO
 διαλειπὼν MExc 6 σεμεῶνα OSPLEExc *symeon* Lat 7 ἀγορᾶς] ἀγο-
 ρασίας MExc 8 τὸν ἐπιπτόν] ^{τὸ} τὰργύριον O 9 κεκομηκότας M ἐνθέντι
 MSPLExc ἀπολείπειν Exc 10 κομίζοντας] *portaturos* Lat 11 *ἀπήγ-
 γελλον SPL 12 συμπεσόντα] συμβάντα P συμπειόντα (?) Exc 13 *δόξαν L
 14 ἐνδέκατον ROS καταλείπειν M πατρὶ — 15 παρὰ τῷ om. MP
 15 *καταλείπειν Exc τε] τὸν E σεμεῶνα OSLEExcLat
 16 *βενιαμῖν S βενιαμῖν M βενιαμῖν Exc *ὡς αὐτὸν] αὐτὸς SPLLat
 αὐτοῖς] αὐτῷ MSPLExc *παρ' αὐτῶν] MSExc 17 γένουτο] E γένεται codd.
 Exc 18 *νεανίσκον] βενιαμῖν Exc δὲ MSExc 19 σεμεῶνος OSPLE
 ExcLat δὲ] μὲν RO *λυπηρῶς φέρων] λυπηρῶσ εἶχε καὶ λυπηρῶσ φέρων
 M 20 ἀνόητον] θάνατον MLExc προστιθέναι] παρατιθέναι O *βενια-
 μῖν, l ex ei corr. S καὶ ὁ μὲν οὐδὲ] καὶ ὁ μὲν SP καὶ ὁ πατήρ suppl.
 m. 1 in spatio uacuo circ. 7—8 litt. M

Ρουβήλου δεομένου καὶ τοὺς αὐτοῦ παῖδας ἀντιδιδόντος, ἵνα εἴ τι
 πάθοι Βενιαμὶς κατὰ τὴν ἀποδημίαν ἀποκτείνειεν αὐτοὺς ὁ πάπ-
 πος, πείθεται τοῖς λόγοις. οἱ δ' ἠπόρουσαν ἐπὶ τοῖς κακοῖς καὶ
 μᾶλλον αὐτοὺς ἐτάραττε ἀργύριον ἐν τοῖς σακκίοις τοῦ σίτου κα-
 114 τακεχυμένον εὐρεθέν. τοῦ δὲ σίτου τοῦ κομισθέντος ὑπ' αὐτῶν 5
 ἐκλιπόντος καὶ τοῦ λιμοῦ μᾶλλον ἀποκτείνοντος βιαζομένης αὐτὸν τῆς
 ἀνάγκης ὁ Ἰάκωβος ἐπέμπευεν ἐγίνωσκε τὸν Βενιαμὶν μετὰ τῶν
 115 ἀδελφῶν· οὐ γὰρ ἦν αὐτοῖς εἰς Αἴγυπτον ἀπελθεῖν μὴ μετὰ τῶν
 ἐπαγγελιῶν ἀπεροχομένοις, καὶ τοῦ πάθους οἷον χεῖρονος καθ' ἑκά-
 116 στήν ἡμέραν γινομένου καὶ τῶν εἰῶν δεομένων οὐκ εἶχεν. ὅτι χρή-
 σαιτο τοῖς παροῦσιν. Ἰουδα δὲ τολμηροῦ τάλλα τὴν γούσιν ἀνδρός
 χρησαμένου πρὸς αὐτὸν παρησίᾳ, ὡς οὐ προσήκε μὲν αὐτὸν περὶ
 τὰδεῖλον δεδιέναι οὐδὲ τὰ μὴ δεινὰ δι' ἐπιθυμίας λαμβάνειν. πρα-
 χθήσεται γὰρ οὐδὲν αὐτῶν περὶ τὸν ἀδελφόν. ᾧ μὴ παρέσται θεός,
 117 τοῦτο δὲ συμβήσεται πάντως καὶ παρ' αὐτῷ μένοντι· φανερὰν δ' 15
 οὔτως αὐτῶν ἀπώλειαν μὴ καταδικάζειν μηδὲ τὴν ἐκ Φαραώθου
 τῆς τροφῆς αὐτῶν εὐπορίαν αὐτοὺς ἀφαιρεῖσθαι ἀλόγως περὶ τοῦ
 παιδὸς δεδιότα, φροντίζειν δὲ καὶ τῆς Σεμεῶνος σωτηρίας, μὴ
 γεῖοθι τῆς Βενιαμὶν ἀποδημίας ἐκεῖνος ἀπόλειται· πιστεῦσαι δὲ
 περὶ αὐτοῦ τῷ θεῷ παρακαλοῦντος καὶ αὐτῷ, ὡς ἢ σῶσον ἐπανήξοντος 20

§ 113 = Gen. XLII 37.

ROMSPLELatZonaras I p. 48sq. ExcPeirese.

1 αὐτοῦ ROMSL ἑαυτοῦ P ἕν' MSPLExc 2 πάθοις M πάθοιεν (εν
 deleit P⁴) SPLExc βενιαμῖς MExc βενιαμῖς S ἐποδημίαν RO
 ἀποκτείνειεν, ε ante ν i. ras. m. 2 P ἀποκτείνῃ O 3 πείθεται τοῖς λόγοις
 om. RO δὲ MSPLExc 4 τὸ ἀργύριον ROExc ἐν τοῖς om. ROMExc
 σακίοις SP 5 *τοῦ (ante κομ.) om. M 6 *ἐπιλεπόντος MSPLExc
 αὐτὸν] αὐτῶν Exc 7 ἐγίνωσκεν SP¹Exc deliberavit Lat *βενια-
 μὴν R βενιαμῖν MS S *ἀπελθεῖν] ἐλθεῖν MSPLExc 9 ἐπαγγελιῶν] ἐπηγ-
 γεμένον MSPLExc sua promissione Lat 10 εἶχον Exc 11 τὰ ἄλλα
 ROSP 12 χρῆσάμενος Exc παρησίαν RExc ὡς οὐ προσήκε μὲν
 αὐτῷ] om. M οὐ Exc προσήκον SP 13 τὰ μὴ δεινὰ] τὰ δεινὰ SPL τὸ
 τυχόν, ὁ τυχόν i. ras. 5 litt. m. 2 M aliquid aduersi Lat δι'] δ' L 14 αὐτῶν]
 ἀνὰ M τῶν conl. τὸν i. ras. 3—4 litt. M πάρεσται M παρέσεται O θεός]
 ὁ θεός MSPLExc 15 τοῦτο] τοῦ RO τοῦτω LExc quicquid ei immineret Lat
 μένοντι] μὲν ὄντι R μὲν ὄντος O δὲ Exc 16 ἀπώλειαν αὐτῶν tr.
 MExc 17 αὐτῶν om. MSPLExc ἀλόγως SP 18 δεδιότα] δέει SP, om.
 MLExcLat σεμεῶνος OSPL σεμεῶν ExcLat 19 βενιαμῖν M βενιαμίν, i
 ex ei corr. S βενιαμῖ conl. ἀπολείται RO πιστεύσας SP 20 τοῦ θεοῦ L
 αὐτῷ] αὐτοῦ (ῶ i. ras. m. 2 P) SP ἢ om. P(?) σῶσον SP² ἐπανή-
 ξαντος RO ἐπανήξοντος M ἐπανήξαντος Exc

αὐτῶ τὸν υἱὸν ἢ συγκαταστρέφοντος ἅμα ἐκείνῳ τὸν βίον, πει- 115
 σθεῖς Ἰάκωβος παρεδίδου τὸν Βενιαμὴν καὶ τὴν τιμὴν τοῦ σίτου
 διπλασίονα τῶν τε παρὰ τοῖς Χανααίοις γεννωμένων τό τε τῆς
 5 βαλάνου μίθρον καὶ στακτὴν τερέβινθόν τε καὶ μέλι θωραῖας Ἰωσήφου
 δακρυαὶ καὶ κείνων αὐτῶν. ὁ μὲν γὰρ τοῖς υἱοῖς αἰ κομιταῖα σῖσις 119
 ἐκ τῆς ἀποδημίας ἐφρόντιζεν, οἱ δ' εἰ τὸν πατέρα καταλάβοιεν
 ἐρωμένον καὶ μηδὲν ὑπὸ τῆς ἐπ' αὐτοῖς λύπης κακωθέντα. ἡμε-
 ρήσιον δὲ αὐτοῖς ἠνύσθη τὸ πένθος, καὶ ὁ μὲν πρεσβύτης κοπω-
 10 θεῖς ὑπέμεινεν. οἱ δὲ ἐχώρουν εἰς Αἴγυπτον μετὰ κρείττονος ἐλλεί-
 δος τὴν ἐπὶ τοῖς παροῦσι λύπην ἰώμενοι.
 6. Ὡς δ' ἦλθον εἰς τὴν Αἴγυπτον κατάγονται μὲν παρὰ τὸν 120
 Ἰωσήφου, φόβος δὲ αὐτοῖς οἷχ ὁ τεχνῶν διετάραττε. μὴ περὶ τῆς
 τοῦ σίτου τιμῆς ἐγκλήματα λάβωσιν ὡς αὐτοὶ τι κικακορογητότες.
 15 καὶ πρὸς τὸν ταμίαν τοῦ Ἰωσήφου πολλὴν ἀπολογίαν ἐποιούνητο
 κατ' οἶκόν τε φάσκοντες εὐρεῖν ἐν τοῖς σάκκοις τὸ ἀργύριον καὶ
 εἶν ἦκειν ἐπαναγόντες αὐτό. τοῦ δὲ μηδ' ὅ τι λέγουσιν εἰδέναι 121
 γήσωντος ἀνείδησαν τοῦ δόου. [λύσας τε τὸν Συμεῶνα ἐτημέλει
 σινεσόμενον τοῖς ἀδελφοῖς.] ἐλθόντος δὲ ἐν τούτῳ καὶ Ἰωσήφου
 20 ἀπὸ τῆς θρασύτητος τοῦ βασιλέως τὰ τε δῶρα παρήγον αὐτῶ καὶ
 πνθόμενον περὶ τοῦ πατρὸς ἔλεγον, ὅτι καταλάβοιεν αὐτὸν ἐρω-
 μένον. ὁ δὲ μαθὼν περιόντα καὶ περὶ τοῦ Βενιαμὴν εἰ οὗτος ὁ 122

§ 118 = Gen. XLIII 10.

ROMSPLELatZonaras I p. 49. ExcPeiresc.

1 τὸν υἱὸν αὐτῶ tr. M ἢ — βίον om. P συγκαταστρέφοντος] ed.
 pr. συγκαταστρέφοντος codd. Exc ἐκείνῳ om. O τῶ βίῳ O 2 Ἰά-
 κωβος] οὗν Ἰάκωβος L βενιαμὴν MS¹ 3 γεννωμένων OSPL γινωμένων
 Exc 4 στακτῆσ. MEExc *τερέβινθόν τε] τερέβινθόν τε M τερέβ * * * * *
 R καὶ τερέβινθον O θωραῖας — 11 παροῦσι legi non poterant in cod. Exc
 5 δ' MSPL ἦν om. O 6 αὐτῶ O υἱεῖσ O 7 δὲ MS S ἐπ'
 αὐτοῖσ RO ἡμερίσιον R 9 δ' SP 10 ὑπέμεινεν RO εἰς] τὴν ἐπ'
 9ον
 MSPLExc in Lat 12 *ἦλ s. m. 2 P παρὰ] περὶ O 13 δ' SPL
 14 ἐγκλημα L κικακορογητότες] κικακορογητότες R 15 *τὸν ταμίαν] τὴν
 μανιαν R 16 *σακκοῖσ MSPLExc ἐν τοῖσ σάκκοισ εὐρεῖν tr. E τὸ
 ἀργύριον ἐν τοῖσ σάκκοισ tr. O 17 ἐπαναγόντες ROL et ut uid. E ἐπανά-
 γοντασ M *αὐτό] αὐτῶ τοῦτο M αὐτῶ L¹ *ὅ τι] ὅτι οὖν M 18 *ἀνή-
 θησαν M λύσας — 19 ἀδελφοῖσ om. ROE ἐτημέλει] μέλει (ante μ spatium
 uacuum 4 litt.) M 19 ἐλθόντασ M δ' SPExc 20 παρήγαγον MSPL
 EExc 21 πνθόμενον MSPLEExc *περὶ] παρὰ L *καταλάβομεν Exc
 22 καὶ περὶ τοῦ] τὸν MSPLExcLat *βενιαμὴν M βενιαμίν, i ex η
 corr. S Βενιαμὴν coni.

- καίτερος ἀδελφός αὐτῶν εἶναι, καὶ γὰρ ἦν αὐτὸν ἐωρακώς, ἀνέκρινε.
 τῶν δὲ φησάντων αὐτὸν εἶναι οἰκέτην αὐτοῦ θεὸν μὲν ἐπὶ πᾶσι
 123 προστάτην εἶπεν, ἐπὶ δὲ τοῦ πάθους προαγόμενος εἰς δάκρυα μεθ-
 ἴστατο μὴ βοιλόμενος καταφανῆς εἶναι τοῖς ἀδελφοῖς, ἐπὶ δεῖπνον
 τε αὐτοὺς παραλαμβάνει καὶ κατακλίνονται οὕτως ὡς καὶ παρὰ τῆ 5
 πατρί. πάντας δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰωσήπος δεξιούμενος διπλασίους μοί-
 ραις τῶν αὐτῶ παρακειμένων τὸν Βενιαμὴν ἐτίμα.
 124 7. Ἐπεὶ δὲ μετὰ τὸ δεῖπνον εἰς ὕπνον ἐγράπτοντο, κελεύει τῶ
 ταμίᾳ τὸν τε σῖτον αὐτοῖς δοῖναι μεμετριμένον καὶ τὴν τιμὴν πάλιν
 ἐγκρίψαι τοῖς σακκίοις, εἰς δὲ τὸ τοῦ Βενιαμὴν φορτίον καὶ σάκος 10
 125 ἀργυροῦν, ᾧ πίνων ἔχαιρε, βαλόντα καταλιπεῖν. ἐποίησε δὲ ταῦτα
 διάκειραν βοιλόμενος τῶν ἀδελφῶν λαβεῖν, πότερόν ποτε βοιθή-
 σουσι τῷ Βενιαμὴν κλοπῆς ἀγομένῳ καὶ δοκοῦντι κινδυνεύειν, ἢ
 καταλιπόντες ὡς οὐδὲν αὐτοὶ κεκακορηγότες ἀπίασι πρὸς τὸν
 126 πατέρα. ποιήσαντος δὲ τοῦ οἰκέτου τὰ ἐντεταλμένα μεθ' ἡμέραν 15
 οὐδὲν τούτων εἰδότες οἱ τοῦ Ἰακώβου παῖδες ἀπέησαν ἀπειληγότες
 τὸν Σεμεῶνα καὶ διπλῆν χαρὰν χαίροντες ἐπὶ τε τούτῳ κατὰ τῶ
 Βενιαμὴν ἀποκοιμῶν τῷ πατρί, καθὼς ἐπέσχοτο. περιλαίνοισι
 127 δ' αὐτοὺς ἱσπεῖς ἄγοντες τὸν οἰκέτην, ὃς ἐναπέθετο τῷ τοῦ Βεν- 20
 ιαμὴν φορτίῳ τὸν σάκον. παραχθέντας δὲ ἐπὶ τῆς ἀδοκίτου τῶν
 ἑλλείων ἐφόδοι καὶ τὴν αἰτίαν πεθομένους δι' ἦν ἐν' ἀνδρας ἐλί-

§ 122 = Gen. XLIII 28.

ROMSPLELatZonaras I p. 49. ExcPeirese.

1 αὐτῶν om. OMSPLExc αὐτὸν ἐωρακώς] ἐωρακῶς αὐτὸς M αὐτὸς
 ἐωρακῶς L ἀνέκρινεν S¹P¹Exc 2 αὐτῶν R αὐτὸν εἶναι] τὸν M, om.
 Exc οἰκέτην αὐτοῦ om. MSPLLatExc μὲν om. OM πᾶσι προστάτην
 εἶπεν] πᾶσιν εἶπεν εἶναι προστάτην MSPLEExc 3 προαγόμενον M 5 *αὐ-
 τοῖς O αὐτοῖς, οὐ ex ἡ corr. uid. L οὕτως] μὲν οὕτως SP 7 *βενιαμὴν
 M βενιαμὴν, in ex ἡ corr. S 8 τῶ ταμίᾳ] τὸν ταμίαια R τὸν ταμίαν MSP
 LEEExc 9 μεμετριμένον Exc 10 *σακκίῳ S¹P¹ σάκκοις M σακῶς, κ i. ras.
 L τοῦ om. MSPLEExc *βενιαμὴν MExc βενιαμὴν, in ex ἡ corr. S Βεν-
 ιαμὴν conl. σάκος] RO σάκον (v i. ras. uid. P) MSPLEExcZon 11 *ἀρ-
 γυροῦν Zon *βάλλοντα ROExc βαλλόντα L 12 τῶν om. L πότερόν
 om. L πότε RL τότε O βοηθοῦσι MSPExc et ut uid. Lat 13 βενιαμὴν M
 βενιαμὴν, in ex ἡ corr. S ἐναγομένῳ MSPExc 14 αὐτοῖ] αὐτὸς (in αὐτὸν
 corr. ut uid.) L κακορηγότες Exc 15 *τὰ ἐπεσταλμένα MExc
 16 ἀπίεσαν ROM 17 τῶν] καὶ τὸν E etiam Lat σμεῶνα OSPLLatExc
 σμεῶν E διπλῆν χαρὰ M τῶ] τῷ τὸν SP 15 Βενιαμὴν] βενιαμὴν MS¹
 abhinc usque ad p. 109, 6 φωραθεῖεν non legi poterat cod. Exc 19 δὲ E
 ὅς] ὅς R βενιαμὴν M βενιαμὴν S Βενιαμὴν conl. 20 παραχθέντες MSPL
 δ' L 21 πεθομένοι MSP πεθομένοισι L

ἴθασιν. οἱ μικρὸν ἕμισθόν τινες καὶ ξενίας τιτιχίζασιν αὐτῶν 128
 παρὰ τοῦ δεσπότου, καλίστους ἀπεκάλουν, οἱ μὴδ' αὐτὸ τοῦτο τὴν
 ξενίαν καὶ τὴν φιλοφροσύνην τὴν Ἰωσήπου διὰ μνήμης λαβόντες
 οὐκ ὤκησαν εἰς αὐτὸν ἄδικοι γενέσθαι, σκύφον δὲ, ᾧ φιλοτησίας
 5 αὐτοῖς προὔπιεν, ἀράμενοι φέροισεν κέρδους ἀδίκου τὴν τε πρὸς
 Ἰωσήπον φιλίαν τὸν τε ἑαυτῶν εἰ φρωραθεῖεν κίνδυνον ἐν δευτέρῳ
 θέμενοι· τιμωρίαν τε αὐταῖς ἠέξειεν ἡμεῖσιν οἱ λαθρόντας τὸν 129
 θεῖον οὐδ' ἀποδράσας μετὰ τῆς κλοπῆς, εἰ καὶ τὸν διακονοῦμενον
 οἰκέτην διέλαθον. πυνθάνεσθαι τε νῦν, τί παρόντες εἴημεν, ὡς
 10 οὐκ εἰδότες γινώσασθαι μέντοι καλαζομένους αὐτίκα. καὶ ταῦτα καὶ
 πέρα τοῦτων ὁ οἰκέτης εἰς αὐτοῖς λέγων ἐνέβριζεν. οἱ δὲ ἐπὶ 130
 ἀγνοίας τῶν περὶ αὐτοὺς ἐχλεύαζον ἐπὶ τοῖς λεγομένοις καὶ τῆς
 κοινοβουλίας τὸν οἰκέτην ἐθαύμαζον τολμῶντα αἰτίαν ἐπιφέρειν ἀν-
 δράσιν, οἱ μὴδὲ τὴν τοῦ σίτου τιμὴν ἐν τοῖς σακκίοις αὐτῶν εἴρε-
 15 θῆσαν καιέσθον, ἀλλ' ἐκόμισαν μηδεὶός εἰδότες τὸ προαχθέν· το-
 σοῦτον ἀλοδεῖν τοῦ γνώμη κακοεργῆσαι. τῆς μέντοι γε ἀρησίσεως 131
 ἀξιοπιστιοτέραν ἐπολαβόντες τὴν ἔρευναν ἐκλίμενοι ταύτη χορῆσαι
 κἄν εἴρεθῆ τις ὑψηροῦς ἀπαντας κολάζειν· οὐδὲν γὰρ αὐτοῖς
 συνειδότες ἦγον παροῖσιν, ὡς ἐδόκουν. ἀνιδνεον. ὁ δὲ τὴν ἔρευναν
 20 μὲν ἠξίωσε ποιῆσασθαι, τὴν μέντοι τιμωρίαν ἐνὸς ἔφασκεν εἶναι
 τοῦ τὴν κλοπὴν εἴρεθέντος πεποιμένου. τὴν δὲ ἕτι τισιν ποιού- 132
 μενοι καὶ πάντας τοὺς ἄλλους ἐκπεριελθόντες κατὰ τὴν ἔρευναν
 ἐπὶ τὸν τελευταῖον Βενιαμὴν ἔχον οὐκ ἀγροῦντες, ὅτι εἰς τὸ ἐκεί-

§ 128 = Gen. XLIV 6.

ROMSPLELatExcPeiresc.

1 αὐτῶ R 2 μὴδὲ L αὐτὸ] αὐτῶ RL¹ τὴν] καὶ τὴν M 3 τὴν
 Ἰωσήπου] τοῦ Ἰωσήπου OMSPL 4 ἀδικόν^{οἱ} R 5 αὐτοῖς, τ ex ὃ corr. M
 προὔπιεν PL προὔπιεν S 7 τε] τε οὐκ MSPLExc αὐτοῖς] αὐτοῖς RMSPL
 ἠέπειλον, λ ex γ corr. S λαθόντας MSP²LExc λαθρόντας P¹ 8 μετὰ
 om. O εἰ καὶ] καὶ (man. rec. in κἄν correctum) M 9 πυνθάνεσθῆ SP πυν-
 θάνοντες O cognoscitis Lat παρόντες] παροῖοντες MExc passi (i. e. πα-
 θόντες) Lat 10 εἰδότες] BekkerExc εἰδότες codd. γινώσασθε (ε finale in ras.
 SP) RSP κολάζόμενοι SP καὶ πέρα] περὶ RO 11 εἰς αὐτοὺς λέγων
 ὁ οἰκέτης tr. MSPLExc ἐνβριζέειν L *οἱ δὲ — 12 ἐχλεύαζον om. in mar-
 gine suppl. m. 1 P ἢ] E 13 τὸν] τὸν δε Exc 14 τοῦ om. RO
 σάκκοις MSPL εἴρεθῆσαν, σαν ex corr. L 15 ἀλλὰ Exc 16 ἀποδέειν
 M 18 ὑψηροῦς εἴρεθῆ τις tr. Exc αὐτοῖς R¹OMS¹P¹L 19 ὁ] οἱ
 MSPLExc 20 ἠξίωσαν MSPLExc ἔφασκεν MSPLExc 21 πε-
 ποιημένοι] πεποιῆσθαι SPLExc πεποιεῖσθαι M 22 *περιελθόντες O
 23 *βενιαμὴν M βενιαμὴν, εἰ in τ corr. S

- ρον σαρκίον τὸν σίβηρον εἶεν ἀποκεκρυφότες, ἀλλ' ἀκριβῆ τὴν ἕ-
 133 τισιν βουλόμενοι ποιῆσθαι δοκεῖν. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι τοῦ κατ'
 αὐτοὺς ἀπηλλαγμένοι δέους ἐν τῇ περὶ τὸν Βενιαμὴν φροντίδι τὸ
 λοιπὸν ἴσαν, ἐθάψον δ' ὡς οὐδ' ἐν ἐκείνῃ τῆς κατοικοῦσας εἴρε-
 5 θησομένης ἐκάκιζον τε τοὺς ἐπιδιώξαντας ὡς ἐμποδίσαντας αὐτοῖς
 134 τὴν ὁδὸν δυναμένοις ἦδη προκεκοσμένοι. ὡς δὲ τὸ τοῦ Βενιαμὴν
 φροσίου ἐρευνῶντες λαμβάνουσι τὸν σίβηρον εἰς οἰμωγὰς καὶ θρή-
 νους εὐθὺς ἐγράψον καὶ τὰς στολὰς ἐπικαταρρήξαντες ἐλκιάον
 τε τὸν ἀδελφὸν ἐπὶ τῇ μελλούσῃ κολάσει τῆς κλοπῆς αὐτοῦ τε
 135 διαψευσομένους τὸν πατέρα περὶ τῆς Βενιαμὴν σωτηρίας. ἐπέ-
 τεινε δὲ τὸ δεινὸν αὐτοῖς καὶ τὸ δόξαντας ἦδη διαμνεῖν τὰ σκι-
 θρωπὰ διαφθορηθῆναι. τῶν δὲ περὶ τὸν ἀδελφὸν κακῶν καὶ τῆς
 τοῦ πατρὸς ἐκ' αὐτῷ λέλειπτος ἐσομένους αὐτοὺς αἰτίους ἔλεγον βια-
 σαμένους ἄγοντα τὸν πατέρα συναποστεῖλαι.
 136 8. Οἱ μὲν οὖν ἱππεῖς παραλαβόντες τὸν Βενιαμὴν ἔγρον πρὸς 15
 Ἰώσηπον καὶ τῶν ἀδελφῶν ἐπομένων, ὃ δὲ τὸν μὲν ἰδὼν ἐν φυλακῇ,
 τοὺς δ' ἐν περὶθίμοις σχήμασι, „τί δὲ, φησὶν, ὧ κάκιστοι, φρονί-
 137 νοῖας τοιαῦτα πράττειν εἰς εἰσεργετήν καὶ ξένον ἐτολμήσατε;“ τῶν
 δὲ παραδιδόντων αὐτοὺς εἰς κόλασιν ἐπὶ τῷ σώζεσθαι Βενιαμὴν
 καὶ πάλιν ἀναμνησχομένων τῶν εἰς Ἰώσηπον τετολμημένων κα-
 κείνων ἀποκαλούντων μακαριώτερον, εἰ μὲν τέθνηκεν ὅτι τῶν κατὰ
 τὸν βίον ἀπῆλλαξαι σκιθρωπῶν, εἰ δὲ περιέσταιν ὅτι τῆς παρὰ

§ 132 = Gen. XLIV 12.

ROMSPLLatZonaras I p. 49. ExcPeirese.

- 1 εἶεν ἀποκεκρυφότες] ἐναποκεκρυφότες M ἀκριβεῖ Exc 2 ποιῆσ-
 θαι βουλόμενοι tr. M καθ' αὐτοὺς (αὐ ex αὐ corr. P) MSPLExc 3 ἀπη-
 λαγμένοι O'Exc βενιαμὴν MS¹ 4 οὐδ' ἐν] ὅθεν Exc 5 ἐκάκιζόν τε]
 ἐκακίζονται M ἐμποδίζοντας MSPLExc 6 προκεκοσμένοι Exc *δὲ] δ'
 εἰς O τοῦ om. O βενιαμὴν MS¹ Βενιαμὴ conl. hic et infra 7 *ἐρε-
 νῶντες, ὦ ex ὄ corr. R εἰρόντες O θρήνους Exc 8 ἐπικαταρρήξαντες,
 ε ex corr. M διαρρήξαντες EZon 9 τῆς] περὶ τῆς (περὶ s. R) ROSPLExc
 10 ἀναμνησχομένων MSPLExc mentitos Lat βενιαμὴν MS¹ 11 τὸ
 δόξαντας] δόξαντας RO 12 διαφθορηθῆναι] incidere Lat διαφθορηθῆναι
 Naber 13 ἐσομένης SP αὐτοὺς] αὐτοὺς ROML ἐαυτοὺς SP, om. Exc
 14 τὸν] αὐτοῖς τὸν SP 15 *βενιαμὴν MS¹ *πρὸς] πρὸς τὸν LExc
 16 *ἐπομένων] ἐσομένων S 16 δ' ἐν] δὲ MLExc φρονήσαν s. m. 2 P
 19 *εἰσεργετήν, τ ex σ corr. SP 20 αὐτοὺς R'OMP¹L σώζεσθαι] ἰβρι-
 ζεσθαι Exc βενιαμὴν MS¹ 21 τῶν — τετολμημένων om. MExc Ἰώση-
 πον] Ἰώσηπον αὐτοῖς SPL 22 μακαριώτερον] μακαριώτερον αὐτῶν SPL
 23 τὸν om. O

τοῦ θεοῦ καὶ αἰτιῶν ἐκδοξίας τεχνάται, λεγόντων δ' αἰτιῶς ἀλιτη-
 ρίους τοῦ πατρὸς, οὗ τῆ λέγει ἦν ἐπ' ἐκείνῳ μέχρι νῦν ἔχει καὶ
 τὴν ἐπὶ Βενιαμὴν προσθήσοισι, πολὺς ἦν κἀναΐθ' ὁ Γουβήλος
 αἰτιῶν καθελιόμενος. Ἰουδαίων δὲ τοῖς μὲν ἀπολλόντος, οὐδὲν γὰρ 138
 5 αὐτὸν ἀδικεῖν, ἀγκισθῆναι δὲ μόνῃ τῆ τοῦ παιδὸς τιμωρίας λέγοντος,
 οὔτε γὰρ τοῦτον ἀπολλεῖν διὰ τοῖς οὐδὲν ἐξαμαρτόντος σῶφρον
 ἔλεγεν οὔτε συγκολάζειν ἐκείνους τῶ τὴν κλοπὴν εἰσθασμένῳ, βαδι-
 οὔσι δὲ παρῆξιν ἀσφάλειαν ἐπαγγιλλόμενον, τοῖς μὲν ἄλλοις ἐκ- 139
 πληξίς ἔλαβε καὶ πρὸς τὸ πάθος ἀφωρία, Ἰούδας δὲ ὁ καὶ τὸν
 10 πατέρα πέισας ἐκείμηναι τὸ μειράκιον καὶ τὰλλα δραστήριος ὢν
 ὠνήρ ἑαὶρ τῆς τάδελοφῶ σωτηρίας ἔκρινε παραβάλλεσθαι, καὶ δεινὰ 140
 μὲν, εἴπειν, ὃ σιρατηγῆ, τετολιμήκαμεν εἰς σὲ καὶ τιμωρίας ἄξια
 καὶ τοῦ κόλασιν ἐπιτοσχεῖν ἄκαρτες ἡμᾶς δικαίως, εἰ καὶ τὸ ἀδικημα
 μὴ ἄλλον τινός, ἀλλ' ἐνός τοῦ νεωτάτου γέγονεν. ὅμως δὲ ἀπεργνω-
 15 κῶσιν ἡμῖν τὴν δι' αἰτιῶ σωτηρίαν ἐκείς ἀπολλέλειπται παρὰ τῆς
 σῆς χρησιτότητος ἐγγνωμένη τὴν τοῦ κινδύνου διαερνήν, καὶ νῦν 141
 μὴ πρὸς τὸ ἡμετέρον ἀφορῶν μηδὲ τὸ κακοίργημα σκοπῶν, ἀλλὰ
 πρὸς τὴν σεαυτοῦ ἡσῖν καὶ τὴν ἀρετὴν σύμβουλον ποιησάμενος
 ἀπὸ τῆς ὀργῆς, ἦν οἱ τὰλλα μικροὶ πρὸς ἰσχύος λαμβάνουσιν οὐκ
 20 ἐν τοῖς μεγάλοις μόνον ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῖς τεχνόσιν αὐτῆ, χροόμενοι,
 γενοῦ πρὸς αὐτὴν μεγαλόφρων καὶ μὴ κικιθῆς ἐπ' αὐτῆς, ὥστε
 ἀποκτεῖναι τοῖς οὐδ' αὐτοῖς ὡς ἰδίας ἔτι τῆς σωτηρίας ἀντιποιου-
 μέτους, ἀλλὰ παρὰ σου λαβεῖν αὐτὴν ἄξιούντας, καὶ γὰρ οὐδὲ νῦν 142

§ 138 = Gen. XLIV 17.

ROMSPLELatZonaras I p. 49. ExcPeiresec. Suidas s. παραβαλέσθαι.

1 δὲ M αὐτοῦσ RMS'P'L 2 τὴν λῶπην S μέχοι, ι ex η corr. S
 3 βενιαμειν MS' ἦν] δ' ἦν RL κἀναταῦθα MSPLExc ὁ om. SP ῥούβη-
 λος MSPL 5 αὐτόν] ROlat αὐτοῦσ MSPLExc *μόνη om. O 6 ἐξαμαρ-
 τῶντας MS'P'L σῶφρον P¹ 7 ἐργασαμένῳ SP βαδίξονσι MSPLExc
 abeuntibus Lat 9 ἔλαβεν S'P'Exc Ἰούδας — 11 παραβάλλεσθαι habet Suid
 10 *καὶ om. P *τὰλλα, τ ct ^τ i. ras. m. 2 P τὰ ἄλλα RS 11 παρα-
 βαλέσθαι MSPLExcSuid παράλλεσθαι O δεινὸν Exc 13 κολάσεις, σ finale
 ex ν corr. m. 1 R ἀδικημα Exc 14 ἄλλον τινός] πάντων ἡμῶν MSPLExc
 πάντων ἦν ἡμῶν L omnium Lat ὅμως] ὁμοίως RO 15 δι' αὐτοῦ] eius Lat,
 fort. recte ἀπολλέλειπται RO 16 ἐγγνωμένησ SP²L ἐγγνωμένησ P¹
 ἡν
 διαερνήν. s. man. recent. (3) R φνήν OExc 18 σεαυτοῦ] ἐαυτοῦ SP
 19 τὰλλα] τε ἄλλοι R τε ἄλλα O τὰ ἄλλα L πρὸς] iterat O πρὸς τῆσ L
 πρὸ Coeceji ἰσχύος] ἰσχήν O ἰσχήν R 20 ἐν] ἐπὶ MSPLExc αὐτῆ]
 αὐτοῦ R 21 ὥστε] ὡσ τὸ M 22 τῆσ om. Exc 23 σου] σῆσ R αὐτῆν]
 om. O, s. L

- πρῶτον ἡμῖν αὐτὴν παρέξεις, ἀλλὰ τάχιον ἐλθοῦσιν ἐπὶ τὴν ἀγορὰν
 τοῦ σίτου καὶ τὴν ἐμπορίαν τῆς τροφῆς ἔχαρισω δοῦς ἀποχομίζειν
 καὶ τοῖς οἰκείοις ὅσα κινδυνεύοντας αὐτοῖς ἐπὶ τοῦ λιμοῦ διασφα-
 143 ρῆται περιέσωσε. διαφέρει δ' οὐδὲν ἢ μὴ περιιδεῖν ἀπολλυμένους
 ἐκ' ἐνδείας τῶν ἀναγκαίων, ἢ μὴ κολάσαι δόξαντας ἀμαρτεῖν καὶ 5
 144 ἢ δ' αὐτῇ χάρις ἄλλω μέντοι τρόπῳ διδομένη· σώσεις γὰρ οἷς εἰς
 τοῦτο καὶ ἔτρεφες καὶ ψυχάς, ὡς ἐπὶ λιμοῦ κερμεῖν οὐκ εἴσασ. τι-
 ρήσεις ταῖς σαυτοῦ δωρεαῖς, ὡς θαναμαστὸν ἕμα καὶ μέγα δοῦναι
 τε ψυχάς ἡμῖν καὶ παρασχεῖν δι' ὧν αὐταὶ μενοῦσιν ἀπορομένοις. 10
 145 αἰμαί τε τὸν θεὸν αἰτίαν παρασκευάσαι βολύμενον εἰς ἐπίδειξιν
 τοῦ κατὰ τὴν ἀρετὴν περιόντος ἡμᾶς εἰς τοῦτο περιστῆσαι συμ-
 φροῶς, ἵνα καὶ τῶν εἰς αὐτὸν ἀδικημάτων συγγνώσων φανῆς τοῖς
 ἐπιτακῶσιν, ἀλλὰ μὴ πρὸς μόνους τοὺς καὶ ἄλλην πρόφασιν θεο-
 146 μέρους ἐπιουρίας φιλόανθρωπος δοκοῖς. ὡς μέγα μὲν καὶ τὸ 15
 ποιῆσαι τινὰς εὖ καταστάτας εἰς χρεῖαν, ἡγεμονικώτερον δὲ σῶσαι
 τοὺς ἐπὲρ τῶν εἰς ἑαυτὸν τιτολημμένων δικῶν ὀφειλοτάς· εἰ γὰρ
 τὸ περὶ μικρῶν ζήμιωμάτων ἀφείναι τοὺς πλημμελήσαντας ἔπαινον
 ἤνεγκε τοῖς ὑπεριδοῦσι, τό γε περὶ τοῦτον ἀόρητον, ὑπὲρ ὧν τὸ
 ζῆν ὑπεύθυνον τῇ κολάσει γίνεται τῶν ἡδικοηκῶτων, θεοῦ φῦσει 20
 147 προσετέθη. καὶ ἔγωγε, εἰ μὴ πατήρ ἡμῖν ἦν πῶς ἐπὶ παίδων ἀπο-
 βάλῃ ταλαιπωρεῖ διὰ τῆς ἐπὶ Ἰωσήφῳ λήπης ἐπιδεδειγμένος, οὐκ
 ἂν τοῦ γε καθ' ἡμᾶς ἔνεκα περὶ τῆς σωτηρίας λόγους ἐποιεῖσάμην.

§ 142 = Gen. XLIV 17.

ROMSPLLatExcPeiresc.

1 αὐτὴν ἡμῖν παρέξεις tr. M ἡμῖν παρέξεις αὐτὴν tr. SP αὐτὴν fort.
 spurium ἀλλὰ καὶ SP fort. recte ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς RO 2 καὶ] ὅτε
 καὶ O ἀποχομίζων^{εἰ} L 3 καὶ om. SP ἐπὶ] ἐπὶ ἐπὶ, ἐπὶ deleuit m. 1 M
 τοῦ om. MExc 4 περιέσωσεν S¹PLExc διαφέρει] διαφέρειν O δια-
 φθεῖρεν R 5 μὴ om. MExc 6 γεγενήμενην L 7 αὐτῇ R 9 ἑαυτοῦ
 MSPLExc μέγα om. i. marg. suppl. L 10 αὐταῖς αὐτὰς L μενοῦσιν]
 conl. μένουσιν codd. Exc ἀπορομένους L 12 περιόντος M 13 αὐτὸν
 RMPLExc σαυτὸν, σ expunxit m. 1 S φανῆς SP 14 κατὰ ML 15 φι-
 λόανθρωπος Exc δοκοῖς M δοκῆς SLExc δοκῆς, ἦ i. ras. 1 litt. P
 μὲν] μὲν γὰρ SPL 16 ἡγεμονικώτερον R 17 ὑπὲρ] καὶ ὑπὲρ Exc
 σαυτὸν Exc 18 πλημμελήσαντας O 19 περιδοῦσι O ὑπεριδοῦσιν Exc τό
 γε] τὸ δὲ R τὸ O τό τε L τοῦτον S¹P¹ 21 προσετέθη^{εἰ} O ἔγωγε] L
 ἦν ἡμῖν tr. L πῶς] ὅς ROSPLExc quematmodum Lat 22 ταλαι-
 πορεῖ P¹ Ἰωσήφῳ ROMExc λήπης] Dindorf ex Vat. apud Hauerkamp.
 τελευτήσ codd. ExcLat ἐπιδεδειγμένος RO 23 τοῦ] τό R τῆς om. Exc

εἰ μὴ ὅσον τῷ σῶ χαριζόμενος ἤθρει σώζειν αὐτῷ καλῶς ἔχοντι,
 καὶ τούτους οἱ λυπήσονται τεθνηκότων οὐκ ἔχοντες παρείχομεν ἂν
 αὐτοὺς πεισομένους ὅ τι καὶ θελήσειας· νῦν δ', οὐ γὰρ αὐτοὺς 148
 ἐλεοῦντες, εἰ καὶ νέοι καὶ μήτω τῶν κατὰ τὸν βίον ἀπολειανκότες
 5 τεθνηξόμεθα, τὸ δὲ τοῦ πατρὸς λογιζόμενοι καὶ τὸ γῆρας οἰκτεί-
 ροντες τὸ ἐκείνου ταύτας σοι τὰς δεισιεῖς προσφέρομεν καὶ παραι-
 τοῦμεθα ψυχὰς τὰς αὐτῶν, ἅς σοι τὸ ἡμέτερον κακούργημα πρὸς
 τιμωρίαν ἀμείδωκεν, οὔτε πονηρὸς αὐτὸς οὔτε τοιοῦτοῖς ἰσομήνεος 149
 ἐγέννησεν ἀλλὰ χριστῆς ὢν καὶ περαθῆναι τοιοῦτων οὐχὶ δίκαιος
 10 καὶ νῦν μὲν ἀποδημούντων ταῖς ὑπὲρ ἡμῶν φροντίσι κακοπαθεῖ,
 πυθόμενος δὲ ἀπολωλότας καὶ τὴν αἰτίαν οὐκ ἔπομενεῖ ἀλλὰ διὰ
 ταύτην πολὺ μᾶλλον τὸν βίον καταλείπει, καὶ τὸ ἄδοξον αὐτὸν τῆς 150
 ἡμετέρας κατατροφῆς φθῆσεται διαχορήσαιμον καὶ καλὴν αἰτιῶ
 ποιήσει τὴν ἐκ τοῦ ζῆν ἀπαλλαγὴν, πρὶν εἰς ἄλλους φοιτῆσαι τὰ
 15 καθ' ἡμᾶς σπεύσαντος αὐτὸν εἰς ἀναισθησίαν μεταγαγεῖν. γενό- 151
 μενος οὖν ἐν τούτῳ τὸν λογισμόν, εἰ καὶ ἡ κακία σε παροξύνει νῦν
 ἢ ἡμετέρα, τὸ κατ' αὐτῆς δίκαιον χάρισαι τῷ πατρὶ καὶ δυνηθῆτω
 πλέον ὁ πρὸς ἐκείνον ἔλεος τῆς ἡμετέρας πονηρίας καὶ γῆρας ἐν
 ἐρημίᾳ βιωσόμενον καὶ τεθνηξόμενον ἡμῶν ἀπολομένου ἀίδεσαι,
 20 τῷ πατέρων ὀνόματι ταύτην χαριζόμενος τὴν δωρεάν. ἐν γὰρ τούτῳ 152
 καὶ τὸν σὲ φύσαντα τιμᾶς καὶ σπαντῶ δίδως, ἀπολαύων μὲν ἤδη
 τῆς προσηγορίας, ἀναιδῆς δ' ἐπ' αὐτῇ φιλασθισόμενος ἐπὶ τοῖ
 θεοῖ τοῦ πάντων πατρὸς, εἰς ὃν κατὰ ζοιωνίαν καὶ αὐτὸς τοῦ ὀνό-

§ 145 = Gen. XLIV 30.

ROMSPLLatExcPeirese.

1 σώζειν — 2 τούτους] *quorum proprium est etiam hos saluare* Lat
 σώζειν P² ἔχοντι] ἔχον Cocceji 2 τούτους] τοὺς Cocceji ἔχοντες] ἔχοντας
 MSPExc ἔχοντας ἂ L ἂν] δὲ ἂν RO δ' ἂν SP *sed etiam* Lat 3 αὐτοὺς
 RMSP¹ πεισομένους, εἰ eras. M δὲ MSPExc αὐτοὺς RO¹ ἔαντοὺς
 MSPLExc 4 ἀπολειανκότεων M 7 τὰς om. MLExc αὐτῶν RO ἔαν-
 τῶν MSPLExc ἅς σοι] ἄσσοι P 8 οὔτε πονηρὸς] οὔτε γὰρ πονηρὸς O
 ὅς οὔτε πονηρὸς MSPLExc *nam neque — malignus est* Lat τοιοῦτος O¹
 9 ἐγέννησεν] γεννήσας coni. τοιοῦτον P¹ δικαίως L 11 τῆν] δι' ἣν SP
 δι' ἣν τὴν L οὐκ ἔπομενεῖ] ὑπομένει M ὑπομενεῖ Exc *amarissime sustinebit*
 Lat ἀλλὰ om. MSPLExc διὰ] διὰ γὰρ SPL 12 μᾶλλον] *citius* Lat
 καταλίποι O καταλείπει MSPExc *καταλίπει* L *derelinquet* Lat *καταλείπει* coni.

αὐτῶν R 13 ὀφθῆσεται ML ὀ φθῆσεται Exc *post* καὶ eras. uid. καὶ
 P 14 εἰς ἀλλήλους RO 15 αὐτὸν ROML ἔαντὸν SP 16 ἐν τούτῳ
 — λογισμόν] *in hac — ratione* Lat 17 τὸ] καὶ τὸ SPL 19 ἀπολομένου] Exc
 Bekker ἀπολλομένου RO ἀπολομένου MSPLE 21 αὐτῷ M 23 αὐτὸς]

- ματος εἰσεβῆν δόξεις τοῦ ἡμετέρου πατρὸς οἴκτον λαβὼν ἐφ' οἷς
 153 πείσεται τῶν παίδων στερούμενος. σὸν οὖν, ἃ παρέσχεν ἡμῖν ὁ θεὸς
 ταῦτ' ἔχοντ' ἔξουσίαν ἀφελῆσθαι δοῦναι καὶ μηδὲν ἐκείνου διενεγκεῖν
 τῇ χάριτι· τῆς γὰρ ἐπαμφοτέρου δυνάμεως τετυχιότα καλὸν ταύ-
 την ἐν τοῖς ἀγαθοῖς ἐπιδείνωσθαι, καὶ παρὸν καὶ ἀπολλύειν τῆς 5
 μὲν κατὰ τοῦτο ἔξουσίας ὡς μηδ' ἐπαρχοῖσις ἐπιλανθάνεσθαι, μό-
 νον δ' ἐπιτετραῖσθαι τὸ σώζειν ἐπολαμβάνειν, καὶ ὅσῳ τις κλείσει
 154 τοῦτο παρέξει μᾶλλον αὐτῷ γαίνεσθαι διδόντα. σὺ δὲ πάντας ἡμᾶς
 σώσεις τάδελεγε συγγνοὺς ἐπερ ὧν ἠτύχηκεν· οὐδὲ γὰρ ἡμῖν βιώσιμα
 τοῦτου κολασθέντος, οἷς γε πρὸς τὸν πατέρα μὴ ἔξειστιν ἀνασωθῆναι 10
 μόνοις, ἀλλ' ἐνθάδε δεῖ κοινωῖσθαι τούτῳ τῆς αὐτῆς καταστροφῆς
 155 τοῦ βίου. καὶ δεησόμεθά σου, στρατηγέ, κατακρίναντος τὸν ἀδελ-
 γὸν ἡμῶν ἀποθανεῖν συγκολάσαι καὶ ἡμᾶς ὡς τοῦ ἀδικήματος
 κεκοινωηκότας· οὐ γὰρ ἀξιώσομεν ἡμεῖς ὡς ἐπὶ λύπῃ, τεθνηκότος
 αὐτοῦ ἀνελεῖν, ἀλλ' ὡς ὁμοίως αὐτῷ πονηροὶ γεγονότες οὕτως 15
 156 ἀποθανεῖν. καὶ ὅτι μὲν καὶ νέος ὦν ἡμαρτε καὶ μήπω τὸ φρονεῖν
 ἐρηρυσμένους καὶ ὡς ἀνθρώπινον τοῖς τοιοῦτοις συγγνώμην νέμειν,
 σοὶ καταλειπὼν πάσομαι περαιτέρω λέγειν, ἢν' εἰ μὲν κατακρίνεις
 ἡμῶν, τὰ μὴ λεχθέντα δόξῃ βεβλασμένα πρὸς τὸ συνθροωπότερον
 157 ἡμᾶς, εἰ δ' ἀπολύσεις, κάκεινα τῇ σαυτοῦ χρηστότητι συνιδῶν 20

§ 155 = Gen. XLIV 32.

ROMSPLLatExcPeirese.

1 δόξης P 2 τῶν om. O σὸν] ἐὰν RO 3 ταῦτα RSP ἔχοντα
 OMSPExc 4 ἐπαμφοτέρον] ἐπ' ἀμφοτέρω O ἐπ' ἀμφο^{το} M ἐπ' ἀμφοτέρων
 (v i. ras. P) PL ἐπαμφοτέρωσε, ε add. m. 1 S ἐπ' ἀμφοτέρον Exc in utrum-
 que Lat 5 παρὸν καὶ] παρὸν OSP ἀπολλύειν R'SP¹ ἀπολαύειν MLExc
 6 τοῦτ' L ἐπιλαμβάνεσθαι RO 7 δ' om. P¹ καὶ ὅσῳ—S διδόντα om.
 Lat τις] τοῖς L S παρέξειν L αὐτῷ] αὐτὰ RMLExc αὐτὸ OP αὐτῷ
 Holwerda διδόντας MLExc δίδοντας R διδόνται O δὲ πάντας] δ' ἐπὶ R
 9 σώσις RP¹ ὡσεις Exc συγγνοὺς, v i. ras. P συγγνοὺς L 10 γε]
 τὲ R, om. O 11 ἀλλ'—12 βίου om. Lat δεῖ] δη M τούτῳ om. M
 αὐτῆς] αὐτοῦ L 12 καὶ] καὶ τοσοῦτον MSPExc καὶ τοσοῦτον L
 δεηθησόμεθα R σου om. MSPLExc 14 τεθνηκότος] τεθνηκότες O τεθνη-
 κότος τάδελεγε SP αὐτοῦς R ἐαυτοῦς MSPLExc 15 ἀλλ' ὡς] ἀλλοίως
 MExc ὁμοίως O ἀποθανεῖν οὕτως tr. M 16 ἀποθανεῖν, ποθανε i. ras.
 6—7 litt. R ἡμαρτε Exc μήπον L τῷ S²Exc 17 ἐρηρυσμένους S
 ἐνηρυσμένους, ρ uid. corr. M ἐρηρυσμένους, ει (ante ρ) ex corr. L ἐνηρυσμένους
 Exc 18 σοι—19 ἡμῶν om. RO καταλειπὼν M πάσομαι SP cessabo
 Lat περαιτέρω S παρειτέρω Exc 19 μὴ om. SP δόξῃ] δόξει O
 δόξεις M δόξης SPExc non uidebuntur Lat 20 ἀπολύει Exc τῆς αὐτοῦ
 χρηστότητος S

ἀπειρηγίσθαι νομισθῆς, οὐ σώσας μόνον ἡμᾶς ἀλλὰ καὶ δι' οὗ
δικαιοτέροι μᾶλλον φανοίμεθα τιχίην χαριζόμενος καὶ ἄλλον ἡμῶν
αὐτῶν ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας νοήσας σωτηρίας. εἴτ' οὖν κτείνειν αὐτὸν 158
θέλεις, ἐμὲ τιμωρισάμενος ἀπὸ τοῦτου τῷ πατρὶ τοῦτου ἀσπίτημον.
5 εἴτε καὶ καταίχην σοι δοκῆι δοῦλον, ἐγὼ πρὸς τὰς χεῖρας σοι ἐπιτε-
τιζοίτηρος, ἀμείνων ὡς ὄρης πρὸς ἐκείτηρον τῶν παθῶν ἐπάσχων."
Ἰούδας μὲν οὖν πάντα ὑπομένειν ὑπὲρ τῆς τᾶδελεφου σωτηρίας 159
ἠδέως ἔχων ἔπιττει πρὸ τῶν Ἰωσήπου ποδῶν ἑαυτὸν, εἴ πως ἐκ-
μαλάξειε τὴν ὄρηην αὐτοῦ καὶ καταπραῦτειν ἀγωνιζόμενος, πρῶ-
10 πεσον δὲ καὶ οἱ ἀδελφοὶ πάντες δακρύοντες καὶ παραδιδόντες
ἑαυτοὺς ὑπὲρ τῆς Βενιαμὶν ψυχῆς ἀπολουμένους.

9. Ὁ δὲ Ἰωσήπος ἐλεγχόμενος ὑπὸ τοῦ πάθους καὶ μηκέτι 160
δυναίμενος τὴν τῆς ὄρης γέρον ἐπόρησιν κτελεί μὲν ἀπελθεῖν
τοῖς παρόντας, ἵνα μόνους αὐτὸν τοῖς ἀδελφοῖς ποιῆσῃ φανερόν.
15 ἀναχωρισάτων δὲ ποιῆι γυρόμιον αὐτὸν τοῖς ἀδελφοῖς καὶ φησι·
„τῆς μὲν ἀρετῆς ἡμᾶς καὶ τῆς εἰνοίας τῆς περὶ τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν
Ἰλαιῶ καὶ χρεῖνιαιας ἢ προσεδόχων ἐκ τῶν περὶ ἐμὲ βεβουλευμέ-
των εἰρήσων ταῦτα πάντα ποιήσας ἐκὶ πείρα τῆς ἡμετέρας φιλ-
δελεφίας· φήσει δὲ οὐδὲ περὶ ἐμὲ νομίξω ποιηροὺς γεγονέναι. Θεοῦ
20 δὲ βουλήσει τὴν τε νῦν πραγματοποιήμενον τῶν ἀγαθῶν ἀπόλασιν
καὶ τὴν ἐς ἴσπερον, ἂν εἰμενῆς ἡμῖν παραμείνη, πατρός τε οὖν 162
σωτηρίαν ἐγνωκὼς οὐδ' ἔλλισθεῖσαν καὶ τοιοῦτους ἡμᾶς ὄρων περὶ
τὸν ἀδελφὸν οὐδ' ὦν εἰς ἐμὲ δοκεῖτε ἀμαρτεῖν ἔτι μημιμονεῖω, παύ-
σομαι δὲ τῆς ἐπ' αὐτοῖς μισοπονηρίας καὶ ὡς συναιτιοῖς τῶν τῷ Θεῷ

§ 159 = Gen. XLIV 33.

ROMSPLELatZonaras I p. 49. ExcPeiresc.

1 σώσας] *saluabis* Lat ἀλλὰ καὶ] *sed etiam uitae redonabis* Lat

δι' οὗ] ὦν MExc ὦν διὰ τοῦτο SP διὰ τοῦτο L 2 δικαιοτεροῖ^μ ἄλλον M
3 νοήσας om. Exc 4 ἐθέλεις O τιμωρισάμενος MP¹ 5 τὰς om. P
σοι om. O 7 πάνθ' MSPLExc τᾶδελεφου] ἀδελφου OP 8 *πρὸς τῶν]
πρὸς τὸν Exc 9 καταπραῦνειν M *προύπεσον—11 ἀπολουμένους om.
Exc 10 *δακρύοντες om. M 11 ἑαυτοῦς, ἐ ex σ corr. M βενιαμῖν MS¹
Βενιαμῖ coní. ἀπολουμένους R ἀποθανομένους S 12 δ' E 14 αὐτὸν
R¹O¹ αὐτὸν MSPLExc 15 ἀναχωρωσάντων Exc αὐτὸν R αὐτὸν MSPLE
Exc φησι] φησὶ R φησὶν MSPLExc 16 καὶ τῆς] καὶ MSPLExc περὶ]
πρὸς Exc ἡμῶν] ἡμῶν (δ ex ἡ corr. M) OM, om. Exc 17 ἐμὲ] ἐμοῦ
MSPLExc 18 πάντα ταῦτα tr. M πείρα L ἡμετέρας L 19 φήσει
δὲ οὐδὲ] οὐ φήσει δὲ SP 20 δὲ] τὲ ROMLExc πραγματοποιήμενον L
21 ἐς] εἰς ROSPL τε οὖν] γοῦν coní. 22 οὐδ'] οὐκ ROSPL et ut uid. Lat
οὐδὲ E *ἡμᾶς ὄρων] ὄρων ἡμᾶς L 23 *ἔτι om. Exc 24 μισοπονηρίας P
*συναιτιοῖς] ἀναιτιοῖς L

- 163 βεβουλευμένων εἰς τὰ παρόντα χάριν ἔχειν ὁμολογῶ. ἡμᾶς τε βούλομαι
καὶ αὐτοῖς λήθην ἐκείνων λαβόντας ἢ δεσθαι μᾶλλον τῆς τότε ἀβου-
λίας εἰς τοιοῦτον ἐπελθούσις τέλος ἢ δυσφορεῖν ἀσχηνομένους ἐπὶ
τοῖς ἡμαρτημένοις. μὴ οὖν δόξῃ λυπεῖν ἡμᾶς τὸ κατ' ἐμοῦ ψήφον ἐνεγ-
κεῖν πονηρὰν καὶ ἢ ἐπ' αὐτῇ μετάνοια τῷ γε μὴ προχωρῆσαι τὰ 5
- 164 βεβουλευμένα. χαίροντες οὖν ἐπὶ τοῖς ἐκ Θεοῦ γεγενημένοις ἅπιτε
ταῦτα δηλώσοντες τῷ πατρὶ, μὴ καὶ ταῖς ὑπὲρ ἡμῶν φροντίσιν
ἀναλωθεὶς ζημιώσῃ μου τὸ κάλλιστον τῆς εὐδαιμονίας πρὶν εἰς
ὄψιν ἔλθεῖν τὴν ἐμὴν καὶ μεταλαβεῖν τῶν παρόντων ἀποθανῶν.
- 165 αὐτὸν δὲ τοῦτον καὶ γυναῖκας ὑμετέρας καὶ τὰ τέκνα καὶ πᾶσαν 10
τὴν συγγένειαν ἡμῶν ἀναλαβόντες ἐνθάδε μετοικίξεσθε· οὐδὲ γὰρ
ἀποδίμους εἶναι δεῖ τῶν ἀγαθῶν τῶν ἡμετέρων τοὺς ἐμοὶ φίλτα-
τους ἄλλως τε καὶ τοῦ ἡμοῦ λοιπὸν εἰ πενταετίαν περιμενοῦν-
166 τος· ταῦτ' εἰπὼν Ἰωσήπος περιβάλλει τοὺς ἀδελφοὺς· οἱ δ' ἐν
δάκρυσιν ἦσαν καὶ λέπη τῶν ἐπ' αὐτῷ βεβουλευμένων τιμωρίας 15
τ' οὐδὲν αὐτοῖς ἀπολείπειν ἐδόκει τὸ εὐγνωμον ταδέλφου. καὶ τότε
167 μὲν ἦσαν ἐν ἐνώχια βασιλεὺς δ' ἀκούσας ἤκουτας πρὸς τὸν Ἰωσή-
πον τοὺς ἀδελφοὺς ἴσθη τε μεγάλως καὶ ὡς ἐπ' οἰκείῳ διατεθεὶς
ἀγαθῶ παρέειχεν αὐτοῖς ἀμάξια σίτον πλίρεις καὶ χρυσὸν καὶ ἄρ-
γυρον ἀλοκομίζεῖν τῷ πατρὶ. λαβόντες δὲ πλείω παρὰ ταδέλφου 20
τὰ μὲν τῷ πατρὶ φέρειν τὰ δὲ αὐτοὶ δωρεὰς ἔχειν ἕκαστος ἰδίας,
πλειόνων ἡξιωμένον Βενιαμὴν παρ' αὐτοῦς, ἀπήεσαν.

§ 162 = Gen. XLV 5.

ROMSPLELatZonaras I p. 49 sq. ExePeiresc.

- 1 εἰς] προσ E ἔχειν om. Exc 2 τότε] ὁ ex ε corr. P τε MLExc
ἀβουλίας] εὐβουλίαις in S fuisse uid.; nam primae litterae uix apparent
3 ἐπελθούσης] ἐλθούσης MSPLExc ἀπελθούσης conl. ἢ] μὴ MLExc
ἐπὶ] ὑπὸ L 4 ἡμᾶς OL 5 τῷ, ὦ i ras. P 6 *ἅπιτε S' ἅπητε
Exc 7 δηλώσαντες EExc nuntiantes Lat ἡμῶν, ὡ ex ἡ corr. M ἡμῶν Exc
9 παρόντων] παρόντων ἀγαθῶν MSPLExc praesentium rerum Lat
10 τὰ om. MSPLExc 11 ἡμῶν L *μετοικίξεσθα Exc οὐδέ] οὐ MSP
LEExc 12 *τῶν ἀγαθῶν δεῖ tr. M ἀγαθῶν τῶν ἡμετέρων] ἡμετέρων
ἀγαθῶν L ἐμῶν ἀγαθῶν E 13 *ἡμοῦ] ἡμ i. ras. maiore P, ἡμ corr. ex
επ S λήπην R ὑπομενοῦντος SPLE ὑπομένοντος MExc 14 Ἰωσήπος]
ὁ Ἰωσήπος Exc 15 λέπην Exc τιμωρίας] καὶ τιμωρίας SP 16 τ' οὐδὲν
αὐτοῖς] τε οὐδὲν αὐτοῖς RO τοῦ δ' ἐν αὐτοῖς MLExc αὐτοῖς οὐδὲν S αὐτοῖς
οὐδὲν P ἀπολείπειν MExc ἀπολείπειν L τ' εὐγνωμον M 17 δε ROS
PEExc τὸν om. MSPLExc 18 οἰκείων MLat 19 ἀγαθῶν MLat
*αὐτοῦς S *σίτου] εἰς τὸ M *καὶ χρυσὸν καὶ ἄργυρον] ἄργυρον καὶ
χρυσὸν M 20 *λαβόντας M 21 δ' MSPLExc ἔχειν ἕκαστος, εἰν
ἐκ ut uid. i. ras. 3 litt. R ἕκαστος ἔχειν tr. O 22 *βενιαμὴν MS' Βενιαμὴν
conl. *ἀπίεσαν OML

VII. 1. Ὡς δ' ἀριζομένων τῶν παιδῶν Ἰάκωβος τὰ περὶ τὸν 165
 Ἰωσήφον ἔμαθεν, ὅτι μὴ μόνον εἶη τὸν θάνατον διαπεφευγὸς ἐφ'
 ᾧ πενήθων διήγεν, ἀλλὰ καὶ ζῆ μετὰ λαμπρᾶς εὐδαιμονίας βασιλεῖ
 συνδιέπων τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν ἄκασαν σχεδὸν ἐγκλεισμένος
 αὐτῆς ἐπιμέλειαν, ἄπιστον μὲν οὐδὲν ἐδόκει τῶν ἠγγελμένων λογι- 169
 ζόμενος τοῦ Θεοῦ τὴν μεγαλοργίαν καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν εὐνοίαν,
 εἰ καὶ τῷ μεταξὺ χρόνῳ διέλιπεν, ὥριμητο δ' εὐθὺς πρὸς τὸν
 Ἰωσήφον.

2. Ὡς δὲ κατέσχευεν ἐπὶ τὸ Ὄρμιον φρέαθ θύσας αὐτόθι τῷ Θεῷ 170
 10 καὶ φοβούμενος διὰ τὴν εὐδαιμονίαν τὴν ἐν Αἴγύπτῳ τῶν παιδῶν
 ἐμφιλοχωρησάντων τῇ οἰκίσει τῇ ἐν αὐτῇ, μὴ οὐκέτ' εἰς τὴν Χανα-
 ναϊάν οἱ ἔγγονοι μετελθόντες κατάσχωσιν αὐτήν, ὡς ὁ Θεὸς ἦν
 ὑπεισχημένος, ἅμα τε μὴ δίχα Θεοῦ βουλήσεως γενομένης τῆς 171
 εἰς Αἴγυπτον ἀρόδου διαφθαρεῆ τὸ γένος αὐτοῦ, πρὸς δὲ τούτοις
 15 δεδιώς, μὴ προεξέλθῃ τοῦ βίου πρὶν εἰς ὄψιν Ἰωσήφου παραγε-
 νέσθαι, καταφέρεται στρέφων ἐν ἑαυτῷ τοῦτον τὸν λογισμὸν εἰς
 ὕπνον.

3. Ἐπιστὰς δὲ ὁ Θεὸς αὐτῷ καὶ δις ὀνομαστὶ καλέσας πυνθα- 172
 ρομένην τίς ἐστιν. „ἀλλ' οὐ δίκαιον. εἶπεν. Ἰακώβω Θεὸν ἀγνωστῶτα
 20 τὸν αἰεὶ παραστάτην καὶ βοηθὸν προγόνοις τε τοῖς σοῖς καὶ μετ'
 αὐτοῖς σοὶ γερόμενον. στερουμένῳ τε γάρ σοι τῆς ἀρχῆς ὑπὸ τοῦ 173
 πατρὸς ταύτην ἐγὼ παρέσχον, καὶ κατ' ἐμὴν εὐνοίαν εἰς τὴν Μεσο-
 ποταμίαν μόνος σταλεῖς γάμων τε ἀγαθῶν ἔτυχες καὶ παιδῶν
 ἐταρόμενος πλῆθος καὶ χρημάτων ἐπόστησας. παρέμεινέ τέ σοι 174
 25 γενὰ πᾶσα προνοία τῇ ἐμῇ, καὶ ὄν ἀπολωλέναι τῶν υἱῶν ἐδόξεις

§ 168 = Gen. XLV 25.

ROMSPLELatZonaras I p. 50. ExcPeiresc.

1 δὲ MSPExc Ἰάκωβος] ὁ Ἰάκωβος E 2 μὴ] s. P οὐ E 3 ἀλλὰ
 — εὐδαιμονίας] sed etiam niveret clara felicitate Lat μετά] ed. pr. cum
 Lat καὶ μετά codd. Exc 5 τῶν ἐπηγγελμένων M 7 διέλειπεν MLExc
 ὥριμην EZon δὲ SP 9 i. marg. ⚡ δ' ἀρ M *Ὄρμιον] iuramenti
 Lat 10 διὰ] μὴ διὰ SP 11 ἐμφιλοχωρησάντων] τῶν φιλοχωρησάντων RO
 μὴ οὐκέτ'] μηκέτ' ROExc μηκέτι ML 12 ἔγγονοι MSPLExc κα-
 τασχῶσιν RO αὐτήν, ἢ ex οἱ corr. L 13 ὑπεισχημένος] ὑπασχημένος M
 Exc ὑπεισχημένος ROSPL βουλήσεως Θεοῦ tr. M γενομένης, ε ex ι corr.
 uid. R 14 ἀρόδου ROL aduentus Lat διαφθαρεῖ R'Exc 15 προεξέλθοι
 O 16 τρέφων Exc ἐν om. ROML ἐν ἑαυτῷ om. Exc τοῦτον τὸν
 λογισμὸν] has — cogitationes Lat 19 τίς] τί SP 20 παραστάτην O
 21 αὐτοῖς ex αὐτῷ corr. L τοῦ] τοῦ σου Exc 22 ταύτην om. M
 ἐγὼ, γὰ i. ras. P παρέσχον MExc 24 τέ om. O 25 τῇ ἐμῇ προνοία
 tr. MLExc τῇ suppl. S τῇ ἐμῇ om. RO ὄν] ὄν R¹

- Ἰωσήπου εἰς ἀπόλασιν μειζόνων ἀγαθῶν ἤγαγον καὶ τῆς Αἰγύ-
 175 πτου κίριον, ὡς ὀλίγη διαφέρειν τοῦ βασιλέως, ἐποίησα. ἤνω τε
 νῦν ὁδοῦ τε ταύτης ἡγεμῶν ἐσόμενος καὶ βίου σου τελευταίην ἐν
 ταῖς Ἰωσήπου χερσὶ γενησομένην προδιῆλν καὶ μακρὸν αἰῶνα τῶν
 σῶν ἐγγόνων ἐν ἡγεμονίᾳ καὶ δόξῃ καταγγέλλων καταστῆσων τε 5
 αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ὑπέσχημαι.“
- 176 4. Τούτῳ θαραρῖσας τῷ ὀνειράτι προθυμότερον εἰς τὴν Αἰγύ-
 πτον σὺν τοῖς υἱοῖς καὶ παισὶν τοῖς τούτων ἀπηλλάττετο. ἦσαν δ’
 οἱ πάντες [πέντε καὶ] ἑβδομήκοντα. τὰ μὲν οὖν ὀνόματα δηλώσαι
 τούτων οὐκ ἐδοκίμαζον καὶ μάλιστα διὰ τὴν δυσκολίαν αὐτῶν 10
 177 ἵνα μέντοι παραστήσω τοῖς οὐκ ἐπολαμβάνουσιν ἡμᾶς ἐκ τῆς Μεσο-
 ποταμίας ἀλλ’ Αἰγυπτίους εἶναι, ἀναγκαῖον ἡγησάμην μνησθῆναι
 τῶν ὀνομάτων. Ἰακώβου μὲν οὖν παῖδες ἦσαν δώδεκα· τούτων
 Ἰωσήπος ἦδη προσηγίτο· τοῖς οὖν μετ’ αὐτὸν καὶ τοῖς ἐκ τούτων
 178 γεγονότας δηλώσομεν. Ρουβήλου μὲν ἦσαν παῖδες τέσσαρες. Ἀνώ- 15
 χης Φαλοῦς Ἑσσαρῶν Χάρμισος· Σεμεῶνος δ’ ἕξ, Ἰούμιλος Ἰά-
 μεινος Πούθοδος Ἰαχίνος Σάαρως Σααρῶς· τρεῖς δὲ Ἀνὶ γεγό-
 ρασιν υἱοί, Γολγόμεης Κάαθος Μαράριος· Ἰούδα δὲ παῖδες ἦσαν
 τρεῖς, Σάλας Φάρεσος Ἐξέλοός, υἱοὶ δὲ δύο γεγονότες ἐκ Φαρέ-

§ 175 = Gen. XLVI 4.

ROMSPLELatExcPeiresc.

1 εἰς] τούτων εἰς MSPLExc 2 ὀλίγον OL 3 βίωι M βίων L
 σου] σοι EExc(Bekker) 4 χερσὶν MS'P 5 ἐγγόνων MSPLExc *δόξῃ.
 η ex ει corr. R καταγγέλλων RPLe¹ 6 τὴν om. E 7 *θαραρῖσας MSP
 θαραρῖσας Exc 8 παισὶ OLExc πᾶσι MSPLat *ἀπηλλάττετο L δὲ E
 9 πέντε καὶ ἑβδομήκοντα] ἑβδομήκοντα MSPLELatExc ἑβδομήκοντα πέντε
 Zon, cf. § 214 οὖν om. L 10 ἐδοκίμασα Exc 11 ἐπολαμβάνον^{ov}
 s. m. 2 P 13 οὖν om. L 14 προσηγίτο R προσηγίετο MExc τοῖς
 οὖν— p. 120, 7 Ἰακώβου om. Exc, in quibus extat καὶ οἱ λοιποὶ ἀφελθῆσαν
 διὰ τὸ ὀχληρὸν 15 Ἀνώχης] ἀνόχης R ἀνωχος O ἐνώχης L epoch Lat
 Ἀνώχης Φαλοῦς] ἀνωχῆ· ἐφάλλοισ M 16 Φαλοῦς] φαλλοῦς SP φαλλοῦς L
 fulluc Lat Ἑσσαρῶν] ἐσσαρῶν M ἀσσαρῶν SP ἀσσῶν SP L esrom Lat
 χάρμισος O charmi Lat Χάρμις Bosius σιμεῶνος SPN σιμεῶν OLat
 δ' ἕξ] δεξός O δὲ ἕξ MSPL Ἰούμιλος M Ἰούμιλος, η ex corr. L iumuel Lat
 Ἰαμοσήλος Bernard 17 Ἰάμηρος RO SP iamim Lat Πούθοδος] aoth Lat
 Οὔθοδος Bosius Ἰαχίνος] ι i. ras. m. 2 P Ἰαχίνοσ OSM' Ἰάχινοσ L Σάα-
 ρος] saber Lat Σααρῶς] σάαρως M οὔλαρως SP σάουλοσ L saul Lat
 λέει M λενοῦ L 18 Γολγόμεης] γήλσεμις M γηροσόμεης SP γηρωσόμεης L
 iverson Lat Κάαθος] chaat Lat μεράριος (ει i. ras.) P merari Lat
 19 σαλάσ M σαλάσ L silom Lat Φάρεσος] φαρῖος MSP Ἐξέλοός] ὀξέλοοσ
 M ζάρασοσ SP ἀρασοσ L zara Lat φερέσοσ M

σαι. Ἐσρων καὶ Ἄμοιρος. Ἰσαχάρι δὲ τέσσαρες. Θούλας Φρου-
 ρᾶς Ἰωβος Σαμάρων. τρεῖς δὲ Ζαβουλῶν ἦγεν υἱούς, Σάραδον 179
 Ἥλωνα Ἰάνηλον. τοῦτο μὲν τὸ ἐκ Λείας γένος· καὶ αὐτῇ συν-
 ανῆει καὶ Θυγάτηρ αὐτῆς Λεῖνα. τρεῖς οὗτοι καὶ τριάζοντα. Ραχί- 180
 λας δὲ παῖδες ἦσαν δύο· τούτων Ἰωσήφω μὲν γεγόνεισαν υἱοὶ Μα-
 νασῆς καὶ Ἐφράτης. Βενιαμὴ δὲ τῷ ἑτέρῳ δέκα, Βόλος Βάχα-
 ρις Ἀσαβήλος Γήλας Νεεμάνης Ἰης Ἄρωσις Νοιμθῆς Ὀπαιαῖς
 Ἄροδος. οὗτοι τέσσαρες καὶ δέκα πρὸς τοῖς πρότερον κατελεγ-
 μένοις εἰς ἑπτὰ καὶ τεσσαράκοντα γίνονται τὸν ἀριθμὸν. καὶ τὸ 181
 μὲν γνήσιον γένος τῷ Ἰακώβω τοῦτο ἦν, ἐκ Βάλλας δὲ αὐτῷ γίνον-
 ται τῆς Ραχίλας Θεραμανίδος Δάνος καὶ Νεφθαλίς. οἱ τέσσαρες
 εἶποντο παῖδες, Ἐλιήλος Γούνης Σάρης τε καὶ Σέλλιμος, Δάνω δὲ
 μονογενὲς ἦν παιδίον Οὔσις. τούτων προσημινομένων τοῖς προειρη- 182

§ 178 = Gen. XLVI 12.

ROMSPLLat

1 ἔσρωνος SP ἔσρων^ω L *esrom* Lat ἄμοιρος RO ἄμορος M ἰάμοιρος
 L *amor* Lat ἰσαχάριον ML θουλάς ML θουλας S θουλάς P *tholas* Lat
 Φρουράς] φουρας S φουᾶς P φουᾶς L *furas* Lat 2 Ἰωβος] ἰάσουβος
 SPL Σαμάρων] ζαμάρωμος S ζαμάρανος P ζαμάρωμος L *semron* Lat

Σάραδον] σάραδον L *sarud* Lat 3 ἥλωνα ML *ilon* Lat Ἰάνηλον] ἀλόηλον
 L *iahel* Lat Ἰάηλον Bernard λείας, ει corr. L αὐτῇ OP²L αὐτῆ M
 συνανῆει, συν i. ras. 2 lit. m. 2 P 4 δέινα M 5 δὲ om. M μὲν] μὲν
 δύο SP γεγόνεισαν ROSP γεγόνησαν, η ex α corr. uid. L μανασῆς SP
 6 Ἐφράτης] ἐφραθῆς R ἐφάτης O ἐφραθῆς M ἐφραθῆς SPL *erhaim*

Lat βενιαμὴ R βενιαμὴν OLLat βενιαμὴν M βενιαμὴ P Βόλος] βο-
 λουσσός M βουλοσόρ SP βάλους L *bolus* Lat βάχαρις, ι i. ras. m. 2 P βάχα-
 ρος S χόβωρος L *bechor* Lat 7 ἀσαβήλος MSPL ἀσαμῆλος O Γήλας]
 γήλας RO γήρασος SP γήραος L *gera* Lat νααμανῆς R νεεμανίς O ναμα-
 νῆς M ναεμάνης (αι i. ras. P) SP ναμάνης L *naaman* Lat Ἰης Ἄρωσις]
 ἦσάρος RO ἰσῆς ἀρώς M ἰσαρωέ SP ἀρχείσης φώσης L *isar* Lat Ἰης] ἦς
 Bosius Νοιμθῆς] νοιμθῆς M μιμθῆς L *noitim* Lat Μόμεις Bernard
 Ὀπαιαῖς] ὀπαιαῖς OP ὀπαιαῖς M ὀπαιαῖς S ὀφαιαῖς L *obhaim* Lat Ὀπεις Bernard
 Σ Ἄροδος] Bernard σάροδος ROMSP σάραδος L *ared* Lat τεσσαρισκαί-
 δεκα R κατηγγελημένοις O 10 γνήσιον ἰακώβω γένος τοῦτο (τοῦτ' L) MSPL
 βάλας MSP *bala* Lat δ' MSPL 11 δάνης L νεφθαλίς, ι ex ἡ
 corr. R νεφθαλίς O MSP νεφθαλίμος L *nephalim* Lat 12 Ἐλιήλος] ἐλιήλος O
 ἐλιήνος M ἐλιήνος SP ἀσίηλος L *enol* Lat Ἰαζήλος Bosius Ἰεσηλος Bernard
 Γούνης] τούνης RO γούνης ML σάρης (ι i. ras. P) RP σάρης S *saris*
 Lat Ἰσαάρις Bernard σέλλιμος (λλ ex λ corr. R) ROS ἔλλιμος M σέλλιμος,
 ι i. ras. P σέλιμος L *sellim* Lat δάνη L δὲ] μὲν ML 13 Οὔσις] οὔσις
 R οὔσης OM'S ἀώμησ L *us* Lat

- μένους πενήζοντα καὶ τεσσαρῶν πληροῦσιν ἀριθμῶν. Γάδης δὲ καὶ Ἀσίρος ἐκ Ζελγῶς μὲν ἦσαν, ἣν Λείας δὲ αὐτῆ θεραπευαίτις, παῖδας δ' ἐπήζοντο Γάδης μὲν ἑπτὰ, Ζοφωρίαν Οὐγιν Σοῦνιν
- 183 Ζαβρόνα Εἰρήνην Ἐρωίδην Ἀριήλην Ἀσίρωνος τε ἦν θυγάτηρ καὶ ἄρσενες ἀριθμῶν ἕξ, οἷς ὀνόματα Ἰώμητος Ἰσοῦσιος Ἡιοῦβης 5 Βάρης Ἀβαρός τε καὶ Μελχιήλος. τοῖτων ἑκατάδεκα ὄντων καὶ προστιθεμένων τοῖς πενήζοντα τεσσαρσιν ὁ προειρημένος ἀριθμὸς πληροῦται μὴ συγκαταλεγέντος αὐτοῖς Ἰακώβου.
- 184 5. Μαθὼν δὲ Ἰώσηπος παραγινόμενον τὸν πατέρα, καὶ γὰρ προλαβὼν Ἰούδας ὁ ἀδελφὸς ἐδήλωσεν αὐτῷ τὴν ἀμίζιν, ἀπαντησόμενος ἕξεισι καὶ καθ' Ἡρώων πόλιν αὐτῷ συνέβαλεν. ὁ δ' ἐπὶ τῆς χαρᾶς ἀπροσδοκίτου τε καὶ μεγάλης γενομένης μικροῦ δεῖν ἐξέλειπεν, ἀλλὰ ἀνεξωπίστησεν αὐτὸν Ἰώσηπος οὐδ' αὐτὸς μὲν κρατῆσαι δυναθεὶς ὡς μὴ ταῦτο παθεῖν ἐφ' ἰδοῦντος, οὐ μὲντοι τὸν αὐ-
- 185 τὸν τρόπον τῷ πατρὶ γένόμενος ἦπτιν τοῦ πάθους. ἔπειτα τὸν 15 μὲν ἰδέμα κελύσας ὀδεύειν αὐτὸς δὲ παραλαβὼν πέντε τῶν ἀδελφῶν ἠπειέγετο πρὸς τὸν βασιλέα φράσων αὐτῷ παραγινόμενον μετὰ τοῦ γένους τὸν Ἰακώβου. ὁ δὲ τοῦτο χαίρων ἤκουσε καὶ τὸν

§ 182 = Gen. XLVI 16.

ROMSPLELatZonaras I p. 50. ExcPeiresc. Michael Glycas p. 274sq.

- 1 πληροῦσιν ἀριθμῶν] numerus adimpletur Lat πληροῦται ἀριθμὸς conl.
 2 ἄσρος MSPL ἦν] ἢ MSP¹ τῆσ P², om. L 3 παῖδες δ' ἐπέζοντο M δ' om. O ζοφωρία M σαφωρία SPL zoforonia Lat Οὐγιν Σοῦνιν] οὐγισοῦνιν RO uim unin Lat οὐγην L Ἀγην Bernard Σοῦνιν] σαῦνην SPL 4 Ζαβρόνα RO ζαβρῶν P¹ ζάβρων MSP² ζαβαρών: L zabron Lat ζαβρόνα Bernard Εἰρήνην] ἀρρήνην SP¹ ἀρρήνην P² ἐρρήνην M Ἐρωίδην L iarin Lat Ἡρίν Bosius Ἐρωίδην] ἐρωίδειν R ἐρωείδην O ἐρωίδην S ἐρωεδεῖν M ἀρρήσην L erodin Lat Ἐρωδιν seu Ἐρωδην Bosius Ἀριήλην] ἀριήλον M ἀρηίαν S ἀρηιᾶν P ναρόλην L arihil Lat ἀσήρωνος R ἀσήρω OL τε ἦν] δε σέρω: τε ἦν L autem fait (fibia) sarra Lat 5 λαυία R λαυία O ἱεμης L iomnis Lat Ἰσοῦσιος Ἡιοῦβης Βάρης] Ἰσοῦσιος ἰοῦβης βάρης O ἰσοσάωση ἰοῦβης βάρης M ἰσοσάωση ἰουβης βάρης SP¹ ἰησοῦς ἰώσηπος ἰουβης βάρης P² ἰεσοῦς ἰσοῦος ἰεουλλος βάρης L isus iose ubbaris Lat Ἰσοῦς Ἰσοῦς Βάρης Bosius 6 Ἀβαρός] γάβαρός L abar Lat μελχιήλος SPL μέλχιηλος M melcel Lat ἑκατάδεκα] ἑνδεκα ROML 7 τοῖς] τοῖς προειρημένοις ROL Lat πενήζοντα καὶ τεσσαρσιν (τέσσαρι P) SPL πενήζοντα καὶ τρισί M VI Lat ἀριθμὸς] numerus lex Lat 8 μὴ om. Lat αὐτοῖς] αὐτοῖς τοῦ πατρὸς SP 9 παραγινόμενον MSPLEExc 10 αὐτῷ] om. O αἴω Lat ἐπαντησόμενος MSPL ἔπαντᾶ E 11 *Ἡρώων RO ὁ δ' — 15 πάθους habet Glycas 13 *ἐξέλειπεν MLExc *ἀλλ' MSPLE *ἀνεξωπίστησεν M 14 παθῆν Exc 15 ἦπτιν] ἦπτιν δὲ RO 16 *ὁ] om. ExcLat 17 *ἐπέγεται M ἐπέγετο LExc αὐτὸ O

- Ἰωσήφον ἐξέλιπεν αὐτῷ λέγειν τίτι βίῳ τερόμενοι διατελοῦσιν
ὡς αὐτοῖς τοῦτον ἐπιτρέψειε διάγειν. ὁ δὲ ποιμένας ἀγαθούς ἀ- 186
τοὺς ἔλεγε καὶ μηδενὶ τῶν ἄλλων ἢ τούτῳ μόνῳ προσανέχειν, τοῦ
τε μὴ διαξενυμένους ἀλλ' ἐν ταύτῳ τυγχάνοντας ἐπιμελεῖσθαι
5 τοῦ πατρὸς προνοούμενος τοῦ τι τοῖς Αἰγυπτίοις εἶναι προσηκίαι
μηδὲν πρᾶττοντας τῶν αὐτῶν ἐκείνοις· Αἰγυπτίους γὰρ ἀπειρημέ-
νον ἦν περὶ νομᾶς ἀναστρέφεισθαι.
6. Τοῦ δ' Ἰακώβου παραγενομένου πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ἀσπα- 187
ζομένου τε καὶ κατειχομένου περὶ τῆς βασιλείας αὐτῷ ὁ Φαραώθης
10 ἔπειθάνειτο, πόσον ἴδι βεβιωκὸς εἴη χρόνον. τοῦ δ' ἰσχυρὸν ἔτι 188
καὶ ἰσχύοντα γεγονέναι γῆσαντος Ἰθαῖμασι τοῦ μήζους τῆς ζωῆς
τὸν Ἰακώβον. ἐπιτόντος δ' ὡς ἦτονα τῶν προγόνων εἴη βεβιωκὸς
ἔτη συνεχώρησεν αὐτῷ ζῆν μετὰ τῶν τέκνων ἐν Ἡλιουπόλει· ἐν
ἐκείνῃ γὰρ καὶ οἱ ποιμένες αὐτοῦ τὰς νομὰς εἶχον.
- 15 7. Ὁ δὲ λιμὸς τοῖς Αἰγυπτίοις ἐπετείνετο καὶ τὸ δεινὸν 189
ἀπορώτερον εἶναι καὶ μᾶλλον αὐτοῖς ἐγένετο μήτε τοῦ ποταμοῦ ἐπάρ-
δοντος, οὐ γὰρ ἠῖξενε, μήτε Ἰουτος τοῦ Θεοῦ πρόνοιάν τε μηδε-
μίαν αὐτῶν ἐπ' ἀγνοίας πεποιμένων. καὶ τοῦ Ἰωσήφου τὸν σῖτον
ἐπὶ χρήμασιν αὐτοῖς διδόντος, ὡς [δὲ] ταῦτ' αὐτοῖς ἐπέλιπε, τῶν
20 βοσκημάτων ἐνοῶντο τὸν σῖτον καὶ τῶν ἀνδραπόδων· οἷς δὲ καὶ 190

§ 185 = Gen. XLVII 3.

ROMSPLELatZonaras I p. 50. ExcPeiresc. Michael Glycas p. 274.

1 ἐκέλεεν ExcBekker αὐτῷ] eis Lat *τερόμενοι] διατερόμενοι
οὐ σὶν

M διατελεῖεν O ὡς αὐτοῖς διατελοῦσι τοῦτον tr. M 2 ἐπιτρέψειεν

S¹PExc *ποιμαίνω Exc αὐτοῖς ἀγαθούς tr. MSPLEExc 3 ἔλεγεν

S¹P¹Exc τοῦτο P¹ μόνῳ om. O τοῦ τε] τούτῳ R τοῦτε, τε i. ras.

m. 2 P 4 διαξενυμένους M διεξενυμένους Exc ταύτῳ] αὐτῷ RO 5 προσ-

φιλεῖς] gratus Lat 6 πρᾶττοντας] προστάττοντας Exc 7 περὶ] περὶ M

S δὲ MSPLEExc *ἀσπασαμένον SP 9 Φαραώθης] φαραώ M βασι-

λεὺς Exc pharao Lat 10 πόστον L 13 *αὐτῷ] αὐτὸν R 14 *ποιμένες,

οἱ i. ras. m. 2 S *τὰς νομὰς αὐτοῦ tr. L 16 αὐτοῖς, οἷς i. ras. 2 litt.

repictum S ποταμοῦ] ποτοῦ P¹ ἐπάρδοντος] τὴν γῆν ἐπάρδοντος MSPL

ExcLat 17 ἠῖξενε] ἠῖξε (ἠῖξεν S¹P¹Exc) SPLExc ἀνέβαινε in spat. uacuo

suppl. m. 1 M crescebat ut mos erat Lat Ἰουτος] Ἰντὸς R ἕτεροντος O

18 ἐαυτῶν MSPL αὐτῶν Exc. ἀπ' ἀγνοίας L ὑπαγοίαν Exc 19 δι-

τόντος] fin. Exc δὲ om. Lat recte ταῦτ' αὐτοῖς] τοῦτ' αὐτοῖς R ταῦτοῖς

M ταῦτ' αὐ] τοῖσ], αὐ corr. ex o. . . , τοῖς add. m. 1 S ταῦτα αὐτοῖς P eis etiam

hoc Lat ἐπέλιπε] ἀπέλειπε M ἐπέλειπε L ἀπέλιπε E ἐπιλειπόντων Zon

20 *ὠνοῦντο SPL *καὶ om. RO *τῶν] τὸν R

- γῆς τις ἦν μοῖρα ταύτην παρεχώρουν ἐπὶ τιμῇ τροφῆς. οὕτως τε
 τοῦ βασιλέως πάσης αὐτῶν τῆς περιοσίας κυρίου γεγεννημένον,
 μετωκίσθησαν ἄλλος ἄλλαχού, ὅπως βεβαία γένηται τῷ βασιλεῖ
 τῆς χώρας τούτων ἢ κτήσις, πλὴν τῶν ἱερῶν· τούτοις γὰρ ἔμμενεν
 191 ἢ χώρα αὐτῶν. ἐδούλον τ' αὐτῶν οὐ τὰ σώματα μόνον τὸ δεινόν, 5
 ἀλλὰ καὶ τὰς διανοίας καὶ τὸ λοιπὸν εἰς ἀσχήμονα τῆς τροφῆς
 εὐπορίαν αὐτοὺς κατηνάγκαζε. λωφῆσαντος δὲ τοῦ κακοῦ καὶ τοῦ
 192 τε ποταμοῦ τῆς γῆς ἐμβάντος καὶ ταύτης τοὺς καρποὺς ἀφθότως
 ἐκφροούσης, ὁ Ἰωσήπος εἰς ἐκάστην παραγεγόμενος πόλιν καὶ συλ- 10
 λέγων ἐν αὐταῖς τὸ πλῆθος τῆν τε γῆν αὐτοῖς, ἦν ἐκείνων παρα-
 χωροῦντων βασιλεῖς ἔχειν ἰδοῦναι καὶ καρποῦσθαι μόνος. εἰς ἅπαν
 ἐχαρίζετο καὶ κτήμα ἴδιον ἡγουμένους φιλεργεῖν παραβάλλει τῆν
 πέμπτην τῶν καρπῶν τῷ βασιλεῖ τελούντας ὑπὲρ τῆς χώρας, ἦν
 193 δίδωσιν αὐτοῖς οὖσαν αὐτοῦ. τοὺς δὲ παρ' ἐλπίδας κυρίους τῆς
 γῆς καθισταμένους χαρὰ τε ἐλάμβανε καὶ ὑφίσταντο τὰ προστάγ- 15
 ματα. καὶ τοῖσι τῷ τῷ τε ἀξίωμα παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις
 αὐτοῖς μείζον Ἰωσήπος ἀπεργάζεσθαι. καὶ πλεῖον γε τῆν εἰσοίαν τῷ
 βασιλεῖ παρ' αὐτῶν, ὅ τε τοῦ τελεῖν τῆν πέμπτην τῶν καρπῶν
 νόμος ἔμμενε καὶ μέχρι τῶν ὕστερον βασιλείων.
 194 VIII. 1. Ἰάκωβος δὲ ἑπτακαιδέκατον ἔτος ἐν Αἰγύπτῳ δια- 20
 τρήσας καὶ νόσῳ χρησάμενος παρόντων αὐτῷ τῶν υἱῶν ἀπέθανεν,
 ἐπεξάμενος τοῖς μὲν κτήσιν ἀγαθῶν καὶ προσιπῶν αὐτοῖς κατὰ
 προσηγείαν, πῶς μέλλει τῶν ἐκ τῆς γενεᾶς αὐτῶν ἕκαστος κατοι-
 κεῖν τὴν Χαναανίαν· τοῦτο δὴ καὶ πολλοῖς ὕστερον χρόνοις ἐγένετο·
 195 Ἰωσήπου δ' ἐγκώμιον διεξελθὼν, ὅτι μὴ μνησικακήσειε τοῖς ἀδελ- 25

§ 190 = Gen. XLVII 20.

ROMSPLELatZonaras I p. 50sq.

1 *γῆ M ταύτην] ταύτησ EZon fort. recte οὕτω E 2 αὐτὸν R
 γενομένον E 3 *μετωκίσθησαν MS¹P¹L ἀλλαχού] ἀλλαχόσε (σε ex
 then corr. L) MSPLE alibi Lat ἀλλαχῆ conl. *γεγέννηται O 4 *κτίσις M
 κτήσις, i ex η corr. SP 5 ἐδούλον τ'] ἐδοῦλον τότε R ἐδοῦλοῦτό τε O ἐδο-
 λοῦτο τ' SP² ἐδολοῦτο τ' P¹ ἐδοῦλοῦ τ' L 6 τῆς om. L τροφῆς S¹
 7 εὐπορίαν] egestatem Lat 8 τε om. MSPL et ut uid. Lat τὴν γῆν MSPL
 9 παραγεγόμενος SP 10 *τε] γε Dindorf ἦν αὐτοῖς ἐκείνων tr. L
 11 ἰδοῦναι MSPL μόνον M 13 τελούντας] τελεῖν SP τελούντες E
 ἦν] ἦσ M 15 *ὑφίσταντο PL *πράγματα M 16 τε om. RO
 παρὰ] τὸ παρὰ MPL τὸ περὶ S 17 αὐτοῦ] αὐτῷ MS¹ αὐτῷ P² αὐτὸ L
 Ἰωσήπος] ὁ ἰωσήπος M γε] τέ RÖML recte, si ante πλεῖον omittitur
 καὶ 18 παρὰ M 19 *ὑστέρον MSPL 21 *ἀπέθανεν om. Lat
 24 τοῦτο δὴ] τοῦτο δ' δὴ Bekker quod Lat τοῦτο δὲ conl. ἐγένετο L
 25 *ἐγκώμιον · · · διεξελθὼν, διεξ i. ras. 2—3 litt. S *μνησικακήσειε] μνησι-
 κακήσ^η ut uid. R μνησικακήσοι O

φοῖς, ἀλλὰ καὶ τούτου πλέον χρηστός εἰς αὐτοὺς ἐγένετο δωρησά-
 μινος αὐτοῖς ἀγαθοῖς. οἷς οἶδ' ἀγαθίας τιτὲς ἰμειψαστο. προσ-
 ἔταξε τοῖς ἰδίους παισίν, ἵνα τοὺς Ἰωσήφου παῖδας Ἐφρῆν καὶ
 5 Μανασσῆν εἰς τὸν αὐτῶν ἀριθμὸν προσῶνται διαιρούμενοι μετ'
 αὐτῶν τὴν Χαναταίαν, περὶ ὧν ὕστερον ἐροῦμεν· ἡξίου μέντοι καὶ 196
 ταρῆς ἐν Νεβρωῖνι τυγχάνειν· τελευτῆ δὲ βιοὺς ἔτη τὰ πάντα
 τριῶν δέοντα πεντηκόντα καὶ ἑκατὸν, μηδενὸς μὲν τῶν προσῶντων
 ἀπολειφθεῖς ἐπ' ἀσεβείᾳ τοῦ Θεοῦ, τυχὼν δὲ ἀμοιβῆς εἰς δικαιο-
 ῖν τοῖς οἷοις ἀγαθοῖς γεγονότας. Ἰωσήφου δὲ σιγῶσιν αὐτῶ
 10 τοῦ βασιλέως τὸν τοῦ πατρὸς νεκρὸν εἰς Νεβρωῖνα κομίσας ἐκεῖ
 θάπτει πολυτελῆς. τῶν δ' ἀδελφῶν οὐ βουλομένων αὐτῶ συν- 197
 υποστρέφειν, δέος γὰρ αὐτοὺς εἶχε μὴ τεθνηκότος αὐτοῖς τοῦ πα-
 τρὸς τιμωρησάτο τῆς εἰς αὐτὸν ἐπιβουλῆς οὐκέτι ὄντος ᾧ χαρίζοιτο
 τὴν πρὸς αὐτοῖς μειριότητα. πείθει μηδὲν ἑφορᾶσθαι μηδ' ἔχει
 15 αὐτὸν δι' ἐποψίας, ἀγαγὼν δὲ μετ' αὐτοῦ κτήσιν πολλὴν ἑχα-
 ρίστατο καὶ πάσῃ περὶ αὐτοὺς σπουδῇ χρώμενος οὐκ ἀπέλιπε.

2. Τελευτῆ δὲ καὶ οὗτος ἔτη βιώσας ἑκατὸν καὶ δέκα θαν- 198
 μάσιος τὴν ἀρετὴν γενόμενος καὶ λογισμῶ πάντα διοικῶν καὶ τὴν
 ἑξασίαν ταμιεύμενος, ὃ δὲ καὶ τῆς τοιαύτης εὐδαιμονίας αἰτίου
 20 αὐτῶ παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις ἀλλαχόθεν ἵκοντι καὶ μετὰ τοιαύτης
 κατοικεῖσθαι, μεθ' ἧς προειρίζαμεν, ἐπίσχε. τελευτῶσι δ' αὐτοῦ 199
 καὶ οἱ ἀδελφοὶ ζῆσαντες εὐδαιμόνως ἐπὶ τῆς Αἰγύπτου. καὶ τοί-

§ 195 = Gen. XLIX 22; § 198 = Exodus I 6.

ROMSPLAELatZonaras I p. 51. ExcPeirese.

1 τοῦτο ML εἰς αὐτοῖς] in eo Lat 2 αὐτοῖς ML προσέταξεν
 S¹P¹L 3 *τοῖς om. L *τοῖς] τοῦ M Ἐφρῆν] εὐφρον R εὐφρον O
 ἑφοραῖμην SPLE ephraim Lat 4 *μανασσῆν, ἦν ex corr. R *αὐτῶν] αὐ-
 τον OMSP¹ *ποσῶνται ROL *διαιρούμενοι, γ corr. ex τ. M 5 *τῆν]
 διαιρούμενοι τὴν M 6 Νεβρωῖν] νεβρωῖνη R νέβρων M νεβρωῖν SP ebron
 Lat τὰ om. O 7 *δέοντα] δεόντων SPL 9 ἦν] ἦν τυχεῖν SP τὸς
 οὕτως] τοσούτως M γεγονότας] γενέσθαι, i. marg. m. 2 γο γεγονότας M
 *Ἰωσήφου] hinc incip. A 10 Νεβρωῖνα] νέβρωνα M νεβρωῖνα SPEZon hebron
 Lat 11 δὲ MSPAE, abhinc huius paginae (fol. 42^b) margo interior utiatus est
 R αὐτῶ] ἐκεῖ O 12 εἶχεν S¹P¹A αὐτοῖς] αὐτοῖς E eos Lat τοῦ
 πατρὸς αὐτοῖς tr. E 13 οὐκέτι M 14 *μηδὲν ἑφορᾶσθαι πείθει tr. M
 μηδ'] μὴ δὲ M 15 *ἀγαγεῖν, εἰ ex corr. L δὲ om. A¹ μεθ' ἑαυτοῦ (οὐ
 ex ὄν corr. S) MSPAE μεθ' αὐτοῦ L 16 πάσι LA¹ ἀπέλιπε M¹LA
 ἐρέλιπε. SP 17 *δὲ καὶ] δὲ LA ἔτη] ἐπὶ ἔτη L δέκα καὶ ἑκατὸν tr. L
 θανάσιος] incip. ExcPeir 18 πάντα λογισμῶ tr. Exc 19 εὐδαι-
 μονίας] αἰτίας ἦτοι τῆς εὐδαιμονίας M 20 ἀλλαχόθεν] et aliunde Lat
 21 ὑπῆρχε] ὑπῆρχεν S¹PA, fin. Exc *τελευτῶσι M δὲ ME *αὐτῶι P

- των μὲν τὰ σώματα νομίσαντες μετὰ χρόνον οἱ ἀπόγονοι καὶ οἱ
 200 παῖδες ἔθαψαν ἐν Νεβρωῶνι, τὰ δὲ Ἰωσήπου ὅσα ἕστερον, ὅτε
 μεταπέστησαν ἐκ τῆς Αἰγύπτου οἱ Ἑβραῖοι, εἰς τὴν Χαναανὰν
 ἐκόμισαν· οὕτως γὰρ αὐτοὺς ὁ Ἰωσήπος ἐξώρτισε. τούτων οὖν
 ἕκαστος ὡς ἔσχε καὶ τισὶ πόνοις ἐκράτισαν τῆς Χαναανῆς σημανῶ 5
 προδιηγησάμενος τὴν αἰτίαν δι' ἣν τὴν Αἴγυπτον ἐξέλειπον.
- 201 IX. 1. Αἰγυπτίοις τρυφεροῖς καὶ ὀρθύμοις πρὸς πόρους οὔσι
 καὶ τῶν τε ἄλλων ἰδίων ἴτιοσι καὶ δι' αὐτῶν καὶ τῆς κατὰ φιλοκερδέειαν
 συνέβη δεινῶς πρὸς τοὺς Ἑβραίους διατεθῆναι κατὰ θρόνον τῆς
 202 εὐδαιμονίας. ὄρωντες γὰρ τὸ τῶν Ἰσραηλιτῶν γένος ἀκμάζον καὶ
 δι' ἀρετὴν καὶ τὴν πρὸς τὸ ποιεῖν εὐφυίαν πλήθει χρημάτων ἥδη
 καὶ λαμπροῦς, κατ' αὐτῶν ἀΐξεσθαι τούτους ὑπελάμβανον, ὧν τ'
 ἦσαν ὑπὸ Ἰωσήπου τετυχηότες διὰ χρόνου μῆκος λήθην λα-
 βόντες καὶ τῆς βασιλείας εἰς ἄλλον οἶκον μετεληλυθυίας δεινῶς
 ἐνύβριζόν τε τοῖς Ἰσραηλίταις καὶ τάλαιπωρίας αὐτοῖς ποικίλας 15
 203 ἐπενόουν. τὸν τε γὰρ ποταμὸν εἰς διωρυχὰς αὐτοῖς πολλὰς προσ-
 ἔταξαν διατεμεῖν τεῖχη τε οἰκοδομῆσαι ταῖς πόλεσι καὶ χώματα,
 ὅπως ἂν εἴργοι τὸν ποταμὸν μὴ λιμνάζειν ἐπεκβαίνοντα, πρυαμί-
 δας τε ἀνοικοδομοῦντες ἐξετρήχον ἡμῶν τὸ γένος, ὡς τέχνας τε

§ 200 = Gen. I 24; § 201 = Exodus I 7.

ROMSPAELatZonaras I p. 51 sq. ExcPeiresc. Eustathius hexaem. p. 75.

1 *νομίσαντες, ο ex οι corr. L μετὰ χρόνον] post uitam Lat οἱ ἀπό-
 γονοὶ αὐτῶν οἱ ἀπόγονοι MSPLAELat καὶ οἱ παῖδες om. ELat 2 Νε-
 βρωῶνι] νεβρώνη R νέβρωνι M χεβρωῶνι SPE hebron Lat *δ' SPA ὅσα]
 ὅσ τὰ M¹ 4 ἐκόμισαν] ἐξεκόμισαν E *οὕτως γὰρ || finit fol. 42 R
 ἐξώρτισεν (i ex η corr. SP) SPA ἐξώρτισε E 5 ἕκαστος, σ finale in ras. A
 ἔσχεν S¹P¹A σημανῶ M post σημανῶ eras. ut uid. τῆν L 6 προ-
 διηγησάμενος — ἐξέλειπον om. O ἐξέλειπον MA 7 Αἰγυπτίοις] incip. Exc.
 Eustathius, i. marg. δ' O οὔσι πρὸς πόρους tr. M πόνοις Exc S καὶ
 s. A τῆς] τοῖς (οἱ ex η corr. M) RML φιλοκερδέειαν LExc et ex corr. A
 9 συνέβη Exc 10 *τὸ om. L *ἀκμάζον] ἀκμάζοντα A¹ ἀκμάζοντα
 A² καὶ δι' δι' O 11 τὴν om. RMLAExc 12 καὶ om. ROSPLat
 καθ' αὐτῶν MSPLAExc ἀΐξεσθαι RO τ' ἦσαν] τ' (τε E) ἦσαν εἰ OML
 EExcLat τοῖς ἀνεν R τε ἦσαν SP 13 litt. *Ἰωσήπου τε i. ras. 6 litt. R
 *διὰ — 14 λαβόντες i. marg. suppl. μῆκος om. P 15 ἐνύβριζόν τε] ἐνυβρί-
 ζοντες MLAExc ἐνύβριζον E τοῖς Ἰσραηλίταις M *τάλαιπωρίας S¹
 16 *γὰρ om. A *διωρυχὰς Eustath πολλὰς αὐτοῖς tr. MSPLAEExc
 *προσέταξεν A¹ προσέταξε ML 17 *διατεμεῖν] διανέμειν O διανέμειν R
 διατεμεῖν Eustath *τέ, ε corr. m. 2 A *ταῖς] τοῖς L 18 *εἴργοι] εἴρ-
 γονεν RO εἴργοι MA¹ εἴργοι L *λιμνάζειν Exc ἐπεκβαίνοντα] ἕως ἐκείνων
 ἐπεκβαίνοντα MSPLAExc *πρυαμίδας Exc 19 ἐξετρήχον MA¹ ἐξετρήχον
 A²SPLEExcZon ἐξετρήχ • • • R *τε] μὲν L

παντοίας ἀναδιδάσκεισθαι καὶ τοῖς πόνοις γενέσθαι συνήθεις, καὶ 204
 τετρακοσίων μὲν ἔτων χρόνον διήνυσαν ταῖς ταλαιπωρίαις· ἀντε-
 φιλονείκον γὰρ οἱ μὲν Αἰγύπτιοι τοῖς πόνοις ἐξαπολέσαι τοὺς
 Ἰσραηλίτας θέλοντες, οἱ δ' αἰεὶ κρείττους φαίνεσθαι τῶν ἑπιταγ-
 5 μάτων.

2. Ἐν τούτοις δ' ὄντων αὐτῶν τοῖς πράγμασιν αἰτία τοῦ μᾶλ- 205
 λον σπονδάσαι περὶ τὸν ἀφανισμόν τοῦ γένους ἱμῶν τοῖς Αἴγυπ-
 τίοις προσεγένετο τοιαύτη· τῶν ἱερογραμματέων τις, καὶ γὰρ εἰσι
 δεινοὶ περὶ τῶν μελλόντων τὴν ἀλήθειαν εἰπεῖν, ἀγγέλλει τῷ
 10 βασιλεῖ τεθνήσεσθαι τινα κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν τοῖς Ἰσραηλίταις,
 ὅς ταπεινώσει μὲν τὴν Αἰγυπτίων ἡγεμονίαν, ἀψήξει δὲ τοὺς
 Ἰσραηλίτας τραφεῖς ἀρετῇ τε πάντας ὑπερβαλεῖ καὶ δόξαν αἰ-
 μνηστον κτίσειται. δεῖσας δ' ὁ βασιλεὺς κατὰ γνώμην τὴν ἐκείνου 206
 κελύει πᾶν τὸ γεννηθὲν ἄρσεν ὑπὸ τῶν Ἰσραηλιτῶν εἰς τὸν ποτα-
 15 μὸν ἔπιπτοντας διαφθεῖρειν, παραφυλάσσειν τε τὰς ὠδῖνας τῶν
 Ἑβραίων γυναικῶν καὶ τοὺς τοκετοὺς αὐτῶν παρατηρεῖν τὰς Αἴ-
 γυπτίων μαίας· ὑπὸ γὰρ τούτων αὐτὰς ἐκέλευε μαιουῖσθαι, αἱ δὲ 207
 συγγένειαν ἔμελλον μὴ παραθῆσεσθαι τὴν τοῦ βασιλέως βούλησιν·
 τοῖς μάλιστα καταμαρτυρήσαντας τοῦ προστάγματος καὶ σώζειν ἑαῖρα
 20 τοῖς μάλιστα τὸ τεχθὲν αὐτοῖς ἀναιρεῖσθαι σὺν τῇ γενεῇ προσ-
 ἔταξεν. δεινὸν οὖν τοῖς ὑπομένοινοι τὸ πάθος, οὐ καθὸ παίδων 208

§ 203 = Exodus I 14.

ROMSPAELatZonaras I p. 52. ExcPeirese. Eustathius hexaem. p. 78.
 Michael Glycas p. 279.

1 διδάσκεισθαι E *καὶ (ante τοῖς) om. R *πόνοι A¹ 2 διήνυσαν] ἐπ' αὐταῖς διήνυσαν M¹A¹E¹Exc ἐπὶ ταῖταις διήνυσαν SP in his (miseriis) ex-
 literunt Lat ἀντεφιλονείκον O 3 τοὺς πόνοισ R 4 θέλοντες, ε ex α
 corr. uid. S ἐθέλοντες LExc δὲ MSPALExc 6 δὲ SP αὐτῶν τοῖς
 πράγμασιν] ROMExcLat αὐτοῖς τῶν πραγμάτων SPA τοῖς πράγμασιν L
 7 τοὺς αἰγυπτίους MSPAExc τῶν] abhinc excerpisit Glyc S *ἱερογραμ-
 ματέων, α post γ ex ρ corr. P εἰσιν S¹PExc εἰσὶ δεινοὶ] ἦσαν . . . οἱ,
 ἦσαν alia ut uid. man. scripsit, ras. 3—4 litt. M 9 τῶν μελλόντων om. M
 ἀγγέλλει LA¹E 10 *τοῖς Ἰσραηλίταις κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν tr. M
 11 *τὴν] τῶν M τὴν τῶν SPAExcGlyc *αἰγύπτιον RO *ἡγεμονίαν M
 12 ἀρετὴν Glyc τε] δὲ P, om. Glyc ὑπερβάλλει M ὑπερβάλλειν L
 13 δὲ MSPAEEExcGlyc 15 τε] δὲ E 16 *ταῖς αἰγυπτίων μαίας RO
 *Αἰγυπτίας Glyc 17 ἐκέλευον M ἐκέλευεν S¹P¹A ἐκέλευσε Glyc
 ἐκέλευεν αὐτὰς tr. LExc αἱ δὲ] διὰ Exc 18 ἔμελλον — βούλησιν om. Exc
 19 *προστάγματος] πράγματος L σώζειν P² 20 τοῖς μάλιστα Exc
 αὐτοῖς] αὐτῶν O τούτους MLExc αὐτοῖς τούτους SP προσέταξε OM
 S²L 21 οὐ] non tantum Lat

- ἀπεστεροῦντο καὶ γονεῖς ὄντες αὐτοὶ πρὸς τὴν ἀπόλειαν ὑποί-
 γων τῶν γεννωμένων, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπίνοια τῆς τοῦ γένους αὐτῶν
 ἐπιλείψεως, φθειρομένων μὲν τῶν τικτομένων, αὐτῶν δὲ διαλυθη-
 209 ράν. καὶ οἱ μὲν ἦσαν ἐν τούτῳ τῷ κακῷ· κρατῆσαι δ' ἂν οὐδεὶς 5
 τῆς τοῦ Θεοῦ γνώμης οὐδὲ μωρίας τέχνας ἐπὶ τούτῳ μηχανησάμε-
 νος· ὁ τε γὰρ παῖς, ὃν προεῖπεν ὁ ἱερογραμματεὶς, τρέφεται λαθῶν
 τὴν τοῦ βασιλέως φιλίαν καὶ ἀληθῆς ἐπὶ τοῖς ἔξ αὐτοῦ γενησο-
 μένοις ὁ προεῖπὼν ἐρέθη. γίνεται δ' οὕτως.
- 210 3. Ἀμαράμις τῶν εἰς γεγονότων παρὰ τοῖς Ἑβραίοις, ὡς δεδιὼς 10
 ἐπὲρ τοῦ παντός ἔθρους, μὴ σπᾶνει τῆς ἐπιγραφησομένης νεότητος
 ἐπιλείπη, καὶ χαλεπῶς ἐπ' αὐτῷ φέρον. ἐκείν γὰρ αὐτῷ τὸ γίναιον,
 211 ἐν ἀμηγάνοις ἦν, πρὸς ἱκετείαν τοῦ Θεοῦ τρέπεται παρακαλῶν
 οἶκτον ἤδη τινὰ λαβεῖν αὐτὸν ἀνθρώπων μηδὲν τῆς εἰς αὐτὸν
 φθορᾶς παραβεβηκότων δοῦναι τ' ἀπαλλαγὴν αὐτοῖς ὃν παρ' 15
 ἐκείνων ἐκακοπάθουν τὸν καιρὸν καὶ τῆς ἐπ' ἀπωλείας τοῦ γένους
 212 αὐτῶν ἐλπίδος. ὁ δὲ Θεὸς ἐλεήσας αὐτὸν καὶ πρὸς τὴν ἱκεσίαν
 ἐπιπλασθεὶς ἐρίσταται κατὰ τοὺς ὕπνους αὐτῷ καὶ μίτε ἀπογι-
 νώσκειν αὐτὸν περὶ τῶν μελλόντων παρεκάλει τὴν τε εὐσέβειαν
 αὐτῶν ἔλεγε διὰ μνήμης ἔχειν καὶ τὴν ὑπὲρ αὐτῆς ἀμοιβὴν αἰεὶ 20
 παρέξειν, ἣδη μὲν καὶ τοῖς προγόνοις αὐτῶν δωρησάμενος τὸ γε-
 213 νέσθαι τοσοῦτον πληθος αὐτοὺς ἔξ ὀλίγων. καὶ Ἀβραάμ μὲν
 μόνον ἐκ τῆς Μεσοποταμίας εἰς τὴν Χαναταίαν παραγεγόμενον
 εὐδαιμονῆσαι τά τε ἄλλα καὶ τῆς γυναικὸς αὐτῷ πρὸς γονὴν ἀνά-

§ 208 = Exodus I 22.

ROMSPLAELatZonaras I p. 52. ExcPeiresc. Eustathius hexacem. p. 79.

1 αὐτοῖς RA τὴν om. P 2 γεννωμένων Exc 3 τικτομένων] κτεινο-
 μένων A δὲ] τε SPA 4 καὶ — συμφορὰν om. Lat ἐποίει καὶ δυσπαρα-
 μύθητον tr. O 6 οὐδέ] οὐδ' εἰ L μωρίας, ρί i. ras. S τούτῳ] τούτοιο

ROEZon 7 *ἱερογραμματεὺς P¹ 8 γενηθησομένοις MLa²Exc γενηθησο-
 μένοις, v quod supra est, expunctum S 9 ἐρέθη L *γίνεται δ' οὕτως
 om. M δὲ SPLAEExc 10 *amaramis Lat hic et infra ὡς] ὅς (ex ὡς
 corr. MA) MLaExc, om. SPLat 11 σπᾶνῆ L ἐπιγραφησομένης P ἐπιστρα-
 φησομένης S 12 ἐπιλάη (l ex εἰ, η i. ras. S, l i. ras., η ex εἰ P) SP
 ἐφ' αὐτῷ LExc ἐφ' ἑαυτῷ E *γὰρ αὐτῷ] γὰρ O 13 ἐν ἀμηγάνοις ἦν]
 dumque in hesitatione consisteret Lat πρὸς] καὶ πρὸς ROMLExc *ἱκε-
 τεῖαν] ἱκετείαν om. P² 15 τε MSPLAExc 16 ἐκείνον, o ex ω SP καὶ
 τῆς — 17 ἐλπίδος om. Lat 17 ἱκετείαν M ἱκεσίαν, εἰ i. ras. L 18 αὐτὸν
 ἀπογινώσκειν tr. L 19 τῶν] τὸν P¹ 20 τῆν iterat O αὐτῆς] ταύτης MS
 PLExc 22 τοσοῦτο M²Exc αὐτοὺς om. A Ἀβραάμ S¹ μὲν om. RO
 μὲν μόνον om. Exc 24 τ' Exc αὐτῷ] αὐτοῦ O

πος ἐχούσης πρότερον ἔπειτα κατὰ τὴν αἰτοῦ βούλησιν ἀγαθῆς
 πρὸς τοῦτο γενομένης τενωῖσαι παῖδας καὶ καταλειπὴν μὲν Ἰσμα-
 ῆλω καὶ τοῖς ἐξ αἰτοῦ τὴν Ἀράβων χώραν, τοῖς δ' ἐκ Κατούρας
 τὴν Τρωγλοδίτην, Ἰσάκω δὲ τὴν Χαναταίαν. ὅσα τε πολυμῶν κατὰ 214
 5 τὴν ἐμὴν, φησί, συμμαχίαν ἠνδραγάθησι καὶ ἀσεβεῖς εἶναι δόξῃτε
 καὶ μὴ διὰ μνήμης ἔχοντες. Ἰσάκωβον δὲ καὶ τοῖς οἰχ δημοφίλοις
 γνώριμον εἶναι συμβέβηκεν ἐπὶ τε μεγάλῃ τῆς εὐδαιμονίας μεθ'
 ἧς ἐβίωσε καὶ παισὶ τοῖς αἰτοῦ κατέλειπεν, οὗ μετὰ ἐβδομήκοντα
 τῶν πάντων εἰς Αἴγυπτον ἀφιζομένου ἐπέθ' ἐξήκοντά του μυριάδας
 10 ἦδη γέγονατε. νῦν δ' ἐμὲ τοῦ κοινῆ συμφέροντος ὑμῶν ἵστε προ- 215
 νοούμενον καὶ τίς σῆς εὐκλείας· ὁ παῖς γάρ σῆτος, οὗ τὴν γένεσιν
 Αἴγυπτίωι δεδιότις κατέκριναν ἀπολλίναί τὰ ἐξ Ἰσραηλιτῶν τι-
 κτόμενα, σὸς ἔσται καὶ λήσεται μὲν τοὺς ἐπ' ὀλέθρου παραφυλάσ-
 σοντας, τραφεῖς δὲ παραδόξως τὸ μὲν Ἑβραίων γένος τῆς παρ' 216
 15 Αἴγυπτίους ἀνάγκης ἀπολλίσει, μνήμης δὲ ἐφ' ὅσον μενεῖ χρόνον
 τὰ σίματα ταύξεται παρ' ἀνθρώποις οἰχ Ἑβραίοις μόνον ἀλλὰ
 καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοφίλοις, ἐμοῦ τοῦτο χαριζομένου σοὶ τε καὶ τοῖς
 ἐκ σοῦ γενησομένοις. ἔσται δ' αὐτῷ καὶ ὁ ἀδελφὸς τοιοῦτος, ὥστε

ROMSPLAELatZonaras I p. 52. ExcPeiresc.

1 ἔπειτα] ἐπεὶ MExc ἐπεὶ τὰ L κατὰ] καὶ κατὰ O 2 καὶ καταλι-
 πεῖν—4 Χαναταίαν om. Exc καταλείπειν A Ἰσμαήλω, i i. ras. A 3 ἀρρά-
 βων OM τοῖς] ex τὸ corr. M τῆσ R δ' ἐκ Κατούρας] δὲ κατοῦρας ROA
 δὲ χετούρας SP δ' ἐκ χετούρησ L cethurac Lat 4 τρογλωδίτην, i ex η corr.
 R τρογλοδίτην P¹S¹A τρογλοδίτην S² τρογλωδίτην L trogloditen Lat ἰσάκω. z
 corr. M 5 ἠνδραγάθησεν S¹P¹AExc ἠνδραγάθησε] ἠνδραγάθησεν ἐπερασπιῶ
 δὲ καὶ ὑμῶν A καὶ ἀσεβεῖς εἶναι δόξῃτε om. SP καὶ—6 ἔχοντες om.
 Lat ἀσεβῆσ, ἦ ex εἰ corr. A δόξατε Holwerda 6 καὶ μὴ] καὶ MLExc
 καὶ ὑμεῖσ (ὁ i. ras. m. 2 S) SP καὶ ὑμεῖς μὴ Holwerda μὴ coni. ἔχοντες]
 σὶ σὶ
 ἔχετε SP ὁμοφίλοισ R 7 ἐπὶ] ἐπ· i S μεθ'] ἐφ' O 8 παισὶ] παι, αι
 i. ras. S πᾶσι ROMExc κατέλειπεν MLA κατέλειπε Exc οὐ] οὐ OL οὐ A
 *ἐβδομήκοντα] ἐβδομήκον O 9 ἀφιζομένου OE ἀφιζόμενοι A μω-
 ριάδας] E μυριάδες codd. Exc 10 γέγονατε, ατε ex ὅτεσ corr. A γεγονότασ
 MLExc γεγόνασι ROE δ' ἐμὲ] δέ με codd. Exc 11 γένεσιν Exc γέννησιν
 MAE 12 ἰσραητῶν P 13 *σὸσ, ὁ i. ras. m. 2 P σῶσ S *σὸσ ἔσται καὶ
 i. ras., in marg. ἔσται A *λήσεται] disperdet Lat διαφυλάσσοντας O
 14 *Ἑβραίων S¹A Ἑβραίων Exc *γένος om. M παρ' αἰγυπτίων E
 15 *ἀπολλύσει, ει i. ras. m. 2 P ἀπολύση S δ' PLA *μένει (s. L) ROSPLA
 χρόνον om. E χρόνον μένει tr. O 16 παρὰ MLExc 17 τούτου
 L χαριζομένου ex χαρίζομενο· corr. S σοὶ—18 γενησομένοις om. A,
 in marg. suppl. S σοὶ] σοῦ P¹ τε om. RO 18 γεννησομένοις RO²
 δὲ MLEExc

τὴν ἐμὴν ἔξεν ἱερωσύνην αὐτόν τε καὶ τοὺς ἐγγόνους αὐτοῦ διὰ παντός τοῦ χρόνου.“

- 217 4. Ταῦτα τῆς ὕψεως αὐτῶ δηλωσάσης περιγεγραθεὶς ὁ Ἀμαράμης ἐδίηλον τῆ Ἰωχαβέλη, γυνή δ' ἦν αὐτοῦ, καὶ τὸ δέος ἔτι μείζον διὰ τὴν τοῦ ὄνειρου πρόρρησιν αὐτοῖς συνίστατο· οἱ γὰρ ὡς 5
περὶ παιδὸς μόνον εἰλαβεῖς ἦσαν, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐπὶ μεγέθει τσαω-
218 τῆς εὐδαιμονίας ἐσομένοι. τοῖς μέντοι προκατηγγελλμένοις ἐπὶ τοῦ θεοῦ πίστιν ὁ τοκετὸς τῆς γυναικὸς παρεῖχε λαθοῦσης τοῖς φύλακας διὰ τὴν τῶν ὠδίνων ἐπιείκειαν καὶ τῶ μὴ βιαίας αὐτῇ προσπεσεῖν τὰς ἀλγηδόνας. καὶ τρεῖς μὲν μῆνας παρ' αὐτοῖς τρέ- 10
219 γουσι λανθάνοντες· ἔπειτα δὲ δεῖσας Ἀμαράμης, μὴ κατάφωρος γένηται καὶ πεσὼν ὑπὸ τὴν τοῦ βασιλέως ὄργην αὐτὸς τε ἀπόληται μετὰ τοῦ παιδίου καὶ τοῦ θεοῦ τὴν ἐπαγγελίαν ἀφανίσειεν, ἔγνω μᾶλλον ἐπὶ τούτῳ ποιήσασθαι τὴν τοῦ παιδὸς σωτηρίαν καὶ πρόνοιαν ἢ τῶ λήσεσθαι πεπιστευκῶς, τοῦτο δ' ἦν ἄδηλον, ἐναποκιν- 15
220 τὸν δὲ θεὸν ἠγείτο πᾶσαν ἐκποριεῖν ἀσφάλειαν ὑπὲρ τοῦ μηδὲν ψευδὲς γενέσθαι τῶν εἰρημένων. ταῦτα κρίναντες μηχανῶνται πλέγμα βιβλίων ἐμμερῶς τῆ κατασκευῆ κοιτίδι μεγέθους αὐτὸ ποιήσαντες αἰτάρκους εἰς τὸ μετ' ἐνδοχωρίας ἐναποκεῖσθαι τὸ βρέφος, 20
221 ἔπειτα χρίσαντες ἀσφάλι, τῶ γὰρ ὕδατι τὴν διὰ τῶν πλεγμάτων

§ 217 = Exodus II 2.

ROMSPLAELatZonaras I p. 53. ExcPeiresc. Eustathius hexaëm. p. 79. Suidas s. Μωσῆς. Michael Glycas p. 279.

1 *ἔξεν] εὐ ἔξεν, εὐ suppl. S *ἱερωσύνη S² ἱεροσύνη Exc τε om. O τοὺς om. Exc *ἐγγόνους MSPLAExc 3 περιγεγραθεὶς] περιγραφῆς ἐγεραῖς (ἐγεραῖς R) RO Ἀμαράμης] μαράμης RA 4 Ἰωχαβέλη] ὄχαβέλη RO Ἰωχαβέλη MSPLAE Ἰωχαβέλη Exc iochabel Lat Ἰωχαβέλη Bernard δὲ E 6 περὶ om. Exc 7 ἐσομένοι] futurar (felicitalis) Lat ἐσομένης ed. pr. ἐσομένοι conii. 8 τῆς γυναικὸς om. M *λαθοῦσης τῆς φιλίας Exc *τοῦς] τὰς conii. 9 τῶ] τῶι ex τὸ corr. A τὸ ROMSPLExc διὰ τὸ Glyc αὐτὴν R 10 παρ' — 11 λανθάνοντες] τὸ βρέφος λανθάνοντες τρέφουσι οἱ τοκεῖς E αὐτοῖς P² ἐαυτοῖς Glyc *τρέγουσι] τρέγουσα L nutritur infantem Lat 11 εἴτα EGlyc δὲ om. ROMLEGlyc 12 ἐπὶ] ἐπὶ M ἀπόληται] Dindorf ἀπολείται codd. 13 παιδὸς O 15 ἢ τῶ] οὕτω RO τῶ τε MLExc τούτῳ RO 16 οὐ corr. uid. ex αὐ S μόνω R 17 δὲ om. Exc ἐκποριεῖν MSPAExc ἐκπορήσειεν L 18 ψεύδος ROMA μηχανῶνται — p. 129. 2 βυλόντες habet Suid 19 πλέγμα] ROMLExcSuid πλέγμα τι SPAEZonGlyc βύβλιον SEExcSuidGlyc βιβλίον P κοιτίδι] κοιτίδα R κοιτῆ δὲ M κοιτίδι ExcSuid μέγεθος SP et ut uid. Lat αὐτῶ A 20 αἰτάρκους MSPLAExcSuid et ut uid. Lat τὸ om. Suid 21 χρίσαντες R χρίσαντες, i. i. ras. SP περιχρίσαντες E περιχρίσαντες Zon

ἀποφράττειν εἴσοδον ἢ ἀσφαλτος πέφικεν, ἐντιθέασι τὸ παιδίον
καὶ κατὰ τοῦ ποταμοῦ βαλόντες εἶσαν ἐπὶ τῷ θεῷ τὴν σωτηρίαν
αὐτοῦ. καὶ τὸ μὲν ὁ ποταμὸς παραλαβὼν ἔφερε, Μαριάμη δὲ τοῦ
παιδὸς ἀδελφῆ κελεισθεῖσα ἐπὶ τῆς μητρὸς ἀντιπαρεξίει φερό-
μενον ὅποι χωρήσει ὀψομένη τὸ πλέγμα. ἔνθα καὶ ἔδειξεν ὁ θεὸς 222
μηδὲν μὲν τὴν ἀνθρωπίνην σύνεσιν, πᾶν δ' ὅ τι καὶ βουλήθει
πράττειν αὐτὸ τέλους ἀγαθοῖ τε γγάνον, καὶ διαμαριάνοντι μὲν
τοὺς ἐπὶ οἰκίας ἀσφαλείας ἄλλων κατακρίνοντις ὄλεθρον καὶ
πολλῇ περὶ τοῦτου χρησαμένους σπονδῆ, σωζομένους δ' ἐκ παρα- 223
δόξου καὶ σχεδὸν ἐκ μέσου τῶν κακῶν εἰρισσομένους τὴν ἐπρα-
γίαν τοὺς κινδυνεύοντας τῇ τοῦ θεοῦ γνώμῃ. τοιοῦτον δὲ τι καὶ
περὶ τὸν παῖδα τοῦτον γενόμενον ἐμφανίζει τὴν ἰσχὺν τοῦ θεοῦ.

5. Θερμομοθις ἦν θιγάτιρ τοῦ βασιλέως. αὕτη παιζουσα παρὰ 224
τὰς ἡῶνας τοῦ ποταμοῦ καὶ φερόμενον ἐπὶ τοῦ ῥεύματος θεασα-
μένη τὸ πλέγμα κολυμβητὰς ἐπιπέμπει κελεισάσα τὴν κοιτίδα πρὸς
αὐτὴν ἐκκομίσει. παρωγενομένων δὲ τῶν ἐπὶ τούτῳ σταλέντων μετὰ
τῆς κοιτίδος ἰδοῦσα τὸ παιδίον ἐπεριγράτισε μεγέθους τε ἔνεκα καὶ
κάλλους· ἰσαίτη γὰρ ὁ θεὸς περὶ Μωυσῆν ἐχρίσατο σπονδῆ, ὥς 225
ἐπ' αὐτῶν τῶν ψηφισαμένων διὰ τὴν αὐτοῦ γένεσιν καὶ τῶν ἄλλων

§ 221 = Exodus II 3.

ROMSPLAELatZonaras I p. 53. ExcPeiresc. Eustathius hexaem. p. 79.
Suidas s. Μωσῆς. Michael Glycas p. 280.

1 ἀποφράττειν] φράττειν L ἀσφαλτος, αλτ i. ras. 2 litt. P *πεδίον
L 3 τὸ] τότε M ἔφερον SP¹AExc *μαριάμη AZON maria Lat δέ]
δὲ ἢ E 4 κελεισθῆσα Exc ἀντιπαρεξίει, ἰ ex ἤ corr. M φερόμενον
ὅποι] ὅποι φερόμενον MLExc φερόμενον ποῦ ROA φερόμενον ὅπου S
5 ἔδειξεν] διέδειξεν MSPLAExc 6 μὲν om. Exc ἀνθρωπειαν MSPAExc
ἀνθρωπιαν L σύνεσιν] σύνεσιν οὔσαν Holwerda 7 αὐτὸ] ipse Lat αὐτὸς
Ernesti αὐτὸ τέλους] αὐτοτελοῦσ ROMSPL αὐτοτέλοσ Exc τυχάνον
R τυχάνοντα Exc 8 οἰκίας] ὄγειας R ἰδίας MSPLAExc ἀσφαλείας]
ὄφελειας καὶ ἀσφαλείας M ἄλλον A 9 περὶ τούτου] om. P περὶ τούτουσ
OL περὶ τοῦτο Bekker χρησαμένον M¹ χρησαμένη O, in R litt. αἰένουσ paene
omnino euan. 11 τοιοῦτο ExcBekker δέ] γὰρ MSPLAExc ergo Lat
τι] τοι L 12 τὴν] γὰρ τὴν, γαρ expunctum S 13 i. marg. ε' O
*θερμομοθις (ἰ ex ἢ corr. R) ROMA θερμομοθις L thermuth Lat 14 ἡῶνας]
ἰῶνας A ἡῶνας O²MSPLEExc ῥεύματος] ῥεῦμα P¹ 15 *πλέγμα] πλεῦμα
O *κολυμβητὰς] κολυμβητὰσ R, om. Lat *ἐκπέμπει M *τὴν s. M
*κοιτίδα] κιστίδα Exc 16 *ἐαυτὴν SP αὐτὴν Exc ἐπὶ τοῦτο SPL
17 κοιτίδος] κιστίδος Exc ὑπερηγάτησεν SP¹AExc 18 μωσῆν A 19 ἐπ'
αὐτῶν τῶν ψηφισαμένων] ἐπὶ πάντων τῶν καταψηφισαμένων MLExc ἐπὶ
πάντων τῶν τὰ ἔσχατα καταψηφισαμένων SP ἐπὶ τούτων τῶν τὰ ἔσχατα ψη-
φισαμένων A ab ipsis qui — decrueverant Lat καὶ καὶ κατὰ SP

- τῶν ἐκ τοῦ Ἑβραίων γένους ἀπόλειαν ποιῆσαι τροφῆς καὶ ἐπιμε-
 λείας ἀξιώθῃναι. κελεῖε τε γύναιον ἢ Θερμοῦθις ἀρθῆναι παρέ-
 226 ζον θηλὴν τῷ παιδίῳ. μὴ προσεμένον δὲ αὐτοῦ τὴν θηλὴν ἀλλ'
 ἀποστραφέντος καὶ τοῦτ' ἐπὶ πολλῶν ποιήσαντος γυναικῶν ἢ Μα-
 ριάμη παρατυγχάνουσα τοῖς γινόμενοις οἷχ ὥστε ἐκ παρασκευῆς 5
 δοκεῖν ἀλλὰ κατὰ θεωρίαν, „μάτην, εἶπεν, ὃ βασίλισσα, ταύτας ἐπὶ
 τροφῇ τοῦ παιδὸς μετακαλῆ τὰς γυναῖκας, αἱ μὴδὲν πρὸς αὐτὸ
 συγγενὲς ἔχουσιν. εἰ μέντοι τινὰ τῶν Ἑβραίδων γυναικῶν ἀρθῆναι
 227 ποιήσεας, τάχα ἂν προσοίτο θηλὴν ὁμοσίλου.“ δόξασαν δὲ λέγειν
 εὔ κελεῖε τοῦτ' αὐτὴν ἐκπορίσαι καὶ τῶν γαλουχοῦσῶν τινα μετα- 10
 θεῖν. ἢ δὲ τοιαύτης ἔξουσίας λαβομένη παρῆν ἄγουσα τὴν μι-
 τέρα μὴδὲν γινωσκομένην. καὶ τὸ παιδίον ἀσμενίσαν πως προσ-
 φέεται τῇ θηλῇ, καὶ δεηθείσης γε τῆς βασιλίδος πιστεύεται τὴν
 τροφὴν τοῦ παιδίου πρὸς τὸ πᾶν.
- 228 6. Κατ' αὐτῶν τὴν ἐπίκλησιν ταύτην τῶν συμβεβηκότων ἔθετο 15
 εἰς τὸν ποταμὸν ἐμπροστί. τὸ γὰρ ἴδιω μῶν Αἰγύπτιοι καλοῦσιν.
 ἐσῆς δὲ τοῖς [ἐξ ὕδατος] σωθέντας. συνθέντες οἶν ἐξ ἀμφοτέρων
 229 τὴν προσηγορίαν αὐτῷ ταύτην τίθενται. καὶ ἦν ὁμολογουμένως
 κατὰ τὴν τοῦ Θεοῦ προῖρησιν φρονήματός τε μεγέθει καὶ πόρων

§ 226 = Exodus II 7.

ROMSPLAELatZonaras I p. 53sq. ExcPeiresc. Eustathius hexaem. p. 79.
 Michael Glycas p. 280.

1 τῶν om. MLExc 2 *τε ex τὸ corr. A θερμοῦθις ROMLA¹ *ther-*
muth regis filia Lat *παρέζον, o ex ω SP παρέζων L 3 *θηλὴν, ἢ i. ras. m. 2
 M *πεδίω L μὴ—18 τίθενται. καὶ breuiavit Exc *προσεμένον O
 προσεμένον ML 4 ἀποστρέφοντος A *ποιησάμενον O γυναικῶν om. M
 *μαριάμη RA *maria* Lat 5 τοῖς] τότε τοῖς SA γενομένης SA
 6 εἶπε μάτην tr. ROML *βασίλισσα A¹ 7 πρὸς αὐτὸν Dindorf
 9 πρόσοιτο codd. E προσοίσητο M *ὁμόφυλον Bekker ἐκπορίσαι] *abire*
 Lat μεταθεῖν] μετελθεῖν MSPLAE 11 *ἄγουσα, a ex an corr. R 12 ἀσ-
 μενίσασάν R ἀσμενίσαν, vis i. ras. L 13 γε] τὲ ROML δὲ A, om. Lat 15 κάτ'
 — 16 ἐμπροστί] *cui secundum euentum rerum nomen impositum est eo quod*
de flumine sit saluatus Lat κάτ' καὶ ἀπ' RO κατ' S¹A¹ κάτ' S²A² κάτ' P
 καὶ E αὐτῶν] αὐτῷ SPLA αὐτὸ E τῶν συμβεβηκότων] κατὰ τὸ συμβε-
 βηκότος MSPLAEGlyc 16 μῶν (ὑ eras. S) ROSEustath μῶν AL μῶ οἱ M
 μῶ οἱ P¹ μῶσ οἱ P² μῶσ EZon moy Lat μω Glyc 17 ἐσῆς—σωθέντας] τὸ
 σῆς σωθῆναι Eustath ἐσῆς] ἔσῆς M ἔσῆς SP ἔσῆς A σεῖς L ἔσῆς E *esis*
 Lat σῆς Eustath ἐσεῖς Glyc ἐξ ὕδατος] codd. EZonGlyc, om. LatEustath
 recte *συνθέντες οἶν om. L 18 *τὴν προσηγορίαν—τίθενται] *moyses*
ei nomen imposuerunt id est ex aqua saluatus Lat, *desideratur nomen Moyses,*
 fort. ante u. 15 lacuna 19 φρονήματος—πόρων κατὰ om. MLExc πόρων
 — p. 131, 1 ἄριστος] *et laboribus sapientium hebreorum nimis industrius* Lat

καταφρονήσιν Ἐβραίων ἀριστος. Ἄβραμος γὰρ αὐτῷ πατήρ ἦν Ἰσραήλ. Ἄμαρμος γὰρ αὐτός ἐν πατρὶ καάθου. Καάθου δὲ πατήρ Ἀεὶς ὁ τοῦ Ἰακώβου, ὃς ἦν Ἰσραὴλ γινόμενος. Ἄβραμος δὲ οὗτος ἦν. σύνεσις δὲ οὐ κατὰ τὴν ἡλικίαν ἐφίετ' αὐτῷ τοῦ δὲ ταύτης μέτρου 230
 5 πολὺ κρείττων, καὶ πρεσβυτέραν διεδείκνυεν ταύτης τὴν περιουσίαν ἐν ταῖς παιδῖαις, καὶ μειζόνων τῶν ὑπ' ἀνδρὸς γενησομένων ἐπαγγελίαν εἶχε τὰ τότε πρατιόμενα. καὶ τριετὴ μὲν αὐτῷ γεγενημένη θανασιτὸν ὁ θεὸς τὸ τῆς ἡλικίας ἐξῆρεν ἀνάστημα. πρὸς δὲ 231
 10 ἐκπλαγῆναι τῆς εἰμορφίας, πολλοῖς τε συνέβαινε καθ' ὁδὸν φερομένῳ συντυγχάνουσιν ἐπιστρέφειν μὲν ὑπὸ τῆς ὄψεως τοῦ παιδός, ἀφίετ' αὐτῷ δὲ τὰ σπουδαζόμενα καὶ τῇ θεωρίᾳ προσεσχολεῖν αὐτοῦ· καὶ γὰρ ἡ χάρις ἢ παιδικὴ πολλὴ καὶ ἄκρατος περὶ αὐτὸν οὔσα κατεῖχε τοὺς ὁρῶντας.
 15 7. Ὅντα δ' αὐτὸν τοιοῦτον ἢ Θέρμουθις παῖδα ποιεῖται γο- 232
 τῆς γησίας ἀ' μειοικαμένη, καὶ ποτε κομίσασα τὸν Μωσῆν πρὸς τὸν πατέρα ἐλεδείκνυε τοῦτον καὶ ὡς φροντίσειε διαδοχῆς, εἰ καὶ

§ 229 = Exodus II 10.

ROMSPLAELatZonaras I p. 53sq. ExcPeiresc. Eustathius hexaem. p. 79. Suidas s. Μωσῆς, ἀνάστημα, ἀφιότιμος. Michael Glycas p. 280.

1 Ἄβραμος — 3 ἦν seclussit Ernesti; fort. ante Ἄβραμος lacuna statuenda πατήρ αὐτῷ (αὐτῶν Exc) tr. LExc 2 γὰρ] om. O μὲν γὰρ MSPLAEXc *αὐτός] οὗτος SPA τοῦ Καάθου — 3 Ἰακώβου] καάθου δ' ὁ πατήρ ὁ δὲ λευὲ καὶ λευὲ τοῦ Ἰακώβου E qui fuit de patre chaat, qui natus est de leui, leui uero de iacob Lat τοῦ] om. MLAExc ὁ δὲ SP καάθου] καάθου M καὶ ἄθου A κανάθου Exc καάθου δὲ] om. MLAExc οὗ SP 3 Ἀεὶς] E λευὲ ROSP καὶ λευὲ MLAExc ὁ τοῦ] τοῦ MLAExc ὁ SP Ἰακώβου E 4 ἐφίετο MSPLAExc erat — concessa Lat 5 *κρείττω (ω ex on corr. A) MA

πρεσβυτέρα ROExc πρεσβυτέρα^v M διεδείκνυεν] διεδείκνυε MS²A² διεδείκνυε δὲ ROExc τὴν] τὴν παιδείαν (παιδείαν deletum) M παρουσίαν A 6 ἐν om.

A παιδίαις R παιδείαις OMSPA¹L μειζόνα Exc 7 πρατιόμενα A τριετὴ — S ἀνάστημα habet Suidas s. Μωσῆς τριετῇ ME αὐτὸν γεγενημένον M γενομένον ESuid 8 θανασιτὸν — ἀνάστημα habet Suidas s. ἀνάστημα *ἡλικίας — ἀνάστημα] staturae eleuanti spatium Lat ἐξῆρεν ἀνάστημα] EExcSuidGlyc ἐξῆρε διάστημα codd. 9 οὐδείς — 10 εὐμορφίας habet Suid ἀφιότιμος] ROSPLSuidGlyc ἀφιότιμος MAExc οὗτος A¹ ὡς] ὅς L μωσῆν A μωσῆ M¹ 10 ἐκπλαγῆν Suid καθοδοῦ AExc φερομένοις P¹ 12 προσεσχολεῖν R προσασχολεῖν OL προσεσχολεῖν, εν uid. in α corr. M 13 περὶ] ἢ περὶ A 14 κατεῖχε] κατεῖχετο MExc 15 δὲ E *θέρμουθις ROMLAGlyc παιδοποιεῖται LEEExc παῖδα ποιεῖται, α post δ ex o corr. P παιδοποιεῖται A 16 μωσῆν A μωσῆ M 17 ἐπεδείκνυε, ἔπε i. ras. A καὶ om. ROLat φροντίσειε] φροντίσειε S¹PAExc φροντίς εἶεν L 9*

- βουλῆσει θεοῦ μὴ τύχοι παιδὸς γνησίον, πρὸς αὐτὸν τε ἔλεγεν,
 ἀναθρεψαμένη παῖδα μορφή, τε θεῖον καὶ φρονίματι γενναῖον.
 θαυμασίως δὲ αὐτὸν καὶ παρὰ τῆς τοῦ ποταμοῦ λαβοῦσα χάριτος
 233 ἐμαντῆς μὲν ἰγρησάμην παῖδα ποιήσασθαι, τῆς δὲ σῆς βασιλείας
 διαδόχον.“ ταῦτα λέγουσα ταῖς τοῦ πατρὸς χερσὶν ἐνετίθει τὸ 5
 βρέφος, ὃ δὲ λαθὼν καὶ προστεριστάμενος κατὰ φιλοφρόνησιν χάριν
 τῆς θυγατρὸς ἐπιτίθησιν αὐτῷ τὸ διάδημα· καταφέρει δ' ὁ Μω-
 234 σῆς εἰς τὴν γῆν περιελόμενος αὐτὸ κατὰ νηπιότητα δῆθεν ἐπέ-
 βαινέ τε αὐτῷ τοῖς ποσὶ. καὶ τοῦτο ἔδοξεν οἰωνὸν ἐπὶ τῇ βα-
 σιλείᾳ φέρειν. Θεασάμενος δ' ὁ ἱερογραμματεὺς ὃ καὶ τὴν γένεσιν 10
 αὐτοῦ προειπὼν ἐπὶ ταπεινώσει τῆς Αἰγυπτίων ἀρχῆς ἰσομένην
 235 ὕμμησεν ἀποκτεῖναι, καὶ δεινὸν ἀνακραγῶν. „οὗτος, εἶπε, βασιλεῦ,
 ὃ παῖς ἐκεῖνος, ὃν κτεῖναισιν ἡμῖν ἐδήλωσεν ὁ θεὸς ἀγόβοις εἶναι,
 μαρτυρεῖ τῇ προαγορεύσει τοῦ γεγονότος ἐπιβεβηκῶς ἰγμεμονία τῇ σῆ
 καὶ πατρὸν τὸ διάδημα. τοῦτον οὖν ἀνελὼν Αἰγυπτίοις μὲν τὸ ἀπ' 15
 αὐτοῦ δέος ἄντες, Ἑβραίοις δὲ τὴν ἑλπίδα τοῦ δι' αὐτὸν θάρσους
 236 ἀφελῶ.“ φθάσει δ' αὐτὸν ἡ Θέρμουθις ἔξαρκάσασα, καὶ πρὸς
 τὸν γόνον ὀκνηρὸς ἦν ὁ βασιλεὺς τοιοῦτον αὐτὸν τοῦ θεοῦ παρα-
 σκευάσαντος, ᾧ πρόνοια τῆς Μωσέως σωτηρίας ἦν. ἐτρέφετο οὖν
 πολλῆς ἐπιμελείας τεγγάνων, καὶ τοῖς μὲν Ἑβραίοις ἐπ' αὐτῷ παρῶν 20
 237 ἑλλίς περὶ τῶν ὄλων, δι' ἐποψίας δ' εἶχον Αἰγύπτιοι τὴν ἀνατρο-

§ 232 = Exodus II 10.

ROMSPLAELatZonarar I p. 54. ExcPeiresc. Eustathius hexaem. p. 79 sq.
 Michael Glycas p. 280 sq.

1 τε] δὲ Exc 2 μορφήν MLExc τε] γε M LAExc θεῖω L καὶ
 om. L φρονίμα τι M 3 δὲ] τε SP 4 ἐμαντῆ E *παῖδα suppl. m. 1
 A 5 *ἐνετίθη R ἐντίθησι MSPLAExcEustathGlyc 6 *δὲ] δὲ καὶ M
 *προστερησάμενος RA προστεριστάμενος LExcBekker φιλοφροσύνην E
 7 *ἐπιτίθησιν Exc καταφέρει δ'] καὶ τοῦτο καταφέρει Exc 8 γῆν]
 fin. Exc αὐτῷ A ἐπέβαινέ τε] καὶ ἐπέβαιναν (καὶ s. P) PE 9 αὐτῷ]
 αὐτὸ (ex αὐτῷ corr. S) R'SL καὶ τοῦτο] καὶ ω A ἔδειξεν O 10 φέ-
 ρειν] διαφέρειν M' δὲ ROSPLAE 11 *ἐπὶ] ἐπὶ τῇ SPA αἰγυπτίας E
 12 *ἀποκτεῖνε R *ἀνακραγῶς M ἀνακραγῶν (sic) O *οὗτος]
 οὗτος ex corr. R, om. M βασιλεῦς P'A' 13 *ὃ om. MSPLA κτεῖναισιν.
 εἰ i. ras. L 14 μαρτυρεῖ] καὶ μαρτυρεῖ SP προαγορεύσει A' τοῦ] διὰ
 τοῦ Ernesti ἰγμεμον. lu M 15 καὶ — διάδημα om. Lat οὖν] om. M
 μὲν οὖν L 16 Ἑβραίους PLA δὲ om. R δι' αὐτὸν δι' αὐτοῦ OMSPA
 ἀπ' αὐτοῦ L θάρσους O 17 *Θερμουθις ROMAGlyc 18 τοιοῦτον αὐ-
 τὸν] οὕτω τοῦτον E *τοῦ θεοῦ | iterat O 19 ᾧ] ὁ RO κωῦσέως RM
 SP κωῦσέως A ^β ^α σωτηρίας μωσέως tr. L 21 ἑλλίς] ἐπέλπισιν εἶναι MSP
 LA spes — optima Lat ὄλων] ὀδῶν M

γεν αὐτοῦ· μηδὲν δ' ὄντως φανερῶν, δι' ὃν γὰρ ἀπέχειν αὐτὸν
 ὁ βασιλεὺς μηδὲν ὄντι ἢ συγγενοῦς διὰ τῆς εἰσποιοῦσιν ἢ τῶν
 ἄλλων τινός, ᾧ πλέον ἐπὶ ἐπιπέλειας τῆς Αἰγυπτίων ἐκ τοῦ προσι-
 δέναι τὰ μέλλοντα φανερῶν παρῆν, ἀπέχοντο τῆς ἀναρτίως αὐτοῦ.

- X. 1. Μωυσῆς μὲν τῷ προεξηρημένῳ τρόπῳ γεννηθεὶς τε καὶ 235
 τραφείς καὶ παρῆλθὼν εἰς ἡλικίαν φανερὰν τοῖς Αἰγυπτίοις τὴν
 ἀρετὴν ἐποίησε καὶ τὸ ἐπὶ ταπεινώσει μὲν τῇ ἐκείνων, ἐπ' αὐξήσει
 δὲ τῶν Ἑβραίων γεγονότα ταιαίτης ἀφορμῆς λαβόμενος· Αἰθίοτες, 239
 πρόσποιε δ' αἰσι τοῖς Αἰγυπτίοις, ἐμβαλλόντες εἰς χόραν αὐτῶν
 10 ἦγον καὶ ἦγον τὰ τῶν Αἰγυπτίων. οἳ δ' ἐπ' ὀργῆς σιγματεύουσιν
 ἐπ' αὐτοὺς ἀμνυόμενοι τῆς καταφρονήσεως, καὶ τῇ μάχῃ κρατη-
 θέντες οἳ μὲν αὐτῶν ἔπεσον οἳ δ' ἀσχωρῶς εἰς τὴν οἰκίαν διεσώ-
 15 θησαν φερόντες. ἐπηκολούθησαν δὲ διώκοντες Αἰθίοτες καὶ μα- 240
 λασίας ἐπιλαβόντες τὸ μὴ κρατεῖν ἀλάσις τῆς Αἰγύπτου τῆς χώρας
 ἐπὶ πλείον ἤπτοντο καὶ γευσάμενοι τῶν ἀγαθῶν οὐκέτ' αὐτῶν
 ἀπέχοντο, ὡς δὲ τὰ γεινιώγια μέρη πρῶτον αὐτοῖς ἐπεχομένον
 οἶκ ἐτόλμων ἀντιστρατεύειν, προσέβησαν ἄχρι Μήμφως καὶ τῆς 241
 θαλάσσης οὐδεμιᾶς τῶν πόλεων ἀντέχειν δινηθείσης. τῷ δὲ κα-
 20 τῷ λιζόμενοι πρὸς χρησμοὺς Αἰγύπτιοι καὶ μαντείας τρέπονται·
 συμβουλεύσαντος δ' αὐτοῖς τοῦ Θεοῦ συμμάχῳ χρησασθαι τῷ Ἑβραίῳ

§ 238 cf. Artapanum apud Eusebium praep. euang. IX 27 (p. 431sq.)

ROMSPLAELatZonaras I p. 54. Eustathius hexaem. p. 80.

1 μηδὲν — 4 αὐτοῦ] *et cum nullus esset certus, ut uel si occideret aut
 rex infantem et cognatum propter adoptionem aut aliorum quilibet, quid am-
 plius aegyptiae utilitati prodesset, quo iam non metuerent de praescientia fu-
 turorum, abstinebant omnes ab eius nece* Lat δὲ MSPLA δι' ὄν] δι' ὄ
 MSPLA 2 ὄ] ἢ ὄ SP μηδὲν ὄντι ἢ συγγενοῦς] μηδὲ ὄντος ἢ συγγενοῦς
 O ἢ μηδὲν ὄντα καὶ συγγενῆ MSP¹AL ὄντα καὶ συγγενῆ P² διὰ om. O
 εἰσποιοῦσεως] ποιήσεως MS¹P¹LA 3 τινός] τισ MSPLA τῆς] τῶν M
 τὰ μέλλοντα om. M 4 παρῆν om. L ἀπήχοντο R 5 *μωυσῆς A μὲν]
 μὲν οὖν MSPLAE itaque Lat οὖν conl., nisi quid excidit infra τε om. ROME
 6 τραφεῖς] ἀνατραφεῖς E τοῖς om. E 7 τὸ] τῷ RA¹S³ τῆς ἐκείνων
 ROA¹ S δὲ om. O τῶν] τῆς O *αἰθίωπεσ O 9 ἐμβαλλόντες L
 10 *ἦγον] ἦπτον S¹P ἐπ' om. ME ὀργῆ, ι ex corr. M ὀ. ὀργῆ S
 ὀργῆ E 11 ἀμνυόμενοι] conl. vindicatori Lat ἀμνόμενοι codd. τῇ] δῆ
 SPA 12 *ἔπεσον A¹ οἰκίαν O διεσώθησαν om. O φερόντες SPLA
 ἐπικολούθησαν RL *αἰθίωπεσ O μαλακίας^v A μαλακίαν, γ corr.
 uid. S 14 κρατεῖν πάσις (εἰν π ex ἦν corr. A) SPA τῆς χώρας] τε χώρας
 RO 15 ἤπτοντο O *οὐκέτι M 16 *ἀπήχοντο RP¹ γεινιώγια
 R αὐτοῖς] αὐτῆς MSPLA 18 ἀντισχεῖν MSPLA 19 μαντείας, εἰ
 ex i corr. S μάντας R μάντις conl. 20 δὲ ROM *χρησθαι L *ἔβρω M

- κελεύει ὁ βασιλεὺς τὴν θυγατέρα παρασχεῖν τὸν Μωσῆν στρατη-
 242 γὸν αὐτῷ γενησόμενον. ἡ δὲ ὄρκους ποιησάμενη, ὥστε μηδὲν δια-
 θεῖναι κακόν, παραδίδωσιν ἀντὶ μεγάλης μὲν εὐεργεσίας κρίνουσα
 τὴν συμμαχίαν, κακίζουσα δὲ τοὺς ἱερέας, εἰ πτεῖναι προαγορεύ-
 σαντες αὐτὸν ὡς πολέμιον οὐκ ἠδούντο νῦν χρῆζοντες αὐτοῦ τῆς 5
 ἐπικουρίας.
- 243 2. Μωσῆς δὲ ἐπὶ τε τῆς Θερμοῦθιδος παρακλήθεις καὶ ἐπὶ
 τοῦ βασιλέως ἰδέως προσδέχεται τὸ ἔργον· ἔχαιρον δ' οἱ ἱεροποιή-
 ματαις ἀμφοτέρων τῶν ἔθνων. Αἰγυπτίων μὲν ὡς τοὺς τε πολε-
 μίους τῆ ἐκείνου κρατήσοντες ἀρετῇ καὶ τὸν Μωσῆν ταύτῳ δόλω 10
 κατεργασόμενοι, οἱ δὲ τῶν Ἑβραίων ὡς φυγεῖν αὐτοῖς ἐσομένου
 244 τοῖς Αἰγυπτίοις διὰ τὸ Μωσῆν αὐτοῖς στρατηγεῖν. ὁ δὲ φθάσας
 πρὶν ἢ καὶ πνθῆσθαι τοὺς πολεμίους τὴν ἔφοδον αὐτοῦ τὸν στρα-
 τὸν ἀναλαβὼν ἦγεν οὐ διὰ τὸ ποταμοῦ ποιησάμενος τὴν ἑλασίαν,
 ἀλλὰ διὰ γῆς. ἔνθα τῆς αὐτοῦ συνέσεως θαυμαστὴν ἐπίδειξιν 15
 245 ἐποιήσατο· τῆς γὰρ γῆς οὐσης χαλεπῆς ὄδενθῆναι διὰ πλήθος
 ἔρπειτων, παμφορωτάτη γὰρ ἔστι τούτων, ὡς καὶ τὰ παρ' ἄλλοις
 οὐκ ὄντα μόνη τρέφειν δυνάμει τε καὶ κακίᾳ καὶ τῷ τῆς ὄψεως
 ἀσυνήθει διαφέροντα, τινὰ δ' αὐτῶν ἔστι καὶ πετεινὰ ὡς λανθά-
 νοντα μὲν ἀπὸ γῆς κακουργεῖν καὶ μὴ προῖδομένους ἀδικεῖν ὑπερ-
 20 πετῆ γενόμενα, νοεῖ πρὸς ἀσφάλειαν καὶ ἀβλαβῆ πορείαν τοῦ στρα-
 246 τεύματος στρατήγημα θαυμαστόν· πλέγματα γὰρ ἐμμερῆ κρινοῖς

§ 243 cf. Artapanum apud Eusebium praep. euang. IX 27 (p. 432).

ROMSPLAELatZonaras I p. 54. Eustath. hexaem. p. 51. Michael Glycas p. 251.

1 τὸν om. E *μωσῆν A 2 *αὐτῷ στρατηγὸν tr. L *γεννησό-
 μενον P γενόμενον RO *ποιησάμενων SP¹LA *διαθῆναι RL 3 μεγάλης.
 η ex oi corr. O 4 εἰ] οἱ ROSPALat προαγορεύσαντος L 5 οὐκ
 ἠδούντο] quasi nescientes Lat 7 θερμοῦθιδος ROL θερμοῦθιδος (τ in θ
 corr. A) MSPA thermuthi Lat ἐπὶ om. O S ἔχαιρον om. RO οἱ om. O
 9 ἔθνων] ἔθνων ἀποδέχονται O 10 κρατήσοῦντες, o ex α corr. P
 μωσῆν M ταύτῳ] τῷ αὐτῷ MSPLA ἐν ταύτῳ RO ipso Lat 11 κατερ-
 γασάμενοι ROP¹LA¹ κατεργασάμενοι M ὡς] ὡς τοῦ O γνήην L
 αὐτοῖς] αὐτὸν O ἐσομένους R ἐσομένον, εἰ i. ras. corr. M 12 αὐτοῖς]
 αὐτῶν MSPLA 13 καὶ om. ME *αὐτοῦ, οἱ i. ras. A 16 χαλεπῆς
 οὐσης tr. MSPLAE *πλήθους A¹ 17 *ἔρπειτων] τῶν ἔρπειτῶν L
 ἔστιν MSP¹A ὡς καὶ τὰ παρ' ἄλλοις τούτων tr. M 18 μόνη s. L τῷ]
 τὸ O 19 σνήθει ROLat σνήθει A διαφέροντα R πετηνὰ MA λαν-
 θάνοντα] λαθόντα MSPLA cum — nequeant Lat 20 προῖδομένους] Dindorf
 προειδομένους codd. 21 γινόμενα MSPL ἀσφάλειαν R πορείαν L

ἐκ βίβλων κατασθενάσας καὶ πληρώσας ἕβρων ἐζόμιζε. πολειμώτα-
 τον δ' ἔστιν ὄφρσι τοῦτο τὸ ζῆρον· φεύγουσί τε γὰρ ἐπεροχόμενας
 καὶ ἐριστάμενοι καθάπερ ὑπὲρ ἐλάφων ἀρπαζόμενοι καταπίονται·
 χειροίθει δ' εἰσὶν αἱ ἕβρεις καὶ πρὸς μόνον τὸ τῶν ὄφρων γένος
 ἄγριοι. καὶ περὶ μὲν τούτων παρήμι νῦν γράφειν οὐκ ἀγνοούν- 247
 των τῶν Ἑλλήνων τῆς ἕβριδος τὸ εἶδος. ὡς οὖν εἰς τὴν γῆν ἐπέ-
 βαλε τὴν θηριοτρόφον, ταύταις ἀπεμάχετο τὴν τῶν ἐρπετῶν φύσιν
 ἐπαφείς αὐτοῖς καὶ προπολεμοῦσαις χρώμενος. τοῦτον οὖν ὁδεύσας
 τὸν τρόπον οὐδὲ προμαθοῦσι παρῆν τοῖς Αἰθίοψι, καὶ συμβαλὼν 248
 αὐτοῖς κρατεῖ τῇ μάχῃ καὶ τῶν ἐλπίδων, ἃς εἶχον ἐπὶ τοὺς Αἴ-
 γυπτίους, ἀφαιρεῖται τάς τε πόλεις αὐτῶν ἐπήει καταστρεφόμενος,
 καὶ φόνος πολλὸς τῶν Αἰθιοπίων ἐπράττετο. καὶ τῆς διὰ Μωυσῆν
 εὐπραγίας γενεσάμενον τὸ τῶν Αἰγυπτίων στρατεύμα πονεῖν οὐκ
 ἔκαμινεν, ὡς περὶ ἀνδραποδισμοῦ καὶ παντελοῦς ἀναστάσεως τὸν ζίν-
 249
 15 δυνον εἶναι τοῖς Αἰθίοψι· καὶ τέλος συνελαθέντες εἰς Σαβᾶν πόλιν
 βασιλείαν αἰσάν τῆς Αἰθιοπίας. ἣν ἴσπερον Καμζῖσις Μερόην ἐπω-
 νόμασεν ἀδελφῆς ἰδίας τοῦτο καλουμένης, ἐπολιορχοῦντο. ἣν δὲ
 δυσπολιόρχητον σφόδρα τὸ χωρίον τοῦ τε Νείλου περιέχοντος αὐ-
 τὴν καὶ περὶ ποταμῶν τε ἄλλων Ἀσάτου καὶ Ἀσταβόρα
 20 δύσμαχον τοῖς περὶωμένοις διαβαίνειν τὸ ῥέμμα ποιοῦντων· ἣ γὰρ 250

§ 246 cf. Artapanum apud Eusebium praep. euang. IX 27 (p. 432).

ROMSPLAELatZonaras I p. 54sq. Eusebius onomast. p. 296 (Lagarde)
 Eustathius hexacm. p. 81. Syncellus p. 227. Michael Glycas p. 251sq.

1 βύβλων Dindorf *ἕβρων R de hibibus Lat πολειμώτατον, εμώτα
 i. ras. 4—5 litt. P πολειμώτατόν A 2 *δέ Glyc *ἔστι MS²P² *ὄφρσι τοῖς
 ὄφρσι SPLAGlyc *τὸ om. R τε om. A 3 καὶ ἐριστάμενοι — καταπίονται]
 et cum se celare uoluerint uelut flatu ceruorum arreptae deuorantur Lat

ἀριστάμενοι MSPLALat ἀνδιστάμενοι Glyc ὑπὸ ἐλάφων L ὑφ' ἐλάφων
 A ὑπὸ νεφῶν Naber 4 *εἰσὶν αἱ ex εἶναι corr. A *hibes Lat 5 πα-
 ρήμι O 6 ἕβριδος] ἕβριδος RM¹ ἕβρωσ PL et i. marg. S hibis Lat τὸ εἶδος
 suppl. i. marg. S 7 θηριοτρόφον] O² θηροτρόφον RO¹MSPLAGlyc θηριο-
 τόκου Eustath *ταύταις] per eas ut dixi Lat *ἐπεμάχετο O τῇ τῶν
 ἐρπετῶν φύσει RO 8 *προπολεμοῦσαις M¹ 9 οὐδὲν E μηδὲν Zon
 11 *ἐπήει] ἐπὶ γῆ RO ἐπέει, ἴ ex ἣ corr. M 14 ἀναστατώσεως S² 15 Αἰ-
 θιοψι] aegyptii Lat συνελαθέντες] OEZON συνελασθέντες (σ ante θ i. ras. L)
 RMSPLA insequentibus aegyptiis cunctos aethiopes Lat *σαβᾶ MP-Eustath
 Sync σαβᾶν SL 16 τῆς om. AE ἣν — 17 καλουμένης excerpts Eusebius
 ἐπωνόμασεν] ὀνόμασεν (ὦ ex ὀ corr. M) MLE μετωνόμασεν SPA deno-
 minauit Lat ὀνομάσαι Euseb 18 *δυσπολιόρχητον A αὐτῆν] αὐτὸ L eam
 Lat 19 ἀσταβόρα R ἀστοβορᾶ O ἀστοβόρα ML ἀσταβόρα A astaburas
 Lat 20 δυσμάχον MSPLA περὶωμένοις L

πάλιν ἐπὶ τὴν αὐτὴν εἴσοδον ἀλλοίωται τείχος τὸ πρὶν, καθάρως περικυ-
 κλῆται καὶ πρὸς μὲν τοὺς πολέμιους ἀπὸ τῆς πόλεως τὸς ποταμοὺς
 ἔχοντα ὄπισθεν τὸ μερὸς μεταξὺ τοῦ τείχους, ὥστε ἀνεπίβλητον
 εἶναι βραχύτερον ὑπὸ πληθύνουσιν φερομένων, ἄπερ καὶ τοὺς πε-
 ραικαζομένοις τοὺς ποταμοὺς ἄπερ ἔποιε τῆς πόλεως τὴν ἀλω-
 240 σιν, φέροντι τοῖνυ ἀφ' ἑαυτῶν τῷ Μωυσεῖ τὴν τοῦ στρατεύματος ἀρ-
 χίαν, εἰς χεῖρας γὰρ οὐκ ἐτόλμων ἀπαντᾶν οἱ πολέμοι, συνέτιχέ
 245 τι τοιοῦτον. Θάρβης θηράτης ἦν τοῦ Αἰθιοπίων βασιλέως, αὐτῆ
 τὸν Μωυσῆν πλῆθειν τοῖς τείχεσι προσεβόητα τὴν στρατίαν καὶ
 μαχόμενοι γενναίως ἀποσκοποῦσα καὶ τῆς ἐπιτορίας τῶν ἐχειρή-
 σων θαυμάζουσα, καὶ τοῖς τε Αἰγυπτίοις αὐτίκον ἀπερηνώσει ἔδῃ
 τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἀπρεσίας ἐπολαμβάνουσα καὶ τοῖς Αἰθιοπίων
 ἀγχοῦσιν ἐπὶ τοῖς κατ' αὐτῶν καταφθασμένοις τοῦ περὶ τῶν ἐσχά-
 των κινήτου, εἰς ἔρωτα δεινὸν ὤλισθεν αὐτοῦ καὶ περιόντος τοῦ
 250 πάθους πέμπει πρὸς αὐτὸν τῶν οἰκτιρῶν τοὺς πιστοτάτους διαλε-
 ρομένην περὶ γάμου, προσδεζομένην δὲ τὸν λόγον ἐπὶ τῇ παρα-
 δοῦναι τὴν πόλιν καὶ ποιησαμένην πίσταίς ἐφόρους ἢ μὴν ἄξεισθαι
 γενναῖα καὶ κρατίζοντα τῆς πόλεως μὴ παραδίσεσθαι τὰς συν-
 θήκας, φθάνει τὸ ἔργον τοῖς λόγοις, καὶ μετὰ τὴν ἀναίρεσιν τῶν
 Αἰθιοπίων εὐχαριστίας τῷ θεῷ συντέλει τὸν γάμον Μωυσεῖ καὶ
 254 τοῖς Αἰγυπτίοις ἀπύργει εἰς τὴν ἑαυτῶν.

ΚΙ. 1. Οἱ δ' εἰς ὧν ἐσωζήοντο ὑπὸ Μωυσεῖος μῖσος ἐκ τούτων

§ 262 cf. Antiquum arab. Eusebium praef. evang. IX 27 (p. 493).

ROMSP.LA.Lat.Zenaras I p. 55. Eustathius hexaem. p. 92. Synecellus p. 227.
 Michael Glycas p. 281 sq.

1 ἔρωτα] ὡς ἔρωτα A ut inania Lat αὐτῶν αὐτῶν M 2 πολέμιους RO
 3 μερῶν O μεταξὺ τοῦ τείχους inter muros et flumina Lat
 ἐπιβλήτου M.L.A 4 βραχύτερον — φερομένων] arabis illis violentia depor-
 tatis Lat πληθύνουσιν πλημύνας MSPLA πλημύνας Bekker 5 ἀφ' ἑαυτῶν em.
 RO τὸ ἐκ τοῦ corr. O Μωυσεῖ] μωυσεῖ i. ras. P] οὐδὲ μωυσεῖ E

7 γὰρ] μὲν S 8 *αὐτῶν αὐτῶν, i. ras. S *θάρβης RO Θάρβης
 Eustath Θάρβης Synce 9 Μωυσεῖ Eustath στρατίαν ROS στρατίαν.
 i. ras. P 10 μαχόμενοι] μαχόμενῶν τε RO ἐχειρήσων Eustath
 13 κατ' ἐπ' M καταφθασμένοις O et ut inid. M τοῦ περὶ] τὸν περὶ M
 ἐσχάτω] ἔσω ML 14 κινήτου. et ek eo corr. A περιόντος] ROSPLA
 LatGlyc εἰς ἔρωτα M τοῦ πάθους] RMSPLA.LatGlyc αὐτοῦ O 15 τοῖς
 πιστοτάτοις] eod. Glyc. τὸν πιστοτάτον Eustath πιστοτάτους A δι-
 λερουμένη] ut — dependenter Lat 16 *τοῦ] τὸ L 17 ἢ μὴ ἐκ ἑαυτῶν corr.
 m. l. M 18 γενναῖα καὶ i. ras. corr. A 19 *αἰθιοπίων, αἰθῶ i. ras. M
 Μωυσεῖ] μωυσεῖ M δ μωυσεῖ SPLA 21 *ἐσωζήοντο] ἐσωζήοντο γὰρ SPA proprium
 lectum Lat 22. Eustath 22 ἢ E *ἐσωζήοντο P' μωυσεῖος M
 μωυσεῖος SPA ἐκ τούτων πρὸς αὐτὸν] πρὸς τοῦτον εἰ αὐτῶν O

πρὸς αὐτὸν ἀνελάμβανον καὶ θερμότερον ἀπεσθαι τῶν κατ' αὐ-
 τοῦ βασιλευμάτων ἕξινον, ἀποκοσμήτες μὲν μὴ διὰ τῆς ἀσφαλείας
 νεωτερίσεις κατὰ τὴν Ἀθήνησιν, διδάσκοντες δὲ τὸν βασιλέα περὶ
 τῆς σφαιρῆς. ὃ δὲ καὶ καθ' αὐτὸν μὲν εἶχε τὴν τοῦ πραγματος 265
 ἀπίστοιαν ὑπὸ τε φθόνοι τῆς Μικασίας στρατηγίας καὶ ὑπὸ φόβου
 ταπεινώσεως, ἐπαίχθεις δ' ὑπὸ τῶν ἱεραρχομένων οὕτως τε τῶν
 ἐχθροῦν τῇ Μικασίᾳ ἀνακρίσει. φθόσος δὲ τῆς ἀπειθείης κατα- 266
 μαθεῖν λαθῶν ἀπέβησι· καὶ τῶν οὐδὲν φιλοκτονητικῶν ποιήσας
 διὰ τῆς ἐρήμου τὴν ἀσφαλίαν καὶ εἶδει ἦν ὑπερβολὴ καὶ λαθεῖν τοῖς
 ἐχθροῖς, ἀπορῆς τε ἂν τροφῆς ἀπυλλίστατο τῇ καρτερῆς κατα- 267
 φρονίᾳ. εἰς τε πάλιν Μαδιανῶν ἀρκετικῶς πρὸς μὲν τῇ Ἐρεθρῇ
 θαλάσῃ κειμένην ἀπυνομον εἰς τοῖς τῶν Ἰβραυμῶν γειτονίᾳ ἐν
 Κατωρῶν οὐκίᾳ, καθυεθείς ἐπὶ τινος φρεσῶς ἐκ τοῦ κίττου καὶ
 τῆς ταλαιπωρίας ἤρμαι μασηδρίας οὐκίᾳ εἰς πόρρω τῆς πόλεως.
 ἀνταδ' αὐτῶν συνεθερ καὶ πρῶτος ἐκ διαίτης τῶν αὐτῶν συνη- 268
 σασα τῆν ἀρετὴν αὐτοῦ καὶ πρὸς τὰ κρείττεον ἀφραγῆς παρασχέουσα.
 2. Τῶν γὰρ χωρίων διωκτῶν ἔγχετο πρῶτα λαμβάνοντες εἰς
 ποιμένες τὰ φρέσας, ὅπως μὴ προσβυλαιωμένους τοῦ ἔθους ὑπὸ
 τῶν ἄλλων σπασίξαι ποσσὶ τὰ θέρματα, παραβύθοντας οὐκ ἐπὶ
 τὰ φρέσας ἐπιτὰ παρθένου ἀδελφοῦ Παροσίου θυγατρὸς ἱερέως
 καὶ καλλίης ἕξινονίαν τιμῆς παρὰ τοῖς ἐπιχωρίοις, αὐ τῶν τοῦ 269

§ 24 = Exodus II 11.

ROMSFLAELatItaGraec I p. 10. Michael Gyron p. 181.

1 Ἰβραυμῶν Ὁ θερμότερον ἸLat ἄσφαλῆς Ἀ 2 ἄσφαλῆς Ἰ
 3 νεωτερίσεις Ἐ νεωτερίσεις MA ἱεραρχικῶν SFL 4 καὶ ἄσφαλῆς
 καὶ αὐτῶν L 5 τῶν τε τῶν BO καλλίης MSFL 6 8) 2) κατὰ π. 1 N
 οὐκίᾳ ε' E 7) ἱεραρχῶν Ἀ *καλλίης MSFL 9 εἶδειν ἄ
 10 εἶδειν Ἀ εἶδειν δὲ καὶ Ὁ κατὰθεθεῖ κατὰθεθεῖ Ὁ, ἄσφαλῆς M 5 καὶ
 εἶδειν — 10 ἐχθροῖς ἄσφαλῆς Lat 9 ὑπερβολῆς ἄσφαλῆς ἄσφαλῆς M 11 MSFL
 10 ἀπὸ ἦν Ὁ ἀπυλλίστατο L 11 μαθηδρίας MSFL ἀπυλλίστατο Ἀ ἄσφαλῆς
 Lat μὲν τῆ τῆ μὲν τῆ εκ τῆν corr. Ἀ τῆ μὲν MSFL 12 ἄσφαλῆς
 *καὶ τῶν Ὁ εἶδειν L εἶδειν E 13 Κατωρῶν γειτονίᾳ S
 PE χετονοῦσας S² κατωρῶν L κατωρῶν Lat *κατὰθεθεῖ κατὰθεθεῖ ε' Ὁ
 14 *ἕρμαι BOM πόρρω E πόρρω S 15 ἀνταδ' ἀνταδ' M ὑπὸ SE
 ἐν L καλλίης καλλίης τῆς Ὁ κατὰθεθεῖαν BO 16 παραβύθοντας
 ἀσφαλῆς L 17 *ἀπυλλίστατο Ὁ ἀπυλλίστατο SPA ἱεραρχῶν Lat 18 *πο-
 κίᾳ M προσβυλαιωμένους ἐξινονίαν σου εκ ἄσφαλῆς corr. Ἀ ἄσφαλῆς
 ἐξινονίαν MA προσβυλαιωμένους S² 19 σπασίξαι E 20 *ἀδελφῶν
 ἱεραρχῶν, εἰ. τ. M *Παροσίου θυγατρὸς Lat; i. marg. οὐκίᾳ ἱερέως
 ἀπυλλίστατο E 21 καλλίης M ἱεραρχῶν E

- πατρός ποιμνίων ἐπιμελούμενοι διὰ τὸ ταύτην ὑποουργίαν εἶναι
καὶ γυναιξίν ἐπιχώριον παρὰ τοῖς Τρωγλοδύταις φθάσασαι τὸ
αἵταρχες ἐκ τοῦ φρέατος ἀνέσπασαν ὕδωρ τοῖς ποιμνίοις εἰς δεξα-
260 μενάς, αἱ πρὸς ἐκδογὴν τοῦ ὕδατος ἐγεργόνησαν. ἐπιστάντων δὲ
ποιμένων ταῖς παρθένους, ὥστ' αὐτοὶ τοῦ ὕδατος κρατεῖν. Μωυσῆς 5
δεινὸν ἤγησάμενος εἶναι περιδεῖν ἀδικουμένας τὰς κόρας καὶ τὴν
βίαν τὴν τῶν ἀνδρῶν ἔασαι κρεῖττονα γενέσθαι τοῦ τῶν παρθένων
δικαίου, τοὺς μὲν εἰρξεν πλεονεκεῖν ἐθέλοντας, ταῖς δὲ παρέσχε
261 τὴν πρόπουσαν βοήθειαν. αἱ δ' εὐεργετηθεῖσαι παρήσαν πρὸς τὸν
πατέρα τὴν τε ὕβριν τῶν ποιμένων αὐτῷ διηγούμεναι καὶ τὴν ἐπι- 10
κουρίαν τοῦ ξένου παρεζάλουν τε μὴ ματαίαν αὐτῷ γενέσθαι τὴν
εὐποιίαν μηδ' ἀμοιβῆς ὑστεροῦσαν. ὁ δὲ τὰς τε παῖδας ἀπεδέ-
ξατο τῆς περὶ τὸν εὐεργετηκὸτα σπουδῆς καὶ τὸν Μωυσῆν εἰς ὅψιν
262 ἐκέλευεν ἄγειν αὐτῷ τευξόμενον χάριτος δικαίας. ὡς δ' ἦκε, τὴν
τε τῶν θυγατέρων αὐτῷ ἀπεσιμῆσαν μαρτυρίαν ἐπὶ τῇ βοήθειᾳ 15
καὶ τῆς ἀρετῆς αὐτὸν θαυμάζων οὐκ εἰς ἀναισθήτους εὐεργεσιῶν
καταθέσθαι τὴν ἐπικουρίαν ἔλεγεν, ἀλλ' ἱκανοὺς ἐκτίσαι χάριν καὶ
τῷ μεγέθει τῆς ἀμοιβῆς ὑπερβαλεῖν τὸ μέτρον τῆς εὐποιίας.
263 ποιεῖται δ' αὐτὸν νύκτα καὶ μίαν τῶν θυγατέρων πρὸς γάμον δι-
δωσι τῶν τε θυγατέρων, ἐν τούτοις γὰρ ἡ πᾶσα κηῆσις τὸ πα- 20
λαιὸν ἦν τοῖς βαρβάροις, ἀποδείκνυσιν ἐπιμελήτην καὶ δεσπότην.
264 XII. 1. Καὶ Μωυσῆς μὲν τοιούτων τυχὼν τῶν παρὰ τοῦ
Ἰεθεργλαίου, τοῦτο γὰρ ἦν ἐπίκλημα τῷ Παγονήλῳ, διῆγεν αὐτόφθι
ποιμαίνων τὰ βοσκήματα. χρόνῳ δ' ὕστερον νέμων ἐπὶ τὸ Σιναιὸν

§ 259 = Exodus II 16.

ROMSPLAELatZonaras I p. 55sq. Michael Glycas p. 282.

1 ἐπιμελούμενοι A 2 τρωγλοδύταις R trogoditarum Lat 3 *αἵταρχες, εσ i. ras. m. 2 M εἰς δεξαμενάς] δεξαμενάς M¹ ταῖς δεξαμεναῖς M² εἰς δεξαμενάς, σ finale suppl. P expectantes Lat 5 ταῖς παρθένους] καὶ ἀπελευθέρων τὰς παρθένους ME καὶ ἀπολανόντων τοῖς (sic) παρθένους L et uirgines expellentibus Lat ὥστ'] ὡς M αὐτοῖ] αὐτοῖς SPA τοῦ] τοῦθ' M κρατεῖν, εν ex r corr. M S *εἰρξεν MS¹P¹A παρέσχεν MS¹P¹A 9 πρόπουσαν] δέουσαν MSPLA oportunitum Lat δε M παρήσαν O 11*μαίεαν M 13 τῆς] τῆς τε L εὐεργετηκὸτα, ετηκ ex ετην corr. R εὐεργετηκὸτα S³ σπουδῆς] τιμῆς O ἐκέλευεν εἰς ὅψιν tr. O 14 αὐτῷ] αὐτὸν L *ἦκεν MS¹P¹A 15 τε] om. ROE περὶ M ἀπεσιμῆσαν (ἀπεσήμωσαν MA) αὐτῷ tr. MSPLA 18 τῷ] τὸ P(?) ὑπερβάλλειν MSL ὑπερβαλλεῖν P 19 *δίδωσι πρὸς γάμον tr. O *δίδωσιν MS¹P¹A 21 *ἐπιμελήτην P 22 τοιούτων] τούτων O τῶν om. SL 23 Ἰεθεργλαίου] Ἰοθηργλαίου, i. marg. Ἰοθῶρ O Ἰεθῶρον P Ἰοθῶρον SGlyc Ἰεθῶρον A Ἰεθεκλαίου, i. marg. Ἰοθῶρον L getheglech Lat 23 raguheli Lat 24 *ποιμένων A σιναιὸν SPLE syna Lat

καλούμενον ὄρος ἄγει τὰ ποιμνία· τοῦτο δ' ἐστὶν ἐψηλότατος τῶν 265
ταύτη ὄρων καὶ πρὸς νομὰς ἄριστον ἀγαθῆς φρομένης πίας καὶ
διὰ τὸ δόξαν ἔχειν ἐνδιατρίβειν αὐτῷ τὸν θεὸν οὐ κατανεμηθείσης
πρότερον, οὐ τολμῶντων ἐμβατεύειν εἰς αὐτὸ τῶν ποιμένων· ἔνθα
5 δὴ καὶ τέρας αὐτῷ συντηγάνει θανάσιον. πῦρ γὰρ θάμιον βά- 266
των νεμόμενον τὴν περὶ αὐτὸν χλόην τό τε ἄνθος αὐτοῦ παρῆλθεν
ἀβλαβές καὶ τῶν ἐγκάρπιον κλάδων οὐδὲν ἠγάνισε καὶ ταῦτα τῆς
γλογοῦ πολλῆς καὶ ὀξυτάτης ὑπαρχούσης. ὁ δὲ καὶ αὐτὴν μὲν 267
ἔδεισε τὴν ὄψιν παραδόξον γενομένην, κατεπλάγη δ' ἔτι μᾶλλον
10 φωνὴν τοῦ πρὸς ἀριέντος καὶ ὀνομαστὶ καλέσαντος αὐτὸν καὶ
ποιησαμένου λόγου, οἷς τό τε θάρσος αὐτοῦ τολμήσαντος παρελ-
θεῖν εἰς χωρίον, εἰς ὃ μηδεὶς ἀνθρώπων πρότερον ἀρίστο διὰ τὸ
εἶναι θεῖον. ἐσήμαινεν καὶ σιμβολοῦει τῆς γλογοῦ [ὄξ] πορρωτάτω
χωρεῖν καὶ ἀρξέσθαι μὲν οἷς ἐώρακεν ἀγαθὸν ὄντα καὶ μεγάλων
15 ἐπισημῶν ἔργων, πολυπραγματεῖν δὲ μηδέν· τοῖτοις προηγόρευε περι- 268
ρισσότεροι τὴν ἐσομένην αὐτῷ δόξαν καὶ τιμὴν παρ' ἀνθρώπων τοῦ
θεοῦ σημαρῶντος, καὶ θαυροῦντα ἐκέλευεν εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐπιεῖν
σιραιογὸν καὶ ἠγεμόνα τῆς Ἑβραίων πληθῆος ἐσόμενον καὶ τῆς
Ἰβραεῖς τῆς ἐκεῖ τοῖς συγγενεῖς ἀπαλλάξοντα· καὶ γὰρ γῆν οἰκήσουσι, 269
20 γησί, ταύτην εὐδαίμονα. ἦν Ἀβραμὸς ὥκησεν ὁ ἐμῆτερος πρόγονος
καὶ τῶν πάντων ἀπολαύσουσιν ἀγαθῶν, εἰς ταῦτα σοῦ καὶ τῆς σῆς
αιρέσεως αὐτοῖς ἔγουμενῆς. ἐξαγαγόντα μέντοι τοὺς Ἑβραίους ἐκ
τῆς Αἴγυπτου θυσίας ἐκέλευε χαριστιρίους ἀφικόμενον εἰς ἐξείηον
ἐπιτέλεσαι τὸν τόπον. τσαῦτα μὲν ἐκ τοῦ πρὸς Θεοκλυτεῖται.

§ 264 = Exodus III 1.

ROMSPLAEZonaras I p. 56.

2 καὶ (ante πρὸς) om. ML 3 ἔχειν om. RO 4 τολμῶντων M
3 αὐτὸ O συντηγάνει] τυγάνει SPLA *θάμιον] θάμιον Bosius *βά-
τον RO et ex corr. MA 6 περὶ αὐτὸ RO 7 *κλάδων] δένδρων RO
*ἠγάνισεν MS'P'A 10 *ἀφέντος O *ὀνομαστῆ A ὀνομαστὶ, σι ex
corr. M 11 θάρσος, σσ ex οσσ corr. uid. R 12 πρότερος RO
13 *ἐσήμαινον M ἐσήμαινεν S'P'A συνεβούλεν MS'P'A *φογὸς A
ὡς om. ROMLAE 14 ἐώρακεν, ὦ ex ὄ corr. M ἀγαθῶν L 15 ἔργων
MSPL πολυπραγματεῖ L τοῖτοις] τοῖτον Cocceji προηγόρευε περισο-
τέρων] περισοτέρον (περισότερον P') προηγόρευεν τε (τε om. M) MSPLA
Lat
16 αὐτῷ s. A παρὰ MSPLA ἀνθρώποις SPL 17 παρόντος P
18 *ἐσόμενον, ο i. ras. M 19 *συγγενεῖς, σσ ex εν corr. A συγγενεῖς
S *ἀπαλλάξοντα P 20 ἦν] ἦν A οἰκήσεν M LA' ἠμέτερος ML
21 εἰς ταῦτα om. O 22 αὐτῆς M ἠγόν] ἠγομένης, η ex οι corr. L
ἐξαγόντα ROL'E ἐξαγόντα sic L² *^{αι} ἐγύπτου M 23 *ἐκέλευεν MS'P'
ἐκέλευεν, eras. σ A ἀφικόμενων M 24 *θεοκλυτεῖται O

- 270 2. Μωσῆς δ' ἐκπεληγμένους οἷς τ' εἶδε καὶ πολὺν μᾶλλον οἷς ἤκουσε, „δυνάμει μὲν ἀπιστεῖν, ἔφη, τῇ σῇ, δέσποτα, ἦν αὐτὸς τε
 271 ἢ κατὰ τὴν ἕμαντοῦ ἡρόνησιν ἡγοῦμαι. πλὴν ἀπορῶ, πῶς ἂν ἰδιώτης ἀνὴρ καὶ μηδεμίαν ἰσχίος εὐπορῶν ἢ πείσω λόγους τοῖς 5 οἰκείους ἀγέοντας ἦν ἄρτι κατοικοῦσι γῆν ἔπεσθαι μοι πρὸς ἦν αὐτὸς ἡγοῦμαι, ἢ κἄν ἐκεῖνοι πεισθῶσι, πῶς ἂν βιασαίμην Φαραώθην ἐπιτρέψαι τὴν ἔξοδον τούτοις, ὧν τοῖς πόνοις καὶ τοῖς ἔργοις τὴν οἰκίαν αὐξοῦσιν εὐδαιμονίαν.“
- 272 3. Ὁ δὲ θεὸς αὐτῷ περὶ πάντων συνεβούλευε Φαρρεῖν ὑπι- 10 σχογνόμενος αὐτὸς παρεσέσθαι καὶ οὗ μὲν ἂν δέη λόγων, πειθῶ παρέξειν, οὗ δ' ἂν ἔργων, ἰσχὺν χορηγήσειν, ἐκέλευε τε τὴν βασιλείαν ἐπὶ τὴν γῆν ἀγέαντα λίστιν ὧν ἕπισχρεῖται λαμβάνειν. καὶ ποιήσαντος δράκων εἶρε καὶ σινειλούμενος σπειριδὸν ὡς διώκουσιν ἐπ' ἀμύνη τὴν κεφαλὴν ἐπανέτεινεν· εἶτα πάλιν βάζτρον ἴν. 15
- 273 μετὰ τοῦτο δὲ καθεῖναι τὴν δεξιὰν εἰς τὸν κόλπον προσέταξεν. ὑπακούσας δὲ λευκὴν καὶ τιτάνῳ τὴν χροάν ὁμοίαν προσεκόμισεν· εἶτα εἰς τὸ σῆνεθες κατέστη. κελουθεῖς δὲ καὶ τοῦ πλησίον ὕδατος λαβὼν ἐπὶ τὴν γῆν ἐκχέει ὄρε τὴν χροάν αἱματώδη γενομέ- 20
- 274 νι. Φαμαῖζοντα δ' ἐπὶ τούτοις Φαρρεῖν παρεκελεύετο καὶ βοιθὸν εἰδέναι μέγιστον αὐτῷ συνεσόμενον καὶ σημείοις πρὸς τὸ πιστεῦσθαι παρὰ πᾶσι χρῆσθαι, ὅτι πεμφθεῖς ὑπ' ἐμοῦ πάντα κατὰ τὰς ἐμὰς ἐντολὰς ποιεῖς. κελεύω δὲ μηδὲν ἔτι μελλήσαντα σπεύ-

§ 269 = Exodus III 11.

ROMSPLAEZonaras I p. 56.

1 μωσῆς E δὲ OA τ'] om. ROM τε SP εἶδεν MS'P'A 2 ἤκου-
 σεν MS'P'LA μὲν ἔφη τῇ σῇ ἀπιστεῖν tr. O δέσποτα] ὦ (ὦ P) δέσποτα
 OSP 3 προγόνοις οἶδα] πρόγονοι σοι δὲ L οἶδα] om. O, ex οἶδε corr. M
 4 ἕμαντοῦ] ἐμῆν O ἀπορῶν S 5 πείσω] πείσαμι S³ 7 *pharaonem
 Lat 10 Φαρρεῖν, 9 ex r corr. M Φαρρεῖν ἕπισχογνόμενος, 9ar et rnp i. ras.
 A ἕπισχογνόμενος R 11 αὐτοῖς RO οὗ μὲν ἂν δέη] οἷδὲ μίαν L
 μὲν om. A ἂν] ἐν ROM 12 οὗ] οὗ S'L ἔργων L *ἐκέλευεν MS'
 P'A *τε] δὲ ML 13 *ἀγέαντα S' ἕπισχρεῖται R ἕπισχρεῖτε L
 14 *δράκων A *εἶρεν MS'P'A *σπειριδὸν R σπειριδῶν M 15 ἐπ'
 ἀμύνη] ἐπαμνεῖ RO ἐπαμνεῖν L 16 τοῦτο] τούτω A 17 ὑπακούσας]
 ἐπ' ἄκουσ M τιτάνῳ — ὁμοίαν] uelut coloris nunci Lat ὁμοίαν τιτάνῳ
 τὴν χροάν tr. E τιτάνῳ ὁμοίαν τὴν χροάν tr. O προσεκόμισεν R ἐκόμισεν O
 18 εἶτ' MSPLAE *εἰς] ὡς O 19 *αἱματώδη RO γενεμένην R
 γενημένην E 20 *Φαρρεῖν RSPA 22 πᾶσιν MSP'A 23 ποιεῖς] ποιή-
 σαις RO facies Lat μελλήσαντα ROS'P'A σπεύδειν] σε σπεύδειν SP τε
 σπεύδειν A

δειν εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ νεκτὸς καὶ ἡμέρας ἐπειγόμενον καὶ μὴ
 τρίβοντα τὸν χρόνον πλείω ποιεῖν τοῦτον Ἑβραίοις ἐν δουλείᾳ κα-
 κοπαθοῦσι.“

4. Μωυσῆς δ' οὐκ ἔχων ἀπιστεῖν οἷς ἐπηγγέλλετο τὸ θεῖον 275
 5 θιατῆς γε τοιοῦτων βεβαιωμάτων καὶ ἀκροατῆς γινόμετος, ἐξάμ-
 νος αὐτῷ καὶ πειραθῆναι ταύτης τῆς δυνάμεως ἐν Αἴγυπτῳ δεη-
 θεὶς ἠριβόλει μηδὲ ὄνοματι αὐτῷ γνώσιν τοῦ ἰδίου φθοῦσινα.
 φωνῆς δ' αὐτῷ μετεσηχότι καὶ ὄψεως ἔτι καὶ τὴν προσηγορίαν
 εἰπεῖν, ἵνα θύων ἐξ ὀνόματος αὐτὸν παρῆναι τοῖς ἱεροῖς παρα-
 10 καλῆ. καὶ ὁ θεὸς αὐτῷ σημαίνει τὴν αὐτοῦ προσηγορίαν οὐ πρό- 276
 τερὸν εἰς ἀνθρώποις παρῆλθοῦσαν, περὶ ἧς οὐ μοι θεμιτὸν εἰπεῖν.
 Μωυσι μῆτοι τὰ σημεῖα ταῦτα οὐ τότε μόνον, διὰ παντὸς δὲ ὁπότε
 δεηθεῖ συνετύγγαεν· ἐξ ὧν ἀπάντων πλέον περὶ τῆς ἀληθείας
 τῷ περὶ τέμων καὶ τὸν θεὸν εὐμενῆ παραστάτην ἔξειν πιστεύων
 15 τοῖς το οἰκείοις σώσειν ἠλίτζε καὶ τοῖς Αἴγυπτίοις κακοῖς περι-
 βαλεῖν.

XIII. 1. Καὶ πυθόμενος τὸν τῶν Αἴγυπτίων τεθῆναι βα- 277
 σιλία Φαραώθην, ἐφ' οἵπερ αὐτὸς ἔργε, δεῖται Ῥαγουήλου συγ-
 χωρήσια κατὰ ὠφέλειαν αὐτῷ τῶν συγγενῶν εἰς Αἴγυπτον ἐλθεῖν.
 20 καὶ παραλαβὸν τὴν Σατφόραν ἣν γεγαμῆζει τοῦ Ῥαγουήλου θυγα-
 τέρα καὶ τοῖς ἐξ αὐτῆς παιδᾶς Γῆρσον καὶ Ἐλεάζαρον ὄρωμην
 εἰς τὴν Αἴγυπτον· τῶν δ' ὀνομάτων τούτων Γῆρσος μὲν σημαίνει 278
 κατὰ Ἑβραίων διάλεκτον, ὅτι εἰς ξένην γῆν, Ἐλεάζαρος δὲ συμ-

§ 275 = Exodus III 13; § 277 = Exodus IV 18.

ROMSPLAELatZonaras I p. 56.

1 *^{αι} εγυπτον M ἐπειγόμενον] ἐπιγενόμενον RO 2 πλείω S κα-
 κοπαθοῦσιν MS'PA 4 μωσῆς E δὲ ROSPLA ἐπηγγέλετο ML ἐπήγ-
 γελτο A 5 βεβαιωμάτων R 6 δεηθεῖς] δοθεισησ SPLA 9 ἱεροῖς]
 ἱεροῖσος ROSPLA hostiis Lat παρακαλεῖ RSPLA, de R incertum, utrum εἰ
 ex ἦ, an ἦ ex εἰ corr. 10 αὐτοῦ RO ἑαντοῦ MSPLAE 11 θεμιτὸν] θέμισ
 MAE 12 Μωυσεῖ] μωυσῆ· A μωυσῆς ROMSPLA¹ μῆνοι] μῆν MSPLA
 τὰ σημεῖα ταῦτα] τοῖς σημείοις τούτοις SP δ' SPA ὁπότε] οὔποτε
 RA¹ οὐ ποτε OA² διὰ παντὸς δὲ ὁποτε, τὸς δὲ ὄπο suppl. m. 1 M δ' L
 13 πλέων O 14 ἔξειν om. A 15 οἰκείοις] οἴκουσ L σώσειν] Bekker
 σώζειν codd. ἠλίτζε] ἠλίτζεν MS'P¹, om. A ^{αι} γυπτιόσος, i ex corr. M
 17 βασιλέα om. L 18 pharaonem Lat ἐφ' ἄφ' O ἔφυγεν MS'P¹A
^{αι}
 δεῖτε M *φαγονήλω R 19 ἐλθεῖν] ἀπελθεῖν E 20 *σεπφόραν O
 σαμφόραν M σεπφόραν L sefforan Lat θυγατέραν M 21 γήρσον MA
 γήρσον SPE γήρσαμον L 22 εἰς] ἐπὶ PLE δὲ MSPLA Γῆρσος]
 γήρσος MA γήρσόσ SP γήρσαμος L 23 *γῆν] ἦν γῆν SPA

- μάχῳ τῷ πατρῷῳ θεῷ χρησάμενον αὐτὸν Αἰγυπτίους διαφύγειν.
 279 γενομένῳ δ' αὐτῷ πλησίον τῶν ὄρων ὁ ἀδελφὸς Μωϋσῶν ἐπήντησε
 τοῦ θεοῦ κελεύσαντος, πρὸς ὃν ἀποσημαίνει τὰ ἐν τῷ ὄρει συντη-
 χόντα καὶ τοῦ θεοῦ τὰς ἐντολάς. προῖοῦσι δ' αὐτοῖς ἐπηντία-
 280 ζον Ἑβραῖον οἱ ἀξιολογώτατοι τὴν παρουσίαν αὐτοῦ μεμαθηκότες. 5
 οἷς Μωϋσῆς τὰ σημεῖα ἐπεὶ πιθανῶς οὐκ ἦν λέγειν παρέσχεν αὐ-
 τῶν τὴν ὄψιν. οἱ δ' ἐπ' ἐκλήξεως τῶν παρὰ δόξαν αὐτοῖς ὀρω-
 μένων ἀνεθάρσουν καὶ περὶ τῶν ὄλων ἦσαν εὐέλκτιδες, ὡς θεοῦ
 προνοουμένον τῆς ἀσφαλείας αὐτῶν.
 281 2. Ἐπεὶ δὲ κατακτεθεῖς εἶχεν ἦδη τοὺς Ἑβραίους Μωϋσῆς καὶ 10
 οἷς ἂν κελεύσῃ τοῖτοις ἀκολουθήσειν ὁμολογοῦντας καὶ τῆς ἐλευ-
 θερίας ἐρωῶντας. παραγίνεται πρὸς τὸν βασιλέα τὴν ἡγεμονίαν τε-
 282 ωστὶ παρεληφτότα, καὶ ὅσα τε ὠφελήσειεν Αἰγυπτίους ὑπὸ Αἰ-
 θιόπῳ καταφρονοῦμένους καὶ διαπραζομένης αὐτῶν τῆς χώρας
 ἐδήλον στρατηγία καὶ πόνοις χρησάμενος ὡς περὶ οἰκείων ὀτιδὶ 15
 κινδυνεύσειεν ἐπὶ τοῖτοις ὑπὸ αὐτῶν ἀμοιβὰς οὐ δικαίας κομιζό-
 283 μενος ἀνεδίδασκεν, τὰ τε κατὰ τὸ Σιναιὸν ὄρος αὐτῷ συντηχόντα
 καὶ τὰς τοῦ θεοῦ φωνὰς καὶ τὰ πρὸς πίστιν ὧν οὕτος αὐτῷ προσ-
 τάξειεν ἐπ' αὐτοῦ δειχθέντα σημεῖα καὶ ἕκαστον ἐξετίθετο. παρ-
 284 εκάλει τε μὴ ἀπιστοῦντα τοῖτοις ἐμποδῶν ἴστασθαι τῇ τοῦ θεοῦ 20
 γνώμῃ.

3. Χλευάσαντος δὲ τοῦ βασιλέως Μωϋσῆς ἔργῳ παρεῖχεν αὐτῷ
 βλέπειν τὰ σημεῖα τὰ κατὰ τὸ Σιναιὸν ὄρος γεγόμενα· ὁ δ' ἀγανακτή-
 σασ πονηρὸν μὲν αὐτὸν ἀπεκάλει καὶ πρότερον φωνῶντα τὴν παρ'
 Αἰγυπτίους δουλείαν καὶ νῦν ἐξ ἀπάτης αὐτοῦ τὴν ἀριζὴν πεποιθ-

§ 279 = Exodus IV 27.

ROMSPLAELatZonaras I p. 56sq.

1 διαφύγειν RO 2 *γενομένων δ' αὐτῶν M *πλησίον MA¹ *ὄρων
 ROMLALat *ἐπήντησεν MS¹P¹A ἀπήντησε O ἡπήντησε L 4 προσιοῦσι
 MSPLA δε L 5 ἀξιολογώτατοι R 6 σημεῖα] σημεῖα διηγουμένους (διηγου-
 μενος S) SPLA; idem habuit E ἐπεὶ — λέγειν] quoniam uerbis suadere non
 poterat Lat πιθανῶς OMSPLA ἦν] εἶν M λέγειν om. MSPLA
 7 *δε SPA *ἐπ' om. M ὑπὸ L τῶν παραδόξων ROA ὀρωμένων] γνο-
 μένων ML 8 ἀνεθάρσουν O 9 ἀσφαλῆς R 10 κατακτεθεῖς A ἦδη]
 suppl. i. marg. A, s. L Μωϋσῆς] ὁ μωϋσῆς MSPLA 11 κελεύει R τού-
 τος ex τούτοις corr. M 12 ἐρωῶντας] ὀρωῶντας OL respicere Lat 13 ὠφε-
 λῆσ^{cc} εν M 15 στρατηγίς] et quia militia Lat ὀτιδὶ] ὅτι δε ML ὅτι τε SPA
 16 ἐπ' MSPLA 17 ἀνεδίδασκε OL σιναιον SPLE 18 τὰ] τὰς M
 οὔτος αὐτός RO αὐτῷ om. O 19 κατεκλήσθη RO decenter Lat
 *παρεκάλει L 20 τε] δε A 22 παρεῖχεν] παρέσχεν SPA 23 σιναιον
 SPL γνόμενα PLA δε MSPLA 24 μὲν om. E αὐτὸν μὲν tr. L

μόνον καὶ τερατοουργίας καὶ μαγείας καταπλήξιν ἐπιχειρησότητα.
καὶ ταῦθ' ἅμα λέγων κελεύει τοὺς ἱερεῖς τὰς αὐτὰς ὄψεις αὐτῶ 285
παρασχεῖν ὁρᾶν, ὡς Αἴγυπτίων σοφῶν ὄντων καὶ περὶ τὴν του-
των ἐπιστήμην, καὶ ὅτι μὴ μόνος αὐτὸς ἔμπειρος ὢν εἰς θεὸν δύ-
5 ταιαὶ τὸ ἐν αὐτῇ παρὰ θεὸν ἀγαθῶν τιθάνος ὡς αἰετὸν ἀπειδείταις
ἐπάσχειν. καὶ μεθιμένον ἐκείνων τὰς βασιλείας δρᾶζοντες ἴσαν.
Μωσῆς δ' οὐ καταπλαγείς, „οὐδ' αὐτὸς μὲν, εἶπεν, ὦ βασιλεῦ, 286
τῆς Αἴγυπτίων σοφίας κατασφραγῶ, τοσούτοι μὲντοι κορυφώτατα τὰ
ὑπ' ἐμοῦ πραττόμενα τῆς τούτων μαγείας καὶ τέχνης φημί, ὅσην
10 τὰ θεῖα τῶν ἀνθρωπίνων διαφέρει. δεῖξω δὲ οὐ κατὰ γοητείαν
καὶ πλάνην τῆς ἀληθείας δόξης τάμα, κατὰ δὲ θεοῦ πρόνοιαν καὶ
δύναμιν φαινόμενα.“ καὶ ταῦτ' εἰπὼν μεθίησιν ἐπὶ τῆς γῆς τὴν 287
βασιλείαν κελύσας αὐτὴν εἰς ὄφιν μεταβάλλειν· ἣ δ' ἐλείθεται καὶ
τὰς τῶν Αἴγυπτίων βασιλείας, οἳ δρᾶζοντες ἐδόκουν, περιουῖσα
15 κατήσθαι μέχρι πάσας ἀνήλωσεν· εἶτ' εἰς τὸ αὐτῆς σχῆμα μετατε-
σοῦσαν κομίζεται Μωσῆς.

4. Ὁ δὲ βασιλεὺς οὐδὲν τούτῳ μᾶλλον προαθέντι καταπλήτ- 288
τεται, προσοργισθεὶς δὲ καὶ μηδὲν αὐτῷ προχωρήσειν εἰπὼν ἐκ
τῆς κατ' Αἴγυπτίων σοφίας καὶ δεινότητος κελεύει τὸν ἐπὶ τῶν
20 Ἑβραίων τετιμημένον μηδεμίαν αὐτοῖς ἄνεσιν παρέχειν τοῦ πονεῖν.
ἀλλὰ πλείοσι τῶν πρότερον κακοῖς αὐτοὺς καταναγκάζειν. ὁ δὲ 289
ἄχρον αὐτοῖς παρέχων εἰς τὴν πλινθείαν πρότερον οὐκέτι παρεί-
χεν. ἀλλ' ἡμέρας μὲν ἐπὶ τοῖς ἔργοις ταλαιπωρεῖν ἐποίηε, νυκτὸς

§ 285 = Exodus VII 10; § 288 = Exodus V 5.

ROMSPLAELatZonaras I p. 57. Michael Glycas p. 282.

1 τερατοουργίας O μαγείας MS¹P¹ μαντείας O κατάπληξιν O κα-
ταπλήξαι conl. ἐπιχειρησότητα L ἐπιχειρησότητα, i. marg. suppl. ρη A 3 τὴν
περὶ tr. OMSPLA 4 καὶ ὅτι — 6 ἐπάσχειν] et quasi non solus moyses peritus
esset rerum, quas ipse per deum posset explorare, ut quod erat valde mirabile
si etiam ab alio fieret ostenderetur, quoniam humana doctrina constaret Lat
seclusit Dindorf μόνον L ἔμπειρος ὢν (ὢν L) αὐτὸς tr. MSPLA
5 ἐν αὐτῇ] γὰρ ἐπ' αὐτῷ MSPLA ἐπ' αὐτῇ conl. πιθανός R ὡσπερ] ὡς
παρ' MSPLA 6 *μεθιμένων] θεμένων ML ponentibus Lat ἐκείνων om.
M, fort. recte 7 μωσῆς E βασιλεῦ· A 8 τὸσῶν δὲ RA 11 τῆς —
τάμα] sed subsistere veritate quae mea sunt Lat τῆς ἀληθείας O δόξας
RO 12 ταῦτα SP *μεθίησιν] proiecit Lat 13 εἰς] καὶ εἰς A μετα-
βάλλειν L 14 οὐ] αἶ OSPAE *ἐδόκουν] ἐδόκουν εἶναι SL περιουῖσαι OL
15 *κατήσθαι MS¹P¹A ἀνάλωσεν SPE αὐτῆς RML ξαντῆς SPAE
αὐτὸ O 17 οὐδὲν] οὐδ' ἐν O οὐδὲν τι (οὐ i. ras. L) MSPLA μᾶλλον τούτῳ
tr. MSPLA προαθέντι] προσαθέντι L καταπλήττεται] simulavit Lat
19 τῶν] τοῖς M 21 πρότερον ROPL et ut uid. A¹ αὐτοῖς κακοῖς tr. O
προσαναγκάζειν O 22 *πλινθίαν RL

δὲ συνάγειν τὸ ἄχρον. καὶ τοῦ δεινοῦ διπλασίονος ὄντος αὐτοῖς
 ἐν αἰτίαις Μωυσῆν εἶχον, ὡς τῶν ἔργων αὐτοῖς καὶ τῆς ταλαιπω-
 290 ρίας δι' ἐκείνον χαλεπωτέρας γεγενημένης. ὁ δ' οὔτε πρὸς τὰς
 τοῦ βασιλέως ἀπειλὰς ἔκρινεν οὔτε πρὸς τὰς τῶν Ἑβραίων μέμψεις
 ἐπεδίδον, τὴν τε ψυχὴν παραστιθάμενος πρὸς ἐκάτερον ἐπὶ τῷ πο- 5
 291 ρεῖν καὶ τοῖς οἰκείοις ἐκπορίζειν τὴν ἑλευθερίαν ἐπαίρηκε. καὶ παρα-
 γενόμενος πρὸς τὸν βασιλέα ἔπειθεν αὐτὸν ἀπολύνει τοὺς Ἑβραίους
 ἐπὶ τὸ Σιναῖον ὄρος ἐκεῖ θύσσοντας τῷ θεῷ, τοῦτο γὰρ αὐτὸν κε-
 κελευκέναι, καὶ μηδὲν ἀντιπράττειν οἷς ἐκεῖνος βούλεται, τὴν δ'
 εὐμένειαν αὐτοῦ περὶ παντὸς ποιούμενον συγχωρεῖν αὐτοῖς τὴν 10
 ἔξοδον, μὴ καὶ λάθῃ τούτων κωλυτικῶς γερόμενος αὐτὸν αἰτιάσασθαι
 πάσων ὅσα παθεῖν εἰκὸς τὸν ἀντιπράττοντα θεοῦ προστάγμασι·
 292 τοῖς γὰρ χόλον ἐπ' αὐτοὺς κινήσασθαι θεῖον ἐξ ἀπάντων φέεσθαι τὰ
 δεινὰ, καὶ οὔτε γῆ τούτοις οὔτε ἀῆρ φίλος οὔτε γοναί τέκνων κατὰ
 φῆσιν, ἀλλ' ἐχθρὰ πάντα καὶ πολέμια. πειραθῆσεσθαι τε τούτων 15
 Αἴγυπτίους ἔφασκε μετὰ καὶ τοῦ τὸν Ἑβραίων λαὸν ἀπελθεῖν ἐκ
 τῆς χώρας αὐτῶν ἀζόντων ἐκείνων.

293 XIV. 1. Τοῦ δὲ βασιλέως ἐκφραζέμενος τοὺς Μωυσέως λό-
 γους καὶ μηδεμίαν ἐπιστροφὴν ἔτι ποιούμενον πάθῃ δεινὰ τοὺς
 Αἴγυπτίους κατελάμβανεν, ὧν ἕκαστον ἐκθήσομαι διὰ τε τὸ μὴ 20
 πρότερόν τισι συμβάντα τοῖς Αἴγυπτίοις εἰς πείραν ἔλθειν καὶ
 διὰ τὸ βούλεσθαι Μωυσῆν μηδὲν ὧν προεῖπεν αὐτοῖς ψευδόμενον
 ἐπιδειξάμενος, καὶ ὅτι συμφέρει τοῖς ἀνθρώποις μαθοῦσι φυλάττεσθαι
 ταῦτα ποιεῖν, ἐφ' οἷς μὴ δυσαρεστήσῃ τὸ θεῖον μηδ' εἰς ὀργὴν

§ 289 = Exodus V 20; § 290 = Exodus V 1; § 293 = Exodus VII 13.

ROMSPLAELat

1 διπλασίονος ὄντος] διπλάσιον ὄσονται, ἔ corr. ex ἰ (i. e. τοσ) M ἀ-
 τοῖς ὄντος tr. RO 2 *ἐν αἰτίαις — αὐτοῖς om. ROMLat 3 δ' ex corr. M
 5 τῷ] τὸ SPLA 6 ἐπαίρηκε] ἐπαίρηκεν M ἐπαίρηκεν S'P ἐπαίρηκε S'A
 *παραγενόμενος ML 7 *τοὺς Ἑβραίους om. O 8 σίναϊον SPLE
 *θύσσοντας L 10 ποιούμενον corr. ex ποιούμεν· A ποιούμενον MS
 PL 11 γενόμενος, á ex ó corr. R αὐτὸν ROMSP'LA 13 ἐπ' αὐτοῖς
 RO ἐφ' αὐτοῖς S'P'A ἐφ' αὐτοῖς L ἀπάντων ex ἀπατῶν corr. M
 15 *πειραθῆσεσθαι] euanuit πειρα, man. rec. suppl. ἵπερ R 16 ἔφασκεν
 MS'P'A τοῦ καὶ tr. ML τὸν] τῶν PS'A τὸν δὲ τῶν E *Ἑβραίων λαόν],
 euan. ραίων λαόν, i. marg. suppl. m. rec. ραίων R 18 τοῦ δὲ βασιλέως] ἰ δὲ
 βασιλέως euan. in fine uersus, suppl. m. rec. ἕτον δὲ R *μωϋσέως MSPLA
 21 τισί] τι RO τότε P συμβάντα τοῖς] συμβάν τοῖς RO συμβάντα τότε
 τοῖς ML συμβάντων τότε conl. Αἴγυπτίους conl. 22 βουλεύεσθαι RO
 μηδὲν om. R ὧν προεῖπεν αὐτοῖς μηδὲν tr. O 23 μαθοῦσιν MS'P'A
 24 ταῦτα] αὐτὰ MSPLA οἷς ἄν conl. nisi δευαρεστήσει et ἀμν-
 εῖται scribendum est δευαρεστήσει O

- τραπὲν ἀμύνηται τῆς ἀδικίας αὐτοῦς. ὁ γὰρ ποταμὸς αὐτοῖς αἵ- 294
ματώδεις θεοὶ κλιύσαντος ἐροῖν λίμνηθαι μὴ οὐτάμινος, καὶ πι-
γὴν ἑτέραν ὕδατων οὐκ ἔχουσιν οὐ τὴν χρόαν μόνον ἦν τοιοῦτος,
ἀλλὰ καὶ τοῖς περιωμένοις ἀλγῆματα καὶ πιτρῶν ὕδιντι προσέγι-
5 ρεν. ἦν δὲ τοιοῦτος μὲν Αἴγυπτίους, Ἑβραίοις δὲ γλυκὺς καὶ πό- 295
τιμος καὶ μηδὲν τοῦ κατὰ φύσιν παρηλλαγμένος. πρὸς οὖν τὸ πα-
ράδοξον ἀμιχαρίσας ὁ βασιλεὺς καὶ διίσας πρὸς τῶν Αἴγυπτίων
συνιχώρι τοῖς Ἑβραίοις ἀπῆναι· καὶ τοῦ κακοῦ λωφίσαντος πά-
10 λιν τὴν γνώμην μετέβαλεν οὐκ ἐπιτρέπων τὴν ἄφροδον αὐτοῖς. 296
2. Ὁ θεὸς δὲ ἀγνωμονοῦντος καὶ μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς
συμφορᾶς οἴκετι σωφροτιῆν θέλοντος ἄλλην τοῖς Αἴγυπτίοις ἐπι-
φέρει πληγὴν· βασιλέων πλῆθος ἄπειρον τὴν γῆν αὐτῶν ἐπιβό-
σκειτο, μεστὸς δὲ τούτων καὶ ὁ ποταμὸς ἦν, ὡς διαιωμένους τὸ
ποιὸν τῶν τῶν ζῶων ἰχώρι κεκακομένον λαμβάνειν ἐναποθνησόν-
15 των καὶ συνδιαφθειρομένων τῶ ὕδατι, ἢ τε χώρα μεστὴ κακῆς ἦν 297
ἰλύος γεννωμένων τε καὶ ἀποθνησκότων. τὰς τε καὶ οἶζον αὐτῶν
διαίτας ἠφάνιζον ἐν βρωτοῖς ἐφρισκόμενοι καὶ ποτοῖς καὶ ταῖς
εἰναῖς αὐτῶν ἐπιπολάζοντες, ὅσμη τε χαλεπὴ ἦν καὶ δυσώδεις
ἀποθνησκότων τῶν βασιλέων καὶ ζώων καὶ διεφθαμένον.
20 ἐλὸ δὲ τούτων τῶν κακῶν ἐλαυνομένων τῶν Αἴγυπτίων τὸν Μου- 298
σῆν ἐκέλευεν ὁ βασιλεὺς οἴχεσθαι τοὺς Ἑβραίους λαβόντα, καὶ
παραχοῖμα τοῦτ' εἰπόντος ἠφάνιστο τῶν βασιλέων τὸ πλῆθος καὶ

§ 294 = Exodus VII 20.

ROMSPLALatE

- 1 τραπὲν] περιτραπὲν MSPLA *αἱματώδεις O αἱματόδης A 2 μὴ] τε
μὴ MSPLALat 3 οὐ τὴν] οὔτε O οὐχὶ τὴν MSPLAE *χρόαν] χρόαν δὲ SP
et ut uid. Lat *μόνην O 4 *περιωμένοις] περιωμένοις πίνειν SPL
προσέφερεν, v i. ras. m. 2 S ἐπέφερεν E 6 μηδὲν om. Lat παρηλαγμένος
M 8 *λωφίσαντος] λο|***αντος R 9 ἄφροδον OLE 10 ὁ] om., in
principio uersus uid. euan. R ὁ δὲ θεὸς tr. MLE τῆς συμφορᾶς om. O
11 ἐθέλοντος MSPLA 12 *βασιλέων] ranarum namque Lat *ἐπιβό-
σκειτο] ἐπεβάλλετο A 13 ὡς—15 ὕδατι] et polluebatur eorum potus et ani-
malibus ibi putrescentibus fetor cunctis noxius exalabat ex aqua Lat δια-
ιωμένους] διακλιωμένους M διακλιανομένους L 14 *κεκακομένων L
*ἐναποθνησκότων A¹ 15 καὶ συνδιαφθειρομένων—16 ἀποθνησκότων om.
i. marg. suppl. R χώρα] χώρα αὐτῶν SPL κακοῖς O κακῆς—ἰλύος]
huiusmodi malo Lat 16 γενομένων MS¹A τὰς τε καὶ οἶζον αὐτῶν
i. ras. L αὐτῶν] αὐτοῖς RO 17 *ἠφάνιζον] uocabant Lat βρωτοῖς L
βρωτῶ E 18 ὅσμη] ὠσμη (ὡς ex corr. uid.) M ὀδμη SPAE 19 *ἀποθνη-
σκότων seclisit Bekker ζώων καὶ διεφθαμένον] ζώων διεφθαμένων
SPA putrescentibus Lat ἐν αὐτῇ διεφθαμένον ed. pr. 21 *ἐκέλευεν O
*καὶ om. SPA 22 ταῦτ' SPA *ἠφάνισται RO

- 299 ἢ τε γῆ καὶ ὁ ποταμὸς εἰς τὴν ἰδίαν φύσιν κατέστησαν. Φαραώ-
 599 θης δὲ ἅμα τοῦ τε πάθους ἀπήλλακτο ἢ γῆ καὶ τῆς αἰτίας ἐπε-
 λέληστο καὶ τοὺς Ἑβραίους κατεῖχε, καὶ ὥσπερ πλειόνων παθη-
 μάτων φύσεις βουλόμενος μαθεῖν οὐκέτ' ἤφειε τοῖς περὶ τὸν Μωσῆν
 ἐξῆναι φόβον μᾶλλον ἢ φρονήσει ταύτην αὐτοῖς ἐπιτρέπων. 5
- 300 3. Πάλιν οὖν ἄλλον κακοῦ προσβολῆ μετῆι τὸ θεῖον αὐτοῦ
 τὴν ἀπάτην· φθειρῶν γὰρ τοῖς Αἰγυπτίοις ἐξήνθησεν ἄπειρόν τι
 πληθὸς ἔνδοθεν ἀναδιδομένων, ἕφ' ὧν κακοὶ κακῶς ἀπόλλυντο
 μίτε λουτροῖς μίτε χρίσεσι φαρμάκων διαφθεῖραι τὸ γένος αὐτῶν
 301 δυνάμενοι. καὶ πρὸς τοῦτο τὸ δεινὸν ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς 10
 παραχθὴς καὶ δείσας ὁμοῦ τὸν ὄλεθρον τοῦ λαοῦ καὶ τὴν αἰσχύ-
 ρην δὲ τῆς ἀπωλείας λογισάμενος ἐξ ἡμῶντος ἐπὶ φανόλητος
 302 ἤναγκάετο σωφρονεῖν· τοῖς μὲν γὰρ Ἑβραίοις αὐτοῖς ἐδίδοι τὴν
 ἄφροδον, καὶ πρὸς τοῦτο λωφῆσαντος τέκνα καὶ γυναῖκας ὄμνηρα
 τῆς ἔποστροφῆς αὐτῶν καταλιπεῖν αὐτοὺς ἤξιον. προσεξαργαίειν 15
 δὴ τὸν θεὸν νομίσας ἀπατήσιν αὐτοῦ τὴν πρόνοιαν, ὥσπερ Μωυ-
 σέος ἀλλ' οὐκ ἐκείνου τιμωροῦντος τὴν Αἴγυπτον ἐπὲρ τῶν Ἑβραίων·
 303 θηρίων γὰρ παντοίων καὶ πολυτρόπων, ὧν εἰς ὄψιν οὐδεὶς ἀτην-
 τῆκει πρότερον, τὴν χώραν αὐτῶν ἐγέμισεν, ἕφ' ὧν αὐτοὶ τε ἀπώλ-
 λυντο καὶ ἢ γῆ τῆς ἐπιμελείας τῆς παρὰ τῶν γεωργῶν ἀπεστε- 20

§ 299 = Exodus VIII 15.

ROMSPLAELatMichael Glycas p. 283.

- 2 πάθος, ου i. ras. P ἀπήλακτο M ἀπήλακτο A ἢ γῆ spurium
 uid. *ἐπιλέληστο O 3 *κατεῖχεν MS¹PA 4 οὐκέτ' οὐκέτι M οὐκατ'
 RO ἤφειε, ἢ i. ras. M ἀφῆσι L ἐφει conl. τοῖς iterat L μωσῆν A
 5 ταύτην] *abire* Lat; ταύτην *retineri potest, si quid excidisse statuis*
 αὐτοῖς om. P 6 *πάλι A μετῆι, i i. ras. M αὐτοῦ] αὐτοῖς RO
 7 φθειρῶν — 10 δυνάμενοι habet Glycas τι] MPLGlyc, om. ROE, suppl. S
 8 ἔνδον ME ἀναδιδομένον ROE κακοὶ] ἐκεῖνοι Glyc ἀπόλλυντο
 MS¹P¹ ἀπώλυντο R ἀπώλοντο OGlyc ἀπώλυντο L 9 χρίσεσι RM¹SP¹A
 10 δυνάμενοι] δυναμένοις RO τὸ om. L 11 καὶ τὴν — 12 ἐξ ἡμῶντος]
licet fatius uerescundiam se denicti uiri putaret habiturum Lat 12 δὲ om. L
 ἐπὶ] ἀπὸ RO 14 ἄφροδον OLE λωφῆσαντος] λωφῆσαντος R et ex
 corr. M τοῦ πάθους λωφῆσαντος E *τέκνα] τέκνα δὲ, δὲ suppl. man. rec. S
 15 καταλιπεῖν A αὐτοῖς ex αὐτοῖς corr. L 16 *δὴ] δὲ A
 ἀπατήσιν P¹ μωσέως MSPA 17 οὐκ ἐκείνου, κέ i. ras. A 18 *παν-
 τοίων] παντοδαπῶν L *καὶ πολυτρόπων om. L *ἀπατητῆκει R
 19 ἀπώλλυντο ex ἀπώλλυνται corr. A ἀπώλυντο P¹ ἀπώλυντο R ἀπώλυντο O
 20 ἢ om. RO ἀπεστῆρητο (ἢ ex corr. L) MSPLA

ρεῖτο, εἰ δέ τι καὶ διέφυγε τὴν ὑπ' ἐκείνοις ἀπώλειαν, νόσῳ τοῦτο
καὶ τῶν ἀνθρώπων ὑπομενόντων ἔδαπανᾶτο.

4. Τοῦ δὲ Φαραώθου μὴδ' οὕτως ἔκοντος τοῖς τοῦ Θεοῦ 304
βουλήμασιν, ἀλλὰ τὰς μὲν γυναῖκας σιναλαίρειν τοῖς ἀνδράσιν
5 ἀξιοῦντος καταλείπεσθαι δὲ τοὺς παῖδας, οὐκ ἤπορει τὸ Θεῖον τὴν
πονηρίαν αὐτοῦ ποιζίλοις κακοῖς καὶ μελίζοσι τῶν προενδεδημη-
κότων μειωρόμενον βασιάσαι· ἀλλὰ γὰρ δεινῶς αὐτοῖς ἐξήλκοιτο
τὰ σώματα τῶν ἐντὸς διαφθειρομένων, καὶ τὸ πολὺ τῶν Αἰγυ-
πτίων οὕτως ἀπώλλετο. μὴδ' ὑπὸ ταύτης δὲ τῆς πληγῆς σωφρο- 305
10 νιζομένοι τοῦ βασιλέως χάλαια μήτε πρότερον τοῦ καὶ Ἀίγυπτον
ἄερος τοῦτο πιποθότος μίθ' ὁμοία τῇ παρ' ἄλλοις ὥρα χειμῶτος
κατιούσῃ, μελίζων δὲ τῆς παρὰ τοῖς τὰ βόρεια καὶ τὴν ἄρκτον νε-
μομήτοις. ἔαρος ἀζηάζοντος κατενεχθεῖσα τοὺς καρποὺς αὐτῶν και-
15 ζις μὴ καταβλαβεῖσαν σποράν, ὥστε πρὸς ἀκριβὲς πάσας τοῖς
Αἰγυπτίοις τὰς ἀπὸ τῆς γῆς τῶν καρπῶν ἐλπίδας διολέσαι.

5. Ἦρκει μὲν οὖν τὸν δίχα πονηρίας ἀνόητον καὶ τὰ προει- 307
ρημένα τῶν κακῶν εἰς συνέσειν καὶ τοῦ συμμέροτος τὴν ἐπίνοιαν
ὠφελῆσαι, Φαραώθης δὲ οὐ τοσοῦτον ὑπὸ ἀφροσύνης ὅσον ἐπὶ
20 κακίας ὁμως αἰσθόμενος γὰρ τῆς αἰτίας ἀντεφιλονέει τῷ Θεῷ
καὶ τοῦ κρείττονος ἐκὼν προδότης ἐγένετο, καὶ κελεύει μὲν τὸν
Μωυσῆν μετὰ γυναικῶν καὶ παιδῶν ἀπάγειν τοὺς Ἑβραίους, τὴν

§ 304 = Exodus IX 7.

ROMSPLAELat

1 τι] *quis* Lat διέφυγεν MS¹P¹A ὑπ'] om. RO ὑπ'.· (eras. uid. et) A
νόσῳ — 2 ἔδαπανᾶτο] *hoc languore et interitu hominum talia sustentium*
suscumbebat Lat τοῦτο καὶ] καὶ τοῦτο conī. 5 *καταλείπεσθαι (i corr. M)
MSP¹ τὸ θεῖον] *deo* Lat 6 μελίζοσι τῶν προενδεδημηκότων] μελίζοσιν ἐν-
δεδημηκόσι ROM et ut uid. Lat 7 ἐξήλκοῦντο M ἐξήλκοῦντο, η i. ras. m. 2
SP ἐξήλκοῦντο A ἐξήλκωντο E 8 *τὸ πολὺ] οἱ πολλοὶ SPA 9 *ἀπώλοιτο
R ἀπώλετο O ἀπώλλετο M ἀπώλοντο SP ἀπώλλοντο A *ἐπὸ ταύτης] ἐπ'
αὐτῆς A 11 *τοῦτο] τοῦ M μήτε MSPLA τῇ, ἦ ex oīs corr. A τῇ
i. ras. 3—4 litt. S ὄραι S 12 *μελίζον RM τῆς] τῆς ex τοῖς corr. RA
τοῖς E τοῖς] om. E τοῖς, to expunctum A *τὴν om. RO *νεμομένης R
13 ἔαρος] ἀέρος ROLELat *κατέπλεσεν R 15 μὴ βλαβεῖσαν RO
ἀκριβὲς] ἀκριβὲς conī. 16 τῆς deleuit man. 1 A γῆς om. A
19 ἀπὸ ἀφροσύνης RO ἀπὸ κακίας O 20 ὁμως] ὁμῶς RO, post αἰτίας
tr. MSPLA αἰσθανόμενος SPA γὰρ om. Lat ed. pr. τὰς αἰτίας A
ἀντεφιλονέει R τῷ θεῷ O 21 καὶ (ante τοῦ) om. M ἐγένετο, ἐγέ
i. ras. circ. 5 litt. A 22 *μετὰ] μετὰ τε MSPA *καὶ παιδῶν om. MLLat
*ἀπαγαγεῖν ML ἀπάγειν A

- 308 δὲ λείαν αὐτοῖς καταλιπεῖν ἐφ' ἄρα μέρους αὐτοῖς τῆς οἰκίας. τοῦ
 δὲ Μωσέως οὐκί δίαια γήσαντος αὐτὸν ἄξιοῦν, δεῖν γὰρ αὐτοῖς
 τῷ θεῷ τὰς θυσίας ἐκ τῆς λείας ἐπενεγκεῖν, καὶ τριβομένοι διὰ
 ταύτην τὴν αἰτίαν τοῦ χρόνου σότος βαδὶ καὶ φέγγους ἄμοιρον
 περιχεῖται τοῖς Αἰγυπτίοις, ἔφ' οὗ τὰς τε ὕψεις ἀποκλειομένοις 5
 καὶ τὰς ἀναπνοὰς ἐμφρατιομένοις ἐπὶ καχίτητος οἰκτρῶς τε ἀπο-
 θνήσκουσιν συνέβαινε καὶ δεδιέναι μὴ καταποθῶσιν ἐπὶ τοῦ νέφους.
 309 εἶτα τοῦτου διασκεδασθέντος μετὰ τρεῖς ἡμέρας καὶ τοσαύτας ῥύ-
 ζτας, ὡς οὐ μετενόει πρὸς τὴν ἕξοδον τῶν Ἑβραίων ὁ Φαραώθης,
 προσελθὼν ὁ Μωσῆς φησιν· „ἄχρι ποτε ἀπειθεῖς τῇ τοῦ θεοῦ 10
 γνώμῃ;“ κελεύει γὰρ οὗτος ἀπολέειν τοὺς Ἑβραίους, καὶ οὐκ ἔστιν
 310 εἰτέρως ἀπαλλαγῆναι τῶν κακῶν ἡμᾶς μὴ ταῦτα ποιήσαντας.“ ὁ δὲ
 βασιλεὺς ὀργισθεὶς ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις ἤπειλυσεν αὐτοῦ τὴν κε-
 φαλήν ἀποτεμεῖν, εἰ πάλιν περὶ τοῦτων ἐνοχλῶν αὐτῷ προσέλθοι.
 Μωσῆς δὲ αὐτὸς οὐκέτι ποιήσεσθαι περὶ τοῦτων λόγους ἔφησεν, 15
 αὐτὸν δὲ ἐκείνον σὺν καὶ τοῖς πρώτοις τῶν Αἰγυπτίων παρακα-
 λέσειν τοὺς Ἑβραίους ἀπελθεῖν, καὶ ὁ μὲν ταῦτ' εἰπὼν ἀπαλ-
 λάσσειται.
 311 6. Ὁ δὲ θεὸς διηλώσας ἔτι μὴ πληρῆ τοὺς Αἰγυπτίους κατα-
 αναγκάσειν ἀπολῦσαι τοὺς Ἑβραίους ἐκέλευε Μωσῆν παραγγεῖλαι 20
 τῷ ἰαῶ θεσίαν ἐτοιμίην ἔχειν παρασκευασμένους τῇ δεκάτῃ τοῦ
 Ξαθικῶ μῆρος εἰς τὴν τεσσαρεσκαίδεκάτην, ὅς παρὰ μὲν Αἰγυ-
 πτίοις Φαρμοῦθι καλεῖται. Νισὰν δὲ παρ' Ἑβραίοις, Μακεδόνας δ'
 αὐτὸν Ξαθικὸν προσαγορεύουσιν, ἀπάγειν τε τοὺς Ἑβραίους πάντα
 312 ἐπικομιζομένους, καὶ ὁ μὲν ἐτοιμὸς ἔχων ἤδη τοὺς Ἑβραίους 25

§ 307 = Exodus X 24.

ROMSPLAELatZonaras I p. 57.

1 *λιαν R	*αὐτοῦ L	*καταλιπεῖν M'S'P'A	οἰκίας] domos
Lat 2 μωσέως MSPA	*αὐτοῖς] αὐτοῖς O	3 προσενεγκεῖν E	
4 φέγγος MS'P'	5 *περιχεῖτ' M	*ἀποκλειόμενοι M	6 *καὶ τὰς ἀναπνοὰς ἐμφρατιομένοις om. ROMLat
MS'P'A	8 τοσαύτας] ὕψος E	10 *φρησὶ O	*ἀπειθεῖς, utrumque ei i. ras. M
11 κελεύει γὰρ οὗτος] iube Lat	οὕτως L	13 εἰρημένοις] προεἰρημένοις ML	*πάλι M
14 περὶ τοῦτου E	15 οὐκέτι αὐτὸς tr. SP	16 *δ' L	τοῖς om. P
17 ἀπαλάσσειται L	20 ἐκέλευσε MSPLAE	μωσῆι, i ex v corr. S	μωσῆ L et ex corr. A
21 *παρασκευασμένους OP	δεκάτῃ] τρισκαίδεκάτῃ ME	*τοῦ om. RO	22 *τεσσαρισκαίδεκάτην RMA
23 *φαρμοῦθι A	*νεισάν M	*παρὰ A(?)	μακεδόνας, ε (in κε) i. ras. 2 litt. m. 2 S
24 προσαγορεύουσι L	*ἀπαγαγεῖν L	*ἅπαντα SPA	25 *ἐτοιμὸς RO
ἔχειν O			

πρὸς τὴν ἔξοδον καὶ διατάξας εἰς φαιρίας ἐν ταύτῳ σιναίχην, ἐ-
 στάσης δὲ τῆς τεσσαρεσκαδεκάτης πάντες πρὸς ἄφοδον ἔχοντες
 ἔθρον καὶ τῷ αἵματι τὰς οἰκίας ἤγνιζον ὑσσώπου κόμαις ἀναλα-
 βόντες καὶ δειπνήσαντες τὰ λοιπὰ τῶν κρεῶν ἔκανσαν ὡς ἐξέλευ-
 5 σόμενοι. ὄθεν νῦν ἔτι κατὰ τὸ ἔθος οὕτως θύομεν τὴν ἑορτὴν 313
 πάσχα καλοῦντες, σημαίνει δ' ὑπερβάσια, διότι κατ' ἐκείνην τὴν
 ἡμέραν ὁ θεὸς αἰτῶν ὑπερβῆς Αἰγυπτίους ἐναπέσκηψε τὴν νόσον.
 ἢ γὰρ φθορὰ τῶν προτοτόκων κατ' ἐκείνην ἔπεισι τὴν νύκτα τοῖς
 Αἰγυπτίοις, ὡς συνελθόντας πολλοὺς τῶν περὶ τὸ βασίλειον διαι-
 10 τωμένων τῷ Φαραῶδι συμφοιτῆειν ἀπολέειν τοῖς Ἑβραίοις. καὶ 314
 Μωσοῖν καλέσας ἐκέλευσεν ἀπίειν προσέειπεν, εἰ τῆς χώρας ἐξέλ-
 θοιεν παύσεσθαι τὴν Αἴγυπτον κατοικηθούσαν ἐπολαβόν, δούροις
 τε τοῖς Ἑβραίοις ἐτίμων. οἱ μὲν ἐπὶ τοῦ τάχιον ἐξέλθειν, οἱ δὲ
 καὶ κατὰ γειτνιακὴν πρὸς αὐτοὺς συνήθειαν.

15 XV. 1. Καὶ οἱ μὲν ἐξήσσαν κλαιόντων καὶ μετανοούντων ὅτι 315
 χρήσαιτο χαλεπῶς αὐτοῖς τῶν Αἰγυπτίων, τὴν δὲ πορείαν ἐποι-
 οῦντο κατὰ Αἴητους πόλιν ἔρημον οὖσαν ἐν τοῖς τότε· Βαβυλῶν
 γὰρ ἴσπερον ἐκεῖ κίττειται Καμβύσσου καταστρεφόμενον τὴν Αἴγυ-
 πτιον. σιναίχῳ δὲ ποιούμενοι τὴν ἄφοδον εἰς Βεελσεφῶντα χω-
 20 ρίον τριταῖοι παραγίνονται τῆς Ἑρμῆος Θαλάσσης. μηδένος δὲ 316
 τῶν ἀπὸ τῆς γῆς ἐποροῦντες διὰ τὴν ἑρμῆϊαν πεμφραμένους τοῖς

§ 312 = Exodus XII 21.

ROMSPLAELatZonaras I p. 57sq. Theodoret. I p. 59. Michael Glycas p. 290sq.

1 *φαιρίας ed. pr. *συνέσχεν A *ἐνστάσης, νστάση i. ras. R

2 *τεσσαρεσκαδεκάτης RA ἔφοδον SPA 3 *τῷ] τὸ A *οἰκίας S¹P¹
 ὑσσώπου E *hysopi* Lat κόμαις (o ex ω corr. S) MSE κόμα·σ A

5 ὄθεν] incip. Glycas κατὰ τὸ] κατ' L 6 *πάσχα] φάσχα i. ras. 4—5
 litt. m. 2 P δὲ MSPLAEGlyc ὑπερβῆσαι] ὑπερβασία MSP¹LATheodoret

cod. Barocc. ὑπερβασίαι R ὑπερβασίαι OP²EZonGlyc *transcensionem* Lat

7 *ἡμέραν] ἐσπέραν SPAGlyc αὐτῶν] αὐτοῦ E *ἐναπέσκηψεν MS¹PA
 *τῇ νόσω RO 8 προτοτόκων (?)RMSPE *ἔπεισι] ἔπεισε R ἔπεισε O

9 *συνελθόντας O 10 *pharaoni Lat 11 *ἀπίειν, ι i. ras., ε s.,
 ex ἀπίειν corr. uid. M 12 παύσεσθαι] conl. παύσεσθαι codd. κατοικη-

θεισαν L 13 *τε] δὲ SPA οἱ μὲν iterat L τοῦ ex τὸ corr. A τάχιον]
 ταχέως SPA 14 καὶ] RMSPALat om. OL 15 *ἐξήσαν (i i. ras. M) RM

κλαιόντων O μετανοούντων A¹ 16 χαλεπῶς M αἰγυπτίων, αἰγ
 i. ras. m. 3 P 17 *Αἴητός] λίυς Lat 18 κίττειται ἐκεῖ tr. MSPAE i. marg.

βαβυλῶν ἢ μικρὰ O *καμβύσσου L *καταστρεφόμε]···νον A 19 *δὲ
 om. RO ἄφοδον S³ Βεελσεφῶντα] βελσεφῶντα SPE βελσεφῶντα A

beelsephon Lat 20 *τριταῖοι] τριταῖ R *παραγίνονται] γίνονται RO
 21 *πεμφραμένους — p. 150, 2 διετρέφοντο] *fermentati farina azimis panibus et*

modico tantummodo tempore coagulatis uescabantur Lat

- ἀλέροις καὶ πεπηγῶσι μόνον ἐπὶ βροχίας θερμότητος τοῖς ἀπ' αὐτῶν ἄρτοις διειρέοντο, καὶ τούτοις ἐπὶ τριάκονθ' ἡμέρας ἐχρήσαντο· πρὸς πλείονα γὰρ οὐκ ἐξήρκεσε χρόνον αὐτοῖς ὅσα ἐκ τῆς Αἰγύπτου ἐπεφέροντο καὶ ταῦτα τὴν τροφήν ταμιευομένοις καὶ
- 317 πρὸς ἀνάγκην ἀλλὰ μὴ πρὸς κόρον αὐτῇ χρωμένοις· ὅθεν εἰς μνη- 5
μην τῆς τότε ἐνδείας ἑορτὴν ἄγομεν ἐφ' ἡμέρας ὅτι τὴν τῶν ἀζύμων λεγομένην. τὸ μὲν οὖν πᾶν πλήθος τῶν μετανισταμένων γυναιξίν ἅμα καὶ τέκνοις σκοποῦσιν οὐκ εὐαρίθμητον ἦν, οἱ δὲ στρατεύσιμον ἔχοντες τὴν ἡλικίαν περὶ ἐξήκοντα μυριάδες ἴσαν.
- 318 2. Κατέλιπον δὲ τὴν Αἴγυπτον μηνὶ Ξανθικῷ πεντεκαδεκάτῃ 10
κατὰ σελήνην μετὰ ἕτη τριάκοντα καὶ τετρακόσια ἢ τὸν πρόγονον ἡμῶν Ἀβραμὸν εἰς τὴν Χαναταίαν ἐλθεῖν, τῆς δὲ Ἰακώβου μεταναστάσεως εἰς τὴν Αἴγυπτον γενομένης διακοσίοις πρὸς τοῖς δεκα-
- 319 πέντε ἑπαιτοῖς ὕστερον. Μωυσῆς δ' ἐλεγόνηι μὲν ἔτος ὀρθοηχο- 15
στὸν ἦδη, ὁ δὲ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀαρὼν τρισὶ πλείοσιν. ἐπεκομιζοτο δὲ καὶ τὰ τοῦ Ἰωσήφου ὀσῆα ταῦτ' ἐκείνοι τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ κελύσαντος.
- 320 3. Αἰγύπτιοι δ' ἐπὶ τοῖς Ἑβραίοις ἐξεληθοῦσι μετενόουν καὶ τοῦ βασιλέως δεινῶς φέροντος ὡς κατὰ γοητείαν τὴν Μωυσεὸς τούτων γεγονότων ἐπ' αὐτοὺς ἐγνώκεσαν ἀπιέναι. καὶ λαβόντες 20
ὄπλα καὶ παρασκευὴν ἐδίωκον ὡς ἐπανάξοντες αὐτοὺς εἰ καταλάβοιεν· καὶ γὰρ οὐκέτι αὐτοὺς ἐπέχεσθαι ἰφ' ἑαφ' τὴν γὰρ ἔξοδον
- 321 αὐτοῖς γεγονέναι· κραίσειεν δὲ ὁραδίως αὐτῶν ἐπέλαβον ἀόπλων

§ 316 = Exod. XII 39; § 319 = Exod. VII 7, XIII 19; § 320 = Exod. XIV 5.

ROMSPLAELatZonaras I p. 58. Michael Glycas p. 291.

- 2 τριάκοντα EGlyc ἡμέραις (i suppl. m. 1 P) OMSPLAEGlyc
3 *ἐξήρκεσαν ROglyc ἐξήρκει A *ὅσα] ὄν A 4 ἐπεφέροντο] fin. Glyc
ταῦτα] ταύτην ROML καὶ πρὸς — 5 χρωμένοις om. P 5 αὐτῇ] αὐτῆς,
ἦσ ex οἷσ corr. L *εἰς] πρὸς O τὴν om. E 7 *λεγομένην S ἅπαν
SL 9 τὴν om. MSPLAE περὶ om. ME *ἐξήκοντα] ἐξήκοντα που P²
*μυριάδες] μυριάδας, as i. ras. (m. 2 P m. 3 S) SP 10 κατέλιπον A
μνηρὸς ξανθικῷ E πέμπτη καὶ δεκάτη MSPAE 12 *ἄβραμον SA' ἄβρα-
μον] · M *μεταστάσεως O 13 *διακοσίοις — δεκαπέντε] ducentesimo et
quinto Lat *πρὸς τοῖς δεκαπέντε] πρὸς τούτοις καὶ πέντε SPALat 14 Μωυ-
σῆς] μωῦσῆ MSPL E μωῦσῆι A δὲ γηγόνηι MSL δεγεγόνηι A δὲ ἐγεγόνηι E
15 *αὐτοῦ om. O *Ἀαρώνησ O *πλείοσιν] πλείον conl. 16 ἰωσήφ
E αὐτοῦ s. L 18 καὶ — 19 φέροντος om. A 19 τὴν] τῆσ M
ὁδὸν
μωυσεὸς MSPA 20 γεγονότων] γεγονότων A 21 καὶ παρασκευὴν om.
ELat αὐτοῖς] τούτοις O *εἰ] εἰ· S 22 ἐπέχεσθαι] ἐπιπέχεσθαι MSPLA
committere Lat τὴν — 23 γεγονέναι om. Lat 23 αὐτοῖς] αὐτοῦ R αὐτῶν
L ἐπελάμβανον O ἀόπλων conl.

τε ὄντων καὶ ὑπὸ τῆς ὁδοιπορίας κεκοπωμένων. παρ' ἐκάστων τε
 ἀναπυθιανόμενοι ἢ χωρήσειαν ἐπίσπευδον τὴν θίωξιν, καίτοι χα-
 λεπῆς οὖσης ὁδενθῆναι τῆς γῆς οὐ στρατοπέδοις μόνον ἀλλὰ καὶ
 καθ' ἓνα. Μωσῆς δὲ ταύτη τοὺς Ἑβραίους ἀπήγαγεν, ἵν' εἰ μετα- 322
 5 νοήσαντες οἱ Αἰγύπτιοι διώκειν ἐθέλοιεν τιμωρίαν τῆς πονηρίας
 καὶ παραβάσεως τῶν ὁμολογημένων ὑπόσχοιεν, καὶ διὰ Παλαιστί-
 νους, οὓς δυσμενῶς ἔχοντας κατὰ παλαιὰν ἀπέχθειαν οὖσαν ὁπωσ-
 οῦν ἐβούλετο λαθάνειν ἀπερχόμενος· ὁμορος γὰρ ἔστι τῇ τῶν
 Αἰγυπτίων χώρα· καὶ διὰ τοῦτο τὴν μὲν ἀγούσαν εἰς τὴν Πα- 323
 10 λαιστίνην οὐκ ἀνήγαγε τὸν λαόν, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐρήμου πολλὴν
 ἀνύσας ὁδὸν καὶ κακαλαθῆσας ἠθέλισιν ἐμβαλεῖν εἰς τὴν Χανα-
 ναίαν· ἔτι τε καὶ διὰ τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ κελεύσαντος ἄγειν τὸν
 λαόν εἰς τὸ Σιναῖον ὄρος ἐκεῖ ποιήσαντας τὰς θυσίας. καταλα- 324
 βάντες δὲ τοὺς Ἑβραίους οἱ Αἰγύπτιοι εἰς μάχην παρεσκευάζοντο καὶ
 15 συνελπίουσι αὐτοὺς ἐπὶ πολιορκίας εἰς ὀλίγον χωρίον· ἐξακόσια
 γὰρ αὐτοῖς ἄρματα εἶπετο σὺν ἰππεῦσι πεντακισμυρίοις καὶ ὀπλι-
 τῶν μυριάδες ἦσαν εἴκοσι. τὰς δὲ ὁδοὺς ἀπεφράγγνυσαν, αἷς φε-
 ξεσθαι τοὺς Ἑβραίους ἐπελάμβανον, μεταξὺ ζορμητῶν αὐτοῖς ἀπροσ-
 βάτων καὶ τῆς θαλάττης ἀπολαμβάνοντες· τελετεῖα γὰρ εἰς αὐτὴν 325
 20 ὄρος ἐπὶ τραχύτητος ὁδῶν ἀπορον καὶ φεγγῆς ἀπολαμβανόμενον.
 τοιγαροῦν ἐν τῇ εἰσβολῇ τῇ πρὸς θαλάτταν τοῦ ὄρους τοὺς Ἑβραί-
 οὺς ἀπέφραγον τῇ στρατοπέδῳ κατὰ στόμα τοῦτο ἰδρυσάμενοι,
 ὅπως τὴν εἰς τὸ πεδῖον ἐξοδὸν ὦσιν αὐτοὺς ἀφρημένοι.

§ 322 = Exodus XIII 17; § 324 = Exodus XIV 9.

ROMSPLAELatZonaras I p. 58.

1 ὁδενπορίας R κεκοπωμένων, κε ex καὶ corr. P παρ' ἐκάστων τε]
 παρ' ἑκάστων M καὶ παρ' ἐκάστων SPA παρ' ἐκάστων L 2 ἢ, ι eras. P εἰ R
 ἢ ML quo Lat 3 μόνοις R 4 καθ' ἓνα] singulariter ambulantiibus Lat
 ἀπήγαγεν O ἵν' εἰ, ex ἓνα corr. M et ut uid. L 5 πονηρίας] τιμω-
 ριας O 6 ὁμολογημένων M ὁμολογουμένων O 7 οὖς] addidi, om. codd.
 Lat ὁπωσοῦν] ὁποσῶν M ἀπάγων οὖν SPA ἀπάγων L 8 ἐβούλετο]
 ἐβουλεύετο ROMSPA uolebat Lat ἀπερχόμενοι R ἔστιν MS¹A
 9 ἀγούσαν] ἀπάγουσαν SP παλαιστίνην, ι i. ras. M 10 ἀπήγαγε MSPLA
 eduxit Lat πολλὴν M 12 τε] δὲ MSPLA κελεύσαντας ut uid. P¹
 ἀγαγεῖν MSPLA 13 σιναῖον SP²L ἐκεῖ] ἐξ O ποιήσαντας MP¹
 τὰς om. ROML 14 οἱ om. ML παρεσκευάζοντο M 15 *ὀλίγον χωρίον]
 ἓνα χωρίον, in marg. ὀλίγον χωρίον O 17 δὲ] τε MSPL φεύξασθαι RO
 σφεύξασθαι M 18 αὐτοῖς O 20 ὑπὸ] ἀπὸ RO βραχυτήτος O ὁδὸν M
 ἀπόρων RO ἀπολαμβανόμενοι MLat 21 εἰσβολῇ] προσβολῇ M συμ-
 βολῇ SPL συμβο·λῇ A congressione Lat θαλάσσαν SP 22 στρατοπαῖδω
 M τοῦτίδρυσάμενοι, ι ex ι corr. P 23 παιδῶν M αὐτοὺς om. A

- 326 4. Μήτ' οὖν ὑπομένειν πολιορκουμένων τρόπῳ διὰ τὴν ἔν-
 δειαν τῶν ἐπιτιθείων δυνάμενοι μήτε φηγῆς εἰσπορίαν ὀρῶντες,
 ὄπλων τε σπανίζοντες εἰ καὶ μάχεσθαι δόξειεν αὐτοῖς, ἐν ἐλπίδι
 τοῦ πάντως ἀπολεῖσθαι καθεισιάζεσαν, εἰ μὴ παραδώσουσιν ἑα-
 327 τοὺς τοῖς Αἰγυπτίοις ἐθέλουσίνους. καὶ τὸν Μωυσῆν ἡμιῶντο πάν- 5
 των ἐπιλελησμένοι τῶν ἐκ Θεοῦ πρὸς τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῖς ση-
 μείων γεγονότων, ὡς καὶ τὸν προφήτην παρορμῶντα καὶ τὴν σω-
 τηρίαν αὐτοῖς ἐπαγγελλόμενον ἐπὶ ἀπιστίας λίθοις ἐθέλῃσαι βαλεῖν
 328 παραδιδόναι τε σφᾶς τοῖς Αἰγυπτίοις διεγρονέσαι. πένθος τε ἦν
 καὶ ὄδυσμον γυναικῶν καὶ παιδῶν πρὸ ὀφθαλμῶν ἐχόντων τὸν
 ὄλεθρον ὄρεσι καὶ θαλάττῃ περικεκλεισμένων καὶ πολεμίοις καὶ
 φρυγῆν οὐδαμόθεν ἐκ τούτων ἐπινοούντων.
 329 5. Μωσῆς δὲ καίπερ ἀγριαίνοντος πρὸς αὐτὸν τοῦ πλήθους
 οὐτ' αὐτὸς ἐνέκαμπε τῇ περὶ αὐτοὺς προνοίᾳ καὶ τῷ Θεῷ κατε-
 φρόνει τὰ τε ἄλλα πρὸς τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῖς ὅσα προεῖπε παρ- 15
 εσχικότος καὶ μηδὲ τότ' αὐτοὺς ἐάσαντος ἐπὶ τοῖς ἔχθροῖς γενο-
 μένος ἢ δουλείῃν ἢ ἀπολέσθαι, καὶ στᾶς ἐν μέσοις „οὐδὲ ἀν-
 330 θρώποις, εἶπε, καλῶς τὰ παρόντα πεπολιτευμένοις πρὸς ἡμᾶς
 δίκαιον ἦν ἀπιστεῖν ὡς οὐχ ὁμοίοις ἐσομένοις πρὸς τὰ μέλλοντα,
 τῆς δὲ τοῦ Θεοῦ νῦν ἀπογινώσκειν ὑμᾶς προνοίας μανίας ἔργον 20
 331 ἂν εἶη, παρ' οὗ πάνθ' ὑμῖν ἀπήντηκεν ὅσα δι' ἐμοῦ πρὸς σωτη-
 ρίαν καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς δουλείας οὐδὲ προσδοκῶσιν ἐπέσχετο.
 μᾶλλον δ' ἔχρη ἀπόρους, ὡς δοκεῖτε, γεγενημένους βοιθὸν ἐλλίξειν
 τὸν Θεόν. οὐ καὶ τὸ νῦν εἰς ταύτην ὑμᾶς περικεκλεισθαι τὴν δυσ-
 332 χωρίαν ἔργον, ἢν' εἰς ἀμιγάνων ὄθεν οὐθ' αὐτοὺς νομίξειε σωτη- 25

§ 326 = Exodus XIV 10.

ROMSPLAELatZonaras I p. 58.

4 πάντος A παντός M ἀπολεῖσθαι conl. ἀπολέσθαι codd. ELat
 καθεστήχεσαν ROSP καθιστήχεσαν ML καθιστήχισαν E παραδώσωσιν SP¹PA
 5 τοῖς — ἐθέλουσίνους] uoluntatibus aegyptiorum Lat τοῖς] τοῖς τεR τὸ
 κατ' SP¹LA αἰγυπτίους P¹ ἐθέλουσίνους OMSPLA 6 ἐπιλελησμένων L
 Θεοῦ] τοῦ Θεοῦ O 7 καὶ (ante τὴν) om. L 8 αὐτοῖς — 9 βαλεῖν παρα om. O
 ἐπαγγελλόμενον M ἐπαγγελλόμενον A 9 τε om. A 10 ὄδυσμον O
 ὄδυσμος MSPLA gemilus Lat 11 θαλάσσιος E *περικεκλεισμένων P¹
 13 *πρὸς] εἰς O 15 προεῖπεν MS¹PA παρεσχικότι Dindorf 16 τότ']
 τοῦτ' RO ἐάσαντος ROA ἐάσαντι Dindorf 17 δουλείᾳσιν A στᾶς, σ
 ante τ suppl. man. rec. S 18 εἶπεν MSPA ἡμᾶς] ὑμᾶς conl. 19 ἦν] · ἦν M
 21 ἂν, ν add. m. 2 S ἡμῖν O 23 δὲ χρῆν SLA ἀπόρους] ἐν ἀπόροις
 MSPLALat ὡς om. M δοκεῖτε M γεγενημένους M 24 τὸ om. SPA
 ἡμᾶς MSPLALat 25 ἢν' — p. 153, 1 ἴξεν] ex desperatione sicut uos
 creditis habituros salutem Lat 25 ὄθεν οὐθ' αὐτοῖς] ὅτε οὐθ' (θ' suppl.)
 αὐτοῖ M ὅτ' οὐκέθ' αὐτοῖς SP ὅτε οὐκέθ' αὐτοῖς A ὅτε οὐθ' αὐτοῖς L

οίαν ἔξειν οὐθ' οἱ πολέμοιοι ἐκ τούτων ἑυσάμενος τὴν τε ἰσχὴν
 ἐπιδείξῃται τὴν ἑαυτοῦ καὶ τὴν περὶ ὑμᾶς πρόνοιαν. οὐ γὰρ ἐλί
 μικροῖς τὸ θεῖον τὴν ἑαυτοῦ σιμμαχίαν οἷς ἂν εἴδωσιν, ἢ δίδωσιν,
 ἀλλ' ἐφ' οἷς ἀνθρωπίνην ἑλλάδα μὴ βλέποι πρὸς τὸ κοπιττον παρ-
 5 οὔσαν. ὅθεν τοιοῦτω βοηθῶν πεπιστευκότες, ᾧ δύναμις καὶ τὰ 333
 μικρὰ ποιῆσαι μεγάλα καὶ τῶν τιλοζούτων ἀσθένειαν καιαπηγιί-
 σασθαι, μὴ καιαπέλληχθαι τὴν Αἴγυπτίον παρασιτιν, μηδ' ὅτι
 θάλασσα καὶ κατοκιν ὑμῖν ὄρη φυγῆς ὁδὸν οὐ παρέχοντα διὰ
 τοῦτ' ἀπογινώσκατε τὴν σωτηρίαν· γένοιτο γὰρ ἂν καὶ ταῦθ' ἔμιν
 10 πεδία τοῦ θεοῦ θελήσαντος καὶ γῆ τὸ πέλαγος.“

XVI. 1. Τοσαῦτα εἰπὼν ἤγεν αὐτοὺς ἐπὶ τὴν θάλασσαν τῶν 334
 Αἴγυπτίων ὁρώντων· ἐν ὅφει γὰρ ἦσαν καὶ τῷ πόνῳ τειλαιτω-
 ρημένοι τῆς διώξεως εἰς τὴν ἑστειραίαν τὴν μάχην ὑπερβαλέσθαι
 καλῶς ἔχειν ὑπελάμβανον. ἐπειδὴ δὲ πρὸς τῷ αἰγιαλῷ Μουσιῆς
 15 ἐγγόνει, λαβὼν τὴν βασιτηρίαν τὸν θεὸν ἰκέτευε καὶ σύμμαχον καὶ
 βοηθὸν ἐκάλεε λέγων· „οἶδ' αὐτὸς μὲν ἀγνοεῖς, οἷι φηγεῖν ἔμιν ἐκ 335
 τῶν παρόντων οὔτε κατὰ φώμην οὔτε και' ἐλινοίαν ἔστιν ἀνθρω-
 πίνην, ἀλλ' εἰ δὴ τι πάντως σωτήριον στρατῶ τῷ κατὰ τὴν σὴν
 βούλῃσιν ἀφέντι τὴν Αἴγυπτον, σὸν ἔστιν ἐκπορίζειν. ἡμεῖς τε 336
 20 ἄλλην ἀπεγνωκότες ἑλλάδα καὶ μηχανὴν εἰς τὴν ἀπὸ σοῦ μόνον
 καιαφεύγομεν, και εἴ τι παρὰ τῆς σῆς ἔλθοι προνοίας ἔξαρηάσαι
 τῆς Αἴγυπτίων ὁρηῆς ἡμᾶς διενάμενον ἀφορῶμεν. ἀφίζοιτο δὲ
 τοῦτο καιέως τὴν σὴν ἐμφανίσον ἔμιν δύναμιν και τὸν λαὸν ἐπὶ
 25 ἀνελπιστίας καιαπειτωκία πρὸς τὸ χειρον ἀνασιτῆσον εἰς εὐθυ-
 μίαν και τὸ περὶ τῆς σωτηρίας θάρσος. ἐν οὐκ ἄλλοιτοῖς δ' 337

§ 332 = Exodus XIV 13.

ROMSPLAELatZonaras I p. 58 sq.

1 οὐθ' ὅθεν RO ἐκ] ὁ ἐκ M 2 ἡμᾶς ROA¹ 3 οἷς] οὐς ex οἷς
 corr. M ἡ] suppl. m. 1 R, om. M 4 ἐφ' οἷς] ἐφ' οἷς ἂν Bekker
 βλέπη Dindorf 6 ἀσθένειαν R 7 καιαπελληχθαι OMSLA τὴν τῶν
 αἰγυπτίων O 8 και om. MPL ὑμῖν] ἡμῖν R¹L ἡμῖν και, και suppl. m. 2 P

ὄρη] και ὄρη L ὄρη φυγῆς] ὄρη ^{τε} φν... γῆς, φυγῆς i. ras. 6—7 litt. M
 9 τὴν σωτηρίαν in τῆς σωτηρίας corr. R τῆς σωτηρίας OMSPLA salutis
 spatia Lat ἡμῖν L 10 πεδία om. O γῆ] ἡ γῆ O γῆ··] A 11 *θά-
 λατταν MSA 12 γὰρ] τε γὰρ SPA *ταλαιπωρημένοι R 13 *ὕστερέαν
 R ὑπερβάλλεσθαι MS¹P¹A 14 ἐπειδὴ] ἐπει MSPLA 16 λέγων] λέγων
 οὔτως SP οὔτως λέγων L ἀγνοεῖς] ἀγνοεῖς ᾧ (ᾧ P¹) δέσποτα SP ἀγνοεῖς
 δέσποτα L 17 ἀνθρωπίνην] ἡμετέραν O 18 εἰ δὴ-τι] ἦδη τι ROM et ut
 uid. Lat εἰ δεῖ τι SPL πάντων R πάντω O τῷ om. O 19 ἡμῆς R
 20 ἀπεγνωκότες, ᾧ i. ras. M 21 προνοίας ἔλθοι tr. MSPLA 22 ὑμᾶς O
 23 ἐμφανίζον MSPL ἐμφανίζων A 24 ἀνάστησον MLALat

ἴσμεν τοῖς ἀπόροις, ἀλλὰ σὶ μὲν ἢ θάλασσα, σὸν δὲ τὸ περικλιεῖον ἡμᾶς ὄρος, ὡς ἀνοιγῆναι μὲν τοῦτο σοῦ κλειύσαντος, ἰπειρωθῆναι δὲ καὶ τὸ πέλαγος, εἶναι δὲ ἡμῖν ἀποδρᾶναι καὶ δι' αἴρος δόξαν ἰσχύι τῇ σῇ τοῦτον ἡμᾶς σώζεσθαι τὸν τρόπον.“

- 338 2. Τοσαῦτα ἐπιθειάσας τύπτει τῇ βακτηρίᾳ τὴν θάλατταν. 5
 ἢ δ' ἐπὶ τῆς πληγῆς ἀνεκόνη καὶ εἰς αὐτὴν ἐποχωρήσασα γυνὴν
 339 ἀφίγησι τὴν γῆν ὁδὸν Ἑβραίοις εἶναι καὶ γηγῆν. Μουσῆς δὲ ὄρων
 τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ πέλαγος ἐκπεχωρηκὸς αὐτοῖς τῆς
 ἰδίας ἰπέριον πρότος ἐνέβαιεν αὐτῇ καὶ τοὺς Ἑβραίους ἐκέλευεν
 ἔπεσθαι διὰ θείας ὁδοῦ ποιομένους τὴν πορείαν καὶ τῷ κινδύνῳ 10
 τῶν παρόντων πολεμίων ἠδομένους καὶ χάριν ἔχοντας διὰ τὴν πα-
 ράλογον οὕτως ἐξ αὐτοῦ σωτηρίαν ἀναφανείσαν.
 340 3. Τῶν δ' οὐκέτ' ὀκνούντων, ἀλλ' ἰεμένων μετὰ σπουδῆς ὡς
 συμπρόντος αὐτοῖς τοῦ Θεοῦ, μαίνεσθαι μὲν αὐτοὺς τὸ πρότον 15
 Αἰγύπτιοι ἐδόκουν ὡς ἐπὶ πρόδηλον ὄλεθρον ὁρμημένους, ἐλεῖ δὲ
 ἑώρων ἀβλαβεῖς ἐπὶ τὸ πολὺ προεικησῆσθαι καὶ μηδὲν αὐτοῖς ἐμ-
 πόδιον μηδὲ δυσχερὲς ἀπατήσαν, διώκειν ὠρμήζεσαν αὐτοὺς ὡς
 κἀκείνοις ἠρεμήσοντος τοῦ πελάγους, καὶ προτάξαντες τὴν ἵπτον
 341 κατέβαινον. Ἑβραῖοι δὲ καθοπλιζομένους καὶ τὸν χρόνον εἰς τοῦτο
 τρίβοτας ἔηθασαν εἰς τὴν ἀντιπέραν γῆν ἀλαθεῖς ἐκρηγόντες. 20
 ὅθεν καὶ θαρσαλευτέροις συνέβαινε πρὸς τὴν δίωξιν ὡς οὐδὲν οὐδ'
 342 αὐτῶν πεισομένων εἶναι. Αἰγύπτιοι δ' ἐλάνθανον ἰδίαν ὁδὸν
 Ἑβραίοις γεγενημένην, ἀλλ' οὐχὶ κοινὴν ἐπεμβαίνοντες καὶ μέχρι

338 = Exodus XIV 21.

ROMSPLLatZonaras I p. 59.

1 ἀλλ' ἀσῆ M θάλλωσα M 2 ἀνοιγῆναι] ἀνοιγέαι A ἀνεωγέαι
 conī.; sequuntur duae paginae detritae et postea repictae in A ἠπειρωθῆναι
 L 3 inter δὲ et καὶ ras. circ. 25 litt. M αἴρος] desertum Lat 4 ἰσχύι
 τῇ, ἴτ corr. ex η R ἰσχύι· τῇ M 5 θάλασσαν OMLE 6 δὲ SPAE
 ἀπὸ E αὐτῆν] αὐτὴν R ἐαυτὴν OSPLE ἐαυτὴν M ἐαυτήν, τ post ἐ
 in repingendo add. A ἐποχωρήσασα] ἀνεχώρησε E 7 μωσῆς E
 8 ἐπιφάνειαν R 10 πορίαν L 11 τῶν] τῷ O παρὰ λόγον R παραλόγον
 O 13 δὲ SPA οὐκέτ' οὐκέτι R οὐκ MSPLA nequamam Lat 14 *μὲν]
 μὲν οὖν P μὲν εἰς, εἰς i. ras. S αὐτοῖς] αὐτοῖς R αἰγύπτιοι τὸ πρότον tr.
 MSPLAE 15 ὠρμημένους P¹A ὠρμημένους L δ' PLE 16 τὸ om.
 OLE 17 *ὠρμήζεσαν, i. marg. ἐρωάζεσαν L 18 *προτάξαντος M
 19 *κατέβαινον, o i. ras. P τοῦτο] ταὐτὸ ML 20 εἰς] ἐπὶ OMSPLAE
 21 θαρσαλευτέροις R θαρσαλυτέροις S¹P¹ *ἐκπεφευγότες O
 οὐδὲν om. P 22 πεισομένων M Αἰγύπτιοι δ' ἐλάνθανον] cum nescirent
 Lat Αἰγυπτίους ἐλάνθανον δ' conī. δὲ O 23 ἐμβαίνοντες MSPL ἐμβέν-
 ροντες A

σωτηρίας τῶν κεινδυνευκότων πεποιμημένην, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τοῖς ἐπ'
 ἀπωλείᾳ τῇ ταύτῃ ὄρημένοις χοῖσθαι θέλουσιν. ὡς οὖν ὁ 343
 τῶν Αἰγυπτίων σιραιὸς ἄλας ἐπίσθ' ἦν, ἐπιχίται πάλιν ἢ θάλασσα
 καὶ περικαταλαμβάνει ῥοώδης ἐπὶ πνευμάτων κατιούσα τοὺς Αἰ-
 5 γυπτίους, ἄμβροσι τ' ἐπ' οὐρανῷ κατέβαινον καὶ βροταὶ σκληραὶ
 προσεξαιτιομένης ἀσφραγῆς καὶ κεραινοὶ δὲ καινήχθησαν. ὅπως δ' 344
 σὶ δὲν ἦν τῶν ἐπ' ἀπωλείᾳ κατὰ μῆριν Θεοῦ σιμαλιτότων ἀν-
 θρώποις, ὃ μὴ τότε συνῆλθε· καὶ γὰρ νύξ αὐτοὺς ζοφώδης καὶ
 σκοτεινὴ κατέλαβε. καὶ οἱ μὲν οὕτως ἀπόλοντο πάντες, ὡς μηδ'
 10 ἄγγελλον τῆς σιμοφῶς τοῖς ἐπολελεμμένοις ἐλοσσιφῆσαι.

4. Τοῖς δ' Ἐβραίοις οἱ δὲ καιασχεῖν ἦν ἐπὶ τῇ χαρᾷ τῆς πα- 345
 ραδόξου σωτηρίας καὶ τῇ τῶν πολέμιων ἀπωλείᾳ, βεβαίως νομί-
 ζοντας ἡλεθερωσθαι τῶν ἀναγκαζόντων δοκίμειν διαφθαμένων
 καὶ τὸν Θεὸν οὕτως ἰσαργῶς ἔχοντας βοηθοῦντα. καὶ οἱ μὲν αὐτοὶ 346
 15 τὸν κίνδυνον οὕτως ἐκφυγόντας καὶ προσέει τοῖς ἐχθροῖς ἐπι-
 δόντες κεκολασμένους, ὡς οὐκ ἄλλοι τινὲς μνημονεύονται τῶν πρό-
 σθεν ἀνθρώπων, ἐν ἤμοις ἦσαν καὶ παιδικαῖς ὄλιγ' τὴν νύχτα, καὶ
 Μωσῆς ᾄδῃν εἰς τὸν Θεὸν ἐγκώμιόν τε καὶ τῆς εὐμερείας ἐχα-
 ριστίαν περιέχουσαν ἐν ἑξαμέτρῳ τόνῳ συντίθησιν.

5. Ἐγὼ μὲν οὖν ὡς εἶπον ἐν ταῖς ἱεραῖς βίβλοις οὕτως ἕκαστον 347
 ταύτων παραδέδοκα· θαυμάσῃ δὲ μηδεὶς τοῦ λόγου τὸ παραδόξον,
 εἰ ἀρχαίοις ἀνθρώποις καὶ ποιηταῖς ἀπειροῖς εἰρέθη σωτηρίας
 ὁδὸς καὶ διὰ θαλάσσης εἴτε κατὰ βούλησιν Θεοῦ εἴτε κατὰ αὐτό-
 348
 25 ματον, ὁλοτε καὶ τοῖς περὶ τὸν Ἀλέξανδρον τὸν βασιλέα τῆς Μα-
 κεδονίας χθὲς καὶ πρῶτην γεγονόσιν ὑπεχώρησε τὸ Παμφίλιον πύ-

§ 343 = Exodus XIV 24.

ROMSPLAELatZonaras I p. 59.

1 οὐχὶ] οὐ R 2 χοῖσθαι] χοῖσασθαι SPLA 3 *ἐπιχίται, η ex ι corr.,
 α i. ras. M 4 ἐπὶ πνεύματος E τοὺς αἰγυπτίους, οὐ et ον ex corr. L
 5 *τε ex corr. M *ἀπὸ M 6 προ·εξαιτιομένης M 8 συνῆλθεν MS¹
 P¹A accessit Lat *καὶ σκοτεινὴ — 9 πάντες om. O κατέλαβεν MS¹P¹A

10 τοῖς, οἱ ex corr. L 11 ἔβραίους M 14 ἐναγῶς P 15 τε om.
 A καὶ om. L 17 *παιδείας M 18 *εὐμερείας M εὐ... μερείας S
 19 *τόνῳ] τῶνῳ, ῶ (post τ) ex o corr. M 21 παραδέδοκα] παρέδοκα MS
 PLA θαυμάσῃ] θαυμάσει RM²P¹SLAE θαυμάσει O 22 *εἰ] εἰ· P
 *εἰρέθη] licet Lat 23 θεοῦ βούλησιν tr. E κατὰ αὐτόματον O κατ' αὐτό-
 ματον MSPLAE 24 *τοῖς om. M τῆς om. O 25 *χθὲς, γ i. ras.
 5—6 litt. M ἐχθὲς SP¹A γεγονόσι R *ὑπεχώρησε — p. 156, 1 ἔχουσι
 om. RO *ὑπεχώρησεν MS¹P¹A *παμφίλιον L

λαγος καὶ ὁδὸν ἄλλην οὐκ ἔχουσι παρέσχε τὴν δι' αὐτοῦ καταλῦσαι τὴν Περσῶν ἡγεμονίαν τοῦ Θεοῦ Φελησαντος, καὶ τοῦτο πάντες ὁμολογοῦσιν οἱ τὰς Ἀλεξάνδρου πράξεις συγγραφεύμενοι. περὶ μὲν οὖν τούτων ὡς ἐκάστηρ' ἰδοῦναι διαλαμβάνετω.

- 349 6. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ τὰ ὄπλα τῶν Αἰγυπτίων προσενεχθέντα 5
 τῷ στρατοπέδῳ τῶν Ἑβραίων ὑπὸ τοῦ ῥοῦ καὶ τῆς βίας τοῦ ἀνέ-
 ματος ἐκ' ἐκεῖνο ἐλθιδούσης ὁ Μωσῆς καὶ τοῦτο εἰκάσας τῇ τοῦ
 Θεοῦ προνοίᾳ γεγονέναι, ὅπως μηδὲ ὄπλων ὄσιν ἄποροι, συναγα-
 γῶν καὶ τούτοις σκεπάσας τοὺς Ἑβραίους ἤγεν ἐπὶ τὸ Σιναῖον
 ὄρος θύσων ἐκεῖ τῷ Θεῷ καὶ τὰ σώσπρα τῆς κληθείος ἀποδώσων, 10
 καθὼς αὐτῷ καὶ προείρητο.

ROMSPLAELatZonaras I p. 59. Eustathius in hexaem. p. 89.

1 *ἔχουσιν MS'P'A *παρέσχεν MS'P'A *τὴν] τὸ RO *δι' αὐτοῦ
 P² 3 *ὁμολογοῦσιν, μολογ i. ras. 2—3 litt. P 4 οὖν om. R 5 § 349 ex-
 cerpsit Eustath. ὑστεραία R 6 τῷ] ἐν τῷ SA *ῥοῦ] ὄρον M
 7 ἐκείνω R'P'A' ἐκείνω S εἰσδιδοῦσης ROSPLA *ὁ Μωσῆς] MSPLA
 LatEustath, om. RO 8 ὄσιν] εἰσὶν RO 9 σίναιον SPLE 11 *αὐτῷ]
 αὐτῶ ex αὐτοῖ corr. S αὐτὸ P' *προείρηται ML

Subscriptiones: τέλος τοῦ δευτέρου λόγου τῆς ἰωσήπου ἀρχαιολογίας R
 φλιπῶ ἰωσήπου ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας βιβλίον β' M φανίον (sic) ἰωσήπου
 ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας β' S φλανίου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας λόγος
 β' PA φλαβίου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας βιβλίον δεύτερον L ex-
 plicit flavi iosephii iudaicae antiquitatis liber II incipit liber tertius Lat
 περιέχει ὁ λόγος ἔτη σ' E

III.

Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ τρίτῃ τῶν Ἰωσήπου ἱστοριῶν
τῆς Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας.

α'. Ὡς Μωυσῆς τὸν λαὸν ἀπ' Αἰγύπτου ἀναλαβὼν ἤγαγεν ἐπὶ
τὸ Σιναιὸν ὄρος πολλὰ ταλαιπωρήσαντα ἐν τῇ ὀδοποιίᾳ.

5 β'. ὡς πολεμήσαντες Ἐβραίοις Ἀμαληζῖται καὶ οἱ πέριξ ἠτή-
θησαν καὶ πολλὴν τῆς στρατιᾶς ἀπέβαλον.

γ'. ὅτι τὸν πενθερὸν αὐτοῦ Ἰεθὼρ Μωυσῆς παραγιτόμενον πρὸς
αὐτὸν εἰς τὸ Σιναιὸν ἀσμένως ὑπεδέξατο.

10 δ'. ὡς ὑπέθετο διατάξαι τὸν λαὸν αὐτῷ κατὰ χιλιάρχους καὶ
ἐκαιοτῆρχους ἄτεκτον ὄντα τὸ προῖτον, καὶ ὡς ἕκαστα τούτων
ἐποίησε Μωυσῆς κατὰ τὴν τοῦ πενθεροῦ παραίνεσιν.

ε'. ὡς ἀναβὰς Μωυσῆς ἐπὶ τὸ Σιναιὸν ὄρος καὶ λαβὼν παρὰ
τοῦ θεοῦ τοὺς νόμους τοῖς Ἐβραίοις ἔδωκεν.

15 ζ'. πρὶ τῆς σήμερῆς ἦν κατεσκευάσει Μωυσῆς ἐν τῷ ἐρημίᾳ εἰς τι-
μὴν τοῦ θεοῦ, ὅσπερ ναὸν εἶναι δοκεῖν.

ς'. τίνες τε τοῖς ἱερεῦσίν εἰσιν αἱ στολαὶ καὶ ἡ τοῦ ἀρχιερέως·
καὶ τῶν ἀγνείων οἱ τρόποι καὶ περὶ τῶν ἑορτῶν καὶ ὡς ἐκάστη τῶν
ἑορτῶν διατέτακται.

ROSPLat

argumenta om. ML 1 τάδε — 2 ἀρχαιολογίας] Ἰωσήπου Ἰουδαίου βιβλίον
τρίτον O τρίτῃ] γ' P iosepphi Lat 3 α'] numeri absunt P ἀπὸ RSP
ἤγαγεν O 4 σιναιον SP ταλαιπωρήσαντας S'P 5 β' ὡς — 6 ἀπ-
έβαλον om. O πολεμήσαντας R 6 καὶ — ἀπέβαλον] et israhelitae prae-
dam hostium perciperunt Lat πολλὴν] τὴν πολλὴν SP ἀπέβαλον] ἀπέβα-
λον πληθύν S² 7 γ'] β' O eadem ratione deinceps numerans αὐτοῦ OP
Ἰεθὼρ] Ἰεθὼρ O Ἰεθὼρην SP iethorin Lat 8 σιναιον SP 9 ὑπέθετο]
ἐπέθετο RO persuasit ei Lat αὐτῷ] αὐτοῦ R καὶ ἐκαιοτῆρχους om. RO
10 καὶ ὡς] quomodo Lat, in quo nouum cap. V incipit, ut abhinc cetera
capp. uno maiorem numerum habeant quam in graecis est 12 σιναιον SP
13 ἔδωκε R²P² 14 Μωυσῆς ἐν τῇ ἐρημίᾳ] ἐν τῇ ἐρημίῳ μωϋσῆσ SP 16 τε
om. SP Lat ἱερεῦσι P 17 καὶ τῶν — 18 διατέτακται] et quae purificationes et
quemadmodum de festiuitatibus et singulis diebus fuerit constitutum Lat καὶ]
καὶ ἡ RO ἀγνείων RO ἀγνείων S'P¹ οἱ τρόποι] ὃν τρόπων RO 19 ἑορτῶν]
ἡμερῶν SP

η'. ὡς ἐξείθευ ἀρας Μωυσῆς ἤγαγεν εἰς τοὺς ὄρους τῶν Χανα-
ναίων καὶ τοὺς κατοικομένους αὐτῶν τὴν χώραν καὶ τῶν πόλεων
τὸ μέγεθος ἐξαπέστειλεν.

θ'. ὅτι τῶν πεμφθέντων μετὰ τεσσαρακοστὴν ὑποστρεφάντων
ἡμίραν καὶ λεγόντων οὐκ ἀξιωμαχοὺς αὐτοὺς ἀλλὰ τὴν τῶν Χανα-
ναίων ὑπεξαιρόντων δύναμιν, τὸ πλῆθος ταραχὲν καὶ πτόν εἰς
ἀπόγνωσιν ὤρμησεν ὥστε καταλεῖσαι παρὰ μικρὸν τὸν Μωυσῆν καὶ
παλιν εἰς τὴν Αἴγυπτον ὑποστρέφειν δουλεύειν διεγρωζότες.

ι'. καὶ ὡς ἐπὶ τούτῳ Μωυσῆς διαγανακτήσας τὸν θεὸν αὐτοῖς
ἐπὶ ἑτῆ τεσσαράκοντα τὴν ἐπὶ τῆς ἐρημίας διατριβὴν προεῖπεν ὄρ-
γίσθαι, καὶ μὴ εἰς Αἴγυπτον ὑποστρέφειν μὴτε λαβεῖν τὴν Χανα-
ναίαν.

περιέχει ἡ βίβλος χρόνον ἐτῶν δύο.

I. 1. Παραδόξου δὲ τῆς σωτηρίας τοῖς Ἑβραίοις οὕτως γενο-
μένης δεινῶς ἐλέγει πάλιν αὐτοὺς ἀγομένους εἰς τὸ Σιναῖον ὄρος 15
ἢ χώρα τελέως οὐσα ἐρημος καὶ τῶν τε πρὸς τροφὴν αὐτοῖς ἀπο-
ρος, σπανίζουσα δὲ καὶ ὕδατος εἰς τὸ ἔσχατον, καὶ μὴ μόνον ἀν-
θρώποις τι παρασχεῖν ἐνδεής, ἀλλὰ καὶ μὴδ' ἄλλο τι τῶν ζῴων
ικανὴ βόσκειν· ψαφασὰ γάρ ἐστι καὶ νοτερόν ἐξ αὐτῆς οὐδὲν ὅ τι
καὶ ρῦσαι καρπὸν δύναται. τοιαύτην δὲ οὖσαν τὴν χώραν ἐξ ἀνάγκης 20
2 κης ὠθεῖον ἐτέραν ἀπελθεῖν οὐκ ἔχοντες. ἐπεφύροτο δ' ἐκ τῆς
προοδοιοποιημένης ἕδωρ τοῦ στρατιῶτος κεκελευκότος. καὶ τούτου

§ 1 = Exodus XV 22.

ROSP¹Lat

1 ἤγαγεν] ἤγαγε τὸν λαόν SPLat 2 κατοικομένους] κατασκευασμένους
SP τὴν] τὴν τε SP 3 τὸ μέγεθος] magnitudines Lat 7 ἀπόγνωσιν S
ὤρμησε· P ὥστε] ὡς S, om. P καταλεῖσαι] desereret Lat
παρὰ μικρὸν om. SP 8 Αἴγυπτον] ἔρημον R δουλεύσειν, εἰ i. ras. m. 2 P
9 τὸν θεὸν — 11 ὑποστρέφειν] deum eis iratum et quadraginta annis eos
in deserto moraturos esse praedixit et neque in aegyptum reuersuros Lat
10 τεσσαράκοντα P προεῖπεν SP 11 μὴτε λαβεῖν — 13 δύο om. Lat
13 χρόνων P δύο] β̄ SP¹ β̄ P²

ROMSPLE¹Lat Zonaras I p. 59.

φλανίον ἰωσήπου ἀρχαιολογίας λόγος τρίτος praemittit E 14 τῆς σω-
τηρίας τοῖς Ἑβραίοις] τοῖς Ἑβραίοις τῆς σωτηρίας MSP τοῖς Ἑβραίοις τῆς
σωτηρίας καὶ διαβάσεως L οὕτω MP²L 15 σίνας SPL¹E 18 καὶ om.
MSPL μὴδὲ SP 19 ἐστὶν MS¹P¹ νοτερόν] nouis Lat 20 τοιαύτην —
χώραν] per huiusmodi siquidem regionem Lat 22 προοδοιοποιημένης RO
προοδοιοποιημένης (i suppl. m. 1 M) ML

διαιεθέντος ἐξ ἡραίων ἐποιήθη τὴν ἰδρίαν λαλιόνως διὰ
 σκληρότητα τῆς γῆς, καὶ τὸ εἰριστόμενον δὲ πιχρὸν ἀλλ' οἱ ποτι-
 μων ἦν, καὶ τοῦτο δὲ σπάνιον. ἁγιστοῦται δὲ τοῦτον ὁδοίοντες 3
 τὸν τρόπον περὶ δελίην ὄψιαν εἰς Μάρ τόπον οὕτως διὰ τὴν τοῦ
 5 ἕδατος κακίαν ὀνομάσαντες· μάρ γάρ ἡ πιχρία λέγεται. καὶ αὐ-
 τῷδε ιταλαιπωρημένοι τῷ τε σιταεὶ τῆς ὀδοιπορίας καὶ τῇ τῆς
 τροφῆς ἀπορίᾳ, καὶ γὰρ τότε αἰτοὺς ὑλείως ἐπιλελοίπει, κατὰ-
 γονται· φρέαθ γὰρ ἦν, διὸ καὶ μᾶλλον ἔμειναν, οὐδ' αὐτὸ μὲν ἔξαρ- 4
 κῆν δευτέρον τοσοῦτω σιταεὶ, βραχίαν μέντοι παρέχον αὐτοῖς
 0 εὐθιμίαν ἐν ἐκείνοις εἰρηθὲν τοῖς χωρίοις· καὶ γὰρ ἦγονον παρὰ
 τῶν ἔξερωνίων μὴδὲν ἔμειροσθεν βαδίζουσιν εἶναι. πιχρὸν δὲ
 ἐκεῖνο τὸ ἕδωρ καὶ ἄποτον ἦν οὐκ ἀνθρώποις μόνον ἀλλὰ καὶ τοῖς
 ὑποζυγίοις ἀφόρητον.

2. Ὁρῶν δ' ὁ Μουσιῆς ἀθύμως διακειμένους καὶ τοῦ πράγματος 5
 τὸ ἀναντίλεκτον, οὐ γὰρ καθαρὸς ἦν σιταεὶς ὥστε τῷ βιάζομένῳ
 τῆς ἀνάγκης ἀντιτάξαι τὸ ἀνδρείον, ἀλλὰ διέφθειρε τὸ κατ' ἐκεί-
 νους γενναῖον παιδῶν τε καὶ γυναικῶν ὄχλος ἀσθενέστερος τῆς ἐκ
 λόγων διδασκαλίας, ἐν χαλεπωτέροις ἦν τὴν συμφορὰν τὴν ἀπάν- 6
 των ἰδίαν αὐτοῦ ποιοῦμενος· καὶ γὰρ οὐδ' ἐπ' ἄλλον τινὰ συνέ- 6
 0 τρεχον ἀλλ' ἐπ' αὐτόν, ἀντιβολοῦντες γυναῖκα μὲν ἐπέθρηπίων οἱ
 δ' ἄνδρες ἐπέθρηπίων μὴ περιορᾶν, ἀλλ' ἐκπορίζειν αὐτοῖς ἀφορ-
 μὴν τινα σωτηρίας. ἰκετεύειν οὖν τρέπεται τὸν θεὸν μεταβαλεῖν
 τὸ ἕδωρ ἐκ τῆς παρουσίας κακίας καὶ πότιμον αὐτοῖς παρασχεῖν.
 καὶ κατανεύσαντος τοῦ θεοῦ τὴν χάριν λαβὼν τομάδος τὸ ἄκρον 7
 5 ἐν ποσὶν ἐρριμμένης διαιρεῖ μέσην καὶ κατὰ τὸ μῆκος τὴν τομὴν

§ 2 Exodus XV 22.

ROMSPLELatZónaras I p. 59sq.

1 ἰδρίαν M 2 τῆς om. RO 3 τοῦτο] οὕτω ROM 4 περὶ δελίην]
 circa meridiana Lat Μάρ] ἀμάρ R ἄμαρον, in marg. μερρῶν O μαρτὸν M
 μάρ τὸν SP μάρτον L μάρ EZonarae cod. A mar Lat 5 μάρ] μάρ EZon.
 cod. A 6 τῇ om. R 7 τότε] καὶ τότε P τοῦτ' L αὐτοῖς RO τελῶσ
 MSPL ἐπιλελοίπει M¹L 8 *φρέα M ἔξαροκῶν R ἔξαροκῶν O 9 παρέ-
 χον] παρεῖχεν L 11 ἔξερωνίων M *πιχρὸν — 12 ἄποτον ἦν om. O
 δ' L 12 ἦν] εἶναι RM 13 ἀφόρητον om. ELat 14 δὲ M 15 τὸ ἀντί-
 λεκτον ROL καθαρὸς ἦν σιταεὶς] inimicus erat hostis Lat 17 παιδῶν]
 Bernard infantum Lat παῖδες codd. τῆς] τοῖς L ἐκ λόγων] ἐκείνων M
 18 διδασκαλείας M¹ ἦν] γὰρ ἦν R ἀπάντων] τῶν ἀπάντων SPL
 20 *γυναῖκα] γυναῖκα O *γυνῶν M¹ 22 *μεταβαλεῖν, εἰν i. ras. m. 2 S
 24 τομάδος] ἀποτομάδος MSP¹LE ἀπὸ τομάδος P², in marg. ῥάβδον O ἀπο-
 κεκομμένου ἔβλον S 25 ἐρριμμένης, μι i. ras. SP ἐρριμμένης E *μέση
 SP μέση L καὶ om. E τὸ om. MSPLE

ποιησάμενος, ἔπειτα μεθεὶς εἰς τὸ γρέαρ ἔπειθε τοὺς Ἑβραίους τὸν θεὸν ἐλίχσον αὐτοῦ τῶν ἐχθῶν γεγονέναι καὶ ἐπεσχίσθαι τὸ ἕδωρ αὐτοῖς παρέξειν οἶον ἐπιθυμοῦσιν, ἂν πρὸς τὰ ἐπ' αὐτοῦ S κελεύόμενα μὴ ἀνηρωθῶς ἀλλὰ προθύμως ἐπορογοῦσιν. ἔρωμένων δ' αὐτῶν, τί καὶ ποιούντων ἂν μεταβάλοι τὸ ἕδωρ ἐπὶ τὸ ζοεῖττον, 5 κελεύει τοὺς ἐν ἀκμῇ περιστάνας ἕξαντλεῖν λέγων τὸ ἐπολιτόμενον ἔσεσθαι πότιμον αὐτοῖς προεκεκρωθέντος τοῦ πλείονος. καὶ οἱ μὲν ἐπόνοον, τὸ δ' ἐπὶ τῶν συνεχῶν κληγῶν γεγυμνασμένον καὶ κεκαθαμένον ἤδη πότιμον ἦν.

9 3. Ἄρατες δ' ἐκείθεν εἰς Ἥλιον ἀφικνοῦνται πόρωθεν μὲν 10 ἀγαθὴν ὄραθῆναι, καὶ γὰρ φοινικίζοντος ἦν. πησιάζουσα δ' ἀπηλέγγετο ποτηρά· καὶ γὰρ οἱ φοινικίζες ὄντες οὐ πλείους ἐβδομήκοντα δυσαξεῖς τε ἦσαν καὶ χαμῆζηλοι δι' ἕδατος ἀπορίαν ψαφαροῦ τοῦ 10 παντὸς ὄντος χωρίου· οὔτε γὰρ ἐκ τῶν πηγῶν δάδεκα οὐσῶν τὸν ἀριθμὸν νοτερόν τι προσαρθεῖον αὐτοῖς δι' ἐλπίδα χρήσιμον, ἀλλὰ 15 μὴ ὄντα μὲν ἐξβλίσει μὴ δ' ἀνασχεῖν ἰμαῖδες ἦσαν ὀλίγαι, καὶ διαμωμένοις τὴν ψάμμον οὐδὲν ἀπύγια, κἄν εἴ τι δὲ στάζον ἔλαβον 11 εἰς χεῖρας, ἀχριστον ἠῖρισκον ἐπὶ τοῦ θολερῶν εἶναι· καρπὸν τε γέρειν ἦν ἀσθενῆ τὰ δένδρα διὰ σπάνιν τῆς ἐξ ἕδατος εἰς τοῦτο ἀφορμῆς καὶ παρακλήσεως. εἶχον οὖν ἐν αἰτίαις τὸν στρατηγὸν καὶ 20 κατεβόων αὐτοῦ τὴν ταλαιπωρίαν καὶ τὴν πείραν τῶν κακῶν δι' αὐτὸν πάσχειν λέγοντες· τριακοστὴν γὰρ ἐκείνην ὀδεύοιτες ἡμέραν

§ 7 = Exodus XV 25.

ROMSPLELatZonaras I p. 60.

1 *ἔπειθε] ἔπειθέ τε L 2 αὐτοῦ] ἀπὸ ROM αὐτῶ coni. τῆς ἐχθῆς
ME ἐπεσχίσθαι R 3 *αὐτοῖς] αὐτὸν M ἂν om. M 4 ἐπορογοῦσιν
M ἔρωμένων M δ' om. R 5 μεταβάλοι] μεταβάλοιτο SPL ἐπὶ τὸ
ζοεῖττον om. spatio uacuo 3 litt. relicto M 6 περιστάνας] περιστάς M
7 προσεκεκρωθέντος RO S *ἐπόνοον] *laudauerunt dictum* Lat *δὲ MSP
*κλήγῶν u. 9 post κεκαθαμένον tr. O *γεγυμνωμένον RO 10 Ἥλιον
ἦλιν R ἦλιν OE ἴλιν corr. ex ἦλιν M ἕλιν L *clim* Lat 11 πησιάζουσα Vat.
apud Hudson δὲ ROSP 12 ἐβδομήκοντα] ὀ SPE 13 τε] μὲν RO
*χαμῆζηλοι S'P 15 νοτερόν — χρήσιμον] *unctatio quaedam aut ad rigandum
spes utilis habebatur* Lat *τι] δὲ P προσαρθεῖον] καὶ πρὸς ἀρδεύειν M
καὶ πρὸς ἀρδευσιν SPLE δι'] δη M' δι' ἐλπίδα] διεπῆδα Dindorf διὰ κάλ-
πιδος Naber ἀλλὰ] ἄλλο, ο corr. ex ἄ S 16 μὴ] μὴ δὲ S *ἦσαν] γὰρ
ἦσαν SP 17 *διαμωμένῃς M κἄν εἴ τι] κἄν ὅτι, ὀ i. ras. M κἄν τι E
*δὲ στάζον] δὲ στασιάζον, ἐστ in ras. corr. uil. ex ··σ M 18 ἀχρι-
στον E εἰρισκον MLE εὔρισκετο SP 19 σπάνην RS'P' τοῦτ' L
21 κατεβόων αὐτοῖς τὴν L 22 αὐτὸν, ὄν i. ras. R ἐκείνην om. M

οσα μὲν ἐπεφέροντο πάντ' ἦσαν ἀναλωζότες, μηδενὶ δὲ περιτυγχά-
 ροντες δυσφλοιδες ἦσαν περὶ τῶν ὄλων. πρὸς δὲ τῷ παρόντι κα- 12
 κῶ τὴν διάνοιαν ὄντες καὶ ἐν μνήμῃ εἶναι τῶν ὑπεργμένων αὐτοῖς
 ἔξ τε τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Μωυσέως ἀρετῆς καὶ συνέσεως κολυόμενοι
 5 δι' ὀργῆς τὸν στρατηγὸν εἶχον καὶ βάλλειν αὐτὸν ὠρμήζεσαν ὡς
 αἰτιώτατον τῆς ἐν ποσὶ συμφορᾶς.

4. Ὁ δ' οὕτως ἀνηρεθισμένοι τοῦ πλήθους καὶ πιερωῶς ἐπ' 13
 αὐτὸν κεινημένοι τῷ Θεῷ Φαρθῶν καὶ τῷ συνειδῶτι τῆς περὶ τοὺς
 ὁμοφύλους προνοίας πάρευσιν εἰς μέσους, καὶ καταβούντων καὶ
 10 κατὰ χεῖρας ἔτι τοὺς λίθους ἐχόντων, ὄραθῆναι τε κεχαρισμένος
 ὢν καὶ πλήθεισιν ὁμιλεῖν πιθανώτατος, καταπαύειν ἤρξαστο τῆς
 ὀργῆς. μὴ τῶν παρόντων αἰτὸς δισκόλων μεμνημένους λίθων 14
 ἔχειν τῶν ἡμιπροσθεν εὐεργεσιῶν παρακαλῶν, μηδ' ὅτι τῶν ποσὶσι
 τῆς διανοίας ἐβάλλειν τὰς τοῦ Θεοῦ χάριτας καὶ δωρεάς, ὢν με-
 15 γάλων καὶ ἐκ παραδόξου ἔννοιαν γενομένων, προσδοκᾶν δὲ καὶ τῆς
 παροῦσης ἀπαλλαγῆναι ἀμνηστίας ἐκ τῆς τοῦ Θεοῦ κηδεμονίας. ὢν 15
 εἰκότως δοκιμάζοντα τὴν ἀρετὴν αὐτῶν πῶς τε καρτερίας ἔχουσι καὶ
 μνήμης τῶν προῦληγομένων, εἰ μὴ πρὸς ἐκεῖνα γίνοντο διὰ τὰ
 ἐν ποσὶ κακά. γυμνάζειν αὐτοῖς τοῖς ἄρτι χαλεποῖς. ἐλέγησθαι 16
 20 δὲ αὐτοὺς οὐκ ἀγαθοὺς οὔτε περὶ τὴν ὑπομονὴν οὔτε περὶ τὴν
 μνήμην τῶν εὖ γεγονότων, οὕτως μὲν τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἐκείνου
 γνῶσεως. καθ' ἣν ἐκλελοίπισι τὴν Αἴγυπτον, καταφρονοῦντας, οὕτως
 δὲ πρὸς αὐτὸν τὸν ἐπιτρέτην αὐτοῦ διατεθέντας καὶ ταῦτα μηδὲν
 αἰτοῖς διαψενσάμενον περὶ ὧν εἴποι τε καὶ πράττειν κατ' ἐντολῆν

§ 12 = Exodus XVI 2.

ROMSPLElat

1 ὅσα] ἃ E . πάντα ROP πάνθ' ἦσαν, θ' ἦ ex τ' ἦ corr. M δὲ
 om. L 3 *ὑπεργμένων, γ s. L 4 τῆς] τοῦ RO μωυσέως MSP μωσέως
 LE 5 καὶ — 6 αἰτιώτατον in ras. 9 litt. R *βάλλειν] βαλεῖν ROS² λί-
 θοις βαλλεῖν (λίθοις add. man. rec.) M 6 ἐν ποσὶν MP ἐμποσὶ S¹ 7 *ὁ δ']
 οὐδ' M¹ ἀνηρεθισμένοι, θi i. ras. m. 2 P 8 τῷ post καὶ om. O 9 κατα-
 βούντων R 10 κατὰ χεῖρας ἔτι τοὺς λίθους] τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῖς λίθοις
 MSPLElat 12 λίθων R 13 ἔχειν, εἰν i. ras. m. 2 S 14 ἐκβάλλειν R ἐκ-
 βαλεῖν M 16 ἀπαλλαγῆν Naber recte, nisi ἀπαλλαγῆσθαι manis ἡμνηστίας
 s. m. 2 P ἐκ τῆς — κηδεμονίας om. RO ὄν] ὢν R 17 δοκιμάζειντα,
 εἰ ex o m. 2, α i. ras. m. 2 S πῶς τε] ὥστε R ὡς γε O ἔχουσι MSP¹
 18 γίνοντο ML διὰ om. RO 19 ποσὶν MS¹P κακά, γυμνάζειν]
 καταγυμνάζειν RO 20 ἀγαθοῦς] ἀγαθοὺς ὄντας O ὑπομονὴν, ὑπομον
 i. ras. 4—5 litt. P 22 καθ' ἣν] ἐπιλησθ' ἣν O καταφρονοῦντας om. RO
 23 αὐτὸν τὸν ἐπιτρέτην om. R τὸν ἐπιτρέτην αὐτοῦ om. O διατι-
 θέντας M

- 17 τοῦ Θεοῦ κελείσειε. καθιρήθμει τε πάντα, πῶς τε ἠθαρείεν Αἰ-
 γύπτιοι κατέχον αὐτοὺς παρὰ τὴν τοῦ Θεοῦ γνώμην βιαζόμενοι,
 καὶ τίνα τρόπον ὁ αὐτὸς ποιταμὸς ἐκείνοις μὲν αἶμα ἦν καὶ ἀπο-
 18 τος αὐτοῖς δὲ πότιμος καὶ γλυκὺς, πῶς τε διὰ τῆς Θαλάσσης ἀνα-
 γηγούσις αὐτοῖς πορρωτάτω καινὴν ὁδὸν ἀπελθόντες αὐτῇ ταύτῃ 5
 σωθείσαν μὲν αὐτοί, τοὺς δὲ ἐχθροὺς ἐπιδοίεν ἀπολωλότας, ὅτι
 τε σπανίζοντας ὄπλων εἰς εὐπορίαν ὁ Θεὸς καὶ τούτων καταστή-
 σειε, τὰ τε ἄλλα ὅσα πρὸς αὐτῷ τῷ διαφθαρήσεσθαι δόξαντας
 γεγονῆναι καὶ σώσειεν ὁ Θεὸς ἐκ παραλόγου καὶ ὡς δύναμις αὐτῷ·
 19 μὴ ἀπογινώσκειν δὲ μηδὲ νῦν αὐτοῦ τὴν πρόνοιαν, ἀλλ' ἀοργήτως 10
 περιμένειν, λογιζομένους μὲν τὴν ἐπικοροῖαν μηδὲ βραδείαν γίνε-
 σθαι, εἰ μὴ παραντίκα καὶ εἰ μὴ πρὶν τινος πειραθῆναι δυσκό-
 λου πάρεστιν, ἡγουμένους δὲ οὐ κατὰ ὀλιγορίαν μέλλειν τὸν Θεόν,
 ἀλλ' ἐπὶ πείρᾳ τῆς ἀνδρείας αὐτῶν καὶ τῆς περὶ τὴν ἔλευθερίαν
 20 ἔδοντες, ἵνα μάθοι πότερον ποτε καὶ τροφῆς ἀπορίαν καὶ σπάνιν 15
 ἕδατος ὑπὲρ αὐτῆς ἔστε ἐνεγκεῖν γενναῖοι, ἢ δουλείειν μᾶλλον ἀγα-
 πᾶτε καθάπερ τὰ βοσκήματα τοῖς κρατοῦσι καὶ τοῖς πρὸς τὰς
 21 ἐκείνων ἐπιρροσίας ἀφθόνως τρεφομένοις· δεδιέναι δ' εἰπὼν οὐχ
 οὔτως ὑπὲρ τῆς ἑαυτοῦ σπιτηρίας, κείσεσθαι γὰρ οὐδὲν κακὸν ἀδί-
 κως ἀποθανόν, ἀλλ' ὑπὲρ αὐτῶν, μὴ δι' ὧνπερ αὐτὸν βάλλουσι 20
 22 λίθων τοῦ Θεοῦ κατακρίνειν τομισθῶσιν, 5. ἐπράνεν αὐτοῖς καὶ

§ 16 = Exodus XVI 6.

ROMSPLLat

1 κελείσειεν MS¹PL καθιρήθμει τε] κατακριθμεῖτε s. m. 2 M κατακριθ-
 μεῖται, εἰ i. ras. m. 2 S κατακριθμεῖ τε PL *enumerabat igitur* Lat κατακριθμεῖται
 οὖν ed. pr. 4 δὲ] τε SL 5 αὐτοῖς] αὐτῆσ RO SP αὐτοὺς Dindorf πορρω-
 τάτω· P αὐτῇ] αὐτὴν L 6 δ' PL ἐ··χθροὺς S ἀπίδοιεν O 7 κατα-
 στήσειεν MS¹PL 8 αὐτῷ τῷ] αὐτὸ τὸ RO αὐτῷ τὸ L δόξαντας] δόξαν R
 δόξασ ML 10 μὴ ἀπογινώσκειν δὲ] *non ergo debetis, inquit — desperare* Lat
 μὴ om. lacunae signo addito Dindorf δὲ] om. OM δὴ Dindorf ἀοργήτως
 O 11 τὴν ἐπικοροῖαν — 13 θεόν] *eius auxilium non quidem tardum esse, sed*
ideo nunc differri, ut nos hac difficultate probet, utique creditis deum non per
defectum esse segnem Lat γενέσθαι SP 12 καὶ εἰ μὴ] εἰ μὴ M om. SPL
 καὶ Cocceji δυσκόλου, οὐ corr. ex ων uid. M 13 ἡγουμένους R καὶ
 MSPL ὀλιγορίαν R 14 ἀνδρείας OP² 15 σπάνην RS¹P¹ σπάνην P²
 16 ἐστὲ, ἐ i. ras. m. 2 S ἐστὶν R μάλον M 17 κρατοῦσιν MS¹P¹ τὰς
 om. O 18 τρεφομένοι MP² τρεφομένους (sic) P¹ δ' εἰπὼν] δὲ λοιπὸν M
 19 οὔτως ex οὔτως corr. m. 2 M πείσεσθαι] παθέσθαι O κακῶς
 RO 20 ὧνπερ αὐτὸν] ὧν ὑπὲρ αὐτῶν R ὧν ἐπ' αὐτὸν MSPL et ut uid. Lat
 21 κατακρίνειν] κρίνειν O κατακροῦσιν SPL *contemere* Lat ἐπράνεν]
sic itaque mitigavit Lat οὔτως οὖν ἐπράνεν ed. pr.

τῆς μὲν τοῦ βάλλειν ὀρυγῆς ἐπέσχε καὶ εἰς μετόνοιαν ὧν ἔμελλον
 ὄραν ἔτριψε. παθεῖν δ' οὐκ ἀλόγως αὐτοῖς διὰ τὴν ἀνάγκην τοῦτο
 νομίσας ἔγνω δεῖν ἐφ' ἱκετείαν τοῦ Θεοῦ καὶ παρακλήσιν ἐλθεῖν,
 καὶ ἀναβὰς ἐπὶ τινα σκοπιὴν ἤπει πόρον τινὰ τῷ λαῷ καὶ τῆς
 5 ἐνδείας ἀπαλλαγῆν· ἐν αὐτῷ γὰρ εἶναι τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ καὶ 23
 οὐκ ἐν ἄλλῳ· συγγινώσκειν δὲ τοῖς νῦν ὑπὸ τῆς ἀνάγκης ὑπὸ τοῦ
 λαοῦ πρατιτομένοις φέσει δυσαρέστου καὶ φιλαίτιου τοῦ τῶν ἀν-
 θρώπων ἐν οἷς ἂν ἀτυχή γένους ὄντος. ὁ Θεὸς δὲ προνοήσῃεν τε
 ἐπαγγέλλεται καὶ παρῆξιν ἀφορμὴν ἦν ποθοῦσι. Μωυσῆς δὲ τοῦ 24
 10 Θεοῦ ταῦτ' ἀκούσας καταβαίνει πρὸς τὸ πλήθος· οἱ δ' ὡς εἴδον
 καὶ ταῖς ἐπαγγελίαις ταῖς παρὰ τοῦ Θεοῦ γεγιθότα μετέβαλον ἐκ
 τῆς κατηγείας πρὸς τὸ ἡλαρώτερον, καὶ σίας ἐκείνος ἐν μέσοις
 ἤκειν ἔλεγε φέρων αὐτοῖς παρὰ τοῦ Θεοῦ τὴν περὶ τῶν ἐνεστιγί-
 15 τῶν ἀπόρων ἀπαλλαγῆν. καὶ μετ' ὀλίγον ὀρθύγων πλήθος, τρέφει 25
 20 δὲ τοῦτο τὸ ὄφρον ὡς οὐδὲν ἕτερον ὁ Ἀράβιος κόλπος, ἐρίπταται
 τὴν μεταξὺ θάλατταν ὑπερελθὸν καὶ ὑπὸ κόπου τε ἅμα τῆς
 πτήσεως καὶ πρόσγειον μᾶλλον τῶν ἄλλων ὄν καταφέρεται εἰς
 τοῖς Ἑβραίοις· οἱ δὲ συλλαμβάνοντες ὡς τροφὴν αὐτοῖς τοῦ Θεοῦ
 ταύτην μηχανισαμένοι τὴν ἐνδειαν ἰῶνται, καὶ Μωυσῆς ἐπ' εὐχὰς
 20 τρέπεται τοῦ Θεοῦ ταχεῖαν καὶ παρὰ τὴν ἐπόσχεσιν ποιησαμένον
 τὴν ἐπικουρίαν.

6. Ἐνθὺς δὲ μετὰ τὴν πρώτην ἀφορμὴν τῆς τροφῆς καὶ δευ- 26
 τέραν αὐτοῖς κατέπεμπεν ὁ Θεός· ἀνέχοντος γὰρ τοῦ Μωυσέως τὰς
 χεῖρας ἐπὶ ταῖς εὐχαῖς δρόσος κατηρέθη, καὶ περιτηγνυμένης ταῖς
 25 χερσὶ Μωυσῆς ὑπονοήσας καὶ ταύτην εἰς τροφὴν ἤκειν αὐτοῖς παρὰ
 τοῦ Θεοῦ γέυεται τε καὶ ἡσθεῖς, τοῦ πλήθους ἀγροοῦντος καὶ νο- 27

§ 23 = Exodus XVI 11.

ROMSPLELatZonaras I p. 60.

1 βαλλεῖν M ἐπέσχε] ἐπέσχεν MS¹P¹, om. O 2 *ἔτριψε] ἔτριψεν M
 ἐπέτριψε· S ἐπέστρεψεν P ἐπέτριψεν L ἀλόγως S¹ *rationaliter* Lat

3 ἱκετίαν M καὶ παρακλήσιν τοῦ θεοῦ tr. L 4 *σκοπιὴν] σκοπὸν O σκοπιὴν
 (σκοπιὴν S²) ὑψηλὴν SP 6 συγγινώσκειν L δὲ] τε SP 7 τοῦ τῶν] τούτων
 L 8 ἀτυχή γένους ὄντος] ἀτυχήσοιτος L ὁ δὲ θεός tr. MLE 9 ἦν om. O
 ποθοῦσι] ποθοῦσιν S¹PL ζητοῦσιν M 10 ταῦτα R δὲ M 11 μετε-
 βάλοντο L 12 πρὸς] ἐπὶ MSPL 13 ἔλεγεν MS¹P¹ φέρειν RO παρὰ]
 ὑπὸ RO τοῦ s. S 14 *ὀρθύγων] *ortigiurum* Lat 15 *ἀράβιος O
 16 θάλασσαν ROSPE ὑπερελθὸν] ἐπελθὸν E 17 πρόσγειον M¹ πρόσγειον
 SPM²LE *μᾶλλον] ἅμα O 18 *συλλαβάνοντες O 19 μηχανισαμένον S¹
 *ἰῶντο MSPL 23 καταπέμπει LE γὰρ om. ROE *μωσῆσως MSP
 24 *περιτηγνυμένης] πηγνυμένης O 25 *χερσὶν MS¹P¹ 26 τε om. SPE

μίζοντος νίρεσθαι καὶ τῆς ὥρας εἶναι τοῦ ἔτους τὸ γινόμενον,
 ἀνεπίδασκεν οὐ κατὰ τὴν ἐκείνων ἐπόληψιν ἀλλ' οὐρανοῦ κατατρέφε-
 σθαι τὴν δρόσον, ἀλλ' ἐπὶ σωτηρίᾳ τῇ αὐτῶν καὶ διατροφῇ, καὶ
 28 γενομένοις τοῦτο αὐτοῖς παρεῖχε πιστεύειν. οἱ δὲ μιμούμενοι τὸν
 στρατηγὸν ἤδοντο τῷ βρώματι· μέλιτι γὰρ ἦν τὴν γλυκύτητα καὶ 5
 τὴν ἰδὸν ἐμμερές. ὅμοιοι δὲ τῇ τῶν ἀρωμάτων βδέλλῃ, τὸ δὲ
 μέγεθος τῷ κοριάννου σπέρματι· καὶ περὶ συλλογὴν λίαν αὐτοῦ
 29 ἐσκοπιδάεσαν. παρηγγέλλετο δ' ἐξ ἴσου πᾶσιν ἄσσαρωνά, τοῦτο
 δ' ἔστι μέτρον, εἰς ἐκάστην ἡμέραν συλλέγειν ὡς οὐκ ἐπιλείψοντος
 αὐτοῖς τοῦ βρώματος, ἵνα μὴ τοῖς ἀδυνατοῖς ἄπορον ἦ τὸ λαμ- 10
 βάνειν δι' ἀλλήν τῶν δυνατωτέρων πλεονεκτούντων περὶ τὴν ἀναί-
 30 ρεσιν. οἱ μέντοι πλέον τοῦ προσηταγμένου μέτρον σιταγαγόντες
 οὐδὲν περισσότερον εἶχον τοῦ κακοπαθῆσαι· ἄσσαρωνος γὰρ οὐδὲν
 πλέον εἴρισκον· τοῦ δ' ἐπιλείψοντος εἰς τὴν ἐπιούσαν ὄνησις οὐδ'
 ἦτις ἦν διεφθαρμένου ὑπὸ τε σκωλήκων καὶ πικρίας· οὕτω θεῖον 15
 31 ἦν τὸ βρῶμα καὶ παραδόξον. ἀμύνει δὲ τοῖς ταύτην νεμομένοις
 τὴν ἐκ τῶν ἄλλων ἀπορίαν, ἔτι δὲ καὶ νῦν [ἔεται] πᾶς ἐκεῖνος ὁ
 τόπος, καθάπερ καὶ τότε Μουσαῖ χαριζόμενον τὸ θεῖον κατέπεμψε
 32 τὴν διατροφὴν. καλοῦσι δὲ Ἑβραῖοι τὸ βρῶμα τοῦτο μάνα· τὸ
 γὰρ μὴν ἐπερωτήσις κατὰ τὴν ἡμετέραν διάλεκτον, τί τοῦτ' ἔστιν 20
 ἀνακρίνουσα. καὶ οἱ μὲν χαίροντες ἐπὶ τοῖς ἀπ' οὐρανοῦ κατα-
 πεμφθεῖσιν αὐτοῖς διετέλον. τῇ δὲ τροφῇ ταύτῃ τεσσαράκοντα ἔτη
 ἐχρήσαντο ἐφ' ὅσον χρόνον ἦσαν ἐν τῇ ἐρήμῳ.
 33 7. Ὡς δ' ἐκείθεν ἄραγες εἰς Ραφιδεὶν ἵζον ταλαιπωρηθέντες

§ 27 = Exodus XVI 14.

ROMSPLELatZonaras I p. 60.

1 νίρεσθαι RM¹L ἔτους] ἐτεῦ ROSPL *phuiarium* Lat 2 ἐπόληψιν]
 ἐπόνειαν O *ἀπὸ P 4 γενομένος MSPLLat τοῦτ' MSPL 6 *τῶν
 ἀρωμάτων βδέλλῃ] *aromatibus praecipuis* Lat 7 τῷ om. E κοριάννου]
 κοριάνου O κοριάννου MSPLEZon *coriandri* Lat περὶ] περὶ τὴν SP
 8 παρηγγέλλεται, αἰ ex o corr. M παρηγγέλλετο sic L παρήγγελο E δὲ E
 ἄσσαρωνά MLE *assarii* (gen.) Lat 9 *ἔστιν M οὐκέτι λείψοντος RO
 11 *ἀλλήν] ὀλίγην O 12 προσηταγμένου O συνάγοντες OE
 13 περισσότερον SP κακοπαθῆν P ἄσσαρωνος] *quam assarium* Lat
 14 *ἐπιλείψοντος L 17 ἀπορίαν] ἀπορίων L *ἔεται] om. RO ἔεται M'
 ὁ τόπος ἐκεῖνος tr. OLE 18 μωσῆ OMSPL 19 *δ' L *Ἑβραῖοι
 τὸ βρῶμα τοῦτο, litt. ραῖοι τὸ | βρῶμα τοῦ suppl. m. l in spatio uacuo 3 litt.
 M 20 *μᾶν M τί τοῦτ' ἔστιν] τοιτέστιν ROM τί ἔστιν E *quid hoc est*
 Lat τὸ τί ἔστιν conii., i. marg. τί τοῦτο σημαίνει τὸ μάνα O 21 καταπε-
 φθεῖσιν P πεμφθεῖσιν ML *missa* Lat 22 ἔτεσιν MSPLE 23 χρόνον om. LE
 24 Ραφιδεῖν] ῥαφιδην RO ῥαφιδν SP¹LZon ῥαφιδην P²E *raphidin* Lat

ὑπὸ δίψοις εἰς ἕσχατον ἦν τε ταῖς πρότερον ἡμέραις πίδαξιν ὀλί-
 γαις ἐπιτηγάνοντι καὶ τότε πεντάκλασιν ἀνιδρῶν ἐφόνοις τὴν γῆν,
 ἦν κακοῖς ἴσταν καὶ πάλιν δι' ὄρεθ' τὸν Μωυσῆν ἐποιούντο. ὁ δὲ 34
 τὴν ὄρημν τοῦ πλήθους πρὸς μικρὸν ἐκκλίνας ἐπὶ λιτὰς τρέπεται
 5 τοῦ θεοῦ παρακαλῶν ὡς τροφήν ἔδωκεν ἀπορουμένοις οὕτως καὶ
 ποτὸν παρασχέιν, διαφθειρομένοις καὶ τῆς ἐπι τροφῆ χάριτος πο-
 τοῦ μὴ παρόντος. ὁ δ' οὐκ εἰς μακρὰν τὴν δωρεάν ἀνεβάλλετο, 35
 ἢ δὲ Μωυσεὶ παρῆξεν ἐπισχευῖται πηγὴν καὶ πλῆθος ὕδατος
 ὅθεν οὐ προσδοκίσειαν, καὶ κτελεῖ τῷ βάζτρῳ πλῆξαντα τὴν πέ-
 10 τραν, ἦν ἐσθρὼν αὐτόθι παρακειμένην, παρ' αὐτῆς λαμβάνειν τὴν
 ἐμπορίαν ὣν δίοτια· φροντίζει γὰρ καὶ τοῦ μὴ σὶν πότῳ μὴδ'
 ἔργασίᾳ τὸ ποτὸν αὐτοῖς φανῆναι. καὶ Μωυσῆς ταῦτα λαβὼν 36
 παρὰ τοῦ θεοῦ παραγίνεται πρὸς τὸν λαὸν περιμένοντα καὶ εἰς
 αὐτὸν ἀφορῶντα· καὶ γὰρ ἦδη καθεώρων αὐτὸν ἀπὸ τῆς σχολῆς
 15 ὁρμώμενον. ὡς δ' ἴκεν, ἀπολύειν αὐτοῖς καὶ ταύτης τῆς ἀνάγκης
 τὸν θεὸν ἔλεγε καὶ χαρίσασθαι σωτηρίαν οὐδ' ἔλλισθεισαν ἐκ τῆς
 πέτρας ποταμὸν αὐτοῖς ἠνέσεσθαι λέγων. τῶν δὲ πρὸς τὴν ἀσπίρ 37
 καταλλαγέντων, εἰ ἐπὶ τε τοῦ δίψους καὶ τῆς ὀδοιπορίας τεταλαι-
 πορημένοις ἀνάγκη γένοιτο κόπτεν τὴν πέτραν, ὁ Μωυσῆς κλήττει
 20 τῇ βακτηρίᾳ, καὶ χανοῖσῃς ἐξέβλεσεν ὕδωρ πολὺ καὶ διανεύστατον.
 οἱ δὲ ἢ παραδόξῳ τοῦ γεγονότος κατεπλάγησαν, καὶ πρὸς τὴν 38
 ὄψιν αὐτοῖς ἦδη τὸ δίψος ἔληγε, καὶ πίνουσιν ἰδὲ καὶ γλυκὸ τὸ
 ῥῆμα καὶ οἶον ἂν εἴη θεοῦ τὸ δῶρον δόντος ἐφαίνετο· τὸν τε οὖν
 Μωυσῆν ἐθαύμαζον οὕτως ἐπὶ τοῦ θεοῦ τετιμημένον, καὶ θυσίαις
 25 ἡμεῖβοντο τὴν τοῦ θεοῦ περὶ αὐτοῖς πρόνοιαν. δηλοῖ δὲ ἐν τῷ

§ 33 = Exodus XVII 1.

RÖMSPLELatZonaras I p. 60sq.

1 δίψους] τοῦ δίψου SPL πρότερον] πρότερον, ὁ ex ὦ corr. M
 πίδαξιν R 3 *μωσῆν M *ἐποιούντο, οἱ ex ι corr. m. 2 M 4 post
 ἐκκλίνας 3 litt. eras. R 5 ἔδωκεν] αὐτοῖς ἔδωκεν M ἔδωκεν αὐτοῖς SPL
 eis — praebuit Lat οὕτω SP 6 διαφθειρομένοις (ισο i. ras. 2—3 litt. R)
 RM ἐπὶ] ἐπὶ τῇ SP 7 παρόντος. ὁ δ'] παρόντος οὐδὲν ὁ δ' (ὁ ex οὐ corr.)
 M εἰς i. marg. suppl. S 8 μωσῆ OMSPL πηγὴν] terram Lat
 9 προσδοκίσειαν, εἰ suppl. m. 1 M posset sperare Lat 11 φροντίζειν MSP
 12 μωσῆσ M 14 καθεώρων] καὶ θεώρων M καὶ ἐθεώρων SP
 15 δὲ R ἀπολύειν] liberaturum Lat 16 ἔλεγε· τὸν θεὸν tr. SP ἔλεγεν
 MS¹ χαρίσασθαι] χαριῶσθαι ι ex corr. SP¹ MSPL donatum Lat 18 ὀδοι-
 πορίας] ταλαιπωρίας L 20 *τῇ] τε τῇ MSPL 21 ἐξεπλάγησαν E 22 ἦδη
 τὸ δίψος αὐτοῖς tr. MSPL ἔληγεν MS¹P¹ 23 θεοῦ τὸ δῶρον] τὸ ὕδωρ L
 *τόν τε] τότε ML 24 τοῦ om. L

ἱερῶ ἀνακειμένη γραφή τὸν θεὸν προειπεῖν Μωυσεὶ οὕτως ἐκ τῆς πέτρας ἀναδοθήσεσθαι ὕδωρ.

- 39 Π. 1. Τοῦ δὲ Ἑβραίων ὀνόματος ἤδη πολλοῦ κατὰ πάντα δια-
 βωομένον καὶ τοῦ περὶ αὐτῶν λόγου φοιτῶντος ἐν φόβῳ συνέβαιεν
 οὐ μικρῶ τοῖς ἐλιχωρίους εἶναι, καὶ πρεσβεύομενοι πρὸς ἀλλήλους 5
 40 παρεκάλουν ἀμύνειν καὶ πειρᾶσθαι τοὺς ἄνδρας διαφθεῖρειν. ἐτίγ-
 χανον δὲ οἱ πρὸς τοῦτο ἐνάγοντες οἱ τε τὴν Γοβολίτιν καὶ τὴν
 Πέτραν καιριοῦντες, οἱ καλοῦνται μὲν Ἰμαλιχίται, μαχιμώτατοι
 δὲ τῶν ἐκείσε ἐθῶν ἐπιχωρον, ὧν πέμποντες οἱ βασιλεῖς ἀλλήλους
 τε καὶ τοῖς περιοίσιον ἐπὶ τὸν πρὸς Ἑβραίους πόλεμον παρεκάλουν, 10
 στρατὸν ἀλλότριον καὶ τῆς Αἰγυπτίων ἀποδορᾶντα δουλείας ἐφε-
 41 θρεῖν αὐτοῖς λέγοντες, ὃν οὐ καλῶς ἔχει περιορᾶν, ἀλλὰ πρὶν ἢ
 λαβεῖν ἰσχὺν καὶ παρελθεῖν εἰς εὐπορίαν καὶ αὐτὸν τῆς πρὸς ἡμᾶς
 κατάρξαι μάχης θαρρήσαντας τῷ μηδὲν αὐτοῖς παρ' ἡμῶν ἀπαντᾶν
 καταλείν ἀσφαλῆς καὶ σῶφρον δίκην αὐτοῖς καὶ περὶ τῆς ἐρήμου 15
 καὶ τῶν ἐν αὐτῇ παραφθέντων ἀπαιτοῦντας, ἀλλ' οὐχ ὅταν ταῖς
 42 πόλεσιν ἡμῶν καὶ τοῖς ἀγαθοῖς ἐπιβάλλωσι τὰς χεῖρας, οἱ δὲ ἀρχο-
 μένην δύναιμι ἐθῶν πειρῶμενοι καταλείν ἀγαθοῖ στυγεῖναι μάλ-
 λον, ἢ οἱ προκόψασαν μεῖζω κωλύοντες γενέσθαι· οἱ μὲν γὰρ τοῦ
 περισσοῦ δοκοῦσι νημεσᾶν, οἱ δ' οὐδεμίαν αὐτοῖς ἀφορμὴν κατ' 20
 αὐτῶν ἐῶσι γενέσθαι. τοιαῦτα τοῖς τε πλησιοχώροις καὶ πρὸς
 ἀλλήλους πρεσβεύομενοι χωρεῖν τοῖς Ἑβραίοις ἐγνωσέσθαι εἰς μάχην.
 43 2. Μωυσεὶ δ' οὐδὲν προσδοκῶντι πολέμιον ἀπορίαν καὶ ταρα-
 χὴν ἐνεποίει τὰ τῶν ἐπιχωρίων, καὶ παρόντων ἐπὶ τὴν μάχην ἦδη
 καὶ κινδυνεύειν δεῖν ἐθορήσει χαλεπῶς τὸ τῶν Ἑβραίων πλῆθος 25

§ 39 = Exodus XVII 8.

ROMSPLELatZonaras I p. 61.

- 1 προειπεῖν Μωυσεῖ] προσειπειν μωυση (η in ε corr. R) RO μωυση προ-
 ειπειν (προειπειν M) MSPLE οὕτως. ο ex r corr. R 3 i. marg. β R II Lat
 Ἑβραίων] τῶν Ἑβραίων MSPLE 4 αὐτὸν O 7 οἱ (ante πρὸς) fort.
 spurium γοβολίτην ML¹ γομβολίτην E goboth Lat 8 μαχιμώτατοι S¹
 9 τῶν ἐκείσε] illarum tunc Lat ὧν — βασιλεῖς] quorum quinque reges Lat
 11 ἀλλότριον] ἀλλόφρον (ἀλόφρον M) MSPLE alienigenam Lat ἐφε-
 θρεῖν] ἐφοδεῖν, ο ex e corr. S 12 ὃν] ὃ M ἔχειν L 13 καὶ (post ἰσχὺν)
 om. M¹ L αὐτὸν] αὐτοῖς, ὅς ex r corr. M 14 μάχην O θαρρήσαντας MSP
 τῷ] τὸ L 15 αὐτοῖς] αὐτοῖς O et ut uid. M¹ περὶ τῆς ἐρήμου cor-
 ruptum 16 ἐν] ἐπ' L ὅταν] οὕτως ὅταν MSPLELat 17 ταῖς] τοῖς L
 ἐπιβάλλουσι R ἐπιβάλλουσι OL ἐπιβάλλουσι SP¹ δὲ] δ' MSPLE 18 ἀγαθοῖς
 L στυγεῖναι Cocceji 19 μεῖζω] μεῖζω, καὶ s. man. rec., eadem deleuit M
 20 δοκοῦσαν ἐμεσᾶν L καθ' αὐτῶν SP 21 τε, ι ex π corr. M
 23 μωυση OMSPL 24 τὰ om. O *ἦ δὲ O 25 *ἐθορήσει, εἰ i. ras. m. 2 S

ἐν ἀπορίᾳ μὲν ὄν ἀπάντων, μέλλον δὲ πολεμεῖν πρὸς ἀνθρώπους
 τοῖς πᾶσι καλῶς ἐξηριτυμένους. παραμυθίας αὐτὸ Μωυσῆς ἤρχετο 41
 καὶ θαρσεῖν παρεκάλει τῇ τοῦ Θεοῦ ψήφῳ πεποιτηνότητος, ὅφ' ἦς
 εἰς τὴν ἑλευθερίαν ἠρμόνοι κατανικήσειαν τοὺς περὶ αὐτῆς εἰς μά-
 5 χην αὐτοῖς καθισταμένους, ὑπολαμβάνειν δὲ τὸ μὲν αὐτῶν εἶναι 45
 στρατεύματα πολὺ καὶ πάντων ἀπροσδιέ. ὅλων χρημάτων τροφῆς
 τῶν ἄλλων, ὧν παρόντων ἐκ πεποιθήσεως πολεμοῦσιν ἄνθρωποι,
 κρινόντας ἐν τῇ παρὰ τοῦ Θεοῦ συμμαχίᾳ ταῦτα αὐτοῖς παρεῖναι,
 τὸ δὲ τῶν ἐναντίων ὀλίγον ἄνοπλον ἀσθενές, ὅλον καὶ μὴ ὑπὸ τοι-
 10 οῦτων, οἷοις αὐτοῖς σίνουιδεν οἷσιν, νικᾶσθαι βουλομένον τοῦ Θεοῦ.
 εἰδέναι δ' οἷος οὗτος ἐπίκουρος ἐκ πολλῶν πεπειραμένους καὶ δεινο- 46
 τέρων τοῦ πολέμου· τοῦτον μὲν γὰρ εἶναι πρὸς ἀνθρώπους, ἃ δ'
 ἦν αὐτοῖς πρὸς λιμὸν καὶ δίψῃς ἄπορα καὶ πρὸς ὄρη καὶ θάλασσαν
 ὁδὸν οὐκ ἔχουσι φρυγῆς, ταῦτ' αὐτοῖς διὰ τὴν εὐμένειαν τὴν παρὰ
 15 τοῦ Θεοῦ νεικῆσθαι. τῶν δὲ γίνεσθαι παρεκάλει προθυμοτάτους,
 ὡς τῆς ἀπάντων εὐπορίας αὐτοῖς ἐν τῷ κρατῆσαι τῶν ἐχθρῶν
 κειμένης.

3. Καὶ Μωυσῆς μὲν τοιοῦτοις παρεθάρσινε τὸ πληθὺς λόγους 47
 συγκαλῶν τοὺς τε φυλάρχους καὶ τῶν ἐν τέλει καθ' ἐκάστους τε καὶ
 20 σὶν ἀλλήλοις τοὺς μὲν νεωτέρους παρεκάλει κείθεσθαι τοῖς πρε-
 σβυτέροις, τοὺς δὲ ἀκροῦσθαι τοῦ στρατηγού· οἱ δ' ἦσαν ἐπὶ τὸν 48
 κίνδυνον τὰς ψυχὰς ἠρμόνοι καὶ πρὸς τὸ δεινὸν ἐτοίμως ἔχοντες
 ἠλπίζον ἀπαλλαγῆσεσθαι ποτε τῶν κακῶν, καὶ τὸν Μωυσῆν ἐπέ-
 λευον ἄγειν αὐτοὺς ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἤδη καὶ μὴ μέλλειν, ὡς
 25 τῆς ἀναβολῆς ἐμποδιζούσης τὴν προθυμίαν αὐτῶν. ὁ δὲ τῆς πλη- 49
 θύος ἀποκρίνας πᾶν τὸ μάχιμον Ἰησοῦν ἐφίστησιν αὐτῷ Ναυῆκου

§ 49 = Exodus XVII 9.

ROMSPLELatZonaras I p. 61.

1 ἐν s. L μὲν ὄν] μένον ROL μέλον M 2 πᾶσι] ἅπασι SP
 ἐξηριτυμένους] conit. ἐξηριτυμένους RO ἐξηριτυμένους MSP ἐξηριτυμένους L qui
 essent — conditi Lat * παραμυθίας — 5 καθισταμένους om. RO, in marg. ^πλεί
 O * παραμυθίας] παραμυθεῖσθαι (εἰ ex ἦ corr. m. 2 S) SP 4 εἰς] οἱ L
 ἠρμόνοι L 5 αὐτῶν] αὐτὸ L εἶναι] om. MSP, u. 6 post στρατεύματα
 tr. L 7 ὧν] τῶν L 8 κρινόντες S τοῦ om. L 10 οἷοις] οἷος O
 αὐτῆς M¹ οὔσι O 11 οὗτος om. RO πεπειραμένους L δεινότερον
 M¹ 12 πρὸς ex τοὺς corr. S ἀνθρώπους] ἀ·νους S 15 γενέσθαι MSP
 19 συγκαλῶν] καὶ συγκαλῶν Dindorf 21 ἀκροῦσασθαι RO τοὺς
 στρατηγούς L 22 * ἠρμόνοι P 24 αὐτοὺς om. OE * ἐπὶ τοὺς] om. R
 εἰς τοὺς O * πολεμίους] bella Lat 26 * αὐτῷ] αὐτῶν O * Ναυῆκου]
 ναυῆκου RO ναλκου L nave Lat Ναυῆνον Bernard

- μὲν εἶδὼν γενλής τῆς Ἐφραιμίτιδος, ἀνδριότατον δὲ καὶ πόνονος
 ὑποστῆναι γενναῖον καὶ νοῆσαι τε καὶ εἰπεῖν ἱκανώτατον καὶ θρη-
 σεύοντα τὸν Θεὸν ἐμπρεπῶς καὶ Μωυσῆν διδάσκαλον τῆς πρὸς
 αὐτὸν εὐσεβείας πεποιθμένον τιμώμενόν τε παρὰ τοῖς Ἑβραίοις.
 50 βραχὺ δὲ τι περὶ τὸ ἕδωξ' ἔταξε τῶν ὀπλιτῶν ἐπὶ γηλακῇ καίδων 5
 καὶ γυναικῶν τοῦ τε παντὸς στρατοπέδου. καὶ ἄντα μὲν πᾶσαν
 ἐν παρασκευαῖς ἶσαν τῶν τε ὀπλιτῶν εἴ τι πελονηγὸς ἐν ἀναλαμ-
 βάνοντες καὶ τοῖς στρατιωτοῖς προσέχοντες, ὡς ὀρμύσοντες ἐπὶ τὴν
 μάχην ὁπότε κελεύσειεν αὐτοὺς Μωυσῆς. διηγρῦται δὲ καὶ Μωυ-
 σῆς ἀναδιδάσκων τὸν Ἰησοῦν ὃν τρόπον ἐτάξειε τὸ στρατόπεδον. 10
 51 ἡρμῆνης δὲ ὑποσκαίνει τῆς ἡμέρας αἵθις τὸν τε Ἰησοῦν παρεκάλει
 μηδὲν χεῖρονα φραῖναι κατὰ τὸ ἔργον τῆς οὔσης περὶ αὐτὸν ἐλπί-
 δος δόξαν τε διὰ τῆς παρούσης κτήσασθαι στρατιῆς παρὰ τοῖς
 ἀρχομένοις ἐπὶ τοῖς γεγενημένοις. τῶν τε Ἑβραίων τοὺς ἀξιολογο-
 τάτους ἰδίᾳ παρεκάλει καὶ σύμπαν ἤδη τὸ πλῆθος ὀπλισμένον 15
 52 παύρομα. καὶ ὁ μὲν οὕτως παραστισάμενος τὸν στρατὸν τοῖς τε
 λόγοις καὶ τῇ διὰ τῶν ἔργων παρασκευῇ ἀνεχώρει πρὸς τὸ ὄρος
 Θεῶν τε καὶ Ἰησοῦ παραδιδὸς τὸ στρατεύμα.
 53 4. Προσέμιγον δὲ αἱ πολέμοι κῶν χερσὶν ἢν ἡ μάχη· προθυ-
 μία δὲ καὶ διακελευσῶν τὰ πρὸς ἀλλήλους χρησμένων μέχρι μὲν 20
 αὐτὸν Μωυσῆς αἵθις ἀνίσχει τὰς χεῖρας, καὶ τοὺς Ἀμαλιχίτας κατε-
 πόνονον οἱ Ἑβραῖοι. τὸν οὖν πόνον τῆς ἀνατάσεως τῶν χειρῶν ὁ
 Μωυσῆς οὐκ ὑπομένον, ὁσάκις γὰρ ἂν αὐτὰς καθίει τοσαντάκις
 54 ἔλαττοῦσθαι τοὺς οἰκείους αὐτοῦ συνέβαινε, κτελεῖει τὸν τε ἀδελφὸν

§ 49 = Exodus XVII 9.

ROMSPLELatZonaras I p. 61.

1 ἔφραιμίτιδος, ε ex αι corr. R ἔφραιμίτιδος E *effraim* Lat ἀνδριότατον
 M δέ] τε R, om. L 2 γενναῖον] γενναῖον MSPL εἰπεῖν ex εἶπεν corr.
 M 3 ἐμπρεπῶς] ἐμπρεπῶς ROL *decenter* Lat μωϋσῆ M 4 τιμώμενόν
 om. ROMLLat 5 *τι om. RO ὀπλιτῶν] πλειστῶν MLat 6 παντὸς]
 πρὸς παντὸς ML πρόπαντος Dindorf *νέστην L 8 στρατιωτοῦ M¹
 9 κελεύσειεν] *praeceperent* Lat αὐτοῖς M Μωυσῆς (post αὐτοῦς) om. Lat
 διηγρῦται δὲ καὶ Μωυσῆς om. O 10 ἐτάξειεν S¹PL 11 ἡρμῆνης]
 ἀρχομένης SP παρακάλει M 12 περὶ αὐτῶν R 13 τε] δὲ L κτε-
 σασθαι R 14 ἀξιολογοτάτους R 15 litterae vs ἰδία παρεκάλει i. ras. S
 ὀπλισμένον P¹ 19 προσέμιγον O προσέμιγον E 20 δέ] τε MSPL
 Lat *μέγιστο SL 21 *αἵθις ἀνίσχει] *ad caelum extenderet* Lat *αἵθις]
 αἵθις: Caccetti, lacuna statnenda nihil. καὶ om. ELat 22 ἀνατάσεως] ἀνα-
 παύσεως O ἀνατάσεως M 23 *γὰρ ἂν] ἂν RO γὰρ coni. *καθίη RM
 καθίη· I καθίη coni. 24 αὐτοῦ] αὐτοῦ τε I, om. E *συνέβαινε MS¹P

Ἰαρωῶνα καὶ τῆς ἀδελφῆς Μαριάμης τὸν ἄνδρα Οὐρον ὄνομα στεί-
 ντας ἐκατέρωθεν αὐτοῦ διακροτεῖν τὰς χεῖρας καὶ μὴ ἐπιτρέπειν
 ζῆμιν βοηθοῦντας. καὶ τοῦτου γενομένου κατὰ κράτος ἐτίθεν τοῖς
 Μυαληγίτας οἱ Ἑβραῖοι, καὶ πάντες ἂν ἀπολώλεισαν, εἰ μὴ νικτὸς
 5 νίκην γενομένης ἀπέσχοντο τοῦ κτείνειν. νίκην καλλίστην καὶ καιριω- 55
 τάτην νικῶσιν ἡμῶν οἱ πρόγονοι· καὶ γὰρ τῶν ἐπιστρατευσάντων
 ἐκράτησαν καὶ τοῖς περιοίσις ἐγάβησαν, μέγαν τε καὶ λαμπρῶν
 ἐκ τοῦ ποιεῖν ἐλέγχον ἀγαθῶν ἔλοντες τὸ στρατοπέδον τῶν πολε-
 μίων, πλοῦσις τε μέγαν δημοσίᾳ καὶ κατ' ἰδίαν ἔσχον οὐδὲ
 10 τῆς ἀναγκάσις τροφῆς πρότερον ἐμποροῦντες. ἐπὶ ῥξε δ' αὐτοῖς 56
 οὐκ εἰς τὸ παρὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν αὐθις αἰῶνα τῶν ἀγα-
 θῶν αἰτία κατορθωθείσα ἢ προειρημένη μάχη· οὐ γὰρ τὰ σώματα
 μόνον τῶν ἐπιστρατευσάντων ἐδόλωσαν ἀλλὰ καὶ τὰ φρονήματα,
 καὶ τοῖς περιοίσις ἅπασι μετὰ τὴν ἐκείνων ἦταν ἐγένοντο φο-
 15 βεροί, αὐτοὶ τε πλοῦσις μέγαν δόναμιν προσέλαβον· πολὺς γὰρ 57
 ὁ ἀργυρὸς τε καὶ χρυσὸς ἐγκατελήφθη ἐν τῷ στρατοπέδῳ καὶ σκευή
 χαλκᾶ, οἷς ἐχρῶντο περὶ τὴν διαίταν, πολὺ δὲ ἐπίσημον πλῆθος
 ἐκατέρωθεν ὅσα τε ἔφαρτὰ καὶ κόσμοι περὶ τὰς ὀπλίσεις ἢ τε ἄλλῃ
 φερατεία καὶ κατασκευὴ ἐκείνων λεία τε παντοία κτηρῶν καὶ ὅσα
 20 φιλῆ στρατοπέδοις ἐξωδενκόσις ἐπεσθαι. φρονήματός τε ἐπεπλή- 58
 σθησαν ἐκ' ἀνδρείᾳ Ἑβραῖοι καὶ πολλὴ μεταποίησις ἦν ἀρετῆς
 αὐτοῖς πρὸς τε τῷ ποιεῖν ἦσαν ἀεὶ τούτῳ πάντα λεητὰ νομίζον-
 τες εἶναι. καὶ ταύτης μὲν τῆς μάχης τοῦτο τὸ πέρας.

§ 54 = Exodus XVII 12.

ROMSPLELatZonaras I p. 61.

1 μαριάμης RMSE μαριάμης PL *mariae* Lat Οὐρον] οὔρονα M
 ὦρον OSPL ὦρον E *uron* Lat 2 *αὐτοῖς RO 3 βοηθοῦντας suppl. m. 1
 R βοηθοῦντα Dindorf κατὰ κράτος, κατὰ κρά i. ras. R ἀνακράτος E
 4 ἂν] om. ROML, post ἀπολώλεισαν tr. E ἀπολώλεισαν RMS'PLE
 5 νίκην] *victoriam ergo* Lat νίκην δὲ ed. pr. καιριωτάτην] καιριωτάτην M¹
 καιριωτάτην ταύτην conl. 7 μέγαν—9 πολέμιων] *abundantiamque potiti
 sunt magnorum clarorumque honorum, quae suis laboribus habuerant; deuin-
 centes namque exercitum hostium* Lat μέγαν τε] εὐπορήσαντες μέγαν
 MSPL et ut uid. Lat λαμπρῶν] λαμπρῶν ὦν RMSPLLat 10 τῆς ἀναγ-
 καίας OMSPL δὲ M 14 ἅπασιν MS¹ 15 πολὺς] καὶ πολὺς μὲν M πολὺς
 μὲν SPL γὰρ om. L 16 ὁ om. SPL χρυσὸς] ὁ χρυσὸς ML ἐγκατε-
 λείφθη ROMSLLat ἐγκατελήφθη, ἢ ex el corr. P 17 ἐχ· ρῶντο S 18 περὶ]
 παρὰ M ὀπλίσεις, i ex corr. S πλήσις P 19 κατασκευὴ] τὰ σκευή
 L 20 ἐξωδενκόσις P(?) 21 ἀνδρεία P² ἀρετῆς ἦν tr. SP 22 αὐτοῖς,
 οἷς i. ras. L τε] τε τὲ M τῷ] τὸ R¹SP¹ αἰεὶ M τοῦτο S¹

- 59 5. Τῆ δ' ἑσπεραία Μωυσῆς νεκρούς τε ἐσκέλευε τῶν πολεμίων καὶ τὰς παντευχίας τῶν φρυγόντων συνέλεγεν ἀριστεύσιν τε τιμὰς ἐδίδου καὶ τὸν στρατηγὸν Ἰησοῦν ἐνεγκωμιάζει μαρτυρούμενον ἐφ' οἷς ἔπραξεν ὑπὸ παντὸς τοῦ στρατοῦ. ἀπέθανεν δὲ Ἑβραίων μὲν οὐδείς, τῶν δὲ πολεμίων ὅσους οὐδ' ἀριθμῷ γνῶναι δυνατὸν ἦν. 5
- 60 Θύσας δὲ χαριστήρια βωμῶν ἰδρῦεται νικαῖον ὀνομάσας τὸν θεὸν προσεφίτηνέ τε πανωλεθρὸν τοῖς Ἀμαληζίταις ἀπολομένοις καὶ μηδένα αὐτῶν ἐπολειψθῆσόμενον εἰς αἴθρις διὰ τὸ Ἑβραίοις ἐπιστρατεύσασθαι καὶ ταῦτα ἐν ἐρήμῳ τε γῆ καὶ ταλαιπωρουμένοις, τὸν 10
- 61 τε στρατὸν εὐωχίας ἀνελάμβανε. καὶ ταύτην μὲν τὴν μάχην πρῶτην μαχεσάμενοι πρὸς τοὺς κατατολμήσαντας αὐτῶν μετὰ τὴν ἐξ Αἰγύπτου γενομένην ἔξοδον οὕτως ἐπολέμησαν, ἐπεὶ δὲ τὴν τῶν ἐκινιζίων ἑορτὴν ἤγαγον, ὁ Μωυσῆς ἀναπαύσας ἐλ' ὀλίγας ἡμέρας 15
- 62 τοὺς Ἑβραίους μετὰ τὴν μάχην προῆγε συντεταγμένους· πολλὸν δ' ἦν ἡδὴ τὸ ὀπλιτικὸν αὐτοῖς· καὶ προῖόν καὶ ὀλίγον ἐν τοιμίτῳ μετὰ 15
- τὴν ἐξ Αἰγύπτου κίνησιν παρῆν ἐπὶ τὸ Σιναῖον ὄρος, ἐν ᾧ τὰ τε περὶ τὸν θάμνον αὐτῷ καὶ τὰ λοιπὰ φαντάσματα συντυχεῖν προειρήκαμεν.
- 63 III. Καὶ Ραγουήλος ὁ πενθερὸς αὐτοῦ πενθανόμενος εὐπραξίαν ἀσμένως ἀπῆντα τὸν τε Μωυσῆν καὶ τὴν Σαφρώραν δεχόμενος καὶ τοὺς παῖδας αὐτῶν. ἦδεται δὲ Μωυσῆς ἐπὶ τῇ τοῦ πενθεροῦ ἀφίξει καὶ θύσας εὐωχεῖ τὸ πλῆθος τοῦ θάμνου πλησίον, 20
- 64 ὃς διαπεφεύγει τοῦ πυρὸς τὴν φλόγῳσιν· καὶ τὸ μὲν πλῆθος κατὰ

§ 60 = Exodus XVII 11; § 62 = Exodus XIX 1; § 63 = Exodus XVIII 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 61.

1 *δὲ ML *ἑσπεραία R τε om. LE 2 *τῶν om. ROML *φρυγόντων φρυγόντων SP *συνέλεγεν, r finale i. ras. m. 2 P 3 ἐνεγκωμιάζει ROM²L ἐφ' οἷς ἔπραξεν] ἔπραξεν O 4 *ἀπέθανον R ἀπέθανε OS²P²LE δὲ] μὲν L μὲν om. OE οὐδεῖς SP οὐδὲ εἰς EZon 5 *ἀριθμοῦ R 6 δὲ] δὲ μωσῆς E *νικαῖον—θεὸν] quod dei victoriam nominavit Lat νικαῖον SPLE 7 πανωλεθρὸν] πανωλεθρο¹⁴ M πανωλεθρῶτα SPL μηδένα] nihil Lat 8 ἀπολειψθῆσόμενον RO 9 γῆ] καὶ γῆ R ταλαιπωρουμένοις RO 10 στρατὸν] στρατηγὸν M ἀνελάμβανε MS¹P¹ 11 ἐξ om. ROM 13 ἤγαγον, ὁ Μωυσῆς] ὁ μωῦσῆς ἤγαγεν MSPLLat ἤγαγεν E ἐπὶ ROSP 14 *προῆγεν M¹S¹P¹ 15 ὀπλιτικὸν M¹S¹P¹ ὀπλικὸν O προῖόν, ὁ i. ras. M 16 σίνιαιον SPLE 17 θάμνον] θάνατον L καὶ τὰ λοιπὰ] multas Lat 19 i. marg.

γ' R III Lat *Ραγουήλος] ῥαγουήλος MSL ῥαγουήλος P ἰεθῆο in argumentis *ὁ om. O αὐτοῦ] τὴν αὐτοῦ MSPL εὐπραξίαν] τὴν εὐπραξίαν conl. 20 τὸν τε—αὐτῶν] τὸν Μωυσῆς] et moyses accipiens cum eo saphoram uxorem suam et filios delectatus est Lat τε om. L 21 δὲ om. O 22 εὐωχεῖ SPLE *τὸ πλῆθος s. L 23 κατὰ συγγενείας MSPL per cognationes Lat

σπγγέντων ὡς ἱεραστοὶ τῆς εὐωχίας μετελάμβανον, Μωσῶν δὲ σὺν τοῖς παροῦσι Ῥαγουήλον προσλαβόμενος ἕνωσις τε ἡδὼν εἰς τὸν θεὸν ὡς τῆς σωτηρίας αὐτοῖς καὶ τῆς ἑλευθερίας αἰτίων καὶ ποριστὴν γαγγυμένον, καὶ τὸν στρατηγὸν εὐφήμοιν ὡς κατὰ ἀρετὴν 65
 5 ἐκείνου πάντων αὐτοῖς κατὰ νοῦν ἀπηγητρότων. καὶ Ῥαγουήλος πολλὰ μὲν ἐγκωμία τῷ πλήθους ἐπὶ τῇ πρὸς τὸν Μωσῶν εὐχαριστία διεξήκει, ἐθαύμαζε δὲ καὶ τὸν Μωσῶν τῆς ἐπὶ σωτηρίας τῶν φίλων ἀνδραγαθίας.

IV. 1. Τῇ δ' ἱστορία θεασάμενος ὁ Ῥαγουήλος τὸν Μωσῶν 65
 10 ἐν ὄχλῳ πραγμάτων ὄντα· διέλεγε γὰρ τὰς δίκας τοῖς δεομένοις πάντων ἐπ' αὐτὸν βαδιζόντων καὶ μόνως ἂν τοῦ δικαίου τυχεῖν ἔργουμένων, εἰ διατητῆς αὐτοῖς οὕτως γένοιτο· καὶ γὰρ τοῖς ἡτιω- 67
 15 μένοις κοῦρον ἐδόκει τὸ λείπεσθαι κατὰ δικαιοσύνην οὐ κατὰ πλεονεξίαν αὐτὸ πάσχειν νομίζουσι· τότε μὲν ἡσυχίαν ἦγε μὴ βο-
 20 λόμενος ἐμποδίζεῖν τοῖς ἀρετῇ χρῆσθαι τοῦ στρατηγοῦ θέλουσι, πεισάμενον δὲ τοῦ θορήβου παραλαβὸν καὶ συμμονωθεὶς ἀεδί-
 25 δασκεν ἃ δεῖ ποιεῖν. καὶ συνεβούλευε τῆς μὲν ἐπὶ τοῖς ἴτιοσι τα- 68
 30 λαιπωρίας ἐτέροις ἐσπῆραι, περὶ δὲ τῶν μειζόνων καὶ τῆς σωτη-
 35 ρίας τοῦ πλήθους ἔχειν τὴν πρόνοιαν αὐτόν· δικάσαι μὲν γὰρ ἀγα-
 40 θοῖς καὶ ἄλλοις Ἑβραίων εἰρεθῆναι, φροντίσαι δὲ τοσοῦτων μυριάδων σωτηρίας οὐκ ἄλλον τινὰ δύνασθαι μὴ Μωσῶν γέ- 69
 45 μινον. αἰσθανόμενος οὖν τῆς ἀρετῆς, φησί, σαυτοῦ καὶ οἷος γέ-
 50 γονας ἐπὶ τῷ τὸν λαὸν ἐπουργῶν τῷ θεῷ σώζειν τὴν μὲν τῶν ἐγκλημάτων δίκαιαν ἐπίτρεψον αὐτοῖς ποιεῖσθαι καὶ ἐπ' ἄλλων,

§ 64 = Exodus XVIII 12.

ROMSPLELatZonaras I p. 61.

1 δὲ] τε ROSPL 2 παροῦσιν M'S'P¹ ἡγαούηλον SPL 3 ἑλευθερίας
 libertatis et egressionis Lat 5 ἡγαούηλος SPL 6 μὲν πολλὰ tr. O
 πλήθους ἐπὶ τῇ] πλήθους ἐποιεῖτο· ἔπειτα M εὐχαριστία—7 Μωσῶν om.
 ROMLat 7 τῆς om. O ἐπὶ] ἐπὶ τῇ RML 8 ἀνδραγαθίας] ἀνδραγαθίας
 ἐποιεῖτο RO 9 i. marg. III Lat δὲ E ὄστερέα RM'S'E ἡγαούηλος
 SPLE 11 μόνως] μόνον ὡς RO μόνος L 12 οὕτως om. RO γὰρ τοῖς
 παρὰ τοῖς MSP ἄρτοις L ἡττομένοις R 13 κατὰ (post οὐ) om. M
 14 αὐτὸ] αὐτοῦ, οὐ ex ὄν corr. P νομίζουσι (vsi i. ras. 3—4 litt.) πάσχειν
 tr. P νομίζουσιν MS' ἦγεν M'S'P¹L 15 θέλουσιν MS'P¹ 16 *πασσα-
 μένον O 17 δεῖ] δὴ R χρῆ MSPL E *συνεβούλευεν MS'P¹ *ἦττοσι ex
 ἦττωσι corr. M 19 δικάσαι, ἃ i. ras. 2—3 litt. M 20 τοιοῦτων L
 αἰσθόμενος RO αἰσθανόμενος, σ finale ex ι corr. S φησί, σαυτοῦ] φήσει
 αὐτοῦ R φήσει αὐτοῦ O φήσι σαυτοῦ, ὕ ex η corr. M οἷος] θεῖος RO
 23 τῷ om. M 24 *δέτερον s. m. 2 M *ἐπ' ὅπ' L *ἄλλων] ἀλλήλων M

σὺ δὲ πρὸς μόνη τῇ τοῦ Θεοῦ Θεραπείᾳ κατέχων σεαυτὸν διατέλει
 70 ζήτων οἷς ἂν τὸ πλῆθος ἀπαλλάξῃς τῆς νῦν ἀπορίας. ἑποθήζῃς
 δὲ ταῖς ξμαῖς περὶ τῶν ἀνθρώπων χρησάμενος τὸν στρατὸν ἐξ-
 ετάσεις ἀκριβῶς καὶ κατὰ μέρη τούτων κεκοιμημένους ἀρχοντας
 ἀποδείξεις, εἶτα κατὰ χιλίους, διαιρήσεις δὲ μετ' αὐτοὺς εἰς πεν- 5
 71 τακοσίους, καὶ πάλιν εἰς ἑκατόν, εἴτ' εἰς πενήτηντα. ἀρχοντας τε
 ἐπὶ τούτοις τάξεις, οἱ κατὰ τριάκοντα μερισθέντας διακοσμήσουσι
 καὶ κατὰ εἴκοσι καὶ κατὰ δέκα συναριθμουμένους, ἔστω δέ τις ἐπὶ
 τούτοις εἰς τὴν προσηγορίαν ἀπὸ τοῦ τῶν ἀρχομένων ἀριθμοῦ λαμ-
 βάνων, δοκιμασθέντες ὑπὸ τοῦ πλῆθους πάντες εἶναι ἀγαθοὶ καὶ 10
 72 δίκαιοι, οἱ περὶ τε τῶν διαφορῶν αὐτοῖς κρινοῦσι κἄν ἢ τι μείζον
 ἐπὶ τοῖς ἐν ἀξιώματι τὴν περὶ τούτου διάγνωσιν ἐπανοίσουσιν, ἂν
 δὲ κάκεινος διαφύγῃ τὸ περὶ τοῦ πράγματος δίσκολον, ἐπὶ σὲ
 τοῦτο ἀναπέμψουσιν· ἔσται γὰρ οὕτως ἀμφοτέρω· καὶ τῶν δίκαιων
 Ἑβραῖοι τεύξονται καὶ σὺ τῷ Θεῷ προσεδρεύων εὐμενέστερον ἂν 15
 ποιήσεις αὐτὸν τῷ στρατῷ.

73 2. Ταῦτα Ῥαγονήλον παραινέσαντος Μουσίῳ ἀσμένως προσ-
 ἴκατο τὴν συμβουλίαν καὶ ποιεῖ κατὰ τὴν ἑποθήζην τὴν ἐκείνου
 τοῦ τρόπου τὴν ἐκείνου οὐκ ἀποκρυψάμενος οὐδὲ σφετερισάμενος
 74 αὐτήν, ἀλλὰ ποιήσας φανερὸν τὸν ἐξενεχθέντα τῷ πλῆθει. κἄν τοῖς 20

§ 70 = Exodus XVIII 19.

ROMSPLELatZonaras I p. 61sq. Suidas s. προσήκατο.

1 *τοῦ corr. ex θερ M *διετέλει L 2 i. marg. δ' R 3 ἀνθρω-
 πείων, εἰ ex i corr. M τοῦ στρατοῦ ex τὸν στρατὸν corr. M ἐξετάσεις,
 εἰ i. ras. m. 2 S, εἰ ex η corr. P 4 *κεκοιμημένους L 5 *διαιρέσεις RO

διαμήσει, εἰ ex i corr. m. 2 M, εἰ i. ras. m. 2 S μετ' αὐτοῖς] μετατόσ S
 μετὰ τούτους E 6 εἴτ' εἰς, τ' εἰ i. ras. (ex θ·· corr. uid.) M εἶτα εἰς L
 εἶτα E 7 *οἱ — 8 συναριθμουμένους] qui per triginta rursum divisi et per
 uicenos et denos habebunt proprios iudices eorum negotia finientes Lat με-
 ρισθέντες ELat *διακοσμήσουσι M'SP¹ διακοσμήσουσι R κοσμήσουσι O

8 κατὰ δέκα] E δέκα codd. Lat *συναριθμουμένοι MSPL συναριθ-
 μουμένοι coni. 9 εἰς] εἰς MLE *τὴν] τῶν R, om. O τοῦ τῶν] τούτων
 L τοῦ E et ut uid. Lat ἀρχομένων E et ut uid. Lat 10 δοκιμασθέντες]
 οἱ δὲ δοκιμασθέντες ME et hi siquidem sint approbati Lat δοκιμασθέντας coni.

πάντως M 11 οἱ om. ME διαφορῶν ROSPE *κρινούσιν M'SP¹
 12 *ἐπὶ τοῖς om. RO τὴν περὶ τούτου — 13 διαφύγῃ om. ROME
 ἐπανοίσουσι P 13 κάκεινος L 16 αὐτὸν ποιήσεις tr. MSPL 17 i. marg.
 V Lat Μουσίῳ — 18 συμβουλίαν habet Suidas Μουσίῳ] ὁ μούσιος SPE
 προσήκατο, o finale i. ras. m. 2 M 18 i. marg. γ' O 19 ἀποκρυψά-
 μενος M 20 φανερὸν O ἐξενεχθέντα R τῷ πλῆθει — p. 173, 1 ἐνήρ-
 ζότα om. O κἄν] καὶ ἐν R καὶ MSPL

βιβλίους δὲ Ῥαγοῦήλον ἔγραψεν ὡς εἰρηκότα τὴν διαίταξιν τὴν προ-
 τερημένην, καὶ ὡς ἔχειν ἡγοῦμενος ἰάληθῆ μεριττοῦν τοῖς ἀξίοις, εἰ
 καὶ δόξαν ἔμελλε φέρειν ἐπιγραφομένῳ τὰ ὑπὸ ἄλλων εἰρημμένα,
 ὥστε τὴν Μωυσέος ἀρετὴν καὶ τούτου καταμαθεῖν. ἀλλὰ περὶ μὲν
 5 ταύτης εὐκαιρῶς ἐν ἄλλοις τῆς γραφῆς δηλώσομεν.

V. 1. Μωυσῆς δὲ συγκαλέσας τὴν πληθὺν αὐτὸς μὲν εἰς τὸ 75
 ὄρος ἀπέρχεσθαι τὸ Σιναιὸν ἔλεγεν ὡς συνεσόμενος τῷ Θεῷ καὶ τι
 λαβὼν παρ' αὐτοῦ χρήσιμον ἐπανήξων πρὸς αὐτούς, ἐκείνους δ'
 10 ἐκέλευσε πλησίον μετασκηρῶσαι τῷ ὄρει τὴν γειννίανσιν τοῦ Θεοῦ
 προτιμήσαντας. καὶ ἑλθὼν ἀνῆκε πρὸς τὸ Σιναιὸν ἐψηλότατον 76
 τῶν ἐν ἐκείνοις τοῖς χωρίοις ὄρων τυγχάνον καὶ διὰ τὴν ὑπερβολὴν
 τοῦ μεγέθους καὶ τῶν κορυφῶν τὸ ἀπότομον ἀνθρώποις οὐ μόνον
 οὐκ ἀναβατὸν ἀλλ' οὐδὲ ὄραθῆναι δίχα πόνου τῆς ὕψους δυνά-
 15 μενον ἄλλως τε διὰ τὸ λόγον εἶναι περὶ τοῦ τὸν Θεὸν ἐν αὐτῷ
 διατρίβειν φοβερὸν καὶ ἀπρόσιτον. Ἑβραῖοι δὲ κατὰ τὰς Μωυσέος 77
 ἐπιτολὰς μετεσκήρον καὶ τὰς ἐπιτολὰς τοῦ ὄρους κατελαμβάνοντο
 ἡρμῖνοι ταῖς διανοίαις ὡς μετὰ τῆς ἐπαγγελίας τῶν ἀγαθῶν, ἣν
 προτίθειεν αὐτοῖς, ἐπανήξοντος Μωυσέος παρὰ τοῦ Θεοῦ. ἑορτά- 78
 ζοῦντες δὲ τὸν στρατηγὸν περιέμενον ἀγνεύοντες τὴν τε ἄλλην ἀγ-
 20 νείαν καὶ ἀπὸ συνουσίας τῆς γυναικῶν ἡμέρας τρεῖς, καθὼς ἐκείνος
 αὐτοῖς προεῖπε, καὶ παρακαλοῦντες τὸν Θεὸν εὐμενῆ συμβάλλοντα
 Μωυσεὶ δοῦναι δωρεάν, ἕφ' ἧς εἰ βιώσονται. ταῖς τ' οἷν διαίταις

§ 75 = Exodus XIX 3.

ROMSPLELatZonaras I p. 62.

1 ῥαγοῦήλον SPL ἔγραψεν] ἐνέγραψεν SP *conscripsit* Lat 3 καὶ] καὶ
 μὴ RO ὑπ' MSPL 4 μωϋσέως MSP καὶ ἐκ M 5 ἐν ἄλλοις τῆς γρα-
 φῆς] *in scriptura alia* Lat 6 i. marg. δ' O συγκαλέσας, *vy* ex corr. L
 * μὲν om. RO 7 * ἀπέρχεσθαι εἰς τὸ ὄρος (πέρχεσθαι εἰς i. ras. L) tr. ROL
 ἀπέρ. χεσθαι M σιναιον SPLE post ἔλεγε ras. 2—3 litt. O
 καὶ τι] καὶ τινα (τινα i. marg. suppl. S) SP 8 χρήσιμον παρ' αὐτοῦ tr. L
 χρήσιμον] χρησιμὸν SP ἐπανήξει SP 9 ἐκέλευσε MS'P¹ ἐκέλευε E
 i. marg. ε' R VI Lat 10 προτιμήσαντος O ταῦτα E * ἀνῆκε] ἀνῆκε
 ε' i. ras. M ἀνεῖσι SP ἀνῆσει L σιναιον SPL 11 τῶν] τὸν S'P¹ ἐν]
 s. m. 2 RP suppl. i. marg. m. 2 S om. OML *in* Lat τοῖς χωρίοις om. M
 recte, si scribitur τῶν ἐκεῖ (uel ἐκεῖνη) ὄρων 13 οὐκ] οὐκ ὄν (ὄ ex ὄ corr.
 m. 2 SP) SPL ἀνάβατον M ἄβατον SPL δίχα] μὴ δίχα ROM 14 τε]
 τε καὶ SP τὸ] τὸν O περὶ τοῦ] περὶ τούτου P² 15 καὶ] ἦν καὶ SPL
 αἰβραῖοι, αἰ a rubricatore add. L μωϋσέως MSP 16 * ἀπωρεῖας
 corr. ex ἀπορίως O κατελάμβανον LE 18 μωϋσέως MSP 20 τῆς]
 τῶν ROSPL, om. E 21 * προεῖπεν MS'P συμβαλόντα MS²PL 22 μωϋση]
 codd. τε ROSPL

ἐχρῶντο πολυτελεστέραις καὶ τῷ κόσμῳ γυναιξὶν ὁμοῦ καὶ τέκνοις ἐκπρεπῶς ἤσκητο.

- 79 2. Ἐπὶ δύο μὲν οὖν ἡμέρας εὐωχοῦμενοι διήγον, τῇ τρίτῃ δὲ πρὶν τὸν ἥλιον ἀνασχεῖν νεφέλη τε ὑπεράνω ἀνέσχε τοῦ παντός στρατοπέδου τῶν Ἑβραίων οὐ πρότερον τοῦτο ἰδόντων γενόμενον 5
80 καὶ τὸ χωρίον οὐ τὰς σκιρὰς ἦσαν πεπονημένοι περιέγραψε, καὶ τοῦ λοιποῦ παντός ἐν αἰθρία τυγχάνοντος ἀνεμοὶ τε σφοδροὶ λάβρον κινοῦντες ἑτέρον κατήγγιζον, ἀστραπαὶ τε ἦσαν φοβεραὶ τοῖς ὄρωσι, καὶ κερανοὶ κατενεχθέντες ἐδήλουν τὴν παρουσίαν τοῦ
81 θεοῦ οἷς Μωυσῆς ἔχαιρεν εὐμενοῦς παρατιχόντος. καὶ περὶ μὲν 10
τούτων ὡς βούλεται φρονεῖτω ἕκαστος τῶν ἐντετυχημένων, ἐμοὶ δὲ ἀνάγκη ταῦτα ἱστορεῖν καθάπερ ἐν ταῖς ἱεραῖς βίβλοις ἀναγράφονται. τοὺς δὲ Ἑβραίους τὰ τε ὁρώμενα καὶ ὁ ταῖς ἀκοαῖς προσβάλλων
82 ψόφος δεινῶς ἐάραττεν, ἀήθεις τε γὰρ ἦσαν αὐτῶν, καὶ ὁ περὶ τοῦ ὄρου διαπεφοιτηκὸς λόγος ὡς εἰς αὐτὸ τοῦτο φοιτῶντος 15
τοῦ θεοῦ σφόδρα τὴν διάνοιαν αὐτῶν ἐξέπληττε. κατειχον δ' αἰ- τοὺς πρὸς ταῖς σκιραῖς ἀχθόμενοι καὶ τὸν τε Μωυσῆν ἀπολωλέναι νομίζοντες ἐπ' ὄργῃς τοῦ θεοῦ καὶ περὶ αὐτῶν ὅμοια προσδοκῶντες.
83 3. Οὕτως δ' αὐτῶν διακειμένων ἐπιφαίνεται Μωυσῆς γαῖρός τε καὶ μέγα φρονῶν. ὁφθαίεις τε οὖν αὐτὸς ἀκαλλάσσει τοῦ δέους 20
αὐτοῦ καὶ περὶ τῶν μελλόντων κρείττονας ἐπιτίθετο τὰς ἐλπίδας, αἰθρίας τε καὶ καθαρός ὁ ἀρ τῶν πρὸ ὀλίγου παθῶν ἦν Μωυ-
84 σέος παραγεγονότος. ἐπὶ τοῖτοις οὖν συγκαλεῖ τὸ πλῆθος εἰς ἐκ- κλησίαν ἀκουσόμενον ὣν ὁ θεὸς εἶπαι πρὸς αὐτόν, καὶ συναθροισ- σθέντων στὰς ἐπὶ ὑψηλοῦ τινος, ὅθεν ἔμελλον πάντες ἀκούσεσθαι, 25

§ 78 = Exodus XIX 14.

ROMSPLELatZonaras I p. 62.

1 ἐχρῶντο, ρ corr. uid. ex Θ, ὦ ex ο S ἐχ. ρῶντο, cras. Θ P ὁμοῦ] ὁμοῦ τὲ ML 2 ἐκπρεπῶς] ἐνπρεπῶς OSPLE decenter Lat 3 *μὲν οὖν om. M *ἡμέραις SP 4 πρὶν ἢ MSPL ὑπεράνω ἀνέσχε] ὑπερί- ζανε MSPLE operuit Lat 5 ἰδόντων] εἰδόντων O γενόμενον Bekker 6 *τὰς] τὰ M *περιέγραφεν MS¹ 7 λαβρον E 8 κατήγγιζον] E κατή- γιζον M κατεκόμιζον RO κατεφέροντο SPL undique ferebantur Lat *φοβεραὶ L 9 ὄρωσιν MS¹ 10 οἷς— παρατιχόντος om. Lat ἔχαιρεν] ἤθελεν MSPLE παρατιχόντες M παρατυγχάνοντος E 11 ὡς βούλει O 13 δὲ] δ' O τε M γὰρ ex τὲ corr. L γε μὴν E 14 ἀήθεις L ἦσαν] ἦν L αὐτῶν, ὦν ex ὦ corr. L 16 ἐξέπληττεν MS¹ 17 δὲ MSPL αὐτοῦ S¹ ἐαυτοῦ E 17 *ταῖς σκιραῖς S¹ 18 ὑπὸ SP αὐτῶν P²L προσδοκῶντος O 19 οὕτω, ω ex οσ corr. M 20 ἀπαλάσσει, πα i. ras. m. 2 M ἀπαλλάττει EZon 21 περὶ] περὶ μὲν O 22 *ὁ om. M *πρὸ ὀλίγου R μωυσέως MSP 24 εἶπε L 25 ἐπὶ] ἐφ' E ἅπαντες MSPL

„ὁ μὲν Θεός, εἶπεν, ὦ Ἑβραῖοι, καθάρτερ καὶ πρότερον εὐμενῆς
 προαιδέξιαό με καὶ βίον τε ἡμῖν εὐδαίμονα καὶ πολιτείας κόσμον
 ἐπαγορεύσας πάριστι καὶ αἰτός εἰς τὸ σιραιόπιδον. πρὸς γοῖν 85
 αὐτοῦ καὶ τῶν ἔργων, ἃ δι' ἐκείνον ἡμῖν ἤδη πέπρακται, μὴ κατα-
 5 φρονήσητε τῶν λεγομένων εἰς ἡμᾶς τὸν λόγοντα ἀφοροῦντες μηδ' οὐ
 γλώττια ἀνθρωπίνῃ πρὸς ὑμᾶς λέγει· τὴν δ' ἀρετὴν αὐτῶν κατανο-
 ῆσαντες ἐπιγνώσεσθε καὶ τὸ μέγεθος τοῦ νενοηκότος καὶ ἐπὶ συμ-
 φέροντι τῷ ὑμετέρῳ πρὸς ἡμᾶς μὴ φθονήσαντος εἰπεῖν· οὐ γὰρ 86
 Μουσιῆς ὁ Ἀμαράμιον καὶ Ἰωχαβάδης υἱός, ἀλλ' ὁ τὸν Νεῖλον
 10 ἀναγκάσας ἡματωμένον ἐπὶ ἡμῶν ἕνῃ καὶ ποιζίλοις δαμάσας
 κακοῖς τὸ τῶν Αἰγυπτίων φρόνημα, ὁ διὰ θαλάσσης ὁδὸν ἡμῖν
 παρασχών, ὁ καὶ τροφὴν ἐξ οὐρανοῦ μηχανησάμενος ἐλθεῖν ἀπορου-
 μένοις, ὁ ποτὸν ἐκ πέτρας ἀναβλύσας σπανίζουσι, δι' ὃν Ἄδαμος 87
 τῶν ἀπὸ γῆς τε καρπῶν καὶ θαλάσσης μεταλαμβάνει, δι' ὃν Νῶχος
 15 ἐκ τῆς ἐπιουβρίας διέφυγε, δι' ὃν Ἀβραῆμος ὁ ἡμέτερος πρόγονος
 ἐξ ἀλλοῦ τὴν Χαναταίαν κατέσχε γῆν, δι' ὃν Ἰσακὸς γηραιοῖς ἐτέθη
 γονεῖσι, δι' ὃν Ἰακώβος δώδεκα παιδῶν ἀρεταῖς ἐκοσμήθη, δι' ὃν
 Ἰώσηπος ἐδεσπότευσε τῆς Αἰγυπτίων δυνάμεως, οὗτος ἡμῖν τού-
 τους χαρίζεται τοὺς λόγους δι' ἐρημῆώς ἡμοῦ. σεβάσμοι δ' ἡμῖν 88
 20 γενέσθωσαν καὶ παιδῶν περιμαχιώτεροι καὶ γυναικῶν· εὐδαίμονα
 γὰρ διαῖξετε βίον τούτοις ἐπόμενοι καὶ γῆς ἀπολαύοντες καρτίμου
 καὶ θαλάσσης ἀχειμάστου καὶ τέκνων γονῆς κατὰ φύσιν τιττομένων
 καὶ πολεμίοις ἔσεσθε φοβεροί· τῷ Θεῷ γὰρ εἰς ὕψιν ἐλθῶν ἀκρα-
 τῆς ἀφθάarton φωνῆς ἐγενόμην· οὕτως ἐκεῖνῳ τοῦ γένους ἡμῶν καὶ
 25 τῆς τούτου μέλει διαμονῆς.“

4. Ταῦτ' εἰπὼν προάγει τὸν λαὸν γυναιξὶν ὁμοῦ καὶ τέκνοις, 89

§ 84 = Exodus XIX 25.

ROMSPLELatZonaras I p. 62.

2 τε om. E 3 πάρεστη SP¹ 5 *λεγομένων] πεπραγμένων M *εἰς,

σ σ. L *τὸν λέγοντα] αὐτὸν O 6 γλώττια] γλώττια O γλώττια ταῦτα MSP
 ὑμᾶς, ὅ i. ras. L 7 ἐπιγνώσεσθαι R¹M¹SP¹ 8 ἡμετέρῳ OM
 9 Ἀμαράμιον] ἀράμιον RO Ἰωχαβάδης] Ἰωχαβάδης OM Ἰωχαβέλης SPL
 iochohel Lat 10 ἡματωμένον ἀναγκάσας tr. SPL ἡμῶν RL 11 τῶν
 om. SPL αἰγύπτιον SL ὑμῖν] Bekker ἡμῖν codd. Lat ἡμῖν ὁδὸν tr. L
 12 τροφὴν] τὴν τροφὴν ML 13 σπανίζουσι MS¹P ὃν, ὅ i. ras. m.
 2 M 14 τε om. SP Νῶχος] noe Lat 15 διέφυγεν MS¹P 16 κατέσχε
 MS¹P¹ 17 γονεῦσιν MS¹P 18 Ἰώσηπος M Ἰώσηφος L ioseph Lat ἐδε-
 σπότευσε MS¹P¹ ἡμῖν O 20 γενέσθωσαν SP παιδῶν] τέκνων MSPL
 περιμαχιώτεροι SP¹ 21 ἀπολαβόντες L 22 θαλάσσης M γονεῖς O
 23 ἔσεσθαι S¹P¹ τῷ γὰρ Θεῷ tr. E 24 ἡμῶν (ὅ ex ἡ corr. M) MSPLLat
 25 μέλλει ROML 26 ταῦτα SPE *προάγει MZon ὁμοῦ] ἡμᾶ EZon

- ὡς ἀκούσαιεν τοῦ Θεοῦ διαλεγόμενον πρὸς αὐτοὺς περὶ τῶν πρα-
 πτέων, ἵνα μὴ βλαβείῃ τῶν λεγομένων ἢ ἀρετῇ ὑπὸ ἀνθρωπίνης
 90 γλώττης ἀσθενῶς εἰς γνώσιν αὐτοῖς παραδιδόμενη. πάντες τε ἤκουον
 φωνῆς ἐπιφάνους παραγενομένης εἰς ἅπαντας, ὡς διαφυγεῖν μηδένα
 καὶ λόγων οὓς Μωυσῆς ἐν ταῖς δέο πλαξὶ γεγραμμένους κατέλιπεν. 5
 οὓς οὐ θεμιτόν ἐστιν ἡμῖν λέγειν φανερώς πρὸς λέξιν. τὰς δὲ διγνά-
 μεις αὐτῶν δηλώσομεν.
- 91 5. Διδάσκει μὲν οὖν ἡμᾶς ὁ πρῶτος λόγος, ὅτι Θεός ἐστιν εἰς
 καὶ τοῦτον δεῖ σέβεσθαι μόνον· ὁ δὲ δεύτερος κελεύει μηθενὸς εἰ-
 κόνα ζῆλον ποιήσαντας προσκυνεῖν· ὁ τρίτος δὲ ἐπὶ μηδενὶ φράσω 10
 τὸν Θεὸν ὀμνῦναι· ὁ δὲ τέταρτος παρατηρεῖν τὰς ἑβδομάδας ἀνα-
 92 παιομένους ἀπὸ παιτός ἔργον· ὁ δὲ πέμπτος γονεῖς τιμᾶν· ὁ δὲ
 ἕκτος ἀπέχεσθαι γόνου· ὁ δὲ ἕβδομος μὴ μοιχεύειν· ὁ δὲ ὄγδοος
 μὴκλοπὴν δοῦν· ὁ δὲ ἔνατος μὴ ψευδομαρτυρεῖν· ὁ δὲ δέκατος 15
 μηθενὸς ἄλλοτρίου ἐπιθυμίαν λαμβάνειν.
- 93 6. Καὶ τὸ μὲν πλῆθος ἀκροασάμενον αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ περὶ ὧν
 Μωυσῆς διελέχθη χαίρον ἐπὶ τοῖς προειρημένοις τοῦ συνέλλογον δι-
 ελέθη, ταῖς δ' ἐφεξῆς φοιτῶντες ἐπὶ τὴν σιγητὴν ἤξιον αὐτῶν καὶ
 94 νόμους αὐτοῖς παρὰ τοῦ Θεοῦ κομίζειν. ὁ δὲ τούτους τε τίθεται
 καὶ περὶ τῶν ὄλων ὃν ἂν παραφείη τρόπον ἐν τοῖς αὐτοῖς ἀπειρή- 20
 μαινε χρόνοις, ὧν μηθησθήσομαι κατὰ καιρὸν οἰκτεῖον. τοῖς δὲ πλεί-
 ονας τῶν νόμων εἰς ἑτέραν ἀνατίθεμαι γραφὴν ἰδίαν περὶ αὐτῶν
 ποιησόμενος ἀρήγησιν.
- 95 7. Οὕτω δὲ τῶν πραγμάτων αὐτοῖς ἐχόντων ὁ Μωυσῆς πάλιν
 εἰς τὸ Σιναιὸν ὄρος ἀνῆλθε προελθὼν τοῖς Ἑβραίοις, βλεπόντων δ' 25
 αὐτῶν ἐποιεῖτο τὴν ἄνοδον. καὶ χρόνον τριζομένον, τεσσαράκοντα

§ 89 = Exodus XX 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 62. 64.

1 ἀκούσαι E 3 ἀσθενῶς — αὐτοῖς om. Lat παραδεδομένη L 4 παρα-
 γινόμενης E fort. recte *ὡς μὴ διαφυγεῖν O 5 καὶ λόγων — 6 λέγειν] et
 uerba quidem, quae moyses — dereliquit, fas nobis non est — depromere Lat
 καὶ λόγων] λόγον E τῶν δέκα λόγων conl. λόγων οὓς] λόγους L
 μωσῆς E *δύο] δυοῖ O *πλαξὶν MS¹P¹ 6 *οὓς om. Lat *ἐστιν
 om. O *δέ] om. M, post φανερώς tr. L 7 *δηλώσομεν SP¹ 8 *θεός]
 θεῶ corr. ex θε. S 9 τοῦτον δεῖ] δεῖ τοῦτον SPE τοῦτον L *σέβεσθε ex
 corr. M *δέ] om. M 11 ἑβδομάδας] codd. Zon ἑβδόμιας E 13 *ἀπο-
 στέσθαι M 14 ἕνατος LEZon 15 *ἐπιθυμίαν om. RO 16 πλῆθος]
 πλῆθος ὡς OMSL τοῦ Θεοῦ om. Lat 18 ἐφεξῆς] ἐξῆς MSPLE 19 αὐ-
 τοῖς om. LE τε om. ROE *τίθεται, τί i. ras. 1 litt. m. 2 P τίθεται RO
 20 ἀπειρήμηναι MS¹P 23 ποιησόμενος P 24 οὕτως SPL αὐτοῖς]
 αὐτῶν O 25 ἄνωγον SPLE *ἀνῆλθε] ἀνῆλ, ἡ i. ras. M δὲ M

γὰρ ἡμῶς διήγαγεν ἀπ' αὐτῶν, δέος εἶχε τοῖς Ἐβραίοις, μή τι
 Μωσοῖς πάθοι, καὶ τῶν συντιχόντων διανοῶν οὐκ ἔστιν ὁ αὐτὸς
 ἐλλείπειν αὐτοῖς, ὡς τὸ νομίζουσιν Μωσοῦν ἀπολωλέναι. ἦν γὰρ τοῖς 96
 ἀνθρώποις ἕως τῶν μὲν ἀπολωλέναι λογίωντων θηρίοις περιπεσόντα,
 5 καὶ μάλιστα ὅσοι πρὸς αὐτὸν ἀπεχθῶς ἴσαν διακείμενοι ταύτην
 τὴν ψῆφον ἔχοντες, τῶν δὲ πρὸς τὸ θεῖον ἀνακισσομένην. τοῖς δὲ 97
 σώφρονες καὶ μηδέτερον τῶν λεγομένων εἰς ἴδονην λαμβάνοντας
 ἰδίαν, καὶ τὸ θηρίοις περιπεσόντα ἀποθανεῖν ἀνθρώπινον ἰστοι-
 μέτους καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ θεοῦ πρὸς αὐτὸν μεταστῆναι διὰ τὴν προσ-
 10 οῦσαν ἀρετὴν εἰκὸς νομίζοντας, πρῶτος ἔχειν οὔτως ὁ λογισμὸς ἐστίν.
 προσείατον δὲ ἠρημῶσθαι καὶ κηδεμόνος ἐπολαμβάνοντας, ὅσοι τι- 98
 χεῖν οὐκ ἂν ἄλλον δέναντιο, σφόδρα κηλούμενοι διετέλλον καὶ οὔτε
 ἐπονοεῖν αὐτοῖς εἶα τὸ προσδοκᾶν τι χριστόν περὶ τάνδρος οὔτε
 15 μὴ λυπεῖσθαι καὶ καταγεῖν ἠδέναντιο. τὸ δὲ στρατόπεδον οὐκ ἐθάφ-
 ρον μετὰγειν Μωσέος αὐτοὺς ἐκεῖ παραμένειν προειρηκότος.

8. Ἦδη δὲ τεσσαράκοντα ἡμερῶν διεληλυθυῖων καὶ τοσούτων 99
 πενητῶν παρῆν οἰδένος σιτίου τῶν τοῖς ἀνθρώποις νεομισμένων
 γεγενημένος. χαρᾶς δ' ἐνέπλησε τὴν στρατιὰν ἐπιφανείς, καὶ τὴν
 τοῦ θεοῦ πρόνοιαν ἦν εἶχε περὶ αὐτῶν ἀπεδήλου τὸν τε τρόπον
 20 καθ' ὃν εὐδαιμονήσουσι πολιτευόμενοι λέγων αὐτῷ κατὰ ταύτας
 ὑποθέσθαι τὰς ἡμέρας, καὶ σιγὴν ὅτι βούλεται γενέσθαι αὐτῷ, 100
 εἰς ἣν κείρισι πρὸς αὐτοὺς παραγενόμενος, ὅπως καὶ μεταβαίνον-
 τες ἀλλαχοῦ ταύτην ἐπαγόμεθα καὶ μηκέτι δεόμεθα τῆς ἐπὶ τὸ

§ 95 = Exodus XXXII 1; § 99 = Exodus XXV 2.

ROMSPLELatZonaras I p. 63.

1 εἶχεν MS¹P¹ 2 συντιχόντων] συνεχόντων L οὐκ] ὁ οὐκ R 3 ἦν—4
 ἀπολωλέναι om. L 4 μὲν s. P *ἀπολωλέναι S ἀπολωλέναι—5 αὐτὸν
 om. O 5 καὶ μάλιστα i. ras. 2—3 litt. (fuit · a) P ὅσοι] δὲ οἱ R ὅσοι δὲ,
 δὲ s., eras. uíd. P 7 μὴδ' ἕτερον O μὴδὲν ἕτερον M 11 προστάτου, σ i.
 ras. m. 2 M 12 οὔτε—13 τάνδρος] neque opinari poterant in tanta mora, quia
 illi viro boni aliquid accidisset Lat 13 ὑπονοεῖν] eras. P ἀπονοεῖν Holwerda
 πενθεῖν Naber 14 καὶ om. O καταγεῖαν, iā corr. ex εἰ P ἐδύναντο M
 δὲ, δ i. ras. S 15 μωσέως MSP μωσέως E *προειρηκότος] διεγνωκότος
 SP προειρηρηκότος L 16 *δὲ om. L *διεληλυθυῖων corr. ex διεληθ·· ὃν
 M 17 *παρῆν, ἦν s. m. 2 L σιτίου τῶν τοῖς] σιτίων τοῖς RO τοιούτων M
 σιτίου τῶν coní. 18 *χαρᾶς, σ ex ν corr. M *δ' ἐνέπλησε] δὲ·· ἐπέπλησε R
 δ' ἐνέπλησεν M *στρατεῖαν L 19 αὐτὸν, ὁ i. ras. M τὸν τε] τὸν δὲ R
 τὸν δὲ τὸν O 20 *εὐδαιμονήσουσι R εὐδαιμονήσουσιν MS¹ εὐδαιμονήσου P¹
 *πολιτευόμενος M 21 τὰς ἡμέρας ὑποθέσθαι tr. O 22 *παραγενό-
 μενος SP *ὅπως] οὔτως R οὔτος O ὅπως οὔτως L 23 *ἐπαγόμεθα
 ROS¹P¹ *δεόμεθα ROL τὸ suppl. m. 1 P

- Σιναιῶν ἀνόδου· ἀλλ' αὐτὸς ἐπιφοιτῶν τῇ σκηνῇ παρατηγῆναι ταῖς
 101 ἐμειτέραις εὐχαῖς· γενήσεται δὲ ἡ σκηνὴ μέτροις τε καὶ κατασκευῇ
 οἷς αὐτὸς ὑπέδειξεν ἑμῶν ἀόκνως ἐχόντων πρὸς τὸ ἔργον· ταῦτ'
 εἰπὼν διὸ πλάκας αὐτοῖς ἐπιδείκνυσιν ἐγγεγραμμένους ἐχοῦσας τοῖς
 δέκα λόγους, ἐν ἑκατέρᾳ πέντε· καὶ χεῖρ ἦν ἐπὶ τῇ γραφῇ τοῦ Θεοῦ.
 102 VI. 1. Οἱ δὲ χαίροντες οἷς τε ἑώρων καὶ οἷς ἦκουον τοῦ στρα-
 τιγοῦ τῆς κατὰ δύναμιν αὐτῶν σπουδῆς οὐκ ἀπελείποντο, ἀλλ' εἰσ-
 ἔφερον ἄσπερον τε καὶ χρυσὸν καὶ χαλκὸν ξύλα τε τῆς καλλίστης
 ὕλης καὶ μὴ δὲν ἐπὶ τῆς σήψεως παθεῖν δυνάμενα· αἰγίους τε τρί-
 χας καὶ δορὰς προβάτων τὰς μὲν ἱακίνθω βεβαμμένας τὰς δὲ
 103 φοίνικι· αἱ δὲ πορφύρας ἄνθος, ἕτεροι δὲ λευκὴν παρεῖχον τὴν
 χρῶαν· ἕριά τε τοῖς προειρημένους ἄνθεσι μεμολυσμένα καὶ λίνου
 βύσσου λίθους τε τοῖτοισι ἐνδεδεμένους· οἷς χρυσῶν καθειργνύοντες
 ἄνθρωποι κόσμῳ χρῶνται πολυτελεῖ· θυμαμάτων τε κλήθους συν-
 ἔφερον· ἐκ γὰρ τοιαύτης ὕλης κατασκεύασε τὴν σκηνήν· ἡ δ' οὐδὲν
 104 μεταφερομένου καὶ συμπειρισσομένου ναοῦ διέφερε· τούτων οἷν
 κατὰ σπουδὴν συγκομισθέντων ἐκάστου καὶ παρὰ δύναμιν φιλοτι-
 μιουμένοι, ἀρχιτέκτονας τοῖς ἔργοις ἐφίστινισι κατ' ἐπιτολὴν τοῦ Θεοῦ
 οἷς καὶ τὸ κλήθος ἂν ἐτελέξατο τῆς ἐξουσίας ἐπ' αὐτῷ γενομένης·
 105 τὰ δὲ ὀνόματα αὐτῶν, καὶ γὰρ ἐν ταῖς ἱεραῖς βίβλοις ἀναγέγρα-
 πται· ταῦτ' ἦν· Βασάηλος [μὲν] Οἶρι καὶ τῆς Ἰοῦδα φυλῆς· υἱὸς

§ 101 = Exodus XXXI 18, XXXII 16; § 102 = Exodus XXXV 5. cf. XXV 2.

ROMSPLELatZonaras I p. 63sq.

1 σιναιων SPL ἀλλ' — 2 εὐχαῖς] quando ad eos ipse descenderet deus,
 ut eorum adesset orationibus Lat τῇ σκηνῇ] σκηνῇ (σν i. ras. 2—3 litt. ex
 ὦν corr. uid. P) MSP σκηνῇ L παρατηγῆναι] παρατηγῆναι ROP² καὶ
 παρατηγῆναι P¹ καὶ παρατηγῆναι S παρατηγῆναι M 3 ἑμῶν RO
 i. marg. ε' O ταῦτα E 4 i. marg. ε' R ἐγγεγραμμένους MSP et Hol-
 werda γεγραμμένους E *ἐχοῦσας damnat Holwerda, fort. recte 7 κατὰ] κα·
 τὰ M οὐκ ἀπελείποντο] οὐ κατελείποντο SPL 8 *χρυσόν M 9 τῆς om.
 MSPL δυνάμε· να M *αἰγίους RM¹L 10 *δορὰς M *τὰς] καὶ
 τὰς SP 11 *φοίνικι, i finale i. ras. P φοίνικι M *αἱ δὲ] οἱ δὲ O
 12 *λίνου βύσσου] λίνου καὶ βύσσου O linum byssinum Lat 13 λίνου] τέ-
 λη
 λους RO θους L τούτους M ἐνδεδεμένους O οἷς χρυσῶν καθειργνύοντες]
 χρυσῶν καθειργνύοντες M χρυσῶν καθειργνύοντες οἷς SPL 14 θυμαμάτων]
 θυμάτων E pseudum Lat 15 κατασκεύασε (— ζεν M) MSPL *δὲ P
 16 συμπειρισσ· τοῦτος M περιρισσοῦντος RO et ut uid. Lat διέφερον
 MS¹P¹ 18 *τοῖς ἔργοις] τῆς ὕλης O *ἐφίστινισι MS¹P¹ τοῦ om. M
 21 ταῦτ' ἦν] ταῦτα L haec sunt Lat Βασάηλος] βεσάηλος SP βεσελέηλος L
 βεσεήλος (accus.) E basahel Lat *μὲν om. RO Οἶρι] οἶρη SPE ἑώρων L
 wia Lat *υἱὸς] υἱῶνος Bernard

δὲ Μαριάμης τῆς ἀδελφῆς τοῦ στρατηγῶ, Ἐλιβαζος δὲ Ἰσαμάχοι
 Λαπίδος γιλιῆς. τὸ δὲ πλήθος αὐτὸς ὑπὸ προθυμίας τοῖς ἑγγηγο- 106
 μένοις ἐπῆλθεν, ὥστε Μωυσῆς ἀντιῶξεν αὐτοῖς ἐπιζηροῦν ἕξιμινας
 ἀρκεῖν τοῖς ὄντας· ταῦτα γὰρ οἱ δημιουργοὶ προσεήχασαν· ἐχώρουν
 οὖν ἐπὶ τὴν τῆς σκιρῆς κατασκευὴν, καὶ Μωυσῆς αὐτοὺς ἕκαστα 107
 περὶ τῶν μέτρων κατὰ τὴν ἐποθήκην τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ μεγέθους
 ὅσα τε δεῖ σκευῆ χωρεῖν αὐτῇ ἀνεδίδασκε πρὸς τὰς Θισίας ἐπι-
 ρηύσοντα. ἐφιλοτιμούντο δὲ καὶ γυναῖκες περὶ τε σιολὰς ἱεροικίας
 καὶ περὶ τὰ ἄλλα ὅσων ἔχρηξε τὸ ἔργον κόσμιον τε καὶ λειτουργίας
 10 ἕνεκα τοῦ Θεοῦ.

2. Πάντων δ' ἐν ἐτοιμῶ γεγενημένων χρυσοῦ τε καὶ χαλκοῦ 108
 καὶ τῶν ἱερῶν, προσιπὼν ἑορτὴν Μωυσῆς καὶ Θισίας κατὰ τὴν
 ἐκάστην δίναμι ἴσθη τὴν σκιρῆν, πρῶτον μὲν αἴθριον διαμετρι-
 σάμενος τὸ μὲν εἶρος πεπιζοῦντα πηχῶν ἕκατον δὲ τὸ μήκος. κά- 109
 15 μακας δὲ ἴσθησι χαλκίας πενταπέχεις τὸ ἕψος καθ' ἕκατέραν πλε-
 ρὰν εἴκοσι τῶν ἐπιμηχεστέρων, δέκα δὲ τῶν ἐν πλάτει κειμένων
 τῆς κατόπιν, κρίσει δὲ τῶν καμάκων ἐκάστη προσήσαν· *κιονίζονα
 μὲν ἀργύρεα, βάσεις δὲ χρυσαῖ σαυρωτῆρσιν ἕμφερεῖς, χαλκαὶ δὲ
 ἴσων. ἐπὶ τῆς γῆς ἐρηρσιμένα. ἐξήμετετο δὲ τῶν κρίκων καλώδια 110
 20 τὴν ἀρχὴν ἦλων χαλκῶν πηχναίων τὸ μέγεθος ἐκδεδεμένα, οἱ καθ'
 ἐκάστην κάμακα παρέντες κατὰ τοῦ ἑδάφους ἀκίνητον ἐπὶ βίας

§ 105 = Exodus XXXI 1, XXXV 30; § 108 = Exodus XXXVII 1, XL 16.

ROMSPLELatZonaras I p. 64.

1 μαριάμης RMLE μαριάμησ S mariae Lat Ἐλιβαζος] ἐλέβαζος O
 ἐλιβαζος L ἐλίβαζον (accus.) E helifus Lat *Ἰσαμάχου] ἰσαμάχου SP 2 δάν-
 3 ἑπῆλθεν M ἐπῆλθον P ἀπῆρξεν SP¹ 4 τοὺς ὄντας]
 ca quae data fuissent Lat 4 προσεήχασιν M ἐχώρουν οὖν] ἐχώρουν R
 οἱ ἐχώρουν O 7 *τε δεῖ] τ' ἔδει RO τε δὴ SP *ἀνεδίδασκον MS¹P¹

S *γυναῖκες] αἱ γυναῖκες L *ἐχρηξεν MS¹P 9 λειτουργεῖας M 11 ἐτοιμῶ
 M γενομένων SP χρυσοῦ τε] auro et argento Lat, unde χρυσοῦ τε καὶ
 ἀργύρου Bernard recte ut uid. 13 ἴσθη i. ras. 4—5 litt., quarum ultima fuit ε,
 m. 2 R εἴστε O ἴστα MSPE ἴσῳ L διαμετροσάμενος] μετροσάμενος O
 14 i. marg. VII Lat *πήγων M πήγων L κάμακας] tabulas Lat 15 δε
 om. MSP¹ L χαλκίας SP ἕκατέραν] ἑτέρας RMSPL utroque Lat 16 εἴκοσι]
 εἴκοσι μὲν, μὲν s. L 17 τῆς κατόπιν] τοῖς κατόπιν O, om. Lat προσῆσαν]
 προσήσαν RO κιονίζονα] et capita tabularum Lat 18 χρυσαῖ — 19
 ἐρηρσιμένα] deaurata et caelatae per circuitum et in terram confixae Lat
 19 ἐρηρσιμένα M καλώδια] κάλω L 20 τὴν — p. 180, 2 ποικιλωτάτη
 om. L 20 πηχναίων] πηχναίων, λαίων i. ras. 2—3 litt. m. 2 R πήγων O πη-
 χνάων M πήγων, ε i. ras. 2 litt. S πηχναίων, val i. ras. 2 litt. (ε-) P

- ἀνέμων τὴν σηκὴν ἔμελλον παρέξειν. συνδὼν δ' ἐκ βύσσου ποι-
 κλωτάτη διὰ πασῶν ἐπῆει ἀπὸ τοῦ κιονοκράνου κατιοῦσα μέχρι
 τῆς βάσεως πολλὴ κεκλιμένη, περιφράτιονσα ἅπαν κίλιον τὸ χωρίον.
 111 ὡς μηδὲν δοκεῖν τείχους διαφέρειν. καὶ οὕτως μὲν εἶχον αἱ τρεῖς
 πλευραὶ τοῦ περιβόλου· τῆς δὲ τετάρτης πλευρᾶς, πενήκοντα γὰρ 5
 οὔσα πήχεων ἢ ἑτέρα μέτωπον τοῦ παντὸς ἦν, εἴκοσι μὲν πήχεις
 ἀνεψήγεσαν κατὰ πύλας, ἐν αἷς ἀνὰ δύο κάμακες εἰστήκεσαν κατὰ
 112 μίμησιν πυλώνων. ὅλαις δ' αὐταῖς ἄγυρος ἦν ἐπικεχαλωμένος
 παρέξ τῶν βάσεων· χαλκαὶ γὰρ ἦσαν. ἐκατέρωθεν δὲ τοῦ πυλῶνος
 τρεῖς κάμακες ἦσαν ἐστῶσαι. αἱ τοῖς πυλούχοις ἐμβεβήκεσαν ἐπι- 10
 ρεισμένα. καὶ κατ' αὐτῶν δὲ βύσσινον ὕψος συνδόνος ἦν πεποιη-
 113 μένον. τὸ δὲ κατὰ τὰς πύλας μήκους μὲν ὄντος πήχεων εἴκοσι
 πέντε δὲ βάθους ὕψος ἦν πορφύρας φοίνικος σὺν ἑακίνθῳ καὶ
 βύσσῳ πεποιημένον πολλῶν αὐτῷ συναρθούντων καὶ ποικίλων,
 114 ὅποσα μὴ ζῆρῶν ἐξετεποῦτο μορφᾶς. ἐντὸς δὲ τῶν πυλῶν περιφ- 15
 ραντήριον ἦν χάλκῳ ὁμοίαν αὐτῷ καὶ τὴν κριπίδα παρεχόμενον.
 ἐξ οἷ τοῖς ἱερεῦσι τὰς χεῖρας ἀποπλένειν καὶ τῶν ποδῶν καταχεῖν
 παρήν. καὶ ὁ μὲν τοῦ αἰθρίου περιβόλος τοῦτον τὸν τρόπον ἦν
 διακεκοσμημένος.
 115 3. Τὴν δὲ σηκὴν ἴσθισιν αὐτοῦ κατὰ μέσον τετραμμένην πρὸς 20
 τὰς ἀνατολάς, ἵνα πρῶτον ὁ ἥλιος ἐκ' αὐτῆν ἀνιῶν ἀγῆ, τὰς ἀν-
 τινὰς, καὶ τὸ μὲν μήκος αὐτῆς ἐπὶ πήχεις ἐγγήγερο τριάζοντα τὸ
 δὲ εὖρος ἐπὶ δέκα διειστίζει, καὶ ὁ μὲν ἕτερος τῶν τοίχων γάτος
 ἦν, ὁ δὲ ἕτερος κατὰ βορρᾶν ἐτίθειται, κατοῖν δ' αὐτῆς ἡ δέσις

§ 111 = Exodus XXVII 16; § 115 = Exodus XXVI 8.

ROMSPLELat

- 1 δὲ SP ποικλωτάτη] μαλακωτάτη MSPLat 2 ἐπῆει] ἐποίησεν O ἐπίει
 (i i. ras. M) ME ἐπὸ RO κατιοῦσα fort. spurium 3 *περιπλάττονσα RO
 κίλιον ἐν κίλιῳ MSPLE 4 ὡς] ὡς ἐν (ἀν eras. L) ML τείχους]
 a pariete Lat 6 πήχεων ROML 7 κάμακες εἰστήκεσαν] καμάκεσιν στή-
 κεισαν, εἰ ex η corr. M εἰστήκεσαν RO 8 ὅλαις] ὅλος RO ὅλαι, ὄ ex ὄ
 corr. uid. M αὐτοῖς M ἐπικεχαλωμένος M ἐπικεχαλωμένος Coccej
 10 αἱ τοῖς] οἷς M τοῖς L τοῖς alio atramento scriptum S ἐμβεβήκεισαν
 MSP ἐρημισμένα M 11 δὲ om. SP 12 μήκος con. ὄντος] ὄν con.
 πήχεων ROM πήχων SP εἴκοσι L 13 βάθους] βάθος S βάθος con.
 πορφύρας φοίνικος] ex purpura et cocco Lat ἑακίνθῳ M 14 πεποιημένων
 SP¹ πολλῶν — 15 μορφᾶς] nullis floribus et uariis exceptis animalium figuris
 ornatum Lat αὐτῷ αὐτῶν ML¹ 15 ἐξετεποῦτο] Dindorf ἐξετεποῦτο
 codd. περιφραντήριον ROMS¹P¹LE 17 *τὰς] τὰς τε L καταχεῖν OE
 18 *περιβόλον R¹O 21 τὰς (ante ἀνατολάς) om. SPLE αὐτῆν] αὐτὸν
 ἀν, ἀν eras. L 22 ἐγγήγερο MP¹ ἐγγήγεραι E 23 *δεκάδι εἰστήκει, εἰ ex
 σ corr. M *διεστήκει O 24 δ' MSPLE *βορρᾶν SP¹ βορρᾶν P²

κατελείπετο. ἀνίστασθαι δ' αὐτὴν ἐχοῖν ἐφ' ὅσον προβαίνοι τὸ 116
 εὔρος. κίονες δ' ἦσαν ξύλου πεποιημένοι κατὰ πλευρὰν ἐκατέραν
 εἴκοσι τετράγωνοι μὲν τὸ σχῆμα εἰργασμένοι, εἰς δὲ πλάτος διε-
 στιῶτες πηχέως τε καὶ ἡμίσεως, τὸ δὲ βάθος δακτύλων τεσσάρων.
 5 λεπίδες δ' αὐτοῖς ἦσαν ἐπιτεχασμέναι πανταχόθεν χρυσαῖ διὰ 117
 τε τῶν ἔνδοθεν καὶ τῶν ἐκτὸς μερῶν. δύο δ' αὐτῶν ἐκάστῳ προσ-
 ῖσαν στρόφιγγες ἑλαινόμενοι κατὰ δύο βάσεων· αἵται δ' ἀργυραῖ
 μὲν ἦσαν, πηλὶς δ' ἐκατέρῃ τοιῶν προσῆν δεχομένη τὴν στρόφιγγα.
 τοῦ δὲ κατὰ δίσκῳ κίονος μὲν ἔξ ἦσαν, στήλαι δ' ἀλλήλοισ 118
 10 ἀκριβῶς ἰσάμενος, ὥστε μεμιζότων τῶν ἀριῶν ὡς ἕνα δοκεῖν εἶναι
 τοῖχον αὐτῶν τὴν συνέλευσιν χρύσειον τὰ τε ἔνδοθεν καὶ τὰ ἐκτὸς·
 ἀνηλόγει γὰρ ὁ τῶν κίωνων ἀριθμὸς· εἴκοσι γὰρ ἦσαν καὶ παρεῖχε 119
 πλάτος * τρίτον σπιθαμῆς ἕκαστος αὐτῶν, ὥστε συμπληροῦσθαι
 τοὺς τριάκοντα πηχεῖς ὑπ' αὐτῶν· κατὰ δὲ τὸν ὀπισθεν τοῖχον,
 15 ἑνέα γὰρ πηχεῖς αἱ ἔξ κίονες παρεχόνται συνελθόντες, δὲ ἑτέρας
 ποιοῦνται κίονας ἐκ πηχεῶς τετμημένους, οὓς ἐγγωνίους ἔθεσαν
 ἐπ' ἴσης τοῖς μειζοσιν ἡσχημένους. ἕκαστος δὲ τῶν κίωνων κρῖνον 120
 εἶχε χρύσειον κατὰ τὸ ἔξω μέτωπον προσφύγῃς ὡσπερ ῥίζαις τισὶν

§ 116 = Exodus XXVI 18.

ROMSPLELat

1 *κατελείπετο R'OM² ἐφ' — 2 εὔρος] *quantam latitudinem esse con-*
stabat Lat ἐφ' ὅσον] ὀπόσον E προβαίνοι] προβαίνοι RMSPL προ-
 βαίνει E 3 εἰς] ἐς R πλάτος] πᾶχος M 4 πηχεῶς ROL πηχέος M

5 λεπίδες — 6 μερῶν om. RO δ' αὐτῆσ L 6 προσῆσαν ἐκάστῳ tr.
 O 7 κατὰ] ἐπὶ τῶν P κατὰ, in marg. m. ut uid. 2 ἐπὶ τῶν S 8 πηλὶς
 — στρόφιγγα] et in suis foraminibus tabularum cardines suscipiebant Lat

πύλη ROM ἐκατέρου O ἐκατέρᾳ M προσῆν] ἦν RO τὸν στρόφιγγα
 MSPL 9 τοῦ δὲ — ἦσαν si deessent, cetera melius procederent λύσιν S¹
 συνέσαν L 10 ὡς eras. L τοῖχον εἶναι δοκεῖν tr. O 11 τοῖχον
 M χρύσειον] χρυσεῶν M χρύσειον SPL 12 ἀνηλόγει MSPL ἀνηλόγει
 — 13 αὐτῶν] *ex lateribus autem erant tabulae numero uiginti, quarum habebat*
latitudo mensuram unius et dimidii cubiti altitudo tertiam partem palmae Lat,
 quare lacuna statuenda est παρεῖχεν MS¹P¹ 13 πλάτος] βάθος Bernard

σπθαμῆσ R 14 τοὺς] τὰσ O, om. P ἐπ' ἐπ' SP ὀπισθε L
 15 ἑνέα O συνεισελθόντες M δὴ] Dindorf δύο ROSPL ἄν M 16 πη-
 χεῶς] πηχεῶς ROSPL *medio cubito* Lat, fort. recte τετμημένους O ἐγω-
 νίους RO 17 ἕκαστος — p. 182, 2 περιφέρειαν] *singulae uero tabulae anulos*
habebant aureos per exteriores frontes eminentes uelut quibusdam radicibus
confixos per ordinem ad inuicem per circuitum respicientes Lat κρῖνον]
 κρῖνον S¹ κρῖκους Bernard 18 ἔχει L χρυσεῶς Bernard προσφύγῃ M²
 προσφύγῃς Bernard ῥίζαισ, ai ex a corr. S

- ἐμπλεκόμενος κατὰ στίχον πρὸς ἀλλήλους τετραμμένοι τὴν περι-
 φέρειαν, καὶ δι' αὐτῶν ἐπίχρσοι σκυταλίδες ἐλαυνόμεναι πέντε
 πύχεων ἐκάστη τὸ μέγεθος σύνδεσμος ἴσαν τῶν κίωνων. ἐμβαίνοι-
 σις κατὰ κεφαλὴν σκυταλίδος ἐκάστης τῇ ἐτέρῃ τεχνιτῷ στρόφιγγι
 121 κοχλίον τρόπον δεδιμιορημένῳ. κατὰ δὲ τὸν ὀπισθεν τοίχον μία 5
 φάλαξ ἦν διὰ πάντων ἰούσα τῶν κίωνων. εἰς ἣν ἐπέβαινον πλάγαι
 αἱ τελευταῖαι τῶν σκυταλίδων ἕξ ἑκατέρου τοίχου τῶν ἐπιμηκεστέ-
 ρων καὶ κρατεῖσθαι συνέβαινεν αὐταῖς γιγλύμοις τῷ Θήλει τοῦ
 ἄρρενος συνελθόντος. τοῦτο μέντοι πρὸς τὸ μήθ' ὑπὸ ἀνέμων
 κραδαίνεσθαι μήτ' ἄλλης αἰτίας τὴν σιγὴν συνεῖχεν, ἀλλ' ἀκίνη- 10
 τον αὐτὴν ἐν ἡρεμίᾳ πολλῇ διαφυλάξειν ἔμελλεν.
- 122 4. Ἐντὸς δὲ διελῶν τὸ μῆκος αὐτῆς εἰς τρία μέρη μετὰ δέκα
 πύχεας ἴσησμένους ἐκ τοῦ μισθοῦ τέσσαρας ἴσῃσι κίονας ὁμοίως
 τοῖς ἄλλοις εἰρησμένους καὶ βάσειν ὁμοίαις ἐπιχειμένους διαλεί-
 ποντας ἀλλήλων κατ' ὀλίγον. τὸ δ' ἐνδοτέρω αὐτῶν ἄδυτον ἦν. 15
- 123 τὸ δὲ λοιπὸν ἡ σιγὴ τοῖς ἱερεῖσιν ἀνεῖτο. τὴν μέντοι διαμέτρησιν
 τὴν τοιαύτην τῆς σιγῆς καὶ μίμησιν τῆς τῶν ὄλων γίσεως συνέ-
 βαιεν εἶναι· τὸ μὲν γὰρ τρίτον αὐτῆς μέρος τὸ ἐντὸς τῶν τεσσά-
 ρων κίωνων. ὃ τοῖς ἱερεῖσιν ἦν ἄβατον. ὡς οἰκιστὸς ἀνεῖτο τῷ Θεῷ,
 οἱ δ' εἴησι πύχεις. ὥσπερ γῆ καὶ θάλασσα βάσιμος ἀνθρώποις. 20

§ 120 = Exodus XXVI 26.

ROMSPLELat

1 ἐμπλεκόμενος Bernard τετραμμένοι Bernard 2 ἐπὶ χροσῖσ
 σκυταλίδες M 3 πηχέως ἐκάστησ M 4 τεχνιτῷ Bekker τέχνη τῷ codd.
 5 τρόπον L κατὰ — τοίχον] et postergerum parietum in longitudine positorum Lat
 τὸν] τῶν ROM ὀπισθε L τοίχον om. ROM 6 φάλαξ OS'P ἦν]
 ἡ O πλάγαι] πλατεῖαι RO πλάγιοι, οἱ i. ras. m. 2 S 7 αἱ] om. RO καὶ
 αἱ SP τελευταῖαι] τελευταῖ S ἑκατέρων RO τοίχων^{ov} O τῶν ἐπιμη-
 κεστέρων om. Lat S καὶ om. M συνέβαινεν αὐταῖς] σὺν ἑαυταῖσ M
 γιγλυμοῖσ OM γιγλύμοις L τῷ ex τὸ corr. SP Θήλει RO 9 μήθ'] μή]
 s. L ἐπ' MSPL 10 συνέχεν RO 11 ἡρεμίᾳ] ἑρημία ROM 12 *ἐντὸς
 — 15 ὀλίγον] intrinsecus autem eius longitudinem tripartite divisit, id est decem
 cubitos ad internorem partem profuturos distribuit, quibus dimensis in medio
 quattuor tabulis similiter operatas statuit paululum ab invicem deimetas altera-
 tris, quae separarent decem cubitos a reliquis LX Lat μετὰ] κατὰ E
 13 ἴσησμένους] ἄρρομένους uel ἴρομένους Holwerda μισθοῦ ML¹ τέσσαρ^{as}
 (eras. εσ) M ὁμοίως, ω ex οἱ corr. M 14 τοῖς] τῆσ M καὶ — ἐπιχει-
 μένος om. RO διαλείποντας ROM διαλείπότηας L 15 ἐνδοτέρων RO
 ἐνδοτέρωθεν MSLE 17 καὶ] πρὸς MSPL 18 τεσσάρων M 19 *ὡς — Θεῷ]
 velut caelum dei erat Lat *ἀνεῖτο] ἂν εἴη M 20 *ὡς ROSPL πύχεις]
 Dindorf πύχεσ codd. E

οὕτως τοῖς ἱερεῦσι μόνοις ἐπιτέτραπτο. κατὰ μέτροπον δέ, ἐξ οὗ 124
 τὴν εἴσοδον ἦσαν πεποιθημένοι, κίονες ἕστασαν χρύσειοι χαλκείαις
 βάσειν ἐφροστώτες τὸν ἀριθμὸν πέντε. κατεπετάννυσαν δὲ τὴν
 σκιρτὴν ὑφεί βύσσου καὶ κορυφῶν ἰακίνθου καὶ φαιίνου βαφῆς
 3 συγκεκραμένῃς. καὶ πρῶτον μὲν ἦν πήγων δέκα πανταχοῦτιν. οἱ 125
 κατεπετάννυσαν τοῖς κίονας, οἱ διαιφόνιτες τὸν γυῖν τὸ ἄδιον
 ἔνθον αὐτῶν ἀπλάμβανον· καὶ τοῖτο ἦν τὸ κοιῶν ἀπὸ μηδενὶ
 κάτοπτον. καὶ ὁ μὲν πᾶς γὰρ ἅγιον ἐκαλεῖτο, τὸ δ' ἄβατον τὸ
 ἐντὸς τῶν τεσσάρων κίωνων τοῦ ἁγίου τὸ ἅγιον. ὠραῖον δὲ τὸ 126
 φάρσος ἀνθεσὶ παντοίοις, ὅσα γῆθεν ἀνέσχηται, διατελοισιζιζόμενον
 τοῖς τε ἄλλοις ἅπασιν ἐπιφασμένον, ὅσα κόσμον οἴσειν ἕμελλε, πλην
 ζῶων μοσῆς. ἔπιρον δὲ τοῖτο καὶ τῷ μεγέθει καὶ τῇ ἐφῆ καὶ τῇ 127
 χροῖ παραλήσιον τοῖς ἐπὶ ταῖς εἰσόδοις πέντε κίονας περιέβαλλε
 κατὰ γωνίαν ἐκάστου κίονος κρῖνον κατέχοντος αὐτὸ ἀπὸ κορυφῆς
 15 ἄχρι ἡμίσεως τοῦ κίονος. τὸ δὲ λοιπὸν εἴσοδος ἀνείτο τοῖς ἱερεῦσιν
 ὑποδομένοις. ἔπερ δὲ τοῖτοι λίνεον ἦν ἰσομέγεθες φάρσος ἐφελ- 128
 κόμενον ἀπὸ κάλων ἐπὶ θάτερα, τῶν κρῖνων τῷ τε ὑφεί καὶ τῷ
 κάλῳ διακονούντων πρὸς τε τὸ ἐκπετάννυσθαι καὶ συνελκόμενον
 ἵστασθαι κατὰ γωνίαν ἐμποδῶν οὐκ ἔσομενον πρὸς τὸ κατοπεύ- 129
 εσθαι καὶ μάλιστα ἐν ταῖς ἐπισήμοις ἡμέραις. κατὰ δὲ τὰς λοι-
 πὰς καὶ μάλισθ' ὅταν ἡ νηγετώδης προπεταννύμενον στεγανὸν

§ 123 = Exodus XXVI 31, XXXVII 7.

ROMSPLELat

1 *οὕτω O *ἱερεῦσιν M *ἐπιτέτραπτο P ἐξ οὗ] οὗ conl. 2 κίονες]
 κίονας, ασ i. ras. corr. M ἕστασαν] ἕστησαν, ε ex ε, η i. ras. M χρυσεῖον^σ
 corr. ex χρυσαῖοι M 3 ἐφροστώ^σ M πέντε τὸν ἀριθμὸν tr. MSPL
 4 βαφῆ SP 5 συγκεκραμένῃς] conl. συγκεκραμένοι R συγκεκραμένοι O
 συγκεκραμένοις (σννζ. P, γ i. ras. m. 2 S) MSPL πρῶτος RO πήγων]
 ἐκ πήγων (ἐξ s. m. 1 R) RO ἐν πήγων SPL ·· πήγων M 6 ἄδνον] δ' ἄδ-
 τον R 7 αὐτῶν codd. 8 *ρεῶσ MSPL δὲ SPE 9 τεσσάρων M *δὲ] δὲ
 ἦν SPL 10 i. marg. πανταχοῦ φάρσος μετὰ τοῦ σ γράφει SL *ἀνθεσὶ]
 quasi floribus Lat 11 *ἁπασιν] ἁγασιν RO *ἐνφασμένον ε' κόσμον M
 *οἰσιν^εαἰμελλον, ε' s. man. rec. M ἕμελλον MSPE 12 τοῦτο R¹⁰ τῷ]
 τὸ R¹ 13 χρῶα M ἐπὶ ταῖς] ἐ|ταῖς P¹ ἐν ταῖς P³ περιέβαλε R¹⁰
 περιέβαλλεν MS¹P 14 αὐτὸ] αὐτῷ L 16 ἀποδομένοις O ὑποδομένος L
 ὑπερ RM λίναιον R λναιον L ἦν om. O φάρσος SPL ἐφελκό-
 μενον, ἐ i. ras. S 17 ἐπιθατέρων ROM 18 διακονούντων P τε i. ras. M
 19 ἐκποδῶν R¹⁰ ἐμποδον, on in on corr. M οὐκ om. Lat ἐσομένων
 SP 21 ἡ] ἡ RO ἡ M ἦν L προπεταννύμενον M στεγανὸν S¹

- ἐποίει τὸ ἐκ τῶν βαμμάτων ἕως· ὄθεν δὴ παρέμεινε τὸ ἕθος καὶ τὸν ναὸν οἰκοδομησαμένων ἡμῶν, ὥστε τὴν σινδύνα τοιοῦτότροπον
- 130 περικεῖσθαι ταῖς εἰσόδοις. δέκα δὲ ἄλλα φάρση πήχων τὸ πλάτος τεσσάρων τὸ δὲ μῆκος ὀκτῶ καὶ εἴκοσι, χρυσεῖους ἔχοντα γυγλίμους ἐπὶ συναφῇ θηλείας τε καὶ ἄρρενος συνειλεκτο, ὡς ἔν εἶναι 5 δοκεῖν, εἶτα ἐπερτεινόμενα τοῦ ναοῦ τὸ τ' ἐγρίπερθεν ἐστιάζε καὶ τῶν τοίχων τοὺς κατὰ πλευρὰν καὶ κατόπιν ἐσιῶτας ἀπὸ τῆς γῆς
- 131 ὅσον πήχυν ἀνέχοντα. ἴσα δὲ τῷ πλάτει καὶ ἄλλαι σινδόνες μιᾶς πλείους τὸν ἀριθμὸν τὸ δὲ μῆκος ἐπερβάλλουσαι, τριακονταπήχεις γὰρ ἦσαν, ἴφασμένα δ' ἐκ τριῶν ὁμοίως κατὰ λεπτοουργίαν ταῖς 10 ἐκ τῶν ἐρίων πεποιημένα ἐτέταντο μέχρι τῆς γῆς κεκλιμένα * κατὰ θύρας ἀειτώματι παραπλήσιον καὶ πασιτάδι παρεῖχον, τοῦ ἐνδεκάτου
- 132 φάρσου εἰς τοῦτο παρειλημμένον. ἄλλαι δ' ἐπάνω τούτων ἐκ διφθερῶν κατεσκευασμένα ἐπερῆσαν σκέπη καὶ βοήθεια ταῖς ὑφανταῖς ἔν τε τοῖς καύμασι καὶ ὀπότε ὑετὸς εἶη γεγεννημένα. 15 πολλὴ δ' ἐκπλήξις ἐλάμβανε τοὺς πόρουθεν θεωμένους· τὴν γὰρ χρῶαν τοῖς κατὰ τὸν οὐρανὸν συμβαίρουσιν οὐδὲν ἐδόξουν διαφέρειν. αἱ δ' ἐκ τῆς τριχὸς καὶ τῶν διφθερῶν πεποιημένα κατέεσαν ὁμοίως τῷ περὶ τὰς πύλας ὑφάσματι τὸ τε καῦμα καὶ τὴν ἀπὸ

§ 130 = Exodus XXVI 1, cf. XXXVII 1.

ROMSPLLat

1 ἐποίητο ἐκ R παρέμενον M 2 οἰκοδομησαμένων MS¹L τοιου-
τότροπον] τοιούτῳ ex τοιούτόπον corr. M 3 περικεῖσθαι R δέκα]
δώδεκα MSPL δ' MSP φάρση L πήχων L 4 τεσσάρων M χρυ-
σεῖους R¹ χρυσεῖους MSPL χρυσεῖους — 5 συνειλεκτο] et uiginti aureos habentes
uncinos ad copulandum alterutris uncinis et anulis (uncinos et anulos coni.)
γγυγλισμοὺς R γυγλισμοὺς OM γυγγλίμους L 5 θηλείας SP θήλειος M(?)
ed. pr. ἄρρενας MSPL 6 εἶθ' MSPL ἐπερτεινόμενα M τε SP [ἐγρί-
περθεν, ἔφην suppl. m. 1 M ἐστιάζεν MS¹P¹ 8 πήχυν] uno pede Lat
μία ROML μιὰ πλείους S μιᾶς — 9 ἀριθμὸν] una plus numero id est
undecim Lat 9 τριακονταπήχεις] Bekker τριάκοντα πήχεις codd. triginta pedum
Lat 10 ἴφασμένα — 11 πεποιημένα] textus uero de pilis sicut illae de lana
simile omnes singillata uarietate contextae Lat 11 πεποιημένα] coni. ex Lat
πεποιημένας codd. τῆς om. O κατὰ — 12 παρεῖχον] ad instar thalami
culmen uelaminis exhibentes una corthina ante frontem pendente Lat κατέε]
καὶ κατὰ Dindorf 12 θύρας, ρ suppl. M πασιτάδει M παρασιτάδι RO
13 φάρσου L ἄλλα L δὲ P(?) τούτων om. O 14 διφθερῶν ROM
κατεσκευασμένα L ἐπερῆσαν O insuper erant inpositae Lat σκέπη
καὶ βοήθεια, ι ι muta primum suppl. deinde eras. P 15 τε eras. M καύ-
μασιν MS¹P¹ 16 ἐλάμβανε MS¹ 17 χρῶαν M 18 διφθερῶν ROM
κατέεσαν (l ex ἡ corr. M) OML 19 τὸ τε καῦμα] om. i. marg. suppl. τῷ τε
καύματι R τῷ τε καύματι O τῇ RO fort. recte

τιῶν ὄμβρων ὕβριν ἀπομαχόμεναι. καὶ ἡ μὲν σκηρὴ τοῦτον πῆγνυ-
ται τὸν τρόπον.

5. Γίνεται δὲ καὶ ζιβωτὸς τῷ θεῷ ξύλων ἰσχυρῶν τὴν ἡρώσειν 134
καὶ σῆψιν παθεῖν οὐ δυναμένων· ἡ δ' ἐρώων μὲν καλεῖται κατὰ τὴν
5 ἡμετέραν γλῶτταν, ἡ δὲ κατασκευὴ τοιαύτη τις ἦν· μῆκος μὲν ἦν 135
αὐτῆ λίτε σπιθαμῶν, τὸ δ' εὖρος καὶ τὸ βάθος τριῶν σπιθαμῶν
εἰς ἑκάτερον· χρυσῷ δὲ τὰ ἑνὶ ἑνὶ καὶ τὰ ἑξῶθεν περιελήλατο
πᾶσα, ὡς ἀποκιτρινοῦσθαι τὴν ξύλωσιν, σιρόφιξι τε χρυσοῖς τὸ ἐπί-
θεμα προσηρωμένον εἶχε θαυμασιῶς, ὃ παριαχόθεν ἴσον ἦν κατ'
10 οὐδέτερον μέρος ἑξοχαῖς τὴν ἐναρμοσίαν λεμαινόμενον. καὶ καθ' 136
ἐκάτερον δὲ τοῖχον τῶν λεμηχεσιτέρων κρίκοι προσῆσαν χρυσοῖς δύο
τοῦ παντός διήκοιτες ξύλων, καὶ δι' αὐτῶν ἔνετοι σκριαλίδες ἐπί-
χρυσοὶ καθ' ἐκάτερον τοῖχον, ὡς ἂν ὑπ' αὐτῶν ὁπότε δεήσειεν
ἄγοιτο κινουμένη· οὐ γὰρ ἐπὶ ζεύγους ἐκομιζέτο, ἀλλ' ὑπὸ τῶν
15 ἡρώων ἐφέρετο. τῷ δὲ ἐπιθέματι αὐτῆς ἦσαν πρόσπειλοι δύο. Χε- 137
ρονβείς μὲν αὐτοῖς Ἑβραῖοι καλοῦσι, ζῶρα δὲ ἐστὶ πετεινὰ μορφήν δ'
οὐδενὶ τῶν ἐπ' ἀνθρώπων ἐωραμένων παραπλήσια, Μουσις δὲ
φῆσι τῷ θεῷ τὸν θεοῦ προσπειτεῖς ἐωρακέαι. ταύτη τὰς δύο 138
πλάκας. ἐν αἷς τοῖς δέκα λόγοις συγγεγραφῆαι συμβεβήκει ἀνά
20 λίτε μὲν εἰς ἑκάτερον ἀνά δύο δὲ καὶ ἡμιον κατὰ μέτωπον, ἐγκατέ-
θετο. καὶ ταύτην ἐν τῷ ἀδύτῳ κατατίθεισιν.

6. Ἐν δὲ τῷ ἰαθ' ἰράπεξαν ἰδρῆται λεληρικαῖς παραπλήσιαν 139

§ 134 = Exodus XXV 9, XXXVIII 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 64.

1 ὄμβρον M ὕβρει RO iniuriis Lat fort. recte ἀπομαχόμεναι] ἀπε-
ζόμεναι O 4 δ'] δὲ OMS'PE δι' L ἐρώων μὲν] ἐρωμὲν R ἐρωμὴν O ἐώρων
μὲν M ἡρώων μὲν SP ἐρόν μὲν L ἡρωωνμῆ E heron Lat 5 *γλώσσαν R
ἡ δὲ κατασκευὴ] τῆ δὲ κατασκευῆ coni. τοιαύτη· S 6 αὐτῆ, ἡ i. ras.
2 litt. m. 2 S *τὸ δ'—7 ἐντός] latitudinis trium ex auro purissimo, in-
trinsecus autem Lat *δὲ SP 7 τ'] om. M τε E *περιελήλαστο ROMS'P
8 σιρόφιξιν τὲ M τε] δὲ L χρυσοῖς (έ i. ras. R) ROSPL
9 εἶγεν MS'P 10 οὐδ' ἐτέρων M καὶ om. SL κατ' ἐκάτερον R
καθ' ἕτερον MSPLE 11 προσῆσαν] coni. προσήεσαν RO προήεσαν MSPLE
erant Lat χρύσειοι ROSPLE 12 δῆκοντος MS'PL 12 ἔνετοι] μέντοι
MSP μὲν·τι L inmissibiles Lat 13 *ἐκάτερον, o ex α corr. uid. M
15 δ' MSPLE *ἐπιθύματι M χερουβίμ ROE cerubim Lat 16 *καλοῦσιν
MS'P δ' ἐστὶ MSPLE *πετηνά M¹ δ' om. E 18 *φῆσιν MS'
*πρόσπειτεῖς] πρὸς τύπος L figurata Lat 19 *συγγεγραφῆαι, γγε i. ras.
5 litt. M συμβεβήκει, βε add. man. rec. M συμβεβήκεν E 20 μέτωπον
M μέτωπα E 21 ταύτην] ταύτην μὲν coni. *ἀδύτῳ] ἀλύτῳ L 22 *ἰδρῆται
RO δέληρικῶ L

τὸ μῆκος μὲν δύο πηχῶν, τὸ δὲ πλάτος ἐνὸς πήχεως καὶ σπιθαμῶν τριῶν τὸ ὕψος. ἦσαν δ' αὐτῇ πόδες τὰ μὲν ἕξ ἡμίους ἕως τῶν κάτω τελέως ἐξηρητισμένοι οἷς Ἰωριεῖς προστιθέασι ταῖς κλίνας ἔμφορες, τὸ δὲ πρὸς αὐτὴν ἀνατεῖνον τετράγωνοι τῇ ἐργασίᾳ. κοιλιάνεται δὲ καθ' ἕναστον πλευρὸν κοιλιάνουσά πως 5 κατὰ παλαιστὴν τὸ ἔδαφος ἕλικος περιθειοῖσης τό τε ἄνω καὶ τὸ κάτω μέρος τοῦ σώματος, καθ' ἕναστον δὲ τῶν ποδῶν καὶ ταύτην ἐλίλατο κρῖκος οὐκ ἄποθεν τοῦ ἐπιθέματος, δι' ὧν ἦσαν στελεοὶ 10 χρίσεισι ξύλον τάνερθεν ὄντες, οὐκ ἐξαιρετοῖ· κοῖλον γὰρ εἶχεν ἐκ' αὐτοῖς τὸ κατὰ τοὺς κρῖκους κοινωθέντας· οὐδὲ γὰρ εἰσι διηρηκεῖς, 10 ἀλλὰ πρὶν συνελθεῖν εἰς τὸ ἄγειρον εἰς περονίδας τὴν ἀρχὴν τελευτῶντες, ὧν ἡ μὲν εἰς τὸ προανέχον ἐμβαίνει τῆς τραπέζης, ἡ 142 δὲ εἰς τὸν πόδα· καὶ τούτοις κατὰ τὰς ὁδοὺς ἐκομίζετο. ἐπὶ ταύτης, ἐτίθετο γὰρ ἐν τῷ ναῷ τετραμιμένη πρὸς ἄριτον οὐ πόρρω τοῦ μυχῷ, διετίθεσαν ἄρτους τε δώδεκα ἀξέτους κατὰ ἕξ ἐπαλλή- 15 λους καθαροῦ πάντ' τοῦ ἀλεύρου ἐκ δύο ἀσσάρων, ὁ μέτρον Ἑβραίων 143 ἑπτὰ κοτύλας Ἀττικὰς ἔχει. ὑπὲρ δὲ τῶν ἄρτων ἐτίθεντο φιάλαι δύο χρίσεια λιβάνου πλήρεις, μετὰ δὲ ἡμέρας ἑπτὰ κάλιν ἄλλοι ἐκομίζοντο [ἄριοι] ἐν τῷ καλούμενῳ ἕφ' ἡμῶν Σαββάτῳ· τὴν γὰρ

§ 139 = Exodus XXV 22, XXXVIII 9.

ROMSPLELatZonaras I p. 64.

1 πήχεος ROMS¹PL 3 ἐξηρητισμένοι] ἀρηρητισμένοι MSPL ἐξηρητισ-
 μένοι—4 ἔμφορες] *facti per circuitum rotundi et tornatiles* Lat προστιθήσι
 M ταῖς κλίνας] MSPL τὰς κλῖνας RO *4 τετράγωνον L 5 κοιλιάνετε
 O κοιλιάνεται—8 ἐπιθέματος] *habebatque per circuitum uniuscuiusque
 lateris labium exornatum velut quattuor digitis alto limbo circummeunte superi-
 orem et inferiorem eius corporis partem, et per singulos eius pedes sub eius
 labio erant anuli* Lat πως om. RO 7 ταύτην] ταύτην ROMSP 8 ἐλί-
 λατο M¹S¹ οὐκ ἄποθεν ROL οὐκἀποθεν P ἐπιθέματος, ἐ ex ἡ corr. M
 δι' ὧν—13 ἐκομίζετο] *per quos uetes deaurati mittebantur in ligno quod
 eminebat; sinum enim habebant (-bat), ubi anuli erant commisi, et his per uiam
 portabatur* Lat ἦσαν O στέλαιοι RL στέλαιοι O 9 τάνερθεν ὄντες]
 τὰ νεῦθεν ὄντες SP τάνερθένοντες M ὄντες] ὄντος RO οὐκ] *deletum in
 M, om. R²S²* 10 κοινωθέν Bernard εἰσὶν MS¹P¹ 11 περονίδας R¹OS¹P
 τελευτῶντες, es ex as corr. R 14 *νεῶ MSP οὐ] οὐ R πόρρω
 S 15 μυχῷ] μυχῷ L *adito* Lat *διετίθεσαν P ἄρτους τε] δ' ἄρτους
 SP γὰρ ἄρτους τε L ἄρτους E *ἀπαλλήλων P ἀπαλλήλων, ων i. ras. m. 2 S
 16 καθαροῦ] καθαροῦ ROLat *κειμένους καθαροῦς M κειμένους καθαροῦ*
 (οῦ ex οὐς corr. L) SPLE τοῦ om. E *ἀσσάρων RO ἀσσαρ-ων S *assa-
 riorum* Lat ἑβραῖον MP¹L et ut uid. Lat ἑβραῖοις E 17 ἔχον E *ἵπερ
 RM *δύο φιάλαι tr. SP 18 *λιβάνου] λιβανωτοῦ SPL *ἄλλοι] οἱ ἄλλοι
 ROM .. ἄλλοι S 19 *ἄριοι ἐκομίζοντο tr. RO *ἄριοι, οἱ i. ras. corr. S

ἑβδομήν ἡμέραν Σάββατα καλοῦμεν· τὴν δ' αἰτίαν ἐξ ἧς ταῦτα ἔπενοήθησαν ἐν ἑτέροις ἐροῦμεν.

7. Κατὰ πρόσωπον δὲ τῆς τραπέζης τῶ πρὸς μεσημβρίαν 144
 τετραμῆντρον τοίχῳ πλησίον ἴσταιται λυχνία ἐκ χρυσοῦ κεκρωνευμένη
 5 διάκενος σταθμῶν ἔχουσα μῆσ ἐκατόν· Ἐβραῖοι μὲν καλοῦσι κίχχα-
 ρες, εἰς δὲ τὴν Ἑλληνικὴν μεταβαλλόμενον γλῶτταν σημαίνει τά-
 λαντον. πεποιήται δὲ σφαιρία καὶ κρίνα σὶν ἄριστοις καὶ χραιτρε- 145
 δίοις, ἑβδομήκοντα δ' ἦν τὰ πάντα, ἐξ ὧν ἀπὸ μίης βάσεως συνε-
 τέθη πρὸς ὕψος ποιήσωντος αὐτὴν συγκεκριμένην εἰς μοῖρας εἰς ὕσας
 10 τοὺς πλανήτας καὶ τὸν ἥλιον καταθέουσιν. ἀπαρτίζεται δὲ εἰς 146
 ἐπίτα κεφαλὰς καταλλήλας ἐν στίχῳ διακειμένας. λῆνοι δ' ἐπιφέ-
 ρονται αὐταῖς ἐπὶ κατὰ μίαν τῶν πλανητῶν τὸν ἀριθμὸν μεμι-
 μῆμένοι, ὁρῶσι δὲ εἰς τε τὴν ἀνατολὴν καὶ τὴν μεσημβρίαν λοξῶς
 αὐτῆς κειμένης.

8. Μεταξὺ δὲ αὐτῆς καὶ τῆς τραπέζης ἔνδον, ὡς προεῖπον, 147
 θυματήριον ξύλινον μὲν, ἐξ οὗ καὶ τὰ πρότερα ἦν σκεῆ μὴ ση-
 πόμενα, στερεὰ δὲ περιελήλατ' αὐτῷ λεπίς, πηχναῖον μὲν κατὰ
 πλευρὰν ἐκάστην τὸ πλάτος ὕψος δὲ διπλάσιον. ἐπὶν τε ἐσχάρα 148
 χρυσεία ἐπεραεσιτώσα ἔχουσα κατὰ γωνίαν ἐκάστην στέφανον καὶ
 20 τοῦτον δ' ἐκπεριοδεύοντα χρύσειον, ἧ καὶ κρίκοι καὶ σκυταλίδες
 προσήσαν, αἷς κατὰ τὰς ὁδοὺς ἐπὶ τῶν ἱερῶν ἐφέρετο. Ἰδρυτο 149
 δὲ καὶ πρὸ τῆς σκηνῆς βωμὸς χάλκεος ἐπόξυλος καὶ αὐτὸς ἐκάστην
 πλευρὰν πέντε πῆχεσιν ἐκμεμετριμένος, τὸ δὲ ὕψος τρίτηχος, ὁμοίως

§ 144 = Exodus XXV 30, XXXVIII 13; § 147 = Exodus XXX 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 64.

1 *σάββατον O καλοῦμεν· τὴν S δὲ O ταῦτ' MSPL 3 *μεσημ-
 βρία R 5 *διάκενος] *uestitum* Lat *ἐκατόν] ἐκατόν ἄσ PS²L *centum quod*
 Lat *κίχχαρες O *cinchares* Lat 6 γλῶσσαν MSPLE τάλαντα E
 9 συγκεκριμένην S 10 πλανήτας R πλάνητας L ἀπαρτίζεται] ἀρπάζεται
 RO 11 καταλλήλας, ας ex ονσ corr. P στοίχῳ M δὲ O ἐπιφέρονται]
 impronuntur Lat 12 πλανητῶν RO ^{νη} μεμ·μένοι M μεμ·μένοι S¹ 13 δ'
 SP 16 *θυματήριον] *turibulum et altare* Lat *ξύλινον] ξύλον Cocceji
 σιτώμενα (a ex ο corr. P) S¹P¹ (*de ligno-*) *imprutribili* Lat σηπόμενον
 Bernard σηπομένον Cocceji 17 *περιελήλατ' — λεπίς om. Lat περιελήλατο
 MSPLE *λεπίς] ἐπίς O¹ 18 τε] δὲ MSP δὲ καὶ E 19 χρυσέα
 MSPLE στέφανον — 20 χρύσειον] *coronas ex auro purissimo sex* Lat
 20 τοῦτον] τοῦ P δ' om. L χρύσειον P ἧ] om. SP ὃ ed. pr.
 21 προσήσαν] conl. προσέσαν (i ex ἧ corr. M) RM προσήσαν OSPL *erant* Lat
 21 αἷς] ἐν αἷσ RO ὑπὸ s. L ἰδρυτο RO ἰδρυται E 22 *χάλκεος
 om. Lat 23 δ' S τρεῖς] πηχσο M

- τῶ χρυσῷ κεκοσμημένους, χαλκείαις λεπίσιν ἐξηραξημένους, δικτύῳ
 τὴν ἐσχάραν ἐμφορῆς· ἐξεδέχετο γὰρ ἡ γῆ τὸ ἀπὸ τῆς ἐσχάρας
 150 τῶ καταφερόμενον τῆς βάσεως διὰ παντός ἀχλοποιμήτης. ἀντι-
 ζοὶ δ' ἐτίθειτο τοῦ χρυσοῦ οἰνοχόαι τε καὶ γιάλαι σὶν θυτσοκαίς
 καὶ κρατῆραῖν ἴσαν ὅσα τε ἄλλα πρὸς τὰς ἱεροουρίας πεποιήτο 5
 χρύσεια πάντα ὑπῆρχε. καὶ ἡ μὲν σκηρὴ τοιαύτη τε ἦν καὶ τὰ περὶ
 αὐτὴν σκευή.
- 151 VII. 1. Γίνονται δὲ καὶ τοῖς ἱερεῦσι στολαὶ πᾶσί τε τοῖς ἄλ-
 λοις, οἷς χανααίαις καλοῦσι, καὶ δὴ καὶ τῶ ἀρχιερεῖ. ὃν ἀραβάχην
 προσαγορεύουσι· σημαίνει δὲ ἀρχιερέα. * τὴν μὲν οὖν τῶν ἄλλων 10
 152 στολὴν τοιαύτην εἶναι συμβέβηκεν. ὅταν δὲ προσήη ταῖς ἱεροου-
 ρίαις ὁ ἱερεὺς ἡγενεκάως ἦν ὁ νόμος ἀγνεῖαν προαγορεύει, πρῶτον
 μὲν περιτίθειται τὸν μαναχάσην λεγόμενον· βούλεται δὲ τοῦτο συν-
 απτῆρα μὲν δηλοῦν, διάζωμα δ' ἐστὶ περὶ τὰ αἰδοῖα ῥαπτὸν ἐκ
 βύσσου κλωστής ἐργασμένον ἐμβαινόντων εἰς αὐτὸ τῶν ποδῶν 15
 ὥσπερ εἰς ἀναξυρίδας. ἀποτίμνεται δὲ ὑπὲρ ἡμῶν καὶ τελετήσαν
 ἄχρι τῆς λαγόνος περὶ αὐτὴν ἀποσφίγγεται.
- 153 2. Ἐπὶ δὲ τούτῳ λίνεον ἐνδύμα διπλῆς φορεῖ σινδόνας βυσ-
 σίνης, χεθομένη μὲν καλεῖται, λίνεον δὲ τοῦτο σημαίνει· χέθον γὰρ

§ 150 = Exodus XXV 28; § 152 = Exodus XXVIII 4, XXXVI 8.

ROMSPLELatZonaras I p. 64. Lexicon Bachmanni anecd. gr. I p. 245.

- 1 *χαλκείαις, αις i. ras. 1 lit. m. 2 S χαλκείαις Dindorf 2 τῆ ἐσχάρα
 SPL 3 καταφερόμενον S ἀντιζοῦ PE 4 ἐτίθειτο ROE τοῦ χρυ-
 σοῦ] τοῦ βοιωτῆ E, om. Lat χρυσοῦ, ἐ ex i corr. P χρυσοῦ O χρυσαῖον L
 *γιάλαι O θυτσοκαίς (o i. ras. M) ME 5 ἴσαν] om. ELat ἐκ χρυ-
 σοῦ Bernard ἄλλα] ἄλλα σκευή MSPLELatZon 6 *χρύσεια] χρύσει P aurea
 aurea Lat χάλκεια Bernard *ἅπαντα SP *ὑπῆρχεν M ἐπῆροχον SP
 S i. marg. ζ R VIII Lat *ἱερεῦσιν MS'P¹ 9 οὗς] ἄσ SPE quas Lat
 *χανααίαις] χανααῖον O χαναίαις ed. pr. χανααίαις Bernard *καλοῦσιν
 M'S'P'L τὸ O *ὄν] ἦν P ἀραβάχην] ἀραραβήχην ME ἀραραβήχην
 SP arabarchin Lat recte 10 *προσαγορεύουσαν M'S'P¹ τὴν — 11 συμβέβη-
 κεν u. 12 post προαγορεύει tr. Lat 11 συμβέβηκε L προσήη L 12 ἀγνεῖαν
 προαγορεύει ὁ νόμος tr. O προαγορεύει] conl. προαγορεύει ROML δια-
 γορεύει (i. marg. προσα S) SP iussit Lat 13 μαναχάσην SP μαναχάσην L
 manachasin (manachansin cod. Wiz.) Lat μαχανάσην Bernard τοῦτο] om. M
 τοῦτον O 14 διάζωμα O ἐστὶν M'S¹ ῥαπτὸν] βαπτὸν RO subtile
 (h. e. λεπτόν?) Lat 15 κλω-στής, σι ex corr. M ἐργασμένον] ἐργονόμενον
 MSP'L ἐμβαινόντων] τῶν RO 16 ὥσπερ εἰς] ὥσπερ εἰ P ὡς περὶ (i. marg.
 εἰ S) MSL εἰς ἀναξυρίδας] de uastrapis Lat δ' SP 18 ahinc excerptsit
 Lexic τοῦτω] om. O τοῦτο RS¹ λινάιον RO λινάιον L ῥέθει RO
 19 χεθομένην M chetomene (checomo cod. Wiz.) Lat χεθόνη Bernard λινάιον
 RO λινάιον L δὲ om. MSP σημαίνει om. S χεθῶν MSP χεθὼν L cheton Lat

τὸ λίνον ἡμεῖς καλοῦμεν. ἔστι δὲ τοῦτο τὸ ἔνδυμα ποδῆρης χιτῶν
 περιστραμμένος τῷ σώματι καὶ τὰς χειρῖδας πρὸς τοῖς βασιόσιν
 καισχηγμένος, ὃν ἐλιζώνονται κατὰ στήθος ὀλίγον τῆς μωσχάλης 154
 ἐπιπέσει τὴν ζώνην περιάγοντες πλατείαν μὲν ὡς πρὸς τίσσασας
 5 δακτύλους, διακίνας δ' ἴσασμένην ὡσεὶ λεβριίδα δοκτεν ὄφτως·
 ἀνθη δ' εἰς αὐτὴν ἐνύφανται φοίνικι καὶ πορφύρα μετὰ ὑακίν-
 θου καὶ βύσσου πεποικιλμένα, στήμων δ' ἔστι μόνη βύσσος. καὶ 155
 λαβοῦσα τὴν ἀρχὴν τῆς ἐλίξεως κατὰ στέρον καὶ περιελθοῦσα
 πάλιν δεῖται, καὶ κέχεται μὲν πολλὴ μέχρι καὶ τῶν σφυρῶν ἕως
 10 οὗ μηδὲν ὁ ἱερεὺς ἐνεργεῖ, πρὸς γὰρ εὐπρέπειαν οὕτως ἔχει τοῖς
 ὄφτως καλῶς, ὅταν δὲ σπουδαζέιν περὶ τὰς θυσίας δέη καὶ δια-
 κωνεῖν, ὅπως μὴ κινουμένης ἐμποδίζῃται πρὸς τὸ ἔργον, ἀνα-
 βαλόμενος ἐπὶ τὸν καιὸν ὅμον φέροι. Μουσις μὲν σὺν ἀβὰθ ἀ- 156
 τὴν ἐπέσει. ἡμεῖς δὲ παρὰ Βαβυλωνίων μαμαθιχότας ἐμίαν αἰ-
 τὴν καλοῦμεν· οὕτως γὰρ προσαγορεύεται παρ' αὐτοῖς. οὗτος ὁ
 15 χιτῶν κολποῖται μὲν σιδαιμόθεν, λαγαρὸν δὲ παρέχων τὸν βορω-
 τῆρα τοῦ αἰχένος ἀφαιδέσιν ἐκ τῆς ὄας καὶ τῶν κατὰ στέρον καὶ
 μετάφρενον ἠρημέναις ἀναθεῖται ἐπὲρ ἐκατέραν καιακλιδα· μασ-
 σαβάνης καλεῖται.

20 3. Ὑπὲρ δὲ τῆς κεφαλῆς φορεῖ πῖλον ἄκωνον οὐ δικνουόμενον 157
 εἰς πᾶσαν αὐτὴν ἀλλ' ἐπ' ὀλίγον ὑπερβεβηκότα μέσης· καλεῖται

§ 153 = Exodus XXVIII 4, XXXVI 8.

ROMSPLat, Lexicon Bachmanni aned. gr. I p. 245.

1 λινὸν ROMSP *lineum* Lat τὸ om. SPL 2 περιεστραμμένος Lexic
 περὶ om. Lexic 3 ἐπιζώννται RMLLexic ἐπιζώννται O ὀλίγον, v ex v
 corr. M 4 ὑπὲρ ἀνα M πλατεῖαν μὲν] πλατεῖαν M πλέον RO *latam* Lat
 τεσάρουσ M 5 δὲ ROSPL ὑφασμένοι RO λεβριίδα RO 6 ἀνθη
 — 7 πεποικιλμένα] *in qua flores intexti sunt coccinei et purpurei cum iacinto
 et bysso commixti* Lat 6 φοίνικι] ed. pr. φοίνιξ ROL φοίνιξι MSP 7 βύσ-
 σοις O στήμων R στίμων O 9 πολλή] πολὺ RO σφυρῶν] *fin* Lexic
 10 ἐνεργεῖ, ἡ ex εἰ corr. S οὗτος R οὐτὸς O 11 διακωνῆ O
 12 κινουμένης. i i. ras. M κινουμένης SP ἀναβαλόμενος O ἀναβαλλόμενος
 MSPL 13 ὅμον φέροι] ὅμον φορεῖ SPL ὁμοφορεῖ M ἀβὰθ] ἀβανηθ
 MSPL *avanaeth* Lat 14 ἐμίαν] *hemam* Lat 16 λα·γαρὸν, eras. uid. i P
 λαγαρὸν — 17 αἰχένος] *sed larga est ad collum eius apertura* Lat
 βορωτῆρα] βορωτῆρα. a post γ incertum R βορωτῆρα S¹P βορωτῆρα ed.
 Geneu. 18 ἠρημέναις] ἠρημέναις O καιακλιδα M μασσαβάνης] μασσα-
 βα
 βαζάνης MPL μασσαζάνης S *massabazan (massauatan cod. Wiz.)* Lat
 20 φορεῖ om. O ἄκωνον P πῖλον ἄκωνον] *pilum in modum parvuli
 calamauci aut cassidis* Lat

- μὲν μασναεφθῆς, τῇ δὲ κατασκευῇ τοιοῦτός ἐστιν ὡς στεφάνῃ δο-
 ζεῖν ἐξ ὑράσματος λίνου ταινία πεποιημένη παχεῖα· καὶ γὰρ
 158 ἐπιπτισσόμενον ῥάπτεται πολλάκις. ἔπειτα σιτῶν ἀνωθεν αὐτὸν
 ἐκπεριέροχεται διήκουσα μέχρι μετώπου τῆν τε ὑαφὴν τῆς ταινίας
 καὶ τὸ ἀπ' αὐτῆς ἀπρεπὲς καλύπτουσα καὶ ὅλη δὲ τῷ κρανίῳ
 5 γιγνομένη ἐπίπεδον· ἤρυσται δὲ ἀκριβῶς, ὡς ἂν μὴ περιρροεῖη
 πονοῦντος περὶ τὴν ἱερουργίαν. καὶ ὁποία μὲν ἐστὶν ἡ τῶν πολ-
 λῶν ἱερῶν στολὴ δεδηλώσαμεν.
- 159 4. Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς κοσμεῖται μὲν καὶ ταύτῃ παραλιτῶν οἰδὲν
 τῶν προειρημένων, ἐπενδυσάμενος δ' ἐξ ὑακίνθου πεποιημένον
 10 χιτῶνα, ποδήρης δ' ἐστὶ καὶ οὗτος, μεῖορ καλεῖται κατὰ τὴν ἡμε-
 τέραν γλῶσσαν. ζώνῃ περισφιγγεται βάμμασιν οἷς ἢ πρότερον ἦνθει
 160 διαπελοικιλιμένη χρυσοῦ συννεφασμένον· κατὰ πέζαν δ' αὐτῷ προσ-
 ερραμμένοι θύσανοι ῥοῶν τρόπον ἐξ βαφῆς μεμιγμένοι ἀπήρητο
 καὶ κώδωνες χροῖσοι κατὰ πολλὴν ἐπιπίθενσιν τῆς εὐπρεπείας,
 15 ὥστε μέσον ἀπολαμβάνεσθαι διοῖν τε κωδῶνοιον ῥοῖσκον, καὶ ῥοῶν
 161 κωδῶνιον. ἐστὶ δ' ὁ χιτῶν οἷος οὐκ ἐκ διοῖν περιτιμημάτων, ὥστε
 ῥαπτὸς ἐπὶ τῶν ὤμων εἶναι καὶ τῶν παρὰ πλευράν, φάρσος δ' ἐν
 ἐπίμυχες ἕφασμένον σχιστὸν ἔχει βροχωτήρα πλάγιον, ἀλλὰ κατὰ
 μῆκος ἔρρωγῶτα πρὸς τε τὸ στήθιον καὶ μέσον τὸ μετὰφρονον· πέζα
 20 δ' αὐτῷ προσέρραπται ὑπὲρ τοῦ μὴ διελέγχεσθαι τῆς τομῆς τὴν
 δισπαρέπειαν· ἑμοῖος δὲ καὶ ὄθεν αἱ χεῖρες διεύροχται σχιστὸς ἐστίν.

§ 157 = Exodus XXVIII 4, XXXVI 8.

ROMSPLELat

1 μὲν] δὲ OL μασναεφθῆς] μασναεφθῆς M μασναεφθῆς SPL masna-
 emphthis Lat δὲ om. O στεφάνῃ P 2 λινάιον ROM¹SL ταινία πεποι-
 μένη παχεῖα P 3 ἐπιπτισσόμενον, r finale ex σ corr. M ἐπειτα σιτῶν]
 πεπύγασιν δ' ὦν, ἢ i. ras. corr. ex ei uid. M αὐτῶν RO 4 μετώπου] ed. pr.
 μετώπων RO τῶν ἔσω MSPL inferiora barbae Lat 5 καὶ ὅλη—6 ἐπίπεδον]
 et totam capitis superficiem (cclans) Lat ὅλω MSPL τὸ M¹ 6 γιγνομένη
 OMSP περιρροεῖη M περιρροεῖη RS¹P¹ περιρροεῖη OS²P²L 7 ποία M πολλῶν]
 πολ-
 λῶν M ceterorum Lat 9 ταύτην ROS 11 ἐστὶν MS¹P¹ μεῖορ, ei ex η corr.
 O μεῖορ E mechir Lat 12 γλῶτταν L 13 διαπελοικιλιμένον M² πεποικιλι-
 μένη O συννεφασμένον M *πέζαν R *προσερραμμένοι O προσεραμ-
 μένοι ML 14 ῥοῖων MSPE μεμιγμένοι RO μεμιγμένον^v, or ex oi corr.
 M μεμιγμένον SP¹L μεμιγμένων P² ἀπήρηται E 15 *χροῖσοι κώδωνες
 tr. L 17 ἐστὶν MS¹P¹ οὐκ om. Lat διοῖν M 18 ἐπὶ] περὶ O
 φάρσος—20 ἔρρωγῶτα] sed uno uelo in longum undique circumtexta ad collum
 habens tantum modo sectionem non e latere sed in longum fissam Lat φάρσος
 L δὲ O 19 βροχωτήρα] οὐ βροχωτήρα L βροχωτήρα ed. Geneu. πλά-
 γιον] οὐ πλάγιον Bernard 21 προσέρραπται ML 22 διεύροχται] διέροχον-
 ται O egrediantur Lat διέροχται Cocceji

5. Ἐπὶ δὲ τούτοις τρίτον ἐνδύεται τὸν λεγόμενον μὲν ἐφούδην, 162
 Ἑλληρικῆ δ' ἔπωμιδα προσποιεῖσθαι· γίνεται γὰρ τοῦτον τὸν τρόπον.
 ἐφανθεῖς ἐπὶ βάθος λιχναῖον ἐκ τῆ χρωμάτων περιούτων καὶ χειρῶν
 συμπεποιημένον ἀπερίπνεκτον τοῦ στέρον τοῦ μέσον καταλιμπάνει
 5 χεῖροι τε ἰσχυρίμενος καὶ τῆ παντὶ σχήματι χιτῶν εἶναι πεποιημένος.
 τῷ δὲ διακίρω τοῦ ἐνδύματος σύνεσισι περιήμιμα σπειθαμῆς τὸ μέγεθος 163
 χειρῶν τε καὶ τοῖς αἰτοῖς τῷ ἐφούδῃ βάμμασι διηρθισμένον· ἐσσην μὲν
 καλεῖται, σημαίνει δὲ τοῦτο καὶ τὴν Ἑλλήνων γλώττιαν λόγιον· κλι- 164
 ροὶ δὲ ἀκριβῶς τοῦ ἐφούδου ὅπερ ἐφαίροντες κατὰ σιτήθος ἐξέλιπον.
 10 ἐνοῦται δ' ἐπὶ κρίζων χροσέων αὐτῷ τε κατὰ γονίαν ἐκάστην κἀκείνῳ
 τῶν ἴσων προσκεκοιμημένων, ἡμίματος ἑκατέρου παραληφθέντος
 εἰς τὴν πρὸς ἀλλήλους κατάδεσιν τοῖς κρίζοις. πρὸς δὲ τὸ μὴ 165
 χαλαρὸν εἶναι τὸ ἐν μέσῳ τῶν κρίζων καταλιμπανόμενον ἑαρήν
 αὐτοῦ ῥήμασιν ἑκατέρωθεν ἐλενόησαν. ποροποῦσι δὲ τὴν ἔπωμιδα
 15 σαρδόνυχες δύο κατὰ τῶν ὤμων ἐκάτερον τέλος ἐπ' αἰτοῖς ἐπιθέον
 χροσέων ἔχοντες πρὸς τὸ ταῖς περονίσιν ἐπιτήδειον εἶναι. ἐγγέ- 166
 γραται δὲ τούτοις τῶν Ἰακώβου παιδῶν τὰ ὀνόματα γραμμασιν
 ἐπιχωρίοις γλώσση τῇ ἡμετέρῃ κατὰ ἕξ τῶν λίθων ἑκατέρω, οἱ
 πρεσβύτεροι δ' εἰσὶ κατὰ ὤμον τὸν δεξιόν. ἐπίασι δὲ καὶ τὸν
 20 ἐσσηνήν λιθοὶ δώδεκα μέγεθει καὶ κάλλει διαφέροντες οὐ κρητὸς
 ἀνθρώποισι κόσμος διὰ τιμῆς ἐπερβολὴν ὄντες· οὗτοι μέντοι κατὰ 167

§ 162 = Exodus XXVIII 6, XXXVI 11, cf. Bellum Iud. V 5. 7.

ROMSPLELatHesychius s. ἐφούδ, Lexic. Bachmanni anecd. gr. I p. 244.

1 τὸν] τὸ LE μὲν] ras. 2—3 litt. M, om. E ἐφούδην PL ἐφούδην S
 ἐφούδη E *erhod* Lat ἐφούδ lexica, quae hic incip. 2 γίνεται] τείνεται M
 3 ἔφανθεν lexica πηρναῖον, ν ex σ corr. M 4 συμπεποιημένα MSP συμ-
 πεποιημένον (ou ut uid. ex ω corr. L) LHesych ἀπερίπνεκτον R περιπνε-
 κτον ML ἀπερίπνεκτον — καταλιμπάνει] *amplectens omnem pectoris locum*
 Lat τὸ μέσον τοῦ στέρον tr. Hesych πεποιημένον lexica, quae hic fin.

6 τοῦ] τούτου τοῦ SPLE σύνεσι] σύνεσι E 7 *ἐφούδαι, ει ex η corr.
 M ἐφούδη SPL *βάμμασιν M'S'P' *ἔσσην M ἐσση R ἐσση O *essin (et sinis,*
is eras. cod. Wiz.) Lat 8 τὴν τῶν OL *λογεῖον (εἰ ex ι corr. S) SPL

9 δ' O ἐφούδου SP ἐφούδου L *erhod* Lat ἐξέλιπον, ι ex ει corr. L
 10 δὲ SP 11 παραληφθέντος, η i. ras. 2 litt. M 13 τῶν κρίζων] *anulorum*
et rationalis Lat 14 αὐτοῦ ῥήμασιν, οὖν i. ras. 2 litt. M 15 σαρδόνυχες OSP
 LE *κατὰ τῶν ὤμων] *per singulos humeros auro clausi habentes per extremitates*
circellos aureos, in quibus suscipiunt rationalis ligaturas Lat ἐπιθέον]
 ἐπιθέα L 17 *ὀνόματα] *ᾠ* SP 18 κατὰ] καὶ τὰ ROE *ἑκατέρων SP
 19 *ἐπιασιν M'S'P' τὸν ἐσσηνήν] τὴν ἐσσηνήν E *in essin* Lat
 20 *κάλλει P' *οὔ] οἰ R οἰ O 21 *ὑπερβολῆς RO

- στίχον τρεῖς ἐπὶ τεσσάρων διακείμενοι γραμμῶν ἐνήσκηται τῷ ἴφει. χρυσὸς δ' αὐτοῖς ἐκπεριέρεται τὰς ἑλικὰς ἐπιθίεις τῷ ἴφει
- 165 πρὸς τὸ μὴ διαρροεῖν οὕτως πεποιμένος. καὶ ἡ μὲν πρώτη τριάς ἐστι σαρόδωνξ τόλαξος σμάραγδος, ἡ δευτέρα δὲ ἀνθρακα παρέχεται καὶ ἰασπιν καὶ σάπφειρον, τῆς δὲ τρίτης λίγυρος μὲν ἄρχει 5 εἶτα ἀμέθυστος ἀγάτης δὲ τρίτος ἔνατος ὢν τοῖς πᾶσι, τετάρτον δὲ στίχον χρυσόλιθος μὲν πρόκειται, μετὰ δὲ αὐτὸν ὄνηξ, εἶτα βήρουλος, τελευταῖος οὗτος. γράμματα δὲ ἐπειτέμνητο πᾶσι τῶν ἰακώβου
- 169 ἰών, οἷς καὶ γιλάρχος νομιζομεν, ἐκάστον τῶν λίθων ὀνόματι τετιμημένον καὶ ἰάξιν ἢ ἕκαστον αὐτῶν γενέσθαι συμβέβηκε. 10 τῶν οὖν κρίων ἀσθεῶν ὅτιον κατ' αὐτοῖς ἐνεγκεῖν τὸ βάρος τῶν λίθων ἑτέρουσ δύο κρίουσι μείζονα τῇ πέτρῃ τοῦ ἑσσηνοῦ ἢ περ ἀνήκει πρὸς τὸν τράχηλον ἐμβεβηκότας τῷ ἑγασμάτι ποιούσι, δεξομένους ἀλλήσεσι εἰρασμαμένας, αἱ συνήσαν κατ' ἄκρον τῶν ὤμων
- σειραῖς ἐκ χρυσοῦ πεπλεγμέναισιν συνάπτουσαι, ὢν τὸ ἄκρον ἀνεστραμμένον ἐνέβαινε κρίων προέχοντι τῆς νοτιαίας πέτρης τοῦ ἑγασ- 15 δου. καὶ τοῦτο ἦν ἀσφάλεια τῷ ἑσσηνῷ πρὸς τὸ μὴ περιρροεῖν, ζώνῃ δὲ τῷ ἑσσηνῷ προσέρεαπτο βάμμασιν οἷς προεῖπον μετὰ

§ 167 = Exodus XXVIII 17, XXXVI 17, cf. Bellum Iud. V 5. 7.

ROMSPLELat

- 1 *τεσσάρων M *γραμμῶν] διὰ γραμμῶν R διὰ ἡμῶν O 2 χρυσός — τῷ ἴφει om. RO 3 πεποιμένος RO πεποιμένοισ P 4 σαρόδωνξ S²PLE *topadius Lat 5 *ἰασπιν ROM *hiaspidem* Lat σάπφειρον M *saphyrum* Lat *λιγυρός S *lygyrius* Lat 6 εἶτα] εἶτα δὲ MSPL *ἀμέθυστος R ἀμέθυστος, σ ante o corr. uid. M *amethystus* Lat ἔνατος L 7 *στοίχον M βήρουλος OE 8 *δ' L *ἐπειτέμνητο OM 9 *καὶ om. L *γιλάρχος RO *νομιζομεν] ὀνομάζομεν O *ἐκάστον — 10 τετιμημένον] *singulis utique lapidibus eorum nomina referentibus* Lat 10 *τετιμημένον] τετιμημένον RO *πεποιμένον* S *γενέσθαι* *γενεσάσθαι* MSPE *γενεῆσθαι* L *συμβέβηκεν MS¹P 11 κατ' αὐτοῖς MSPL 12 ἑτέρουσ — 17 ἑγασμάτι] *ab eis duos maiores anulas in extremitate rationalis, quae respicit ad collum, eminent ipsam texturam faciunt, qui suscipiant catenas aureas opere plectili uenientes per fistulas quasdam ab extremitatibus humerorum; quarum catenarum summitas ascendens perducitur posterquam et in circulo qui est ad dorsum in superhumerali conseritur* Lat πετρῇ R ἑσσηνοῦ M ἢ περ] ed. pr. ἢ περ codd. Lat 13 ἑγασμάτι s. m. 2 P 14 ἀλλήσεσι S¹ συνήσαν R *συνήσαν* O σένεσαν L ἄκρων L 15 σιραῖσ R 16 ἐνέβαινε] *ἀνέβαινε* MS¹P¹ *ἀνέβαινε* S²P²L νοτιαίας O πετρῇσ R ἑρόδου O ἑγασδου S ἑγασδου P ἑγασδου L 17 ἑσσηνῷ M περιρροεῖν MS¹P¹ 18 *ζω·ρη P *ἑσσηνῷ M *προσερέραπτο R *προσεράραπται* E *βάμμασιν R

χρυσίου προσφερέης, ἢ περιοδεύουσα δεῖται πάλιν ἐπὶ τῇ ἡαῤῥῃ καὶ κατακρεμνᾶται· τοὺς δὲ θυσιάνους χρύσεια σφαιρίδες καθ' ἑκατέραν ἄκραν ἐκλαβοῦσαι πάντας ἐμπεριέχουσιν αὐταί.

6. Πῖλον δὲ ἦν ὁ καὶ πρότερον αὐτῷ παραπλησίως εἰσγα- 172
 5 μένος τοῖς πᾶσιν ἱερεῦσιν, ἕν' αὐτὸν δὲ συνεραμμένος ἕτερος ἐξ ἱακίνθου πελοικιλμένος περιέχεται σιέφανος χρύσιος ἐπὶ τριστῆσαν κεκαλυμμένος. Θάλλει δ' ἐπ' αὐτῷ κάλυξ χρύσιος τῇ σακχάρῳ βοιάνῃ καθ' ἡμῖν λεγομένη ἀπομιμημένος, ὡς δὲ κάμιον Ἑλλήνων οἱ περὶ τοιμῆς ὄζων ἐμπεύως ἔχοντες προσαγορεύουσιν. εἰ δέ τις 173
 10 ἢ θεασάμενος τὴν βοιάνην ἀμαθίᾳ τοῖτον ἀγνοεῖ τὴν θείαν αἰτίας ἢ τὴν κλησὶν ἐπιστάμενος οὐκ ἰδὼν δ' ἀγνωρίζσει, τοῖς οὕτω δὴ ἔχοσι σημαῖν τὸν τρόπον βοιάνῃ μὲν ἔστιν ἐπὲρ τρεῖς σπιθαμῆς 174
 πολλαῖς ἀΐξανόμενῃ τὸ ὕψος, τὴν δὲ ὄζαν ἐμπεύως βοιανῆδι. ταύτῃ γὰρ οὐκ ἂν ἀμαρτοί τις εἰκάζων αὐτήν, τὰ δὲ φύλλα τοῖς 175
 15 εὐζώμοις ἐξ μέντοι τῶν κλάδων ἀγίησι κάλυκα προσεχῆ τῷ κλωνί, περιεῖσι δ' αὐτὴν ἔλυτρον, ὅπερ ἀποκρίνεται καθ' αὐτὸ πρὸς τὸν καρπὸν μεταβάλλειν ἰσχυμένῃς· ὁ δὲ κάλυξ μεγέθει ἐστὶ σπιθαλίδος τοῦ μικροῦ δακτύλου, κρατῆρι δ' ἐμπεύως τὴν περιγραφῆν. σημαῖν δὲ καὶ τοῖτο τοῖς οὐ μεμαθηκόσι σφαιρίδος εἰς δύο τετυμμένης 175

§ 172 = Exodus XXVIII 32, cf. Bellum Iud. V 5. 7.

ROMSPLELat

1 *προσφερέης, ἢ προσφερέης corr. in προσφερέσι M ἦ—2 κατακρεμνᾶται] quae ex utroque latere circumducta et iterum revoluta ante pectus ex ambobus summitatibus pendere dimittitur et habet quasdam fimbrias ex aureis fistellis miro decore compositas in utraque zonae summitate pendentes Lat

*δεῖτε M¹ 2 κατακρεμνᾶται] κατακρημνᾶται MSPLE κατακρέμαται coni. cf. VII § 239 4 πῖλον] πῖλος MSPLE *πῖλον—6 πεποικιλμένος] pileum autem priori similiter operatum habet pontifex, sicut reliqui sacerdotes, et alium consutum ex iacinto uariatum Lat ἦν] ἦν μὲν MSPLE 5 *ἕν' ed. pr., latet corruptela *συνεραμμένος M 6 *πεποικιλμένος S¹ *περιέχεται] circumdatur autem ei Lat περιέχεται δὲ ed. pr. *χρύσειος S¹ *τριστησίαν, οἱ ex ε corr. M 7 *χρύσειος S¹ *τῇ σακχάρῳ] τῇ δ' ἀκχάρῳ M τῆσ-ἀκχάρῳ S τῇ δὲ ἀκχάρῳ L accaro Lat 8 *ἕδος RMS¹P δὲ κάμιον] κάμιον δ' L κάμιον E 10 ἦ] ἦ μη R ἦ μὴ O μὴ SPL cum non (uiderit) Lat

11 ἦ om. L τὴν] τὴν R οὐκ ἰδὼν ἀγνωρίζσει M οὐκ ἂν ἰδὼν γνωρίζσει SP οὐκ ἰδὼν ἂν γνωρίζσει L δὴ ἔχονσι] διέχονσι L 12 σημαῖν SP et ut uid. Lat τρόπον] τρόπον τοῦτον MSPL eius modum Lat

13 ἀΐξανόμενῃ S βοιανῆδι R 14 ἀμαρτοί L φύλλα M τοῖς] τοῖσ' γ' ROL 15 κλάδων P¹ προσεχῆ L κλωνί (o i. ras. M) O¹MP¹ 16 περιεῖσι M¹ καθ' αὐτὸ MSPL τὸν] τὸ O 17 μεταβάλλειν ROM

18 σημαῖν MS¹P¹ 19 τοῖς οὐ μεμαθηκόσι] condiscipulis Lat σφαιρίδος—τετυμμένης] est enim quasi sphaera diuisa et Lat σφαιρίδος M σφαιρίδος SP σφαιρίδος L δύο] δύο μέρη MSPL τετυμμένη L

- περὶ τῷ πεθμένῳ τὴν ἑτέραν τοιγὰρ ἔχει φθόμενος ἀπὸ ῥίξης πε-
 ριφερός· εἶτα σιτιῶν κατ' ὀλίγον ἑποικολιανούσης εὐπρεπῶς τῆς
 ἐποχωρήσεως ἀνευρίνεται πάλιν ἡρέμα κατὰ χεῖλος, ὁμοίως ὁμηγαλῶ
 176 ῥοιᾶς τετμημένος. ἐπίθεμα δ' αὐτῷ ἡμισφαίριον προσπέμπεν
 ἀκριβῶς ἄν εἴποι τις τετορνειμένον, ἑπερανεστῶσας ἔχον τὰς ἐν- 5
 τομάς, ἃς εἶπον τῇ ῥοῇ παραπλησίως βλαστάνειν, ἀκανθώδεις καὶ
 177 εἰς ὄξυ παντελῶς ἀποληγούσας τὸ ἄκρον. φυλάττει δ' ἐπὶ τῷ
 ἐπιθέματι τὸν καρπὸν διὰ παντὸς τοῦ κάλυκος ὄντα βοτάνης σπέρ-
 178 ματι τῆς σιδηρίτιδος ὅμοιον, ἀφήσει δ' ἄνθος τῷ τῆς μήκωνος
 πλαταγωνίῳ δυνάμενον δοκεῖν ἑμπερὲς εἶναι. ἐκ τούτου μὲν στέ- 10
 φανος ἐκκεχάλεται ὅσον ἀπὸ τοῦ ἰνίου πρὸς ἑκάτερον τῶν προτά-
 φων. τὸ δὲ μέτωπον ἢ μὲν ἐφριελίς οὐκ ἔπεισι, λεγέσθω γὰρ οὕτως
 ὁ κάλυξ, τελαμῶν δ' ἐστὶ χρούσεος, ὃς ἱεροῖς γράμμασι τοῦ θεοῦ
 τὴν προσηγορίαν ἐπιτετμημένος ἐστί. καὶ τοιοῦτος μὲν ὁ τοῦ ἀρ- 15
 χιερέως κόσμος ἐστί.
- 179 7. Θανμάσειε δ' ἄν τις τῶν ἀνθρώπων τὴν πρὸς ἡμᾶς ἀπέ-
 χθειαν, ἣν ὡς ἐκφανλιζόντων ἡμῶν τὸ θεῖον ὅπερ αὐτοὶ σέβειν
 180 προήρηται διαειτελέκασιν ἐσχηκότες· εἰ γὰρ τις τῆς σκηρῆς κατα-
 νοήσειε τὴν πῆξιν καὶ τοῦ ἱερέως ἴδοι τὴν στολὴν τὰ τε σκεύη,
 οἷς περὶ τὴν ἱερονομίαν χρῶμεθα, τὸν τε νομοθέτην ἐρῆσει θεῖον 20
 ἄνδρα καὶ ματαίως ἡμᾶς ἐὰν τῶν ἄλλων τὰς βλασφημίας ἀκούον-
 τας· ἕκαστα γὰρ τούτων εἰς ἀταμίμωσιν καὶ διατίκωσιν τῶν ὄλων.
 εἴ τις ἀφθόνως ἐθέλοι καὶ μετὰ συνέσεως σκοπεῖν, ἐρῆσει γεγο-
 181 νότα· τὴν τε γὰρ σκηρὴν τριάκοντα πηχῶν οὖσαν νεύμας εἰς τρία
 καὶ δύο μέρη πᾶσιν ἀνεῖς τοῖς ἱερεῦσιν ὥσπερ βέβηλόν τινα καὶ 25
 ζουινὸν τόπον, τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν ἀποσημαίνει· καὶ γὰρ

§ 179sq. cf. Bellum Iud. V § 4.

ROMSPLE

- 1 περιφερῆ, ἢ i. ras. ex ἡσ corr. uid. M 3 ὁμοίος RO 4 τετμημένος
 O ἡμισφαίριον R 5 ἑπερανεστῶσας RO 6 τῷ om. R ῥοιᾶ SPL et
 ex corr. M παραπλησίως RO ἀκανθώδης L 7 εἰς om. O ἀπολη-
 γούσας R S διὰ] δι O 9 ἀφήσειν MP¹ ἀφήσει δ', ιδ' i. ras. ex η·
 corr. S τῷ] τὸ O τῆς] τοῦ OML 10 πλαταγωνίῳ] πλαταίων· M
 11 *ἰνίου] ἰδίου RO 12 ἐφριελίς. λ, ex ἡ corr. R ἐφριελίς ut uid. L ἐφριελίς E,
 om. Lat *ἔπεισαν M'S'PL 13 *τελαμῶν] lamina Lat *ἐστὶν M'S'P¹
 *γράμμασιν MS'P¹ τοῦ— 14 προσηγορίαν] τῆς τοῦ θεοῦ προσηγορίας E
 14 ὁ om. MSPLE 15 κόσμος ἐστί] ἐστί· κόσμος M ἐστὶν ὁ κόσμος SPL
 16 *θανμάσειεν L 18 προήρηται RL κατανοήσειεν M'S'P
 23 ἀφθόνως om. RO ἐθέλει L 25 πᾶσιν] πάλιν RO *ἱερεῦσι L
 βέβηλόν] βατὸν βέβηλον SPL prophanum Lat 26 *θάλατταν MSP

ταῦτα πᾶσιν ἔστιν ἐπιβατά. τὴν δὲ τρίτην μοῖραν μόνῳ περιέ-
 γραψε τῷ Θεῷ διὰ τὸ καὶ τὸν οὐρανὸν ἀνεπίβατον εἶναι ἀνθρώ-
 ποις. εἰ καὶ τε ἡ τριπλῆ τοῖς δώδεκα τιθεῖς ἄρτοις ἀποσημαίνει 182
 τὸν ἐνιαυτὸν εἰς τοσοῦτους μῆνας διηρημένον. τὴν δὲ λεγμένην ἕξ
 5 ἑβδομήκοντα μορίων ποιήσας στοιχειώτην τὰς τῶν πλανητῶν δε-
 καμοιρίας ᾗτις αἰτῆς ἐπιτῆς. τῶν πλανητῶν
 τὴν φορὰν τοσοῦτοι γὰρ εἰσι τὸν ἀριθμὸν. τὰ τε γὰρ εἰς ἐκ τεσ- 183
 σάρων ἐφαρθένια τὴν τῶν στοιχείων φύσιν διλοῖ· ἢ τε γὰρ βίε-
 σος τὴν γῆν ἀποσημαίνει νοῖσι διὰ τὸ ἕξ αὐτῆς ἀνεῖσθαι τὸ λίνον,
 10 ἢ τε πορφύρα τὴν θάλασσαν τῷ περιονίχθαι τῶν ἰχθύων τῷ
 αἵματι, τὸν δὲ ἀέρα βοῦλεται διλοῖν ὁ ἑάκινθος, καὶ ὁ φοινῆξ δ'
 ἂν εἴη τεμῆριον τοῦ πυρός. ἀποσημαίνει δὲ καὶ ὁ τοῦ ἀρχιερέως 184
 χιτῶν τὴν γῆν λίνεος ὧν, ὁ δὲ ἑάκινθος τὸν πόλον, ἀστραπαῖς μὲν
 κατὰ τοὺς ῥοῖσους ἀπεικασμένους βρονταῖς δὲ κατὰ τὸν τῶν ζω-
 15 δῶτων ψόφον. καὶ τὴν ἐφαπτιδα τοῦ παντός τὴν φύσιν ἐκ τεσ-
 σάρων δοχθεῖσαν γενέσθαι τῷ Θεῷ χρυσῷ συνηρασμένην κατ'
 ἐπίνοιαν οἶμα τῆς προσοῦσις ἄπασιν ἀγγῆς, καὶ τὸν ἔσσηνα 185
 μέσον ὄνια τῆς ἐφαπτιδος ἐν τρόπῳ γῆς ἔταξε· καὶ γὰρ αὐτὴ
 τὸν μεσαιτατον τόπον ἔχει· ζῶνι τε περιοδεύσας τὸν ὠκεανὸν
 20 ἀποσημαίνει· καὶ γὰρ οὕτως ἐμπεριέλιψε τὰ πάντα. διλοῖ δὲ
 καὶ τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην τῶν σαρδονίχων ἐκάτερος, οἷς ἐνε-

§ 181sq. cf. Bellum Iud. V 5 §§ 4—7; § 184 cf. Philo uit. Moys. III §§ 6. 12.

ROMSPLELatZonaras I p. 64sq.

1 ἐπίβατα codd. E *περιέγραψεν M'S'P¹ 3 τιθεῖς] θεῖς MSPLE
 4 *εἰς om. RO 5 πλανητῶν δεκαμοιρίας] Bernard πλανητῶν δώδεκα μοίρας
 ROE πλανητῶν δώδεκα μοιρίας M ζώδιων δώδεκα μοίρας SPL septem planetarum
 decamoriae Lat 6 *ἠροῖζατο O αὐτῆς] αὐτοῦ E *τῶν] ipsarum Lat
 *πλανητῶν RO SP 7 *τε] τε γὰρ ROML *τεσσάρων M 9 ἔοικεν
 M'S'P *ἀνεῖσθαι MSL *τὸν λίνον RO 10 τῶν ἰχθύων] τῆς κόχλου E
 11 *δ' O ἑάκινθος E καὶ om. E *δὲ R 13 *λίναϊος RO
 λίναιος S λίνεος, εἰ. ras. m. 2 P λίνεος ὧν, εἰς ὧν i. ras. M *ὁ δὲ ἑά-
 κινθος (ἑάκινθος E)] iacintina uero uestis Lat *ἀστραπαῖς L 15 *καὶ
 τὴν — 17 ἀγγῆς] superluneralis etiam ad similitudinem naturae totius est, quando
 et eum deo placuit ex quattuor coloribus fieri et auro contexti (contexti coni.)

propter splendorem reor, qui mundo diffunditur Lat *ἐφαπτιδα O ἐφαπτιδα
 L *τὴν (ante φύσιν) om. P *τεσσάρων M 16 δοχθεῖσαν γενέσθαι]
 γενέσθαι δεχθεῖσαν MSPLE 17 τῆς προσοῦσις] τοῖς προσοῦσιν L τῆς
 προσοῦσιν E ἀγγῆς] αὐτοῖς L ἔσσηνα μέσον] ἔσσην ἀναμέσον MSPLE et
 ut uid. Lat 18 *ἐφαπτιδος O ἐφαπτιδος SPL *τρόπῳ] τόπῳ RO
 *ἔταξεν M'S'P¹ 19 *τε] δὲ S περιοδεύσασα M περιδεύουσα E 20 *ἐμ-
 περιέλιψεν M'S'P¹ *δὲ om. O 21 σαρδωνίχων OS²P²LE

- 186 πρόπρωσε τὸν ἀρχιερέα. τὴν τε δωδεκάδα τῶν λίθων εἶτε τοὺς
μῆρας τις θέλοι νοεῖν, εἶτε τὸν οὕτως [ἀριθμὸν τῶν] ἀστέρων, ὅν
ζωδιακὸν κύκλον Ἕλληνες καλοῦσι, τῆς κατ' ἐκείνο γνώμης οὗκ ἂν
ἀμάρτοι· καὶ ὁ πῖλος δέ μοι δοκεῖ τὸν οὐρανὸν τεκμηριοῦν ἰακίν-
187 θινος πεποιημένος, οὐ γὰρ ἂν ἄλλως ὑπερανετίθετο αὐτῷ τὸ 5
ὄνομα τοῦ Θεοῦ τῆ στεφάνῃ ἡγλαϊσμένον καὶ ταύτῃ χρυσέα. διὰ
τὴν ἀγῆν, ἧ μάλιστα χαιρεῖ τὸ Θεῖον. καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ το-
σοῦτόν μοι δεδηλώσθω πολλάκις τε καὶ ἐν πολλοῖς τὴν ἀρετὴν
τοῦ νομοθέτου παρεξόντων ἡμῖν διελεθεῖν τῶν πραγμάτων.
- 188 VIII. 1. Ὡς δὲ τὸ προειρημένον πέρας εἶχε, τῶν ἀναθημάτων 10
μήπω καθιερωμένον ἐπιστάς ὁ Θεὸς Μωυσεῖ τὴν ἱεροσύνην Ἰακώβι
ταδέλεγῳ προσέταξε δοῖναι ὡς ἀπάντων δι' ἀρετὴν τῆς τιμῆς δι-
καιότερῳ τυχεῖν. καὶ συναγαγὼν εἰς ἐκκλησίαν τὸ πλῆθος τὴν τε
ἀρετὴν αὐτοῦ καὶ τὴν εὐνοίαν διεξίημι καὶ τοῖς κινδύνους οἷς ἐπο-
189 μείνειεν ἐπέθ' αὐτῶν. μαρτυρούντων δ' ἐξ' ἄλλασιν αὐτῷ καὶ τὸ 15
περὶ αὐτὸν πρόθυμον ἐνδεικνυμένων, „ἄνδρες, εἶπεν, Ἰσραηλίται,
τὸ μὲν ἔργον ἴδιον τέλος ἔχει οἷον αὐτῷ τε τῷ Θεῷ ἴδιον ἦν καὶ
δυνατὸν ἡμῖν. ἐπεὶ δὲ δεῖ τοῦτον τῆ σιγῆ κατὰδέχεσθαι. δεῖ πρώ-
τον ἡμῖν τοῦ ἱερατευσομένου καὶ ἐπιηρητίστονος ταῖς θυσίας καὶ
190 ταῖς ἐπέθ' ἡμῶν εὐχαῖς. καὶ ἔρωγε ταύτης ἡμοὶ τῆς σκέψεως ἐπι- 20
τραπέσις· ἐμαντὸν ἂν τῆς τιμῆς ἄξιον ἔχοινα διὰ τε τὸ γίσει
πάντας εἶναι φιλαύτους, καὶ ὅτι πολλὰ ἐμαντῷ καμῶντι περὶ σωτη-

§ 186 cf. Philo uit. Moys. III § 12; § 188 = Exodus XXVIII 1. Leuit. VIII 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 64sq.

1 *τε] om. RO δὲ M 2 τις θέλοι] ἐθειήσοι τίς MSP ἐθειήσει τίς L
τις θέλοι νοεῖν] νοήσει τίς E οὕτως] τοσοῦτον E ἀριθμὸν τῶν om. RO
ἀστέρων] ἀστέρα RO οἷον (i. marg. τῶν ἀστέρων S) MSE 3 καλοῦσι
M¹ κατ' ἐκείνο RO κατ' ἐκείνον LE 4 *ἀμάρτοι, οι i. ras. L *τεκμη-
ριον M τεκμηριοῦν, τεκμη i. ras. 4 litt. (. . . η) m. 2 P ἰακίνθινος OE
5 *ἄλλος O *ὑπερανετίθετο, i i. ras. m. 2 S 6 *τῆ] τῆ τε MSPLE ἡγλαϊσ-
μένον, ον ex os corr. E ἡγλαϊσμένος ed. pr. *τῆ — χρυσέα] et in corona
scilicet designatum et in aurea lammina Lat *χρυσέα] χρυσῆ RO χρυσεία SP
7 *ἀγῆν] αὐτὴν RO *ἧ] S P¹ 8 τε] δὲ M δη L_i 9 litterae τοῦ νομο-
θέτου i. ras. L 10 τὰ ἀναθήματα E ἀναθημάτων O 11 μωυσεῖ OM
SPE ἀρῶν LE 12 τῷ ἀδελφῷ ROSPE *προσέταξεν M¹ S P¹
14 διεξίημι (i. i. ras. M) ML καὶ τοὺς — 15 αὐτῶν] et propter eos passurum esse
pericula Lat ὑπομείνειεν RO ὑπέμεινεν SP 15 δὲ OSP ἄπειαι L
16 αὐτῶν] αὐτῶν L *Ἰσραηλίται P¹ 17 τε om. L ἴδιον P¹ 18 δὲ
δε] δὲ δεί, ε ante i ex corr. L δ' εἴδοιτε, εἴ i. ras., οἷς i. ras. 2—3 litt. M δ'
ἐξ' ἄλλων Cossaeji 19 *ἡμῶν] ἡμῶν ROSP. om. Lat ταῖς θυσίαις] ταῖς θείαις
RO, i. marg. τὸ θεῖον O 20 ἡμῶν SP nobis Lat 22 φιλαύτους] αὐτοῖς
M πολλὰς L καμῶντι MSP

ρίας τῆς ἑμετέρας σύνοιδα· νῦν δ' αὐτὸς ὁ θεὸς Μαρωῶνα τῆς τι-
 μῆς ἄξιον ἔκρινε καὶ τοῦτον ἴρηται ἱερέα, τὸν δικαιοτέρον ἡμῶν
 μᾶλλον εἰδώς, ὡς οὗτος ἐνδύσεται στολὴν τῷ θεῷ καθοσιωμένην 191
 καὶ βωμῶν ἐπιμέλειαν ἔξει καὶ πρόνοιαν ἱερέων καὶ τὰς ὑπὲρ
 5 ἡμῶν εὐχὰς ποιήσειται πρὸς τὸν θεὸν ἰδέως ἀκονσόμενον, ὅτι τε
 κηδεταί γένους τοῦ ἡμετέρου καὶ παρ' ἀνδρὸς ὃν αὐτὸς ἐπελέξατο
 γινομένης προσδίχεται ταύτας. Ἐβραῖοι δὲ ἰδέοντο τοὺς λεγο- 192
 μένοις καὶ συνήρουν τῇ τοῦ θεοῦ χειροτονίᾳ· ἦν γὰρ Μαρωῶν διὰ
 τε τὸ γένος καὶ τὴν προφητείαν καὶ τὴν ἀρετὴν τᾶδελφοῦ πρὸς
 10 τιμὴν ἀπάντων ἄξιολογώτερος. ἦσαν δ' αὐτῷ καὶ παῖδες κατ'
 ἐκείνον τὸν χρόνον τέσσαρες Νάβαδος Ἀβιούσις Ἐλεάζαρος Ἰθαμαρος.
 2. Ὅσα δὲ τῶν πρὸς τὴν τῆς σκηπῆς κατασκευὴν παρεσκευασ- 193
 μένων ἦν περιττὰ ταῦτ' ἐκέλευσεν εἰς φάρση σκεπαστήρια τῆς τε
 σκηπῆς αὐτῆς καὶ τῆς λυχνίας καὶ τοῦ θυμιατηρίου καὶ τῶν ἄλλων
 15 σκευῶν ἀναλοῦσαι, ὅπως κατὰ τὴν ὁδοιορίαν ταῦτα μίγ' ἐξ ἑτοῦ
 μίδιν μίγ' ἐκ κοινοῦτοῦ βλάπτῃται. τὸ τε πλήθος ἄφροσίσας πάλιν 194
 εἰσφέρων αὐτῷ προσέταξεν εἰσφέρειν σίκλοι τὸ ἡμισον καθ' ἕναστον,
 ὃ δὲ σίκλος νόμισμα Ἐβραίων ὃν Ἀιτικὰς δέχεται δραχμὰς τέσσαρας·
 οἱ δ' ἑτοιμῶς ἐπύθοντο οἷς ἐκέλευσε Μουσίς καὶ τὸ πλήθος τῶν 196
 20 εἰσφερόντων ἦν ἐξήκοντα μυριάδες καὶ πεντακισχίλιοι καὶ πεντα-
 κόσιοι καὶ πενήκοντα. ἔφερον δὲ τὸ ἀργύριον τῶν ἐλεθέρων οἱ
 ἀπὸ εἴκοσι ἑτῶν ἄχρι πενήκοντα γεγονότες. τὸ δὲ συγκομισθῆν
 εἰς τὰς περὶ τὴν σκηπῆν χρείας ἀναλοῦτο.

§ 192 = Exod. XXVIII 1; § 194 = Exod. XXX 11; § 196 = Exod. XXXIX 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 65.

1 τῆς ἑμετέρας om. RO σύνοιδα καμόντι περὶ σωτηρίας tr. O δὲ
 SPL τιμῆς] τιμῆς ταύτης MSPLE hoc honore Lat 2 *ἔκριεν M'S'P'
 *καὶ τοῦτον — 3 στολὴν] et hunc sacerdotem nobis credidit iustiorē sciens quia
 dignus induetur stola Lat *ἴρηται R¹ ἡμῶν] ex Lat ἡμῶν codd.
 μᾶλλον ἡμῶν tr. ML 3 ἐνδύσεται, ε ex η corr. m. 2 R καθοσιωμένην L
 5 ἡμῶν MSPL ἀκονσόμενον, ὁ corr. ex u uel ω S 6 ἑμετέρου RMSPL
 παρ'] παρὰ MPL ὑπὸ, i. marg. παρὰ S ἐξελέξατο SP 7 γενομένης
 L δὲ] τε SP 8 *χειροτονεῖα O 10 τιμὴν] τὴν τιμὴν MSL honore hoc
 Lat καὶ om. M 11 *Νάβαδος] ῥάβαδος RO nabaht Lat *abiud Lat
 *ἰθαμάρος R 12 παρεσκευασμένον S'P'¹ 13 ἐκέλευεν O φάρσησκηπα-
 στήρια M 14 τοῦ om. MSPL 15 μίγ' ἐκ] μίγτε ROM 17 αὐτῶν M
 αὐτὸ ed. pr. *τὰ ἡμισον R 18 *ἔβραϊον RSPL *ὦν] ὃν RL, om. M
 *dragmas Lat *τέσσαρας M 19 *ἐπύθοντο RO ἐκέλευε OL ἐκέλευε.
 MSP 20 καὶ (ante πεντακόσιοι) om. LE 21 ἔφερον] εἰσέφερον E οἱ om.
 O 22 εἴκοσι] εἴκοσι . . . M εἴκοσι καὶ ἄνω SPL εἴκοσιν ἄνω E συγκομισθῆν
 M' litterae ν εἰς τὰς i. ras. L 23 *ἀνηλοῦτο MSPL

- 197 3. Ἠγνίξε δὲ καὶ τὴν σιγηρὴν καὶ τοὺς ἱερέας τρόπον τοιοῦτον
ποιούμενος αὐτῶν τὴν κάθαρσιν. σιγήρης ἐπιλέκτου σίβλους πεν-
τακοσίους καὶ ἴσους ἴσους, κιναιώμιον δὲ καὶ καλάμιον. ἔστι δὲ καὶ
τοῦτο εἶδος θυμιάματος, ἡμίσειαν τῶν πρότερον ὀλίγην κεκομμένα
δεύειν ἐκέλευσεν, ἑλαίον τε ἑλαίνου εἶν, μέτρον δ' ἔστι τοῦτο ἐπι- 5
χώριον δύο χόας Ἀιτιζοὺς δεχόμενον, ἀναμίξαντας καὶ καθελίσαν-
τας σκενάσαι τέγγη μερεψῶν χρῆσιμα εὐωδέστατον. καλεῖται τοῦτο
198 λαβῶν αὐτοὺς τε τοὺς ἱερέας καὶ πᾶσαν τὴν σιγηρὴν χρίον κεκά-
θαρξε, τὰ τε θυμιώματα, πολλὰ δ' ἔστι ταῦτα καὶ ποικίλα, κατὰ
τὴν σιγηρὴν ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ θυματηρίου μεγάλης πάνυ τιμῆς ὄντα 10
συνεφέρετο, ὧν παραλείπω τὴν φύσιν ἐκδιηγείσθαι, μὴ δι' ὄχλου
199 γένηται τοῖς ἐντυγχάνουσι. δις δὲ τῆς ἡμέρας πρὶν τε ἀνασχεῖν τὸν
ἥλιον καὶ πρὸς ὄνομαῖς θυμιῶν ἐχρῆν ἑλαίον τε ἀγρίσαντας φιλάσ-
σειν εἰς τοὺς λόγγους, ὧν τοὺς μὲν τρεῖς ἐπὶ τῇ ἱερῇ λυγρία φέ-
γειν ἔδει τῷ θεῷ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν, τοὺς δὲ λοιποὺς περὶ τὴν 15
ἑσπέραν ἄπτοντας.
- 200 4. Ἀπάντων δ' ἤδη πέρας ελληρότων ἔδοξαν ἄριστοι τῶν
δημιουργῶν Βεσεβήλος καὶ Ἐλλάτος, τῶν γὰρ ἐξεργημένων τοῖς
προτέροις αὐτοῖ προεθιμίθισαν ἀμείνονα προσεξεργάσασθαι, λα-
βεῖν τε ἐπίνοιαν ὧν πρότερον ἠγνόουν τὴν κατασκευὴν ἱκανώτατοι 20
201 τούτων μέντοι Βεσεβήλον συνέβη χρῆσθαι τὸν κράτιστον. ὁ δὲ
πᾶς χρόνος εἰς τὸ ἔργον διήλθε μηνῶν ἑπτὰ καὶ μετὰ τοῦτο ἀφ'
οὗ τὴν Ἀίγυπτον ἐξέλιπον ἐνιαυτὸς αὐτοῖς πρῶτος ἐτελειούτο.

§ 197 = Exod. XXX 22; § 200 = Exod. XXXI 2, XXXIX 23; § 201 = Exod. XL 2.

ROMSPLELatZonaras I p. 65. Theodoretus I p. 110.

2 αὐτῶν τὴν i. ras. L ἐπιλέκτοσ RL ἐπιλέκτον. M 3 ἴσους] ἴ. ρεωσ
(cras. ε) M ἱερέας RO ἱερεος Lat κιναιώμιον RMPLE cinamomi Lat δὲ]
δέκα SP *καλάμιον. M ἔστιν M'S'P' 4 θυμιάματος] θυμιάματος R
θυμιάτος, μία corr. ex ὅμα M θυμιάτος SPL προτέρων ROML 5 δεύειν]
δνοῖν (o ex ε corr. M) ML δεῦν SP τε] δὲ M ἐλατίνου ROML εἶν]
ἦν ROP' rín, r initiale i. ras. M ἦν SP' ἦν L εἶν Lat hinc Theodoretus
ἔστι. SP ἔστι εἰ i. ras. 2 litt., στί i. ras. 3 litt. M 6 χόας ROMSP ἀ-
τικῶς P' 8 κεκάθαρξε] κεκαθάριξε. SP ἐκαθάριξε. M ἐκαθάριξε L 9 τε
om. SP θυμιώματα] θυμώματα MSP θυμώματα L hostias Lat καὶ ταῦτα tr.
P παραλίπω ex corr. MP παραλείπω P' 12 ἐντυγχάνουσι M'S'P
13 *δυσμῶσ O *ἔλεόν O φιλάττειν E 14 λόγγους] ἴ' λόγγους E
17 δὲ L *δόξαι O 18 βεσεβήλος R βεσεβήλος O βεσεβήλος SPLE
beselcl Lat cf. § 105 *Ἐλλάτος] βελλαβος M helyab Lat 19 προσεξεργ-
γῶσασθαι RO προσεξεργάσασθαι L 20 post κατασκευὴν | delcuít βῆν M
21 Βεσεβήλον] βεσεβήλον RO βεσεβήλον SPLE beschel Lat 21 *κράτιστον]
ἄριστον RO 22 *διήλθεν M'S'P *διήλθεν εἰς τὸ ἔργον tr. SP 23 *ἐξέλει-
πον L αὐτοῖς] μὲν αὐτοῖς O

ἀρχομένου δὲ τοῦ δευτέρου ἔτους μηνὶ Ξανθικῷ κατὰ Μακεδόνας
 Νισὰν δὲ κατὰ Ἑβραίους τοιαυτὴ τὴν σκηρὴν ἀφιερῶσι καὶ πάνθ'
 ὅσα περὶ αὐτὴν σκευὴ μοι δεδήλωται.

5 Ὡς ἐπέδειξε δὲ ὁ θεὸς αὐτὸν ἡσθέρτα τῷ ἔργῳ τῶν Ἑβραίων 202
 καὶ μὴ μάτην αὐτοὺς ποιήσαντας ὑπερηφανίαι τῆς χρήσεως, ἀλλ'
 ἐπεξενώθη καὶ κατεσκήνωσε τῷ ναῷ τούτῳ. τὴν δὲ παρουσίαν
 οὕτως ἐποίησεν· ὁ μὲν οὐρανὸς καθαρὸς ἦν, ὑπὲρ δὲ τὴν σκηρὴν 203
 μόνην ἤγλυσεν οὔτε βαθεῖ πάνυ νέφει καὶ πυκνῷ περιλαβῶν αὐ-
 τήν, ὥστ' εἶναι δοῖται χειμέριον, οὔτε μὴν λεπτόν οὔτως, ὥστε
 10 τὴν ὄψιν ἰσχύσαι τι δι' αὐτοῦ κατανοῆσαι· ἡδεῖα δὲ ἀπ' αὐτοῦ
 δρόσος ἔρρει καὶ θεοῦ δηλοῦσα παρουσίαν τοῖς τοῦτο καὶ βουλο-
 μένοις καὶ πεπιστευκόσι.

6 Μωυσῆς δὲ τοὺς τέκτονας οἷαις εἰδὸς ἦν δωρεαῖς τοὺς 204
 τοιαῦτα ἐργασασμένους τιμήσας ἔθηκεν ἐν τῷ τῆς σκηρῆς αἰθρίῳ
 15 κατὰ προσταγὴν θεοῦ ταῦρον καὶ κριὸν καὶ ἔριφον ἑπὲρ ἀμαρτά-
 δων, καὶ δὴ, λέγειν γὰρ ἐν τοῖς περὶ θυσιῶν μέλλω τὰ προσσό- 205
 μετα περὶ τὰς ἱεροουργίας ἐν ἐκείνοις δηλώσω περὶ τε ὧν δλοκατεῖν
 κελεύει καὶ ὧν μεταλαμβάνειν τῆς βρώσεως ἐφίησιν ὁ νόμος, καὶ
 τοῦ αἵματος τῶν τεθυμένων τὴν τε στολὴν τοῦ λαοῦ καὶ αὐτὸν
 20 σὺν τοῖς πασὶν ἔρραιεν ἀφαιρίσας πηγαῖσι τε ἕδασι καὶ μύρῳ,
 ἵνα τοῦ θεοῦ γίνωιντο. ἐπὶ μὲν οὖν ἡμέρας ἑπτὰ τοῦτον τὸν 206
 τρόπον αὐτοὺς τε καὶ τὰς στολὰς ἐθεράπευε τὴν τε σκηρὴν καὶ τὰ
 περὶ αὐτὴν σκευὴ ἐλαίῳ τε προσχρησμένῳ, καθὼς εἶπον, καὶ τῷ
 25 αἵματι τῶν ταύρων καὶ κριῶν σφαγόντων καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐνόσ
 κατὰ γένος, τῇ δὲ ὀγδόῃ κατήγγειλεν ἑορτὴν τῷ λαῷ καὶ θύειν

§ 202 = Exodus XL 29; § 204 = Exod. XXXIX 23, XXIX 1, Leuit. VIII 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 65.

2 *νισσὰν RP nisa Lat *ἀφιερῶσιν M'S'P¹ *καὶ iterat P 4 ὁ] καὶ
 ὁ O αὐτὸν ROMPLE αὐτὸν ὁ θεὸς tr. MLE 5 ὑπερηφανία M
 ὑπερηφανίαι τῆς χρήσεως] in pulchritudine illius aedificiū Lat 6 καὶ om. E
 *τῷ] ἐν τῷ conl. 8 *βαθεῖ] βαθὺν, ἢ i. ras. L 9 ὥστε ME
 11 *καὶ (post τοῦτο) om. O 14 τοιαύτας M ἀτιμήσας, ἀ eras. L *ἐν
 om. MSP 15 θεοῦ] τοῦ θεοῦ MSPLE 16 μέλλω P¹ 17 δηλώσ·ν M
 δηλώσω SP ὄλοκαυτοῦν (οὖν i. ras. m. 2 P) OP ὧν] ὄν L 19 *τεθνο-
 μένων RO ἀρῶν E 20 *πᾶσιν RO *ἔρραιεν R ἔρραιεν, αι i. ras. 1
 litt. m. 2 SP ἔρρουνεν, ε post ρ i. ras. 2 litt. M ἐφαιρίσας O τε] τοῖς L
 ἕδασιν MS'P¹ 21 γίνωιντο L 22 *ἐθεράπευεν M'S'P¹ 23 προσ-
 χρησμένῳ conl. προσχρησμένῳ R προσχρησμένῳ O προθυμωμένῳ ML προθυνο-
 μένω SPE praelibato Lat 23 *τῷ αἵματι om. RO 24 *κριῶν] τῶν κριῶν
 L hircorum Lat κριῶν καὶ ἐρίφων Bernard *καθ'] καὶ καθ' O 25 *κα-
 τήγγειλεν ML κατήγγελλεν, ἡγγελλ i. ras. S κατήγγελεν P *λαῷ] ναῷ L

- 207 προσέταξε κατὰ δύναμιν. οἱ δ' ἀλλήλοις ἀμιλλώμενοι καὶ ὑπερ-
βαλλεῖν φιλοτιμοῦμενοι τὰς θυσίας, ἃς ἕκαστος ἐπιφέρει, τοῖς λε-
γομένοις ὑπήκοον. ἐπιχειμένων δὲ τῶν ἱερῶν τῷ βωμῷ ἀφνί-
διον ἕξ αὐτοῦ πῦρ ἀνήσθη αὐτόματον, καὶ ὅμοιον ἀστρατῆς λαμ-
πηδόνι δρώμενον τῇ φλογὶ πάντα ἑδαπάνα τὰ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ. 5
- 208 7. Συνέβη δὲ καὶ Ἰακώβῳ συμφορὰ τις ἐκ τοῦτου λογιζομένη
ὡς ἐπ' ἀνθρώπῳ καὶ παιρὶ, γενναίως δ' ἐπ' αὐτοῦ καρτερηθεῖσα,
ὅτι καὶ τὴν ψυχὴν πρὸς τὰ συμπύκνωτα στερεὸς ἦν καὶ κατὰ
209 βούλησιν τοῦ Θεοῦ ἤγειτο τὸ πάθος γεγενῆσθαι· τῶν γὰρ υἱῶν αὐ-
τοῦ τεσσάρων ἦντων, ὡς προεῖπον, δύο οἱ προσβιότεροι Νάβεδος 10
καὶ Ἀβιοῦς κομίσαντες ἐπὶ τὸν βωμὸν οὐκ ὦν προεῖπε Μωσῆς
θυμάτων, ἀλλ' οἷς ἐχρῶντο πρότερον, κατεκαύθησαν τοῦ πυρὸς
ἐπ' αὐτοὺς τὴν ὀσμὴν βαλόντος καὶ τὰ στέγνα καὶ τὰ πρόσωπα
210 φλέγειν αὐτῶν ἀρξαμένου καὶ σβέσαι μηδενὸς δυναμένου. καὶ οἱ
μὲν οὕτως ἀπέθανον· Μωσῆς δὲ κελεύει τὸν πατέρα αὐτῶν καὶ 15
τοὺς ἀδελφοὺς βαστάζοντας τὰ σώματα καὶ κομίσοντας τῆς παρεμ-
βολῆς ἔξω θάψαι μεγαλοπρεπῶς, πενθεῖ δὲ αὐτοὺς τὸ πλῆθος
χαλεπῶς ἐπὶ τῷ θανάτῳ παρὰ δόξαν οὔτω γεγενημένου διατεθέν.
211 μόνους δὲ Μωσῆς τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν καὶ τὸν πατέρα μὴ φρον-
τίζειν τις ἐπ' αὐτοῖς λέγει ἠξίωσε προκρίναντας τὴν εἰς τὸν Θεὸν 20
τιμὴν τοῦ περὶ αὐτοὺς σκηνωτοῦ· ἤδη γὰρ Ἰακώβῳ καὶ τὴν στο-
λὴν τὴν ἱερὰν ἠμφίστο.
- 212 8. Μωσῆς δὲ πᾶσαν τιμὴν παραιτησάμενος, ἦν ἑώρα τὸ πλῆ-
θος αὐτῷ παρασχεῖν ἔτοιμον, πρὸς μόνῃ τῇ τοῦ Θεοῦ θεραπείᾳ
διετέλει. καὶ τῶν μὲν εἰς τὸ Σιναιὸν ἀνόδων ἀπέιχετο, εἰς δὲ τὴν 25
σκηνὴν εἰσιὼν ἐχρηματίζετο περὶ ὧν ἔδειτο παρὰ τοῦ Θεοῦ ἰδιω-

§ 207 = Leuit. IX 24; § 208 = Leuit. X 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 65.

- 1 προσέταξεν M'S'P' δὲ E *ἀμιλλώμενοι P ἵπερβαλεῖν M
2 τὰς θυσίας om. O ἐπιφέρει RO 3 ἐπήκοον] ἐπέικον RO *(ἱερῶν]
ἱερῶν SPL hostiis Lat ἀφνιδίως E 4 αὐτοῦ] αὐτῶν MSPLELat
5 *πάντα] πάντα δ' MSP καὶ πάντα L 6 *Ἰακώβου L σύμφορον E
7 τὴν ψυχὴν πρὸς τὰ συμ i. ras. S litt. R συμπύκνωτα ut uid. R
στερεὸς M'S'P' 9 *αὐτοῦ, οὐ ex ὦν corr. M 10 *τεσσάρων M *na-
bath Lat 11 *ἀβιδ Lat *προεῖπεν M προεῖπεν S'P'L 12 *θυμα-
μάτων O ἐπ' αὐτοῖς R 13 λαβόντος conl. 15 μωσῆς E 16 βαστά-
ξαντας, ξ i. ras. M 17 δ' SP 20 ἠξίωσεν M'S'P' 21 αὐτοῦ M
22 ἠμφίετο, ε i. ras. maiore M 23 τιμὴν] τὴν τιμὴν L αὐτῶν L
24 παρῆχεν MSPL πρὸς] ὁ δὲ πρὸς O 25 *καὶ τῶν — ἀπέιχετο] et
aliquando quidem ad montem sinu ibat Lat *τῶν] τὴν R τῆς O *σί-
ναιον SPL *ἀνόδων] ἀνοδον R ἀνόδον O

τεύων καὶ τῇ στολῇ καὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις ἄγων ἑαυτὸν δημοτικώ-
 τερον καὶ μὴδὲν βουλόμενος τῶν πολλῶν διαφέρειν δοξεῖν, ἢ μόνω
 τῷ προσηυμένῳ αἰτιῶν βλῆσθαι. ἐν δὲ τῇ πολιτείᾳ καὶ νό- 213
 5 μῶσι αἰτιῶν ἔγραψε, καὶ ὅς τε χαρισμένους τῷ θεῷ βιώσονται μὴ
 δὲν ἀλλήλοισ ἐγκαλεῖν ἔχοντες· ταῦτα μέντοι κατὰ τὴν ἐπαγόρευσιν
 τοῦ θεοῦ συνετάττετο. διέξευμι μὲν οὖν περὶ τῆς πολιτείας καὶ
 τῶν νόμων.

9. Ὁ μὲντοι περὶ τῆς τοῦ ἀρχιερέως στολῆς παρέλειπον διελ- 214
 θεῖν βούλομαι· οὐδαμῶθεν γὰρ προφητῶν κακοιογίας κατέλειπεν
 10 ἀφορμῆν, εἰ δὲ τινες τοιοῦτοι γένοιτο παρεγγχεῖν τῷ τοῦ θεοῦ
 ἀξιώματι, αὐτοκράτορα δ' εἶναι τὸν θεὸν παρατηγῆσαν τοῖς ἱεροῖς
 κατέλειπεν ὅποτε θελήσειε καὶ μὴ παρεῖναι, καὶ τοῦτ' οὐχ Ἐβραίοις
 δῆλον εἶναι μόνον ἠθέλησεν, ἀλλὰ καὶ τῶν ξένων τοῖς παρατηγῆ- 215
 15 προεῖπον, σαρδόνυχες δὲ ἦσαν καὶ σημαίνειν αὐτῶν τὴν φύσιν
 ἔχουσαι περισσὸν πᾶσιν εἰς γνώσιν ἀσχημένω, συνέβαινε λάμπειν.
 ὅποτε ταῖς ἱερουργίαις ὁ θεὸς παρείη, τὸν ἕτερον τὸν ἐπὶ τῷ δε-
 20 ξιῷ τῶν ὤμων πεπορημένον ἀγῆς ἀποκηδύσις καὶ τοῖς πορρω-
 τάτω φαινομένης, οὐ πρότερον ταύτης ἐπαρχούσης τῷ λίθῳ. θα- 216
 20 μαστὸν μὲν οὖν καὶ τοῦτο τοῖς μὴ τὴν σοφίαν ἐπ' ἐκφανισμῶ
 τῶν θεῶν ἰσχυρόσιν, ὃ δ' ἐστὶ τοῦτου θαιμασιώτερον ἐρῶ· διὰ
 γὰρ τῶν δώδεκα λίθων, οὓς κατὰ στέγον ὁ ἀρχιερεὺς ἐνεραμμέ-
 νους τῷ ἔσσηνι φορεῖ, νίκην μέλλουσι πολεμεῖν προεμῆνεν ὁ θεός·
 25 τισαύτη γὰρ ἀπήστραπεν ἀπ' αὐτῶν ἀγῆ μῆπω τῆς στρατιάς 217
 25 κεινημένης, ὡς τῷ πλήθει παντὶ γνώριμον εἶναι τὸ παρεῖναι τὸν

ROMSPLELatSyncellus p. 253.

3 αὐτῶν, ὦ ἐκ ὀ corr. L νόμον αὐτῶν] νόμον ML τοὺς νόμον
 SPE 6 συνεπράττετο RO 8 παρέλειπον L διελθεῖν βούλομαι om. L
 9 προφητῶν] σκωφαντῶν SPL σκωφαντῶν γὰρ tr. L κατέλειπον
 L 10 εἰ δέ—12 παρεῖναι] *si qui tamen tales sint, ut dignitatem temptent dei
 cognoscere, omnipotentem deum legentes scire dereliquit sine ad sacra ueniat
 sine adesse nolit* Lat δέ] καὶ O δὴ Holwerda τοιοῦτοι τοιοῦτον O τοι-
 οῦτοι οἰοι Holwerda 11 δ'] γὰρ Holwerda τοῖς ἱεροῖς] τοὺς ἱερεῖς O
 12 κατέλειπεν spurium iudicat Bernard, retinet Holwerda p. 52 θελή-
 σειν MS¹PL τοῦτ'] τοῦτο O τοῦτο δ' SP 13 παρατηγῆνονσιν MS¹P
legendibus Lat 14 ἐπὶ τῶν ὤμων MSPLE 15 προεῖπε E σαρδόνυχες
 OS²P²LE δὲ om. OE 16 περιτὸν O 17 *παρεῖη] παρείη, i i. ras. M
 παρήει OSPL 18 *πεπορημένον R §§ 216, 217 laudat Syncellus
 22 ἐνεραμμένους M ἀνεραμμένους E 23 ἔσσην RO ἔσσην PE *essin* Lat
 24 *ἀπήστραπτε RO ἀπήστραπεν M *ἀπ'] παρ' RO *στρατείας L
 25 *κεκεινημένησ M' τὸ] τῷ LE

- Θεὸν εἰς τὴν ἐπιχορηγίαν. ὄθεν Ἕλληνας τοὶ τὰ ἡμέτερα τιμῶντες
 ἔθνη διὰ τὸ μηδὲν ἀντιλέγειν δύνασθαι τούτοις τὸν ἑσσηνα λόγιον
 218 καλοῦσιν. ἐπαύσατο μὲν οὖν ὁ τε ἑσσην καὶ ὁ σαρθόνηξ τοῦ λάμ-
 πειν ἔτεσι διακοσίοις πρότερον ἢ ταύτην ἐμὲ συνθεῖναι τὴν γραφὴν
 τοῦ Θεοῦ δυσχεράναντος ἐπὶ τῇ παραβάσει τῶν νόμων, περὶ ὧν 5
 ἔροῦμεν εὐκαιρότερον. τρέψομαι δὲ νῦν ἐπὶ τὸν ἑξῆς λόγον.
- 219 10. Καθιερωμένης γὰρ δὴ τῆς σιτηνῆς καὶ διακεκοσμημένων
 τῶν περὶ τοὺς ἱερέας τὸ τε πληῆθος ὁμόσκηρον αὐτῷ τὸν Θεὸν
 ἔκρινεν εἶναι καὶ τρέφεται πρὸς θυσίας τε καὶ ἀνέσεις ὡς ἄπασαν
 ἤδη κακοῦ προσδοκίαν ἀπεωσμένον, καὶ περὶ τῶν μελλόντων ὡς 10
 ἀμεινόντων ἐπιθυμοῦντες δωρεάς τε τῷ Θεῷ τὰς μὲν κοιτῆ, τὰς δὲ
- 220 κατ' ἰδίαν ἀνέτιθεσαν κατὰ γυλάς· οἱ τε γὰρ γύλαχοι κατὰ δύο
 σκελεθόντες ἄμαξαν καὶ δύο βόας προσκομίζουσιν· ἕξ μὲν οὖν ἴσαν
 αἷται καὶ τὴν σιτηνὴν ἐν ταῖς ὁδοκορῖαις παρεκόμιζον. πρὸς
 τούτοις ἕκαστος γιάλην τε κομίζει καὶ τρύβλιον καὶ θυῖσκη, τὴν 15
 221 μὲν δωρικὸς δέκα δυναμένην καὶ πλήρη θυμιαμάτων· τὸ δὲ τρύ-
 βλιον καὶ ἡ γιάλη, ἀργυρᾶ δὲ ἦν, σίκλους μὲν αἱ δύο διακοσίους
 εἶλον, εἰς δὲ τὴν γιάλην ἐβδομήκοντα μόνον δαδαράνηντο, πλήρεις
 δὲ ἴσαν ἀλείφον ἐλαίῳ πεφυραμένων, οἷς ἐπὶ τῷ βρωμῷ χρῶνται
 πρὸς τὰς ἱεροφυσίας· μόσχον τε καὶ κριὸν σὺν ἀρνίῳ ἐτείῳ ὀλομελῆ 20
 καὶ θυσιώμενα καὶ σὺν αὐτοῖς χίμαρον ἐπὶ παρακίσει ἀμαρτημάτων.
- 222 προσήγε δὲ τῶν ἀρχόντων ἕκαστος καὶ ἑτέρας θυσίας σωτηρίους
 λεγομένας κατ' ἑκάστην ἡμέραν δύο βόας καὶ πέντε κριοὺς σὺν
 ἀρνάσιν ἑτείοις καὶ ἐρίφοις. οὗτοι μὲν δὴ θύουσιν ἐπὶ ἡμέρας

§ 219 = Num. VII 1.

ROMSPLELatSyncellus p. 253.

1 εἰς om. E 2 *τὸν ἑσσηνα] τὸν ἐσσηνᾶ R τὸ ἐσσηνᾶ O *essin* Lat
 3 καλοῦσι E post καλοῦσιν ras. 1—2 litt. M ἐπαύσαντο E **essin*
 Lat σαρθόνηξ OS²PLE 5 *δυσχερήναντος M 7 δὴ] ἤδη MSPLE
 S ἐαντῶ SP 9 *ἀνέσεις] conl. *requiem* Lat ἀνέσεις codd. E 10 ἀπεω-
 μένων ROL 11 ἀμεινόντων] ἀμεινον ὧν M ἐπιθυμοῦντες] ἐπιθυμοῦντας
 M *desiderantes* Lat ἐδθυμοῦντες Cocceji 12 *κατ'] καὶ κατ' MSPL
 ἐτίθεσαν ROSPE *γύλαχοι R 13 προσκομίζουσιν O 14 παρεκόμιζον
 om. M 15 τρυβλίον ROM τρυβλεῖον L τὴν] τὸ RO 16 δωρικὸς MS¹
 PL τρυβλίον ROM τρυβλεῖον L 17 ἀργυρᾶ ROSP δὲ om. SP μὲν]
 μὲν δὴ SP 18 εἶλον] *habentes* Lat πλήρη M πλήρη S¹ 19 ἐλαίον
 ML πεφυραμένων M 20 κριῶν M ἀρνίῳ] ἀρνείῳ R ἀρνῖ M ἀρνείῳ S
 ἀρνίῳ P ἐτείῳ] τῶν ἐτησίων MSPL ὀλομελῆ M² 21 χίμαρον R
 χίμαρον M χίμαρον S 22 προσήγε M¹S¹ δὲ] δὲ καὶ P, om. Lat
 σωτηρίους SPL 23 δύο] δύο τε MSL 24 ἀρνάσιν SP ἐτείοις, εἰ in i
 corr. M ἐτησίοις PL δὴ] οὖν O

δώδεκα κατὰ πᾶσαν ἡμέραν εἰς· Μωυσῆς δὲ οὐκέτ' ἀναβαίνων ἐπὶ
 τὸ Σιναῖον ἀλλ' εἰς τὴν σκηρὴν εἰσιὼν ἀνεμάρθανε παρὰ Θεοῦ περὶ
 τε τῶν πρακτικῶν καὶ τῶν νόμων τῆς συντάξεως· οὗς κρείττονας ἢ 223
 κατὰ σύνεσιν ἀνθρωπίνην ὄντας εἰς τὸν ἅπαντα βεβαίως αἰῶνα
 5 συνέβη φυλαχθῆναι δωρεὰν εἶναι δόξαντας τοῦ Θεοῦ, ὡς μήτ' ἐν
 εἰρήνῃ ὑπὸ τρυφῆς μήτ' ἐν πολέμῳ κατ' ἀνάγκην Ἑβραίους παρα-
 βῆναί τινα τῶν νόμων. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων πάρομαι λέγων
 γραφὴν ἑτέραν ἡξιοκῶς συνθεῖναι περὶ τῶν νόμων.

IX. 1. Νυνὶ δ' ὀλλγων τινῶν ἐπιμνησθήσομαι τῶν ἔρ' ἀγνεύαις 224
 10 καὶ ἱερουργίας κειμένων· καὶ γὰρ τὸν λόγον μοι περὶ τῶν Θεσιῶν
 ἐνεστάναι συμβέβηκε. δύο μὲν γὰρ εἰσιν ἱερουργίαι, τούτων δ' ἡ
 μὲν ἐπὶ τῶν ἰδιωτῶν ἑτέρα δ' ὑπὸ τοῦ δήμου συντελούμεναι κατὰ 225
 δύο γίνονται τρόπους· τῆς μὲν ὀλοκαυτεῖται πᾶν τὸ θυόμενον καὶ
 15 διὰ τοῦτο καὶ τὴν προσιγορίαν τοιαύτην ἔλαβεν, ἡ δὲ χαριστηρίου
 τέ ἐστι καὶ κατ' εὐωχίαν δορεῖται τῶν τεθυκότων· ἔρω δὲ περὶ τῆς
 προτέρως. ἀπὸ ἰδιωτῆς ὀλοκαυτῶν θύει μὲν βοῦν καὶ ἀρνίον καὶ 226
 ἔριον· ταῦτα μὲν ἐπέτεια, τοὺς δὲ βοῦς ἐφείται θύειν καὶ προσή-
 κοντας· ἄρρενα δὲ ὀλοκαυτεῖται τὰ πάντα. σφαγέντων δὲ τούτων
 τὸν κύκλον τῷ αἵματι δεύουσι τοῦ βωμοῦ οἱ ἱερεῖς, εἶτα καθαρὰ 227
 20 ποιήσαντες διαμελίζουσι καὶ πάσαντες ἅσιν ἐπὶ τὸν βωμὸν ἀνα-
 τιθέασιν σχιζῶν ἴδι, πεπληρωμένον καὶ πυρὸς γλεγόμενον. τοὺς δὲ
 πόδας τῶν ἱερέων καὶ τὰ κατὰ γῆδὸν ἐκαθάσαντες ἀκριβοῦς τοῖς
 ἄλλοις καταγνισθῆσόμενα προσεπιφέρουσι, τὰς δορὰς τῶν ἱερέων
 λαμβανόντων. καὶ ὁ μὲν τῆς ὀλοκαυτώσεως τρόπος ἐστὶν οὗτος.

25 2. Τὰς δὲ χαριστηρίου Θεσίας ἐπιτελοῦντες τὰ αὐτὰ μὲν ζῆρα 228

§ 222 = Num. VII 89; § 224 = Leuit. I 1.

ROMSPLLat

1 εἰς] εἰς τὴν σκηρὴν SPL δ' MSL 2 Σιναῖον] σίναιον ὄρος SP mon-
 tem sina Lat ἀλλ' om. S Θεοῦ] τοῦ Θεοῦ MSPL 5 τῷ Θεῷ O
 ἐν εἰρήνῃ, ἐν εἰ i. ras. man. 2 S 7 πάρομαι M 8 γράφειν RO συν-
 θεῖναι, εἶν i. ras. m. 2 S συνθῆναι L 10 τῶν om. MSPL 11 ἐστάναι M
 12 δὲ L τοῦ i. ras. M 13 ὀλοκαυ-
 τεῖται] ὀλοκαυτοῦται O ὀλοκλητεῖται M ὄλῃσ ὀλοκαυτεῖται L 14 καὶ om. O
 τὴν — τοιαύτην] νομην holocaustomatis Lat 15 ἐστὶν MS'P¹ 16 προ-
 τέρας] δευτέρως RO ἀνήρ] ἀνήρ δ' RO μὲν] μὲν οὐν L ἀρν· ὄν, eras. i
 S 17 μὲν om. O ἐφείται] ἐφῆβάστε R ἐφήβουστε O προσήκοντας O
 18 ἄρρενα R ὀλοκαυτοῦται O 19 καθαροποιήσαντες M 20 δια-
 μελίζουσι O διαμελίζουσιν MS'P¹ πάσαντες PL πάσαντες ἅσιν] omnia
 Lat ἀνατιθέασιν MS'P 22 τὰ om. O 23 καταγνισθῆσόμενα S'P
 δωρὰς M 24 holocaustomatis Lat ἔστιν ROL οὗτος, ο i. ras. m. 2
 M 25 τὰ αὐτὰ] haec Lat

θύουσιν, ὁλόκληρα δὲ ταῦτα καὶ τῶν ἐπιτελιῶν προεσπίτερα, ἄρρενα
 μέντοι θύεσσι συνδιαζόμενα. θύσαντες δὲ ταῦτα γωνίσσουσι μὲν
 αἷματι τὸν βωμόν, τοὺς δὲ νεφροὺς καὶ τὸν ἐπίπλουν καὶ πάντα
 τὰ πιμελῆ σὺν τῷ λοβῷ τοῦ ἥπατος καὶ σὺν αὐτοῖς τὴν οὐρὰν τοῦ
 229 ἄρνός ἐπιφέρουσι τῷ βωμῷ. τὸ δὲ στήθος καὶ τὴν κνήμην τὴν 5
 δεξιὰν τοῖς ἱερεῦσι παρασχόντες ἐπὶ δύο ἡμέρας εὐωχοῦνται τοῖς
 καταλειπομένοις τῶν κρεῶν, ἃ δ' ἂν περισσεύσῃ κατακαίουσι.
 230 3. Θύουσι δὲ καὶ ὑπὲρ ἁμαρτιῶν καὶ ὁμοίως τῷ προειρη-
 μένῳ τὸ περὶ τῶν ἁμαρτιῶν τῆς ἱερουργίας τρόπον γίνεται. οἱ δὲ
 ἀδύνατοι πορίζειν τὰ τέλεια θύματα περιστεράς ἢ τρυγῶνας δύο, 10
 ὧν τὸ μὲν ὀλοκαντεῖται τῷ θεῷ, τὸ δὲ τοῖς ἱερεῦσιν εἰς βρωσὴν
 διδῶσιν. ἀκριβέστερον δὲ περὶ τῆς θυσίας τῶνδε τῶν ζώων ἐν
 231 τοῖς περὶ θυσιῶν ἐροῦμεν. ὁ μὲν γὰρ κατὰ ἄγνοιαν εἰς τοῦτο
 προπεσὼν ἄρνα καὶ ἔριφον θύειται τῶν αἰτοσιῶν προσφέρει. καὶ
 τῷ μὲν αἷματι δαΐει τὸν βωμόν ὁ ἱερεὺς οὐχ ὡς τὸ πρῶτον ἀλλὰ 15
 τῶν γωνιῶν τὰς ἔξοχάς, καὶ τοῖς τε νεφροῖς καὶ τὴν ἄλλην πιμε-
 λῆν σὺν τῷ λοβῷ τοῦ ἥπατος ἐπιφέρουσι τῷ βωμῷ, οἱ δὲ ἱερεῖς
 τὰς τε δωρὰς ἀποφέρουσι καὶ τὰ κρέα ἐπ' ἐκείνης δαπανήσουσι
 τῆς ἡμέρας ἐν τῷ ἱερῷ· ὁ γὰρ νόμος εἰς τὴν αὔριον ἀπολείπειν
 232 οὐκ ἔα. ὁ δὲ ἁμαρτιῶν μὲν αὐτῷ δὲ συνειδῶς καὶ μηδένα ἔχων τὸν 20
 ἐξελέγγοντα κριὸν θύει τοῦ νόμου τοῦτο κελεύοντος, οὗ τὰ κρέα
 κατὰ τὸ ἱερὸν ὁμοίως οἱ ἱερεῖς αὐθημερὸν σιτοῦνται. οἱ δὲ ἄρ-
 χοντες ἐφ' οἷς ἡμαρτιῶν ἐκδιόμενοι ταῦτα μὲν κομίζουσι ταῖς
 ἰδιότησιν, διαλλάσσουσι δὲ τῷ προσάγειν θύματα ταῦτον ἔριφον
 ἄρσενας. 25

§ 228 = Leuit. III 1; § 230 = Leuit. V 7; § 231 = Leuit. IV 1 sq.

ROMSPLLat

1 ἄρρεν R ἄρρεν O 2 συνδιαζόμενα OM 4 τὰ om. M 5 πιμελῆ
 SPL 6 λωβῷ R λοβῷ O¹ 7 βωμῷ S 8 ἱερεῦσιν M παρασχόντες]
 παρατηχόντες O 9 καταλειπομένοις L περισσεύουσι O κατακαίουσιν
 MS¹P 10 θύουσι—11 γίνεται] *similiter autem praedicto modo sacrificii etiam
 pro peccatis hostiae celebrantur* Lat καὶ (ante ὁμοίως) om. L 12 τὸ περὶ]
 τῷ περὶ SPL ἁμαρτιῶν] χωριστηρίων SPL τῷ πρῶτῳ om. L δ' MSPL
 13 ὀλοκαντεῖται O ὀλοκαντεῖται, εἰ i. ras. M 14 διδῶσι L 15 εἰς
 (τοῦτο) ἰν peccatum Lat 16 προσπεσὼν ML αἰτοσιῶν] αὐτῷ (ᾧ ex ὁ
 corr.) ἔτων M αὐτῶν ἔτων SPL *corundem amorum* Lat 17 πιμελῆν MSPL
 18 λωβῷ R δ' SP 19 δωρὰς M δαπανήσουσιν] conī. δαπανή-
 σαντες codd. *consumendas (carnes)* Lat 20 ἀπολείπειν SP 21 μὲν om.
 RO αὐτῷ ROM αὐτῷ SPL 22 ἐξελέγγοντα] ἐλέγγοντα L 23 αὐθη-
 μερῶν R αὐθημερὸν, ὄν ἰν ὠν corr. M 24 τὰ αὐτὰ RO ταῦτα ML 25 δια-
 λάσσουσι SP τῷ τὸ L 26 ἄρσενας] ἄρσενας sic L

4. Νόμος δὲ ταῖς ἰδιωτικαῖς καὶ ταῖς δημοσίαις θυσίαις καὶ 233
 ἄλλων ἐπιτήριεσθαι καθαρῶτατον, ἀπὸ μὲν ἀσσανῶνος μέτρον
 κριῶν δὲ δεῖν ταύρων δὲ κριῶν. ταῦτο καθαρῶτατον ἐπὶ τῷ βο-
 μῷ μεμαγμένον ἐλαίῳ· κομίζεται γὰρ δὴ καὶ ἔλαιον ὑπὸ τῶν τε- 234
 5 θυσιῶν ἐπὶ μὲν βοῦν ἑνὸς ἡμῶν, ἐπὶ δὲ κριῶν μέρος τρίτον
 τοῦ μέτρον, καὶ τετάρτη μερὶς ἐπ' ἀρνί· ὁ δὲ ἔν μείτρον ἀρχαῖον
 Ἑβραίων δύναιται δύο χόας Ἀττικόν. τὸ δ' αὐτὸ μέτρον τῷ ἐλαίῳ
 καὶ οἶνον παρῆγον, σπένδουσι δὲ περὶ τὸν βομὸν τὸν οἶνον. εἰ 235
 δὲ τις θυσίαν οὐκ ἐπιτελῶν ἐπένεγκε καὶ εὐχὴν σεμίδαλον, ταύτης
 10 ἀπαρχὴν μίαν ἐπιβάλλει τῷ βομῷ δράκα, τὴν δὲ λοιπὴν οἱ ἱερεῖς
 πρὸς τροφὴν λαμβάνουσι ἢ ἐψηθεῖσαν, ἐλαίῳ γὰρ συμπερίεται,
 ἢ γενομένων ἄρτων. ἱερέως δὲ κομίσαντος καὶ ὀλοκαυτῶν ὀλοκαυ-
 τῶν ἀπεραιῶν. κωλύει δὲ ὁ νόμος θύειν ζῶον ἀθημερὸν μετὰ 236
 τοῦ γεγεννηκότος ἐπὶ ταῦτό, οὐδ' ἄλλως δὲ πρὶν ὀρθοῦν ἡμέραν
 15 γεννηθέντι διελθεῖν. γίνονται δὲ ἄλλαι θυσίαι ἐπὶ τῆς νό-
 σους διαφυγεῖν ἢ καὶ ἄλλας αἰτίας, εἰς ἃς πέμματα σὺν ἱερείοις
 ἀναλύεται, ὧν εἰς τὴν ὑστέραν οὐδὲν ἐπολιτεῖν ἐστι νόμιμον, τῶν
 ἱερέων μέρος ἴδιον λαβόντων.

X. 1. Ἐξ δὲ τοῦ δημοσίου ἀναλώματος νόμος ἐστὶν ἄρα καθ' 237
 20 ἐκάστην ἡμέραν σφάζεσθαι τῶν αὐτοετῶν ἀρχομένης τε ἡμέρας καὶ
 ληγοῦσης, κατὰ δὲ ἐβδόμην ἡμέραν, ἣτις σάββατα καλεῖται, δύο
 σφάττουσι τὸν αὐτὸν τρόπον ἱερουργοῦντες. τῇ δὲ νομιμίᾳ τῶν 238
 τε καθημερινῶν θυσίας ἐπιτελοῦσι καὶ δύο βόας σὺν ἀρνάσιν

§ 233 = Num. XV 4; § 236 = Leuit. XXII 26, II 4; § 237 = Num. XXVIII 3.

ROMSPLLat

1 ἰδιωτικῶν O θυσίαις om. O 2 ἀρνί] ἀρνεῖω SP ἀρνεῖω L ἀσσά-
 ρωνος MS assarii Lat 3 κριῶν ex κριῶν corr. S ταύρων L καθαρῶ-
 ζουσι] καθαρῶτατον MS¹PL καθαρῶτατον S² τῷ om. RO 4 μεμαγμένον]
 μεμ·αγμένον R μεμῆγμένον. ἱ ex r corr. uid. M γὰρ om. O δὴ om. L
 5 ἑνὸς ἡμῶν] ·νός (eras. ἐ) ἡμῶν M ἑνὸς ἡμῶν ἔν RO ἑνὸς ἡμῶν L hin
 medietatem Lat κριῶν RO τρίτον τοῦτον tr. SP 6 τετάρτον O
 ἀρνί] ἀρνεῖω SP ἔν, ἱ ex ἐ corr. M ἣν L hin Lat 7 Ἑβραίων RM¹SP¹
 δύναιται] ὁ δύναιται SP χόας ROMS Ἀττικόν] ἀττικὰς ποιῆσαι L
 τὸ δ' — 8 παρῆγον] secundum quam mensuram oleum offerebant et uinum
 Lat μέτρον] μὲν RO 9 ἐπένεγκαι MSPL 10 ἐπιβάλοι L δράκα]
 dragram Lat 11 ἐψηθεῖσαν ML 12 κομίσαντι^{ος} P ὀλοκαυτῶν, εἰν i. ras.
 (ex ἣν P) SP ὀλοκαυτῶν O 13 κωλύει] κωλύ O ἀθημερινὸν MSPL
 14 γεγεννηκότος OL ἄλλως O 17 ὑστέραν] ἑτέραν RO ὑστεραῖαν conl.
 ἀπολιτεῖν SP 20 αὐτοετῶν] αὐτῶν ἐτῶν RO τε] τῆς P 21 sabbatum
 Lat 23 ἐπιτελοῦσιν MS¹P¹ σὺν] ·ἀρναςιν, eras. v S

ἐνιαυτοῖς ἐπὶ καὶ κριόν, ἔρινον δὲ ἐπὶ παραιτήσεσιν ἀμαρτάδων, εἴ τι κατὰ λήθην γένοιτο.

- 239 2. Τῷ δ' ἐβδόμῳ μηνί, ὃν Μακεδόνες Ὑπερβερεταῖον καλοῦσι, προσθέντες τοῖς ἐξημένοις ταῦρον καὶ κριόν καὶ ἄρνας ἐπὶ θύουσι καὶ ἔρινον ὑπὲρ ἀμαρτάδων. 5
- 240 3. Δεκάτῃ δὲ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς κατὰ σελήνην διανηστεύοντες ἕως ἑσπέρας θύουσι δ' ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ταῦρόν τε καὶ κριοὺς
- 241 δύο καὶ ἄρνας ἐπὶ καὶ ὑπὲρ ἀμαρτάδων ἔρινον. προσάγουσι δὲ δύο πρὸς τοῖτοις ἔρινον, ὃν ὁ μὲν ζῶν εἰς τὴν ἑπερορίον ἐρημίαν πέμπεται ἀποτροπιασμός καὶ παραιτήσις τοῦ κλήθους παντὸς 10 ὑπὲρ ἀμαρτημάτων ἐσόμενος, τὸν δ' ἐν τοῖς προαστείσις εἰς καθαρώτατον ἄροντες χωρίον αἰτόθι σὺν αὐτῇ καινοῦσι τῇ δορᾷ μὴ
- 242 δὲν ὄλωσ καθάραντες. συγκατακαίεται δὲ ταῦρος οὐχ ὑπὸ τοῦ δήμου προσαχθεῖς, ἀλλ' ἐκ τῶν ἰδίων ἀναλομάτων τοῦ ἀρχιερέως παρασχόντος· οὗ δὲ σφαγέτος εἰσχομίσας εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁματός 15 ἅμα καὶ τοῦ ἔρινον θάπει τῷ θακίλῳ τὸν ὄρονον ἐπιτάσις, τοῦ δ' αὐτοῦ καὶ τὸ ἔδαφος καὶ τσαντάσις εἰς τὸν ναὸν καὶ περὶ τὸν χροῦσον βωμὸν καὶ τὸ λοιπὸν περὶ τῷ μεῖζονι κομίσας εἰς τὸ αἶθριον· πρὸς τοῖτοις τὰς ἐξοχὰς καὶ τοῖς νεφροῖς καὶ τὴν πημελὴν σὺν τῷ λοβῷ τοῦ ἱλατος ἐπιφέρουσι τῷ βωμῷ. παρέχεται δὲ καὶ 20 κριόν ὁ ἀρχιερεὺς ὀλοκαύτωσιν τῷ θεῷ.
- 244 4. Τῇ δὲ πέμπτῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ δεκάτῃ τρεπομένον τὸ λοιπὸν τοῦ καιροῦ πρὸς τὴν χειμερινὴν ὥραν σιηρὰς πῆγνυσθαι κελεύει κατὰ οὐλίαν ἕκαστον, τὸ τε κροῦς ὑφορομένους ἐπὶ φηλακῆ
- 245 τοῦ ἔτους, ὅταν παρτίδων ἐπιτύχοιεν, παραγινομένους εἰς ἐκείνην 25 τὴν πόλιν, ἣν διὰ τὸν ναὸν μητρόπολιν ἔξουσιν, ἐφ' ἡμέρας ὀκτώ ἑορτὴν ἄγοντας ὀλοκαυτεῖν τε καὶ θύειν τῷ θεῷ τότε χαριστήρια,

§ 238 = Num. XXVIII 11; § 239 = Num. XXIX 1; § 244 = Leuit. XXIII 34.

ROMSPLLat

- 1 ἐνιαυτοῖς RO ἐνιαυσίω MSPL παραιτήσει conl. 2 λήθην R
 3 δὲ MSP ὑπερβερεταῖον R ὑπερβερετέον M καλοῦσιν M'S'P¹ 4 θύουσι M'S'P¹ 6 δεκάτῃ — 8 ἔρινον om. Lat νηστεύοντες ML 7 θύουσι δ'] θύουσιν Dindorf τε om. SP 9 ὑπερορίαν P 11 τὸν δ'] τὸν δὲ O οὐ δὲ R προαστείσις S¹ 13 ὄλωσ ut uid. M τοῦ om. O 14 προσαχθεῖς O
 16 τοῦ δ' — 18 αἶθριον] eodem autem numero et pavimentum totiensque templum et auream aram et reliquum quidem circa maius uestibulum portans Lat
 17 δὲ L ἐδάφους P¹ 18 λοιπὸν] λοιπὸν L 19 πημελὴν SP
 20 ἐπιφέρουσιν MS'P¹ 23 χειμερινὴν] χειμέριον MSPL 24 κελεύει·· κατὰ M ἕκαστος M τε om. Lat ed. pr. litt. κῆ τοῦ ἱ. ras. P 25 ὅταν] dumque Lat ὅταν τε ed. pr. 27 ἑορτὴν] ἑορτὴν τε MSPL ὀλοκαυτοῦν OM²

φείροντες ἐν ταῖς χερσὶν εἰρεσιῶν ἡμῶν καὶ ἰτίας σὺν καρδίᾳ
φροῖνικος πεποιημένην τοῦ μῆλου τοῦ τῆς περσέας προσόντος. εἶναι 246
δὲ τῇ πρώτῃ τῶν ἡμερῶν τὴν τῆς ὀλοκαυτώσεως θυσίαν ἐκ τριῶν
καὶ δέκα βοῶν καὶ ἀρνῶν ἐν πλεονόνων καὶ κριῶν δύο κατὰ παραι-
τισιν ἁμασιῶν ἐρίθου προσιθεμένοι. ταῖς δ' ἐξῆς ἡμέραις ὁ μὲν
αὐτὸς ἀριθμὸς τῶν ἀρνῶν καὶ τῶν κριῶν σὺν τῷ ἐρίθῳ θύεται,
ἔφαιρουντες δὲ ἐκάστης ἡμέρας ἓνα τῶν βοῶν εἰς ἑπτὰ καινοῦσιν.
ἀνίενται δὲ ἀπὸ παντὸς ἔργου κατὰ τὴν ὀγδόην ἡμέραν καὶ τῷ 247
θεῷ, καθάπερ εἰρήκαμεν, μόσχον τε θύομεν καὶ κριὸν καὶ ἄρνας
ἑπτὰ. ἑπτε δὲ ἁμαρτημάτων παραιτήσιος ἔριθον. καὶ ταῦτα μὲν
Ἑβραίοις τὰς σηκὰς πηγνύουσιν ἐπιτελεῖν ἔστι πάτριον.
 5. *Τῷ δὲ μηνὶ τῷ Ξανθικῷ, ὃς Νισὰν παρ' ἡμῶν καλεῖται* 248
καὶ τοῦ ἔτους ἐστὶν ἀρχή, τεσσαρεσζαυδεκάτῃ κατὰ σελήνην ἐν κριῷ
τοῦ ἡλίου καθεστῶτος, τούτῳ γὰρ τῷ μηνὶ τῆς ὑπ' Αἴγυπτίους
δοιλείας ἠλευθερώθημεν, καὶ τὴν θυσίαν, ἣν τότε ἐξιώτας ἀπ'
Αἴγυπτου θῆσαι προσέειπον ἡμᾶς πάσχα λεγομένην, δι' ἔτους ἐκά-
στιον θῆειν ἐνόμισεν. καὶ δι' τελοῦμεν αὐτὴν κατὰ φαρτίας μηδενὸς
τῶν τεθειμένων εἰς τὴν ἐπιούσαν τιροίμενοι. πέμπτῃ δὲ καὶ δεκάτῃ 249
διαδέχεται τὴν πάσχα ἢ τῶν ἀζύμων ἑορτὴ ἑπτὰ ἡμέρας οὔσα. καθ'
ἣν ἀζύμοις τρέφομαι καὶ καθ' ἐκάστην ἡμέραν ταῦροι σφάζονται
δύο καὶ κριὸς μὲν εἰς ἑπτὰ δὲ ἄρνες. καὶ ταῦτα μὲν ὀλοκαυτεῖται
προσιθεμένοι τοῖς πᾶσι καὶ ἔριθον ὑπὲρ ἁμαρτιῶν εἰς ἐνώχλιαν
κατὰ ἡμέραν ἐκάστην τοῖς ἱερεῦσιν. τῇ δὲ δευτέρῃ τῶν ἀζύμων 250
ἡμέρα. ἔκτῃ δ' ἐστὶν αὕτη καὶ δεκάτῃ, τῶν καρῶν οὓς ἐθήρισαν,

§ 246 = Num. XXIX 13; § 248 = Levit. XXIII 5.

ROMSPLLat

1 *φείροντες*, α i. ras. m. 2 *Μ φείροντες* L *εἰρεσιῶν ἡμῶν* εἰρεσιῶν ἦν R
ἰρεσιῶν ἦν M *εἰρεσιῶν* S *καρδί* RO 2 *περσέας* R 4 *ἐν]* ἦν ἢ i. ras.
 M 5 *ἐρίθου]* ἐφῶν M *ταῖς δ' ἐξῆς ἡμέραις]* *sex autem diebus* Lat
 6 *σὺν]* σὺν καὶ MSPL 7 *ἔφαιρουντος* R *ἑπτὰ]* πέντε RO *septimum* Lat
 8 *ἀνίενται]* ἐνίεται L 9 *καθὰ προειρήκαμεν* SPL *sicut praediximus*
 Lat *θύομεν]* θύομενον O *θύοσι* MSPLLat 10 *ὑπὲρ δὲ]* ὑπὲρ M καὶ ὑπὲρ
 SPL *et—pro* Lat *παραιτήσεως]* καὶ παραιτήσεως SP 11 *πήγνυσιν* M
πηγνύουσι L *ἔστιν ἐπιτελεῖν* tr. M 12 *νισὰν* P¹ *νισὰν* L *nysan* Lat
 13 *τεσσαρεσζαυδεκάτην* RS¹L 14 *αἰγυπτίους* SP *αἰγυπτίων* ML 15 *ἦν]*
ἦν P *τότε* MSPL *ἀπ'* om. MSPL 16 *προεῖπον]* προεῖπεν, εν ex on
 corr. S *ait* Lat 17 *ἐνόμισε]*, *μισε* suppl. m. 2 P *ἐνόμισε* OMS²PL
φαρτίας] φ. ατρίας M *φρατρίας* ed. pr. 18 *τεθρομένων* O *ἐπιούσαν]*
ἐνοῦσαν L *τὴν πάσχα]* τὴν ^{τοῦ} πάσχα M, om. Lat 21 *ὀλοκαυτοῦται* O
 22 *ἁμαρτιῶν* S¹ 23 *ἱερεῦσι* OMS²L 24 *δεκάτῃ]* δεκάτῃ τοῦ μηνὸς O
ἠθέρισαν R

- οὐ γὰρ ἦψαντο πρότερον αὐτῶν, μεταλαμβάνουσι καὶ τὸν θεὸν
 ἠγοούμενοι τιμῶν δίκαιον εἶναι πρῶτον, παρ' οὗ τῆς εὐπορίας τού-
 των ἔτυχον, τὰς ἀπαρχὰς αὐτῷ τῆς κριθῆς ἐπιφέρουσι τρόπον
 251 τοιοῦτον. φρούξαντες τῶν ἀσταχίων τὸ δράγμα καὶ πίσαντες καὶ
 καθαρὰς πρὸς ἄλεστον τὰς κριθὰς ποιήσαντες τῷ βρωμῷ ἀσσαρώνᾳ 5
 προσφέρουσι τῷ θεῷ. καὶ μίαν ἕξ αὐτοῦ δράξα ἐπιβαλόντες τὸ
 λοιπὸν ἀγιάσιν εἰς χοίσι τοῖς ἱερεῦσι· καὶ τότε λοιπὸν δημοσίᾳ
 ἔξεστι πᾶσι καὶ ἰδίᾳ φερίζειν. θύουσι δ' ἐπὶ ταῖς ἀπαρχαῖς τῶν
 καρπῶν ἄρνιον εἰς ὄλοκαύτωσιν τῷ θεῷ.
 252 6. Ἐβδόμη· ἐβδομάδος διαγενημένης μετὰ ταύτην τὴν θυσίαν, 10
 αὐταὶ δ' εἰσὶν αἱ τῶν ἐβδομάδων ἡμέραι τεσσαράκοντα καὶ ἑννέα,
 [τῆ πεντηκοστῆ]. Ἦν Ἐβραῖοι ἀσαρῶθὰ καλοῦσι. σημαίνει δὲ ταῦτα
 πεντηκοστήν, καθ' ἣν προσάγουσι τῷ θεῷ ἄρτον ἀλφίτων μὲν πυ-
 ρίνων ἀσσαρώνας δύο μετὰ ξυμῆς γεγονότων, θυμιάτων δὲ ἄρνας
 253 δύο· ταῦτα μὲν γὰρ τῷ θεῷ προσάγειν νόμιμον μόνον, εἰς δὲ 15
 δεῖπνον τοῖς ἱερεῦσι σκενάζεται καὶ καταλιπεῖν οὐδὲν ἔστιν ἕξ αὐ-
 τῶν εἰς τὴν ἐπιούσαν συγκεχωρημένον· ὄλοκαυτωθησομένους μό-
 σχους τε θύουσι τρεῖς καὶ κοίους δύο καὶ ἄρνας τεσσαρεσκαίδεκα.
 254 ἰρίγους δὲ δύο ὑπὲρ ἁμαρτιμάτων. ἔστι δ' οὐδεμία τῶν ἑορτῶν.
 καθ' ἣν οὐκ ὄλοκαυτοῦσιν οὐδὲ τῶν πόγων τῶν ἐπὶ τοῖς ἔργοις 20
 ἄνεσιν οὐ διδῶσιν, ἀλλ' ἐν πάσαις νόμιμον τό τε τῆς θυσίας

§ 250 = Leuit. XXIII 11.

ROMSPLLat

- 1 οὐ γὰρ ἦψαντο] ὧν ἦψατο RO οὐ ἦψαντες, ε ex o corr. M [μετα-
 λαμβάνουσι] οὐ μεταλαμβάνουσι R οὐ μεταλαμβάνουσι O 3 αὐτῶ, ὧ i. ras.
 R τρόπον τοιοῦτον] τὸν τρόπον τοῦτον SP τὸν τρόπον τοιοῦτον L
 4 φρούξαντος M σταχίων MSPL πίσαντες] πτήσαντες M ὀπήσαντες L
 καὶ om. P 5 ἄλεστον] ἀλαστόν R ἄλεστόν O ἄλεστών M ἄλεσμὸν S^P
 ἀλγσμὸν corr. S ἄλεστον L *coquendum* Lat ἀσσαρώνᾳ — 6 ἐπιβαλόντες]
 om. L ἀσσαρώνᾳ MSP¹ *assarium* Lat 6 προσφέρουσι] προσάγουσι MSP
 τῷ θεῷ] *dei* Lat τοῦ θεοῦ Coccejⁱ δράξα] *dragmam* Lat ἐπιβαλόντες]
 ἐπιβαλόντες τῷ βρωμῷ SP 7 λοιπὸν] τὸ λοιπὸν R 9 ἄρνειον, εἰ ex ι
 corr. S ὄλοκαύτωσιν MSPL *holocaustum* Lat 10 ἐβδόμης] ἐβδόμη δὲ
 SP *septima uero* Lat 11 τεσσαρακονταεννέα ML 12 τῆ πεντηκοστῆ]
 om. RO *pentecoste celebratur* Lat πεντηκοστῆ P Ἐβραῖοι om. P ση-
 μαίνουσι ROML 13 καθ' ἣν om. ed. pr. ἄρτων ROMSP *panes* Lat
 14 ἀσσαρώνας MSP¹ *assariorum* Lat 15 προσάγειν — 16 δεῖπνον] *solum-*
modo offeruntur nam ad cenam Lat νόμιμον om. MSPLLat δὲ om. MS
 PL 17 ὄλοκαυτωθησομένους RP μόσχους] δὲ μόσχους SP et ut uid. Lat
 18 τε om. SPLat ἄρνας, ας i. ras. m. 2 S τέσσαρας καὶ δύο RO
 19 δὲ M 20 οὐκ] om. O οὐκ MP

εἶδος καὶ τὸ τῆς ἀρχαίας ἀναλαίπωρον καὶ πρὸς ἐνώχλιας εἰσὶ τε-
θνηκότες.

7. Ἐκ μέντοι τοῦ κοινοῦ σίτος ὀπιτὸς ζῆμις ἄμοιρος. ἀσσαρῶνες 255
δ' αἰσοὶ καὶ τέσσαρες εἰς τοῦτο ἀναλοῦνται. ὀπιτῶνται δὲ ἀνὰ δύο
5 διαιρεθέντες μὲν τῇ πρὸ τοῦ σαββάτου, τῷ δὲ σαββάτῳ προῖ κομι-
σθέντες ἐπὶ τῆς ἱερῆς τροφῆς τίθενται κατὰ ἕξ εἰς ἀλλήλους τειρα-
μένοι. δύο δὲ χρυσίον ἰερακίμωνων λιβανωτοῦ γεμῶτων 256
διαμένουσιν ἕως τοῦ ἔτερου σαββάτου· καὶ τότε μὲν ἀντ' ἐκείνων
ἄλλοι κομίζονται, οἳ δὲ τοῖς ἱερῶσι πρὸς τροφήν δίδονται, καὶ
10 τοῦ λιβανωτοῦ θυμωμένου ἐπὶ τῷ ἱερῷ πυρὶ, ἔφ' ᾧ καὶ ὀλοκα-
τοῖσι τὰ πάντα, λιβανωτὸς ἐπὲρ ἐκείνον ἄλλος ὑπὲρ τῶν ἄρτων
προστίθεται. Θύει δ' ὁ ἱερεὺς ἐκ τῶν ἰδίων ἀναλωμάτων, καὶ δις 257
ἐκάστις ἡμέρας τοῦτο ποιεῖ. ἄλευρον ἐλαίῳ μεμαγμένον καὶ πεπη-
γὸς ὀπιτήσει βραχεία, καὶ εἰς μὲν ἔστιν ἀσσαρών τοῦ ἀλείφου, τού-
15 του δὲ τὸ μὲν ἡμισυ τὸ προῖ, τὸ δ' ἔτερον δεύλης ἐπιφέρει τῷ πυρὶ.
τὸν μὲν οὖν περὶ τούτων λόγον ἀκριβέστερον αἴτις δηλώσομεν,
ἱκανὰ δέ μοι δοκεῖ καὶ νῦν περὶ αὐτῶν προειρηθῆναι.

XI. 1. Μωσῆς δὲ τοῦ Ἀεὶ τὴν γῆλὴν τῆς πρὸς τὸν λαὸν 258
κοινωνίας ἐπεξελλόμενος ἱερὰν ἰσομένην ἡγνίσε πυργαίσις ὕδασι καὶ
20 ἀεναίοις καὶ θυσίαις, ὡς ἐπὶ τοῖς τοιοῖτοις νομίμοις παρέχονται τῷ
θεῷ. τὴν τε σκιρῆν αὐτοῖς καὶ τὰ σκεύη τὰ ἱερὰ καὶ τὰ ἄλλα ὅσα
πρὸς σκέπην τῆς σκιρῆς ἐπεποιήτο παρέδωκεν, ὅπως ἐηρηγομένων
τῶν ἱερέων ἐτηρητήσουσιν· ἥδη γὰρ τῷ θεῷ καθιέρωτο.

§ 255 = Levit. XXIV 5; § 258 = Num. III 5.

ROMSPLELatZonaras I p. 65sq.

1 ταλαίπωρον O ἐνώχλιας] conl. ἐνώχλιας (σ ex ν corr. R) codd. Lat
τεθνηκότες] τετυγκότες RM τετυγκότες O 3 Ἐκ — 4 ἀναλοῦνται] ex
communī tanen similia cocta fermento carens datur assariorum uiginti et quat-
tuor et ad panes faciendos expenduntur Lat μέντοι] μέντο S¹ post ἄμοι-
ρος lacunam statuit Holwerda ἀσσαρώνες MSP¹ 4 ἀνακαλοῦνται O
ὀπιτῶντε L δὲ om. L 5 διαιρεθέντες] αἰρεθέντες M μὲν τῇ] μέντοι
RO πρὸ] πρὸς L 6 κατὰ] καὶ τὰ ML ἀλλήλων RO ἀλλήλους, ou ex α
corr. M 11 λιβανωτὸς] λιβανωτὸς δὲ MSPL ὑπὲρ τῶν ἄρτων] ὑπὲρ τῶν
ἄλλων ἦτοι ὑπὲρ τῶν ἄρτων M super alios panes Lat 12 δὲ MSPL
13 μεμαγμένον] μεμιγμένον ROM mixtum Lat 14 ἀσσαρών OP²L assariū
(genet.) Lat 15 τὸ (ante προῖ) om. MSPL δὲ SP πυρὶ, v i. ras. R
16 περὶ τούτου OL ἀκριβέστερον om. O 18 τοῦ Ἀεὶ τὴν] τὴν λευιτι-κὴν
ME τὴν λευίτην (ν ex ην corr. S) SPL leui Lat 19 *ἔπεξελλόμενος ML
ἡγνίσε EZON πυργαίσις R ἀεναίοις RMSP²L 20 νομίμοις, ou ex ou corr. S
21 *ἀντῆς L *καὶ τὰ σκεύη — 22 ἐπεποιήτο om. O *ἱερὰ] ἱερατικὰ
SP ἄλλα MSPL 23 *ἐτηρητήσουσιν MS¹L καθιέρωτο SP καθιέρων,
ο (post ο) ex αν corr. L

- 259 2. Καὶ περὶ τῶν ζώων δὲ διεκρίνειν ἕκαστον, ὅτι τρέφονται
καὶ οἱ πάλιν ἀπεχόμενοι διατελοῦν, περὶ ὧν ἐν οἷς ἂν ἡμῖν ἀφορμὴ
τῆς γομφίης γένηται διελυσόμεθα τὰς αἰτίας προσιθύντες, ἀφ'
ὧν κινήθεις τὰ μὲν αὐτῶν βρωτὰ ἡμῖν ἐκέλευσεν εἶναι, τῶν δὲ
260 προσέταξεν ἀπέχεσθαι. αἵματος μέντοι παντὸς εἰς τροφήν ἀπη- 5
γόρευσε τὴν χρῆσιν ψυχὴν αὐτὸ καὶ πνεῦμα νομίζων, καὶ κρέως
τοῦ τεθνηκότος αὐτομάτως ζῴου τὴν βρωσὴν διεκόλλισεν. ἐπίλοι-
τε καὶ στέατος αἰγείου καὶ προβατείου καὶ τοῦ τῶν βοῶν ἀπέχε-
σθαι προεῖπεν.
- 261 3. Ἀπήλασε δὲ τῆς πόλεως καὶ τοὺς λέπρα τὰ σώματα κα- 10
κωθέντας καὶ τοὺς περὶ τὴν γομφίαν ἑομένους· καὶ τὰς γυναῖκας
δ' αἷς ἢ τῶν κατὰ φύσιν ἑκκρίσεις ἔπεισι μετέστησε πρὸς ἡμέραν
262 ἐξδύμην, μεθ' ἧν ὡς ἴδι, καθαραῖς ἐδυμῆν ἐφίμην. ὁμοίως δὲ
καὶ τοῖς κηδέυσασι νεκρὸν μετὰ τσσαύτας ἡμέρας νόμιμον τὸ ἐν-
δυμῆν· τὸν δ' ὑπὲρ τὸν ἀριθμὸν τούτων τῶν ἡμερῶν ἐνεχόμενον 15
ἐν τῷ μιάσματι θύειν νόμιμον ἀνάδας δύο, ὧν τὴν μὲν ἑτέραν
263 καθαγνίζειν δεῖ, τὴν δ' ἑτέραν οἱ ἱερεῖς λαμβάνουσιν. ὁμοίως δὲ
θύουσι καὶ περὶ τοῦ τὴν γομφίαν ἑομένου. ὅς δ' ἂν κατὰ τοὺς ὑπ-
νοὺς ἀποκρίνη γομφίαν, καθέως αὐτὸν εἰς ὕδωρ ψυχρὸν ὁμοίως τοῖς
264 κατὰ νόμον γυναῖκί πλησιάζουσιν ἐξουσίαν ἔχει. τοὺς δὲ λεπρούς 20
εἰς τὸ παντελὲς ἐξήλασε τῆς πόλεως μηδενὶ συνδιαιωμένους καὶ
νεκροῦ μηδὲν διαφέροντας· ἂν δὲ τις ἐξικετεύσας τὸν θεὸν ἀπο-
λυθῆ, τῆς νόσου καὶ τὴν ἐρρωμένην κομισίτηα χρόαν. ὁ δὲ τοιοῦτος
ποικίλαις ἀμειβεται θυσίαις τὸν θεόν, περὶ ὧν ὕστερον ἐροῦμεν.
- 265 4. Ὅθεν καὶ καταγελάσειεν ἂν τις τῶν λεγόντων Μωυσῆν λέ- 25
πρα κεκακωμένον αὐτὸν τε ἂν Ἀγγέλιος φησὶν καὶ τῶν ἐκαστόν-
των διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ἡμισάμενον εἰς τὴν Ναυααίαν ἀγαγεῖν

§ 259 = Leuit. XI 1; § 260 = Leuit. XVII 10, XI 39, VII 13; § 261 =
Leuit. XIII—XV.

ROMSPLELat

1 δὲ] ὁ L	ἕκαστα E	*ὅτι] ᾗ τε Burius	2 οὐ πάλιν] ὧν E
3 ἀφ'] ἐφ' conit.	4 βρωτὰ] βρώματα OMSPL	ad cibum Lat	ἡμῶσ O
εἶναι] ἐσθλεν O	6 *νομίζων] ὀνομάζων RO	7 *αὐτομάτως S'	διε- κόλλισεν] ἐκόλλε E
	S *αἰγίου L	*προβατείου S'	*τοῦ om. O
12 δ' αἷς] ὅτε in spatio uacuo	5 litt. suppl. M	δ' ἐν αἷσ SP	δὲ αἷσ L αἷσ E
ἔπεισι] ἐπίοι MSPLE	ἐπίοι ἑκκρίσις tr. E	13 *ὡς om. O	15 δ'] om. O δὲ LE
17 *καθαγνίζειν — ἑτέραν om. M	δ'] δὲ E	18 ὅς δ' ἂν]	quotiens Lat
19 ἀποκρίνη] O ἀποκρίνοι MSPLE	αὐτὸν ROM	ἐαυτὸν SPLE	20 γυναῖξ OE
22 ἐὰν E	25 καταγελάσει] S'L	ἂν om. MSPL	
μωϋσῆ L	26 αὐτὸν — φησὶν om. Lat		

αὐτοῖς. εἰ γὰρ τοῦτ' ἦν ἀληθές, οὐκ ἂν ἐπὶ τῇ αὐτοῦ Μωυσῆς 266
 ἀτιμία τοιαυτὴ ἐνομοθέτησεν, οἷς εὐλογον ἦν αὐτὸν καὶ ἑτέρων
 εἰσηγομένων ἀντειρηγέται, καὶ ταῦτα παρὰ πολλοῖς ὄντων λε-
 5 ἀπληγαμένον. ἀλλὰ καὶ τὰς ἐπισιμοπάτας στρατιῆς στρατιωμέ-
 των καὶ τὰς πολιτικὰς ἀρχὰς πιστενομένων καὶ εἰς ἱερὰ καὶ ναοὺς
 ἐχόντων ἐξουσίαν εἰσιέναι· ὥστ' οὐδὲν ἐκόλυε καὶ Μωυσῆν, εἰ 267
 τοιοῦτῳ τινὶ συμβεβηκέναι περὶ τὴν χρόαν ἢ τὸ σὺν αὐτῷ πληθος
 ἡλάττωτο, νομοθετῆσαι περὶ αὐτῶν τὰ κάλλιστα καὶ μηδεμίαν
 10 τοιαύτην ὁρίσασθαι ζήτησιν. ἀλλὰ δῆλον μὲν, ὡς ταῦτα περὶ ἡμῶν λέ- 268
 γουσιν ἐπὶ βασιλείας προσαγομένοι, Μωυσῆς δὲ τοῦτων καθαρὸς
 ὢν ἐν καθαρῶι τοῖς ἁμοιγίοις περὶ τῶν νεροσιχότων ἐνομοθέτει
 κατὰ τιμὴν τοῦ Θεοῦ τοῦτο ποιῶν. ἀλλὰ περὶ μὲν τοῦτων ἕκαστος
 ὡς αὐτῷ δοκεῖ σκοπεῖτω.

15 5. Τὰς δὲ γυναῖκας ἐπειδὴν τέκωσιν εἰς τὸ ἱερὸν εἰσιέναι 269
 κεκώλυκε καὶ θυσιῶν ἄπτεσθαι μέχρι τεσσαράκοντα ἡμερῶν, ἂν
 ἄρσεν τὸ τεχθὲν ἢ διπλασίονας γὰρ εἶναι τὰς ἡμέρας ἐπὶ θηλυ-
 τοκίαις συμβέβηκεν. εἰσιῶσαι μέντοι μετὰ τὴν προειρημένην προ-
 20 θεσμίαν θυσίας ἐπιτελοῦσιν, ἃς οἱ ἱερεῖς πρὸς τὸν Θεὸν διανέ-
 μονται.

6. Ἄν δ' ὑπονοήσῃ μεμοιχεῦσθαι τις αὐτῷ τὴν γυναῖκα, κομίζει 270
 κρηθῆς ἀληλεσμένης ἀσσάρωνα, καὶ μίαν αὐτῆς θράζα ἐπιβαλόντες
 τῷ Θεῷ τὸ λοιπὸν τοῖς ἱερεῦσι διδώσιν εἰς τροφήν. τὴν δὲ γυ-

§ 269 = Leuit. XII 1; § 270 = Num. V 12.

ROMSPLELatCedrenus I p. 121 Bonn.

1 τοῦτο M μωυσῆς ἐπὶ τῇ αὐτοῦ tr. M αὐτοῦ ROMSPL 2 τοιαῦτα
 RMSPL haec Lat 3 ἔθνεσιν ὄντων λερωῶν tr. MSPL 4 ἀπολαβόντων
 R οὐ μόνον et non solum Lat ὕβρεως καὶ ἀτιμίας SPL
 5 ἀπληγαμένων L στρατίας M 6 καὶ — πιστενομένων om. ROP
 7 ἐξουσίαν ἐχόντων tr. MSPL καὶ om. O Μωυσῆν, εἰ] μωυσεῖ M μωυσῆ
 εἰ L 8 ἢ] ἢ P² ipse aut Lat, unde ἢ αὐτὸς ἢ Bernard 9 ἡλάττωτο] ἦλατο
 L κάλλιστα O 10 ὁρίσασθαι τοιαύτην tr. L ὡς ταῦτα μὲν tr. MSPL
 προαγομένοι
 11 προσαγομένοι RO πρόσαγορευόμενοι L 13 περὶ μὲν] τὰ μὲν περὶ L
 15 *ἱερ. ὄν S 16 *κεκώλυκεν MS¹P¹ ἀπτεσθαι] ἀπέχεσθαι E
 *μέχρι] ἄχρι O 17 *θηλοτοκίαις L 18 συμβέβηκεν] νερόμισται E
 προειρημένην om. OE 21 incip. Cedrenus *τίς μεμοιχεῦσθαι tr. O αὐτῷ
 τῇ] αὐτοῦ τῇ] MSLCedren τῇ] εἰατοῦ E 22 *ἀλληλασμένης R ἀπλησμένης,
 εσ ex as corr. M ἀλληλασμένης SP *ἀσσαρώνων PL assarium Lat ἐπι-
 βάλλοντες ROLE 23 *δίδωσιν ROM δίδωσιν, ó ex ó corr. SP διαδίδωσιν I.

ναῖνα στήσας τις τῶν ἱερέων κατὰ τὰς πύλας, αἱ δ' εἰσὶ τετραμ-
 μέναι πρὸς τὸν νεῶν, καὶ τῆς κεφαλῆς τὴν ἱμάτιον ἀμφιῶν ἐπιγρά-
 271 φει μὲν τοῦ Θεοῦ τὴν προσηγορίαν δι' ἑξέρου, κελύει δὲ ὁμιλεῖν
 μηδὲν ἰδικιζέται τὸν ἄνδρα, παραβάσαν δὲ τὸ σῶφρον τοῦ δεξιῶ
 σκέλους ἕξαρθρον γενέσθαι καὶ τὴν γαστέρα περισθεῖσαν οὕτως 5
 ἀποθανεῖν· ἂν δ' ὑπὸ πολλοῦ τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς διὰ τοῦτον ζη-
 λοτυκίας προπετῶς ὁ ἀνὴρ διὰ τὴν ὑπόνοιαν εἴη κεκινημένος, μὴνὶ
 272 δεκάτῳ γενέσθαι παιδίον ἄρρον αὐτῆ. τῶν δ' ὄρκων τελειωθέντων
 τῆς δι' ἑξέρου ἀπαλείψας τὸ νόμα εἰς γιᾶλιν ἐκπιέζει, προκομίσας
 τε ἐκ τοῦ ἱεροῦ γῆς εἴ τι προστύχοι καὶ καταπάσας ἐκπιεῖν δίδω- 10
 σιν· ἢ δ' εἰ μὲν ἀδίκως ἐνεκλήθη, ἐγκύμων τε γίνεται καὶ τε-
 273 λεσφορεῖται κατὰ τὴν γαστέρα· ψευσαιμένη δὲ τὸν ἄνδρα ἐπὶ τοῖς
 γάμοις καὶ τὸν Θεὸν ἐπὶ τοῖς ὄρκοις μετ' αἰσχύνῃς καταστρέφει
 τὸν βίον τοῦ τε σκέλους ἐκπεσόντος αὐτῆ καὶ τὴν κοιλίαν ὑδέρου
 καταλαβόντος. καὶ περὶ μὲν τῶν θουσιῶν καὶ τῆς ἀγνείας τῆς ἐπ' 15
 αὐταῖς ταῦτα Μωσῆς τοῖς ὁμοσφύλοις προσεθήσε, νόμους δὲ αὐτοῖς
 τοιούτους ἔθετο.

274 XII. 1. Μοιχείαν μὲν εἰς τὸ παντελὲς ἀπέπειε νομίσας εὐδαι-
 μον τὸ περὶ τοὺς γάμους ὑγιαίνειν τοὺς ἄνδρας, καὶ ταῖς τε πό-
 λεισι καὶ τοῖς οἴκοις συμφέρειν τὸ τοὺς παῖδας εἶναι γνησίους. 20
 καὶ μίσγεσθαι δὲ μητροσὶ κακὸν μέγιστον ὁ νόμος ἀπέπειν. ὁμοίως
 δὲ καὶ πατρὸς συνεῖναι γαμετῆ καὶ τιθῆσι καὶ ἀδελφαῖς καὶ παίδων
 275 γυναιξίν ὡς ἔαφρον ἔχον τὴν ἀδικίαν μεμίσηκεν. ἐκώλυσε δὲ καὶ

§ 270 = Num. V 16; § 274 = Levit. XX 10.

ROMSPLELatCedrenus I p. 121 sq. Bonn.

2 *νεῶν] νεῶ ROM 4 *τὸν] περὶ τὸν Cedren 5 *σκέλλου M *ἕξα-
 ρθρον] ἕξαρθρον L τὸ ἄρθρον ἕξαρθρον Cedren περισθεῖσαν RO
 ECedren *putrefacto* Lat 6 *ἐὰν δὲ Cedren *ὑπὸ πολλοῦ] ἐπολλοῦ S
 *τοῦ om. Cedren *καὶ iterat L *τοῦτο MSPL 7 *εἴη om. M
 *μηνὶ—8 αὐτῆ om. RO 8 παιδίον γενέσθαι tr. E *ἄρρον | ·· αὐτῆ S
 *δ'] om. RO δὲ Cedren *τελειωθέντων O 9 *γιᾶλιν] τὴν γιᾶλιν
 O *προκομίσας Cedren 10 *τε] δὲ LCedren *τοῦ] τῆς τοῦ Cedren
 *γῆς εἴ τι προστύχοι] *terram — circa parietes iacentem* Lat *καταπάσ-
 σασ R 11 *ἢ i. ras. M *εἰ] i. ras. m. 2 P ἢ OS τελεσφορεῖ E, fort.
 recte 12 *δὲ] τὲ L 13 *ὄρκοις, ὅ i. ras. m. 2 ex ε, x i. ras. m. 2 P
 14 *ἐκπεσόντος] *putrescit* Lat *αὐτῆ] αὐτῆν L αὐτῆς Cedren 15 κατα-
 λαβόντος fin. Cedren ἀγνείας M 16 αὐταῖς] αὐτοῖς MSPL τοιαῦτα L
 1S *εἰς] ἐς L 19 τε om. M 20 τὸ τοῖς] τοῦτοιο RO 21 μί-
 γεσθαι] τὸ μίσγεσθαι MSPLE κακὸν] κακῶν M *tamquam malum* Lat
 ἀπέπει O 22 πατρὸς] τὸ πατρὸς E τηθῆσι] τιθῆσι ROS² τηθ σί (post θ
spatium uacuum) M τηθῆσι S' τίθθαισ, αἰσ i. ras. m. 2 P τηθῆσι E *nutricibus*
 Lat 23 ἔαφρον ML *prauam* Lat ἔχων RO

γυναίκι μιμισμένη τοῖς κατὰ ἡέσιν πλεσιάζειν μηδὲ τιμίαισιν εἰς
 συνουσίαν φροῖτῶν μηδὲ τὴν πρὸς τὰ ἄρρενα μῆξιν τιμῶν διὰ τὴν
 ἐπ' αὐτοῖς ὄραν ἡδονὴν θηρωμένους παράνομον. κατὰ δὲ τῶν εἰς
 ταῦτ' ἐξυβρισάντων θάνατον ὄρωσε τὴν τιμωρίαν.

- 5 2. Τῶν δ' ἱερέων καὶ διπλωσίονα τὴν ἀγνείαν ἐποίησε· τούτων 276
 τε γὰρ αὐτοῖς ὁμοίως τοῖς ἄλλοις εἶργει καὶ προσέει γαμεῖν τὰς
 ἡταιρηκνίας ἐκώλυσε, μήτε δοῦλιν μήτ' αἰχμάλωτον γαμεῖν αὐτοῖς
 κεκώλυε καὶ τὰς ἐκ κατεργασίας καὶ τοῦ πανδοχεῖν περιουσιμίας
 τὸν βίον μηδὲ τὰς τῶν προτέρων ἀνδρῶν ἐφ' αἰσθητικοῦσιν αἰτίας
 10 ἀπὸ ἀλλαγμίας. τὸν ἀρχιερεῖα μέντοι οὐδὲ τεθνηκότος ἀνδρὸς ἡξίωσι 277
 γυναῖκα τοῦτο τοῖς ἄλλοις ἱερεῦσι συγχωρῶν, μόνην δ' αὐτῷ [δέ-
 δωκε] γαμεῖν παρθένον καὶ ταύτην φυλάττειν· ὅθεν οὐδὲ νεκρῶ
 προσέεισιν ὁ ἀρχιερεὺς τῶν λοιπῶν οὐ κεκωλυμένων ἀδελφοῖς καὶ
 γονεῦσι καὶ παισὶ τοῖς αὐτῶν προσέεινα μεταστᾶσιν. ἀφέλεις δὲ 278
 15 εἶναι πᾶσαν ἀφέλειαν· τὸν δὲ μὴ ὀλόκληρον τῶν ἱερέων νέμεσθαι
 πρὸς τοὺς ἱερεῖς ἐκέλευσε τὰ γέγρα, ἀναβαίνειν δὲ ἐπὶ τὸν βομῶν
 καὶ εἰσεῖναι εἰς τὸν ναὸν ἐκώλυσε· μὴ μόνον δὲ περὶ τὰς ἱεροου-
 ργίας καθαροῖς εἶναι, σπουδάζειν δὲ καὶ περὶ τὴν αὐτῶν δίαιταν,
 ὥστ' αὐτὴν ἀμεικτον εἶναι, καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν οἱ τὴν ἱερα- 279
 20 τικὴν στολήν φοροῦντες ἄμωμοὶ τέ εἶσι καὶ περὶ πάντα καθαροὶ
 καὶ νηφάλιοι, πίνειν οἶνον ἕως οὗ τὴν στολήν ἔχουσι κεκωλυμένοι·
 εἴτι δὲ καὶ τὰ ἱερεῖα θύουσιν ὀλόκληρα καὶ κατὰ μὴδὲν λελοβημένα.
 3. Ταῦτα μὲν οὖν ἤδη καὶ κατὰ τὸν ζωῆς χρόνον τῆς αὐτοῦ 280

§ 275 = Leuit. XX 18, 13; § 276 = Leuit. XXI 7; § 277 = Leuit. XXI 13, 11.

ROMSPLELat

1 *γυναῖξ O *κατὰ] κατὰ τὴν RO 2 *ἄρρενα ROSPL 3 θηρω-
 μενος P 5 *δὲ L 6 εἶργει RP¹ *γαμεῖν— 7 ἐκώλυσε] neque meretrices
 neque concubinas eos habere permisit Lat 7 *ἡταιρηκνίας, ρι ex ρη corr. M
 ἡταιρηκνίας S μήτε— 8 κεκώλυε seclusit Dindorf μήτε] μήτε μὴν E
 αὐτοὺς γαμεῖν tr. O γαμεῖν— 8 κεκώλυε om. E 8 κεκώλυε]
 uoluit sed Lat ἡξίωσεν, ἀλλὰ Holwerda τὰς] ταῖς S¹P πανδοχεῖν E
 9 *μηδὲ] μήτε M τῶν om. O *ἐφ', φ ex v corr. M ἀφ' R *αἰτίας
 L 10 *τὸν] τὸν δ' L post ἀπὸ ἀλλαγμίας: ab eorum coniunctione pro-
 hibuit addit Lat 11 γυναῖκα] γυναῖκα λαβεῖν E habere— uxorē Lat γαμεῖν
 γυναῖκα ed. pr. μόνην] E μόνω codd. Lat δὲ ROSPLE *δέδωκε om. RO
 12 *οὐδὲ] οὖν οὐδὲ RO 13 οὐ om. E 14 *πᾶσι ROM αὐτῶν ROS
 PLE ἑαυτῶν M *προεῖναι M προσεῖναι SP 15 πᾶσαν] κατὰ πᾶσαν SP
 ἀσφέλειαν S¹ ἀσφάλειαν S² *δὲ μὴ] μὴ δὲ O 16 *δὲ] δὲ, δ i. ras. m. 2 S τε ROL
 18 *τὴν] τῶν O αὐτῶν δίαιταν] δίαιταν ἑαυτῶν E *διαιτῶν RO
 19 ὥσ' ταύτην ML 21 *ἕως· οὐ, eras. σ S *ἔχουσι S² 22 *τὰ om. SP
 *κατὰ] τὰ L 23 τὸν ζωῆς] ed. pr. τῆς ζωῆς RO τὸν τῆς ζωῆς MSPL

- γινόμενα παρέδωκε Μωυσῆς, τῶν δὲ αἰθεὶς καί μερ ἐπὶ τῆς ἐομιμίας
 διαικώμενος προειήσεν, ὅπως ἐπειδὴν τὴν Χανααίαν λάβωσι τάδε
 281 ποιῶσι· δι' ἐβδόμον ἔτους ἄνεσιν δίδωσι τῇ γῆ ἀπὸ τε ἄροτρον
 καὶ φύτείας, ὥσπερ καὶ αὐτοῖς δι' ἐβδόμης ἡμέρας τὴν ἀπὸ τῶν
 ἔργων προεῖπεν ἀνάπανσιν. καὶ τῶν αὐτομάτως ἀναδοθέντων ἀπὸ
 282 τῆς γῆς κοινὴν εἶναι τοῖς θελοῦσι τὴν χρῆσιν τῶν τε ὁμοφύλων
 καὶ τῶν ἄλλοτριωχῶρων, μηδὲν ἐξ αὐτῶν φυλάττοντας· ποιεῖν δὲ
 283 τοῦτο καὶ μεθ' ἐβδόμην ἐτῶν ἐβδομάδα. ταῦτα πεντήκοντα μὲν
 ἔστιν ἔτη τὰ πάντα, καλεῖται δὲ ὑπὸ Ἑβραίων ὁ πεντηχοστός
 ἔνιαυτός ἰωβήλος, ἐν ᾧ οἱ τε χρεῶσται τῶν δανείων ἀπολύονται
 καὶ οἱ δουλεύοντες ἐλευθεροὶ ἀφίενται, οὕς ὄντας ὁμοφύλους καὶ
 παραβάνας τι τῶν νομίμων τῷ σχήματι τῆς δουλείας ἐκόλασε
 284 θάνατον οὐκ ἐκδεχομένους. ἀποδίδωσι δὲ καὶ τοὺς ἀγροὺς τοῖς
 ἀρχῆθεν αὐτῶν δεσπόταις τοῦτον τὸν τρόπον· ἐνστάτος τοῦ ἰω-
 βήλου, ἐλευθερίαν σημαίνει τούτομα, συνέχονται ὅ τε ἀποδόμενος τὸ
 285 χωρίον καὶ ὁ πριάμενος, καὶ λογισάμενοι τοὺς καρποὺς καὶ τὰς
 εἰς τὸ χωρίον δαπάνας γεγενημένας τῶν μὲν καρπῶν πλεονάζειν
 εὐρεθέντων προσδέχεται τὸν ἀγρὸν ὁ ἀποδόμενος, τοῦ δ' ἀναλώ-
 ματος ἐπερβάλλοντος ἐπὶ τοῦ λείποντος καταβάλων τὸ ἰννοῦμενον
 ἐξέχεται τῆς κτήσεως, ἴσων δὲ συναριθμουμένων τῶν τε καρπῶν
 καὶ τῶν ἀναλωμάτων ἀποδίδωσι τοῖς καὶ πρότερον νειμηθεῖσι. τὸ
 αὐτὸ δὲ καὶ ἐπὶ ταῖς οἰκίαις νόμιμον ἰσχύειν ἠθέλησε ταῖς κατὰ
 κώμας πεπραμέναις· περὶ γὰρ τῶν ἐν τῇ πόλει πεπραμένων
 ἔγνωκεν ἑτέρως. εἰ μὲν γὰρ πρὸ τοῦ τελειωθῆναι τὸν ἔνιαυτὸν
 καταβάλοι τὸ ἀργύριον, ἀναγκάζει τὸν πριάμενον ἀποδοῦναι, εἰ δὲ

§ 280 = Leuit. XXV 1.

ROMSPLELat

- 1 παρέδωκε Μωυσῆς] μωυσησ παραδέδωκε M 2 ὅπως] ὡς ὅπως M
 3 *δίδωσι] praebent Lat 5 *ἀπὸ] ἐπὸ M 7 φυλάσσοντος RO φυλάσσου-
 τας SP 8 *τοῦτο καὶ] τοῦτο O καὶ τοῦτο RML *μετ' ἐβδόμην, ἐ ex ἐ
 corr. M 9 *τὰ om. SP ὑπὸ Ἑβραίων om. ME 10 *ἰωβήλος RM iubileus
 Lat 12 *τι om. ROML *σχήματι R *ἐκόλασε] ἐκόλωνε RO 13 *θά-
 νατον οὐκ ἐκδεχομένους] mortemque sustinere prohibuit Lat *οὐκ] δ', antea
 spatio uacuo 3 litt. relicto M *δὲ om. RO 14 *ἰωβήλον RM iubileo Lat
 15 σημαίνει] δὲ σημαίνει MSPLE τὸ ὄνομα E *ἀποδόμενος R
 18 δὲ MSPLE 19 *καταβάλων] καταβάλλον M recipiens Lat καταλαβών
 Bernard 20 ἐξέχεται] ἐξέρχεται R ἐξίσταται SPL ἔχεται E discedit Lat
 21 *νειμηθεῖσι] νειμηθεῖσι RO νειμηθεῖσι, i. marg. ']. δια S διανεμηθεῖσι L
 22 αὐτὸ δὲ] δ' αὐτὸ E *οἰκίαις] M'S'L *νόμιμον] νόμον M 23 *πεπρα-
 μέναις RO γὰρ] δὲ ROSPE ἐν τῇ πόλει] ἐν πόλει SPE in ciuitatibus Lat
 *πεπραμένων RO 25 *καταβάλοι] recipiat Lat *ἀναγκάζειν M

πλήρεις γένοιτο τὸ ἔτος, βεβαιοῖ τὴν κτῆσιν τῷ προιαμένῳ. ταύτην 286
Μωυσῆς τὴν διάταξιν τῶν νόμων, ὅθ' ἐπὶ τὸ Σιναῖον καθιδρύσει
τὴν στρατιάν, ἐξέμαθε παρὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῖς Ἑβραίοις γεγραμ-
μένην παραδίδωσιν.

4. Ἐπειδὴ δὲ καλῶς αὐτῷ τὰ περὶ τὴν νομοθεσίαν ἔχειν ἐδό- 287
κει, πρὸς ἐξέτασιν τοῦ στρατοῦ τὸ λοιπὸν ἐτόρακῃ τῶν πολεμικῶν
ἤδη κατὰ νοῦν ἔχων ἕπτεσθαι, προστάσει τε τοῖς φυλάρχοις πλὴν
τῆς Λευϊτιδος φυλῆς ἀκριβῶς τὸν ἀριθμὸν ἐμαθεῖν τῶν στρα-
τεύεσθαι δυναμένων· ἱεροὶ γὰρ ἦσαν οἱ Λευῖται καὶ πάντων ἀτε-
10 λεις. γενομένης δὲ τῆς ἐξετάσεως εὐρέθησαν μυριάδες ἐξήκοντα 288
τῶν ὀκλιτεύειν δυναμένων ὄντων ἀπὸ εἰκοσι ἑτῶν ἕως πενήκοντα
καὶ τρισχίλιοι πρὸς ἑξακοσίοις καὶ πενήκοντα. ἀντὶ δὲ Λευὶ κατέ-
ἐλεξεν εἰς τοὺς φυλάρχους Μανασσῆν τὸν Ἰωσήφου παῖδα καὶ
Ἐφραίην ἀντὶ τοῦ Ἰωσήφου· δέησις δὲ ἦν αὕτη Ἰακώβου πρὸς
15 Ἰωσήφου ποιητοῦς αὐτῷ παρασχεῖν τοὺς παῖδας. ὧς καὶ προσέειπεν.

5. Πηγνύντες δὲ τὴν σιγηρὴν μέσην ἀπελάμβανον τριῶν φυ- 289
λῶν κατὰ πλεονὰν ἐκάστην παρωσιζουμένων· ὅσοι δὲ διὰ μέσον
ἐτίμιμητο, καὶ κόσμος ἦν ἀγορᾶς, καὶ τῶν πολουμένων ἕκαστον ἐν
τάξει διέκειτο, καὶ δημοιοργοὶ τέχνης ἀπάσις ἐν τοῖς ἐργαστηρίοις
20 ἦσαν, οὐδενὶ τι ἄλλῳ ἢ πόλει μειωσισταμένη καὶ καθιδρυμένη
ἔφκει. τὰ δὲ περὶ τὴν σιγηρὴν πρῶτοι μὲν οἱ ἱερεῖς κατεῖχον, 290
ἔπειτα δὲ οἱ Λευῖται πάντες ὄντες τὸ πλῆθος, ἐξήτάσθησαν γὰρ
καὶ αὐτοὶ τοῦ μὲν ἄρρενος ὅσον τριακοστὴν εἶχεν ἡμέραν γενόμε-
νον, δισμύριοι καὶ δισχίλιοι πρὸς τοῖς ὀκτακοσίοις ὀγδοήκοντα. καὶ
25 ἐφ' ὅσον μὲν ἐπέθ' τὴν σιγηρὴν συνέβαιναν ἐστῆσαι τὴν νεφέλην.

§§ 287—290 = Num. I—III; § 290 = Num. IX 18.

ROMSPLELatZonaras I p. 66.

1 πλήρης M 2 μωσῆς E ὅθ' ὅτ' M σίναιον SPL 3 στρα-
τιάν L 4 παραδίδωσιν] ipse contradidit Lat 5 i. marg. VIII Lat
ἔχειν om. O 7 τε] E que Lat δὲ codd. *φυλάρχοις OP S *λευῖδος M fort.
recte 10 *μυριάδες S'P 11 ὄντων — 12 πενήκοντα i. ras. m. 1 ut uid. R
ὄντων] τῶν SP εἰκοσι ἑτῶν] εἰκοσαετῶν RO εἰκοσιν ἑτῶν E et ex corr. S
12 *καὶ (ante πενήκοντα) om. L 13 φυλάρχονσ E μανασσῆ E *ἰωσήφου L
14 Ἐφραίην] ἐφραῖην RO ἐφραῖην SPE ἐφραῖην L effraim Lat *ἀντὶ
τοῦ Ἰωσήφου] ἀντὶ εὐφραῖμ τοῦ ἰωσήφου L pro ipso ioseph Lat δὲ om. E
15 *ἰωσήφου L *αὐτοῦ M *τοὺς om. SP *παῖδας] παῖδας ἰρὸς
ἰωσήφου (πρὸς ἰωσήφου expunxit m. 1) M 16 πηγνύντες] figentes — castra
Lat 17 δὲ] τε SP μέσον L 18 ἐτίμιμητο O 20 μεθιδρυμένη Naber
23 ἄρρενος ROSPL *ὅσον] ὄντος RO 24 *δισμύριοι L δι-
σχίλιοι] τρισχίλιοι MLEZon τοῖς om. ME 25 *συνέβαιναν om. RO

μένειν αὐτοῖς ὡς ἐπιδημοῦντος ἐδόκει τοῦ Θεοῦ, τρεπομένης δὲ ταύτης μετανίστασθαι.

- 291 6. Εὗρε δὲ καὶ βυκάνης τρόπον ἐξ ἀργύρου ποιησάμενος. ἔστι δὲ τοιαύτη· μήκος μὲν ἔχει πηχναῖον ὀλίγω λεπτον, στενὴ δ' ἔστι σύριγξ αὐλοῦ βραχεῖ παχύτερα, παρέχουσα δὲ εἶρος ἀροῦν ἐπὶ τῷ 5 στοματι πρὸς ἐποδοχὴν πνεύματος εἰς κώδωνα ταῖς σάλιγγξι παρακλιθείως τελοῦντα· ἀσώστρα καλεῖται κατὰ τὴν Ἑβραίων γλῶσσαν.
- 292 γίνονται δὲ δύο, καὶ τῇ μὲν ἐτέρῃ πρὸς παρακλίευσιν καὶ συλλογὴν ἐχρῶντο τοῦ πλήθους εἰς τὰς ἐκκλησίας· καὶ μὴ μὲν ἀποσημάναντος ἔδει τὰς ἀρχὰς συνελθεῖν σεσημαμένας περὶ τῶν οἰκείων. 10
- 293 ἀμφοτέραις δὲ συνέγε τὸ πλήθος. τῆς δὲ σηκῆς μετακινουμένης ταῦτα ἐγένετο· ἀποσημάναντος γὰρ τὸ πρῶτον οἱ παρὰ ταῖς ἀνατολαῖς ἐσηκνωκότες ἀνίσταντο, καὶ πρὸς τὴν δευτέραν οἱ πρὸς τὸν νότον ἀθίς καθεστῶτες. εἰθ' ἢ σηκῆ λυομένη μέση τῶν προσιόντων 15 ἐξ φυλῶν ἐκομίζετο καὶ τῶν ἐπομένων ἐξ. Δευταῖαι δὲ περὶ 15
- 294 τὴν σηκῆν πάντες ἦσαν. τρίτον δὲ σημάναντος τὸ κατὰ λίβα τετραμμένον τῶν ἐσηκνωκῶτων μέρος ἐκινεῖτο, καὶ τέταρτον τὸ κατὰ βορρᾶν. ταῖς δὲ βυκάναις ἐχρῶντο καὶ ἐπὶ ταῖς ἱεροουργίαις προσάγοντες τὰς θυσίας καὶ τοῖς σαββάτοις καὶ ταῖς λοιπαῖς ἡμέραις. 20
- 295 θύει δὲ τότε πρῶτον μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τὴν ἐξ Αἰγύπτου τὴν πάσχα λεγομένην ἐπὶ τῆς ἐρήμου.

- XIII. Καὶ βραχὺ διαλιπὼν ἀπανίσταται τοῦ Σιναίου ὄρους καὶ τόπους τινὰς ἀμείψας, περὶ ὧν δηλώσομεν, εἰς τι χωρίον Ἐσερμῶθ λεγόμενον παρῆν, κακεῖ τὸ πλήθος πάλιν στασιάζειν

§ 290 = Num. IX 18; § 291 = Num. XI 1; § 294 = Num. IX 1; § 295 = Num. XI 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 66. Suidas s. βυκάνη.

- 1 αὐτοῖς] αὐτῆν E 3 Εὗρε — 10 ἀρχὰς excerptsit Suidas *βυκάνης S¹ ἀργύρου] ROLESuid ἀργυρίον MSP 4 *πηχῆιον M πηχναῖον conl. *ὀλίγον L 5 *σύριγξ P βραχεῖ] βραχεῖα M βραχὺ LE, om. Lat *βραχύτερα SP *ἀροῦν] δοροῦν ROL 7 *τελοῦντα] τελοῦν ed. pr. ἀσώστρα SPL ἀσώστρα O ἀσώστρα E γλῶτταν E 8 πρὸς om. L 9 ἐχρῶντο om. RO καὶ μίαν — 10 ἔδει] altera uero cum oporteret Lat μί] Cocceji μία ROM μίαν SPL ἀποσημάναντος] ἀπο· μάναντος L 10 σεσημαμένας M 11 ἀμφοτέρας S 12 ἀποσημάναντος MSP 14 ἀθίς] ἀνῆς MSPL εἰθ' — 15 ἐξ] et ita in thecam (decum cod. Wiz.) involuti tabernaculi medicatis praecedentibus sex tribus portabatur et alia media sequentibus sex Lat μέση] μίση RO προσιόντων O 15 δὲ om. SP 16 σημάναντος SP σημάναντος L 17 ἐκινεῖτο] ed. pr. ἐνέκετο codd. ferebatur Lat 15 δὲ om. O καὶ om. L προσάγοντες] πρὸς αἰς προσάγοντες SPL 19 ταῖς θυσίαις R¹ 21 *πάσχα] γάσχα RO 23 *τόπος i. ras. P 24 Ἐσερμῶθ] ἔσερμῶθ SP εἰς ἐρημῶ M σερμῶ E aescrmoth Lat

αρχεται. καὶ τὸν Μωσῆν αἰτιάσθαι τῶν τε κατὰ τὴν ἀποδημίαν
 αὐτῷ πεπαιραμένων. καὶ ὅτι γῆς ἀγαθῆς αὐτοῖς κρίσιμος ἀπα- 296
 ναστῆναι τὴν μὲν ἀπολέσειαν, ἀντὶ δὲ ἧς ὑπέσχετο παρέξῃεν εὐ-
 δαιμονίας ἐν ταύταις ἀλότοιαι ταῖς ταλαιπωροῖαις, ἕδατος μὲν σπανί-
 ζοντες. εἰ δὲ καὶ τὴν μάγναν ἐπιλαπειν συμβαίη τέλειον ἀπολούμενοι.
 5 πολλὰ δὲ εἰς τὸν ἄνδρα καὶ δεινὰ λεγόντων, εἰς δὲ τις αὐτοῖς 297
 παρήνει, μήτε Μωσέος καὶ τῶν πεπονημένων αὐτῶ περὶ τῆς
 κοινῆς σωτηρίας ἀνημιμονεῖν μὴ ἀλογισώσκειν τῆς τοῦ Θεοῦ βο-
 ηθείας. τὸ δὲ πλῆθος πρὸς τοῦτο μᾶλλον ἐκινήθη καὶ θροοῖσεν
 10 ἔτι μᾶλλον πρὸς τὸν Μωσῆν ἐπεινείναιτο. Μωσῆς δὲ παρακατα- 298
 σίνων αὐτοῖς ὅτιως ἀπεγνωστότας ἐπίσχετο καίπερ ἀσχερῶς ἐπ’
 αὐτῶν περιβροσιμένος πλῆθος αὐτοῖς παρέξῃεν χωρῶν οὐκ εἰς μίαν
 ἡμέραν ἀλλ’ εἰς πλείονας. ἀπιστούντων δ’ ἐπὶ τούτῳ καὶ τινος
 ἐρομένου. πόθεν ἂν τοσαύταις εὐπορήσειε μυριάσι τῶν προειρημέ-
 15 νων. „ὁ Θεός, εἶπε, καὶ γὰρ καὶ τοὶ κακῶς ἀκούοντες πρὸς ὑμῶν οὐκ
 ἂν ἀποστεινῶν καίνοντες ὑλὸς ὑμῶν, καὶ ταῦτα οὐκ εἰς μακρὴν
 ἔσται.“ ἅμα ταῦτ’ ἔλεγε καὶ κίμνεται τὸ στρατόπεδον ὁρίγον 299
 ἅπαν καὶ ἤθροίζον αὐτοῖς περιστάτες. ὁ μὲντοι Θεός οὐκ εἰς
 μακρὴν μετέρχεται τοῖς Ἑβραίοις τῆς εἰς αὐτὸν θρασύτης καὶ
 20 λοιδορίας· ἀπέθανε γὰρ οὐκ ὀλίγον πλῆθος αὐτῶν, καὶ εἶν ἔτι
 καὶ ἐπιθυμίαν ὁ χώρος ὀνομάζεται Καβρωθαβὰ, ἐπιθυμίας μνη-
 μεῖα λέγοιτο ἄν.

XIV. 1. Ἀναγαγὼν δὲ αὐτοὺς ἐκεῖθεν ὁ Μωσῆς εἰς τὴν κα- 300
 λομένην Φάραγγα πλῆσιον οὖσαν τοῖς Χαναταίων ὄρεισι καὶ χα-

§ 295 = Num. XI 4; § 300 = Num. XIII 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 66.

1 ἀποδημίαν] ἐπίδημιαν i. ras. L 2 αὐτοὺς ἀγαθῆς tr. MSPLE
 3 ἀπολέσειαν M 4 *ἀλῶνται ταῖς om. M *ταῖς i. ras. L σπανίζοντες,
 εἰ i. ras. corr. m. 2 ex α· S 5 τὴν μάγναν OE τὸ μάγναν P *ἐπιλει-
 πειν M ἐπι | ἐπιλαπειν L *συμβαίη S συμβαίνει L *ἀπωλούμενοι, w
 ex o corr. M 6 δὲ] μὲν MSPL εἰς] εἰ L δὲ] om. Lat δὴ Dindorf
 αὐτοῦς L 7 μωσέως MSP 8 μήτε S τοῦ] ἐκ τοῦ MSPL 9 δὲ om. L
 ἐκινήθη] ἐκεκίνητο SPL 11 ἐπ’ αὐτὸν P¹ 13 ἐπὶ τοῦτο R 14 ἐρω-
 μένον R¹M εὐπορήσειε P εὐπορήσεις R εὐπορήσης O 15 ὁ Θεός — 16 καὶ
 ταῦτα om. O οὐκ ἂν — 16 ὑμῶν om. RP οὐκ] καὶ οὐκ L ὑμῶν, ὁ ex
 ἡ corr. M 16 ταῦτα] τοῦτο M τοῦτ’ SPL istud Lat 21 *Καβρωθαβὰ]
 9 β
 καρβωθαβὰ R καρβωθαβὰ O καρβωθαβὰ M καρβωθαβὰ L καρβωθαβὰ cod.
 Busb. E ἐπιθυμίας] ὁ ἐστὶν ἐπιθυμία E 22 λέγοιτο ἄν] conit. λέγοιτο
 codd., om. E 23 i. marg. ἡ R *δ’ MSPL *καλομένην] λεγομένην L
 24 τοῖς] τῆς E ὄρεισι] ed. pr. χωρίσι ROMSP ὄρεισι L γῆς E terminos Lat

- λεπὴν ἐνδιατᾶσθαι εἰς ἐκκλησίαν ἀθροίζει τὸ πλῆθος καὶ κατα-
 στάς, „δύο, φησί, τοῦ Θεοῦ κρίναντος ἡμῖν παρασχεῖν ἀγαθὰ,
 ἐλευθερίαν καὶ γῆς κτήσιν εὐδαιμόνος, τὴν μὲν ἴδι, δόντος ἔχετε.
 301 τὴν δὲ ἤδη λήψεσθε. Χανααίων γὰρ ἐπὶ τοῖς ὄροις καθήμεθα,
 καὶ κωλύσει τὸ λοιπὸν ἐπιόντας οὐ μόνον οὐ βασιλεὺς οὐ πόλις
 ἡμᾶς, ἀλλ' οὐδὲ τὸ πᾶν ἀθροισθέντων ἔθνος. παρασκευάζομεθα
 οὖν πρὸς τὸ ἔργον· οὐ γὰρ ἀμαχητὶ παραχωρήσουσιν ἡμῖν τῆς
 302 γῆς, ἀλλὰ μεγάλους αὐτὴν ἀγῶσιν ἀφαιρεθέντες. πέμψομεν δὲ
 κατασκόπους, οἱ τῆσδε τῆς γῆς ἀρετὴν κατανοήσουσι καὶ πόσῃ
 δύναμις αὐτοῖς. πρὸ δὲ πάντων ὁμοιοῶμεν καὶ τὸν Θεόν, ὅς ἐστιν 10
 ἐπὶ πᾶσιν ἡμῖν βοηθὸς καὶ σύμμαχος, διὰ τιμῆς ἔχομεν.“
- 303 2. Μωσῆος δὲ ταῦτ' εἰπόντος τὸ πλῆθος αὐτὸν τιμαῖς ἀμεί-
 βεται, καὶ κατασκόπους αἰρεῖται δώδεκα τῶν γνωριμωτάτων ἐξ
 ἐκάστης φυλῆς ἕνα, οἱ διεξελθόντες ἀπὸ τῶν πρὸς Αἰγύπτῳ τὴν
 Χανααίαν ἄπασαν ἐπὶ τὴν Ἀμάθην πόλιν καὶ Αἰβανὸν ἀφικνοῦνται 15
 τὸ ὄρος, καὶ τὴν τε τῆς γῆς φύσιν καὶ τὴν τῶν ἐνοικούντων ἀνθρώ-
 πων ἐξιστορήσαντες παρήσαν τεσσαράκοντα ἡμέραις εἰς πᾶν κα-
 304 αρησάμενοι τὸ ἔργον, ἔτι τε καρποὺς ὧν ἔφερον ἢ γῆ κομίζοντες
 τῇ τε τούτων εὐπρεπείᾳ καὶ τῇ πλήθει τῶν ἀγαθῶν, ἃ τὴν γῆν
 ἔχειν διχοῦντο. πολέμειν ἐπαιρόντες τὸ πλῆθος, φοβούμενοι δὲ πᾶ- 20
 λιν αὐτὸ τῇ τῆς κτήσεως ἀπόρῳ ποταμοῦς τε διαβῆναι λέγον-
 τες ἀδυνάτους ὑπὸ μεγέθους ἅμα καὶ βάθους καὶ ὄρη ἀμήχανα
 τοῖς ὀδεύουσι καὶ πόλεις καρτερὰς τείχεσι καὶ περιβόλων ὀχυρό-
 305 τητι· ἐν δ' Ἐβρωῖν καὶ τῶν γιγάντων ἔφρασκον τοὺς ἀπογόνους
 καταλαβεῖν. καὶ οἱ μὲν κατάσκοποι τεθεαμένοι πάντων οἷς μετὰ 25
 τὴν ἔξοδον τὴν ἀπ' Αἰγύπτου ἐπέτυχον μείζω τὰ κατὰ τὴν Χα-

§ 300 = Num. XIII 2.

ROMSPLELatZonaras I p. 66.

2 ἡμῖν SP 4 χανααίαις, σ ex v corr. S 5 οὐ μόνον — πόλις] neque
 rex neque civitas Lat οὐ πόλις] ἢ πόλις MSPL 6 ἀθροισθέντων] ἀθροισ-
 θέν αὐτῶν MSPL παρασκευάζομεθα R¹SP¹L 7 ἀμαχητὶ S²P ἀμαχι S¹L
 παραχωροῦσιν RO 9 τῆσδε τῆς] τῆσ δὲ L τῆσ E huius Lat τῆσ τε
 ed. pr. ἀρετὴν] τὴν ἀρετὴν SPE 10 πρὸ] πρὸς L 11 τιμῆς, i. ras. m. 2
 R 12 i. marg. ζ' O X Lat μωσῆος MSP · ταῦτ' τοῦτο M αὐτὸν
 τιμαῖς] αὐτὸν τε τιμαῖς SP αὐτῶν τιμαῖς αὐτὸν M 13 i. marg. θ' R
 14 οἱ διεξελθόντες] οἱ δὲ ἐξελθόντες ROSP οἱ διελθόντες E πρὸς Αἰγύπτῳ
 RO 15 *πᾶσαν SP ἀμάθην MSP emathim Lat 18 ἔτι τε] ἔτι M ἔτι δὲ καὶ
 SPL insuper et Lat 21 *αὐτὸ] αὐτοῖς M 23 ὀδεύουσι] διοδεύουσι SPL
 iter agentibus Lat 24 δ' Ἐβρωῖν] δὲ ἐβρωῖν M δὲ ἐβρωῖν OL δὲ χερβῶνι
 SPE ebron Lat 25 θεασάμενοι SP

ναναίαν αὐτοί τε κατεπλήγησαν καὶ τὸ πλῆθος οὕτως ἔχειν ἐπει-
ρωῶντο.

3. Οἱ δὲ ἄπορον ἐξ ὧν ἠχροάσαντο τὴν κτῆσιν τῆς γῆς ὑπε- 305
λάμβανον καὶ διαλυθέντες ἐκ τῆς ἐκκλησίας σὺν γυναίξιν καὶ παισὶν
5 ὀλοφρομένοι διῆγον, ὡς οὐδὲν ἔργον τοῦ Θεοῦ βοηθοῦντος λόγῳ
δὲ μόνον ὑπισχνουμένων. καὶ τὸν Μωυσῆν πάλιν ἠτιῶντο καὶ κατ- 307
εβόων αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ Ἰαρώου τοῦ ἀρχιερέως καὶ πο-
νηρὰν μὲν καὶ μετὰ τῶν εἰς τοὺς ἄνδρας βλασφημιῶν διάγουσι τὴν
νύκτα. πρῶτ' δ' εἰς τὴν ἐκκλησίαν συντρέχουσι, δι' ἐννοίας ἔχοντες
10 καταλεύσαντες τὸν τε Μωυσῆν καὶ τὸν Ἰαρώνα ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον
ὑποστρέφειν.

4. Τῶν δὲ κατασκότων Ἰησοῦς τε ὁ Ναυήχου παῖς φιλῆς 308
Ἐραμίτιδος καὶ Χαλέβος τῆς Ἰουδα φιλῆς φοβηθέντες ζωοῦσι
εἰς μέσους καὶ τὸ πλῆθος κατεῖχον θαρσεῖν δέομενοι καὶ μήτε
15 ψευδολογίαν κατακρίνειν τοῦ Θεοῦ μήτε πιστεύειν τοῖς ἐκ τοῦ μὴ
τάλιθι περὶ τῶν Ναναϊῶν εἰρηγέται κατακλιξαμένοις. ἀλλὰ τοῖς
ἐπὶ τὴν εὐδαιμονίαν καὶ τὴν κτῆσιν αὐτοὺς τῶν ἀγαθῶν παρορ-
μῶσιν· οὔτε γὰρ τῶν ὄρων τὸ μέγεθος οὔτε τῶν ποταμῶν τὸ βά- 309
θος τοῖς ἀφείην ἰσχυρόσιν ἐμποδῶν στήσεσθαι πρὸς τὰ ἔργα καὶ
20 ταῦτα τοῦ Θεοῦ συμπροθυμουμένοι καὶ ἐπιερχομένους αὐτῶν. Ἰω-
μεν οὖν, ἔγρασαν, ἐπὶ τοὺς πολεμίους μηδὲν ἔχοντες δι' ὑποψίας
ἡγεμόνι τε τῷ Θεῷ πεπιστευότες καὶ ὀδιγοῦσιν ἡμῖν ἐτόμητοι·
καὶ οἱ μὲν ταῦτα λέγοντες ἐπεχείρουν τὴν ὁργὴν καταπραῖνειν τοῖ 310
πλήθεσι. Μωυσῆς δὲ καὶ Ἰαρών πεσόντες ἐπὶ τὴν γῆν τὸν Θεόν
25 ἐτίθειον οὐκ ὑπὲρ τῆς ἐαυτῶν σωτηρίας, ἀλλ' ὅπως τῆς ἀμαθίας
παύσῃ τὸ πλῆθος καὶ καταστήσῃ τὴν διάνοιαν αὐτῶν ὑπὸ τῆς
ἀμηχανίας τοῦ παρασιάντος αὐτοῖς πάθους τεταραγμένῃν. παρῆν

§ 306 = Num. XIV 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 66sq. ExcPeiresc.

1 κατεπλήγησαν] καταπεπλήγησαν M κατεπεπλήγησαν L οὕτως — 2
ἐπειρωῶντο] hoc credere compulerunt παρασκευάζειν post ἔχειν inserit Cocceji
4 πᾶσιν M 6 μόνω OL κατεβόων R 8 τοὺς om. M 9 δὲ MS
PL 10 *καταλεύσαντες R καταλεύσαντας O καταλεύσαντες, τες i. ras. 2 litt.
S τε om. SPE *ααρών M ἐπὶ τὴν] εἰς MZon εἰς τὴν E 12 τε om.
OMLE *Ναυήχου] ναβήχου RO τοῦ ναυήχου MSP τοῦ ναυήχου L nauē Lat
13 effrem Lat *χαλέβος R caler Lat 14 μήτε] μὴ SP 15 μήτε]
μὴδὲ SP 17 καὶ τὴν κτῆσιν αὐτοὺς om. RO 19 ἡσκημένοις S ἐμποδῶν
R 20 τοῦ om. O συμπροθυμουμένον, συμπρο i. ras. 3—4 litt. R
*ἰωμεν] pergimus Lat 23 καταπραῖνει L¹ τοῦ πλήθους καταπραῖνειν
tr. M 24 μωσῆς E 26 καταστήσει R 27 τεταραγμένων L *παρῆν]
incip. ExcPeiresc

- δ' ἢ νεφέλη καὶ σταῖσα ἔπερ τὴν σιγήν ἐσήμαινε τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ Θεοῦ.
- 311 XV. 1. Μωσοῦς δὲ θαρρήσας πάρευσιν εἰς τὸ πλήθος καὶ τὸν Θεὸν ἐδήλον κινήθηντα ὑπὸ τῆς ὕψεως αὐτῷ λήψεσθαι τιμωρίαν, οὐκ ἄξιαν μὲν τῶν ἁμαρτημάτων, ὅταν δὲ οἱ πατέρες ἐκεί- 5
- 312 ρουθεσίᾳ τοῖς τέκνοις ἐπιγέροισι. παρελθόντι γὰρ εἰς τὴν σιγήν αὐτῷ καὶ περὶ τῆς μελλούσης ἔπ' αὐτῶν ἀπωλείας ἀποκλειομένου τὸν Θεὸν ὑπομῆσαι μὲν, ὅσα παθόντες ἐξ αὐτοῦ καὶ πηλίκων εἰεργεσιῶν μεταλαβόντες ἀχάριστοι πρὸς αὐτὸν γένοιτο, ὅτι τε τῇ 10
- 313 Θεσιτέρους τῆς ἐπισχέσεως ἠγῆσαντο τῆς αὐτοῦ. καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν οὐκ ἀπολεῖ μὲν ἅπαντας οὐδ' ἐξαφανίσει τὸ γένος αὐτῶν, ὃ πάντων μᾶλλον ἀνθρώπων ἔσχε διὰ τιμῆς. τὴν μὲντοι Χανααίαν οὐ παρέξειν γῆν αὐτοῖς λαβεῖν οὐδὲ τὴν ἀπ' αὐτῆς εὐδαιμονίαν,
- 314 ἀνεστίους δὲ ποιῆσειν καὶ ἀπόλιδας ἐπὶ τῆς ἐρημίας ἐπ' ἔτη τεσσαράκοντα καταβιῶναι τῆς παρανομίας ποιῆν ταύτην ἐκτίοντας· 15
- 315 καὶ μὲντοι τοῖς ἡμετέροις παραδώσειν τὴν γῆν ἐπέσχετο κακείνων τῶν ἀγαθῶν, ὧν ἑαυτοῖς ὑπὸ ἀκρασίας ἐφθονήσατε μετασχεῖν, ποιῆσειν δεσπότης.
2. Ταῦτα δὲ Μωσέος κατὰ τὴν τοῦ Θεοῦ γνώμην διαλεχθέν- 20
- τος ἐν λύπῃ καὶ συμφορᾷ τὸ πλήθος ἐγένετο, καὶ τὸν Μωσοῦν παρεκάλει καταλλάξτην αὐτῶν γενέσθαι πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τῆς ἄλλης τῆς κατὰ τὴν ἐρημίαν ἀπαλλάξαντα πόλεις αὐτοῖς παρασχεῖν. ὃ δ' οὐκ ἔρασκε τὸν Θεὸν τοιαύτην πείραν προσήσεσθαι, μὴ γὰρ

§ 310 = Num. XIV 10.

ROMSPLELatZonaras I p. 67. ExcPeiresc.

1 δὲ E *ἐσήμαινε Exc *ἐπιφάνειαν R 2 *τοῦ Θεοῦ τὴν ἐπιφάνειαν tr. Exc 3 i. marg. XI Lat θαρρήσας] θαρρήσας OMSPLEZonExc iam confidens Lat εἰς] ἐπὶ MLEExc 4 αὐτῷ RO αὐτῶν MSPLELatExc λήψεσθαι R'M 5 ἁμαρτημάτων] ἐξημαρτημένων MSPLEExc 7 ἐπ' om. S ExcLat ἀπωλείας R 8 τὸν Θεὸν] populum Lat πηλίκων] ποικίλων O 11 ἐπισχέσεως S ἠγῆσαντο P 12 πάντας OE οὐδ'] μηδὲ E *ἐξαφανίση M ἐξαφανίσει S 13 *Χανααίαν] chanaanorum Lat 14 οὐ] μὴ E *παρέξει OMLEExc 16 ἐκτίοντας ML 17 *παισιν Exc μὲντοι] μὲν L γέ τοι E ἡμετέροις SPL *γῆν] γῆν ἐκείνην SP 18 *ἐαντοῦς S *ἐπὶ ἀκρασίας, ἀ ex o corr. S ἐπὶ] ἐπὶ τῆς E μετασχεῖν om. E 20 δὲ om. EExc μωσέως MSPExc μωσέως E *γνώμην om. O 21 μωσῆ] LExc 22 καταλλάξτην SPL 23 ἄλλης τῆς] ἄλλης τῆς PL ἁμαρτίας, μαρτίας suppl. in spatio uacuo 4—5 litt. M ἀπαλλάξαντας Exc 24 τὸν Θεὸν] ὁ Θεός MSPLEExc πείραν προσήσεσθαι] habere consilium Lat προσήσεσθαι] Dindorf προσοίσεσθαι ROMSPL προσοίσεσθαι Exc

κατὰ ζουφότητα προαχθῆναι τὸν θεὸν ἀνθρώπων ἐκ τῆν ὁργῆν
τῆν πρὸς αὐτοὺς ἀλλὰ γνώμη καταψηφισάμενον αὐτῶν. οὐ δεῖ δὲ 316
ἀπιστεῖν. εἰ Μουσίς ἐκ ἀγῆ ὦν τούσαιας μυριάδας ὁργιζόμενας
ἐπράνεν καὶ μετήγαγεν πρὸς τὸ ἡμερον· ὁ γὰρ θεὸς αὐτῷ συναρ-
5 ὦν ἤτῃσθαι τοῖς λόγοις αὐτοῦ τὸ πλῆθος παρεσεύαζε, καὶ πολ-
λάκις παφασκόσαντις ἀσιμφορονταίοις τῆν ἀπίθειαν ἐπύρρσαν
ἐκ τοῦ συμφορᾶ περιπεσεῖν.

3. Θανμαστός δὲ τῆς ἀρετῆς ὁ ἀγῆ καὶ τῆς ἰσχύος τῆς τοῦ 317
πιστεύεσθαι περὶ ὧν ἂν εἴπῃ οὐ παρ' ὄν ἐξῆ χρόνον ὑπῆρξε μό-
10 τον, ἀλλὰ καὶ τῆν ἔστι γοῦν οὐδεὶς Ἐβραίων, ὅς οἱ κατὰ τετὸν παρ-
όντος αὐτοῦ καὶ καλῆστος ἂν ἀκοσμη] πειθαρχῆ τοῖς ἐπ' αὐτοῦ
ρομοθετηθεῖσι, καὶ λαθεῖν δύνηται. καὶ πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα τετ- 318
μῆρια τῆς ἐπῆ ἀνθρώπων ἔστι δυνάμεως αὐτοῦ. ἤδη δὲ τινες καὶ
τῶν ἐπῆ Ἐβραίων μυτῶν ὁδὸν τισάσρων ἐλθόντες κατὰ τιμῆν
15 τοῦ παρ' ἡμῖν ἱεροῦ μετὰ πολλῶν κινδύνων καὶ ἀναλωμάτων καὶ
θύσαντες οἱς ἴσχυσαν τῶν ἱερῶν μεταλαβεῖν Μουσέος ἀπειρη-
κότος ἐπὶ τινι τῶν οὐ νομιζομένων οὐδ' ἐκ τῶν πατριῶν ἡμῖν αὐ-
τοῖς συντιχόντων. καὶ οἱ μὲν μηδὲ θύσαντες, οἱ δὲ ἡμέροτος τὰς 319
θύσας καταλιπόντες. πολλοὶ δ' οὐδ' ἀρχὴν εἰσελθεῖν εἰς τὸ ἱερὸν
20 δευθῆντες ἀπίσιν ἐπακούειν τοῖς Μουσέος προστάγμασι μᾶλλον
ἢ ποιεῖν τὰ κατὰ βούλησιν τῆν ἐαυτῶν προτιμῶντες. καὶ τὸν ἐλέγ-
ξοντα περὶ τούτων αὐτοῖς οὐ δεδιότες, ἀλλὰ μόνον τὸ συνεῖδος
ἔφοροῦμενοι. οὕτως ἡ ρομοθεσία τοῦ θεοῦ δοκοῦσα τὸν ἄνδρα 320

§ 315 = Num. XIV 40.

ROMSPLLatExcPeiresc.

1 προαχθῆναι] προαχθῆναι L¹ 2 τῆν om. OMLExc καταψηφισάμενον
S¹P καταψηφισάμενος O 3 μυριάδας, μυριάδ i. ras. R 4 ἐπράνεν S¹P¹
Exc μετήγαγεν MSPLExc πρὸς] εἰς MSPLExc ἡμερώτερον MSPLExc
5 παρεσεύαζεν S¹P¹Exc καὶ] quippe cum Lat 6 αὐτοῖς MSP αὐ-
τοῖς LExc 7 ἐκ — περιπεσεῖν seclusit Ernesti 8 καὶ τῆς ἰσχύος τῆς om.
S τοῦ] ἐκ τοῦ PL 9 εἴπῃ] conī. εἴποι RO εἴποιεν MSPLExc εἴπειεν Din-
dorf ἐξῆ, ζ ex ξ corr. S 10 ἔστι γοῦν οὐδεὶς] ἔστιν οὐδεὶς MLExc ἔστιν
οὐδεὶς γοῦν SP nullus enim est Lat καθάπερ om. P 11 ἂν] ἂν SP
ἂν ἀκοσμη] ἀνακοσμεῖται RO πειθαρχεῖν RO πειθαρχῆ S¹P ὑπ'] ἐπ' S
12 ρομοθετηθεῖσιν S¹P¹Exc δύνωνται MSPLExc 13 ἔστι (ἔστιν Exc)
δυνάμεως αὐτοῦ] ἔστιν αὐτοῦ δυνάμεως SL αὐτοῦ δυνάμεως P 14 ὁδῶν
RS¹PExc τιμῆν] τῆν τιμῆν Exc 15 καὶ om. Lat 16 τῶν ἱερῶν ROS
PL μωσέως MSPExc ἀπειρηκότος O 18 συντιχόντων] συντιχόντος
ROMLExc τῶν συντιχόντων Selden 19 πολλοὶ δ'] οἱ δ' O εἰσελθεῖν om.
L 20 ἀπίσιν, ἰα i. ras. 1 litt. m. 2 S μωσέως SPExc μωσέως M
προστάγμασιν OS¹P¹ 21 τῆν om. ROExc αὐτῶν Exc

πεποίηκε τῆς αὐτοῦ φύσεως κρείττονα νομίζεσθαι. οὐ μὴν ἀλλὰ
καὶ τοῦδε τοῦ πολέμου μικρὸν ἔμπεροσθεν Κλαυδίου Ῥωμαίων ἄρχον-
τος Ἰσμαήλου δὲ παρ' ἡμῖν ἀρχιερέως ὄντος, καὶ λιμοῦ τὴν χώραν
ἡμῶν καταλαβόντος. ὡς τεσσαρῶν δραχμῶν πολεῖσθαι τὸν ἄσασ- 5
321 ρωνα, κομισθέντος ἀλεύρου κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων εἰς κό-
ρους ἑβδομήκοντα, μέδιμοι δὲ οὗτοι Σικελοὶ μὲν εἰσιν εἰς καὶ
τριακόσιοι Ἀτιτικοὶ δὲ τεσσαράκοντα εἰς. οὐδεὶς ἐτόλμησε τῶν ἱερέων
ζοῖνον ἐν φαργῆν τσαυτῆς ἀπορίας τὴν γῆν κατεχοίσης, δεδιώς
τὸν νόμον καὶ τὴν ὀργήν, ἣν καὶ ἐπὶ ἀνεξελέγκτοις αἰεὶ τὸ θεῖον
322 τοῖς ἀδικήμασιν ἔχει. ὥστ' οὐ δεῖ θαυμάζειν περὶ τῶν τότε πε- 10
πραγμένων, ὅποτε καὶ μέχρι τοῦ νῦν τὰ καταλειφθέντα ὑπὸ Μωυ-
σέως γράμματα τηλικαύτην ἰσχὺν ἔχει, ὥστε καὶ τοὺς μισοῦντας
ἡμᾶς ὁμολογεῖν, ὅτι καὶ τὴν πολιτείαν ἡμῖν ὁ καταστησάμενός ἐστι
θεὸς διὰ Μωυσέως καὶ τῆς ἀρετῆς τῆς ἐκείνου. ἀλλὰ περὶ μὲν
τούτων ὡς αὐτῷ τιμι δοκεῖ διαλήψεται. 15

ROMSPLLatExcPeirese.

2 τοῦδε τοῦ] τοῦ δεσπό^τ M τοῦδε τοῦ τοῦ (alterum τοῦ expunctum) S τοῦδε
τοῦ δεσπότου Exc 3 καὶ om. Lat 4 δραχμῶν R *drachmis* Lat 4 πο-
λεῖσθαι Exc ἄσσαρῶνα L *assarium* Lat 6 ἑβδομήκοντα] τεσσαράκοντα
M μέδιμοι] μέ^{δι}μοι s. m. 2 R μέμοι M μόδιοι Hultsch, quem uide Metrol.
p. 455 not. δὲ] μὲν M οὗτοι] ὃ Exc σικελοὶ] σικελλοὶ R σίκλοι MSP
Exc εἰσιν] εἰσιν οὗτοι Exc 7 τριακόσιοι] διακόσιοι O 7 Exc *triginta* Lat
τριακόοντα ed. pr. ante εἰς suppl. m. alia καὶ (ut uid.) S οὐδεὶς] εἰς οὐκ
Exc 8 ζοῖμων O ἐν φαργῆν] LExc ed. pr. ἐκφαργῆν RO ἐμφαργῆν MSP
comedere Lat ἀπορίας] ἀφορίας coni. 9 ἀνεξελέγκτοις ROExc 10 τοῖς
ἀδικήμασιν ἔχει] τὴν ἐκδίκησιν ἔχει τοῖς ἀδικήμασιν ἔχει L 11 τοῦ] om. ML
Exc καὶ SP μωυσέως RMSPExc 12 γράμματα] πράγματα M μισοῦντας,
uas s. m. 3 P 13 ὁμολογεῖν, μολο i. ras. P καὶ om. MSPLExcLat ἐστίν
SExc 14 μωυσέως MSPExc τῆς (ante ἐκείνου) om. RO περὶ μὲν] μὲν
περὶ R μὲν O περὶ Exc

Subscriptiones: τέλος τοῦ τρίτου λόγου R φλανίου ἰωσήπου λόγος τρίτος
M φανίου (sic) ἰωσήπου λόγος γ' S φλαβίου ἰωσήπου λόγος τρίτος τέλος L
περιέχει ὁ λόγος χρόνον ἐτῶν δύο E τέλος του γ' λόγος της ἀρχαιο-
λογίως ἰωσήπου Exc *flavii iosephi iudaicæ antiquitatis explicit liber tertius*
incipit liber quartus Lat

IV.

Τὰ δε ἔνεστιν ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν Ἰωσήπου ἱστοριῶν
τῆς Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας.

α'. Ἐβραίων δίχα τῆς Μωυσέως γνῶμης μάχη πρὸς Χανααίους
καὶ ἴττα.

β'. στάσις Κορίων καὶ τοῦ πλήθους πρὸς Μωυσῆν καὶ τὸν ἀδελ-
φόν αὐτοῦ περὶ τῆς ἱερωσύνης.

γ'. τὰ συμβάντα τοῖς Ἐβραίοις ἐν τῇ ἐρήμῳ ἔτεσιν ὅτι καὶ
τριάνκοντα.

δ'. ὡς Σηχῶνα καὶ Ὠγην τοὺς Ἀμορραίων βασιλεῖς νικήσας Μωυ-
σῆς καὶ τὴν στρατιὰν ἄπασαν αὐτῶν διαφθείρας κατεκλίρωσεν αὐ-
τῶν τὴν χώραν δυοὶ φυλαῖς καὶ ἡμισία τῶν Ἐβραίων.

ε'. Μωυσέως πολιτεία καὶ πῶς ἐξ ἀνθρώπων ἠφανίσθη.
περιέχει ἡ βίβλος αὐτῆ χρόνον ἑτῶν τριάνκοντα καὶ ὀκτώ.

ROMSPLLat

τάδε — 2 ἀρχαιολογίας] Ἰωσήπου Ἰουδαίου βιβλίον τέταρτον O δ' P

Ἰωσήπου] Ἰωσή^{ππ} M *ioseppi* Lat 3 α'] numeros om. MPL δίχα] διὰ MSP
μωυσέως MSPL² *moyses* Lat 4 καὶ ἴττα om. L 5 τοῦ om. S
S λ' P tertio capiti subiungunt SP: δ' (om. P) ὡς οἱ μὲν τῆς στάσεως κατάρ-
ξαντες διεφθάρσαν κατὰ βούλησιν τοῦ θεοῦ, τὴν δ' ἱερωσύνην ἀσῶν ὁ μωυ-
σέως (μωυσέως L¹) ἀδελφὸς κατέσχε καὶ οἱ ἔγγονοι (ἐξγονοι P) αὐτοῦ, eadem
inter secundum et tertium caput inserit L δ'] ε' S σηχῶνα, ση ex corr. R
σίχωνα M σηῶνα OL *sichem* Lat Ὠγην] μόγην M ἀμορραίων O 10 τὴν
s. P στρατιάν L ἄπασαν om. Lat αὐτῶν ἄπασαν tr. SP 11 ἡμισία
M 12 capiti quarto subiungunt SPL: ε' (om. PL) περὶ βαλέμων (βαλαίων S)
τοῦ μάντεως καὶ ποταπὸς (ποταπὸν S) ἦν τὸ εἶδος. ὡς ἐπὶ μαδιανίτας (α ante σ
i. ras. m. 2 P μαδιανί S) ἔβραιοὶ στρατεύσαντες ἐκράτησαν αὐτῶν ε'] ζ' S
Μωυσέως] ἡ μωυσέως (ως ex os corr. L) MSPL 13 περιέχει — ὀκτώ
argumentis praemittit P αὐτῆ] RLat, om. OMSPL χρόνων P τριάνκοντα
καὶ ὀκτώ] λη' O η' καὶ τριάνκοντα SP ὅτι καὶ τριάνκοντα ML XXX Lat

I. 1. Ἑβραίους δ' ὁ κατὰ τὴν ἑρμῆϊαν βίος ἀιδήσῃ καὶ χαλε-
 πὸς ὢν ἐπόνει καὶ κωλύοντος τοῦ Θεοῦ τῶν Χαναταίων πείραν
 λαμβάνειν· οὐ γὰρ ἴξισιν τοῖς Μουσέως περὶ αὐτοῦ λόγοις
 ἡρεμεῖν, ἀλλὰ καὶ δόξα τῆς παρ' ἐκείνου προθυμίας κρατήσιν αὐ-
 τοῦ τῶν πολεμίων νομίζοντες κατηγοροῦν μὲν αὐτοῦ καὶ πραγμα-
 τεύεσθαι μένειν αὐτοὺς ἀπόρους ὑπενόουν, ἢν' αἰεὶ τῆς ἕξ αὐτοῦ
 2 βουθεΐας δέονται, πολεμεῖν δὲ τοῖς Χαναταίοις ὀρηκίησαν λέγον-
 τες τὸν Θεὸν οὐχὶ Μουσεῖ χαριζόμενον ἐπικουρεῖν αὐτοῖς, ἀλλὰ
 καὶ κοινῇ κηθόμενον αὐτῶν τοῦ ἔθνους διὰ τοὺς προγόνους ὧν
 ἐπετρόπευσε καὶ διὰ τὴν αὐτῶν ἀρετὴν πρότερόν τε παρασχεῖν
 τὴν ἔλευθερίαν καὶ νῦν βουλομένοις πονεῖν αἰεὶ παρέσεσθαι σύμ-
 3 μαχον· εἶναι τε καὶ κατ' αὐτοὺς ἰκανοὶ κρατεῖν τῶν ἔθνῶν ἔφρασκον,
 γὰρ ἀπαλλοτριοῦν αὐτῶν Μουσῆς ἐθέλησῃ τὸν Θεόν· ὅπως τε συμ-
 φέρειν αὐτοῖς τὸ αὐτοκράτορσιν εἶναι, καὶ μὴ χαίροντας ἐπὶ τῇ
 τῆς παρ' Ἀγυπτίων ἐξελθεῖν ἵβρωσῃ Μουσῆν τύραννον ἀνέχεσθαι
 4 καὶ ἔτι πρὸς τὴν τούτων βούλησιν ἐξαπατομένους, ὅτι μόνον τὸ
 Θεῖον αὐτῷ προδηλοῖ περὶ τῶν ἡμετέρων κατὰ τὴν πρὸς αὐτὸν
 εὔνοϊαν, ὡς οὐχ ἀπάντων ἐκ τῆς Ἀβραάμου γενεᾶς ὄντων, ἀλλ' αἴτιον
 ἓνα τούτων τοῦ Θεοῦ παρεσχηγός τις εἰς τὸ πάντ' αὐτὸν εἰδέναι τὰ
 5 μέλλοντα παρ' αὐτοῦ μανθάνοντα· δόξουν τε συνετοὺς εἶναι τῆς
 ἀλαζονείας αὐτοῦ καταγρόντες καὶ τῷ Θεῷ πιστεύσαντες κηρῆσθαι
 γῆν ἢν αὐτοῖς ἐπέσχηται θελήσασιν, ἀλλὰ μὴ τῷ διὰ τὴν αἰτίαν ταύ-
 6 την ἐπ' ὀνόματι τοῦ Θεοῦ κωλύοντι προσσχοῖεν. τὴν ἀπορίαν οὖν
 λογιζόμενοι καὶ τὴν ἑρμῆϊαν, ὑφ' ἧς ἔτι ταύτην αὐτοῖς χεῖρω συνέ-

§ 1 = Num. XIV 40.

ROMSPLELatZonaras I p. 67.

φλαῖτον (φλαῖτον S φλαβίον L) ἰωσήπου (ἰωσήπου M) ἰουδαϊκῆς ἀρχαιο-
 λογίας λόγος τέταρτος (δ' SP) praemittunt MSPL 1 ἑβραῖοις O ἀηδῆς]
 ἀηδῆς αὐτοῖς SP 2 ἐπόνει] ἐπίεξε PL ἐπόνει, i. marg. ἐπίεξεν S ἐποίει
 Ernesti *καὶ κωλύοντος] κελωλυκός Naber *χανατων P 3 μωῦσῶσ
 MSP μωῦσε^{ωσ} L λόγοις om. RO 4 αὐτοῖ] αὐτοῦ RO 6 ἵνα εἰ' M ἵν'
 αἰεὶ L 7 δέονται O ὀρηκίησαν R S μωῦσῃ OL² 9 αὐτὸν M
 11 πονεῖν om. RO 12 εἶναι τε om. RO καθ' αὐτοὺς SL καθ' ἑαυτοὺς P
 13 ὅπως] omnibus Lat 16 τούτων R¹L 15 οὐχ ὡς tr. RO τῆς]
 γῆς P ἀβραάμου R γενεᾶς] καὶ γενεᾶς, καὶ s. m. 1 P 19 τούτων SP
 πάντα M τὰ om. RO 20 δόξουν — 22 θελήσασιν] qui uiderentur sapere,
 si eius superbiam contententes et deo credentes optinerent terram quam eis uo-
 lentibus compromiserat Lat τῆς] εἰ τῆς O ed. pr. 21 ἀλαζονείας R
 ἀλαζωνίας S¹ κηρῆσθαι γῆν om. O 22 γῆν om. R αὐτοῖς om. RO
 ἐπέσχητε L θελήσασιν O 23 προσσχοῖεν] πρόσχοιεν RO προσχοῖεν
 SPL 24 ἔτι] ἐπὶ RO χεῖρω] χωρεῖν RO

βαινεῖν εἶναι δοκεῖν, ἐπὶ τὴν πρὸς τοὺς Χαναταίους μάχην ἦσαν ὀρμημένοι. τὸν θεὸν προσησόμενοι στρατιῶν ἄλλ' οὐκί τὴν λαφύρου τοῦ νομοθέτου συνεργίαν περιμένοντες.

2. Ὡς οὖν ταῦτ' ἤμεινον αὐτοῖς ἔξειν ἐκριναν καὶ τοῖς πολε- 7
 5 μίοις ἐπελήθον, οἱ μὲν οὐ κατακλαγόντες αὐτῶν τὴν ἐφοδὸν οὐδὲ τὴν κληθῆν γενναίως αὐτοῖς ἐδοξαστο. τῶν δὲ Ἑβραίων ἀποδη-
 σκουσὶ τε πολλοὶ καὶ τὸ λοιπὸν στρατεύματα τῆς γάλαγγος αὐτῶν
 διαλυθεῖσιν ἀκόσμως διωκόμενον εἰς τὴν παρυμβολίην συνέτριψε, καὶ 8
 τῷ παρ' ἑλλείδας ἀτυχῆσαι πατάλασιν ἀθιμοῖν οὐδὲν εἰ χρηστὸν
 10 προσεδόξα λογιζόμενον, ὅτι καὶ ταῦτα κατὰ μῆνιν θεοῦ πάθοιεν
 προσεξομῆσαντες ἐπὶ τὸν πόλεμον τῆς ἐκείνου βουλήσεως.

3. Μωσῆς δὲ τοὺς μὲν οἰκείους ὁρῶν ὑπὸ τῆς ἥτις κατα- 9
 κληθῆσται. φοβούμενος δὲ μὴ θαρσύναντες ἐπὶ τῇ νίκῃ οἱ πολέ-
 15 μιοι καὶ μισθόνον ὀρεχθέντες ἐπ' αὐτοὺς ἔλθοιεν, ἔγνω δεῖν τὴν
 στρατιάν ἀναστρεφῆναι πορρωτέρω τῶν Χαναταίων εἰς τὴν ἔρημον.
 καὶ τοῦ κληθῆσται ἐπιτρέψαντος ἐαντὶ κάλιν ἐκείνῳ, συνέτριψε γὰρ 10
 δίχα τῆς αὐτοῦ ἀρονοίας οὐ δινησόμενον ἐρρωθῆσαι τοῖς πράγμασιν,
 ἀναστήσας τὸ στρατεύμα προήλθεν εἰς τὴν ἔρημον, ἐνταῦθα νομί-
 20 ῖξεν πρὶν ἢ παρὰ τοῦ θεοῦ τὸν εἰς τοῦτο καιρὸν λάβωσιν.

II. 1. Ὅτερον δὲ τοῖς μεγάλοις συμβαίνει στρατοπέδοις καὶ μά- 11
 λιστα παρὰ τὰς κακοπραγίας δυσάρκτοις εἶναι καὶ δυσπειθέσι,
 τοῦτο καὶ τοῖς Ἰουδαίοις συνέπεσεν· ἐξίχοντα γὰρ ὄντες μεριάδες
 καὶ διὰ τὸ πλῆθος ἴσως ἂν μηδ' ἐν ἀγαθοῖς ἐπιτοκύντες τοῖς
 25 κρείττοισι. τότε μᾶλλον ἐπὶ τῆς ἀπορίας καὶ συμφορᾶς ἐξίχοντά-
 κτων καὶ πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς τὸν ἡγεμόνα. στάσις οὖν αὐτοὺς 12
 οἶαν ἴσμεν οὔτε παρ' Ἑλλήσιν οὔτε παρὰ βαρβάρους γενομένην κατ-

§ 6 = Num. XIV 45; § 9 = Num. XIV 25.

ROMSPLELatZonaras I p. 67.

1 * τοὺς om. OL 2 ὀρμημένοι L τὸν τῷ τὸν M προσησόμενοι M
 existimantes Lat ἄλλὰ O 3 νομοθέτου, θ i. ras. m. 2 S 4 Ὡς OL
 donec Lat οὖν om. Lat ἔξειν] ἐξεῖναι RO 5 μὲν] μὲν οὖν M μὲν... S
 6 δ' E 9 * τῷ τὸ SPL ἀτυχῆσαι] δυστυχῆσαι MSPLE 10 * προσεδόξα
 S'P' καὶ ταῦτα] ταῦτα O ταῦτα καὶ R 11 προσεξομῆσαντες O προσεξο-
 μισάντων MSPL βουλήσεως] δίχα βουλήσεως SPL et fort. Lat, in quo contra
 voluntatem 14 * ἐπ' αὐτοῖς ML 15 πορρωτέρω S' τῶν] τὴν M
 16 ἐαντὶ] ἐαντῶ O ταῦτῶ M αὐτὸ SPL 19 ἠσυχάζειν RO μὴ] μὴ ὡς RO
 20 ἦξεν] ἦξεν s. m. 1 M 21 δὲ om. M 22 δυσπειθέσιν OS'P'
 23 γὰρ om. M 24 μηδὲν ἀγαθοῖς S 25 συμφορᾶς] τῆς συμφορᾶς M
 26 * αὐτοῖς RO 27 ἴσμεν] οὐκ ἴσμεν SPL παρὰ βαρβάρους] παρ' Ἑβραίοις M

- ἔλαβεν, ἕφ' ἧς ἅπαντας ἀπολέσθαι κινδυνεύσαντας ἔσωσε Μωυσῆς
 οὐ μνησικακῶν, ὅτι παρ' ὀλίγον ἤλθε καταλευσθεῖς ὑπ' αὐτῶν
 13 ἀποθανεῖν. οὐδ' ὁ θεὸς δὲ ἠμέλησε τοῦ μηδὲν αὐτοῖς παθεῖν τῶν
 δεινῶν, ἀλλὰ καίπερ εἰς τὸν νομοθέτην αὐτῶν ἐξευρισάντων καὶ
 τὰς ἐντολάς, ἃς αὐτὸς διὰ Μωυσέως αὐτοῖς ἐπέστειλεν, ἐρρίσατο 5
 τῶν ἐκ τοῦ στασιάζειν αὐτοῖς ἂν γενομένων δεινῶν, εἰ μὴ προενόησε.
 τὴν τε οὖν στάσιν καὶ ὅσα μετ' αὐτὴν Μωυσῆς ἐπολιτεύσατο δι-
 γήσομαι προδιελθὼν τὴν αἰτίαν ἀφ' ἧς ἐγένετο.
- 14 2. Κορῆς τις Ἑβραίων ἐν τοῖς μάλιστα καὶ γένει καὶ πλοῦτῳ
 διασέφρων ἱκανὸς δ' εἰπεῖν καὶ δῆμοις ὀμιλεῖν κίθαρῶτατος, ὁρῶν 10
 ἐν ὑπερβαλλούσῃ τιμῇ τὸν Μωυσῆν καθεστῶτα χαλεπῶς εἶχεν ἐπὶ
 φθόνου. καὶ γὰρ φιλότητις ὦν ἐτίγχανεν αὐτοῦ καὶ συγγηγῆς, ἀχθό-
 μενος ὅτι ταύτης τῆς δόξης δικαιοτέρον ἂν τῷ πλουτεῖν ἐκείνου
 15 μᾶλλον μὴ χείρον ὦν κατὰ γένος αὐτὸς ἀπέλαυε. παρὰ τε τοῖς
 Λευίταις, φιλῆται δ' ἦσαν, καὶ μάλιστα παρὰ τοῖς συγγενέσι κατα- 15
 εβόα δεινὸν εἶναι λέγων Μωυσῆν δόξαν αὐτῷ φηρόμενον κατα-
 σκευάσαι καὶ κατοργουῖντα κτήσασθαι ταύτην ἐπὶ προφάσει τοῦ
 θεοῦ περιορῶν, παρὰ τοῖς νόμοις μὲν τὰδελεγεῖν τὴν ἰερωσύνην
 λαοῦντι δόντα, μὴ τῷ κοινῷ δόγματι τοῦ πλήθους ἀλλ' αὐτοῦ
 16 ψιγισαμένον, τεράνων δὲ τρόπῳ καταχαρίζομενος τὰς τιμὰς αἷς 20
 ἂν ἐθείλῃσι χαλεπότερον ἔθι τιγχνᾶν τοῦ βιάζεσθαι τό τε λελη-
 θότως ἐξευρίζειν, ὅτι μὴ μόνον ἄνορτας μηδὲ συνιέντας τῆς ἐπι-
 17 βουλῆς τὴν ἰσχὴν ἀφαιρεῖται· ὅστις γὰρ αὐτῷ σίνοιδεν ὄντι λαβεῖν

§ 14 = Num. XVI 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 67sq.

1 ἀπολέσθαι κινδυνεύσαντας] ed. pr. ἀπολείπεσθαι (ἀπολίπεσθαι R ἀπο-
 λιπέσθαι S²P²) κινδυνεύσαντας ἢ ἀπολέσθαι ROSPL ἀπολείπεσθαι κινδυνεύσαντας
 ἀπολείπεσθαι, ante ἀπολείπ. spatium uacuum 2 litt. M *deserendus a deo atque*
perditionis periculum suscepturos Lat 3 δὲ om. M 5 μωυσέως MSP
 ἐρρίσατο L 6 ἂν γενομένων] ἀναγομένων L εἰ μὴ] καὶ SP προνοήσει O
 7 μετὰ ταύτην MSPL ἐπολιτεύετο L 8 προελθὼν OS 9 i. marg. β' R

Κορῆς τις] κόρησος M κόρκοσ O κορῆσ SE κορῆ, ἔ i. ras. P κόρῆ⁰ ὅσ (h. e.
 κόρῆσος ὅσ) L chore Lat Κόρῆος in argumentis 11 ὑπερβαλλούση R¹LE
 *ἐπὶ ἐπὶ O 13 ὅτι] οὖν ὅτι S ἂν τῷ] Dindorf αὐτῷ codd. 14 ἀπέλαυε]
 ἀπήλαυε RO ἀπόλαυε M ἐπέλαβε ed. pr. παρὰ τε iterat R 15 μάλιστα.
 i i. ras. 2 litt. m. 2 S 16 αὐτῷ ROMSP¹L 18 παρὰ] περὶ RO 19 *ἀφῶν
 ἰδόντα O 20 τεράνων δὲ] coní. τεράννω δὲ MSL τεράνων δὲ MSL τεράνων
 τε PE *καταχαρίζομενον] χαρίζομενον L 21 φελήση MSP¹L ἐθέλει E
 χαλεπότερον O τοῦ om. RO τε om. Dindorf λεληθῶσ RO λεληθότως L
 22 ἐξευρίζειν] ἔβριζεν R ἐξῆβριζεν M μηδὲ] sed neque Lat ἀλλὰ μηδὲ
 Dindorf 23 τὴν ἐπιβουλήν R¹ τὴν ἰσχὴν] honores Lat ἀφῆρηται SP
 αὐτῷ P² ὄντι] ὅτι RO

ἄξιον πείθει τυχάνειν αὐτὸν καὶ τότε βιάσασθαι μὴ θρασυνόμε-
 ρος, οἷς δὲ ἄπορον ἐκ τοῦ δικαίου τιμᾶσθαι, βίαν μὲν ἀγαθοὶ βου-
 λόμενοι δοκεῖν οὐ προσφέρουσι, τέχνη δ' εἶναι κακουργοῦσι δυνατοί.
 15 σιμῆρουν δὲ τῷ πλήθει τοὺς τοιοῦτους ἔτι λανθάνειν οἰομένους 18
 5 20 25
 30 35 40 45 50
 55 60 65 70 75 80 85 90 95
 100 105 110 115 120 125 130 135 140 145 150
 155 160 165 170 175 180 185 190 195 200
 205 210 215 220 225 230 235 240 245 250
 255 260 265 270 275 280 285 290 295 300
 305 310 315 320 325 330 335 340 345 350
 355 360 365 370 375 380 385 390 395 400
 405 410 415 420 425 430 435 440 445 450
 455 460 465 470 475 480 485 490 495 500
 505 510 515 520 525 530 535 540 545 550
 555 560 565 570 575 580 585 590 595 600
 605 610 615 620 625 630 635 640 645 650
 655 660 665 670 675 680 685 690 695 700
 705 710 715 720 725 730 735 740 745 750
 755 760 765 770 775 780 785 790 795 800
 805 810 815 820 825 830 835 840 845 850
 855 860 865 870 875 880 885 890 895 900
 905 910 915 920 925 930 935 940 945 950
 955 960 965 970 975 980 985 990 995 1000

3. Ἐβούλετο μὲν οὖν ταῦτα λέγων ὁ Κορῆς τοῦ κοινοῦ προ-
 20 τοιεῖσθαι δοκεῖν. Ἔργῳ δὲ εἰς ἑαυτὸν ἐπραγματεύετο τὴν παρὰ τοῦ
 πλήθους τιμὴν μεταστῆσαι. καὶ ὁ μὲν ταῦτα κακοήθως μετ' εὐ-
 25 προπείας πρὸς τοὺς φίλους ἔλαγε. προϊόντος δ' εἰς τοὺς πλείονας 21
 κατ' ὀλίγον τοῦ λόγου καὶ τῶν ἀκροωμένων προστιθεμένων ταῖς
 20 25 30 35 40 45 50 55 60 65 70 75 80 85 90 95 100
 105 110 115 120 125 130 135 140 145 150 155 160 165 170 175 180 185 190 195 200
 205 210 215 220 225 230 235 240 245 250 255 260 265 270 275 280 285 290 295 300
 305 310 315 320 325 330 335 340 345 350 355 360 365 370 375 380 385 390 395 400
 405 410 415 420 425 430 435 440 445 450 455 460 465 470 475 480 485 490 495 500
 505 510 515 520 525 530 535 540 545 550 555 560 565 570 575 580 585 590 595 600
 605 610 615 620 625 630 635 640 645 650 655 660 665 670 675 680 685 690 695 700
 705 710 715 720 725 730 735 740 745 750 755 760 765 770 775 780 785 790 795 800
 805 810 815 820 825 830 835 840 845 850 855 860 865 870 875 880 885 890 895 900
 905 910 915 920 925 930 935 940 945 950 955 960 965 970 975 980 985 990 995 1000

§ 17 = Num. XVI 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 67sq.

1 ἄξιον πείθει] ἀξιοπειθῆ SPL τότε] ταῦτα MSPL 2 βια S'P'L βια
 P² 3 δὲ L κακουργοῦσι, ουργοῦσι i. ras. 5 litt. m. 1 R 4 ἔτι om. O
 5 ἐλάσαντας M 7 *παρέδωκε L 8 ὁ θεός τιμὴν παρασχέειν] παρα-
 10 σχέειν ὁ θεός RO, recte si τιμὴν post φυλῆς collocabimus 9 *ταύτης] hoc
 Lat (h. c. τούτου) τυχάνων O τυχεῖν EZon 10 μωϋσῆ OSPL μωσεί E
 12 *Δαθάμον] δαθάνου OL δι' ἀθάμον M dathan Lat ἀβιραάμον RM
 ἀβειρώνου OL ἀβειρώμου SPE habiron Lat *Φαλαοῦς] φαλάουσ RO φα-
 15 λαοῦσ SP filas Lat 13 περιουσία] καὶ περιουσία L 15 χορῆ R χορῆ, ἐ
 i. ras. 2 litt. P κόρεος L choreb Lat 18 πρὸς] δὲ πρὸς Dindorf δὲ E
 19 τοὺς πλείονας] πλείουσ E 19 ταῖς om. O 21 *Κορῆ] χορῆ, ἐ i. ras.
 P χορῆω L choreb Lat 22 μωϋσέωσ MSP 23 καὶ τούτου] et per hoc Lat
 *ἀνηρέθειστο ut uid. L 24 *βαλεῖν L 26 στάντες] πάντες ROM
 Lat ἦκειν] διώκειν M eccat Lat

- αὐτοῦ δουλείας ἀπὸ πλῆθος, τῆ τοῦ Θεοῦ προφάσει
 23 βίαια προστάγματα κελείοντος· τὸν γὰρ Θεόν, εἶπερ αὐτὸς ἦν ὁ
 τὸν ἱερωσόμενον ἐλλεγόμενος, τὸν ἄξιον ἂν εἰς τὴν τιμὴν παράγειν,
 οὐχὶ τοῖς πολλῶν ἐποδεστέροις ταύτην φέροντα προσνείμει, κρί-
 νοντά τε παρασχεῖν Ἀαρῶνι ταύτην ἐπὶ τῷ πλήθει ποιήσασθαι 5
 τὴν δόσιν, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τὰδελφῶ καταλιπεῖν.
- 24 4. Μουσιῆς δὲ τὴν Κορέου διαβολὴν ἐκ πολλοῦ προειδὼς καὶ
 τὸν λαὸν παρεξινόμενον ἰδὼν οὐκ ἔδεισεν, ἀλλὰ θαρρῶν οἷς περὶ
 τῶν πραγμάτων καλῶς ἐβουλεύετο καὶ τὸν ἀδελφὸν εἰδὼς κατὰ τὴν
 τοῦ Θεοῦ προαίρεσιν τῆς ἱερωσύνης τυχεῖν, ἀλλ' οὐ κατὰ τὴν αὐ- 10
 τοῦ χάριν, ἦκεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν. καὶ πρὸς μὲν τὸ πλῆθος οὐ-
 δένα ἐποιήσατο λόγον, πρὸς δὲ τὸν Κορηῖ βοῶν ἐφ' ὅσον ἐδύνατο.
 δεξιῶς ὢν καὶ κατὰ τὰλλα καὶ πλείθεσιν ὁμιλεῖν εὐφρηνῆς, „ἐμοί.
 15 γησί, ὃ Κορηῖ, καὶ σὺ καὶ τούτων ἕκαστος,“ ἀπεδήλου δὲ τοῖς
 πεντήκοντα καὶ διακοσίους ἄνδρας, „τιμῆς ἄξιοι δοκεῖτε, καὶ τὸν
 ὅμιλον δὲ πάντα τῆς ὁμοίας οὐκ ἀποστειρῶ τιμῆς, καὶ ἐστερωσιν
 20 ὧν ἡμῖν ἐκ πλοῦτου καὶ τῆς ἄλλης ἀξιώσεως ὑπάρχει, καὶ νῦν
 Ἀαρῶνι τὴν ἱερωσύνην οὐκ ἐπειδὴ πλοῦτῳ προεῖχε, σὺ γὰρ καὶ
 ἀμφοτέρους ἡμᾶς μετ' αὐτῶν χριματίων ὑπερβάλλεις, οὐ μὴν οὐδ' ἐ-
 γενεία, κοινὸν γὰρ ἡμῖν τοῦτο ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν αὐτὸν δόσιν 20
 προεῖπας, οὐδὲ διὰ φιλαδελφίαν ὁ δικαίως ἂν ἕτερος εἶχε τοῦτο
 27 φέρον ἔδωκα τὰδελφῶ· καὶ γὰρ εἰ μὴ φρονιζῶν τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν
 νόμων τὴν τιμὴν ἐχαρίζομιν, οὐκ ἂν ἑμαυτῶ παρὲς δοῦναι παρ-
 ἴσχον εἰτέρῳ συγγενέσι τοις ὢν ἑμαυτῶ τὰδελφῶ, καὶ πρὸς ἑμαυ-
 τὸν οὐκ ἐπιεικτέρον ἢ πρὸς ἐκεῖνον διακείμενος· καὶ γὰρ οὐδὲ συνετὸν 25
 ἦν τοῖς κερδέσις ἑμαυτὸν ἐπιτιθέσθαι τοῖς ἐκ τοῦ παρνομείν ἄλλῳ
 28 τὴν διὰ τούτων εὐδαιμονίαν χαρίζεσθαι. ἀλλ' ἐγὼ τε κρείττων ἢ

§ 22 = Num. XVI 3.

ROMSPLELatZonaras I p. 68.

2 ἦν om. RO 3 τῶν ἱερωσομένων RO τὸν ἱερασόμενον Cocceji τὴν om.
 M παραγγεῖν conl. 4 πολλοῖς RO κρίνοντά L 5 ἐπὶ τὸ πλῆθος, τὸ
 ex τῷ corr. S 7 Κορέου] choreb Lat προειδὼς] προειδῶν MSP 8 παρο-
 ξινόμενον M παρεξινόμενον SP 10 *αὐτοῦ P 12 τὸν Κορηῖ] τῷ κορηῖ O τὸν
 κορηῖον L τὸν κορηῖν E chore Lat *βοῶν om. RO ἰδύνατο MSPLE
 13 τὰλλα] τὰ ἄλλα OSP ἄλλα RML καὶ post τὰλλα om. RO 14 *κορέε L
 *σὺ] σοὶ M *καὶ ante τούτων om. O 17 ἡμῖν] ἡμεῖς M ἐπάρχετε M
 ἐπάρχεις L 20 τοῦτ' MSPL 21 ἕτερος S εἶχε] ἂν εἶχε R 22 ἔδωκε
 O 23 ἑμαυτῶ] ed. pr. ἑμαυτοῦ codd. mihi Lat 24 τὰδελφῶ] τὰδελφῶ
 RO quam alter Lat καὶ om. M 25 οὐκ ἐπιεικτέρος RO οὐδὲ] Dindorf οὐτε
 codd. 26 ἦν] ἐν RO 27 τὴν om. RO τούτου] τοῦτ' ROSPL ἀλλ'
 — p. 229, 2 χαρίζεσθε bis scripsit priora eras. L ἐγὼ τε] ἐγῶγε L ego Lat

καουργεῖν ὃ τε θεὸς οὐκ ἂν περιεῖδεν ἑαυτὸν καταφρονοῦμενον
οὐδ' ἡμᾶς ἀγροῦντας ὅτι καὶ ποιῶντες αὐτῷ χαρίζεσθε, ἀλλ' αὐ-
τὸς ἐπιλεξάμενος τὸν ἱερωσόμενον αὐτῷ τῆς κατὰ τοῦτ' αἰτίας ἡμᾶς
ἤλειθέρωσεν. αὐτὸ μὲν ἐξ ἡμῶν χάριτος λαβεῖν ἀλλὰ μὴ κατὰ κρίσιν 29
θεοῦ, κατὰ κρίσιν αὐτῆν εἰς μέσον ἐκδικασίμων τοῖς βουλομένοις,
οὐκ ἐκ τοῦ προκριθεῖς ἤδη τυχεῖν αὐτῆς ἀξιοῦν ἐπιτραπῆναι καὶ
τοῦτο τῶν αὐτῶν [συγχωρηθῆναι] περὶ αὐτῆς σπουδαῖα, προτιμῶν 30
τοῦ τὸ γέρας ἔχειν τὸ μὴ στασιάζοντας ἡμᾶς ὄρᾶν καὶ τοι κατὰ
τὴν ὑμετέραν γνώμην αὐτοῦ τυγχάνων· ὃ γὰρ ἔδωκεν ὁ θεὸς οὐκ
ἡμάρτομεν τοῦτο καὶ μὴ βουλομένων ἡμῶν λαμβάνοντες, ἦν δὲ 31
καὶ τὸ μὴ προσέσθαι παρέχοντος ἐκεῖνου τὴν τιμὴν ἀσεβές, καὶ
πάλιν ἀξιοῦν' ἔχειν εἰς ἅπαντα χρόνον μὴ τὴν ἀσφάλειαν τὴν
ἐπ' αὐτῇ βεβαιούντος ἡμῖν τοῦ θεοῦ παντάπασιν ἀλόγιστον. κρι-
νεῖ τοίνυν πάλιν αὐτός, τίνας βούλεται τὰς ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῷ θυ-
σίας ἰταλεῖν καὶ προστάναί τῆς εὐσεβείας· ἄτοπον γὰρ Κορῆν 32
ἐφιέμενον τῆς τιμῆς τὴν ἐξουσίαν τοῦ τίνι παράσχη ταύτην ἀφε-
λέσθαι τὸν θεόν. τῆς οὖν στάσεως καὶ τῆς διὰ τοῦτο παραχῆς
παύσασθε, πρῶτ' δὲ ὅσοι τῆς ἱερωσύνης ἀντιποιεῖσθε κομιζῶν ἕνα-
στος θυμιατήριον οἴκοθεν σὺν θυμιάμασι καὶ πῖρ πάριτε. καὶ σὺ 33

§ 28 = Num. XVI 5.

ROMSPLELatZonaras I p. 68.

1 περιεῖδεν, εἰ i. ras. SP 2 ὅτι καὶ — χαρίζεσθε] *quia hoc facientes ei praestatis* Lat ποιῶντες, ε i. ras. S χαρίζεσθαι O'MS'P et priore loco L

3 ἐπιλεξάμενος] ἀπελέξατο E *ἱερωσόμενον, ὁ ex corr. L ἱερασόμενον Cocceji κατὰ τοῦτ'] κατὰ τοῦτο M κατὰ τοὺς S' κατὰ τοὺς S² 4 ante οὐ lacunam statuo οὐ μὲν — λαβεῖν] *non enim aaron — sortitus est* Lat λαβὼν ed. pr. μὴ om. ed. Geneu. 6 οὐκ — 9 τυγχάνων cum non intel-
geret breuiavit Lat οὐκ om. MSPL ἐκ τοῦ] ἐκ τούτου SPL 7 τοῦτο]

τοῦ ML τὸ (ex τῷ corr. P) SP συγχωρηθῆναι] om. RO συγχωρησθῆναι S'
αὐτῆς] τῆς RO προτιμῶν] προτιμῶν, ᾧ ex ὦ corr. S προτιμῶν δὲ con-
S τοῦ τὸ] Bigot τοῦτο codd. ἡμᾶς L ὄρᾶν, ᾧ ex ὦ corr. S

9 τυγχάνων ROP οὐκ — 10 λαμβάνοντες] *non delinquimus si uolentes ac-
cepisse iudicamur* Lat 10 ἡμαρτάνομεν MSP ἡμαρτάνομεν L μὴ om.

MSPLLat ἡμῶν R ἡμῶν O λαμβάνοντες] λαβεῖν (s. L) νομιζόντες MS
PL 11 προσέσθαι] προσέσθαι RO προσέσέσθαι, ἔς (prius) i. ras. m. 2 S
καὶ om. P καὶ πάλιν — 13 ἀλόγιστον] *et nimis inrationabile uniuerso*

tempore securitatem promittente deo contemnere Lat 12 ἀξιοῦντ'] ἀξιοῦντα
ROML ἀξιοῦντος, ὁ i. ras. m. 2 corr. ex a uid. S ἀξιοῦν con. μὴ] O καὶ
RMSPL ἀσφάλειαν RP¹ 14 πάλιν] καὶ πάλιν SPE *τίνας] *qui* Lat
unde τίνας Bernard *ἡμῶν (ὅ ex ἡ corr. R) ROMLLat *αὐτῶν L

15 Κορῆν] κορῆν M χορῆον L o chore Lat 16 παρασχῆν M 19 *θυ-
μιάμασι] θυμιάσι· P *πῦρ] περὶ ROSPLLat *πάριτε R παρῆτε M

- δέ, Κορη, παραχώρησον τὴν κρίσιν τῷ Θεῷ καὶ τὴν ἐπὶ τούτοις αἰτοῦ μένε ψηφισομένην. ἀλλὰ μὴ σαιτὸν ποιεῖ τοῦ Θεοῦ κρείττονα. παραγίνου δὲ κριθισόμενος οὕτως περὶ τοῦ γέροντος. ἀνεμίσητον δ' ὀμίαι καὶ Λαβδῶνα προσδέξασθαι συγκριθισόμενον. γέροντος μὲν ὄντα τοῦ αἰτοῦ μηδὲν δὲ μεμνηθῆναι τοῖς παρὰ τὴν ἱερουσύνην πεπραγ- 5
 34 μένοις δυνάμενον. Θυμιάσατε οὖν συνελθόντες ἐν φανερωῖ παρτὶ τῷ λαῷ, καὶ θυμιωμένων ἑμῶν οὐπερ ἂν τὴν θυσίαν ἡδῶ κρίνη ὁ Θεός, οὗτος ἑμῖν ἱερεὺς χειροτονησεται. τῆς ἐπὶ τὰδελερωῖ διαβολῆς ὡς κεχαρισμένου τὴν τιμὴν αὐτῷ ἑνόμενος.“
- 35 III. 1. Ταῦτα Μωυσέος εἰπόντος παύεται καὶ τῆς παραχῆς 10
 τὸ πλήθος καὶ τῆς εἰς Μωυσῆν ὑποψίας, ἐπένευσαν δὲ τοῖς εἰρη-
 μένοις· καὶ γὰρ ἦν καὶ ἐδόκει χρηστὰ τῷ λαῷ. τότε μὲν οὖν διακίονσι
 τὸν σύλλογον, τῇ δ' ἐπιούσῃ συνῆλθον εἰς τὴν ἐκκλησίαν παρατεν-
 36 ζόμενοι τῇ θυσίᾳ καὶ τῇ δι' αὐτῆς κρίσει τῶν περὶ τῆς ἱερουσύνης 15
 ἀγωνιζομένων. συνέβαινε δ' εἶναι θορυβώδη τὴν ἐκκλησίαν μετεώ-
 ρου τοῦ πλήθους ὄντος ἐπ' ἐλπίδι τῶν ἐσομένων, καὶ τῶν μὲν εἰς
 ἡδονὴν λαμβανόντων, εἰ Μωυσῆς ἐλεγχθεὶς κακοπραῶν, τῶν δὲ φο-
 νήμων, εἰ πραγμάτων ἀπαλλαγείσαν καὶ παραχῆς· ἐδεδίεσαν γὰρ,
 37 καὶ τῆς στάσεως προϋποθέσει ἀγωνισθῆναι μᾶλλον αὐτοῖς ὁ κόσμος τῆς 20
 καταστάσεως. ὁ δὲ πᾶς ὄμιλος φέσει χαίρων τῷ καταβοᾶν τῶν
 ἐν τέλει καὶ πρὸς ὅτις εἴποι πρὸς τοῦτο τὴν γνώμην τρέπων
 ἐθορυβεί. πέμψας δὲ καὶ Μωυσῆς πρὸς Ἀβιραμον καὶ Λαθάμην

§ 33 = Num. XVI 16.

ROMSPLELatZonaras I p. 68.

- 1 *κορέε L παραχώρησαι MSP παραχώρησε L παραχωρήσας E
 *κρίσιν] κρίσιν εἰ θέλεισ S² SP καὶ om. MSE 2 *μένε om. SP
 *ψηφισομένην M 3 *παραγενοῦ SP ἀνεμίσητον] ἄξιον suppl. m. 1
 in spatio uacuo 9 litt. M 4 *ἄρωνα M συγκριθισόμενον] κριθισόμενον
 O 6 θυμιάσατε] θυμιάσατε RMSPL καὶ θυμιάσατε LLat καὶ θυσιάσατε E
 οὖν om. MSPLE et ut uid. Lat 7 *θυμιωμένων] θυμιωμένων SPL *ἡδῶν
 R ἡδῶ MS'P'L κρίνη ὁ] κρίνειεν ὁ ROS'PE κρινεῖεν ὁ M κρίνη S² κρί-
 νοιεν ὁ L 8 ἑμῖν ἱερεὺς — 9 ὡς om. O ἑμῖν RE τῆς — 9 ἑνόμενος]
 et ita derogatione fraterna tanquam ei honorem sacerdotii ego donauerim
 liberabor Lat 9 ὡς om. M κεχαρισμένου] κεχαρισμένου ἑμοῦ coni.; cf.
 Holwerda p. 63 10 μωσέως MSP μωσέως E παύετε R 11 ἐπένευσαν]
 ἐπήνευσαν (ή ex εἰ m. 2 P ἦνε i. ras. 2 litt. m. 2 S) MSPLEZon laudauerunt Lat
 τὰ εἰρημένα (a utrumque corr. ex o ·· S) SP 13 *συνῆλθον, o ex ε
 corr. S παρατεζόμενοι R 16 ἐλπίδι] R' O ἐλπίσι MSPLE et ex corr. R
 18 ἐδεδίεσαν RO ἐδεδίεσαν M 19 ἀγαναθισθῆναι O 20 ὄμιλλος L
 21 εἴποι] εἴποιεν ML εἴποι ·· SP 22 μωσῆς E Ἀβιραμον] ἀβιραμον R
 ἀβιρωῶνα OSP ἀβιρωῶν L ἀβιρωμον E abiron Lat *Λαθάμην] δεδάμην
 OSPL δεδάμην M dathan Lat

ὑπερήτας ἐκέλευεν ἵκειν κατὰ τὰ συγκείμενα καὶ περιμένειν τὴν ἱε-
ροσολίαν. ὡς δ' οἷτε ὑπακούσασθαι τοῖς ἀγγέλοις ἡμασιν καὶ Μωσῆϊ 35
οὐ περιόψεσθαι κατὰ τοῦ λαοῦ παντὸς ἐκ κακουργίας ἀξανάμενον,
ἀκούσας τὰ παρ' αὐτῶν ὁ Μωσῆς ἀκολουθεῖν αὐτῷ τοὺς προβού-
λους ἀξιόσας ἀπείη πρὸς τοὺς περὶ Λαθάμην, οὐχ ἰγνούμενος εἶναι
δεινὸν βαδίζειν πρὸς τοὺς ὑπερηφανήσαντας· οἱ δ' οὐδὲν ἀντιπύον-
τες ἰκολοῦσαν. οἱ δὲ περὶ Λαθάμην λιθόρμητοι τὸν Μωσῆϊ μετὰ 39
τῶν ἀξιολόγων τις πληθὺς πρὸς αὐτοὺς παραγινόμενον προσελ-
θόντες γυναιξίν ἄμα καὶ τέκνοις ἀπὸ τῶν οὐρανῶν ἀπέβλεπον. τί
καὶ μέλλοι ποιεῖν ὁ Μωσῆς· ἔτι τε θεράποντες ἦσαν περὶ αὐτούς,
ὡς εἰ βίαν τινὰ προσφέρει Μωσῆς ἀμννούμενοι.

2. Ὁ δὲ πληθὺς γενόμενος τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνασῶν 40
γεγωνότερον ἐκβοήσας, ὡς ἀκουστὸν πάσῃ τῇ πληθύνι γενέσθαι,
„δέσποτα, φησί, τῶν ἐπ' οὐρανοῦ τε καὶ γῆς καὶ θαλάσσης· σὺ γὰρ
15 ἐμοὶ τῶν ἐμ' ἐμὸν πεπραγμένων μάρτυς ἀξιολογώτατος, ὡς γνώμη
τε σῆ γίνεται πάντα καὶ ὀρωμένοις μηχανῆν ἐξεπίρσις οἰκτον ἐν
πᾶσι δεινοῖς Ἑβραίων ποιησάμενος. ἔλθέ μοι τούτων ἀγαθίστην τῶν
λόγων· σὺ γὰρ οἷτε πραττόμενον οὔτε νοήθην λαθάρει, ὅσι' οἱδὲ 41
ἠθροῖσι μοι τῆς ἀληθείας τὴν τούτων ἀγαθιστίαν ἐπίπροσθεν
20 θέμιτος. τὰ μὲν οὖν προεβέβηκα τῆς ἐμῆς γενέσεως αὐτὸς οἶσθ'
ἀκριβέστερον οὐκ ἀκοῇ μαθὼν ὄψει δὲ τότ' αὐτοῖς παρὼν γινομέ-
ναις, ἃ δὲ ἐπὶ τούτοις καίπερ ἐλιστάμενοι σαφῶς ἀδίως ἐπονοῦσι
τούτων μοι γενοῦ μάρτυς. ἐγὼ βίον ἀπράγμονα καταστισάμενος 42

§ 37 = Num. XVI 12; § 38 = Num. XVI 25; § 40 = Num. XVI 15.

ROMSPLELatZonaras I p. 68.

1 ἐκέλευεν E *κατὰ τὰ συγκείμενα] ὑπέρτατα RO 2 *ὑπακούεσθαι
MLat 4 μωσῆς E *προβόλος M 5 πρὸς] πρὸς P *τοὺς περὶ
Λαθάμην] dathan et abiron Lat *δαθάμην OSPL δαθάμην M 6 ὑπερ-
ηφανίσαντας L δὲ M ἀντιπύοντες R 7 δαθάμην OSPL δαθάμην M
dathan Lat 8 παραγινόμενον ROSP *προσελθόντες] accedentes (h. e.
προσελθόντες) Lat 10 *μέλλει L μωσῆς E ἔτι] ὅτι M οἱ SPL θερα-
πέοντες RO περὶ αὐτούς om. O 11 βίαν] βίαν ἄν ROMSP¹ τινὰ]
τινὰ ἄν L προσφέρει R προφῆρ O ἀμννούμενοι] ex corr. man. rec. S
ἀμννώμενοι ROMSP¹L 13 γεγωνὸς M γεγωνὸν SP 14 ἐπ' οὐρανοῦ]
ἐπουρανίων O γῆς καὶ τῆς L 15 ὑπ' ὑπὲρ O 16 τε σῆ] τῇ τῇ MSP
τὲ σοὶ L πάντα] τὰ πάντα MSPL ὀρωμένοις] fugientibus Lat ἀπορον-
μένοις Naber 18 πραττόμενον] πραττόμενόν τι SPL νοηθὲν] νοηθὲν οὐ-
θὲν Naber 19 εἰγαριστίαν L ἐπίπροσθε P¹ ἐπίπροσθε M ἐπίπροσ RL
20 γεννήσεως O οἶσθα ROSPL 21 τότ'] τότε SP τοῦτ' M γινομένοις]
γινόμε M 22 ἐπὶ τούτου M

ἀνδραγαθίᾳ μὲν ἐμῇ σὴ δὲ βουλῇ, καὶ τοῦτον Ῥαγοῦλου μοι τοῦ
 πενθεροῦ καταλιπόντος ἀφείξῃ τὴν ἐκείνων ἀπόλειψιν τῶν ἀγαθῶν
 ἐμαυτὸν ἐπέδωκα ταῖς ἐπέτραις ταλαιπωρίας. καὶ πρότερον
 μὲν ἐπέτραις τῆς ἐλευθερίας αὐτῶν, νῦν δ' ἐπέτραις σωτηρίας μεγάλου
 43 ἐπέστειν πόρους καὶ παντὶ δεινῷ τοῦμὸν ἀντιτάξας πρόθυμον. νῦν 5
 οὖν ἐπεὶ κατορθοῦν ἵπποτεύομαι παρ' ἀνδράσιν, οἷς ἐκ τῶν ἐμῶν
 καμμάτων ὑπῆρχε τὸ περιεῖναι, εἰκότως ἂν αὐτός, ὁ τὸ πῦρ ἐκείνῳ
 μοι φήσας κατὰ τὸ Συναῖον καὶ τῆς σαντοῦ φωνῆς ἀκροατὴν τότε
 καταστήσας καὶ θεατὴν τεράτων ὅσα μοι παρέσχεν ἰδεῖν ἐκείνος
 ὁ τόπος ποιήσας, ὁ κελεύσας ἐπ' Αἰγύπτου σταλῆναι καὶ τὴν σὴν 10
 44 γνώμην τοῦτοισι ἐμφανίσει, ὁ τὴν Αἰγυπτίων εὐδαιμονίαν σείσας
 καὶ τῆς ἐπ' αὐτοὺς δουλείας δρασμὸν ἡμῖν παρασχὼν καὶ μικρο-
 τέραν ἐμοῦ τὴν Φαραώθου ποιήσας ἰγμονίαν, ὁ γῆν ἡμῖν ἀμαθῶς
 ἔχουσι τῶν ὁδῶν ποιήσας τὸ πέλαγος καὶ τὴν ἀνακεκομμένην θά-
 λασσαν τοῖς Αἰγυπτίων ἐπικυμήσας ὀλέθροις, ὁ γυμνοῖς οὖσι τὴν 15
 45 ἐξ ὄπλων ἀσφάλειαν χαρισάμενος, ὁ ποτιμὸς ἡμῖν διαφθαμένους
 πηγὰς θεῖσαι παρασκευάσας καὶ τελείως ἀποροῦσιν ἐκ πετρῶν ἐλ-
 θεῖν ἡμῖν ποτὸν μηχανησάμενος, ὁ τῶν γῆθεν ἀπορομένων εἰς
 τροφὴν διασώσας τοῖς ἀπὸ θαλάσσης, ὁ καὶ ἀπ' οὐρανοῦ τροφὴν
 καταπέμψας οὐ πρότερον ἱστορηθεῖσαν, ὁ νόμων ἡμῖν ἐπίνοιον 20
 46 ἵποθέμενος καὶ διάταξιν πολιτείας· ἐλθέ, δεσποτα τῶν ὄλων, δι-
 καστής μου καὶ μάρτυς ἀδωροδόχου, ὡς οὔτε δωρεὰν ἐγὼ παρ'
 Ἑβραίων τινὸς κατὰ τοῦ δικαίου προσηγάμεν οὔτε πλοῦτη κατέ-
 χρινα πενίαν νικᾶν δυναμένην οὔτε ἐπὶ βλάβῃ τοῦ κοινοῦ πολιτευ-
 σάμενος εἰς ἀλλοτριωτάτας τῶν ἐμῶν ἐπιτηδεύματων ἐπινοίας 25
 47 ἀλλὰ κατ' ἐμὴν χάριν. παραστήσον δὲ καὶ νῦν, ὅτι πάντα σὴ προ-
 νοία διοικεῖται καὶ μηδὲν αὐτομάτως ἀλλὰ κατὰ βούλησιν βρα-

§ 46 = Num. XVI 15.

ROMSPLELatZonaras I p. 68.

1 τοῦτο L 3 ἀπέδωκα RO 4 δὲ ROSPL σωτηρίας] σωτηρίας
 αὐτῶν R 7 ἐπάργει MSPLE *subsistit* Lat 8 φήσας P²L σίναον SPL
 σαντοῦ] αὐτοῦ MSPL 9 καταστήσας] στήσας MSPL περάτων M
 ὄσων O 10 ὁ τόπος ἐκείνος tr. L ὁ κελεύσας] ἐκέλευσας L 11 αἰγυ-
 πτίων. *ton ex corr.* L 12 ἐπ' αὐτοῖς MSPL 13 ἐμοῦ] ἡμοῦ R ἰγμονίαν
 M 15 ἐπικυμήσας P² 16 ἀσφάλειαν R 17 τελείως L ἡμῖν ἐκ πετρῶν
 ἐλθεῖν tr. M 18 ἀπορομένων O 19 διασώσας] καταπέμψας διασώσας P
 20 ἐπίνοιον ἡμῖν tr. MSPL 22 *ἀδωροδόχου R 23 οὔτε] οὔτω R
 21 οὐτ' MSPL 26 *κελεύσας P *ἀερωθόδοσ R 27 *ὅτι] ὅ
 SP 28 μηδὲν] οὐδὲν E

βενόμενον τὴν σὴν εἰς τέλος ἔρχεται, ὅτι δὲ φροντίζεις τῶν Ἑβραίων ἀνησόντων, μετελθὼν Ἀβιράμον καὶ Λαθάμην, οἱ σου καταδικάζουσιν ἀναισθησίαν ὡς ἐπ' ἐμῆς τέχνης νικωμένον. ποιήσεις δὲ 48 φανεράν τὴν ἐπ' αὐτοῖς δίξην οὕτως μεμνητότων κατὰ τῆς σῆς δόξης, μὴ κοινῶς ἐκ τοῦ ζῆν αὐτοὺς μεταστήσας μηδ' ὡς ἀποθανόντας κατ' ἀποφασιστικὸν ἐξεληλυθότας τοῦ βίου φανέντας νόμον, ἀλλὰ χάνοι περὶ αὐτοὺς ἅμα τῇ γενεᾷ καὶ τοῖς ἐπάρχουσιν ἢν πατοῦσι γῆν· τοῦτο γὰρ σῆς ἐπίδειξις ἂν ἰσχύος ἅπασι γένοιτο καὶ διδα- 49 σαλία σωφροσύνης δὲ εἰς τοὺς ταῦτα κείσεσθαι περὶ σοῦ δοξάζοντας οὐχ ὅσια· εὐρεθείην γὰρ ἂν οὕτως ἀγαθὸς ἐπιτρέτης ὢν σὺ προστάγμασι. εἰ δ' ἀληθείαι πεποιήται τίς καὶ ἐπιπύ διαβολῆς. 50 τοὺς μὲν ἀπαθείς ἀπὸ παντὸς φυλάξεις κακοῦ, ὃν δ' ἐπηρεασάμην ἠλιθίον αὐταῖς ταῦτον ποιήσεις ἐμὸν, καὶ δίξην ἐπιπραξάμενος παρὰ τοῦ τὸν σὸν ἀδικῆσαι θελήσαντος λαὸν τοῦ λοιποῦ βραβεύων ὁμό- 51 νοιαν καὶ εὐφροσύνην πᾶσι τὴν πληθὺν ἐπομένην τοῖς σοῖς προστάγμασιν, ἀπαθῆν τηρῶν αὐτὴν καὶ ἀκοινώνητον τῆς τῶν ἡμαρτηκότων ζο- λάσεως· σὺ γὰρ αὐτὸς οἶσθα, ὡς οὐ δίκαιον ὑπὲρ τῆς ἐκείνων κα- κίας κοινῇ πάντας Ἰσραηλίτας τιμωρίαν ἐκτίειν.“

3. Ταῦτ' εἰπόντος καὶ δακρυόντος σείεται μὲν αἰφνίδιον ἢ γῆ, 51 σάλου δ' ἐπ' αὐτῆς κινήθentos ὡσπερ ἐξ ἀνέμου βίας σαλευομένου κίματος πᾶς μὲν ἴδουσεν ὁ λαός, πατάγοι δὲ καὶ σκληροῦ ὑαγέντος

§ 48 = Num. XVI 28.

ROMSPLELatZonaras I p. 68.

1 δ]ε] τε O² ἑβραίων O¹ 2 *μέτελθε SP ἀβιράμον R ἀβειρωῶνα
OSP ἀβειρωῶνην L ἀβειρωμον E abiron Lat *δαθάμην OSPL δαθάμην M
dathan Lat *οἱ σου] οἱσ οὐ RM¹ οἱ σε SP 3 *νικωμένον] compressi (h. e.
νικώμενοι) Lat ποιήσεις, ει ex η corr. SP 4 τὴν ex τοῖς corr. M ἐπ']
ἐν RO δίξην suppl. m. 1 R μεμνητότων P² 5 ἐκ τοῦ ζῆν αὐτοῖς] om.
M αὐτοὺς ἐκ τοῦ ζῆν E ὡς om. O ἀποθανόντας damnat Bigot 7 *ἢν
πατοῦσι γῆν καὶ τοῖς ἐπάρχουσι tr. M 8 τοῦτο — 10 ὅσια] haec enim erit
tuae uirtutis ostensio atque doctrina cunctorum, si (sic alii) enim castigabis eos
qui talia de te non bene suspicantur Lat ἂν ἐπίδειξις tr. SP διδασκαλίας
M 9 δὲ om. Bernard δὲ εἰς τοὺς] δεῖ τοῦ Holwerda ταῦτα κείσεσθαι
seclisit Dindorf 12 φυλάξεις SPL seruato Lat φυλάξεις ἀπὸ παντὸς
tr. M *ἐπηρεασάμην, ἢ i. ras. m. 2 L 13 ποιήσεις MSPL ποιήσον E
facito Lat 14 τοῦ] τοῖς R¹O τὸν] τὸ R¹ θελήσαντος] θελήσασι O²
ὁμόνοια] ὁμοίαν S¹ 15 ἐπομένην] ἐπαγομένην RO προστάγμασι L
17 αὐτοῖς P¹ 18 ἐκτίειν O ἐκτινύειν M 19 ταῦτα ROSPLE
*αἰφνίδιον L 20 *σάλου δ' ἐπ' αὐτῆς κινήθentos] σαλευομένη, i. marg. m. 1
γρ σάλου ἐπ' αὐτὴν κινήθentos O δ'] om. R δὲ E ἐπ'] ἀπ' MSPLE
21 *πατάγοι L

- ἴχον κατὰ τὰς ἐκείνων σακράς συνίξισεν ἢ γῆ καὶ πάνθ' ὅσα φέλα
 52 τοῦτοις ἦν ἐλίμεγκεν εἰς αὐτήν. ἡφαισμένον δ' οὕτως, ὡς μηδὲ
 φανῆναι τινὰς γνῶναι, συνέει τε πάλιν τῆς γῆς τὸ περὶ ἐκείνοις χειρ-
 νός καὶ καθίστατο, ὡς μηδ' εἰ πάθοι τι τῶν προειρημένων φανε-
 ρὸν εἶναι τοῖς ὁρῶσι. καὶ οἱ μὲν οὕτως ἀπώλοντο ἐπίδειξις τοῦ 5
 53 θεοῦ τῆς ἰσχύος γεγόμενοι· ὁδύρατο δ' ἂν τις οὐ μόνον τῆς συμ-
 φροῶς αὐτοῦς καὶ καθ' ἑαυτὴν οὔσης ἀξίας οἴκτου, ἀλλ' ὅτι καὶ
 τοιαῦτα παθόντων ἐρήσθησαν οἱ συγγενεῖς· τῶν γὰρ συντεταγμέ-
 νων ἐλαθόμενοι πρὸς τὴν ὕψιν τοῦ συμβεβηκότος ἐβεβαίουν τὴν
 κρίσιν, καὶ νομίζοντες ὡς ἀλιτηρίους ἀπολωλέναι τοὺς περὶ Λα- 10
 θάμην οὐδ' ἐλυποῦντο.
- 54 4. Μουσιῶς δ' ἐκάλεε τοὺς περὶ τῆς ἱερωσύνης ἀμιλλωμένους
 διὰ τὴν τῶν ἱερέων δοκιμασίαν, ἢν' οὐ προσδέξεται τὴν θυσίαν ὁ
 θεὸς ἴδιον εἶναι χειροτονημένους. συνελθόντων δὲ πεντήκοντα καὶ
 διακοσίων ἀνδρῶν, οἱ καὶ διὰ πατέρων ἀρετὴν ἐτιμῶντο παρὰ τῆν 15
 λαῶν καὶ διὰ τὴν αὐτῶν, ἢ κακείνους ἐπερεβάλλοντο, προῆλθον καὶ
 Λαρώων καὶ Κορής, καὶ πρὸ τῆς σακρῆς πάντες καθήγγισαν ἐπὶ τοῖς
 55 θυμιατηρίοις ὁπόσα κομίζοντες ἔειχον. ἐξέλαμψε δὲ πῦρ τοσοῦτον
 ὅσον οὔτε χειροποιήτων ἰστόρησέ τις οὔτε γῆθεν ἀναδοθὲν κατὰ
 ὑποδρομὴν καύματος οὔτε κατὰ βίαν πνευμάτων ὕλης πρὸς αὐτὸ 20
 παρατριβείσις αὐτομάτως ἐξεκρούσθη, ἀλλ' ὁποῖον θεοῦ κελύσαν-
 56 τος ἀφ' αὐτῆς λαμπρὸν καὶ φλογωδέστατον· ὑφ' οὗ πάντες, οἱ τε

§ 51 = Num. XVI 31.

ROMSPLELatZonaras I p. 65sq.

- 1 *ἐκείνων, ω ex ou corr. O *συνίξισεν OM συνέξισεν S *φέλα
 L 2 αὐτήν codd. E ὡς—3 γνῶναι] ut non occurrerent quidam illud
 agnoscere Lat μηδὲ φανῆναι] μηδ' ὀφθῆναι MSPL μηδὲ φθῆναι Coccoji
 3 τινὰ P teste Bernard. τε om. ME ἐκείνης RO ἐκείνον E 5 ὁρῶσιν
 S'P τῆς ἰσχύος τοῦ θεοῦ tr. MSPL 6 ὁδύρατο ROML ὁδύρατο P' ὁδύ-
 ρατο, a i. ras. m. 2 S δὲ L 7 καθ' αὐτήν (αὐτήν ML) MSPL S ἐρήσ-
 θησαν] ἐφθησαν L 10 δαθάμην OSPL δαθάμην M datan Lat οὐδ' οὐδ'
 O 12 δὲ καλεῖ MSPLE igitur — euocauit Lat τῆς om. E ἀμιλλωμένους
 O 13 ἴνα E *προσδέξεται conl. *τὴν θυσίαν om. O 14 *ἡδίων R ἡδῖον
 O ἡδελον M ἡδελον S'P' ἡδελον L εἶν] ἐκείνος ἢ ML ἐκείνος εἶν SPE
 *χειροτονημένους S'P 15 *διακοσίων] τριακοσίων RO 16 ἦ] ἢ MS'L
 ὑπερεβάλλοντο O προῆλθε O 17 *Λαρώων] ἀαρώων L *κορής R
 κορή, è i. ras. corr. ex -σ P κορέον L chore Lat καθήγγισον sic R καθηγγί-
 ζον MSPL καθηγγίζον E 18 ὁπόσα] ὅσα M ἔ E 19 οὐτε] Dindorf οὐδὲ
 codd. ἰστορήσῃ O οὐτε] E οὐδὲ codd. 20 καύματος] κίματος MSLat
 αὐτὸ] αὐτὸν L αὐτήν Bekker, cf. Thucyd. II 77.4 21 ὁποῖον] οἶον E
 οἶον ἂν Zon ὁποῖον ἂν Bekker 22 ἀφ' αὐτῆς ROM *ἀφ' οὐ M

διακόσιοι καὶ πεντήκοντα καὶ Κορης, ἄξιαντος ἐπ' αὐτοὺς ἐρθάρησαν, ὡς καὶ τὰ σώματα αὐτῶν ἀφανῆ γεγονέναι. περισώζεται δὲ μόνος Ἀαρὼν μηδὲν ὑπὸ τοῦ πυρός βλαβεῖς τῷ τὸν Θεὸν [εἶναι] τὸν οὖς ἔδει καίειν ἀπεσταλκότα. Μωυσῆς δὲ τούτων ἀπολομένων 57
 5 βουλόμενος τὴν τιμωρίαν αὐτῶν μνήμη παραδοθῆναι καὶ τοὺς αὐθις ἐσομένους αὐτῆν μαθεῖν, ἐκέλευσεν Ἐλεάζαρον τὸν Ἀαρῶνος υἱὸν τὰ θυμιατήρια αὐτῶν παρὰ τὸν χάλκεον καταθέσθαι βωμόν, ὡς ἂν 58
 ἐτόμησις εἴη τοῖς αὐθις ὧν ἔπαθον καὶ ὅτι τὴν ἰσχὺν τοῦ Θεοῦ νομίσειαν ἀτατάσθαι δύνασθαι. καὶ Ἀαρὼν μὲν οὐκέτι τῇ Μωυσέος
 10 χάριτι τὴν ἀρχιερωσύνην ἔχειν δοκῶν, ἀλλὰ τῇ τοῦ Θεοῦ χάριτι φανερᾷ γενομένη, μετὰ τῶν υἱῶν ἤδη βεβαίως ἀπέλαυε τῆς τιμῆς.

IV. 1. Τὴν μέντοι στάσιν οὐδ' οὕτως συνέβη παύσασθαι, 59
 πολλῶν δὲ μᾶλλον αὖξιν καὶ ἰσχύος χαλεπωτέραν ἐλάμβανε τῆς ἐπὶ τὸ χεῖρον προκοπῆς αἰτίαν, ὅφ' ἧς οὐδέποτε λήξιν τὸ δεινὸν
 15 ἦν εἰκόσ ἀλλ' εἰς χρόνον παραμενεῖν. οἱ γὰρ ἄνθρωποι πεπιστευ- 60
 κότες ἤδη μηδὲν γίνεσθαι δίχα τῆς τοῦ Θεοῦ προνοίας οὐκ ἐβού-
 λοντο ταῦτα χωρὶς τῆς εἰς Μωυσὴν χάριτος τοῦ Θεοῦ πεπεραχθαι, κατηγόρου δ' αὐτοῦ τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ γίνεσθαι τοσαύτην οἷχ
 οὔτω διὰ τὴν τῶν ζολασθέντων ἀδικίαν, ὡς Μωυσέος πραγματευ-
 20 σαιέται καὶ τοὺς μὲν διεγέρθη μὴδὲν ἐξαμαρτόντας ἢ ὅτι περὶ 61
 τῆς τοῦ Θεοῦ θρησκείας ἐσπονδάκεισαν, τὸν δὲ τοιούτων [ἀνδρῶν] ὀλέθρῳ καὶ πάντων ἀρίστων ἐξημιωκότα τὸν λαὸν πρὸς τῷ μηδε-

§ 56 = Num. XVI 35.

ROMSPLELatZonaras I p. 69.

1 *διακόσιοι] τετρακόσιοι R τετρακόσιοι O *καὶ (ante πεντήκοντα)]
 καὶ οἱ OML, om. SP *καὶ (ante Κορης) om. O *κορης RM κορέος L
 chore Lat ἀξιαντος SP ἦσαντος L 2 *ἀφανῆ suppl. L 3 τῷ — 4
 ἀπεσταλκότα] qui utique a deo uidebatur electus Lat τὸν] spatium uacuum
 3 litt. M εἶναι om. RO 4 τὸν οὖς] spatium uacuum 5—6 litt. M καίειν]
 καὶ καίειν M μωσῆς E ἀπολομένων R ἀπολλυμένων S² ἀπολλομένων
 L 6 *ἐκέλευεν M 7 *χαλκῶν R 8 ὧν — 9 δύνασθαι] quae illi sunt
 passi, qui putabant uirtutem dei se posse deludere Lat ἔπαθον, o i. ras. S
 καὶ om. LatErnesti 9 νομίσειαν P δύνασθαι] οὐ δύνασθαι R οὐ δύνα-
 ται O μωυσέως M μωσέως SP 10 φανερᾷ] φανερᾷ ἤδη, ἤδη deletum M
 11 ἀπέλαυε] ἀπήλαυε ROM ἀπήλαυε· SP¹ ἀπέλαυε· P² ἀπέλαυσε L
 12 οὔτω E *συνέβη] συνεῆ, νεῆ i. ras. R 13 δ' αὖξιν μᾶλλον tr. O
 ἐλάμβανε] ἐλάμβανε δε MSPLLat (in quo erat) τ' ἐλάμβανε coni.
 15 εἰκόσ ἦν tr. MSPL παραμενεῖν] Dindorf παραμενεῖν codd. 16 γίνεσθαι,
 εσθ litteris angustioribus ex corr. S τοῦ Θεοῦ om. R οὐκ ἐβουλεύοντο
 RO 18 *γενέσθαι Bekker 19 οὔτω MSPL μωσέως MSP 20 ἐξ-
 αμαρτόντας MSPL 21 ἐσπονδάκεισαν MSP τὸν] τῶν ROSPL τοιού-
 των] τοσοῦτων coni. ἀνδρῶν om. RO 22 τῷ] τὸ RMS'PL

- μίαν ἐποσχεῖν δίκην ἔτι καὶ τὴν ἱερωσίην ἀναμειλίχτων τὰ δεικνύ-
 62 παρασχεῖν· οὐδένα γὰρ ἔτι αὐτῆς ἄλλον ἀντιποιήσεσθαι καὶ τοῖς
 πρώτους ὁρῶντα κακῶς ἀπολωλότας. ἔτι γε μὴν καὶ παρὰ τῶν
 οἰκείων τοῖς διεφθαρμένοις δέησις ἐγένετο πολλή τοῦ πλήθους
 μειῶσαι τι τῆς Μουσέως μεγαλαυχίας· ἀσφαλὲς γὰρ αὐτοῖς τοῦτ' 5
 εἶναι.
- 63 2. Μουσῆς δέ, καὶ γὰρ ἐκ πολλοῦ συνιστάμενον ἠχροῶτο τὸν
 θόρον, δεῖσας μὴ τι νεωτερίσωσι πάλιν καὶ γένηται τι μέγα καὶ
 χαλεπὸν συνήγαγε τὸ πλήθος εἰς ἐκκλησίαν, [καὶ] περὶ μὲν ὧν
 ἠχροῶτο εἰς ἀπολογίαν οὐ καθιστάμενος, ἵνα μὴ παροξύνῃ τὸ πλή- 10
 θος, αὐτὸ δὲ μόνον τοῖς φυλάρχοις προειπὼν κομίζεῖν τὰ τῶν φυ-
 64 λῶν ὀνόματα βακτηρίας ἐπιγεγραμμένα· λήψεσθαι γὰρ ἐκείνων τὴν
 ἱερωσύνην, οὔτερον ἂν ὁ Θεὸς ἐπισημήνῃ τῇ βακτηρίᾳ. δόξαν οὖν
 κομίζουσιν οὐ τε ἄλλοι καὶ Ἀαρὼν ἐπιγράφας Λευῖτιν ἐν τῇ βα-
 κτηρίᾳ, καὶ ταύτας Μουσῆς ἐν τῇ σκηρῇ τοῦ Θεοῦ κατατίθεισι. τῇ 15
 δὲ ἐπιούσῃ προεκόμισε τὰς βακτηρίας· γνώριμοι δ' ἦσαν καταση-
 μηραμένων αὐτὰς τῶν τε ἀνδρῶν οὔτερον ἐκόμιζον καὶ τοῦ πλήθους.
 65 καὶ τὰς μὲν ἄλλας ἐγ' οὔτερον αὐτὰς σχήματος Μουσῆς παρέλαβεν
 ἐπὶ τούτου μεμενηκίας ἐβλεπον, ἐκ δὲ τῆς Ἀαρῶνος βλαστοῦς τε
 καὶ γλάδοις ἀναστῆντας ἐώραν καὶ καρπὸν ὄρασαν. ἀμύγδαλα δ' ἦν. 20
 66 ἐκ τοιοῦτον ἕξιλον τῆς βακτηρίας κατασκευασμένης. ἐκλαγόντες δ'
 ἐπὶ τῷ παραλόγῳ τῆς Θεάς, εἰ καὶ τισι διὰ μίσους ἦν ὁ Μουσῆς καὶ
 Ἀαρῶν, ἀρέντες τοῦτο θαυμάζειν ἤρξαντο τὴν τοῦ Θεοῦ περὶ αὐ-
 τῶν κρίσιν καὶ τὸ λοιπὸν ἐπερφημοῦντες τοῖς δεδομένοις τῷ Θεῷ

§ 63 = Num. XVII 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 69. Cedrenus p. 122.

- 1 ἀναμειλίχτων O τῶν ἀδελφῶν SP 2 οὐδένα MSP οὐθ' ἕνα L
 ἔτι' MSPL ἀντιποιήσεσθαι] Bigot ἀντιποιήσασθαι codd. promouendum Lat
 καὶ om. SP 3 παρὰ] περὶ O 4 ἐγένετο OL τοῦ] πρὸς τοῦ RO
 5 μωῦσέως MSPL αὐτοῖς] αὐτῷ MSP αὐτὸ L 7 συνιστάμενος L
 8 νεωτερίσωσι M νεωτερίσασσι O καὶ post πάλιν om. O 9 καὶ seclisit
 Holwerda p. 65 περὶ μὲν ὧν] περὶ μὲν O' περιμένων M sustinens Lat
 10 παροξύνει P¹ 11 *φυλάρχοις OL 13 *ἐπισημήνῃ P² 14 λευῖτην
 RMS'PLEZon λεβίτην O ἐν τῇ βακτηρίᾳ λευῖτην tr. E 15 ταῦτα μω-
 σῆς E 16 *δ' SP προεκόμισε (σ i. ras. R)] ROMLatZon προεκόμισαν
 SP προσεκόμισε LE κατασημηραμένων P² 17 τε] τότε (τό suppl. m. 1 P)
 ROMSPLat τῶν τότε ἀνδρῶν κατασημηραμένων αὐτὰς tr. M 18 § 65 ex-
 cerpsit Cedrenus 21 *ἐκ τοιοῦτον] ἐκ τοῦ τοιοῦτοῦ τοῦ M ex eo (ἴσηο) Lat
 κατασκευασμένης P 22 παραλόγῳ] παραδόξῳ MSP παραδόξῳ L
 9[εἰς] 9[εἰς] O τισι] τι M 23 τῆν] τὴν περὶ O 24 τοῖς δεδομένοις om. L

συνεχώρουν Ἰαρωὶν καλῶς ἔχειν τὴν ἀρχιερωσύνην. καὶ ὁ μὲν τοῖς
αὐτὸν τοῦ Θεοῦ χειροτονήσαντος βεβαίως εἶχε τὴν τιμὴν, ἣ δὲ
τῶν Ἑβραίων στάσις πολὺν ἀκμάσασα χρόνον τοῦτον ἐλαύθη τὸν
τρόπον.

5 3. Μουσῆς δ' ἔπει πολέμου καὶ στρατείας ἣ τῶν Λευιτῶν 67
ἀφῆτο φυλὴ Θεραπιούσαι τὸν Θεόν. ἵνα μὴ δι' ἀπορίαν μηδὲ ζήτησιν
τῶν εἰς τὸν βίον ἀναγκαίων ἀμελοῖεν τοῦ ἱεροῦ, κατὰ βούλησιν τοῦ
Θεοῦ τὴν Χανααίαν κτησαμένους τοὺς Ἑβραίους ἐκέλευε κατανεῖ-
10 μαι τοῖς Λευίταις ὑπὸ καὶ τεσσαράκοντα πόλεις ἀγαθὰς καὶ κα-
λὰς τῆς τε πρὸ αὐτῶν γῆς περιγράψαντας εἰς δυσχιλίους πῆχεις
ἀπὸ τῶν τειχῶν αὐτοῖς ἀνεῖναι. πρὸς τοῦτοις δὲ καὶ τὸν λαὸν 68
ἐξέταξε τῶν ἐπιτείων καρπῶν δεκάτην αὐτοῖς τε τοῖς Λευίταις καὶ
ἱερεῦσι τελεῖν. καὶ ἃ μὲν ἣ φυλὴ παρὰ τοῦ πλήθους λαμβάνει
ταῖς ἰστίαις ἀναγκαίαν δ' ἡγούσασιν ἃ τοῖς ἱερεῦσιν ἰδίᾳ παρὰ πάν-
15 των γίνεται δηλῶσαι.

4. Τῶν μὲν τεσσαράκοντα καὶ ὑπὸ πόλεων τρισκαίδεκα πα- 69
ραχωρῆσαι τοὺς Λευίτας αὐτοῖς προσέταξε καὶ τῆς δεκάτης, ἣς
παρὰ τοῦ λαοῦ καὶ ἕως λαμβάνουσι. δεκάτην αὐτοῖς ἀπομερίζειν.
ἔτι δὲ ἀπαρχὰς τὸν λαὸν δίκαιον τῷ Θεῷ πάντων τῶν ἐκ τῆς γῆς 70
20 φρομένων καρπῶν ἐπιφέρειν, καὶ τῶν τετραπόδων δὲ τῶν εἰς τὰς
θυσίας νεομισμένων τὸ γεννηθὲν πρῶτον, ἂν ἄρσεν ἦ, καταθῆσαι
παρὰ τοῖς ἱερεῦσιν. ὥστε αὐτοῖς πανοικί σιτειῖσθαι ἐν τῇ ἱερῇ
πόλει. τῶν δ' οὐ νεομισμένων ἐσθίειν παρ' αὐτοῖς κατὰ τοὺς 71
25 πατριῶς νόμους τοῖς δεσπόταις σίζλον καὶ ἴμισιν αὐτοῖς ἀναφέρειν.
ἰσθίειν δὲ πρωιοτόκον πάντε σίζλους, εἶναι δὲ ἀπαρχὰς αὐτοῖς

§ 67 = Num. XVIII 1, XXXV 6; § 68 = Num. XVIII 21; § 70 = Num. XVIII 8.

ROMSPLELatZonaras I p. 69sq.

1 *τοῖς, ἰ ex εἰ corr. R 3 ἐπάνοθη M πέπαντο E 5 i. marg. γ' R III
Lat δὲ SPE *ἐπεῖ] om. SPLat ἐπιόντος L *στρατιῶσ MSP *ἣ] τὴν
SPL 6 *ἀφῆτο φυλῆ] ἀφῆσι (ἀφῆι L) φυλὴν SPLLat Θεραπεύονσαν SPL
servitutam Lat Θεραπεύουσα Bernard *ἀπορίαν, ο ex ει corr. L 7 βού-
λησιν] βούλησιν δὲ SP et ut uid. Lat, in quo iussitque τοῦ om. L 10 *τῆς τε] καὶ τῆς τε RO *πρὸ] πρὸς SP *περιγράψαντας] ἐπιγράψαντας M ἐπιτρέ-
ψαντας RO *δυσχιλίους ex χιλίους corr. S 11 *ἀνήγει S 12 ἐξέταξε RO
ἔταξε E *ἐπιτείων M 14 ἴδια RMSPLLat 16 καὶ om. PE 17 *τοῖς
λευίταις (ex τοῖς λευίταις corr. P) PL 20 litterae ν eis τὰ i. ras. R
22 *παρὰσχεῖν] κατασχεῖν M 23 οὐ] οὐν M 24 πατρώου RO δεσ-
πόταις] δεσπόταις τῶν τιζομένων MSPLE ἀναφέρειν] ἀντισφίρειν E
25 *εἶναι δὲ — p. 23S, 2 χορηγεῖν] sunt autem apud eos primitiae etiam tonsionis
ovium et messium, unde panes facti eis sollempniter ministrantur Lat

καὶ τῆς τῶν προβάτων κορυῶς, τοὺς τε πέτοντας τὸν σίτον καὶ
 72 ἀρτοποιουμένους τῶν πεμμάτων αὐτοῖς τινα χορηγεῖν. ὅσοι δ' ἂν
 αὐτοὺς καθιερωσιν ἐγγὴν πεπονημένοι, ραζιραῖοι δὲ οὗτοι καλοῦν-
 ται, κομῶντες καὶ οἶνον οὐ προσφερόμενοι, τούτους δὲ ὅταν τὰς
 τριῖνας ἀμειρωσιν ἐπὶ θυσίᾳ τε δρωσὶ τὰς κορυῶς νέμεσθαι πρὸς
 73 τοῖς ἱερέας. καὶ οἱ κορυῶν αὐτοῖς ἀνομάσαντες τῷ θεῷ, δωρὸν δὲ
 τοῦτο σημαίνει κατὰ Ἑλλήνων γλῶτταν, βουλομένους ἀφίεσθαι τῆς
 λειτουργίας τοῖς ἱερεῦσι καταβάλλειν ἀργύριον, γυναικαὶ μὲν τριά-
 ζοντα σίλλους ἄνδρα δὲ πενήζοντα. ὅσοι δὲ ἂν ἐνδεέστερα τῶν
 ὀρισμένων ἔχωσι χοίματα τοῖς ἱερεῦσιν ἐξείναι περὶ τούτων ὡς
 74 βούλονται δοκιμάσαι. εἶναι δὲ καὶ τοῖς κατ' οἶζον θύουσιν εὐωχίας
 ἔνεκα τῆς αὐτῶν ἀλλὰ μὴ θρησκείας ἀνάγκη κομίζειν τοῖς ἱερεῦσιν
 ἔνυστρον τε καὶ χελώνιον καὶ τὸν δεξιὸν βραχίονα τοῦ θύματος.
 καὶ τοῖς μὲν ἱερεῦσι Μωσῆς τσαίτην, πᾶρεξ ὧν ἐπέθ' ἀμαρτη-
 μάτων θύων ὁ λαὸς δίδωσιν αὐτοῖς, ὡς ἐν τῇ πρὸ ταύτης βίβλῳ
 75 δεδηλώκαμεν, εὐπορίαν ἐπενόησε. πάντων δὲ τῶν τοῖς ἱερεῦσι
 τελουμένων κοινωνεῖν διέταξε καὶ τοὺς οἰκέτας καὶ θυγατέρας καὶ
 γυναῖκας ἔξω τῶν ἐπέθ' ἀμαρτημάτων ἐπιφερομένων θυσίων· ταῖ-
 τας γὰρ ἐν τῷ ἱερῷ μόνοι δαπανῶσιν οἱ ἄρρενες τῶν ἱερέων ἀν-
 76 θημερόν.

76 Ὡς δὲ ταῦτα μετὰ τὴν στάσιν Μωσῆς διέταξεν, ἄρας μετὰ
 πάσης τῆς στρατιᾶς ἐπὶ τοὺς τῆς Ἰδουμαίας ὄρους ἦλθε καὶ πρέ-

§ 72 = Num. VI 2; § 73 = Levit. XXVII 1; § 74 = Deuteron. XVIII 3;
 § 76 = Num. XX 14.

ROMSPLELatZonaras I p. 70. Cedrenus I p. 122.

1 *τῆς, ἧ ex οἷ corr. ROP πέτοντας L πέτοντας τὸν σίτον καὶ
 om. E 2 *χορηγεῖν R ὅσοι — 9 πενήζοντα habet Cedrenus *ὅσον L
 *ἂν om. M 3 αὐτοῖς αὐτοῖς RO αὐτοῖς MSPL ἑαυτοῖς ECedren
 *ραζιραῖοι ROS¹ nazareos Lat *δὲ om. Cedr *οὗτοι om. M 4 *οὐ]
 μὴ Cedr *τούτους — 6 θεῷ] isti dum capillos suos dicant propter sacrificia
 nenientes ad sacerdotes corban offerunt deo Lat τούτους] τούτοις P τούτων
 ME δὲ] om. E δεῖ conī. 5 *τε] δὲ Cocceji *δρωσὶ ἀρωσὶ RO
 *κορυῶς] θυσίας O 6 αὐτοῖς codd. ECedr 7 κατὰ — γλῶτταν om. ELat
 Cedr γλῶτταν, ττ i. ras. L *βουλομένους — 8 λειτουργίας om. Lat
 βουλόμενοι ECedr 8 τοῖς] ὀρισθησαν τοῖς E *καταβάλλειν LCedr τὸ
 ἀργύριον Cedr γυναῖκα] γυνή E γυνακὸς Cedr 9 ἄνδρα] ἀνήρ E ἄνδρὸς
 Cedr δ' MSPLE 10 ὀρισμένων] ὀρισμένων I εἰρημένων Bekker χορή-
 ματα] Bekker χορημάτων codd. E 12 αὐτῶν codd. 13 *ἔνυστρον Din-
 dorf *ἔνυστρον — χελώνιον] pectus Lat 14 καὶ τοῖς — 15 αὐτοῖς om. P
 πᾶρεξ ὧν] παρῆξων ROM 16 *τῶν om. ROM 17 τοῖς om. E
 18 τῶν om. O ταῖτας] τὰς RO 21 μετὰ τὴν στάσιν om. ELat 22 *ἰδοι-
 μάτους O

σβεις πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Ἰδουμαίων πέμψας ἤξιον δίοδον αὐτῷ
 παρασχεῖν, πίστεις ἄς αὐτὸς ἐθέλοι λαβεῖν ὑπὲρ τοῦ μηδὲν ἀδικη-
 θήσεσθαι δώσειν ὁμολογῶν. ἀφωρᾶν τε τῷ στρατιῷ χορηγῆσαι καὶ
 τιμὴν τοῦ ὕδατος αὐτοὺς κελεύσαι καταβαλεῖν. ὁ δ' οἷς ἐπροσβέ- 77
 5 σατο Μωσοῦς σὺν ἀρισκόμοις οἷδ' ἀρχιερέων τὴν δίοδον ἰσχυρὸν
 τὴν στρατιὰν ἀγαγὼν προσηγήσατο τῷ Μωσοσεῖ, κωλύσων αὐτοὺς εἰ
 τολμήσειεν βίβη περιαιροῦσθαι. καὶ Μωσοῦς, ἀρχεῖν γὰρ μάχης οὐ
 συνεβούλευσεν ὁ θεὸς χορημένῳ, τὴν δύναμιν ὑπανῆγε διὰ τῆς
 ἐρήμου ἐκπεριῶν.

6. Τότε δὴ καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Μαριάμην τελευτῆ τοῦ 78
 βίου καταλαμβάνει τεσσαρακοστὸν ἔτος πεπληρωκυῖαν ἀφ' οὗ τὴν
 Αἴγυπτον κατέλειπε μηρὸς δὲ Ξανθικοῦ νομηγίας κατὰ σελήνην.
 Φαίητος δ' αὐτὴν δημοσίᾳ πολιτικῶς ἐπὶ τισὶ ἔθροις, ἃ καλοῦσι
 Σίν, καὶ πενήδησαντα ἐπὶ τριάκοντα ἡμέρας τὸν λαὸν ἐκάθηρε
 15 Μωσοῦς τούτῳ τῷ τρόπῳ· μόσχον θήλειαν, ἀρότρον μὲν καὶ γε- 79
 ωργίας ἀπειρον διόκληρον δέ. Ξανθὴν πάσαν, μικρὸν ἀπὸθεν τοῦ
 στρατοπέδου παραγαγὼν εἰς χωρίον καθαρότατον ὃ ἀρχιερεῖς ἔθνε-
 τε καὶ τοῦ αἵματος ἐπτάκις ἔθρανε τῷ δακτύλῳ ἀντικρὺ τῆς ση-
 20 τῆς τοῦ θεοῦ. Ἐπειτα καιομένης ὡς εἶχεν ὅλης τῆς δαμάλιδος σίν 80
 τῆς δορᾶ καὶ τοῖς ἐντὸς ξύλον κέδρινον εἰς μέσον ἐμβάλλουσι τὸ
 πῦρ καὶ ὑσώπων καὶ φοινικίων ἔριον· συναγαγὼν δ' αὐτῆς ἅπασαν
 τὴν τέφραν ἀγρὸς ἀγρὸς κατατίθεισιν εἰς χωρίον καθαρότατον. τοῖς 81

§ 76 = Num. XX 14; § 78 = Num. XX 1; § 79 = Num. XIX 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 70.

1 πέμψας—3 ὁμολογῶν] *misit poscens viam sibi concedi, quam se con-*
fidebat accipere et ibum cum nihil laederetur sine dubitatione praebere Lat
 *δίοδον] δέ δόδον M αὐτῷ] αὐτοῖς E 2 πίστεις] καὶ ἐγγύας M
 πίστεις—3 χορηγῆσαι om. E ἀδικηθήσεσθε S¹ 3 δώσειν L
 χορηγῆσαι R καὶ τιμὴν—4 καταβαλεῖν] καὶ τὴν τιμὴν τοῦ ὕδατος κατα-
 βάλλουσι εἰ καὶ τοῦτο ἀπαιτοῦντο E καὶ] ROMSPLat εἰ καὶ L καὶ τὴν E
 2^{an} ed. pr. 4 αὐτοῖς M κελεύσαι] κελεύσειε ML εἰ κελεύσειε SP
 ἴυθεbat Lat καταβαλεῖν L accipere Lat 6 ἀναγαγὼν O μωσοῦ
 SPLE κωλύσειν O 7 τολμήσειεν MSPL *ἀρχὴν L 8 συνεβούλευσεν,
 σεν ex εν corr. R συνεβούλευεν E 9 ἐκπεριῶν ROM ἐκπεριῶν L
 10 μαριάμην ROSPLEZon μαριάμην M *mariam* Lat 12 Ξανθικοῦ] i. marg.
 ἀπρ *** (fuit ἀπαιλλίου) L νομηγία R 13 δέ L 14 *Σίν] σίν R
 σείν M *ἡμέραις RO 15 καὶ γεωργίας om. O 16 ἀπὸθεν ROLE
 ἀπὸθεν P 17 καθαρότατον R ἔθρανε MSPL ἔθρανε RML ἔθρανε O
 ἀντικρὺ RO ἀντικρὺς MPL ἀντικρὺς, σ eras. S 19 δαμάλιδος (εωσ
 i. ras. S) SPE δαμάλιδος OL 20 ἐμβάλλουσι RL 21 *hysorum* Lat δέ L
 ἅπασαν αὐτῆς tr. L

ὄν ἀπὸ νεκροῦ μεμιασμένους τῆς τέφρας ὀλίγον εἰς πηγήν ἐπιέν-
τες καὶ ὕσσωπον βαπτίσαντες τε καὶ τῆς τέφρας ταύτης εἰς πηγήν
ἔρρινον τρίτη τε καὶ ἑβδόμη τῶν ἡμερῶν καὶ καθαροὶ τὸ λοιπὸν
ἦσαν. τοῦτο δὲ καὶ κατελθοῦσιν εἰς τὰς κληρουχίας προσέταξε
ποιεῖν.

- 82 7. Μετὰ δὲ τὴν ἐπὶ τῷ πένθει τῆς ἀδελφῆς τοῦ στρατηγοῦ
κάθαρσιν τοιαύτην γενομένην ἀπῆγε τὴν δύναμιν διὰ τῆς ἐρήμου
καὶ τῆς Ἀραβίας ἐλθὼν εἰς χωρίον, ὃ μητροπόλιν αὐτῶν Ἀραβες
νενομίσασιν, πρότερον μὲν Ἄρζην λεγομένην Πέτραν δὲ νῦν ὀνομα-
83 ζομένην. ἐνταῦθα ὑψηλοῦ περιέχοντος ὄρους αὐτὸ ἀναβάς Ἀραβὶν 10
ἐπ' αὐτὸ Μωυσῆος αὐτῷ δεδηλωκότος, ὅτι μέλλοι τελετῶν, πατιὸς
τοῦ στρατεύματος ὁρῶντος, κάταντες γὰρ ἦν τὸ χωρίον, ἀποδέεται
τὴν ἀρχιερατικὴν στολὴν καὶ παραδοὺς αὐτὴν Ἐλεαζάρῳ τῷ παιδί,
πρὸς ὃν διὰ τὴν ἡλικίαν ἢ ἀρχιερωσύνην παραγίνεται, θνήσκει τοῦ
84 πλήθους εἰς αὐτὸν ἀφορῶντος, τῷ μὲν αὐτῷ τελετήσας ἔτει. ᾧ καὶ 15
τὴν ἀδελφὴν ἀπέβαλε, βιοὺς δὲ ἔτη τὰ πάντα τρία πρὸς τοῖς εἴ-
κοσι καὶ ἑκατόν. ἀποθνήσκει δὲ κατὰ σελήνην ρομηνίᾳ μηνὸς
ὄντος τοῦ παρὰ μὲν Ἀθηναίοις Ἑκατομβαιῶνος καλουμένου Λῶον
δὲ παρὰ Μακεδόσι Σαβὰ δὲ παρὰ Ἑβραίοις.
- 85 V. 1. Πένθος δὲ ἐπ' αὐτῷ τοῦ λαοῦ τριακονθήμερον ἄγον- 20
τος, ἐπεὶ τοῦτ' ἐλόγησεν, ἀναλαβὼν ἐκεῖθεν Μωυσῆς τὸν στρατὸν
παρῆν ἐπὶ τὸν ποταμὸν Ἀρῶν', ὃς ἐκ τῶν τῆς Ἀραβίας ὄρων

§ 81 = Num. XIX 11, 18sq.; § 82 = Num. XX 22; § 85 = Num. XXI 12.

ROMSPLELatZonaras I p. 70. Eusebius onomast. p. 225, 55 Lagarde
cf. Hieronymus p. 98, 3.

2 καὶ ὕσσωπον — 4 ἦσαν] et hysopum baptizantes et hoc cinere spargentes
erant in reliquo mundi Lat ὑσώπω RO ὕσσωπον S βαπτίσαντες R
τε καὶ τῆς τέφρας ταύτης εἰς πηγήν om. Bekker εἰς πηγήν om. Lat
3 ἔρρινον R ἔρρινον S καὶ (ante καθαροὶ) om. MSPL 4 κατελθοῦσαν
RO 6 τοῦ στρατηγοῦ] in exercitu Lat S ἐλθὼν] venitque Lat ἐλθὼν δ'
ed. pr. αὐτῶν] αὐτῶν ROMSP αὐτο L ἄραβες M 9 Ἄρζην] ἄρζην S
ἄρζειν M Ἄρζην Euseb ἄρζην Bernard cf. § 161 10 ἐνταῦθα] hic itaque
Lat αὐτὸ] αὐτῷ RO 11 ἐπ' αὐτῷ ROP'L Μωυσῆος αὐτῷ om. RO
μωυσεως MSP μέλλει L ἀπαρτος MSPL 16 δ' L *εἰκοσι] XXX
Lat (cod. Wiz.) 18 τοῦ om. OMSP ἑκατομβαιῶνος R accatonbion Lat
λωοῦ O 19 σαβὰ] σαβὰ M σαβὰ L seboth Lat ἄββη Bernard
παρ' MSPL ἑβραίοις, ἐ i. ras. 2 litt. S post Ἑβραίοις addit apud romanos
nuncupatur augustus Lat 20 δ' MSP 21 ἐλόγησεν R i. marg. δ' R
III Lat 22 τὸν om. MSPL Ἀρῶν'] ἀρῶνος R ἀρῶνα OE ἀρῶν
MSP ἀρῶν L arnorum Lat ὃς om. R ἄραβιαιος ὄρων M

ὄρημίτος καὶ διὰ πάσης ἰρήμοι θέων εἰς τὴν Ἀσφαλιτίν λίμνην ἐκδίδωσιν ὄριζων τὴν τε Μωαβίτιν καὶ Ἀμορῆτιν. γῆ δ' αὕτη καρποφόρος καὶ πλήθος ἀνθρώπων τοῖς παρ' αὐτῆς ἀγαθοῖς ἰκανῶς τρέφειν. πρὸς οὖν Σιχῶνα τὸν βασιλεύοντα τῆς χώρας ταύτης 86 ἀπίστευα Μουσῆς τῷ στρατῷ δίδωσι αὐτῶν ἰσθ' αἷς ἂν θελήσειε πιστεῖσιν, ὥστε μηδὲν ἀδικηθῆναι μήτε τὴν γῆν μήτε τοῖς ἐνοικοῦν-
 5 τας, ὡν Σιχῶν ἰσχύεται, τοῖς τε κατὰ τὴν ἀγορὰν χρῆσθαι πρὸς τὸ ἐκείνων λυσιτελέει, εἰ καὶ τὸ ὕδωρ αὐτοῖς πιπράσκειν ἐθέλοιεν. Σιχῶν δ' ἀρτοίμενος ὁλλίζετο τὸν δικαίον στρατὸν καὶ τοὺς Ἑβραί-
 10 οὺς διαβαίνειν τὸν Ἄρνῶνα κωλύειν ἐτοιμότητος ἦν.

2. Μουσῆς δὲ ὄρων πολεμῖος αὐτοῖς τὸν Ἀμορραῖον διακει- 87 μενον οἷτι' περιηροῦμενος ἀνεχεσθαι δεῖν ἔγνω καὶ τοὺς Ἑβραίους τῆς ἀπραξίας καὶ τῆς δι' αὐτὴν ἀπορίας, ὑφ' ἧς στασιάσαι τε πρότερον αὐτοῖς συνέτισε καὶ τότε δυσκόλως εἶχον, ἀπαλλάξαι
 15 διαγνοὺς ἤρετο τὸν Θεόν, εἰ πολεμῆν αὐτῷ δίδωσι. τοῦ δὲ Θεοῦ 88 καὶ τίτην ἐπιστημῆναιτος αὐτοῖς θαρσαλέως εἶχε πρὸς τὸν ἀγῶνα καὶ τοὺς στρατιώτας παρώρμα, κῶν αὐτοὺς ἀξιῶν τῆς τοῦ πολε-
 μῆν ἰδοῦντος ἀπολαίειν, ὅτι αὐτῇ συγχωρεῖ χρῆσθαι τὸ θεῖον. οἱ δ' ἦς ἐπίδοτον ἐξουσίας λαβόμενοι καὶ τὰς πανοπλίας ἀναλαβόντες
 20 ἐθέτως ἐχώρον εἰς τὸ ἔργον. ὁ δὲ Ἀμορραῖος οὐκέτ' ἦν ἐπιόντων 89 ὁμοῖος αὐτῷ, ἀλλ' αὐτοῖς τε κατεπλάγη τοὺς Ἑβραίους καὶ ἡ δί-
 νημις αὐτοῦ παρέχονσα θαῖτον αὐτὴν εὐψυχον εἶναι δοκεῖν τὸτ' ἀπιλέγηθη πεφοβημένη. τὴν πρώτην οὖν σίνδοον οὐχ ἐπομείναν-

§ 85 = Num. XXI 13.

ROMSPLELatZonaras I p. 70.

1 ὄρημίτος MSPL. πάσης] μέσης Bigot θέων] ῥέων L ἀσφα-
 5 τίτην R¹OS¹ asphaltiten Lat 2 μωαβίτην R¹S¹E ἀμορῆτιν O ἀμορῆτιν L
 ἀμορῆτιν E 3 τοῖς] ἴσον (ἴσον ML) τοῖς OML παρ' αὐτοῖς OM
 4 σίχωνα M σηχῶνα RSP¹LE σηῶνα OP² seg Lat 5 *δίδωσι αὐτῶν] δι-
 δόσαι τῶν M ἐθέλησειε P 7 σίχων M σηχῶν RSP¹L σηῶν P² σῶν O
 8 ἐκείνον R εἰ καὶ] εἰς O πιπράσκειν] πιπράσκειν ὡν RO πιπρά-
 σκειν σίχων M πιπράσκειν σηῶν L ἐθέλοιε· S 9 σίχων M σηῶν RSPE
 σηῶν OZon seg Lat δὲ E 10 *Ἄρνῶνα] armon Lat cod. Wiz. ἐτοι-
 μότητος ἦν κωλύειν tr. O 11 ἀμορραῖον OL ἀμορραῖον MSP amorræum
 πολέμιον
 Lat διακειόμενον L 12 ἔγνω καὶ] ἔγνωκε SP¹ 16 *καὶ om. O ἐπιση-
 μείναντος R ἀποσημῆναιτος MSP¹LE ἀποσημῆναιτος P² 18 αὐτῇ] αὐτοῖς
 SPL συγχωρεῖν L χρῆσασθαι SP 19 καὶ iteravit P 20 ἀμορραῖος O
 ἀμορραῖος E οὐκέτι SP 21 ὁμοῖος L αὐτῷ] αὐτῷ ROMSP αὐτῶν L
 22 αὐτὴν codd. τότε ἀπιλέγηθη O 23 πεφοβημένος OL τὴν] κατὰ
 τὴν Bigot σίνδοον] ἔργον E

90 τες ἀντιστήναι καὶ δέξασθαι τοὺς Ἑβραίους τρέπονται, τοῦτο ἐαν-
 τοῖς σωτηρίαν ὑπολαμβάνοντες ἢ τὸ μάχεσθαι παρέξιν· ἐθάρρουν γὰρ
 ταῖς πόλεσιν οὖσαις ὀχυραῖς. παρ' ὧν οὐδὲν αὐτοῖς ὄφελος ἦν εἰς
 ταύτας συνδιωχθεῖσιν· Ἑβραῖοι γὰρ ὡς ἐνδόξιας αὐτοῖς εὐθὺς
 91 εἶδον, ἐπέκειντο καὶ παραλύσαντες αὐτῶν τὸν κόσμον εἰς φόβον 5
 κατέστησαν. καὶ οἱ μὲν ἀπορραγέντες ἔφευγον ἐκ τῶν πόλεων.
 οἱ δὲ πρὸς τὴν δίωξιν οὐκ ἔκαμνον, ἀλλ' οἷς προσηπονήκεσαν προσ-
 επιταλαιπωρῆσαι προθύμενοι, καὶ σφενδοῶν τε ἄριστοι τεγγάνον-
 92 τες καὶ πᾶσι τοῖς ἐκλιβόλοις δεξιῶι χρησθαι, καὶ διὰ τὴν ὀκλίσειν
 οὖσαν εἰσταλῆ κοῦφοι πρὸς τὸ διώκειν ὄντες μετέθεον τοὺς πολε- 10
 μίους καὶ τοῖς πορρωτάτω σιλήθηθαι γεγονότας ταῖς σφενδύ-
 92 ναις καὶ τοῖς τοξεύμασι κατέλαμβανον. φόβος τε οὖν γίνεται πόλις
 καὶ τραύμασιν ἐπόνουν οἱ διαφεύγοντες, ἔκαμνον τε ἐπὶ δίψει
 μᾶλλον ἢ τινι τῶν πολεμικῶν, καὶ γὰρ ὥρα θέρος ἦν, καὶ ἐπιθι-
 15 μίε τοῦ πεινῆ. ἐπὶ ποταμῶν οὖν τοὺς πλείους καταραχθέντας, καὶ
 ὕσον συνεστραμμένον ἔφευγε, περιστάντες ἔβαλλον καὶ πάντας αὐ-
 93 τοὺς ἀκοντίζοντες ἅμα καὶ τοξεύοντες διέφθειραν. ἀποθήσκει δ'
 αὐτῶν καὶ Σιχῶν ὁ βασιλεὺς. Ἑβραῖοι δὲ νεκροὺς ἐσκέλευον καὶ
 λείαν ἔλαβον καὶ πολλὴν ἀφθονίαν τῶν ἐκ τῆς γῆς εἶχον μεστῆς
 94 ἔτι τῶν καρπῶν ὑπαρχούσις, καὶ διεξῆμι πᾶσιν ἀδελῶς τὸ στρα- 20
 τεῖμα προνομῆ χρῶμενον ἀλισκομένων καὶ τῶν πόλεων· οὐδὲν γὰρ
 παρὰ τοῦτων ἦν ἐμπόδιον τοῦ μαχίμου παντὸς ἀπολωλῶτος. Ἀμορ-
 ραῖους μὲν οὖν τοιοῦτο πάθος κατέλαβεν οὔτε φρονῆσαι δευνοῖς

§ 89 = Num. XXI 24.

ROMSPLELatZonaras I p. 70 sq.

1 τοῦτ' αὐτοῖς ROSPL 2 ἢ] *potius — quam* Lat μᾶλλον ἢ Bigot
 μαχέσασθαι O 3 ὄφελος, σ ex r corr. M εἰς ταύτας O 4 συνδιωχ-
 θεῖσιν S ἐνδόξιας] ἐνδοξίας ML 5 εἶδον εὐθὺς tr. SP παρα-
 λύσαντες] παραδύσαντες (ω ex on corr. O) RO φόβον] φόρον O 6 ἔφ-
 ρον O πόλεων, ω ex mo corr. S 7 προσηπονήκεσαν MSPL προσπι-
 ταλαιπωρῆσαι, ι finale ex r corr. P 8 προθύμενοι Bekker προθύμενοι codd.
 σφενδοῶν τε] σφενδοῦται R σφενδοῦται O 9 καὶ (ante διὰ) om. MLLat
 *ὀκλίσειν L 11 *πορρωτάτω] πόρρω τοῦ S³ 13 *διαφενγόντες M
 τε] δὲ MSPL δίψει R 15 οὖν om. MSPLat καταραχθέντας] κατα-
 ραχθέντας ROSPL ταραχθέντας M *concurrerent* Lat 16 ἔφυγε OMS
 17 *διέφθειρον SP δὲ L 18 σιχῶν RSPLE σίχων M σίων O *seg* Lat
 νεκροὺς] τοὺς νεκροὺς E 19 *τῆς om. MSPL 20 ὑπαρχούσις] ὑπάρχ^u
 M διεξῆμι] διεξ-ει M πᾶσιν] πᾶσαν Bekker 21 χρῶμενον] χρώμενον
 ἀλλὰ R χρῶμενον ἀλλὰ καὶ O *πόλεων] πολεμῶν ROMLat πόλε]·ων S
 22 παρὰ] περὶ O ἐμπόδιον, μ ex ισ corr. S μαχίμου] μαχισμοῦ M
 ἀμορραῖους O 23 οὖν] οὐ L τοιοῦτον OL

οὔτε ἀγαθὸς κατὰ τὸ ἔργον γεγονότας, Ἑβραῖοι δὲ τὴν ἐκείνων
 περιλάμβανον. Ἰσὶ δὲ χωρίον, ὃ τριῶν μεταξὺ ποταμῶν κείμενον 95
 ὁμοίον τι νήσῳ τὴν φύσιν ὑπάρχει, τοῦ μὲν Ἀρνῶνος ἀπὸ μεσημ-
 βρίας ὀρίζοντος αὐτό, Ἰσάκοι δὲ τὴν ἀρκίστιαν αὐτοῦ πλείραν πε-
 5 ριγράφοντος, ὃς εἰς τὸν Ἰορδάνον ποταμὸν ἐβάλλον ἐκείνη καὶ
 τοῦ ὀνόματος μεταδίδωσι, τὰ μέντοι γε πρὸς τῆ δέσει τοῦ χωρίου
 περιέεισιν αὐτὴν Ἰορδανος.

3. Οὕτως οὖν ἐχόντων τῶν πραγμάτων ἐπιτίθεται τοῖς Ἰσρα- 96
 ῆταις Ὁργης ὁ τῆς Γαλαδηνῆς καὶ Γαβλαντίδος βασιλεῖς στρα-
 10 τὸν ἄγων, καὶ σπεύδων μὲν ὡς ἐπὶ συμμαχίαν τὴν Σιχῶνος φίλον
 τευχάροντος εὐρῶν δὲ ἐκείνον ἴδι, προαπολωλότα καὶ οὕτως ἔγνω
 τοῖς Ἑβραίοις εἰς μάχην ἐλθεῖν περιέσεσθαι τε νομιζῶν καὶ τῆς
 ἀρετῆς αὐτῶν διάκειται βουλόμενος λαβεῖν· διαμαρτὸν δὲ τῆς 97
 ἑλπίδος αὐτός τε ἀποθνήσκει κατὰ τὴν μάχην καὶ σίμκας ὁ στρα-
 15 τὸς αὐτοῦ διασφαιρεται. Μωυσῆς δὲ τὸν ποταμὸν Ἰσβακον περαι-
 ωσάμενος διεξίρει τῆς Ὁργου βασιλείας τὰς τε πόλεις καταστρεφό-
 μενος καὶ κτείνων πάντας τοὺς ἐνοικοῦντας, οἳ καὶ πλείονα διέφερον
 πάντων τῶν ἐκείνη ἡπειρωτῶν δι' ἀρετὴν γῆς καὶ πλῆθος χοι-
 20 μιάτων. Ὁργης δὲ μέγεθος τε καὶ κάλλος ἦν οἷος ὀλίγοι σφόδρα, 98
 ἦν δὲ καὶ κατὰ χεῖρα γενναῖος ἀνήρ, ὡς ἴσα τὰ τῶν ἔργων εἶναι
 τοῖς τοῦ μεγέθους καὶ τῆς εὐπρεπείας πλεονεκτῆμασι. τὴν δ' ἰσχύν

§ 94 = Num. XXI 25; § 98 = Deuteron. III 11.

ROMSPLELat Zonaras I p. 71.

1 τὸ ἔργον, ε corr. uid. ex v S ἐκείνων] ἐκείνων γῆν MSPLE quorum
 — terram Lat 2 παρέλαβον E ὃ τριῶν] ὄτρων M 3 τι] τῆ ROM, om. SP
 Ἀρνῶνος] ed. pr., ut uid. ex Lat γὰρ ἀρνῶνος codd. Ἀρνῶνος] ἀρῶνος

M arnus Lat ἀπομεσημβριαν L 4 αὐτό] ἀ τας αὐ, inter ἀ et τ spat.
 uacuum 1—2 litt. M ἀήτας αὐτό L Ἰσβάκον] ἰοβάκκον M ἰαβῶκον (α ex β
 corr. m. 2 P) SP iaboch Lat αὐτοῦ] αὐτῶν O 5 εἰς om. L ἰορδάνην
 SPLLat ἐκβάλλον] ἐμβάλλον L 6 τὴν δέσειν L 7 περιέεισιν] περιείεισιν
 O περιήσειν MSP αὐτὸν O ἰορδάνης L iordanis Lat 8 οὖν om. O
 τοῖς] μὲν τοῖς L 9 *Γαλαδηνῆς] γαλαδηνσα R γαλαδῆνησ O γαλαδηνῆσ
 (ι ex η corr. S) MS γαλά L galadinae Lat *Γαβλαντίδος] γαβλατίδος O
 γαλατίδος RMSPL galanitidis Lat 10 συμμαχίαν τὴν] συμμαχία τοῦ E
 σιχῶνος M σηχῶνος RSPLE σηῶνος O se (seg) Lat 11 παραπολωλότα L

οὕτως] οὔτως SL οὔτως P 12 ἐλθεῖν] ἐλθεῖν καὶ ROL 13 αὐτῶν
 om. M δέ] δὴ R 15 Ἰσβακον] ἰάβηκον M ἰάβωκον SP iaboch Lat
 18 τῶν om. O ἐκείνη ἡπειρωτῶν] ἐν ἐκείνη τῇ ἡπειρω τῶν RO in illa terra
 Lat ἐνοικοῦντων ἐκείνη ἡπειρωτῶν Excerpta Neapol. πλῆθους RO 19 Ὁργης]
 ὄρη SPLELat οἷος ὀλίγοι] οἷον ὀλίγοις MSPLELat οἷον ὀλίγοι L 20 καὶ]
 E, om. codd. Lat ἀνήρ] ὁ ἀνήρ SP

- αὐτοῦ καὶ τὸ μέγεθος ἐτεμυριώσαντο κλίην αὐτοῦ λαβόντες ἐν
 Ραβαθά πόλει τῶν βασιλείων τῆς Ἀμμωνίτιδος, τῇ μὲν κατασκευῇ,
 σιδηρέαν, τεσσάρων δὲ πηχῶν τὸ εἶρος, μήκει δὲ τοῦ διπλασίου
 99 ἐνὶ πηχει μείζονα. τούτου τοίνυν πταίσαντος οὐκ εἰς τὸ παρὸν
 μόνον τοῖς Ἑβραίοις ἐπέδωκε τὰ πράγματα, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ
 μέλλον ἀγαθῶν αὐτοῖς αἴτιος ἀποθανῶν ἐπέφησε· καὶ γὰρ πόλεις
 ἐξήκοντα λαμπρῶς πᾶν τετιχισμένας ὑποτελεῖς ἐκείνη παρέλαβον
 καὶ λείαν πολλὴν ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ πάντες εὐπόρησαν.
- 100 VI. 1. Μωσῆς μὲν οὖν στρατοπεδεύει καὶ ἀγαγὼν τὴν δύ-
 ναμιν ἐπὶ τῷ Ἰορδάνῳ κατὰ τὸ μέγα πεδίον Ἰεριχοῖντος ἀντικρῆ,
 πόλις δ' ἐστὶν εὐδαίμων αὕτη φοινικὰ τε φέρειν ἀγαθὴ καὶ βάλ-
 σαμον νεμομένη. ἤρχοντο δὲ φρονεῖν ἐφ' ἑαυτοῖς μέγα Ἰσραηλίται
 101 καὶ τὴν πρὸς τοῖς πολέμοις ἐπιθυμίαν ὑπερέτεινον. καὶ Μωσῆς
 ὀλίγων ἡμερῶν θύσας χαριστήρια πρῶτον τῷ Θεῷ καὶ τὸν λαὸν
 εὐωχίσας μέρος τι τῶν ὀπλιτῶν ἐξέλεμψε δηώσον τὴν Μαδιγι-
 τῶν γῆν καὶ τὰς πατρίδας αὐτῶν ἐκπολιορκήσον. τοῦ δ' ἐκπολε-
 μηθῆναι πρὸς αὐτοὺς αἰτίαν ἔλαβε τοιαύτην.
- 102 2. Βάλακος ὁ τῶν Μωαβιτῶν βασιλεὺς φιλίας αὐτῷ πατρῴας
 οὔσις καὶ συμμαχίας πρὸς Μαδιγιτάς, ἐπεὶ τοῖς Ἰσραηλίταις το-
 σοῦτον φρομένους ἑώρα καὶ περὶ τῶν αὐτοῦ πραγμάτων λίαν εὐλα-
 βεῖτο, καὶ γὰρ οὐδὲν πέπυστο γῆν ἄλλω πολυπραγμανεῖν τοὺς

§ 98 = Deuteron. III 11; § 100 = Num. XXII 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 71.

1 λαβόντες] qui — tulerunt Lat 2 ραβαθα ὁ ραβαθα M τῶν βασι-
 λειῶν R τῷ βασιλεῖ O regni Lat amanitidum Lat τῇ τὴν R 3 σιδη-
 ρεάν] Dindorf σιδηρέην codd. 4 μείζονα ROML *πταίσαντος] πεσότος PL
 cadente Lat 5 *ἐπέδωκε O 7 τετιχισμένας O 9—10 μωῦσησ μὲν οὖν
 ἀγαγὼν τὴν δύναμιν κατὰ τὸ μέγα πεδίον στρατοπεδεύει E 9 *μὲν] τὲ RO
 καὶ ἀγαγὼν] ἀγαγὼν ed. pr. καταγαγὼν conl. 10 τὸν Ἰορδάνην SP τῷ
 Ἰορδάνῳ L *Ἰεριχοῦντος OSP ἀντικρον RO ἀντικρον ME 11 φοινικὰς τε
 MSPLELat 12 *νεμομένη, η ex ην corr. R Ἰσραηλίται] οἱ Ἰσραηλίται
 MSPL 13 πολέμοις ROSP 14 ὀλίγων] δι' ὀλίγων Cocceji *χαριστήρια]
 ἐσχαριστήρια O 15 δηώσον] δηώσοντας MSPE δηλώσοντας L qui — explor-
 rant Lat *μαδιγιτῶν M μαδιαντῶν SP madianitarum Lat 16 ἐκπολι-
 ορκήσαντας MSPLELat τοῦ] τοῦ R δὲ L ἐκπολιορκῆθηνα, ω i. ras. P
 17 ἔλαβε, ε ex ον corr. M ἔλαβε· SP 18 *balach Lat 19 μαδιγιτάς
 M μαδιανίτας SPELat 20 φροσμένους P φροσ^ω-μένους L ἑώρα ex ὁρά
 corr. M αὐτοῦ, οὔ ex ὦν corr. P εὐλαβεῖτο] εὐλαβῆσ (εὐλαβῆσ ante λίαν
 tr. SL) ἦν MSPL 21 οὐδὲν — p. 245, 1 Χαναανῶν] non credebatur terram
 aliam hebreos quaerere nisi suam, cum promississet utique deus chananeam illos
 fore possessuros Lat οὐδὲν πέπυστο] οὐδὲ πέπυστο MLat οὐδ' ἐπέπυστο SL
 οὐδ' ἐπέπυστο P ἄλλω] ἄλλην OMSPL ἄλλην οὐ Schotanus

Ἐβραίους ἀπηγορευνότες τοῦ Θεοῦ κτησαμένους τὴν Χαναταίων, 103
 θᾶπτον ἢ φρονιμώτερον ἐγχειρεῖν ἔγνω τοῖς λόγοις. καὶ πολεμεῖν
 μὲν ἐπὶ ταῖς ἐπιπραγίαις θρασύτερον ὑπὸ τῆς κακοπραγίας κατει-
 λημμένοις οὐκ ἔκρινε, κωλύσαι δ' εἰ δύνατο γενέσθαι μεγάλους λο- 104
 γιζόμενος ἀρσιβῆσαι πρὸς Μαδιανίτας ἐπὶ αὐτῶν. οἱ δὲ, ἴν γάρ 104
 τις ἀπὸ Εὐφράτου Βάλαμος μάντις ἄριστος τῶν τότε καὶ πρὸς
 αὐτοὺς ἐπιτηδεῖως ἔχων, πέμπουσι μετὰ τῶν Βαλάκου πρέσβειων
 ἄνδρας τῶν παρ' αὐτοῖς ἀξιολόγων παρακαλέσοντας τὸν μάντιν
 ἔλθεῖν, ὅπως ἐπ' ἐξωλεία τῶν Ἰσραηλιτῶν ἀρὰς ποιήσῃται. πα- 105
 ραινομένοις δὲ τοῖς πρέσβεις δέχεται ξενία φιλοφρόνως καὶ δι-
 πνίσας ἀνέκρινε τὴν τοῦ Θεοῦ διάνοιαν, τίς αὕτη ἐστὶν ἐφ' οἷς
 Μαδιανῖται παρακαλοῦσι. τοῖ δ' ἐμποδὸν σιάντος ἀρσιβῆται πρὸς
 τοῖς πρέσβεις, προδιμίαν μὲν καὶ σποιδίην τὴν ἰδίαν ἐμμανίζων
 αὐτοῖς εἰς ἃ δέονται τεχεῖν, τὸν δὲ Θεὸν ἀντιλέγειν αὐτοῦ τῇ προ- 106
 αιρέσει δηλῶν, ὃς αὐτὸν ἐπὶ τοσοῦτον κλέος δι' ἀλήθειαν καὶ τὴν
 ταύτης πρόφρησιν ἀγάγοι· τὸν γὰρ στρατόν, ᾧ καταρασσόμενον αὐ- 106
 τὸν ἔλθεῖν παρακαλοῦσι, δι' ἐνόιας εἶναι τῷ Θεῷ· συνεβούλειέ τε
 διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν χωρεῖν παρ' αὐτοῖς τὴν ἔχθραν τὴν πρὸς
 τοῖς Ἰσραηλίταις καταλασασμένους. καὶ τοῖς μὲν πρέσβεις ταῦτα
 20 εἰπὼν ἀπέλυσε.

3. Μαδιανῖται δὲ Βαλάκου σφόδρα ἐγκειμένον καὶ δέησιν 107

§ 102 = Num. XXII 4.

ROMSPLELatZonaras I p. 71. Suidas s. ἐξώλης, ἐνόιας.

1 ἀπηγορευνότες RO 2 θᾶπτον — λόγοις] *velociterque studuit amicos*
de hac re suis temptare sermonibus Lat θᾶπτον] καὶ θᾶπτον ed. pr. ex Lat
 λόγους] ἔργους Cocceji καὶ — 4 ἔκρινε] *et rugnare quidem ipse in feli-*
citate constitutus contra illos qui obstringerentur acriminis non iudicavit Lat

3 θρασύτερον] θρασυῶς τε M θρασυτέροις γεγενημένοις (γεγενημένοις S¹) SP
 θρασυῶς τε L κατειλημμένος R κατειλημμένοι O κατειλημμένοις, οἱς i. ras. L

4 δύνατο S¹ λογιζόμενος] *deliberavitque* Lat 5 πρεσβεῦσαι] καὶ
 πρεσβεῦσαι Bernard ex Lat ἐπρέσβευσε conl. μαδιανίτας M μαδιανίτας SP

Lat ὑπὲρ ἑαυτῶν O οἱ δέ] ὁ· δὲ S οἱ δὲ L 6 *Βάλαμος om. Lat

7 *πέμπουσι] πέμπει P *βαλάκου, κ i. ras. S *balaac* Lat 8 τῶν om. M
 τῶν παρ' αὐτοῦ ἀξιολόγων om. ROE 9 ὅπως — ποιήσῃται habet Suidas

s. ἐξώλης ὅπως] ὅπως ἂν MSPLESuid *ἐξώλια M 10 ξενία] ἐπὶ ξενία
 L δειπνήσας (ἢ in i corr. S) codd. 11 ἐστὶν αὕτη tr. MSPL οἷς] ἦσ

RO 12 μαδιανῖται OSP *ἐμποδὸν L 13 τὴν ἰδίαν om. O 14 δὲ θεόν]
 θεὸν δ' SP 15 ὅς] ὡς RO τοσοῦτο MSP 16 τὸν γὰρ — 17 θεῷ habet

Suidas s. ἐνόιας ᾧ] οὐ Bigot *καταρασσόμενον ML 17 ἔλθεῖν αὐτὸν
 tr. Suid 18 παρ' αὐτοῦ χωρεῖν tr. M 19 ταῦτ' O 21 μαδιανῖται OSP

ELat *balaac Lat

λιπαρὰν προσφέροντος πάλιν πέμποσι πρὸς τὸν Βάλαμον. κακίους
 βουλόμενος χαρίζεσθαι τι τοῖς ἀνδράσιν ἀνῆρετο τὸν θεόν, ὁ δὲ καὶ
 τῆς πέρας δυσχεράνας κελεῖει μηδὲν ἀντιλέγειν τοῖς πρέσβεσιν.
 108 οἱ δ' οὐχ ἔπολαβόν ἀπάτη ταῦτα τὸν θεόν κεκλεικέναι συνακίει
 τοῖς πρέσβεσι. κατὰ δὲ τὴν ὁδὸν ἄγγελον θεῖον προσβαλόντος 5
 αὐτῷ κατὰ τι στενὸν χωρίον περιειλημμένον αἰμασιαῖς διπλαῖς ἢ
 ὄνος, ἐφ' ἧς ὁ Βάλαμος ὤχετο. συνείσα τοῦ θεοῦ πνεύματος ἐπαν-
 τῶντος ἀπέκλινε τὸν Βάλαμον πρὸς τὸν ἕτερον τῶν τριγῶν ἀναι-
 σθήτως ἔχουσα τῶν πληγῶν, ἃς ὁ Βάλαμος ἐπέθερεν αὐτῇ κακο-
 109 παθῶν τῇ θλίψει τῇ πρὸς τὸν τριγῶν. ὡς δ' ἐγκλιμένου τοῦ 10
 ἀγγέλου ἢ ὄνος τυπτομένη ὤκλασε. κατὰ βούλιαν θεοῦ φωνὴν ἀ-
 θρωπίνην ἀφείσα κατεμέμετο τὸν Βάλαμον ὡς ἄδικον ἐπὶ ταῖς
 πρότερον δικασιαῖς μηδὲν ἔχοντα ἐγκαλεῖν αὐτῇ πληγὰς ἐπιφέρειν
 μὴ συνείης, ὅτι νῦν κατὰ θεοῦ προαίρεσιν οἷς αὐτὸς ἔσπευσεν ὑπη-
 110 ρεεῖν εἴργεται. ταραττομένου δὲ αὐτοῦ διὰ τὴν τῆς ὄνου φωνὴν 15
 ἀθρωπίνην οἶσαν ἐπιφανείας καὶ ὁ ἄγγελος ἐναργῆς ἐνεκάλει τῶν
 πληγῶν, ὡς οὐχὶ τοῦ κτήρους ὄντος αἰτίου, τὴν δὲ ὁδὸν αὐτοῦ δια-
 111 κολόντος παρὰ γνώμην τοῦ θεοῦ γενομένην. καταδείσας δ' ὁ Βά-
 λαμος οἷός τε ἦν ἀναστρέφειν, ἀλλ' ὁ θεὸς αὐτὸν χωρεῖν τὴν προ-
 κειμένην παρώρμησε προστάξας ὅτι περ ἂν αὐτὸς κατὰ νοῦν αὐτῷ 20
 ποιήσειε τοῦτο σημαίνειν.

§ 107 = Num. XXII 15.

ROMSPLELatZonaras I p. 71.

1 λιπαρὴν SPL λιπαρῆ Ernesti *balaam Lat 2 τι] om. MSP τε L
 ἀνῆρετο] ἀνθισ ἤρετο E demio consuluit Lat και om. SP 3 πρέσβεσι
 L 4 ὁ om. L ἀπάτη, ἀτ i. ras. S 5 *ἀγγέλου θεοῦ] ἀγγελος θεοῦ R
 ἀγγελος τοῦ θεοῦ O *προσβαλλόντος ML 6 *περιειλημμένον — διπλαῖς]
 qui erat accinctus gladio bis acuto Lat *αἰμασιαῖς] αἶμα τριγῶν ὄσιας RO

*διπλαῖς] διπλαῖ R διπλαῖ O διπλ.^{αῖς} M *ἦ — ἦ] asinus in quo
 Lat *ἦ om. M et ut uid. Lat 7 *ἦς] οἷς O' *balaam Lat, item infra
 *ὤχετο M 8 ὑπέκλινε E τριγῶν] θρηγκῶν M θρηγκῶν (x ex γ corr. L)
 SPL θρηγκῶν E *ἀναισθήτως, ἦ i. ras. 2 litt. O 10 τὸν τριγῶν] τὸν
 θρηγκῶν MSP τὸ θρηγκῶν L τὸ θρηγκῶν E 12 ἀφείσα] λαβοῦσα MSPLE
 κατεμέμετο — 14 συνείης] ἄδικον ἐκάλει τὸν βάλαμον ὡς πληγὰς αὐτῇ
 ἐπιφέρειντα καὶ μὴ συνείης E *βάλαμον, μ i. ras. S ἐπὶ] quia (h. e.
 ἐπεὶ) Lat 13 πρότερον] πρώην L ἐγκαλεῖν O αὐτὴν L πληγὰς]
 νῦν πληγὰς δ' (ὁ L) ML tunc ei plagas Lat ἐπιφέρει M 14 *συνείης M
 15 δ' MSPE 16 *ἐπιφανείης L 17 ὡς, σ add. m. 2 S οὐχ] οὐ O
 αὐτοῦ] αὐτῷ R 18 δ' om. M 19 ἀλλ' ὁ] ἀλλὰ MSPLE αὐτὸν]
 αὐτῷ O 21 *ποιήσειεν L

4. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα τοῦ Θεοῦ κελεύσαντος ἤκει πρὸς Βάλακον. 112
 δεξαμένην δὲ αὐτὸν τοῦ βασιλέως ἐκπρεπῶς ἤξιον προσαχθεὶς ἐπι
 ι τῶν ὄρων σθένεσθαι, πῶς τὸ τῶν Ἑβραίων ἔχει στρατοπέδον.
 Βάλακος δ' αὐτὸς ἀφικνεῖται τὸν μόνον σὺν βασιλικῇ θρασκίᾳ
 5 φιλότητος ἀγόμενος εἰς ὄρος, ὅπου ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν ἔκειτο τοῦ
 στρατοπέδου σταδίους ἀπέχον ἐξήχοντα. κατιδὼν δ' αὐτοῖς ἐκείνος 113
 βουνοῖς τε ἐκέλευσεν ἐπὶ δαίμασθαι τὸν βασιλέα καὶ τοσοῖτος
 ταύρους καὶ κρινοὺς παραστήσασθαι· ἐπορηγίσαντος δὲ διὰ ταχέων τοῦ
 βασιλέως ὀλοκάνει τεθνήσκας, ὡς τρόπον εἶδε σημαινομένην, .. ὁ 114
 10 λέως, γησίν, αἷτος εὐδαίμων, ᾧ ὁ Θεὸς δίδωσι μυρίων κτῆσιν ἀγα
 θῶν καὶ σύμμαχον εἰς ἅπαντα καὶ ἡγεμόνα τῆν ἑαυτοῦ πρόνοιαν
 ἐπέτευσεν. ὡς οὐδὲν ἔστιν ἀνθρώπινον γένος, οὐ μὴ κατ' ἀρετὴν καὶ
 ζῆλωσιν ἐπιτηδευμάτων ἀρίστων καὶ καθαρῶν ποιηρίας ἡμεῖς ἀμεί
 15 νους κριθῆσθε καὶ πιασὶ βελτίοσιν αὐτῶν ταῦτα καταλείψετε.
 Θεοῦ μόνους ἡμᾶς ἀνθρώπους ἐφορῶντος καὶ ὄθεν ἂν γένησθε 115
 πάντων εὐδαιμονέσμεροι τῶν ἐπὶ τὸν ἥλιον ἐκπορίζοντος. γῆν τε
 ὅν ἐφ' ἦν ἡμᾶς αὐτὸς ἔστειλε καθέξετε δουλεύουσσαν αἰεὶ πιασὶν
 ἡμετέροις καὶ τοῦ περὶ αὐτῶν κλέους ἐμπλησθήσεται πᾶσα ἡ γῆ
 καὶ θάλασσα, ἀρκέσετε δὲ τῷ κόσμῳ παρασχεῖν ἐκάστη γῆ τῶν ἀφ'
 20 ἡμετέρου γένους οἰκίτορας. θαναμάζετε οἶν, ὃ μακάριος στρατός, 116

§ 112 = Num. XXII 36.

ROMSPLELatZonaras I p. 71.

1 *balaac Lat, item infra 2 δ' MSPL ἐκπρεπῶς] ἐπρεπῶσ ROM
 3 ὄρων M ἔχοι] ἔχει SPE 4 δὲ O 6 ἀπέχον supra on rasura
 P δὲ L ἐκεῖνο·σ, eras. v M 8 παραστήσασθαι MPE διαταχέος L
 9 *ὀλοκάνει O²P³ ὀλοκάνει L ὡς] ὡς οὖν E ὡς δὲ Bekker ὡς — ση
 μαινομένην] quo facto caepit e diverso benedicere Lat τρόπον εἶδε] τροπὴν
 ἰδεῖν (τροπὴν suppl. M) MSP τροπὴν εἶδε L τροπὴν οἶδε E εἶδε τροπὴν Zon
 *ὁ λέως] ὁ δὲ ὡς (ὁ δὲ s. P) MSP 10 Θεός] θεός τε MSPL μυρίων]
 μυρίων τε E 11 εἰς ἅπαντα] εἰς ἅπαν MSPL fort. recte in omnibus Lat
 *ἐαντοῦ] αὐτοῦ L 12 ἀνθρώπειον MSPLE καὶ om. RO¹ 14 *κρι
 θῆσθαι ML καταλήψετε SP καταλείψειν M καταλείφεται L 15 ἀνθρώ
 πων conī. *ἐφορῶντας i. marg. γρ ἐφορῶντος M γένησθε O 16 τῶν]
 τὸν P¹ 17 ἔστειλεν αὐτὸς tr. E *καθέξετε] καθέ·ετε M δουλεύουσσαν]
 conī. servilitatem Lat δουλεύουσσαν codd. αἰεὶ] om. O αἰεὶ MSPL 18 αὐ
 τῶν] αὐτὸν RL αὐτὴν O 19 θάλασσα, σσ i. ras. L *ἀρκέσητε RO
 *ἀρκέσετε — κόσμῳ] sic habundabit in orbe terrarum ut Lat, unde ὡς post
 κόσμῳ addendum conī. ἀφ'] ἐφ' OMLE 20 ἡμετέρου] ἡμῶν ἑτέρου ME
 οἰκίτορας, α i. ras. corr. S θαναμάζετε — στρατός] ο ammirandum atque
 beatum exercitum Lat θαναμάζεται RO θαναμάζεσθαι SP θαναμάζεσθε E et
 ut uid. L οἶν] τοίνυν MLE νῦν SP ὦ] ὁ ROM

- ὅτι τοσοῦτος ἕξ ἐνός πατρὸς γέγονατε. ἀλλὰ τὸν κῆν ἐμῶν ὀλίγον
 ἢ Χαναανίων χωρήσει γῆ, τὴν δ' οἰκουμένην οἰκητήριον δι' αἰῶνος
 ἵστε προκειμένην ἐμῶν, καὶ τὸ πλῆθος ἐμῶν ἐν τε γῆσιν καὶ κατ'
 ἡπειρον βιοτεύσετε ὅσον ἐστὶν οὐδ' ἀστέρων ἀριθμὸς ἐν οὐρανῷ.
 τοσοῦτοις δὲ οἷσιν οὐκ ἀπαγορεύσει τὸ θεῖον ἀφ' Ἰσραὴλ μὲν παν- 5
 τοίων ἀγαθῶν ἐν εἰρήρῃ χορηγοῦν, νίκην δὲ καὶ κράτος ἐν πολέμῳ.
 117 παῖδας ἐχθρῶν ἔρωσ τοῦ πρὸς ἡμᾶς πολέμου λάβοι καὶ θρασυ-
 θεῖεν ὥστε εἰς ὄπλα καὶ τὰς ἡμετέρας χεῖρας ἐλθεῖν· αὐτὰ γὰρ ἂν
 ἵπποστρέψει τις νικηφόρος οὐδ' ὥστε παῖδας εἰσθῆναι καὶ γυναῖκας.
 τοσοῦτον ἐμῶν ἀνδρείας τὸ περιὸν ἐκ θεοῦ προνοίας ἀνήρηται, ᾧ 10
 καὶ τὰ περιττὰ μειοῦν ἰσχύς καὶ τὰ λείποντα διδόναι.
 118 5. Καὶ ὁ μὲν τοιαῦτα ἐπεθείαζεν οὐκ ὦν ἐν ἑαυτῷ τῷ δὲ θεῷ
 πνεύματι πρὸς αὐτὰ νεικημένους. τοῦ δὲ Βαλαάκου δισχεραίνοντος
 καὶ παραβαίνειν αὐτὸν τὰς συνθήκας ἐφ' αἷς αὐτὸν ἀντὶ μεγάλων
 λάβοι δωρεῶν παρὰ τῶν συμμάχων ἐπιβαλοῦντος. ἐλθόντα γὰρ ἐπὶ 15
 κατὰρα τῶν πολεμίων ἡμεῖν αὐτοὺς ἐκείνους καὶ μακαριωτάτους
 119 ἀποκαίρειν ἀνθρώπων, „ὦ Βαλαάκ, φησί. περὶ τῶν ὅλων λογίζῃ
 καὶ δοκεῖς ἐφ' ἡμῶν εἶναι τι περὶ τῶν τοιοῦτων σιγᾶν ἢ λέγειν.
 ὅταν ἡμᾶς τί τοῦ θεοῦ λάβῃ πνεῦμα; ἡμεῖς γὰρ ὡς βούλεται τοῦτο
 120 καὶ λόγους οὐδὲν ἡμῶν εἰδόντων ἀφήσιν. ἐγὼ δὲ μέμνημαι μὲν 20
 ὄντε καὶ σὺ καὶ Μαδιθηταὶ δεηθέντες ἔταυθοῖ με προθύμως
 ἠγάγετε καὶ δι' αὐτὴν ἀφίξιν ἐποιησάμην, ἣν τέ μοι δι' εὐχῆς
 121 μηδὲν ἀδικῆσαι σου τὴν ἐπιθυμίαν. κρείττων δὲ ὁ θεὸς ὦν ἐγῶ

§ 116 = Num. XXIII 10, 22; § 118 = Num. XXIII 11.

ROMSPLELatZonaras I p. 71sq.

- 1 *τὸν] τῶν RMSPL *ὀλίγον] ὀλίγων MSPL 2 χαναανία E
 *αἰῶνος, ὦ i. ras. R 3 *εἴστε ML *ἐμῶν] ἐμῶν SPL ἐμῶν] ἡμεῖς
 MSPL ἡμεῖς E 4 *βιωτεύσετε M βιοτεύσεται L *ὅσον] ὅσος, σ ex v
 corr. S ὅσον δ' L ἀστέρων ἀριθμὸς] ἀριθμὸν ἀστέρων E 6 *χορηγῶν
 ROML πολέμοισ E 8 εἰς s. O 9 ἵπποστρέψει τις] ἵπποστρέφεται δ M
 ἵπποστρέφῃ ἐτι δ S ἵπποστρέφῃ ἐτι δ P ἵπποστρέφεται δ L ἵπποστρέφειαν ἐτι E
 νικηφόρος — γυναῖκας om. E 10 *ἀνδρείας] ἀνδρίας O εὐανδρίας SP *ἀν-
 ἤρηται] ἀνήρηται Dindorf prestabitur Lat φ] ᾧ ex corr. S ὅ ut uid. O
 11 λείποντα L διδόναι] augere Lat 12 τοιαῦτ' O ἐπεθείαζεν, εἰ ex v
 corr. m. 2 R ἐπεθείασεν E 13 νεικημένους] κεννημένους OE *balaac
 Lat 14 αὐτὸν τὰς] αὐτῶν τὰς SP αἷς αὐτὸν] αἷς αὐτῶν L 15 λαῖοι L
 συμμάχων — 16 τῶν om. O ἐλθόντος M 17 *βαλαάκ M balaac Lat
 *φησί] αἶτ — balaac Lat 19 *λάβοι R'O 21 ὄντε] ὥστε RO quoniam
 Lat καὶ σὺ] σὺ MSPL μαδιανταὶ O 22 δι' αὐτὴν] διὰ corr. R διὰ M
 propterea Lat ἀφίξιν R 23 ὦν] ὦν O ᾧ M ἐγῶ, ε' ex re corr. M

χαρίζεσθαι διγνώσκων· καὶ παντελῶς ἀσθενεῖς οἱ προγινώσκων περὶ
 τῶν ἀνθρωπίνων παρ' ἑαυτῶν ὑπολαμβάνοντες, ὡς μὴ ταῦθ' ἄπερ
 ἔπαγορεύει τὸ Θεῖον λέγειν, βιάζεσθαι δὲ τὴν ἐκείνου βούλησιν·
 οὐδὲν γὰρ ἐν ἡμῖν ἔτι φθάσαντος εἰσιλθεῖν ἐκείνου ἡμέτερον. ἔγωγ' 122
 οὖν τὸν στρατὸν τοῦτον οὐτ' ἐπαινέσαι προεθέμην οὐτ' ἐφ' οἷς τὸ
 γένος αὐτῶν ὁ Θεὸς ἀγαθοῖς ἐμικωήσατο διελθεῖν, ἀλλ' εἰμετὶς
 αὐτοῖς οὗτος ὢν καὶ σπεύδων αὐτοῖς εὐδαίμονα βίον καὶ κλέος
 αἰώνιον παρῴσκειν ἡμοῖ τοιοῦτων ἀπαγγελίαν λόγων ἐπέθετο. τῶν 123
 δέ, χαρίζεσθαι τε γὰρ αὐτῇ σοὶ διὰ σπουδῆς ἐστὶ μοι καὶ Μα-
 10 δηγίαις, ὣν ἀποδόσθαι μοι τὴν ἀξίωσιν οὐκ εὐαρκεῖς, γέρε βο-
 μῆς τε ἑτέροις ἀφ' ἡμῶν καὶ θυσίας ταῖς πρὶν παρακλησίας
 ἐπιτελέσωμεν, εἰ πείσαι τὸν Θεὸν δυνηθεῖην ἐπιτρέψαι μοι τοὺς
 ἀνθρώποις ἀραίς ἐνδύσαι· συγκωήσαντος δὲ τοῦ Βαλάου δις 124
 μὴν τεθικότι τὸ Θεῖον οὐκ ἐπένεσε τὰς κατὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν ἀράς,
 15 θύσας δὲ καὶ τρίτον ἄλλον πάλιν ἀνασταθέντων βομῶν οὐδὲ τότε
 μὴν κατηράσατο τοῖς Ἰσραηλίταις, πεσὼν δ' ἐπὶ στόμα πάθη πρού- 125
 λεγεν ὅσα τε βασιλεῦσιν ἔσται καὶ ὅσα πόλεσι ταῖς ἀξιολογωτάταις,
 ὣν ἐνιαῖς οὐδ' οἰκείσθαι πῶ συνέβαινε τὴν ἀρχὴν, ἃ τε καὶ προῦπ-
 ἴρξεν ἐν τοῖς ἐμπροσθεν χρόνοις γενόμενα τοῖς ἀνθρώποις διὰ
 20 γῆς ἢ θαλάσσης εἰς μὴμιγ τὴν ἐμὴν. ἐξ ὧν ἀπάντων λαβόντων
 τέλος ὁλοῖον ἐκείνος προεἶπε τεκμαίρουτ' ἂν τις, ὅ τι καὶ ἔσοιτο
 πρὸς τὸ μέλλον.

6. Βάλακος δὲ ἀγανακτίσας ἐπὶ τῇ μὴ καταράτους γενέσθαι 126

§ 121 = Num. XXIII 12.

ROMSPLELatZonaras I p. 72. Cedrenus I p. 122sq.

1 καὶ — προγινώσκων om. M 2 ἀνθρωπείων ML ἀνθρωπίνων, in i. ras.
 P ἀνθρωπ·ίνων S· ὑπολαμβάνοντες] λαμβάνοντες MSPLLat ὡς] ὡστε
 SPL litt. στε μὴ ταῦθ' ἄπερ ἔπαγορεύει τὸ i. ras. circiter 20 litt. S
 4 οὐδὲν — ἡμέτερον om. Lat ἔγωγε οὖν RO ἐγὼ γ' οὖν PS¹ 5 οὐτε
 L ἐπαινέσαι, αἰ (in sai) i. ras. maiore S προῦθέμην L 8 ἀπαγγελίαν]
 promissionum Lat 9 τε] om. MSPL τι coni. μαδιανταῖς OSPLat
 10 ὦν] ὦν ἂν RO ἐπεπέεσ R 11 θυσίας] θύσας R 12 δυνηθεῖη RL
 13 βαλαακ semper Lat 14 *τεθικότι] τετυχηκότι RO *Ἰσραηλιτῶν, ἰσ
 i. ras. P 15 θύσας — 16 Ἰσραηλίταις] om. ROMELat, u. 16 post στόμα ponit
 L 16 πεσὼν — 18 ἀρχὴν habet Cedrenus *πάθη] πάθη^{δὲ} L τὰ πάθη
 Cedr 18 οὐδὲ Cedr πω] Dindorf πωσ codd. Cedr ἃ τε] εἴ τε (εἴ in spatio
 uacuo 3—4 litt. suppl.) M προῦπῆρξεν] προῦπαρξεν, π ex ὕ corr. M
 19 γενόμενα R 20 ἢ] ἢ διὰ SPL τέλος λαβόντων tr. M 21 προσεῖπε O
 τεκμαίρουτ' ML τεκμαίροτο R τεκμηῖταιτο O ἔσοιτο πρὸς τὸ μέλλον]
 in futuro sic erit quemammodum ille praefatus est Lat 23 *δ' MSP τῷ
 ex τὸ corr. SP τὸ L

- τοὺς Ἰσραηλίτας ἀποπέμπει τὸν Βάλαμον μηδεμιᾶς τιμῆς ἀξιώσας·
 ὁ δὲ ἀπὼν ἤδη κατὰ τῷ περαιουῶν τὸν Εὐφράτην γενόμενος τὸν τε
 Βάλακον μεταπειψάμενος καὶ τοὺς ἄρχοντας τῶν Μαδιμητιῶν
 127 „Βαλακέ, ἤσισί, καὶ Μαδιμητιῶν οἱ παρόντες, χεὶρ γὰρ καὶ παρὰ
 βούλησιν τοῦ Θεοῦ χάρισσασθαι ὑμῖν, τὸ μὲν Ἑβραίων γένος οὐκ 5
 ἂν ὄλεθρος παντελὴς καταλάβοι οὔτ' ἐν πολέμῳ οὔτ' ἐν λοιμῷ
 καὶ σπάνει τῶν ἀπὸ γῆς καρπῶν, οὔτ' ἄλλη τις αἰτία παράλογος
 128 διαφθείρειεν. πρόνοια γάρ ἐστιν αὐτῶν τῷ Θεῷ σώζειν ἀπὸ παν-
 τὸς κακοῦ καὶ μηδὲν ἐπ' αὐτοὺς [ἔᾶσαι τοιοῦτον πάθος] ἔλθειν,
 ἕφ' οὗ καὶ ἀπόλοιτο πάντες· συμπέσοι δ' αὐτοῖς ὀλίγα τε καὶ 10
 πρὸς ὀλίγον, ἕφ' ὧν ταπεινοῦσθαι δοκοῦντες εἴτ' ἀνθήσουσιν ἐπὶ
 129 ἡρόσῳ τῶν ἐταξαρόντων αὐτοῖς τὰς βλάβας. ἡμεῖς δ' εἰ τίλην τινὴ
 πρὸς βραχὴν καιρὸν κατ' αὐτῶν κερδᾶναι ποθεῖτε, τύχοιτ' ἂν αὐ-
 τῆς ταῦτα ποιήσαντες· τῶν θιγατέρων τὰς μάλιστα εὐπρεπεῖς καὶ
 βιάσασθαι καὶ νικῆσαι τὴν τῶν ὀρώντων σωφροσύνην ἱκανὰς διὰ 15
 τὸ κάλλος ἀσκήσαντες τὴν εὐμορφίαν αὐτῶν ἐπὶ τὸ μᾶλλον εὐαρεπές
 πέμψατε κλησίον ἐσομένας τοῦ ἐξείνων στρατοπέδου, καὶ δεομένοις
 130 συνεῖναι τοῖς νεαρίαις αὐτῶν προστάξατε. ἐπειδὴν δὲ κειρω-
 μένους ὀρῶσι ταῖς ἐπιθυμίαις, καταλιπέτωσαν καὶ παρακαλούν-
 των μένειν μὴ πρότερον ἐπιανεέτωσαν, πρὶν ἂν πείσωσιν αὐτοὺς 20
 ἀφέντας τοὺς πατέρας νόμους καὶ τὸν τούτους αὐτοῖς θέμενον
 τιμᾶν θεὸν τοὺς Μαδιμητιῶν καὶ Μωαβιτῶν σέβωσιν· οὕτως γὰρ

§ 126 = Num. XXIV 11.

ROMSPLELatZonaras I p. 72.

2 δ' MSPLE τῷ τὸ RL 3 τῶν Μαδιμητιῶν] *madianitarum* Lat

4 Μαδιμητιῶν] τῶν μαδιμητιῶν MSPL *madianitae* Lat γὰρ] γὰρ με MSPL

5 *τὸ] τῶν L Ἑβραῖον E *γένος] τὸ γένος L 6 καταλάβη E

οὔτε L οὔτ' ἐν λοιμῷ] om. RO *nec aliqua necessitas* Lat οὔτε L

7 καὶ — καρπῶν] *nec sterilitas fructuum terrenorum* Lat σπάνη RML οὔτ']

οὐδ' conī. 8 διαφθείρει ἐν RO διαφθείρει MS² *προνοία RO *αὐ-

τῶν, γ suppl. m. 1 M *τοῦ θεοῦ RO 9 ἔᾶσαι — πάθος om. RO τοιοῦτο

SP 10 ἕφ'] ἄφ' O καὶ MS ἀπόλοιτο O ἀπόλλυντο P ἀπόλλυν-

ται, αἰ i. ras. 1 litt. S ἀπόλοιτο L συμπέσοι] *euenient* Lat δ'] δ' ἐν

Dindorf 11 πρὸς ὀλίγον, ω ex o corr. S πρὸς ὀλίγα RO ἕφ' ὧν] ἡμῶν

RO εἴτ'] μᾶλλον M ἀνθήσουσιν] *intellegent* Lat 12 δ' εἰ] δ' εἰ (εἰ s.)

M δὲ LLat δὲ εἰ E 14 ante *ταῦτα deletum τῶν θ M μάλιστα' SL

16 ἀσκήσαντες — εὐπρεπεῖς om. Lat 17 *πέμψατε] *πέμψατες* L *ἐσο-

μένας, α ex ou corr. M *δεομένας SP 18 *δὲ om. M 19 *καταλιπέτω-

σαν SP καταλιπέτωσαν L *καὶ παρακαλούντων — 20 ἐπιανεέτωσαν om. O

20 πρότερον om. E *ἐπιανεεάτωσαν SPL 21 πατρώους ROP

22 *τοὺς — p. 251, 1 θεὸν om. O *θεὸν] θεοὺς Bekker **madianitarum*

Lat *καὶ Μωαβιτῶν om. L *σέβωσιν delet Bekker

αὐτοῖς τὸν θεὸν ὀργισθῆσθαι, καὶ ὁ μὲν τοῦθ' ὑποθέμενος αὐ-
τοῖς ᾄχεται.

7. Τῶν δὲ Μαδιηριτῶν πεμφάντων τὰς θυγατέρας κατὰ τὴν 131
ἐπίνοι παρεαίνουσιν οἱ τῶν Ἑβραίων ἀλίσχονται νόμοι τῆς κληρονομίας
αὐτῶν καὶ παραγιγόμενοι εἰς λόγους αὐταῖς παρεκάλουν μὴ θρονεῖν
αὐτοῖς τῆς τοῦ κἀλλίους αὐτῶν ἀπολαύσεως μηδὲ τῆς τοῦ πλησιάζειν
συνηθείας· αἱ δ' ἀσμένως δεξάμεναι τοὺς λόγους συνῆσαν αὐ-
τοῖς. ἐνδυσάμεναι δ' αὐτοῖς τῷ πρὸς αὐτὰς ἔρωτι καὶ τῆς ἐπιθυ- 132
μίας ἀκμαζούσης περὶ ἀπαλλαγὴν ἐγίνοντο. τοῖς δ' ἀθυμία πολλή
πρὸς τὴν ἀναχώρησιν τῶν γυναικῶν κατέλαβε καὶ λιπαροῦντες
ἐπέκειντο, μὴ σφᾶς καταλιπεῖν, ἀλλὰ γαμετὰς αὐτῶν ἐσομένας αὐ-
τόθι μένειν καὶ δεσποίνας ἀποδειχθῆσομένας πάντων ὧν ἐπύρρην
αὐτοῖς. ταῦτα δὲ οὐκ ἔλεγον καὶ θεὸν μεσίτην ὧν ἐπισχοῦντο 133
ποιούμενοι δαζυρόντες τε καὶ πανταχόθεν αὐτοὺς ἐλεεινοὺς ταῖς
γυναιξὶ κατασκευάζοντες εἶναι. αἱ δ' ὡς δεδουλωμένους αὐτοὺς
κατενόησαν καὶ τελῶς ὑπὸ τῆς συνηθείας ἐχομένους, ἴρξαστο πρὸς
αὐτοὺς λέγειν·

8. „Ἡμῖν, ὧ κρείτιστοι νέων, οἴχοι τέ εἰσι πατρῶοι καὶ κτῆσις 134
ἀγαθῶν ἄφθονος καὶ ἡ παρὰ τῶν γονέων καὶ τῶν οἰκείων εἴητοια
καὶ στοργή, καὶ κατ' οὐδενὸς τούτων πόρον ἐνθάδ' ἴξασθαι ἡμεῖς
εἰς ὁμιλίαν ἴχομεν, οὐδ' ἐμπορευσόμεναι τὴν ὥραν τοῦ σώματος
προσηκόμεθα τὴν ἡμετέραν ἀξίωσιν, ἀλλ' ἄνδρας ἀγαθοὺς καὶ δι-
καίους ἐπολαβοῦσαι τοιοῦτοις ἡμᾶς τιμῆσαι ξενίοις δεομένους ἐπέι-
σθημεν. καὶ νῦν, ἐπεὶ γατε πρὸς ἡμᾶς φιλοστόργως ἔχειν καὶ 135
λυπεῖσθε μελλουσῶν ἀναχωρεῖν, οὐδ' αὐταὶ τὴν δέξις ἡμῶν ἀπο-

§ 131 = Num. XXV 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 72

1 ταῦθ' SE *τουθ' ὑποθέμενος] τοῦ θῦ (h. e. θεοῦ) πυθόμενος L
3 *δὲ s. P *madianitac Lat 5 παραγιγόμενοι OM παραγενόμενοι L
παρεκάλουν om. L μηδὲ] μὴδ' ἐκ (κ. eras. P) MSPLLat 7 *αἱ] οἱ
L *συνῆσαν] consenserunt Lat συνῆσαν Cocceji 8 *ἐνδυσάμεναι] ἐνδυμη-
σάμεναι R ἐνδυσάμεναι O δ' αὐτοῖς] δ' αὐτοῖς R euan. O δὲ τούτους E
9 δὲ ROSPL πολλή] δευρή MSPLLat 11 *ἀπολιπεῖν O *γαμετὰς
(sic) M 12 δεσποῖνας RPL ἀποδειχθῆσομένας, ηρο corr. ex ἦνα aut ἦνω
P 13 θεὸν] τὸν θεὸν SPL 14 αὐτοῖς ROSPL ἑαυτοῖς M ἐλεεινοῖς,
ὁν ex ὦ corr. R ἐλεεινῶς M 15 *δὲ L 18 νέων] νεανῶν SP 20 καὶ
κατ' οὐδενὸς] κατ' οὐδενὸς δὲ MSPL πόρον] ἀποροῦσαι SP ἀποροῦσαις L
egentes Lat ἀποροι Bernard ἐνθάδε δηλονοῖσαι M ἡμεῖς] ἡμῖν Bekker
21 ἐμπορευσόμεναι O τοῦ] τὴν τοῦ ML 23 ἡμᾶς] ἡμᾶς RO δεομένοις
MSPL ἐπέισθημεν] aduenimus Lat 24 ἡμᾶς L 25 λυπεῖσθαι ROLat
λυπεῖσ M αὐταὶ] αὐτὰι M δέξις s. m. 2 O

- στρεφόμεθα, πίστιν δ' εὐνοίας λαβοῦσαι τὴν μόνην ἡμῖν ἀξιόλογον
 νομισθεῖσαν ἀγαπίσομεν τὸν μεθ' ἡμῶν βίον ὡς γαμεταὶ διανῶσαι.
 136 δέος γάρ, μὴ καὶ κόρον τῆς ἡμετέρας ὁμιλίας λαβόντες ἔπειθ' ἔβρι-
 σσητε καὶ ἀτίμους ἀποπέμψητε πρὸς τοὺς γονεῖς. συγγινώσκειν τε
 ταῦτα φιλατιομέναις ἡξίουν. τῶν δὲ ἢν βούλονται πίστιν δώσειν 5
 137 ὁμολογούντων καὶ πρὸς τὸ μηδὲν ἀντιλεγόντων ὑπὸ τοῦ πρὸς αὐ-
 τὰς πάθους „ἔπει ταῦτα ἡμῖν, ἔφασαν, δέδοχται, τοῖς δ' ἔθεσι καὶ
 τῷ βίῳ πρὸς ἅπαντας ἀλλοτριώτατα χρῆσθε, ὡς καὶ τὰς τροφὰς
 ἡμῖν ἰδιοτρόπους εἶναι καὶ τὰ ποτὰ μὴ κοινὰ τοῖς ἄλλοις, ἀνάγκη
 βουλομένους ἡμῖν στροικεῖν καὶ θεοὺς τοὺς ἡμετέρους σέβειν, καὶ 10
 οὐκ ἂν ἄλλο γένοιτο τεμνίριον ἢς ἔχειν τε νῦν φάτε πρὸς ἡμᾶς
 εὐνοίας καὶ τῆς ἐσομένης ἢ τὸ τοῖς αὐτοῖς ἡμῖν θεοὺς προσκυνεῖν.
 138 μέμφαιτο δ' ἂν οὐδεὶς, εἰ γῆς εἰς ἣν ἀφίχθε τοὺς ἰδίους αὐτῆς
 θεοὺς προστρέποισθε καὶ ταῦτα τῶν μὲν ἡμετέρων κοινῶν ὄντων
 πρὸς ἅπαντας, τοῦ δ' ἡμετέρου πρὸς μηδένα τοιοῦτου τεγγάνοντος. 15
 δεῖν οὖν αὐτοῖς ἔλεγον ἢ ταῦτα πάντα ἡγητέον ἢ ζῆτεῖν ἄλλην οἰ-
 ζουμένην, ἐν ἣ βιώσονται μόνοι κατὰ τοὺς ἰδίους νόμους.“
 139 9. Οἱ δ' ὑπὸ τοῦ πρὸς αὐτὰς ἔρωτος κάλλιστα λέγεσθαι ταῦτα
 ὑπολαβόντες καὶ παραδόντες αὐτοῖς εἰς ἃ προσκαλοῦντο παρέβησαν
 τὰ πάτρια, θεοὺς τε πλείονας εἶναι νομίσαντες καὶ θύειν αὐτοῖς 20
 κατὰ νόμον τὸν ἐπιχώριον τοῖς καθιδρυσαμένοις προθέμενοι ξενικοῖς
 τε βρώμασιν ἔχαιρον καὶ πάντ' εἰς ἡδονὴν τῶν γυναικῶν ἐπὶ τοῦ-
 140 ραντίον οἷς ὁ νόμος αὐτῶν ἐκέλευε ποιοῦντες διετέλουν, ὡς διὰ
 παντὸς ἤδη τοῦ στρατοῦ τὴν παρανομίαν χωρεῖν τῶν νέων καὶ
 στάσιν αὐτοῖς πολὺ χεῖρω τῆς προτέρας ἐμπεισεῖν καὶ κίνδυνον παν- 25
 τελοῦς τῶν ἰδίων ἐθισμῶν ἀπωλείας. ἄπαξ γὰρ τὸ νέον γενεσάμενον

§ 137 = Num. XXV 2.

ROMSPLELatZonaras I p. 72. ExcPeiresc.

- 1 μόνην L 3 καὶ om. SP 5 δ' MSPLE *ἦν] ἦν P² ἦν L
 *βούλονται SP 6 τὸ om. MSPL πρὸς ταύτας RO 7 πάθους] πόθου
 SP ἔφασαν ἡμῖν tr. SP δὲ L 8 χρῆσθαι R¹L 10 βουλομένοις E
 *ἡμῖν M *ἡμετέρου M 12 εὐνοίας φάτε πρὸς ἡμᾶς tr. MSPL τῆς· ἐσο-
 μένης S ἡμῖν om. M ^βθεοὺς ἡμῖν tr. L 13 ἂν om. MSPL ἀφίχθαι
 ROML 14 προστρέποισθε] S¹ προστρέποισθε ROMS¹PL colatis Lat μὲν
 τῶν tr. O 15 δὲ L 16 δεῖν — ἡγητέον] dicebantque ut aut quae essent
 omnium ea facerent Lat ταῦτα ROMS¹PL ἡγητέον] ἡγεῖσθαι Coccejⁱ
 17 μόνοι om. LLat 19 αὐτοῖς RML ἐαυτοῖς SP προσκαλοῦντο ML
 21 τὸν νόμον tr. O 22 πάντ' πάντες MLLat πάντα SP 25 παντελῶς RO
 26 ἐθισμὸς O *ἄπαξ] incip. Exc *τὸν νέον R τῶν νέων L *γενεσα-
 μένων S¹L

ξενιῶν ἔθισμῶν ἀπλήστως ἐνεφορεῖτο, καὶ εἴ τινες τῶν πρώτων ἀνδρῶν διὰ πατέρων ἀρετᾶς ἐλιγναιεῖς ἴσαν συνδιεφθείροντο,

10 καὶ Ζαμβρίας ὁ τῆς Σεμεωνίδος ἠγοούμενος φυλῆς Χοσβία 141
 συνῶν Μαδιανίτιδι Οὐρῶν θυγατρὶ τῶν ἐκείνη δυναστεύοντος ἀν-
 5 δρῶς κλεισεθεῖς ἐπὶ τῆς γενναίας ἀφ' ἧς τῶν Μωυσῶν δοχθῆναι τὸ
 πρὸς ἴδωρ ἂν γινώσκοντο ἐθροάπειν. ἐν τοίοις δ' ὅτιον τῶν 142
 πραγμάτων διέσας Μωυσῆς, μὴ γίνεσθαι τι χεῖρον, συναγαγὼν εἰς
 ἐκκλησίαν τὸν λαὸν οἰδινὸς μὲν καιρόφει πρὸς ὄνομα μὴ βουλό-
 10 μενος εἰς ἀπόνοιαν περιστῆσαι τοὺς ἐκ τοῦ λανθάνειν μετανοῆσαι
 τὴν ἡδονὴν προτιμήσαντες τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ κατὰ τοῦτον βίον,
 προσήκει δ' ἕως ἕνι καὶ καλῶς αὐτοῖς ἂν ἔχοι μεταβάλλεσθαι, τὴν
 ἀνδρείαν ἐπολαυβάνουσιν οὐκ ἐν τῷ βιάζεσθαι τοῖς νόμοις ἀλλ'
 ἐν τῷ μὴ εἶναι ταῖς ἐπιθυμίαις εἶναι. πρὸς τοῖτοις δ' οὐδ' εὐλογον 144
 15 ἔμασκε σωφρονήσαντας αὐτοῖς ἐπὶ τῆς ἐρήμον νῦν ἐν τοῖς ἀγαθοῖς
 ὄντας παροινεῖν, μηδὲ τὰ κτηθέντα ἐπὶ τῆς ἐνδεείας δι' εἰσορίαν
 αὐτῶν ἀπολέσθαι. καὶ ὁ μὲν ταῦτα λέγων ἐπειροῶτο τοὺς νέους
 ἐπανορθοῦν καὶ εἰς μετάνοιαν ἄγειν ὧν ἔπραττον.

11 Ἀναστάς δὲ μετ' αὐτὸν Ζαμβρίας „ἀλλὰ σὺ μὲν, εἶπεν, ὧ 145
 20 Μωυσῆ, χρῶ νόμοις οἷς αὐτὸς ἐσπούδαζας ἐκ τῆς τούτων ἐνιθείας

§ 140 = Num. XXV 3; § 141 = Num. XXV 6, 14.

ROMSPLEZonaras I p. 72. ExcPeiresc.

1 *ἀπλήστως O *ἐνεφορεῖτο] αὐτῶν ἐνεφορεῖτο SP 3 *Ζαμβρίας]
 αμβρίας M ζαμαρίας Exc zamarias Lat *ὁ om. O Σεμεωνίδος] σμεω-
 νίδος O σμεωνίτιδος PE ἐνμεωνίτιδος S σουμεωνίδος L simeon Lat φυλῆς
 ἠγοούμενος tr. SPE. Χοσβία] χοσμῆ (o in a corr. E) RE χοσμῆ O χοσμι M
 chosmi Lat 4 μαδιανίτιδι SPLEExc Οὐρῶν] diciori Lat Σούρον Bernard
 5 μωσῆ (ἦ ex εἰ corr. R) ROLExc 6 γεννησόμενον om. O ἐθερά-
 πειν] ἐθροάπειν (ἐθεράπεισιν Exc) οὔτε θῶν τὰ πάτρια καὶ γάμον ἠγμένον
 (ἠγοούμενος Exc) ἀλλότριον (ἀλλότριον Exc) MSPLExcLat, eadem paullo im-
 mutata E 9 εἰς] πρὸς O 10 δὲ OMSPLExc οὐτ'] οὐθ' SPLExc, om.
 E *αὐτῶν SP²LExc 11 *τοῦ Θεοῦ] Θεοῦ O *κατὰ τοῦτο Exc
 βίον] βιοῦν MSPLE βιβιοῦν Exc 12 προσήκει Exc ἕως] conl. ὡς codd.
 Exc dum Lat καὶ om. P fort. recte αὐτοῖς ἂν] ἂν αὐτοῖς tr. OM
 ἂν delendum ἔχοι] ἔχειν ROSP ἔχη LExc μεταβάλλεσθαι L 13 ἀνδρείαν
 MP² 14 ἐν τῷ] εἰς τὸ SP εἶκειν] ἦκειν L πρὸς τούτοις P
 δὲ MSPExc 15 σωφρονήσαντας, a ante σ i. ras. L τῆς, σ i. ras. ex i
 uid. corr. P 17 ἀπολέσαι SPL amitterent Lat τοιαῦτα E 18 ἄγειν]
 ἀπάγειν SPL 19 *Ζαμβρίας] zamarias Lat *εἶπεν s. L 20 *μωῦσῆ S
 μωῦσῆ. P μωῦσεῖ L ἐνιθείας] σινηθείας ROMLExcLat σινηθείας τούτων
 tr. MExc

- τὸ βέβαιον αὐτοῖς παρεσχημένος· ἐπεὶ μὴ τοῦτον αὐτῶν ἐχόντων
τὸν τρόπον πολλὰκις ἂν ἦδη κεκολασμένος ἔγνωσ ἂν οὐκ εὐπαρα-
146 λογίστους Ἑβραίους. ἐμὲ δ' οὐκ ἂν ἀκόλουθον οἷς σὺ προστάτεις
τυραννικῶς λάβοις· οὐ γὰρ ἄλλο τι μέγρο νῦν ἢ προσχήματι νόμων
καὶ τοῦ Θεοῦ δουλείαν μὲν ἡμῖν ἀρχὴν δὲ σταντῷ κακουργεῖς ἀφαι- 5
ρούμενος ἡμᾶς τὸ ἡδὺ καὶ τὸ κατὰ τὸν βίον αὐτεξούσιον, ὃ τῶν
147 ἔλευθέρων ἐστὶ καὶ δεσπότην οὐκ ἐχόντων. χαλεπώτερος δ' ἂν
οὕτως Αἰγυπτίων Ἑβραίοις γένοιτο τιμωρεῖν ἀξίων κατὰ [τοὺς] νό-
μους τὴν ἐκάστου πρὸς τὸ κεχαρισμένον αὐτῷ βούλησιν. πολὺ δ'
ἂν δικαιοτέρον αὐτὸς τιμωρίαν ἐπομένους τὰ παρ' ἐκάστοις ὁμο- 10
λογοιμένα καλῶς ἔχειν ἀφαιρῆσαι προηρημένος καὶ κατὰ τῆς ἀλατ-
148 των δόξης λυχνρὰν τὴν σεαντοῦ κατεσκευασκῶς ἀτοπίαν· ἐγὼ δ' ἂν
στεροίμην εἰκότως ὧν πράττω νυνὶ κρίνας ἀγαθὰ ταῦτ' ἔπειτα
περὶ αὐτῶν ὁμολογεῖν ἐν τοίτοις οὐκ ὀκνήσαιμι. γίναιόν τε ξενι-
ζόν, ὡς φῆς. ἡγμαι' παρ' ἐμαντοῦ γὰρ ἀκούσῃ τὰς ἐμὰς πράξεις 15
149 ὡς παρὰ ἔλευθέρου, καὶ γὰρ οὐδὲ λαθεῖν προεθέμην· θύω τε Θεοῖς
οἷς θύειν μοι νομίζεται δίκαιον ἔχουμένος παρὰ πολλῶν ἐμαντῷ
πραγματεύεσθαι τὴν ἀλήθειαν, καὶ οὐχ ὥσπερ ἐν τυραννίδι ἔην
τὴν ὅλην ἐξ ἐνὸς ἐλπίδα τοῦ βίου παντὸς ἀνηρητότα· χαρεῖη τ'
ἂν οἰδέεις κριώτερον αὐτὸν περὶ ὧν πράξαιμι γνώμης τῆς ἐμῆς 20
ἀποφαινόμενος.
- 150 12. Τοῦ δὲ Ζαμβριῶν ταῦτα περὶ ὧν αὐτὸς τε ἡδίκηει καὶ τῶν
ἄλλων τινὲς εἰπόντος ὃ μὲν λαὸς ἡσύχαξε φόβῳ τε τοῦ μέλλοντος

ROMSPLELatExcPeirese.

1 τοῦτον] τοῦτων S 2 τῶν τρόπων M κεκολασμένος RO καὶ κολασ-
μένωσ L ἔγνωσ ἂν] ἔγνωσαν RO ἂν L 3 *οἷς] ὡς O προστάσεις
ROSPLE προστάσεις Exc 4 λάβησ E προσσχίματι M 7 ἔλευθέρων SP
8 οὕτως] οὕτωσ R'MLExc tu solus Lat Ἑβραίοις, οἷσ i. ras. 2 litt. m. 2 S
γένειτο ROMLExc ἀξίων M κατὰ τοὺς νόμους] secundum leges tibi
placitas Lat τοὺς om. RO 9 αὐτῷ] αὐτοῦ L 12 ἀτοπίαν — 13 εἰκότως
om. ROMExc ἀτοπίαν — 14 ὀκνήσαιμι om. Lat δ'] δὲ P 13 εἰκότως]
i. ras. m. 1 S ἐν σκότῳ εἰκότως L ὧν] ἂν Exc πράττων ROMExc
νυν] νυνὶ ei Dindorf νῦν ei conl. ταῦτα ROSPLEExc ἐπεὶ τὰ ML 14 αὐ-
τῶν] αὐτὸν L'Exc ἐν τοῦτοις om. Exc οὐκ om. Dindorf 15 *φῆσ P²
φῆσ Exc ἐμαντῷ O ἀκούσει OL ἀκούει M ἐμὰς] ἐμαντοῦ SP
16 παρ' MSP καὶ — προεθέμην] non enim latere proposui nec pro me alter
delator erit Lat Θεοῖσ O 17 μοι νομίζεται] μὴ νομίζετε OMELat
μὴ νομίζητε R νομίζεται Exc 18 *ζῆν] ζῶν O 19 *παντὸς om. Exc
χαρεῖη — 21 ἀποφαινόμενος om. ELat χαρεῖη τ'] χαρήται M χαρήη τ' LExc
20 αὐτὸν RSPL αὐτῶν, supra ᾧ s. o M 22 *zamarias Lat 23 τινὲς]
τινὸσ O *εἰπόντες L ἡσύχαξεν S'P'Exc

καὶ τὸν νομοθέτην δὲ ὄρων μὴ περαιτέρω τὴν ἀπόνοιαν αὐτοῦ
 παραγαγεῖν ἐκ τῆς ἀντικρῆς διαμάχης θιλιθαιαῖα· περίστατο γάρ, 151
 μὴ πολλοὶ τῆς τῶν λόγων ἀσκήσιας αὐτοὶ μιμηταὶ γενόμενοι ταρά-
 ξουσι τὸ πλῆθος. καὶ διαλύεται μὲν ἐπὶ τούτοις ὁ σύλλογος. προ-
 5 ἐλήλυθει δ' ἂν ἐπὶ πλείον ἢ τοῦ κακοῦ πείρα μὴ θάσσαντος
 Ζαμβροῖα τελευτῆσαι ἐκ τοιαύτης αἰτίας. Φινεὲς ἀγὼρ τὰ τε ἄλλα 152
 τῶν νεωτέρων κρείττων καὶ τοῦ πατρὸς ἀξιώματι τοὺς ἡλικιώτας
 ὑπερέχων, Ἐλεάζαρου γὰρ τοῦ ἀρχιερέως ἦν. περιαιρήσας τοὺς
 πεπραγμένους ἐπὶ τοῦ Ζαμβροῖα, καὶ πρὶν ἰσχυροτέραν γενέσθαι
 10 τὴν ἰβρίν ἐπὶ τῆς ἀδείας ἐργῶ τὴν δίξην αὐτὸν εἰσπράξασθαι δια-
 γροῦς καὶ κωλύσαι διαβῆναι τὴν παρανομίαν εἰς πλείονας τῶν ἀρξα-
 μένων οὐ κολαζομένων, τόλμη δὲ καὶ ψυχῆς καὶ σώματος ἀνδρείας 153
 τοσοῦτον προύχων, ὡς μὴ πρότερον εἴ τιμι συσταίῃ τῶν δεινῶν
 ἀπαλλάττεσθαι, πρὶν ἢ καταγωνίσασθαι καὶ νίκην τὴν ἐπ' αὐτῷ
 15 λαβεῖν, ἐπὶ τὴν τοῦ Ζαμβροῖου σκηρὴν παραγενόμενος αὐτὸν τε
 παῖων τῇ ὄμορραια καὶ τὴν Χοσβίαν ἀπέκτεινεν. οἱ δὲ νέοι πάν- 154
 τες, οἷς ἀρετῆς ἀντιποιήσις ἦν καὶ τοῦ φιλοκαλεῖν. μιμηταὶ γενό-
 μενοι τῆς Φινεέσσου τόλμης ἀγέρον τῶς ἐπὶ τοῖς ὁμοίοις Ζαμ-
 βροῖα τὴν αἰτίαν εἰληγότες. ἀπόλλυνται μὲν οἷν καὶ ἐπὶ τῆς τού-
 20 τῶν ἀνδραγαθίας πολλοὶ τῶν παρανομισάντων. ἐθθάρισαν δὲ 155
 [τάντες] καὶ λοιμῶ ταύτην ἐνσκήψαντος αὐτοῖς τοῦ Θεοῦ τὴν νόσον

§ 151 = Num. XXV 7, 5.

ROMSPLELatZonaras I p. 72sq. ExcPeirese. Suidas s. περιστάμενος.
 Φινεές.

- 1 δὲ ὄρων] δ' ἑώρων RO ἑώρα L περαιτέρω (ερ ex αρ corr.) S
 2 παραγαγεῖν L ἀντικρον R ἀντικρεσ O περίστατο — 3 γενόμενοι habet
 Suidas περὶ ἴστατο R 3 γινόμενοι M 5 πλέον E 6 ζαμβροῖου
 MSPLExc zamarias Lat *Φινεές] φινεέσσησ L, incip. Suidas s. Φινεές
 ἀγὼρ] καὶ ἀγὼρ (καὶ eras. P expunxit S) SP 7 κρείττων τῶν νεωτέρων tr.
 ExcSuid κρείττων O καὶ] καὶ τῷ MSPLExcSuid τὸν] πολλὸν τὸν PL
 ἡλικιώτας] ἄλλοσ Exc 8 ἦν] εἶδος ἦν μωῦσέωσ (μωῦσέωσ L et ex
 corr. S) δὲ ἀδείαοῦ πειδὸσ νίόσ MSPLExcSuidLat *περιαιρήσας] ὅσ περι-
 αληήσας Suid 9 τοῦ om. Suid zamarias Lat Ζαμβροῖ (Ζαμβροῖ) Suid
 10 ἀδείας] ἀδέκιασ (zi i. ras., as suppl.; ἀδείασ fuisse uid.) M *δίξην,
 ἦν i. ras. S αὐτὸν] αὐτῶν ROML 11 *πλέονσ SP 12 *καὶ (ante
 ψυχῆς) om. OLExc, eras. P *ἀνδρεία OMP² 13 προέχων ROSPLESuid
 14 ἀπαλλάττεσθαι L πρὶν ἢ καταγωνίσασθαι om. RO καταγωνίσασθαι
 Exc 15 *zamarias Lat Ζαμβροῖ Suid 16 χοσβίαν, í i. ras. P, í ex í
 corr. S, o in a corr. E χωσβίαν L chosbi Lat *πάντες] στάντες RO
 17 *ἀρετῆς iteravit O 18 φινεέσσου ML finees Lat Φινεές Suid Ζαμβροῖα]
 ζαμβροῖ RMExcSuid ζαμβροῖ E zamarias Lat 19 εἰληγότες E *ἀπόλυν-
 ται O 21 *πάντες suspectum *τῆσ νόσον Exc

- ὅσοι [τε] συγγενεῖς ὄντες κολύειν θέον ἐξώτρηνον αὐτοὺς ἐπὶ ταῦτα ἀδικεῖν τῷ θεῷ δοκοῦντες ἀπέθνησκον. ἀπόλλυνται μὲν οὖν ἐκ τῶν τάξεων ἄνδρες οὐκ ἐλάττους τετρακισχιλίων καὶ μυρίων.
- 156 13. Ὑπὸ δὲ ταύτης παροξυνθεὶς τῆς αἰτίας Μωυσῆς ἐπὶ τὸν Μαδιανιτῶν ὄλεθρον τὴν στρατιὰν ἐξέπεμπε, περὶ ὧν τῆς ἐπ' αὐ- 5 τοὺς ἐξόδου μετὰ μικρὸν ἀπαγγελοῦμεν προδιηγήσαμενοι πρῶτον ὃ παρελίπομεν· δίκαιον [γὰρ] ἐπὶ τούτου τὴν τοῦ νομοθέτου γνώ- 157 μιν μὴ παρελθεῖν ἀνεγκομίαστον. τὸν γὰρ Βάλαμον παραλιγθέντα ὑπὸ τῶν Μαδιανιτῶν, ὅπως ἐπαράσῃται τοῖς Ἑβραίοις, καὶ τοῦτο μὲν οὐ δυνήθεντα θεία προνοία, γνώμην δὲ ὑποθέμενον, ἧ̃ χρη- 10 σαμένον τῶν πολεμίων ὀλίγον τὸ τῶν Ἑβραίων κλίθος διεσθάρη, τοῖς ἐπιτηδεύμασι νοσησάντων δὴ τινῶν περὶ ταῦτα, μεγάλως ἐτί- 158 μυσεν ἀναγράφας αὐτοῦ τὰς ματείας, καὶ παρὸν αὐτῷ σμετερισα- σθα τὴν ἐπ' αὐτοῖς δόξαν καὶ ἐξιδιώσασθα μιθιδὸς ἂν γενομένου μάρτυρος τοῦ διελέγξοιτος, ἐκείνῳ τὴν μαρτυρίαν ἔδωκε καὶ τῆς ἐπ' 15 αὐτῷ μνήμης ἤξιωσε. καὶ ταῦτα μὲν ὡς ἂν αὐτοῖς τισι δοκῇ οὕτω σκοπεῖτωσαν.
- 159 VII. 1. Μωυσῆς δὲ ὑπὲρ ὧν καὶ προεῖπον ἐπὶ τὴν Μαδιανιτῶν γῆν ἐπέμψεν στρατιὰν τοῖς πάντα εἰς δισχιλίους καὶ μυρίους ἐξ ἐκάστης φυλῆς τὸν ἴσον ἀριθμὸν ἐπιτεξάμενος, στρατηγὸν δ' αὐ- 20 τῶν ἀπέδειξε Φινεὲς, ὃς μικροῦ πρότερον ἐμνήσθημεν φυλάξαντος

§ 155 = Num. XXV 9.

ROMSPLELatZonaras I p. 73. ExcPeiresc. Suidas s. Φινεὲς.

1 τε spurium θέον, εἰ i. ras. 2 litt. S δὲ ὄν R τὲ ὄν O 2 ἀδικεῖν] συναδικεῖν SPExc ἀπέθνησκον] ἐθνησκον E συναπέθνησκον Bekker; aut hoc aut ἀπόλλυνται spurium *ἀπόλυνται R ἀπόλλοντο SP 3 *καὶ μυρίων]

δυσμολῶν L 4 *τῆς αἰτίας παροξυνθεὶς tr. L τὸν] τῶν ME 5 μα- διανιτῶν SPLEExc *madianitarum* Lat τὴν om. E *στρατεῖαν LExc ἐξέπεμπε] ἐξέπεμψε EZon, fin. ExcSuid 6 μικροῦ R ἀπαγγελοῦμεν] ἐροῦμεν M 7 παρελίπομεν RML γὰρ om. RO τούτου] τούτω MSP 9 *madianitis* Lat 10 δ' SP 12 τοῖς — ταῦτα om. Lat νοσησάν- των] νοησάντων MSPL δὴ τινῶν RO περὶ i. ras. R 13 παρὸν] παρόν- των M 15 ἔδωκε] ἀπέδωκε MSPL *reddidit* Lat 16 δοκῇ] δοκεῖ OM δοκῇ περὶ τούτων L οὕτως SL 17 σκοπεῖτωσαν R σκοπεῖτωσαν, εἰ i. ras. S 18 προεῖπομεν SP τὴν] τῶν L μαδιανιτῶν OSPLat *madianitum* M 19 ἐπέμψεν OMSPL στρατεῖαν ROL *εἰς om. M 20 *τὸν ἴσον ἀριθμὸν] τὸ ἴσον, i. marg. γρ τὸν ἴσον ἀριθμὸν O δ' om. M *αὐτῶν] αὐτὸν R'P' αὐτοῖς M 21 *Φινεὲς] φινεῆσιν OL μικροῦ] μικρὸν ML μικροῦ πρότερον, ὡπ corr. ex ὄν P ἐμνήσθημεν O

τοῖς Ἑβραίοις τοῖς νόμοις καὶ τὸν παρανομώτα τοῖτους Ζαμ-
 βρίαν τιμωρισμένον. Μαδιανῖται δὲ προπιθόμενοι τὸν στρατὸν 160
 ἐπὶ σφᾶς ἐλάοντα καὶ ὅσον οὐδέπω παρισσόμενον ἰθροῖζοντό τε
 καὶ τὰς ἐισβολὰς τῆς χώρας, ἣ προσεδέχοντο τοῖς πολεμίοις, ἀσφαλι-
 5 σάμενοι περιέμενον αὐτοῖς. Ἐλθόντων δὲ καὶ συμβολῆς γενομένης 161
 πίπτει τῶν Μαδιανῶν πλῆθος ἀσυλλόγιστον καὶ ἀριθμοῦ κρείτ-
 τον οἱ τε βασιλεῖς αὐτῶν ἄπατες· πέντε δὲ ἴσαν, Ὁχός τε καὶ
 Σούρης ἔτι δὲ Ροβέης καὶ Οἴρης, πέμπτος δὲ Ῥέκεμος, οἳ πόλις
 10 ἐπὶ πατιὸς τοῦ Ἀραβίου τοῦ κίσατος βασιλέως τὸ ὄνομα Ῥε-
 κέμης καλεῖται. Πέτρα παρ' Ἑλλήσι λεγομένη, τραπέτων δὲ τῶν 162
 πολεμίων οἱ Ἑβραῖοι διήρπασαν αὐτῶν τὴν χώραν καὶ πολλὴν λείαν
 λαβόντες καὶ τοὺς οἰκήτορας γυναῖξιν ἅμα διαφθείραντες μόνας
 τὰς παρθένους κατέλιπον. τοῦτο Μουσέος Φινέει κελείσαντος. ὅς 163
 15 ἔχεν ἄγων τὸν στρατὸν ἀπαθῆ καὶ λείαν ἄφθονον, βόας μὲν γὰρ
 δισχιλίας καὶ πεντακισμυρίας, ὄνους δὲ πεντακισχιλίας πρὸς μυ-
 ριάσιν ἐπιτὰ καὶ ἐξήχοντα, ὄνους δὲ ἑξακισμυρίας, χρυσῶν δὲ καὶ
 ἀργύρου ἀπειρόν τι πλῆθος κατασκευῆς, ἣ κατ' οἶκον ἐχρῶντο· ἐπὶ
 20 γὰρ εὐδαιμονίας καὶ ἀβροδίατοι σφόδρα ἐτύγχανον. ἤχθησαν δὲ 164
 καὶ αἱ παρθένοι περὶ δισχιλίας καὶ τρισμυρίας. Μουσῆς δὲ με-
 ρίσας τὴν λείαν τῆς μὲν ἑτέρας τὸ πεντηκοστὸν Ἐλεάζαρον δίδωσι
 καὶ τοῖς ἱερεῦσι, Αενίταις δὲ τῆς ἑτέρας τὸ πεντηκοστὸν μέρος,
 τὴν δὲ λοιπὴν νέμει τῷ λαῷ, καὶ διῆγον τὸ λοιπὸν εὐδαιμόνως,
 ἀφθονίας μὲν ἀγαθῶν αὐτοῖς ἐπ' ἀρετῆς γεγενημένης, ἐπὶ μηδενὸς
 25 δὲ σκυθροποῦ ταύτης ἀπολαβεῖν ἐμποδιζόμενοι.

§ 160 = Num. XXV 18. Iosua XIII 21.

ROMSPLELatZonaras I p. 73. Eusebius onomast. sacra p. 228, 5 Lagarde, cf. Hieronymus l. l. p. 98, 3.

1 zamariam Lat 2 μαδιανῖται OSPLat προπιθόμενοι, πνθ i. ras.
 S προθιμωμένοι M στρατὸν] στρατηγὸν MP 6 μαδιανῶν SPELat
 7 δὲ om. M 8 Σούρης] ἀσοῦρ P ἱασούρησ S ἀσοῦρησ L σούρησ E sur
 Lat Ῥοβέης] ῥοβέησ τε MSPLE robet Lat Οἴρης] οἴρησ (η ex corr. S)
 MSPLE uiri (h. e. uiri) Lat Ῥέκεμος] ῥέβεκος E recem Lat 10 ἐπὶ] ἀπὸ
 RO ἀραβίον M Ῥεκέμης] ἀρεκέμη MSP ῥεκέμη L arachen Lat Ἰρκέμ
 Euseb 13 *διαφθείραντας R 14 *τὰς] τὲ O *κατέλειπον L μωνσέωσ
 MP μωῦσέωσ o ex ω corr. S Φινέει] φινέωσ RP φινέσ S φινέση OL finces
 Lat 15 ἀπαθῆ] ἀγαθῆν RO 16 δις — 17 μυριάσιν om. ROMLat ὄνους
 S ὄ·ισ P πεντακισχιλίας, ας ex ονσ corr. P πεντακισχιλίουσ L πρὸς
 μυριάσιν] καὶ μυριάσιν L 17 ὄνους] asinos Lat ἑξακισμυρίας, ας ex ονσ
 corr. O ἑξακισμυρίουσ MSPL 18 ἐχ·ρῶντο S 20 αἱ eras. P *τρισμυ-
 ρίας] διμυρίας P *μωσῆσ M 21 *τῆς μὲν ἑτέρας om. M 25 ἐμποδι-
 ζόμενοι Cocceji ἐμποδιζόμενοισ codd.

- 165 2. Μουσῆς δὲ γηραιὸς ἤδη τεχνάνων διάδοχον ἑαυτοῦ Ἰησοῖν
καθίστησιν ἐπὶ τε ταῖς προφητείαις καὶ στρατηγὸν εἶπον δεήσειε
γενησόμενον, κελείσαντος καὶ τοῦ Θεοῦ τοῦτω τὴν προστασίαν ἐπι-
τρέψαι τῶν πραγμάτων. ὁ δὲ Ἰησοῦς πᾶσαν ἐπιχειρήσειεν τὴν περὶ
τοὺς νόμους παιδείαν καὶ τὸ θεῖον Μουσεὸς ἐκδιδάξαντος. 5
- 166 3. Κάν τοῦτω δύο φυλαὶ Γαδὶς τε καὶ Ρουβὴλον καὶ τῆς Μα-
νασσίτιδος ἡμίσεια κλήθει τετραπόδων εὐδαιμονοῦντες καὶ τοῖς
ἄλλοις ἄπασι, κοινολογησάμενοι παρεκάλουν τὸν Μουσοῖν ἐξαιρετον
αὐτοῖς τὴν Ἄμοριτιν παρασχεῖν δορίκτητον οὔσαν· ἀγαθὴν γὰρ εἶναι
167 βοσκήματα τρέφειν. ὁ δ' ἐπολαβὼν αὐτοὺς δεῖσαντας τὴν πρὸς 10
Χαναταίους μάχην πρόφασιν εὐπρεπῆ τὴν τῶν βοσκημάτων ἐπι-
μέλειαν εὐρήσθαι κακίστους τε ἀπεκάλει καὶ δειλίας εὐσχήμονα
πρόφασιν ἐπινοήσαντας αὐτοὺς μὲν βούλεσθαι τριγῶν ἀπόνως διά-
γοντας πάντων τεταλαιπωρηκότων ἐπὶ τὸ κτήσασθαι τὴν αἰτου-
168 μέην ἐπ' αὐτῶν γῆν, μὴ θέλειν δὲ συναραμένους τῶν ἐπιλοίκων 15
ἀγῶνων γῆν ἔν διαβάσειν αὐτοῖς τὸν Ἰορδάνην ὁ Θεὸς παραδώσειν
ἐπίσχηται ταύτην λαβεῖν καταστρεψαμένους οἷς ἐκεῖνος ἀπέδειξεν
169 ἡμῖν πολεμίους. οἱ δ' ὀρώντες ὀργιζόμενον αὐτὸν καὶ δικαίως ἤρε-
θίσθαι πρὸς τὴν ἀζῆωσιν αὐτῶν ἐπολαβόντες ἀπελογοῦντο μὴ διὰ
φόβον κινδύνων μηδὲ διὰ τὴν πρὸς τὸ ποιεῖν μαλακίαν πεποιῆσθαι 20
170 τὴν αἴτησιν, ἀλλ' ὅπως τὴν λείαν ἐν ἐπιτηδεύοις καταλιπόντες εὐζωνοί
πρὸς τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς μάχας χωρεῖν δύναντο, ἐτίμους τε ἔλε-
γον ἑαυτοὺς κτίσαντας πόλεις εἰς φυλακὴν τέκνων καὶ γυναικῶν καὶ

§ 165 = Num. XXVII 18; § 166 = Num. XXXII 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 73.

1 i. marg. ε' O 2 προφητείας O 5 *μουσῆσος, o ex ω corr. S μου-
σέωσ MP 6 καν] και P Γαδὶς] γάδισ, ι ex η corr. M γάδων ROSPLE
gad Lat ρουβίμων E ruben Lat μανασσήτιδος SP¹L μανασήτιδος E
7 *ἡμισία M 8 κοινολογισάμενοι S¹P 9 Ἄμοριτιν παρασχεῖν δορίκτητον]
ἄμορικτητον RO ἄμοριτιν SP ἄμοριτιν L ἄμοριτιν E amoricam Lat
δορίκτητον] δορίκτηκτον P δορίκτητον L, om. ELat *οὔσαν] ἦσαν RO
10 δ'] δὲ P 11 εὐπρεπῆ] εὐπρεπῆ O 12 εὐρήσθαι] εὐράσθαι ROS¹PL
εὐρήσθαι S² *ἀπεκάλει, ε (post π) ex o corr. O εὐσχήμονα] ed. pr. εσχή-
μονα codd. Lat 13 ἐπινοήσαντες E 14 πάντων] πάντων δὲ SPE
15 *μὴ] μὴδὲ P δὲ om. E *δὲ συναραμένους] δ' οὖν ἀραμένους M
16 παραδώσειν] παραδίδωσιν RO 17 ἐπίσχηται] ἐπισχητήται R ἐπίσχηται O
ἐπίσχητε L ἐπίσχηται conl. λαβεῖν] λαβῆν R 18 *οἱ δ'] ὄν δ', η ex ι
corr. m. 2 O και δικαίως iteravit M ἠρεθίσθαι L 20 *φόβον, β ex ρ
corr. R κινδύνων] τῶν κινδύνων SPL τῆν] τὸ RO *πεποιῆσθαι RM
21 *ἐν om. O *ἐν ἐπιτηδεύοις] in oportunitis — locis Lat 22 τε, ε
suppl. m. 2 S 23 ἑαυτοῖς] αὐτοῖς MSPL

κτίσιως αὐτοῦ διδόντος συναπιέναι τῷ στρατῷ. καὶ Μωυσῆς ἀρε- 171
 σθεῖς τῷ λόγῳ καλέσας Ἐλεάζαρον τὸν ἀρχιερεῖα καὶ Ἰησοῖν καὶ τοὺς
 ἐν τέλει πάντας συνεχώρει τὴν Ἀμορρίτιν αὐτοῖς ἐπὶ τῷ συμμαχι-
 5 οῦν ἐπὶ τοῖσι τὴν χώραν καὶ κτίσαντες πόλεις καρτερὰς τίνα
 τε καὶ γυναῖκας καὶ τὰλλα ὅσα συμπεριτάξιν μέλλουσιν αὐτοῖς ἂν
 ἦν ἐμπόδια τοῦ πονεῖν ἀπέθεντο εἰς αὐτάς.

4. Οἰκοδομεῖ δὲ καὶ Μωυσῆς τὰς δέκα πόλεις τὰς εἰς τὸν 172
 ἀριθμὸν τῶν ὁπτιῶ καὶ τεσσαράκοντα γενησομένας, ὧν ἑκάστη ἀπέ-
 10 δεῖξε τοῖς ἐπ' ἀκουσίῳ θόνοφ φευξομένοις, καὶ χρόνον ἔταξεν εἶναι
 τῆς φηγῆς τὸν αὐτὸν τῷ ἀρχιερεῖ, ἐφ' οὗ δράσας τις τὸν θόνον
 ἔφηγε. μεθ' οὗ συνεχώρει τελετήσαντα καθόδον, ἐχόντων ἔξουσίαν
 τῶν τοῦ πεφονευμένου συγγενῶν κτείνειν, εἰ λάβοιεν ἔξω τῶν ὄρων
 τῆς πόλεως εἰς ἣν ἔφηγε τὸν πεφονευτότα· ἐτέρω δὲ οὐκ ἐπετέ-
 15 τραπτο. αἱ δὲ πόλεις αἱ πρὸς τὰς φηγάς ἀποδεδειγμέναι ἦσαν 173
 αἵδε· Βοσάρα μὲν ἐπὶ τοῖς ὄρεισι τῆς Ἀραβίας, Ἀριμανὸν δὲ τῆς
 Γαλαδηνῶν γῆς, καὶ Γαυλιανὸν δ' ἐν τῇ Βατανίδι. κτισαμένων δ'
 αὐτῶν καὶ τὴν Χαταραίων γῆν τρεῖς ἕτεραι πόλεις ἐμέλλον ἀνατε-
 20 θήσεσθαι τῶν Λευιτιδῶν πόλεων τοῖς φηγάσιν εἰς κατοικισμὸν
 Μωυσέος ἐπιστεῖλαντος.

§ 171 = Num. XXXII 28; § 172 = Deuteron. IV 41, Num. XXXV 11.

ROMSPLELatZonaras I p. 73.

1 συναπιέναι] Cocceji συναπιέναι codd. συναπιόνοντες E 2 Ἐλεάζαρον]
 τὸν ἐλεάζαρον O 3 Ἀμορρίτιν] ἀμορρίτιν MZon ἀμορρίτιν OSP ἀμορρίτιν E
 amorream Lat 4 *ἕως ἂν] ὡς RO καταστήσονται ROE 5 *κτίσαντες
 SP¹ possidentes Lat 6 τε om. MSPLE *τὰ ἄλλα SPL ἂν ἦν] ἂ ἦν
 ἀπέ
 ROSPL ἦν ἂν M 7 *ἀπέθεντο] ἔθεντο M 8 *καὶ om. P *δέκα]
 δώδεκα SP *τὰς om. O 9 *γενησομένας] γενόμενας i. marg. γρ γενησο-
 μένας M 10 τοῖς] τοὺς S *φευξομένους, ου ex οι corr. S 11 *τὸν
 αὐτὸν — 12 καθόδον om. Lat ἀρχιερεῖ] ἀρχιερεῖ τῆς ζωῆς E οὗ] Bekker
 ὃ codd. οὗ δὴ E 12 *δὴ] ὧν L *συνεχώρει] συγχώρει M *καθ' ὁδὸν
 ROM καθόδον L 14 δ' E *ἐπιτέτραπτο OS 16 Βοσάρα] βοσάρα (ἀ ex
 ο corr. O) RO βοσάρα M βόσορα SPL bosor Lat ὄρεισι] ὄροις ML ἀρα-
 βίας M Ἀριμανὸν] ἀριμανόν, δυα expunxit m. 2 S ἀριμὰν O ἀριμανόν
 L ariman Lat 17 γαλαδινῶν, ὧν i. ras. R galaditenorum Lat Γαυλιανὸν
 δ'] γαυλιανὸν δ' RO γαυλιανὸν δ' M γαυλιανὸν δὲ SP γαυλιανὸν δ' L γαυ-
 λιανὸν δ' Lat Βατανίδι] βατανεί M βαλαϊτίδι SP βατανεί L bataldite regione
 Lat 18 ἐμέλλον, ο ex ε corr. m. 2 S 19 λευιτιδῶν SPL κατοικισμὸν]
 κατοικισμὸν R κατοικισμὸν OM κατοικισμὸν S'P¹ 20 μωυσέωσ MP ex et
 corr. S

- 174 5. Μωυσῆς δὲ προσελθόντων αὐτῶ τῶν πρώτων τῆς Μανασ-
σιτίδος φυλῆς καὶ δηλούντων μὲν ὡς τεθνήκοι τις τῶν φυλετῶν
ἐπίσημος ἀνὴρ Σωλοφάντης ὄνομα, παῖδας μὲν οὐ καταλιπὼν ἄρ-
σενας θυγατέρας δέ τοι, καὶ πεθνομένων εἰ τούτων ὁ κληῖρος ἔσοιτο, 5
175 φησὶν, εἰ μὲν μέλλουσί τιμι συνοικεῖν τῶν φυλετῶν, μετὰ τοῦ κληῖρου
πρὸς αὐτοὺς ἀπίεσαι, εἰ δ' ἔξ ἄλλης γαμοῖντό τισι φυλῆς, τὸν κληῖρον
ἐν τῇ πατρὶα φυλῇ καταλιπεῖν. καὶ τότε μένειν ἐκάστου τὸν κληῖρον
ἐν τῇ φυλῇ διετάξατο.
- 176 VIII. 1. Τῶν δὲ τεσσαράκοντα ἔτων παρὰ τριάκοντα ἡμέρας
συμπληρωμένων Μωυσῆς ἐκκλησίαν ἐπὶ τῷ Ἰορδάνῃ συναγαγὼν, 10
ἅπου νῦν πόλις ἐστὶν Ἀβίλη, φοινικόφυτον δ' ἐστὶ τὸ χωρίον, συν-
ελθόντος τοῦ λαοῦ παντὸς λέγει τοιαύδε·
- 177 2. Ἄνδρες συστρατιῶται καὶ τῆς μακρᾶς κοινωνοὶ ταλαιπωρίας,
ἐπεὶ τῷ Θεῷ δοκοῦν ἦδη καὶ τῷ γῆρα χρόνον ἔτων εἴκοσι καὶ ἑκα-
τὸν ἡνυσμένον δεῖ με τοῦ ἔξῃ ἀπελθεῖν καὶ τῶν πέρα τοῦ Ἰορδά- 15
ρου προαχθσομένων οὐ μέλλω βοηθῶς ἔμιν ἔσεσθαι καὶ σύμμιχος
178 κωλύμενος ἐπὶ τοῦ Θεοῦ, δίκαιον ἡγισάμην μηδὲ νῦν ἐγκαταλιπεῖν
τοῦμόν ἐπὲρ τῆς ἡμετέρας εὐδαιμονίας προθύμιον, ἀλλ' αἰδῶν τε
ἔμιν πραγματεῖσασθαι τὴν τῶν ἀγαθῶν ἀλόλαυσιν, καὶ μνήμην
179 ἔμαυτῷ γενομένων ἡμῶν ἐν ἀφρονίᾳ τῶν κρειπτόνων. φέρε οὖν 20
ἐποθέμενος ὃν τρόπον ἡμεῖς τ' ἂν εὐδαιμονήσατε καὶ παισὶ τοῖς
αὐτῶν καταλίποιτε κτήσιν ἀγαθῶν αἰδῶν παραθέμενος οὕτως ἀπέλ-
θω τοῦ βίου. πιστεύεσθαι δὲ ἄξιός ἐμιμ διὰ τε τὰς πρότερον ἐπέρ

§ 174 = Num. XXVII 1; § 176 = Deuteron. I 4; § 177 = Deuteron. XXXI 2.

ROMSPLELatZonaras I p. 74. Michael Glycas p. 297.

1 Μωυσῆς] μωυσεος O *μωυσασητιδος S 2 *μωυσης O¹ τεθνήκει
O¹ 3 Σωλοφάντης] δολοφάντης O ὀλοφάντης P ὀλόφαντις S ὀλοφάντου
(genet.) E horofalim (accus.) Lat 4 δέ τοι] μένοι MSPL *πεθνομένων.
v i. ras. m. 2 S εἰ. P *ἔσοιτο, oi ex corr. M 5 *μέλλουσαι, v expunctum O
6 ἀπίεσαι] E ἀπίεσαι codd. irenti Lat *δέ SP τισὶ om. E 7 *κα-
ταλιπεῖν, ei i. ras. m. 2 S τότε] οὕτω E *τῶν κληῖρων M 8 *διετά-
ξαντο P 9 i. marg. F Lat παρὰ] περὶ E *τριάκονθ' MSPL
11 πόλις P¹ ἀβίλη, l ex ei corr. O ἀβιλή SPL abla Lat 13 *συστρα-
τιῶται] στρατιῶται RO commilitones Lat, abhinc — 15 ἀπελθεῖν habet Glycas
καὶ — ταλαιπωρίας om. EGlyc 14 *χρόνον LGlyc *ἔτων om. Glyc
15 ἡνυσμένον M ἡνυσμένων EGlyc πέραν SLE 16 *προαχθσομένων M
ἔμιν] ἡμῶν SP, om. L ἡμῶν E 17 τοῦμόν] τοῦ μόν S τοῦ μόν O
18 ἀλλ' αἰδῶν] ἀλλὰ ἴδιον P ἀλλ' ἴδιον ROM set propriam Lat 20 ἐμαυτῷ]
ἐπ' αὐτῷ L 21 εὐδαιμονήσατε] Dindorf εὐδαιμονήσητε codd. E *παισὶ]
πᾶσι RO 22 αὐτῶν ROMLE ἑαντῶν SP 22 καταλίποιτε] καταλειποῖται
M καταλείποιτε L καταλίπητε E αἰδῶν παραθέμενος om. Lat παραθέ-
μενος om. Bekker

ἱμῶν φιλοτιμίας καὶ διὰ τὸ τὰς ψυχὰς ἐπὶ τιλευτῇ γυγνομένας μετ'
 ἀρετῆς τάσης ὁμιλίην. ὃ παῖδες Ἰσραήλ, μία πᾶσιν ἀνθρώποις 180
 ἀγαθῶν κτήσεως αἰτία ὁ Θεὸς εὐμενής· μόνος γὰρ οὗτος δοῦναι
 τε ταῦτα τοῖς ἀξίοις καὶ ἀφελῆσθαι τῶν ἀμαρτανόντων εἰς
 5 αὐτὸν ἱκανός. ὃ παρέχοντες λαοὺς ὅμοις αὐτὸς τε βούλεται καὶ
 τὴν διάνοιαν αὐτοῦ σαφῶς ἐξεπισητάμενος παραινῶ, οὐκ ἂν ὄντις
 μακαριστοὶ καὶ ἕλιθοὶ πᾶσιν ἀνυχίσαιτέ ποτ' ἢ παύσαισθε, ἀλλ'
 ὧν τε νῦν ὑμῖν ἐστὶν ἀγαθῶν ἢ κτήσις βεβαία μενεῖ τῶν τε ἀπόν-
 10 των ταχεῖαν ἔξετε τὴν παρουσίαν. μόνον οἷς ὁ Θεὸς ἡμᾶς ἔπε- 181
 σθαι βούλεται, τοῖτοις πιθασχίτε, καὶ μῆτε νομίμων τῶν παρόν-
 των ἄλλην προτιμῆσητε διάταξιν μῆτ' εἰσεβείας ἧς νῦν περὶ τὸν
 Θεὸν ἔχοντες καταφρονήσαντες εἰς ἄλλον μεταστήσθητε ἰσόπων.
 ταῦτα δὲ πράττοντες ἀλιμώτατοι μάχας διενεργεῖν ἀπάντων ἔσεσθε
 καὶ μηδενὶ τῶν ἐχθρῶν ἐλάτωτοι. Θεοῦ γὰρ παρόντος ἡμῖν βοήθου 182
 15 πάντων περιφρονεῖν εὐλογον. τῆς δ' ἀρετῆς ἐπαθλα ἡμῖν μεγάλα
 κείται πρὸς ἅπαντα τὸν βίον κτησαμένοις· αὐτὴ γε τὸ πρῶτον
 ἀγαθῶν τὸ πρέσβιστόν ἐστιν, ἔπειτα καὶ τὴν τῶν ἄλλων χαρίζεται
 περιουσίαν, ὡς καὶ πρὸς ἀλλήλους ἡμῖν χρωμένοις αὐτῇ μακαριστὸν 183
 ποιῆσαι τὸν βίον καὶ τῶν ἀλλοφύλων πλέον δοξαζομένους ἀδύρητον

§ 180 = Deuteron. IV 23.

ROMSPLLat

1 γυνομένας M γυνομένας SPL § ὁ Θεός] Θεός (suppl. m. 2 S) MSPLE
 οὗτος] οὗτος δύναται SPL ταῦτα om. M 5 αὐτὸν O ὅμοις] οἷς
 RO οἷος L'E τε om. ROE 6 *παραινῶν RO οὐκ ἂν — 7 παύσαισθε]
non enim eritis beatissimi et omnibus imitabiles aut felices, si ex illius mandatis
abiquando cessaueritis Lat 7 ἀνυχίσαιτέ] Dindorf ἀνυχίσαιτέ ROM²PE ἀνυ-
 χίσαιται M' ἀνυχίσετε SL ποτε MSL ἀνυχίσαιτέ ποτ' ἢ] u. 6 ante ὄντες
 posuit Cocceji, secluserit Dindorf ἀνυχίσαιτέ ποτε Holwerda p. 68 παύσαισθε]
 Dindorf παύσησθε ROM² ἐπαύσησθε P παύσεσθε M'SL litt. σετε ποτὲ ἢ
 παύσεσθε suppl. m. 2 in spatio uacuo S 8 ἐστὶν ὑμῖν tr. L ὑμῖν] ἡμῖν
 SP¹ ἢ om. O μένει ROPL ἀπόντων] ἀπόντων s. m. 2 M μὴ παρόν-
 των PL ἀπόντων μὴ παρόντων S praesentium Lat 9 ταχεῖαν] βεβαίαν O
 ἡμᾶς ὁ Θεός tr. ML βούλεται ἔπεσθαι tr. M 10 μῆτε — 11 διάταξιν
 om. O 11 προτιμῆσητε MSPL μῆτε L 12 ἔχοντες] *geritis* Lat ἔχετε ed. pr.
 μεταστήσθητε ROSPL 13 μάχαις L 14 ἡμῖν L 15 πάντων] πάντα,
 α. i. ras. 2 litt. P 16 κτησομένοις conii. αὐτῇ] αὐτῇ ROSPL γε τὸ] γε
 MSPL etenim Lat γὰρ Dindorf γέ τοι conii. 17 ἀγαθῶν] ἀγαθῶν OMS'P
 τὸ] καὶ O πρέσβιστόν] πρεσβεῖον L 18 χρωμένοις SP μακαρι-
 στὸν] *magnam* Lat 19 ποιῆσαι] ποιεῖται MPL ποιῆται S¹ ποιεῖτε S² ἄλλω-
 φύλων P¹ ἀλλοφύλων (on euan.) O¹ δοξαζομένοις] δοξαζομένου RO δοξα-
 ζομένοις conii. sed cf. § 204 ἀδύρητον] ἀδύρητον R ἀδύλότατον, λότα m. 2
 in spatio uacuo suppl. M

- καὶ παρὰ τοῖς αὐτοῖς τὴν εὐκλειαν ὑμῖν ὑπάραξαι. τούτων δ' ἂν
 ἐγκέσθαι δινηθεῖτε, εἰ τῶν νόμων οὓς ὑπαγορεύσαντός μοι τοῦ
 Θεοῦ συνεταξάμην κατήκοοι καὶ γέλακες γένοισθε καὶ μελετήητε
 184 τὴν σύνεσιν αὐτῶν. ἄπειμι δ' αὐτὸς χαίρων ἐπὶ τοῖς ὑμετέροις
 ἀγαθοῖς παρατιθέμενος ὑμᾶς νόμων τε σωφροσύνη καὶ κόσμῳ τῆς 5
 πολιτείας καὶ ταῖς τῶν στρατηγῶν ἀρεταῖς, οἱ πρόνοιαν ἔξουσιν ὑμῶν
 185 τοῦ συμμέροτος. Θεός τε ὁ μέχρι νῦν ἡγεμονεύσας ἡμῖν, καθ' οὗ
 βούλησιν καὶ γὰρ χρήσιμος ὑμῖν ἐγενόμην, οὐ μέχρι τοῦ δεῦρο στήσει
 τὴν αὐτοῦ πρόνοιαν, ἀλλ' ἐφ' ὃν αὐτοὶ βούλεσθε χρόνον τούτον
 ἔχειν προστάτην ἐν τοῖς τῆς ἀρετῆς ἐπιτηδεύμασι μένοντες, ἐπὶ 10
 186 τοσοῦτον αὐτοῦ χρήσεσθε τῇ προνομίᾳ. γνώμας τε ὑμῖν εἰσι-
 γήσονται τὰς ἀρίστας, αἷς ἐπόμενοι τὴν εὐδαιμονίαν ἔξετε, ὁ ἀρχι-
 ιερεὺς Ἐλεάζαρος καὶ Ἰησοῦς ἢ τε γερονδία καὶ τὰ τέλη τῶν
 γυλιῶν, ὃν ἀκροῶσθε μὴ χαλεπῶς, γινώσκοντες ὅτι πάντες οἱ ἀρχε-
 σθαι καλῶς εἰδότες καὶ ἄρχειν εἴσονται παρελθόντες εἰς ἔξουσίαν 15
 187 αὐτοῦ, τὴν τ' ἔλευθερίαν ἡγείσθε μὴ τὸ προσαναγκάσειν οἷς ἂν
 ὑμᾶς οἱ ἡγεμόνες πράττειν ἀξιώσι· νῦν μὲν γὰρ ἐν τῷ τοῦς εὐεργ-
 γίας ἐβρίζειν ἐν τούτῳ τὴν παρηγορίαν τίθεσθε. ὁ δὲ τοῦ λοιποῦ
 188 γυλαπτομένοις ὑμῖν ἀμεινον ἔξει τὰ πράγματα· μηδὲ τὴν ἴσῃν ἐπὶ
 τούτοις ὀργὴν ποτε λαμβάνετε, ἢ κατ' ἐμοῦ πολλάκις ἐτολήμισατε 20
 χρήσθαι· γινώσκετε γὰρ ὡς πλεονάκις ἐκινδύνεσα ἐφ' ὑμῶν ἀπο-
 189 θανεῖν ἢ ὑπὸ τῶν πολεμίων. ταῦτα δ' οὐκ ὀνειδίξειν ὑμᾶς προε-
 θέμην, οὐ γὰρ ἐπ' ἐξόδον τοῦ ζῆν δυσχεραίνοντα καταλιπεῖν ἠξίουν
 εἰς τὴν ἀνάμνησιν φέρων μηδὲ παρ' ὃν ἔπασχον αὐτὰ καιρὸν ἐν

§ 183 = Deuteron. IV 23.

ROMSPLELat

- 1 παρὰ τοῖς] παρ' αὐτοῖς RO 3 κατήκοοι κατοίκοιοι R γένησθε LE
 *καὶ (ante μελετήητε) om. O *μελετήητε] μελετῶντες RO μελετῶτε
 conl. 4 *ἡμετέροις, ἢ ex ὃ corr. M 5 νόμων τε σωφροσύνη] νόμῳ τε
 σωφροσύνηs codd. 6 ὑμῶν ἔξουσι· tr. SP 7 ἡμῖν] ὑμῶν MSPL uestri Lat
 8 καὶ γὰρ S¹ ὑμῖν] ὑμῶν ML στήσει] ὑμῖν στήσει MSPL 9 αὐτοῦ
 codd. ὃν] ὅσον MSPL 10 ἔχειν, v s. R ἀρετῆς] ἀρετῆs L ἐπιτηδεύμασι]
 παιδεύμασι O 11 χρήσεσθε] χρήσασθε (ε i. ras. SP) SPL χρήσασθαι M
 12 *τὰς ἀρίστονs RO 13 *Ἐλεάζαρος] ἐλεάρος P¹ 14 *ἀκροῶσθαι O
 ἀρχεται O 15 ἴσονται M ἴσονται L¹ 16 τε ROSPL ἡγείσθε] ἡγείσθαι
 RO αὐτοῦ ἡγείσθε L τὸ] τῷ, ὦ ex ὃ corr. P προσαναγκάσειν R προσ·
 ἀνάγκην (eras. ·γ, γκ i. ras. m. 2) S 17 ἀξιώσι ROP² 19 ἔξει] ἠξεί O
 ἴσῃν] ὅσῃν L 20 ποτε] τε RO λαμβάνεται O 22 ἢ om. M ὀνειδίξων
 (ω ex ει corr. P) P et fort. Lat 23 ἐπ' ἐξόδον] ἐπ' ἐξόδω SP ἐπιδόξω RO
 ἐν ἐξόδω L 24 τὴν om. MSPL ὃν ex corr. M

ὀργῇ γινόμενος. ἀλλ' ὥστε τοῦ σωφρονήσῃν ἡμᾶς εἰς τὸ μέλλον
 καὶ αὐτό γε τοῦτ' ἀσφαλὲς εἶναι, καὶ μηδὲν εἰς τοῖς προσιζό-
 τας ἐξελθῆσαι διὰ πλοῦτον, ὅς ἔμιν πολὺς διαβάσῃ τὸν Ἰορδάνην
 καὶ τὴν Χαναταίαν κτισμένους περιστήσεται. Ἐπεὶ προαχθέντες 190
 5 εἰς καταστροφήσιν ἐπ' αὐτοῦ καὶ τῆς ἀρετῆς ὀλιγοῦσαν ἀπολείπει
 καὶ τὴν εἴσοιαν τὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ, ποιήσαντες δὲ τοῦτον ἐχθρὸν
 τὴν τε γῆν, ἣν κτήσασθε, κρατήθέντες ὄπλοις ἐπὶ τῶν αἰθῆς ἀφαιρέ-
 θήσεσθε μετὰ μεγίστων ὀνειδῶν καὶ σκεδασθέντες διὰ τῆς οἰκου-
 μένης πᾶσαν ἐμπλήσῃτε καὶ γῆν καὶ θάλασσαν τῆς αἰτῶν δουλείας.
 10 ἔσται δ' ἡμῖν τοῦτων πείραν λαμβάνουσιν ἀνοσιεὶς ἢ μετάνοια 191
 καὶ ἡ τῶν οὐ φιλαχθέντων νόμων ἀνάμνησις. Ὅθεν εἰ βούλοισθε
 τοῦτους ἡμῖν μένειν, τῶν πολεμίων μηδένα ἐπολείπεσθε κρατήσαντες
 αὐτῶν, ἀλλ' ἀπολλύναι πάντας κρίνατε συμφέρειν, ἵνα μὴ τινων
 παρρησιάζομενοι τῆς ἐκείνων ἐπιτιθείσεως διασφαιρίτε τὴν πάτριον
 15 πολιτείαν. ἔτι δὲ καὶ βωμοὺς καὶ ἄλσιν καὶ νεῶς ὁπόσους ἂν ἔχοιεν 192
 κατερείπειν παραινῶ καὶ δαπανᾶν πρὸς τὸ γένος αὐτῶν καὶ τὴν
 μνήμην· βεβαία γάρ ἂν οἴτως ἡμῖν μόνον ἐπάρξειεν ἡ τῶν οἰκείων
 ἀγαθῶν ἀσφάλεια. ἵνα δὲ μὴ δι' ἀμαθίαν τοῦ κρείττονος ἡ γῆσις 193
 ἡμῶν πρὸς τὸ χεῖρον ἀποπέσῃ, συνέθηγα ἡμῖν καὶ νόμους ἐπαγο-
 20 ρεύσαντός μοι τοῦ Θεοῦ καὶ πολιτείαν, ἣς τὸν κόσμον φηλάζαντες
 πάντων ἂν εὐδαιμονέστατοι κριθῆιητε.“

3. Ταῦτα εἰπὼν δίδωσιν αὐτοῖς ἐν βιβλίῳ τοὺς νόμους καὶ 194
 τὴν διάταξιν τῆς πολιτείας ἀναγεγραμμένην. οἱ δὲ ἐδιάκρονόν τε
 καὶ πολλὴν ἐπιζητήσιν ἐποιούντο τοῦ στρατηγοῦ μεμνημένοι τε ὧν
 25 κινδυνεύσειε καὶ προθυμηθεῖ τῆς περὶ αὐτῶν σωτηρίας καὶ δυσ-
 ἐλπιστοῦντες περὶ τῶν μελλόντων ὡς οὐκ ἔσομένης ἄλλης ἀρχῆς

§ 190 = Deuteron. IV 26; § 192 = Deuteron. XII 2; § 194 = Deuteron. V 1.

ROMSPLELat

1 σωφρονήσῃν L 2 τοῦτο SP ἀσφαλῆσ SPL 5 *ἀπολείπει P
 7 ἦν — ὄπλοις quam armis obtinuitis Lat ἦν] ἢ R κτήσεσθε] κτᾶσθε
 MP τῶν κτᾶσθε SL κερτήσεσθε conl. ἐπὶ τῶν] ἐπ' αὐτῶν SP ἀφαιρέ-
 θήσεσθε, σεσθε ex corr. L ἀφαιρήσεσθε E 8 ὀνειδῶν ROMPL 9 καὶ γῆν]
 τὴν γῆν MSPLE αὐτῶν] αὐτῶν MP¹LE ἐπ' αὐτῶν RO 10 *δε MSPL
 ἡ om. E 11 οὐ] μὴ E 12 μηδένα] μηδὲν ἄσ M¹ μηδένας M²SP μὴ τινὰς E
 μηδέν' ἂν conl. *ἐπολείπεσθε SPL ἐπολείποισθε conl. 13 ἀλλὰ πάντα
 ἀπολλύναι tr. MSPL ἀπολύσαι, λ i. ras. O κρίνατε] κρίναντες SP κρίνατε
 conl. τινων] ζώντων MSPLELat 14 *πάτριον] πατρώων ROML
 15 *νεῶσι S¹ 16 κατερείπειν] καταρρίπτειν ME καταρριπτῆιν (corr. ex κα-
 τερ·πιειν m. 2 S) SPL 17 ἐπάρξει O 20 καὶ] κατὰ RO καὶ κατα M
 21 ἀπάντων SP ἂν om. M 22 *τοὺς | iterat L 23 *δ' L 25 κινδυνεύσει]
 κινδυνεύσει, oi i. spatio uacuo 3 litt. suppl. m. 2 M

- 195 *τοιαύτης, ἡτιόν τε τοῦ Θεοῦ προνοησομένοι δια τὸ Μωυσην εἶναι τὸν παρακαλοῦντα. ὦν τε ἐπὶ τῆς ἐρήμου μετ' ὀργῆς διμλήσειαν αὐτῷ μετανοοῦντες ἤλγουν, ὡς ἅπαντα τὸν λαὸν εἰς δάκρυα προσπεσόντα κρείττον καὶ τῆς ἐκ λόγου παρηγορίας τὸ ἐπ' αὐτῷ ποιῆσαι πάθος. Μωυσις δ' αὐτοὺς παρηγόρει, καὶ τοῦ δακρυῶν αὐτὸν ἄξιον ἐπολαμβάνειν ἀπάγων αὐτοὺς χοῦσθαι τῇ πολιτείᾳ παρακάλει. καὶ τότε μὲν οὕτω διελύθησαν.*
- 196 4. *Βούλομαι δὲ τὴν πολιτείαν πρότερον εἰπὼν τῷ τε Μωυσέος ἀξιῶματι τῆς ἀρετῆς ἀναλογοῦσαν καὶ μαθεῖν παρέξω δι' αὐτῆς τοῖς ἐντευξομένοις. οἷα τὰ καθ' ἡμᾶς ἀρχίθην ἦν, ἐπὶ τὴν τῶν ἄλλων τραπέσθαι διήγησιν. γέγραπται δὲ πάνθ' ὡς ἐκεῖνος κατέλιπεν οὐδὲν ἡμῶν ἐπὶ καλλωπισμῷ προσθέντων οὐδ' ὅτι μὴ κατέ-*
- 197 *λέλοιπε Μωυσις. νερωτέρισται δ' ἡμῖν τὸ κατὰ γένος ἕκαστα τάξαι· σποράδην γὰρ ἐπ' ἐκεῖνον κατελείφθη γραφέντα καὶ ὡς ἕκαστόν τι παρὰ τοῦ Θεοῦ κίθουτο. τούτου χάριν ἀναγκαῖον ἡγησάμην προδιαστειλασθαι, μὴ καὶ τις ἡμῖν παρὰ τῶν ὁμοφύλων ἐντυχόντων τῇ γραφῇ μέμψις ὡς διημαρτηγόσι γένηται. ἔχει δὲ οὕτως ἡ διάταξις ἡμῶν τῶν νόμων τῶν ἀνιχόντων εἰς τὴν πολιτείαν. οἷς δὲ κοινοὺς ἡμῖν καὶ πρὸς ἀλλήλους κατέλιπε τούτους ἐπερεθέμην εἰς τὴν περὶ ἔθων καὶ αἰτιῶν ἀπόδοσιν, ἦν συλλαμβανομένου τοῦ Θεοῦ μετὰ ταύτην ἡμῖν τὴν πραγματείαν συντάξασθαι πρόκειται.*
- 199 5. *Ἐπειδὴν τὴν Χαναταίων γῆν κτησάμενοι καὶ σχολὴν ἐν χοῦσει τῶν ἀγαθῶν ἔχοντες πόλεις τὸ λοιπὸν ἤδη κτίξιν προαιροῦσθε, ταῦτα ποιοῦντες τῷ Θεῷ φίλα πράξετε καὶ τὴν εὐδαιμονίαν*

§ 199 = Deuteron. XII 5.

ROMSPLELatZonaras I p. 74.

- 1 *προνοησομένοι* M *διὰ τὸ* — 2 *παρακαλοῦντα*] corruptum uid., deest μὴ aut μῆτι 2 *διμλήσειεν* RO 3 **ἤλγουν*] ἤγουν O *προσπεσόντα* L 4 *καὶ* τε καὶ RO *ἐπ' αὐτῷ*] conl. ἐπ' αὐτὸν P ἐπ' αὐτῶν ROML ἐπ' αὐτὸν S 5 *δὲ* E *παρηγορεῖ* ME *τοῦ*] τῶν E 6 **ἀπαγαγὼν* L 8 *μωϋσέως* MSP L 9 *τὴν ἀρετὴν* L *παρέξω*] γὰρ ἐξ ὧν L 10 *ἐπὶ* οὕτως ἐπὶ MSP L 11 *ὡς*] ὅσ' S ὅσα P οἷα L 12 *μὴ* om. RO *κατέλιπε* SPL 15 *τούτου χάριν*] propterea namque Lat ὁ δ' τούτου χάριν conl.
- 16 *προδιαστειλασθαι*] haec praedicare Lat *μὴ* ^{αι} *κεῖσι* M *ἐντυχόντων*] ἐντυχευόντων MSP L 18 *ἡμῶν*] ἡμῖν MSL 19 *καὶ* πρὸς ἀλλήλους ἡμῖν tr. M *κατέλιπε* (ei ex i corr. L) ML 20 *ἦν*] ἦ O *συλλαμβανομένου*] σταντιλαμβανομένου PL σταντιλλαμβανομένου S 22 ante **ἔπειδὴν* addit aut enim Lat *ἐν χοῦσει*] ἐπὶ χοῦσει MSP L 23 τῷ Dindorf τὲ τὸ codd. *προαιροῦσθε*] E *προαιρεῖσθε* codd. 24 *πράξετε*] Bekker *πράττετε* codd.

βεβαίαν ἔξει· ἰσθὰ πόλις ἔστω μία τῆς Χανααίων γῆς ἐν τῷ 200
 καλλίστῳ καὶ δι' ἀραιὴν ἐπιφανείᾳ, ἣν ἂν ὁ Θεὸς ἑαίτω διὰ προ-
 φητείας ἔληται, καὶ νεὼς εἰς ἐν ταύτῃ ἔστω, καὶ βομὸς εἰς ἐκ
 λίθων μὴ καταγερασμένων, ἀλλὰ λογάδην σιγχευμένων, οἱ ζονιάμαι
 5 χρυσοθέντες ὑπεραιεὶς τε εἶεν καὶ καθάριοι πρὸς τὴν θείαν. ἣ δ' 201
 καὶ τοῦτον πρόσβασις ἔστω μὴ διὰ βαθυίδων, ἀλλὰ προσχώσεως
 αὐτῷ κατακρανοῖς γενομένης. ἐν ἑτέρῳ δὲ πόλει μήτε βομὸς μήτε
 νεὼς ἔστω· θεὸς γὰρ εἰς καὶ τὸ Ἑβραίων γένος ἔν.

6. Ὁ δὲ βλασφημίας θεῶν καταλειθεὶς ζημιώσθω δι' ἡμέρας 202
 καὶ ἀτίμως καὶ ἀφανῶς θανατέσθω.

7. Συνερχέσθωσαν δὲ εἰς ἣν ἀπορήνωσι πόλιν τὸν νεῶν τρεῖς 203
 τοὶ εἶσις οἱ ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς. ἡς ἂν Ἑβραῖοι κρατῶσι,
 ὅπως τῷ θεῷ τῶν μὲν ἐπιρρημένων εὐχαριστήσωσι καὶ περὶ τῶν εἰς
 τὸ μῆλλον παρακαλῶσι καὶ σιτιόντες ἀλλήλοις καὶ συνειχομένοι
 5 προσφιλεῖς ὄσι· καλὸν γὰρ εἶναι μὴ ἀγνοεῖν ἀλλήλους δημοφίλους 204
 τε ὄντας καὶ τῶν αὐτῶν κοινοποιήσας ἐπιτηδεύματων, τοῦτο δὲ ἐκ
 μὲν τῆς αὐτῆς ἐπιμιξίας αὐτοῖς ὑλάρξιν, τῇ τε ὄψει καὶ τῇ ὁμιλίᾳ
 μνημῆν αὐτῶν ἐπιθέσας· ἀνεμιμίχτους γὰρ ἀλλήλοις μένοντας
 ἀλλοτριωτάτους αὐτοῖς νομισθήσεσθαι.

8. Ἔστω δὲ καὶ δεκάτη τῶν καρπῶν ἑξαίρεσις ἐμῶν χωρὶς ἡς 205
 διατάξαιε τοῖς ἱερεῖσι καὶ Λευίταις δεδόσθαι, ἢ πιπρασκέσθω μὲν
 ἐπὶ τῶν πατρίδων, εἰς δὲ τὰς ἐνοχίας ἐπιηρετέτω καὶ τὰς θυσίας

§ 202 = Leuit. XXIV 15; § 203 = Deuteron. XII 11; § 205 = Deuteron. XIV 21.

ROMSPLELat

1 βεβαίως O 2 *ἂν om. RO *ἐαντῷ] ἀντῷ MP¹L ἀντῷ SP²
 *προφητείας] prophetam Lat 3 ἔληται] ἐξέληται ME ἐκλέξεται SPL *ταύτη]
 αὐτῇ O *ἐκ, κ s. P 4 *κατεργασμένων ROM 5 χρυσοθέντες RE
 *εἶεν] ἂν εἶεν conl. καθαρὸς E 6 τοῦτον] τούτων ROE *πρόβασις L
 *ἀλλὰ — 7 γενομένης om. Lat 7 *κατὰ προνοῦς OSP καταπρ^{αν} M
 *γενομένης, ησ ex η corr. R 9 *βλασφημίας] βλασφημησαι (ἦ corr. L)
 τολημῆσος SPL ζημιώσθω] ζημιανάσθω SPLE ζημιανάσθω M *ἡμέρας]
 ὄλησ ἡμέρας SP 11 *ἦν] ἦν ἂν conl. *ἀποφήνωσι· P² *τρεῖς] τρεῖς R
 12 κρατῶσιν, ν i. ras. P. 14 σιτιόντες] σιτιέντες MSPL σιτιόντες
 Ernesti *συνειχομένοι S 16 δ' L ἐκ μὲν τῆς αὐτῆς] ex hac (societate)
 Lat ἐκ μόνης τῆς conl. 17 ὁμιλία R 18 αὐτῶν] αὐτοῖς O *ἀνεπι-
 μήκτους R *ἀλλήλους RO 19 αὐτοῖς ROSPL αὐτοῖς M ἐαντοῖς E
 ἰερωσις
 *νομισθήσεσθε R 20 *ἑξαίρεσις] ἑξίερωσις P ἑξαίρεσις L ἡς] οἷς L
 21 διατάξαιε] διατάξαιτο RO διατάξαι SPL δεδόσθαι] δίδοσθαι MSPL ἦ] ἦ
 R 22 ἐπὶ τῆς πατρίδος E θυσίας] θυσίας αὐτῶν ME

τάς ἐν τῇ ἱερῇ πόλει· δίκαιον γὰρ εἶναι τῶν ἐκ τῆς γῆς ἀναδιδομένων, ἣν ὁ θεὸς αὐτοῖς κτίσασθαι παρέσχεν, ἐπὶ τιμῇ τοῦ δεδωκότος ἀπολαύειν.

- 206 9. Ἐκ μισθοῦ γυναικὸς ἡταιρισμένης θυσίας μὴ τελεῖν· ἤδεσθαι γὰρ μηδενὶ τῶν ἀφ' ἕβρεως τὸ θεῖον, χεῖρον δ' οὐκ ἂν εἴη τῆς ἐπὶ τοῖς σώμασιν αἰσχύνης· ὁμοίως μὲν δ' ἂν ἐπ' ὀχέουσι κινὸς ἦτοι θηρευτικοῦ ἢ ποιμνίων γέλακος λάβῃ τις μισθόν, ἐκ τούτου θύειν τῷ θεῷ.
- 207 10. Βλασφημῶ δὲ μηδεὶς θεοὺς οὓς πόλεις ἄλλαι νομίζουσι. μηδὲ σιλὰν ἱερὰ ξενικά, μὲν δ' ἂν ἐπωνομασμένον ἢ τινὶ θεῷ κειμήλιον λαμβάνειν.
- 208 11. Μηδεὶς δ' ἐξ ἑμῶν κλωστήν ἐξ ἑρίου καὶ λίνου στολὴν φορεῖτω· τοῖς γὰρ ἱερεῦσι μόνοις ταύτην ἀποδεδεῖχθαι.
- 209 12. Συμελθόντος δὲ τοῦ πλήθους εἰς τὴν ἱερὰν πόλιν ἐπὶ ταῖς θυσίαις δι' ἐτῶν ἐπὶ τῆς σκηνοπηγῆς ἐσοτῆς ἐνστάσις ὁ ἀρχιερεὺς ἐπὶ βήματος ὑψηλοῦ σταθεὶς, ἀφ' οὗ γένοιτο ἐξάκουστος, ἀναγινωσκέτω τοὺς νόμους ἅπασι, καὶ μήτε γυνὴ μήτε παῖδες εἰσγέσθωσαν τοῦ ἀκούειν, ἀλλὰ μηδὲ οἱ δοῦλοι· καλὸν γὰρ ταῖς ψυχαῖς ἐγγραφένας καὶ τῇ μνήμῃ γέλασθῆναι μηδέποτε ἐξαλειφθῆναι δυναμένοις. οὕτως γὰρ οὐδὲν ἁμαρτίζονται μὴ δυναμένοι λέγειν ἄνομοι τῶν ἐν τοῖς νόμοις διωρισμένων, οἳ τε νόμοι πολλὴν πρὸς ἁμαρτάνοντας ἔξουσι παρορησίαν, ὡς προλεγοντων αὐτοῖς ἂ πείσονται
- 211 καὶ ταῖς ψυχαῖς ἐγγραφάντων διὰ τῆς ἀκοῆς ἂ κελεύουσιν, ὥστε εἶναι διὰ παντὸς ἔνδοξον αὐτοῖς τὴν προαίρεσιν αὐτῶν ἵς ὀλιγορήσαντες ἠδίξιον καὶ τῆς ἡμίας αὐτοῖς αἴτιοι γέγονασιν. μανθανέ-

§ 206 = Deuteron. XXIII 18; § 207 = Exod. XXII 28, Deuteron. VII 25; § 208 = Deut. XXII 11; § 209 = Deut. XXXI 10; § 211 = Deut. VI 18.

ROMSPLLEat

- 4 *μισθοῦ] μισθοῦ δὲ L *ἡταιρισμένης R 5 ἀφ' ἢ] ἐφ' O χείρων] Bigot χείρων codd. prius Lat τῆς] τοῖς RM 6 *μηδ' ἢ] δ' O *ἐποχέουσι R *ἦτοι θηρευτικοῦ, οἰθ i. ras. R 7 λάβῃ] Dindorf λάβοι codd. E *τούτου] τούτων RO 9 δὲ om. E *νομίζουσιν S¹P¹L 10 μηδὲ] μὴ OMSPE *θεῶν Cocceji 12 *ὁ ἐ ROS κλωστήν] κλωσὴ τὴν M τὴν E *λίνου M 15 *scenoprhagia Lat 16 ἀφ' ἢ] οὐ] con. ἐφ' ἢ] codd. unde Lat γένοιτο] γίνου] ἢ] con. 17 ἅπασι] ἅπασιν S¹P¹L] MSPL *εἰσγέσθωσαν P 18 μηδὲ] μήτε ROMSPE 19 καὶ] αὐτοῦσ καὶ MSPL μηδέποτε] ὡς μηδέποτε SPL δυναμένου M 20 οὐδὲ] οὐδὲ SPL καὶ οὐδὲ M neque Lat 21 νόμοι P πρὸς] πρὸς τοῖς O 22 ἔξουσι] ἄξουσι ML αἴξουσι SP 23 ὥστε MSP 24 αὐτοῖς] παρ' αὐτοῖς MSPL ἡς] ὧν, ὦ ex ὁ corr., r i. ras. P 25 ἠδίξασαν καὶ om. Lat, fort. recte αὐτοῖς RMSPL αὐτῆσ O γέγονασιν S¹PL

τωσαν δὲ καὶ οἱ παῖδες πρῶτον τοὺς νόμους μάθημα κάλλιστον
καὶ τῆς εὐδαιμονίας αἴτιον.

13. *Μὴς τε ἑκάστης ἡμέρας ἀρχομένης τε αὐτῆς καὶ ὁπότε πρὸς* 212
ἵτιον ὄρα τρέψασθαι μαρτυρῆν τῷ θεῷ τὰς δωρεάς, ἃς ἀπαλλοτριῶσιν
αὐτοῖς ἐκ τῆς Αἰγυπτίων γῆς παρέσχε, δικαίας οὔσης φύσει τῆς
εὐχαριστίας καὶ γενομένης ἐπ' ἀμοιβῇ μὲν τῶν ἤδη γεγονότων ἐπὶ
δὲ προτροπῇ τῶν ἐσομένων· ἐπιγράφειν δὲ καὶ τοῖς θεράσμασιν 213
αὐτῶν τὰ μέγιστα ὧν ἐτεργάτησεν αὐτοῖς ὁ θεὸς ἔν τε βραχίονσιν
ἑκαστον διαφαίνειν, ὅσα τε τὴν ἰσχὺν ἀποσημαίνειν δύναται τοῦ
θεοῦ καὶ τὴν πρὸς αὐτοὺς εὐνοίαν φέρειν ἐγγεγραμμένα ἐπὶ τῆς
κεφαλῆς καὶ τοῦ βραχίονος, ὡς περιβλεπτον πανταχόθεν τὸ περι
αὐτοὺς πρόθυμον τοῦ θεοῦ.

14. *Ἀρχέτωσαν δὲ καθ' ἑκάστην πόλιν ἄνδρες ἑπτὰ οἱ καὶ τὴν* 214
ἀρετὴν καὶ τὴν περὶ τὸ δίκαιον σπουδὴν προσησιζότες· ἑκάστη δὲ
ἀρχὴ δύο ἄνδρες ἐπιτρέψασθαι διδόνθωσαν ἐκ τῆς τῶν Λευιτῶν φυλῆς.
ἔστωσαν δὲ καὶ οἱ δικάζειν λαόντες ταῖς πόλεσιν ἐν πάσῃ τιμῇ, 215
ὡς μὴτε βλασημεῖν ἐκείνων παρόντων μίτε θρασύνεσθαι τισιν
ἐξείναι τῆς πρὸς τοῖς ἐν ἀξιώματι τῶν ἀνθρώπων αἰδοῦς αὐτῶν
ἐλαβεστέροισ, ὥστε τοῦ θεοῦ μὴ καταφρονεῖν, ἀπεργαζομένης. οἱ 216
δὲ δικασταὶ ἀποσημασθαι κίριον περὶ τοῦ δόξαντος αὐτοῖς ἔστωσαν,
πλὴν εἰ μὴ τι χρίματα λαβόντας τισ αὐτοῖς ἐπὶ διαφθορᾷ τοῦ
δικαίου ἐνδείξαιτ' ἢ ἄλλην τινὰ αἰτίαν προσέροι, καθ' ἣν οὐ κα-
λῶς ἐλέγχει αὐτοὺς ἀποσημαμένους· οὔτε γὰρ κέρδει χαριζομένους
οὔτ' ἀξιώματι προσήκε φανερὰς ποιεῖσθαι τὰς κρίσεις, ἀλλὰ τὸ
δικαίου ἐπάνω πάντων τιθεμένους. ὁ γὰρ θεὸς ἂν οὕτως δόξειε 217

§ 211 = Deuteron. XI 19; § 214 = Deuteron. XVI 18.

ROMSPLELat .

1 *πρῶτον] πρῶτους MSP 3 *Μὴς τε]* διότε O δισ δ' MSPLE 4 τὰς
s. R 5 παρέσχεν S'P'L 6 εὐχαριστίας O *ἀμοιβῆν L 8 εὐεργέτησαν
O εὐεργέτησεν MLE ἔν τε — 11 βραχίονος] et brachiis singula quaeque de-
claranda, quae uirtutem dei ualent designare et fauorem eius circa eos osten-
dere Lat ἔν τε — 9 διαφαίνειν om. E 9 διαφαίνειν L 11 περιβλεπτον]
περιβλεπτον εἶναι Cocceji 13 *ἀρχέσθωσαν M 14 ἑκάστην O 15 ἀπη-
ρέται· S 16 ἀπάση MLE 17 ὡς] καὶ E 18 *τῆς ex τοῖς corr. L αὐτῶν
εὐλαβεστέροισ] εὐλαβεστέροισ αὐτοῖσ E 19 *οἱ] ὡς O 20 *ἀποφαίνεσθαι
SP 21 *εἰ] ἢ L μὴ τι] μὴ τε MPL μίτε ex μῆτι corr. S μὴ τις E μὴ
Cocceji τις om. E, fort. recte *διαφθορᾷ] diuersitate Lat 22 ἐνδείξαιτο
Dindorf ἐνδείξεται ROMPL ἐνδείζεται (ε i. ras. m. 2 S) SE προσέροι O
προφέρει E *οὐ || iterat M 23 *ἀποφηναμένους P² οὔτε SPL
24 προσήκον SP φανεράς] φανερός, i. marg. ποτηρός L, om. Lat τὸ]
τὸν R

- καταφρονεῖσθαι καὶ ἀσθενέστερος ἐκείνων οἷς ἂν τις κατὰ φόβον
 ἰσχύος προσνέμοι τὴν ψῆφον κερῖσθαι· τοῦ θεοῦ γὰρ ἰσχύς ἐστι
 τὸ δίκαιον. ὁ τοῖς ἐν ἀξιώμασι τεγγάνουσι καταχαριζόμενος τις
 218 ἐκείνους τοῦ θεοῦ δυνατωτέρους ποιεῖ. ἂν δ' οἱ δικασταὶ μὴ νοῶσι
 περὶ τῶν ἐπ' αὐτοὺς παρατεταγμένων ἀποφύνασθαι, συμβαίνει δὲ
 πολλὰ τοιαῦτα τοῖς ἀνθρώποις, ἀναπεμπέτωσαν τὴν δίκην εἰς τὴν
 ἱερὰν πόλιν, καὶ συνελθόντες ὅ τε ἀρχιερεῖς καὶ ὁ προφήτης καὶ
 ἡ γερουσία τὸ δοκοῦν ἀποφαινέσθωσαν.
- 219 15. Εἰς δὲ μὴ πιστευέσθω μάρτυς, ἀλλὰ τρεῖς ἢ τὸ τελευταῖον
 δύο, ὧν τὴν μαρτυρίαν ἀληθῆ ποιήσει τὰ προβεβιωμένα. γυναι- 1
 κῶν δὲ μὴ ἔστω μαρτυρία διὰ κοιφότητα καὶ θράσος τοῦ γένους
 αὐτῶν· μαρτυρεῖωσαν δὲ μὴ δὲ δοῦλοι διὰ τὴν τῆς ψυχῆς ἀγένειαν,
 οὓς ἢ διὰ κέρδος εἰδὸς ἢ διὰ φόβον μὴ τάλιθι μαρτυρήσῃ. ἂν
 δέ τις ψευδομαρτηρήσας πιστευθῆ, πασχέτω ταῦτ' ἐλεγχθεὶς ὅσα
 ὁ καταμαρτυρηθεὶς πάσχειν ἔμελλεν.
- 220 16. Ἄν δὲ πραχθέντος γένου ἐν τινὶ χώρῃ μὴ εὐρίσκηται ὁ θρά-
 σσας μὴ δ' ἐπινοηταὶ τις ὡς διὰ μῖσος ἀπεκτονηκώς, ζητεῖτωσαν μὲν
 αὐτὸν μετὰ πολλῆς σπουδῆς μήνιστρα προθέμενοι· μηδενὸς δὲ μὴρί-
 οντος αἰ ἀρχαὶ τῶν πόλεων τῶν πλησίον τῆ χώρῃ, ἐν ἧ ὁ γόνος ἐπρά-
 χθη, καὶ ἡ γερουσία συνελθόντες μετρεῖτωσαν ἀπὸ τοῦ τόπου ὅπου 2
 221 κεῖται ὁ νεκρὸς τὴν χώραν. ἢ δ' ἂν ἡ πλησιαιτάτη πόλις, οἱ ἐν
 αὐτῇ δημόσιοι πριάμενοι δάμαλιν καὶ κοιμίσαντες εἰς φάραγγα καὶ
 ἀνεπιτίθειον ἀρότῳ καὶ ἡτοιχῆ χωρίον τοὺς τένοντας κοιμάτωσαν τῆς

§ 219 = Deuteron. XVII 6, XIX 15; § 220 = Deuteron. XXI 1.

ROMSPLELat

1 καταφρονῆσθαι RS¹P¹ ασθενεστέρασ M 2 προσνέμῃ ML προσνέμοι

RO τοῦ] τῆς SP γὰρ θεοῦ tr. MSP θεοῦ L ἰσχύς] ἰσχύος S²P
 3 ὁ — τις] quisquis enim praestat eis qui aut non iuste quaerunt aliquid aut
 in dignitate sunt constituti Lat ὁ τοῖς] τοῖς οὖν MSPLLat ἐν om. O
 ἀξιώματι OLat 5 ἐπ' αὐτοὺς] ἐπ' αὐτοῖς MSPL παρατεταγμένων]
 creditis Lat ἀναγομένων uel simile con. *ἀποφύνασθαι P² 6 ἀναπεμ-
 πέτωσαν] ἀκέραιον ἀναπεμπέτωσαν MSPLLEat 8 *τὸ] καὶ τὸ M 9 *πι-
 στενέτω L *τὸ τελευταῖον] τοῦλάχιστον con. 11 μὴ ἔστω μαρτυρία] μαρ-
 τυρία οὐκ ἀσφαλῆς E *θράσος] θάρσος RO 12 μηδὲ] Dindorf μήτε codd. E
 ψυχῆς] τύχης L 14 ψευδομαρτηρήσας] * * * δομαρτηρήσαι O ψευδῆ μαρ-
 τηρήσας MSPLE 17 μηδ'] Dindorf μὴθ' codd. E ὑπονοεῖται RMS¹P¹LE
 ἀποκτενηκώς O ζητήτωσαν RL 18 μήνιστρα ut uid. L *δὲ] δὲ
 των τοιοῦτων M 20 συνελθόντες] συνελθούσασ E *μετρήτωσαν L *ὅπου]
 ἐν ὧ S ὅπου, i. marg. ἐν ὧ L ubi Lat 21 *δὲ SP *ἢ] ἢ. P *πλη-
 σιαιστάτη O πλησιαιτάτη M 22 *αὐτῇ, ἡ i. ras. P καὶ (ante κοιμίσαντες)
 om. E 23 *ἂν ἐπιτίθειον L ἀρότῳ con. *κομά- τωσον O κομάτω^{σαν} P

βοός, καὶ χίτριβας ἰλόμνοι ἐπιπυ γεγαλιῆς τῆς βοός οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ 222
 Λευῖται καὶ ἡ γεροισία τῆς πόλιως ἐκείνης καθαρὰς ἀναβοησάτωσαν
 τὰς χίτριβας ἔχειν ἀπὸ τοῦ γόνου καὶ μήτε δρᾶσαι μήτε δρωμένῳ
 παρατηχεῖν, ἐπικαλεῖσθαι δὲ ἴλεω τὸν θεὸν καὶ μηκέτι τοιοῦτον
 5 δεινὸν συμβῆναι τῇ γῆ πάθος.

17. Ἀριστοκρατία μὲν οὖν κράτιστον καὶ ὁ κατ' αὐτὴν βίος, 223
 καὶ μὴ λάβῃ πάθος ἡμᾶς ἄλλης πολιτείας, ἀλλὰ ταύτην στέργουσι
 καὶ τοὺς νόμους ἔχοντες δεσπότας κατ' αὐτοὺς ἔτασια πράττετε·
 ἀρχὴ γὰρ ὁ θεὸς ἡγῆμῶν εἶναι. βασιλέως δ' εἰ γένοιτο ἕρος ἡμῖν.
 10 ἔστω μὲν οὗτος ὁμόφελος, πρόνοια δ' αὐτῷ δικαιοσύνης καὶ τῆς ἄλ-
 λης ἀρετῆς διὰ παντός ἔστω. παραχωροῖη δὲ οὗτος τοῖς μὲν νόμοις 224
 καὶ τῷ θεῷ τὰ πλείονα τοῦ φρονεῖν, κραστέτω δὲ μηδὲν δίχα τοῦ
 ἀσχυρέως καὶ τῆς τῶν γεροισιαστῶν γνώμης γάμοις τε μὴ πολλοῖς
 χρώμενος μηδὲ πλῆθος διώκων χρημάτων μηδ' ἵππων, ὧν αὐτῷ
 15 παραγενομένων ἐπιρήματος ἂν τῶν νόμων ἔσοιτο. κωλύσθω δ',
 εἰ τοῦτων τι διὰ σπουδῆς ἔχοι, γίνεσθαι τοῦ συμφέροντος ἑμῖν
 δυνατώτερος.

18. Ὅρον γῆς μὴ ἐξέστω κινεῖν μήτε οἰκείας μήτ' ἀλλοτρίας 225
 πρὸς οὓς ἔστιν ἡμῖν εἰρήνη, φυλαττέσθω δ' ὅσπερ θεοῦ ψῆγον
 20 βέβαιον εἰς αἰῶνα κειμένην ἀκαιρεῖν, ὡς πολέμων ἐντεῦθεν καὶ
 στάσεων γινομένων ἐκ τοῦ πλεονεκτιοῦντας προσωτέρω χωρεῖν βού-
 λεσθαι τῶν ὅρων· μὴ γὰρ μακρὰν εἶναι τοῦ καὶ τοὺς νόμους ἔπερ-
 βαίνειν τοὺς τὸν ὅρον μετακινούντας.

19. Ἴτην ὁ φυτεύσας, πρὸ ἑτῶν τεσσάρων ἂν καρπὸν προβάλλῃ τὰ 226
 25 φητά, μήτε τῷ θεῷ ἀπαρχὰς ἐντεῦθεν ἀποφερέτω μήτ' αὐτὸς χερί-
 σθω· οὐ γὰρ κατὰ καιρὸν τοῦτον ἐπ' αὐτῶν ἐνεχθῆναι, βιασαμένης

§ 222 = Deuteron. XXI 5; § 223 = Deuteron. XVII 14; § 225 = Deuteron.
 XIX 14; § 226 = Deuteron. XXVII 17; § 226 = Leuit. XIX 23.

ROMSPLLELat

1 *τῆς] τοῦ O 3 *δρωμένων M 4 δ' L τοιοῦτο SP 6 ἀριστοκρατεία

πόθος
 RO ἀριστοκρατίας E αὐτῆ] αὐτῶν O 7 λάβοι ROM πάθος L ταύτησ
 O 8 καὶ om. MSPLLat κατ' αὐτοὺς] καὶ κατὰ τούτους SP καὶ κατ' αὐτοῦσ
 L et secundum eas Lat πρᾶττετε] πρᾶττοντες MSPLLat 9 δὲ εἰ E
 11 παραχωροῖη] παραχωρεῖν M παραχωρεῖτω O 13 τε] δὲ E 14 πλήθη E
 *μηδὲ SP 16 γίνεσθαι MSPL 18 οἰκείουσ E *μήτε ROSP ἀλλο-
 τρίουσ E 19 *ἡμῖν] ἡμῖν ROMS δὲ O 20 βέβαιον MSPL 21 *στάσεωσ
 O *πλεονεκτιοῦντος O *προσωτέρω S 22 καὶ τοῦ tr. E *καὶ τοῦς]
 κατὰ τοῦσ R κατὰ O *ἐπερβέειν P 24 *τεσσάρων om. L *ἂν om.

M *προβάλλῃ P 25 *τὰ φητά] folia Lat *αὐτοῦς] αὐτοῖσ M *χράσθω
 SPL 26 τοῦτων] τούτων MSL ἀνεχθῆναι L

- 227 δὲ τῆς κρίσεως ἁώρως μίτε τῷ θεῷ ἀρμόζειν μίτ' αὐτῷ τῷ δε-
 σπότην χορησθαι. τῷ δὲ τετάρτῳ τριγὰτω πᾶν τὸ γινόμενον, τότε
 γὰρ ὄριον εἶναι, καὶ συναγαγὼν εἰς τὴν ἱερὰν πόλιν κομιζέτω, καὶ
 σὺν τῇ δεκάτῃ τοῦ ἄλλου καρποῦ μετὰ τῶν φίλων εὐωχοίμενος
 ἀναλισκίτω καὶ μετ' ὄρσανων καὶ χιρευουσῶν γυναικῶν. πέμπτου 5
 δὲ ἔτους κύριος ἔστω τὰ φρυτὰ καρποῦσθαι.
- 228 20. Τὴν ἀμπελοῖς καταάγετον γῆν μὴ σπείρειν· ἀρκεῖσθαι γὰρ
 αὐτὴν τρέφειν τοῦτο τὸ φρυτὸν καὶ τῶν ἐξ ἀρότρον πόρων ἀπηλ-
 λάχθαι. βουσὶν ἀροῖν τὴν γῆν, καὶ μηδὲν τῶν ἑτέρων ζῳων [σὺν
 αὐτοῖς] ἐπὶ ζεύγλῃν ἄγοντας, ἀλλὰ κατ' οἰκίαι γενή κακείνοις ποι- 1
 εῖσθαι τὸν ἄροτον. εἶναι δὲ καθαρὰ τὰ σπέρματα καὶ ἀνεπιμίχια,
 καὶ μὴ σὺνδνο καὶ τρία σπείρειν· οὐ γὰρ τῇ τῶν ἀνομοίων κοινοῖα
 229 χαίρειν τὴν φύσιν. μηδὲ κήρεσιν ἐπάγειν ὅσα μὴ συγγενῆ· δέος
 γὰρ ἐκ τούτου μὴ διαβῆν καὶ μέχρη τῶν ἀνθρωπείων ἢ πρὸς τὸ
 δμοῦνλον ἀτιμία τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῶν περὶ τὰ μικρὰ καὶ τὰ φαῖλα 1.
 230 πρότερον λαβοῦσα. δεῖ δὲ μηδὲν εἶναι τοιοῦτον συγκεχωρημένον,
 ἐξ οἷ κατὰ μίμησιν παρατροπή τις τῶν κατὰ τὴν πολιτείαν ἔσοιτο,
 ἀλλ' ὡς οὐδὲ περὶ τῶν τεχνόντων ἡμέληται τοῖς νόμοις εἰδόσι προνο-
 εῖσθαι τοῦ κατ' αὐτοὺς ἀμέμπτου.
- 231 21. Ἀμῶντας δὲ καὶ συναιροῦντας τὰ θέρη μὴ καλαμᾶσθαι, 2
 καταλιπεῖν δὲ τινα καὶ τῶν δραγματίων τοῖς βίου σπανίζουσιν ἔρ-
 μαιον εἶναι [τούτοις] πρὸς διατροφήν· ὁμοίως δὲ καὶ τῆς τρέφης
 ἀπολιπεῖν τὰς ἐπιφυλλίδας τοῖς πένησι καὶ τῶν ἐλαιῶν παρνεῖναι

§ 228 = Deut. XXII 9, Leuit. XIX 19; § 231 = Deut. XXIV 21, Leuit. XIX 9.

ROMSPLELat

- 1 ἁώρως O θεῷ] θεῶ γὰρ RO 2 *δέ] τε L γινόμενον E
 3 ὄριμον L 5 μετὰ ROSPLE 7 ἀρκεῖσθαι] ἀρκεῖ MSPL et ut uid. Lat
 8 αὐτὴν, ἦν in ἦ corr. R αὐτῇ OMSPL 9 σὺν αὐτοῖς om. RO
 10 ἐπὶ] ἀπὸ O *ἀλλὰ — 11 ἄροτον] sed proprium hoc genus sit ad aran-
 dum Lat 11 τὸν ἄροτον] Cocceji τὸν ἄροτρον RMS τὸ ἄροτρον OPLE
 *καθαρὰ τὰ] καθαρώτατα M 12 σὺνδνο RE σὺν δύο OMPL γὰρ τῇ]
 γὰρ τι M ἀνομίωv R ἀνομίωv L 13 *συγγενῆ, ἢ ex εἰ S 14 τούτων]
 τούτων OE *διαβῆν] διαβῆναι RO ἀνθρωπείων] ἀνθρωπίων R ἀνθρω-
 πίων P ἀνθρώπων LE homines Lat 16 δεῖν conl. τοιοῦτο S² συν-
 κεχωρημένον R 18 ἀλλ' ὡς — νόμοις] quapropter de rebus uilibus leges
 negligentiam non (om. cod. Wiz.) habuerunt Lat ἀλλ' ὡς] ἄλλως Dindorf
 οὐδέ] οὐ ROM οὔτε SP ἡμέληται] ἀμελεῖται M ἀμελεῖται SPL
 εἰδόσι προνοεῖ
 εἰδόσι προνοεῖσθαι s. al. man. R 19 καθ' αὐτοῦ L 21 καταλείπειν E
 *καὶ s. R *τοῖς] τοῦ O ἔρμαιον εἶναι] ἔρμαιον (ἔρμαιον R) εἶναι
 καὶ ἔρμα ROM 22 τούτοις om. ROM *πρὸς om. S 23 ἀπολεπεῖν E
 ἐλαιῶν] ἐλαιῶνων ROM

τι τοῖ καρποῖ πρὸς σίλλογῃν τοῖς ἐξ ἰδίων οἷχ ἔχοισι μεταλαβεῖν·
 οἱ τοσαύτη γὰρ ἂν ἐκ τῆς ἐκ' ἀκριβῆς αὐτῶν σίλλογῆς εἰκορία 232
 τοῖς δεσπόταις γένοιτο, ὅση χάρις ἐκ τῶν δεομένων ἔλθοι. τό τε
 θεῖον τῆν γῆν προθυμοῦσαν εἰς τῆν ἐπιτροπῆν τῶν καρπῶν ἀπεργά-
 σταιται μὴ τοῦ κατ' αὐτοῖς προνοουμένου λυσιτελοῦς, ἀλλὰ καὶ
 τῆς τῶν ἄλλων διατροπῆς λόγον ἔχόντων. μηδὲ βοῶν ὁποῦτε τρι- 233
 βουιν τοῖς σιάχαις ἀποδεῖν τὰ σιόμενα ἐπὶ τῆς ἄλωος· οἱ γὰρ
 εἶναι δίκαιον εἶργειν τοῖς συντιρογασμένοις τοῦ καρποῦ καὶ τιρῆ
 τῆν γῆν αὐτοῦ πονήσαντας. μηδὲ ὁπωρὰς ἀμαξούσις κωλίειν 234
 ἄπεισθαι τοῖς ὁδῶν βαδίζοντας, ἀλλ' ὡς ἐξ οἰκείων αὐτοῖς ἐπιτρέ-
 πειν ἐπιμίλασθαι, καὶ ἐγγόριον τιγγάνωσι καὶ ξένοι, χαίροντας
 ἐπὶ τῷ παρέχειν αὐτοῖς τῶν ὄραίων μεταλαμβάνειν· ἀποφέρεσθαι
 δ' αὐτοῖς μηδὲν ἐξέστω. μηδὲ τρυγῶντες ὡν ἂν εἰς τὰς ληνοὺς 235
 κομιζώσιν εἰργέτωσαν τοῖς ὑπαντιάζοντας ἐπεσθίειν· ἄδικον γὰρ
 ἀγαθῶν, ἃ κατὰ βοίλησιν θεοῦ παρῆλθεν εἰς τὸν βίον, φθορεῖν
 τοῖς ἐπιθυμοῦσιν αὐτῶν μεταλαμβάνειν τῆς ὄρας ἐν ἀκμῇ τε οὐσῆς
 καὶ σπειδοῖσις ἀπέλθειν· ὡς τῷ θεῷ κεχαρισμένον ἂν εἴη, καὶ 236
 ἐλ' ἀσχήνις τινὰς ὀκνοῦντας ἄψασθαι λαβεῖν παρακαλῶσιν, ὅντας
 μὲν Ἰσραηλίας ὡς κοινωνοῖς καὶ δεσπότας διὰ τῆν σιγγένειαν, ἀφιγ-
 μένοις δ' ἀλλασθῶν ἀνθρώποισι ξενίων τιχεῖν ἀξιοῦντας ὡν ὁ
 θεὸς καθ' ὄραν αὐτοῖς παρέσχεν. ἀναλόματα γὰρ οἷχ ἰγγῆτερον ὅσα 237

§ 233 = Deut. XXV 4; § 235 = Deut. XXIV 1.

ROMSPLELat

1 σίλλογῆς S οὐκ] μὴ E 3 οὐ τοσαύτη γὰρ] οὐτος γὰρ αὐτῆ M
 αὐτῶν om. L 4 προθυμότερον OML ἀπεργάσται M 5 μὴ—λυσιτε-
 λοῦς] qui non suae tantummodo utilitati prospiciunt Lat, unde mōnon post
 προνοουμένων inserendum conī. κατ' αὐτοῖς] καθ' αὐτοῦσ (αὐτοῦσ ML)
 MSPL προνοουμένου L 7 ἄλωος M ἄλωνος L 8 εἶργειν L 9 πονή-
 σοντας R *μὴδ' SP 10 *βαδίζειντας O 11 ἐπιμίπλασθαι SP
 χαίροντες L 12 τῷ] τὸ L παρέχειν] παρασχεῖν S ὄραίων] ὄρεων M
 ὁπώρων L ἀποφέρεσθαι] ἐπιφέρεσθαι ROMLE portare Lat 13 *δὲ L
 *αὐτοῖς] αὐτῶ RO ἂν om. MS *τὰς] τοῦσ O *ληνοῦσ, η ex ι corr. R
 ληνοῦσ M 14 κομιζώσιν OML *εἰργέτωσαν RP *ἐπεσθίειν, ε ex ε, ι ex
 αι corr. M ἀπεσθίειν Cocceji 15 παρῆλθεν] παρῆλθ^θ M 16 ὄρας] pomum
 (h. e. ὁπώρας) Lat ἀκμῇ] ἀκμῆ R 18 παρακαλῶσιν] conī. παρακαλῶεν, εν
 i. ras. R παρακαλῶεν O MPL παρακαλῶσαν S παρακαλεῖτωσαν ceteris mutatis
 E παρακαλῶσαν Dindorf 19 σιγγένειαν M 20 δ' ἀλλασθῶν] ἀλλασθῶν δ'
 R δ' ἀλλασθῶν (δ' incertum) O ἀλλασθῶν M δὲ ἀλλασθῶν L ξενίων] ξενίας
 SP ὡς ξενίων conī. τιχεῖν] τιγγάνειν SP 21 καθ' ὄραν] καθορᾶν RO
 καθορᾶν M uidere Lat

- τις κατὰ χρηστότητα παρήρην ἀνθρώποις λαμβάνειν, τοῦ Θεοῦ τὴν ἀφθονίαν τῶν ἀγαθῶν χορηγοῦντος οὐκ ἐπὶ τῷ καρποῦσθαι μόνοις, ἀλλὰ καὶ τῷ τοῖς ἄλλοις μεταδίδοναι φιλοτίμως, καὶ βουλομένον τῷ τρόπῳ τούτῳ τὴν ἰδίαν περὶ τὸν Ἰσραηλιτῶν λαὸν εἴνοιαν καὶ τὴν χορηγίαν τῆς εὐδαιμονίας καὶ τοῖς ἄλλοις ἐμφανίζεσθαι ἐκ 5
- 238 πολλοῦ τοῦ περιόντος αὐτοῖς κάκεινοις μεταδιδόντων. ὁ δὲ παρὰ ταῦτα ποιήσας πληγὰς μὴ λειπούσας τεσσαράκοντα τῷ δημοσίῳ σκύτει λαβὼν τιμωρίαν ταύτην ἀσχίστην ἐλείθερος ὑπομενέτω, ὅτι 10
- 239 τῷ κέρδει δουλεύσας ἔβρισε τὸ ἀξίωμα· καλῶς γὰρ ἑμῖν ἔχει πεπειραμένοις ἐν Αἰγύπτῳ συμφορῶν καὶ κατὰ τὴν ἐρημίαν πρόνοιαν 10 τῶν ἐν τοῖς ὁμοίοις ὑπαρχόντων ποιέσθαι, καὶ τυχόντας ἐπιτορίας ἐξ ἑλέου καὶ προνοίας τοῦ Θεοῦ τὴν αὐτὴν ταύτην ἐξ ὁμοίου πάθους ἀπομερῖζειν τοῖς δεομένοις.
- 240 22. Ταῖς δὲ δεκάταις ταῖς δυσίν, ἅς ἔτους ἐκάστου προεῖπον 15 τελεῖν, τὴν μὲν τοῖς Λευίταις, τὴν δ' ἑτέραν πρὸς τὰς εὐωχίας, 13
- 241 τῶν σπανιζόντων γυναῖξί τε χήραις καὶ παισὶν ὀρφανοῖς· τῶν δ' ὀρφάνων ὅτι καὶ πρῶτον ἐκάστη τέχῃ γενόμενον εἰς τὸ ἱερὸν κομιζέτωσαν, καὶ τὸν Θεὸν ἐπέθ τῆς ἐνεγκαμένης αὐτὸ γῆς, ἣν αὐτοῖς 20 κησασθαι παρέσχεν, ἐλογήσαντες θυσίας ἅς ὁ νόμος αὐτοῖς ἐπιγέρειν κελεύει ἐπιτελέσαντες τούτων τὰ προτέλεια τοῖς ἱερεῦσι δι-
- 242 δότωσαν. ἐπειδὴν δὲ ταῦτα τις ποιήσας καὶ πάντων τὰς δεκάτας

§ 238 = Deuteron. XXV 3; § 240 = Deuteron. XIV 27, XXVI 12.

ROMSPLELat

1 *παρήρην] πάρεσιν RO *ἀνθρώποις] ἀνθρώπων ML ἀνθρώπω SP transeuntibus Lat 2 χορηγοῦντας R τῷ] τὸ MSP¹L μόνοις, οἱς ex on corr. R 3 τῷ] τὸ MSP¹L τοῖς ἄλλοις μεταδίδοναι] δίδοναι M τοῖς ἄλλοις δίδοναι L βουλομένον] L ed. pr. βουλόμενος ROMSP 4 τὸν ex τῶν corr. R Ἰσραηλιτῶν] τῶν Ἰσραηλιτῶν O Ἰσραηλίτην, ην i. ras. m. 2 S 7 *πληγὰς] πλ i. ras. R, om. L μῆ] μὴ SP μᾶς λειπούσης E λιπούσας L 8 λαμβάνων E 9 κέρδι R πεπειραμένοις R 10 πρόνοιαν, supra oi nota, quam non expedio O 12 ἐξ ἑλέου καὶ προνοίας om. RO ἐλάειον M ταύτην] τάξιν O ὁμοίου πάθους] ὁμοιοπαθοῦς L 14 δὲ om. ROME 15 *τὰς εὐωχίας] τὴν εὐωχίαν O 16 *πρὸς] ταῖς O *τὸ om. Dindorf τρίτον] τὸ τρίτον E 17 παισὶν] πᾶσιν M 20 θυσίας] θυσίας τε E 21 *ἐπιτελέσαντες τούτων τὰ προτέλεια] ἐπιτέλεια RO προτέλεια]

πρωτόλεια SPE πρωτέλεια L primitias Lat *διδότωσαν L 22 τις ποιήσας] ἐποιήσασσι M ποιήσας τις SPLE πάντων — p. 273, 1 ἀπεννηρωχῶς] et omnes decimas una cum primitiis quas levitis et ad erulandum dari mos est optulerit Lat τὰς δεκάτας] L et ex Lat Bernard ταῖς δεκάταις ROMSP

ἅμα ταῖς εἰς τοὺς Ἀιτίαις καὶ τὰς εὐωχίας ἀπειρηγὼς ἀπίται
 μέλλη πρὸς αὐτὸν οἴκαδε, σιὰς ἀντιζῆ τοῖ τεμνίσματος ἐχαρασθη-
 σάτω μὲν τῷ Θεῷ, ὅτι τῆς ἀπ' Αἴγυπτίων αὐτοῖς ἕβρεως ἀπαλ-
 λαζας γῆν αὐτοῖς ἀγαθὴν καὶ πολλὴν ἴδουσι καρποῦσθαι, μαρτυρά- 243
 5 μινος δὲ ὡς τὰς τε δεκάτας κατὰ τοὺς Μωυσέος τελέσειε νόμος
 αἰτησάσθω τὸν Θεὸν εὐμενῆ καὶ ἴλεων αὐτῷ διὰ παντὸς εἶναι καὶ
 ζωνῆ πᾶσιν Ἑβραίοις διαμῖναι, φιλάντοια μὲν ἃ δέδωκεν αὐτοῖς
 ἀγαθὰ προσκτήσασθαι δὲ ὅσα δύναται χαρίζεσθαι.

23. Γαμείτωσαν δὲ ἐν ὥρᾳ γάμου γενόμενοι παρθένους ἔλεν- 244
 10 θέραις γόνειον ἀγαθῶν, ὃ δὲ μὴ μέλλων ἀγεσθαι παρθένον μὴ ζειγ-
 νῆσθω συνοικοῦσαν ἄλλω νοθεύσας μηδὲ λυγῶν τὸν πρότερον αὐτῆς
 ἄνδρα· δοῦλας δὲ μὴ γαμῆσθαι τοῖς ἔλενθέραις, μηδ' ἂν ἐπ' ἔρωτος
 πρὸς τοῦτό τις ἐξβιάζονται, κρατεῖν δὲ τῆς ἐπιθυμίας τὸ εὔπρε-
 πὲς καὶ τοῖς ἀξιώμασι πρόσφορον. ἔτι μηδὲ ἡταιρημένης εἶναι 245
 15 γάμον, ἧς δι' ἕβριν τοῦ σώματος τὰς ἐπὶ τῷ γάμῳ θυσίας ὁ Θεὸς
 οὐκ ἂν προσοῖτο· γένοιτο γὰρ ἂν οὕτω τῶν παιδῶν τὰ φρονήματα
 ἔλενθέραις καὶ πρὸς ἀρετὴν ὄρθια, εἰ μὴ τίχοιεν ἐκ γάμων φύντες
 αἰσχρῶν, μηδ' ἐξ ἐπιθυμίας οὐκ ἔλενθέραις συνελθόντων. εἰ 246

§ 242 = Deuteron. XXVI 5; § 241 = Deuteron. XXII 22, Leuit. XXI 7;
 § 245 = Deuteron. XXIII 2.

ROMSPLELat

1 εἰς] ἐπὶ S εὐωχίας] εὐωχίας ταῖς ἀπαρχαῖς MSPL εὐωχίας τὰς ἀπαρ-
 χὰς Bernard εὐωχίας ἀπαρχαῖς Bekker ἀπίται] E ἀπειται codd. 2 *μέλλοι
 R μέλοι O μέλλη, η i. ras. m. 2 S μέλλει PL αὐτὸν ROMSP^L E αὐτὸν E
 ἀντιζῆ] ἀντιζῆσ ME δ' ἀντιζῆσ L *τεμνίσματος, με s. man. 2 O
 ἐχαραστέτω E 3 μὲν om. P 4 *μαρτυρόμενος RO 5 δὲ s. m. 2
 M τε] δὲ P δεκάτας] δεκάτας καὶ τὰλλα E τὸν] τοῦ O¹E τοῦσ τοῦ
 O² μωῦσέωσ MSP μωσέωσ E *τελέσειεν SP^L 6 ἴλεω ROS^P
 7 φιλάντοια] atque seruet Lat δέδωκεν] ἔδωκεν MSPL 8 προσκτήσασθαι
 προσκτήσας P et addat Lat, unde προσκτήσαντα Bernard 9 δ' E
 10 *ζεγγνήσθω ... S *ζεγγνήσθω L 11 *συνοικοῦσαν — νοθεύσας] quam
 discedere suasit ab alio Lat *ἄλλω] ἄλλων^o s. m. 2 O *νοθεύσας] παρ-
 λιποῦσαν
 θένον M λυγῶν s. m. 2 O 12 *ἐπ' ἐπ' L *ἐπ' ἔρωτος] ὑπέροπτος
 RO 13 *πρὸς om. RO τινὸς E ἐξβιάζονται] ἐγκομιάζονται RO ἐξβιά-
 ζονται L ἐξβιάζονται E εὔπρεπὲς] ἀπρεπὲς O 14 ἔτι] ἔτι δὲ SPL
 *μηδ' SP *ἡταιρημένης O ἡταιρημένης, τ i. ras. S 16 προσοῖτο] πρόσ-
 οῖτο RMSPL πρόσσειτο O *ἂν (post γὰρ) om. L 17 *ἐλέθερα RO
 *καὶ — ὄρθια om. RO *μὴ om. P 18 *αἰσχρῶν] οὐκ αἰσχρῶν, οὐκ add.
 m. 3 P ἐξ om. S ἐπιθυμίας οὐκ] ἐπιθυμίας οὐκ, litt. αἰὸ corr. ex αἰσ uel
 αἰ S οὐκ] οὐκ ἐξ SP ἐλενθέραις] ἐλενθέραι ML legitime Lat ἐλενθέραις
 conl. *εἰ] εἰ δὲ S

- τις ὡς παρθένον μνηστευόμενος ἔπειτα μὴ τοιαύτην εὗροι, δίχην
λαγῶν αὐτὸς μὲν κατηγορεῖτω χρώμενος εἰς ἀπόδειξιν οἷς ἂν ἔχη
τεμμηρίοις, ἀπολογεῖσθω δὲ ὁ τῆς κόρης πατήρ ἢ ἀδελφὸς ἢ ὅς
247 ἂν μετὰ τούτους ἐγγυτέρω δοκῇ τοῦ γένους. καὶ κριθεῖσα μὲν ἢ
κόρη μὴ ἀδικεῖν συνοικεῖτω τῷ κατηγορήσαντι μηδεμίαν ἔξουσίαν 5
ἔχοτος ἐκείνου ἀποπέμπεσθαι αὐτήν, πλὴν εἰ μὴ μεγάλας αἰτίας
248 αὐτῷ παράσχοι καὶ πρὸς ἃς οὐδ' ἀντεῖπειν δυνηθεῖη. τοῦ δὲ τολ-
μηρῶς καὶ προπετῶς ἐπενεγκεῖν αἰτίαν καὶ διαβολὴν πρόστιμον ἐκ-
τινύτω πληγὰς τεσσαράκοντα μιᾶ λειπούσας λαμβάνων καὶ πεντή-
κοντα σίκλους ἀποτινύτω τῷ πατρὶ. ἂν δ' ἐξέλεγξῃ τὴν παιδίσκη 10
ἐφθαμηνῆν, δημότις μὲν οὕσα τοῦ μὴ σωφρόνως προστῆναι τῆς
παρθενίας ἄχρι νομίμων γάμων καταλευέσθω, ἂν δ' ἐξ ἱερέων ἢ
249 γεγεννημένη, καίεσθω ζῶσα. δύο γυναικῶν οὐσῶν τινη, καὶ τῆς
μὲν ἑτέρας ἐν τιμῇ σφόδρα καὶ εὐνοίᾳ κειμένης ἢ δι' ἔρωτα καὶ
ζάλλος ἢ κατ' ἄλλην αἰτίαν, τῆς δ' ἑτέρας ἐν ἐλάττω μοίρᾳ τυγ- 15
χαρούσης, ἂν ὁ ἐκ τῆς ἀγαπωμένης παῖς γενόμενος νεώτερος ὢν
τοῦ ἐκ τῆς ἑτέρας γέντος ἀξιοῖ διὰ τὴν πρὸς τὴν μητέρα τοῦ πατρὸς
εὐνοίαν τῶν πρεσβείων τυγχάνειν, ὥστε διπλοῦν τὸ μέρος τῆς πα-
τρῆας οὐσίας ἐλαμβάνειν, τοῦτο γὰρ ἐν τοῖς νόμοις διαταξάμενη,
250 μὴ συγκεχωρήσθω· ἀδικον γὰρ τὸν τῇ γενέσει πρεσβύτερον, ὅτι τὰ 20
τῆς μητρὸς αὐτῷ ἦττονα παρὰ τῇ διαθήσει τοῦ πατρὸς, τῶν ὀφει-
251 λομένων αὐτῷ στερεῖσθαι. ὁ κόρην ἄλλω κατηγγνημένην φθείρας,
εἰ μὲν πείσας καὶ πρὸς τὴν φθορὰν συγκαταίνοι λαβῶν, ἀπόθνη-

§ 246 = Deuteron. XXII 13, XXV 3; § 249 = Deuteron. XXI 15; § 251 =
Deuteron. XXII 23.

ROMSPLELat

- 2 λαγῶν] λαβῶν RO (causam) dicturus Lat ἔχοι ML 3 ἀδελφός]
ὁ ἀδελφός OE 4 *ἐγγυτέρω S ἐγκυτέρω L δοκεῖ ROE δοκῇ, ἢ ex ei corr.
M 6 μεγάλας, α ex ai uid. corr. S μεγάλας αἰτίας αὐτήν (ἢ ex ὁ corr. R)
παράσχοι RO 7 ἀντεῖπειν R ἂν εἰπεῖν O S προπετῶς, ε ex corr. L
*πρόστιμον] πρόστιμον M ἐκτινύτω RO ἐκτεινέτω M ἐκτινέτω SPLE
9 μιᾶς OS'E λειπούσας] λειπούσας M λιπούσης (i ex ei corr., η i. ras. m. 2)
S λειπούσης PE ληπούσας L 10 ἀποτινύτω ROPLE ἀποτινέτω M ἐξέλεγξῃ]
ἐλέγξῃ ME *πεδίσκη L 11 *δημῶτις RO 12 *ἱερέων] sacerdote Lat
*ἢ i. ras. 4 litt. R 13 *γεγεννημένη P *ζῶσα, σα corr. ex ei R
14 ἐν] ἐπὶ M 17 *τοῦ] τοῖς M *πρὸς τὴν om. R *πατρὸς] πατρός O
19 ἐλαμβάνειν] λαμβάνειν MSPLE accipiat Lat 20 συγκεχωρήσθω R συγκεχω-
ρηέσθω O'L συχωρηέσθω (ei i. ras. m. 2 P) PE ὅτι — 21 πατρός] eo quod
minus mater eius a matre diligitur ὅτι ὄντα SL ὅ·τι, i ex corr. P τὰ
om. L 21 αὐτῷ] αὐτῶν RO παρὰ] πρὸς O 22 στερεῖσθαι MSPLE
*κατηγγνημένην] κατεγγνημένην SP κατεγγνωμένην ROM 23 *πέσας] πε-
ρήσας RO suadens Lat συγκαταίνοι] συγκατένειον M συγκατανεύουσα E

σκέτω σὺν αὐτῇ· πονηροὶ γὰρ ὁμοίως ἐκάτεροι, ὁ μὲν τὸ ἀσχηστον
 πείσας ἐξουσίως ὑπομῆναι καὶ προτιμῆσαι τοῦτο τοῦ ἐλευθέρου
 γάμου τὴν κόρην, ἣ δὲ παρασχεῖν ἑαυτὴν πεισθεῖσα δι' ἡδονὴν ἢ
 διὰ κέρδος πρὸς τὴν ἕβριν· ἔὰν δὲ που μόνῃ περιπεσὼν βιάσῃται 252
 5 μηδενὸς βοηθοῦ παρόντος, μόνος ἀποθνήσκειτω. ὁ φθείρας παρ-
 θένον μῆρω κατηγγυημένην αὐτὸς γαμείτω· ἦν δὲ τῷ πατρὶ τῆς
 κόρης μὴ δόξῃ συνοικίξειν αὐτῷ, πενήτηγοντα σίκλους τιμὴν τῆς
 ἕβριως καταβαλλέτω. γυναικὸς δὲ τῆς συνοικισίης βοιλόμενος δια- 253
 ζευθῆναι καθ' ἀσθησοῦν αἰτίας, πολλὰ δ' ἂν τοῖς ἀνθρώποις
 10 τοιαῦτα γίγνουντο, γράμμασι μὲν περὶ τοῦ μηδέποτε συνελθεῖν
 ἰσχυρίζεσθω· λάβοι γὰρ ἂν οὕτως ἐξουσίαν συνοικεῖν ἕτερω, πρό-
 τερον γὰρ οὐκ ἐφετέον· εἰ δὲ καὶ πρὸς ἐκεῖνον κακωθεῖη καὶ τελευ-
 τήσαντος αὐτοῦ θελήσειε γαμῆν ὁ πρότερος, μὴ ἐξεῖναι αὐτῇ ἑπαν- 254
 15 ἔκεινον γαμείτω καὶ τὸν παῖδα τὸν γενόμενον τῷ τοῦ τεθνεώτος
 καλέσας ὀνόματι ἱραγέτω τοῖ κληρον διάδοχον· τοῦτο γὰρ καὶ τοῖς
 δημοσίοις λυσιτελήσει γινόμενον τῶν οἰκῶν οὐκ ἐλλειπόντων καὶ
 τῶν χρημάτων τοῖς συγγενέσι μερόντων, καὶ ταῖς γυναῖξι κομφι-
 σμῶν οἷσαι τῆς συμφουῶς τοῖς ἔγγιστα τῶν προτέρων ἀνδρῶν συνοικι-
 20 ζούσαις. ἔὰν δὲ μὴ βούλῃται γαμῆν ὁ ἀδελφός, ἐπὶ τὴν γερονσίαν 255
 ἐλθοῦσα ἢ γυνὴ μαρτυράσθω τοῦθ', ὅτι βουλομένην αὐτὴν ἐπὶ

§ 251 = Deut. XXII 24; § 253 = Deut. XXIV 3; § 254 = Deut. XXV 5.

ROMSPLElat

1 ἐκάτεροι, i i. ras. m. 2 S 3 αὐτὴν MSP¹L αὐτὴν P² ἡδονὴν ἢ διὰ
 κέρδος] ed. pr. ἡδονὴν ἰδίαν (ἰδίαν ἡδονὴν tr. O) ἢ διὰ κέρδος ROSPL ἡδονὴν
 ἰδίαν κέρδος ἢ διὰ M *libidinem propriam aut propter lucrum* Lat 4 ἔὰν]
 εἰ E βιάσεται E 6 *κατεγγυημένην MS¹P κατεγγυωμένην RO *ἦν] ἔὰν
 O 7 *τιμὴν] τὴν τιμὴν M 8 *καταβαλέτω L *δὲ om. MLat *τῆς
 ζεν
 om. O *διαζυθῆναι M 10 γίνονται MSP γίνονται L 11 ἐξουσίαν] ἐξουσίαν
 ἢ γυνὴ SPE *συνοικεῖν] ἐνοικεῖν M 12 γὰρ] δ' E *ἐφετέον] ἀφετέον
 SP ἐφετέον M *εἰ δὲ — 13 θελήσειε] *si autem et illo moriente uoluerit* Lat
 κακωθῆ E καὶ] ἢ MLE, om. SP 13 αὐτοῦ] om. L ἐκεῖνον E
 θελήσειε] om. RO θελήσειε L θελήσει E *γαμῆν] γαμῆν αὐτὴν SP ὁ πρό-
 τερον E αὐτῇ] αὐτὴν OSPLE 14 *τὴν om. L *ἀτέκνον L τάνδρος]
 τοῦ ἀνδρός P¹LE ἀνδρός ROM *αὐτῇ] αὐτῆς SPL 15 γενόμενον] γενώ-
 μενον ROE *τῷ om. M *τεθνεώτος, νε i. ras. P τετελευτηγότος O
 16 τοῖς δημοσίοις λυσιτελήσει] *publicis utilitatibus proderit* Lat 17 λυ-
 σιτελήσει, ἢ i. ras. m. 2 S γινόμενον MSPL οἰκῶν] οἰκείων OSP ἐλλι-
 πόντων (i i. ras. m. 2 S) RSL ἐλλειπόντων M 19 πρότερον coni. 20 *ἔὰν]
 ἂν L *βούλεται M *γερονσία P 21 τοῦτο E

- τοῦ οἴκου μένειν καὶ τεκνοῦν ἐξ αὐτοῦ μὴ προσδέχοιτο ἑβραίων τὴν
 τοῦ τεθνηκότος ἀδελφοῦ μνήμην. ἐρομένης δὲ τῆς γεουσίας, διὰ
 ποίαν αἰτίαν ἀλλοτριῶς ἔχοι πρὸς τὸν γάμον, ἂν τε μικρὰν ἂν
 256 τε μείζω λέγη, πρὸς ταῦτα ρεπέτω· ὑπολύσασα δ' αὐτὸν ἢ γυνή
 τὰδελφοῦ τὰ σάνδαλα, καὶ πτίονσα αὐτοῦ εἰς τὸ πρόσωπον τού- 5
 των αὐτὸν ἄξιον εἶναι παρ' αὐτῆς λεγέτω τυγχάνειν ἑβραίοντα
 τὴν τοῦ κατοικομένου μνήμην. καὶ ὁ μὲν ἐκ τῆς γεουσίας ἀπίτω
 τοῦτ' ἔχων ὄνειδος πρὸς ἅπαντα τὸν βίον. ἢ δ' ὅπερ ἂν βουληθῆ
 257 τινι τῶν δεομένων γαμεῖσθω. ἂν δ' ἀιχμάλωτόν τις λάβῃ παρ-
 θένον ἂν τε καὶ γεγαμημένην, βουλομένην συνοικεῖν μὴ πρότερον 10
 ἐξέστω ἐνῆς ἄψασθαι καὶ κοινοίας. πρὶν ἢ ξυραμένην αὐτὴν καὶ
 πένθημον σχῆμα ἀναλαβοῦσαν ἀποθνήσκειν σιγγενεῖς καὶ φίλους
 258 τοῖς ἀπολωλότας ἐν τῇ μάχῃ, ὅπως τὸ ἐπ' αὐτοῖς χορέσασα λυπη-
 ρὸν ἔπειθ' οὕτως ἐπ' εὐωχίας τραπῆται καὶ γάμον· καλὸν γάρ
 εἶναι καὶ δίκαιον παιδοποιῶν παραλαμβάνοντα θεραπεύειν αὐτῆς 15
 τὸ βουλητόν, ἀλλὰ μὴ τὴν ἰδίαν ἡδονὴν διώκοντα μόνον τοῦ κατ'
 259 αὐτὴν ἀμελεῖν κεχαρισμένου. τριάκοντα δ' ἡμερῶν τῷ πένθει διελ-
 θουσῶν, αἰτάρχεις γὰρ ἐπὶ τοῖς δακρύοις αἶται τῶν φιλιᾶτων ταῖς
 φρονίμοις, τότε χωρεῖν ἐπὶ τὸν γάμον. εἰ δ' ἐμπλησθεὶς τῆς ἐπι-
 θυμίας ὑπερηφανείσειεν αὐτὴν γαμετὴν ἔχειν, μηκέτ' ἐξουσίαν 20
 ἔχεται καταδοιλοῦν αὐτὴν, ἀλλ' ὅτι βούλεται χωρεῖν ἀπίτω τοῦτο
 ἐλευθερον ἔχουσα.
- 260 24. Ὅσοι δ' ἂν τῶν νέων περιφρονοῦσι τοὺς γονεῖς καὶ τὴν
 τιμὴν αὐτοῖς μὴ πέμωσιν ἢ δι' ἀσχητὴν ἢ διὰ σίνεσιν ἐξἑβραίζοντες

§ 255 = Deut. XXV 7; § 257 = Deut. XXI 10; § 260 = Deut. XXI 18.

ROMSPLELat

- 1 *μένειν, ει i. ras. O, ειv i. ras. m. 2 S *τεκνοῦν] τέκνον RO
 3 αἰτίαν iteravit, iteratum expunxit P ἔχει E μικρὰ E 4 μείζονα E
 *πρὸς — γυνή] ad hoc veniendum est ul solvens uxor Lat *ῥεπέτω]
 ῥέπων R ῥέπων O *αὐτὸν] αὐτὴν R 5 *σάνδαλα L πτίονσα SPLE
 6 τούτων αὐτὸν] om. M τοῦτο αὐτὸς L 7 κατοικομένου RE
 ἀπίτω M 8 βουληθείη E 9 δὲ MLE *λάβοι SP 10 *καὶ om. O
 11 *ἄψασθαι] ἀπασθαι (ἀπασθαι?) M *ξυραμένην O 12 *πένθη-
 μον RS¹ καὶ ἢ E 13 τὸ] τε M ἐπ' ἐν RO αὐτοῖς ex αὐτῆς corr.
 L 14 *εὐωχίας, as ex as corr. uid. R τραπῆται] τραπῆται MSPLE
 16 βουλητόν] λυπηρόν SPL 17 τῷ] ἐπὶ τῷ E *διελθούσαν ROM 18 ταῖς]
 τοῖς MSPLE 19 φρονίμοις R δὲ πλησθεὶς E 20 ὑπερηφανείσειεν M
 ὑπερηφανείσειεν S ὑπερηφανείσειεν P ὑπερηφανέοιτο E *γαμετὴν, ἢ ex ει
 corr. m. 2 O μηκέτ' ἢ κατ' OMSPL 21 *καταδοιλοῦν] δουλοῦν L
 *ἀπίτω M τοῦτο] τὸ SP hanc (libertatem) Lat 23 δ' ἂν] δὲ E περι-
 φρονοῦσι MSPLE τὴν om. MSPL 24 διὰ σίνεσιν] δι' ἀσύνεσιν R propter
 insipientiam Lat

εἰς αὐτούς, πρῶτον μὲν λόγους αὐτοὺς νουθετεῖτωσαν οἱ πατέρες,
 ἀντάρχεις γὰρ ἐφ' υἰάσιν οὗτοι δικασταί, συνελθεῖν μὲν ἀλλήλοις 261
 οὐχ ἰδούης ἔτιτα λέγοντες οἷδι τῆς τῶν χειμάτων ἀξίως κοιτῶν
 τῶν ἱσατέρους ὑπαρχόντων γενομένων, ἀλλ' ὅπως παιδῶν ἴχθωσιν,
 5 οἱ γηρωκομήσουσιν αὐτοῖς καὶ ὧν ἂν δέονται παρ' αὐτῶν ἔξοσι,
 γενομένον τε μετὰ χαρᾶς καὶ τοῦ τῷ θεῷ χάριν εἶδεται τῆν μεγίστην
 ἀράμενοι διὰ σπουδῆς ἀνεθρόψαμεν μηδενὸς φειδῶ ποιούμενοι τοῦ
 καὶ δόξαντος εἰς σωτηρίαν τῆν σὴν καὶ παιδείαν τῶν ἀρίστων εἶναι
 χρησίμου. νῦν δέ, συγγνώμην γὰρ χρῆ νέμειν ἐφ' ἁμαρτήμασι 262
 10 νέων. ἀποχρη σοι ὅσα τῆς εἰς ἡμᾶς τιμῆς ὀλιγόρησας, καὶ μεταβαλοῦ
 πρὸς τὸ σωφρονέστερον λογισάμενος καὶ τὸν θεὸν ἐπὶ τοῖς εἰς
 πατέρασ τοιμωμένοις χαλεπῶς ἔχειν, ὅτι καὶ αὐτὸς πατὴρ τοῦ παν-
 τὸς ἀνθρώπων γένους ἔστι καὶ συνατιμοῦσθαι δοκεῖ τοῖς τῆν αὐτῆν
 αὐτῷ προσηγορίαν ἔχουσιν οὐχ ὧν προσῆκεν αὐτοῖς παρὰ τῶν παιδῶν
 15 τυχερόντων, καὶ νόμος ζολαστῆς γίνεται τῶν τοιοῦτων ἀπαράιτη-
 τος, οὗ σὺ μὴ πειραθῆις.····· καὶ μὲν τούτοις θεραπεύεται τὸ τῶν 263
 νέων ἀφθαρτες, ἀπαλαττέσθωσαν τῶν ἐπὶ τοῖς ἡγροημένοις ὀνειδῶν.
 οὕτως γὰρ ἂν ὁ τε νομοθέτης ἀγαθὸς εἴη καὶ οἱ πατέρες εὐτυχεῖς οὐκ
 ἐπιδόντες οὔτε υἱὸν ζολαζόμενον οὔτε θυγατέρα. οὐδ' ἂν οἱ λόγοι 264
 20 καὶ ἡ παρ' αὐτῶν διδασκαλία τοῦ σωφρονεῖν τὸ μηδὲν εἶναι φανῶ-
 σιν, ἐχθροὺς δ' ἀσπόνδους αὐτῷ ποιῆ τοὺς νόμους τοῖς συνεχέσι

§ 261 = Deuteron. XXI 18.

ROMSPLELat

1 εἰς om. O πρῶτον] πρότερον RO *νουθετήσωσαν ML 2 *ἀντάρ-
 χεις — δικασταί] *sufficiunt enim ad haec huiusmodi iudices* Lat ἐφ' υἰάσιν] ἐφ'
 ἑᾶσιν (ἑῶσιν L) RL φάσιν O ἐφ' υἰάσιν SPE ἐφ' ἑῶσιν corr. in πεφάσιν M,
 unde ἐπεφάσιν ed. pr. ἀλλήλοισ RO 5 γηρωκομήσουσιν O γηρωκομήσου-
 σιν L γηρωκομήσουσιν Dindorf δέονται R 6 γενομένον — 7 ἀνεθρόψαμεν
quod dum cum gratia fiet et deo praecipue carum est, adiciantque haec uerba
dicentes: fouentes studio magno nutritimus Lat γενομένον] γενομένων ROS
 τε] δέ γε MSPL τέ σε conl. μετὰ χαρᾶς καὶ τοῦ τῷ] καὶ τούτων μετὰ
 χαρᾶσ RO τῆν om. O 7 ἀράμενοι M¹ 8 καὶ] τε RO καὶ — 9 χρη-
 σίμου] *et utilitatem optimae tibi eruditionis afferret* Lat 9 χρῆ] δεῖ MSPL
 10 ἀποχρη σοι, σοι suppl. m. 1 M ἀποχρησοι L respue Lat ὀλιγόρησας
 R ὀλιγορήσασ M μεταβαλοῦ] μετακαλοῦ RO 12 πατέρα RO πατῆρ]
 ὁ πατὴρ M 13 δοκεῖν RO 14 αὐτῶν L προσῆγον ROM 15 τυχε-
 ρουσιν Dindorf νόμος, os i. ras. S νόμοισ L ὁ νόμος Dindorf 16 πει-
 ρασθῆις M θεραπεύεται R θεραπεύοιτο E 17 *ἀπαλαττέσθωσαν L
 ὀνειδῶν MPE 18 ὁ τε νομοθέτης ἀγαθὸς ἂν tr. M 19 ἐπιδόντες
 M οἷδ' ἂν] εἰ δ' ἂν O οὐσ δ' ἂν SPL ἂν δ' E cui uero Lat εἰ δέ ed. pr.
 οἷ δ' ἂν Dindorf ὧ δ' ἂν Bekker 20 τὸ] τὸ RO 21 δ' om. Lat αὐτῷ]
 αὐτῷ ROSPL, om. M ποιῆ ROSPL faciet Lat

- κατὰ τῶν γονέων τοῖς μίμησι, προαχθεὶς ἐπ' αὐτῶν τούτων ἔξω τῆς
 πόλεως τοῦ πλήθους ἐπομένου καταλευέσθω καὶ μείνας δι' ὅλης
 265 τῆς ἡμέρας εἰς θεῖαν τὴν ἀπάντων θαπτέσθω νεκτός. οὕτως δὲ
 καὶ οἱ ὄπωσοῦν ὑπὸ τῶν νόμων ἀναιρεθῆναι κατακριθέντες. θα-
 πτέσθωσαν δὲ καὶ οἱ πολέμοι καὶ νεκρὸς μηδὲ εἰς ἄμοιρος γῆς 5
 κείσθω περαιτέρω τοῦ δικαίου τιμωρίαν ἐκτίνων.
- 266 25. Δανείζειν δ' Ἑβραίων ἐπὶ τόκοις ἔξέστω μηδενὶ μήτε βρω-
 τὸν μήτε ποτόν· οὐ γὰρ δίκαιον προσοδεύεσθαι τοῦ δημοφύλου τὰς
 τύχας, ἀλλὰ βοηθήσαντας ταῖς χρεῖαις αὐτοῦ κέρδος εἶναι νομίζειν
 τὴν τ' ἐκείνων εὐχαριστίαν καὶ τὴν ἀμοιβὴν τὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ 19
 γενησομένην ἐπὶ τῇ χρησιότητι.
- 267 26. Οἱ δὲ λαβόντες εἴτε ἀργύρια εἴτε τινὰ τῶν καρπῶν ὑγρῶν
 ἢ ξηρῶν, κατὰ τοῦν αὐτοῖς τῶν παρὰ τοῦ Θεοῦ χωρησάντων νομί-
 ζοντες μεθ' ἴδοντες ἀποδιδότωσαν τοῖς δοῦσιν ὡσπερ ἀποθήμενοι 15
 εἰς τὰ αὐτῶν καὶ πάλιν εἰ δεηθεῖεν ἔξοντες. ἂν δὲ ἀναισχυντῶσι 15
 περὶ τὴν ἀπόδοσιν, μὴ περὶ τὴν οὐσίαν βαδίσαντας ἐνεχειριάζειν
 πρὶν ἢ δίκη περὶ τούτου γένηται· τὸ δ' ἐνέχυρον αἰτεῖν ἔξω καὶ
 τὸν ὀφείλοντα νομίζειν δι' αὐτοῦ μηδὲν ἀντιλέγοντα τῷ μετὰ νόμοι
 269 βοηθείας ἐπ' αὐτὸν ἔχοντι. κἂν μὲν ἔμπορος ἢ ὁ ἐνεχειριασμένος,
 κατεχέτω τούτο μέχρι τῆς ἀποδόσεως ἢ δεδαρευκίως, ἂν δὲ πένης, 20
 ἀποτιθέτω πρὶν ἴλιον δυσημῶν, καὶ μάλιστα ἂν ἰμάτιον ἢ τὸ ἐνέχυ-
 ρον, ὅπως εἰς ὑπνον ἔχη τοῦτο, φύσει τοῦ Θεοῦ τοῖς περομένοις ἔλεον

§ 264 = Deuteron. XXI 21; § 266 = Deuteron. XXIII 19, Leuit. XXV 36;
 § 267 = Deuteron. XXIV 12 cf. Exod. XXII 26.

ROMSPLELat

- 1 προαχθεὶς ἐπ' αὐτῶν τούτων] *is enim (inquit) eiectus* Lat προαχθεὶς
 E 2 *καταλευέσθω] *lignaque suspensus* Lat 3 *τῆς] τοιαύτης M
 *θαπτέσθω] θαπτέον RO 5 μηδὲ εἰς] μηδεὶς E *ἀμοιρος, οἱ i. ras. m. 2 S
 *γῆς ἀμοιρος tr. M 6 ἐκτίνων] τινῶν M 7 δανείζειν ROP¹E
 δ'] om. O δὲ MSPL *ἔξέστω i. ras. R S τοὺς δημοφύλους M 9 τύχας]
 ψυχὰς S βοηθήσαντα MSPL 10 τε RSP^L ἐκείνων, supra *ων s. or*
 L 11 τῆς χρησιότητος L 12 ὑγρῶν ἢ ξηρῶν P² 13 χωρησάντων]
 χορηγησάντων ROM 14 *ἀποδιδότωσαν L δοῦσιν] δίδουσιν ROE
 15 αὐτῶν ROMSP^L δ' OE 16 *μὴ — βαδίσαντας] *non in domibus eorum*
introitum est Lat *περὶ τὴν — 17 δίκη om. O περὶ] πρὸς E
 βαδίσαντας RMLE *ἐνεχειριάζειν L 17 *ἢ] ἢ RMS *δὲ M *ἐνέχυρον
 L 18 *δι' αὐτοῦ] διὰ τοῦ RO *per se* Lat δι' αὐτοῦ Bernard 19 *ἔχοντι]
 ἔχοντα i. marg. γῆ ἔχοντι M *ἐνεχειριασμένος M ἐνεχειριασμένος L ἔνεχυ-
 ρισσόμενος Dindorf 20 δεδαρευκίως. *ex* corr. m. 2 O *ἔνι δ] ἐν δ O
 21 *μάλιστα SP *ἐνέχυρον L 22 ἔλιον R ἔλιον M

νέμοντος. μύλην δὲ καὶ τὰ περὶ ταύτην σκευή μὴ ἐξεῖναι λαμβάνειν 270
ἐνέχυρον, ὅπως μὴ στερεῶνται καὶ τῶν πρὸς τὰ σιτία ὀργάνων μηδ'
ὄπ' ἐνδείας πάθωσι τι τῶν χειρῶν.

27. Ἐπ' ἀνθρώπου μὲν κλοπῇ θάνατος ἔστω ζημία, ὁ δὲ χρυσὸν 271
ἢ ἄργυρον ὑφελόμενος τὸ διπλοῦν ἀποτινέτω. κτείνας δ' ἐπὶ τοῖς
καὶ ὄλον κλεπτομένοις τις ἀθῶρος ἔστω καὶ εἰ πρὸς διορύγματι
τειχίου. βόσκημα δὲ ὁ κλέψας τετραπλῆν τὴν ζημίαν ἀποτινέτω 272
πλὴν βοός, πενταπλῆν δ' ὑπὲρ τούτου καταβαλλέτω. ὁ δὲ τὸ ἐπι-
τίμιον ἄπορος διαλύσασθαι δοῦλος ἔστω τοῖς καταδικασμένοις.

28. Πραθεῖς δὲ ὁμογύλω τις ἕξ ἔτη δουλεύετω, τῷ δ' ἐβδόμῳ 273
ἔλευθερος ἀγείσθω. ἔαν δὲ τέκνον αὐτοῦ γενομένων ἐκ δοῦλης παρὰ
τῷ πριαμένῳ διὰ τὴν εὐνοίαν καὶ τὴν πρὸς τὰ οἰκεῖα φιλοστορ-
γίαν βούληται δουλέειν, ἑνιαυτοῦ ἐνστάτος τοῦ ἰοβήλου, πενιχό-
σιος δὲ ἑνιαυτός ἐστιν, ἔλευθεροῦσθω καὶ τὰ τέκνα καὶ τὴν γυναῖκα
ἔλευθέραν ἐπαγόμενος.

29. Ἐὰν δέ τις ἢ χρυσίον ἢ ἄργύριον εὖρη καθ' ὁδόν, ἐπι- 274
ζητήσας τὸν ἀπολωλεκότα καὶ κηρύξας τὸν τόπον ἐν ᾧ εὗρεν ἀπο-
δότω, τὴν ἐκ τῆς ἐτέρους ζημίας ὑφέλειαν οὐκ ἀγαθὴν ἐπολαμβάνων.
ὁμοίως καὶ περὶ βουζυμμάτων οἷς ἂν ἐντύχη τις κατ' ἐρημίαν πλανω-
μένοις, μὴ εὐρεθέντος τοῦ κυρίου παραχρῆμα παρ' αὐτοῦ φυλαττέτω
μαρτυρούμενος τὸν θεὸν μὴ νοσφίζεσθαι ἄλλότρια.

§ 270 = Deuteron. XXIV 8; § 271 = Deuteron. XXIV 9, Exod. XXI 17,
XXII 2; § 272 = Exod. XXII 1; § 273 = Exod. XXI 2 cf. Deuteron. XV 12;
§ 274 = Deuteron. XXII 1.

ROMSPLELat

1 ταύτην] αὐτήν E σκευή S 2 *ἐνέχυρον L στέρωνται M
4 *ζημία] ἢ ζημία Dindorf 5 ἢ] καὶ E ἀφελόμενος E *τὸ] τῷ M
ἀποτινέτω M ἀποτινέντω E *κτείνας—7 τειχίου om. Lat *δ'] δὲ
M, om. O 6 *τις, σ suppl. L *εἰ] ἢ Bernard *διορύγματι] διώρυγματι
M διορύγματι L 7 τειχίου] τοίχου SPE ἀποτινέτω M S *δ'] δὲ
MSPL *καταβαλέτω OML 9 *ἀπορος] εἰ ἀπορος ἐστὶ L καταδε-
κασ·μένοις S καταδικασμένοις MPLE 10 δὲ MSPL 11 *ἔαν] ἂν L
*τέκνον ROML filio Lat *γενομένων ROML nato Lat 13 βούληται, αἰ
i. ras. 1 litt. m. 2 S ἐνστάτος τοῦ om. M ἐνστάτος E τοῦ om. E
ἰοβήλου OSPE ἰοβήλο Lat 14 *δ' L ἔστιν] ἐστίν οὗτος E
*ἔλευθεροῦσθαι S 15 *ἔλευθέραν] ἔλευθερίαν O ἐλεύθερα conii. ἀπαγόμενος
RE 16 *ἔαν] ἂν L ἢ (ante χρυσίον) om. SPE *ἀργύριον] ἀργύρον S
ἄργυρον O *ἐπιζητήσας] ἐπιζητήτω s. m. 2 O 17 ἀπολεωκότα, s. m. 2
O ἀπολεωκότα E ἀποδιότω E 18 ἐκ τῆς ἐτέρου] ἐκατέρου L 19 ἐν-
τύχει E *πλανομένοις M 20 εὐρεθέντος] εὐρεθέντος δὲ E fort. recte
αὐτῷ codd. E

- 275 30. Μὴ ἐξείναι δὲ παριέναι κτηρῶν τινα κακοπαθούτων ἐπὶ χειμῶνος πεπειωκότων ἐν πληρῷ, συνδιασώζειν δὲ καὶ τὸν πόνον οἰκεῖον ἠγρησάμενον βοηθεῖν.
- 276 31. Μηθύειν δὲ καὶ τὰς ὁδοὺς τοῖς ἀγροῦσι, καὶ μὴ γέλωτα θηρωμένους αὐτοῖς ἐμποδίζειν πλάνη τὴν ἐτέρου χορείαν. 5
32. Ὅμοίως μὴδὲ βλασφημεῖτω τις τὸν ἀπόντα καὶ τὸν ἐνεόν.
- 277 33. Ἐν μάχῃ τις ὅπου μὴ σίδηρος πληγῆς παραχορῆμα μὲν ἀποθανῶν ἐκδικεῖσθω ταύτων παθόντος τοῦ πεπληγότος. ἂν δὲ κομισθεὶς παρ' ἑαυτὸν καὶ ροσήσας ἐπὶ πλείονας ἡμέρας ἔπειτ' ἀποθάνῃ, ἀφ' οὗ ἐστι ὁ κλιξας, σωθέντος δὲ καὶ πολλὰ δαπανήσαντος εἰς τὴν ροσηλείαν ἀποτινέτω πάνθ' ὅσα παρὰ τὸν χρόνον 10
- 278 τῆς κατακλίσεως ἀνάλωσε καὶ ὅσα τοῖς ἰατροῖς ἔδωκεν. ὁ γυναικα λατίσας ἔγνων, ἂν μὲν ἐξαμβλώσῃ ἢ γενῇ ζῆμιούσθω χορήμασιν ἐπὶ τῶν δικαστῶν ὡς παρὰ τὸ διαφθαρέν ἐν τῇ γαστρὶ μειώσας τὸ πλήθος, διδόνθω δὲ καὶ τῷ ἀνδρὶ τῆς γυναικὸς παρ' αὐτοῦ 15
- 279 34. Φάρμακον μῆτε θανάσιμον μῆτε τῶν εἰς ἄλλας βλάβας πεποιτημένων Ἰσραηλιτῶν ἐχέτω μὴδὲ εἰς· ἐὰν δὲ κεκινημένος φωραθῇ τεθνάτω, τοῦτο πάσχων ὃ διέθιγεν ἂν ἐκείνους καθ' ὧν τὸ φάρμακον ἦν παρεσκευασμένον. 20
- 280 35. Πηρώσας πασχέτω [τὰ ὅμοια] στερούμενος οὔπερ ἄλλον ἐστέρησε, πλὴν εἰ μῆτι χορήματα λαβεῖν ἐθελήσειεν ὁ πεπειωμένος.

§ 275 = Deuteron. XXII 4; § 276 = Deuteron. XXVII 18, Leuit. XIX 14; § 277 = Exod. XXI 18; § 279 = Exod. XXII 18; § 280 = Exod. XXI 24.

ROMSPLELat

1 *κτηρῶν — 2 πληρῷ] cum iumentum alicuius tempestate fatigatum in luto uiderit cecidisse Lat *τιν] τιμῆ P τιμῆ S κακοπαθούτων ἐπὶ χειμῶνος om. E ἐπὶ ἢ ἐπὶ SP 2 ἐμπεπωκότων E *πληρῷ] τῆι πληρῷ P 5 αὐτοῖς] αὐτοῖς ROMS'L αὐτοῦς S² 6 *μὴδὲ] δὲ μὴ O *ἀπόντα] ἄσπτον SP ἄσπτον Bernard καὶ τὸν ἐνεόν] καὶ τὸν νέον O καὶ τῶν νέων (cum insequentibus coniungens) L καὶ τὸν ἄσπτον E, om. cod. Wiz. aliique Lat (et surdum Lat. cod. Voss. apud Bernard) S ἀποθανῶν om. ROMELat *ἐκδικεῖσθω S πεπονητότος E πεπληγότος E 9 ἐπειτα MSPL 10 *ἔστω] ἐστὶν L 11 *ροσηλείαν M ἀποτινέτω M ἀποτινύτω E 12 τῆς] τὸν τῆς MPL κατακλίσεως, l i. ras. corr. S κατακλήσεως M *ἔδωκε L 13 *λατίσας M ἔγνων, x ex y corr. M ἔγνωμον P ἔγνωμον E *χορήματα E 14 *ἐπὶ] ὡς ἐπὶ, ὡς delcuit m. 1 M διαφθαρέν] διεφθαμένον S 15 *παρ' αὐτοῦ om. L 16 *δὲ] SP 19 μὴδὲ εἰς] μὴδὲ εἰς E ἐὰν] ἂν SPE *φωραθῇ] φωραθελῇ (o in ω corr. O) RO 20 *τεθνάτω R 21 ἦν om. O 22 Πηρώσας] ὁ πηρώσας MSPL *τὰ ὅμοια om. R στερούμενος MSPL 23 θελήσειεν E

αὐτὸν τὸν πεπονθότα κύριον τοῦ νόμου ποιῶντος τιμῆσασθαι τὸ συμβεβηκὸς αὐτῷ πάθος καὶ συγχωροῦντος, εἰ μὴ βούλεται γενέσθαι πικρότερος.

36. Βοῦν τοῖς κέρασι πλήττοντα ὁ δεσπότης ἀποσφατίζεται· 281
 εἰ δ' ἐφ' ἄλλωσ κτείνειέ τινα πλήξας, αὐτὸς μὲν καταλευσθεῖς
 ἀποθνήσκει μὴδ' εἰς τροφὴν ἐπιχορηγῆσθαι εἶναι καταξιομένους· ἐὰν
 δὲ καὶ ὁ δεσπότης ἐλέγχεται προειδὼς αὐτοῦ τὴν φύσιν καὶ μὴ φυ-
 λαξάμενος, ἀποθνήσκει ὡς αἴτιος τῆ ὑπὸ τοῦ βοῦς ἀνηρημένου
 γεινημένου· ἐὰν δὲ δοῦλον ἢ θεράλειαν ἀποκτείνῃ βοῦς, αὐτὸς 282
 μὲν καταλιθοῦσθω, τριάκοντα δὲ σίκλους ὁ κύριος τοῦ βοῦς ἀπο-
 κτείνῃ τῷ δεσπότη τῷ ἀνηρημένου· βοῖς δὲ ἐὰν οὕτως πληγῆς
 ἀποθάνῃ, πωλείσθωσαν καὶ ὁ τεθνεὼς καὶ ὁ πλήξας καὶ τὴν τιμὴν
 τῆν ἀμφοτέρων οἱ δεσπότες αὐτῶν διανεμέσθωσαν.

37. Οἱ φρέαρ ἢ λάκκον ὀρύξαντες ἐπιμελὲς ποιείσθωσαν ὥστε 283
 σανίδων ἐπιβολαῖς ἔχειν κεκλεισμένα, οὐχ ὅπως τινὲς εἴργοντο
 ἐδραίας, ἀλλ' ἵνα μηδεὶς κίνδυνος ὡς ἐμπροσθεν ἦ· οὐδ' ἂν 284
 εἰς ὄρυγμα τοιοῦτον μὴ κλειστὸν ἐμπροσθὸν βόσκημά τινος διαφραγῆ,
 τὴν τιμὴν αὐτοῦ τῷ δεσπότη καταβαλλέτω· περιβαλλέσθω δὲ καὶ
 τοῖς στέγασιν ἅπερ ὡς ἀντὶ τείχους ὄντα οὐκ ἔάσει τινὰς ἀποκλι-
 σθέντας ἀπολέσθαι.

38. Παρακαταθήκην δὲ ὥσπερ ἱερόν τι καὶ θεῖον χρῆμα ὁ 285
 κραιναίων γυλακῆς ἀξιοῖτο, καὶ μηδεὶς ἀποστειρῆσαι θρασυθεῖν
 τὸν πεπιστευκότα μὴτ' ἀνὴρ μῆτε γυνή, μὴδ' εἰ χρυσὸν ἄπειρον
 μέλλοι κερδαίνειν· καταφροσῶν τῷ μηδένα εἶναι τὸν ἐξελέγξοντα.
 286 καθάλας μὲν γὰρ τὸ συνειδὸς ἐπιστάμενον τὸ αὐτοῦ προσήκεν ἕνα-

§ 281 = Exod. XXI 28; § 285 = Exod. XXII 7.

ROMSPLELat

2 μὴ om. Lat βούλεσθαι L 5 ἐφ' ἄλλωσ] ἀφ' ἄλλωσ RO, om. ELat
 i. marg. ἀντι τοῦ ἐπι ἄλλωσ S *κτείνειεν MS¹PL 6 *μὴδ' — καταξιο-
 μένος i. ras. R *μὴδὲ L 7 καὶ om. OE ἐλέγχεται M S ἀποθνήσκειτω]
 καὶ αὐτὸς θνήσκειτω ME καὶ αὐτὸς ἀποθνήσκειτω SPL et ipse moriatur Lat
 τῷ τοῦ RO ἀνηρημένου RO *ἂν L 10 *ὁ κύριος — 11 ἀνηρημένου]
 eius domino lapidati dominus dare damnetur Lat τοῦ βοῦς] αὐτοῦ ELat
 11 ἐὰν] ἂν E οὕτω OE 12 τεθνήκως O 13 τὴν] τῶν O 14 *οἱ] οἱ δὲ SP
 15 ἐπιβολαῖς O¹ εἴργοντο R²O¹P²L 16 ὄρυγας M οὔ] οὐ in ei
 corr. m. 1 M (et) si Lat 18 *δεσπότη R *καταβαλλέτω L¹ περιβαλλέσθω
 OL¹ περιβαλλέσθω — 19 ἔάσει] circumdanda est quoque macheria in puteis
 seu lacis quae pro muro sit, quatenus non sinat Lat 19 ἅπερ] ὅπερ L
 οὐκ ἔάσει] οὐκ ἐᾶσι R ἀποκλισθέντας] ἀποκλεισθέντας ROML 20 ἀπο-
 λέσθαι] ἀποβάλλεσθαι M ἀποβάλλεσθαι L 23 μῆτε MSPL 24 μέλλει R
 μέλοι L τῷ] τὸ R ἐξελέγοντα ROSP 25 αὐτοῦ P²

- στον εὖ κράττειν, καὶ μάρτυροι ἀροζούμενος αὐτῷ πάντα ποιείτω ἅ παρ'
 ἄλλων ἔπαινον αὐτῷ παρέξει, μάλιστα δὲ τὸν Θεόν. ὃν οὐδεὶς ποιηρὸς
 257 ὢν λαθάνει. εἰ δὲ μηδὲν ἐπίβουλον δοῶν ὃ πιστευθεὶς ἀπολέσειεν.
 ἀφικόμενος ἐπὶ τοὺς ἐπιτάκτικαὺς ὁμνῆτω τὸν Θεόν, ὅτι μηδὲν παρὰ
 τὴν αὐτοῦ βούλησιν ἀπόλοιτο καὶ κακίαν οὐδὲ χρησαμένοι τινὶ μέρει
 αὐτῆς, καὶ οὕτως ἀνεπαιτίτως ἀπίτω. χρησάμενος δὲ κἂν ἐλαχί-
 288 στω μέρει τῶν πεπιστευμένων ἂν ἀπολέσας τύχη τὰ λοιπὰ πάντα
 ἅ ἔλαβεν ἀποδοῦναι κατεγνώσθω. ὁμοίως δὲ τῷ περὶ παρακατα-
 θηκῶν κἂν μισθὸν τις ἀποστερήσῃ τῶν ἐπὶ σώμασι τοῖς αὐτῶν
 ἐργαζομένων. μεμισήσθω. ὅθεν οὐκ ἀποσιεριστέον ἀνδρὸς πένιτος
 10 μισθὸν εἰδόμενος, ὡς ἀντὶ γῆς καὶ τῶν ἄλλων κτημάτων ὃ Θεὸς αὐ-
 τῷ τοῖτον εἶη παρεσχικώς· ἀλλὰ μηδὲ ἀναβάλλεσθαι τὴν ἀπόδοσιν.
 ἀλλ' αὐθμερὸν ἐκτίνειν ὡς οὐ βουλομένου τοῦ Θεοῦ τῆς ἐξ ὧν
 πεπόνθηε χρήσεως ὑστερεῖν τὸν ἐργασάμενον.
 289 39. Παῖδας ὑπὲρ ἀδικίας πατέρων μὴ κολάζειν, ἀλλὰ διὰ τὴν
 15 ἐκείνων αὐτῶν ἀρετὴν οἴκτιον μᾶλλον ἀξιοῖν, ὅτι μοχθηρῶν ἐγένοντο
 πατέρων, ἢ μίσους φύντας ἐκ φάτων. οὐ μὴν οὐδὲ πατρᾶσιν υἱῶν
 ἁμαρτίαν λογιστέον τῶν νέων πολλὰ παρὰ τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν
 αὐτοῖς ἐπιτροπέωντων ὑπερηφανίᾳ τοῦ διδάσκεισθαι.
 290 40. Γάλλους ἐκτρέπεσθαι καὶ σύνοδον φεύγειν τὴν μετ' αὐτῶν
 20 ἀφελομένων αὐτοὺς τὸ ἄρρεν καὶ τὸν τῆς παιδοποιίας καρπὸν, ὃν

§ 287 = Exod. XXII 11; § 288 = Deut. XXIV 16; § 290 = Deut. XXIII 1.

ROMSPLELat

1 μάρτυρι, ι ex ει corr. m. 2 P μαρτυρεῖ M ἀροζούμενον SPL et ut uid.
 Lat αὐτῷ] αὐῶ M ποιείτω] ποιεῖν SPL et ut uid. Lat 2 ἄλλων]
 ἄλλω SP 3 *δοῶν ἐπίβουλον tr. P 4 ὁμνῆτω E *μηδὲν] μηδὲ RO SP
 neque Lat 5 αὐτοῦ S² ἐαντοῦ E ἀπόλοιτο L ἀπόλετο E 6 *οὐτῶ R
 ἀνεπαιτίτως SP *ἀπίτω (ei ex ή R) ROM *κἂν ἐλαχίστω μέρει uel
 in aliqua parte Lat κἂν ἐλάχιστον μέρος Dindorf 7 ἂν om. MSPLE
 ἀπολέσας — 8 ἔλαβεν] ipse perdat, aequē uniuersa et quaeuisque accepit Lat
 πάντα ἅ] πάντ' ὄν ἅ M πάντ' ὄν RO 9 *κατεγνώσθη RO τῷ] τὸ
 RO 9 μισθὸν] μισθοῦ S² τῶν] τὸν S² αὐτῶν P² 10 ἐργαζόμενον S² με-
 μιμήσθω] μεμνήσθω M habeatur odibilis L ὅθεν] ὅτι ed. pr. 11 γῆς] τῆς
 γῆς L 12 *ἀναβάλλεσθω M 13 *αὐθμερῶν R οὐ] suppl. m. 1 R μη
 SPL 14 ἐργασάμενον] ἐργασάμενον MSPLE 16 οἴκτιον — ἀξιοῖν] misericordia
 praebenda est non laesio Lat 17 ἢ μίσους — φάτων] neque odio habendi
 sunt ab iniuicis nati Lat ἢ] ή R ὁ O φύντας] ed. pr. φύντες codd. οὐ
 μὴν οὐδὲ] οὐδὲ μὴν MSPLE 19 αὐτοῖς] ἐαντοῖς SP ἐπιτροπέωντων] ἐπι-
 πόντων (ei ex ι corr. R) RO ὑπερηφανία, αι corr. m. 2 ex an ut uid. P
 20 *Γάλλους ἐκτρέπεσθαι om. Lat *Γάλλους] γάλλους ROM καὶ — 21
 ἀφελομένων] καὶ τοὺς ἀφελομένους E μετ' αὐτῶν] μετὰ τῶν SP 21 ἀφελο-
 μένων, ων i. ras. L αὐτοὺς ROMSP¹L αὐτῶν E ἄρρεν E

ἀνθρώποις ἐπ' αὐξήσει τοῦ γένους ἡμῖν ὁ θεὸς παρέσχεν, ἐλαύνειν
 δὲ οὕτως ὡς ἐπὶ τέκνων σφαγῇ καὶ πρὸς τούτῳ ἀπολλύντας τὸ
 ἐκείνων αἷτιον· δηλον γάρ, ὡς τῆς ψυχῆς αὐτοῖς τεθλησμένης 291
 μετεκομήσαντο πρὸς τοῦτο καὶ τὸ σῶμα· ὁμοίως δὲ καὶ πᾶν τὸ
 νομιζόμενον τέρας τοῖς ὁρώσι. μὴ ἐξείναι δὲ ποιεῖν ἐκτομίας μῆτε
 ἀνθρώπους μῆτε τῶν ἄλλων ζώων.

41. Αὕτη μὲν οὖν ὑμῖν εἰρηρικὴ τῶν νόμων κατὰ τὴν πολιτείαν 292
 διάταξις ἔστω· καὶ ὁ θεὸς εὐμενῆς ἀστασιαστον αὐτῆς τὸν κόσμον
 παρέξεται, γένοιτο δὲ χρόνος μὴδὲ εἰς, ὃς καινίσει τι τούτων καὶ
 πρὸς τὸ ἐναντίον μεταβαλεῖ. ἐπεὶ δὲ ἀνάγκη τὸ ἀνθρώπειον καὶ 293
 εἰς ἀβουλῆτοις ἢ κατὰ προαιρέσειν ταραχὰς καὶ κινδύνους ἐμπεσεῖν.
 γίγῃ καὶ περὶ τούτων βραχέα προσδιατάξωμεν, ὡς ἂν προειδότες
 ἅ χρὴ ποιεῖν ἐν τῇ χρεῖα τῶν σωτηρίων εὐπορήτε καὶ μὴ τότε ἅ
 δὲ ποιεῖν ἐπιζητούμετες ἀπαρασκείαστοι τοῖς καιροῖς περιπέσητε.

Ἦν ἡμῖν ἦν ὁ θεὸς ἔδωκε πόνων καταρρονοῦσι καὶ ψυχὰς πρὸς 294
 ἀρετὴν ἠσκημένοις ἀπόλεμον μὲν νέμεσθαι παράσχοι τε κερτη-
 μένοις αὐτὴν μῆτε ἄλλοτριῶν εἰς αὐτὴν ἐπὶ κακώσει στρατευ-
 σάτων μῆτε στάσιως ἐμφυλίου κατασχολήσῃς ἡμᾶς, ἐφ' ἧς τὰναν- 295
 τία πατράσι τοῖς ἐαυτῶν πράττοντες ἀπολείτε τὰ ἐκείνοις νομισθέντα.
 χροῖμενοι τε νόμοις οἷς ἀγαθοῖς δοκιμάσας ὁ θεὸς παραδίδοσσι
 διατελοῖτε· ἔργον δ' ὅτι ἂν πολεμικὸν ἢ νῦν ἐφ' ὑμῶν ἢ ὕστερον 296
 ἐπὶ ταῖσιν ἐμειζῶν γένηται τοῦθ' ἐπερόδιον παραχθεῖν, μέλλοντας
 δὲ πολεμεῖν πρεσβείαν καὶ κίρκας πέμψειν παρὰ τοὺς ἐκουσίως

§ 296 = Deuteron. XX 10.

ROMSPLELat

1 ἀνθρώποις] ἀνθρωποι M ἡμῖν] ἡμῶν, i. marg. γρ ἡμῖν M ὁ om.
 L 2 πρὸς τούτῳ] πρὸ τούτων MSPL per hoc Lat ἀπολλύντας O
 3 ἐκείνον R τεθλησμένης, ης ex ois corr. R 4 μετεκομήσαντο]
 μετεκομήσαντο M πρὸς τούτῳ L 5 ὁρώσιν S'PL *ἐκτομίας om. Lat
 7 ἡμῖν] ἡμῖν O 9 χρόνος, σ ex ν corr. R τι om. M 10 μετα-
 βαλεῖ] μεταβάλλοι M μεταβάλοι L ἐπεὶ] ἐπειδὴ SP ἀνθρώπειον RM ἀν-
 θρώπειον SP τὸ ἀνθρώπειον ἀνάγκη tr. SP 12 τούτων] τούτων (ou
 ex ων corr. S) SP προσδιατάξωμεν] proloquamur Lat 13 ἐν τῇ χρεῖα — 14
 ποιεῖν om. O σωτηρίων M εὐπορήτε ML 14 δεῖ] δὴ RM περιπέσητε]
 Bekker παραπέσητε codd. succumbatis Lat 15 ἦν om. M 16 νέμεσθαι
 παράσχοι τε] νέμεσθαι παράσχοιτε R νέμεσθαι παράσχητε O νέμοισθε πα-
 ράσχοιτε M νέμεσθε παράσχοιτο SP νέμοισθε παράσχητε L praestet quidem
 ut ea sine bello fruamini Lat. νέμεσθαι παράσχοι τοῖς Dindorf 18 ἐφ'] ἐφ'
 RO 19 πράττοντες] πράττες R πράττεσθαι O ἀπολείται O 21 ἐφ']
 ἐφ' P 22 τοῦθ'] τοῦ θῦ (h. e. τοῦ θεοῦ) M 23 *πρεσβείαν] πρὸς βίαν M
 πρεσβείας SPLLat *ἐκουσίως M ἐκουσίως^{ωσ} L

- πολεμίους· πρὸ γὰρ τῶν ὀπλῶν καλὸν εἶναι χρῆσθαι λόγοις πρὸς
 αὐτοὺς δηλοῦντας, ὅτι καὶ στρατιὰν πολλὴν ἔχοντες καὶ ἵππους καὶ
 ὄπλα καὶ πρὸ τούτων εἰμενὴ τὸν θεὸν καὶ σύμμαχον, ὅμως ἀξιοῦτε
 μὴ ἀναγκάζεσθαι πολεμεῖν αὐτοῖς μηδὲ τὰ ἐκείνων ἀφαιρομένους
 297 ἀβούλητον αὐτοῖς κέρδος προσλαμβάνειν. καὶ κειθόμενων μὲν καλῶς 5
 ὑμᾶς ἔχειν τὴν εἰρήνην φυλάττειν, εἰ δὲ φρονοῦντες ἐφ' ἑαυτοῖς
 ὡς ἰσχύι διαφεροσιν ἀδικεῖν ἐθέλοιεν, στρατὸν ἐπ' αὐτοὺς ἀγάγοιτε.
 στρατηγῶ μὲν αὐτοκράτορι χροῖμενοι τῷ θεῷ, ἐποστράτηγον δὲ
 χειροτονήσαντες ἕνα τὸν ἀρετῇ προύχοντα· πολυαρχία γὰρ πρὸς τῷ
 τοῖς ὀξέως τι πράττειν ἀνάγκη ἔχουσιν ἐμπόδιον εἶναι καὶ βλά- 10
 298 πτειν πέφυκε τοὺς χροῖμένους. στρατὸν δ' ἄγειν καθαρὸν ἐκ πάν-
 των τῶν σώματων καὶ ψυχῆς εἰτολίμια διαφερόντων τὸ δειλὸν
 ἀποκρίναντας, μὴ τοῖς πολεμίους παρὰ τὸ ἔργον τραπὲν εἰς φυγὴν
 ὠφελίση. τοὺς τε νεωστὶ δειμαμένους οἰκίας, οἷς οὐπω χρόνος
 ἀπολαύσεως αὐτῶν ἐνιασίσις, καὶ φυτεύσαντας οὐπω δὲ καρπῶν 15
 μετεσχηκότας, ἔαν κατὰ χώραν, καὶ τοὺς μνηστευσαμένους δὲ καὶ
 νεωστὶ γεγαμηκότας, μὴ κόθῃ τοῦτων φειδόμενοι τοῦ ἕϊν καὶ τηροῦν-
 τες αὐτοὺς εἰς τὴν τούτων ἀπόλαυσιν ἐθελοκαήσωσι περὶ τὰς
 γυναῖκας.
- 299 42. Στρατοπεδενεσάμενοι δὲ προνοεῖσθε, μή τι τῶν δυσχερεστέ- 20
 ρων ἐργάσησθε. πολιορκοῦντας δὲ καὶ ξύλων ἀπορρομένους εἰς
 ποιήσιν μηχανημάτων μὴ κείρειν τὴν γῆν ἢ ἡμερα δένδρα κόπτοντας
 ἀλλὰ φειδεσθαι, λογιζομένοις ἐπ' ὠφελείας ταῦτα τῶν ἀνθρώπων
 γεγονέναι. καὶ φρονίως ἂν εὐπορήσαντα δικαιολογήσασθαι πρὸς ὑμᾶς.
 ὡς οὐδὲν αἷτια τοῦ πολέμου γεγονότα πάσχοι κατῶς παρὰ δίκην, 25
 εἰ δέναιμις αὐτοῖς ἦν καὶ μετοικήσαντα ἂν καὶ πρὸς ἄλλη μετα-

§ 298 = Deuteron. XXIII 9, XX 5, XXIV 7; § 299 = Deuteron. XX 19.

ROMSPLELat

2 στρατεῖαν ROL ἔχοντες, εσ i. ras. R 4 * αὐτοῖς, οἱ ex οὐ corr. M

- 5 αὐτοῖς] αὐτοῖς ROMPL 6 * φυλάττειν, εἰν paenc cuan. M φυλάττειν L
 7 * ἀδικεῖν] et nos uexare Lat * ἐθέλοιεν, r s. M (ἀγάγοιτε) ἀγάγετε
 MSPL ἄγειν E inducite Lat S * ὑπὸ στρατηγὸν M 10 τοῖς] τῆς O 11 δ']
 δὲ SPLE 12 σώματος E τὸ] E τὸ δὲ codd. Lat * δειλὸν] δῆλον R
 13 ἀποκρίνοντας ROSPLE τραπὲν] τρέπειν RO 14 ὠφελίση, η i. ras. S
 ὠφελήσει ROMPL 16 * μνηστευσαμένους] μνησαμένους S * δὲ om. P
 18 αὐτοῖς] αὐτοῖς RP¹ αὐτοῖς O ἐαυτοῖς ML περὶ τὰς γυναῖκας om. Lat et
 Richter 20 στρατοπαιδενεσάμενοι M δὲ] τε SP προνοεῖσθε] προνοεῖσθαι
 SP προνοεῖτε M 21 * πολιορκοῦντες O 24 ἂν εὐπορήσαντα] ἂν εὐπορήσαντα
 RO καὶ
 διολογήσασθαι P 25 γεγονότα τοῦ πολέμου tr. M πάσχει SP
 26 μετοικήσαντα O

βάντα γῆν. κρατήσαντες δὲ τῆ μάχῃ τοῖς ἀντιταξαμένοις ζιτῖται. 300
τοὺς δ' ἄλλους εἰς τὸ τελεῖν ἑμῖν φόρους σώξτετε πλὴν τοῦ Χα-
ναναίων ἔθρους· τοῦτους γὰρ πανοικὶ χρῆναι ἀφανίσειν.

43. Φυλάσσειν δὲ μάλιστα ἐν ταῖς μάχαις, ὡς μήτε γυναῖκα 301
ἀνδρικῆ σκενῆ χρῆσθαι μήτ' ἄνδρα στολῆ γυναικεῖα.

44. Πολιτείαν μὲν οὖν τοιάνδε Μουσῆς κατέλιπε, νόμους δ' 302
ἔτι πρότερον τεσσαρακοστῶ ἔτει γεγραμμένους παραδίδωσι, περὶ
ὧν ἐν ἑτέρῳ γραφῆ λέξομεν. ταῖς δ' ἑξῆς ἡμέραις, συνεχὲς γὰρ
ἐκκλησίασεν. ἐκλογίας αὐτοῖς δίδωσι καὶ καταράς ἐπὶ τοὺς μὴ κατὰ
τοὺς νόμους ἐρησομένους ἀλλὰ παραβησομένους τὰ ἐν αὐτοῖς διω-
ρισμένα. ἔπειτα ποιῆσιν ἐξάμετρον αὐτοῖς ἀνέγνω, ἣν καὶ κατα- 303

λέλοιπεν ἐν βίβλῳ ἐν τῷ ἱερῷ προέροισιν περιέχουσαν τῶν ἐσομέ-
νων, καθ' ἣν καὶ γέγονε τὰ πάντα καὶ γίνεται, μηδὲν ἐλείνου διη-
μαρτυχότως τῆς ἀληθείας. ταῦτ' οὖν τὰ βιβλία παραδίδωσι τοῖς 304

ἱεροῖσι καὶ τῆν ζιτῖστόν. εἰς ἣν καὶ τοὺς δέκα λόγους γεγραμμένους
ἐν δυοῖ πλάξι κατέθετο καὶ τὴν σκηνὴν· τῷ τε λαῷ παρήνευσε κρα-
τήσασαι τῆς γῆς καὶ ἰδοῦθέντι μὴ λήθην λαβεῖν τῆς Ἀμαλιχιτῶν
ἕβρεως, ἀλλὰ σιταπέουσι ἐπ' αὐτοῖς τιμωρίαν ἀπολαβεῖν ὧν
ἐπὶ τῆς ἐρήμου τυγχάνοντες ἐποίησαν κακῶς, ἐξελόντας δὲ τὴν 305

Χαναναίων γῆν καὶ πᾶσαν διαφθείραντας τὴν ἐν αὐτῇ πληθὺν
καθὰ πρόκειται, τὸν βωμόν τε ἀναστῆσαι πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα τε-
τραμμένον οὐ πόρρω τῆς Σικιμίων πόλεως ἐμπεριόγειν μεταξὺ

§ 300 = Deuteron. XX 13; § 301 = Deuteron. XXII 5; § 302 = Deuteron.
XXVII sq.; § 303 = Deuteron. XXXI 19; § 305 = Deuteron. XXVII 4.

ROMSPLELatZonaras I p. 74.

1 τῆ om. SP τὴν μάχην E 2 *εἰς] ἐς M ἑμῖν] ἑμᾶς RO ἡμῖν
L 3 *τοῦτον L 4 φυλάσσειν] φυλάσσετε MSPLE ἐν τῇ μάχῃ E
ως] ὡς ML 5 *σκενῆ L *χρησθαι S μήτε MSPLE *στολῆ
γυναικεῖα MPL 6 μωσῆς E κατέλειπε ML καταλέλοιπε E *νόμους — 7
παραδίδωσι] *leges autem prius quadragesimo anno conscriptas tradidit* Lat
7 ἔτι] ἔτει E ἔτει om. E 8 ἑξῆς] ἕξ RO συνεχὲς γὰρ] συνεχεῖα R M
αἶς RO 9 ἐκκλησίασεν] ἐξεκκλησίασεν M ἐξεκκλησίασεν SP ἐξεκκλησίασεν L
per ecclesias Lat 10 παραβησομένου S¹ ἐν] ἐπ' MP αὐτοῖς] αὐτῇ RO
11 *ποίησαν corr. ex ποιῆσιν M καὶ om. ML καταλέλοιπεν R
12 βίβλῳ] τῷ βιβλίῳ M βιβλίῳ L ἐν ante τῷ om. M *περιέχουσαν]
περιούσαν RO ἔχουσαν M 13 καὶ γέγονε τὰ πάντα] γέγονε πάντα MSPLE
*γίνεται R 16 *κατέθετο SP *καὶ τὴν σκηνὴν om. O τῷ τε] τῷ

P καὶ τῷ E 17 ἰδοῦθέντι] ἠδουθέντι s. m. 2 S ἰδουθέντι O λήθην R
*ἀμαλιχιτῶν M ἀμαλιχιτῶν R 19 τυγχάνοντας] ed. pr. τυγχάνοντες codd.
positos Lat 20 *διαφθείραντες L *αὐτῇ] αὐτοῖς O αὐτῷ L 21 καθὰ πρό-
πει om. Lat ἀναστῆσας L 22 *πόρρω] πολλῶ ROM Σικιμίων] σικιμίων
MSPE σηκίμων L *sicimorum* Lat Σικιμίων conl. ἐμπεριόγειν om. Lat. et ed. pr.

- δοῦν ὄροιν, Γριζαίου μὲν τοῦ ἐκ δεξιῶν κειμένου, τοῦ δ' ἐκ λαϊῶν
 Βουλῆ προσαγορευομένου, μερισθεῖσαν δὲ τὴν στρατιὰν καθ' ἕξ
 306 και ἱερέας, καὶ πρώτους μὲν τοὺς ἐπὶ τῷ Γριζεῖν γενομένους εὐχε-
 σθαι τὰ κάλλιστα τοῖς περὶ τὴν θρησκείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν τῶν 5
 νόμων φυλακὴν σπουδάσασιν ὧν τε Μωυσῆς εἶπε μὴ παρακουσα-
 μένοις, εὐφημεῖν δὲ τὰς ἐτέρας, καὶ τούτων πάλιν εὐχομένων τὰς
 307 προηγημένας ἐπαινεῖν· ἔπειτα κατὰ ταῦτα τοῖς παραβησομένοις
 κατάρως τίθεσθαι ὑποφωρούσας ἀλλήλαις ἐπὶ τῇ κηρώσει τῶν
 λεγομένων. ἀνέγραψε δὲ τὰς εὐλογίας καὶ τὰς κατάρως αὐτοῦ, ὡς 10
 308 μηδέποτε ἐκλείπειν τὴν μάθῃσιν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ χρόνου, ἄς δὲ καὶ
 τῷ βουμῷ τελειῶν ἐνέγραψε κατὰ πλευρὰν ἐκατέρωθεν, ἣ καὶ σιάντα
 φησὶ τὸν λαὸν θῦσαι τε καὶ ὀλοκαυτῶσαι καὶ μετ' ἐλείνην τὴν
 ἡμέραν οὐκ ἐπενεργεῖν ἱερεῖον ἕτερον, οὐ γὰρ εἶναι νόμιμον. ταῦτ'
 οὖν Μωυσῆς διέταξε καὶ τὸ Ἑβραίων ἔθνος ἀκόλουθα τούτοις 15
 ποιοῦν διατέλει.
- 309 45. Τῇ δ' ὑστεραία τὸν λαὸν σὺν γυναιξίν ἅμα καὶ τέκνοις
 εἰς ἐκκλησίαν συναγαγόν. ὡς παρεῖναι καὶ τὰ ἀνδράποδα. ὄρον
 τῶν νόμων αὐτοὺς φυλακὴν ποιήσασθαι καὶ τῆς τοῦ Θεοῦ διανοίας
 ἀκριβεῖς λογιστὰς γινομένους εἰ μηδὲν εἰς αὐτοὺς μήτε συγγενείᾳ 20
 χαριζομένους μήτε εἰζοντας φόβῳ μήτε ἄλλῃ καθάπαξ αἰτίᾳ κρ-
 ριωτέρω τῆς τῶν νόμων φυλακῆς ὑπολαμβάνοντας παραβῆναι ται-

§ 305 = Deuteron. XXVII 4, cf. Iosua IX 3; § 309 = Deuteron. XXIX 10.

ROMSPLELatZonaras I p. 74.

1 ὄροιν RL ὄρον OE Γριζαίου] γριζέου M τριζέου R ταριζέου O γαρι-
 ζαίου SPE γαριζεινοῦ L garizeo Lat *δ' ἐκ λαϊῶν] δὲ λαϊῶν O δὲ κλαίων
 M δὲ ἐλαϊῶν P¹ δὲ ἐκ λαϊῶν P²S δὲ κλειῶν L 2 βουλῆ] ROE βούλη L hebal
 Lat Γιβάλον ed. pr. cf. V § 69 *στρατείας L 3 ὄροιν] ὄροις R ὄροις,
 σ ex r corr. O ἀναστῆναι] ἀναβῆναι Bekker 4 *ἱερέας] τοὺς ἱερέας
 MSPL *πρῶτα M ἐπὶ ἐν E *τῷ] τὸ RL Γριζεῖν] γαριζεῖν S¹
 γαριζῖν S² γαριζεῖν L γαριζῖν, ἰ i. ras. E garizeo Lat 5 *τοῖς] τῆς L
 6 *σπουδάσασιν] σπουδάξουσιν MSPL παρακουσαμένοις MSP offen-
 derent Lat 8 *κατὰ] καὶ MSPL ταῦτά] conī. ταῦτα codd. E τοῖς
 παραβησομένοις κατὰ ταῦτα tr. E 9 ὑποφωρούσας L τῇ om. MSPL
 10 *δὲ] καὶ O *αὐτός] αὐτῶν MLat 11 ἐκλείπειν M ἐκλείπειν
 S¹P¹ ἐκλείπειν L 12 ἐνέγραψε] ἔγραψε O ἐνέγραψεν E 13 *μετ' κατ'
 RO 11 οὐκ ἐπιτελεῖσθαι] οὐκ ἐπιτελεῖσθαι RO οὐκ εἶ' ἐπιτελεῖσθαι SPLE
 *ἱερέων ἕτερον M 15 Μωυσῆς] Μωυσῆς τε M 16 διατέλει] διετέλει RO
 18 ὄρον LE 19 *τῷ νόμῳ RO 20 γενομένους SP εἰ] om.
 MSPLat ἦ uel ἦ μὴν conī. μηδὲν εἰς αὐτοὺς om. Lat μηδὲν εἰς] μηδὲν
 O μηδενὸς conī. 22 τῆς om. L

τους, ἀλλ' ἂν τέ τις τῶν ἐξ αἵματος συγγεῖν καὶ καταλύειν ἐπι- 310
χειρῇ τὴν κατ' αὐτοὺς πολιτείαν ἂν τε πόλεις, ἀμύνειν αὐτοῖς καὶ
κοινῇ καὶ κατ' ἰδίαν, καὶ κρατήσαντας μὲν ἐξ αὐτῶν ἀνασπαῶν θε-
μελίων καὶ μηδὲ τὸ ἔδαφος τῶν ἀπονοηθέντων εἰ δυνατόν κατα-
5 λυεῖν, εἰ δ' ἀσθενοῖεν λαβεῖν τὴν τιμωρίαν, αὐτὸ τὸ μὴ κατὰ
βούλησιν ἰδίαν ταῦτα γίνεσθαι διαικνύειν. καὶ τὸ μὲν πλῆθος ὄμνουν.

46. Ἐδίδασκε δὲ αὐτοὺς, ὡς ἂν αἱ θεοὶα τῷ θεῷ μᾶλλον 311
πεγαρισμένα γίνονται καὶ ὅπως ἂν οἱ στρατιώται ἐξίστιεν τιμωρίῳ
χρῶμενοι τοῖς λίθοις, ὡς καὶ πρότερον δεδήλωκα. προεφήτευσε
10 δὲ καὶ Ἰησοῦς Μωσέος παρόντος. ἔπειτα πάνθ' ὅσα ποιήσειεν 312
ὑπὲρ τῆς τοῦ λαοῦ σωτηρίας ἐν τε πολέμοις καὶ κατ' εἰρήνην νό-
μους τε συντιθεῖς καὶ τὸν τῆς πολιτείας κόσμον συμπορίζων ἀνα-
λογιζόμενος προείπεν, ὡς διγλώσειεν αὐτῷ τὸ θεῖον, ὅτι παραβάντες
τὴν πρὸς αὐτὸν θρησκείαν πειραθῆσονται κακῶν, ὡς ὅπλων τε 313
15 αὐτοῖς πολεμίων πληρωθῆναι τὴν γῆν καὶ κατασφαῖναι πόλεις
καὶ τὸν νεὼν κατακρῖσθῆναι καὶ πρᾶθέντας δουλεύειν ἀνδράσιν
οὐδένα ληψομένοις οἰκίαν ἐπὶ ταῖς συμφοραῖς αὐτῶν, μετανοήσειν
δ' αὐτοὺς ἐπὶ μηδενὶ χρησίμῳ ταῦτα πάσχοντας. ὁ μὲντοι θεὸς 314
ὁ πτίσας ὑμᾶς πόλεις τε πολίταις ὑμετέροις ἀποδώσει καὶ τὸν
20 νεὼν ἔσεσθαι δὲ τὴν τοῦτοῦ ἀποβολῆν οὐχ ἄπαξ, ἀλλὰ πολλάκις.

47. Παρομιήσας οὖν τὸν Ἰησοῦν ἐπὶ τοὺς Χανααναίους στρα- 315
τιὰν ἐξάγειν, ὡς τοῦ θεοῦ συνεργοῦντος οἷς ἂν ἐπιχειρήσειε, καὶ
πάσας ἐπισημίσας τὴν κλιθῆν, „ἐπεὶ, ἡσι, πρὸς τοὺς ἡμετέρους
ἄπειμι προρόνοις καὶ θεὸς τήνδε μοι τὴν ἡμέραν τῆς πρὸς ἐκείνους
25 ἀφίξιος ὥρισε, χάριν μὲν αὐτῷ ζῶν ἔτι καὶ παρὼν ὑμῖν ἔχειν 316

§ 311 = Num. XXVIII sq., XXVII 18; § 312 = Deut. XXVIII 15, XXX 17;
§ 315 = Deut. XXXI 7.

ROMSPLELatZonaras I p. 74.

1 συγγεῖν] συγγωρεῖν E *ἐγγειρῆ, ἦ i. ras. m. 2 S ἐγγειρεῖ MP

2 *πόλις] πόλαις R πόλαις O πόλιν M *ἀμύνειν] ἀμβλύνειν O αὐτοῖς]
αὐτοὺς SPLE in eis Lat 3 *καὶ post κοινῇ om. M 4 μηδὲ τὸ] μήποτε
R μήτε O 6 ὄμνουν. Ἐδίδασκε] ὀμνύειν διδάσκειν R ὀμνύειν διδάσκειν O
7 δ' SP 8 γίνονται E *ἐξίστιεν M *ἐξίστιεν — 9 λίθοις] digni
fierent uentes coniectura lapidum Lat 10 δέ] τε E μωσέως MSP μω-
σέως E ἔπειτα] ἐπεὶ M ἔπειτα μωσῆς E igitur moyses Lat ἔτι ed. pr. ἔτι
καὶ Hauerkamp ποιήσειεν] πονήσειεν SP (quae) forent facienda Lat
11 πολέμοισ M 12 συντιθεῖς] συνθεῖς O 15 πόλεις] τὰς πόλεις Bekker
16 τὸν νεὼν M κατακρῖσθῆναι OM πρᾶθέντας] καταπραθέντας M
17 ληψομένοισ ROML ληψομένον legisse uid. Lat 19 ὑμᾶς] ὑμαῖς (sic),
ὁ ex ἡ corr. M 20 δὲ om. O 21 οὖν] δὲ MSPLE στρατεῖαν ROPL
22 ἐξαγαγεῖν MSPL *ὡς] ὡς ἐκ RO ἐπιχειρήσῃ conl.

- ὁμολογῶ προνοίας τε τῆς ἐπέθ' ἡμῶν, ἣν οὐχ ἐπέθ' ἀπαλλαγῆς μόνον
 τῶν ἡμετέρων ἐποιήσατο κακῶν, ἀλλὰ καὶ δωρεᾶς τῶν χροιστόνων,
 ὅτι τε ποιοῦντί μοι καὶ κατὰ πᾶσαν ἐπὶ νοῦν τῆς ἐπὶ τὸ βέλτιον
 ἡμῶν μεταβολῆς φροντίδα λαμβάνοντι συνηγωνίσασα καὶ παρέσχεν
 317 ἐν ἅπασιν αὐτὸν ἡμῖν εὐμενῆ. μᾶλλον δ' αὐτὸς ἦν ὁ καὶ τὴν ἀφί- 5
 ρησιν αὐτῶν διδοὺς καὶ τὰ τέλη χαριζόμενος. ὑποστρατήγῳ χρῶ-
 μενος ἔμοι καὶ ἐπιγρέτῃ ὄν τὸν ἡμέτερον λαὸν εὐεργετῆιν ἠθέλησεν.
 318 ἀνθ' ὃν προσελογίσαι τὴν τοῦ Θεοῦ δόξαν, ᾧ μελήσει καὶ πρὸς
 τὸ μέλλον ἡμῶν, ἀπαλασσύμενος καλῶς ἔχειν ἠρησάμεν, αὐτὸς τε
 ταύτην ὀφειλομένην ἀμοιβὴν ἀποδιδὼς καὶ καταλείπων εἰς μνήμην 10
 ἡμῖν τὸ σέβειν τε καὶ τιμᾶν προσήγειν τοῦτον ἡμῖν καὶ τοὺς νόμους
 πάντων ὧν τε παρέσχεν καὶ μένων εὐμενῆς ἔτι παρέξει δῶρον
 319 ἀλλοτρίον φιλάειν. ὡς δεινὸς μὲν ἐχθρὸς καὶ ἀνθρώπος νομο-
 θέτης ἐβριζόμενον αὐτῷ τῶν νόμων καὶ μάτην κειμένων, Θεοῦ δὲ
 μὴ πειραθεῖντε χαλεπαίνοντος ἐπὲρ ἀμελομένων νόμων, οὗς αὐτὸς 15
 γενήσας ἡμῖν ἔδωκε.“
 320 48. Μουσεὸς δὲ ταῦτα πρὸς τελευτῇ τοῦ βίου φήσαντος καὶ
 μετ' εὐλογίας ἐκάστη τῶν φιλῶν προφητεύσαντος τὰ καὶ γενόμενα
 τὸ πλῆθος εἰς δάκρυα προύπεσεν, ὡς καὶ τὰς γυναῖκας στεροτυ-
 πομένης ἐμψαύζειν τὸ ἐπ' αὐτῷ τεθνηξομένῳ πάθος. καὶ οἱ παῖ- 20
 δες δὲ θρηνοῦντες ἔτι μᾶλλον ὡς ἀσθενέστεροι κρατεῖν λέπτης ἐδί-
 λον, ὅτι τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ καὶ μεγαλοφυίας παρ' αὐτὴν τὴν ἡλι-
 321 ζίαν στήσαν. ἦν δὲ κατ' ἐπίνοιαν τοῖς τε νέοις καὶ προσηβηκόσιν

§ 316 = Deuteron. XXXII; § 320 = Deuteron. XXXIII 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 74.

1 ἡμῶν] ἡμῶν R οὐχ — 2 κακῶν] non propter libertatem solummodo
 uestram gerens Lat μόρων L 2 ἡμετέρων] ex LatBernard ἡμετέρων
 codd. 3 καὶ κατὰ — 4 λαμβάνοντι] et omnem sollicitudinem adhibenti pro
 meliori uestra conuersatione Lat κατὰ om. SP ἐπὶ νοῦν] ἐπινοοῦντι
 SP ἐπίνοιαν ed. Geneu. 5 ἐν om. SP αὐτὸν ROML ἐάντων SP ἡμῖν]
 ἡμῖν MSPLLat εὐμενῆ ἡμῖν tr. M 6 ὑποστρατηγῷ R ἐπὶ στρατηγῷ M
 7 ἔμοι] μοι M ἡμέτερον] ἡμέτερον MSPLLat 8 προσελογίσαι SPL
 9 ἀπαλασσύμενος L 10 καταλείπων ROML 11 προσήγει RO
 12 μένων] μένων μὲν RO 13 δεινὸς μὲν] δὲ δεινὸς RO δεινὸν μὲν SP
 ἀνθρώποις M 14 κειμένων] κειμένων ὀργισθήσεται RO 15 αὐτὸς] αὐτὸς,
 ὁ ex οὐ corr. M 16 γενήσας S²L ἡμῖν] ἡμῖν R 17 μουσεὸς MSP
 πρὸς] πρὸ R τελευτῇ] conl. τελευτῆν codd. 18 τὰ καὶ γενόμενα]
 futura Lat καὶ] expunxit S om. P γενόμενα, γ i. ras. S 19 *στεροτυ-
 πομένης] στερωτυπομένης R στεροτυπομένης O²SPL στεροτυποτι-
 μένας ex corr. O 20 τὸ] τῷ O 21 ἀσθενέστερον RO 23 στήσαν
 RO litterae κατ' ἐπ i. ras. 3 litt. R προσηβηκόσιν] προσηβηκόσιν MSPL
 senioribus Lat

ἡ ἀμίλλα τῆς λέξης· οἱ μὲν γὰρ ἰδοῦτες οἶον ἰστίρηται κηδε-
 μόνος παρὶ τοῦ μέλλοντος ἀπειθήσουσιν, τοῖς δὲ καὶ παρὶ τοῦτον
 τὸ πένθος ἦν καὶ ὅτι μὲν καλῶς τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ γεγενημένοι
 ἀπολείπασθαι συνέβαινον αὐτοῦ. τὴν δ' ἐπιβολὴν τῆς τοῦ πλή- 322
 5 θους οὐμωγῆς καὶ τῶν ὀδυρμῶν τεκμαίροιο ἂν τις ἐκ τοῦ συμ-
 βάντος τῷ νομοθετῇ· καὶ γὰρ πεπεισμένος ἄλλοτι τῷ χρόνῳ μὴ
 δεῖν ἐπὶ μελλοίῃ τελευτῇ κατῆγε, ὡς κατὰ βούλησιν αὐτὸ πά-
 σχοντας θεοῦ καὶ φύσεως νόμῳ, ἐπὶ τοῖς ἐπὶ τοῦ λαοῦ πραιομέ- 323
 10 σθῆσεσθαι κρίσεις εἰποντο δεδιακριμένοι, καὶ Μουσιῆς τοὺς μὲν
 λόρῳ τῆ χειρὶ κατασεῖων μένειν ἰεροῦντας ἐκέλευε. τὸ δ' ἔγγιον
 λόγοις παρεκάλει μὴ ποιεῖν αὐτῷ δακρυτὴν τὴν ἀκαλλαγὴν ἐπο- 324
 μένοισ. οἱ δὲ καὶ τοῦτ' αὐτῷ χαρίζεσθαι κοινωντες τὸ κατὰ βού-
 λησιν ἀπελθεῖν αὐτῷ τὴν ἰδίαν ἐφεῖναι κατέχουσιν ἑαυτοὺς ἐν ἀλ- 324
 15 λήλοισ δακρῶντες. μόνη δ' ἡ γερουσία προὔπεμψεν αὐτὸν καὶ ὁ
 ἀρχιερεὺς Ἐλεάζαρος καὶ ὁ στρατηγὸς Ἰησοῦς. ὡς δ' ἐπὶ τῷ ὄρει 325
 τῷ Ἀβαρὶ καλουμένῳ ἐγένετο, τοῦτο δὲ ὑψηλὸν Ἰεριχοῦντος ἀντικρὸν
 κείται γῆν ἀρίστην τῶν Χαναναίων καὶ πλείστην παρέχον τοῖς ἐπ'
 αὐτοῦ κατοικτεῖν, ἀπέπεμπε τὴν γερουσίαν. ἀσπαζόμενοι δὲ καὶ 326
 20 τὸν Ἐλεάζαρον αὐτοῦ καὶ τὸν Ἰησοῦν καὶ προσομιλοῦντος ἔτι, νέ-
 φους ἀφγίδιον ἐπέρ αὐτὸν στάντος ἀφανίζεται κατὰ τινος φάραγγος.

§ 325 = Deuteron. XXXII 48, XXXIV 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 74. Michael Glycas p. 297.

1 ἡ om. MSPL ἰδοῦτες R ἐστέρηται] ἐστέρητο O στεροῖντο M
 στεροῖντο SPL 2 τοῦτον τὸ] τοῦτο L 3 γεγενημένοι (εὐσ ex corr., οἱ
 i. ras. 1 litt. O) RO γεγενημένοι MSP 4 συνέβαινον M 5 τεκμαίροιο]
 τεκμαίροιο RM τεκμήροιο OE τεκμαίρετ' L 7 αὐτῷ R'L 8 φύσεως
 νόμῳ] legis natura Lat φύσεως om. O νόμῳ] καὶ νόμῳ R νόμων M
 νόμον, ου ex οι corr. uid. S νόμον P 9 *δακρῶσαι S¹ πορευομένην — 10
 δεδιακριμένοι habet Glycas *πορευομένην M πορευομένην L ἐνθεν] ἐντε-
 θεν S, om. EZon *ἀφανισθῆναι Glyc 10 μωσῆς E 11 *πόρρωι S
 ἐκέλευεν O¹P ἐκέλευσε E τὸ] τοῦς MSPLE et ut uid. Lat, in quo
 proximos *ἔγγιον L 12 δακρυτὴν] δακρυτὴν M δακρῶειν E *ἐπο-
 μένοισ RO 13 αὐτῷ αὐτὸ RO τὸ] τῷ L 14 αὐτῷ, ὦ ex ὄν corr. R
 *κατέχουσιν — 15 δακρῶντες] semetipsos in aliis locis retinuerunt stentes et
 aequum lacrimis currentibus intuentes Lat *ἑαυτοὺς] αὐτοῦ P² αὐτοῦ
 MSP¹L semetipsos Lat *ἐν euan. O 16 *δ' ἐπὶ euan. O 17 *abari
 Lat Ἀβαρῖ (genet.) Glyc δ' MSPLE ἀντικρὶ] ἀντικρὸς ME κατ' ἀντικρὸν
 SP κατ' ἀντικρὸν L 18 χαναναίων, ω ex ν· corr. R παρέχων M
 19 ἀσπαζόμενον — 21 φάραγγος habet Glycas 20 τὸν (ante Ἰησοῦν) om. MSP
 LEGlyc ἔτι] αὐτοῦ ἔτι MSLLatGlyc αὐτοῦ E αὐτοῦ Zon 20 *ρέφονσ,
 οὐσ i. ras. O 21 ἀφγίδιον O ἀσφινδῖος E αὐτὸν] αὐτοῦ MEGlyc

γέγραφε δ' αὐτὸν ἐν ταῖς ἱεραῖς βίβλοις τεθνεῶτα, δείσας μὴ δι' ὑπερβολὴν τῆς περὶ αὐτὸν ἀρετῆς πρὸς τὸ θεῖον αὐτὸν ἀναχωρῆσαι τολμήσωσιν εἰπεῖν.

- 327 49. Ἐβίωσε δὲ τὸν πάντα χρόνον ἑτῶν εἴκοσι καὶ ἑκατόν, ὧν ἴρξε τὸ τρίτον μέρος ἐνὶ λείποντι μηνί. ἐτελείτησε δὲ τῷ ἑστατῷ 5
 328 μηνί τοῦ ἔτους, ἐπὶ μὲν Μακεδόνων Δύστρον καλούμενοι Ἰθάδρον
 329 δ' ἔφ' ἡμῶν νοιμηρία, συνέσει τε τοὺς πώποτ' ἀνθρώπους ὑπερ-
 βαλὼν καὶ χρησάμενος ἄριστα τοῖς νοιθεῖσιν, εἰπεῖν τε καὶ πλι-
 329 θροῖσιν ὀμιλήσας κευχαρισμένος τὰ τε ἄλλα καὶ τῶν παθῶν [αὐτο-
 κράτωρ]. ὡς μὴδὲ ἐνεῖναι τούτων τῇ ψυχῇ δοκεῖν αὐτοῦ καὶ γνώ- 10
 σκειν μόνον αὐτῶν τὴν προσηγορίαν ἐκ τοῦ παρ' ἄλλοις αὐτὰ
 βλέπειν μᾶλλον ἢ παρ' αὐτῷ. καὶ στρατηγὸς μὲν ἐν ὀλίγοις, προ-
 330 γήτης δὲ οἷος οὐκ ἄλλος, ὡςθ' ὅτι ἂν φθέγγετο δοκεῖν αὐτοῦ
 λέγοντος ἀκροᾶσθαι τοῦ θεοῦ. πενθεῖ μὲν οὖν αὐτὸν ὁ λαὸς ἔφ'
 330 ἡμέρας τριάκοντα, λέληθε δὲ οὐκ ἄλλη κατέσχευεν Ἑβραῖους τοσαύτη 15
 331 τὸ μέγεθος, ὅση τότε Μουσέος ἀποθανόντος. ἐπόθουν δ' αὐτὸν
 οὐκ οἱ πειραθέντες αὐτοῦ μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ τοῖς νόμοις ἐντιγ-
 χάνοντες αὐτοῦ δεινὴν ἐποιοῦντο τὴν ἐπιζήτησιν, τὸ περιὸν αὐτοῦ
 τῆς ἀρετῆς ἐκ τούτων λογιζόμενοι. καὶ τὸ μὲν κατὰ Μουσῆν τέλος
 τοιοῦτον ἡμῖν δεδηλώσθω. 20

§ 326 = Deuteron. XXXIV 5.

ROMSPLELatZonaras I p. 75.

1 *γέγραφε] γέγραπται L *scriptum* — *est* Lat *αὐτὸν *codd.* δι'] διὰ
 RO δ' PE 4 *τὸν πάντα, ὄντι i. ras. R τὰ πάντα O 5 ἐνὸς λείποντος
 μηνός EZon λείποντι] λείπον uel λείποντα *coni.* 6 *ἐπὶ μὲν — 7 νοι-
 μηρία] *quā a macedonibus uocatur distrus, apud nos autem adari mensis in-*
itum est Lat μακεδόνοσ E Δύστρον] δούστρον M δύστρον SPE καλον-
 μένω SPE ἰθάδρον SPE 7 δὲ ME *συνέσει] συνέβη RO *πώποτε ROSP
 S καὶ (post τε) s. R 9 κευχαρισμένος] κευχαρισάμενοσ R καὶ κευχαρισάμενοσ O
 τὰ τε — 10 αὐτοκράτωρ] *et alia multa bona possidendo nimis idoneus, sic*
quoque cunctis abstinens passionibus Lat *αὐτοκράτωρ *om.* RO et ut uid.
 Lat 10 μὴδὲ ἐνεῖναι] μὴ δεῖν | ·· εἶναι, *in suppl. m.* 2 S μὴδὲ ἐν εἶναι L μὴδὲ
 ἐνεῖναι *ti ed. pr.* 11 μόνων M 12 μᾶλλον βλέπειν *tr.* SP αὐτῷ] αὐτῷ
 ROMSP⁴L 13 *δὲ] δ' S *οἷοσ] οἷοσ M 14 ἀκροᾶσθε P 15 *ἡμέρας
 M τοσαύτη *om.* M 16 μωσέωσ MS μωσέωσ P 17 μόνον αὐτοῦ *tr.* P
 20 τοιοῦτον — δεδηλώσθω] *declaratus a nobis hoc malo sufficit* Lat
 τοιοῦτον] τοιοῦτον SP ἡμῖν] ἡμῖν RO δεδηλώσθω] δεδηλώσθη τὸν τράπον SP
 Subscriptiones: τέλος τοῦ τετάρτου λόγου τῆς ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας R
 φλαβίου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας ἱστορία τετάρτη O φλαβίου ἰωσή-
 (fuit ἰωσή^π) ἰουδαϊκῆς ἱστορίας λόγος δ' M φλαβίου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆς ἀρ-
 χαιολογίας λόγος δ' S τέλος τοῦ τετάρτου λόγου τῆς ἰουδαϊκῆς ἱστορίας φλα-
 βίου ἰωσήπου L *flauii iosephi de antiquitate iudaica scriptus liber IIII* Lat
 περιέχει ὁ τετάρτος οὗτος ὁ λόγος χρόνον ἑτῶν ὀκτώ καὶ τριάκοντα E

V.

Τάδε ἐνεσιτιν ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν Ἰωσήπου ἱστοριῶν
τῆς Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας.

α'. Ὡς Ἰησοῦς ὁ στρατηγὸς τῶν Ἑβραίων πολεμήσας πρὸς Χανα-
ναίους καὶ κρατήσας αὐτῶν τοὺς μὲν διέφθειρε, τὴν δὲ γῆν κατα-
5 κληρονομήσας διένειμε ταῖς φυλαῖς.

β'. ὡς ἀποθανόντος τοῦ στρατηγοῦ παραβαίροντες οἱ Ἰσραηλίται
τοὺς πατριῶν νόμους μεγάλων ἐπειρώθησαν συμφορῶν, καὶ στασια-
σάντων ἡ Βενιαμὶς διεφθάρη γὰρ χωρὶς ἀνδρῶν ἐξακοσίων.

γ'. πῶς μετὰ ταύτην τὴν κακοπραγίαν ἀσεβήσαντας αὐτοὺς ὁ
10 θεὸς Ἀσσυρίοις ἐδούλωσεν.

δ'. ἡ διὰ Κερίζου τοῦ Ἀθρυήλου παιδὸς αὐτοῖς ἐλευθερία γενο-
μένη ἀφ' ἧς ἔτη τεσσαράκοντα λεγόμενον δὲ παρὰ τε Ἑλλήσι καὶ
Φοίνιξι κριτοῦ.

ε'. ὅτι πάλιν ὁ λαὸς ἡμῶν ἐδούλωσε Μωαβίταις ὀκτωκαίδεκα
15 ἔτη καὶ ἐπὶ τινος Ἰούδου τῆς δουλείας ἀπηλλάγη τὴν ἀρχὴν ἐπ' ἔτη
κατασχόντος ὀγδοήκοντα.

ς'. ὡς Χαναταῖον αὐτοὺς καταδουλωσαμένων ἐπ' ἔτη εἴκοσιν
ἐλευθερώθησαν ἐπὶ Βαράκου καὶ Λεβώρας, οἳ ἤρξαν αὐτῶν ἐπ' ἔτη
τεσσαράκοντα.

ζ'. ὅτι πολεμήσαντες Ἀμαληκῖται τοῖς Ἰσραηλίταις ἐνίκησάν τε καὶ
τὴν χώραν ἐκάκωσαν ἔτη ἑπτὰ.

η'. ὡς Γεδών αὐτοὺς ἠλευθέρωσεν ἀπὸ Ἀμαληκитῶν καὶ ἤρξε
τοῦ πλῆθους ἐπὶ ἔτη τεσσαράκοντα.

ROMSPLLat

βιβλίον ε' praemittit R 1 πέμπτη] πέμπτη βιβλίω ML ε' OP quinto libro

Lat ἰωση^{ππ} M ioseppi Lat 2 τῆς — ἀρχαιολογίας om. ML 3 α'] numeros
om. MSPL πολεμήσας] τολμήσας L 4 τοὺς] τούτους SPL κατακληρον-

χίσας] κατακληρονομήσας, v in v corr., ομήσας et quod supra est χίσας dele-
tum, i. marg. χίσας R S βενιαμῆις M βενιαμῆιτις SP 10 Ἀσσυρίοις] συρίοις
R 11 διὰ — Ἀθρυήλου] per genes seniheli (h. e. cenes eniheli) Lat κενέ-
ζου MSP Ἀθρυήλου] Bernard ἀσρυήλου (ε ex v corr. O) ROML ναθαναήλου
S ναθαήλου P 12 δέ] τὲ SP 15 Ἰούδου] ἰουδοῦς ROL ἰουδοῦς MS ἰουδοῦ,
i ex η' corr. P aod Lat 17 εἴκοσι MP¹ 18 ἐλευθερώθησαν L barachum
Lat δεββώρας L deborram Lat αὐτῶν] αὐτοῖς RO ἐπ' om. ML
20 Ἀμαληκῖται] οἱ ἀμαληκῖται SPL 21 ἔτη] ἐπὶ ἔτη S ἐπ' ἔτη P 22 ἀμα-
ληκῖτων O 23 τεσσαράκοντα ἔτη tr. M

θ'. ὅτι μετ' αὐτὸν πολλοὶ γενόμενοι διάδοχοι τοῖς περίξ ἔθνεσιν ἐπολέμησαν ἰσχυρῶ χρόνον.

ι'. περὶ τῆς Σαμφῶνος ἀνδρείας καὶ ὄσων κακῶν αἰτίος Παλαιστίνους ἐγένετο.

ια'. ὡς οἱ υἱοὶ Ἥλι τοῦ ἱερέως ἐσφάγησαν ἐν τῇ πρὸς Παλαιστίνους μάχῃ.

ιβ'. ὡς ὁ πατὴρ αὐτῶν ἀκούσας τὴν συμφορὰν βαλὼν ἑαυτὸν ἀπὸ τοῦ θρόνου ἀπέθανεν.

ιγ'. ὡς νικῆσαντες ἐν τούτῳ τῷ πολέμῳ τοὺς Ἑβραίους οἱ Παλαιστῖνοι καὶ τὴν κιβωτὸν αὐτῶν αἰχμάλωτον ἔλαβον.

ιδ'. ὡς οἱ ἀπὸ Κενέζου ἄρξαντες πάντες κοιτὰ ἐκλήθησαν. περιέχει ἡ βίβλος χρόνον ἑτῶν τετρακοσίων ἑβδομήκοντα.

- I. 1. Μωυσέος δὲ τὸν προειρημένον τρόπον ἐξ ἀνθρώπων ἀπογεγονότος Ἰησοῖς ἀπάντων ἤδη τῶν ἐπ' αὐτῷ γεννησμένων τέλος ἔχόντων καὶ τοῦ πένθους λειψωγῆτος παρήγγειλεν ἐπὶ στρατείαν 15
2 ἔτοιμον εἶναι τὸ πλῆθος, πέμπει τε κατασκόπους εἰς Ἱεριχοῦντα τὴν τε δύναμιν αὐτῶν καὶ τίνα διάνοιαν ἔχουσιν αὐτοὶ γνωσομένους, αὐτὸς δὲ ἐξήταξε τὸν στρατὸν ὡς κατὰ καιρὸν διαβησόμενος τὸν 3 Ἰόρδανον. ἀνακαλεσάμενος δὲ τοὺς τῆς Ρουβηλίδος φυλῆς ἄρχοντας καὶ τοὺς τῆς Γάδιδος καὶ Μανασσήτιδος προεστιώτας, ἐξ ἡμισείας 20

§ 1 = Iosua I 11; § 2 = Iosua II 1.

ROMSPLLat

1 μετ' αὐτῶν ROL 3 Σαμφῶνος] samson Lat ἀνδρείας P παλαιστήνοισ R παλαιστηνοῖσ P 5 οἱ om. L ἡλεῖ P ἱερέως] ἀρχιερέως O ἐσφ-ἀγησαν S 10 ἔλαβον] παρέλαβον SP 11 ιδ' om. ut uid. R ιδ' ὡς — ἐκλήθησαν om. Lat κενέζον SP ἐκλήθησαν O 12 περιέχει — ἐβδομήκοντα om. M χρόνων P τετρακοσίων ἑβδομήκοντα] νο' O ἐβδομήκοντα] ἐβδομήκοντα ἐξ SL et in calce libri E ος' P ἑβδομ****τα (ex-titeritne ἐξ non apparet margine uitiatu) R LXXVI Lat

ROMSPLELatZonaras I p. 75.

Titulus: φλαντον (φλαβίον L) ἰωσήπου ἰουδαϊκῆς ἱστορίας λόγος πέμπτος

(ε' L) ML φανίον (s. m. 2) ἰωσήπου ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας λόγος ε' S φλαντίον ἰωσήπου ἀρχαιολογίας λόγος ε' E 13 μωυσέος MS'P ἀπογεγονότος, ἀπο s. M 14 *Ἰησοῦς, ἰ suppl., σ post η ex corr. R πάντων E 15 *λελωφῆγῆτος RO *παρήγγειλεν M *στρατείαν] στρατιάν MS 16 *τε] δὲ ML *ad iericho Lat 17 γνωσομένους] conī. ex Lat (in quo qui agnoscerent) γνωσοόμενος ROMSP γνωσοόμενοι L 18 δ' E ἐξήταξε] PLE et i. marg. S ἐξήγαγε ROMS disponebat (h. e. ἐξήταξε) Lat 19 ἰουδαϊκῆν MSPLLat *ρουβηλίδος ROM 20 τῆς om. E *Γάδιδος] γάτιδος SP γαδτιδος L Μανασσήτιδος] τῆς μανασσήτιδος E *παρεστώτας L *ἡμισείας M

γάρ καὶ τῆδε τῆ φιλίῃ τὴν Ἀμορίαν κατοικίῃν ἐπιτίτραπτο τῆς Χαναανίων γῆς ἔβδομον οὖσαν μέρος, ἐπεμίμησεν ἂ ἐπέσχοιτο Ποσει, καὶ παρεκάλει χαρίζομένους τῇ τε ἐκείνου προνοία μὴδ' ὅτε ἀπέθνησκε περὶ αὐτοὺς κατοικήσῃ τῷ τε κοιτῇ συμμέροτι παρῆειν αὐτοὺς εἰς τὰ παραγγελλόμενα προθύμους. τῶν δ' ἐλομένων ὀλίγαις πεντακισμυρίοις ἀπὸ τῆς Ἀβέλης ἐπὶ τὸν Ἰορδανὸν ἐξῆμι σταδίου ἐξήκοντα.

2. Καὶ στρατοπεδείσαντος εὐθὺς οἱ κατάσκοποι παρῆσαν μὴδὲν ἀγνοήσαντες τῶν παρὰ τοῖς Χανααίοις· ἐλθόντες γὰρ τὸ πρῶτον ἄπασαν ἐπ' ἀδείας αὐτῶν τὴν πόλιν κατενόησαν, τῶν τε τειχῶν ὅσα χωριτῶ καὶ ὅσα μὴ τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον αὐτοῖς ἀσφαλῶς καὶ τῶν πύλων αἰ πρὸς εἴσοδον τῷ στρατοπέδῳ δι' ἀσθένειαν συνέφερον. ἡμέλων δὲ θεωμένων οἱ ἐντεχνάροντες κατὰ ἱστορίαν ξένοις προσήκουσαν ἀκριβῶς ἕκαστα πολυπραγομεῖν τῶν ἐν τῇ πόλει τομιζόντες, ἀλλ' οὐχὶ διανοίᾳ πολεμίων. ὡς δὲ γενομένης ὀψίας ἐποχωροῦσιν εἰς τι καιρόγιον τοῦ τείχους κλισίον, εἰς ὃ καὶ προήχθησαν δειπνοποιησάμενοι καὶ περὶ ἀπαλλαγῆς αὐτοῖς τὸ λοιπὸν ἢ φροντίς ἦν, μνησθῆναι τῷ βασιλεῖ περὶ δειπνον ὄντι κατασκεψόμενοί τινες τὴν πόλιν ἀπὸ τοῦ τῶν Ἐβραίων στρατοπέδου παρῆναι καὶ ὄντες ἐν τῷ τῆς Ραάβης καταγωγῆ μετὰ πολλῆς τῆς τοῦ λανθάνειν προνοίας ἐπάσχειν. ὁ δ' εὐθὺς πέμψας πρὸς αὐτοὺς ἐκέλευσεν ἀγαγεῖν συλλαβόντας, ἵνα βασανίσας μάθῃ, τί καὶ βουλόμενοι παρῆεν. ὡς δ' ἔγνω τὴν ἔφοδον αὐτῶν ἢ Ραάβη, λίνοι γὰρ ἀγκυλίδας ἐπὶ τοῦ τείχους ἔψυχε, τοὺς μὲν κατασκόπους εἰς ταῖτας ἀποκρύπτει, τοῖς δὲ πεμφθεῖσιν ἐπὶ τοῦ βασιλέως ἔλεγεν,

§ 3 = Iosua I 12; § 5 = Iosua II 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 75sq.

1 ἀμορείαν O ἀμοραίαν S¹P ἀμορραίαν S² ἀμοροίαν L ἀμοροίτιν E amorrea Lat *ἐπετίτραπτο] descripserat Lat *τῆς — 2 μέρος damnant Relandus et Ernesti 2 *ἐπέσχοιτο] ἐπέσχετο RO ἐπέσχητο SP ἐπέσχοιτο L μωῦσῃ RLE μωῦσῃ SP 3 τε om. RO προνοία· S 4 κατοικήσει RO 5 αὐτοῖς] αὐτοῖς ROM¹SP¹L ἐαυτοῖς E *προθύμους, ου ex ω corr. R προθύμους S *ὀλίγαις πεντακισμυρίοις] ὀλίγαις πεντακισμυρίοις M 6 *Ἀβέλης] ἀβίλῃς M ἀβειλῆς SP ἀβέλῃς L abela Lat ἰορδάνην SPLELat 9 ἐλθόντες] E λαθόντες codd. latenter Lat 10 τὴν πόλιν αὐτῶν tr. M SPL 11 ἔχει SP 13 κατ' ἱστορίαν M¹L καθ' ἱστορίαν M² 16 εἰς δ — 17 δειπνοποιησάμενοι in quo etiam cenaturi erant Lat 17 δειπνον ποιησάμενοι RO δειπνοποιησάμενοι Bekker 19 *κατασκεψάμενοι M 20 Ραάβῃς] ῥαχάβῃς MSPE raab Lat hic et infra 21 λανθάνειν] λαθεῖν SP 21 πρὸς] ἐπ' SP 22 ἄγειν E μάθῃ] μάθοι OM 23 *δ'] δὲ ROSP ἢ om. SP Ραάβῃ] ῥαχάβῃ MSPE 24 τείχους] τέγους E ἔψυχε E 25 *ἀποκρύπτει] κατακρύπτει SP

ὡς ξένοι τινὲς εἶεν ἀγνωστὲς ὀλίγω πρότερον ἢ δύναι τὸν ἥλιον παρ'
 αὐτῆ δειπνήσαντες ἀπαλλαγεῖν, οὓς εἰ φοβέροι τῆ πόλει δοκοῦσιν.
 ἢ κίνδυνον τῷ βασιλεῖ φέροντες ἤχον, ἀπόνως εἶναι λαβεῖν διω-
 10 χθέντας. οἱ δὲ τῆς γυναικὸς οὕτως αὐτοῖς ἐπέλθοισης οὐδένα
 ἐκονοήσαντες δόλον ἀπῆλθον οὐδ' ἐρεινήσαντες τὸ καταγώγιον. 5
 ἐπεὶ δ' ὀρήσαντες καθ' ἃς ἐνόμιζον αὐτοὺς μάλιστα τῶν ὁδῶν
 ἀπέρχεσθαι καὶ κατὰ τὰς εἰς τὸν ποταμὸν φερούσας οὐδενὶ γνω-
 11 ρίσματι περιετύχανον, παύονται τοῦ πονεῖν. τοῦ δὲ Φορέβου
 σταλέντος ἢ Ραάβη καταγαγοῦσα τοὺς ἄνδρας καὶ τὸν κίνδυνον εἰ-
 ποῦσα, ὃν ὑπὲρ τῆς αὐτῶν ἐπέλθοι σωτηρίας, ἀλοῦσαν γὰρ ἀπο- 10
 χροῦπτοισαν αὐτοὺς οὐκ ἂν διαφυγεῖν τὴν ἐκ τοῦ βασιλέως τιμωρίαν,
 12 ἀλλὰ πανοικί αὐτὴν ἀπολέσθαι κακῶς, παρακαλέσασα διὰ μνήμης
 ἔχειν, ὅταν ἐγκρατεῖς τῆς Χαναanaίων γῆς καταστάντες ἀμοιβὴν
 ἐκτίσαι δύνονται τῆς ἄρτι σωτηρίας, χωρεῖν ἐκέλευεν ἐπὶ τὰ οἰ-
 κεία ὁμόσοντας ἢ μὴν σώσειν αὐτὴν καὶ τὰ αὐτῆς, ὅταν τὴν πόλιν 15
 ἐλόντες φθείρωσι πάντας τοὺς ἐν αὐτῇ κατὰ ψήφισμα τὸ παρ'
 αὐτοῖς γενόμενον· ταῦτα γὰρ εἰδέναι σημεῖοις τοῖς ἐκ τοῦ Θεοῦ
 13 διδαχθεῖσαν. οἱ δὲ καὶ τῶν παρόντων αὐτῇ χάριν ἔχειν ὁμολό-
 γουν καὶ περὶ τῶν αὐθις ὄμνον ἔργῳ τὴν ἀμοιβὴν ἀποδώσειν·
 ἦν δ' ἂν αἰσθηταὶ μελλούσης ἀλίσκεσθαι τῆς πόλεως. συνε- 20
 βούλενον κτήσιν τε τὴν αὐτῆς καὶ τοὺς οἰκείους ἅπαντας εἰς τὸ
 καταγώγιον ἀποθεμένην ἐγκαθεῖρξαι πρὸ τῶν θυρῶν ἀνατείνας
 φοινικίδας, ὅπως εἰδὼς τὴν οἰκίαν ὁ στρατηγὸς φυλάττηται κακῶς
 14 ποιεῖν· „μηνύσομεν γὰρ αὐτῷ, ἔφασαν, διὰ τὸ σὸν σώζεσθαι πρό-

§ 9 = Iosua II 4.

ROMSPLELatZonaras I p. 76. Suidas s. ὑπέλθεῖν, φοινικίδα.

1 *εἶεν] om. P², ras. 3—4 litt. (··εν) M οἷεν priore scriptura corrupta
 suppl. m. rec. L fuerint Lat 2 *δειπνήσαντες] et cenantes Lat ἀπαλλαγεῖν]
 καὶ ἀπαλλαγέντες E . εἰ ex οἱ corr. O 3 *ἀπόνως] ἀπορον corr. ex
 ἀπόν·· M 4 οἱ δὲ—5 ἀπῆλθον habet Suidas *οὕτως αὐτοῖς] αὐτοῖς
 οὕτως Suid 6 *ὀρήσαντες] ὀρήσαντες διώκειν SP ὀρήσαντες ἐδίωκον L
 7 ἀπέρχεσθαι O κατὰ τὰς εἰς] καταστάσεις M 9 σταλέντος] κατα-
 σταλέντος M Ραάβη] ῥαάβη MSPE *καὶ τὸν—10 σωτηρίας] et peri-
 culum pro eorum salute faciens suum Lat εἰποῦσα om. MS⁴LELat
 12 ἀπολείσθαι SP 14 δύνονται L *ἐκέλευεν M 15 ἢ] ἢ codd.
 16 φθείρωσι, ω ex ου corr. M φθείρουσι L κατὰ] κατὰ τὸ MSPL 17 αὐ-
 τοῖς, οἱ i. ras. P αὐτῆς RO 18 τῶν] περὶ τῶν ROSPL de (praesentibus) Lat
 *ὁμολόγουν R 21 κτήσιν—23 φοινικίδας habet Suidas αὐτῆς] σὴν
 Suid 22 *ἐγκαθεῖρξαι, γ ex ρ corr. M *ἀνατείνας] ἀναθεῖσαν P
 23 *φοινικίδας] coccineum funem Lat φοινικίδα Zon et Toupis apud Suid
 εἰδὼς] ἰδὼν MLE τὴν οἰκίαν ἰδὼν tr. E *οἰκίαν M 24 *μηνύσο-
 μεν] μηνύσειν MSPL *αὐτῷ om. P

θυμον. εἰ δέ τις ἐν τῇ μάχῃ πέσοι τῶν σῶν, σύ τε οὐκ ἂν ἤμιν
 ἐπιπέμῃσι αἰτίαν καὶ τὸν θεὸν ὃν ὁμολοῦμεν παραποιήσῃς μη-
 δὲν ὡς ἐπὶ παραβαίνουσι τοὺς ὄρκους δυσχερᾶναι.“ καὶ οἱ μὲν 15
 ταῦτα συνθέμενοι ἐχώρουν διὰ τοῦ τείχους καθιμύσαντες ἑαυτοῖς,
 5 καὶ διασωθέντες πρὸς τοὺς οἰκίους ἐδήλωσαν ὅσα πράξαντες ἐπὶ
 τῆς πόλεως ἤχον· Ἰησοῦς δὲ τῷ ἀρχιερεὶ Ἐλεάζαρω καὶ τῇ γερονσίῃ
 φράζει τὰ τοῖς σκοποῖς ὁμοθύντα πρὸς τὴν Ραάβην· οἱ δ' ἐπεκί-
 ρουν τὸν ὄρκον.

3. Δεδιώτος δὲ τοῦ στρατοῦ τὴν διάβασιν, μέγας γὰρ ἦν ὁ 16
 10 ποταμὸς τῷ ρέματι καὶ οὔτε γερύραις πορευτός, οὐ γὰρ ἔξεντο
 τὸ πρότερον, βουλομένους τε γερυρῶν οὐκ ἔξειν σχολὴν παρὰ τῶν
 πολέμιων ἐπιλαμβάνον πορθμείων τε μὴ τεγχανόντων, διαβατὸν
 αὐτοῖς ὁ θεὸς ἐπαγγέλλεται ποιήσειν τὸν ποταμὸν μειώσας αὐτοῦ
 τὸ πλῆθος. καὶ δύο ἡμέρας Ἰησοῦς διεβίβασε τὸν στρα- 17
 15 τὸν καὶ τὴν πλῆθὺν ἅπασαν τοιοῦτω τρόπῳ· προήεσαν μὲν οἱ
 ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν ἔχοντες, ἔπειτα οἱ Δευῖται τὴν τε σαββὴν καὶ
 τὰ πρὸς ἑλληρεσίαν ταῖς θυσίαις σκευὴ κομίζοντες, εἶποντο δὲ τοῖς
 Δευῖταις κατὰ φηλὰς ὁ πᾶς ὄμιλος μέσους ἔχων παῖδας καὶ γυ-
 ναῖκας, δεδιὼς περὶ αὐτῶν μὴ βιασθεῖεν ἐπὶ τοῦ ρεύματος. ὡς 18
 20 δὲ τοῖς ἱερεῦσι πρώτοις ἐμβᾶσι πορευτός ἔδοξεν ὁ ποταμὸς, τοῦ
 μὲν βάρους ἐπεσχημένον, τοῦ δὲ κάλῃκος τῷ μὴ πολλὴν εἶναι μηδ'
 ὄξυν τὸν ῥοὴν ὡς θ' ὑποφέρειν αὐτὸν τῇ βίᾳ ἀντ' ἐδάφους κει-

§ 15 = Iosua II 19.

ROMSPLELatZonaras I p. 76. Sulpicius Seuerus chron. I 22, 3.

1 πέση L 2 ἐπενέγκαις ML αἰτίαν ἐπενέγκαις tr. L καὶ τὸν] τὸν
 τε MSPL 4 *καθεμύσαντες RO 6 δέ] E τε codd. autem Lat 7 σκο-
 ποῖς] κατασκοποῖς SP *ὁμοθύντα RO ὁμο·θύντα M ὁμοθύντα SPL
 *τὴν, v s. R Ραάβην] ῥαάβην MSPE δὲ E *ἐπεκύρουν] ἐκύρουν O
 9 § 16 usus est Sulpicius Seu. στρατοῦ] στρατηγού ROMLLat 11 τὸ] τοῦ
 MSPL οὐκ] οὐκ M'P' οὐκ, γ i. ras. m. 2 S 12 ἐπελάμβανε M² πορθ-
 μείων — τεγχανόντων om. Lat πορθμείων] πορθμίων O πορθμῶν M
 13 ὁ θεὸς om. O (?) ἐπαγγέλλεται ὁ θεὸς (ὁ eras. M) tr. ML ποιήσειν]
 ποιεῖν RO αὐτοῦ τὸ πλῆθος] τὸ πλῆθος αὐτοῦ τοῦ ρεύματος L 14 πλῆθος
 i. ras. S *ἡμέρας] ἡμέρας τῆς ὁδοῦ SP *Ἰησοῦς] ὁ Ἰησοῦς L *τὸν]
 τὸν τε ML 15 *προήεσαν] προσηέσαν SP προσήεσαν O 16 *ἔχοντες]
 φέροντες SP habentes Lat ἔπειτα] ἔπειτα μετ' αὐτοῦ SP εἶτα E
 18 ὄμιλος, ὄμιλ i. spatio uacuo 2—3 litt. suppl. S ὁ λαὸς E *ἔχων] δ' ἔχων
 ROL *γυναῖκας καὶ παῖδας tr. P 19 δεδιὼς] ὡς δεδιὼς, ὡς i. ras. m. 2 M
 20 *πρώτοις] πρώτως (ex πρώτος corr. R) RO 21 ἐπεσχημένον] ἀπεσχη-
 μένον R ἀπεσχημένον O ἐπεσχημένον, ε (ante σ) ex η corr. m. 2 M τῷ] τοῦ
 ROL 22 ἀντ'] ἐπὶ τοῦ, ἐπὶ i. ras. 1—2 litt. m. 2 M ἀν τοῦ L

- μένον, πάντες ἤδη Φαρσαλέως ἐπεραιοῦντο τὸν ποταμόν, ὅσον αὐ-
 19 τὸν ὁ θεὸς προεἶπε ποιήσειν τοιοῦτον καταροῦντες. ἔστησαν δὲ
 ἐν μέσῳ οἱ ἱερεῖς ἕως οἷ διαβαίη τὸ πλῆθος καὶ τὰ σφαλῶνς ἀψιά-
 μενον τύχοι. πάντων δὲ διαβάτων ἐξῆσαν οἱ ἱερεῖς ἐλεύθερον
 ἀφέντες ἤδη τὸ ρεύμα χωρεῖν κατὰ τὴν συνήθειαν. καὶ ὁ μὲν πο- 5
 ταμὸς εὐθὺς ἐβάντων αὐτὸν τῶν Ἑβραίων ἠΰξετο καὶ τὸ ἴδιον
 ἀπελάμβανε μέγεθος.
- 20 4. Οἱ δὲ πεντήχοντα προελθόντες στάδια βάλλονται στρατό-
 πεδον ἀπὸ δέκα σταδίων τῆς Ἱεριχοῦντος. Ἰησοῦς τε τὸν τε βυθὸν
 ἐκ τῶν λίθων ὧν ἕκαστος ἀνείλετο τῶν φυλάρχων ἐκ τοῦ βυθοῦ 10
 τοῦ προσῆτου κελεύσαντος ἰδρυσάμενος τεμῆριον γενησόμενον τῆς
 ἀνακοπῆς τοῦ ρεύματος ἔθυσεν ἐπ' αὐτοῦ τῷ θεῷ, καὶ τὴν φάσκα
 21 ἑώραξον ἐν ἐκείνῳ τῷ χωρίῳ, πάντων ὧν αὐτοῖς πρότερον συνέ-
 βαινε σπανίζειν τότε θράδως ἐποροῦντες· τὸν τε γὰρ σίτον ἀμά-
 ζοντα ἤδη τῶν Χανααίων ἐθέριζον καὶ τὰ λοιπὰ λείαν ἦγον· τότε 15
 γὰρ αὐτοῖς καὶ ἡ τῆς μάννης ἐτελελείεται τροφὴ χρησαμένους ἐπὶ
 ἔτη τεσσαράκοντα.
- 22 5. Ὡς δὲ ταῦτα ποιοῦντων τῶν Ἰσραηλιτῶν οὐκ ἐπεξῆσαν οἱ
 Χανααῖοι τειχίρεις δ' ἰσχύαζον, πολιορκεῖν αὐτοῖς Ἰησοῦς ἔγνω. καὶ
 τῇ πρώτῃ τῆς ἑορτῆς ἡμέρῃ τὴν κιβωτὸν οἱ ἱερεῖς φέροντες, περὶ δ' 20
 23 αὐτὴν ἐν κίβῳ μέρος τι τῶν ὀπλιτῶν φιλίαιον ἦν, οἱ καὶ προήεσαν
 ἐπὶ τὰ κέρασιν αὐτῶν σαλπίζοντες παρεκάλουν τὸν στρατὸν εἰς ἀλλήν,
 περιώδενόν τε τὸ τεῖχος ἐπομένης τῆς γερουσίας, καὶ σαλπισάντων

§ 19 = Iosua IV 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 76sq.

- 1 *ἐπεραιοῦντο] περιαιοῦντο RO¹ ἐπορεύοντο M αὐτὸν] αὐτὸς M
 2 καταροῦντος M¹ δ' SPLE 3 καὶ τὰ σφαλῶνς] κατ' ἀσφαλοῦς OL
 4 τύχοι] Dindorf τύχη codd. S *βάλλονται] βάλλοντες SP¹ βάλονται
 L 9 τε τὸν τε] δὲ τὸν τε ML δὲ SPE autem Lat 10 *ἐκ τῶν λίθων ὧν]
 ὄν ἐκ τῶν λίθων M *βυθοῦ] profundo iordanis Lat βυθοῦ τοῦ Ἰορδάνου
 Zon 12 *φάσκα] paschae Lat πάσχα Zon 13 ἑώραξον] ἑώραξεν RO¹
 ἑώραξεν O²SPZon ἑώραξον E cunctus populus celebravit Lat 15 λείαν]
 λείον RO opulentissime Lat 16 μάννης MSP μάννα LE ἐτελελείεται (ei
 suppl. man. rec. priore scriptura abscissa L) LE *χρησαμένους M 18 ἐπεξ-
 ἔσαν M² 20 *φέροντες] οἱ μὲν ἔφερον Ernesti ferebant Lat 21 αὐτῇ]
 αὐτῶν RO οἱ καὶ — 23 τεῖχος] aliique sacerdotes praecedebant septem bucinis
 suis tubas mittentes rogabantque simul exercitum, ut viriliter circumirent murum
 Lat οἱ seclisit Dindorf οἱ καὶ seclisit Belker καὶ] δὲ Ernesti
 προήεσαν] προσήεσαν M, seclisit Dindorf 22 αὐτῶν seclisit Dindorf
 σαλπισάντες E παρεκάλουν] καὶ παρεκάλουν ed. pr. 23 *περιώδενόν RO
 *τῆς] καὶ τῆς SP σαλπισάντων, σ (ante α) i. ras. P

μόνον τῶν ἱερέων, τούτου γὰρ οὐδὲν ἐποίησαν περισσότερον, ἀνέ-
 ξενξαν εἰς τὸ στρατιώτηδον. καὶ τοῦτο ἐπὶ ἡμέρας 23 ποιησάντων 24
 τῇ ἑβδόμῃ τὸ ὀπλιτικὸν Ἰησοῦς συναγαγὼν καὶ τὸν λαὸν ἅπαντα
 τὴν ἄλωσιν αὐτοῖς τῆς πόλεως εὐηγγελίζετο, ὡς κατ' ἐκείνην τὴν
 5 ἡμέραν αὐτοῖς τοῦ Θεοῦ ταύτην παρέξοντος αἰτιομαίως καὶ δίχα
 [τοῦ] πόνου τοῦ σφειέρου τῶν τειχῶν κατενεχθισμένων. πτείνειν 25
 μέντοι πάνθ' ὄντινούν εἰ λάβοιεν παρεκελεύετο καὶ μήτε ζάμμον-
 τας ἀποσιῆνα τοῦ γόνου τῶν πολεμίων. μήτ' ἐλέω παραχωρήσαν-
 τας μήτε περὶ ἀρχὴν γινόμενος περιορᾶν φείγοντας τοῖς ἐχ-
 10 θροῖς· ἀλλὰ τὰ μὲν ἕφα πάντα διαφθεῖραι μηδὲν αὐτοῖς εἰς ἰδίαν 26
 ὠφέλειαν λαμβάνοντας. ὅσος δ' ἂν ἄργυρος ἢ καὶ χρυσός, ταῦτα
 ἐκέλευσε συγχομίζοντας ἀπαρχὴν ἐξαίρετον τῶν κατορθωμένων τῷ
 Θεῷ τηρεῖν ἐκ τῆς πρώτου ἀλισκομένης πόλεως εὐληγίας· σώζειν
 δὲ μόνην Ῥαάβην καὶ τὴν γενεὰν αὐτῆς διὰ τοὺς γενομένους πρὸς
 15 αὐτὴν τοῖς κατασκόποις ὄρκους.

6. Ταῦτ' εἰπὼν καὶ διατάξας τὸν στρατὸν προσήγαγεν ἐπὶ τὴν 27
 πόλιν· περιήεσαν δὲ πάλιν τὴν πόλιν ἰγρομένης τῆς κιβωτοῦ καὶ
 τῶν ἱερέων τοῖς κέρασιν ἐξοτρυνόντων τὴν δύναμιν πρὸς τὸ ἔργον.
 καὶ περιελθόντων ἐπιτάξις καὶ πρὸς ὀλίγον ἰρρημίσάντων κατέπεσε
 20 τὸ τεῖχος μήτε μηχανῆς μήτε ἄλλης βίας αὐτῷ προσενεχθείσης ἐπὶ
 τῶν Ἑβραίων.

7. Οἱ δ' εἰσελθόντες εἰς Ἱεριχοῦντα πάντας ἔπεινον, τῶν ἐν 28
 αὐτῇ πρὸς τὴν παράδοξον τοῦ τείχους ἀνατροπὴν καταπεπληγόντων
 καὶ τοῦ φρονήματος αὐτοῖς πρὸς ἄμνην ἀρχεῖου γεγονότος· ἀνη-
 25 ροῦντο δ' οὐκ ἐν ταῖς ὁδοῖς ἀποσφαττόμενοι καὶ ἐν ταῖς οἰκίαις
 ἐπικαταλαμβανόμενοι. παρητεῖτο δ' οὐδὲν αὐτοῖς, ἀλλὰ πάντες 29

§ 23 = Iosua VI 14.

ROMSPLELatZonaras I p. 77.

1 μόνον] μόνων ROL μόνον (μόνων L) σαλπιδάντων tr. ML περισ-
 σότερον] περαιτέρω SP ἀνέξενξαν] ἀνεύξαν R 2 εἰς] ἐπὶ E 3 ὀπλη-
 τικὸν L *Ἰησοῦς] ὁ ἰησοῦς SP 4 αὐτοῖς] αὐτῶ ROML εὐηγγελίσαστο
 MSPLE 6 τοῦ πόνου] πόνον conl. 7 *μέντοι] μέντοι γε SPL πάνθ']
 πάθ' M ὄντινούν (όντινα οὐν L) εἰ] ὄν ἂν SP 8 μήτε MSP παραχωρήσαν-
 τας] παραχωρήσαντας φείσασθαι SPL 9 περὶ om. P γινόμενος] γενομένην
 L 11 ὅσος] ὅς M ὅσα SPLE ἂν ἄργυρος] ἐν ἄργύρω E χρυσῶ E
 12 ἐκέλευε OML κατορθωμένων OL κατορθωμένων (sic) (o in ω
 corr.) R κατορθωμάτων E 14 Ῥαάβην] ῥαχάβην MSP 16 προσήγαγεν]
 προσήγεν MSPLE 17 *περήσαν O 18 *τοῖς κέρασιν om. Lat 22 εἰς]
 εἰς τὴν SP 23 τοῦ expunxit O τείχους s. m. 2 RO 25 ἀποσφαττό-
 μενοι] constipati Lat καὶ ἐν—26 ἐπικαταλαμβανόμενοι om. M

- ἀπόλλυντο ἄχρι γυναικῶν καὶ παιδίων, καὶ νεκρῶν ἢ πόλις ἦν ἀνάπλευς καὶ διεφθιγεν οὐδέν. τὴν δὲ πόλιν ἐπέκρισαν ἅπασαν 30 καὶ τὴν χώραν. καὶ τὴν Ῥαάβην σὺν τοῖς οἰκείοις εἰς τὸ καταγώγιον συμπεφυκοῦσαν ἔσωσαν οἱ κατάσκοποι, καὶ πρὸς αὐτὸν Ἰησοῦς ἀχθεῖσθαι χάριν ἔχειν ὁμολογεῖ τῆς σωτηρίας τῶν κατασκόπων καὶ 5 μὴ τῆς ἐνεργείας ταύτης ἔλεγεν ἐν ταῖς ἀμοιβαῖς οὐχ ἴτιονα φανήσεσθαι, δωρεῖται δ' αὐτὴν εἰς τὴν ἀγορῆς καὶ διὰ τιμῆς εἶχε τῆς πάσης.
- 31 8. Τῆς δὲ πόλεως εἰ καὶ τι παρέλθοι τὸ πῦρ κατέσκαπτε καὶ κατὰ τῶν οἰκησόντων, εἴ τις πορθηθεῖσαν ἀνεγείρειν ἐθέλησειεν, 10 ἀρᾶς ἔθετο, ὅπως θεμελίους μὲν τειχῶν βαλόμενος στερηθῆι τοῦ πρώτου παιδός, τελειώσας δὲ τὸν νεώτατον τῶν παιδῶν ἀποβάλλῃ. τῆς δὲ ἀρᾶς τὸ θεῖον οὐκ ἠμέλησεν, ἀλλ' ἐν τοῖς ὑστέροις ἀπαγγελοῦμεν τὸ περὶ αὐτὴν πάθος γενόμενον.
- 32 9. Ἄπειρον δέ τι κληῖθος ἐκ τῆς ἀλώσεως συναθροίζεται ἀργύρου τε καὶ χρυσοῦ καὶ προσέτι χαλκοῦ μηδενὸς παραβάτος τὰ δεδογμένα μηδ' εἰς ἰδίαν ὀφέλειαν αὐτὰ διαρκασαμένον, ἀλλ' ἀποσοχόμενον ὡς ἦδη τῷ θεῷ καθιερωμένων. καὶ ταῦτα μὲν Ἰησοῦς τοῖς ἱερεῦσιν εἰς τοὺς θησαυροὺς παραδίδωσι καταθέσθαι. καὶ Ἰεριχοῦς μὲν τοῦτον ἀπώλετο τὸν τρόπον. 20
- 33 10. Ἄχαρος δέ τις Ζεβεδαίου παῖς ὢν ἐκ τῆς Ἰουδα φυλῆς εἰρῶν γλαμίδα βασίλειον ἐκ χρυσοῦ μὲν πᾶσαν ἕφασμένην, μᾶζαν δὲ χρυσοῦ σταθμὸν ἔκλονσαν σίζλων διακοσίων καὶ δεινὸν ἠγρησά-

§ 29 = Iosua VI 21.

ROMSPLELatZonaras I p. 77sq. Theodoretus I p. 201.

1 * ἄχρι] ἄχρι καὶ ML μέχρι SP 2 οὐδέν] οὐδεὶς E nullus Lat
 * ἐπέκρισαν O 3 καὶ τὴν] τὴν δὲ E Ῥαάβην] Ῥαχάβην MSPE 4 * συμ-
 φεφυκοῦσιν Naber * αὐτὸν] τὸν L * Ἰησοῦς] Ἰσοῦς M Ἰησοῦν O²L 6 μὴν]
 μηδὲν ROSPL οὐχ om. SP 8 τῆς om. E ἀπάσης MLE 9 πόλεως]
 πόλεωσ ὡς M τι] τι· P τοι L κατέσκαπτε M destruebant Lat
 10 οἰκησόντων L οἰκησάντων E οἰκισάντων Hudson εἴ] εἴαν E πορθη-
 θεῖσαν M ἀνεγείρειν] ἐγείρειν ROMLEZon ἀνεγείρειν ἐθέλησειεν] ἐθέλοι
 ἐγείρειν E 11 βαλλόμενος MSPLEZon στερηθῆι E 12 ἀποβάλλῃ]
 ἀποβαλεῖ (εἰ ex η corr. R) ROE ἀποβάλλει L 13 ὑστέροις ἀπαγγελοῦμεν]
 ὑσπερον ἐροῦμεν M ὑσπερον ἀπαγγελοῦμεν LE 14 * αὐτὴν, ἢ i. ras. P
 17 ἀλλ' — 18 καθιερωμένων om. ROM 19 * τοῖς om. P * παραδίδωσι, δίδω
 i. ras. ex θέσθαι corr. uid. O 21 Ζεβεδαίου] ζεβεδίου MSP χαρμῖον ζεβεδίου
 L zebedei Lat * τῆς Ἰουδα φυλῆς] φυλῆς Ἰουδα ML 22 * γλαμίδα] γλανίδα
 Theodoretus 23 σταθμὸν, ὄν ex ὦν corr. R σιζλῶν ROML

μινος, εἰ ὁ κινδυνεύσας ἤρατο κέρδος, τοῦτο τῆς ἰδίας χρείας ἀμε-
 λόμενος δοῦναι φέρων τῷ Θεῷ καὶ μὴ δεομένου, ὄριγμα βαθεῖ
 ποιήσας ἐν τῇ αἰτιῷ σκηνῇ κατώριξεν εἰς τοῦτο, λήσειν νομιζῶν
 ὡς τοὺς συστρατιώτας οὕτως καὶ τὸν Θεόν.

5 11. Ἐκλήθη δὲ ὁ τόπος ἐν ᾧ στρατόπεδον ἐβάλετο Ἰησοῦς 34
 Γάλαλα· σημαίνει δὲ τοῦτο ἑλενθέριον ὄνομα· διαβάντες γὰρ τὸν
 ποταμὸν ἑλενθέρους ἑαυτοὺς ἴδῃ ἀπὸ τε τῶν Αἰγυπτίων καὶ τῆς
 ἐν τῇ ἐρήμῳ ταλαιπωρίας ἐγένωσκον.

12. Μετὰ δ' ὀλίγας ἡμέρας τῆς Ἰεριχοῦντος συμφορᾶς πέμπει 35
 10 τρισχιλίους ὀπλίτας Ἰησοῦς εἰς Ναϊὰν πόλιν ἐπὲρ τῆς Ἰεριχοῦντος
 κειμένην αἰρήσοντας, οἱ συμβαλόντων αὐτοῖς τῶν Ναϊητῶν τραπέντες
 ἀποβάλλουσιν ἄνδρας ἑξ καὶ τριάκοντα. τοῦτ' ἀγγελθὲν τοῖς Ἰσραή- 36
 λίταις λύτην τε μεγάλην καὶ δεινὴν ἐποίησεν ἀθυμίαν οὐ κατὰ τὸ
 οἰκείον τῶν ἀπολολότων, καίτοι γε πάντων ἀνδρῶν ἀγαθῶν καὶ

15 σποιδῆς ἀξίων διεφθαρμένων, ἀλλὰ κατὰ ἀπόγνωσιν· πιστεύοντες 37
 γὰρ ἴδῃ τῆς γῆς ἐγκρατεῖς εἶναι καὶ σῶσον ἕξαι ἐν ταῖς μάχαις
 τὸν στρατὸν οὕτως τοῦ Θεοῦ προὔπεσχημένον, τεφαρρηκότας παρα-
 δόξως ἑώρων τοὺς πολεμίους· καὶ σακκοὺς ἐπερδύντες ταῖς στο-
 λαῖς δι' ὀλίγης ἡμέρας ἐν δακρυοῖς ἦσαν καὶ πένθει τροφῆς οὐδε-

§ 33 = Iosua VII 1; § 34 = Iosua V 9; § 35 = Iosua VII 2.

ROMSPLELatZonaras I p. 78sq. Theodoretus I p. 199. Stephanus Byz.
 s. Ἄννα.

1 εἰ — 2 Θεῷ] *si is qui periculum habuerat lucrum inueniens quod in sua
 utilitate conferret daret hoc deo* Lat εἰ δ'] εἰ ὁ ML εἰς ὁ RO ὁ Ernesti
 ἔρατο ROSPL 3 ἐν om. ROMLE λήσειν] λήσεσθαι ROSPL

4 συστρατιώτας] συστρατιώτας M στρατιώτας RO οὕτω OML 5 στρατό-
 πεδον] τὸ στρατόπεδον SL et ut uid. E ἐβάλετο] ἐβάλλετο, alterum λ suppl.
 m. 1 S ἐβαλλεν M ἐβαλεν L 6 *Γάλαλα] γαλγάν RO γαλγάλ ML galgala
 Lat *ἑλενθερίαν Theodoretus γάρ] δὲ M 7 *ἑαυτοῦς] αὐτοῦσ MSP¹L
 αὐτοῦσ P² 9 δ'] δὲ ROSPL ἡμέρας ὀλίγας tr. ML 10 *τρισχίλους]
 triginta milia Lat *εἰς delet Ernesti Ναϊὰν] ἄναν M ἄγαν P γαῖν

i. ras. m. 2 S ἀνάν L ἄναν E *aiam* Lat; hinc Steph. Byz. Ἄννα πόλις τῆς Ἰουδαίας
 ἐπὲρ Ἰεριχοῦντα· τὸ ἐθνικὸν Ἀννίτης, ὡς Ἰώσηπος, καὶ Ἀννιανὸς ἀπὸ τοῦ
 Ἄννια 11 αἰρήσοντας] ἐρήσοντας M *quatenus dimicarent* Lat τῶν] τῶ

S Ναϊητῶν] ἀνιατῶν M γαινιτῶν SP ^{γαῖτῶν} ἀνιατῶν L *hostibus* Lat Ἀητῶν conl.
 Ἀννιτῶν Dindorf ex Steph. Byz 12 *ἀποβάλλουσι L¹ ἀγγελθὲν τοῖς]
 ἀγγελθέντος M 13 τε suppl. m. rec. S 16 *σῶσιον P² 17 *τεφαρρη-
 κότας RSP τεφαρρηκότως, ω corr. ex ο aut α O 18 *ἐπερδύντες, ε (ante σ)
 ex corr. m. 2 S ἐπερδύντες RO 19 ὀλίγς] ὀλις τῆσ OM δι' ὀλις τῆσ ἡμέρας
 ταῖσ στολαῖσ tr. M δάκρυσιν E

μίαν ἐπιζήτησιν ποιούμενοι, μειζόνως δὲ τὸ συμβεβηγὸς εἶχον ἀχθόμενοι.

- 38 13. Βλέπων δὲ οὕτως ὁ Ἰησοῦς τὴν τε στρατιὰν καταπεπληγυῖαν καὶ περὶ τῶν ὄλων πονηρὰν ἤδη τὴν ἐλπίδα λαμβάνουσαν
 39 παρρησίαν λαμβάνει πρὸς τὸν Θεόν· „ἡμεῖς γὰρ εἶπεν οἶχ ἐπ’ αὐθαδείας προήχθημεν ὥστε ταύτην ἐπάγεσθαι τοῖς ὅπλοις τὴν γῆν, ἀλλὰ Μωσῆος τοῦ σοῦ δοῦλου πρὸς τοῦθ’ ἡμᾶς ἐξεγείραντος, ᾧ διὰ πολλῶν τεμηρίων ἐπιγγέλλου κήσασθαι παρῆξιν ἡμῖν τήνδε τὴν γῆν καὶ τὸν στρατὸν ἡμῶν ἀεὶ τῶν πολεμίων ποιήσειν
 40 τοῖς ὅπλοις κρείττονα. τινὰ μὲν οὖν κατὰ τὰς ὑποσχέσεις ἡμῖν ἀπήντησε τὰς σὰς, νῦν δὲ παρὰ δόξαν ἐπταικότεσ καὶ τῆς δυνάμεώς τινας ἀποβαλόντες ἐπὶ τούτοις ὡς οὐ βεβαίον τῶν παρὰ σοῦ καὶ ὧν προεῖπε Μωσῆς ἀχθόμεθα καὶ χεῖρον ἢ τῶν μελλόντων
 41 ἔλλειψ ἡμᾶς ἀντὶ τῆ προτῆς πείρας τοιαύτη συντυχόντας. ἀλλὰ σὺ, δέσποτα, δύναμις γὰρ σοι τούτων ἴασιν εὐρεῖν, τό τε παρὸν ἡμῶν λυπηρὸν νίκην παρασχόμενος καὶ τὸ περὶ τῶν αὐθις δύσελπι διακείμενον οὕτως τῆς διανοίας ἔξελε.“
 42 14. Ταῦτα μὲν Ἰησοῦς ἐπὶ στόμα πεσὼν ἠρώτα τὸν Θεόν· χορηματίσαντος δὲ ἀνίστασθαι τοῦ Θεοῦ καὶ καθαιρεῖν τὸν στρατὸν μιάσματος ἐν αὐτῷ γεγονότος κλοπῆς τε τῶν καθιερωμένων αὐτῷ χορημάτων τετολημμένης, διὰ γὰρ ταῦτα τὴν νῦν αὐτοῖς ἦτταν συμπεσεῖν, ἀναζητηθέντος δὲ τοῦ θράσαντος καὶ κολασθέντος νίκην αὐτοῖς ἀεὶ πορίζεσθαι τῶν πολεμίων, ἠράζει ταῦτα πρὸς τὸν λαὸν
 43 Ἰησοῦς, καὶ καίσας Ἐλεάζαρον τὸν ἀρχιερεῖα καὶ τοῖς ἐν τῇλει κατὰ

§ 37 = Iosua VII 5.

ROMSPLELatZonaras I p. 78.

1 δὲ] δὴ ML δ’ ἢ Ernesti ^ὁ συμβεβηγῶσ R συμβεβηγῶσ, s. m. 2 O εἶχεν Ernesti 3 στρατιάν ROL 5 λαμβάνει] ἀγει P γὰρ om. O 6 ὥστε ταύτην] ὡς ταύτην M ὥστ’ αὐτήν L ὑπαγαγέσθαι SP 7 μωσῆος MS’P ἐπεγείραντος ML 8 ᾧ] ὡς ML dum Lat ἐπιγγέλου R’L 9 ἀεὶ] s. M, om. Lat ποιήσειν, εν i. ras. m. 2 S 10 τινὰ] quae (h. e. τίνα) Lat 11 ἀπήντησε RO ἀπήντησε M τὰς ex n factum M τὰς σὰς ἀπήντησε tr. L ἐπταικότεσ] ἐπταικότισ M ἐπταικότισ O 12 ἐπὶ] ἐπὶ τε MSPL 13 ἀχθόμεθα] ἀπεχόμεθα ROL 15 παρὸν] παρ’ L 16 το om. M δύσελπι] δύσελπισ RM δύσελπισ s. m. rec. O διακείμενον] διακειμένονσ ML et ut uid. Lat 18 μὲν] μὲν οὖν L *ἠρώτα] deprecabatur Lat ἠρώτα τὸν Θεόν] τὸν Θεὸν ἰκέτεον (ἠέτετε· S) SP 19 *καθαρεῖν] καθαρεῖν RO 20 κλοπῆς τε] ὡς κλοπῆς E 21 αὐτοῖς] αὐτῆσ M ἦτταν om. RO 23 πορίζεσθαι] περιούζεσθαι RO proueniret Lat περιούζεσθαι conl. 24 Ἰησοῦς] ὁ Ἰησοῦσ L

φυλὴν ἐκλήρον. τοῦτου δὲ τὸ τετολημμένον ἐκ τῆς Ἰοῦδα φυλῆς
 δηλοῦντος κατὰ γαιρίας πάλιν ταύτης προτίθησι τὸν κλήρον. τὸ
 δ' ἀληθὲς τοῦ κατοχυρώματος περὶ τὴν Ἀχάρον συγγένειαν ἠϊοῦσιτο.
 κατ' ἀνδρα δὲ τῆς ἐξέταστος γινομένης λαμβάνουσι τὸν Ἀχάρον· 44
 5 ὁ δ' οὐκ ἔχων ἕξαρος εἶναι τοῦ θεοῦ δεινῶς αὐτὸν ἐπιτριβόνητος
 ὁμολογεῖ τε τὴν κλοπὴν καὶ τὰ φώρια παρήγεν εἰς μέσον. καὶ
 οὕτως μὲν εὐθὺς ἀναρεθεῖς ἐν νεκρῷ ταῆς αἰτίμου καὶ καταδίζω
 πρεπούσης τυγχάνει.

15 15 Ἰησοῦς δὲ ἀγρίσας τὸν στρατὸν ἐξῆγεν ἐπὶ τὴν Ναϊάν αὐτὸς 45
 10 καὶ νεκρὸς τὰ περὶ τὴν πόλιν ἐνέδραϊς προλοχίσας ἐπὶ τὸν ὕψρον
 συμβάλλει τοῖς πολεμίοις. τῶν δὲ μετὰ θράσους αὐτοῖς διὰ τὴν
 προτιθεῖν νίκην ἐπιόντων ἐποχωρεῖν προσποικισάμενος ἔκει τῷ
 τρόφῳ τοῦτω μακρὰν αὐτοῖς τῆς πόλεως διώκειν οἰομένους καὶ ὡς
 ἐπὶ νίκῃ κατασφρονοῦντας. ἔπειτ' ἀναστρέψας τὴν δύναμιν κατὰ 46
 15 πρόσωπον αὐτοῖς ποιεῖ, σημεῖά τε δοὺς ἅ πρὸς τοὺς ἐν ταῖς ἐνέ-
 δραϊς συνειέταξιο κάζεινους ἐπὶ τὴν μάχην ἐξανίστησιν. οἱ δ'
 εἰσεπήδον εἰς τὴν πόλιν τῶν ἔνδον περὶ τοῖς τεύχεσιν ὄντων, ἐνίον
 δὲ καὶ πρὸς θεῶν τῶν ἔξω τὴν γνώμην περισπωμένων. καὶ οἱ μὲν 47
 20 τὴν πόλιν ἤρουν καὶ πάντας τοὺς ἐντυγχάνοντας ἔκτεινον, Ἰησοῦς δὲ
 20 τοὺς προσελθόντας εἰς χεῖρας βιασάμενος φεγεῖν τρέπεται, σκε-
 λαινόμενοι δὲ ὡς εἰς ἀκέραιον τὴν πόλιν ἐπεὶ καὶ ταύτην ἐχομένην

§ 43 = Iosua VII 17.

ROMSPLELatZonaras I p. 78. Theodoretus I p. 201.

1 ἐκκλήρον L τούτου] τοῦτο MSL τὸ om. O τετολημμένον, ἐν ex
 corr. S 2 δηλοῦντος] δηλοῦντος εἶναι (εἶναι deletum) M προτίθησι τὸν
 κλήρον ταύτης tr. M προστίθησι E 3 *Ἀχάρον] ἀχαρίον SP σαχαρίον M
 σαραχίον Bernard cum Schotano ἐπόικετο ML 4 κατὰ SP γινομένης M
 5 δεινῶς αὐτὸν τοῦ θεοῦ tr. ML δεινὸς RO¹ 6 ὁμολογεῖ LEZon
 τὰ φώρια παρήγεν] παράγει τὰ φώρια EZon 7 ἐν] τῇ O ἐν νεκρῷ om. Lat
 8 πρεπούσης] προσηκούσης ML 9 Ναϊάν] ἄναν M γαῖαν S γαῖν P ἄναν,
 i. marg. γαῖαν L ἄαν E adadan Lat Ναῖν Zon αὐτὸς] αὐτοῖς ed. pr., om.
 ELat 10 *προλοχίσας O προλολονχίσας, ουχίσας suppl. m. rec. antiqua
 scriptura euanida L 11 *συμβάλλει] προβάλλει, προ suppl. m. rec. priore
 scriptura euanida L *θράσους] θράσουσ ROSPL αὐτῆς L¹ 13 τοῦτω,
 τ ante ω i. ras. m. 2 S 14 *ἔπειτ'] ἐπεὶ δ' ML 15 σημεῖά τε δοὺς]
 errare uid. Theodoretus p. 201: τὸ μέντοι γαῖσον, ᾧ τοὺς λοχόντας διήγειρεν
 Ἰησοῦς, ἀσπίδα ἠρμήνευσεν ὁ Ἰώσηπος; cf. Iosua VIII 18 17 ἔνδον] ἔνδον,
 ο ex ω corr. RS ἔνδον, ω ex ο uid. corr. M τοῖς om. MSPL 19 *ἤρουν
 ROMPL 20 *προσελθόντας] procedentibus Lat προσελθόντας conl. *χεῖ-
 ρας] τὰς χεῖρας SPL βιασάμενος om. E φνεγῖν] φεγεῖν MSP, om. L
 εἰς φνεγῖν E in fugam Lat 21 ἐχομένην] οἰχομένην ROE

- ἐώρων καὶ καταπιπραμένην ὁμοῦ γυναιξὶ καὶ τέκνοις κατέλα-
 βον, διὰ τῶν ἀγρῶν σκεδασθέντες καὶ ἀμύνειν αὐτοῖς ἐπὶ μονώ-
 48 σσεως οὐ δυνάμενοι *. τοιαύτης δὲ τῆς συμφορᾶς τοὺς Ναϊτιανοὺς
 καταλαβοῦσιν, παίδων τε ὄχλος ἐάλω καὶ γυναικῶν καὶ Θεραπειᾶς
 καὶ τῆς ἄλλης ἀποσκευῆς ἄπειρόν τι πλῆθος, ἀγέλας τε βοσκημά- 5
 των ἔλαβον οἱ Ἑβραῖοι καὶ χρήματα πολλὰ, καὶ γὰρ πλοῖσιον ἦν
 τὸ χωρίον, καὶ ταῦτα πάντα τοῖς στρατιώταις Ἰησοῦς διένειμεν ἐν
 Γαλιλαίᾳ γενόμενος.
- 49 16. Γεβωνῖται δὲ κατοικοῦντες ἔγγιστα τοῖς Ἱεροσολύμοις τὰ
 τε τοῖς Ἱεριχωντίοις συμβεβηκότα παράθῃ καὶ τὰ τοῖς Ναϊτίνοις ὄρων- 10
 τες καὶ πρὸς σφᾶς μεταβήσονται τὸ δεινὸν ἐπινοοῦντες, Ἰησοῦν
 μὲν παρακαλεῖν οὐ διέγνωσαν· οὐδὲ γὰρ τεύξεσθαι τινος τῶν με-
 τρίων ἐπελάμβανον ἐπ' ὀλέθρῳ τοῦ Χαναταίων ἔθρους παντὸς
 50 πολιορκητοῦ αὐτοῦ· Κεφριτάς δὲ καὶ Καριαθιαριμίτας γείτονας
 ὄντας αὐτοῖς ἐπὶ συμμαχίαν παρεκάλουν, οὐδ' αὐτοὺς διαφεύξεσθαι 15
 τὸν κίνδυνον λέγοντες, εἰ φθάσαιεν αὐτοὶ ληφθέντες ἐπὶ τῶν Ἰσραη-
 λιτῶν, συνασπίσαντας δὲ αὐτοῖς διέγνωσαν διαδρᾶναι τὴν δύναμιν
 51 αὐτῶν. προσδεξαμένων δὲ τοῖς λόγοις αὐτῶν πέμποισι πρέσβεις
 πρὸς Ἰησοῦν φίλιαν σπεισομένους οὓς μάλιστα τῶν πολιτῶν ἔδοξι-
 52 μαζόν ἱκανοὺς προᾶσαι τὰ συμφέροντα τῇ πλῆθει. οἱ δὲ ὁμολογεῖν 20
 αὐτοῖς Χαναταίους ἐπισφαλῆς ἡγούμενοι, διαφεύξεσθαι τὸν διὰ

§ 47 = Iosua VIII 21; § 49 = Iosua IX 9.

ROMSPLELatZonaras I p. 78. Stephanus Byz. s. Γεβωνῖται.

2 διὰ — σκεδασθέντες] *per agros dispersi sunt* Lat εἰς τοὺς ἀγροὺς ἦσαν
 ἐσκεδάννυντο E σκεδασθέντες] ἦσαν (ἦσαν M) σκεδασθέντες MSPL καὶ
 om. MSPLLat αὐτοῖς] ἐαυτοῖς SP *semetipsos* Lat 3 οὐ] μὴ M Ναϊτι-
 ανῶς] ναϊτιανῶς, ἰ ante τ suppl. m. 1 O ἀνατινοσ M γαῖτηνοσ, ἰ corr., η
 ex ἰ corr. S γαῖνοῖσ P ἀνατινοῖσ et i. marg. γαῖτηνοῖσ L αἰτηνοῖσ E *hostes*
 Lat 5 *ἄλῃσ R *ἀποσκευῆσ] σκενῆσ P *uasorum* Lat 7 διένειμε γενό-
 μενοσ ἐν γαλιλαίᾳ tr. ML 9 Γεβωνῖται] MSteph. Byz. γαβωνῖται ROS
 PELatZon γαβωνῖται L 10 Ναϊτίνοις] αἰατινοῖσ M γαῖατινοῖσ S γαῖνοῖσ P
 ἀνατινοῖσ et i. marg. γαῖτηνοῖσ L αἰτηνοῖσ E *adatinis* Lat 12 οὐ om. RO
 οὐδέ] Dindorf οὔτε codd. 14 πολιορκητοῖσ *iteravit* R¹ *Κεφριτάς] καὶ
 φερητίασ RO κερηρίτασ L *cheseritas* Lat *Καριαθιαριμίτας] καθιερεμίτασ
 RO καθιερημίτασ M βερωθίτασ καὶ ιαρημίτασ L *cathiarimitas* Lat 15 *δια-
 φεύξασθαι M 16 λέγοντι^{εσ} M φθάσαιεν, εν i. ras. corr. R φθάσαιεν M
 φθάσαιεν L 17 συνασπίσαντας] συνασπίσαντες S συμπερίσαντες MPLE *adu-
 natī* Lat δ' S αὐτοῖς] αὐτοῖσ MLE διέγνωσαν] *possent* Lat δια-
 δρᾶναι] ἀδρᾶν εἶνα RO 18 προσδεξαμένοισ ML 21 αὐτοῖσ codd. δια-
 φεύξασθαι ML τὸν] δὲ τὸν MSPL

τοῦτο κίνδυνον ἐπολαμβάνοντες, εἰ λέγουσι αὐτοῖς μὴ προσήκειν
κατὰ μηδὲν Χαναταῖοις ἀλλὰ πορρωτάτω τοῦτον κατοικεῖν, ἦξιεν
τε κατὰ πίστιν τῆς ἀρετῆς αὐτοῖς πολλὴν ἀνίσταντες ὁδὸν ἔγασσον
καὶ τεκμήριον τοῦ λόγου τοῦτον τὸ σχῆμα ἐπιδείκνυνον· τὰς γὰρ 53
5 ἰσθμῆτις καινὰς ὅτι ἐξήρισαν οἷσας ἐπὶ τοῦ χρόνου τῆς ὁδοπορίας
αὐτοῖς τετριῆθαι· τρυχίνας γὰρ εἰς τὸ ταῦτα πισιοῦσθαι πρὸς
αὐτῶν ἐπίτηδες ἔλαβον. σιάντες οὖν εἰς μέσους ἔλεγον, ὡς πεμ- 54
ψθεῖεν ἐπὶ τῶν Γεβωνιτῶν καὶ τῶν περιούκιων πόλεων πλείστον
ἀπικουσῶν τῆσδε τῆς γῆς ποιησόμενοι πρὸς αὐτοῖς φίλιαν ἐφ' αἷς
10 πάριον αὐτοῖς ἔστι συνθήκας· μαθόντες γὰρ ἐκ Θεοῦ χάριτος καὶ
δωρεᾶς τὴν Χαναταίων αὐτοῖς γῆν κτήσασθαι δεδύσθαι τοῦτοις τ'
ἔλεγον ἦδεσθαι καὶ πολίτας ἀξιοῦν αὐτῶν γενέσθαι. καὶ οἱ μὲν 55
ταῦτα λέγοντες καὶ ἐλιδεικνύοντες τὰ τεκμήρια τῆς ὁδοπορίας παρ-
εκάλον ἐπὶ συνθήκας καὶ φίλιαν τοῖς Ἑβραίοις· Ἰησοῦς δὲ πιστεύ-
15 σας οἷς ἔλεγον, ὡς οὐκ εἰσὶ τοῦ Χαναταίων ἔθρουσ, ποιεῖται πρὸς
αὐτοῖς φίλιαν, καὶ Ἐλεάζαρος ὁ ἀρχιερεὺς μετὰ τῆς γερονσίας ὤμω-
σιν ἔξεν τε φίλους καὶ συμμάχους καὶ μηδὲν μοχλιέσεσθαι κατ'
αὐτῶν ἄδιζον τοῖς ὄρκοις ἐπισυναγέσαντος τοῦ πλήθους. καὶ οἱ 56
μὲν ὧν ἦθελον τυχόντες ἐξ ἀπάτης ἀπήσαν πρὸς αὐτοῖς. Ἰησοῦς
20 δὲ τῆς Χαναταίας στρατεύσας εἰς τὴν ἐπιόρειον καὶ μαθὼν οὐ
πόρρω τῶν Ἱεροσολύμων τοῖς Γεβωνίταις κατοικημένους καὶ τοῦ
γένους ὄντας τῶν Χαναταίων, μεταπεμπώμενος αὐτῶν τοῖς ἐν τέλει
τῆς ἀπάτης αὐτοῖς ἐνεκάλει. τῶν δ' οὐκ ἄλλην ἀφορμὴν σπηγρίας 57
ἔχειν ἢ ταύτην προφασίζομένων καὶ διὰ τοῦτ' ἐπ' αὐτὴν ἐξ ἀνάγκης

§ 52 = Iosua IX 12.

ROMSPLELatZonaras I p. 78.

1 αὐτοῦσ RO ἐαντοῦσ MSPL 2 *τούτω L 3 πίστιν Bekker πίστιν
codd. fide Lat αὐτοῦ] αὐτοῦσ RO ἀνίσταντες] E ἀνίσταντασ codd. 4 γὰρ
om. RO 5 ὅτ' E *ἐξήρισαν L 6 τρυχίνας] τρυχίνας RO cilicinis Lat
ταῦτα] ταῦτασ M 7 αὐτῶν] αὐτὸν ROML μέσους] μέσον O medio
Lat 8 γαβωνιτῶν SPLELat πλείστον ML 11 δωρεᾶσ P *αὐτοῖς]
αὐτοῦσ ROML et ut uid. Lat *κτίσασθαι R *τούτοις — 12 ἦδεσθαι] om.
RO his tributa ferre gratari Lat τ'] τε λίαν SP 14 *φίλιαν RO
15 εἰσὶ] εἶεν MSPL 16 Ἐλεάζαρος] ἐλεάζαρ ROMLat 17 μοχλιέσεσθαι]
μοχλιέσασθαι RO μοχλιεύεσθαι M βουλιέσεσθαι SP cogitari Lat 18 ἐπισυνε-
νέσαντοσ L 19 ἐξ ἀπάτης ἀπήσαν] ἐξαπατήσαντεσ ἦσαν RO ἐξαπατήσαντεσ
ἀπήσαν SP ἀπίσαν E αὐτοῦσ RO ἐαντοῦσ MSPL 20 ἐπιόρειον] ἐπι-
οριον RO ὑπόρειον, ὁ ex ὄ, εἰ ex ι corr. P ὑπόρειαν, εἰ ex ι corr. m. 2 S (in
confinio gabaonitarum Lat 21 γαβωνίταισ ROSPLELat κατοικημένους]
[ἐκατωκημένους, ἐ add. rubricator R κατοικισμένους S²L 22 *τῶν] τοῦ MSP
24 τοῦτ'] τοῦτο καὶ M

- καταφυγῆν σιγκαλεῖ τὸν ἀρχιερέα Ἐλεάζαρον καὶ τὴν γερονσίαν, καὶ
 δημοσίους αὐτοὺς δικαιοσύνην ποιῆν ἐπὶ τῷ μὴ παραβῆναι τὸν
 ὄρκον ἀποδείκνυσιν εἶναι τοιοῦτους, καὶ οἱ μὲν τῆς καταλαβοῦσις
 αὐτοὺς συμφορᾶς τοιαύτην ἠγάλην καὶ ἀσφάλειαν εὗραντο.
- 5S 17. Τοῦ δὲ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν βασιλέως χαλεπῶς φέροντος 5
 ἐπὶ τῷ μετατάξασθαι πρὸς τὸν Ἰησοῦν τοὺς Γεβωνίτας καὶ τοὺς
 τῶν πλησίων ἔθνων παρακαλέσαντος βασιλέας συναρᾶσθαι τῷ κατ'
 αὐτῶν πολέμῳ, ὡς τοίτους τε εἶδον παρόντας σὺν αὐτῷ, τέσσαρες
 δὲ ἦσαν, οἱ Γεβωνῖται καὶ στρατοπεδενσαμένοις ἐπὶ τιμὴν περὶ
 τῆς πόλεως οὐκ ἄποθεν παρασκατάξασθαι πρὸς πολιορκίαν, ἔπειτα- 10
 59 λούντο σύμμαχον Ἰησοῦν· ἐν τοίτοις γὰρ ἦν αὐτοῖς τὰ πράγματα,
 ὡς ἐπὶ μὲν τούτων ἀπολείσθαι προσδοκᾶν, ἐπὶ δὲ τῶν ἐκ' ὀλέθρου
 τοῦ Χαναανίων γένους στρατευσάντων σωθῆσεσθαι διὰ τὴν γενο- 10
 60 μένην φιλίαν ἐπολαμβάνειν. καὶ Ἰησοῦς πανστρατιᾷ σπεύσας ἐπὶ
 τὴν βοήθειαν καὶ δι' ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἀνίσας ὄρθριος προσμί- 11
 γνησι τοῖς πολεμίοις καὶ τραπεῖσιν εἵλετο διώκων διὰ χωρίων ἐπι-
 κλινοῦν, Βηθωρὰ καλεῖται. ἔνθα καὶ τὴν τοῦ Θεοῦ σννεργίαν ἔμα-
 θεν ἐπισιμῆσαντος αὐτοῦ βρονταῖς τε καὶ κεραυνῶν ἀφέσει καὶ
 61 χαλάζῃς καταφορᾶ μεζονος τῆς σιγῆθους· ἔτι γε μὴν καὶ τὴν ἡμέ-
 ραν ἀξίθῆναι πλέον, ὡς ἂν μὴ καταλαβοῦσα νῆξ ἐπίσχη τὸ τῶν 2
 Ἐβραίων πρόθυμον, συνέπεσεν, ὥστε καὶ λαμβάνει τοὺς βασιλέας

§ 57 = Iosua IX 25.

ROMSPLELatZonaras I p. 75sq.

3 *ἀποδείκνυσιν] ἀποδεικνύουσιν ROML τοιοῦτοις S¹ 4 αὐτοῖς] αὐτοῖς
 M 5 τῶν ἱεροσολύμων EZon hierosolymorum Lat 6 *τῷ] τὸ L γαβα-
 νίτας ROSPLELat 7 βασιλεῖς E *συναρᾶσθαι R τῷ] τὸ R S ὡς—9
 στρατοπεδενσαμένοις] quibus ei praesentibus, quattuor enim erant, et cum eo
 castra metantibus — gabaonitae Lat τούτους] τοῖς S εἶδον om. MSPLat
 et L, in quo hic locus man. rec. suppletus est antiqua scriptura corrupta

9 γαβαωνῖται SPLELat οἱ Γεβωνῖται] οἱ γεβωνῖται (γαβαωνῖται L) ἰδόντες
 ML ἰδόντες οἱ γαβαωνῖται (α ante ω ex αι corr. S) SP καὶ om. aut euan. L

τιμὴ] τῇ L 10 ἄποθεν RO ἄποθεν, ω i. ras. S ἄποθεν P ἄποθεν man.
 rec. suppl. L 12 τούτων] τῶν τοιούτων RO τῶν οὐκείων SP¹, (α) suis Lat
 15 *δι'] δὴ SP et in suppletis L *ἀνίσας] τὴν ὁδὸν ἀνίσας RO

ὄρθριος L προσμίγησι] προσβαίνουσι MLE οὐ προσμένουσι SP uenit (ad
 hostes) Lat 16 τοῖς πολεμίοις] τοῖς πολεμίοις ἐπιπίπτει (ἐμπίπτει E) MSP
 LE *εἵλετο] εἵρετο R εἵρετο O¹ ἐπικλινοῦν] ἐπίκλην ὦν L 17 *βη-

θωρα SP βοήθωρα M βηθωρα L bethura Lat ἔμαθον E 18 *ἐπισι-
 μῆσαντος] in suppl. L ἐπισιμῆσαντος P² ἐπιμελῆσαντος RO αὐτοῦ om. E

βρονταῖς R 20 *ἐπίσχη (ἦ ex εἰ m. 2 O) ROML τὸ] τὴν MSPLE
 21 πρόθυμον] προθυμίαν MSP¹ ἐπιθυμίαν E

Ἰησοῦς ἔν τινι χροντιομένους σιηλαίω κατὰ Μακχίδα καὶ ζολάζει πάντας. οὗ δὲ τὸ μῆκος τῆς ἡμέρας ἐπέδωκε τότε καὶ τοῦ σιη-
θους ἐπλεόνασε, δηλοῦται διὰ τῶν ἀνακαλιμένων ἐν τῷ ἱερῷ γραμ-
μάτων.

5 18. Κατεστραμμένων δ' οὕτως τῶν περὶ τοὺς βασιλέας, οἱ τοὺς 62
Γεβωνίτας πολεμήσαντες ἐστράτευσαν, ἐπαρήει πάλιν τῆς Χανα-
ταίας ἐπὶ τὴν ὄρειν Ἰησοῦς καὶ πολλὴν τῶν ἐν αὐτῇ φόνον ἐργασά-
μενος καὶ λείαν λαβὼν παρῆν εἰς τὸ ἐν Γαλιλαίᾳ στρατοπέδον.
τοῦ δὲ περὶ τῆς τῶν Ἑβραίων ἀρετῆς λόγον πολλοῦ φοιτῶντος εἰς 63
10 τοὺς περιοίτους κατάκληξις εἶχε τοὺς ἀκούοντας τὸ τῶν ἀπολωλό-
των πλήθος καὶ στρατεύουσιν ἐπ' αὐτοὺς οἱ περὶ Αἰβανον ὄρος
βασιλεῖς ὄντες Χαναταῖοι καὶ οἱ ἐν τοῖς πεδίοις τῶν Χαναταίων
Παλαιστίνους προσλαβόντες στρατοπεδεύουσι πρὸς Βηρώθῃ πόλει
Γαλιλαίας τῆς ἄνω Κεδέσης οὐ πόρρω· Γαλιλαίων δ' ἐστὶ καὶ
15 τοῦτο τὸ χωρίον. τοῦ δὲ στρατοῦ παντὸς ὄπλιτῶν μὲν ἦσαν 64
ριάδες τριάκοντα μύριοι δ' ἵππεῖς καὶ ἄρματα δισμύρια. κατα-
πλήττει δὲ τὸ πλήθος τῶν πολεμίων αὐτὸν τε Ἰησοῦν καὶ τοὺς
Ἰσραηλίτας καὶ πρὸς τὴν ἐπιπύδα τοῦ κρείττονος εὐλαβεστέως εἶχον
δι' ὑπερβολὴν τοῦ δέους. τοῦ Θεοῦ δ' ἐξουειδίσαντος αὐτοῖς τὸν 65
20 φόνον καὶ τί πλέον τῆς παρ' αὐτοῦ βοηθείας ποθοῦσιν, ὑποσχο-
μένου τε νικήσειν τοὺς ἐχθροὺς καὶ κεύσαντος τοὺς τε ἵππους
ἀχρήστους ποιῆσαι καὶ τὰ ἄρματα πυρῶσαι, θαρσαλέος πρὸς τὰς
ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ γενόμενος ἐξώρησεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, καὶ 66
διὰ πέμπτῃς ἡμέρας ἐπ' αὐτοὺς ἐλθὼν συνάπτει καὶ καρτερὰ μάχην

§ 61 = Iosua X 16; § 62 = Iosua XI 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 79.

1 *τιν] τι R Μακχίδα] μακχιδα M μακκηδᾶ PE μακκηδᾶ S μακχίδα
L maccidam Lat 5 οὕτω E τοῖς γαβαωνίταις E γαβαωνίτας (α ante ω
ex αι corr. S) SLlat γαβαωνίτας P 6 *πολεμήσαντες OL πολεμήσαντες,
s. m. rec. M *πάλιν, ν i. ras. 3 litt. L 7 *τῶν] τὸν OL 8 *καὶ ante
λείαν om. Lat 9 τῆς s. R τῶν om. MSPLE 11 *στρατεύουσιν] στρα-
τεύουσιν SP 12 πεδίοις] πεδινοῖς MEZon 13 *προσλαβόντες] λαβόντες
ROL στρατοπεδεύουσι] ἐγνωσαν στρατοπεδεύουσι τοίνυν, ἐγνωσαν et τοίνυν
s. m. 2 siue 3 P στρατεύουσι L ueneruntque Lat Βηρώθῃ] βηρωθῆ RO ὁ-
βώθῃ S ὀβράθῃ i. marg. L hyrothi Lat Μηρώθῃ Masius, cf. bell. Iud. III 3, 1,
uit. 37 14 Κεδέσης οὐ] καὶ δέσης οὐ RLat καὶ ἐδέσης οὐ O κεδεσῆσου M
καὶ κεδέσης οὐ SPL Κεδέσης — 15 χωρίον] et desec qui locus non procul
a galileis est Lat δὲ ML ἐστι RO 16 *μύριοι L *ἵππῃς R
δισμύρια LE τρισμύρια Zon 20 τί] εἰ MSPL si Lat ποθοῦσιν] μαθοῦσιν
RO 21 *τοὺς ἐχθροὺς νικήσειν tr. M ἵππους] equos hostium Lat
22 θαρσαλέως O

- γίνεται καὶ φόβος χρεϊττων πίστεως παρὰ τοῖς ἀκροῦμένοις. διώ-
 67 των δ' ἐπὶ πλείστον ἐξῆλθε καὶ πᾶν τὸ στρατεύμα τῶν ἐχθρῶν
 πλὴν ὀλίγων διέφθειρε, καὶ οἱ βασιλεῖς πάντες ἔπεσον, ὥστε τῶν
 ἀνθρώπων ἐπιλειπόμενων πρὸς τὸ κτείνεσθαι τοῖς ἑταίροις Ἰησοῦς
 αὐτῶν ἀνῆρει καὶ τὰ ἄρματα ἐντεπίμαρα. τὴν τε χώραν ἐκ' ἀδείας 5
 διεπορεύετο μηδενὸς τολμῶντος εἰς μάχην ἐπεξελεῖν, ἀλλὰ πολι-
 ορκία τὰς πόλεις αἰρῶν καὶ πᾶν ὃ τι λάβοι φρονεῶν.
- 68 19. Ἔτος δὲ πέμπτον ἴδι παρεληλύθει καὶ Χαναταίων οὐκεί'
 οἷδεῖς ἐπιέλειπτο πλὴν εἰ μὴ τινες ὀχυρότητι τειχῶν διέτηγον.
 Ἰησοῦς δ' ἐκ τῶν Γαζαίων ἀναστρατοπεθεύσας εἰς τὴν ὄρειον ἰσθμὸν 10
 τὴν ἱερὰν σιγηρὴν κατὰ Σιλοῦν πόλιν, ἐπιτήδειον γὰρ ἐδόκει τὸ
 χωρίον διὰ κάλλος, ἕως οἰκοδομεῖν ναὸν αὐτοῖς τὰ πράγματα πα-
 69 ράσχοι. καὶ χωρήσας ἐντεῦθεν ἐπὶ Σιζίμων σὺν ἅπαντι τῷ λαῷ
 βωμόν τε ἴστησιν ὅπου προεῖπε Μωσῆς καὶ νεύμας τὴν στρατιάν
 ἐπὶ μὲν τῷ Γαριζεῖ ὄρει τὴν ἡμίσειαν ἴστησιν, ἐπὶ δὲ τῷ Ἡβήλω 15
 τὴν ἡμίσειαν ἐν ᾧ καὶ ὁ βωμός ἐστι καὶ τὸ Λευιτικὸν καὶ τοὺς
 70 ἱερέας. Θύσαντες δὲ καὶ ἀρὰς ποιησάμενοι καὶ ταύτας ἐπὶ τῷ
 βωμῷ γεγραμμένας καταλιπόντες εἰς τὴν Σιλοῦν ἀνέβησαν.
- 71 20. Ἰησοῦς δ' ἴδι γηραιὸς ὢν καὶ τὰς τῶν Χαναταίων πόλεις
 ὄρων οὐκ εὐαλότους ὑπὸ τε τῶν χωρίων ἐν οἷς ἦσαν ὀχυρότητος 20
 καὶ τῆς τῶν τειχῶν ἰσχύος, ἃ τῇ φρεσικῇ τῶν πόλεων πλεονεξία
 προσεπιβαλλόμενοι προσεδόκων τοὺς πολέμιους ἀρξέσθαι πολιορ-

§ 66 = Iosua XI 8; § 68 = Iosua XVIII 1; § 69 = Iosua IX 3; § 71 =
 Iosua XI 23.

ROMSPLELatZonaras I p. 79sq.

- 2 δ' τ' ML autem Lat 3 διέφθειρε] διέφθειρεν Ἰησοῦς (τῶ S) SP
 4 πρὸς τὸ] πρὸς εἰς τὸ S *Ἰησοῦς om. P 7 *αἰρῶν] αἰρῶν M αἰρῶν L
 πᾶν] πάλιν ME 8 *παρεληλύθει, εἰ ex η corr. L οὐκείνι EZON
- 9 *ἐπιέλειπτο L ὀχυρότητι] ὀχυροῦ M ὀχυρότητι SP τειχῶν, εἰ ex v corr.
 O 10 δὲ MSPE *εἰς τὴν ὄρειον om. Lat ὄρειον] ὄριον RO ὄριον ML
 ὄρειον] SPE *ἰσθμῶν] ἰσθμῶν RO 11 *Σιλοῦν] σιλοῦν O silon Lat ἐπιτήδειον
 O 12 *ἕως] ἕως ἄν SP παράσχοι] conī. παράσχη codd. 13 *σηζίμων L
 sicimam Lat 14 *στρατεῖαν L 15 Γαριζεῖ] γαριζὴν SPE γαριζεῖν L garazi
 Lat *ἡμισίαν M *ἴστησιν] ἴστησι μοῖραν SP ἴστησιν L Ἡβήλω] Ἡβήλω,
 ἢ ex i corr. m. 2 P Ἡβίλω S γηβήλω (sub ἡ scriptum ι L) ML ἰωβήλω E bacl
 cod. Wiz. ebal edit. Lat, cf. IV § 305 16 *ἡμισίαν M *ὄ] om. P s. O
 βωμός] βωμῶν] altare acedificatū Lat ἴσθμῶν] om. E ἴσθμῶν conī. 17 δ] om.
 E *δὲ καὶ] καὶ δέκα L τῶν βωμῶν M τὸν βωμόν LE 18 *καταλει-
 πόντες M *Σιλοῦν] σιλονίαν M syloam Lat 19 δὲ PE 20 τε] τε τῆς
 MSP ἐχυρότητος MSP 22 προσεπιβαλλόμενοι] προσπεριβαλλόμενοι SPL
 περιβαλλόμενοι M et ut uid. Lat προσεδόκων O ἀρξέσθαι RO

72 *κίας δι' ἀπόγνωσιν τοῦ λαβεῖν, καὶ γὰρ ἐπ' ὀλέθρῳ τῷ ἑαυτῶν οἱ*
Ναυαταῖοι μαθόντες τοῖς Ἰσραηλίταις ποιησάμενοις τὴν ἔξοδον τὴν
ἀπ' Αἰγύπτου πρὸς τῷ τὰς πόλεις καρτερὰς ποιεῖν ἐκείνῳ ἅπαντ'
ἦσαν τὸν χρόνον, συναγαγὼν τὸν λαὸν εἰς τὴν Σιλοὺν ἐκκλησίαν
 73 *καὶ σπουδῇ συνδραμόντων τά τε ἤδη κατορθωμένα*
καὶ τὰς γεγενημένας πράξεις, ὡς εἰσὶν ἄριστα καὶ τοῦ Θείου τοῦ
παρασθέντος αἰῶς ἄξια καὶ τῆς ἀρετῆς τῶν τόμων οἷς κατακόλοι-
θοῦσιν ἔλεγε, βασιλεῖς τε τριάκοντα καὶ ἓνα τολμήσαντας αὐτοῖς
εἰς χεῖρας ἔλθειν κεκρατῆσθαι δηλῶν καὶ στρατιὰν ὅση ποτὲ κατ-
 74 *ελπίσασα τῆς αὐτῶν δυνάμεως εἰς μάχην συνῆψεν ἅπασαν δια-*
φθαρεῖσαν, ὡς μηδὲ γενεὰν αὐτοῖς ἐπολελεῖσθαι. τῶν δὲ πόλεων
ἐπειδήτε αἱ μὲν ἐαλώσκεσαν, πρὸς ἃς δὲ δεῖ χρόνον καὶ μεγάλης
πολιορκίας διὰ τὴν τῶν τειχῶν ὀχυρότητα καὶ τὴν ἐπὶ ταύτῃ τῶν
οἰκητόρων πεποιθήσιν, ἔξιον τοῖς ἐκ τῆς περσείας τοῦ Ἰσραήλου
 75 *συνεξομῆσαντας αὐτοῖς καὶ τῶν κινδύνων συναραμένους ὄντας συγ-*
γενεῖς ἀπολείπει ἴδι, πρὸς τὰ οἰκεία χάριν αὐτοῖς ὦν συνέκαμιον
ὁμολογοῦντας, ἓνα τε κατὰ γυλὴν ἀρετῇ προΐχειν μαρτυρήντα
πέμπειν, οἱ τὴν γῆν ἐκμετρισόμενοι πιστῶς καὶ μηδὲν κακορογί-
σοντες δηλώσουσιν ἡμῖν ἀδόλως αὐτῆς τὸ μέγεθος".

20 21. Καὶ Ἰησοῦς μὲν τούτους ποιησάμενος τοὺς λόγους συγκά- 76
 ταινον ἔσχε τὸ πλῆθος καὶ ἄνδρας τοὺς ἐκμετρισομένους τὴν χώραν
 αὐτῶν ἐξέπειμψε παραδοῖς αὐτοῖς τινὰς γεωμετρίας ἐπιστίμονας,
 οὓς τάλιθὲς οὐκ ἔμελλε λήσεσθαι διὰ τὴν τέχνην, ἐντολὰς δοῖς
 ἀποτιμῆσθαι τῆς τε εὐδαίμονος ἰδίᾳ τὸ μέτρον γῆς καὶ τῆς ἴσσον

§ 72 = Iosua XIII 1; § 73 = Iosua XXIV 1, XII 1; § 74 = Iosua XXII 1;
 § 75 = Iosua XVIII 3.

ROMSPLELatZonaras I p. 80.

1 τοῦ] τοῦτο RO 2 ποιησόμενος M 3 ἀπ'] ἐπ' L τῷ] τὸ ROS
 PL ἅπαντ' ἦσαν] ἅπαντῆσαν M 4 *συναγαγεῖν SPLat εἰς τὴν om. E
 εἰς τὴν Σιλοὺν om. P *Σιλοὺν] siloae Lat 5 *παρηγγεῖλε] παραγ-
 γέλλει SP *κατορθωμένα L 6 θείου] θεοῦ SP 9 *κεκρατεῖσθαι M καὶ
 κρατεῖσθαι L στρατιὰν] in suppletis L στρατεῖαν RO κατελίπασα]
 κατελίπασαν S¹P¹ κατελίπιδα... S³ 11 αὐτοῖς] αὐτῆς P² 13 *πολιορκίας]
 oppressione Lat τὴν s. M τειχῶν, τ i. ras. m. 2 S *ἐχυρότητα SPZon
 ἐπὶ s. P 14 *τοῖς] τῶν L *Ἰσραήλου] Ἰσραήλ (suppl. man. rec. an-
 tiqua scriptura corrupta) L 15 *συναραμένους] συναραμένους RO 17 *ὁμο-
 λογοῦντας L 18 *ἐκμετρησόμενοι, ὁ ex ὠ corr. S ἐκμετρησάμενοι con.
 μηδὲν] μηδενὶ ROL κακορογίσαντες con. 19 αὐτοῖς E 20 συγκάτατον R
 23 οὐκ ἔμελλε M 24 ἀποτιμῆσθαι] ἀποτίσασθαι ML ἰδίᾳ τὸ μέ-
 τρον] διὰ τὸ μέτρον RO διάμετρον ML in ea mensura Lat *ἴσσον] ἴσον L¹
 20*

- 77 ἀγαθῆς. ἡ γὰρ γένσις τῆς Χαναταίων γῆς τοιαύτη τις ἐστίν, ὡς ἴδοι τις ἂν πεδία μεγάλα καὶ καρποὺς γέρειν ἰκανώτατα καὶ συγκριζόμενα μὲν ἑτέρα γῆ πανευδαίμονα νομισθησόμενα, τοῖς δ' Ἰεριχοντιῶν χωρίοις παραβαλλόμενα καὶ τοῖς Ἱεροσολιμιτῶν τὸ μηδὲν
 78 ἀναφανησόμενα· καίτοι παντελῶς ὀλίγην αὐτῶν εἶναι τὴν γῆν συμ- 5
 βέβηκε ταύτης δὲ ὄρεινὴν τὴν πολλήν, ἀλλ' ὑπερβολὴν εἰς καρπῶν
 ἐκτροφὴν τε καὶ κάλλος οὐκ ἀπολέλοιπεν ἑτέρα. καὶ διὰ τοῦτο τι-
 μητοὺς μᾶλλον ἢ μετρητοὺς τοῖς κλήρους εἶναι δεῖν ἐπέλαβε πολ-
 79 λάκις ἐνὸς πλέθρου κἄν χιλίων ἀνταξίου γενομένου. οἱ δὲ ἄνδρες
 οἱ πεμφθέντες, δέκα δὲ ἦσαν, περιοδεύσαντες καὶ τιμωσάμενοι τὴν 10
 γῆν ἐν ἐβδόμῳ μηνὶ παρῆσαν πρὸς αὐτὸν εἰς Σιλοῦντα πόλιν,
 ἔνθα τὴν σιηνὴν ἐστάξεσαν.
 80 22. Καὶ Ἰησοῦς Ἐλεάζαρόν τε καὶ τὴν γεροσίαν σὺν τοῖς ην-
 λάρχοις παραλαβὼν νέμει ταῖς ἐννέα φυλαῖς καὶ τῶν Μανασσητῶν
 τοῖς ἡμίσεσι, κατὰ μέγεθος ἐκάστης τῶν φυλῶν τὴν μέτρησιν ποι- 15
 81 σάμενος. κληρώσαντος δὲ αὐτοῦ, ἡ μὲν Ἰούδα λαχοῦσα πᾶσαν αἰρεῖ-
 ται τὴν καθ' ἑαυτὴν Ἰουδαίαν παρατείνουσα μὲν ἄχρι τῶν Ἱεροσο-
 λύμων τὸ δ' εὖρος ἕως τῆς Σοδομίτιδος λίμνης καθήζουσα· ἐν δὲ
 82 τῇ κλήρῳ τούτῳ πόλεις ἦσαν Ἀσκάλων καὶ Γάζα. Σεμεωνὶς δέ,
 δευτέρα γὰρ ἦν, ἔλαχε τῆς Ἰουδαίας τὴν Αἰγύπτου τε καὶ τῆ Ἀραβίας 20
 πρόσορον οἶσαν. Βενιαμῖται δὲ τὴν ἀπὸ Ἰορδάνου ποταμοῦ ἔλαχον
 ἄχρι Θαλάσσης μὲν τὸ μήκος, τὸ δὲ πλάτος Ἱεροσολύμοις ὁριζο-
 μένην καὶ Βηθῆλοισ· στενωτάτος δὲ ὁ κλήρος οὗτος ἦν διὰ τὴν τῆς
 γῆς ἀρετήν· Ἱεριχοῦντα γὰρ καὶ τὴν Ἱεροσολιμιτῶν πόλιν ἔλαβον.

§ 79 = Iosua XVIII 8; § 81 = Iosua XV 1; § 82 = Iosua XVIII, XIX.

ROMSPLELat

1 ἡ — ἐστίν om. E ὡς ἴδοι τις ἂν] ἴδοι γὰρ ἂν τις E ut — habeat Lat
 ὡς] ὡς εἰ RO 2 *καὶ om. L καρπὸν E 3 πανευδαίμονα] παρ'
 εὐδαίμονα RO *δὲ MSPL *ἱεριχοντιῶν RO ierichuntis Lat 4 *παρα-
 βαλλόμενα L 5 *ἀναφανησόμενα] ἀναφανησόμενα ML ἂν φανησόμενα S ἂν
 ἀφανησόμενα P ὀλίγην] εἰς ὀλίγην RO αὐτῶν] τούτων E 6 ταύτης δὲ]
 καὶ ταύτης MSPLE *πολλήν] πολλήν M *ὑπερβολὴ M *καρπῶν] καρ-
 πῶν ἦν L 7 ἑτέρας] ἑτέρα O ἑτέρας ML ἑτέρας SPE 8 *τοῖς om. O
 *εἶναι om. MP 9 κἄν] καὶ LE 11 ἐν spurium uid. silon Lat 12 ἐστά-
 ξεσαν (ei ex e corr. R, ei ex η corr. M) codd. 13 σὺν] καὶ σὺν M 14 τῶν]
 τῇ M μανασσητῶν MSP 15 ἐκάστης, η ex oi corr. O 16 αἰρεῖται] αἰρεῖ
 RO elegit Lat 17 Ἰουδαίαν] ROLat Ἰουδαίων MSP. παρατείνουσα RO
 18 δὲ L σοδομίτιδος R 19 ἀσκαλὸν ROL Σεμεωνὶς] σεμεωνίς
 MSPL symeon Lat 20 τὴν] τῇ O αἰγύπτου L τῇ Ἀραβίᾳ πρόσορον]
 (αἰνα) ἀραβίαν ποταμὸν Lat τῇ om. L ἀραβίαν L 23 βηθῆλοισ RO
 βεθῆλοισ MSPL στενωτάτος] Bekker στενωτάτος codd.

ἡ δ' Ἐφράν φησὶ τὴν ἄσφι Γαζάρων ἀπὸ Ἰορδάνου ποταμοῦ μίχου- 83
 μίχην ἔλαχεν, τρίτην δὲ ὅσον ἀπὸ Βεθθλὼν εἰς τὸ μέγα τελευτῆ
 πειδίον, τῆς τε Μανασσίδος οἱ ἡμῖσις ἀπὸ μὲν Ἰορδάνου μέχρι
 Δώρων πόλεως, πλάτος δὲ ἐπὶ Βηθθυσάνων, ἣ νῦν Σουθόπολις
 5 καλεῖται, καὶ μετὰ τοῖσις Ἰσαχαρὶς Κάριμλὸν τε τὸ ὄρος καὶ τὸν 84
 ποταμὸν τοῦ μίχους ποιησαμένη τέρομα, τὸ δὲ Ἰταβήριον ὄρος τοῦ
 πλάτους. Ζαβοιλωνίται δὲ τὴν μέχρι Γενησαρίδος καθήκοισαν δὲ
 περὶ Κάριμλὸν καὶ θάλασσαν ἔλαχον. τὴν δὲ ἀπὸ τοῦ Καριμίλου 85
 κοιλιάδα προσαγορευομένην διὰ τὸ καὶ τοιαύτην εἶναι Ἀσηρίται
 10 φέρονται πᾶσαν τὴν ἐπὶ Σιδῶνος τετραμημένην· Ἄρχη δὲ πόλις
 ἐπὶ ἔρχεν αὐτοῖς ἐν τῇ μεριδί ἣ καὶ Ἐκδέιπους. τὰ δὲ πρὸς τὰς 86
 ἀνατολὰς τετραμημένα μέχρι Λαμασκῶ πόλεως καὶ τῆς Γαλιλαίας
 τὰ καθίπερθεν Νεφθαλίται παρέλαβον ἕως τοῦ Λιβάνου ὄρους καὶ
 τῶν τοῦ Ἰορδάνου πηγῶν, αἱ τὴν ὀμίην ἐκ τοῦ ὄρους ἔχουσιν, ἐκ τοῦ
 15 καθήκοιτος τοῖς ὄροις κατὰ τὰ βόρεια πόλεως Ἄρχης παροικίους.
 Λαυῖται δὲ τῆς κοιλίης ὅσα πρὸς δρόμενον τέτραπται τὸν ἴλιον 87
 λαγγάνουσιν Ἀζώτω καὶ Δώροις ὀριζόμενοι Ἰάμνιαν τε πᾶσαν καὶ
 Γίτταν ἀπ' Ἀκκαρῶνος ἕως τοῦ ὄρους, ἐξ οὗ ἡ Ἰούδα ἤρχτο φησὶ.
 23. Καὶ ἐξ μὲν ἔθνη τῶν γένων τοῦ Χανααίου φέροντα τὴν 88

§ 83 = Iosua XVI 5; § 84sq. = Iosua XIX 10sq.

ROMSPLLatStephanus Byz. s. Δῶρος, Ἄρχη, Νεφθαλίται.

1 δὲ SP Ἐφράν] ἐφραϊμ O ἐφραϊμον M ἐφραϊμον SPL *effrem* Lat
 Γαζάρων] γαζάρων ML *gazara* Lat 2 ἔλαχον OS βαιθθλὼν L 3 τε]
uero Lat, unde δὲ Bernard οἱ] ἣ L ἀπὸ μὲν — 4 πόλεως *habet* Steph.
 Byz. s. Δῶρος 4 δωρῶν RO βηθθυσανῶν MSP (*ad*) *bithisanos* Lat 5 Ἰσα-
 χαρὶς] ἰσάχαρις (i ex η corr. R) ROSP ἰσσαχαρὶς M ἣ ἰσσαχάρους L 6 τέ-
 ρομα] τέροματα ROSP δὲ ἡταβήριον O δ' εἰταβήριον M δὲ ἰταβήριον L *ta-*
burium Lat 7 Γενησαρίδος] γενησαρίδος RO γεννησαρίτιδος ML γεννησαρί-
 τιδος λίμνης SP *gennesar* Lat δὲ περὶ] δὴ περὶ RO δὲ ὑπὲρ S 8 ἔλαχε M
 δὲ] *et* Lat 9 Ἀσηρίται] ἀσηλίται RO ἀσηρείται M *aseritae uero* Lat
 10 ἐπὶ s. M hinc Steph. s. Ἄρχη 11 αὐτοῖς] αὐτῶν MSP αὐτῶ L *eorum*
 Lat ἣ om. L Ἐκδέιπους] ἀκτικὸς SP ἀκτικὸς M ἀκτίπους L *actipos*
 Lat 12 μέχρι] ὄχη P γαλιλαίας L 13 τὰ om. O hinc Steph. s. Νεφθα-
 λίται καὶ om. ROML 14 τοῦ om. SP αἱ] καὶ RO ἐκ τοῦ καθ.— 15
 παροικίους om. Lat ἐκ τοῦ] τούτου SP 15 ὄροις] ὄροισι SP τὰ om.
 MSP βόρεια M 17 Ἀζώτω — ὀριζόμενοι *habet* Steph. Byz. s. Δῶρος
 Ἀζώτω] MSPL Steph. Byz. ἀζώτω δὲ RO ὀριζόμενοι, oi ex ai corr. R ἰάμ-
 νιαν RSP ἀμιαν M 18 Γίτταν] *geth* Lat Γίτταν ἀπ' Ἀκκαρῶνος] τιτᾶνα
 πακκαρῶνος P τιτᾶνα παλακκαρῶνος S ἀκκαρῶνος L *etheron* (h. e. *echeron*)
 Lat ἣ om. RO 19 Καὶ — p. 310, 1 ἐπωνυμίαν om. Lat ἐξ] εἰς RO ἐξ
 αἱ ἰσμεν, αἱ ἰσ deleuit m. 2 P ἐξ αἱ ἰσμεν, αἱ ex αἱ corr. S νιῶν MSPL
 χανααίων RO φέροντα, ρον ex corr. R

- ἐπιωνυμίαν διεΐλεν οὕτως Ἰησοῦς καὶ τὴν γῆν ταῖς ἑννέα καὶ τῆ
 89 ἡμισεία φυλαῖς ἔδωκε νέμεσθαι· τὴν γὰρ Ἀμορρῆτιν καὶ αὐτὴν
 οὕτως ἀρ' ἐνὸς τῶν Χαναταίων παίδων καλουμένην Μωυσῆς ἤδη
 προσηλιγῶς νενομίσει ταῖς διὰ τῶν φυλαῖς καὶ τῶν ἡμίσει· τοῦτο δὲ καὶ
 πρότερον δεδιλόκαμεν. τὰ δὲ περὶ Σιδῶνα καὶ Ἰουρκαίων καὶ 5
 Ἀμαθαίων καὶ Ἀριδαίων ἀδιακόσμητα ἦν.
- 90 24. Ἰησοῦς δὲ τοῦ γήρως ἐμποδίζοντος ἤδη πράττειν ὅσα καὶ
 νοήσειε τῶν τε μετ' αὐτὸν τὴν ἡγεμονίαν παραλαβόντων ἀμελῶς
 προστάτων τοῦ κοινῆ συμφέροντος, παρήγγελλέ τε φυλῆ ἑκάστη
 τοῦ γένους τῶν Χαναταίων μηδὲν ἐπολιτεῖν ἐν τῇ κατακελιρωμένῃ 10
 γῆ· τὴν γὰρ ἀσφάλειαν αὐτοῖς καὶ τὴν φυλακὴν τῶν πατρῶων ἐθῶν
 ἐν μόνῳ τούτῳ καὶ Μωυσῆν αὐτοῖς εἶναι προσηπεῖν καὶ τοῦτ' αὐ-
 91 τοὺς πεπεισθαι. καὶ τοῖς Λευίταις δὲ τὰς οὐτῶ καὶ τριάκοντα
 πόλεις ἀποδιδόναι· προσηλιγέμεσαν γὰρ Ἰδι, κατὰ τὴν Ἀμορραίαν
 τὰς δέκα. τούτων τρεῖς ἀπονέμει τοῖς φυλάσιν οἰκεῖν ἐν αὐταῖς, 15
 πολλὴ γὰρ ἦν πρόνοια τοῦ μηδὲν ὦν Μωυσῆς διέταξε παραλιπεῖν,
 τῆς μὲν οὖν Ἰούδα φυλῆς Ἰέβρωνα, Σίχημα δὲ τῆς Ἐφραῖμ, τῆς
 Νεφθαλιτῆδος δὲ Κεδέσην· ἔστι τῆς καθ' ἑαυτὴν Γαλιλαίας τοῦτο
 92 τὸ χωρίον. νέμει δὲ καὶ τῆς λείας ὅσα ἦν ἔτι λοιπά, πλείστη δ'
 ἐγεγόνει, καὶ μεγάλους πλούτους περιεβέβλητο καὶ κοινῆ πάντες 20

§ 90 = Iosua XXIII 1; § 91 = Iosua XXI 1, XX 1; § 92 = Iosua XXII 8.

ROMSPLLat

- 2 ἡμισεία RO ἡμισία M Ἀμορρῆτιν] ἀμορρῆτιν O ἀμορῆτιν M ἀμορῆτιν
 ω ex o, in i. ras. P ἀμορῆτιν, ω ex o corr. S ἀμορρῆτιν L amorream Lat
 3 χαναταίων O 4 προσηλιγῶς RO ἡμίσει] ἡμίσει (ἡμύσει P) φυλῆς μενασση
 SPL 5 δεδιλόκαμεν] conit. δεδηλώκαμεν RO δεδηλώκει MSP δεδηλώκειν (in
 suppletis) L indicauit Lat Ἰουρκαίων] archeos Lat 6 ἀμαθαίων M
 Ἀριδαίων] ἀριδεοῦς M arideos Lat Ἀραδαίων conit. 7 Ἰησοῦς—ὅσα om. L¹
- S αὐτὸν] αὐτῶν P¹ αὐτῶν M αὐτον in suppletis L ἡγεμονίαν M
 παραλαβόντων] erat — sumpturi Lat 9 παρήγγελλε M τε om. ed. pr.
 cum Lat 10 ἐπολιτεῖν MSP et L in suppletis 12 ἐν] ἐν R ἐν O
 τούτῳ] τούτῳ βλαφθῆναι SP et in suppletis L εἶναι] ἤδη SP αὐτοῖς]
 αὐτὸς Naber 14 προσηλιγέμεσαν O ἀμορραίαν, ω ex o corr. S ἀμορραίαν P
 ἀμορῆτιν M ἀμορραίαν L amorrea Lat 16 πολλή—παραλιπεῖν om. Lat
 παραλιπεῖν S'P et L in suppletis 17 οὖν om. O Ἰέβρωνα] Ἰέβρωνα O
 χέβρωνα SP hebron Lat σίχημα L sichem Lat τῆς Νεφθαλιτῆδος δὲ Κε-
 δέσην] τῆς νεφθαλιτῆδος δὲ RO κέδασαν δὲ τῆς νεφθαλιτῆδος (κέδασαν δὲ
 s. m. 1 L) SPL et cades de nephtalis Lat 18 ἔστι] ἔστι δὲ MSPLLat τῆς]
 καὶ τῆς M καθ' ἑαυτὴν SP et L in suppletis 19 τὸ om. M πλείστη δ'
 ἐγεγόνει] erat namque terra ampla Lat δὲ γεγόνει SL 20 περιεβέβλητο O

καὶ κατ' ἰδίαν ἕκαστος χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου καὶ ἐσθίων καὶ τῆς ἄλλης ἐπισηπτικῆς ἔνιχα, τειραπόδων τε πλήθους ὅσον αἰδοὶ ἀριθμῷ μαθεῖν ἦν προσγενομένου.

25. Μετὰ δὲ ταῦτα συναγαγὼν εἰς ἐκκλησίαν τὸν στρατὸν τοῖς 93
 5 ὑπὲρ τὸν Ἰσραηλῆα κατὰ τὴν Ἀμορραϊαν ἰδοιμένοις, σπεισιράτιον
 δ' αὐτοῖς πεντακισμῦριοι ὄπλιται, ἔλεξε τάδε· „ἐπεὶ ὁ θεός, πατήρ
 καὶ δεσπότης τοῦ Ἑβραίων γένους, γῆν τε κτήσασθαι ταύτην ἔδωκε
 καὶ κτηθεῖσαν εἰς ἅπαν ἡμετέραν φιλάξην ὑπέσχηται, σπειρατίας 94
 δὲ τῆς παρ' ὑμῶν κατ' ἐντολήν τὴν ἐκείνου δεομένοις ἑαυτοὺς εἰς
 10 ἅπαν προθύμους ἐδώκατε, δίκαιον ὑμᾶς μηδεὶς ἔτι δυσκόλου
 περιμένοντος ἀνελαπίσεως ἴδι, τιχτεῖν φειδοὶ τῆς προθυμίας ὑμῶν.
 ἴν' εἰ καὶ πάλιν δεήσειεν ἡμῖν αὐτῆς ἄσκησον ἔχωμεν εἰς τὰ κατεπι-
 εἴξοντα καὶ μὴ τοῖς νῦν καμοῦσαν ἀθις βραδύτερον. χάριν τε 95
 οὖν ὑμῖν ὧν συνήρασθε κινδύνων καὶ οὐχὶ νῦν μόνον ἀλλ' αἰ
 15 πάντως ἔξομεν, ὄντες ἀγαθοὶ μεμνησθαι τῶν φίλων καὶ παρὰ τῆ
 διανοίᾳ κρατεῖν ὅσα παρ' αὐτῶν ἡμῖν ἐπιῖξεν, ὅτι τε τὴν ἀπόλασιν
 τῶν ἐπαρχόντων ἡμῖν ἀγαθῶν δι' ἡμᾶς ἀνεβάλεσθε καὶ ποιήσαντες
 εἰς ἃ νῦν εἰνοίᾳ θεοῦ κατέστημεν ἔκειθ' οὕτως ἐκρίνατε αὐτῶν
 μεταλαμβάνειν. γέγονε δὲ πρὸς τοῖς ἐπάρχουσιν ἀγαθοῖς ἐκ τῶν 96
 20 οὖν ἡμῖν πόνων πλοῦτος ἄφθογος λείαν τε πολλὴν ἐπαξιομένοις
 καὶ χρυσὸν καὶ ἄργυρον καὶ τὸ τοῦτων ἔτι πλείον, παρ' ἡμῖν εἴνοια

§ 93 = Iosua XXII 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 80.

1 καὶ ἀργύρου om. ROML¹Lat 2 ἐπισκευῆς] ἀποσκευῆς SL τε] δὲ
 MSPL πληθοσ SP ὄσων M 3 προσγενομένου P 4 *δὲ] δὴ MSPL

* τοῖς] τῆς L 5 *ιορδάνην SP ἰορδάνην^{ου} L ἀμορραϊαν S¹P¹ ἀμορραϊαν M
 ἀμορραϊαν L ἀμορραϊων E amorrea Lat 6 *δὲ L *ἔλεξεν S¹P¹ ἔλεξαν L
 ὁ s. R θεός] θεὸς καὶ MSPL 8 κτηθεῖσαν RO ὑπέσχηται]
 ὑψησχηται R ὑπέσχηται OMSP ὑπέσχητο L 9 *ἑαυτοὺς] αὐτοὺς MS¹P αὐ-
 τοῖς L et ex corr. S 10 ἅπαν] ἅπαντα MSPLELat προθύμως E δε-
 δώκατε E 12 αὐτῆς, ἦ i. ras. L 13 τοῖς νῦν] τοῖνν ROM καμοῦσαν]
 σγκαμοῦσαν S αἰθις] εἰς αἰθις SP χάρις OMSPL χάριν — 15 ἔξομεν]
gratias ergo vobis pro periculis in quibus iuvistis non modo solum sed etiam
semper acturi sumus Lat 14 συνήρασθαι S¹L καὶ om. Lat μόνον]
 οὕτως M ἀλλ' αἰεί πάντως] ἀλλὰ αἰεί πάντως οὕτως RO ἀλλὰ εἰς πᾶν οὐ-
 τως M ἀλλεὶ εἰς ἅπαν οὕτως S ἀλλὰ εἰς | εἰς ἅπαν οὕτως P ἀλλὰ εἰς ἅπαν
 οὕτως L 15 ἔξομεν ὄντες] ἔξω μένοντες M ἔξιν ἐμμένοντες RO μέμνησθε
 L et ut uid. Lat (*memoriam habebitis*) 16 ἡμῖν] ὑμῖν M 17 ὑμῖν] ἡμῖν
 Cocceji ἀνεβάλεσθε S¹L 18 ἐπειθ'] ἐπεὶ ROML 19 δὲ om. M 20 ἐπαξιομένοις MSPL
 21 τὸ om. L ἔτι] ἐπὶ M πλείω RO πλέον M παρ' ἡμῖν] ἢ παρ' ἡμῶν
 MSPL *uester* Lat

- καὶ πρὸς ὅ τι βουλῆθείητε κατ' ἀμοιβὴν πρόθυμον. οὔτε γὰρ ὡν
 Μωυσῆς προεῖπεν ἀπελείψθητε καταφρονήσαντες ἐξ ἁνθρώπων
 97 ἀπελθόντος οὐτ' ἔστιν οὐδὲν ἐφ' ᾧ μὴ χάριν ἡμῖν οἴδαμεν. χαί-
 ροντας οὖν ἡμᾶς ἐπὶ τὰς κληρονομίας ἀπολύομεν καὶ παρακαλοῦμεν
 μηδένα τῆς πρὸς ἡμᾶς συγγενείας ὄρον ὑπολαμβάνειν. μηδ' ὅτι 5
 μεταξὺ ποταμῶς οὗτος ἐστὶν ἐτέρους ἡμᾶς νομίσητε καὶ οὐχὶ Ἑβραίους.
 Ἀβραάμου γὰρ ἅπαντές ἐσμεν οἱ τ' ἐνθάδε κάκει κατοικοῦντες. θεός
 τε εἶς, ὃς τοὺς τε ἡμετέρους προγόνους καὶ τοὺς ἡμῶν αὐτῶν παρή-
 98 γαγεν εἰς τὸν βίον· οὐ τῆς θρησκείας ἐπιμελείσθε καὶ πολιτείας,
 ἦν αὐτὸς διὰ Μωυσέος διέταξε, φυλακὴν ἔχετε τὴν πᾶσαν, ὡς 10
 ἐμμενόντων μὲν τούτοις καὶ τοῦ θεοῦ παρέξοντος εὖρον εἶναι καὶ
 σύμμαχον ἑαυτὸν, ἐκτραπέντων δὲ εἰς ἑτέρων ἔθνῶν μίμησιν ἀπο-
 99 στραφησομένον τὸ γένος ἡμῶν.“ ταῦτα εἰπὼν καὶ καθ' ἓνα τοὺς
 ἐν τέλει καὶ κοινῇ τὸ πλῆθος αὐτῶν ἀσπασάμενος αὐτὸς μὲν ἐπέ-
 15 μεινε, προὔπεμπε δ' αὐτοὺς ὁ λαὸς οὐκ ἀδακρυτὶ καὶ μόλις ἀλλή-
 λων ἀπελύθησαν.
- 100 26. Διαβᾶσα δὲ τὸν ποταμὸν ἢ τε Ῥουβήλης φυλῆ καὶ Γαδὶς
 καὶ ὅσοι τῶν Μανασσητῶν αὐτοῖς συνέπειντο βωμὸν ὑπὲρ τῆς
 ὄχθης ἰδρύονται τοῦ Ἰορδάνου. μνημεῖον τοῖς ἔπειτα γενησόμενον
 101 [σύμβολον] τῆς πρὸς τοὺς πέραν κατοικημένους οἰκειότητος. ἀκού-
 σαντες δὲ οἱ πέραν βωμὸν ἰδρῦσθαι τοὺς ἀπολυθέντας οὐ μεθ' ἧς
 ἐκεῖνοι γνώμης ἀνέστησαν αὐτὸν, ἀλλ' ἐπὶ πεωτερισμῷ καὶ ξενικῶν
 εἰσαγωγῇ θεῶν, οὐκ ἠθέλον ἀπιστεῖν, ἀλλὰ περὶ θείας θρησκείας
 τὴν διαβολὴν πειθανὴν νομίζοντες ἐν ὕπλοις ἵσαν, ὡς ἐπ' ἀμύνη

§ 100 = Iosua XXII 10.

ROMSPLELatZonaras I p. 80.

- 1 κατὰ ROSPL 3 οὔτε ROSPL *ᾧ] ὡν RO 4 *ἀπολύομεν O
 5 ἡμᾶς S 6 νομίσθητε] νοήσετε O νομίσθηται M νομίσσετε SP εἶναι νομίσθητε L
 7 οἱ τε ROSL 8 ὃς om. M 9 ἐπιμελείσθαι ML πολιτείας] πολι-
 τείας δεῖν M 10 μωυσέως SP ἅπασαν SP 11 εἶναι] ἀεὶ εἶναι SP
 14 αὐτῶν] αὐτὸν O αὐτῶν ἅπαν ML *ἐπέμεινε SP 15 προὔπεμπε δὲ RO
 SPLE *ἀδακρυτοὶ L 17 Διαβᾶσα] διαβοῦσα R δὲ s. M Ῥουβήλης
 RO Ῥουβήλης M Ῥουβήλου L γάδις RO γάδης M γάδις L 18 μανασσι-
 τῶν S μανασσιῶν P αὐτοὶ L *ὑπὲρ M 19 μνημεῖον — 20 οἰκειότητος]
 ut memorabile signum generationi futurae cognationis eorum qui intra iordanem
 habitare uidebantur existeret Lat γενησόμενοι] conl. γενησομένοις (γε-νησο-
 μένοισ S) codd. ELat 20 σύμβολον] καὶ σύμβολον SP, om. ELat recte,
 cf. § 112 *τῆς] τοῖς L *τοῦσ] τοῦ L *κατοικημένους] κατοικησομένους
 ROML 21 *οἱ om. RO 22 *ξενικῶν] ξένων L 23 *εἰσαγωγῆν L
 θείας] θεῶν RO τὴν θείαν MSPL 24 πειθανὴν R *ἐν ὕπλοις] ἔνοπλοι
 MSPL armati Lat

τῶν τὸν βωμὸν ἰδρυσασμένον περιαιωσόμενοι τὸν ποταμὸν καὶ ζολά-
 σοντες αὐτοῖς τῆς παραιροπῆς τῶν πατριῶν ἰθῶν. οὐ γὰρ ἰδόκει 102
 τὴν συγγένειαν αὐτοῖς λογίζεσθαι καὶ τὸ ἀξίωμα τῶν τὴν αἰτίαν
 εἰληφῶτων, ἀλλὰ τὸ τοῦ Θεοῦ βουλήτων καὶ ᾧ πρώτῳ τιμώμενος
 5 χαίρει. καὶ οἱ μὲν ἰσχυράτευσαν ἐπ' ὀργῆς, ἐπίσχε δ' αὐτοῖς Ἰησοῖς 103
 καὶ ὁ ἀρχιερεὺς Ἐλεάζαρος καὶ ἡ γερουσία λόγοις συμβουλιόντες
 ἀπόπειραν αὐτῶν τῆς γνώμης λαβεῖν πρῶτον, ἔπειτ' ἂν κακοῖθῃ
 μάθωσι τὴν διάνοιαν αὐτῶν τότε τοῖς ὅπλοις χωρεῖν ἐκ' αὐτοῖς.
 πέμπουσιν οὖν πρεσβυτάς πρὸς αὐτοῖς Φινεέσιν τὸν υἱὸν Ἐλεα- 104
 ζάρου καὶ δέκα σὺν αὐτῷ τῶν ἐν τιμῇ παρὰ τοῖς Ἑβραίοις μα-
 θησομένους, τί καὶ φρονήσαυτες τὸν βωμὸν ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ πο-
 ταμοῦ διαβάντες ἔστισαν. ὡς δὲ περιαιωσασμένων καὶ πρὸς αὐτοῖς 105
 ἀφικουμένων ἐκκλησία συνελέγη, σὺς Φινεέσις μεῖζω μὲν αὐτοῖς
 ἁμαρτεῖν ἔλεγεν. ἢ ὥστε λόγοις ἐπιτιμηθέντας νενοθυτεῖσθαι πρὸς
 15 τὰ μέλλοντα· κλήν οὐ πρὸς τὸ μέγεθος τῆς παρανομίας ἀπιδόντας
 εἶθις ἐφ' ὅπλα καὶ τὴν ἐκ χειρῶν τιμορίαν ὀρμησαι, πρὸς δὲ τὸ
 συγγενές καὶ τὸ τάχα καὶ λόγοις ἂν σωφρονῆσαι σκοπήσαντας οὕτω
 ποιήσασθαι τὴν πρεσβείαν, ἵνα τὴν αἰτίαν μαθόντες ἐφ' ἧς προή- 106
 χθητε τὸν βωμὸν κατασκευάσαι μήτε προπετεῖς δοζῶμεν ὅπλοις
 20 μειόντες ἡμᾶς κατὰ λογισμὸν ὅσιον ποιησασμένους τὸν βωμὸν, καὶ
 δικαίως ἀμυνόμεθα τῆς διαβολῆς ἠλεγχθεῖσθαι ἀληθοῦς. οὐ γὰρ 107
 ἠξιοῦμεν ἡμᾶς πείρα τῆς τοῦ Θεοῦ γνώμης ἐντὸς γεγενημένους καὶ
 νόμων ὧν αὐτὸς ἡμῖν δέδωκεν ἀγρατάς ὑπάρχοντας, διαζευθέντας
 ἡμῶν καὶ παρόντας εἰς τὸν ἴδιον κληρὸν, ὃν κατὰ χάριν τοῦ Θεοῦ
 25 καὶ τῆς ἐκείνου περὶ ἡμᾶς προνοίας ἐλάχετε, λήθην λαβεῖν αὐτοῦ καὶ

§ 101 = Iosua XXII 12.

ROMSPLELatZonaras I p. 80.

1 τῶν om. OL τὸν om. R *ζολάσαντες L 7 ὑπόπειραν M αὐτῶν]

αὐτοῦς RO ἔπειτ' ἂν] ἔπειτ' ἂν γε S et in suppletis L ἐπειτά γε^{εἰ} P 8 διά-
 νοιαν] δὲ ἄνοιαν L ὅπλοις] ὄχλοισ S 9 *finees Lat, item infra 11 φρονή-
 σαντες, es ex as corr. RO τῆς] τοῖς R 13 *ἐκκλησίαν R *συνελέγει
 M μεῖζων L maius Lat 14 ἁμαρτοῦν E 15 ἀπιδόντας] ἀποδιδόντας M
 ἀπιδόντας, ἀπιδ in suppletis L 16 ἐπ' ὅπλα M ἐκ om. P 19 μήτε]
 μὴ τι Dindorf 20 κατὰ λογισμὸν— 22 ἡμᾶς om. RO κατὰ λογισμὸν— 21
 ἀληθοῦς] *utrum uoluntate sancta fecistis hoc an re uera culpa conuincitur, unde
 in uobis iustus ualecamur* Lat ὅσιον] θεῖον (rescriptum in L) SL τὸν
 om. SP κατὰ] M καὶ ἔτι S εἰ δὲ ἄδικον P εἰ δὲ ἄδικον καὶ τί L καὶ ed. pr.

21 ἀμυνόμεθα (ὁ ex ᾧ corr. S) SL ἀληθοῦς ἠλεγχθείσης tr. SPL

22 ἠξίου μὲν L 23 ἔδωκεν ML διαζευθέντας] διαζευθέντας, i. marg. γο
 διαζευθέντας M 25 ἐλάχε τε L αὐτοῦ RO

- τὴν σιγήν καὶ τὴν κίβητον καταλιπόντας καὶ βωμὸν ὃς ἡμῖν πατριος
 ξενικοῦ θεοῦ ἐπιφέρειν τοῖς Ναθαναίων κατοῖς προσεχωριζότας.
 108 ἀλλ' οὐδὲν ἀδιζειν δόξετε μετανοήσαντες καὶ μὴ περαιτέρω μαρύντες
 νόμων δὲ πατρίων αἰδῶ καὶ μνήμην λαβόντες. ἂν δ' ἐπιμένητε
 τοῖς ἡμαρτημένοις, οὐ περιστησόμεθα τὸν ὑπὲρ τῶν νόμων πόνον, 5
 ἀλλὰ περαιωσάμενοι τὸν Ἰορδάνον τούτοις βοηθήσομεν καὶ πρὸ
 αὐτῶν τῷ θεῷ, μηδὲν ἡμᾶς Ναθαναίων διαφέρειν ὑπολαμβάνοντες
 109 ἀλλ' ὁμοίως ἐκείνοις διαφθείροντες. μὴ γὰρ νομίσητε τῷ διαβεβη-
 κέναι τὸν ποταμὸν καὶ τῆς τοῦ θεοῦ δυνάμεως ἔξω γεγονέναι· παντα-
 χοῦ δ' ἐν τοῖς τούτου ἔστὲ καὶ ἀποδορᾶναι τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ καὶ 10
 τὴν ἀπὸ ταύτης δίκην ἀδύνατον. εἰ δ' οἴεσθε τὴν ἐνθάδε παρ-
 ουσίαν ἡμῖν ἐμπίδοιόν εἶναι τοῦ σωφρονεῖν, οὐδὲν κωλύει πάλιν
 110 τὴν γῆν ἡμᾶς ἀναδάσασθαι καὶ ταύτην ἀνεῖναι μηλόβοτον. ἀλλ'
 εὖ ποιήσετε σωφρονήσαντες καὶ ἐπὶ νεαροῖς μετατιθέμενοι τοῖς
 ἁμαρτήμασι. καὶ παρακαλοῦμεν ἡμᾶς πρὸς παίδων καὶ γυναικῶν 15
 μὴ παρασχεῖν ἡμῖν ἀνάγκην ἀμύνασθαι. ὡς οὖν τῆς ἡμετέρας αὐ-
 τῶν σωτηρίας καὶ τῶν φιλιότητων ἡμῖν ἐν τῇδε τῇ ἐκκλησίᾳ κειμένης
 οὕτω βουλευέσθε. λόγους ἡτηθῆναι σημειφέρειν ὑπολαμβάνοντες ἢ
 πείραν ἔργων καὶ πολέμου περιμένειν“.
- 111 27. Τοσαῦτα τοῦ Φινεέσου διαλεχθέντος οἱ προεστῶτες τῆς 20
 ἐκκλησίας καὶ τὸ πλῆθος αὐτὸ πᾶν ἤρξαντο περὶ τῶν ἐγκεκλημένων
 αὐτοῖς ἀπολογεῖσθαι, καὶ μήτε συγγενείας τῆς πρὸς αὐτοὺς ἀπο-
 στήσεσθαι μήτε κατὰ νεωτερισμὸν ἀναστήσαι τὸν βωμὸν λέγειν,
 112 ἀλλὰ θεὸν τε ἓνα γινώσκειν τὸν Ἑβραίοις ἅπασι κοινὸν καὶ τὸν
 πρὸ τῆς σιγῆς βωμὸν χάλκεον, ᾧ τὰς θυσίας ποιήσειν· τὸν μέντοι 25

§ 107 = Iosua XXII 17.

ROMSPLELatZonaras I p. 80.

- 1 *καταλειπόντας M 3 *περαιτέρω (περαιτέρω S) μὴ tr. MSPL
 4 πατρῶων SP *ἐπιμένητε] ἐπιμένη RO 5 περιστησόμεθα] παραιτησόμεθα
 SPE 6 ἰορδάνην SPELat ἰορδάνων L *βοηθήσομεν] βοηθησόμενον M
 πρὸ αὐτῶν] ex corr. ut uid. L ante omnia Lat S τῷ τὸ L 10 δ'] enim
 Lat ἔστὲ] ἐστὶ RO 11 ἀπὸ ταύτης] ἀπ' αὐτῆς ML παρουσίαν iteravit R
 12 ἡμῖν] ἡμῖν RO κωλύσει M 13 ἀναδάσασθαι L ἂν εἶναι RO
 μηλόβοτον (μηλ. ex μιλ. corr.) R 14 *εὖ] οὐ RO *ποιήσατε L μετα-
 θέμενοι ML 16 *ἡμῖν] ἡμῖν M ὡς οὖν] ὡς οὔτε ROL ὥστε SP quia nec
 Lat αὐτῶν] ἡμῶν αὐτῶν SP 17 ἡμῖν, ὃ i. ras. O τῇ om. RO
 18 οὕτω] οὕτω P ὑπο L βουλευέσθε] βούλεσθαι RO βουλευέσθαι L et ut
 uid. Lat ὑπολαβόντες ML 20 ταῦτα E *διαλεχθέντος M 21 αὐτὸ]
 αὐτῷ P¹ αὐτῶν SL 21 ἤρξαντο OS¹ 25 *σιγῆς] κοινή (x i. ras. O) RO
 χάλκεον] χάλκεων, ωι ex corr. R, om. S φ] ὡς RO

γε τῶν ἀνασταθέντα, δι' ὃν καὶ ὑποποιοὶ γεγονάσιν, οὐ κατὰ θρη-
 σκείαν ἰδρῦσθαι, σύμβολον δὲ ὅπως εἶη καὶ τεκμήριον εἰς τὸν
 αἰῶνα τῆς πρὸς ὑμᾶς οἰκειότητος καὶ ἀνάγκῃ τοῦ σωφρονεῖν καὶ
 τοῖς παῖσι τοῖς ἡμῶν. ἀλλ' οὐχὶ παραβάσειως ἀρχήν, ὡς ὑλοιοῖται.
 5 μάρτυς δ' ἡμῖν τοῦ ἐπὶ τοιαύτῃ τὸν βιωτὸν αἰτία κατασκευάσαι 113
 γένοιτο ὁ θεὸς ἀξιώχρεως, ὅθεν ἀμείνονα περὶ ἡμῶν ἔχοντες ὑπό-
 ληψιν μηδὲν καταγινώσχετε τούτων, ἐφ' οἷς ἐξώλεις εἶναι δίκαιοι
 πάντες ὅσοι τοῦ Ἀβραάμου γένους ὄντες νεωτέρους ἐπιχειροῦσιν
 ἔθεσι καὶ τοῦ συνήθους τρόπου παρηλλαγμένους“.

28. Ταῦτα εἰπόντας ἐκαινέσας ὁ Φινεέσης παρῆν πρὸς Ἰησοῦν 114
 καὶ τὰ παρ' αὐτῶν ἀνήγγειλε τῷ λαῷ. ὁ δὲ χαίρων, ὅτι μηδεμίαν
 στρατολογεῖν αὐτοῖς ἀνάγκῃ μέλλει μηδ' εἰς ὄπλα καὶ πόλεμον
 ἐξαγαγεῖν κατὰ ἀνδρῶν συγγενῶν, χαριστηρίους ἔπερ τούτων τῷ
 θεῷ θυσίας ἐπιτελεῖ. καὶ διαλύσας μετὰ ταῦτα τὸ πλῆθος εἰς τὰς
 15 ἰδίας κληρονομίας Ἰησοῦς αὐτοὺς ἐν Σιζιμοῖς διῆγεν. ἔπει δ' ἕστερον 115
 εἰκοστῷ ἐπιτόρῳ ὡν μετατεμψάμενος τοὺς ἐκ' ἀξιώματος μάλι-
 στα τῶν πόλεων καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὴν γερονσίαν καὶ τοῦ κλήθους
 ὅσον ἦν ἐφιζιτὸν αὐτῷ συναγωγῶν. ἐπει παρῆσαν, τὰς τε εὐσεβείας
 τοῦ θεοῦ ἀπάσας ἀνημίμησεν αὐτοῖς, πολλὰ δὲ ἦσαν τοῖς ἐκ
 20 ταπεινοῦ σχήματος εἰς τοῦτο δόξης καὶ γερονσίας προελθούσι,
 φυλάττειν τε τὴν τοῦ θεοῦ προαίρεσιν οὕτως ἔχουσαν πρὸς αὐτοῖς 116
 παρεκάλει καὶ τῇ εὐσεβείᾳ. ἢ γε μόνῃ γίλον αὐτοῖς διαμείναι τὸ
 θεῖον· αὐτῷ γὰρ καλῶς ἔχειν ἀπιέναι μέλλοντι τοῦ ζῆν παραίνεσιν

§ 112 = Iosua XXII 24; § 115 = Iosua XXIV 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 80.

1 *νῦν, ὦ i. ras. 2 litt. m. 2 S οὐ] μὴ E 2 σύμβολον] *signum* Lat
 2 δ' E 4 οὐχὶ] οὐ ROSPLE *ἀρχή ed. pr. 5 *δὲ ROSP *ἡμῖν]
 ἡμῖν RO 6 *ἀξιώχρεος R ἀμείνονα] ἀμεινον ᾠ M 7 ἐφ' οἷς — 8 ὅσοι]
neque nos extra sortem iudicandos esse credatis nec eorum similes qui Lat
 ἐξώλεις] ἐξωλείασ RO 8 ἀβραάμου M 9 ἔθ· ε·σι· S καὶ — παρηλλαγ-
 μένους om. Lat περιηλλαγμένους RO 10 *φινεέσης, i ex η corr. R
 11 *ἀνήγγειλε O ἀνήγγειλε, γε ex γεi corr., λλ i. ras. R μηδεμίαν — 12 μέλλει]
neque ulla foret rugnandi necessitas Lat μηδεμίᾳ S² 12 ἀνάγκῃ στρατο-
 λογεῖν αὐτοὺς μέλλει tr. M στρατολογεῖν ἀνάγκῃ αὐτοὺς μέλλει tr. L ὄπλα]
 αἶμα MSPLEat 13 κατ' SP 14 ἐπετέλει MLE *impolauit* Lat 15 *αὐ-
 τὸς] αὐτοῖς M *σικήμεῖς L *sichem* Lat *δὲ ROSPL 16 *ὦν] γὰρ ἔν
 SP ἐν E ἀξιώματι LE 17 *τὰς γερονσίας ML 18 *τὰς om. RO
 19 πάσας E δὲ, ἐ i. ras. O δ' MSPLE 20 προελθούσιν M'S'P'L
 21 ἔχουσαν οὕτως tr. MLE 22 *παρεκάλει] παρακαλεῖ L καὶ τῇ εὐσεβείᾳ]
 τιμῇ πάσῃ ζωμένους καὶ εὐσεβείᾳ SP *et pie cunctos poscebat agere* Lat καὶ
 τὴν εὐσεβείαν conī. ἢ γε] om. ROSP ἢγε M γε L διαμείναι conī.
 23 *αὐτῷ] *hoc* Lat ἔχει E ἔχειν ἀπιέναι, νᾶ i. ras. 1 litt. R

αὐτοῖς τοιαύτην καταλιπεῖν κάκεινους ἤξιον διὰ μνήμης ποιήσασθαι τὴν παρακέλευσιν.

- 117 29. Καὶ ὁ μὲν τσαῦτα πρὸς τοὺς παρόντας διαλεχθεὶς τελευτῶ βιοὺς ἑκατὸν ἔτη καὶ δέκα, ὧν Μιουσεὶ μὲν ἐπὶ διδασκαλίᾳ τῶν χρησίμων συνδιέτριψεν τεσσαράκοντα, στρατηγὸς δὲ μετὰ τὴν 5
- 118 ἔξαινον τελευτὴν γίνεται πέντε καὶ εἴκοσιν, ἀνὴρ [δὲ] μῆτε σινέσεως ὧν ἐνδεὴς μῆτε τοῦ τὰ νοηθέντα πρὸς τοὺς πολλοὺς σαφῶς ἐξενεργεῖν ἄπειρος, ἀλλ' ἐν ἀμφοτέροις ἄκρος πρὸς τε τὰ ἔργα καὶ τοὺς κινδύνους εὐψυχος καὶ μεγαλότομος πρωτανεῦσαι τε τὰ κατὰ τὴν εἰρήνην δεξιότατος καὶ πρὸς ἅπαντα καιρὸν τὴν ἀρετὴν ἤρμοσμένος. 10
- 119 Θάπτεται δὲ ἐν πόλει Θαμινᾷ τῆς Ἐφραΐμου φυλῆς. Θνήσκει δὲ ἐπ' αὐτὸν τὸν καιρὸν καὶ Ἐλεάζαρος ὁ ἀρχιερεὺς Φινεέσῃ τῆ παιδί τὴν ἱερωσύνην καταλιπὼν, καὶ μνημεῖον αὐτῷ καὶ τάφος ἐν Γαβαθᾷ πόλει τυγγάνει.
- 120 II. 1. Μετὰ δὲ τὴν τούτων τελευτὴν Φινεέσῃ προφητεῖται κατὰ 15 τὴν τοῦ Θεοῦ βούλησιν ἐπ' ἐξωλείας τοῦ Χαναταίων γένους τῇ Ἰουδα φυλῇ παρασχεῖν τὴν ἡγεμονίαν· καὶ γὰρ τῷ λαῷ διὰ σποιδῆς ἦν μαθεῖν τί καὶ τῷ Θεῷ δοκεῖ. καὶ προσλαβοῦσα τὴν Σεμεωνίδα, ἔξ' ᾗτε ἐξαιρεθέντων τῶν ἐκείνης ἐποτελιῶν καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ τῇ κληρουχίᾳ τοῦτο ποιῶσιν * 20
- 121 2. Χαναταῖοι δ' ἀμαρζόντων αὐτοῖς κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν τῶν πραγμάτων στρατῷ μεγάλῳ κατὰ Ζεβέκην αὐτοὺς ἐπέμενον τῷ

§ 117 = Iosua XXIV 29; § 119 = Iudic. II 8; § 120 = Iudic. I 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 80 sq. Stephanus Byz. s. Ζεβέκη. Michael Glycas p. 305.

1 *καταλειπεῖν M κάκεινοισ E ἤξιον om. E ποιησῆσθαι E
3 ταῦτα E 4 μωδῶσῃ ROLE 5 συνδιέτριψε O²MS²P²L 6 *πέντε] sex Lat
εἴκοσι MS¹P δὲ] eras. S om. Lat ut uid. 7 ὧν om. ROSPL μῆτε]
μήδὲ RO 8 ἄκρος M τε τὰ] τὰ τε RO 10 πάντα SP 12 ὑπ'] κατ'
MLE τὸν om. E 13 ἱερωσύνη] ἀρχιερωσύνην OMSPLEZon sacerdotium
Lat *καταλιπὼν M 15 i. marg. β' RO II Lat *φινεέσῃ M 16 Ἰουδα]
ιοουδαία ME 17 *ἡγεμονεῖαν O 18 *καὶ προσλαβοῦσα — 20 ποιῶσιν] tunc
assumpta est etiam tribus symeon ad pugnandum, quatenus exterminatis hosti-
bus sub dilitione etiam eos qui in ipsa sorte consistebant efficerent Lat καὶ
προσλαβοῦσα] προσλαβοῦσῃ Dindorf Σεμεωνίδα] σμεμωνίδα ME σμεμωνίδα
φυλῆν SPLLat 19 *ἐξαιρεθέντων, ai i. ras. m. 2 P *τῶν ἐκείνης] ἐκείνων
ROML τῶν ἐκείνη Coccejī τούς] τοῦ S¹E *αὐτῇ τῇ] αὐτῇ ROP αὐτῇ τῆσ L
τῶν τῇ conl. αὐτῆς τῇ Coccejī *κληρουχίᾳ L 20 ποιῶσιν] ποιῶμεν
ROML ποιῶμεν E 21 § 121 excerptsit Glycas 22 κατὰ Ζεβέκην] ROSPE
Steph. Byz. κατέζεβέκην M κατὰ ζεβέκην L in bezechin Lat

βασιλεῖ τῶν Ζεβεθαίων Ἀδωνιζέβηκ τὴν ἡγεμονίαν ἐπιτρέψαντες· τὸ
 δὲ ὄνομα τοῦτο σημαίνει Ζεβεθαίων κύριος· ἄδωνι γὰρ τῆ Ἐβραίων
 διαλέκτῳ κύριος γίνεται· ἤλπιζόν τε κρατῆσαι τῶν Ἰσραηλιτῶν διὰ
 τὸ τεθνήσκειν Ἰησοῦν. συμμιζάντες δὲ αὐτοῖς Ἰσραηλιταὶ ταῖς δισὶ 122
 5 φηλαῖς αἷς προέβηον ἐμαχέσσαντο λαμπρῶς καὶ κτείνουσι μὲν αὐτῶν
 ἐπὶ μισθούς. τρεψάμενοι δὲ τὸ λοιπὸν καὶ διώκοντες αἰροῦσι τὸν
 Ἀδωνιζέβηκον, ὃς ἀκροτηριασθεὶς ἐπ' αὐτῶν φησιν, „ἀλλ' οὐκ εἰς 123
 τὸ πᾶν ἄρα ἤσασθαι θεὸν ἐμεῖλλον τάδε πεπονθώς, ἃ κατὰ δυοῖν
 καὶ ἐβδομηκοντα βασιλέων προᾶσαι πρότερον οὐκ ἐνετράτην.“ καὶ 124
 10 ζῶντα μὲν κομιζοῦσιν ἕως Ἱερουσόλυμον, τελετήσαντα δὲ γῆ θά-
 πτουσι. καὶ διεξήσαν αἰροῦντες τὰς πόλεις, πλείστας τε λαβόντες
 ἐπολιόροκον Ἱερουσόλυμα· καὶ τὴν μὲν κάτω λαβόντες σὺν χρόνῳ
 πάστας ἔπεινον τοὺς ἐνοικοῦντας. χαλεπὴ δ' ἦν ἡ καθύπερθεν αὐ-
 τοῖς αἰρεθῆναι τειχῶν ὀχρρότητι καὶ φύσει τοῦ χωρίου.
 15 3. Ὄθεν μετεστρατοπέδευσαν εἰς Νεβρωῶνα καὶ ταύτην ἐλόντες 125
 κτείνουσι πάντας· ἐπελείπετο δὲ τῶν γιγάντων ἔτι γένος, οἱ διὰ
 σωματίων μεγέθη καὶ μορφᾶς οὐδὲν τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις παρα-
 πλησίας παράδοξον ἴσαν θέαμα καὶ δεινὸν ἄκουσμα. δέικνται δὲ
 καὶ νῦν ἔτι τοῦτων ὅσα μὴδὲν τοῖς ἐπὶ πίστιν ἐρχομένοις εἰκότα. 126
 20 καὶ τοῦτο μὲν τοῖς Λευαῖταις ἐξαίρετον γέρας ἔδωσαν μετὰ καὶ τῶν

§ 121 = Iudic. I 5; § 126 = Iudic. I 9, Iosua XXI 11.

ROMSPLELatZonaras I p. 81. Stephanus Byz. s. Ζεβέκη. Michael Glycas p. 305.

1 Ζεβεθαίων] ROMSESteph. ζεβεθαίων, *z i. ras. m. 2 P* ^{βζ}ζεβεθαίων *L*
bezechinorum Lat Ἀδωνιζέβηκ] ἄδωνι | βεζέκω, βε suppl. m. 1 *M* Ἀδωνιζεζέκω
LLatE cod. Busb. 2 Ζεβεθαίων] βεζεθαίων *ME* (cod. Busb.) *bezechinorum*
Lat *ἄδωνι *RO* 3 διαλέκτῳ] γλώττῃ *ML* *lingua* Lat γίνεται] λέγεται
E *indicatur* Lat τε] *enim* Lat *κρατήσιν, *ei ex i* corr. m. 2 *S* 4 Ἰησοῦν]
 τὸν Ἰησοῦν *L* δ' *MSPL* αὐτοῖς] αὐτοῖς οἱ *SP* 6 μισθούς] τρισμυρίους *E*
 τοὺς λοιποὺς *E* *αἰροῦσι *L* 7 Ἀδωνιζέβηκον] Ἀδωνιζεβέκη *O* Ἀδωνι-
 ζέβηκον *M* Ἀδωνιζεβέκον *LLatE* cod. Busb. *ἀκροτηριασθεὶς *R* 8 ἤσασθαι]
 ἤσειν τὸν *E* *δυνῆν *SP* 10 γῆ *om. Lat* 11 *διεξήσαν, *i ex η* corr. *M*
 *πλεῖστά *RO* 12 *κάτω λαβόντες] *capientes* (*h. e. καταλαβόντες*) *Lat*
 13 ἔπεινον *MSPL* ἀπέτειναν *EZon* αὐτοῖς, *i s. M* αὐτῶν *RO*
 14 *ὀχρρότητι *SP* χωρίου] πεδίου *ME* 15 Νεβρωῶνα] χεβρωῶνα *MSPE*
^β
 χερωῶνα *L* *hebron* *Lat* 16 ἐπελείπετο — 19 εἰκότα *habet* Glycas *ὀπο-
 λέλειπετο *S* δὲ] δὲ τὸ *MSPLE* Glyc τῶν *om. E* 17 *ἄλλοις *om. RO*
 ἀνθρώποις *om. E* παραπλησίας ἀνθρώποις *tr. Glyc* *παραπλησίως *L*
 18 *δείκννται *OP* δ' ἔτι καὶ νῦν *tr. M* 19 ἔτι *om. E* πίστιν]
Cocceji πίστιν *codd. LatGlyc* 20 ἐξαίρετον, *v s. m. 2 R* καὶ μετὰ *tr. RO*

- δισχιλίων πηχῶν. τὴν δὲ γῆν Χαλέβου ὄρωσαν ἐδόσαν κατὰ Μωυ-
 σέως ἐντολάς· οὗτος δ' ἦν τῶν κατασκοπῶν εἰς ὧν ἔπεμψε Μωυ-
 127 σῆς εἰς τὴν Χανααναίαν. διδάσαι δὲ καὶ τοῖς Ἰεθρον τοῦ Μαδια-
 νίτου ἀπογόνοις, Μωυσέως γὰρ ἦν γαμβρός, γῆν ἵνα νέμοιντο· τὴν
 γὰρ πατρίδα καταλιπόντες ἤκολούθησαν ἐκείνοις καὶ συνέσαν αὐ- 5
 τοῖς ἐπὶ τῆς ἐρήμου.
- 128 4. Ἡ δὲ Ἰούδα φυλὴ καὶ Σεμεωνίς τὰς μὲν κατὰ τὴν ὄρεινὴν
 τῆς Χανααναίας πόλεις εἶλον, τῶν δ' ἐν τῷ πεδίῳ καὶ πρὸς Θα-
 λάσσην Ἀσκαλῶνά τε καὶ Ἄζωτον. διαφεύγει δ' αὐτοὺς Γάζα καὶ
 Ἀκκάρων· πεδίων γὰρ ὄντων καὶ πολλῆς ἀρμάτων εὐπορίας κακῶς 10
 ἐποιοῦν τοὺς ἐπελθόντας. καὶ αἶδε μὲν αἱ φυλαὶ μεγάλως ἐκ τοῦ
 πολεμῆν εὐδαιμονήσασαι ἀνεχώρησαν εἰς τὰς ἑαυτῶν πόλεις καὶ
 κατατίθενται τὰ ὄπλα.
- 129 5. Βενιαμίται δέ, τούτων γὰρ ἦν Ἱεροσόλυμα, τοῖς οἰκήτορσιν
 αὐτῶν συνεχώρησαν φόρους τελεῖν. καὶ οὕτως πανσάμενοι πάντες 15
 οἱ μὲν τοῦ κτείνειν οἱ δὲ κινδυνεύειν, ἐργάζεσθαι τὴν γῆν εὐσχόλουν.
 τὸ δ' αὐτὸ καὶ αἱ λοιπαὶ φυλαὶ τὴν Βενιαμίτην μιμησάμενοι ἐποιοῦν
 καὶ τοῖς τελουμένοις ἀκούενοι φόρους ἐπέτρεπον τοῖς Χανααναίοις
 ἀπολέμοις εἶναι.
- 130 6. Ἡ δ' Ἐφραὴν πολιορκῶσα Βήθληα τέλος οὐδὲν ἄξιον τοῦ 20
 χρόνου καὶ τῶν πόγων ἤρρισκε τῆς πολιορκίας, οἱ δὲ καίπερ ἀχθό-
 131 μνοι τῇ καθέδρᾳ προσεκαρτέρον. ἔπειτα συλλαβόντες τινὰ τῶν
 ἐν τῇ πόλει προσελθόντα ἐπὶ κομιδῇ τῶν ἀναγκαίων τινὰς πίστεις
 ἔδωσαν αὐτῷ παραδίδόντι τὴν πόλιν σώσειν αὐτὸν τε καὶ τοὺς
 συγγενεῖς αὐτοῦ. κακεῖνος ἐπὶ τούτοις ὤμνε τὴν πόλιν αὐτοῖς 25

§ 126 = Iosua XIV 6; § 127 = Iudic. I 16.

ROMSPLELatZonaras I p. 81sq.

1 *μωυσέως MSP	2 *δὲ L	3 Ἰεθρον] ἰοθόρον ROSPLE	gethri
Lat	μαδιανίτου MLE	4 *ἀπόγονος M	μωυσέως MSP μωσέως E
5 *καταλιπόντες M	ἤκολούθησαν ML	ἐκείνω ¹⁰¹⁵ M	7 Σεμεωνίς]
σεμεωνίς S	σεμεων καὶ P	σεμεωνίς LE	symeon Lat
8 τῶν δ']	οὐ μὴν καὶ	τάς E	9 ἀσκαλῶνα L
διαφεύγει δ' αὐτοὺς] καὶ E	10 ἀκκαρῶν MSPL	ἀκκαρῶνα (accus.) E	12 *εὐδαιμονίσασαι RO
*τάς s. R	16 κτείνειν R	ἐσχόλουν L	17 *δὲ L
βενιαμίτην O	βενιαμίτην S ¹	15 φόροις ex φόρονσ corr. M	20 δὲ ME
Ἐφραὴν] ἔφραϊμ M	ἔφραϊμον SPLE	effrem Lat	Βήθληα] βηθλαῖ RO
βήθλαῖ M	βέθλια SPLE	bethelam Lat	21 εἴρρισκε ROE
εἴρρισκε· SP	22 *τῶν] τὸν L	23 προσελθόντα] conl.	προσελθόντα codd. Lat
τινάς] suspectum om. Lat	τινά conl., delete τινὰ quod u.	22 est	*πίστεις] fidem Lat
24 *αὐτοῦ L	*παραδόντι MSPL	*σώζειν RO	25 ὤμνεεν S ¹ P ¹ L

ἔγχειριεῖν. καὶ ὁ μὲν οὕτως προδοὺς σώζεται μετὰ τῶν οἰκείων, οἱ δὲ ἀποκτείναντες ἅπαντας τοὺς ἐνοικοῦντας εἶχον τὴν πόλιν.

7. Καὶ μετὰ ταῦτα πρὸς μὲν τοὺς πολεμίους μαλακῶς εἶχον 132
οἱ Ἰουδαῖοι, τῆς δὲ γῆς καὶ τῶν ταύτης ἔργων ἐπιμελείονται. τῶν
5 δὲ κατὰ τὸν πλοῦτον αὐτοῖς ἐπιθιδόντων ἐπὶ τρυφῆς καὶ ἡδονῆς
τοῦ κόσμου ὀλιγώρου καὶ τῆς πολιτείας τῶν νόμων οὐκέτ' ἦσαν
ἀκριβεῖς ἀκροαταί. παροξυνθὲν δ' ἐπὶ τοῦτοις τὸ θεῖον ἀναιρεῖ, 133
πρῶτον μὲν ὡς φείσονται παρὰ τὴν αὐτοῦ γνώμην τῶν Χανααίων,
ἔπειθ' ὡς ἐκεῖνοι χρήσονται πολλῇ κατ' αὐτῶν ὁμότητι καιροῦ
10 λαβόμενοι. οἱ δὲ καὶ πρὸς τὰ παρὰ τοῦ θεοῦ δυσθύμως εἶχον καὶ 134
πρὸς τὸ πολεμεῖν ἀηδῶς πολλά τε παρὰ τῶν Χανααίων λαβόντες
καὶ πρὸς τοὺς πόρους ἤδη διὰ τὴν τρυφήν ἐκλελυμένοι. καὶ συνέ- 135
βαιεν ἤδη τὴν ἀριστοκρατίαν διεσφάσθαι, καὶ τὰς γερασίας οἰκ
ἀπεδείκνυσαν οὐδ' ἀρχὴν ἄλλην οὐδεμίαν τῶν πρότερον νεομι-
15 σμένων. ἦσαν δὲ ἐν τοῖς ἀγροῖς ἡδονῇ τοῦ κερδαίνειν προσδεδεμένοι.
καὶ διὰ τὴν πολλὴν ἀδειαν στάσις αὐτοὺς πάλιν καταλαμβάνει
δεινὴ καὶ προήχθησαν εἰς τὸ πολεμεῖν ἀλλήλοις ἐκ τῶν αἰτίας.

8. Αἰτίαις ἀνὴρ τῶν δημοτικωτέρων τῆς Ἐφράνου κληρονομίας 136
ὧν καὶ ἐν ἐκείνῃ κατοικῶν ἀγεται γύναιον ἀπὸ Βηθλέμων, τῆς δὲ
20 Ἰούδα φυλῆς τοῦτ' ἔστι τὸ χωρίον. ἔρων δὲ σφόδρα τῆς γενναίας
καὶ τοῦ κάλλους αὐτῆς ἠπτημένος ἠτύχει τῶν παρ' ἐκείνης οὐχ
ὁμοίων πειρούμενος. ἀλλοτριῶς δ' αὐτῆς ἐχούσις καὶ διὰ τοῦτο 137
μᾶλλον ἐκκασιμένον τῷ πάθει μέμψεις συνεχεῖς αὐτοῖς ἐγίνοντο
καὶ τέλος ἡ γυνὴ πρὸς αὐτὰς βαρνομένη καταλιποῖσα τὸν ἄνδρα
25 πρὸς τοὺς γονεῖς παραγίνεται μὲν τετάρτῳ. χαλεπῶς δὲ φέρον
ὁ ἀνὴρ ἐπὶ τῷ ἔρωτι ἦκε πρὸς τοὺς κενθεροὺς καὶ διαλυσάμενος

§ 131 = Iudic. I 25; § 132 = Iudic. II 11, 1; § 136 = Iudic. XIX 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 82.

1 ἔγχειριεῖν] Dindorf ἔγχειριεῖν codd. traditurum Lat 2 δ' E 3 πολέ-
μουσ E 6 *ὀλιγώρου M οὐκέτι E 7 *ἀκροαταί, αταί i. ras. 3 litt. R
ἀναιρεῖ — 10 λαβόμενοι] suscitavit primum quidem ut ita dicam sua volun-
tate chananeos, qui postea secundum eorum actus multa contra eos crudelitate
sunt usi Lat ἀναιρεῖ] ανερεῖ SP αἰτιάται E 8 *μὲν om. P φήσονται R
9 ἔπειθ' ex ἐπει corr. P ἔπειθ'] ἔπειτα προλέγει E χρήσονται] Bekker
χρήσονται codd. ELat 10 *πρὸς τὰ om. RO 11 πολεμεῖν] πονεῖν E *ἐκλε-
λυμένοι R 13 *ἀριστοκρατίαν RO 14 *οὐδὲ SP 15 ἀγροῖς] ἀκροισ M
γρ ἀγροῖσ
ἀκροισ L 16 *κατελάμβανε ML 18 ^οδημοτικωτέρων M δημοτικωτέρων P¹
*τῆσ ex τὴν corr. R Ἐφράνου] ἐν ἐφράνον R ἐφράν M ἐφραῖμον OS
PLE ephraim Lat 19 *βηθλεμῶν M βηθλεέμων L betleem Lat 21 παρ'
ἐκείνοισ O 24 καταλιποῖσα L

- 138 τὰς μέμψεις καταλλάττεται πρὸς αὐτήν. καὶ τέτταρας μὲν ἡμέρας
προσαυτόθι δαιτιάται φιλοσρονομένων αὐτὸν τῶν γονέων, τῇ δὲ
πέμπτῃ δόξαν ἀπιέναι πρὸς αὐτὸν περὶ δειλῆν ἔξεισι· βράδιον γὰρ
ἀπέλιον οἱ γονεῖς τὴν θυγατέρα καὶ τῆς ἡμέρας τριβὴν ἐποιοῦντο.
Θεράπων δ' αὐτοῖς εἰς εἴπετο καὶ ὄνος ἦν αὐτοῖς, ἐφ' ἧς ὤχεϊτο 5
- 139 τὸ γύναιον. γενομένων δ' αὐτῶν κατὰ Ἱερουσόλυμα, σταδίους δ'
ἐλλήλυθεσαν ἦδη τριάκοντα, συνεβούλευεν ὁ Θεράπων καταχθῆναι
μου, μὴ καὶ τι τῆς νεκτὸς αὐτοῖς ὀδεύοντας καταλάβῃ δύσκολον
καὶ ταῦτα οὐδὲ πόρρω πολεμίων ὄντας, τοῦ καιροῦ πολλάκις ἐπι-
140 σφαλῇ καὶ ὑποπτα ποιοῦντος καὶ τὰ φίλα. τῷ δ' οὐκ ἤρεσεν ἡ 10
γνώμη παρ' ἀλλοφίλοις ἀνδράσι ξηροῦσθαι, Χαναταίων γὰρ ἦν ἡ
πόλις, ἀλλὰ προελθόντας εἰκοσι στάδια εἰς οἰκίαν ἰζίου κατὰγε-
σθαι πόλιν, καὶ κρατήσας τῇ γνώμῃ παρῆν εἰς Γαβὰν φιλῆς τῆς
- 141 Βεμαμίτιδος ἦδη ὀψίας ὄσης. καὶ μηδεὶς ἐπὶ ξηρίαν τῶν κατὰ
τὴν ἀγορὰν αὐτὸν παρακαλοῦντος προσβέτης ἐξ ἀγορῆς κατιῶν τῆς 15
μὲν Ἐφραμίως φιλῆς ὣν ἐν δὲ τῇ Γάβῃ δαιτιώμενος συντηγχάνων
αὐτῷ, τίς τε ὣν ἤρετο καὶ δι' ἧς αἰτίας στελλόμενος σκότους ἦδη
- 142 τὰ πρὸς τὸ δεῖπνον αὐτῷ λαμβάνοι. ὁ δὲ Λευίτης μὲν ἔφησεν
εἶναι, γύναιον δὲ παρὰ τῶν γονέων ἄγων πρὸς αὐτὸν ἀπιέναι, τὴν
δ' οἰκίσιν ἐδήλον τυγχάνειν ἐν τῇ Ἐφραμίω κληροχίᾳ. ὁ δὲ πρε- 20
σβύτης καὶ διὰ συγγένειαν καὶ διὰ τὸ τὴν αὐτὴν φιλῆν νέμειν καὶ
- 143 διὰ τὴν συντηχίαν παρ' αὐτὸν ξηροσθισόμενον ἦγε. νεανία δὲ τινες
τῶν Γαβαρηῶν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς τὸ γύναιον θεασάμενοι καὶ τὴν

§ 137 = Iudic. XIX 3.

ROMSPLELatZonaras I p. 82. Stephanus Byz. s. Γάβα.

1 καταλλάττεται LE τέτταρας R τέσσαρας, ας ex es corr. M 2 προσ-
αυτόθι] πρὸς αὐτόθι ROM αὐτόθι SPL 2 αὐτὸν] αὐτῶν L τῶν γονέων]
puellae parentibus Lat 3 αὐτὸν RO¹MSP¹ δειλῆν] meridiem Lat βράδιον
ROP¹ 5 ἧς] οἷς R *ὄχεϊτο OL 6 γενομένων M δὲ ML δ' ἐλλήλυθεσαν]
διεληλύθεσαν RO δ' ἐλλήλυθησαν ML δὲ ἐλλήλυθεισαν SP 7 ἦδη om. P 8 μὴ
καὶ τ] καὶ μὴ γέτι SP¹ μὴ καὶ τι καὶ L καταλάβοι M 9 οὐδὲ — ὄντας] dum
nec procul hostes existerent Lat 10 ποιοῦντας O ποιοῦντα R 11 ἦν om. R
12 προελθόντες PL προσελθόντες S ἦξιον SP κατὰγεσθαι] κατα-
γενέσθαι S 13 *Γαβὰν] Γάβα Steph. Byz. gabaa Lat 14 ἦδη] ἦδη δὲ SPE
et Dindorf fort. recte 15 Ἐφραμίως] ἐφραμίτιδος M ἐφραμίτιδος SPLE ἐφρηem
Lat Γάβη] γαβῆ S γαβῆ P γαβᾶ MLE gabaa Lat 17 καὶ — σκότους om.
RO ἦδη τὰ] ἦδιστα RO 18 αὐτῷ] αὐτὸν RO αὐτῷ MSPLE λαμβάνοι]
λαμβάνει SP λαμβάνων RO requireret Lat 19 πρὸς αὐτὸν ἀπιέναι om. RO
ἀπιέναι] Dindorf ἀπιέναι codd. 20 ἐδήλωσε] SP Ἐφραμίω] ἐφραμίω
M ἐφραμίον SP ἐφραμίω L effrem Lat 21 συγγένειαν] τὴν συγγένειαν M
νέμειν] νέμειν καὶ μὴν M καὶ μὴν L νέμειν καὶ μὴν ed. pr. 22 *νεανίασται] L
23 *γαβαρηῶν] R¹O gabauitarum Lat, Γαβαρηῶς ethnicum testatur Steph.

εὐπρέπειαν θαυμάσαντες, ἐπεὶ παρὰ τῷ πρεσβύτῳ καταγμένην ἔμα-
 θον καταφρονήσαντες τῆς ἀσθενείας καὶ τῆς ὀλιγότητος ἔχον ἐπι-
 τὰς θύρας. τοῦ δὲ πρεσβύτου παρακαλοῦντος ἀπαλλάττεσθαι καὶ
 μὴ προσφέρειν βίαν μηδὲ ἔβριον ἰξίζιον αὐτὸν παρασχόντα τὴν ξένην
 5 πραγμάτων ἀπεηλλάχθαι. συγγενῇ δὲ λέγοντος καὶ Λευίτιν τοῦ 141
 πρεσβύτου καὶ δράσειν αὐτοὺς δεινὰ ἰσ' ἰδοῦνς εἰς τοὺς νόμους
 ἐξαμαρτάνοντας ὀλιγόφρονον τοῦ δικαίου καὶ κατεγέλον, ἠκείλων δὲ
 ἀποκτείνειν αὐτὸν ἐμποδιζόντα ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτῶν. εἰς δ' 145
 ἀνάγκην περιηγμένος καὶ μὴ βουλόμενος τοῖς ξένοις περιδεῖν
 10 ἔβρισθέντας τῆς ἑαυτοῦ θυγατρὸς αὐτοῖς παρεχώρει, πληρώσειν τε
 τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῖς λίγων νομιμώτερον δίχα τῆς εἰς τοὺς ξένους
 ἔβρεως αὐτὸς τε μηδὲν ἀδικήσιν οὓς ἐπεδέξατο τοῦτω τῷ τρόπῳ
 νομίζων. ὡς δ' οὐδὲν τῆς σπουδῆς τῆς ἐπὶ τὴν ξένην ἐνεδίδουσαν, 146
 ἀλλὰ ἐνέκειντο ταύτην παραλαβεῖν ἄξιούντες, ὁ μὲν ἰκέτευε μηδὲν
 15 τολμᾶν παράνομον, οἱ δ' ἀρπασάμενοι καὶ προσθήμενοι μᾶλλον τῷ
 βιάτῳ τῆς ἰδοῦνς ἀπήγαγον πρὸς αὐτοὺς τὴν γυναῖκα καὶ δι' ὅλης
 νυκτὸς ἐμπλησθέντες τῆς ἔβρεως ἀπέλυσαν περὶ ἀσχομένην ἡμέραν.
 ἡ δὲ τεταλαιπωρημένη τοῖς συμβεβηκόσι παρῆν ἐπὶ τὴν ξενίαν καὶ 147
 ὑπὸ λύπης ὄν ἐπεπόνθει καὶ τοῦ μὴ τολμᾶν ἐπ' ἀσχύνης εἰς ὄψιν
 20 ἔλθεῖν τάνδρῳ, τοῦτον γὰρ μάλιστα τοῖς γεγενημένοις ἔχειν ἀνάτως
 ἐλογίζετο, καταπεσοῦσα τὴν ψυχὴν ἀγίησιν. ὁ δὲ ἀνὴρ αὐτῆς οἴο- 148
 μενος ἔγνω βαθεῖ κατεισχῆσθαι τὴν γυναῖκα καὶ μηδὲν σπουδαῖον
 ἐφορώμενος ἀνεγείρειν ἐπειρᾶτο παραμυθῆσασθαι διεγνωκῶς, ὡς
 οὐκ ἔξ ἐκουσίου γνώμης αὐτὴν παράσχοι τοῖς καθευθρίσασιν, ἀλλ' 149
 25 ἀρπασαμένων ἐπὶ τὴν ξενίαν ἐλθόντων αὐτῶν. ὡς δὲ τελεντήσασαν

§ 143 = Iudic. XIX 22.

ROMSPLELatZonaras I p. 82.

1 ἐπεὶ — 2 ὀλιγότητος om., i. marg. suppl. R 3 *ἀπαλλάσσεσθαι OS ἀπα-
 λάσσεσθαι R ἀπαλάσσεσθαι P ἀπαλάττεσθαι L 4 μὴδ' L 5 συγγενῇ δὲ]
 ὡς συγγενῇ δὲ RO ὡς δὲ συγγενῇ τε MSPL συγγενῇ — 6 πρεσβύτου] *seniore*
uero dicente, quia et cognata esset et leuiliis Lat λευίτην ROMSPL 6 δρά-
 σειν] ἀνδράσιν S' ἂν δράσειν ex corr. S ἐᾶν δράσειν (ἐᾶν i. ras. 2 litt.) P
 S αὐτὸν] om. i. marg. suppl. S, ante ἀποκτείνειν ponit P, om. E δ' erasum P
 9 ὑπεριδεῖν M 10 ἔβρισθέντας] ἔβρισθῆναι RO περιβρισθέντας SP
 * αὐτοῖς] αὐτὸς O αὐτοὺς L 12 αὐτὸς] αὐτοὺς P² τε] Dindorf δὲ codd.
 13 ἐπὶ τῇ ξένῃ conl. 14 ἀλλ' MSPL *ἰκέτευσε ML 15 οἱ δὲ PE προ-
 θέμενοι P¹ 16 αὐτοὺς ROMS¹P¹L ἑαυτοὺς E 17 νυκτὸς] τῆς νυκτὸς
 SPE 19 *ἐπὶ ex ἀπὸ corr. S 20 ἀνάτως] ἀνάτων ROML ἀναρῶς Ernesti
incurabilem Lat 22 κατεισχῆσθαι] κατησχῆσθαι M κατεσχῆσθαι ROSPL
 24 αὐτὴν codd. παράσχῃ L ἀλλ' — 25 αὐτῶν om. Lat ἀλλὰ M
 25 ἐλθόντων om. MSPL *τελεντήσασαν, an ex in corr. P

ἔμαθε, σωφρόνως πρὸς τὸ μέγεθος τῶν κακῶν ἐπιθέμενος τῷ
κτῆρει νεκρὰν τὴν γυναῖκα κομίζει πρὸς αὐτόν, καὶ διελὼν αὐτὴν
κατὰ μέλος εἰς μέρη δώδεκα διέπεμψεν εἰς ἐκάστην φυλὴν ἐντειλά-
μενος τοῖς κομίζουσι λέγειν τοὺς αἰτίους τῆς τελευτῆς τῆς γυναικὸς
καὶ τὴν παροιμίαν τῆς φυλῆς.

- 150 9. Οἱ δ' ὑπὸ τε τῆς ὄψεως καὶ τῆς ἀκοῆς τῶν βεβιασμένων
κακῶς διατεθέντες πρότερον οὐδενὸς τοιοῦτου πείραν ἐληφότες,
ἐπ' ὀργῆς ἀκράτου καὶ δικαίας εἰς τὴν Σιλοὺν συλλεγόντες καὶ πρὸ
τῆς σκηνῆς ἀθροισθέντες εἰς ὄπλα χωρεῖν εὐθὺς ὤρμητο καὶ
151 χρῆσασθαι τοῖς Γαβαρηοῖς ὡς πολεμίοις. ἐπέσχε δ' αὐτοὺς ἡ γε- 10
ρουσία πείσασα μὴ δεῖν ὀξέως οὕτως πρὸς τοὺς ὁμογύλους ἐκφέ-
ρειν πόλεμον πρὶν ἢ λόγους διαλεχθῆναι περὶ τῶν ἐγκλημάτων, τοῦ
νόμου μὴ δ' ἐπὶ τοὺς ἀλλοτρίους ἐφιέντος δίχα πρεσβείας καὶ τοι-
αύτης πρὸς τὸ μετανοῆσαι πείρας τοὺς δόξαντας ἀδικεῖν στρατιᾶν
152 ἀγαγεῖν· καλῶς οὖν ἔχει τῷ νόμῳ πειθόμενος πρὸς τοὺς Γαβα- 15
ρηοὺς ἐξαιτοῦντας τοὺς αἰτίους ἐκπέμψαι καὶ παρεχομένων μὲν ἀρ-
κεῖσθαι τῇ τούτων κολάσει, καταφρονησάντων δὲ τότε τοῖς ὅπλοις
153 αὐτοὺς ἀμύνασθαι. πέμπουσιν οὖν πρὸς τοὺς Γαβαρηοὺς κατι-
γοροῦντες τῶν νεανίσκων τὰ περὶ τὴν γυναῖκα καὶ πρὸς τιμωρίαν
αἰτοῦντες τοὺς θράσαντας μὲν οὐ νόμιμα, γενομένους δὲ δικαίους 20
154 ἀντ' αὐτῶν ἐκείνων ἀποθανεῖν. οἱ δὲ Γαβαρηοὶ οὐτε τοὺς νεανίσκους
ἐξέδωσαν καὶ δεινὸν ἀλλοτρίοις ἐπακούειν προστάγμασιν ἤγγητο
πόλεμον φόβῳ μηδενὸς ἀξιοῦντες εἶναι χείρους ἐν τοῖς ὅπλοις
ᾗτε διὰ πληθους ᾗτε δι' εὐψυχίαν. ἦσαν δὲ ἐν παρασκευῇ μεγάλῃ

§ 149 = Iudic. XIX 28.

ROMSPLELatZonaras I p. 82.

1 σωφρόνως] σωφρονῶν SP δυσφορῶν Naber 2 αὐτόν] αὐτόν ROM ἐαν-
τόν SPLE 3 μέλος, ἔλος i. ras. 2—3 litt. R μέρος OSPE *μέρη] μέλη O

5 παροιμίαν] παρθενείαν M παροιμίαν L βίαν E τῆς φυλῆς] ταῖς φυ-
λαῖς O(?)MSPLE cunctis tribubus Lat 6 δὲ MSPE τῶν βεβιασμένων κακῶς]
grauissimorum malorum Lat 8 τὴν] τὸ E *silo Lat *καὶ—9 ἀθροι-
σθέντες om. RO 10 γαβαρηοῖς Lat hic et infra *ἐπέσχε] S¹ 13 ἀφέν-
τος O 14 ἀδικεῖν] ἀδικεῖσθαι ed. pr. στρατιᾶν ROSL 15 ἀγαγεῖν]

ἀναγαγεῖν M ἔχει] ἔχει P ἔχει O (domum) — esse Lat πρὸς] πέμψαι πρὸς
MSPL πρὸς] προῦς O 16 ἐκπέμψαι om. MSPL 18 αὐτοὺς om. L

*πέμπουσι γοῦν πρὸς L γαβαρηοῖς, αἱ i. ras. 1 litt. E 21 ἀντ'

αὐτῶν ἐκείνων] ut pro omnibus illi Lat γαβαρηοὶ, αβ i. ras. 1 litt. E
22 ἤγγητο E 24 πληθους] τὸ πληθος ML ἦσαν — p. 323, 2 βιασζομένους]
erant autem nimis instructi et super alias tribus industrii desperaveruntque illos
et indignati sunt e diuerso tamquam compressuri uiolentiam facientes Lat

καὶ τῶν ἄλλων γενιῶν. συνεπενοήθησαν γὰρ αὐτοῖς ὡς ἄμννοί-
μενοι βιαζομένοις.

10. Ὡς δὲ τοιαῦτα τοῖς Ἰσραηλίταις τὰ παρὰ τῶν Γαβαρνῶν 155
ἀπηγγέλη, ὄρκοις ποιῶνται μηδένα σφῶν ἀνδρὶ Βενιαμίτη δόσειν
5 πρὸς γάμον θνηταίρα στρατεύσειν τε ἐπ' αὐτοῖς, μᾶλλον αὐτοῖς
δι' ὀργῆς ὄντες ἢ τοῖς Χαναταίοις τοὺς προγόνους ἡμῶν παρλιίγα-
μεν γενομένους. παρασχῆμά τε ἐξήγον ἐπ' αὐτοῖς τὸ στρατόπεδον 156
μυριάδας τεσσαράκοντα ὀπλιτῶν καὶ Βενιαμιτῶν τὸ ὀπλιτικὸν ἦν
ὑπὸ δισμυρίων καὶ πεντακισχιλίων καὶ ἐξἑκοσίων, ὧν ἦσαν εἰς
10 πεντακοσίους ταῖς λαιαῖς τῶν χειρῶν σφενδονᾶν ἄριστοι. ὥστε καὶ 157
μάχης πρὸς τῇ Γαβᾶ γενομένης τρέπονσι τοὺς Ἰσραηλίτας οἱ Βεν-
ιαμίται ἄνδρες τε κίπτονσιν ἐξ αὐτῶν εἰς δισμυρίους καὶ δισχι-
λίους, ἐφθάρισαν δὲ ἴσως ἂν καὶ πλείονες. εἰ μὴ νῆξ αὐτοῖς ἐπέσχε
καὶ διέλυσε μαχομένους. καὶ οἱ μὲν Βενιαμίται χαίροντες ἀνεχώ- 158
15 ρουν εἰς τὴν πόλιν, οἱ δ' Ἰσραηλίται καταπεπληγότες ἐπὶ τῆς ἴτ-
της εἰς τὸ στρατόπεδον. ἡ δ' ἐπιούσῃ πάλιν συμβαλόντων οἱ
Βενιαμίται κρατοῦσι καὶ θνήσκουσι τῶν Ἰσραηλιτῶν ὀκτακισχίλιοι
καὶ μύριοι, καὶ δεύσαντες τὸν φόνον ἐξέλειπον τὸ στρατόπεδον. παρα- 159
γενομένοι δὲ εἰς Βέθλα πόλιν ἔγγιστα κειμένην καὶ νηστεύσαντες
κατὰ τὴν ὑστεραίαν τὸν Θεὸν ἰκέτερον διὰ Φινεέσου τοῦ ἀρχιερέως
20 παύσασθαι τῆς ὀργῆς τῆς πρὸς αὐτοῖς καὶ ταῖς δεσὶν αὐτῶν ἴτταις

§ 154 = Iudic. XX 14.

ROMSPLELatZonaras I p. 82sq.

1 καὶ] μετὰ Cocceji μετὰ καὶ Dindorf συνεπενοήθησαν O ἄμννοί-
μενοι] ex Lat ἄμννόμενοι codd. 3 ταῦτα E τοῖς] ἡγγέλη τοῖς MSPLE
4 ἀπηγγέλη om. MSPLE 5 *στρατεύειν L αὐτοῖς om. L 6 ὄντες]
aduersos (h. e. ὄντας) Lat Χαναταίοις] ed. pr. χαναναίοις οἷς codd. et ut
uid. Lat, in quo chananeos quos hebrei saepius expugnassent 8 καὶ Βεν-
ιαμιτῶν — 10 ἄριστοι] beniamitae uero habuerunt uiginti quinque milia arma-
torum et aliorum secentorum, qui sinistris manibus ad fundibulas uidebantur
experti Lat καὶ om. MSPLE Βενιαμιτῶν] βενιαμίται L τὸ ὀπλιτικὸν
ἦν ὑπὸ] δ' ὀπλιτικὸν ὑπὸ SP δ' ὀπλιτῶν ὑπὸ M δὲ εἶχον ὀπλιτικὸν L
9 δισμυρίων ML 10 λαιαῖς] λαιῶς M ἀδελαιο RO σφενδονᾶν, ᾧ corr. ex ω
uid. S σφενδόναν, v ante δ suppl. M 11 *γενομένης] πρόστηνσ O τρέπονσι
ex corr. M *τοῖς Ἰσραηλίταις οἱ Βενιαμίται] τοὺς βενιαμίτας οἱ Ἰσραηλίται
M¹ οἱ βενιαμίται τοὺς Ἰσραηλίτας M ex corr. 12 *τε] δὲ RO *κίπτονσι P
*ἐξ om. ML *δισμυρίους L 13 δ' L 15 πόλιν] ἰδίαν πόλιν O
17 καὶ θνήσκουσι iterat M 18 τὸν φόνον] om. L Lat τὸν φόβον M
ἐξέλειπον O *παραγενομένοι] παραγόμενοι M 19 *βεθλά] βεθλά R
βεθλά O βαιθλά L behlem Lat *νῆστεύσαντες R 20 *ἀρχιερέως] sacer-
dotem Lat

- ἀρκεσθέντα δοῦναι νίκην καὶ κράτος κατὰ τῶν πολεμίων. ὁ δὲ
 θεὸς ἐπαγγέλλεται ταῦτα διὰ Φινεέσου προφητεύσαντος.
- 160 11. Ποίησαντες οὖν τὴν στρατιὰν δύο μέρη τὴν μὲν ἡμίσειαν
 προλοχίζουσι νυκτὸς περὶ τὴν πόλιν, οἱ δ' ἡμίσεις συνέβαλλον τοῖς
 Βενιαμίταις ἐπεχόρουν τε ἐγκειμένων, καὶ ἐδίωκον οἱ Βενιαμίται 5
 τῶν Ἑβραίων ἐποφρευγόντων ἰσθμὸν καὶ ἐπὶ πολὺ θελότων εἰς ἅπαν
 161 αὐτοὺς ἐξελεθεῖν ἀναχωροῦσιν εἶποντο, ὡς καὶ τοὺς ἐν τῇ πόλει
 πρεσβύτας καὶ νέους ὑπολειφθέντας διεκδραμεῖν δι' ἀσθένειαν αὐ-
 τοῖς πασσοῦντι βουλομένους χειρώσασθαι τοὺς πολεμίους. ὡς δὲ
 πολὺ τῆς πόλεως ἀπέσχον, ἐπαύσαντο μὲν γέγοντες οἱ Ἑβραῖοι. 10
 162 ἐπιστραφέντες δ' ἴστανται πρὸς μάχην καὶ τοῖς ἐν ταῖς ἐνέδραις
 οὔσι τὸ σημεῖον αἶρουσιν ὃ συνέκειτο. οἱ δ' ἐξαναστάντες μετὰ
 βοῆς ἐπήεσαν τοῖς πολεμίους. οἱ δὲ ἅμα τε ἠπατημένους αὐτοὺς
 ἦσθοντο καὶ ἐν ἀμυχανίᾳ συνεστήχσαν, καὶ εἰς τι κοῖλον συνελα-
 163 θέντας καὶ φαραγγῶδες χωρίον περιστάντες κατηκόντισαν, ὥστε 15
 πάντας διασφαρῆναι πλὴν ἐξακοσίων. οἳτοι δὲ συστραφέντες καὶ
 περικύσαντες ἑαυτοὺς καὶ διὰ μέσων ὠσάμενοι τῶν πολεμίων ἔφυγον
 ἐπὶ τὰ πλησίον ὄρη, καὶ κατασχόντες ἰδρύνθησαν. οἱ δ' ἄλλοι πάν-
 164 τες περὶ δισμηρίους ὄντες καὶ πεντακισχίλιους ἀπέθανον. οἱ δ'
 Ἰσραηλιταὶ τὴν τε Γάβαν ἐμπιπράσι καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τῶν 20
 ἀρρέων τοὺς μὴ ἐν ἀμυῇ διεκρίσαντο. τὰς τε ἄλλας τῶν Βενιαμι-
 τῶν πόλεις ταῦτά θρωῶσιν, οὕτως τε ἦσαν παρωξυμμένοι, ὡς καὶ

§ 159 = Iudic. XX 28.

ROMSPLELatZonaras I p. 83.

1 *νίκην] νικην O 2 διὰ] τοῦ E, om. Lat Φινεέσου] φινεέσου τοῦ
 ἀρχιερέως RO φινεέ·σου E 3 στρατιάν (εἰ ex l corr. S) SL ἡμίσιαν M
 4 προλοχίζουσιν S¹P *συνέβαλλον SP 6 τῶν] οἱ τῶν Dindorf
 aut ἐπὶ πολὺ aut εἰς ἅπαν om. Lat 7 post ἐξελεθεῖν lacunam statuo ἐξε-
 λεθεῖν—εἶποντο] ab urbe protrahere, quos quasi fugientes insequabantur Lat
 8 ὑπολειφθέντας διεκδραμεῖν δι' ἀσθένειαν] propter infirmitatem relictī
 discurrent Lat ὑπολειφθέντας δι' ἀσθένειαν συνεκδραμεῖν ed. pr. 9 πασ-
 σοῦ] πασσοῦ SPL πάντας M 11 δὲ ROSPLE 12 αἶρουσιν ὃ συνέκειτο]
 ἀνεκινεῖτο RO 13 *ἐπάεσαν, ε' ex η corr. M αὐτοὺς ἠπατημένους tr. M

αὐτοὺς ROMSP αὐτοὺς L 14 ἦσθοντο MSP ἀμυχανία, a ante v
 ex i corr. m. 2 P ἀμυχανίη, l ex corr. M *τι om. P¹ συνελαθέντας] S²
 συνελασθέντας (λασθ i. ras. 5 litt. R) ROMS¹PL συνελαθέντες E 15 *κατη-
 κόντισαν, i ex η corr. R κατηκόντισθησαν P² 17 ἑαυτοῦς] αὐτοὺς SP
 18 ἰδρύνθησαν ROP² 19 *δισμηρίους L δὲ MSPLE 20 γαβὰν MPLE
 γαβᾶν OS gaba Lat *ἐμπιπράσι M ἐμπιπράσι L *τὰς] τὰς τε MSP
 21 μὴ] μὲν E 22 *ταῦτα ROML οὕτως τε] οὐ τί RO παρωξυμμένοι] παρω-
 ξυμμένοι R παρωξυμμένοι O παρωροξυμμένοι MSPL infesti Lat ὡς] om. M ὥστε L

Ἰάβησον τῆς Γαλαδίτιδος οὖσαν, ἕτι μὴ συμμαχήσειεν αὐτοῖς κατὰ
τῶν Βενιαμινῶν, πύμψαντες μύριους καὶ δισχιλίους ἐκ τῶν τάξιων
ἐκλέυσαν ἀνελίειν, καὶ φορέσεισι τὸ μάχιμον τῆς πόλιος οἱ πύμ- 165
ψαντες σὺν τέκνοις καὶ γυναῖξι πλήρ τετρακοσίων παρθένων. ἐπὶ
5 τοσοῦτον ἢ ὀργῆς προήχθησαν τῷ κατὰ τὴν γυναῖκα πάθει προσ-
λαβόντες καὶ τὸ κατὰ τὴν ἀναίρεσιν τῶν ὀπλιτῶν.

12. Μετάνοια δ' αὐτοὺς λαμβάνει τῆς τῶν Βενιαμινῶν συμ- 166
φορᾶς καὶ ηἰστικίαν ἐπ' αὐτοῖς προέθεντο καίτοι δίκαία παθεῖν
αὐτοῖς ἀξιούστας εἰς τοὺς τόμους ἐξαμαρτάνοντας, καὶ τοῖς δια-
10 φρονότοις αὐτῶν ἐξακοσίους διὰ πρεσβευτῶν ἐκάλουν· καθίδρυντο
γὰρ ἐπὲρ πέτρας τινὸς Ροᾶς καλουμένης κατὰ τὴν ἔρημον. οἱ δὲ 167
πρέσβεις ὡς οὐκ ἐκείνοις τῆς συμφορᾶς μόνοις γεγενημένης ἀλλὰ
καὶ αὐτοῖς τῶν συγγενῶν ἀπολωλότων ὀδυρόμενοι πρόως ἔπειθον
φέρειν καὶ συνελθεῖν εἰς ταῦτόν καὶ μὴ παντελῆ τῆς Βενιαμινίτιδος
15 φυλῆς ὀλεθρον τὸ γε ἐπ' αὐτοῖς καταψηφίσασθαι. „σγχοροῦμεν
δὲ ἡμῖν, ἔλεγον, τὴν ἀπάσης τῆς φυλῆς γῆν καὶ λείαν ὅσιν ἂν ἄγειν
δυνήθητε“. οἱ δὲ τῶν καθ' ἑαυτοὺς Θεοῦ ψήφω γεγονότων καὶ κατ' 168
ἀδικίαν τὴν αὐτῶν γνωσυμαχίσαντες κατήσταν εἰς τὴν πάτριον φυ-
λὴν πειθόμενοι τοῖς προκαλουμένοις. οἱ δ' Ἰσραηλίται γυναῖκας
20 αὐτοῖς τὰς τετρακοσίας ἔδωσαν παρθένους τὰς Ἰαβείτιδας, περὶ δὲ
τῶν διακοσίων ἐσκόπων, ὅπως κάκεινοι γυναικῶν εὐπορήσαντες
παιδοποιῶνται. γεγενημένων δὲ αὐτοῖς ὄρκων ὥστε μηδενὶ Βενια- 169
μίτῃ συνοικίσει θυγατέρα πρὸ τοῦ πολέμου, οἱ μὲν ὀλιγορεῖν συνε-
βούλευον τῶν ὁμομοσμένων ὡς ἐπ' ὀργῆς ὁμόσαντες οὐ γνώμη καὶ
25 κρίσει, τῷ δὲ Θεῷ μηδὲν ἐναντίον ποιήσειν εἰ φυλὴν ὅλην κινδυ-
νεύουσαν ἀπολέσθαι σῶσαι δυνήθειεν, τὰς τε ἐπιφορίας οὐχ ὅταν

§ 164 = Iudic. XXI 8; § 166 = Iudic. XXI 2.

ROMSPLELatZonaras I p. 83. Stephanus Byz. s. Ἰαβίς.

1 Ἰάβησον] ἰάβεισον SPE ἰάβισον ML *iabitas* Lat *iaβησός et iaβισός*
codd. Stephani γαλαλίτιδος RO γαλατίδος E *συμμαχήσειεν RO
*αὐτοῖς] αὐτῶ RO 2 καὶ δισχιλίους om. i. marg. suppl. M 3 *μάχιμον,
i i. ras. M 6 τὸ] τῷ RM ἀναίρεσιν] ἀίρεσιν M et Lat, in quo *electa con-*
ditione ὀπλιτῶν] *armorum* Lat 7 *λαμβάνει] συλλαμβάνει RO 8 ἐπ'
αὐτοῦσ O προέθεντο] διέθεντο RO δὴ (η ex ei corr.) προέθεντο S καίτοι]
καὶ τὸ RO 11 γὰρ ἐπὲρ] δὲ ἐπὶ MSPL *enim super* Lat ῥοᾶσ RL ῥοᾶσ S
κατὰ τὴν ἔρημον om. Lat 12 γεγενημένοις MP¹ 16 ἂν ἄγειν] ἀπάγειν
MSP 17 δυνήθητε] conl. δυνήθειτε codd. τῶν om. RO 18 *κατίεσαν,
i i. ras. m. 2 M 19 *πυθόμενοι RO δὲ E 20 τὰς τετρακοσίας] τετρακοσίους
RO ἔδωσαν RS¹ ἔδωκαν E ἰαβείτιδας E 22 γενομένων E δ' MSPLE
23 συνοικίσει] Ernesti συνοικήσει codd. *ὀλιγορεῖν RS¹ 24 ὁμομοσ-
μένων M ὁμομοσμένων P ὁμομοσμένων S¹O² ὁμοσμένων R μεμοσμένων O¹
*ἐπ' ὀργῆσ, i s., ὁ corr. ex ε uid. M 25 κινδυνεύουσαν ML 26 ἐπιφορίας M

- ἔπο ἀνάγκης γένηνται χαλεπὰς εἶναι καὶ ἐπισηαλεῖς, ἀλλ' ὅταν ἐν
 170 κακουργίᾳ τοῖμθῶσι. τῆς δὲ γερουσίας πρὸς τὸ τῆς ἐπισηαίας
 ὄνομα σχετλιασάσης ἔφη τις τούτοις τε γυναικῶν εὐπορίαν ἔχειν
 εἰπεῖν καὶ τήρησιν τῶν ὄρκων. ἐρομένων δὲ τὴν ἐπίνοιαν, „ἡμῖν,
 εἶπεν, τρὶς τοῦ ἔτους εἰς Σιλῶ συνιοῦσιν ἔπονται κατὰ πανήγυριν 5
 171 αἱ γυναῖκες καὶ αἱ θυγατέρες. τούτων κατὰ ἀρπαγὴν ἐφείσθω γα-
 μεῖν Βενιαμίτας ἄς ἂν δινηθεῖεν ἡμῶν οὔτε προτιρομένων οὔτε
 κωλύοντων. πρὸς δὲ τοὺς πατέρας αὐτῶν δυσχεραίνοντας καὶ τι-
 μωρίαν λαμβάνειν ἀξιοῦντας γήσομεν αὐτοὺς αἰτίους φυλακῆς ἀμελή-
 172 χρησαμένους αὐτῇ καὶ θάττον ἀμέτρως“. καὶ οἱ μὲν τούτοις πει-
 σθέντες ψιγίζονται τὸν διὰ τῆς ἀρπαγῆς γάμον τοῖς Βενιαμίταις.
 ἐνστάσις δὲ τῆς ἐροτῆς οἱ μὲν διακόσιοι κατὰ δύο καὶ τρεῖς πρὸ
 τῆς πόλεως ἐνίδρουν παρεσομένας τὰς παρθένους ἐν τε ἀμπελῶσι 10
 173 καὶ χωρίοις ἐν οἷς λήσειν ξιμελλον. αἱ δὲ μετὰ παιδιᾶς οὐδὲν ἔφορῶ-
 μεναι τῶν μελλόντων ἀφγλάκτως ὄδενον· οἱ δὲ σπεδασθεισῶν εἴ-
 χοντο ἔξαναστάτες. καὶ οἵτοι μὲν οὕτως γαμήσαντες ἐπ' ἔργα τῆς
 γῆς ἐχώρησαν καὶ πρόνοιαν ἐποίησαντο πάλιν εἰς τὴν προτέραν
 174 εἰδαμονίαν ἐπαελεθεῖν. Βενιαμιτῶν μὲν οὖν ἡ φυλὴ κινδυνείσασα
 τελῶς ἐκφαρῆναι τῷ προειρημένῳ τρόπῳ κατὰ τὴν Ἰσραηλιτῶν
 σοφίαν σώζεται ἢνθισέ τε παραχοῖμα καὶ ταχεῖαν εἰς τε κληῖθος 20
 καὶ τὰ ἄλλα πάντα ἐποίησατο τὴν ἐπίδοσιν. οὗτος μὲν οὖν ὁ
 πόλεμος οὕτως παύεται.
- 175 III. 1. Ὅμοια δὲ τούτοις παθεῖν καὶ τὴν Δάνην συνέβη φυλῆν
 176 ἔξ αἰτίας τοιαύτης εἰς τοῦτο προαχθεῖσαν. τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐκ-
 λειποτότων ἦδη τὴν ἐν τοῖς πολέμοις ἄσκησιν καὶ πρὸς τοῖς ἐργοῖς

§ 169 = Iudic. XXI 18.

ROMSPLELatZonaras I p. 83.

- 1 ἐπ' L 2 τοῖμθῶσι S'P *τῆς ἐπισηαίας] τῆς ἐπισηαίας sic M
 3 *τούτοις] τοῦτο P τούτω S τοῦ τῶν L τε om. ME 4 τήρησιν τῶν
 ὄρκων] τηρήσειν τὸν ὄρκον MSPLELat 5 εἶπε R εἰπεῖν ML *Σιλῶ]
 σιλῶ RO σηλῶ MPL σηλῶ S 7 βενιαμίταις MLE *ἂν suspectum 10 ὅτι
 δὲ δεῖ] ὅτι τε δεῖ ML · δεῖ δὲ, eras. η̄ siue ει, accentus in δεῖ suppl. S δεῖ δὲ P
 ἔφειναι] Bekker ἀφείναι RO ἐφείναι MSPL ἀφείναι Ernesti 11 καὶ om.
 Dindorf ἀμέτρως] καὶ ἀμέτρως SP 12 διὰ τῆς] δι' LE fort. recte
- 14 ἐνίδρουν S 15 λήσειν] λήγειν L ἔφορῶμεναι] ἔφορῶσαι ἢ εἶναι M
 ἔφορῶσαι δεινὸν εἶναι L 16 ὄδενον ἀφγλάκτως tr. L 21 εἰς τε] εἰς τὸ
 ML 22 ἐποίησαντο R 23 *οὔτως] οὔτω SP οὔτος οὔτως M 24 i. marg.
 III Lat Δάνην] δανὴν MPL δάνην S δανιτὴν i. marg. L δανιτῶν E dan
 Lat Δάνν coni. *συνέβη] συνέει R 26 πολέμοις RO πολέμῳ E

- ὄντων τῆς γῆς Χαναταῖοι κατασφραγίσαντες αὐτῶν συνεποιήσαντο
 δύναμιν. οὐδὲν μὲν αὐτοὶ πείσασθαι προσδοκῶντες, ὡς δὲ βεβαίαν
 τὴν τοῖ ποιήσιν κατὼς τοὺς Ἑβραῖους ἑλπίδα λαβόντες ἐπ' ἀδείας
 τὸ λοιπὸν οἰκεῖν τὰς πόλεις ἤξιον. ἄρματα τε οὖν παρεσκευά- 177
 5 ζοντο καὶ τὸ ὀπλιτικὸν συνεκρότουσιν αἱ τε πόλεις αὐτῶν συνεκρό-
 ρουν καὶ τῆς Ἰουδα φυλῆς τὴν Ἀσκαλῶνα καὶ Ἀκαρῶνα παρε-
 σπάσαντο ἄλλας τε πολλὰς τῶν ἐν τῷ πεδίῳ καὶ Δανίτας εἰς τὸ
 ὄρος ἠνάγκασαν σιμμερτεῖν οὐδὲ ὀλίγον αὐτοῖς ἐπιβατῶν τοῦ πεδίου
 καταλιπόντες. οἱ δ' οὔτε πολεμῖν ὄντες ἱκανοὶ γῆν τε οὐκ ἔχοντες 178
 10 ἀρκοῦσαν λίμνησιν ἐξ αὐτῶν κέντε ἄνδρας εἰς τὴν μεσόγειον
 κατοπομένους γῆν, εἰς ἣν μετοικήσαντο. οἱ δ' οὐ πόρρω τοῦ Λι-
 βάνου ὄρους καὶ ἐλάσσονος Ἰορδάνου τῶν πεγῶν κατὰ τὸ μέγα
 πεδίον Σιδῶνος πόλεως ὁδὸν ἡμέρας μιᾶς προελθόντες καὶ κατα-
 σκεψάμενοι γῆν ἀγαθὴν καὶ κάμφορον σημαίνουσι τοῖς αὐτῶν· οἱ
 15 δ' ὀρμηθέντες στρατῷ κίττονσιν αὐτόθι πόλιν Λάνα ὁμώνυμον τῷ
 Ἰακώβου παιδὶ φυλῆς δ' ἐπωνυμιον τῆς αὐτῶν.

2. Τοῖς δ' Ἰσραηλίταις προὔβαιεν ἐπὶ τε ἀπειρίας τοῦ ποιεῖν 179
 τὰ κατὰ καὶ ἀπὸ τῆς περὶ τὸ θεῖον ὀλιγορίας· μετακινήθεις γὰρ
 ἀπαξ τοῦ κόσμου τῆς πολιτείας ἐφέροντο πρὸς τὸ καθ' ἡδονὴν καὶ
 20 βούλησιν ἰδίαν βιοῦν, ὡς καὶ τῶν ἐπιχωριαζόντων παρὰ τοῖς Χα-
 ναταῖοις ἀναπιμπλάσθαι κακῶν. ὀργίζεται τοίνυν αὐτοῖς ὁ θεὸς 180
 καὶ ἦν σὺν πόνοις μερίοις εὐδαμονίαν ἐκτίσαντο, ταύτην ἀπέβαλον
 διὰ τριφυίην. στρατεύσαντος γὰρ ἐπ' αὐτοῖς Χουσαρσάθου τοῦ τῶν

§ 177 = Iudic. I 18, I 34; § 178 = XVIII 1; § 179 = Iudic. III 4.

ROMSPLELatZonaras I p. 83 sq.

1 τῆσ ex τὴν corr. R *Χαναταῖοι καὶ χαναταῖοι RO συνεποιήσαντο
 δύναμιν] *suum collegerunt exercitum* Lat 2 ὡς δὲ] ὥστε ROML 3 τοῦ
 om. ML ποιήσιν L 4 τὸ om. M οὖν παρεσκευάζοντο] *συμπαρεσκευά-*
 ζοντο ML 6 *ἀσκαλῶνα RO Ἀκαρῶνα] ἀκαρῶνα R ἀκκαρῶνα OSP ἀκκά-
 ρωνα ML τὴν ἀκαρῶ E *acharon* Lat 8 ὀλλγων O ἐπιβατῶν] ἐπιβάντων
 RO ἐπιβατον ML 9 δὲ E 10 *μεσόγειον M 11 *γῆν] τὴν γῆν ROSP

*μετοικήσαντο RO¹ ^{τοῖ} μερικῆσαντο cod. Busb. E 12 ὄρον R ἐλάσσονος]
 ἐλάσσονος L, om. Lat 13 σιδόνος R ἡμέρας μιᾶς] *trium dierum* Lat
 προ·ελθόντες S 14 αὐτῶν codd. E 15 *κίττονσι P δανά ROSPLE
dan Lat 16 *φυλῆς — αὐτῶν] *ex quo ipsa tribus appellata uidebatur* Lat,
 qui ἐπωνύμῳ habuisse uid. 17 i. marg. γ' RO 18 ἀπὸ] ἐπὶ SP μετα-
 κινήθεις O fort. recte 19 ἐφέροντο] ἐφ' ἔτερον τὸ M 21 ἀναπιμπλά-
 σθαι PL *ὁ om. M 22 ἦν συμπόνος RL ἐκτίσαντο RL 23 Χουσαρ-
 σάθου] *χουσαρσάθου* MSPLE *σουσαρσαθέμου* i. marg. L *chusasartho* Lat

- 181 Ἀσσυρίων βασιλέως πολλοὺς τε τῶν παραταξαμένων ἀπώλεσαν καὶ
πολιορκούμενοι κατὰ κράτος ἤρέθησαν, εἰσὶ δ' οἱ διὰ φόβον ἔκου-
σίως αὐτῷ προσεχώρησαν, φόρους τε τοῦ δυνατοῦ μείζονας ἐπι-
ταγέντες ἐτίλουν καὶ ὕβρεις παντοίας ἐπέμενον ἕως ἐτῶν ἑπτὰ, μεθ'
ἃ τῶν κακῶν οὕτως ἤλευθερώθησαν.
- 182 3. Τῆς Ἰουδα φυλῆς τις Κενιάζος ὄνομα δραστήριος ἀνὴρ καὶ
τὸ φρόνημα γενναῖος, χρησθὲν αὐτῷ μὴ περιορᾶν ἐν τοιαύτῃ τοῖς
Ἰσραηλίταις ἀνάγκῃ κειμένους ἀλλ' εἰς ἐλευθερίαν αὐτοῖς ἐξαιρεί-
σθαι τοῖμα, παρακελευσάμενος συλλαμβάνεσθαι τῶν κινδύνων
αὐτῷ τινάς, ὀλίγοι δ' ἦσαν, οἷς αἰδῶς ἐπὶ τοῖς τότε παροῦσιν ἐτύγ-
183 χανε καὶ προθυμία μεταβολῆς, πρῶτον μὲν τὴν παρ' αὐτοῖς οὖσαν
φρουρὰν τοῦ Χουσαράθου διασφείρει, προσγενομένων δὲ πλειόνων
τῶν συναγωνιζομένων ἐκ τοῦ μὴ διαμαρτεῖν περὶ τὰ πρῶτα τῆς
ἐπιχειρήσεως, μέχριν τοῖς Ἀσσυρίοις συνάπτουσι καὶ πρὸς τὸ παν-
τελεῖς αὐτοῖς ἀπωσάμενοι περαιοῦσθαι τὸν Εὐφράτην ἐβιάζοντο. 15
184 Κενιάζος δὲ ὡς ἔργῳ πείραν αὐτοῦ δεδωκὼς τῆς ἀνδραγαθίας γέρας
ἐπὲρ αὐτῆς λαμβάνει παρὰ τοῦ πληθους ἀρχὴν, ὥστε κρίνειν τὸν
λαόν. καὶ ἄρξας ἐπ' ἔτη τεσσαράκοντα καταστρέφει τὸν βίον.
- 185 IV. 1. Τελευτήσαντος δὲ τούτου πάλιν τὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν ὑπὸ
ἀναρχίας ἐνόσει πράγματα, καὶ τῷ μὴ διὰ τιμῆς ἄγειν τὸν θεόν 20
186 μηδὲ τοῖς νόμοις ἐπακοῦειν ἔτι μᾶλλον ἔκακοῦτο, ὡς καταφρονή-
σαντα αὐτῶν τῆς ἀκοσμίας τῆς κατὰ τὴν πολιτείαν Ἑβραίων τὸν
Μωαβιτῶν βασιλέα πόλεμον πρὸς αὐτοὺς ἐξενεργεῖν καὶ πολλὰς
μάχαις αὐτῶν κρητίσαντα καὶ τοὺς φρονήματι τῶν ἄλλων διαφέ-

§ 180 = Iudic. III 8.

ROMSPLELatZonaras I p. 84.

1 ἀπώλεσαν om. L 2 ἤρέθησαν RM¹LE ἤρέθισαν, i ex η corr. S

4 *ἐτῶν] ἔτη RO 6 i. marg. δ' RO IIII Lat Κενιάζος] κένεζος SP
κενιάζος E, γαθονόηλος τὸ ὄνομα κενίζος i. marg. L ceniz Lat Κενίζον in
argumentis 7 *χρησθὲν M 8 Ἰσραηλίταις] hebreos Lat εἰς — 9 ἐξαι-
ρεῖσθαι] reducere eos ad ius libertatis Lat 9 παρακελευσάμενος] παρασκευα-
σάμενος ML 10 τινάς αὐτῷ (αὐτῶν L) tr. ML ἐτύγχανεν O¹S¹P² ἐτύγ-
χανον P¹ 12 Χουσαράθου] χουσαράθου O χουσαράθου MSPL chusasarthi

Lat *δὲ om. RO 13 περὶ s. M 14 ἄσσυριοις S 15 αὐτοῖς] αὐτ' * * * |
M ἐφράτην E 16 Κενιάζος] κένεζος S κενιάζος P ceniz Lat 17 αὐ-
τῆς] αὐτοῦ ROL 18 *τεσσαράκοντα] πενήκοντα Zon 19 i. marg. ε' RO
20 τῷ] τὸ P¹L 21 ἔκακοῦντο MSPL 22 Ἑβραίων] αἰγλώνα SPE εἰβλώνα
M τὸν] τὸν τῶν SP τῶν LE 24 *αὐτῶν] αὐτῶν R τοὺς — διαφέρον-
τας om. Lat τοὺς φρονήματι] cod. Vat. apud Hudson τοῖς φρονήμασι RO
SPL τοῖς φρόνημα M τοὺς φρονήμασι Cocceji

φορίας ἑποτάξαντα πρὸς τὸ παντιλῆς αὐτῶν τὴν δύναμιν ταλι-
 νῶσαι καὶ φόρους αὐτοῖς λαμβάσαι ἰλιλιν. καθιδρόσας δ' αὐτῷ ἐν 187
 Ἱερουσόλῃσι βασιλίον ταύτην ἀποδείξας οὐδὲν τῆς εἰς τὸ πλῆθος
 κακώσεως παρέλειπεν εἰς τὴν πενίαν αὐτοῖς κατέστιθιν ἐπὶ ὀκτω-
 5 καίδεκα ἔτη. λαβὼν δ' οἴκιον ὁ θεὸς τῶν [Ἰσραηλιτῶν] ἐφ' οἷς
 ἔπασχον καὶ ταῖς ἰκετείαις αὐτῶν ἐκικλασθεὶς ἀπῆλλαξε τῆς ἐπὶ
 τοῖς Μωαβίταις ὕβρεως. ἤλευθερώθησαν δὲ τοῦτω τῷ τρόπῳ.

2. Τῆς Βενιαμίντιδος φυλῆς νεανίας Ἰουδῆς μὲν τοῦτομα Γύρα 188
 τε πατρὸς πολυμήσαι τε ἀνδρείοτατος καὶ τῷ σώματι πρὸς τὰ ἔργα
 10 χοῆσθαι δυνατὸς τῶν χειρῶν τὴν ἀριστερὰν ἀμείνων κἀπ' ἐκείνης
 τὴν ἅπασαν ἰσχὴν ἔχων κατόκει μὲν ἐν Ἱερουσόλῃσι καὶ αὐτός, σιγή- 189
 θης δὲ γίνεται τῷ Ἑβλῶνι δωρεαῖς αὐτὸν θεραπεύων καὶ ὑπερχό-
 μνος, ὡς διὰ τοῦτο καὶ τοῖς περὶ τὸν βασιλέα προσκίλῃ τεγγάνειν
 αὐτόν. καὶ ποτε σὺν δυσιν οἰκέταις δῶρα τῷ βασιλεῖ γέρον ξηρί- 190
 15 διον κρέφα τῷ δεξιῷ σκέλει περιδιδάμενος εἰσῆει πρὸς αὐτόν. ὥρα
 δ' ἦν θέρους καὶ τῆς ἡμέρας ἦδη μεσοίσης ἀνείντο αἱ φυλακαὶ ἐπὶ
 τε τοῦ καύματος καὶ πρὸς ἄριστον τετραμμένον. δοὺς οἱ τὰ δῶρα 191
 τῷ Ἑβλῶνι ὁ νεανίσκος, διέτριβε δ' ἐν τινι δωματίῳ δεξιῶς πρὸς
 20 θέρους ἔχοντι, πρὸς ὀμίλιαν ἐτρέποντο. μόνοι δ' ἦσαν τοῦ βασι-
 λέως καὶ τοῖς ἐπεισιόντας τῶν θεραπεύοντων ἀπιέναι κελεύσαντος
 διὰ τὸ πρὸς Ἰουδὴν ὀμιλεῖν. καθῆστο δ' ἐπὶ θρόνον καὶ δέος 192

§ 186 = Indic. III 13.

ROMSPLELatZonaras I p. 84.

1 τὸ] τῷ SP¹ τὴν δύναμιν αὐτῶν tr. L 2 *φόρους] διαφόρους R
 δισὶ φόρους O *ἐπέταξε SP *αὐτῷ P² 3 βασιλίον] βασιλείαν RSE
 regnum Lat βασιλεία Zon ταύτην] καὶ ταύτην MSPL τ' αὐτὴν conl.
 ταύτην ἀποδείξας om. ELat ed. pr. 4 *παρέλειπεν ML ἐπὶ] εἰς ROSPL
 *ὀκτακαίδεκα R 5 τῶν] αὐτῶν E fort. recte Ἰσραηλιτῶν om. ROM
 ELat 6 ἔπασχον] ἔφασχον RO ἰκεσίας ML ἰκεσεῖαις S¹ ἐπὶ] ἐπὶ ML
 7 ἤλευθερώθησαν] ἤλευθέρωσε MLE et ut uid. Lat *τῷ τρόπῳ τοῦτω
 tr. MSPL 8 i. marg. V Lat *βενιαμίντιδος S¹P¹ *Ἰουδῆς] ἀώδης L
 hūd Lat Ἰουδας testatur Zon Ἰουδῆς Hudson, cf. argumenta γηρά S tera
 Lat 9 τε πατρὸς] δὲ πατρὸς Ernesti τε] δὲ conl. ἀνδριότατος M
 10 χοῆσασθαι SP δυνατὸς] δυνατώτατος MSPLE κἀπ'] κατ' P κἀν ἀπ'
 M καὶ ἀπ' RO ἐκείνης] ἐκείνων S 11 τὴν πᾶσαν M *ἐν om. M
 12 αἰγλῶν SPE ἔγλωνι L 13 ὡς] καὶ M τὸν om. P 16 *ἀνῆντο R
 *φυλακαὶ] φυλαὶ καὶ R φυλακαὶ καὶ OML 17 ἄριστον, on ex a corr.
 R 18 αἰγλῶνι SPE ἔγλωνι ML διέτριβε δ'] διέτριβεν L δωματίῳ] δώ-
 ματι RO 19 ἐτρέπετο MSPLELat 20 ἐπεισιόντας] ἐπιόντας RO
 ἀπιέναι] ed. pr. ἀπειναι codd. abire Lat κελεύοντος M 21 Ἰουδὴν] ἀώδην
 L hūd Lat hic et infra δὲ M

εἰσήει τὸν Ἰουδαῖον, μὴ διαμάρτη καὶ μὴ δῶ καιρίαν πληγήν. ἀνίστησιν οὖν αὐτὸν ὄναρ εἰπὼν ἔχειν ἐκ προστάγματος αὐτῷ δηλωῶσαι
 193 τοῦ Θεοῦ. καὶ ὁ μὲν πρὸς τὴν χάραν τὴν τοῦ ὀνειράτος ἀνεπήδησεν ἀπὸ τοῦ θρόνου, πλήξας δ' αὐτὸν Ἰουδης εἰς τὴν καρδίαν καὶ τὸ
 καὶ τὸ ξιφίδιον ἐγκαταλιπὼν ἔξησει προσκλίνας τὴν θύραν. οἳ τε 5
 194 3. Ὁ δ' Ἰουδης τοῖς Ἰεριχωντίοις ἀποσημαίνων κροπτιῶς παραζάλει τῆς
 ἑλευθερίας ἀντικλιβάνεσθαι. οἳ δ' ἀσμένως ἀκούσαντες αὐτοὶ τε εἰς τὰ
 ὅπλα ἦσαν καὶ διέπεμπον εἰς τὴν χώραν τοὺς ἀποσημαίνοντας κέρασιν
 οἴων· τοῖσι γὰρ συγκαλεῖν τὸ πλῆθος 10
 195 πάτριον. οἳ δὲ περὶ τὸν Ἐγλωῶνα πολὺν μὲν χρόνον ἠγγούον τὸ
 συμβεβηκὸς αὐτῷ πάθος, ἐλεῖ δὲ πρὸς ἐσπέραν ἦν, δέισαντες μὴ
 τι νεώτερον εἴη περὶ αὐτὸν γεγονός, εἰσηλθόντες εἰς τὸ δωματίον καὶ
 νεκρὸν εὐρόντες ἐν ἀμικχανίᾳ καθειστίχισαν, καὶ πρὶν τὴν φρονίαν
 196 συστραφῆναι τὸ τῶν Ἰσραηλιτῶν αὐτοῖς ἐπέροχεται πλῆθος. καὶ οἳ
 μὲν παραχοῖμα ἀναιροῦνται, οἳ δ' εἰς φυγὴν τρέπονται ὡς ἐπὶ τὴν
 Μωαβίτιν σωθῆσόμενοι. ἦσαν δὲ ἐπέροχοντες καὶ Ἰσραηλίται
 προκατελιγρότες τοῦ Ἰορδάνου τὴν διάβασιν διώκοντες ἔπεινον καὶ
 κατὰ τὴν διάβασιν πολλοὺς αὐτῶν ἀναιροῦσι. διέφυγέ τε οὐδεὶς
 197 τὰς χεῖρας αὐτῶν. καὶ οἳ μὲν Ἐβραῖοι τοῖτῳ τῷ τρόπῳ τῆς ἐπὶ 20
 τοῖς Μωαβίταις δουλείας ἀτηλλάγησαν, Ἰουδης δ' ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης
 τιμωθεὶς τῇ τοῦ πλῆθους παντὸς ἡγεμονίᾳ τελετᾶ τὴν ἀρχὴν
 ἔτεσιν ὀρθοδοξία καί τισιν ἀνὴρ καὶ δίχα τῆς προειρημένης πράξεως
 ἐπαίνου δίκαιος τυγχάνειν. καὶ μετὰ τοῦτον Σάγαρος ὁ
 Ἀνάθου παῖς αἰρεθεὶς ἀρχεῖν ἐν τῷ πρώτῳ τῆς ἀρχῆς ἔτει κατ- 25
 ἔστρεψε τὸν βίον.

§ 192 = Iudic. III 19.

ROMSPLELatZonaras I p. 84sq.

1 τὸν αὐδὴν L διαμάρτη, η ex ei corr. R διαμάρ M 3 τὴν ante τοῦ
 om. RO ὀνειράτος, ὀνει i. ras. S 4 *Ἰουδης] ὁ Ἰουδης MSP ὁ αὐδης L
 6 ἐγκαταλιπὼν] καταλιπὼν ME προσκλίνας] προσκλίσεις MLELat, in
 quo et clausam ianua[m] dereliquit 7 δὲ MSPLE *Ἰουδης] αὐδης L *κρο-
 πτιῶς
 πτιῶς] κρόφα P 8 δὲ MLE ἀκούσαντες] τοῦτ' ἀκούσαντες SP hoc audientes
 Lat 9 *αὐτοὶ τε — 10 ἀποσημαίνοντας om. ROLat 10 οἴων] ἐὼν, ἔ ex
 οἳ corr. M οἴων SPL 11 πάτριον] πάτριον ἦν MSPL αἰγλωῶνα SPE ἔγλωῶνα
 ML 13 αὐτὸν] ἐκεῖνον M 14 καθειστίχισαν P καθειστίχισαν L 15 *ἀπέρο-
 χεται M 16 δὲ MSPL 17 *μωαβίτην R' SP' ἔπεροχοντες] peremptorium
 ultra decem milia Lat 19 οὐδεὶς] οὐδὲ εἰς MSP οὐδ' εἰς L 21 *Ἰουδης,
 ἔ i. ras. ex ἡ corr. O αὐδης L hind Lat δ' ἐκ] Dindorf δὲ codd. uero ob
 (hanc causam) Lat 22 ἀπαρτος ML 23 ἔτεσιν] ἐπὶ ἔτεσιν E 24 Σά-
 γαρος] συνάγαρος ME σάγαρος P σαγαροσμέος S σαμέγαρος L sanagar Lat

V. 1. Ἰσραηλίται δὲ πάλιν, οὐδὲν γὰρ ἐπὶ διδασκῆ τοῦ κρείτ- 198
 τος ἐλάμβανον τῶν πρότερον ἠτυχημένων ὑπὸ τε τοῦ μίτη σίβειν
 τὸν Θεὸν μὴ θ' ὑπακούειν τοῖς νόμοις, πρὶν ἢ καὶ τῆς ὑπὸ Μωα-
 βίταις ἀπειθεῖσαι δουλείας πρὸς ἄλλιον Ἀβίτω τοῦ Χαναανίων
 5 βασιλέως δουλοῦνται. οὗτος γὰρ ἐξ Ἀσώρον πόλιος ὁμοίματος, 199
 αὐτὴ δ' ἐπέκειται τῆς Σεμαχονίτιδος λίμνης, στρατοῦ μὲν δαλιτῶν
 ἑξακόσια ἔτιψε μυριάδας μυρίους δὲ ἑπτάς, τρισχιλίων δὲ ἀφ-
 μάτων ἠπόρει. ταύτης οὖν στρατηγὸς τῆς δυνάμεως Σισάρης τιμῆς
 πρώτης παρὰ τῷ βασιλεῖ τυγχάνων συνελθόντας πρὸς αὐτὸν τοῖς
 10 Ἰσραηλίταις ἐλάκωσε δεινῶς, ὥστε αὐτοῖς ἐπιτάξαι τελεῖν ἡρώους.

2. Εἴκοσι μὲν οὖν ἔτη ταῦτα πάσχοντες ἦνσαν μήτε αὐτοὶ 200
 φρονεῖν ὑπὸ τῆς δυστυχίας ὄντες ἀγαθοὶ καὶ τοῦ Θεοῦ πλέον θα-
 μάσαι ἔτι θέλοντος αὐτῶν τὴν ὕβριν διὰ τὴν περὶ αὐτὸν ἀγνω-
 μοσίην, ἵνα μεταθέμεθα τοῦ λοιποῦ σωφρονῶσιν διδασκόμεντες τὰς
 15 συμφορὰς αὐτοῖς ἐκ τῆς περιφρονήσεως τῶν νόμων ἐλάξαι. Ια-
 βώραν [δέ] τινα προσήτιν, μέλισσαν δὲ σημαίνει τοῦτομα κατὰ τὴν 201
 Ἑβραίων γλῶσσαν. ἰκέτευον δεηθῆναι τοῦ Θεοῦ λαβεῖν οἶκτον αὐ-
 τῶν καὶ μὴ περιδεῖν ἀπολλυμένους αὐτοὺς ἐπὶ Χαναανίων. ὁ δὲ
 Θεὸς ἐπέειπε σωτηρίαν αὐτοῖς καὶ στρατηγὸν αἰρεῖται Βάρσαζον

§ 198 = Iudic. IV 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 85.

1 i. marg. s' R VI Lat κρείσσονος ROSP 2 ἠτυχημένων] ἐτυχη-
 μένων ROML ἠ·τυχημένων P ἠετυχημένων S calamitates quas passi fuerant
 Lat τε seclusit Bekker *μὴθ' ὑπακούειν, θ' ὑ corr. ex τ' ὑ M μήτε ὑπα-
 κούειν L τῶν νόμων E τῆς] τοῖς OM¹L ὑπὸ s. M 4 Ἀβίτω] ὑπὸ
 ἄβιτον MSPE ὑπὸ Ιαβίμον L a — iabid Lat *τοῦ] τοῦ τῶν ML 5 δου-
 λοῦνται] καταδουλοῦνται MSPE καταδουλοῦντα L asorat Lat 6 δὲ L

Σεμαχονίτιδος] σαμαχονίτιδος MLat ἀμαχονίτιδος SP ^ε ^εσαμαχονίτιδος L
 7 δ' O 8 ἐπόρει ML στρατηγός] στρατηγῶν MSPLE τῆς δυνάμεως
 στρατηγῶν tr. P *Σισάρης] σουσάρης M ὁ σισάρος SP sisara Lat Σισάρος
 Zon τιμῆς — 9 τυγχάνων] apud regem honore primus Lat 9 πρώτης] η
 ex o corr. O τῆς πρώτης MSPL τῷ om. SP 12 πλέον] πλεῖον ML
 πλεονι χρόνω SPLat 13 ἔτι om. MSPLLat διά] καὶ MSPL καὶ — 16
 προσήτιν] de cetero autem temperantes a malis suis et agnoscentes has calami-
 tates sibi pro legum contemptu uenisse quamdam prophetissam nomine deborram
 — (rogauerunt) Lat 14 ἵνα] καὶ ROMLLat σωφρονῶσιν διδασκόμεντες]
 σωφρονῶσι· διδασκόμεντες SP σωφρόνως συνδιδασκόμεντες ROML διδασκόμεντες]
 διδασκόμεντες δὲ coni. u. 15 ante Ιαβώραν lacuna statuenda 15 αὐτοῖς]
 αὐτῆς RO Ιαβώραν] δεβώραν OEZon δεβόραν L deborram Lat 16 *δὲ
 om. MLLat *δὲ eras. L τὸ ὄνομα E 17 Ἑβραίων om. RO 18 ὑπερ-
 δεῖν M ἀπολλυμένους S

τῆς Νεφθαλίδος ὄντα γελῆς· βάρακος δὲ ἐστὶν ἀστρακὴ κατὰ τὴν Ἐβραίων γλῶσσαν.

- 202 3. Μεταπεμφθῆσάντων δ' ἡ Λαβώρα τὸν Βάρακον ἐπιλέξαντα τῶν
 νέων μυρίους ἐκέλευε χωρεῖν ἐπὶ τοὺς πολεμίους· ἀποχωρῆσαι γὰρ
 203 τοσοῦτους τοῦ Θεοῦ προειρηκότος καὶ νίκην ἀποσημείαντος. Βα-
 ράκον δὲ φημένον οὐ στρατηγήσειν μὴ κἀκείνης αὐτῷ συστρατη-
 γούσης ἀγανακτήσασα, „οὐ μὲν, εἶπε, γυναικὶ παραχωρεῖς ἀξίωμα
 ὃ σοὶ δέδωκεν ὁ Θεός, ἐγὼ δὲ οὐ παραιτοῦμαι.“ καὶ συναριθμή-
 204 σαντες μυρίους ἐστρατοπεδεύσαντο πρὸς Ἰταβριῶν ὄρει. ἀπήντα
 δ' αὐτοῖς ὁ Σισάφης τοῦ βασιλέως κελύσαντος καὶ στρατοπεδεύ-
 ονται τῶν πολεμίων οὐκ ἄποθεν. τοὺς δ' Ἰσραηλίτας καὶ τὸν
 Βάρακον καταπληγένας τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων καὶ ἀναχωρεῖν
 διεγνώκοντας ἡ Λαβώρα κατείχε τὴν συμβολὴν ποιεῖσθαι κατ' ἐκεί-
 νην κελύουσα τὴν ἡμέραν· νικῆσειν γὰρ αὐτοῖς καὶ συλλήψεσθαι
 τὸν Θεόν. 15
- 205 4. Συνήεσαν οὖν καὶ προσμύγντων ὄμβρος ἐπιγίνεται μέγας
 καὶ ὕδωρ πολὺ καὶ γάλαζα, τὸν τε ὑετὸν κατὰ πρόσωπον ἤλαυνε
 τῶν Χαναταίων ἄνεμος ταῖς ὕψεσιν αὐτῶν ἐπισκοτιῶν, ὡς τὰς το-
 ξείας ἀχρήστους αὐτοῖς εἶναι καὶ τὰς σφενδόνας· οἳ τε ὀπλίται
 206 διὰ τὸ κρύος χορῆσθαι τοῖς ξίφεσιν οὐκ εἶχον. τοὺς δ' Ἰσραηλίτας 20
 ἤττον τε ἐβλαπτε κατόπιν γινόμενος ὁ χειμὼν καὶ πρὸς τὴν ἔν-
 τοιαν τῆς βοιωθείας τοῦ Θεοῦ θάρσος ἐλάμβανον, ὥστε εἰς μέσους
 ὠσάμενοι τοὺς πολεμίους πολλοὺς αὐτῶν ἀπέκτειναν. καὶ οἳ μὲν
 ἐπὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν, οἳ δ' ἐπὶ τῆς οἰκείας ἔπτον ταραχθέντες

§ 202 = Iudic. IV 6.

ROMSPLELatZonaras I p. 55sq. Michael Glycas p. 306.

1 *νεφθαλίτιδος ROSPL δ' ἐστὶν SPLE 3 δὲ PE δεβώρα (βῶ
 i. ras. L) OMSPLE deborra Lat 4 *ἐκέλευσε· SP ἀποχωρῆσαι] praesume-
 bat Lat 5 τοσοῦτους] τοσοῦτον ML ἀποσημείαντος R ἀποσημείαντος
 P² ἐπισημείαντος Hudson 6 οὐ] μὴ ML *συστρατηγούσης ML
 7 ἀξίωμα] ἀξιώματος MSPL 8 ὃ σοὶ] ὅσοι ROMSP quam tibi Lat συνα-
 ριθμήσαντες] συναθροίσαντες MSPL E ταβριῶν] E ταβριῶν RO ἀταβριῶν τῷ M
 Ἰταβριῶν τῷ P ἀταβριῶν τῷ S Ἰταβριῶν τῷ L thabor Lat; ση ὅτι ὄπερ
 (παρὰ S) Ἰταβή⁹ (Ἰταβέριον S) ἰώσηπος τοῦτο (τοῦ S) θαβὼρ ἢ γραφὴ φησὶν
 (om. S) i. marg. SL 10 δὲ ML αὐτοῖς] καὶ E 11 ἀποθεν ROPM⁴ L
 abhinc excerpisit Glycas δ'] δὲ ROSE om. P¹ οὐν P² 12 καταπληγένας M
 16 *συνήεσαν L προσμύγντων] προσμύγντων τινῶν RO L προσμύγντων
 αὐτῶν τινῶν M *ὄμβρος] χειμῶν SP 17 *ὑετὸν S 18 *Χαναταίων]
 πολεμίων ἤττων χαναταίων M 19 οἳ τε] οἳ δὲ SP 20 δὲ ROSPE 21 τε
 om. ROE *γενόμενος L 24 *δὲ PL ταραχθέντες] excussi Lat

ἔπεσον, ὡς ἐπὶ τῶν ἀρμάτων πολλοὺς αὐτῶν ἀποθανεῖν. Σισάρις 207
 δὲ κατατηδίσας τοῦ ἄρματος ὡς εἶδε τὴν τροπὴν γενομένην, φηγὼν
 ἀφινεῖται παρά τινα τῶν Κενελίδων γυναῖκα Ἰάλην ὄνομα. ἢ κρι-
 ψμα τε ἀξιώσαντα δέχεται καὶ ποτὸν αἰτήσαντι δίδωσι γάλα διε-
 5 φθορὸς ἦδη. ὁ δὲ πῦρ τοῖ μίτρον θαυφίλοιστον εἰς ὕπνον τρέ- 208
 πεται. ἢ δὲ Ἰάλη κοιτωμένην σιδήρεον ἦλον ἐλάσασα σφίση κατὰ
 τοῦ στόματος καὶ τοῦ χελυίου διέπειρε τὸ ἔδαφος καὶ τοῖς περὶ
 τὸν Βάρακον μικρὸν ὕστερον ἐλθοῦσιν ἐπεδείκνυε τῇ γῇ προσηλω-
 μένον. καὶ οὕτως μὲν ἢ νίκη αἴτι περιέστη κατὰ τὰ ἐπὶ Λαβώρας 209
 10 εἰρημένα εἰς γυναῖκα. Βάρακος δὲ στρατεύσας ἐπ' Ἄσσωρον Ἰοα-
 βινὸν τε ἐλαυνιάσαντα κτείνει καὶ τοῦ στρατηγοῦ πεσόντος καθελὼν
 εἰς ἔδαφος τὴν πόλιν στρατηγεῖ τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐπ' ἔτι τεσσαρά-
 κοντα.

VI. 1. Τελετήσαντος δὲ Βαράκον καὶ Λαβώρας κατὰ τὸν αὐτὸν 210
 15 καιρὸν μετὰ ταῦτα Μαδιγῖται παρακαλέσαντες Ἀμαλιχίτας τε καὶ
 Ἄραβας στρατεύουσιν ἐπὶ τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ μάχῃ τε νικῶσι τοὺς
 συμβαλόντας καὶ τὸν καρπὸν δηρώσαντες τὴν λείαν ἐπήγοντο. τοῦτο 211
 δὲ ποιούντων ἐπ' ἔτι ἐπὶ εἰς τὰ ὄρη τῶν Ἰσραηλιτῶν ἀνεστάλη
 τὸ πλῆθος καὶ τῶν πεδίων ἐξεχώρον ὑπονόμοις τε καὶ σπῆλαια
 20 ποιησάμενοι πᾶν ὅ τι τοὺς πολεμίους διέφηνεν ἐν τοῖτοις εἶχον
 φηλαίοντες. οἱ γὰρ Μαδιγῖται κατὰ ὄραν θέρους στρατεύοντες 212
 τὸν χειμῶνα γεωργεῖν τοῖς Ἰσραηλίταις ἐπέτροπον, ὅπως ἔχωσι
 πελονηκότων αὐτῶν εἰς ἄβλάπτωσι. λιμὸς δ' ἦν καὶ σπάνις τροφῆς
 καὶ τρέπονται πρὸς ἱκετείαν τοῦ Θεοῦ σώξιν αὐτοὺς παρακαλοῦντες.

§ 206 = Iudic. IV 15; § 210 = Iudic. VI 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 86. Michael Glycas p. 306.

1 αὐτῶν om. SP 2 γενομένην O 3 *Κενελίδων] κενεαιδῶν M κενεαίδων
 L *cenelidarum* Lat κενετίδων ed. pr. 4 *πότον L αἰτήσαντα L *γάλα om.
 M διεφθορῶς S¹P¹ διεφθορὸς ἦδη] *erat enim fatigatus* Lat 6 *σιδήρειον
 O ἦλον ME κατὰ] διὰ MSPLE 7 στόματος — χελυίου] κροτάφον αὐτοῦ
 E καὶ τοῦ] κατὰ τοῦ MSPL 8 ἐδείκνυε E 9 περιέστη RGLyc δεβώρας
 SP δαβώρας L *deborra* Lat 10 εἰρημένα] fin. Glyc ἄσσωρον ML ἄδωρον
 E *asur* Lat ἰωάβινον O ἰάβινον SP ἰάβιμον L ἰαβινὸν E *iabin* Lat

12 *τεσσάρ'κοντα L 14 i. marg. ζ' RO VII Lat δεβώρας OPELat δα-
 βώρας L 15 *μαδιγῖται, η i. ras. P μαδιανῖται LLat παρακαλέσαντες
 O *ἀμαλιχίτας M *τε καὶ — 16 Ἰσραηλίτας om. i. marg. suppl. m. 1 P
 16 *ἄραβας M τε] γε M 17 καὶ τοὺς καρποὺς δηρώσαντες E *eosque mani-*
bis alligantes Lat ἐπήγοντο] conl. ἐπήγοντο codd. ἐπήγον E ἀπήγοντο ed. pr.
 18 ἐπὶ E 20 εἶχον] ἦσαν R 21 μαδιανῖται LLat ἔθους] ἔτους ROSP
aestatis Lat 23 βλάπτονσι ROM βλάπτωσιν S¹L i. marg. VIII Lat
 *δ'] om. P¹ *igitur* Lat *σπάνη L 24 ἱκεσίαν MLE παρακαλοῦντες L

- 213 2. Καὶ Γεδεὼν ὁ Ἰάσου παῖς Μανασσίδος γενῆς ἐν ὀλίγοις δράγματα σταχίων γερόμενος χρονίως εἰς τὴν ληρὸν ἐκοιτεῖ· τοὺς γὰρ πολεμίους ἐδεδίει γανερῶς τοῦτο ποιεῖν ἐπὶ τῆς ἀλώος. γαντάσματος δὲ αὐτῷ παρασιάντος νεανίσκου μορφή καὶ γήσαντος εὐδαίμονα καὶ γίλον τῷ θεῷ, ὑποτιχῶν „τοῦτο γοῦν, ἔφη, τεκμήριον τῆς εὐμενείας αὐτοῦ μέγιστον τῇ ληρῷ με νῦν ἀντὶ ἀλώος χρῆσθαι”.
- 214 Θαρσεῖν δὲ παρακέλευσάμενον καὶ πειρᾶσθαι τῆς ἐλευθερίας ἀνασώζειν ἀδυνατῶς ἔχειν ἔλεγε· τὴν τε γὰρ γενῆν ἐξ ἧς ὑπέρχε κλήθους ὑστερεῖν καὶ νέον αὐτὸν εἶναι καὶ τηλικούτων πραγμάτων ἀσθενέστερον. ὁ δὲ θεὸς αὐτὸς ἀνακληρώσειν τὸ λείπον ἐπιγγέλλετο καὶ νίκην παρέξειν Ἰσραηλίταις αὐτοῦ στρατηγούντος.
- 215 3. Τοῦτ’ οὖν διηροῦμενος ὁ Γεδεὼν τισὶ τῶν νέων ἐπιστείετο, καὶ παραχρήμα πρὸς τοὺς ἀγῶνας ἔτοιμον ἦν τὸ στρατόπεδον μερίων ἀνδρῶν. ἐπιστάς δὲ κατὰ τοὺς ὕπνους ὁ θεὸς τῷ Γεδεῶνι τὴν ἀνθρωπίνην γένειν αὐτῷ γίλαντον οἶσαν ἐδήλου καὶ πρὸς τοὺς ἀρετῇ διαφέροντας ἀπεχθασμένην, ὅπως τε τὴν νίκην παρέντες τοῦ θεοῦ δοσεῖν νομίζουσιν ἰδίαν ὡς πολλὸς στρατὸς ὄντες καὶ πρὸς
- 216 τοὺς πολεμίους ἀξιώμαχος. ἵνα μάθωσιν οὖν βοήθειας τῆς αὐτοῦ τὸ ἔργον. συνεβούλευε περὶ μεσοῖσαν τὴν ἡμέραν ἐν ἀκμῇ τοῦ καιματος ὄντος ἄγειν τὴν στρατιὰν ἐπὶ τὸν ποταμὸν καὶ τοὺς μὲν κατακλιθέντας καὶ οὕτως πίνοντας εὐψύχους ἐπολαμβάνειν. ὅσοι δ’ ἂν ἐσκεισμένοις καὶ μετὰ θορόβου πίνοντες τύχοιεν τοίτους δει-
- 217 λούς νομίζειν καὶ κατακλιθῆντας τοὺς πολεμίους. ποιήσαντος δὲ

§ 213 = Iudic. VI 11.

ROMSPLELatZonaras I p. 86 sq. Suidas s. Γεδεῶν. Michael Glycas p. 307. i i. marg. ἡ RO *Ἰάσου] Ἰωάσσον S Ἰωάσσον PL Μανασσίδος] μαν-

σίδος R μανασίδος O μανασσίδος PE μανασσίδος S μανασσίδος L
 *δράγματα] δράγματα, z add. rubricator O 2 *χρονίως L 3 τῆς] τοῦ O
 ἀλώος (idem u. 5) M 4 δ' MSPLE *μορφή S 6 εὐμενείας] εὐδαιμονία
 MLE *τῇ] τὸ Zon με] μὲν MP¹, om. Lat ἀλωνος EZon *χρησάσθαι
 MSPL 7 Θαρσεῖν E *πειρᾶσθαι — 8 ἀνασώζειν] *festinare quatenus defendet libertatem* Lat τῆς ἐλευθερίας] τῆς ἐλευθερίας O τὴν ἐλευθερίαν MSPLE
 *ἀνασώζειν fort. spurium 9 πραγμάτων] πραγμάτων ἐπινοίας MSPL
 12 *τοῦτ' οὖν] τότ' οὖν O τοῦτο γοῦν L 13 στρατόπεδον] στρατιωτι-
 ζὸν MSPL 14 *ἔτινος R τὴν] τὴν τε MPL τὴν τ' S 15 αὐτογίλαν-
 τον M 16 τε] τε μὴ SP 17 νομίζωσιν S² νομοῦσι (aut νομίσουσι) conl.
 18 αὐτοῦ] αὐτοῦ ὄν SP 19 συνεβούλευε — p. 335, 2 ὕδωρ habet Glycas
 τὴν om. Glyc *ἐν ἀκμῇ] incip. Suidas 20 *ἀγαγεῖν τὸν στρατὸν
 εἰς τὸν Suid 21 οὕτω ESuidGlyc πίνοντας E εὐψύχους] εὐψύχους εἶναι
 Suid 22 *ἐσκεισμένοις L *πίνοντες τύχοιεν] πίνοντες Suid 23 δειλοῖς
 (δηλοῖς L) νομίζωσιν] δὴ (δὲ M) νομίζωσιν ἐπὶ δειλοῦς τοῦτο πάσχειν MSPSuid
 Glyc καὶ om. Suid πολεμίους] fin. Suidas

τοῦ Γεδεώνος κατὰ τὰς ὑποθήκας τοῦ Θεοῦ τριακόσιοι ἄνδρες εἰρή-
 θισαν ταῖς χερσὶ μετὰ φόβου προσεπαγκάμενοι τὸ ἕδος τιταραγ-
 μένος. ἔφησέ τε ὁ Θεὸς τοῖσις ἐλαγόμενον ἐπιχειροῖν τοῖς πολε-
 μίοις. ἔστρατοπέδειοντο δὲ ὑπὲρ τοῦ Ἰσραήλ μίλλοις εἰς τὴν
 5 ἐπιούσαν περαιοῦσθαι.

4. Γεδεώνος δ' ἐν φόβῳ καθεστῶτος, καὶ γὰρ νοκίος ἐπιχειροῖν 218
 αὐτῷ ὁ Θεὸς προειρῆζει, τοῦ δέους αὐτὸν ἀπαγαγεῖν βουλόμενος
 κελεῖει προσλαβόντι ἓνα τῶν στρατιωτῶν πλησίον χωρεῖν ταῖς Μα-
 10 διανητῶν σκιραῖς· παρ' αὐτῶν γὰρ ἐκείνων λήψεσθαι φρόνημα καὶ
 219 θάρσος. πεισθεῖς δὲ ἦε φρουρὰν τὸν ἑαυτοῦ θεράποντα παρα-
 λαβόν, καὶ πλησιάσας σκιρῇ τινι καταλαμβάνει τοὺς ἐν αὐτῇ ἐργι-
 γορότας καὶ τὸν ἕτερον ὄναρ διηγοῦμενον τῷ σισκιρῶντι. ὥστε
 ἀκούειν τὸν Γεδεῶνα. τὸ δὲ τοιοῦτον ἦν· μᾶζαν ἐδόζει κριθίνην
 15 ἐπ' εὐτελείας ἀνθρώποις ἄβρωτον διὰ τοῦ στρατοπέδοι κελιομένην
 τὴν τοῦ βασιλέως σκιρῆν καταβαλεῖν καὶ τὰς τῶν στρατιωτῶν πάν-
 220 των. ὁ δὲ σημαίνειν ὄλεθρον τοῦ στρατοῦ τὴν ὄψιν ἔκρινε λέγων,
 ὅθεν τοῦτ' αὐτῷ συνιδεῖν ἐπῆλθε, πᾶν τὸ σπέσμα τὸ καλοῦμενον
 κριθίνον εὐτελέστατον ὁμολογεῖσθαι τυχάνειν, τοῦ δ' Ἀσιανοῦ παν-
 20 τὸς τὸ Ἰσραηλιτῶν ἔστιν ἰδεῖν ἀτιμότερον νῦν γεγενημένον ὁμοιον
 221 δὲ τῷ κατὰ κριθίνην γένει. καὶ τὸ παρὰ τοῖς Ἰσραηλιταῖς νῦν με-
 γαλοφρονοῦν τοῦτ' ἂν εἴη Γεδεῶν καὶ τὸ σὺν αὐτῷ στρατιωτικόν.
 ἔπει οὖν τὴν μᾶζαν φῆς ἰδεῖν τὰς σκιρὰς ἡμῶν ἀνατρέπουσαν, δέ-
 δια μὴ Θεὸς Γεδεῶνι τὴν καθ' ἡμῶν νίκην ἐπιπένηκε.“

5. Γεδεῶνα δ' ἀκούσαντα τὸ ὄναρ ἔλπις ἀγαθῇ καὶ θάρσος 222
 25 ἔλαβε καὶ προσέταξεν ἐν τοῖς ὅπλοις εἶναι τοὺς οἰκείους διηγησά-
 μενος αὐτοῖς καὶ τὴν τῶν πολεμίων ὄψιν, οἱ δ' ἔτοιμοι πρὸς τὰ

§ 217 = Iudic. VII 6.

ROMSPLELatZonaras I p. 87. Michael Glycas p. 307.

1 κατὰ τὰς τοῦ θεοῦ ὑποθήκας τοῦ γεδεῶνος tr. M 2 φόβου] τρόμου
 Glyc 3 ἔφησέ τε] ἔφη δέ τε RO 4 ἔστρατοπέδενον MSPL 8 προσλαβό-
 μενον EZon *τῶν στρατιωτῶν ἓνα tr. ML μαδιανητῶν, ι ex η corr. S μα-
 διανητῶν P τῶν μαδιανητῶν E *madianitarum* Lat 10 *ἦει] εἴη R φρού-
 ραν M φρουρὸν O *phara* Lat *Φαράν* Hudson 11 *πλησιάσας] πλησιάσας δὲ,
 δὲ expunct m. 2 S 12 *διηγοῦμενον, ν finale i. ras. P 13 *κριθίνην O
 14 *ὑπ'] ἀπ' ROSP *ἀνθρώποις om. O *ἄμβρωτον O¹ *διὰ] διὰ
 τὴν R *κελιομένην L 15 *καταβαλεῖν] καταλάβειν L *adtraehendisse* Lat
 17 αὐτῷ] αὐτὸ O συν·ιδεῖν S συνειδεῖν P 19 νῦν ἀτιμότερον tr.
 MSPL 20 δὲ om. E τοῖς om. E *μεγαλοφρονοῦν] μέγα φρονοῦν SP
 23 θεός] ὁ θεός MLE 24 *δὲ ML 25 *διησάμενος, s. m. rec. L
 μί
 26 *πολεων P

- παραγγελλόμενα φρονηματισθέντες ὑπὸ τῶν δεδηλωμένων ἦσαν.
 223 καὶ κατὰ τετάρτην μάλιστα φυλακὴν προσῆγε τὴν ἑαυτοῦ στρατιάν
 Γεδεὼν εἰς τρία μέρη διελὼν αὐτήν, ἑκατὸν δὲ ἦσαν ἐν ἑκάστῳ.
 ἐκόμεζον δὲ πάντες ἀμφορέας κενούς καὶ λαμπάδας ἡμιμένας ἐν αὐ-
 ταῖς, ὅπως μὴ κατάφωρος τοῖς πολεμίοις ἢ ἔσθοδος αὐτῶν γένηται, 5
 καὶ ἐν τῇ δεξιᾷ κριοῦ κέρας· ἐχρῶντο δὲ τοῖτοις ἀντὶ σάλπιγγος.
 224 χωρίον δὲ πολὺ κατείχε τὶ τῶν πολεμίων στρατεύμα, πλείστην γὰρ
 αὐτοῖς εἶναι συνέβαινε ἀμύηλον, καὶ κατὰ τὰ ἔθνη νεμυθέντες ἰφ'
 225 ἐνὶ κίλῳ πάντες ἦσαν. οἱ δ' Ἑβραῖοι, προειρημένον αὐτοῖς ὁπόταν
 γένηνται πλείσιον τῶν πολεμίων ἐκ συνθήματος σάλπιγγί τε ἠχή- 10
 σοντας καὶ τοὺς ἀμφορέας κατεάζαντας ὀρυῆσαι μετὰ τῶν λαμ-
 πάδων ἀλαλάζαντας καὶ νικᾶν Θεοῦ Γεδεὼνι βοηθήσαντος, τοῖτ'
 226 ἐποίησαν. ταραχὴ δὲ λαμβάνει τοὺς ἀνθρώπους ἔτι [τε] ἐπιούοντας
 καὶ δέγματα· νῆξ γὰρ ἦν καὶ ὁ Θεὸς τοῦτο ἤθελεν. ἐκτείνοντο δὲ
 ὀλίγοι μὲν ὑπὸ τῶν πολεμίων, οἱ δὲ πλείους ὑπὸ τῶν συμμάχων 15
 διὰ τὸ τῇ γλώσῃ διαφωνεῖν. ἅπαξ δὲ καταστάτες εἰς ταραχὴν
 πᾶν τὸ προστιχὸν ἀήρουν νομίζοντες εἶναι πολέμιον, φόνος τε
 227 πολὺς ἦν. καὶ φήμη πρὸς τοὺς Ἰσραηλίτας τῆς Γεδεὼνος νίκης ἀφι-
 κομένης ἐν τοῖς ὅπλοις ἦσαν, καὶ διώξαντες λαμβάνουσι τοὺς πολε-
 μίους ἐν κοίλῳ τινὶ χωράδῳ περιειλημμένων οὐ δυναμέναις δια- 20
 περαῖναι χωρὶν καὶ περιστάντες κτείνουσι ἅπαντας καὶ δύο τῶν
 228 βασιλέων Ὠρηβὸν τε καὶ Ζῆβον. οἱ δὲ λοιποὶ τῶν ἡγεμόνων τοὺς
 περιλειφθέντας τῶν στρατιωτῶν ἐνάγοντες, ἦσαν δὲ μύριοι καὶ

§ 223 = Iudic. VII 16.

ROMSPLELatZonaras I p. 87sq.

- 1 παραγγελλόμενα S¹ 2 καὶ om. L μάλιστα om. ROE et fort. Lat
 *ἑαυτοῦ] αὐτοῦ MSPL 3 *ἑκατὸν — ἑκάστῳ om. Lat δ'] MSPL ἐν
 ἐκάστη L 4 *ἀμφορέας] faretra Lat *καινοὺς R ἐν αὐταῖς om. MSP
 LELat 5 μὴ κατάφωρος] grauis Lat κατάφωρος, ω ex o corr. RO
 6 κέρας — σάλπιγγος] κέρας οἷς ἀντὶ σάλπιγγος ἐχρῶντο E cornua quibus pro
 tubis utebantur Lat τούτοις] τούτω SP *σάλπιγγον L 7 στρατεύμα]
 στρατοπέδον MSPL 8 τὰ om. SP νεμυθέντες O 9 προειρημένον] con.
 προειρημένου codd. 10 σάλπιγγί] E σάλπιγγι codd. tubis Lat ἡγήσαντας]
 con. ἡγήσαντες codd. 11 *ἀμφορέας] faretra Lat κατεάζαντας] con.
 κατεάζαντες codd. *λαμπάδων] λαμπάδων ἐπὶ τοὺς πολεμίους SPL
 12 ἀλαλάζαντας] con. ἀλαλάζαντες ROMS²P ἀλλοιάζαντες S¹E ἀλλοιάζαντες L
 13 ἔτι τε om. E τε om. Lat et Dindorf 14 *δὲ ὀλίγοι μὲν] μὲν ὀλί-
 γοι P 16 δὲ] nam Lat 17 φόνος] ὁ φόνος M 18 φήμη MSPLLat
 ἀφικομένη R 20 δυναμέναις] δυναμένουσ, o ex corr. M δυναμένασ διαβάθη
 S δυναμένουσ διὰ βάθη P διαπεραῖν P 21 χωρίων P 22 *Ὠρηβὸν]
 ὠριβον ROM *Ζῆβον] ζῆβον (ι ex η corr. M) RM ζῆβον O 23 παραλει-
 φθέντας E ἐνάγοντες] ἄγοντες SPE colligentes Lat δὲ] δὲ ὡσ MLELat

ὄγκρασιγίλιοι, στρατοπεδεύονται πολὺ τῶν Ἰσραηλιτῶν ἄπωθεν. Γεδεὼν δὲ οὐκ ἀπηγορεύει ποτιῶν, ἀλλὰ διώξας μετὰ παντός τοῦ στρατοῦ καὶ συμβαλῶν ἅπαντας διέφθειρε τοὺς πολεμίους καὶ τοὺς λοιποὺς ἡγεμόνας Ζεβὴν καὶ Ζαρμούνην ἀιχμαλώτους λαβῶν ἀνήγαγεν. ἀπέθανον δ' ἐν αὐτῇ τῇ μάχῃ Μαδιητιτῶν τε καὶ τῶν 229 συστρατευσάντων αὐτοῖς Ἀράβων περὶ μυριάδας δώδεκα, λεία τε πολλὴ χροσὸς καὶ ἄφθνος καὶ ὕψη καὶ κάμηλος καὶ ὑποζύγια λαμβάνεται τοῖς Ἑβραίοις. Γεδεὼν δὲ παραγενόμενος εἰς Ἐφράν τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα κτείνει τοὺς τῶν Μαδιητιτῶν βασιλέας.

6. Ἡ δ' Ἐφράμιδος φυλὴ τῆ Γεδεῶνος εὐπραγία δυσχεραίνουσα 230 στρατεύειν ἐπ' αὐτὸν διεγνώκει, τὸ μὴ προαγγεῖλαι τὴν ἐπιχειρήσιν αὐτοῖς τὴν κατὰ τῶν πολεμιῶν ἐγκαλοῦντες. Γεδεὼν δὲ μέτριος ὢν καὶ πάσῃ ἀρετῇ ἄφθνος οὐκ αὐτὸς ἔλεγεν αὐτοκράτορι χρυσάμενος λογιῶν τοῖς ἐχθροῖς ἐκιδέσθαι χωρὶς αὐτῶν, ἀλλὰ τοῦ Θεοῦ 15 κελύσαντος· τὴν δὲ γίνῃ οἷχ ἴτιον αὐτῶν ἔρασκεν ἰδίαν ἢ τῶν ἐστρατευκότων εἶναι. καὶ τούτοις παρηγορήσας αὐτῶν τὴν ὀργὴν 231 τοῖς λόγοις μᾶλλον τοῖς Ἑβραίοις ὠφέλισε τῆς ἐπὶ τῶν πολεμιῶν εὐπραξίας [σφίσας αἰτίας]· ἐμφυλίον γάρ αὐτοῖς σιάσεως ἄρχειν μέλλοντας ἐρύσσατο. τῆς μέντοι ἔβρωος ταύτης ἢ φυλὴ δίκην ἐξέ- 20 τισεν, ἣν δηλώσομεν κατὰ καιρὸν ἴδιον.

7. Γεδεὼν δὲ τὴν ἄρχην ἀποδέσθαι βουλόμενος βιασθεὶς ἔσχεν 232 αὐτῇν ἐπ' ἑτῆ τεσσαράκοντα βραβείων αὐτοῖς τὰ δίκαια καὶ περὶ τῶν διαφορῶν ἐπ' αὐτὸν βαδιζόντων κύρια πάντα ἦν τὰ ἐπ' αὐτοῦ λεγόμενα. καὶ ὁ μὲν γηραιὸς τελευτήσας ἐν Ἐφράν τῇ πατρίδι 15 θάπτεται.

§ 228 = Iudic. VIII 10; § 230 = Iudic. VIII 1; § 232 = Iudic. VIII 22.

ROMSPLELatZonaras I p. 88.

1 πολὺ] πόρρω πολὺ MSPL ἄπωθεν] ἄποθεν RO, om. MSPL 2 δέ] δ' MSP πόνων RO 4 Ζεβὴν καὶ Ζαρμούνην] ζέροβην καὶ ζαρμούνην O ζεβὴν καὶ ζαρβοννὴν M σαλιανὶ (2 i. ras. ex o uid. corr.) ζεβεὴν καὶ ζαρμούνην S ζεβέδην καὶ ζαρμούνην καὶ σαλιανᾶν P ζεβὴν σαλιανᾶν καὶ ζαρβοννὴν L ζεβέησ καὶ ζαρβούνησ E zerbîn et zarnon Lat ἀνήγαγεν] ἦγαγεν ML ἤχθησαν E 5 madianitarum Lat τῶν συστρατευσαμένων SP 6 ἄράβων M 7 ὕψη ROM 8 *ἔφραν SP ἐφράμ ML 9 πτήνη M μαδιανιτῶν (α ante ν i. ras. P) SPLat 10 ἐφράμιδος, α ex corr. R ἐφράμιος MS ἐφράμιος PLE ephrem Lat τῇ Γεδεῶνος] ex qua erat gedeon Lat 11 *διεγνώκεισαν M *τὸ τῷ SP προαγγεῖλαι Dindorf προαγγεῖλαι ROMSPE παρηγοῖλαι L indicasset Lat 12 *Γεδεῶν] ὁ γεδεὼν, ὁ add. rubricator L 13 ἄφθνος M 17 *ὠφέλισε O 18 φήσας αἰτίας om. MSPLELat αὐτοῖσ RO 19 *ἐρύσατο L μέντοι] μέντοιγε MSPLE 23 διαφορῶν P κύρια] ex Lat κύριά τε codd. 24 λεγόμενα] γενόμενα RO Ἐφράν] ἐφράμ R ἐφράμ (μ ex ν corr. P) MSPL ephren Lat

- 233 VII. 1. Παῖδες δὲ ἦσαν αὐτῷ γνήσιοι μὲν ἑβδομήκοντα, πολλὰς γὰρ ἔφημε γυναῖκας, νόθος δ' εἷς ἐκ παλλακῆς Ἰροῦμας Ἀβιμέλεχος τοῦτομα, ὃς μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς τελευτὴν ἀναχωρήσας εἰς Σιμίμα πρὸς τοὺς ἀπὸ μητρὸς συγγενεῖς, ἐντεύθεν γὰρ ἦν, καὶ λαβὼν ἀργύριον παρ' αὐτῶν, οἱ διὰ κλήθους ἀδικημάτων ἦσαν ἐπίσημοι, 5
- 234 ἀγινεῖται σὺν αὐτοῖς εἰς τὸν πατρῶον οἶκον καὶ κτείνει πάντας τοὺς ἀδελφοὺς πλὴν Ἰωθάμου· σφίξεται γὰρ οὗτος διαφυγεῖν ἐπιτυχίας. Ἀβιμέλεχος δὲ εἰς τρανίδα τὰ πράγματα μεθίστησι κίτριον αὐτὸν ὅ τι βούλεται ποιεῖν ἀντὶ τῶν νομίμων ἀποδείξας καὶ δεινῶς πρὸς τοὺς τοῦ δικαίου προϋσταμένους ἐπιπικραίνόμενος. 10
- 235 2. Καὶ ποτε δημοτελοῦς Σιμίμοις οὔσης ἐσοτῆς καὶ τοῦ κλήθους πατρὸς ἐκεῖ συνειλεγμένον ὁ ἀδελγὸς αὐτοῦ Ἰωθάμης, ὃν καὶ διαφυγεῖν ἔφαμεν, ἀελθὼν ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ Γαριζεῖν, ἐπέρκεται δὲ τῆς Σιμίμων πόλεως, ἐξβοήσας εἰς ἐπήκοον τοῦ κλήθους ἰσχυρίαν αὐτῷ παρασχόντος ἡξίου μαθεῖν τὰ ἐκ' αὐτοῦ λεγόμενα, γενομένης δὲ σιγῆς εἶπεν, ὡς τὰ δένδρα φωνῆν ἀνθρώπιον προτιέμενα συνόδοι γενομένης αὐτῶν δεηθεῖν, σιγῆς ἄρχειν αὐτῶν, ἀρησαμένης δ' ἐκείνης διὰ τὸ τιμῆς τῆς ἐπὶ τοῖς καρποῖς οἰκίας οὔσης ἀπολαίειν οὐκ ἐκ' ἄλλων ἕξωθεν προσγινομένης, τὰ δένδρα τῆς ἐπὶ τῷ ἄρχεσθαι φροντίδος οὐκ ἀπελείπετο, ἐδόκει δ' αὐτοῖς ἀμ- 20
- 236 πέλῳ τὴν τιμὴν παρασχεῖν, καὶ ἡ ἄμπελος χειροτονομένη τοῖς τῆς σιγῆς χρησαμένη λόγους παρητεῖτο τὴν ἀρχήν, τὸ δ' αὐτὸ καὶ τῶν ἐλαιῶν κωιησαμένων ἥμινος, ἐδείθη γὰρ αὐτῆς ὥστε παραλαβεῖν τὴν βασιλείαν τὰ δένδρα, πυρεῖα δὲ ἀγαθῇ παρασχεῖν τῶν 25

§ 232 = Iudic. VIII 30.

ROMSPLELatZonaras I p. 88.

1 i. marg. 9 R 2 ἔφημαι R δὲ ROSPE ὄρομας O droma Lat
 3 εἷς] ἐπὶ MSPLE σιμίμοις E sichem semper Lat 4 ἀπὸ] τῆς E 5 post
 αὐτῶν lacunam statuit Ernesti, cf. Iudic. IX 4 6 *πάτριον RO 7 Ἰωθά-
 μου] Ἰωθάνου (i ex ei corr.) M Ἰωθάμου SP Ἰωθάμου L Ἰωθάμα E ioathan Lat
 Ἰωθάνου Zon διὰ φωνῆν O διαφυγεῖν L 8 *καθίστησι L 9 αὐτὸν
 ROMSP¹L 10 ἐπιπικραίνόμενος E 12 συνειλεγμένον] συνηγμένον L
 ἰω-θάμης R ἰωθάμης SP ἰωθάμος L ioathan Lat ἰωθάμος E καὶ om. E

13 *Γαριζεῖν] γαρι M γαριζῆν S γαριζεῖν O γαριζεῖν L 14 σιμίμων MS²P
 σικίλων S¹ σικιμών L sicimorum Lat *εἷς om. RO 16 ἀνθρώπιον OM
 ἀνθρώπων L ἀνθρώπινην E 17 *σιγῆς] σιγῆν RO 18 τιμῆς] τῆς τιμῆς
 MSPL 19 ἀπολαίειν R ἕξωθεν P² προσγενομένην SP προσγινομένη L
 20 τῷ] τὸ ROSPL 21 *τὴν om. ROSP¹ 22 τῆς σιγῆς] αὐτοῖς τῇ
 σιγῇ (τῇ σιγῇ om. i. marg. suppl. m. 1 S) MSPLLat 23 παραλαβεῖν P¹
 24 πυρεῖα] Bekker πυρεῖα codd.

ξέλων ἰστίαι, ἐπισκηπταί τὴν ἀρχὴν ἀναλήψασθαι καὶ ἀόντως ἔχειν.
 δεῖ μέντοι συνίζάνειν αὐτὰ ὑπὸ τὴν σιάν, εἰ δ' ὄλεθρον ἐπ' αὐτῇ
 φρονοῖεν, ὑπὸ τοῦ ἐνότος πρὸς διαφθαρεῖεν. ταῦτα δ' οὐ γέλω- 239
 τος ἴνεκα, φησί, λέγω, ἥτι δὲ πολλῶν ἀγαθῶν ἐκ Γεδαιῶτος πεπειρα-
 5 μίνοι περισφώσιν Ἀβιμίελεχον ἐπὶ τῶν ὄλων ὅτια πραγμάτιον σὶν
 αὐτῷ τοῖς ἀδελφοῖς ἀποικιστῆταις, ὃν πρὸς αἰδὲν διοίσιν. καὶ
 ὁ μὲν ταῦτα εἰλὼν ἐπεχώρησε καὶ διημῖο λαοθάτων ἐν τοῖς ὄρεσι
 δεδιῶς ἐπ' ἔτη τρία τὸν Ἀβιμίελεχον.

3. Μετ' οὐ πολὺ δὲ τῆς ἐορτῆς Σικιμίται, μετενόησαν γὰρ ἐπὶ 240
 10 τοῖς Γεδαιῶτος τοῖς πεφρονεμένοις, ἐξελάνουσι τὸν Ἀβιμίελεχον
 τῆς πόλεως καὶ τῆς γῆλης· ὁ δὲ κακοῦν τὴν πόλιν ἐφρόντιζε. τῆς
 δ' ὥρας τῆς τοῦ τρυγᾶν γενομένης ἐδεδίεσαν συλλέγειν τὸν καρπὸν
 προσιόντες μὴ τι δράσῃ κακοῦν Ἀβιμίελεχος εἰς αὐτούς. ἐπιδημήσαν- 241
 15 τος δὲ πρὸς αὐτοῖς τῶν ἀρχόντων τινὸς Γυάλου σὶν ὀπλίτας καὶ
 συγγενέσι τοῖς αὐτοῦ φυλακῆν οἱ Σικιμίται δέονται παρασχεῖν αὐ-
 τοῖς, ἕως ἂν τρυγῆσσι. προσδεξαμένοι δ' ἐκείνου τὴν ἀξίωσιν
 προήεσαν καὶ Γυάλῃ σὶν αὐτοῖς τὸ οἰκειὸν ἄγων ὀπλιτικόν. ὅ τε 242
 σὶν καρπὸς μετὰ ἀσφαλείας συνάγεται καὶ δεκνοῦντες κατὰ συμ-
 μορίαν φανερωῶς ἀπετόλμων ἤδη βλασφημεῖν τὸν Ἀβιμίελεχον. οἱ τε
 20 ἄρχοντες ἐνέδρας καταλαμβάνόμενοι τὰ περὶ τὴν πόλιν πολλοὺς
 τῶν Ἀβιμιελέχου συλλαμβάνοντες ἀνήρουν.

4. Ζέβουλος δὲ τις τῶν Σικιμιτῶν ἀρχων ξένος ὢν Ἀβιμιελέχου 243
 ὅσα παροξύνειεν Γυάλῃ τὸν δῆμον κέμτων ἀγγέλους ἐμίγειν αὐτῷ
 καὶ παρήγει λοχᾶν πρὸ τῆς πόλεως· πείσειν γὰρ Γυάλῃν ἐξελθεῖν
 25 ἐπ' αὐτόν, καὶ τὸ λοιπὸν ἐπ' ἐκείνῳ τρυγάνειν ὅστε ἀμύνασθαι·
 γενομένου γὰρ τοῦτου διαλλαγὰς αὐτῷ μνηστεύεσθαι πρὸς τὸν

§ 237 = Iudic. IX 14.

ROMSPLELatZonaras I p. 88.

1 *ἐστὶ L *ἐπισκηπταί R 2 *δεῖ] δεῖν conl. 3 φρονοῖεν] Dindorf
 φρονῶεν ROMP¹LE φρονῶειεν SP² δὲ E 4 φησί, λέγω] φησὶ λέγειν MS
 λέγω φησὶ P λέγω E 6 *ἀποικιστῆται SP 8 τρία] XXX cod. Wiz. Lat
 9 Σικιμίται] οἱ (ἡ L) σικιμίται MSPLE 11 ὁ δὲ] οἱ δὲ MSPL κα-
 κοῦν, οὐ i. ras. R ἐφρόντιζον MSPL 13 Ἀβιμίελεχος εἰς αὐτούς] αὐτοῦς
 ἐβιμίελεχος MSPLE 14 Γυάλου] γάλου M γέλιον SPE γάαλον L gaal Lat
 16 δὲ M 17 Γυάλῃ] γάλῃ M γάαῃ SP γάαλος L γέλλῃ E gaal
 Lat 18 κατὰ συμμορίαν] per singulos choros Lat unde κατὰ συμμορίας
 Cocceji 21 συλλαμβάνοντες] latenter Lat ἀνήρουν] διέφθειρον ML διέ-
 φθειραν SP 22 ζέβουλος L ζέβελος E zebul hic et infra Lat 23 παρο-
 ξύνειε MO²S²E Γυάλῃ] γάλῃ M γέλλῃ SPE γάαλος L gaal Lat *πέμ-
 πον R 24 *λογγᾶν O Γυάλῃν] γαλήν M γάαλλην SP γάαλον L γέλλῃ E
 gaal hic et infra Lat 25 ἐκείνου L ἀμύνασθαι ML 26 μνηστεύεσθαι]
 conl. μνηστεύεσθαι codd.

- 244 δῆμον. ὁ τε οὖν Ἀβιμελέχος ἐκάθισεν ἐνεδρεῖον καὶ ὁ Γυάλης ἀφυ-
λακτοτέρως διέτριβεν ἐπὶ τοῦ προαστείου καὶ Ζάβουλος σὺν αὐτῷ.
ἰδὼν δὲ ὀπλίτας ἐπιγερομένους Γυάλης πρὸς Ζάβουλον ἔλεγε ἄ-
245 θρας αὐτοῖς ἐπιῆναι καθωπλισμένους. τοῦ δὲ σκιάς εἶναι φημένον
τῶν πετρῶν, πλησίον ἤδη γινομένων τὸ ἀκριβὲς κατατοῶν οὐ σκιάς 5
ἔλεγε ταῦτ' εἶναι, λόγον δ' ἀνδρῶν. καὶ Ζάβουλος, „οὐ σὺ μέντοι,
φησίν, Ἀβιμελέχῳ κακίαν ἐπεκάλεις; τί οὖν οὐκ ἐπιδεικνύεις τὸ
246 τῆς ἀρετῆς μέγεθος εἰς μάχην αὐτῷ συμβαλῶν“; Γυάλης δὲ θεω-
ρούμενος συνάπτει τοῖς Ἀβιμελέχῳ καὶ πίπτουσι μὲν τινες τῶν
σὺν αὐτῷ, φεύγει δ' αὐτὸς εἰς τὴν πόλιν τοὺς ἄλλους ἀγόμενος. 10
καὶ Ζάβουλος πολιτεύεται Γυάλην ἐκβληθῆναι τῆς πόλεως κατη-
γορήσας, ὡς μαλακῶς πρὸς τοὺς Ἀβιμελέχῳ στρατιώτας ἀγωνί-
247 σαιτο. Ἀβιμελέχος δὲ πεθόμενος ἐξελεσομένους αἰθῆς κατὰ τρί-
γητον τοὺς Σικιμίους ἐνέδραις προλογίζεται τὰ περὶ τὴν πόλιν, καὶ
προελθόντων ἢ μὲν τρίτῃ μοῖρα τῆς στρατιᾶς καταλαμβάνει τὰς 15
πίλας ἀφαιρησομένη τὴν εἴσοδον τοὺς πολίτας, οἱ δ' ἄλλοι σιιδνα-
248 μένους μεταθέουσι, πανταχοῦ τε φόνος ἦν. καὶ κατασάψας εἰς
ἔδαφος τὴν πόλιν, οὐ γὰρ ἀντέσχε πρὸς τὴν πολιορκίαν, ἄλας κατὰ
τῶν ἔρειπίων σπεύρας προῆγε. καὶ Σικιμίται πάντες οὕτως ἀπώ-
λοντο· ὅσοι δὲ κατὰ τὴν χώραν σκεδασθέντες διέφυγον τὸν κίν- 20

§ 244 = Iudic. IX 34.

ROMSPLELatZonaras I p. 88.

- 1 Γυάλης] γαλις M γαάλης S γαάλλης P γάαλος L γέλλης E 2 ἀφυ-
λακτότερος MSPLE ἀφυλακτότερον E ζαβούλος R ζεβέλλης M ζεβέλης SPE
ζέβουλος L 3 Γυάλης] γάλης M γαάλης S γαάλλης P γάαλος L ὁ γέλλης E
ζαβούλον RO ζεβελάν M ζεβελάν SP ζέβουλον L 4 *ἐπιῆναι ROML
τοῦ] τοὺς L 5 τῶν om. P γενομένων ML 6 ταῦτα ROSPL
ζαβούλος O et ex corr. R ζέβελος MSPE ζέβουλος L μέντοι om. ELat
7 ἀπεκάλεις RO ἐπικαλείς M ἐνεκάλεις E fort. recte ἐπιδεικνύεις] ἐπιδει-
κνῶσαι MSPLE 8 τῆς] τῆς σῆς MSPLE τὴν σὴν E tuas Lat Γυάλης] γάλης
M γαάλης SE γαάλλης P γάαλος L θεωροφνημένος E 10 *τοὺς ἄλλους]
οὗς οὗς
τάλλ , αλλ i. ras. O 11 Ζάβουλος] ζέβελος MSPE ζέβουλος L zebul Lat
ut supra Γυάλην] πάλην ROML γαλήν S γάλην P γέλην E demmo — gaal Lat
12 supra κατηγορήσας s. m. rec. litteras minus certas, θεις ut uid. O
13 ἐξελεσομένους, ου ex o corr. O αἰθῆς] αἰθῆς τοῦ σικιμίον RO τρι-
γητὸν codd. 14 σικιμίους] σικιμίους R σικιμίους s. m. rec. O σικιμίους L
προλογίζεται O 16 ἀφαιρησομένην RO τοῖς πολιταῖς RO δὲ PE
18 οὐ — πολιορκίαν om. ELat τὴν om. MSPLE *ἄλας] ἄλλας S²P²
19 *ῥιπιτών O ἔρειπίων MS¹

δυνον, οὔτοι πέτρων ὄχρῶν ἐρόντες ἐπ' αὐτῆς ἰδρύνονται τειχίσαι
 τε ταύτην παρεσθενάζοντο. ἔρθη τε τὴν διάνοιαν αὐτῶν Ἀβι- 249
 μέλεχος μαθὼν ἔλθειν ἐπ' αὐτοὺς μετὰ τῆς δυνάμεως καὶ ἱρακέλλους
 ἕλης ξηρᾶς περιβαλὼν τῷ χωρίῳ δι' αὐτοῦ φέρων ταῦτα ποιεῖν τὴν
 5 στρατιὰν παρεκελεύσατο. καὶ ταχέως περιληφθείσης ἐν κύκλῳ τῆς
 πέτρας τοῖς ξύλοις τῶ ἐμβαλλοσιν ὅσα τε μᾶλλον ἐξάστιν γίσειν
 ἔχει καὶ μεγίστην αἴρουνσι φλόγα. καὶ διαφεύγει μὲν ἀπὸ τῆς πέ- 250
 τρας οὐθείς, ἀλλ' ἅμα γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἀπόλοντο, ἄνδρες μὲν
 περὶ πεντακοσίους καὶ χιλίους, τὸ δὲ ἄλλο πληθὸς ἱκανόν. καὶ
 10 Σικιμίταις μὲν τοιαύτη συμφορὰ συνέπεσε μίζων καὶ τῆς ἐπ' αὐτῇ
 λῦπαις γενομένη πλὴν οὐ κατὰ δίκην ἐκ' ἀνδρῶς εἰεργέτιον συνθεῖσι
 κακὸν τηλικούτον.

5. Ἀβιμέλεχος δὲ τοῖς Σικιμιτῶν κακοῖς καταπλήξας τοὺς Ἰω- 251
 ραήλιδας μίζωνον ἐγείμενος δήλος ἦν καὶ μηδαμῶς περιγράψων
 15 τὴν βίαν, εἰ μὴ πάντας ἀπολέσειεν. ἤλαυνεν οὖν ἐπὶ Θήβας καὶ
 τὴν μὲν πόλιν ἐξ ἐπιδρομῆς αἴρει, πύργου δ' ὄντος ἐν αὐτῇ με-
 γάλου, εἰς ὃν πᾶν τὸ πληθὸς συνέφυγε, πολιορκεῖν τοῦτον παρε-
 σθενάζετο. καὶ αὐτὸν πλησίον ὀρμῶντα τῶν πυλῶν γυνὴ Θραύ- 252
 σμαὶ μέλις βάλοισα κατὰ τῆς κεφαλῆς τυγχάνει. πεσὼν δὲ Ἀβι-
 20 μέλεχος τὸν ἱεραστιστὴν παρεκαλεῖ κτείνειν αὐτόν, μὴ τῆς γυναικὸς
 ὁ θάνατος αὐτοῦ δόξειεν ἔργον. καὶ ὁ μὲν τὸ προσταχθὲν ἐποιεῖ.
 ὁ δὲ τοιαύτην ὑπερ τῆς εἰς τοὺς ἀδελφοὺς παρανομίας ποινὴν 253
 ἐξέτισε καὶ τῶν εἰς Σικιμίους αὐτῷ τετολημμένων· τοῦτοις δὲ κατὰ
 τὴν Ἰωθάμου μαντείαν ἢ συμφορὰ συνέπεσε. τὸ μέντοι σὺν Ἀβι-

§ 248 = Iudic. IX 46.

ROMSPLELatZonaras I p. 88. Suidas s. φακέλλων.

1 πέτρων ὄχρῶν ἐρόντες] συλλεγόντες ἐπὶ τινι πέτρῳ ὄχρῳν MSPLE
 Lat *ἰδρύνοντο MSPL morabantur Lat τειχίσαι M 2 *τε (ante ταύτην)] δὲ
 RO 3 αὐτοῖς] αὐτῇ MLE *φακέλλους—4 χωρίῳ laudat Suidas *φακέ-
 λου MSPL 4 *περιβάλλον M περιβαλεῖν L *τοῦ χωρίου RO ταῦτα]
 ταῦτο MSPL haec Lat τὴν στρατιάν R τῆ στρατιᾷ SP 5 περιληφθείσης]
 περιεφθέρσης RO circumdato Lat τῆς πέτρας τοῖς ξύλοις ἐν κύκλῳ tr. M
 6 *ἐμβάλοσιν P ὅσα—7 ἔχει om. Lat 7 καὶ iterat P ἀπὸ] ἐπὶ
 ROL ea Lat 8 οὐδεὶς ML ἄνδρας S 9 περὶ om. SP πεντακοσίους
 καὶ χιλίους SP δ' SP ἄλλο] ἄλλ.· (eras. 1—2 litt.) L 10 τοιαύτη S
 μίζων—11 δίκην om. Lat μίζων] μίζω RMSP² μίζωι P¹ 11 λῦπη
 L 13 sichimorum Lat 14 περιγράψων] περιγραψάντων RO περιγράφων
 SP 16 *αἴρει ROML 17 συνέφυγε· RSP 19 *βαλοῦσα] sumens Lat
 δὲ] δὲ ὁ ML 20 *τὸν om. ROM 21 προσταχθὲν] προσταχθὲν αὐτῷ SP
 22 παρανομίας, παρα ex περι corr. S 23 σικιμίους ROSP σικιμίτας LLat
 δὴ conl. Ἰωθάμου] Ἰωθάμου SP Ἰωθάμου L ioatham Lat

μελέχῳ στρατεύμα πεσόντος αὐτοῦ σχεδασθὲν ἀνεχώρησεν ἐπὶ τὰ οὐκέα.

- 254 6. Τῶν δὲ Ἰσραηλιτῶν τὴν ἡγεμονίαν Ἰάρις ὁ Γαλαθηρὸς ἐκ τῆς Μανασσιτίδος φυλῆς παραλαμβάνει ἀνὴρ τὰ τε ἄλλα εὐδαίμων καὶ παῖδας ἀγαθοὺς πεποιμένους τριάξοντα μὲν τὸν ἀριθμὸν ἐπ- 5 πύειν δὲ ἀρίστους καὶ τῶν κατὰ τὴν Γαλαθηρὴν πόλεων ἀρχὰς ἐγκειρισμένους. οὗτος δὺο καὶ εἴκοσι ἔτη τὴν ἀρχὴν κατασχὼν τελευτᾷ γηραιὸς καὶ ταφῆς ἐν Καμμῶν πόλει τῆς Γαλαθηρῆς ἀξιούται.
- 255 7. Πάντα δὲ τὰ τῶν Ἑβραίων εἰς ἀκομίαν καὶ ἔθρον τοῦ Θεοῦ 10 καὶ τῶν νόμων ἐπεφέρετο, καὶ καταφρονήσαντες αὐτῶν Ἀμμαινῖται καὶ Παλαιστῖνοι στρατῷ μεγάλῳ διήρασαν τὴν χώραν καὶ τὴν Περσῶν ἅπασαν κατασχόντες καὶ ἐπὶ τὴν τῶν λοιπῶν ἤδη κτῆσιν 256 διαβαίνειν ἐτόλμων. Ἑβραῖοι δὲ σωφρονοσθέντες ἐπὶ τῶν κακῶν εἰς ἱκετείαν ἐτρέποντο τοῦ Θεοῦ καὶ Θυσίας ἐπέφερον παρακαλοῦντες αὐτὸν μετριάσαντα καὶ πρὸς τὴν δέησιν αὐτῶν ἐπαχθέντα 15 παύσασθαι τῆς ἀρχῆς· ὁ δὲ Θεὸς μεταβαλλόμενος εἰς τὸ ἡμερώτερον ἔμελλεν αὐτοῖς βοηθεῖν.
- 257 8. Ἀμμαινιτῶν δ' ἐστρατευκότων ἐπὶ τὴν Γαλαθηρὴν ὑπῆγτων οἱ ἐπιχώριοι πρὸς τὸ ὄρος δεόμενοι τοῦ στρατηγήσοντος. ἦν δὲ 20 τις Ἰαφθᾶς ἀνὴρ διὰ τὴν πατριάν ἀρετὴν δυνατὸς καὶ δι' οὐκείαν αὐτοῦ στρατιάν ἦν ἔτρεφεν αὐτὸς μισθοφόρων. πρὸς τοῦτον οἱ κέμπσαντες ἠξίουσαν αὐτὸν συμμαχεῖν ἐπαγγελόμενοι παρασχεῖν εἰς 258 ἅπαντ' αὐτῷ τὸν χρόνον τὴν ἰδίαν ἡγεμονίαν. ὁ δ' οὐ προσίεται τὴν παράκλησιν αὐτῶν ἐγκαλῶν. ὅτι μὴ βοηθήσειαν αὐτῷ ἐπὶ τῶν 259 ἀδελφῶν ἀδικουμένῳ περιφανῶς· οὐ γὰρ ὄντα ὁμομίτριον αὐτοῖς

§ 253 = Iudic. IX 55.

ROMSPLELatZonaras I p. 88sq.

3 i. marg. VIII Lat δ' L Ἰάρις] ἰαίριος (εί i. ras. m. 2 S) MSE ἰαίριος
 P ἰαίριος L iaher Lat γαλαδινὸς ex corr. L galadimus Lat 4 *μανασσι-
 τιδος O μανασσιτιδος SPL 6 τῶν s. M γαλαδινὴν LLat 7 εἴκοσι LE
 S ἐν] ἐγ R Καμμῶν] καλαμῶν RO καμῶν MSPLLat γαλαδινῆς ML
 Lat 10 *τοῦ θεοῦ om. ROM 11 ὑπερέφερετο ROML ὑπερέφεντο P¹
 *ἀμμαινῖται RO 12 παλαιστῖνοι O παλαιστῖνοι SPE 14 *αἰβραῖοι (αἰ
 rubricatoris) L ἐπὶ ἀπὸ M 15 *ἱκετεῖας MSPL supplicationes Lat
 *ἐτρέποντο SP ἐπέφερον] ἐπεφέροντο M 17 μεταβαλλόμενος ROML
 19 *ἀμμαινιτῶν OS¹ *δὲ στρατευκότων L *γαλαδινὴν MLLat
 20 στρατηγήσοντος] στρατηγοῦντος RO 21 Ἰαφθᾶς] ἰαφθᾶς OSPL ἰαφθᾶς
 M ἰαφθᾶν (accus.) E ἰαφθᾶς Lat 22 αὐτοῦ] ἐαυτοῦ SP στρατεῖαν RO
 μισθοφόρον ROSP μισθοφορῶν M μισθοδοτῶν Naber 23 ἐπαγγελο-
 μνοι S¹ 24 ἅπαντα SP ἡγεμονίαν M

ἀλλὰ ξένον περὶ τὴν μητέρα δι' ἐρωτικὴν ἐπιθυμίαν ἐπαχθεῖσαν
 αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐξίβαλον κατασφραγίσαι τῆς αὐτοῦ ἀσπι- 260
 ρείας. καὶ ὁ μὲν διέτριβεν ἐν τῇ Γαλαδίτιδι καλουμένη χώρῃ πάν-
 τας τοὺς ὀποθενοῦν παραγινομένους πρὸς αὐτὸν ἐπὶ μισθῷ δεχό-
 5 μενος. ἐκλιπαρησάντων δ' αὐτῶν καὶ ὁμοσάντων εἰς αὐτὸν παρέξειν
 αὐτῷ τὴν ἡγεμονίαν ἐστράτευσεν.

9. Καὶ ποιησάμενος ὄξειαν τὴν τῶν πραγμάτων ἐπιμέλειαν ἐν 261
 πόλει Μασσαδῆ καθίσας τὸν στρατὸν προσέειπεν πέμπει παρὰ τὸν
 Ἀμμωνίτην αἰτιώμενος τῆς ἀλώσεως. ὁ δὲ ἀντιέειπεν ἡμῶν τῶν
 10 Ἰσραηλιτῶν τὴν ἔξοδον τὴν ἀπὸ Αἰγύπτου καὶ τῆς Ἀμορραίας αἰ-
 τιοῦσιν ἡξίου παραχωρεῖν ὡς πατριῶν οὐσὶς ἀρχήθεν. ἀποκρινά- 262
 μενος δὲ ὁ Ἰαφθὰς, ὡς οὐτε τῆς Ἀμορραίας τοῖς προγόνοις αὐτῶν
 ἐλόγως ἐγκαλοῦσι χάριν τε μᾶλλον τῆς Ἀμμωνιτιδος αὐτοῖς ἔχειν
 ὀφείλουσι παρεθεῖσιν, δυνατὸν γὰρ Μωσῆϊ καὶ ταύτῃ λαβεῖν *
 15 παραχωρεῖν τε ἰδίᾳς εἰπὼν γῆς, ἣν Θεοῦ καταζητησάμενος μετὰ
 τριακόσια ἔτη νέμονται, μάχεσθαι πρὸς αὐτοὺς ἔφησεν.

10. Καὶ τοὺς μὲν πρέσβεις ταῦτ' εἰπὼν ἀπέλυσεν· αὐτὸς δ' 263
 ἐξάμενος νίκην καὶ θυσιάσειν ὑποσχόμενος, ἂν σῶος εἰς τὰ οἴκεια
 ἐπιστρέψῃ, καὶ πᾶν ὃ τι καὶ πρῶτον αὐτῷ συντύχοι ἱεροσφύσειν,
 20 συμβαλὼν τε νικᾷ παρὰ πολὺ καὶ γονεῶν ἐδίωκε μέχρι πόλεως
 Μανιάθης, καὶ διαβὰς εἰς τὴν Ἀμμωνίτιν πόλεις τε ἤγανίσε πολλὰς
 καὶ λείαν ἤλασε καὶ τοὺς οἰκείους δουλείας ἀπήλλαξεν ἐν ἔτεσιν
 ὀκτωκαίδεκα ταύτην ἐπομείναντας. ἀναστρέφων δὲ συμφορᾷ πε- 264
 ριπίπτει κατ' οὐδὲν ὁμοίᾳ τοῖς κατορθωμένοις αὐτῷ· ἐπήντισε

§ 259 = Iudic. XI 1, 7.

ROMSPLELatZonaras I p. 89.

1 περὶ] κατὰ SP 2 αὐτοῦ] δι' αὐτοῦ RO δι' αὐτοῦ M 3 γαλαδίτιδι
 (ἢ ex εἰ corr.) O γαλααδίτιδι M 4 ὀποθενοῦν] de longē Lat παραγενο-
 μένοσ SPL αὐτῶν] αὐτῷ L 6 *ἡγεμονείαν M ἐστράτευσεν] πέθεται E
 consensit Lat 7 ποιησάμενος, μ ex ν corr., eno i. ras. P πραγμάτων||
 desinit fol. 139^r M ἐπιμέλειαν om. M 8 *Μασσαδῆ] μασσαδῆ M masphat
 Lat 9 *ἀλώσεω] inuasionis Lat 10 ἀμορραίας ML ἀμορραίας S^p amorrea
 Lat 11 ἀποκρινόμενος M ἰάφθασ MSP ἰεφθὰς L ἰεφθῆς E ἰερθε Lat
 12 ἀμορραίας S^p ἀμορραίας M ἀμορραίας L 14 δυνατὸν — 16 ἔφησεν]
 quia dum possibile fuisset secundum moysi iussionem ut eam tollerent, isti eos
 illic degere permisissent quam post annos trecentos dei auxilio reparauerant,
 ob quam rem pugnaturum se fore dixit Lat μωσῆ] ROL μωσῆ] S μωσῆ] P
 15 ante aut post παραχωρεῖν lacunam statuo ἰδίᾳς om. P μετὰ]
 ὑπὲρ SP 16 ἔφησε OS^pL 17 δὲ ML 18 σῶος] ζῶος ML ζῶος SP
 uiuus Lat 19 συντύχει R συντύχη OLE 21 Μανιάθης] μαλιάθης SP
 maniathe Lat *ἀμμωνίτην RO ἀμμωνίτην SP¹ 22 λείας LE *ἐν ἔτεσιν
 ὀκτωκαίδεκα] ὀκτωκαίδεκα ἔτη, ἔτη s. m. 1 P 24 κατορθωμένοις ROML

- γὰρ ἡ θυγάτηρ αὐτῶ, μονογενὴς δ' ἦν, ἐτι παρθένος. ὁ δὲ ἀνοι-
 μῶξας ἐπὶ τῷ μεγέθει τοῦ πάθους κατεμέμητο τῆς περὶ τὴν ἐκάν-
 265 τισιν σπουδῆς τὴν θυγάτηρα καθιερώσαι γὰρ αὐτὴν τῷ θεῷ. τῇ
 δὲ τὸ συμβεβῶμενον οὐκ ἀγῶως προσέτεσεν ἐπὶ νύκτι τοῦ πατρὸς
 καὶ ἔλενθερίε τῶν πολιτῶν τεθνηξομένη. παρεκάλεσε δὲ δύο μῆνας 5
 αὐτῇ παρασχόντα πρὸς τὸ μετὰ τῶν πολιτῶν ἀποθρηνησαι τὴν
 266 νεότητα τότε ποιεῖν τὰ κατὰ τὴν εὐχὴν. συγχωρήσας δὲ τὰ κατὰ
 τὸν προειρημένον χρόνον μετὰ τοῦτον διελθόντα θύσας τὴν παιδα
 ὄλοκαύτωσεν οὔτε νόμιμον οὔτε θεῷ κεχαρισμένην θυσίαν ἐπιτε-
 λῶν, μὴ διαβασανίσας τῷ λογισμῷ τὸ γενησόμενον οἷόν τε παραθῆν 10
 δόξει τοῖς ἀκούσασιν.
- 267 11. Τῆς δ' Ἐφράνον ἠελὺς ἐπ' αὐτὸν στρατευσάσης, ὅτι μὴ
 κοινώσαιο τὴν ἐπ' Ἀμμωνίας ἔλασιν αὐτοῖς, ἀλλὰ μήτος καὶ τὴν
 λείαν ἔχοι καὶ τὴν ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις δόξαν. πρῶτον μὲν ἔλεγεν,
 ὡς οὔτε λάθοιεν αὐτοὺς οἱ συγγενεῖς πολέμοιμενοι καλούμενοί τε 15
 πρὸς συμμαχίαν οὐ παρεγένοντο δέον καὶ πρὸ δειρήσεως ἐγνωκότας
 268 ἐπειθῆναι, ἔπειθ' ὡς ἄδικα πράττειν ἐπιχειροῦσι τοῖς πολεμίοις
 οὐ πολήσαντες εἰς χεῖρας ἔλθειν, ἐπὶ δὲ τοῖς συγγενεῖς ὄρωμζότας·
 ἠπειλεῖ τε σὺν τῷ θεῷ λήψεσθαι δίκην παρ' αὐτῶν, ἂν μὴ σω-
 269 φρονώσιν. ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ἀλλὰ συνέβαλεν αὐτοῖς ἐλθοῦσι μετὰ
 στρατιάς, ἣ μετὰπειμπτος ἐκ τῆς Γαλαδηνῆς ἐληλύθει, φόνον τε
 πολλὴν αὐτῶν εἰργάσατο καὶ διώκων τραπέντας προλαβῶν μέρει τινὶ
 προαπεσταλμένῳ τοῦ Ἰορδάνου τὰς διαβάσεις κτείνει περὶ δισχι-
 λίους καὶ τετρακισμυρίους γεγονότας.
- 270 12. Αὐτὸς δὲ ἄρξας ἕξ ἔτη τελευτᾷ καὶ θάπτεται ἐν τῇ αὐτοῦ 25
 πατρίδι Σεβέη· τῆς Γαλαδηνῆς δ' ἐστὶν αὕτη.

§ 264 = Iudic. XI 34.

ROMSPLELatZonaras I p. 89.

- 1 δ' E 2 πάθους] πένθους P doloris Lat 3 καθιερώσε SP καθιερώ-
 σεν E θεῷ] θεῶ ἔποσχέσθαι E 5 τῶν πολιτῶν ἔλενθερία tr. E 7 *τὰ]
 τὸ L *κατὰ τὴν] κατ' SP τὰ (post δὲ) om. OSPL κατὰ seclisit Bekker
 9 θεῷ] τῷ θεῷ L 10 διαβασανίσας, i ex ἡ corr. SP διαβανίσας M
 τε] τὸ MSPLLat 11 δόξη S ἀκούσασιν S'PL 12 *δὲ ML *Ἐφράνον
 ἐφράμον OMS ἐφραμίον PLE *ephrem* Lat 13 *κοινώσαιο] κοινωγήσατο
 MSPL *indicasset* Lat ἀμμωνίας ROMPL ἀμμωνίαν E ἔλασιν] ἔλασαν
 (i ex corr. S) MSPLE τὴν λείαν] λείαν ROM 14 ἔχοι, o i. ras. O
 16 συμμαχίαν O 17 ἐπειθῆναι M 18 συγγενέας ML ὄρωμζότας RO
 19 ἠπειλεῖ τε] ἠπειλεῖτο RO δίκην, i ex o corr., η ex corr. M 20 post
 ἀλλὰ lacunam statuo *συνέβαλεν ROL 21 γαλαδηνῆς (— ἠῆς S'L) RO
 S'LLat γαλααδινῆς M 22 πολλὴν] πάλιν M εἰργάσατο L μέρει τινὶ R
 μίση τινὰ O 25 αὐτοῦ SP 26 Σεβέη] σεβέει M σεβέη SP σεβέει L *sebethi*
 Lat γαλαδηνῆς R γαλαδηνῆς (— ἠῆς L) OLLat δὲ SP

13. Τελευτήσαντος δὲ Ἰαφθᾶ τὴν ἀρχὴν Ἀφάνης παραλαμβάνει 271
 φυλῆς ὡν Ἰουδαϊκῆς Βηθλέμων δὲ πόλις. τούτῳ δὲ παῖδες ἦσαν
 ἐξήκοντα, τριάκοντα μὲν ἄρρενες αἱ λοιπαὶ δὲ θυγατέρες, οὓς καὶ
 πάντας ζῶντας κατέλειπε τὰς μὲν ἀνδράσιν ἐξοὺς τοῖς δὲ γυναῖκας
 ἡμίμενος. πράξας δ' οὐδὲν ἐν τῷ ἑπταετεί γενομένῳ χρόνῳ λόγου
 καὶ μνήμης ἄξιον γηραιὸς ὡν ἀπέθανε καὶ ταφῆς ἐν τῇ πατρίδι
 τυγχάνει.

14. Ἀφανοῦς δ' οὕτως ἀποθανόντος οὐδ' ὁ μετ' αὐτὸν παρα- 272
 λαβὼν τὴν ἡγεμονίαν Ἠλών ἐπ' ἔτη δέκα κατασχὼν αὐτὴν φυλῆς
 ὡν τῆς Ζαβούλης ἔπραξέ τι σπουδῆς ἄξιον.

15. Ἀβδῶν δὲ Ἠλώνος παῖς φυλῆς μὲν τῆς Ἐφραμίτιδος πό- 273
 λιος δὲ τῆς Φαραθωνιῶν γεγονώς, αἰτοκράτωρ ἡγεμὼν ἀποδειχθεὶς
 μετ' Ἠλώνα μόνος ἂν τῆς εὐπαιδίας μνημονευθεῖη, [μηδὲν ἔργον]
 διὰ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ἄδειαν τῶν πραγμάτων λαμπρὸν μὴδ' αὐ-
 τὸς εἰργασμένος. υἱοὶ δὲ ἦσαν αὐτῷ τεσσαράκοντα καὶ τούτων τὴν 274
 γενεὰν καταλιπόντες τριάκοντα, ἥλανέ τε σὺν αὐτοῖς οὖσιν ἐβδο-
 μήκοντα πᾶσιν ἰσπάζειν ἀρίστοις γεγονημένοις, καὶ πάντας ὑπὲρ γῆς
 ἀπολιμὼν θνήσκει γηραιὸς καὶ ταφῆς ἐν Φαραθῶ λαμπρῶς τυγχάνει.

VIII. 1. Μετὰ δὲ τούτων Παλαιστῖνοι τελευτήσαντα κρατοῦσι 275
 τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ φόρους παρ' αὐτῶν ἐλάμβανον ἐπ' ἔτη τεσ-
 σαράκοντα. ταύτης δ' ἔλενθεροῦνται τῆς ἀνάγκης τοῦτο τῷ τρώτρῳ.

§ 271 = Iudic. XII 8.

ROMSPLZonaras I p. 89. Stephanus Byz. s. Φάραθος.

- 1 Ἰαφθᾶ] ἰάφθα MSP ἰεφθᾶ L ἰεφθα Lat ^{αβαισάνης} *ἀφάνης L absanis Lat
 2 Ἰουδαϊκῆς] ἰούδα MSPL E βηθλεέμων M βηθλεμμῶν L βηθλεμῶν S
 βηθλεμμῶν P bethleem Lat 3 θυγατέρες, εἰς ex corr. RO 4 κατέλειπε ML
 5 ἐν τῷ — χρόνῳ] ἐν ἑπταετεί τῆς ἀρχῆς χρόνῳ E in septem annis Lat
 *ἑπταετεί, εἰ ex ἧ corr. RO γενομένῳ] γεγονώς SP γενομένῳ ex γενό-
 μενος corr. L; mihi suspectum *χρόνῳ om. RO 8 Ἀφανοῦς] ἀφάνου S
 ἀφάνου P absano Lat Ἀφανοῦς δ' οὕτως] οὕτως ἀβαισάνου L 9 *ἡγε-
 μονίαν M *ἦλων P hilon Lat 10 Ζαβούλης] ζαβουλῆς M ζαβούλου SPE
 zabulon Lat 11 Ἀβδῶν] ἄβδων P λαβῶν E λαβδῶν Zon ἦλωνος SP
 hilonis Lat ἔφραμίτιδος SPLE 12 Φαραθωνιῶν] ἐσφαραθωνιῶν L
 13 μετὰ ROSPE ἦλωνα SPE εὐπαιδείας RS' L eruditioe Lat
 μηδὲν ἔργον] om. ROM μηδὲν ἔργον ἧ L 14 διὰ τὴν — ἄδειαν] διὰ τὴν ἀν-
 δροειαν καὶ τὴν εἰρήνην RO ἄδειαν] ἀνδροειαν ROM 15 εἰργασμένος] ἐργα-
 σάμενος ROML νῆϊος MSPL υἱὸς (accus.) E δ' MSPL καὶ τούτων —
 16 καταλιπόντες] (habuit-) et alios ex eorum semine descendentes Lat τὴν
 γενεὰν καταλιπόντες] γενεὰς καταλιπόντων (i ex ei corr. S) SPL γενεὰς ceteris
 immutatis E 16 καταλιπόντες M τε om. P 18 *θνήσκει] θνήσκει γὰρ
 M Φερέθῳ] φερέθῳ M parathou Lat; hinc Φερέθου Stephani λαμπρῶς
 S 21 ταύτης] i. marg. i' RO *ἐλενθεροῦνται L

- 276 2. Μανώχης τις Δανιτών ἐν ὀλίγοις ἄριστος καὶ τῆς πατρίδος
ὁμολογούμενος πρῶτος εἶχε γύναιον ἐπ' εὐμορφίᾳ περιβλεπτον καὶ
τῶν κατ' αὐτὸ διαφέρων. παιδῶν δ' οὐ γινομένων αὐτῷ δυσμορῶν
ἐπὶ τῇ ἀπαιδίᾳ θεὸν ἰζέτερεν ἐπὶ τὸ προάστειον συνεχῶς φοιτῶν
μετὰ τῆς γυναικὸς δοῦναι διαδοχὴν αὐτοῖς γνήσιαν· μέγα δέ ἐστι 5
- 277 τοῦτο πεδίον. ἦν δὲ καὶ μανιώδης ὑπ' ἔρωτος ἐπὶ τῇ γυναικὶ καὶ
διὰ τοῦτο ζῆλότυπος ἀκρατῶς. μονοθεΐσῃ δὲ τῇ γυναικὶ φάντασμα
ἐπιφαίνεται τοῦ θεοῦ νεανίᾳ καλῇ παραπλήσιον μεγάλῳ καὶ εὐαγ-
γελιζόμενον αὐτῇ παιδὸς γοῆν κατὰ θεοῦ πρόνοιαν καλοῦ τε καὶ
- 278 ῥώμῃν ἐπιφανοῦς. ἐφ' ᾧ ποιήσῃν Παλαιστίνους ἀνδρομένῳ. παρ- 10
ἤνει τε τὰς κόμας αὐτῷ μὴ ἀποκείρειν· ἐστὶ δ' αὐτῷ πρὸς ἄλλο
μὲν ποτὸν ἀποστροφῆ τοῦ θεοῦ τοῦτο προστάσσοτος· πρὸς ἴδωρ
δὲ μόνον οὐκείότης“. καὶ ὁ μὲν ταῦτ' εἰπὼν ὤχετο κατὰ βούλησιν
ἐλθῶν τοῦ θεοῦ.
- 279 3. Ἡ δὲ τάνδρῃ παραγενομένῳ τὰ παρὰ τοῦ ἀγγέλου ἐδιηγῆ- 15
σατο ἐκθαυμαζόμενα τοῦ νεανίσκου τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος. ὡς
ἐκείνον ἐκ τῶν ἐπαίων εἰς ἐκκλήξιν κατὰ ζήλοτυπίαν περιστῆναι
- 280 καὶ ὑπόνοιαν τὴν ἐκ τοιούτου πάθους κινουμένην. ἡ δὲ βουλομένη 20
τὴν ἄλογον τάνδρὸς λέπειν σταλῆναι τὸν θεὸν ἰζέτερε πάλιν κέμψαι
τὸν ἀγγέλου, ὡς ἂν καὶ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς ὄραθεῖν. καὶ παραινεται
πάλιν κατὰ χάριν τοῦ θεοῦ ὁ ἀγγέλος ὄντων ἐν τῷ προαστείῳ καὶ
τῇ γυναικὶ φαίνεται τοῦ ἀνδρὸς μεμονωμένη. ἡ δ' ἐπιμεῖναι δεη-

§ 276 = Iudic. XIII 2.

ROMSPLELatZonaras I p. 89sq.

- 1 i. marg. X Lat *Μανώχης] ^ξμανωχῖς O 2 ὁμολογούμενος] *sine*
dubio Lat ὁμολογούμενος coni. ἐπ'] ἐν ROM 3 κατ' αὐτὸ κατ' αὐτὸ
MSPL διαφέρων RO¹ 4 θεὸν] τὸν θεὸν MSPLE *ἰζέτερεν RO
ἰζέτερε L ἐπὶ τὸ προάστειον] *in suburbano suo in campo maximo* Lat; uide
u. 5sq. 5 *διαδοχῆν] διάδοχον RO *γνήσιον O² μέγα — 6 πεδίον om. Lat
δ' SPL 6 πεδίον] τὸ πεδίον (παιδῶν M¹L) MSPL μανιώδης] μανώ-
χης SP 7 *φάντασμα — 8 θεοῦ] *apparuit ei angelus dei* Lat 8 *ἐπιφαίνεται
L τοῦ θεοῦ] ἀγγελος τοῦ θεοῦ MSPLE τοῦ θεοῦ ἀστέρος RO καλλῶ L
παραπλήσιον, παρα s. m. 2, v i. ras. m. 2 P παραπλήσιος E μεγάλῳ]
et procerō Lat καὶ μεγάλῳ ed. pr. καὶ om. SP εὐαγγελιζόμενον, v finale
i. ras. m. 2. P εὐαγγελιζόμενος E 9 *αὐτῇ] αὐτῷ M *γοῆν] ^απαιδὸς
tr. L 10 *ῥώμη O ^βῳ] οἱ coni. 11 *κόμας M δ'] δ' ἔλεγεν E
*αὐτῷ] αὐτὸ O 12 *ποτὸν] πᾶν ποτὸν MSPL ἀποστροφῆ] S προστά-
τοντος MSP 13 οὐκείότητος L ταῦτα E 15 *παρὰ — 16 ἐκθαυμαζόμενα
in marg. suppl. P 16 τοῦ] τοῦ τε M τοῦ τε τοῦ L *τὸ (post καὶ) om. P
19 τοῦ ἀνδρὸς E *σταλεῖναι R 21 προαστείῳ] ^{στ'}πρ M

281
 282
 283
 284
 285
 286

5
 10
 15

281
 282
 283
 284
 285
 286

287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300

301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 543
 544
 545
 546
 547
 548
 549
 550
 551
 552
 553
 554
 555
 556
 557
 558
 559
 560
 561
 562
 563
 564
 565
 566
 567
 568
 569
 570
 571
 572
 573
 574
 575
 576
 577
 578
 579
 580
 581
 582
 583
 584
 585
 586
 587
 588
 589
 590
 591
 592
 593
 594
 595
 596
 597
 598
 599
 600
 601
 602
 603
 604
 605
 606
 607
 608
 609
 610
 611
 612
 613
 614
 615
 616
 617
 618
 619
 620
 621
 622
 623
 624
 625
 626
 627
 628
 629
 630
 631
 632
 633
 634
 635
 636
 637
 638
 639
 640
 641
 642
 643
 644
 645
 646
 647
 648
 649
 650
 651
 652
 653
 654
 655
 656
 657
 658
 659
 660
 661
 662
 663
 664
 665
 666
 667
 668
 669
 670
 671
 672
 673
 674
 675
 676
 677
 678
 679
 680
 681
 682
 683
 684
 685
 686
 687
 688
 689
 690
 691
 692
 693
 694
 695
 696
 697
 698
 699
 700
 701
 702
 703
 704
 705
 706
 707
 708
 709
 710
 711
 712
 713
 714
 715
 716
 717
 718
 719
 720
 721
 722
 723
 724
 725
 726
 727
 728
 729
 730
 731
 732
 733
 734
 735
 736
 737
 738
 739
 740
 741
 742
 743
 744
 745
 746
 747
 748
 749
 750
 751
 752
 753
 754
 755
 756
 757
 758
 759
 760
 761
 762
 763
 764
 765
 766
 767
 768
 769
 770
 771
 772
 773
 774
 775
 776
 777
 778
 779
 780
 781
 782
 783
 784
 785
 786
 787
 788
 789
 790
 791
 792
 793
 794
 795
 796
 797
 798
 799
 800
 801
 802
 803
 804
 805
 806
 807
 808
 809
 810
 811
 812
 813
 814
 815
 816
 817
 818
 819
 820
 821
 822
 823
 824
 825
 826
 827
 828
 829
 830
 831
 832
 833
 834
 835
 836
 837
 838
 839
 840
 841
 842
 843
 844
 845
 846
 847
 848
 849
 850
 851
 852
 853
 854
 855
 856
 857
 858
 859
 860
 861
 862
 863
 864
 865
 866
 867
 868
 869
 870
 871
 872
 873
 874
 875
 876
 877
 878
 879
 880
 881
 882
 883
 884
 885
 886
 887
 888
 889
 890
 891
 892
 893
 894
 895
 896
 897
 898
 899
 900
 901
 902
 903
 904
 905
 906
 907
 908
 909
 910
 911
 912
 913
 914
 915
 916
 917
 918
 919
 920
 921
 922
 923
 924
 925
 926
 927
 928
 929
 930
 931
 932
 933
 934
 935
 936
 937
 938
 939
 940
 941
 942
 943
 944
 945
 946
 947
 948
 949
 950
 951
 952
 953
 954
 955
 956
 957
 958
 959
 960
 961
 962
 963
 964
 965
 966
 967
 968
 969
 970
 971
 972
 973
 974
 975
 976
 977
 978
 979
 980
 981
 982
 983
 984
 985
 986
 987
 988
 989
 990
 991
 992
 993
 994
 995
 996
 997
 998
 999
 1000

§ 280 = Iudic. XIII 10.

ROMSPLELatZonaras I p. 89sq. Stephanus Byz. s. Θάμνα.

1 ὥς donec Lat ἕως coni. ἀγάγη L συγχωρήσατος] συγχωρήσαο

M μάνωχον L 2 ἐπαύετο] ἔπαυε RO ἐπαύσατο SP ἤξιον E 3 τι] RO
 τοι SP τε ML *καὶ (ante τῆ) om. ML *ἀρκέσειν] ἀρκεῖν coni. 4 *ἐκέλευε
 L 5 παράσχωσιν OS¹P¹L μηδέ τινων] nihil horum Lat 6 κατὰ χρείαν
 ταῦτα] ob hanc causam Lat 7 περὶ τοῦ παιδὸς τῆς tr. L τοῦ δὲ—9
 κομίσῃ] petiit, ut expectaret, quatenus ei aliquid minus offerrent. qui dum
 primitus non annuisset postea praecibus insistente concessit ut aliquid ei donum
 daret Lat τοῦ δὲ suspecta 8 ἐπένευσεν M¹S¹P¹ *πεισθεῖς] μέν, ἐπέσθη
 coni. 9 ἐπιμείναι—κομίσῃ suspecta ἐπέμεινε L τι] τε SP 11 πάντα S
 εὐτρέπῃ S εὐτρέπῃ M 13 *ῥάιδω R *λάμψαντα O 16 τοῦ θεοῦ
 om. O γένοιτο] γενήσοιτο RO SP 20 *samson semper Lat δὲ SP
 21 *ῥῆξαιτο O δὲ SPE 23 Θάμνα] Steph. Byz. θαμνάδα RO θαμνάδα
 M θαμναθά SPL θαμνά EZON thamnatha Lat

- δὲ ἀριστομέων διὰ τὸ μὴ ὁμόσηλον εἶναι. τοῦ θεοῦ κατὰ τὸ Ἑβραϊκὸν
 σύμφωρον ἐπινοοῦντος τὸν γάμον ἐνικαῖ μνηστεύσασθαι τὴν παρ-
 287 θένον. συνεχῶς δ' ἀπερχόμενος πρὸς τοὺς γονεῖς αὐτῆς συντηγ-
 χάνει λέοντι καὶ γυμνὸς ὢν ἐδεδεξάμενος αὐτὸν ἄγγει ταῖς χερσὶ καὶ
 εἰς τὸ χωρίον τὸ ὑλῶδες ἐνδοτέρω τῆς ὁδοῦ ῥίπτει τὸ θηρίον. 5
- 288 6. Πάλιν τε ἀπιὼν πρὸς τὴν κόρην ἐπιτυγχάνει σμήρει μελι-
 τῶν ἐν τῇ στήθει τοῦ λέοντος ἐκείνου νεοσσευότων, καὶ ἀνελό-
 μενος τρία μέλιτος κηρία σὺν τοῖς λοιποῖς δώροις οἷς ἐκόμιζε δί-
 289 δωσι τῇ παιδί. τῶν δὲ Θαμιτιῶν παρὰ τὴν εὐνοχίαν τὴν τῶν γά-
 μων, εἰστία γὰρ αὐτοὺς ἀπαντας, διὰ θέος τῆς ἰσχύος τοῦ νεανίσκου
 τριάκοντα δόντων αὐτῷ τοὺς ἀμμιωτάτους λόγῳ μὲν εἰταίρους ἐσο-
 μένους ἔργῳ δὲ φύλακας, μὴ τι παρακινεῖν ἐθελήσειεν, τοῦ πότου
 προβάντος καὶ παιδιᾶς οὔσης, οἷα φιλεῖ παρὰ τοὺς τοιοῦτους και-
 290 ρούς, ὁ Σαμψὼν εἶπεν, „ἀλλὰ προβάλλοντος ἐμοῦ λόγον εἰ λύσετε
 τοῦτον ἐφ' ἡμέρας ἐπτὰ ποιούμενοι τὴν ζήτησιν, ὁ θόνας τε καὶ
 στολὰς γέρας τῆς συνέσεως καὶ ἄνδρα ἕκαστον γέρεσθε παρ' ἐμοῦ“.
 φιλοτιμομένον δὲ ὁμοῦ τε συνετοὺς δόξαι καὶ κέρδος εὔρασθαι
 καὶ λέγειν ἀξιοῦντων φησὶν, ὅτι τὸ πάμβωρον γεγενῆζοι βορὰν
 291 ἡδεῖαν ἐξ αὐτοῦ καὶ πάνν ἀηδοῦς ὄντος. τῶν δ' ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας
 οὐ δυναμένον ἐξενερεῖν τὸ νοούμενον παρακαλούντων δὲ τὴν κόρην
 μαθοῦσαν παρὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτοῖς μνηῦσαι, καὶ γὰρ ἠπειλοῦν ἐμ-
 292 πρήσειν αὐτὴν τοῦτο μὴ παρασχοῦσαν, ὁ Σαμψὼν δεομένης τῆς
 κόρης εἰπεῖν αὐτῇ τὸ μὲν πρῶτον ἀντέχειν ἐπειράτο, ἐγκλιμένης δ'

§ 286 = Iudic. XIV 3.

ROMSPLELatZonaras I p. 91. Suidas s. *πάμβωρον*.

1 * μὴ s. O Ἑβραϊκὸν σύμφωρον] Ἑβραϊκὸς συμμέρον MSPL Ἑβραϊκὸν
 σύμφωρον E 3 δὲ E ἐντυγχάνει E 5 τὸ χωρίον τὸ] τι χωρίον SPL
 τοῦ χωρίον τὸ Cocceji 6 * σμήρει] σμησι R σμησει M σμήρους (σ finale add.
 m. rec.) O σμήρει· (ε i. ras. m. rec.) S σμήρη L * μελιτῶν, λιτῶ i. ras.
 3—4 litt. R μελισσῶν M 7 νεοσσευότων M¹S¹P¹ νεοσσευότι E S * μελι-
 τος L * δίδωσι s. L 10 ἐστία O 11 τριάκοντα, τα s. m. 3 P δ' ὄντων
 ROMSP (αὐτῷ) αὐτῶν ROS²P² λόγον L ἐτέρονσ R¹P¹ 12 μὴ τι] μήτε L
 παρακινήσειν L ἐθελήσειε O²MS² πότου] ποτοῦ M πρῶτον RO πότον
 δὲ L 13 προβάντος] προβαίνοντος ML παρὰ τοῖς τοιοῦτοις καιροῖς M
 14 προβάλλοντος L 15 ὁ θόνην E 16 στολὴν E γέρας om. RO
 κατ' ἄνδρα] κατ' ἄνδρα θ' ἕνα L γέρεσθαι RSP¹L 17 δὲ] τὲ SP τε] τὸ
 L συνετοῖς] συνετῶν MSPLat συνετῶν L δόξαι] δόξαν SPLat εὔρασθαι ex
 εὔρασθαι corr. S 15 * τὸ πάμβωρον — 19 αὐτοῦ habet Suidas γεγενῆζοι
 MSPSuid γεγενῆζει L γεγενῆζει E 19 αὐτοῦ E * ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας RO
 20 οὐ] μὴ E 21 αὐτῆς ROE ἐμπαρήσειν αὐτῇ] αὐτῇ ἐμπαρῆσαι M
 23 * εἰπεῖν] εἶπεν M ἀντέχειν ἐπειράτο] ἀντείχεν MSPLELat

αὐτῆς καὶ εἰς δάκρυα προσπιπτούσης καὶ τεμνίριον τιθεμένης τῆς
 πρὸς αὐτὴν δυσνοίας τὸ μὴ λέγειν αὐτῇ, μὴνύει τὰ περὶ τὴν ἀναί-
 ρεσιν αὐτῇ τοῦ λέοντος καὶ ὡς τὰ τρία βαστάσας ἐξ αὐτοῦ κηρία
 μέλιτος γεγονότα κομίσειεν αὐτῇ. καὶ ὁ μὲν οὐδὲν ὑφορώμενος 293
 5 δολερὸν σημαίνει τὸ πᾶν, ἢ δ' ἐκφέρει τὸν λόγον τοῖς δευθεῖσι.
 κατὰ οὖν τὴν ἐβδόμην ἡμέραν, καθ' ἣν ἔδει τὸν προβληθέντα λόγον
 αὐτῷ διασαφεῖν, πρὶν ἢ δῆναι τὸν ἥλιον συνελθόντες φασίν, „οὔτε
 λέοντος ἀηδέστερόν τι τοῖς ἐντυγχάνουσιν οὔτε ἥδιον μέλιτος χρω-
 μένοις“. καὶ ὁ Σαμψὼν εἶπεν οὐδὲ γυναικὸς εἶναι τι δολερωτέρον, 294
 10 ἣτις ὑμῖν ἐκφέρει τὸν ἡμέτερον λόγον“. κακείοις μὲν δίδωσιν ἅ
 ὑπέσχετο λέγειν ποιησάμενος Ἀσζαλοπιτῶν τοῖς κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτῷ
 συντυχόντας, Παλαιστῖνοι δ' εἰσὶ καὶ οὗτοι, τὸν δὲ γάμον ἐκείνον
 παρασιτεῖται καὶ ἡ καὶς ἐκμαλίσασα τῆς ὀργῆς αὐτὸν σιτῆν αὐτοῦ
 φίλῳ νυμφροστόλῳ γεγονότα.

7. Πρὸς δὲ τὴν ὕβριν ταύτην Σαμψὼν παροξυνθεὶς ἅπαντας 295
 ἔγνω σὺν αὐτῇ Παλαιστῖνους μετέρχεσθαι. θέρους δ' ὄντος καὶ
 πρὸς ἄμικτον ἴδι τῶν καρπῶν ἀμαζόντων σὺλλαβῶν ἰσχυροσίας
 ἀλώπεικας καὶ τῶν ὀφθῶν ἐξάψας λαμπάδας ἡμίμετρας ἀφίησιν εἰς
 τὰς ἀρούρας τῶν Παλαιστῖνων. καὶ φθείρεται μὲν οὕτως αὐτοῖς ὁ 296
 20 καρπός. Παλαιστῖνοι δὲ γρόντες Σαμψῶνος εἶναι τὸ ἔργον καὶ τὴν
 αἰτίαν δι' ἣν ἔπραξε, πέμψαντες τοὺς ἄρχοντας εἰς Θαμνὰ τὴν
 γενομένην αὐτοῦ γυναῖκα καὶ τοὺς συγγενεῖς ζῶντας κατέπερσαν ὡς
 αἰτίους τῶν κακῶν γεγονότας.

8. Σαμψὼν δὲ πολλοὺς ἐν τῷ πεδίῳ τῶν Παλαιστῖνων ἀπο- 297
 25 κτείνας Αἰτὰν κατόκει, πέτρα δ' ἐστὶν ὄχυρά τῆς Ἰούδα γῆλις.
 Παλαιστῖνοι δ' ἐστράτεον ἐπὶ τὴν γῆλιν. τῶν δ' οὐ δίκαιος ἐ-

§ 292 = Iudic. XIV 16.

ROMSPLELatZonaras I p. 91 sq.

1 προσπιπτούσης L 2 αὐτῆν] αὐτῆσ O αὐτὸν M 3 καὶ ὡς τὰ τρία
 βαστάσας ἐξ αὐτοῦ κηρία μέλιτος γεγονότα κομίσειεν] τρία βαστάσας μέλιτος
 κηρία κομίσειεν M καὶ ὅτι μελίττας ἐφῶν ἐν τῷ στήθει αὐτοῦ (αὐτοῦ· S) τρία
 βαστάσας κηρία μέλιτος κομίσειεν (κομίσειεν L) SPLLat 6 οὖν] δὲ E
 παραβληθέντα RO 7 αὐτῷ om. L *συνελθόντες om. RO 8 *τοῖς συν-
 τυγχάνουσιν ML χρωμένοις] τοῖς χρωμένοις E 9 *Σαμψὼν] σαμψώνησ
 MSP οὐδὲ] οὔτε E fort. recte 10 *δίδωσιν R 12 συντυγχάνοντας ML
 Παλαιστῖνοι — οὗτοι om. M 13 *αὐτοῦ] τῷ αὐτοῦ SPL 14 φίλῳ
 αὐτοῦ tr. E 15 ταύτην om. E 17 πρὸς s. R ἀμικτὸν MSL 18 *ἡμ-
 μένας om. O ἀφίησιν] ἐξαφίησιν MSPLEπαφίησιν E 20 σαμψὼν E
 21 *θαμνὰ RO θαμνάθα S θαμναθά PL 22 *κατέπερσαν] interemerunt
 Lat 24 *Σαμψὼν] σαμψώνησ MSPLE 25 Αἰτὰν] αἰτᾶν S in athan Lat
 26 δίκαιος S¹

- γόντων τιμωρίαν αὐτοὺς εἰσπράττεσθαι περὶ τῶν Σαμψῶνος ἀμαρ-
 τημάτων φόρους αὐτοὺς τελούοντας, εἰ βούλονται μὴ ἔχειν αἰτίαν
 298 ἔχασαν αὐτοῖς ἐποχείριον Σαμψῶνα δοῖναι. οἱ δὲ ἀνεπίκλητοι βου-
 λόμενοι τυγχάνειν παρήσαν ἐπὶ τὴν πέτραν τρισχίλιοι ὀπλίται καὶ
 καταμεμψάμενοι τῶν εἰς Παλαιστίνους αὐτῷ τετολημένων ἀνδρας
 ἀπαρτι τῷ γένει τῶν Ἑβραίων συμφορὰν ἐπενεργεῖν δυναμένους.
 ἔχειν τε λέγοντες ὅπως αὐτὸν λαβόντες ἐποχείριον δώσιν αὐτοῖς
 299 ἴξιον ἔχοιτι τοῦθ' ἐπομένειν. ὁ δὲ λαβὼν ὄρκους παρ' αὐτῶν
 μηδὲν τούτων ποιήσειν περισσότερον ἀλλὰ τοῖς ἐχθροῖς ἐγχειριεῖν
 μόνον, καταβὰς ἐκ τῆς πέτρας αὐτὸν ἐν τῇ τῶν φυλετῶν τίθησιν
 ἐξουσία, κακείροι δῆσαντες αὐτὸν δυοὶ καλωδίους ἤγον παραδούναι
 300 τοῖς Παλαιστίνους. καὶ γενομένων κατὰ χωρίον, ὁ Σιαγὼν καλεῖται
 τὴν διὰ τὴν Σαμψῶνος ἀνδραγαθίαν ἐπ' αὐτῷ γενομένην. πάλαι δ'
 ἦν ἀπώνυμον, οὗ ἀποθεν ἐστρεψοκεδενότων τῶν Παλαιστίνων,
 ἀλλ' ἐπατιώτων μετὰ χειρᾶς καὶ βοῆς ὡς ἐπὶ κατορθωμένοις οἷς
 ἐβοῦλοντο, διαρρηξίας τὰ δεσμὰ Σαμψῶν ἀρπασάμενος ὄνον σιαγῶνα
 παρὰ ποσὶν οὔσαν εἰς τοῖς πολεμίους ὥσατο καὶ καίων αὐτοῖς τῇ
 σιαγῶνι κτείνει εἰς χιλίους, τοῖς δὲ ἄλλοις τρέπεται ταραχθέντας.
 301 9. Σαμψῶν δὲ μεῖζον ἢ χορὴ ἐπὶ τούτῳ φρονῶν οὐ κατὰ Θεοῦ
 συνεργίαν ἔλεγε τοῦτο συμβῆναι, τὴν δ' ἰδίαν ἀρετὴν ἐλέγχεσθε τῷ
 γεγονότι, τῶν πολεμίων τοὺς μὲν πεσεῖν τοὺς δ' εἰς φυγὴν τραπη-
 302 ναι διὰ τοῦ παρ' αὐτοῦ δέους αἰχῶν. δίψους δ' αὐτὸν ἰσχυροῦ
 κατασχόντος κατανοῶν ὡς οὐδὲν ἐστὶν ἀνθρώπειος ἀρετὴ τῷ Θεῷ
 πάντα προσεμαρτύρει καὶ καθικέτευε μηδὲν τῶν εἰρημένων πρὸς
 ὀργὴν λαβόντα τοῖς πολεμίους αὐτὸν ἐγχειρίσαι. παρασχῆν δὲ βοῆ-

§ 297 = Iudic. XV 10.

ROMSPLELatZonaras I p. 92. Suidas s. φυλέτης. Michael Glycas p. 309. Cedrenus I p. 123.

1 αὐτοῖς] αὐτοῖς conl. 3 σαμψῶν E ἀνεπίκλητοι MPL 4 τρι-
 χιλίοις ὀπλίταις MSPLELat 5 καταμεμψάμενοι, μ post α i. ras. S κατασε-
 ψάμενοι RO 7 **δώσειν ROML 9 ποιήσεν] [οἴσειν R οἴσειν O
 περισσότερον, ν ex σ corr. P ἐγχειριεῖν] Bekker ἐγχειριεῖν codd. 10 κατα-
 βὰς — 11 ἐξουσία habet Suidas αὐτὸν ROME ἐαυτὸν SPL *ἐν τῇ τῶν
 φυλετῶν αὐτὸν tr. Suid *ἐν] ἐπὶ SP *τίθησιν] τέθεικεν Suid 12 κατὰ
 κατὰ τι MSPLELat 14 ἀποθεν ROPL 15 βοῆς ὡς] βοήσεως M κατορ-
 θωμένοις R κατορθωμένοις OL 16 σαμψῶνος L *ἀρπασάμενος R

σιαγῶνα M 17 παίων αὐτοῖς τῇ (ἐν τῇ O) σιαγῶνι] ROLLat παίων αὐτοῖς M
 παίων SP 18 *δ' MSP *τρέπετε R 19 § 301 excerpit Glycas σαμψῶνος
 MSPL μεῖζον M τοῦτο L 21 γεγονότι] γεγονότι σιαγῶνι (γεγονότι
 σιαγ i. ras. 12 litt. P) MSPLLat 22 διὰ — δέους om. Lat 23 ἀνθρώπιος RML
 24 τῶν προειρημένων L 25 ἐγχειρίσαι MSL ἐγχειρίσαι, i i. ras. P

θειαν πρὸς τὸ δεινὸν καὶ ῥέσασθαι τοῦ κακοῦ. καὶ πρὸς τὰς ἰκε- 303
 τίας ἐπιπλασθεὶς ὁ θεὸς περὶν καὶ ἄτινος πάτρας ἀνίστην ἰθαίαν
 καὶ πολλήν, ὅθιν καὶ Σαμφῶν ἐκέλευε τὸ χωρίον Σαμόντι καὶ μέχρι
 τοῦ δεῦρο τοῦτο λέγεται.

10. Μετὰ δὲ ταύτην τὴν μάχην Σαμφῶν κατατρονῶν τῶν Πα- 304
 λαιστίνων εἰς Γαζαν ἀμικτιται καὶ ἐν τινι τῶν καιαγωγίων διέτριβε.
 μαθόντις δὲ τῶν Γαζαίων οἱ ἄρχοντες τὴν αὐτόθι λαφουσίαν αὐ-
 τοῦ τὰ πρὸ τῶν πτελῶν ἐνέδρασι καταλαμβάνουσιν, ὅπως ἐξῆν μὴ
 λάθῃ. Σαμφῶν δέ, οὐ γὰρ λανθάνουσιν αὐτὸν ταῦτα μηχανησά- 305
 μνοι. περὶ μισοῦσαν ἴδη τὴν νύκτα ἀναστὰς ἐνράσσει ταῖς πύλαις,
 αὐταῖς τε φλῆσις καὶ μοχλοῖς ὅση τε ἄλλη περὶ αὐταῖς ἦν ξύλωσις
 ἀράμενος καιαμαδὸν εἰς τὸ ὑπερ' Ἐβρωῖνος ὄρος φέρον κατακτείνουσιν.

11. Παρέβαινε δ' ἤδη τὰ πάτρια καὶ τὴν οἰκειαν διαίταν παρε- 306
 χάρασσεν ξενικῶν μιμίσει ἐθισμῶν καὶ τοῦτ' αὐτῷ ἀρχὴ κακοῦ
 γίνεται· γυναικὸς γὰρ ἐταιριζομένης παρὰ τοῖς Παλαιστίνοις ἐρα- 307
 σθεὶς Δαλάλης τοῦτομα σιτήν αὐτῇ, καὶ τῶν Παλαιστίνων οἱ τοῦ
 κοινοῦ προσιτώτες ἐλθόντες πρὸς αὐτὴν κείθουσιν ἐπαγγελίας
 μαθεῖν παρὰ τοῦ Σαμφῶνος τὴν αἰτίαν τῆς ἰσχυρός, ἐγ' εἰς ἄλλοιτὸς
 ἐστι τοῖς ἐχθροῖς. ἡ δὲ παρὰ πότον καὶ τοιαύτην συνοσίαν θαυ- 308
 μάξουσα τὰς πράξεις αὐτοῦ ἐτεχνίτεε μαθεῖν, τίνι τρόπῳ τοσοῦτον
 προὔχει καὶ ἀρετήν. ὁ δὲ Σαμφῶν, ἔτι γὰρ φρονεῖν ἰσχυρός ἦν,

§ 303 = Iudic. XV 19.

ROMSPLELatZonaras I p. 92sq. Suidas s. ἐνράσσει, καιαμαδόν, ἄλλη-
 πτος, ἐτεχνίτεε, ἰσχυρός. Cedrenus I p. 123.

1 τοῦ κακοῦ] *a malis* Lat καὶ πρὸς] πρὸς οὖν MSPL ἰκεσίας MSPL

2 *κατὰ — πέτρων] *circa quandam petram de asini maxilla* Lat 3 καὶ

Σαμφῶν] ὁ σαμφῶνης MSPL καλεῖ L 5 *δὲ] δὴ ML *σαμφῶνης MSPL

6 καταγωγῶν] καταγωνίων RO διέτριβε] διέτριβε τῆς γῆς RO

7 *Γαζαίων] γαζάρων R γαζέων M *αὐθι P 8 καταλαμβάνουσιν in κατα-
 λανθάνουσιν corr. man. rec. M 9 *Σαμφῶν] σαμφῶνης MSPL 10 ἠδὴ τὴν
 om. E τὴν om. L fort. recte *νύκταν R ἐνράσσει — 11 ξύλωσις habet
 Suidas s. ἐνράσσει ἐνράσσει RM¹ ἐνράσει L ταῖς πύλαις — 12 κατα-
 κτείνουσιν excerpit Suid. s. καιαμαδόν 11 τε] καὶ Suid *φλῆσις L

αὐτάς E 12 ἔβρωσος M ἐβρωῖνος PLE *hiebron* Lat κατακτείνουσι OMS²LE

13 δ' ἠδὴ] δὲ δὴ, ἐ i. ras. ex η corr. S δ' ἠθῃ ed. pr. παρεγράρασε

OMS²L 14 ἀρχὴ αὐτοῦ tr. MSPLE *κακῶν L 16 Δαλάλης] δαδάλης RO

δαλάλλης M δαλιθῆς SP δαλιθῆς L *dalila* Lat τοῦτομα om. ROML *αὐτῇ,

ἡ ex ᾧ corr. M 17 προσσιτώτες s. M ἐλθόντες] προσελθόντες M

18 μαθεῖν] τὴν δαλλὴν μαθεῖν E τὴν — 19 ἐχθροῖς habet Suidas ἀρ'

Suid 20 ἐτεχνίτεε — 21 ἀρετήν habet Suidas *ἐτεχνήτεε R ἐτεχνίτεε

O ἐτεχνιτέετο M ἐτεχνίτεε· SP τοσοῦτων ROSPE 21 προὔχει ROSPL

Suid ὁ δὲ — p. 352, 1 Δαλάλην habet Suid *σαμφῶνης MSPL

- ἀντηγάτα τὴν Δαλάλην γάμενος, εἰ κλήμασιν ἐπιτὰ δεθείη ἀμπέλον
 ἔτι καὶ περιειλεῖσθαι δυναμένοις, ἀσθενέστερος ἂν πάντων ἔσοιτο.
 309 ἢ δὲ τότε μὲν ἠσίζασεν, ἀποσημήνασα δὲ τοῖς ἄρχουσι τῶν Πα-
 λαιοστίνων ἐνίδρυσεν τῶν στρατιωτῶν ἔνδον τινὰς καὶ μεθύοντα κατ-
 310 παρεῖναι τινὰς ἐπ' αὐτόν. ὁ δὲ ῥήξας τὰ κλήματα βοηθεῖν ὡς
 ἐπεροχόμενον αὐτῷ τινὸν ἐπειράτο, καὶ ἡ γυνὴ συνεχῶς ὁμιλοῦντος
 αὐτῇ τοῦ Σαμφῶνος δεινὸς ἔχειν ἔλεγεν, εἰ κατ' ἀπιστίαν εἰποιάς
 311 ὅσα μὴ γνωρίζεσθαι συμφέρον οἶδεν αὐτῷ. τοῦ δὲ πάλιν ἀπα-
 τῶντος αὐτὴν καὶ ῥήσαντος ἐπιτὰ κάλοισ δεθέμενα τὴν ἰσχὴν ἀπα-
 312 τὰς κόμας αὐτοῦ ἐμήρυσεν. ὡς δ' οὐδὲ τοῦτον γενομένου ἀληθῆς
 ἠγρίσαστο, δεομένης τελευταῖον ὁ Σαμφῶν, ἔδει γὰρ αὐτὸν συμφέρον
 περιτεσεῖν, χαρίζεσθαι βουλόμενος τῇ Δαλάλῃ, ἔμοῦ, φησὶν, ὁ
 313 θεὸς κίθεται καὶ κατὰ τὴν ἐξείον προνοίαν γεννηθεὶς κόμην ταύ-
 την τρέφω περιργήσαντος μὴ ἀποκαίρειν τοῦ θεοῦ· τὴν γὰρ ἰσχὴν
 εἶναι μοι κατὰ τὴν ταύτης αἰξίσειν καὶ παραμονήν. ταῦτα μα-
 θούσα καὶ στερίσασα τῆς κόμης αὐτὸν παραδιδῶσι τοῖς πολεμίοις
 οἵ γε' ὄντα ἰσχυρὸν ἀμύνασθαι τὴν ἔφοδον αὐτῶν. οἱ δ' ἐκκόψαντες
 αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς δεδεμένον ἄγειν παρέδοσαν.

§ 308 = Iudic. XVI 7.

ROMSPLELatZonaras I p. 92sq. Suidas s. ἰσχυρός, ἀποσημήνασθαι, κατ-
 ἔδει, ῥήξας.

1 *ἀντηγάτα O Δαλάλην] δαδάλην RO δαάνην M δαληθάν SP δαλίδην ἢ
 L δαλίδην E eam Lat. γενεάκα Suid *γάμενος] γάμενος ὅτι Dindorf
 *κλήμασιν] ἐν κλήμασιν RO ἀμπέλου] ἐραυλίνοισ MSPL uinearum Lat
 2 περιειλεῖσθαι M ἐν ἀλιόντων SP *ἔμοῦ] ἐσὸ Lat 3 ἀποσημήνασα —
 4 τινὰς habet Suidas ἀποσημεύνασα R σημάνασα E 4 ἐνίδρυσεν] ἐνίδρυσεν

(ἐνὶ ἴδρῳ M) ML ἐνὶ ἴδρυσεν RSPE ἐνὶ ἴδρυσεν OSuid celauit Lat *τῶν om. Suid
 *μεθύοντα] καθεύδοντα μεθύοντα MSPL dormientem Lat κατέδει —

5 ἰσχυρότατον habet Suidas *κατέδει] καθέδει M κατέδεισε P κατέδει L
 5 *κλήμασιν MSPL *ἂν ἐγείρασα L 6 *παρεῖναι, π i. ras. O

παρήνα R ὁ δὲ — βοηθεῖν habet Suidas 7 τινῶν αὐτῷ tr. SP 8 τοῦ
 om. E ἔχειν] εἶχειν M ἔλεγεν om. RO κατ' ἀπιστίαν] κατὰ ἀπιστίαν
 SPL κατὰ πίστιν M μὴ κατὰ πίστιν RO 9 λέγοι MSPL 12 ἦρυσεν OMS
 PLE συνεφῆραι] ἐνεφῆραι MSPL 13 *ἐμήρυσεν ML ἀληθῆς] uerax
 Lat ἀληθῆς coni. 14 ἠγρίσαστο M εἰγρίσαστο ROSP *σαμφῶνος MSPL
 *αὐτῶν] αὐτῷ L 15 Δαλάλη] δαδάλη RO δαλίδη SP δαλίδη L δαλίδη
 E datilue Lat 19 παραδίδοι M παραδίδει RO παραδίδωσιν E 20 *δὲ ML
 21 *τοὺς, ου i. ras. m. 2 S *ἄγειν] circumducit Lat

12. Προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου ἤρξατο ἡ κόμη τῶ Σαμφῶνι, καὶ 314
 ἰσορῆς οὐσίας τοῖς Παλαιστίνοις δημοτικοῖς καὶ τῶν ἀρχόντων καὶ
 γνωριμοποιῶν ἐν ταύτῃ εἰσχοιμένοι, οἶκος δ' ἦν δύο κόνων σι-
 γούτων αὐτοῦ τὸν ὄροσον. ἄγρια μεταλιμνημένοι οὗ Σαμφῶν εἰς
 5 τὸ σιματόσιον, ὅπως ἐπιβροῦσθαι αὐτῷ παρὰ τὸν κότον. ὁ δὲ δεινό- 315
 τερον τῶν κακῶν ἐπολαμβάνων τὸ μὴ δύνασθαι ἐβροῦζόμενος ἀμύ-
 νασθαι, τὸν χειραγωγούντα παῖδα κείθει, προσαναταύσσασθαι χροῖ-
 ζειν εἰπὼν ὑπὸ κότον, τοῖς κίσιον αὐτὸν ἐγγὺς ἀγαγεῖν. ὡς δὲ 316
 ἦεν, ἐνσεισθεῖς αὐτοῖς ἐκικαταβάλλει τὸν οἶκον ἀνατραπέντων τῶν
 10 κόνων τρισχιλοῖς ἀνδράσιον, οἳ πάντες ἀπέθανον, ἐν αὐτοῖς δὲ καὶ
 Σαμφῶν. καὶ τὸν μὲν τοιοῦτον κατέσχε τέλος ἄρξαντα τῶν Ἰσραή-
 λιῶν εἴκοσιν ἔτη. Θανάζειν δὲ ἄξιον τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἰσχύος 317
 καὶ τοῦ περὶ τὴν τελευτὴν μεγάλου φρονος τὸν ἄνδρα καὶ τῆς ἀρετῆς
 τῆς μέχρι τοῦ τελευτῆν πρὸς τοῖς πολεμίοις. καὶ τὸ μὲν ἐπὶ
 15 γυναικὸς ἀλῶναι δεῖ τῆ φρεσὶ τῶν ἀνθρώπων προσάπτειν ἥτιον
 ἀμαρτημάτων οὐση, μαρτυρεῖν δὲ ἐκείνῳ τὴν εἰς τὰ ἄλλα πάντα
 τῆς ἀρετῆς περιοσίαν. οἳ δὲ συγγενεῖς ἀράμενοι τὸ σῶμα αὐτοῦ
 θάπτουσιον ἐν Σαρασᾷ τῇ πατρίδι μετὰ τῶν συγγενῶν.

IX. 1. Μετὰ δὲ τὴν Σαμφῶνος τελευτὴν προέστη τῶν Ἰσραή- 318
 20 λιτῶν Ἠλῖς ὁ ἀρχιερεῖς. ἐπὶ τοῦτου λιμῶ τῆς χώρας κακοπαθοῦσης
 αὐτῶν Ἀβιμέλεχος ἐξ Βηθλέμων, ἔστι δὲ ἡ πόλις αὕτη τῆς Ἰούδα
 φυλῆς, ἀντέχειν τῷ δεινῷ μὴ δυνάμενος τὴν τε γυναῖκα Νασαμῖν
 καὶ τοὺς παῖδας τοὺς ἐξ αὐτῆς αὐτῷ γεγεννημένους Χελλιῶνα καὶ
 Μαλαῶνα ἐπαγόμενος εἰς τὴν Μωαβίτιν μετοικίζεται. καὶ προ- 319

§ 314 = Judic. XVI 22; § 318 = Ruth I 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 93 sq. Stephanus Byz. s. Βήθλεμ. Suidas s. στέ-
 γει, ἐνσεισθεῖς.

1 *Σαμφῶνι σαμφῶ M 2 τοῖς om. ME 3 *οἶκος—4 ὄροσον habet
 Suidas *δ' om. Suid 4 *σαμφῶνης MSPL 7 *πειθεῖ] ποιῆ M 8 ἐγγὺς
 om. SP δ' MSP 9 ἦγον RO *ἐνσεισθεῖς—οἶκον habet Suidas ἀνα-
 τραπέντων] E καὶ ἀνατραπέντων codd. et ut uid. Lat 10 οἳ] καὶ E
 11 *σαμφῶνης MSPL *τοιοῦτο SP et ex corr. R ἄρξαντος ML
 12 εἴκοσι MS'PL 15 ἥτιον] ἥτιον R 16 δ' O 17 τῆς om. L 18 Σαρασᾷ
 σαρηασᾷ S σαριασᾷ, i i. ras. P σάρασα L 19 i. marg. α' RO XI Lat
 20 Ἠλῖς] ἡλῖς S ἡλῖ, ei i. ras. P ἡλῖς E heli Lat semper τοῦτον λιμῶ]
 τοῦτων λιμοῦ M 21 *Ἀβιμέλεχος] ἐλιμέλεχος L elimeloch Lat „est qui malit
 Ἀλιμέλεχος“ Hudson Βηθλέμων] βηθλεμῶν R βηθλεμῶν OML βηθλεμῶν E
 bethleem Lat Βηθλεμῶν Steph δ' MSPL 22 Νασαμῖν] νααμῖν SP αμῖν M
 ναάμιν L noamin Lat 23 γεγεννημένους ROMSP χελλιῶνα MSP χελίωνα
 L chellon Lat 24 Μαλαῶνα] μάλλωνα M μαλλίωνα L mallon Lat μοα-
 βίτιν O μωαβίτιν E moabitarum Lat

- χωρούντων αὐτῶν κατὰ νοῦν τῶν πραγμάτων ἄγεται τοῖς νόμοις γυναικῶν Μωαβιτιδῶν. Χελλιῶνι μὲν Ὀρφάν Ροῦθην δὲ Μαλαῶνι. διελθόντων δὲ δέκα ἐτῶν ὅτε Ἀβιμέλεχος καὶ μετ' αὐτὸν οἱ παῖδες
 320 δι' ὀλίγον τελευτῶσι, καὶ ἡ Ναάμις πιρῶς ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσι γέροντα καὶ τὴν ἐπ' ὄψιν τῶν φιλάτων ξρημίαν ἀχ' ἐπισημένοντα, 5
 321 δι' ἣν καὶ τῆς πατρὸς ἐξεληλέθει. πάλιν εἰς αὐτὴν ἀπηλλάττετο καὶ γὰρ ἤδη καλῶς τὰ κατ' αὐτὴν ἐπυνθάνετο χωρεῖν. οὐκ ἐκαρτέρουν δὲ διαζευγνύμενα αὐτῆς αἱ νόμοι. οὐδὲ παραιτομένη βουλομένης συνεξορμῶν κείθειν ἰδόντα. ἀλλ' ἐγκαιμένων ἐξαιμένη γάμον εὐτυχέστερον αὐταῖς οὐ διημαρτίεσαν καὶ οὐ τοῖς αὐτῆς γαμύθεισαι καὶ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν κτήσιν, ὅτε τὰ πρὸς αὐτὴν οὕτως
 322 ἐστί, μένειν αὐτόθι παρεκάλει καὶ μὴ συμμεταλαμβάνειν αὐτῆ βούλεσθαι πραγμάτων ἀδήλων τὴν πάτριον γῆν καταλιπούσας. ἡ μὲν οὖν Ὀρφά μὲνει, τὴν δὲ Ροῦθην μὴ κεισθεῖσαν ἀπύργαγε κοινωτὸν παντὸς τοῦ προστυχόντος γενησομένην. 15
 323 2. Ἐλθοῦσαν δὲ Ροῦθην μετὰ τῆς πενθερᾶς εἰς τὴν Βηθλεέμων Βουώζης Ἀβιμέλεχον συγγενῆς ὣν δέχεται ξενίαν. καὶ ἡ Ναάμις, προσαγορευόντων αὐτὴν ὀνομαστί, δικαιότερον εἶπε Μαράν καλεῖται μετ' σημαίνει δὲ καθ' Ἐβραίων γλωττίων ναάμις μὲν εὐτυχίαν, μαρά 20
 324 δὲ ὀδύνην. ἀμύτου δὲ γενομένου ἐξῆει καλαμυσομένη, κατὰ συγχώ-

§ 319 = Ruth I 2.

ROMSPLELatZonaras I p. 94.

2 *μοαβιτιδῶν O χελλιῶνι R χελλιῶνι LE chellon Lat
 ὀρφάν MSPLE *ῥουθην L μαλλῶνι ML μαλεῶνι SE μελεῶνι P mallon
 Lat 3 *δέκα] δωκα S decem et octo Lat *ἐλιμέλεχος L helimelech Lat
 ναάμις O ναμῖς M ναμῖς SPE ροόμις L noemim Lat 5 ἐπ' ὄψιν] ἐποψιν
 M ἐπὸ ed. pr., om. Lat 6 ἣν] quos Lat οὐς ed. pr. ἐξεληλέθη L ἀπηλάτ-
 τετο L 8 παραιτομένη] παρεμένη RO βουλομένης RO 9 ἰδόντα O
 εὐζάμενα RO 10 οὐ] εἰποῦσα οὐ R εἰποῦσα οὐ O οὐ M διημαρτίε
 M 11 κτήσιν] τὴν κτήσιν RO ὅτε τὰ] ὅτε RO ὅτι τε τὰ MSPLE ὅτε—
 12 ἐστί om. Lat 12 *παρακαλεῖ ML συμμεταλαμβάνειν M βούλεσθαι]
 βουληθεῖσαι M 13 καταλιπούσας (ei i. ras. L) ML 14 *μένει] μένει
 πεισθεῖσα SPL ῥοῦθ E 16 ῥοῦθη L *βηθλεέμων R βηθλεέμων O
 βηθλεέμων (sic) L bethleem Lat 17 Βουώζης] ἀλεξῖς M βούζος SP ἀλεξῖς
 βόζος L βόζος E *ἀβιμέλεχον, β ex μ corr. P ἐλιμέλεχον LLat

συγγενῆς, ἡ i. ras. m. 2 S ξενίαν ML ναάμις O ναάμις L ναμῖς E
 noemim Lat 18 ὀνομαστί] ὀνομαστί τῶν πολιτῶν MLE εἶπε] εἶπεν εἰ E
 μάραν ME καλεῖται] καλῶν τε (x add. m. 1) M καλῶντε SP καλῶντε
 LE καλεῖσθαι RO ἂν καλοῖητε Bekker καλοῖητε Cocceji vocate Lat 19 καθ']
 κατ' M γλωσσῶν ML Ναάμις] ἡ ναάμις O ναμῖς SP²E δαμῖς M
 ροομῖς L amīs Lat μαρά ML μάρα E 20 ἀμύτου codd. E γενομένην]
 ὄντος MSPLE

ρησιν τῆς πενθερᾶς ἢ Ρούθῃ, ὅπως τροφῆς εὐποροῖεν, καὶ εἰς τὸ
 Βοώζου τυχαίως ἀφικνεῖται χωρίον. παραγενόμενος δὲ Βοάζος μετ'
 ὀλίγον καὶ Θεασάμενος τὴν κόρην ἀνέκρινε τὸν ἀγροκόμον περὶ τῆς
 παιδός. ὁ δὲ μικρὸν ἔμπροσθεν παρ' αὐτῆς ἄπαντα προικελευ-
 5 αμέντος ἰδίῳ τῷ δεσποτῇ. ὁ δὲ τῆς περὶ τὴν παιθερὰν ἐννοίας 325
 ἄμα καὶ μήμης τοῦ παιδός αὐτῆς ὅ συνήζησεν ἄσπασάμενος καὶ
 εὐξάμενος αὐτῇ πύρρον ἀγαθῶν καλωμαῖσθαι μὲν αὐτῇ οἷα ἤξιωσεν.
 Φερῖζειν δὲ πᾶν ὅ τι καὶ δύναται καὶ λαμβάνειν ἐπιτρέπει προσ-
 τάζας τῷ ἀγροκόμῳ μηδὲν αὐτῇ διασώλειν λαμβάνειν. ἄριστόν
 10 τε λαοῖσιν αὐτῇ καὶ λοιόν, ὅσοιτε σιγῆσαι τοὺς Φερῖζοντας. Ρούθῃ 326
 δὲ ἄλγιστα λαβοῦσα παρ' αὐτοῦ ἐφύλαξε τῇ ἐκτροῇ καὶ παρῶν ὀψὲ
 κοιμίζονσα μετὰ τῶν σιαχίων· ἐπιτηρῆσαι δ' αὐτῇ καὶ ἡ Ναάμης
 ἀπομοίραε βρωμάτων τινῶν, οἷς αὐτῇ ἐλοιομόρουν οἱ γειτονοῖοντες·
 15 διηγεῖται δὲ αὐτῇ καὶ τὰ παρὰ τοῦ Βοάζου πρὸς αὐτῇ ἐπιμήνια. 327
 ἀρορήσειεν αὐτῶν, ἐξῆι πάλιν ταῖς ἐχομέναις ἡμέραις ἐπὶ καλᾶ-
 μης συλλογῆν σὺν ταῖς Βοάζου Θεραπεινίσιν.

3. Ἐλθὼν τε μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας καὶ Βοάζος ἤδη τῆς χοι- 328
 ρῆς κελικμημένης ἐπὶ τῆς ἄλωε ἐκάθειδε. τοῦτο πύθονην ἢ
 20 Ναάμης τεχνάται παρακατακλίνα τὴν Ρούθην αὐτῷ· καὶ γὰρ ἔσοσθαι
 χορηστὸν αὐταῖς ὁμιλήσαντα τῇ παιδί· καὶ πέμπτει τὴν κόρην ἐπρωσο-
 μένην αὐτοῦ παρὰ τοῖς ποσίν. ἡ δὲ, πρὸς οὐδὲν γὰρ ἀντιλέγειν 329
 τῶν ἐπὶ τῆς ἐκτροῆς κελειομένων ὅσιον ἤγειτο, παραγίνεται καὶ
 παραντίχα μὲν λαοθάσει τὸν Βοάζον βαθέως καθυπνωκότα, πε-

§ 324 = Ruth II 2.

ROMSPLELatZonaras I p. 94sq.

1 *ῥουθῆ L εὐποροῖεν] Cocceji εὐποροῶεν ROML εὐποροῶεν SP
 2 Βοώζου] βοόζου MLE βοάζου SP τυχεωσ M *Βοάζος] βόζος M
 βόοζος L βοοζ Lat 6 συνοίχησεν ROML *ἀσπασάμενος] ἀσπασάμενος
 τὴν κόρην SP 7 αὐτῇ] αὐτοῦ L ἤξιωσε RO²S²P²L 9 λαμβάνειν] om. L
 tollere Lat 10 *παρέχειν] praebuit Lat *ῥουθῆ L 11 δέ] τὲ E
 *αὐτοῦ, οὐ ex ὧν corr. R 12 ἀσταχῶν E δὲ MPL Ναάμης] ναάμησ
 O νοεμίσ SP νοομίσ L naami Lat 13 ἀπόμοιραν L partem Lat 14 δ'
 MSPLE παρὰ] περὶ E βοόζου MLE βοοζ semper Lat 15 ἐνέβειαν]
 ἐνλάβειαν ROSP 16 ταῖς] ταῖσ τοῦ MSPL 17 βοόζου MLELat θερα-
 πενίσιν, ε ex αι corr. M 18 τε] δὲ E autem Lat βόοζος MLELat
 19 κελικμημένης] · κελικμημένης S ἐλελικμημένης P ἄλωνος OE πύθονην]
 πύθονομένη (sic) O 20 Ναάμης] ναάμησ O νεαμίσ M νοεμίσ SP νοομίσ L
 νααμίσ E *παρακατακλίνα] παρακατακλίνας SPZον παρακαταθῆναι O
 παρακαταθῆναι R cum (eo) — collocare Lat 21 *αὐταῖς] αὐτοῖσ MSPL
 *ἐπρωσομένην, ο ex ω corr. SP ἐπρωσομένην L 23 ἐκτροῆσ codd. 24 βόο-
 ζον MLLat

- 330 *ριγεροφείς δὲ περὶ μέσῃ νύκτι καὶ αἰσθόμενος τῆς ἀνθρώπου*
παρακατακειμένης ἀνέκρινε τίς εἴη. τῆς δ' ἐλευσίσης τοῦνομα καὶ
γαμίνης ὡς αὐτῆς δεσπότην συγχωρεῖν, τότε μὲν ἰσχυρίαν ἄγει, ἄρ-
θριος δὲ πρὶν ἢ τοὺς οἰκέτας ἀφ᾽ασθαι κινεῖσθαι πρὸς τὸ ἔργον
περιεγείρας αὐτὴν κελεύει τῶν κριθῶν λαβοῦσαν ὅ τι καὶ δύναιτο
 331 *πορεύεσθαι πρὸς τὴν ἐκκρᾶν πρὶν ὄφθῆναι τισιν αὐτόθι κεκοιμη-*
μένην, φιλάττεσθαι σῶφρον τὴν ἐπὶ τοιοῦτοις διαβολὴν καὶ μά-
λιστ' ἐπὶ μὴ γεγονόσι. περὶ μέντοι τοῦ παντὸς οὕτω, γησίν, ἔσται,
[ἔρωτᾶν] τὸν ἔγγιστά μου τῷ γένει τυγχάνοντα, εἰ σοῦ χρεία γαμι-
τῆς ἔστιν αὐτῷ, καὶ λέγοντι μὲν ἀκολουθήσεις ἐκείνῳ, παραιτουμένου
 332 *δὲ νόμῳ σε συνοικήσουσαν ἄξομαι.*“
 333 *4. Ταῦτα τῇ ἐκκρᾷ δηλωσάσης ἐδθυμία κατεῖχεν αὐτὰς ἐν ἐλ-*
πίδι τοῦ πρόνοιαν ἔξιν αὐτῶν Βόαζον γενομένας. κακεῖνος ἴδῃ
μεσοσίης τῆς ἡμέρας κατελθὼν εἰς τὴν πόλιν τὴν τε γεροσίαν
συνῆγε καὶ μεταλεψάμενος Ρούθην ἐκάλεε καὶ τὸν συγγενῆ, καὶ
 334 *παραγενομένου γησίν· „Ἄβιμελέχον καὶ τῶν εἰῶν αὐτοῦ κλήρων*
κρατεῖς;“ ὁμολογήσαντος δὲ συγχωρούντων τῶν νόμων κατὰ ἀγχι-
στείαν, „οὐκοῦν, γησίν ὁ Βόαζος, οὐκ ἔξ ἡμισείας δεῖ μεμνησθαι τῶν
νόμων. ἀλλὰ πάντα ποιεῖν κατ' αὐτούς. Μαάλου γὰρ δεῦρ' ἔχει
 335 *γύναϊον, ὅτερ εἰ θέλεις τῶν ἄγων κρατεῖν γαμεῖν σε δεῖ κατὰ τοὺς*
νόμους.“ ὁ δὲ Βοάζῳ καὶ τοῦ κλήρου καὶ τῆς γυναικὸς παρεχόμενος
 336 *συγγενεῖ μὲν ὄντι καὶ αὐτῶ τῶν τετελευτηζότων, εἶναι δὲ καὶ γυ-*
ναῖα λέγων αὐτῷ καὶ παιδὰς ἴδῃ. μαρτυρούμενος οὖν ὁ Βόαζος

§ 329 = Ruth III 8.

ROMSPLELatZonaras I p. 95.

- 1 καὶ αἰσθόμενος — 2 παρακατακειμένης om. Lat 2 *παρακατακειμένης]
 παρακειμένης P *τῆς] τίς R τὸ ὄνομα ROSPE 3 αὐτῆς] αὐτὸν MSPLE
 δεσπότη O 6 ἐκκρᾶν ROMSP ὄφθεινα R τισίν, ἰ. i. ras. P, ἰν ex
 ἢ corr. m. 2 S 7 σῶφρον] γὰρ σῶφρον MSPLE S γεγονόσιν S'PL
 *ἔσται — 10 αὐτῷ] est mihi proximior genere qui te ducere possit uxorem Lat
 9 *ἔρωτᾶν om. ROlat μου] ἐμοῦ MSPLE σου coni. εἰ σοῦ] εἰς ὃ RO
 ἦσ οὐ M εἰ. οὐ (eras. σ) S χρεία, εἰ ex η corr. RP 10 καὶ λέγοντι]
 ζελεύοντι RO *παραιτουμένῳ ROL 11 *δὲ νόμῳ σε] δ' ἐνόμῳ SP
 συνοικοῦσαν ML συνοικήσασαν E 12 *ἐκκρᾷ codd. 13 βόοζον ML
 ELat 15 *Ρούθην] τὴν ρούθην SP 16 παραγενομένου E *ἄβιμελέχον
 L alimlech Lat κλήρον SPE hereditatem Lat 17 *κρατεῖς L ἀγχιστείαν
 R 18 *οὐκ οὖν M βόοζος MLlat οὐκ om. E *μεμνησθαι, ἢ i. ras.
 m. 2 S 19 Μαάλου] μᾶλλον οὐ M μαλῶνος SPE μαλλίονος L malli Lat
 δεῦρ' ἔχει] δ' ἐρῶκει M ἔχει SP ἔκειν E 21 βόοζῳ MLElat
 παραχωρεῖ MLE 22 *συγγενεῖ μὲν ὄντι] ἐν' ἐπὶ μένοντι RO 23 μαρτυ-
 ρούμενος E βόοζος MLElat

τὴν γερουσίαν ἐκέλευε τῇ γυναικὶ ὑπολῦσαι αὐτὸν προσελθούσαν
κατὰ τὸν νόμον καὶ πτεῖν εἰς τὸ πρόσωπον. γενομένου δὲ τούτου
Βόαζος γαμῆ τὴν Ρούθην καὶ γίνεται παιδίον αὐτοῖς μετ' ἐνιαυτὸν
ἄρρεν. τοῦτο ἡ Ναάμις τιτθευομένη κατὰ συμβουλίαν τῶν γυναι- 336
5 κῶν Ὠβήδην ἐκέλευσε ἐπὶ γηροκομίᾳ τῇ αὐτῆς τραφισόμενον· ὠβή-
δης γὰρ κατὰ διάλεκτον τὴν Ἑβραίων ἀποσημαίνει δουλείαν. Ὠβή-
δου δὲ γίνεται παῖς Ἰεσσαῖος. τούτου Δαβίδης ὁ βασιλεύσας καὶ
παισὶ τοῖς αὐτοῦ καταλιπὼν τὴν ἡγεμονίαν ἐπὶ μίαν καὶ εἴκοσι
γενιάς ἀνδρῶν. τὰ μὲν οὖν κατὰ Ρούθην ἀναγκαίως διηγησάμεν 337
10 ἐπιδειξάμενος τὴν τοῦ Θεοῦ δύναμιν, οἳ τοῖσι παράγειν
ἐμφικτόν ἴσιν εἰς ἀξίωμα λαμπρὸν καὶ τοὺς ἐπιτεχόντας, εἰς οἷον
ἀνήγαγε καὶ Δαβίδην ἐκ τοιούτων γενομένων.

X. 1. Ἑβραῖοι δὲ τῶν πραγμάτων αὐτοῖς ὑπεριχθέντων πάλιν 338
πόλεμον ἐκφέρουσι Παλαιστίνους διὰ τοιαύτην αἰτίαν· Ἠλὶ ἡ
15 ἀρχιερεὶ δύο παῖδες ἴσαν Ὀφνίης τε καὶ Φινεέσις. οἱ τοὶ καὶ πρὸς 339
ἀνθρώπους Ἑβραῖαὶ γενομένοι καὶ πρὸς τὸ Θεῖον ἀσεβεῖς οὐδενὸς
ἀπέχοντο παρανομίματος, καὶ τὰ μὲν ἐφέροντο τῶν γερῶν κατὰ
τιμὴν, ἃ δ' ἐλάμβανον αὐτοῖς ἀρκασίς τροφῆς, γυναικῶς τε τὰς ἐπὶ
θηρσείας παραγινόμενας ὑβρίζον φθοραῖς ταῖς μὲν βίαν προσή-
20 ρορτες τὰς δὲ δώροις ἐπαγόμενοι· τεραννίδος δ' οὐδὲν ἀπέλειπεν
ὁ βίος αὐτῶν. ὃ τε οὖν πατὴρ αὐτὸς ἐπὶ τοῖσι χαλεπῶς εἶχεν 340
ὅσον οὐδέτις προσδοκῶν ἴξεν ἐκ Θεοῦ τιμωρίαν αὐτοῖς ἐπὶ τοῖς
πρακτομένοις, τό τε πλῆθος ἐδυσπόρει, κάκειδι γράζει τὴν ἔσο-

§ 334 = Ruth IV 8; § 338 = 1 Regum II 12.

ROMSPLELatZonaras I p. 96.

1 *ἐκέλευσε O 2 *πτεῖν] τύπτειν M γενομένου δὲ] καὶ γενομένου ML
γενομένου δὲ καὶ SP 3 βόαζος MLLat ὁ βόαζος LE ρούθ E μεθ'
ἐνιαυτὸν R 4 Ναάμις] ναάμις O ναάμις ME νοεμις SP νοόμις L τιτθενο-
μένη] τιθηνουμένη ML τιθμενή SP sumens Lat συμβουλίαν M 5 *ἐκέ-
λευσε] ὠνόμασε SP γηροκομία RMSPL *ὠβήδης] ὠβήδη (η finale ex ησ
aut ην corr. R) ML 6 τὴν] τὴν ἐπὶ RO *Ὠβήδου δὲ] ὠβήδ δὲ, δὲ i. ras.
O 7 παῖς om. MSPLE *Ἰεσσαῖος S¹P¹ *iesse semper* Lat δαβίδης SPLE
δαβελίης M *βασιλεύσας] βασιλεύς MSL 8 *τοῖς αὐτοῦ] τούτου RO
*καταλιπὼν M *ἡγεμονίαν M 9 οὖν om. M κατὰ] περὶ ML
10 τὴν τοῦ — 11 ἐμφικτόν ἐ i. marg. suppl. P 12 δαβίδην MSPL 13 ἐπενε-
χθέντων L 14 διὰ] διὰ τὴν SP ἡλὶ S ἡλεῖ P¹ ἡλεῖ OP²LE *heli* Lat 15 ὀφνίης,
λη corr. ex ηι M ὀφνίης R ὀφνείης O ὀφνείης SPL ὀφνίς E *ophni* Lat

Φινεέσις] φηνέσις, φ ex corr. R φινεές E 17 *παρανομίματος R 18 δὲ
MSPL 19 φθορεῖς R 20 οὐδὲν ML ἀπέλειπεν ROSP 21 αὐτὸς] ἀν-
τοῖς M αὐτῶν LE *quorum* Lat

μένην συμφορὰν ὁ Θεὸς τοῖς παισὶν αὐτοῦ τῷ τε Ἡλὶ καὶ Σαμουήλῳ τῷ προφήτῃ παιδὶ τότε ὄντι, τότε φανερὸν ἐπὶ τοῖς υἱοῖς πένθος ἦγε.

- 311 2. Βούλομαι δὲ τὰ περὶ τοῦ προφήτου πρότερον διεξελθῶν
 εἰπειθ' οὕτως τὰ περὶ τοὺς Ἡλὶ παῖδας εἰπεῖν καὶ τὴν δυστυχίαν 5
 312 τὴν τῷ παντὶ λαῷ Ἑβραίων γενομένην. Ἀλκάνης Λευίτης ἀγὴρ
 τῶν ἐν μέσῳ πολιτῶν τῆς Ἐφραΐμου κληρονομίας Ῥαμαθὰν πόλιν
 καιρικῶν ἐγάμει δύο γυναῖκας Ἄναν τε καὶ Φενάνναν. ἐκ δὲ ταύ-
 313 τῆς καὶ παῖδες αὐτῷ γίνονται, τὴν δ' ἐτέραν ἄπειρον οὖσαν ἀγα-
 πῶν διετέλει. ἀγιοζόμενον δὲ μετὰ τῶν γενναίων τοῦ Ἀλκάνου εἰς 10
 Σιλῶ πόλιν θῆσαι, ἐπιτάθαι γὰρ ἡ σκηρὴ τοῦ Θεοῦ ἐκεῖθεν καθὼς
 προειρίζαμεν, καὶ πάλιν κατὰ τὴν εὐνοχίαν νέμοντος μοίρας κρεῶν
 ταῖς τε γυναῖξιν καὶ τοῖς τέκνοις. ἡ Ἄνα θεωσαμένη τοὺς υἱὸς ἐτέρας 15
 314 παῖδας αὐτῆν ὀλοήσασα εἰς τὴν σκηρὴν ᾗχετο τὸν Θεὸν
 ἐκτείνουσα δοῦναι γοῖν αὐτῇ καὶ κοιῆσαι μιῆρα. ἐλαγγελλομένη
 τὸ κρεῖττον αὐτῇ γενησόμενον καθιερούσασιν ἐπὶ διακοτῆς τοῦ Θεοῦ 15
 315 δίαιταν ὡς ὁμοίαν τοῖς ἰδιώταις ποιησόμενον. διατριβοῖσιν δ'
 ἐπὶ ταῖς εἰχαῖς πολλὸν χρόνον Ἡλὶς ὁ ἀρχιερεὺς. ἐκαθέζετο γὰρ πρὸ 20
 τῆς σκηρῆς, ὡς παρονοῦσαν ἐκέλευεν ἀπιεῖναι. τῆς δὲ πεινῆ ὕδωρ

§ 341 = 1 Regum I 1.

ROMSPLELatZonaras I p. 96. ExcPeiresc. Suidas s. Ἀλκάνης.

1 Ἡλ] ἦλε (ei ex i corr. P) PE ἦλε L heli semper Lat *καὶ om. O

*samuhel semper Lat 2 *παιδὶ τότε] παιδὶ τὲ ROSP παιδὶ ἔτι Dindorf τοῖς υἱοῖς] τῆς γῆς E 5 τοῖς] τοὺς τοῦ RO ἦλε SPL δυστυχίαν P

6 τῷ παντὶ] τῷ παντὶ τῷ M Ἀλκάνης] ἑλκάνης ELatZon, incip. ExcSuidas

7 ἐφραΐμου SPEExc ephram Lat Ἐφραΐμ Suid Ῥαμαθὰν] ἀραμαθὰν

SPLE ράμαθιν Exc aramath Lat ἀραμαθαῖμ Suid S γαμει Suid *Ἄναν]

ἄναν S' *Φενάνναν] φενάνναν RZon φαινάνναν P φενάνναν Exc phenen-

nan Lat ὡς δὲ L μὲν E 9 γίνονται Exc *δι M 10 ἑλεσσα Lat

11 Σιλῶ] σηλῶ SP' σλώ (sic) L ἦλω Exc σιλῶμ E silon Lat Σηλῶμ Zon

καθὼς προειρίζαμεν om ExcSuid καθὼς] καθὼ M 12 κατὰ] πρὸ

Lat *μοίρας] μύραν Exc *κρεῶν om. Lat 13 τε om. SPE *ἡ om. M

14 περικαθήμενος] conī. περικαθήμενος, φησ i. ras. 2 litt. R περικαθη-

σάμενος M περικαθισάμενος OSPLEExcSuid 15 αὐτῆν ROML ἐκτείνῃ

SPE 16 κρατήσασα] κρατηθεῖσα RO 17 ἐλαγγελλομένη PE ἐλαγγελομένη

S' 18 *γεννησόμενον S'ExcSuid *διακοτῆς MExcSuid 19 τοῖς] τὴν

R *ποιησόμενον MSPL *διατριβοῖσιν — 20 χρόνον] ἐχόμενης Suid

20 *πολλὸν S' Ἡλὶς] ἦλῶ S ἦλεω PE ἦλε L ἦλεθ Exc ἦλεθ εν ἦλε Suid

*ἐκαθέζετο — 21 σκηρῆς] καὶ Suid 21 ἐκέλευεν MLSuid ἐκέλευεν P

φαιμένης, λυπομένης δ' ἐπὶ παιδῶν ἀπορία τὸν θεὸν ἐκτελείειν, θαρσεῖν παρεκελεύετο παρέξιεν αὐτῇ παιδας τὸν θεὸν καταγγέλλων.

3. Παραγενομένη δ' εὐέλπιδος πρὸς τὸν ἄνδρα τροσίην χαίρουσα 346
προσηνέγκατο, καὶ ἀναστρεφάντων εἰς τὴν πατρίδα κίειν ἤρξατο
καὶ γίνεται παιδίον αὐτοῖς, ὃν Σαμουήλον προσαγορεύουσι· θεαί-
τητον ἂν τις εἴποι. παρήσαν οὖν ὑπὲρ τῆς τοῦ παιδὸς θύσονται 347
γενέσεως δεκάτας τ' ἔφερον. ἀναμνησθεῖσα δ' ἡ γυνὴ τῆς εὐχῆς
τῆς ἐπὶ τῷ παιδί γεινημένης παρεδίδου τῷ Ἡλὶ ἀνατιθεῖσα τῷ
θεῷ προφήτην γενησόμενον· κόμη τε οὖν αὐτῷ ἀνείτω καὶ ποτὸν
ἦν ὕδωρ. καὶ Σαμουήλος μὲν ἐν τῷ ἱερῷ δι᾿ ἡγεγεμένους. Ἰλκάνης
δ' ἐκ τῆς Ἄβρας υἱεὶς τε γίνονται καὶ τρεῖς θυγατέρες.

4. Σαμουήλος δὲ πεπληρωκὸς ἔτος ἡδὴ δωδέκατον προεφήτευε. 348
καὶ ποτε κοιμώμενον ὀνομαστὶ ἐκάλεισεν ὁ θεός· ὁ δὲ νομίσας ἐπὶ
τοῦ ἀρχιερέως πειθωνῆσθαι λαοφάνεται πρὸς αὐτόν. οἱ φαιμένοι
δὲ καλέσαι τοῦ ἀρχιερέως ὁ θεὸς εἰς τρεῖς τοῦτο λοιπεῖ. καὶ Ἡλὶς 349
διαγασθεὶς ἤρσι πρὸς αὐτόν, .. ἀλλ' ἐγὼ [μὲν], Σαμουήλε, σιγὴν
ὡς καὶ τὸ πρὶν ἔγον. θεὸς δ' ἐστὶν ὁ καλῶν. σήμαινέ τε πρὸς αὐ-
τόν, ὅτι παρατυγχάνω.“ καὶ τοῦ θεοῦ φθρυγαζόμενον πάλιν ἀκού-

§ 345 = 1 Regum I 15; § 347 = 1 Regum II 15.

ROMSPLELatZonaras I p. 97. ExcPeirese. Suidas s. Ἰλκάνης, Σαμουήλ.
ἀνεῖται.

1 *λυπομένη RO λυπομένην SP 2 *θαρσεῖν Suid *παῖδα Exc
Suid καταγγέλλων L 3 παραγενομένη — 4 ἤρξατο om. Suid 5 γίνεται
Exc *παιδίον αὐτοῖς] αὐτῇ παιδίον Suid ὃν] ὁ E, incip. Suidas s. Σαμουήλ
σαμουήλον MSPLEExc Σαμουήλ Suid *προσαγορεύουσι] ἐκάλεισαν Suid
*θεαίτητον Exc 6 *ἂν] ὡς ἂν Suid utroque loco *εἴποι] εἴποιεν SP
LExc εἴποιε M, fin. Suid s. Ἰλκάνης *τῆς om. MExc *θύσονται SP
7 *γενέσεως om. ROMExc τ' ἔφερον] τε φέροντες M κατέφερον O δὲ
ROSPE 8 γενομένης EExc *τῷ om. MExcSuid ἡλεῖ OPLE ἡλεῖ Suid
9 *κόμη — 10 ὕδωρ habet Suidas s. ἀνεῖται *αὐτῷ] αὐτὸ L 10 *ὑδωρ
ἦν tr. MLExcSuid utroque loco Σαμουήλος μὲν om. ExcSuid σαμουήλος
MSP δι᾿ ἡγεν ἐν τῷ ἱερῷ tr. ExcSuid helcanae Lat 11 ἄβρας, α ex η
corr. O ἄβρας MSPLExcSuid τε om. LSuid γίνονται] ἄλλοι γίνονται
(γίνονται L) SPLLat γελινονται ExcSuid τρεῖς καὶ tr. ExcSuid τρεῖς
delet Ernesti θυγατέρας Exc θυγάτηρ Suid 12 σαμουήλος MSPLExc
σαμουήλ Suid *ἔτος om. Exc *ἡδὴ om. Suid προεφήτευσεν S'P
προεφήτευσεν Exc προεφήτευσεν ESuid 15 *τρεῖς MLExc ἡλεῖς PE ἡλεῖ
LExc ἡλεῖ Suid 16 *διαγασθεὶς] διαπνισθεὶς SPL dum — cognouisset Lat
μὲν om. RO σαμουήλε σιγὴν] σαμουήλ ἐσίγην R σαμουήλ σιγὴν OExc
Suid ὡ σαμουήλε σιγὴν L samuhel silui Lat 17 τὸ πρὶν] πρὶν O πρὶν ἔτ'
SP σήμαινέ τε] ἐσήμαινέ τε R ἐσήμαινέ τε O ἀλλὰ σήμαινε (αι i. ras. S)
MSPLExcSuid καὶ σήμαινε E 18 *ὅτι παρατυγχάνω] ὁ παρατυγχάνων RO

- 350 σας ἤξιον λαλεῖν ἐπὶ τοῖς χρωμένοις· οὐ γὰρ ἴσταντο αὐτὸν ἐφ'
 οἷς ἂν θελήσῃ διακονίας. καὶ ὁ θεὸς „ἐπεὶ, φησί, παρατηγχάνεις,
 μάνθανε συμφορὰν Ἰσραηλίταις ἐσομένην λόγον μείζονα καὶ πί-
 στεως τοῖς παρατηγχάνουσι, καὶ τοὺς Ἥλι δὲ παῖδας ἡμέρας μὲν
 τεθνήσκουσιν καὶ τὴν ἱεροσολίτην μετελευσομένην εἰς τὴν Ἐλεαζάρου 5
 οἰκίαν· Ἥλις γὰρ τῆς ἐμῆς θεραπείας μᾶλλον τοῖς υἱοῖς καὶ παρὰ
 351 τὸ συμφέρον αὐτοῖς ἠγάπησε.“ ταῦτα βιασάμενος ὄρθοις ἐλεῖν
 αὐτῷ τὸν προφητὴν Ἥλις, οὐ γὰρ ἐβούλετο λεπεῖν αὐτὸν λέγων,
 ἔτι μᾶλλον βεβαιωτέραν εἶχε τὴν προσδοκίαν τῆς τῶν τέκνων ἀπο- 10
 λείας. Σαμουήλου δὲ ἠϋξέτο ἐπὶ πλεόν ἢ δόξα πάντων ὧν προε-
 352 φήτευσεν ἀληθινῶν βλεπομένων.
 XI. 1. Κατὰ τοῦτον δὴ τὸν καιρὸν καὶ Παλαιστῖνοι στρατεύ-
 σαυτες ἐπὶ τοὺς Ἰσραηλίτας στρατοπεδεύονται κατὰ πόλιν Ἀμφεκᾶν,
 δεξαμένων δ' ἐξ ὀλίγων τῶν Ἰσραηλιτῶν συνήεσαν εἰς τὴν ἐχομένην 15
 καὶ νικῶσιν οἱ Παλαιστῖνοι καὶ κτείνουσι μὲν τῶν Ἑβραίων εἰς
 τειρακιχιλίους, τὸ δὲ λοιπὸν κληῖθος συνδιώκουσιν εἰς τὸ στρατό-
 πεδον.
 353 2. Δείσαντες δὲ περὶ τῶν ὄλων Ἑβραῖοι πέμπουσιν ὡς τὴν
 γεροσίαν καὶ τὸν ἀρχιερέα τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ κελεύοντες κομί-
 ξειν, ἵνα παροίσῃς αὐτῆς παρατισσόμενοι κρατῶσι τῶν πολεμίων 20
 ἀγροῶντες, ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ καταψηγισάμενος αὐτῶν τὴν συμ-
 354 φορὰν τῆς κιβωτοῦ, δι' ὃν καὶ ταύτην συνέβαινε εἶναι. παρῆν τε

§ 349 = 1 Regum III 10, cf. II 27.

ROMSPLELatZonaras I p. 97. ExcPeirese. Suidas s. Σαμουήλ.

1 λαλεῖν] codd. Suid λέγειν Exc χρωμένοις] ἀκρωμένοις Cocceji

- 2 οἷς] αἷς Suid θελήσῃ] θελήσῃ^{εἰ} M θελήσειε ROS²ExcSuid θελήσειεν S¹PL
 διακονίας Suid *ἐπεὶ] ἐφ' οἷς RO *φησί om. Suid 3 *μάνθανε
 om. Exc λόγον—4 παρατηγχάνουσι om. ESuid 4 *τοῖς] τοῦ Suid
 ἡλι S ἡλει PSuid ἡλει OLEExc *δὲ om. OLEExcSuid 5 *τεθνήσκουσιν Exc,
 fin. Suidas s. Σαμουήλ 6 ἡλις S ἡλεις P ἡλει L ηλεις Exc ἐμείω Exc
 7 αὐτοῖς] αὐτοῖς RO ἠγάπησεν SPLEExc βιασάμενος P εἰπείν] εἰπεν R
 Ἥλις] ἡλις S ἡλεις P ἡλει L ἡλει E, om. MExc λεπεῖν, εἶν i. ras.
 m. 3 S 9 βεβαιωτέραν M βεβαιωτέραν L εἶχε] ἔχειν MExc τὴν om.
 Exc 10 δ' MSPLEExc *ἠϋξέτο] ἠϋξάντο M ἠϋξέτω Exc *πλείον ML
 Exc προσήτηεν P 11 βλεπομένων] fin. Exc 12 καὶ om. SPLLat
 13 Ἀμφεκᾶν] ἀμφεκᾶν P ἀμφεκᾶν S amphcc Lat 14 δεξαμένων, ω i. ras.
 m. 2 S δεξαμένων OL ὀλίγων L εἰς τὴν ἐχομένην] ad possiora Lat
 16 συνδιώκουσιν ex corr. P 18 Ἑβραῖοι] οἱ Ἑβραῖοι MSPLE 19 *ἀγ-
 ροῶν, ρ ante χ i. ras., ι ex ei corr. R 21 μείζων RI 22 δι' ὃν—εἶναι
 om. Lat ὃν] ὧν L ταύτην] ταύτην ἐν τιμῇ SP

οὐν ἢ κιβωτὸς καὶ οἱ τοῦ ἀρχιερέως υἱεῖς τοῦ πατρὸς αὐτοῖς ἐπι-
 στείλαντος, εἰ ληφθεῖσης τῆς κιβωτοῦ ζῆν ἐθέλουσιν, εἰς ὄψιν αὐτῶ
 μὴ παραγίνεσθαι. Φινεέσης δὲ ἤδη καὶ ἱεράτο τοῦ πατρὸς αὐτῶ
 παρακλισησόμενος διὰ τὸ γῆρας. Θάρσος οὖν ἐπιγίνεται πολλοῖς τοῖς 355
 Ἑβραίοις ὡς διὰ τὴν ἀφῆξιν τῆς κιβωτοῦ περιεσομένοις τῶν πολε-
 μίων, κατεπλήττοντο δὲ οἱ πολέμιοι δεδιότες τὴν παρουσίαν τῆς
 κιβωτοῦ τοῖς Ἰσραηλίταις. καὶ μέντοι γε ἐκατέρωθεν προσδοκίαις
 οἷχ ὁμοίων ἀλίγησε τὸ ἔργον, ἀλλὰ συμβολῆς γειομένης ἦν μὲν 356
 ἡλπίζον νίκην Ἑβραῖοι τῶν Παλαιστίνων αὐτῇ γίνεται, ἦν δ' ἐφο-
 βούντο ἦτιαν οἵτοι ταύτην Ἑβραῖοι παθόντες ἔγνωσαν αὐτοὺς μάτην
 εἶναι τῇ κιβωτῶ τεθαρρηκότας· ἐτιράτησάν τε γὰρ εἰθὺς εἰς χεῖρας
 ἐλθόντες τῶν πολεμίων καὶ ἀλίβαλον εἰς τρισμυρίας, ἐν οἷς ἔπεσον
 καὶ οἱ τοῦ ἀρχιερέως υἱεῖς, ἢ τε κιβωτὸς ἦγετο πρὸς τῶν πολεμίων.
 3. Ἀπαγγελθείσης δὲ τῆς ἦτης εἰς τὴν Σιλὸν καὶ τῆς αἰχμα- 357
 λωσίας τῆς κιβωτοῦ, Βενιαμίτης γὰρ τις αὐτοῖς ἀγγελος ἀφῆξεν
 νεανίας παρακλισησόμενος τῶ γεγονότι, κένθους ἀνεκλήσθη πᾶσα ἡ
 πόλις, καὶ Ἰλλὺς ὁ ἀρχιερέως, ἐκαθέζετο γὰρ καθ' ἑτέρας τῶν πε- 358
 λῶν ἐφ' ἐψηλοῖ θρόνον, ἀκούσας οἰμωγῆς καὶ νομίσας νεώτερόν τι
 πεπράχθαι περὶ τοὺς οἰκείους καὶ μεταεμφάμενος τὸν νεανίαν,
 ὡς ἔγνω τὰ κατὰ τὴν μάχην, ῥᾶον ἦν ἐπὶ τὸ τοῖς καισὶ τοῖς αὐ-
 τοῦ συνενηγεμένοις περὶ τὸ στρατόπεδον ὡς ἂν προσεγνωκὸς παρὰ
 τοῦ θεοῦ τὸ συμβησόμενον καὶ προαγγελτικῶς· συνέχει γὰρ ἀκρι-
 βῶς τὰ κατὰ προσδοκίαν συντυχόντα τῶν δεινῶν, ὡς δὲ καὶ τὴν 359
 κιβωτὸν ἤκουσεν ἠχμαλωτίσθαι πρὸς τῶν πολεμίων, ἐπὶ τοῦ παρ'
 25 ἑλπίδας αὐτῶ τοῦτο προσπεσεῖν περιελήσας ἀποκλισησόμενος ἀπὸ

§ 354 = 1 Regum IV 4.

ROMSPLELatZonaras I p. 97sq.

1 *οἱ om. L *υἱεῖς, εἰ ex oi corr. R 2 ἐθέλῃσουσιν SP αὐτῶ om.
 ROM 3 παρακλισησόμενος MSPL 5 ἀφῆξιν R 7 τοὺς Ἰσραηλίτας RO
 9 αὐτῇ L 10 αὐτοῖς S²P² 11 ἐπὶ τὴν κιβωτὸν ML τεθαρρηκότας L
 γὰρ s. R 13 οἱ om. L υἱοὶ SPE 14 i. marg. β' RO XII Lat σιλῶ
 R σιλῶ MSP¹L silon Lat 15 τις] της R αὐτοῖς τις tr. ML 16 παρα-
 κλισησόμενος RO 17 i. marg. γ' RO ἡλὺς S ἡλῆς P ἡλῆς LE *ἐτέρας] ἐκα-
 τέρας O 20 τὰ om. RO ῥᾶον L ἐπὶ τὸ] ἐπὶ τε MSPL ἐπὶ τῶ conī.
 ἐπὶ τὸ — 21 στρατόπεδον] de filiis et aliis quae de exercitu pariter dicebantur
 Lat τοῖς αὐτοῦ] τοῖς R καὶ τοῖς MSPL 21 συνενηγεμένοις] conī. συν-
 ενηγεμένοις, οὐς ex οἷς corr. O συνηγεμένοις R συνηγεμένοις MSP συνηγε-
 μένοις L συνενηγεμένοις conī. 22 συνέχει] συνεχ. (eras. ἦ) S confundunt Lat
 συγγεί Naber ἀκριβῶς] ἰκανῶς MSPL ualde Lat 23 τὰ κατὰ] τὰ R τὰ
 παρὰ τὴν MSPLLat συντυχόντα L τῶν δεινῶν] δεινὰ MSPL i. marg.
 δ' RO XIII Lat 24 |αἰχμαλωτίσθαι, α add. rubricator, i i. ras. uid. R ἠχ-
 μαλωτίσθαι L 25 ἀπὸ om. E

τοῦ θρόνου τελευτῆ, οὐκὼ καὶ ἐνεγίνοντα βιώσας ἔτη τὰ πάντα καὶ
τούτων τεσσαράκοντα κατασχὼν τὴν ἀρχήν.

- 360 4. Θνήσκει δὲ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν καὶ ἡ Φινεέσου τοῦ
παιδὸς γυνὴ μὴ καρτερήσασα ἔζη ἐπὶ τῇ τάνδρος δυστυχίᾳ. κνούση
μὲν αὐτῇ προσηγγέλι τὸ περὶ τὸν ἄνδρα πάθος, τίθει δ' ἐπιταμι- 5
ναιὸν πίδα, ὃν καὶ ἔψαντα Ἰαχὼβην προσηγόρευσαν, σημαίνει
δὲ ἀδοξίαν τὸ ὄνομα, διὰ τὴν προσπεσοῦσαν δύσκληϊαν τότε ἐν
στρατῶ.
- 361 5. Ἦρξε δὲ πρῶτος Ἡλὶς Ἰθαμάρου τῆς ἐτέρου τῶν Ἀαρῶνος
υἱῶν οἰκίας· ἡ γὰρ Ἐλεαζάρου οἰκία τὸ πρῶτον ἱερατο παῖς παρὰ 10
πατρὸς ἐπιδεχόμενοι τὴν τιμὴν, ἐκεῖνός τε Φινεέση, ἐν παιδὶ αἰ-
362 τοῦ παραδίδωσι, μεθ' ὃν Ἀβιεζέρις υἱὸς ὢν αὐτοῦ τὴν τιμὴν παρα-
λαβὼν παιδὶ αὐτοῦ Βόκκι τὸ ὄνομα αὐτὴν κατέλιπε, παρ' οὗ διε-
δέξατο Ὁζὶς υἱὸς ὢν, μεθ' ὃν Ἡλὶς ἔσχε τὴν ἱερωσύνην, περὶ οὗ
νῦν ὁ λόγος, καὶ τὸ γένος τὸ ἀπ' ἐκείνου μέχρι τῶν κατὰ τὴν τοῦ 15
Σολομῶνος βασιλείαν καιρῶν. τότε δὲ οἱ Ἐλεαζάρου πάλιν αὐτὴν
ἀπέλαβον.

§ 359 = 1 Regum IV 18; § 361 = 1 Paral. VI 4.

ROMSPLELatZonaras I p. 98.

1 ἐννεγίνοντα ME 2 *τούτων] τούτων τα MSPL 3 τοῦ παιδὸς]

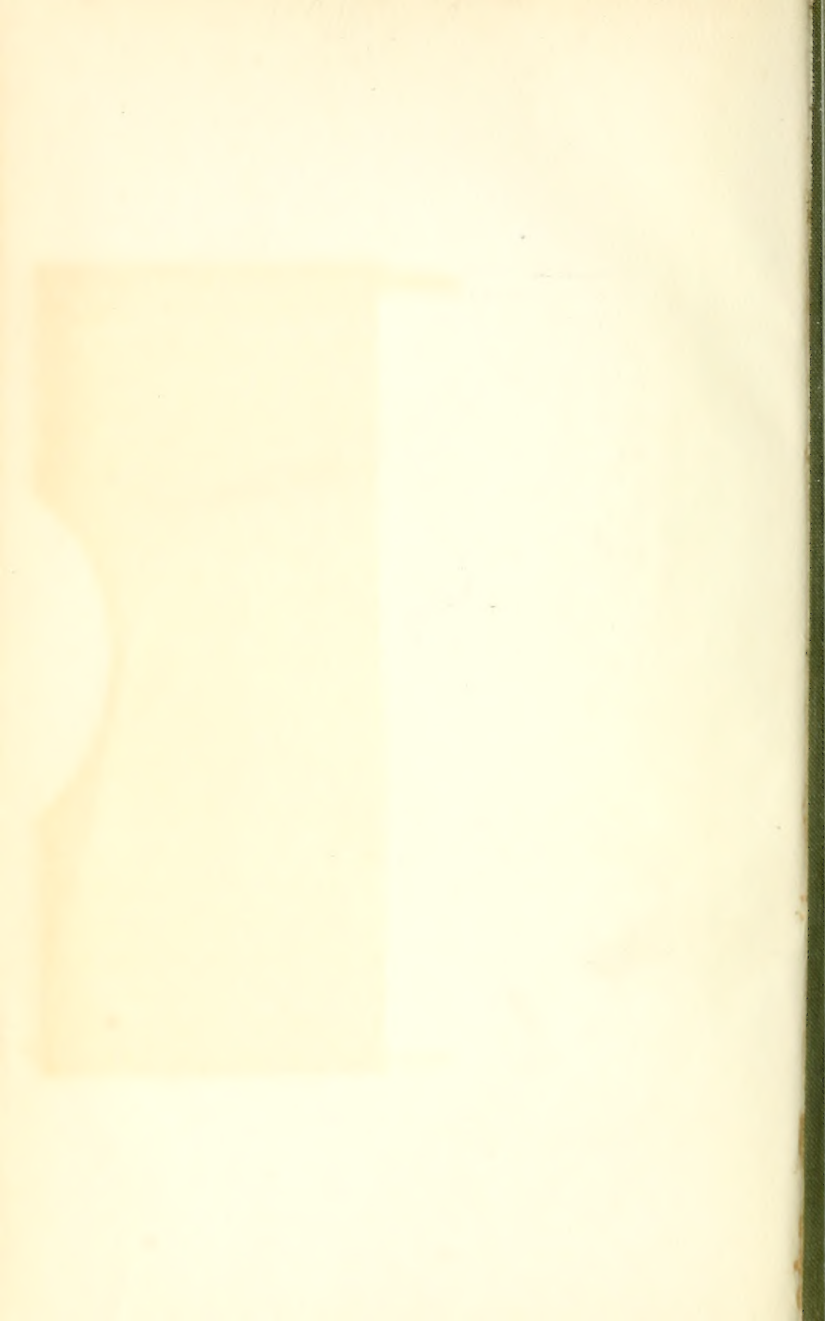
παιδὸς M τοῦ παιδὸς αὐτοῦ L 4 κνούση, v i. ras. m. 3 S 5 μὲν] γὰρ S
μὲν γὰρ P προσηγγέλλη R προσηγγέλει O προσηγγέλη, η finale i. ras. m. 2
S προσηγγέλει P 6 Ἰαχὼβην] Ἰαχάβην M Ἰαχάβην SP ὠχάβην L ἰσchor
Lat προσηγόρευσαν, α ex ε corr. R 7 δύσκληϊαν, λ corr. ex o R δυσκο-
λειαν S¹P¹ δυσκολίαν S²P² 9 i. marg. ιέ R ἡλεις P ἡλεις LE *Ἰθαμά-
ρου] Ἰθαμάρο (i ex η corr. R) ROM τῆς] τοῦ MSPE, om. L *ἐτέρου] socius
Lat 10 *υἱῶν] οἱῶν R *ἱεροῦτο M *παρὰ] περὶ L 11 δεχόμενοι E
φινέση M 12 ἀβιεζέρις S 13 Βόκκι] βόκκη O βοκκει M βοκκί SP
βόκκει L αὐτὴν] αὐτὸς αὐτὴν M κατέλιπε] κατέλειπεν αὐτῶ M κατέλειπε
L 14 ὄζις RO ὄζις M ὄζεις SP ἰλὶς O ἡλεις P ἡλεις LE 15 νῦν] νῦν
ἦν ML ὁ om. M τοῦ om. MSPLE 16 σολομῶντος E *καιρῶ L
17 ἀπέλαβον] ἀπέλαβον ἀπόγονοι L ἔλαβον E

Subscriptiones: τέλος τοῦ πέμπτου λόγου τῆς ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας R
φλαβιον ἰωσήφου ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας ἱστορία πέμπτη O φλαβιον ἰωσήφου
ἰουδαϊκῆς ἱστορίας λόγος πέμπτος M τέλος τοῦ πέμπτου λόγου τῆς ἰουδαϊκῆς
ἱστορίας L περιέχει ὁ λόγος χρόνον ἑτῶν νοσ' E flaviū iosephī iudaicæ anti-
quitalis liber V explicit cod. Mont. Cassin. Lat

**University of Toronto
Library**

**DO NOT
REMOVE
THE
CARD
FROM
THIS
POCKET**

Acme Library Card Pocket
LOWE-MARTIN CO. LIMITED

